
ئینسکلۆپیدیای تاوانباراتی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی
گەلی باشووری کوردستان
Insklopidiay Tawanbarani Enfal u Kurdosaidkirdni
Geli Bashuri Kurdistan
نووسینی: دەرسیم دیبەگەیی
دانمارک
2011
Nusini Dersim Dibegeyi
Dizaieni Berg : Niaz Xaneqini (Niaz Bayati)
Danmark 2011

ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان

نووسینی: دەرسیم دیبەگەیی

باشووری کوردستان
2011

ناوی پەرتووک: ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان

نووسەر: دەرسیم دیبەگەیی

چاپ: چاپخانەی (.....).

تیراژ: (....) دانە

لە بەڕێوەبەرێتی گشتی پەرتووکخانە گشتییەکان ژمارە (820)ی ساڵی (2010)ی پێدراوە.

دیزاینی بەرگ: تابلۆیەکی هونەرمەندی مەزنی کورد نیاز بەیاتی (نیاز خانەقینی).

بابەت: ئەنفال مێژوویی

چاپی یەکەم – هەولێر – باشووری کوردستان 2011.

مافی لە چاپدانەوەی تەنیا بۆ نووسەر دەگەڕێتەوە.

بۆ پەیوەندیکردن بە نووسەر، ئەو ئیمێیڵانە بەکاربێنە:

Darsim2006@hotmail.com
Darsim2009@gmail.com

پێشکەشە بە:

1. **گیانی پاکی تەواوی شەهیدانی بزووتنەوەی رزگاری نیشتمانیی کوردو کوردستان و قوربانیانی ئەنفال و کیمیاباران.**
2. **هاوسەری خۆشەویستم دڵپاک خان و هەردوو خونچە گوڵە لە دڵا شیرین و خۆشەویستەکانم سۆکار و سانا، کە زۆر لەکاتی ئەوانم کوشت.**
3. **تەواوی ئەو کەسانەی زانیارییان پێدام و بۆ ئامادەکردنی ئەم پەرتووکە لەپێناویی بەچاپگەیاندنی هاوکارییان کردم.**
4. **هەموو ئەوانەی لەپێناوی بەدادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال و کیمیاباران کردنی کوردستان و هەڵەبجەدا خەبات دەکەن.**

ناوەڕۆک:

بەشی یەکەم:
پێشەکی عەدالەت عومەر سالّح
پێشەکی شاخەوان شۆڕش
ڕێزلێنانێک بۆ خەمەکانی دەرسیم – عومەر محەمەد
پێشەکی نووسەر
ئەنفال و پێناسەی ئەنفال

بەشی دووەم:
دامودەزگاکانی حکومەت و ئەو دەسەڵات و هێزانەی کە ئەنفالی کورد و ژەهر بارانی (کوردستان)یان کردووە:
ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش
ئەنجومەنی ئاسایشیی نەتەوەیی ئێراق (مجلس الأمن القومي العراقي)
فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان
ئەندامانی فەرماندەیی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی
سکرتاریەتی سەرۆک کۆمار
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
پارێزگارەکانی پارێزگاکانی کوردستان و ئێراق لە سەردەمی ئەنفالەکاندا
هێزی ئاسمـــــــــــــانی
سەرۆکایەتی ئەرکان و ئەفسەرانی هێزی پیادەو زرێپۆش
بیرۆی باکووری رێکخستنی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتیراکی
لیژنەی کاروباری باکوور – کوردستان (لجنة شؤون الشمال – كوردستان)
بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی (مديرية الأستخبارات العسكرية العامة)
هەواڵگری گشتیی (المخابرات العامة)
بەڕێوەبەرێتی ئەمنی گشتیی و بەڕێوەبەرایەتیەکانی ئەمن لە کوردستان
دەزگای ئەمنی تایبەت (جهاز الامن الخاص)
دەزگای پیشەسازی سەربازی و وەزارەتی پیشەسازی سەربازی

یەکەی کوشتارگەی مرۆڤ (وحدة المجازر البشرية) ناسراو بە یەکەی (وحدة 5013)
فەرماندەکانی سەربازگەی تۆبزاوە
سوپای ئێراق و پێکهاتەکانی
فەیلەقی یەکی ناسراو بە (هێزەکانی رەشید)
فەیلەقی دووی ناسراو بە (هێزەکانی یەرموک)
فەیلەقی سێی ناسراو بە (فەرماندەیی هێزەکانی قادسیە)
فەیلەقی چواری ناسراو بە (هێزەکانی حەتین)
فەیلەقی پێنجی ناسراو بە (هێزەکانی عەموریە)
فەیلەقی شەش (فەرمادەیی هێزەکانی خۆرهەڵاتی دیجلە)
فەیلەقی حەوت (فەرماندەیی ئۆپراسیۆنەکانی کەنداوی عارەب – قيادة عمليات شط العرب)
فەیلەقی یەکی تایبەت (فيلق الأول الخاص)
کەرتەکانی سەربازی (قواطع العسكرية) و ئەفسەرە نادیارەکان
گاردی کۆماری (الحرس الجمهوري)
فەیلەقی باکووری گاردی کۆماری (فەرماندەیی عەمەلیاتی ئەڵڵاهو ئەکبەر – قيادة عمليات الله أكبر)
فەیلەقی باشووری گاردی کۆماری (فەرماندەیی عەمەلیاتی ئەلفەتحی ئەلموبین – قيادة عمليات الفتح المبين)
هێزەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەت (قوات الحرس الجمهوری الخاص)
سوپای میللی (الجيش الشعبي)
فەوجی جـــــــاشە ئەنفالچییەکـــــان
فەوجە سووکە نەناسراوەکان
مەفرەزە تایبەتییەکان (المفارز الخاصة)

بەشی سێیەم:
کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجـــــە
تاوانەکانی حکومەتی ئێراق لەدژی کورد لە باشووری کوردستان

بەشی چوارەم:

شالاوە بەدناوەکانی ئەنفال (هەشت قۆناغەکانی ئەنفال 6.9.1988–23.2.1988):

شالاوی ئەنفالی یەکەم و هێزە بەشداربووەکان

شالاوی ئەنفالی دووەم و هێزە بەشداربووەکان

شالاوی ئەنفالی سێیەم و هێزە بەشداربووەکان

شالاوی ئەنفالی چوارەم و هێزە بەشداربووەکان

شالاوی ئەنفالی پێنجەم، شەشەم، حەوتەم و هێزە بەشداربووەکان

شالاوی ئەنفالی هەشتەم و هێزە بەشداربووەکان

دادگاییکردنی تاوانبارای شالاوی ئەنفالە بەدناوەکان

بەشی پێنجەم:

کۆمەڵکوژی کوردە فەیلییەکان

کۆمەڵکوژی بارزانییەکان

کۆمەڵکوژی دانیشتوانی گەڕەکی کانی ئاشقانی هەڵەبجە

ئەو جاش پێنووسانەی کە بۆ سەدام، جەنگی قادسیە، حزبی بەعس یان سوپای ئێراقیان نووسیوە

ئەنفالکردنی زمانی کوردی

ناوی سەرۆک جاشی فەوجی جاشەکانی سەدام بەگوێرەی ریزبەندی پیتەکان سەرچاوەکـــــان

بەشی شەشەم:

بەڵگەنامەکان و وێنەکان

بەشی یەکەم

پێشەکی عەدالەت عومەر سالّح:

لێرەدا لەم پێشەکییە نامەوێت بەشێوەیەکی باو تیشک بخەمە سەر پێناسەی ئەنفال و یەکە یەکەی قۆناغەکانی ئەم شالاّوە نەگریسە چونکە لە ناوەڕۆکی ئەم پەرتووکە بە تێروتەسەلّی باسی لێوە کراوە، بەلّکو پێش هەموو شتێک دەمەوێت بلّێم نووسینی ئەم پەرتووکە پێمان دەلّێت کارەکەی ئێمە هێشتا تەواو نەبوو و تەنانەت ناچارمان دەکات لە هەولّەکانماندا بەردەوام بین و بتوانین رۆژانە پەردە لەسەر ئەو تاوانە قێزەونانەی کە لە سەردەمی رژێمی سەدام و بەعسی رووخاو بەسەرماندا هاتووە هەلّدەینەوە، تاکو بتوانین جینۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان لە ئاستێکی نێودەولّەتی بناسێنین، بۆیە دەبێ لاپەڕە بە لاپەڕەی دۆسیەکانی ئەنفال و کیمیاباران کردنی ناوچە جیاجیاکانی کوردستان (1987-1988) و بێسەروشوێن کردنی بارزانییەکان لە (1983) و فەیلییەکان لە (1979-1980) و بۆردومانی قەلاّدزێ و هەلّەبجە و زێوە لە سالّەکانی (1974 و 1985)دا و راپەڕینی (1991) و بەعارەبکردنی ناوچەکانی کوردستان بپشکنین و خوێندنەوەمان بۆیان هەبێت چونکە بەپێی لێکۆلّینەوەکان و وردبوونەوەم لەسەر بەلّگەنامەکان لەماوەی (35) سالّ فەرمانڕەوایی رەشبگیری دیکتاتۆری سەدە بەدیارکەوتووە ئەوان ماوە بە ماوە لەپێناوی مانەوەی خۆیان شێوازی لەناوبردنیان گۆڕیوەو بایەخیان بەجۆرێک لە پاکتاوکردن داوە ، لە هەمان کاتدا هیچ رژێمێک بەقەدەر بەعسی عروبە حەزیان لە بە دوکۆمێنت کردنی تاوانەکانیان نەبووە چونکە هەرگیز بیریان لەوە نەدەکردەوە کە رۆژێک لە رۆژان لەناو بچن. ئالاّ هەلّگرانی بەعس هەر لە میشیل عەفلەق و عەلی سالّح سەعدی و ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر، بەتایبەتی سەدام حوسێن و دەست و پێوەندەکانی پشت ئەستوور بوون بە میلیشیای دڕندانەو چەکدار کە جگە لە تیرۆر و کوشتن و بڕین و ئەشکەنجە و ئازاردانی خەلّک و وێرانکردن و بە تالاّنبردن و جینۆسایدکردن شتی تریان بەرهەم نەهێناوە، هەر جار بە بیانۆیەک ئەوەتا ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر لە سالّی (1969)دا فەرمانی لەناوبردنی هەموو ئەو کەسانەی بە سەدام حوسێن دا کە لە دژی بۆچوونەکان و فەرمانەکانیان بێت، ئەویش هەر لە (20ی شوباتی 1969تاکو نۆڤێمبەری هەمان سالّ) فەرمانی لە سێدارە دانی جوولەکەکانی ئێراقی لەژێر تۆمەتی دروستکراوی لەناوبردنی زایۆنیزم بە بەر چاوی

خەڵک لە گۆڕەپانە گەورەکان و شوێنە گشتییەکان بەڕێوە برد. ئەوان تەنانەت ئەگەر گومانیان لە بیروباوەڕی یارانی خۆیان کردەبێت بۆ ئەوەی ئەزموونێک بێت بۆ ئەوانەی ترو وانەی لێ وەرگرن وەک تۆڵە سەندنەوە لەناویان بردووە بۆ نمونە پیلانی دەرکردن و لەناوبردنی عەمید عەبدولڕەزاق ئەلنایف لە ساڵی (1978) لە لەندەن، پیلانی لەکارخستنی ئەحمەد حەسەن بەکر و کوشتنی محیی ئەلمشهدی و(21) کەس لە دارودەستەکەی لە ئاوگۆستی ساڵی (1979)، هەروەها پیلانی کوشتنی عەدنان خەیروڵڵا لە ساڵی (1989)دا کاتێک کە سەدام هەستی بە بەهێزبوونی کرد، کوشتنی ریاز ئیبراهیم حوسێن ئەلعانی وەزیری تەندروستی بەدەستی خودی سەدام لە کۆبوونەوەی ئەنجومەنی وەزیرانی ئەوکاتە لەسەر دەربڕینی بیروڕای و پاش چەند رۆژێک کۆمەڵێک تاوانیان بۆ ڕێکخست ئەمە جگە لەو هەزاران تاوانی تر کە لە سەردەمی فەرمانڕەواییان بەبێ چەند و چۆن ئەنجامدرا .

جیۆستراتیژی وواڵاتە زلهێزەکان و بارودۆخی ناوچەکە لەو دەمەدا لە هۆکارە سەرەکییەکانی ئەم تاوانکارییانەیە کە بەسەر گەلی کورددا هاتوون، دەنا ئەو هەموو قاتوقڕییە لەدژی نەتەوەیەک چۆن لەو سەردەمە ویژدانی مرۆڤایەتی نەجولاندەوە، تەنانەت لە دوای ناردنی یاداشتنامەی ڕێبەرایەتی سیاسی بەرەی کوردستانی عێراقی ئەو کات لە (15\8\1988) و داواکارییەکەی سەرۆک مەسعود بارزانی لە (1\9\1988) کە ئاراستەی ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوەیەکگرتووەکان و کۆمسیۆنی مافی مرۆڤی نەتەوە یەکگرتووەکان کراوەو تیایدا بە تێر وتەسەلی باس لە تاوانکارییەکانی کیمیاباران وەک جینۆساید لە دژی گەلی کوردستان لە ماوەی نیوان ساڵانی (1987 و 1988) هەروەها لیستێک بەناوی قوربانیان و وێران و خاپور کردنی زیاتر لە (4000) گوند و شار و شاروچکەی کوردستان لەگەڵ چەندین داواکاری بۆ بەدواداچوون پێشکەش کرا، بەڵام دیسان ناوەڕۆکی ئەم تاوانە بێوێنەیە لەگەڵ ئاستی گەورەیی و درندەیی نەبوونە کەرەستەو هەوێنی کاربەدەستان و دەزگاکانی ڕاگەیاندنی جیهانی و نەوڕوژێنران؟ ئەم وواڵاتانە لەکاتی مامەڵەو ئیشکردنیان پڕانسیپی (لە سیاسەتدا نە هاوڕێ و نە دوژمنی هەمیشەیی هەیە، بەڵکو بەرژەوەندی هەمیشەیی هەیە – ليس هناک فی السیاسة صدیق دائم أو عدو دائم بل هناک مصالح دائمة)یان ڕەچاوکردووەو تەنیا بەرژەوەندییەکانی خۆیان

لە بەرایی و پێشینەی هەموو کارو هەنگاوێکیان داناوە. هەرچەندە لەلایەن چەند ڕێکخراوێک و کەسایەتی دڵسۆزی کورد ئەم پرسانە وروژێندراون ئەویش نەک وەک تاوانی ئەنفال و ئەنفالکردنی خەڵکی کوردستان، بەڵکو وەک گازبارانی ناوچەکانی باشووری کوردستان بەڵام لەلایەن دەسەڵاتدارانی سەرەکی پشتگوێ خران. یوست هیلتەرمان لە پەرتووکەکەی بەناوی (کارێکی ژەهراوی ئەمریکاو ئێراق و گازبارانی هەڵەبجە)دا لە دیمانەکانیدا کە لەگەڵ زۆر لە کاربەدەستانی ئەوکاتە بەتایبەتی ئەمریکییەکان ئەنجامی داوە، کە دەڵێن ناوی ئەنفالیان نەبیستووە ئەگەر کەسێکیشیان ئەو ناوەی بەرگوێ کەوتبێت ئەوە هیچ مانایەک یان کاریگەرییەکی لەلا دروست نەکردووە. یوست هیلتەرمان دەڵێت: (لەمەش خراپتر ناوی ئەنفال هەرگیز بە ئاشکرا نەچووە فەرهەنگی ئەو کاربەدەستانەی ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا کە چاودێری ئێراق و جەنگیان دەکرد. تەنانەت دوای ئەوەی رژێم بەشێوەیەکی فەرمی لەسەردێری ڕاپۆرت و دەنگوباسەکان باسی ئەنفالی لە میدیاکانی خۆی بڵاوکردەوە، بەڵام دیسان بەپێچەوانە ناوی ئەنفال لەگەڵ دۆکۆمێنتەکانی دەزگای هەواڵگری ئەمریکادا دەرنەکەوت و لەگەڵ شیکارانی هەواڵگریش باسێکی لێوە نەکرا).

لەلایەکی تر هەروەک نووسەر لەم پەرتووکەدا ئاماژەی پێکردووە چەندین کۆمپانیای ئەمریکایی و بەریتانی و ئەورووپایی بەپێی بەڵگەنامەی ڕوون و ئاشکرا یارمەتی دەوڵەتی ئێراقیان داوە، کە لێرەدا پێویستە بڵێم ئەم ڕاپۆرتە لەپاش شەڕی دووەمی کەنداو، لێکۆڵینەوەیەک لەلایەن شارەزایان و تۆێژەران لە ئێراق ئەنجام دراو ڕاپۆرتێک لەسەر چەکی کۆکوژی ئێراق درا بە نەتەوە یەکگرتووەکان، کە تێیدا بە تێروتەسەڵی باس لە پڕچەککردنی ئەم وواڵاتە لەلایەن (207) کۆمپانیای ئەڵمانی، ئەمریکی، بەریتانی و چەندین وواڵاتی تر کراوە، هەرچەندە بەکار هینانی چەکی کیمیاوی لەلایەن حکومەتی پێشووتریش لەدژی نەتەوەی کورد لە کوردستانی باشوور بەکارهاتووە وەک ئەوەی لە ساڵی (1963)دا کە تێیدا سەرکەوتوو نەبوو و لەم ڕۆژەدا بایەکی بەهێز کیمیاوییەکەی برد بەرەو لای سنووری ئێران و لەچەند گوندێکی ناوچە سنووریەکان بووە هۆی لەناوبردنی ئاژەڵەکان ، بەڵام بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەلایەن رژێمی بەعسی ڕووخاو بەپێی بەڵگەنامەکان دەگەڕێتەوە بۆ سەرەتای شەڕی نێوان ئێراق و ئێران هەروەک لە بەڵگەنامەی ژمارە (3/د/2704/2) لە ڕێکەوتی (1.11.1983)دا کە لە سەرکردایەتی گشتیی هێزە

چەکدارەکان بۆ بەڕێوەبەرایەتی بەشی کیمیاوی و بۆ گشت فەیلەقەکان دەرچووە سەبارەت بە بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی و تێیدا نووسراوە ئاماژە بە رەزامەندی لەلایەن سەرۆکی بەڕێز (مەبەست سەدام حوسێنە) فەرماندەی گشتیی هێزە چەکدارەکان لە بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەهەر کات و شوێنێک کە پێویست بێت. بەڵگەنامەکە بە واژۆی عەمید روکن تالع خەلیل رەحیم ئەلدورییە.

کاتێک هاوڕێی خۆشەویستم دەرسیم دیبەگەیی داوای لێکردم پێشەکییەک بۆ پەرتووکەکەی بنووسم، هەستم کرد ئەرکێکی مێژوویی و قورسی خستۆتە سەر شانم، چونکە نووسینی پێشەکی بۆ ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان ئەوەندە ئاسان نییە. لە هەمانکاتدا زۆر خۆشحاڵم کە منیش بەشێکی ئەم ئەرکەم کەوتۆتە سەر شان و سوپاسی دەکەم.

لێرەدا دەبێ بڵێم رۆماڵکردن، بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە لەبارەی هەموو ئەو کۆمەڵکوژی و کوشتارە هەر لە کۆمەڵکوژی و بێسەروشوێنکردنی کوردە فەیلییەکان، کۆمەڵکوژی بارزانییەکان، کیمیاباران کردنی هەڵەبجە و ئەنفالکردنی سەرتاپای باشووری کوردستان لە کۆتاییەکانی سەدەی بیستەم لەماوەی فەرمانڕەوایێتی سەدامی عروبە و رژێمی دیکتاتۆری بەعس ئەرکێکی زۆر گرانی خستۆتە سەر شانی نووسەر. ئەمە مێژووی کۆمەڵکوژی (جینۆسایدکردنی) گەلێکە بە هەموو هونەر و تاکتیک و کەرستەی پێشکەوتوو و یارمەتی و هاوکاری زۆرێک لە میری و دەوڵەتەکانی مافی مرۆڤ پارێز و کۆمپانیای جۆراوجۆر کە لەم ئان و ساتەدا لەبەر رەچاوکردنی بەرژەوەندییەکانی خۆیان کۆدەنگیان لەسەر بێدەنگی هەڵبژاردبوو. ماوەیەکی زۆرە مامۆستا دەرسیم دیبەگەیی خەریکی کۆکردنەوەی ئەم زانیارییانەیە و پێویستیش ناکات من بیناسێنم، چونکە پێنووسەکەی سااڵنێکی دوورو درێژە لەسەر پرسی جینۆسایدکردن و ئاشکراکردنی لایەنە شاراوەکانی شاڵاوەکانی ئەنفال و کۆمەڵکوژییەکانی تری دژ بە گەلی باشووری کوردستان لە خەباتدایە ویەکێکە لەم کەسانەی رۆلێکی زۆر کارای هەبووە لە لە دادگایی کردنی گەورە تاوانباری ئەنفال و جینۆسایدکردنی گەلی کورد، ئەویش سەرۆکی ئەرکانی سوپای پێشوو "نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی"، نووسەر بیرۆکەی نووسینی ئەم پەرتووکەی لە سەرەتای سااڵی (2008)دا لای بەندە باسکردووەو

هەردەم بەدوای کەرستەو بەڵگەنامەی نوێدا دەگەڕا. لەهەر شوێنێک پێیوابێت زانیاری دەست دەکەوێت سەردانی کردووە، لێرەدا پێویستە سوپاسی متمانەی بکەم کە هەر دێرێکی نوێی خستبێتە سەر لاپەڕەی پەرتووکەکەی، دەمودەست بۆ منی رەوانکردووە تاکو پارێزراو بێت و بە بەردەوامیش دەیگووت: (ئەگەر هەر شتێکم بەسەر هات تۆ میراتگری ئەم پەرتووکەی و لەجیاتی من تەواوی بکە و بڵاوی بکەوە).

رێکخستن و کۆکردنەوەی زانیارییەکان سەبارەت بە تاوانبارانی بەعس و دەست و پێوەندەکانی، کارێکی گرنگە کە لەم پەرتووکەدا ئاماژەی باشی پێدراوەو زۆربەی هەرە زۆری ئەو کەسانەی رۆژێک لە رۆژان دەستیان لە کۆمەڵکوژی گەلی باشووری کوردستاندا هەبووبێت، ناویان هاتووە. ئەمە مێژووی قوربانیدانە لەپێناو ئازادی و رزگاری وولاتێکی خوێناوی کە دەبێ زار بەزار بۆ نەوەی نوێ بگوترێتەوە، تاوەکو رابردوو لە بیر نەکەن و ئەزموون و پەندی لێ وەربگرین. پێناسەکردنی ئەنفال بە قڕکردن و لەناوبردنی رەچەڵەکی نەتەوەی کورد زۆر دەمێکە وەکو زاراوەیەک خۆی خستۆتە ناو فەرهەنگی کوردی کە نووسەر لەم بەشەدا ئاماژەی باشی بۆ کردووە، بەڵام باشتر دەبوو ئاماژەی بە مەبەستی بەکارهێنانی ناوو زاراوەی ئایینی و شێوازی بە سیستێماتیک کردنی کوشتار و لەناوبردن لەلایەن رژێمەوە کردبا، چونکە ئەوان باش دەیانزانی ئەگەر خۆیان لەژێر پەردەی ئایین نەشارنەوە، ئەو کۆدەنگییەیان لەپێناو لەناوبردنی کورد لەژێر دروشمی (أمة عربية واحدة، ذات رسالة خالدة)یان دەست ناکەوێت. لەلایەک سەدام و داروودەستەکەی خۆیان بە سەرکردەی عەرەب و ئیسلام ناوبردووە، لەلایەکی تریش بێدەنگی جیهانی عارەبی و ئیسلامی دەکرێ بەجۆرێک لە هاودەنگی ئەوان بۆ پەلامارەکانی ئەنفالی بەعس بۆ سەر کورد لێکبدرێتەوە، هەروەها وەک ستراکتۆر و بەرهەمی بیرو گووتاری بەعس کە بناغەکەی لەسەر قاتوقڕی و بێویژدانی و بێدەنگی دانرابوو، پێموایە هەموومان باش لەم راستییە گەیشتووین و دەزانین کە کورد لەبەر کوردبوون بەردەوام دووچاری کۆمەڵکوژی بۆتەوە، تەنانەت ئەگەر کورد لەم کات و ساتەدا هەر ئایینێکی تری هەبووایە هەر تووشی ئەم قاتوقڕیە دەبوو، ئەوەتا لە شالاوەکانی ئەنفالی کۆتایی زۆر لە کوردەکانی ئاشووری و کریستانە کاسۆلیکەکان و ئێزیدییەکان وەک کورد موسڵمانەکان دەستگیرو

بێسەروشوێن کران، هەروەک پێشەوا قازی محەمەد لە بەشێک لە وەسیەتنامەکەیدا دەڵێت: (لای ئەوان (مەبەستی دوژمنانی کوردە) ئێوە هەر کوردن، با موسڵمانیش بن، تاوانبارو مەحکومن)، بەڵام سەدام حوسێن زۆر شارەزایانەو زیرەکانە بەپشتبەستن بە مێژووی عەرەب و ئیسلام و کلتووری توندوتیژی و پاوانخوازیان لە رێگای بەکارهێنانی دەستەواژەکانی ئایینی لە شاڵاوە سەربازییەکانی وەک (ئەنفال، هێزەکانی سەفڕی قوڕەیش، زوبێری کوڕی عەوام، مووشەکی ئەلحوسەین و زۆری تر ....)، تەنانەت ناونانی هێڵەکانی بەرهەم هێنانی چەکی کیمیاویش لە سامەڕا هەر بەناوەکانی وەکو (ئەحمەد، عیسا، محەمەد، عانی، مەدای و قازی)، پشتیوانی جیهانی عارەبی و ئیسلامی بەلای خۆی راکێشابوو دەنا چۆن لە کۆنفرانسی سەرانی ئیسلامی کە چەند رۆژێک پاش کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە بەسترا وورتەیان لێوە نەهات؟ هەروەها لەپاش تەواوبوونی شەڕی هەشت ساڵەی لەگەڵ ئێران و کوشتار و ئەنفال و کیمیاباران کردنی دانیشتوانی کوردستان سەدام حوسێن لە رێکەوتی (7.9.1988)دا لە کۆبوونەوەی ئەندامانی خولی (23)ی ئەنجومەنی وەزیرانی راگەیاندنی عەرەب هەموویانی کۆکردۆتەوەو کە لە رۆژنامەی(الثورە) ژمارە (6677)ی زمانحاڵی حزبی بەعسی عارەبی بڵاوکراوەتەوە و پێی راگەیاندوون: (هەموو عەرەبێک بەشی لە ئەنجامی جەنگدا هەیە)، هەروەها لە بەشێکی تری قسەکانیدا دەڵێت: (دوژمنەکانی خواو عەرەب و موسڵمانان بە یەکجاری کەوتن).

لەم پەرتووکەدا نووسەر تیشکی خستۆتە سەر داموددەزگا تۆقێنەرەکانی رژێمی بەعس و ئەرک و کارەکانی شێکردۆتەوە، هەر لە ئاستی گەورەترین دەسەڵات تاکو ئاستی هەرە خوارەوەی دەسەڵات. ئەوان سیستەمی ترس و تۆقاندن و ملکەچ بوونیان بەشێوازی جۆراوجۆر بڵاوکردبووەوە کە لەوانەیە تاوەکو ئەمڕۆ بەشێکی زۆری بۆ خەڵک شاراوە بێت. بەعس ئەو هەموو داموددەزگایەی بۆ لەناوبردنی نەتەوەیەک لە شەڕێکی نابەرامبەردا ئامادە کردبوو و بەکاری هێنا، ئەو شەڕەی کە زۆرترین قوربانیانی ئافرەت و منداڵ بوون.

بەدڵنیاییەوە دەڵێم ئەم پەرتووکە لە دوارۆژدا دەبێتە سەرچاوەیەکی باوەڕپێکراو بۆ مێژووی نەتەوەکەمان لە ناوەندەکانی باس و لێکۆڵینەوە سوودی زۆری لێوەردەگیرێت. تاوانبارانی سەرەکی، ئەنفالچییەکان، راوێژکارەکان، ناپاک و

جاشەکان، بەکرێگیراوەکانی دوێنێ، ئەوانەی ئێمەیان بە ناپاک و بەکرێگیراو دەزانی، ئەمڕۆکە لەسەرووی ئێمە مانان و دەست رۆیشتووترو کاربەدەست ترن. لەپاش راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)ی گەلەکەمان بەرامبەر دەسەڵاتی دیکتاتۆرو ئەنفالچییەکان، ئەوانەی لاپەڕەکانی رۆژنامەو گۆڤارەکانی بەعسیان پڕ کردبوو لە شانازی پێکردنی بە ئەنفال و جینۆسایدکردنی دانیشتوانی کوردستان، لەپاش لێبووردنەکە سوودیان لە بارودۆخی سیاسی وەرگرت و شەرمەزار نەبوون، بەڵکو لە قوربانیدەرەکان بەهێزترو بە دەسەڵاتتر بوون و خۆیان و خزم و کەسوکاریشیان بوون بە کاربەدەست و پلەدار. لەم پەرتووکەدا ناوی زۆربەیان هاتووە کە بە بەڵگەوە بە فەرمی لە دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق داواکراون، هاوکات لە پەنای چ پارت و رێکخراو و لایەنێکیش خۆیان مەڵاس دابێت دەستنیشان کراوە لەوانەیە کەسانێک هەبن ئەم باسەیان بەلاوە خۆش نەبێت ئەمە بە سەرکێشی بزانن یان بە دژایەتی لەگەڵ حیزب و لایەنەکان ناوزەدی بکەن، بەڵام بۆ نووسەرو بەندە و هەزارانی وەکو ئێمە کە سااڵنێکی زۆر ئاوارەو دەربەدەریمان چەشتووە لەپێناو ئازادی گەل و وواڵات چاومان بەرایی نادات ئەوانەی دەستیان لەگەڵ رژێمی بەعس تێکەڵ بووە و تا سەر ئێسقان نوقمی ناپاکی ببوون و بۆ راوەدوونانمان و لەناوبردنی سەرو ماڵمان، ئێستا بەچاو قایمی دەسەڵاتدارترن و ئێستاشی لەگەڵدا ئێمە قوربانی و ئەوانیش هەر جەلاد بن. لێرەدا ناکرێت هەروا بەئاسانی رۆڵی قێزەونی زۆربەی راوێژکار و پیاوانی بەعس وەک بەشدار لە تاوانی ئەنفال و لە یارمەتی نەدانی خەڵکە دەست بەسەرکراوەکەدا تێپەڕین. ئەوانەی کوشتن و تااڵنکردن و راوڕووتی خەڵکیان پێسپێردرابوو تەنانەت دەیانتوانی ئافرەتەکان لەم دۆخە رزگار بکەن، هەرچەندە هێندێکیان دەڵێن و گووتویانە ئێمە زانیاریمان نەبوو چی لە خەڵکەکە دەکرێت!!! بەڵام ئەوە جێگەی باوەڕ نییە، چونکە کاتێک گوندەکانیان بە مزگەوت، کلێسە و قووتابخانە سووتاندو کانیاوەکانیان ووشک کردو رەزو باخەکانیان تێکدا، سەرەڕای دەیان و دەیان تاوانی تر، پێیان وایە گوڵ دەبەخشنە مرۆڤەکان یان گوللە؟ ئافرەتێک لەکاتی راوەدونانیان لە ئەنفالی سێ داوای لە راوێژکارێک کردبوو رزگاری بکات، ئەویش رێک و رەوان پێی ووتبوو: (هیچم پێناکرێت و خۆت بە دەستەوە بدە).

ئەمانەی خوارەوە نموونەی چەند راوێژکارێکن کە دژ بە نەتەوەو نیشتمان خۆیان هاویشتبووە ناو بەرەی سەدامی عروبەو بەعسی دژ بە کوردو کوردستان. لە ژمارە (246)ی هەفتەنامەی میدیا، رێکەوتی (27.6.2006)دا دیمانەیەک لەگەڵ موسا عەلی رەمەزانی راوێژکاری (314) دەڵێت: (ئێمەی بەعسیانی کورد، ئەگەر گەواد نەبووینایە، نەدەبووینە رەفیق حزبی و باوەڕپێکراوی حزبی بەعس). لە بەشێکی تردا دەڵێت: (لە ناوچەی ئێمە حەفتاو پێنج گەواد بووین). هەروەها بەپێی راسپاردەی نووسینگەی رێکخستنی باکووری حزبی بەعس بە ژمارە (4008)، کە لە رێکەوتی (20.6.1987)دا هەر شتێک لەلایەن راوێژکارو فەوجەکانی بەناو بەرگری نیشتمانیی (جاشەکان) دەستی بەسەردا بگیرێت دەدرێتە خۆیان تەنیا چەکی قورس و ئیسنادو مامناوەند نەبێت، کە ئەمەش رێک پڕ بە پێستی ئایەتە قورئانیەکەیە، ئەوەتا کۆنە راوێژکارێک بەناوی محەمەد عەلی جاف لە چاوپێکەوتنێکدا لەگەڵ میدڵ ئیست وۆچ دەڵێت: (لە کۆبوونەوەیەک لەگەڵ ئەفسەرانی هەواڵگری پێیان ووتراوە ئێوە هەر ماڵ و سامانێکی پێشمەرگە هەیە و لە شەڕدا دەستی بەسەردا دەگرن بۆ خۆتانی ببەن، ژنەکانیشیان بەپێی شەرع و یاسا حەڵاڵی ئێوەیە). بۆیە پێویستە لە داهاتوودا ئەوانە لە دادگایەکی تایبەتی نەتەوەیی کوردی دادگایی بکرێن.

نووسەر لەم پەرتووکەدا مەبەستێتی پێمان بڵێت رابردوو لەبیر مەکەن بەڵکو ئەزموون بۆ دووبارە نەبوونەوەی لێوەربگرن، هەروەها چڕکردنەوەی هەوڵەکانمان لە هەڵدانەوەو گەڕاندنەوەی گۆڕە بەکۆمەڵەکانە کە هەزاران قوربانی جینۆساید زۆر بێ بەزەییانە لە چاڵەکانی مەرگ لەژێر لمەکانی بیاباندا بەزیندوویی و بە بریندارى زیندەبەچاڵکران، لەهەمان کات دانانی گولکۆیەک یان مۆنۆمێنتێک یان دروستکردنی باڵەخانەیەکی شارستانی لە شوێنی گۆڕەکە لە لایەن دەسەڵاتی هەرێمی کوردستان و لە سەری بنووسرێت: (ئێرە گلکۆی قوربانیانی گۆڕی بەکۆمەڵی کوردە)، تاکو بیسەلمێنێت کورد بەدوای پێشکەوتن و ئاوەدانکردنەوەو شارستانییەتە لەبری کوشتن و لەناوبردن. هەروەها ئەم مێژووە هەرگیز لەبیر ناکرێت و شوێنەواری گۆڕەکانیش لەگەڵ تێپەڕبوونی رۆژگارو کاتدا بزر نابێت.

ئەمەی روون و ئاشکرایە جینۆسایدکردنی نەتەوەی کورد مێژوویەکی لەمێژینەیە لە چەندین سەدە پێش زایین تاکو ئەمڕۆ لەلایەن دوژمنانیەوە بەردەوام هەوڵی پاکتاوکردن و تواندنەوەیان لەناو رەچەڵەکی تر بەردەوامە و تەنیا نەبەستراوەتەوە

بە باشووری کوردستان، ئەوەتە فارسەکان بەناوی پان ئیرانیزم تاکو ئێستاشی لەگەڵدا بێت بەکوشتنی دەیان هەزار کورد یان راگواستنیان سیاسەتی بەفارسکردن لە ناوچە کوردنشینەکان پەیڕەوکردووە، تورکیاش عوسمانییەکانی دوێنێ و تۆرانییەکانی ئەمڕۆ لەژێر پەردەی بیرو هزری ناسیۆنالیستانەی کەمالیزم سەدان گوند وێرانکردن، بەسەدان کەس لە سێدارە دران، بەدەیان نووسەرو رۆشنبیرو خرانە ناو چەمی وان و دەیان هەزار کەس لە پرۆسەکانی شەڕدا لەناو بردراون و سەدان هەزاری تر ئاوارەو دەربەدەر کران و بەرەو ناوچەکانی تورک راگوێزران. لە سوریاش هەر لەسەر بنەمای یاسای رەگەزپەرستانەی بەعسیزم هەردەم نۆکلی لەوە کراوە کە گەلێک بەناوی کوردو پارچە زەوییەکیش بەناوی کوردستان بوونی هەبێت. لە یەکێتیی سۆڤیەتی رووخاویشدا کوردەکان لە جێگاو رێگای خۆیان پەرتەوازە دەکران تاکو کۆبەندی لە نێوانیان دروست نەبێت، بەهیوام لە داهاتوویەکی زۆر نزیک بتوانین کار لەسەر ئینسکلۆپیدیایەک بکەین کە باسی جینۆساید و رەشەکوژی و هەموو پارچەکانی کوردستانی تێدابێت و رۆژێک بێت هەموو تاوانباران وەکو ئەوەی جوولەکە کردی لە دادگایەک لە چوارچێوەی ستانداردی جیهانی سەبارەت بە تاوانەکانی گەلکوژی و دژ بە مرۆڤایەتی و تاوانەکانی جەنگ سزای خۆیان وەربگرن.

ئەوەی پێویستە لە کۆتاییدا بیڵێم ئەوەیە کورد تاکو ئێستا پاش (18) ساڵ لە دەسەڵات نەیتوانیوە ببنە پشت و پەنای یەکتر وەک ئەوەی جوولەکە لەپێناو هۆلۆکۆستدا کردی کە وەک قەوارەیەکی بەهێز ئەمڕۆشی لەگەڵدا بێت ئەڵمانیا خۆی لە بەرامبەری بەشەرمەزار دەزانێت، جگە لە قەرەبووکردنەوەی مادی بەردەوام داوای لێبووردنیان لێدەکات، بەڵام ئێمە ناتوانین و نەمانتوانیوە وەک قەوارەیەکی بەهێزو یەکگرتوو کار لەسەر پرسە نەتەوەییەکانمان بکەین وەک ئەوەی لە هەڵبژاردنی پەرلەمانی ئێراق لە (7.3.2010) کردمان. زۆر دەنگ و رەنگمان لەپێناو چەند کورسییەک لەدەستداو دەنگەکانمان پەرتەوازە بوون، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە کورد ئەزموونی لە رابردووی قوربانیدانی خۆی وەرنەگرتووە ، تاکو لۆبییەکی بەهێزی بۆ ناساندنی پرسی جینۆسایدکردنی گەلێک دروست بکات. هەروەها ئەنفال و کیمیاباران و بێسەروشوێن کردن و خاپوور و وێرانکردنی گوندو شارەکانمان پرسی بەعەرەبکردنی خاکی داگیرکراوی کوردستانمان نەچۆتە ناو فەوهەنگ و

کلتوورمان و نەبۆتە ئایدیۆلۆژیایەکی بەهێز بەڵکو لە چەند یادەوەرییەکی سادە قەتیس ماوەتەوە. بۆیە وەک پێویستییەک دەبێ لە ئاستی رۆشنبیری و پەروەردەیی و هۆشیاری سیاسی و ئایدۆلۆجیایەک لەسەر جینۆسایدکردنی نەتەوەیەک بۆ نەوەی نوێ بەرهەم بێنین ئەویش بە دانانی پرۆگرامێک بۆ ناساندنی جینۆسایدکردنی گەلی کوردستانی باشوور لە قووتابخانە و زانکۆکان و سوود وەرگرتن لە ئەم جورە توێژینەوانە، هەروەها دانانی سەنتەرێکی ئەرشیفی نەتەوەیی لەسەر جینۆسایدی نەتەوەکەمان. ئەوەی ماوەتەوە بیڵێم، ئەوەیە نووسەر لەم پەرتووکەدا توانیویەتی بەشێک لەو ئەرکە نەتەوایەتییەی کە لەسەر شانیەتی سەبارەت بە خستنەڕووی زانیاری و راستییەکان بگەیەنێتە ئەنجام و تێیدا سەرکەوتوو بووە هەرچەندە هەموو کارێکیش بێ کەموکوڕی نییە. ئەوەی لێرەدا گرنگە ئەوەیە ئەم پەرتووکە بە زمانە زیندووەکانی جیهانی کاری وەرگێڕانی بۆ بکرێت، چونکە باشترین رێگا بۆ ناساندنی جینۆساید لە ئاستی نێودەوڵەتی بەڵگەنامەکانی خوێندراو، بیستراو و بینراوە. هیوادارم نموونەی دەرسیم دیبەگەیی لە بەدواداچوون و ناساندنی لایەنە شاراوەکانی کوردۆساید کردنی گەلی باشووری کوردستان زۆر بێت.

پێشەکی شاخەوان شۆڕش:

ئەم پەرتووکەی لەبەردەست دایە کە بۆ بەڕێزم دەرسیم دیبەگەیی نوسیویەتی، بەرهەمی رەنج و ماندوبونێکی زۆرە، کۆمەڵێ زانیاری گرنگ و سوودبەخش لە فەرهەنگی تاوانی گەلکوژی (ژینۆساید) ئەنفالدا دەگرێتەخۆی. بۆ من جێگەی پێزانینە کە ئەرکی پێشەکیەکەیم پێسپێردراوە، سوپاسی ئەم پێزانینەی کاک دەرسیم دەکەم.

بەرلەوەی بێمەسەر دوان لەسەر ئەم پەرتووکە کە کاک دەرسیم لەسەر تاوانی گەلکوژی ئەنفال نوسیویەتی بەپێویستی دەزانم کە سەرەتا بەشێوەیەکی گشتی و بەکورتی لە تاوانی گەلکوژی (ژینۆساید) و بابەتە پەیوەستدارەکانی ئەم تاوانە بدوێم، ئەوجا لەوێوە گونجاوی ناوەرۆکی ئەم پەرتووکە بخەمە بەرچاو.

تاوانی گەلکوژی وەکو گەرەترین تاوان لەسەر ئاستی کۆمەڵگەی نێونەتەوەییدا ناسراوە، بۆیە وەکو تاوانی تاوانەکان سەیری دەکرێت. تاوانی گەلکوژی تاوانێکە کە بە مەبەستی لەناوبردن بەئاگایانە دژ بە نەتەوەیەک، کۆمەڵگەیەک یا گرووپێک مرۆڤ لەسەر جودایی نەتەوەیی، ئایینی، کەلتوری، رامیاری یا جودایی دیکە لە شوێن و کاتی دیارکراودا ئەنجام دەدرێت. تاوانی گەلکوژی لەناوبردنی تەواوی یا بەشێکی نەتەوە یا کۆمەڵگەیەکە کە لەلایەن دەسەڵاتێکەوە لەبەر جودابیان ئارەزوو ناکرێن. لەناوبردنەکە فیزیکیانەیە و لە گەڵ باردا سیستەماتیکیانە و پلان بۆ داندراوانە ئەنجام دەدرێت. لەم وڵاتانەی کە کێشەی نەتەوەییان هەیە، نەتەوەی دەسەڵاتدار و نەتەوەی ژێردەستە و چەوساوە هەن، دەکرێ لەم وڵاتانەدا لەباریکدا کە سەرکردە و ئایدۆلۆژیای تووندڕەو فەرمانڕەوابن، ستات بۆ چارەسەری کێشە پەنا بۆ تاوانی گەلکوژی ببات و هەوڵی لەناوبردنی بەشێکی گرنگی یا تەواوی نەتەوەی نەخوازراو لە ناوچەیەکی دیاریکراو و شوێنی دیکەدا لە وڵاتدا بدات، لەمبارەدا لایەنی تاوانبار لەناوبردن و نەهێشتن وەکو چارەسەری یەکجاری سەیر دەکات.

لە زۆر باردا نەتەوەی دەسەڵاتدار لە لایەن پارتێکی تووندڕەو و خاوەن ئایدۆلۆژیایەکی تووندڕەو بەرێوەدەبردرێت، کە لە چوارچێوەی بیروباوەڕە تایبەتەکەدا کوشتار و لەناوبردنەکە دەکرێتە پێداویستیەکی گرنگ بۆ پاراستنی ئاسایش و بەرژەوەندی ناسیونالیستانەی نەتەوە و ستات یا ئایدۆژلۆیا و ستات. ئایدۆلۆژیای تووندڕەوانە کە بانگاشەی رەوایی رەها و بێهاوتایی دەکات،

پشووتەنگە و گوێ لە بەرامبەر ناگرێت، کە هەوڵی گەیشتن بە یەکڕەنگی دەدات و سەپاندنی پەیامەکانی بە ڕەوا دەبینێت، دەکرێ ڕاست یا چەپ بێت یا ئایینی بێت. بیروهزری ناسیونالیستانەی ڕەگەزپەرستانە وەکو نازیزم، کەمالیزم و بەعسیزم یا بیروباوەری چەپی تووندڕەو وەکو ستالینیزم و ماویزم و هەندێ لە جۆرەکانی سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم، یا بیروباوەری ئایینی وەکو ئیسلامیزمی تووندڕەو یا بیروباوەری ئایینی دیکەی تووندڕەو بوونەتەهۆی ئەنجامدانی تاوانی پاکتاوکردن یا تاوانی گەلکوژی. ئەم دەسەلاتدارانەی کە خاوەنی ئەم بیروباوەرە تووندڕەوانە بوون یا ئێستاش هەن نمونەیان زۆرە لەوانە ئەفسەرە تورکە ڕەگەزپەرستەکان، ڕژێمی کەمالیستی تورکیا، ڕژێمی نازی ئەڵمانیا، ڕژێمی بەعسی ئێراق، ڕژێمی کۆمۆنیستی باکووری کۆریا، چین، سۆڤیەتی کۆن، کەمبۆدیای سەردەمی پۆلپۆت، ڕژێمی ئیسلامی سودان هتد بوونەتە هۆی هاندەری کوشتاری گەل و گروپی دیاریکراو لەبەر جودایی نەتەوەیی، ئایینی یا بیروباوەڕ.

ئەم نەتەوانەی کە تاوانی گەلکوژیان لە دژدا ئەنجام دراوە لەوانە خەلکی ڕەسەنی ئەمەریکا کە بە ئیندیانەکان ناسراون (سەدەی نۆزدەهەم) گەلی نامیبیا (1904) لەلایەن کۆلۆنیالستی ئەڵمانیەوە، ئەرمەنەکان (1915) لەلایەن دەسەڵاتی ئەفسەرە گەنجە تورکەکانی تورکیا، جۆتیارەکانی ئۆکرانیا (1933) لەلایەن ستالینەوە، کوردەکانی دەرسیم (1937) لەلایەن ڕژێمی کەمالیستی تورکیا، جووەکان (1940–1945) لەلایەن نازیەکانی ئەڵمانیا، خەلکی کەمبۆدیا (1975–1979) لەلایەن پۆلپۆتەوە، کوردەکانی باشووری کوردستان (1983، 1987–1988) لەلایەن ڕژێمی بەعسی ئێراقی، توتسیەکان (1994) لەلایەن هوتوەکانی ڕواندا، بۆسنیەکان (1995) لەلایەن سربەکانی بۆسنیا، دارفوریەکان (2003–2010) لەلایەن ڕژێمی ئیسلامی سودان و جەنجەویدە عەرەبەکان هتد. هەندێ لەم نەتەوانە بە تەواوی لە شوێن و ناوچەی دیاریکراودا لەنێوبردران وەکو ئەمەریکاییە ڕەسەنەکانی سەرووی ئەمەریکا، ئەرمەنەکان لە تورکیا و جووەکان لە ئەڵمانیا. هەندێ لەم نەتەوانە تاوانی گەلکوژی لاوازی کردن و هەڕەشەی لەسەر مانەوەیان دروست کرد، بەڵام توانیان بوونی خۆیان بپارێزن و لەژیاندا بمێننەوە.

لەبەر کوشندەیی و مەترسیداری تاوانی گەلکوژی لەسەر بوونی نەتەوە و کۆمەڵگە ئەتنیە کەمینە یا ژێردەستەکان، هەروەها بۆ پێشگرتن بە تاوانەکە، بەڕەنگار

بوونەوەی و سزادانی تاوانکارانی تاوانی گەلکوژی لەسەر ئاستی جیهانی بەشێوەیەکی کانونیانە، ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان UN لە ساڵی (1948)دا تاوانی گەلکوژی پێناسەکرد و خستییە چوارچێوەیەکی کانونیەوە. جێگەی گوتنە کوشتن و لەناوبردنی ملیۆنەها جولەکە لەکاتی جەنگی جیهانی دووەمدا ڕۆڵی گرنگی لە پێویستبوونی بەیاساییکردنی تاوانەکە لەلایەن ستاتەبراوەکانی جەنگی جیهانی دووەمدا بینی.

بەپێی پێناسەکەی UN گەلکوژی واتە هەر کردارێک بە مەبەستی لەناوبردنی هەموو یا بەشێکی نەتەوەیەک، ڕەگەزێک، گروپێکی ئایینی یا ئەتنی وەکو: کوشتنی ئەندامانی گروپەکە، زیان پێگەیاندنی مەنتالی و فیزیکی بە ئەندامانی گروپەکە، سەپاندنی مەرجی ژیان بەسەر گروپەکەدا کە ببێتەهۆی لەناوبردنی بەشێکی یا تەواوی گروپەکە، سەپاندنی پێوەری ئەوها کە ڕێگا لە زاوزێ لەناو گروپەکەدا بگرێت، وە بەزۆر گواستنەوەی منداڵانی گروپەکە بۆ گروپێکی تر.

پێناسەکە جەخت لەسەر لەناوبردنی فیزیکی کۆمەڵێک مرۆڤ دەکاتەوە، لێرەدا تاوانی گەلکوژی خۆی لە تاوانی پاکتاوی ڕەگەزی کە بەهۆی کرداری ڕاگواستن یا تواندنەوە و نەهێشتنی نافیزیکیانە ڕووددەن، جیادەکاتەوە.

نەتەوەی کورد یەکێ لەم نەتەوانەیە کە بەدرێژایی مێژوو لەلایەن دەسەڵاتدارانی ناوچە و دوور ناڕەوایی لەبەرامبەریدا ئەنجام دراوە، مافەکانی پێشێلکراوە و دان بە بوونیدا نەندراوە. دیارە کوردستان لە چەند ڕووداێکی مێژوویدا لە سەردەمی دەسەڵاتدارانی شیعەی سەفەوی و سوننەی عوسمانیدا، دواتر لە سەروبەندی جەنگی جیهانی یەکەمدا لەلایەن کۆلۆنیالیستەکانی فەرەنسا و بەریتانیا و لایەنەکانی براوەی جەنگ ناڕەوا دابەشکراوەتە سەر چەند وڵاتێکی کۆن و لەنوێ دروستکراوی ناوچەکە. بەهۆی بەژێردەستەیی مانەوە و چەوساندنەوە، خەڵکی کوردستان ناچاری ڕاپەڕین و بەرگریکردن لە بوون و مانی خۆی بووە، هەروەها هەوڵی ئازادی نەتەوەیی داوە. دەسەڵاتدارانی نەتەوە خاوەن دەسەڵاتەکانی عەرەب، تورک و فارس لەبری دانپێنان و چارەسەر پەنایان بۆ سەرکوتکردن و تواندنەوە بەڕێگەی جۆراوجۆر، ڕاگواستن، بەعەرەبکردن، بەتورککردن و بەفارسکردن، پاکتاوی ڕەگەزی و کۆمەڵکوژی یا لەسەردەم و باری تایبەتدا پەنایان بۆ تاوانی گەلکوژی وەکو چارەسەری یەکجاری بردووە. وەکو پێشتر ئاماژەمان بۆکردن کوشتاری

کوردەکانی دەرسیم لە ساڵی (1937)دا، بارزانیەکان لە ساڵی (1983)دا، وە کیمیابارنکردن و لەناوبردنی کوردەکانی ناوچە قەدەغەکراوەکان لە ساڵی (1987-1988)دا، نمونەی تاوانی گەلکوژین کە دژی خەڵکی کوردستان ئەنجام دراون.

باشووری کوردستان (ویلایەتی موسڵ) کە لە ساڵی (1921)دا بە ئێراقی عارەبییەوە کە ئەوسا لە ویلایەتی بەغدا و بەسرا پێکهاتبوو لکێندرا، خرایە ژێردەستی دەسەڵاتدارانی عارەبی ئێراقی. ئەم لکاندنە کە یەکێک لەدەرهاویشتەکانی پاشگەزبوونەوە لە ڕێککەوتننامەی سیڤەر و ڕێککەوتنی کۆلۆنیالیستەکانی ڕۆژئاوا و لەبەر ڕۆشنایی بەرژەوەندیەکانی خۆیاندا بوو، دژ بە ئارەزووەکانی خەڵکی کوردستان بوو. لەوساوە کێشەی نەتەوەیی لەنێوان کورد و عەرەبدا وەکو کێشەی نێوان نەتەوەی ژێردەستە و نەتەوەی باڵادەست بە شێوەیەکی نوێ لە چوارچێوەی ستاتی لەنوێ دروستکراوی ئێراقدا دەستیپێکرد.

لەگەڵ ئەوەی گۆڕان لە سیستەم و ڕژێمەکانی ئێراق لە دوای لکاندنەکە لە ئێراقدا ڕوویاندا، بەڵام کێشەی کورد بەبێ چارەسەر مایەوە و لەگەڵیدا چەوساندنەوەی کورد دریژەی پێدرا. دەسەڵاتدارانی عەرەب نەیانتوانی چارەی کێشەکە بکەن و دان بە مافی نەتەوەیی کورد بنێن. بۆیە مێژووی کورد و عەرەب لە ماوەی تەمەنی ئێراقدا مێژوویەکی پڕ لە ناکۆکی و ڕووداو و ڕاپەرینی خوێناوییە.

لە سەردەمی ڕژێمی بەعسی عارەبیدا بارەکە و ناکۆکیەکە چووە قۆناغێکی دیکەی مەترسیدار، ڕژێمی بەعس لەژێر سەرپەرشتی ئایدۆلۆژیایەکی ناسیۆنالیستی ڕەگەزپەرست و سەرکردەی تووندڕەوی ڕەگەزپەرستدا دەسەڵاتی گرتەدەست و پێگەی خۆی لەماوەیەکی کەمدا لە ساڵەکانی دوای (1968)دا بەهێزکرد. بوونی هۆکار و فاکتەرەکانی کێشەی نەتەوەیی کە زۆربەیان پاشماوەی کۆلۆنیالیزم بوون وە فاکتەری دیکە بەیەکەوە وەکو کێشەی سنوور، گۆڕینی دیمۆگرافیا، لاسەنگی دیمۆگرافیا، ناڕەواییە مێژووییەکان، پۆلیتیکی تواندنەوە، بەعەرەبکردن، ناڕەوایی دابەشکردنی سامان و دەسەڵات، جوداکاری، پەراوێزکردن، دانەنان بە مافە ئابووری و ڕامیاریەکان، ڕق و بێمتمانەیی، ئاراستەی جوداخوازی هتد. زەمینەیەکی لەبار بوون بۆ بەهێزکردن و گەشەپێدانی بەهاکانی تاوانی گەلکوژی لەگەڵ پەیدابوونی فاکتەرە پەرگیرەکانی وەکو ئایدۆلۆژیای تووندڕەو و سەرکردەی تووندڕەوی ناسیۆنالیستی ڕەگەزپەرست.

ئایدۆلۆژیای پارتی بەعسی عارەبی سۆسیالیست ئایدۆلۆژیایەکە کە بڕوای بە شۆڕشی بێپسانەوە هەبوو، کە بانگاشەی پاکی و بێهاوتایی هەمیشەیی خۆی دەکرد، بڕوای بە سیستەمی یەک پارت و دەستبەسەراگرتنی هەموو مرۆڤەکانی کۆمەڵگە هەبوو، بە بەعسیکردنی بەمجۆرە پاککردنەوەی مرۆڤە عەرەبەکان پێداویستیەکی لەپێشی ئایدۆلۆژیاکە بوو. یەکخستنی عەرەب لە خاکی عەرەبدا لە یەک ئومەدا لە کەنداوی فارسییەوە تا دەریای ئارام ئامانجی شۆرشی بەعس بوو، هەروەکو لە نووسینەکانی میشیل عەفلەقدا دەردەکەوێت. هەموو ئەو کەمینانەی لە چوارچێوەی سنورەکانی وڵاتە عارەبیەکاندا دەژیان، بە بەشێک لە گەلی عەرەب سەیریان دەکرا، بۆیە تواندنەوەیان بەرێگەی جۆراوجۆر بەپێویست دەزاندرا.

پێویستە بگوترێت کە ئایدۆلۆژیای بەعس سەردەمی خەلافەتی ئیسلامی و بەرفراوانکردنی دەسەڵاتی عەرەب لەم سەردەمەدا بە سەردەمی زێڕینی عەرەب ناسیووە، شانازی پێوەکردووە و مەبەستی هەبوو ئەم سەردەمە لە شێوازێکی نوێی بەعسیانەدا بژیێنێتەوە. هەروەکو سەدام حوسێن لە دەیەی کۆتایی دەسەڵاتیدا هەوڵی زیاتری ئەم لێکچواندنەی داوە.

میشیل عەفلەق پێیوابوو کوردەکان کەمینەیەکی بچوکی سەر بە گەلی عەرەبن، بۆیە دەبوایە بەشێک بن لە خەباتی گەلی عەرەب دژی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم، ئەگەر وانەکەن و پەیوەندی لەگەڵ دوژمانەوە ببەستن وەکو پیلانگێڕ دژی شۆرشی عارەبی سەیر دەکرێن. لەباری بەرگریکردنی نەتەوە و گروپی کەمینەدا، پاککردنەوە و لەناوبردنیان بەپێویست زاندراوە، کە بە دەستی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم وە مەترسی لەسەر چارەنوسی گەلی عەرەبدا تاوانبارکراون، وەکو لە دوانەکانی سەدام حوسێندا دەردەخرا.

دیارە بۆ پیادەکردنی پاکتاوی رەگەزی یا تاوانی گەلکوژی بەشێوەیەکی سیستەماتیکیانە و پلان بۆ داندراوانە، جگەلە ئایدۆلۆژیا و سەرکردەی تووندڕەو، بوونی دەزگایەکی بەرفراوانی بیرۆکراسیانە، کەرستە و میکانیزمەکانی جێبەجێکردنی تاوانەکە پێویستن.

دەسەڵاتی تووندڕەو لەڕێگەی ئایدۆلۆژیای تووندڕەو و پەڕگیردا بەڕێگەی جۆراوجۆر لەوانە هۆکارەکانی راگەیاندن هەوڵی گەورەکردنی رق وکینە بەرامبەر بە کەمینەی نیشانکراو دەدەن، واپیشان دەدەن کە خەڵکە دیارکراوە نەخوازراوەکە

لەبەر جودابیان کێشەیەکی گەورەن، کۆسپ و تەگەرەن، ناپاکن و جێگەی متمانەنین بۆیە نەخۆشین تووشی کۆمەڵگەی ویستراو و دەسەڵاتدار بووین. بوونی ئەم خەڵکە وەکو ڕێگر و بەربەست بۆ سەرکەوتنی بیروباوەر و ئامانجەکانی ستات سەیر دەکرێن، بۆیە هەوڵی نامرۆڤاندنی مرۆڤەکانی سەربە نەتەوەی کەمینە دەدەن بەجۆرێک کە مرۆڤەکانی ئەم کۆمەڵگە نەخوازراوە بەهای مرۆڤبوونیان لێدەسەندرێتەوە و دەهێندرێنە ریز گیانەوەری بێماف، بەجۆرێک کە کوشتنیان ئیدی بە سوودبەخش دادەندرێت. لەم ڕێگەیەوە ستات یا دەسەڵاتی پشووتەنگی پەڕگیر هەوڵی ڕەواکردن و ڕاشیونالیزەکردنی (گونجاندنی لەناوبردن لەگەڵ بەرژەوەندی خەڵک و ستات) لێدانی کۆمەڵگە یا کەمینەی نەخوازراو دەدەن و هەوڵی گەیشتن بە چارەسەری یەکجاری دەدەن. بۆ جێبەجێکردنی لەناوبردنەکە پێوستیان بە کەرستە، ئۆرگان و دەزگای جێبەجێکردنی لەناوبردنەکە هەیە، بەجۆرێک کە هەموو لەناوبردنەکە ئۆرگانیزە بکرێت کە وەکو کارگەیەکی کاریگەر لەناوبردنەکە جێبەجێ بکات.

سیستەمی بیرۆکراسی لە ستات و سیستەمی دیکتاتۆرانەدا خۆی لە چوارچێوەیەکی ئۆرگانیزەکراوی تووند، داپۆشراو بەترس و تۆقاندن دەنوێنێت. سیستەمی بیرۆکراسی میکانیزمێک دروست دەکات کە یەکەم: ستەرەکتوری هەڕەمی دەسەڵاتێکی سەروو-خواروو دروست دەکات. واەکات بڕیارەکان لە سەرووەوە بۆ خواروو دەردەکرێن و لە خوارەوە جێبەجێدەکرێن. دووەم: سیستەمی بیرۆکراسیانە دڵسۆزی بێئەملاو ئەولا لە ئەندام و بەشەکان داوا دەکات، بەجۆرێک کە پرسیار لە ئاست فەرمانەکان داناندرێت و دەبێ ئەرکەکان جێبەجێبکرێن. سێیەم: دابەشکردنی کار لەنێوان ژمارەیەکی زۆری کەس، کە هەریەکە و ئەرک و کاری تایبەتی خۆی پێ دەسپێردرێت بەبێ ئەوەی ڕاستەوخۆ ئاگاداری ئەنجامی کارەکە بێت، جگە لەوانەی کە ڕاستەوخۆ تاوانەکە ئەنجام دەدەن. چوارەم: بەدامەزراوکردنی کەسەکان لە چوارچێوەیەکی بیرۆکراسیانەدا بەجۆرێک کەسەکان وەکو یەک تیمی تەواوکەری یەکتر هەر کەسە دەبێ بەئەرکی خۆی هەڵبستێت تا بتوانن بەرهەم بهێنن. تیمەکە جۆرە واتایەک کە پێویستبوون، ئەرک، ترس و ملکەچی دروستی کردووە بە کەسەکان دەگەیەنن و کەسەکان بەشێکن لە تیمەکە. تیمەکە بە بڕوا و بۆچوونی گەلکوژکارانە سیستەماتیکیانە گۆشکراوە و کەسەکان لەگەڵیدا پەروەردەکراون.

پێنجەم: پەروەردەکردنی دوولایەنەی هەست لەلایەن مرۆڤەکاندا. بەجۆرێک هەر مرۆڤە هەستی ئاسایی وەکو مرۆڤ لەگەڵ خێزان و نزیکان و هاوبیرانی هەیە، بەڵام بەرامبەر بە خەڵکی نەخوازراو هەست بوونی نامێنێت و کوشتن و لەناوبردن وەکو دەستکەوت و پێداویستی سەیردەکرێت.

ئەوانەی کە لەسەروودا خاوەن و بریاردەری هەموو سیستەمەکەن ئەوانە بکەرانی سەرووی تاوانی گەلکوژین، ئەوانەی کە لە خواروودا تاوانەکە ئەنجام دەدەن، ئەوانە بکەری خواروووی تاوانی گەلکوژین. هەموو ئەوانەی کە لەم سیستەمەدا خۆیان دەنوێنن بەئاگایانە یا بێئاگایانە پشکی ئەم تاوانەیان بەپێی شوێن و کردار بەردەکەوێت.

ستاتی ئێراق و دەسەڵاتدارانی سەرووی رژێمی بەعس بزوتنەوەی رزگاریخوازی نەتەوەی کوردیان وەکو کۆسپ و تەگەرە، ناپاک و دەستی زایۆنیزم و ئیمپریالیزم سەیر دەکرد. لەم روانگەوە نەتەوەی کورد وەکو کێشە و نەخۆشی بۆ بەرژەوەندیەکانی ستاتی ئێراق و نەتەوەی عەرەب لە چوارچێوەی بیری بەعسیزمدا سەیرکردووە. بۆیە هەوڵی نامرۆڤاندنی مرۆڤی کورد دراوە و لەناوبردنیان وەکو ناپاک و کرێگرتەی بێگانە و دوژمن بەپێویست داندراوە و رەواکراوە. لەناوبردنی کورد وەکو چارەسەری کێشەی ستاتی ئێراق و لەهەمان کاتدا رزگارکردنی نەتەوەی عەرەب لەم نەخۆشییە سەیرکراوە.

سەدام حوسێن، عەلی کیمیاوی، تاریق عەزیز، تەها یاسین رەمەزان، عیزەت دوری، نەزار خەزرەجی، سوڵتان هاشم و ئەوانەی دیکەی سەرکردایەتی بەعس و سەرووی هێزە چەکدارەکان پێکهاتەی سەرووی هەرەمی ئۆرگانیزەکراوی سیستەمی بیرۆکراسیانەی دەزگای جێبەجێکردنی تاوانی گەلکوژی ئەنفالیان پێکهێناوە، ئەوانەی خواروو وەکو فرۆکەوان، هێزەچەکدارەکانی بەرەکانی لەناوبردن وەکو سەرۆکی یەکە سەربازیەکان، هەروەها چەکدارەکان (هێزی تایبەت یا میلیتسی پارت وەکو هێزەکانی ئەمن، ئیستخبارات، مخابەرات، هێزی تایبەت، گاردی کۆماری، جاشەکان) و سەربازەکانی راستەوخۆ لە کوشتارەکە بەشدار بووینە ئەوانە بەشی ناوەراست و خوارەوەی ئەم دەزگا بیرۆکراسیانەیان لە جێبەجێکردنەکەدا پێکهێناوە. ئەوانەی راستەوخۆ بڕیاریان لەسەروەوە دەرکردووە وەکو سەدام حوسێن، عەلی کیمیاوی و دەوروبەرەکەیان ئەوانە تاوانباری ئاستسەرووی گەلکوژین، ئەوانەی

راستەوخۆ لە خواروووەوە بەجێبەجێکردنی تاوانەکە هەڵساون وەکو هێزە سەربازی و تایبەت و جاشەکان، ئەوانە تاوانباری ئاستخواروووی تاوانی گەلکوژین.

لەسەروووەوە بۆ خوارەوە کار و ئەرکەکان لە نێوان مرۆڤەکاندا دابەش کرابوون، هەر کەسە بەپێی شوێن و ئەرکی پێسپێردراوی بە جێبەجێکردنی ئەرک هەڵساوە بێ ئەوەی پرسیار بکات، لەکاتێکدا هەموو سیستەمەکە بە ترس و تۆقاندن و ملکەچی گەمارۆدراوبووە. ژمارەیەکی زۆری مرۆڤەکان راستەوخۆ لەکاری جێبەجێکردنەکەدا بەشداریان نەکردووە، بەڵام بەشی گرنگی دەزگا گەلکوژکارەکە بووین. بۆنمونە خەڵک دەستگیرکراوە و بۆ تۆپزاوا هێندراوە، لە تۆپزاواوە لەلایەن یەکەی تایبەت گوستراونەتەوە زیندانی تایبەت. یا ئەم یەکە و مرۆڤانەی بەکار و ئەرکی دیکەی بەرێوەبەری هەڵساون، یا ئەم دەزگا و کەسانەی بە ئەرکی بواری راگەیاندن هەڵساون، لە راگەیاندنەکاندا پشتگیری جێبەجێکردنی گەلکوژیان کردووە و پێیاندا هەڵداوە، بەمجۆرە هەوڵی بەدەستهێنانی رەواکردنی رای گشتیان داوە یا هەوڵی باشترکردنی ستاتوسی خۆیان بۆ بەرژەوەندی تایبەتی خۆیان لەچوارچێوەی تیمەکەدا یا سیستەمەکەدا داوە. ئەوانەی راستەوخۆ لە کوشتارەکان و کۆمەڵکوژیەکان بەشداریان کردووە، ئەرکی پێسپێردراویان بێ پرسیار و گومان، بێئەوەی هەست و سۆز بەرامبەر بە خەڵکی قوربانی پیشان بدەن، بە ئەرکی راستەوخۆی لەناوبردن هەڵساون.

لەم پەرتوکەدا بەتایبەتی و بەشێوەیەکی سەرەکی هەوڵداوە ناوی تاوانباران لە ئاستی سەروو و خواروودا، لە بەش و یەکە جیاوازەکانی دەزگا ئەمنی و سەربازی و تایبەتەکانی رژێمی بەعسدا بخرێنەروو و ئاشکرا بکرێن. لەم پەرتوکەدا کە تائێستا گرنگترین سەرچاوەی کۆکراوەی ناساندنی تاوانبارانی تاوانی گەلکوژی ئەنفالە هەوڵداوە ناوی یەکەیەکەی بەشێکی زۆری تاوانباران ئەوانەی راستەوخۆ یا ناراستەوخۆ لە تاوانەکەدا بەشداریان کردووە بخرێنەروو. لەگەڵ ئەوەدا ئاماژە بە ئاستی توانا و تایبەتمەندیەکانی هێز و کەسەکان، وە لە هەندێ باردا چارەنوسی کەسەکان لە سیستەمی بیرۆکراسیانەی رژێمی بەعسدا دەکرێت.

گرنگی ئەم پەرتوکە لێرەدا سەبارەت بە دەزگای بیرۆکراسیانەی رژێمی ئێراقی بەعس دەردەکەوێ کە وادەکات خوێنەر ئاشنایەتی راستەقینە و بەکردەوە لەگەڵ رووی دەرەوە و ناوەوەوی کارگەی بیرۆکراسیانە و بەعسیانەی هاڕینی مرۆڤی

کورد تاڕادەیەکی باش پەیدا بکات. هەروەها تێگەیشتنێکی راستەقینە سەبارەت بە کەسەکان و ڕێکخراوەکە، پەیوەندیەکان و ئاستی تووندوتیژی سەروو لەگەڵ خواروو پەیدابکات و ئاشنایەتی لەگەڵ هەندێ لە فاکتەرە گرنگەکانی کە لە سیستەمی ترسێنەر و داخراودا هەن پەیدا بکات. ئەم زانیاریانەی کە لێرەدا کۆکراونەتەوە و لەسەریان نوسراوە وادەکات کە مرۆڤ بزانێ کێن ئەوانەی بە ئەنجامدانی تاوانی گەلکوژی ئەنفال بەجۆرێ لە جۆرەکان راستەوخۆ یا ناراستەوخۆ هەڵساون. ئەم زانیاریانە ڕۆشنکردنەوەی لایەنێکی گرنگی تراژیدیای ئەنفالن، کە بەبێ زانینیان تێگەیشتن لە تاوانەکە و گەورەیی تاوانەکە هەژاری بەخۆیەوە دەگرێت.

جگەلە ئاشکراکردن و نوسینی ناوی تاوانباران و کەسە دەسەڵاتدارەکان لە ئاست و پلە جیاجیاکاندا، چۆنیەتی ڕووداو و جێبەجێکردنی تاوانی گەلکوژی ئەنفال لە ئەنفالی یەکەوە تا ئەنفالی هەشت کە لە ساڵی (1988)دا ئەنجامدران ڕوونکراوەتەوە، ناوی سەرکردە سەربازی و هێزە تایبەتەکان و ڕۆڵیان لە شاڵاوە گەلکوژکارەکاندا بە وردەکاریەوە نووسراون. دیارە چۆنیەتی ڕووداوی تاوانی ئەنفال لە چەندین پەرتوکی دیکەدا دوانی لەسەر کراوە، بەڵام ئەوەی ئەم پەرتوکە لەوانیتر جیادەکاتەوە، وردەکاری زیاتر و زانیاری نوێیە سەبارەت بە لایەنی ئەنجامدەری گەلکوژی ئەنفال.

کۆکردنەوەی زانیاری لەسەر تاوانباران و چۆنیەتی ڕووداو و جێبەجێکردنی تاوانی گەلکوژی ئەنفال واتای ئەوە نییە کە دەبێ مرۆڤی کورد بیر لە تۆڵە بکاتەوە یا هانی تووندڕەوی و دژایەتی کوێرانەی بدات، بەڵکو بۆ ئەوەیە داوەری لە چوارچێوەیەکی ڕەوای دانپێنراوی گەردوونیدا بەدەستبهێندرێت، بۆ ئەوەیە هەوڵەکان بۆ دووبارە نەبوونەوەی تاوانی گەلکوژی یا تاوانەکانی دژ بە مرۆڤایەتی بچنە ئاستی تەواوەتی، چاوپۆشی لە فاکتەر و لایەنە گرنگەکانی ئەم تاوان و تراژیدیایە نەکرێت. بۆ ئەوەیە تاوانەکە وەکو خۆی بەخەڵک بگەیەندرێت.

بەدادگایی گەیاندنی تاوانبارانی تاوانی گەلکوژی دەچێتە چوارچێوەیەکی کانونی دانپێندراوی جیهانی کە لەمبارەیەوە چەندین کانون و بریاری کانونی جیهانی سەبارەت بە تاوانی گەلکوژی و تاوانی دژ بەمرۆڤایەتی دەرکراون، وە ڕێککەوتنیان لەسەر کراوە. لەمبارەیەوە چەندین دادگای جیهانی و ناوخۆیی کە تایبەتن بە

دادگاییکردنی تاوانبارانی تاوانی گەلکوژی دامەزرێندراون. لەوانە بۆنمونە دادگای نێونەتەوەیی تاوانەکان، دادگای نێونەتەوەیی بۆ تاوانەکانی یۆگۆسلاڤیا و رواندا، هەروەها دادگای دیکە کە تێکەڵن لە دادوەر و کانوننناسانی ناوخۆیی و جیهانی وەکو دادگای تایبەتی کەمبۆدیا و سیرالیۆن، یا دادگای تر کە ناسیۆنالن و تەنها لەلایەن دادوەر و کانوننناسانی ناوخۆدا بەڕێوەدەبردرێن، وەکو دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق و هتد. سزادانی تاوانبارن وەکو پرۆسەیەکی کانونی جگەلەوەی تیشک خستنەسەر تاوانە و هەوڵی ئاشکراکردنی راستیەکانە، جگەلەوەی گەیشتن بە دادوەریە و جۆرێک لە قەرەبوکردنەوەیەکی دەروونی کەسوکاری قوربانیانە، لەهەمان کاتدا بەشێکی گرنگی پرۆسەی پێشگرتنە لە دووبارەبوونەوەی تاوانی لەم شێوەیە. ڕێکڕاگری و فەراهەمبوونی ئاشتی پێویست دەکات کە تاوانباران لەسەر تاوانەکانیان سزا بدرین، چونکە لە ئەگەری نەبوونی سزا، لەلایەک تێگەیشتن لە تاوانەکە ناتەواو دەبێت، وە دادپەروەری بەدەست نایەت، لەلایەکی دیکە ئەگەری دووبارەبوونەوە و چەندبارەبوونەوەی تاوان زۆرە. لەمبارەدا تاوانباران سڵ لە دووپاتکردنەوەی تاوانەکە ناکەنەوە چونکە هیچ کاردانەوەیەک، مەترسیەک و بەربەستێک لەبەردەمیاندا نابینن، کە وادەکات لە شوێنی دیکەدا دەسەڵات، سەرکردەی تووندڕەو و دیکتاتۆر تاوانی لەم شێوەیە بێسڵەمینەوە ئەنجام بدەن. بەمجۆرە مەترسیەکانی سەر ڕێکڕاگری و ئاسایش، هەروەها ئارامی و ئاشتی لەسەر ناوچە و جیهاندا زۆر دەبن، لە خراپترین باردا ئاسایش و ئارامی لەبار دەچێت و مرۆڤایەتی دەکەوێتە ژێر ئازار.

ئەم نەتەوانەی کە بەرەوڕووی تاوانی گەلکوژی بوونەتەوە وەکو جووەکان، توسیەکانی رواندا، بۆسنیەکان و هتد. هەوڵیان داوە و هەوڵ دەدەن کە تاوانبارن دەستگیربکرێن و بدرێنە دادگا، تاکو دادگا لە چوارچێوەیەکی کانونیانەدا لە تاوانەکانیان بکۆڵێتەوە و بریاری سزاکانیان بدات. جووەکان یەکێ لەم نەتەوانەن کە بە کاریگەرترین شێوە هەوڵی دۆزینەوە و دەستگیرکردنی تاوانبارانیان داوە و دەدەن. ئێستاش دوای تێپەربوونی زیاتر لە نیوسەدە بەسەر تاوانی گەلکوژی هۆلۆکۆستدا کەسانی تاوانبار لە شوێنی جیاجیای جیهاندا دەدۆزنەوە و لەسەر تاوانەکانیان ڕاپێچی دادگایان دەکەن.

بەپێی تاقیکردنەوەکانی کە لە دادگاکان و ئەنجامی دادگاییکردنەکاندا دەستکەوتوون، زۆر لەوانەی کە لە تاوانی گەلکوژیدا بەشداریان کردووە، نەدراونەتە دادگا یا گوێ بەدادگاییکردنیان نەدراوە. ئەوانەی دراونەتە دادگا زیاتر ئەو تاوانبارانە بووین کە ناسراو بووین و لە تاوانەکەدا رۆڵی دیار و بەرچاویان هەبووە. بۆیە سەیر نییە کە نەتەوەی قوربانی بەگشتی و کەسوکاری قوربانیان بەتایبەتی هەست بە ناڕەوایی و کەمتەرخەمی ستات و دادگا لەئاست پرۆسەی دادگاییەکە و گەیشتن بە دادپەروەریدا دەکەن.

ئەوەی دادگا و ستات یا کۆمەڵگەی نێونەتەوەیی لە دادگاکانی سەر بە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکاندا کردوویانە و پێی هەڵساون بە کۆمەڵێ بەرژەوەندی رامیاری و ئابووری دەورەدراوە، بۆیە ئاست و بەرفراوانی دادگاکان و پرۆسەی دادگاییەکان سنوردار کراون و دەکرێن.

لەئەگەری دەربازبوونی تاوانباران یا ئەوانەی بە جۆرێ لە جۆرەکان پشکیان لە تاوانەکەدا هەبووە لە سزای کانونی، گرنگە ئەو کەسانە بەلایەنی کەم بە کۆمەڵگە بناسرێن و ناویان لە فەرهەنگی تاوانبارانی تاوانی گەلکوژیدا تۆمار بکرێت. تۆمارکردنی ئەم ناوانەی لەم پەرتوکەدا کۆکراونەتەوە بەلایەنی کەم ئەم ئامانجە دەپێکێت.

لە ئێراقدا دادگای باڵای تاوانەکان کە لەلایەن ئەمەریکا و دەسەڵاتی ئێراقی دروستکراوە و دادگایەکی ئێراقییە و دەرهاویشتەی پرۆسەی رامیاری دوای سەدامە، لە کۆی تاوانبارانی تاوانی گەلکوژی ئەنفالدا تەنها (5) کەس دادگاییکران کە ئەوانیش عەلی کیمیاوی، سوڵتان هاشم، فەرحان موتلەگ جبوری، حوسێن ڕەشید محەمەد، سابیر عەبدولعەزیز دوری بوون. سەدام حوسێن کە سەرۆکی ئێراق بوو و تاوانباری سەرەکی تاوانی گەلکوژی ئەنفال بوو، لە نێوەی دادگاییکردنەکەدا بەهۆی کەیسی دوجەیل کە پێشتر تەواو ببوو و لەوێدا سزای هەڵواسینی بۆ بڕابۆوە، لەنێوبردرا و بەمجۆرە لەسەر تاوانی ئەنفال سزا نەدرا، وە وەکو تۆمەتبار ناوی لەنێو تۆمەتباران لەتاوانی ئەنفالدا ڕەشکرایەوە.

دیارە لە هەندی وڵاتدا دادگای تایبەتی ناوخۆیی بۆ دادگایی تاوانباران دادەندرێت و هەوڵ دەدات لە تاوانی وردودرشتی تاوانەکە بکۆڵێتەوە و سزای دادگا بەسەر تاوانباراندا بەپێی تاوانەکانیان بسەپێنێت. وەکو دادگا ناوخۆییەکانی ڕواندا و بۆسنیا.

ئەم دادگایانە لەگەڵ کەموکوڕیەکانیان کە هەیانە، توانیویانە زۆر لە تاوانبارانی ئاستی سەروو و خواروو بدەنە دادگا و سزایان بۆ ببڕنەوە.

لەبەر جودایی تایبەتمەندی باشووری کوردستان دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراقی ناتواندرێ وەکو دادگایەکی ناسیونالی کوردی سەیری بکرێت، لەلایەکیتر لەبەر نەبوونی دەسەڵاتێکی نیشتمانی لە کوردستان و لەبەر زاڵی بەرژەوەندی تایبەتی پارتە دەسەڵاتدارەکانی باشووری کوردستان دادگای تایبەتی ناوخۆیی کوردستانی بۆ دادگایی تاوانبارانی ناو کوردستان بوونی نییە. تائێستا لێپێچانەوە و دادگاییکردنی تاوانبارانی کورد وەکو جاشەکان لەلایەن پارتی دەسەڵاتدارەوە رەتکراوەتەوە و ئەو کەسە تاوانبارانە لەلایەن دەسەڵاتەوە پارێزگاری دەکرێن. خەڵکی کوردستان کەموزۆر پەنایان بردۆتە بەر دادگای ئێراقی تا ئەم کەلێنەیان بۆ پڕ بکاتەوە، بەڵام ئەم دادگایەش کێشەی لایەنگیری هەیە و سەربەخۆ نییە، جگەلەوەی ئەم دادگایە ناتوانێ جێگەی دادگایەکی سەربەخۆی کوردستانی پڕبکاتەوە، چونکە دادگاکە دید و لێکدانەوەکانی لە ڕوانگەیەکی ئێراقیانەوەیە و لەژێر کاریگەری بەها ئێراقچییەکان دایە.

پێویستە بگوترێت تاوانی ئەنفال تراژیدیایەکی نەتەوەیی ناسیۆنی کوردە، کە پێویست دەکات مرۆڤەکانی کۆمەڵگەی کوردی بەتایبەتی و کۆمەڵگەی دیکە و جیهانی بەگشتی لە هەموو لایەنەکان و وردەکاریەکانی ئاگادارین یا وابکرێت بتوانن لێی ئاگادار بن. تاوانی گەلکوژی ئەنفال کارەساتێکی مرۆڤکردە بەسەر نەتەوەی کورد هێندراوە، بۆیە پێویستە کارەساتێک لەم ئاست و قەوارەیە گەورەیەدا بە شێوەیەکی دەکومێنتاری و بابەتیانە لە فەرهەنگی خەڵکی کوردستاندا بە هەموو وردەکاریەکانیەوە تۆماربکرێن.

چۆنیەتی ڕووداوەکە لە هومو لایەنەکانەوە، تاوانباران و ستاتی تاوانبار، هێزەکان و چەکەکانی کە لە تاوانەکەدا بەکارهاتوون، یارمەتیدەرە دەرەکی و ناوخۆییەکان وەکو وڵاتەکان و کۆمپانیا بێگانەکان، قوربانیان و جۆری تاوانەکان کە بەرامبەریان کراوە، کەسوکاری قوربانیان و مافەکانیان، ئەم زیانانەی لێیان کەوتووە، کەسە ونبووەکان، کەسە کۆیلەکراوەکان، گۆڕە بەکۆمەڵەکان، هەوڵەکانی تێگەیشتن لە تاوانی گەلکوژی، گێرانەوەکان و سەربردە تراژیدیەکان چ بچووک چ گەورە، هوشیارکردنەوەی خەڵک لە جۆری تاوانەکە وەکو ئەوەی کە لە ئاستی

جیهانیدا و لەلایەن نەتەوەکانی دیکەی قوربانی گەلکوژی تێگەیشتنی بۆ دروستکراوە، سوودوەرگرتن لە هەوڵی گەلانی دیکەی قوربانی گەلکوژی و گەیاندنی ئەم زانیاریانە بە خەڵکی کوردستان، ئەمانە و بابەتی دیکە هەمووی بۆ تێگەیشتن و ناسینی تاوانی گەلکوژی ئەنفال زۆر گرنگن. بۆیە پێویستە هەوڵی زیاتر و زیاتر لەم بوارانە و پرسیارە پەیوەستدارەکان بە بەردەوامی بدرێن.

لەکۆتاییدا پێویستە بگوترێت ئەم پەرتوکە هەوڵێکی زۆر گرنگە کە بۆ ناساندنی لایەنی تاوانبار لە تاوانی گەلکوژی ئەنفالدا دراوە، ئەم زانیاریانە بەشێکی گرنگ و لەنرخ نەهاتوون لە فەرهەنگی گەلکوژی ئەنفالدا. هیوادارم هەوڵەکان لە هەموو بوارەکانی پەیوەستدار بە گەلکوژی ئەنفال بە وردەکاری زۆر و تێروتەسەلیەوە زۆرتر بکرێن، چونکە هەرچەندی لەسەر ئەم تاوانە بنوسرێت، هەرچەندی لێکۆڵینەوە لەسەر ئەم تاوانە بکرێت، تێگەیشتن و لێکدانەوەکانمان دەوڵەمەندتر دەبن کە وادەکەن باشتر لە گەورەیی تاوانی گەلکوژی ئەنفال بگەین، کە بێگومان تێگەیشتنێکی دەوڵەمەندتر کاریگەری ئەرێنیانەی لەسەر هەوڵەکانی پێشگرتن بە دووبارەبوونەوەی تاوانی گەلکوژی لە کوردستان و شوێنی دیکەی جیهاندا دەبێت.

ڕێزلێنانێک بۆ خەمەکانی دەرسیم

عومەرمحمەد
سەرنوسەری ساڵنامەی ئەنفالستان

چەندە مایەی شکۆمەندیمان دەبوو ئەگەر لەدوای تاوانی ئەنفالەوە هەموومان (دەرسیم ئاسایی) بەویژدانی ساخڵەمو بێ فڕوفێڵو فەزڵفرۆشی هەڵوێستمان نواندبایەو بە هانای ئەم میللەتە جینۆسایدکراوەوە بچوینایە، لەکاتی خۆشیو قرپوەی منداڵەکانی خۆمانداو، گریانو فیزاقی "تەیموری مێرد منداڵ" ([1]) و ئەو منداڵانەمان لە بیربوایە کە چۆن لە ژێر چنگی ستەمی بەعسو لە زیندانەکانی تۆپزاوەو دوبزو نوگرەسەلمان، یان لە قەراغی گۆڕە بەکۆمەڵەکاندا لە نەبوونی یاساو مافی مرۆڤدا قیژەوهاوریان گەیشتووەتە ئاسمان، چەندە سەربەرزی بوو ئەگەر، ئەو تاوانە لەبری ئەوەی ویژدانمان بکوژێت هەستەوەرە مرۆڤایەتی و نەتەوەییەکانمانی بێدار بکردایەتەوەو لەکاتی لەدایکبوونی هەر کۆرپەیەکماندا ئەو منداڵانەمان بهاتبایەتە بەرچاو کە لەناو هۆڵەکانی زیندانو بەرێگای دۆزەخی نوگرەسەلمانەوە، لەناو ئیڤایەک یان لەناو ئۆتۆمبیلێکی ڕەزاگرانی سەربازیدا بەپێشچاوی پاسەوانێکی بەعسییەوە لەدامێنی دایکیان کەوتنە خوارەوە..! ئاخر ئەگەر لەوپەری بێباکی وخەمساردی خۆماندا نەتلاینایەتەوەو سەروەتو سامانی بەرپرسان پێش بەهای مرۆڤی کوردو ئازادیەکانی نەکەوتنایە ئێستا لەئاستێکی بەرزدا دەبووین.

---

[1] تەیمور مەبەست لە تەیمو رعەبدوڵای خەڵکی کوڵەجۆی ناوچەی گەرمیانە کە لە پەلامارەکانی ئەنفالدا گیراونو بە قۆناغەکانی گرتنو کۆکردنەوەی قورەتوو تۆپزاوادا گوزەری کردووەو لەکاتی گولەبارانکردنیاندا لە گۆڕێکی بەکۆمەڵی ناوچەی سەماوە دەربازی بوو، دواتر خانەوەی بەڕێزی ال ئعێشم گرتبویانە خۆو پاش سێ ساڵ لە بەخێوکردنیو دااڵدەدانی بەدور لەچاوی جاسوسەکانی بەعس رادەستی خانەوادەکەیان کردبووەو ئێستاش لە وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا دەژی.

بەش بەحاڵی خۆم وێژدانم ئاسودەیە بۆیە بەشانازییەوە دەتوانم چەند ووشەیەکیش بۆ پەرتووکەکەی ئەم نوسەرە بنوسم، وەلێ هێشتا لەئاست نەبەردیو جدیەتی دووکەسایەتی کورد دا خۆم بەقەرزار دەزانم، ئەوانیش بەڕێزان (دەرسیم دیبەگەیی و ئەمیرقادر)ن کە هەریەکەیان بەجۆرێک پرکێشیان کرد بۆ بەرزکردنەوەی سەری میللەتەکەیانو گێڕانەوەی ئاهێک بۆ کەسوکاری قوربانیانو سزادانی تاوانباران ، کە مەردانە قۆڵیان لە دادگایی کردنی دووگەورە تاوانباری ئەنفال و جینۆسایدکردنی گەلی کورد هەڵمالّی، ئەوانیش سەرۆکی ئەرکانی سوپای پێشوو " نزار عەبدولکریم فیصل ئەلخەزرەجی" و گەورە بازرگانی مادەکیمیاویەکان (فرانس ڤان ئانراتی هۆڵندی بوون). بێگومان دەسەڵاتدارانی کوردستانو رونناکبیران پێبزانن یان نا، هەردوک دۆسێ (دادگاکانی دانیمارکو هۆڵندا) پێگەی کوردیان قایمترکرد لەوەی کە هەیبوو، بەڵای کەمەوە چ دۆسێی سکاڵاکردن لەدژی خەزرەجیو چ سزادانی فرانس ڤان ئانرات لەدوو دادگای وڵاتانی خۆرئاوا بوونە پاشکۆی دادگای عێراقو ئەوەیان یەکلایی کردەوە کە کوردەکان جینۆسایدکراونو هوشیاری ئەوەیان هەیە لە تۆمەتبارانو گومانلێکراوانی جینۆسایدو کۆمەڵکوژی میللەتەکەیان خۆش نابنو مەرج نیە ئەوەی سەرکردایەتی سیاسی پەی پێنەبرد یاخود خۆی لێ لادا، کەسانی سەربەخۆ بەهەمان شێوە خۆی لێلادەدەنو چاوپۆشیان لێ دەکەن .

من لێرەوە جارێکی تر دەستی دیبەگەیی دەگوشمو پیرۆزبایی سەرکەتنی لەچاپدانی پەرتووکەکەی لێدەکەمو دەڵێم: ئەو ئینسکلۆپیدیایەی بۆ تاوانبارانی ئەنفال ئامادەی کردوە، جارێکی تر ئەو ڕاستیەمان بۆ دەسەلمێنی کەوا چۆن کەسانێک دەبینین بەچنگو نینۆک لەهەوڵی ئەوەدان ئەنفال و ڕۆحی قوربانیەکان بکەنە کارتی سەفەرو کەیفو سەفا، ئاواش کەمینەیەک هەن بەپێچەوانەوە خۆیان خستووەتە خزمەتی ئەو دۆسێیەو

قوربانیەکانیەوە.. بێگومان رۆژگاریش پەردە لەسەر راستیەکان هەڵدەماڵێ و دەمامکەکان لادەبات، ئەوسا نەپارەوپول و نە فێڵ و تەڵەکەبازی فریای کەس ناکەون و شکۆو سەربەرزی بۆ ئەو کەسایەتیە خۆبەخش و ئازادیخوازانە دەمێنێتەوە، کە بەبێ قازانجی تایبەتی و بەبێ هاتو هاوارو سنگ دەرپەراندن کاری خۆیان کردووەو بازرگانەکانی ئێستاکو کەلەسەرو چەقاوەسووی ناومااڵپەڕو رۆژنامەکانیش تاسەر ناتوانن وەکو فریشتە خۆیان نمایش بکەنو وێنەی نەیارەکانیشیان بە شەیتان بکێشن.

ئەمڕۆ لەدوای (22) ساڵ لە تاوانی ئەنفال و کیمیابارانکە دەبینین دەستو پەنجەی سەدان هەزار مرۆڤمان تێکەڵ بەلمی بیابانەکانی عارەبستان بوونو دەیان بریندار ی خەردەل، دەبوایە سەدان مرۆڤی تێکۆشەری کورد (دەرسیم ئاسا) لە مەیداندا بوایەو لانی کەمی کاتی خۆی ببەخشیبایەتە بنیاتنانەوەی، کۆمەڵگای کوردی، کۆمەڵگایەک کە کاریگەریەکانی ئەنفال و جینۆساید بەقوڵی رۆچووەتە جەستەیەوەو پەیکەری سیاسیو کۆمەاڵیەتی شێواندووە، بێگومان ئەو خۆبەخشانە چەندی کەمیش بن دەتوانن (دەرسیمو ئەمیر ئاسا) بێ گوێدانە گەندەڵیو بێ باکیو چاوچنۆکی کەسانێک کە بە ناشایستەیی لەسەر کورسی دەسەاڵت دانیشتوونو بەتەنیشت تاوانبارانی ئەنفالەوە دەخەنەنەوە، رۆڵی گرنگو چارەنووس ساز بگێڕن، مرۆڤ کە لێبڕێ دەتوانێ وەکو نوسەری ئەم پەرتووکە بەدەستێک ئینسکلۆپیدیای ئەنفال بنوسێو بەدەستەکەی تریش سکاڵا لەدژی تاوانبارانی ئەنفال بۆ دادگاکان بکات. جا کێ نایەوێ ئەوە بکات دەتوانێ هەردوو دەستی بەچنگو نینۆک بخاتە گەڕ بۆ پەیداکردنی پارەو پول بەاڵم چ سەروەریەک بەدەست دەهێنێ کاتێک بەتەنیشت دەیان تاوانباری ئەنفالەوە بژیو بخواو بخەنێتەوەو ملکەچی هەر یاساو ڕێسایەک بێت کە تاوانباران سەد بەرامبەری ئەو لەپێشتربن.

بێگومان بۆ من مایەی شانازیەکی گەورەیە کە دەرسیم شەرەفی ئەوەی پێدام تا پێشەکی بۆ پەرتووکەکەی بنوسم، هەرچەندە نە کات هێندە بە بەرەوە بوو، نە بیرو هزریشم لەوکاتەدا یاریدەدەر بوون شتێک بنوسم بەدڵی خۆمو شایانی کارە بایەخدارەکەی دەرسیم بێت، بۆیە من ناوی پێشەکی لەم نوسینە نانێم، بەڵکو تەنیا ڕێزلێنانێک بۆ خەمەکانی ئەو قەڵەمەی پیرە هەولێرێ دەنوسمو بەهیوام ئەویش لەبری پێشەکی لێم قبوڵ بکات.

چەند ساڵێکە بۆ ڕای خۆشەویستم " دەرسیم دیبەگەیی" لەخەمی ئەوە دابوو پڕۆژەی ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی کوردستان چاپ بکات، ئەوەش بەتەواوی بیرو هزری داگیرکردبوو، ئاگام لێی بوو وەکو چۆن چۆلەکە پوش بۆ هێلانەکەی کۆدەکاتەوە ئاوا لەخەمی کۆکردنەوەی زانیاریدا بوو، دڵخۆشم بەوەی وا کۆششەکانی دێنە بەرهەمو پەرتووکەکەی ڕونا کی دەبینێ. ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال، کارێکی سەرپێیو هاکەزایی نیە بەڵکو کارێکی پێویستو بەری ڕەنجی پیاوێکی ماندونەناسی کوردە، کە بەڵێوەشاوەییەکی زۆرەوە، شانی داوەتەبەر کۆکردنەوەو ئامادەکردنی زانیاری گرنگو بەسوود دەربارەی تاوانی ئەنفال و کارەکتەرە جیاوازەکانی تاوانەکە، هەر لە سەرکردایەتی بەعسەوە تا بە گومانلێکراوانو تاوانبارانی تردەگەن.

ئامانجی پرۆژەکەی نوسەر:

بێگومان ئامانجی دیبەگەیی لەچاپدانی پەرتووکەکەی ئەوە نیە پۆستو ناوی تاوانباران ئاشکرابکاتو لەقاویانبدا، یان بە ئاشکرا کردنی ناوی تاوانبارانو گومانلێکراوان ئازاریان بداتو بەوەش فیشکەی سمێڵی بێ، چونکە من دەرسیم بناسم چێژ لەئازاردانی کەس وەرناگرێ، بەڵکو بەپێچەوانەوە ئازاری میللەتە جینۆسایدکراوەکەی وای لێکردووە بۆخۆی ئازارو شەونخونی لەپێناوی بەختەوەری نەوەی نوێدا بکێشێ، بۆیە ناشێت ئەم

هەوڵەی دیبەگەیی وا لە مرۆڤی کورد بەتایبەتی قوربانیانی ڕاستەوخۆی ئەنفال و کیمیابارانکات بیر لە تۆڵەسەندنەوە بکەنەوەو تۆوی دردۆنگیو تووندڕەفتاری بچێنێت، بەڵکو بۆ ئەوەیە کارەکتەرەکانو هۆکارەکانی ئەو تاوانە بۆ هەموو لایەک ڕونبکاتەوەو کوردیش باشتر حەوشەو بانی خۆیو دراوسێکانی ببینێ، بەڵام بێشک ئەویش وەکو هەر مرۆڤێکی ئازادیخواز دەخوازێ یاسا سەروەرو سەربەخۆبێتو تاوانبارانیش سزای خۆیان وەرگرنو ئەوانەشی تەنیا تۆمەتبارو گومان لێکراون بەبێ دەستێوەردانی سیاسی دادگا تاوانباریو بێگوناهیان یەکلایی بکاتەوە، بەڵای کەمەوە بۆ ئەوەی ئەم تاوانە ببێتە پەندو عیبرەت بۆ هەموو ئەو ئەفسەرو پلەدارانەی سوپای ئێراقو کوردستان کە لەمەولا ئاشنابن بە بنەماکانی مافی مرۆڤو بزانن کامە ئەرکی ئەوانەو چۆن داکۆکی لە نیشتمانو خاکەکەی دەکەن، بەدڵنیایەوە پەرتووکەکەی دیبەگەیی سودێکی زۆر بە سوپاو ئاسایش دەگەیەنێ هەتا لەرێیەوە بزانن چی دەبێتە خیانەت لە نیشتمانو کام کردەوەیەش پێچەوانە دەبێتەوەو دەبێتە خیانەت لە ئەرکی سەربازیو نیشتمانی خۆیان، بۆ ئەوەی نەخەڵەتابن لە داهاتوودا بەمەزاجی تاکە سەرکردەیەک یان لەبەر بەرژەوەندی تاکە حزبێک تاوانی لەوجۆرە دووبارە بکەنەوە، چونکە ئەوەی سوپای ئێراق لە ئەنفالدا کردی، نەک هەر ئەرکی نیشتمانی نەبوو، بەڵکو دژایەتیو وێرانکردنی ڕاستەوخۆی نیشتمانو پێشێلکردنی مافی هاونیشتمانیان بوو، تاوانێکی گەورە بوو لەسۆنگەی حزبێکی دکتاتۆرو لەپێناوی مەزاجی سەرکردایەتیەکی دڵڕەقو نەفامدا ئەنجامدرا.

ئەگەر هەروا کەمێک بیری بدەینێ بەڕونی ئەوە دەبینین کە ئەو بودجەیەی بۆ سوپای بەناو نیشتمانی تەرخانکرابوو، هەموو کوردستانی پێ خۆشگوزەران دەکرا، کەچی نەک لەپێناوی خۆشگوزەرانیو سەلامەتی هاونیشتمانیانو پاراستنی نیشتمان

خەرج نەکـــرا، بەڵکـــو دران بە بۆمـــبو خومپـــارەو چەکـــی کیمیـــاوی‌و نیشـــتمانیان پـــێ ویـــران‌و گازبـــانکردو هاونیشـــتمانیانی پـــێ کۆمەڵکـــوژ کـــران، هەمـــوو ئەوانەش نەک ئەرکـــی ســـوپای نیشـــتمانی نەبـــوون بەڵکـــو تـــاوان بـــوون بەرانـــبەر بە نیشـــتمان‌و ســـنوری تـــاوانی ئاســـاییان بەزانـــدو، تـــرازانە نـــاو تـــاوانی جینۆســـایدەوە، ســـەرئەنجام شـــەرمەزاریەکی زۆریـــان بـــۆ ســـوپاو تەنـــانەت بـــۆ دەوڵەت‌و کـــۆمەڵگەی ئێـــراقیش بەجێهێشـــت، چـــونکە ئەوەی پیـــاوانی ســـوپا ئەنجامیانـــدا (تـــاوانی کۆمەڵکـــوژی، تـــاوانی دژی مرۆڤـــایەتی‌و تـــاوانی جەنـــگ) بـــوون هەر وەک بینیمـــان تۆمەتبـــارانی ئـــەنفال و کیمیابـــارانی شـــاری هەڵەبـــجەش بەتـــۆمەتی تـــاوانی گەورە دادگـــایی کـــران‌و ســـزادران، بـــۆیە هەوڵەکەی دیبەگەیـــی‌و هەمـــوو ئەوانەی دەربـــارەی ئەم تـــاوانە نوســـیویانەو دەنوســـن بـــێ گومـــان هەردەبێـــت بـــۆ ئەوەبێـــت کە نە لەڕابـــوردوداو نە لەداهاتووشـــدا چاوپۆشـــی لە تاوانبـــاران‌و لایەنگـــرو فاکتەرەکـــان‌و بەشـــدارانی ئەم تاوانـــانە نەکرێـــت جـــا هەر پۆســـت‌و پلەیەکی سەربازی‌و دەوڵەتیان هەبێ.

هەڵـــبەت کـــارە پـــڕ بـــایەخەکەی دەرســـیم دیبەگەیـــی دەهێنـــێ پەرتوکخـــانەی کـــوردی‌و خـــوێنەری کـــورد بەڕێـــزەوە پێشـــوازی لێـــبکەن‌و کاتێـــک بـــۆ خوینـــدنەوەی تەرخـــان بکرێـــت، بەڵام دەبێـــت ئەو ڕاســـتیە تـــاڵەش بـــزانین کە بەم هەوڵە گـــرنگەی نوسەریشـــەوە هێشـــتا لەلایەن کـــوردەوە هیچـــی ئەوتـــۆ لەســـەر ئـــەنفال و ئەو تاوانـــانە نەکـــراوە، خـــۆزگە کـــورد بەقەد ژمـــارەی پەنجەکـــانی دەســـتێک قەڵەم بەدەســـت‌و ڕۆشـــنبیری ئـــازاو خەمخـــۆری لێوەشـــاوەی وەکـــو دەرســـیم دیبەگەیـــی هەبـــایەو حکـــومەتیش لەبـــری مـــوچەو بـــودجەی ئەو هەمـــوو وەزیـــرو گزیـــرەی زیـــاتر لە" بێکـــار" دەچـــن کەم بکـــردایەتەوەو گرنگـــی بەکەســـایەتی چـــالاکو ســـودمەند بـــدایە، ئەوســـا حاڵمـــان لەم بـــارەی ئێستادا نامێنێتەوە .

خەســـڵەتی تـــاوانەکە :

هەڵبەت کاریگی بێسود نابێ کە منیش قسەیەک لەسەر ئەو تاوانانە بکەم کە" دەرسیم دیبەگەیی" پێوە سەرقاڵە، تاوانێک کە بە بڕوای من لەجینۆسایدی تێپەراندووەو (دەشێت لەسەر ئاستی جیهانی ناوێکی تری لێ بنرێتو پەیماننامەی دیکەی بۆ دابمەزرێ). زۆر گرنگە ئێمە بەعەس ناسو ئەنفالناسبین، چونکە مەحاڵە لە ئەنفال تێبگەین هەتا بەعەس نەناسین، لەوەش گرنگتر ئەوەیە لە نیازەکانی بەعەسو کاریگەریەکانی ئەنفال تێبگەین کە بەقۆڵی جەستەی ئەم نەتەوەیەی بریوەو ئەستەمە هەموو مرۆڤێک بتوانێ بەبێ خۆماندوکرن لێی تێبگاو بەعەقڵێکی تەندروستەوە ڕاڤەی بکاتو بەبێ دەمارگیری بەرەنگاری ببێتەوە، کاریکی باش دەکەین ئەگەر هێندە خۆمان بە ژمارەی قوربانیانەوە شەتەک نەدەین کە دەرئەنجامی تاوانەکەمان لەبیر بەرێتەوە، چونکە جینۆساید هەرگیز بەکەمیو زۆری ژمارەی قوربانیەکانی دیاری ناکرێتو هیچ داگایەکیش بۆیەکلایی کردنەوەی ڕەگەزو جۆری تاوانەکە لەسەر ژمارەی قوربانیەکانی نەوەستاوە، بەقەد ئەوەی بەنیازو ئەنجامو ئامانجی بکەرانی لێکدەدرێتەوە، واتا ئەگەر هەڵەبجەو ئەنفال بەنموونە بهێنینەوە، مادام بەڵگە هەیە بۆ سەلماندنی نیازەکانی بەعەس ئەگەر گریمانەی ئەوە بکەین بەهەر هۆیەکەوە تەنانەت تاکە یەک هەڵەبجەیش بە گازەکان نەکوژرایە مادام چەکی کیمیاوی بەکارهاتووە، کەواتە نیازی کۆمەڵکوژیەکە لەئارادابووە، بۆیە هەمان سزای یاسایی لەسەرە.

ئەگەر بهاتبایە لەدوای بریاری (4008)ی نوسینگەی باکوورەوە جا بەهەر هۆیەکی سروشتی یان سیاسیەوە ئۆپەراسیونە سەربازیەکانی ئەنفال نەکرابانەیەو کەسیش ئەنفال نەکرایە ئەوا لەکاتی لێپێچینەوەی یاسایدا بەهەمان سزای یاسایی تۆمەتباران لێپێچینەوەیان لەگەڵ دەکرا، بۆچی ؟ چونکە بریاریک بەنوسراو لەئارادایەو دەشێت وەکو بەڵگەیەکی یاسایی بەکار بهێنرێت، بۆیە ئەگەر تاوانی گازبارانی هێرۆشیما بووبێتە سومبلی کۆمەڵکوژی

ژاپۆنیەکانو تاوانێکی نێونەتەوەیی، ئەوا گازبارانی هەڵەبجە، لەباری یاساییەوە هیچی لەو کەمتر نیە، بەڵای کەمەوە بەرینەکە لەوەدا زیاترە کە لەسەر سنورەکانەوە لەکاتی گەڕانەوەی ئاوارەکاندا بەناوی لێبوردنی گشتیەوە هاتنەوەو هەر لەسەر سنورەوە گیرانو لەگەڵ ئەوانەی دۆڵی جافایەتی ئەنفالکرانو زۆربەیان نەبینرانەوەو هەندێکیشیان لە گۆڕێکی بەکۆمەڵدا دۆزرانەوە، لەناو چیرۆکەکانی زیندانیانی ئەنفال و کیمیابارانکردندا، لە راوەدونانی فەیلیەکانو کۆمەڵکوژی بارزانیەکاندا هەزاران بەڵگەنامەی ترسناکو چیرۆکی تراژیدیو سەیرو مەترسیداری سەرنج ڕاکێش هەن کە دەشێت مرۆڤایەتی بەگشتیو کورد بەتایبەتی هەڵوەستەیان لەسەر بکاتو بەقوڵی لێیان ڕابمێنێ، وەلێ بەداخەوە چ لەسەر ئاستی نێونەتەوەییو چ لەسەر ئاستی ناوخۆ بە بێباکیو خەمساردیەکی مەترسیدارەوە تەماشای دەکرێ، بێگومان هەتا ئەم بێباکیە لە ئارادابێت ناتوانرێت گەلی کورد هەست بە ئارامیو ئاسایش بکاتو قوربانیانی ئەو تاوانانە ئاسودەبنو شکۆی هەیبەتی دادگاکانو پەیماننامەکانیش پارێزراو نابن، دەنا ئەگەر پێشتر نەتەوە یەکگرتووەکانو ئەنجومەنی ئاسایش لەبری ئەوەی سۆزیان بەلای بەعسدابێ، سۆزیان بەلای مافو ئابروی مرۆڤایەتیدا بوایەو ڕێزیان لە پەیماننامەکانی خۆیان بگرتایە بەتایبەتیش (هەردووک پەیماننامەی ساڵی (1948)ی تایبەت بەقەدەغەکردنی جینۆسایدو پەیماننامەی (1925)ی تایبەت بەقەدەغەکردنی بەکارهێنانی چەکی قەدەغەکراو) لەتاوانی کۆمەڵکوژیو راوەدونانی کوردە فەیلیەکانو کۆمەڵکوژی بارزانیەکان بێدەنگ نەبونایە، مەحاڵ بوو ملهوربیەکانی رژێمی بەعسیش بەرەو کۆمەڵکوژی زیاتر شۆڕببێتەوەو ئەگەری ئەنجامدانی تاوانی ئەنفال و کیمیابارانی هەڵەبجەش نەدەبوو، ئەگەر بشبوایە لاواز دەبوو، ڕەنگە لەمپەرێکی قایمیش بونایە لەبەردەم جینۆسایدکردنی گەلانی ترو ئەو تاوانانەی لە ساڵانی نەوەدەکان بەدواوە ڕویانداوە وەکو کۆمەڵکوژی (

توتسیەکان (1994) لەلایەن هوتوەکانی رواندا، یان بۆسنیەکان لە سالی (1995) لەلایەن سربەکانی بۆسنیاوە، هەروەها جینۆسایدکردنی دارفوریەکان لەسالانی (2003-2010) لەلایەن رژێمی ئیسلامی سودانو جەنجەویدە عارەبەکان.

لەسەر ئاستی ناوخۆش ئەگەر دەوڵەتی ئێراقی نوێ ! ڕێزی لەهەیبەتی دەوڵەتداری خۆیو بریارەکانی دادگای باڵای تاوانەکان بگرتایە، تۆمەتبارانی داواکراوی رادەستی دادگا بکردایەو بە مەرسومێکی کۆماری داوای لێبوردنی لە گەلی کورد بکردایە، هیچ نەنگی نەبوو بۆ ئومەی عارەبی بەڵکو بەپێچەوانەوە دەرگایەکی گەورەی لێکتێگەیشتنو لێبوردەیی بەسەر ئێراقیەکاندا دەکرایەوە، بەڵام بەداخەوە نە حکومەتی ئێراقو نە حکومەتی هەرێمی کوردستانیش بە ئەرکی خۆیان هەڵنەستاون، حاڵی حازر لەباری سایکۆلۆژییەوە خراپترین دیاردە ئەوەیە کە ئەمڕۆ جەلادو قوربانی پێکەوە لە نیشتمانێکدا هەناسە دەدەن، زەق بە بەرچاوانەوەیە ئەو ئازادیەی لەگۆڕێیە سەد بەرامبەر بۆ جەلاد سازگارترو لەبارترە لەچاو قوربانیدا، ئەمەش یەکێکە لەو وێنە دزێوانەی ئەزمونی دەسەڵاتی خۆجێیەتی هەرێمی خستووەتە ژێر پرسیارەوە، ئاخر کوا ڕەوایە (جاش قەڵەم)ەکان سەربازی ئەوەی ڕژێمەکەشیان لەگۆڕنراوە بەهەمان نەغمەی بەعسیانە لە کوردستانی ئازادا دەنگیان بەرزبێتو خەریکی ڕەشکردنەوەی لاپەڕەی ڕۆژنامەکانو بەهەمان تاسو حەماسەوە خەریکی پیاهەڵدانو پاداشت وەرگرتن بن، کەچی کەسانی وەکو دەرسیم مەگەر چۆنهاو بەدەگمەن دەنا دەرفەتێکیان بۆ هەڵناکەوێت قسەی خۆیان بکەن..؟! چ جای ئەوەی پەرتووکەکانیان بە تیراژێکی شایستە بۆ چاپبکرێت !!..

ئەنفال و کیمیابارانی " جینۆساید" کردنی گەلی کورد بەتایبەتی لەسەدەی بیستەمدا گەورەترین تاوان بوو کە کۆمەڵگەی نێودەوڵەتیو کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی لێی بێدەنگ بوو، ئەگەرچی ئەمڕۆ تاوانەکە لەسەر ئاستی جیهاندا ناسراوە، بەڵام

قەرەبووونەکردنەوەو بێدەنگەلێکردنی لەلایەن کۆمەڵگەی نێودەوڵەتیو خودی دەوڵەتی عێراقەوە هەتا رۆژگاری ئەمڕۆ بەهاو ئابڕووی مرۆڤایەتی بەلەکەداری هێشتووەتەوە، بەتایبەتی ئەنفال کە وەکو تاوانی (سەدە) تەماشا دەکرێت. دەبوایە لەپاش روخانی رژێمی صدام حوسینەوە نەک هەر دەوڵەتی ئێراقو کۆمەڵگەی کوردستانی بەشێوەیەکی تەندروستو دیموکراسی بخستایەتەوە سەرپێ، بەڵکو دەبوایە بۆ ڕێزگرتن لە قوربانیانی جینۆسایدو کۆمەڵکوژی ئێراقیەکان بەگشتیو کورد بەتایبەتی دەستورو یاساکانی دەوڵەت بە ویژدانێکی ساخلەمو دیموکراسی بنوسرایەتەوەو تیایدا لێبوردەییو سەربەخۆییو هەیبەتی دادگاکانو بەهای مرۆڤ بە رونی رەنگی بدایەتەوە، دەبوایە سیاسەتمەداری ئێراقی بخستایەتە سەر ئەو بروایەی ئێراقێکی تەندروستو دیموکراسیو بێ دەمارگیریو ستەمکاری بنیاتبنێنەوە و مافی چارەنوسی نەتەوەو پێکهاتەکان لەپێشی پێشەوەی نەخشەی سیاسی ئێراقی دوای بەعسدا بوایە، بێگومان لەپێش هەموویانەوە مافی چارەنوسی کوردستانیانی باشوور بەو پێیەی بەرپەلاماری جینۆسایدکەوتبوونو لە بزووتنەوەی ریفراندۆمیشدا واژۆیەکی زۆر کۆ کرابووەوەو خرابووە بەردەستی دەسەڵاتدارانی ئێراق، ئەمەش پێش ئەوەی بەسوودو قازانجی کورد بشکێتەوە لە بەرژەوەندی ئێراقیەکاندا دەبوو، چونکە ئەگەر حکومەتێکی تەندروست پێکبێتو جارێکی تر بەچاوی دوژمنکاری تەماشای کوردو هیچ پێکهاتەیەکی ئێراقیی نەکەن، سودمەندی یەکەم هەر ئێراقیەکانن نەک کورد بەتەنیا، سیاسەتمەداری ئێراقی پێبزانێت یان نا ئەنفال و کیمیابارانچەندە زیانی دارایی و گیانی بە کورد گەیاندبێ سەد ئەوەندە ئابڕووی شۆڤێنیزمی عارەبی لەکەدار کردووەو سەرجەم نەتەوەی عارەبیشی خستووەتە ژێرپرسیارەوە.

بێگومان بەر لە تاوانی ئەنفالیش دەوڵەتی ئێراق بەشێوەیەکی سیستماتیکو بەنەخشەو پلان کاری بۆ لەناوبردنو سڕینەوەی

ناسنامەی نەتەوەیی کورد کردووەو جگە لە خۆین رشتن رێگەی ترو سیاسەتی لەخشتەبردنو هەڵخەڵەتاندنیشی گرتووەتەبەر، بۆ ئەوەی کورد بەرەبەرە دەستبەرداری ناسنامەی نەتەوەیی خۆی بێتو بەوە قایلبێت شوناسی نەتەوەیی خۆی بگۆڕێتە سەر عارەب، بێگومان ئەم سیاسەتە بەتایبەتی لەلایەن بەعسیەکانەوە مەترسیدارترین جۆری جینۆسایدە کە ئامانجی سڕینەوەو ریشەکێشکردنی شێنەیی نەتەوەی کورد بوو، لەلایەکی تریشەوە دەستی لە"ئیعدام"و کوشتن نەپاراستووەو لە دەرفەتی گونجاویشدا سیاسەتی بەکۆمەڵکوشتنی پیادەکردووە، بەتایبەتیش بەعس بەمەبەستەوە خوازیاری ئەوەبوو لەناو تەپو تۆزی جەنگی ئێران-ئێراقدا تاوانەکە ونبکاتو بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی دژ بە کورد ئەزمون بکات کە لەپێناوی مانەوەی خۆیدا دژی ملهوڕییەکانی حکومەتە یەک لەدوای یەکەکانی ئێراق وەستاوەتەوە، هەردوو سیاسەتەکەش چ شەرو چ ئاشتی بەروونی لە سیاسەتی بەعارەبکردنو راستکردنەوەی نەتەوەیی (تصحیح القومیه)و ئەنفال و کیمیابارانکردنی گەلی کورددا، دەردەکەوێت تەنیا تێڕامانێک لە راسپاردەی (4008)ی نوسینگەی باکووری پارتی بەعس بەسە کە نیازو ئامانجەکانی دەوڵەتی ئێراق بزانینو نەوەی داهاتووشی لێ ئاگادار بکەینەوە. راسپاردەکە بەهەشت خاڵ چارەنوسی ئەو خەڵکانە لەناوچە قەدەغەکراوەکان دیاری دەکاتو بوونی هەر " زیندەوەرێک ..!!" لەو ناوچانەدا قەدەغەدەکاتو گرتنو کوشتنیان بەهێزە سەربازیەکانی فەیلەقی یەکو پێنجو دوو دەسپێڕێتو خوێنیان حەڵاڵ دەکات.. (لاریمان نیە لەوەی سەری خیانەتکاران بپەڕێنن (ئەمە قسەی عەلی حەسەن مەجید رازگری نوسینگەی باکووره) لە نوسراوی ژمارە (5083)دا کە بەواژۆی تاهیر تۆفیق عانی وەڵامی فەیلەقی یەکی داوەتەوە کە باس لە کوشتنی کۆمەڵێک کەسی گوندنشین دەکاتو بەنوسراوی ژمارە (352ی

بەرواری 1987/7/8 نوسینگەی باکووری ئاگادار کردووەتەوەو داوای رای بەرپرسانی نوسینگە دەکات !..

دەرسیم لە پەرتووکەکەیدا هەموو ئەو کارەکتەرە توند ڕەفتارو خوێن ڕێژانەمان لەناو سوپای ئێراقو هێزە چەکدارەکاندا بۆ پۆلێن دەکات کە لەلایەن سەرکردایەتیەکی دەمارگیرو شۆڤێنیزمەوە لەناو دەزگاکانیانەوە ئاڕاستە دەکرێنو پرۆسەی جینۆسایدکردنی نەتەوەیەکی بێچەکو بێ پشتو پەنا ئەنجامدەدەن. سەرکردەکان، ئەفسەران بەپلەی سەربازییانەوە هەروەها جاشو موستەشارە کوردەکانیش بە موچەی بەرزو سەری شۆڕەوە لە پەلامارەکانی ئەنفالدا ئامادەبوون لە پەرتووکەکەی دەرسیمدا پۆلێنکراون.. ئەو سەرکردانەی خۆیان بە پیرۆز تەماشا دەکرد کەچی ئەوەندە گەورەیی و حەوسەڵەیان نەبوو گوێ بگرنو بزانن خەڵک لەسەرچی لێیان یاخی بووە، ئەوان بەوپەڕی تونڕەفتاریو دەمارگیریەوە مامەڵەیان لەگەڵ ئەو گوندنشینانە کرد کە هەموو تاوانیان ئەوەندە بوو خوازیار بوون لە زێدی خۆیان بژین، ئەوانەی لە هەڵەبجە بە چەکی کیمیاوی کوژرانو ئەوانەی لە پەلامارەکانی ئەنفالدا گیرانو کۆمەڵکوژکران، زۆربەی هەرە زۆریان خەڵکی بێچەکو ژنو منداڵو پیربوونو تەنیا لەسۆنگەی جودایی نەتەوەییەوە کوژران، دەنا هەموو موسوڵمانو جیاوازی ئایینیشیان نەبوو، تەنانەت هەندێک لەوانە جیاوازی رامیاریشیان نەدەزانی ڕەنگە باشترین نموونە ئەو جاشو بەعسیانە بن کە لە شاری هەڵەبجە یان لە ناوچەکانی تر بە چەکی کیمیاوی کوژرانو بریندارببوون، هەروەها ئەنفالکردنی خانەوادەو ژنو منداڵەکانی عاصی مستەفای گەرمیانو حاجی عەبدوڵڵای سێدەر، باشترین گەواهیدەرن کە هەردووکیان (عاصی وحاجی عەبدوڵڵا) نەک ناپاکو سەربازی هەڵاتوو نەبوون، بەڵکو سەربازی یەدەگی بەرەکانی جەنگی قادسیە بوونو تەنانەت عاصی مستەفا پاش هەشت ساڵ دیلێتی کە لە ئێران ئازادکرا بەسەر هەواری خاڵیدا گەرایەوە نە ماڵو نە منداڵ نەمابوون، کە

وەکـو سـەربازێکیش بەزەیـی نـامەیەکی بـۆ صـدام نوسـی بەو خەیـاڵەی چارەنوسـی منـدااڵەکانی بزانـێ ..؟ کەچـی نوسـینگەی دیـوانی سـەرۆک کۆمـار، زۆر بەنـامەردیو خـوێن سـاردیەوە وەاڵمـی نـامەکەی عاصـی مسـتەفا دەدەنەوەو بـۆی دەنوسـن (ژنو منـدااڵەکانت) لە پرۆسـەی ئەنفالدا تێداچوون ..

جینۆسایدی کوردو لۆجیکی قیرسچمەیی ئەوان :

بەداخەوە هەر لەدوای ژێـوان بـوونەوەو جێبەجێنەکردنـی بەڵێنەکـانی پەیمـانی سـیڤەرو هـاتنە پێشـی پەیمـانی لـۆزان، گەلـی کوردسـتان بەوە سـتەمێکی گەورەی لێکـرا کە دابەشـکرایە سـەر چـوار دەوڵەتـی سـتەمکار (ئێـراق، ئێـران، تورکیـا، سـوریا) ئەو دەوڵەتـانە هەتـا ئەمـڕۆ بەشـێوەیەکی ناتەندروسـتو دڵڕەقـانە تەماشـای کـوردو مافەکانیـان دەکەن، لەبـری ئەوەی هەوڵـی تەبـاییو پـێکەوە ژیـانی ئاشـتیانەی لەگەڵ بـدەن، هەمیشـە کێشـەیان بـۆ نـاوەتەوەو بەچـاوی سـوک لێیـان ڕوانیـوە، ئەمەش گەلـی کـوردی ناچـارکردووە بەرەنگـاربێتەوەو داکـۆکی لەخـۆی بکـات، بەهـۆیەوە ئەو وڵاتـانەش دوچـاری کێشـەی نـاوخۆیی بـونەوەو زیـانی زۆری دارایـیو گیانیـان پێگەیشـتووە، لەکاتێکـدا کێشـەکە بەتەنیـا هـی کـورد نـیە بەڵکـو کێشـەی ئەو وڵاتانەشـەو سـودو قـازانجی چارەسـەر کردنیشـی هەر بەتەنیـا بـۆ کـورد نـیە، بەڵام سیاسـەتمەدارانی نەتەوەی سەردەسـت کە قۆناغی رزگـاری نیشـتمانیان بڕیـوەو دەسـەاڵتیان بەدەسـتەوەیە لەبـری ئەوەی دامەزراوانە تـرو تەندروسـتتر بیـربکەنەوەو چارەسـەری ئاشـتیانە بـۆ کێشـەکە بـدۆزنەوە، بەپـێچەوانەوە لەمبارەیەشـەوە قەرزاری کـوردن کە نەرمـی نوانـدووەو ئامـادەی گفتوگـۆ بـووە، تەنـانەت لە گفتوگـۆی سیاسیشـدا دەرگـای چارەسـەریان داخسـتووەو بیریـان لە ڕێگـای سـەرکوێرکردنو ملپێکەچکـردنو چەواشـەکاری کـردووەتەوە، ئەمەش لەو سـۆنگەیەوە بـووە کە ئەم دەوڵەتـانە لەلایەن پـارتی تووندڕەو و سـەرکردەی دەمـارگیرو خـاوەن

ئایدۆلۆژیای تووندڕەوی ئایینیو ئایینزاییەوە بەڕێوە براون، ئەوەندی بیریان بەلای تووندڕەفتاریو تۆتالیتاریزمو کوشتار و وێرانکاریدا چووە نیو هێندە مێشکی دیموکراتیو پێکەوە ژیانیان وەگەڕخستبایە هێندە زیانیان بە خۆیانو کوردو مرۆڤایەتیش نەدەگەیاند. ئەمەش نیشانەی بێباکیانە لەو زەرەرە گیانیانەی لە ماتریالی مرۆیی سوپاکانیان کەوتووە، وەک بڵێی ئەو سەربازانەی لە شەڕی کوردو دەوڵەتدا کوژراونو دەکوژرێن مرۆڤ نەبنو لەبری خوێن ئاو لە جەستەیان دابێو بە زیان نەژمێردرێن ...؟

ئەگەر بەوردی تێڕابمێنین ئەوەندەی ئەو چوار دەوڵەتە بەپاساوی پاراستنی ئاسایشی نەتەوەیی گێچەڵیان بە کورد کردووە، ئەوەندەی باجیان داوەو لەنێوان خۆیاندا ڕەدەڵو بەدەڵی ئابوریو سیاسیان کردووە نیوهێندە بەتەنگ پاراستنی ئاسایشی نەتەوەیی و نیشتمانی خۆیانەوە بونایەو بەکوڵو دڵ بەتەنگ چارەسەری کێشەی نێوان خۆیانو کوردەوە بوونایە ئێستا زیانیان لەئاستی نەبواندا دەبوو، ڕەنگە باشترین نموونەش ڕێکەوتنامەی جەزائیری ساڵی (1975) و شکستپێهێنانی شۆڕشی کوردو دواتریش جەنگی هەشت ساڵەی ئێران – ئێراق بێت کە هەردوو وڵات لەسۆنگەی کوردەوە توشی جەنگ بوونو زیانی دارایی و زیانی گەورەیان کرد، هەرچی لەدەستیان هات کردیان بەڵام نەیانتوانی کورد وەکو نەتەوەیەک لەناو بەرن.. بۆیە باشترواید سیاسەتمەدارانی ئەو وڵاتانە هەم جەنگی ئێراق- ئێرانو هەم جەنگی ناوخۆ لەگەڵ کوردو ئەنفال و کیمیابارانو دادگایی کردنی سەرانی بەعس وەکو پەندو عیبرەت وەربگرنو چیدی خراپ بیر نەکەنەوە کە کورد وەکو نەتەوەیەک بفەوتێنن، چونکە مێژوو ئەوەی سەلماندووە کە خەونەکەیان نایەتەدی و سەر ئەنجام هەموو لایەک تیایدا زیانمەند دەبن، بۆیە باشترین چارەسەر ئەوەیە کورد بەمافەکانی خۆی بگات.. چونکە لەدرێژەی ئەو ناکۆکیانەدا بەتەنیا کورد زیانمەند نابێت بەڵکو

هاوڵاتیانو ئابووری ئەو وڵاتانەش زیانی زۆریان بەردەکەوێتو بەرپرسیارێتیش هەر دەکەوێتە ئەستۆی ئەوان.

بەداخەوە دەبینین هەمان ئایدۆلۆژیای تووندڕەو بەهەمان تاس و حەمامی سەردەمی دکتاتۆریەت، بێ سڵکردنەوە لەو هەموو چیرۆکی مەرگو مەینەتیو ئەو هەموو بەڵگەنامانە، بێ شەرمکردن لەو هەموو گۆڕە بەکۆمەڵەی کوردان لە بیابانەکانی عارەبستان هێشتا بانگاشەی پیرۆزیو رەهایی بێهاوتا بۆخۆی دەکات، بەچیکڵدانەیەکی گچکەوە مامەڵە لەگەڵ نەیارو مافەکانی بەرامبەردا بکاتو ئامادەی گوێ گرتن نەبێ، ئەو هەزرەی ئەنفالی کوردانی بەرەوا زانیوە هەتا ئێستا لە ئارادایەو بە چنگو نینۆک تێدەکۆشێو تووندڕەوانە هەوڵ دەدات خەسڵەتە شۆڤینیەکانی خۆی وەکو پەیامی پیرۆز بەسەر ئەوانی دیدا بسەپێنێ. بۆیە دەبێت کوردیش لەسەر بەرگریو داکۆکی لەخۆی بەردەوام بێت.

ئەو کارەی ئەمڕۆ دەرسیم دیبەگەیی وەکو ئەرکێکی ئەخلاقی بەتەنیا شانی داوەتە بەر، دەبوایە پێشتر حکومەتی هەرێمی کوردستانو زانکۆکانی کوردستان پێی هەستابانو بەلای کەمەوە خاوەنی سەنتەرێکی لێتوێژینەوەو دۆکۆمێنتکردن بوینایە، چونکە هەوڵی تاکەکەس هەرچەندە ئازایانەو بەرپرسیارانەش بێت، چەندە بابەتیو دەوڵەمەندیش بێت، هێشتا ناتوانێ بەلای کەمەوە رۆڵی سەنتەرێک ببینێ چ جای لۆبییەکی کوردی کە بۆ دۆسێی ئەنفال و جینۆساید پێویست بوو لەئارادابێ، بێگومان ئەوەش بەقەد پاراستنی ئاسایشی نەتەوەیی پێویستە، چونکە بەفەرمی ناسینی تاوانە جینۆسایدییەکان بۆ خۆی کلیلێکی گرنگی پاراستنی ئاسایشی نەتەوەییە، نەک خۆ لێلادانی بەپاساوی ئەوەی وەها کارێک و دەرخستنی راستیەکان وەختیان نەهاتووەو ئاسایشمان بخاتە مەترسییەوە، بەپێچەوانەوە بەپێی پێناسەی پەیماننامەی ساڵی (1948)ی نەتەوە یەکگرتووەکا (UN) جینۆساید مەترسیدارترین جۆری تاوانە دژ بە بەهای مرۆڤو ئاڵوگۆڕی مرۆڤایەتی.

واتە هەر کردارێکو تەنانەت هەر نیازێک بەمەبەستی لەناوبردنی هەموو یا بەشێکی گروپێک جا ئایینی یان رەگەزی یان نەتەوەیی بێتو ئامانج لە نیازەکە یان کردارەکە کوشتنی ئەندامانی گروپەکە بێت پێویستە لەلایەن وڵاتانی ئەندامەوە رێگری لە ئەنجامدانو دوبارەبوونەوەی بگیرێت کە ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت حصانەیەک بۆ ئەو گروپە دابمەزرێ بۆئەوەی لە جینۆساید بپارێزرێ، هەروەکو رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان لەپاش ئاوارە بوونی خەڵکی کوردستان ساڵی (1991) بە بڕیارێکی تایبەت پشتێنەیەکی پارێزگاری بۆ کوردستانی باشوور دامەزراندو دەستی رژێمی بەعسیان کۆتو بەند کرد.

هەر بەپێی پێناسەکەی نەتەوە یەکگرتووەکان زیان گەیاندن بە ئەندامانی گروپەکە یان سەپاندنی هەلومەرجی ناجۆری ژیان بەسەریدا کە ببێتە هۆی لەناوبردنی بەشێکی یا تەواوی ئەو گروپە، یان بخرێنە ژێربارێ هەلومەرجێکەوە کە رێگا لەزاوزێی بگرێت، یاخود منداڵانی گروپەکە بەزۆر ڕاگوێزرێنە ناو گروپێکی تر.ەوە. هەموو ئەمانە وەکو خەسڵەتو رەگەزەکانی جینۆساید لە بەندی سێیەمی پەیماننامەی قەدەغەکردنی تاوانی جینۆساید دەستنیشانکراون.. جا کە رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان خاوەنی ئەو پەیماننامەیە بێت؟ بۆچی ئێمەی ئەنفالکراو لەهەر دەرفەتێکی گونجاودا ئەو قسانەی بەچاودانەدەینەوەو دەبێت رێگر چی بێت کە کورد لە مافەکانی خۆی ناپرسێتەوە..؟ لەکاتێکدا کوردستان زۆرتر لە جارێک بەنیازی جینۆسایدکردن پەلامار دراوە لەناو هەموو تاونەکاندا خەسڵەتو رەگەزی جینۆساید بەدی دەکرێت، ئەگەر تەنیا تاوانی ئەنفال وەکو نموونە وەربگرین، هەموو جۆرەکانی جینۆسایدی لەخۆگرتووە (جینۆسایدی فیزیکی، کلتوری، ئابووری ..هتد) هەر بەوەندەوە نەوەستاوە بەڵکو ترازاوەتە نێو تاوانی ترەوە لەوانە (پیسکردنی ژینگە " ئیکۆساید") کە ئەویش بۆخۆی تاوانێکی سەربەخۆیەو بەهەمان تاوانی جینۆساید سزاو

لێپێچینەوەی لەسەرە .. بەدرێژایی مێژووی دروستبوونی ئەو دەوڵەتانە نەتەوەی کورد لەلایەن دەسەڵاتدارانی فارس، عارەب، تورک تاوانیان لەدژی کورد ئەنجام داوە، وەکو نەتەوە دان بەبوونیدا نەناوە.. هەمیشە لەبری چارەسەری کێشەکان سیاسەتی تۆندو ملپێکەچکردنیان لەدژی گرتووەتەبەر، لە باشترین دۆخدا پەنایان بۆ هەڵخەڵەتاندنو ئیغراکردنو سڕینەوەی شوناسی نەتەوەیی بردووەو چەندین ڕیگەی نامرۆڤانەیان بۆ فەوتاندنی گرتووەتەبەر، ڕاگواستن، بەعارەبکردن، بەتورککردن و بەفارسکردن، پاکتاوی ڕەگەزی و کۆمەڵکوژیان وەکو چارەسەر بۆ یەکلایی کردنەوەی یەکجاری بردووە. هەر لە سەردەمی دروستکردنی ئەو دەوڵەتانەوە ئەو تاوانانە لەدژی کورد ئەنجامدراونو بە پێشچاوی دەوڵەتە زلهێزەکانو کۆمەڵەی نەتەوەکانی پێشوو نەتەوە یەکگرتووەکانەوە کوشتاری کوردەکان کراوە، کەچی نە ئەنجومەنی ئاسایشو نە نەتەوە یەکگرتووەکان نەیان ویستووە پێش بەو جینۆسایدە بگرن..! هەر لە کوشتاری کوردانی دەرسیمەوە لە ساڵی (1937)دا، کۆمەڵکوژی کوردان لە سەرەتای شەستەکانی سەدەی ڕابوردو لە شارەکانی سلێمانی کۆیەو هەولێرو ناوچەی بارزانو ئەشکەوتی ئاکرێ، هەروەها لە کۆتایی ساڵانی حەفتاکانو سەرەتای هەشتاکاندا ڕاوەدونانو کۆمەڵکوژی کورده فەیلیەکانو کۆمەڵکوژی پیاوانی بارزانیەکانو لە ساڵی (1987) وە کیمیابارانکردنو کۆمەڵکوژی کوردان لە شاری سەردەشتی کوردنشینو گوندەکانی دۆڵی بالیسانو خۆشناوەتیو دواتریش لە شاری هەڵەبجەو هەموو ناوچە قەدەغەکراوەکان لە پەلاماردانی ئەنفالدا ساڵی (1987-1988) نموونەی تاوانی جینۆسایدن دژی خەڵکی کوردستان.

لۆژیکی بەعسو کۆمەڵکوژی کورد:

عەلی حەسەن مەجید پێی وابوو ئەوانەی ناگەڕێنەوە بۆ ریزی نیشتمانی دەبێ لە نیشتمان دەربکرێن، وەکو بڵێی گوندەکانی کوردستان لە دەرەوەی نیشتماندا بوونبن، بەو گوندانەشەوە کە بە تەنیشت شارەکانی سلێمانیو هەولێرو دهۆکو کەرکوکەوە بوونو ڕەبایەو سەربازگەی ڕژێمیان تێدابوو، بەڵام ئامانجی عەلی حەسەن مەجید ئەوەبوو هەموو ئەوانەی لە نیشتماندا دەژین، ئەگەر خزمەت بە ئایدۆلۆژیای بەعس نەکەنو نەبنە بەعسی، گزیکەرو بەکرێگیراون دەبێ لە نیشتمان دەربکرێن یاخود وەکو خەیار لەت بکرێنو نیشتمانیان بۆ بکرێتە گۆرستان، ئەم تێروانیە لەبنەڕەتەوە ئاشنایەتی لەگەڵ ژیاندا نەبوو ، ئەم لۆجیکە بێ بناغەو بەتەنیا ڕەفتاری پیاوێکی دڕدۆنگی وەکو عەلی حەسەن مەجید نەبوو، بەڵکو لۆژیکی ڕاستەقینەی بەعسو ئەنفال بوو، کە بارگاوی بوو بەمەرگ دۆستیەکی تەواو، سەرچاوەی ئەم لێکدانەوانەی عەلی حەسەن مەجید لە خۆڕایی نەبوو، بەڵکو ئەو بیرە تەسکبینیەی میشیل عەفلەقی دامەزرێنەرو بیریاری بەعسە کە پێیوابوو کوردەکان کەمینەیەکی بچوکی سەر بە نەتەوەی عارەبن، بۆیە دەبوایە بەشێکیش بن لە خەباتی گەلی عارەب دژی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم، ئەگەرنا وەکو پیلانگێڕ دژی شۆرشی عارەبی تەماشا دەکرێن. لەبارەی بەرگریکردنی نەتەوە و گروپی کەمینەدا، بۆیە پاکتاوکردنو لەناوبردنیان یەکێک بووە لە ئەرکە حزبیو نیشتمانیەکانو ئەفسەرانو جەنگاوەرانیشیان بەو عەقلیەتە پەروەردەکردووە.

ئەنجومەنی سەرکردایەتی بەناو شۆرش لە پەرتووکەکەی دەرسیم دیبەگەییدا جێگەیەکی بۆ دیاریکراوەو ئەندامەکانی بەپێی ریزبەندی پۆستەکانیان ناویان هاتووە، بەرپرسیارێتیان لەتاوانی ئەنفالدا دەکەوێتە ئەستۆ، دەبوایە دادگای باڵای تاوانەکان بەپێی یاسا مامەڵەیان لەتەکدا بکات لەمەڕ تاوانی ئەنفال و تاوانەکانی تردا، چونکە ئەو ئەنجومەنە لە کۆبوونەوەی خۆیدا بریاریداوەو

هەر ئەنـــدامێکیش بەرپرســـیارێتی دەکەوێـــتە ئەســـتۆ، بـــۆ نموونـــە بریـــاری (160)ی ئەنجـــومەنی نـــاوبراو لە رێکـــەوتی (29)ی ئـــازاری ســـاڵی (1987)دا عەلـــی حەســـەن مەجیـــدی وەکـــو دەســـەڵاتداری ڕەهـــای نـــاوچەی بـــاکوور دیـــاری کـــردووە بـــۆ یەکلایـــی کـــردنەوەی کێشـــەی کـــورد، دواتـــریش بە واژۆی صـــدام حوســـێن هەمـــوو دەزگـــا ئەمنـــی و ســـەربازی و هەواڵگریەکـــانی خســـتووەتە بەردەســـتو هەمـــان دەســـەڵاتی صـــدامی پێبەخشـــیووە.. بەپێـــی ســـتانداردی نێـــونەتەوەیی بـــۆ تـــاوانی جینۆســـاید تەنـــانەت بێـــدەنگی کـــردن لە تـــاوانەکەش دەچێـــتە خـــانەی بەشـــداری کـــردنەوە .. ئەو دەســـەڵاتەی ئەنجـــومەنی ســـەرکردایەتی بەنـــاو شـــۆڕش دابـــوویە عەلـــی حەســـەن مەجیـــد جـــلەوی تووندڕەوی بـــۆ شـــلکردووەو زەمیـــنەی تـــاوانەکەی بـــۆ ســـازکردووە، کە لەســـۆنگەی ئایـــدۆلۆژیای بەعـــســو ئەو هەمـــوو ئەفســـەرو جەنگـــاوەرە تونـــدڕەوانەوە بـــازنەی کۆمەڵکوژیەکەیـــان فراوانتـــر کـــردووە .. ئەمە بـــێجگە لەوەی هەمـــان ئەو ئەنجـــومەنە، تەواوی دامودەزگاکـــانی دەوڵەتیـــان خســـتبووە خزمەتـــی ئامانجەکـــانی عەلـــی حەســـەن مەجیـــدەوە هەمـــوو ئالیـــاتی دەوڵەت بـــۆ ســـەرکوتی زیـــاترو کـــۆکردنەوەی دەســـتگیرکراوەکانو هۆکارەکـــانی ڕاگەیانـــدن بـــۆ چۆکپێـــدادانو خۆبەدەســـتەوە دانـــی گوندنشـــینەکان لەلایەکو هانـــدانی جەنگـــاوەرە ئەنفالچیەکـــان بـــۆ هەڵمەتـــی زیـــاترو خســـتنەوەی ڕق و کینـــە بەرامـــبەر بە گـــرووپە دەسنیشـــانکراوەکە کە بریتـــی بـــون لە کـــوردە گوندنشـــینەکانی نـــاوچە قەدەغەکراوەکـــانو دواتـــریش بـــوونە لێقەومـــاوترین بـــوونەوەری ســـەرگۆی زەوی. ئەڕێ ئەگەر کوردەکـــان ناپـــاک و زیـــانبەخشو ملـــۆزم بـــوون، ئەی گونـــاهی سروشـــتو گەڵای درەختەکـــانو مەڵو باڵنـــدەو ئـــاژەڵە کێویەکـــان چـــی بـــوو کە ئەوانـــیش بە چەکـــی کیمیـــاوی کـــوژرانو بریندارببوون، گونـــاهی ئەو هەمـــوو ســـەگو پشـــیلە مـــاڵیو کێویـــانە چـــی بـــوو کە بەهەمـــان دەردی کـــوردە گوندنشـــینەکان بـــرانو کـــوژران، گونـــاهی ئەو ئەســـپو گوێـــدرێژە بەجێمـــاوانە چیـــی بـــوو، کە فرۆکەوانەکـــان بە کـــۆپتەرو ســـەربازی پیـــادە

بە ڕەشاشی دورهاوێژ وەک چۆن سێرەیان لە پێشمەرگە جەنگاوەرەکان دەگرتەوە ئاوا دەخرانە نیشانەوەو دەیانکوشتن. ئەمانە راستینو هیچ زیادەڕۆییەکیان تێدانیە، ئەوە ڕۆژگاری کوردو بەعسو ئەنفال بوو.

لەکۆتایدا ماوەتە بڵێم ئەمە ڕۆمانسیەتی هەڵبەستوانێک نیە، بەڵکو ڕێگاچارەیەکە، دەنا بۆچی نا نەشیاوە ئەگەر ئەو دەوڵەتانە دەستبەرداری جەنگ بن دژی کورد، چونکە ئەوەی یەکلایی بووەتەوە نە کورد ریشەکێش دەبێو نە ئەو کێشەیەش بەستەمکاری چارەسەر دەبێت، بۆیە دەشێت بەڵۆژیکی ناتوندوتیژی دەرگای تر بەڕووی چارەسەردا بکرێتەوەو چیتر خوێنو وزەی یەکتری بەفیڕۆ نەدەن، تۆ بڕوانە بەلای کەمەوە نووسەرانی وەکو ئیسماعیل بێشکچی تورکو کەنعان مەکیەی عارەبو یوست هیلتەرمانی هۆڵندیو چەندان قەڵەمی تر، وا ئێستاش نوسەری ئەم پەرتووکە چەندە وزەو توانایان بۆ دەرخستنی بەدکاریەکانی دەوڵەتو چیرۆکی قوربانیەکان تەرخانکردووە، پرسیار ئەوەیە لەکوێ داهێنەرانو نووسەران سەر قاڵی نوسینەوەی سیاستەتی ستەمکارانەو کۆلۆنیالیستانەو کۆکردنەوەو ئامادەکردنی بەدکاریو خراپەکاری پیاوانی دەوڵەت بنو بەشێکی تەمەنو هێزو وزەی خۆیان بۆ بەر پەرچدانەوەو هەڵدانەوەی پەردە لەسەر تاوانەکانیان بەخەرجبدەن..؟ لەکوێ سەرقاڵی داهێنانێک بونایە کە هەموو بەسەربەرزیو ئاسودەییەوە پێشوازیمان لە بەرهەمی بیرو پێنووسی یەکتر کردبا، بەچیدەچێ سەرکەوتنی ڕاپۆرتەکەی هیومان رایتس ۆچو پەرتووکەکەی دەرسیم شکستو دۆڕانو شەرمەزاری بۆ ئەوانی دی بهێنێ، خۆزگە ئەو تاوانانە ئەنجام نەدرابانو نە دەرسیمو نە کەنعان مەکێو نە یوست هیلتەرمانمان نەناسیبایە، خۆزگە کەس ئەنفال نەکرایەو نە دادگای بالای تاوانەکانو نە پەرتووکێکیشمان، لەبارەی ئەنفالەوە نوسیبا، بەڵام کە داری خۆزگە بەری نەگرتو ستەمکاری درێژەی هەبوو دەبێت بەرێزەوە

پێشـــــوازی لە پـــــڕۆژەکەی دیبەگەیـــــی‌و ئەوانـــــی دی بکەیـــــن‌و لە دڵەوە بڵێین دەست خۆش.

پێشەکی نووسەر:

بەداخەوە لە وڵاتێکدا کە یاسا سەروەر نەبێت، زۆرجار قوربانی دووبارە دەبێتەوە بە قوربانی دەستی جەللادەکان و جەللادەکانیش نەک هەر سزا نادرێن بەڵکو پلەو پۆستەکانیان بەرزتر دەبێتەوە. لە باشووری کوردستانی خۆشمان چونکە یاسایەکی کۆنکریت نییە هەم بۆ سزادانی تۆمەتباران و هەم بۆ داواکردنەوەو گەڕاندنەوەی مافی قوربانیانی ئەنفال، کیمیاباران و شەهیدانی دەستی نۆکەران و پیاوانی رژێم، بۆیە جەللاد هەر جەللادەو قوربانیش هەر قوربانی بێئەوەی هیچ مافێکیان بۆ بگەڕێتەوە. لەوەش کارەساتتر لە زۆر شوێندا هەر سەرۆک جاش، فەرماندەی مەفرەزە تایبەییەکان و نۆکەرانی رژێم یان خۆیان یان نەوەکانیان پلەو پۆستی بەرزیان لە وەزارەت و فەرمانگاکاندا هەیە و رۆژانە کەسوکاری قوربانییانی ئەنفال، هەڵەبجە، کیمیاباران کردن و خانەوادەی شەهیدان دەبێت چەندین کاتژمێر لە بەردەم دەرگاکانی ئەو بەناو بەرپرسانەدا بوەستن لەپێناوی راییکردنی کارەکانیاندا.

دوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991) و روخانی سەدام و رژێمە دیکتاتۆرەکەی لە رێکەوتی (9.4.2003)دا، بەشێکی زۆر لە سەرۆک جاشەکان، فەرماندەکانی مەفرەزە تایبەتییەکانی ئەمن، ئیستخباراتی بەعس، تاوانباران و نۆکەرە پیاوکوژەکان چوونە ریزی پارتە کوردستانییەکان بەتایبەتی هەردوو پارتە خاوەن دەسەڵاتە هاوبەشەکەی باشووری کوردستان (پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)، کە پلەو پۆستی گەورەیان لەناویاندا وەرگرت، بەمەش دووبارە ئەوان بوونەوە بە جەللادو خەڵکی ستەم دیدەش هەر لە شوێنی خۆی وەکو قوربانی مایەوە، کە لە هیچ کونجێکی جیهاندا شتی وا نەبووە.

ئەفسەرانی کوردی سەربە رژێم، سەرۆک جاشەکان، مەفرەزە تایبەتییەکان و نۆکەرانی رژێم بەشداری هەر تاوانێک لە شەهیدکردنی پێشمەرگە و هاوڵاتی یان رادەست کردنەوەیان بە رژێمی بەعس، شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفال، گوند سووتاندن و هێرشیان بردبێت بۆسەر هێزی پێشمەرگەو گوندەکانی کوردستان، لەو پەرتووکەدا ئاماژەم بە تاوانەکانیان کردووە، هەر کەسێکیش کە ئاماژە بەهیچ تاوانێکی نەکرابێت مانای وایە یان هیچ تاوانێکی نەکردووە یان بەندە زانیاری لەسەر تاوانەکانی نییەو لە بەڵگەنامەکانی لای بەندەدا ناویان نییە. *<u>هەروەها مەرجیش نییە</u>*

هەر کەسێک لەم پەرتووکەدا ناوی هاتبێت وەکو تاوانبارێکی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان هەژمار بکرێت و چاوی لێبکرێت، هەندێک لەوانەی کە لەو پەرتووکەدا ناویان هاتووە لە سەردەمی ئەنفالەکاندا پۆستی حکومییان هەبووەو بەس، بێئەوەی تۆمەتبار بن یان هیچ بەشداربییەکیان لە ئەنفالەکاندا هەبێت، تەنانەت راوێژکاری وا هەیە تەنیا وەکو سەرۆک جاشی فەوجێک ناوی هاتووە، بەڵام هیچ تاوانێکی نەکردووە، بۆیە پێویستە ئەوانە لەوانەی تر جیابکرێنەوە کە تاوانەکانیان لەبەردەم ناوەکانیان و ژمارەی فەوجەکانیان نووسراوە، یان ناویان وەکو بەشداریکار لە یەکێک یان چەند شاڵاوێکی هەشت قۆناغەکەی ئەنفال و کیمیا باران کردنی هەڵەبجەو کوردستان هاتووە.

بیرۆکەی نووسینی ئەو پەرتووکە دەگەڕێتەوە بۆ بابەتێک کە دەمویست لە سەرەتای ساڵی (2006)دا بۆ یادی شاڵاوە درندەکانی ئەنفال و بۆردوومان کردنی شاری هەڵەبجە بە چەکی کیمیاوی و بەتایبەت بۆ یادی رۆژی ئەنفال (14.4) ئامادەی بکەم. بەڵام دوای دەستپێکردنی بابەتەکەم بینیم بابەتەکە لە وتارێک و دوان و سێیان و چەندین وتار تێدەپەڕێت، هەم شتی نوێی زۆر لەخۆی دەگرێت بۆیە بڕیارمدا بیکەم بە نامیلکەیەک لەسەر شاڵاوەکانی ئەنفال و کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەو کوردستان. کەچی رۆژ لەدوای رۆژ بەڵگەنامەی باشترو کەرەستەی زۆرترم دەستکەوت، بۆیە بڕیارمدا پەلەی لێنەکەم بۆئەوەی بتوانم شتێکی نوێ بنووسم و بە نووسینەکەم هەم خزمەتێکی زۆرتری نیشتمان و نەتەوەکەم بکەم هەم زانیاری زۆرتری لایەنە شاردراوەکانی ئەنفال و کیمیاباران کردنی هەڵەبجە و دێهاتەکانی کوردستان بخەمەڕوو.

لە سەردانێکمدا بۆ باشووری کوردستاندا لە رێکەوتی (29.3.2010) سەردانی (دکتۆر مەجید جەمیل محەمەدئەمین)ی وەزیری کاروباری شەهیدان و ئەنفال کراوەکانم کردو، باسی کورتەیەک لە پرۆژەی نووسین و چاپکردنی پەرتووکی (ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان)م لەگەڵ کرد، ئەویش بە دڵخۆشییەوە گفتی لە چاپدانی (1.200) دانەی پێدام لەگەڵ دواتریش وەرگێڕانی پەرتووکەکەم بۆسەر زمانی ئینگلیزی و لە چاپدانی بە هەمان تیراژ. بەڵام دوای نزیکەی هەفتەیەک یان دە رۆژێک لای رۆژنامەنووسێک باسی پرۆژەی نووسین و بەچاپ گەیاندنی ئەو بەرهەمەی خۆمم بۆ کرد، کەچی ئەو

رۆژنامەنووسە دوای نزیکەی سێ هەفتەیەک و ڕێک لە ڕێکەوتی (29.4.2010)دا لە تەواوی میدیاکانی باشووری کوردستاندا پڕۆژەی نووسینی ئینسکلۆپیدیای ئەنفالی بەناوی خۆی ڕاگەیاند.

هۆکاری ناونانی پەرتووکەکەم بەو ناوەوە دەگەڕێتەوە بۆئەوەی کە پەرتووکەکە زانیارییەکی زۆر لەخۆ دەگرێت سەبارەت بە تاوانبارانی شالاوە درێندەو بەدناوەکانی هەر هەشت قۆناغەکەی ئەنفال و ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجە، دەکرێت ئەو پەرتووکە وەکو ئینسکلۆپیدیایەکی سەرەتایی تاوانبارانی شالاوەکانی ئەنفال و ژەهر باران کردنی شار و گوندەکانی کوردستان بەکاربهێنرێت.

هیوادارم لە هەر هەڵەو ناتەواوییەکی ناو پەرتووکەم ئاگادارم کەنەوە، چونکە یەکێک لە مەبەستە گرنگەکانی نووسینی ئەو پەرتووکەم نووسینەوەی مێژووە وەکو خۆی کە ڕوویداوە، لەگەڵ دەرخستنی ڕووی ڕاستی کارەساتەکانی ئەنفال و ژەهر باران کردنی کوردستان بە بەڵگەوە، نەک تۆمەتبارکردنی خەڵک بەبێ بەڵگە، هەروەها نووسینی ئەو پەرتووکە ببێتە ڕێگرێک و ترسێک بخاتە نێو دڵی هەموو ئەو کوردانەی کە لە داهاتوودا بیانەوێت بیر لە ناپاکی نیشتمان و نەتەوە بکەنەوە، تاوەکو لە ترسی مێژوو بیریان بۆ هاوکاری دوژمنان نەڕوات و چیتر نەبن بە کەوا سووری بەر لەشکری داگیرکەران و شانبەشانی ئەوان کورد نەکوژن لە پێناوی سامان و ژیانێکی خۆشتر.

هەر کەسێکیش پێیوایە کە ستەمم لێی کردووەو بەناڕەوا ناوم بردووە یاخود تاوانم بۆی دروست کردووە، با بە یاسا ڕێگای دادگام لێبگرێتە بەر، ئەوکاتە بەڵگەنامەکان ڕاستییەکان دەردەخەن و گومانم لەوەدا نییە کە من تەنیا مێژووم نووسیوەتەوە بە گوێرەی ڕۆژنامەکانی ڕژێمی سەدام و بەعس، فەرمانە کۆماریییەکان، بڕیارەکانی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (مجلس قيادة الثورة)، بەیانە سەربازییەکان، لەسەر زاری سەرکردەکانی سوپا، بەرپرسانی حکومەت، سەرۆک جاشە کوردەکان و بەگوێرەی بەڵگەنامەو ڕۆژنامەکانی ڕژێم لە سەردەمی ئەنفالەکاندا.

لە کۆتاییشدا داوادەکەم و هیوادارم هیچ کەس و لایەنێک بەبێ ئاماژەکردن بە ناوی پەرتووکەکم بەڵگەنامە، وێنەو زانیارییەکانی ناو ئەم پەرتووکە بەکار نەهێنن، هەروەها داواکارم دەرهێنەری کورد جەلیل زەنگەنە، لە داهاتوودا بۆ زنجیرەی درامای (گەردەلول)، کاتێک کە دەگاتە سەردەمی ئەنفالەکان، ناوی تەواوی یەکە

یەکەی بەشدارانی ئەنفال هەر لە سەرکردایەتی بەعس، سەرکردایەتی حکومەت، سەرۆکی ئەرکانی بەناو سوپا، بەڕێوەبەرانی دەزگا سەرکوت کەرەکانی رژێم (نووسینگەی ڕێکخستنەکانی باکووری حزبی بەعس (مکتب تنظیم الشمال للحزب البعث)، بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئەمن، ئەمنی تایبەت، موخابەراتی گشتیی، بەڕێوەبەرایەتی ئیستیخباراتی گشتیی سەربازی، بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان، مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی و مەنزومەی ئیستخباراتی شەرقی)، فەرماندەی فەیلەقەکان، فەرماندەی فرقەکان، سەرۆک جاشەکان و ژمارەی فەوجەکانیان لەگەڵ مەفرەزە تایبەتییەکانی سەربە ئەمن و ئیستخبارات، وەکو خۆی دابنێت.

ئەنفال و پێناسەی ئەنفال:

نامەوێت وەکو هەموو ئەو نووسەرانەی تر لە مانای ووشەی ئەنفالی ئیسلام و عارەبەوە دەست بە شرۆڤەکردن و پێناسەی ئەنفال بکەم، بەڵکو دەمەوێت لە بیرو ڕوانگەی تاکی کوردەوە باسی ئەنفال و پێناسەی ئەنفال بکەم. هەروەها ناچمە سەر تاوانی جینۆسایدکردن و شرۆڤەکردنی ئەو تاوانە، کە هاوڕێم شاخەوان شۆڕش لە پێشەکییەکەی خۆیدا بەشێوەیەکی ئەکادیمی پێناسەی تاوانی جینۆسایدی کردووە.

ئەنفال واتە کۆمەڵکوژی (جینۆسایدکردن)، واتە ڕێگەدان لە لایەن حکومەتی سەدام و بەعسەوە بە کورد کوشتن بە هەموو جۆرە چەکێک لە ماوەی نزیکەی حەوت مانگ و نیوی نێوان (6.9.1988-23.2.1988)دا. ئەنفال واتە هەوڵی لەناوبردنی ڕەگەزو قڕکردنی کورد، هەوڵی لەناوبردنی کورد لە لایەن حزبی بەعسی عارەبی ڕەگەزپەرست و ڕژێمی سەدام و دارودەستە فاشی و دژ بە کوردەکەی، ئەنفال واتە هەوڵی سڕینەوەی ناسنامەی نەتەوەیی و نیشتمانی کورد، پاکتاوی ڕەگەزی کورد لە باشووری کوردستان، کۆمەڵکوژی کورد، ژەهر باران کردنی شار و دێهاتەکان، هەڵتەکاندن و وێرانکردنی ژێرخانی ئابووری کوردستان، خاپوورکردنی تەواوی دیهاتەکان و لەناوبرادنی ژینگەو سروشتی باشووری کوردستان، بەتاڵانبردنی سامان و ئابووری کوردستان و ڕاگواستنی دیهاتەکان و ئەو بڕە کوردەی کە دەمێنێت بۆ ناوچەکانی ناوەڕاست و باشووری ئێراق بە مەبەستی تواندنەوەیان لەنێو نەتەوەی عارەبی داگیرکەردا. ئەنفال واتە نەهێشتنی کورد لە ڕێگای بەعارەبکردنی مرۆڤەکانی کوردەوە یاخود لە ڕێگای کوشتنی بەکۆمەڵی ئەندامانی سەربە نەتەوەی کورد.

ئەنفال کارەساتێکی نەتەوەیی مەزنە و چەند سەد هەزارێک لە منداڵ، گەنج، ژن و پیری کوردی بێتاوان تێیدا بە کۆمەڵ قڕکران. لەسەر قسەی سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای شومی عروبەی سەدام و بەعس (فەریق ڕوکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلئەنساری ئەلخەزرەجی) زۆرتر لە (250) هەزار مرۆڤی کورد لە هەر هەشت شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالدا کوژران. سەرۆکی ئەرکانی بەناو سوپای ئەڵڵاهو ئەکبەری ئێراق و سەدام فەریق ڕوکن نزار خەزرەجی لەکاتی داواکردنی مافی پەناهەندەیی بە کاربەدەستانی دانمارکی گوتووە: (با ئەوەتان بۆ ڕاست کەمەوە کە

ژمارەی قوربانیانی کورد لە شالاوەکانی ئەنفال (182.000) نییە، بەڵکو زۆرترە لە (250.000) کوژراو و بێ سەروشوێن کراو).

دەوڵەت و میری رەگەزپەرستی ئێراق لە ڕێکەوتی (20.1.1959)دا واژۆی لەسەر ڕێکەوتننامەیەکی نێودەوڵەتی کردووە، کە سەبارەت بە تاوانی قڕکردن بووە بەناوی (کۆنڤێنسیۆنی سەرکوتکردنی تاوانی قڕکردن)و لە ڕێکەوتی (12.1.1951)دا بەکۆی دەنگی ئەندامانی ئەنجومەنی نەتەوە یەکگرتووەکان بڕیاری لەسەر درابوو – دکتۆر جاسم تۆفیق خۆشناو، مەسەلەی کوردو یاسای نێو دەوڵەتان، ل236-237). بەڵام هەر لە یەکەم ڕۆژی دامەزراندنی حکومەتی عارەبی لە ڕێکەوتی (25.10.1920)دا لە ئێراق، سەرەڕای پێشێلکردنی سەرەتاترین مافی نەتەوەیی کورد، بە بەردەوامی هەوڵی بەعارەبکردنی خاکی باشووری کوردستان و مرۆڤی کورد لە چوارچێوەی ئێراق دراوە، کە ئەوانەش دەچنە خانەی جینۆسایدکردن و هەوڵی سڕینەوەی ناسنامەی نەتەوەیی و نیشتمانی گەلی کورد لە باشووری کوردستانی ژێردەستی دەوڵەتی ئێراق.

سەبارەت بەو تاوانە قێزەوونەی بەعسی و سەدامییەکان کە لە ساڵی (1988)دا لە باشووری کوردستان لە لایەن ئەوانەوە ئەنجام درا، وڵاتە عارەبی و موسڵمانەکان نەک هەڵوێستیان نەبوو، بەڵکو هەر هەموویان بەجارێ نکۆڵییان دەکرد لە کیمیا باران کردنی هەڵەبجەو ئەنفال کردنی کوردو کاولکردنی دێهاتەکانی باشووری کوردستاندا. بەڵام پەرلەمانی ئەورۆپا وەکو کاردانەوەیەک سەبارەت بە شالاوەکانی ئەنفال و بۆردومان کردنی شارەکانی باشووری کوردستان و دانیشتوانەکەی بە چەکی ژەهراوی و کۆکوژی لە لایەن رژێمی بەعسی سەدامەوە، لە ڕێکەوتی (17.11.1988)دا بڕیارێکی دەرکرد کە تیایدا هاتووە: (مەترسی قڕکردنی کوردەکانی ئێراق مرۆڤایەتی ڕووبەڕووی ئەرکێکی ڕەوشتی دەکاتەوە کە ناتوانێ خۆی لێ بکێشێتەوە – دکتۆر جاسم تۆفیق خۆشناو، مەسەلەی کوردو یاسای نێو دەوڵەتان، ل208).

بەهەمان شێوە کۆنگرێسی ئەمەریکی لە مانگی ئەیلولی (1988)دا ووتی: (ڕەفتاری دەوڵەتی ئێراق دژی کورد خۆی لە قڕان (جینۆساید) دەنوێنێ. ئەو هەنگاوەش لە یاسا نێودەوڵەتییەکان قەدەغەکراوەو لەلایەن گەلانی شارستانییەوە نەفرینی لێکراوە – دکتۆر جاسم تۆفیق خۆشناو، مەسەلەی کوردو یاسای نێو دەوڵەتان، ل208-

209). کۆنگریسی ئەمریکی هەر بەوەندە نەوەستا بەڵکو شاندێکی دوو کەسی سەربە پەیوەندییەکانی دەرەوەی خۆی کە پێکهاتبوو لە هەریەک لە (پیتەر گالبرێت و کریستۆفەر ڤان هۆڵن) نارده ئێراق. ئەو دوو ئەندامەی کۆنگرێس دوای گەڕانەوەیان بۆ ئەمریکا، لە مانگی ئۆکتوبەری هەمان ساڵدا راپۆرتێکی پڕ لە زانیاری ووردیان دایە کۆنگرێس و لە راپۆرتەکەدا جەختیان لەسەر بەکارهێنانی گازی ژەهراوی و چەکی کیمیاوی لەلایەن هێزەکانی سەدام و بەعس کردبووەوە لەدژی کوردەکانی باشووری کوردستاندا و داوای سەپاندنی ئابلووقەی ئابووریان کردبوو لەدژی حکومەتی ئێراق. *ئەوەبوو هەموو عارەب و وڵاتانی ئیسلامی و بەتایبەت دەوڵەتی تورکیا لەسەر ئێراق هاتنە وەڵام و پەرلەمانی ئەورووپا و ئەمریکایان بەوە تۆمەتبارکرد کە کارێگەری دەوڵەتی ئیسرائیل-یان لەسەرەو ئەو بانگێشانەیان لەپێناوی کپکردنی دەنگی ناڕەزایی عارەب و موسڵمانەکانە لەو کارانەی ئیسرائیل لەدژی عارەبەکانی دانیشتووی سەر خاکی ئیسرائیل ئەنجامی دەدات.*

هەر لە سەرەتای مانگی سپتێمبەری ساڵی (1988)دا باڵوێزخانەی ئەمریکی لە تورکیا، هەواڵی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەلایەن هێزەکانی ئێراقەوە لەدژی کوردو کۆچی بەکۆمەڵی کوردی باشووری کوردستانی لە ترسی هێزەکانی ئێراقی بەرەو وڵاتانی دراوسێ راگەیاندبوو. بۆیە لە رێکەوتی (8.9.1988)دا وەزیری دەرەوەی ئەمریکی جۆرج پرات شوڵتز، کە لەنێوان (20.1.1989-16.7.1982)دا پۆستی ناوبراوی هەبووەو سەربە کۆمارییەکان بووە لەگەڵ سەعدون حەمادی عەبدولزەهرە وەزیری دەوڵەتی ئێراق بۆ کاروباری دەرەوە کۆبوونەوەو، سەبارەت بە بەکارهێنانی چەکی کوشندەو گازی ژەهراوی لەلایەن حکومەتی ئێراقەوە لەدژی کوردەکانی باشووری کوردستان گفتوگۆی لەگەڵ کرد.

رێکخراوی هیومان رایتس وۆچ لە راپۆرتێکی خۆیدا کە لە ساڵی (1993)دا باڵاویکرۆتەوە ئاماژەی بە شالاوەکانی ئەنفال و بەفەرمی ناساندنی تاوانی ئەنفال وەک جینۆساید کردووە. رێکخراوی هیومان رایتس وۆچ بەمشێوەیە پێناسەی ئەنفالکردنی کورد لە لایەن حکومەتی ئێراق دەکات (ئەنفال هێرشێکی سەربازی بە ئەنقەست بوو کە بە هەشت قۆناغ ئەنجامدرا و تیایدا بەلایەنی کەمەوە پەنجا هەزار هەتا سەد هەزار هاووڵاتی کورد کوژراوە. سەربازانی ئێراقی لە هێرشی ئەنفالدا چەندین جار چەکی کیمیاوییان بەکارهێناوە لەم شالاوەیەدا مناڵ، پیرو گەنجی کورد

بوونە قوربانی. دوای لێکۆڵینەوە و بەدواداچوونی رێکخراوی هیومان رایتس وۆچ ئەنفالی خستە رێزبەندی جینۆساید و تاوانی کۆمەڵکوژی کە لە بەرامبەر کوردەکان ئەنجام دراوە – سەرچاوە: کۆنگرەی بەجیهانناساندنی جینۆسایدی گەلی کورد، ل477-478).

کاتێک کە لە سورەی الرعد، ئایەتی (37)دا هاتبێ: (وكذلك أنزلناه حكما عربيا)، واتە (هەروەها دەسەڵاتی عارەبیمان بۆتان نارد خوارەوە) و لە سورەی ئالعومران، ئایەی (110)دا بە عارەب بڵێت: (وكنتم خير أمة أخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وتؤمنون بالله). واتە (بەڕاستی ئێوە چاکترین نەتەوەیەکن کە بۆ سوودی خەڵکی هێنراونەتە قادێکەوە، چونکە فەرمان بە چاکە دەدەن و قەدەغەی خراپە دەکەن)، چۆن عارەب شولی لێ هەڵناکێشێ و خۆی بە سەردارو گەورەی سەر زەوی دانانێت؟ بەگوێرەی ئەو سورە و ئایەتانەی سەرەوە دەبێت دەسەڵات و فەرمانڕەواییکردن هەر بەدەست عارەبەوە بێت و، ئێمەش بۆ هەتا هەتایە ملکەچی یاساکانی دارستانی ئەوان و ژێردەستیان بین.

بەداخەوە بۆ ماوەیەکی زۆر عارەبە رەگەزپەرستەکان بیرکردنەوەو بۆچوونی مارکسیی و شیوعییە کوردەکانیان بەعارەب کردبوو، خۆ ئیسلامییە کوردەکان هەر مەپرسە کە سەرەڕای ئەوەی بیرکردنەوەو بۆچوونەکانیان بەتەواوی بەعارەب کراوە، کەچی تاوەکو ئێستاکەش کلیلی کردنەوەو داخستنی مێشکی ئەوان لە دەستی عارەبی موسڵمانی دژ بە کوردو رەگەزپەرستدایە! بۆ نموونە تا سەرەتای سااڵی هەشتاکانی سەدەی بیستەم، لەژێرکاریگەری عارەبی شۆڤینی کە خۆیان خزاندبووە ناو رێکخراوە مارکسی و کۆمۆنیستییەکان، زۆرێک لە سەرکردایەتی و هاوڕێیانی کۆمەڵەی مارکسی لینینی کوردستان (کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان)، پێیان وابوو دوژمنایەتی و کێشەی سەرەکی کوردو کوردستانییەکان لەسەر داگیرکردنی باشووری کوردستان لەلایەن عارەبەوە، لەگەڵ ئیمپریالیزم و ئەمریکایە نەک لەگەڵ بەعسی عروبەی سەدامی و حکومەتی داگیرکەری عارەبی لە ئێراقدا، بەاڵم باشبوو ئەو کێشەیە لە کۆنفرانسی دووەمی کۆمەڵەی رەنجدەران لە هاوینی سااڵی (1982)دا لە (خڕی نێوزەنگ)دا چارەسەرکرا. لەلایەکی تر تا کۆتایی ئەنفالەکان و سەرهەڵدانی بیرۆکەی پێویستی دروستبوونی حزبی شیوعی کوردستانی لەناو شیوعییە کوردەکانی ناو حزبی شیوعی ئێراقیدا، بەتەواوی بیرکردنەوەو بۆچوونەکانیان

بەعارەب (تەعریب) کرابوو، بەڵام هیواو ئاواتێکی مەزن بوو بۆ کوردو کوردستان کە هاوڕێیانی حزبی شیوعی توانیان رزگاریان بێت لە بەعارەبکردنی بیرو بۆچوونەکانیان و ئێستاکە بەشێوەیەکی کوردانەو کوردستانییانە بیر دەکەنەوە. وەلێ تەواوی بزووتنەوە بەناو ئیسلامییە کوردی و کوردستانییەکان، تاوەکو ئێستاکەش بیرو بۆچوونەکانیان هەر وەکو جاران بە بەعارەبکراوی مایتەوەو گۆڕانکارییان بەسەردا نەهاتووە، بۆ نموونە تاوەکو ئێستاکە خەباتی فەڵەستینییەکان بە پیرۆزتر دەزانن لە خەباتی رەوای بزووتنەوەی رزگاری نیشتمانی کوردستان. داوای دامەزراندنی دەوڵەتی سەربەخۆ دەکەن بۆ عارەبە فەڵەستینییەکان، کەچی ناوێرن داوای هەمان شت بکەن بۆ کوردانی هیچ پارچەیەکی کوردستان. خەباتی رەوای شۆڕشگێڕانی باکووری کوردستان بە تیرۆر ناودێر دەکەن و هی عارەبی فەڵەستین و ئێراق بە (جیهاد و ئەلموقەدەس). فەلوجەی تیرۆرستان بە هەڵەبجە ناودەبەن، لەکاتێکدا کە هەڵەبجە قوربانی دەستی عارەبی شۆڤینی و تیرۆریستە فەلوجەییەکان و رەفیقەکانی ئەوانن. داوای ئەوە دەکەن کە هەرگیز نابێت سەرکردایەتی کورد پەیوەندی لەگەڵ حکومەتی ئیسرائیل و جوولەکە ببەستێت، لەکاتێکدا ئالای ئیسرائیل لە شوێنە هەرە بەرزەکانی زۆربەی پایتەختەکانی وڵاتانی عارەبی و ئیسلامی دەشەکێتەوە. لەکاتی سروودی نیشتمانی کوردستان (ئەی رەقیب) هەڵناستنەوە سەرپێ و بە کوفر و ئیلحاد ناوی دەبەن، کەچی بۆ سروودی نیشتمانی عارەبی داگیرکەر لە پەرلەمانی ئێراقدا لەسەر یەک پا دەوەستن!

بەشی دووەم

دامودەزگاکانی حکومەت و ئەو دەسەڵات و هێزانەی کە ئەنفالی کورد و ژەهر بارانی (کوردستان)یان کردووە:

ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (مجلس قيادة الثورة):

بەعسییەکان، بەگوێرەی یاسایەک کە هەر لەدوای گرتنە دەستی دەسەڵاتی ئێراق لە ڕێکەوتی (14.7.1968)دا دایانڕشت، (ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش)یان پێکهێناو، کردیان بە بەرزترین دەزگای دەوڵەت، کە تەواوی دەسەڵاتە سەرەکییەکانی حکومەت، حیزب و سوپا کەوتە دەست ئەو ئەنجومەنە.

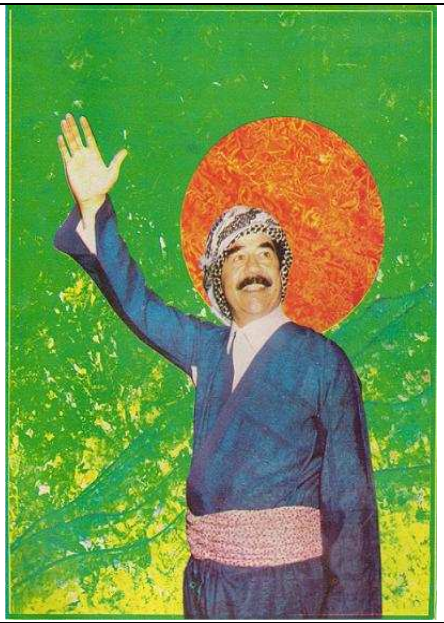
1. سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلحەسەن عەبدولغەفور عەبدولقادر ئەلناسری ئەلتکریتی، سەرۆک کۆمارو سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش. سەدام حوسێن تکریتی، لە ڕێکەوتی (13.12.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا.
2. عزەت ئیبراهیم خەلیل ئەلدوری، جێگری سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (جريدة الثورة، ژمارە (6541)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.4.1988)، ل6). عزەت ئیبراهیم ئەلدوری، لە پاداشتی سەرکردایەتی کردنی هێزەکانی بەعس بۆسەر کوردستان (کەرکوک، سلێمانی و هەولێر)، بە بڕیاری (329)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە ڕێکەوتی (2.9.1991)دا وسام رافدەینی پلە یەک و جۆری سەربازی + وسامی ئوم ئەلمەعارکی پلە یەک + سەیف ئوم ئەلمەعارکی پلە یەک + دە مەدالیای بەناو ئازایەتی لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە (العقيد الركن أحمد الزبيدي، أزمة القيادة في العراق، ل147).
3. شبلی ئەلعەیسەمی، یارمەتیدەری ئەمینداری گشتیی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی و ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (جريدة الثورة، ژمارە (6541)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.4.1988)، ل5).

4. تەها یاسین رەمەزان ئەلجەزراوی (کورد)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و فەرماندەی گشتیی بەناو سوپای میللی (جریدة الثورة، ژمارە (6576)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (29.5.1988)، ل4) (الثورة، ژمارە (6632)، یەکشەممە، 24.7.1988)، ل4). لە ڕێکەوتی (18.8.2003)دا لەناو شاری موسڵ لەلایەن (ی.ن.ک)ەوە دەستگیرکرا.
5. تاریق حەنا میخائیل عەزیز عیسا، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش. لە ڕێکەوتی (24.4.2003)دا دەستگیرکرا.
6. تەها محێدین مەعروف (کورد)، جێگری سەرۆک کۆمارو ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش جریدة الثورة، ژمارە (6754)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (23.11.1988)، ل1). لە ڕێکەوتی (2.5.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا.
7. دکتۆر سەعدون حەمادی عەبدولزەهرە (شیعە)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی ئێراقی (جریدة الثورة، ژمارە (6523)، دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4 + جریدة الثورة، ژمارە (6576)، شەممە، ڕێکەوتی (6.8.1988)، ل4) + (الثورة، (6645)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (11.8.1988)، ل3). دوای شەڕی کەنداو بوو بە سەرۆک وەزیران.
8. سەعدون شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی (شیعە)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (الثورة، (6650)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (11.8.1988)، ل3 + سەعد بەزاز، الجنرالات اخر من یعلم، الطبعة الاولی، دار الحکمة للطباعة والنشر والتوزیع – لەندەن 1996، ل98).
9. حەسەن عەلی نەسار ئەلعامری (شیعە)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (جریدة الثورة، ژمارە (6523)، دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4 + جریدة الثورة، ژمارە (6761)، ڕێکەوتی (30.11.1988).
10. عەلی حەسەن ئەلمەجید عەبدولغەفور ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی (عەلی کیمیاوی)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (27)، ل8061). ناوبراو لە ڕێکەوتی

(21.8.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا. عەلی حەسەن مەجید، لە پاداشتی سەرکردایەتی کردنی هێزەکانی بەعس بۆسەر کوردستان (کەرکوک و باکووری شاری موسڵ)، بە بڕیاری (329)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە ڕێکەوتی (2.9.1991)دا وسام رافدەینی پلە یەک و جۆری سەربازی + وسامی ئوم ئەلمەعارکی پلە یەک + سەیف ئوم ئەلمەعارکی پلە یەک + دە مەداليای بەناو ئازایەتی لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە (العقيد الركن أحمد الزبيدي، أزمة القيادة في العراق، ل147).

11. سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی، وەزیری ناوخۆو بەناو ئەندامی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (نووسراوی ئەمنی شەقڵاوە، ژمارە (3318)ی ڕێکەوتی 9.11.1985).

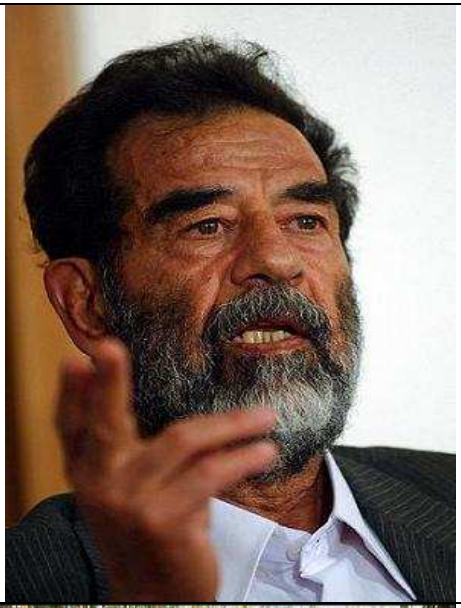
هەریەک لە سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆمار (ئەحمەد حوسێن خزەیر سامەڕائی) و سکرتێری سەرۆک کۆمار (حامد یوسف حەمادی)، بە بەردەوامی بەشداریيان لە گشت کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی بەناو سەرکردایەتی شۆڕش و سەرکردایەتی هەرێمی ئێراقی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیست کردووە.

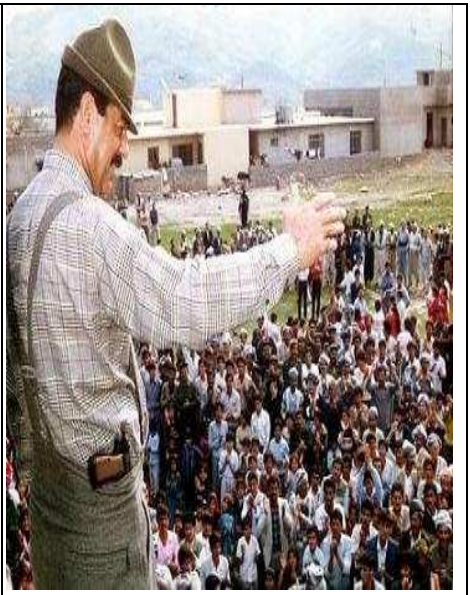

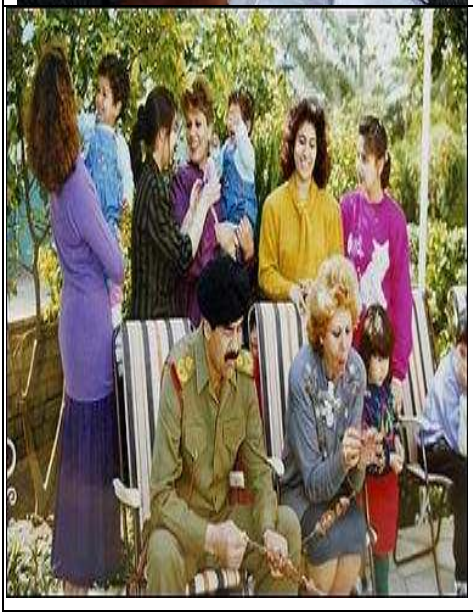

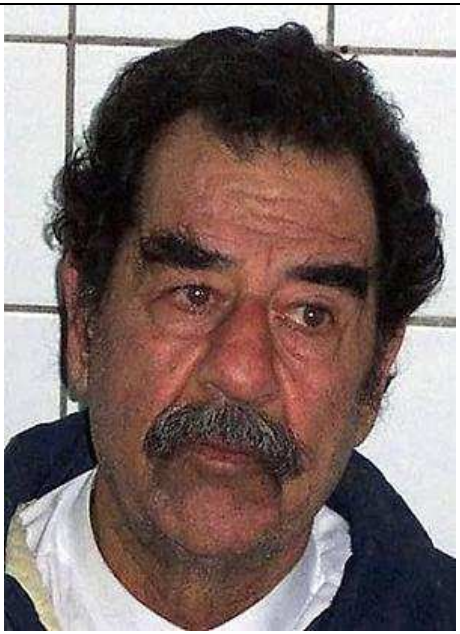

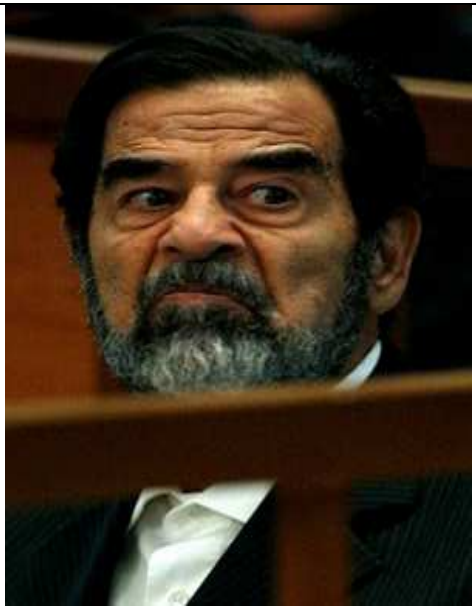

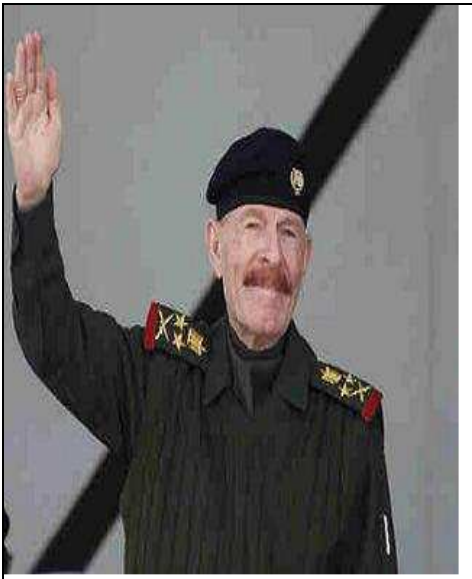

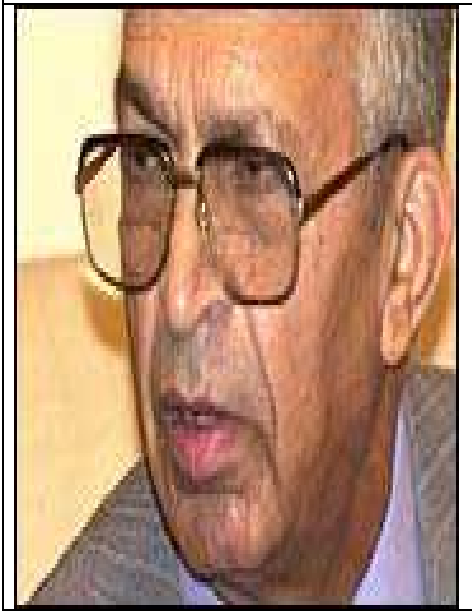

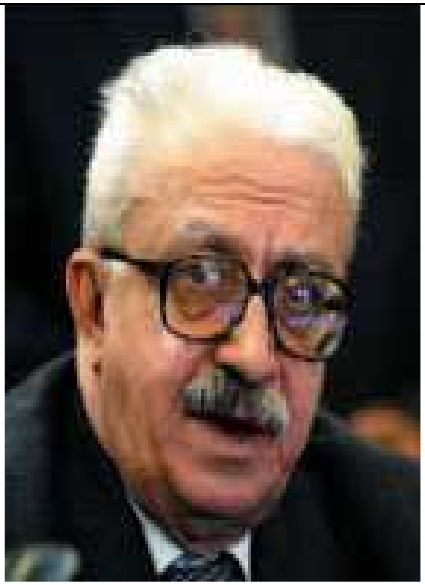

ئەنجومەنی ئاسایشیی نەتەوەیی ئێراق (مجلس الأمن القومي العراقي):

ئەنجومەنی ئاسایشیی نەتەوەیی ئێراقی بریتیبوو لە ئەنجومەنێک کە ژمارەیەک لە دەزگاکانی ئاسایشی سەربە حکومەتی ئێراقی دەگەتە خۆی. لێپرسراوی یەکەمی ئەو ئەنجومەنە بە بەردەوامی سەدام حوسێن مەجید تکریتی سەرۆک کۆماری ئێراق و فەرماندەی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان بووە، بەڵام قوسەی سەدام حوسێنی کوڕە بچووکی دیکتاتۆر سەرپەرشتی ئەو دەزگایەی گرتبووە ئەستۆی خۆی کە لە هەمان کاتدا بەڕێوەبەری دەزگای ئەمنی تایبەتی (مدير جهاز الأمن الخاص) بووە. بارەگای ئەنجومەنی ئاسایشی نەتەوەیی ئێراقی لە کۆشکی کۆماری لە شاری بەغدا بوو، کە هەموو هەفتەیەک کۆبوونەوەی خۆی دەبەست و ئەندامانی بریتیبوون لە نوێنەرانی هەریەک لە:

1. نووسینگەی کۆشکی کۆماری.
2. سوپای ئێراق.
3. دەزگای هەواڵگری سەربازی گشتیی.
4. هەواڵگری گشتیی.
5. دەزگای ئەمنی تایبەت.
6. بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی گشتیی.

فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان (القيادة العامة للقوات المسلحة):

ئەندامانی فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان کە بریتیبوون لە:

1. سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، سەرۆک کۆماری ئێراق، فەرماندی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان.
2. فەریقی یەکەمی روکن عەدنان خەیروڵڵا تولفاح ئەلناسری، وەزیری بەرگری (1977-5.5.1989)، جێگری فەرماندەی فەرماندەیی گشتیی.
3. فەریقی یەکەمی روکن عەبدولجەبار خەلیل ئەحمەد شەنشەل، وەزیری دەوڵەت بۆ کاروباری سەربازی، ئەندام. ئێستا لە وڵاتی ئوردەنە.
4. فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلئەنساری ئەلخەزرەجی، سەرۆکی ئەرکانی بەناو سوپا، ئەندام - سەرچاوە: (الثورة (6577)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15). نزار خەزرەجی، ئێستا لە ئیماراتی عارەبییە لە شارۆچکەی (ئەلعەین – العين) کە بیست کیلۆمەتر دەکەوێتە خۆرهەڵاتی ئەبوزەبی پایتەختی ئەو وڵاتە.
5. لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، ئەندام - سەرچاوە: (الثورة (6577)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15).
6. فەریق روکنی فڕۆکەوان حەمید شەعبان خزەیر ئەلناسری، فەرماندەی هێزی ئاسمانی، ئەندام - سەرچاوە: (الثورة (6577)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15).
7. فەریق روکنی فڕۆکەوان، ئەلحەکەم حەسەن عەلی ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری فڕۆکەوانی سوپا (مدير طيران الجيش - السمتيات) لە نێوان (29.9.1984-29.9.1988)، ئەندام - سەرچاوە: (الثورة (6577)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15).
8. لیوا روکن سالم محەمەد بەکر، بەڕێوەبەری تۆپهاوێژی (مدير المدفعية)، ئەندام.
9. عەمید روکنی دەریاوان غائب حەسون غائب، فەرماندەی هێزی دەریاوانیو پاراستنی کەنارەکان (قائد القوة البحرية والدفاع الساحلي)، ئەندام. غائب

حەسون غائب، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (96)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

10. فەریق روکن حوسێن ڕەشید محەمەد عەرەب ئەلتکریتی، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا - ئۆپراسیۆنەکان، ئەندام - سەرچاوە: (الثورة (6577)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15).
11. فەریق روکن عەبدولستار ئەحمەد جاسم ئەلمعینی، یاریدەدەری سەرۆک ئەرکانی سوپا – بەڕێوەبەرایەتی، ئەندام، (ماوەیەک فەریق روکن محەمەد عەبدولقادرو ماوەکی تریش فەریق روکن نەجمەددین عەبدوڵڵا محەمەد مەلا حوسێن ئەلجبوری ئەلدوری (29.6.1988-30.7.1987) بوو).
12. فەریق روکن نوعمە فارس حوسێن ئەلمحیاوی، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا – مەشقکردن، ئەندام. نوعمە فارس حوسێن، ئەفسەرێکی پلەبەرزی عارەبی شیعەیەو ئێستاکە لە وڵاتی نەمسادا دەژیت، بەڵام لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (86)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
13. فەریق روکن زیائەدین جەمالئەدین، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا – ئەمیرە، ئەندام.
14. فەریقی روکن عەلائەدین کازم حەماد ئەلجەنابی، ئەمینداری نهێنی گشتی سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان، ئەندام.
15. لیوا روکن یونس محەمەد سلێمان ئالزەرب، بەڕێوەبەری پلاندانان، ئەندام - سەرچاوە: (الثورة (6577)، سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15).
16. لیوای روکنی فڕۆکەوان حەسەن خزر حاجی ئەحمەد مەلا عەتۆ موسڵاوی، بەڕێوەبەری جولانەوە ئاسمانییەکان (مدير الحركات الجوية)، ئەندام.
17. فەریق عەبدولجەبار موحسین ئەللامی، عارەبێکی شیعەی مەدەنی بوو کەچی سەدام پلەی لیوای پێبەخشی، سەردەمێک جێگری وەزیری ڕاگەیاندن بوو، دواتریش کرا بە ئەندامی مەکتەبی سیاسی حزبی بەعسی عارەبی و بەڕێوەبەری فەرمانگەی ڕێنمایی رامیاری (مدير دائرة التوجيه السياسي)،

ئەندام – سەرچاوە: (الثورة (6577)، سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15). فەریق عەبدولجەبار موحسین ئەللامی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوەکانی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (200)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

18. فەریقی ڕوکن سەعدی توعمە عەباس ئەلجبوری (شیعە)، فەرماندەی فەیلەقی یەکی تایبەت و پشکێنەری گشتی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان، ئەندام.
19. عەمید ڕوکن نەجم عەبدوڵڵا محەمەد، بەڕێوەبەری جولانەوە سەربازییەکان (مدير الحركات) – سەرچاوە: (الثورة (6577)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (30.5.1988)، ل15).
20. عەقید حوسێن کامل حەسەن ئەلمەجید تکریتی، وەزیری پیشەسازی و پیشەسازی سەربازی، ئەندام).

هەریەک لە سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆمار (ئەحمەد حوسێن خزەیر سامەڕائی) و سکرتێری سەرۆک کۆمار (حامد یوسف حەمادی)، بەشداربیان لە تەواوی کۆبوونەوەکانی فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکانی ئێراق دەکرد – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی الثورة، ژمارە (6506)، هەینی، ڕێکەوتی (18.3.1988)، ل1). هەروەها بەگوێرەی کات و توانا زۆربەی جارەکان فەرماندەی فەیلەقەکان بەشداری کۆبوونەوەکانی فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکانیان کردووە. عەقید ڕوکن عەبد خەڵەف محەمەد لە ساڵی (1988)دا سەربە فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکانی ئێراق بووە.

الفريق الأول الطيار الركن عدنان خير الله
مساعد القائد العام للقوات المسلحة وزير الدفاع

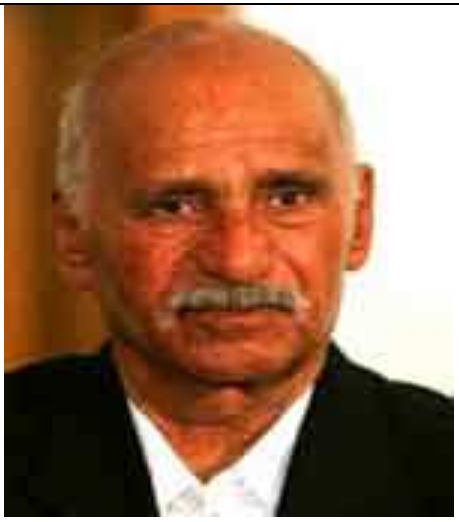

ئەندامانی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی (أعضاء القيادة القطرية للحزب البعث العربي الإشتراكي):

1. سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، سەرۆک کۆمارو سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و رازگری نهێنی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعس.
2. عزەت ئیبراهیم خەلیل ئەلدوری، جێگری رازگری نهێنی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعس – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6647)، دووشەممە، 8.8.1988)، ل6).
3. عەلی حەسەن ئەلمەجید عەبدولغەفور ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی (عەلی کیمیاوی)، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و رازگری نهێنی بیرۆی باکوور – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6656)، چوارشەممە، 17.8.1988). ل5).
4. رەفیق کامل یاسین رەشید، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و رازگری نهێنی بیرۆی ناوەڕاست – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6657)، پێنجشەممە، 18.8.1988)، ل6).
5. رەفیق سەعدی مەهدی سالح ئەلڕاوی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و رازگری نهێنی بیرۆی بەغدا – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6647)، دووشەممە، 8.8.1988)، ل4).
6. رەفیق عەبدولحەسەن راهی فرعەون (شیعە)، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و رازگری نهێنی بیرۆی رێکخستنەکانی فورات – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6657)، پێنجشەممە، 18.8.1988)، ل6).
7. رەفیق عەبدولغەنی عەبدولغەفور فلەیح ئالمدلج ئەلعانی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و بەرپرسی بیرۆی رێکخستنەکانی باشووری حزبی بەعس – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6657)، پێنجشەممە، 18.8.1988)، ل6).

8. رەفیق مزبان خزر هادی مەندەلاوی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و رازگری نهێنی نووسینگەی رێکخستنەکانی پیشەیی و گەلی (المهني و الشعبي) - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6657)، پێنجشەممە، 18.8.1988)، ل6). مزبان خزر هادی مەندەلاوی، لە رێکەوتی (9.7.2003)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانەوە دەستگیرکرا.
9. رەفیق حەسەن عەلی نەسار ئەلعامری، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و سکرتێری بەناو بەرەی نیشتمانیی و نەتەوەیی پێشکەوتووخواز - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6657)، پێنجشەممە، 18.8.1988)، ل6 + الثورة، ژمارە (6650)، پێنجشەممە، 11.8.1988)، ل3).
10. محەمەد حەمزە قەیتان ئەلزوبەیدی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و وەزیری گواستنەوەو گەیاندن - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6566)، سێشەممە، 17.5.1988)، ل4). ناوبراو لە رێکەوتی (21.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکی دەستگیرکرا.
11. سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و وەزیری ناوخۆ - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6566)، سێشەممە، 17.5.1988)، ل4).
12. لەتیف نسەیف جاسم ئەلدلێمی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و وەزیری رۆشنبیری و راگەیاندن - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6566)، سێشەممە، 17.5.1988)، ل4). لەتیف نسەیف جاسم دلێمی، لە دوای رووخانی رژێم لە رێکەوتی (13.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانەوە دەستگیرکرا.

سکرتاریەتی سەرۆک کۆمار:

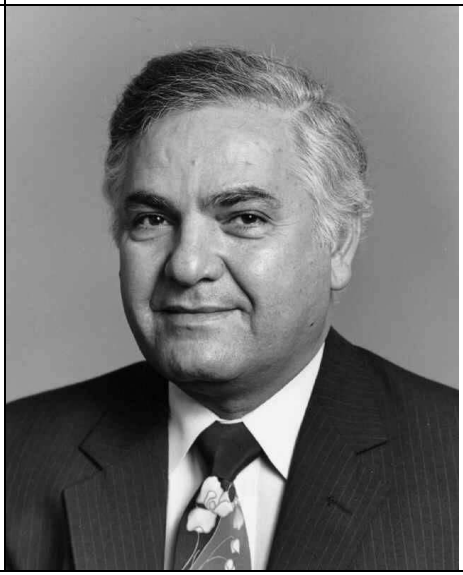
حامد یوسف حەمادی، لە ساڵی (1975-1979) بەڕێوەبەری گشتیی بووە لە نووسینگەی جێگری سەرۆک کۆمار (کە ئەو ماوەیە سەدام حوسێن جێگری سەرۆک کۆمار بووە). دواتر هەر لەگەڵ وەرگرتنی پۆستی سەرۆک کۆماری لەلایەن (سەدام حوسێن)ەوە لە (17.7.1979)دا، حامد یوسف حەمادی کرا بە بەڕێوەبەری گشتیی نوسینگەی سەرۆک کۆمارو تا ساڵی (1982) لەو پۆستە مایەوە. پاشان لە ساڵی (1982-1989) کرا بە سکرتێری سەدام حوسێن. ئینجا لە ئۆکتۆبەری ساڵی (1989-1991) سەرپەرشتیکاری نووسینگەی سەرۆکایەتی کۆمار بووە. لە ساڵی (1991)دا کراوە بە وەزیری رۆشنبیری ئێراق تاوەکو لە ساڵی (1995)دا بەفەرمانی سەدام لادراوە. لە کۆتایی ساڵی (1996)دا بۆ جارێکیتر کرایەوە بە وەزیری رۆشنبیری تا لە مانگی ئاوگۆستی ساڵی پاشتر لادرا. حامد یوسف حەمادی، لە ساڵی (1997-2001) هیچ پۆستێکی حکومی نەدرایێ، بەڵام لە ساڵی (2001)ەوە دیسان گەڕایەوەو کرا بەوەزیری رۆشنبیری و هەر لەو پۆستەیدا مایەوە تاوەکو رووخانی رژێم. ناوبراو لەکاتی ئەنفالەکاندا واتە لە ساڵەکانی (1987-1988) کە سکرتێری سەدام حوسێن بووە، هەموو دەزگاکانی ئەمنی عامە، ئەمنی خاس، بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی، بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری گشتیی و سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپای ئێراق بە بڕیاری ژمارە (150)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە رێکەوتی (9.2.1988)دا خرانە سەر سکرتاریەتی سەرۆک کۆمارەوە، واتە سکرتاریەتی سەرۆک کۆمار کە حامد یوسف حەمادی بەرپرسی یەکەمی ئەلقەی پەیوەندی نێوان ئەو دەزگایانەو سەدام حوسێن بووە. هەروەها چەندین بەڵگەنامەی ترسناک و گرنگ سەبارەت بە بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەدژی کورد لە نووسینگەکەی ئەوو بەواژۆی ئەو بەتایبەت بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی و سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپای ئێراق ڕەوانەکراوە. حامد یوسف حەمادی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (3)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان، لە دوای رووخانی رژێم دەستگیرکراوەو ئێستاکەش لە زیندانەو چاوەڕێی دادگاییکردن دەکات بە تۆمەتی چەندین تاوان.

فەوزی خەڵەف ئەرزیق، بەڕێوەبەری نووسینگەی ئەمینداریێتی نهێنی هەرێمایەتی (كتاب القيادة القطرية – مكتب أمانة سر القطر، العدد/15334/52 في 1988/5/29 الى رئاسة الجمهورية/مكتب أمانة السر للقيادة العامة للقوات المسلحة – شۆڕش حاجی، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل223). عەقید روکن عەبد خەڵەف محەمەد سەربە (أمانة سر القيادة العامة للقوات المسلحة – ئەمینداریێتی نهێنی فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان)، بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (س. غ. ش/ 177)ی ڕێکەوتی (20.3.1988)دا، داوا دەکات بە چەکی تایبەت (چەکی کیمیاوی) بەهۆی تۆپی دوورهاوێژەوە بەتایبەت لەکاتی شەواندا لە هێزی پێشمەرگەی کوردستان بدرێت. هەروەها ئەحمەد حوسێن خزەیر ئەلسامەڕائی، سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆمار بوو (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل446). ڕۆژنامەنووس هانی وهەیب سکرتێری ڕۆژنامەوانی و ڕاگەیاندنی سەرۆک کۆماری ئێراق سەدام حوسێنی دکتاتۆر بووە - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6656)، چوارشەممە، (17.8.1988)، ل5).

لە ساڵی (1988)داو بەتایبەت لەکاتی شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفالەکاندا، عسمەت ت. کەتانی (کە کوردێکی ئاکرەییەو لەماوەی نێوان 5.4.1929-23.10.2001دا ژیاوە)، نوێنەری سەدام و ئێراق بووە لە نەتەوە یەکگرتووەکان - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6641)، دووشەممە، 8.8.1988)، ل2).

سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران:

1. سەدام حوسێن مەجید ئەلتکریتی، سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران. بەگوێرەی رۆژنامەکان سەدام حوسێن تکریتی هەر لە ساڵی (1983)ەوە سەرۆکایەتی کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی وەزیرانی کردووە، بۆیە دەبێت هەر خۆی سەرۆک وەزیران بووبێت – سەرچاوە (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (701)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (25.8.1983)، ل1).
2. تەها یاسین رەمەزان ئەلجەزراوی، جێگری یەکەمی سەرۆک وەزیران (جریدة العراق، ژمارە (5717)، رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (3.4.1988)، ل1) + جریدة الثورة، ژمارە (6523)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (4.4.1988)، ل1).
3. تاریق حەنا میخائیل عەزیز عیسا، جێگری سەرۆک وەزیران و وەزیری دەرەوەی ئێراق (جریدة الثورة، ژمارە (6685)، پێنجشەممە، رێکەوتی (15.9.1988)، ل1) + جریدة الثورة، ژمارە (6689)، دووشەممە، رێکەوتی (19.9.1988)، ل1) + سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل369+414+461+483).
4. فەریقی یەکەمی روکن عەدنان خەیرواڵڵا تواڵفاح ئەلتکریتی، وەزیری بەرگری (لە رۆژی هەینی، رێکەوتی (5.5.1989)دا فڕۆکەکەی لە گوندی مەلاقەرەی رۆژئاوای شارۆچکەی دیبەگە کەوتە خوارەوەو عەدنان مرد. هەرچەندە دەنگۆی ئەوە بڵاوبووەوە کە بە پلانی سەدام حوسێن کوژرا، بەڵام بەڕاستی ئەو ئێوارەیە لە هەولێر بووم و خۆڵباران و گەردەلولێکی تۆزاوی سەخت بوو، بۆیە باوەڕناکەم بە پلانی سەدام کوژرابێت).
5. حکمەت عومەر مخیلف حەدیسی، وەزیری دارایی – سەرچاوە: رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6741)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (10.11.1988).
6. فەریقی یەکەمی روکن عەبدولجەبار خەلیل ئەحمەد شەنشەل، وەزیری دەوڵەت بۆ کاروباری سەربازی (جریدة الثورة، ژمارە (6508)، رۆژی

یەکشەممە، ڕێکەوتی (20.3.1988)، ل1) + جريدة الثورة، ژمارە (6754)، ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (23.11.1988)، ل1).

7. لەتیف نسەیف جاسم ئەلدلێمی، وەزیری ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن (جريدة الثورة، ژمارە (6508)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (20.3.1988)، ل1) + جريدة الثورة، ژمارە (6523)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4) + سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل375).

8. تاهیر محەمەد حەسون ئەلمەرزوک، وەزیری نیشتەجێ و ئاوەدانکردنەوە (جريدة الثورة، ژمارە (6523)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل1، ڕۆژی مەراسیمی سوێندخواردنی بوونی بە وەزیر) + – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6666)، شەممە، (27.8.1988)، ل1). سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل446).

9. عەقید حوسێن کامل حەسەن ئەلمەجید ئەلناسری ئەلتکریتی، وەزیری پیشەسازی سەربازی. عەقید حوسێن کامل حەسەن تکریتی، لە پاداشتی سەرکردایەتی کردنی هێزەکانی بەعس بۆسەر کوردستان (کەرکوک، سلێمانی و هەولێر)، بە بڕیاری (329)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە ڕێکەوتی (2.9.1991)دا وسام رافدەینی پلە یەک و جۆری سەربازی + وسامی ئوم ئەلمەعارکی پلە یەک + سەیف ئوم ئەلمەعارکی پلە یەک + دە مەدالیای بەناو ئازایەتی لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە (العقيد الركن أحمد الزبيدي، أزمة القيادة في العراق، ل147).

10. دکتۆر محەمەد مەهدی سالّح ئەلڕاوی، وەزیری بازرگانی (جريدة الثورة، ژمارە (6541)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.4.1988)، ل5) + سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل512). ناوبراو لە ڕێکەوتی (23.4.2003)دا دەستگیرکرا.

11. عەبدولقادر عزەدین حەمودی، وەزیری پەروەردە (جريدة الثورة، ژمارە (6523)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4).

12. دکتۆر مونزر ئیبراهیم ئەلشاوی، وەزیری خوێندنی بالّاو توێژینەوە زانستییەکان – (سەرچاوەی یەکەم، بەشی (25)، ل454).

13. دکتۆر سادق حەمید عەلوش (شیعە)، وەزیری تەندروستی (جریدة الثورة، ژمارە (6523)، رۆژی دووشەممە، ریکەوتی (4.4.1988)، ل11). دکتۆر سادق حەمید عەلوش بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (499)ی ریکەوتی (11.5.1988) لە پۆستی وەزیری تەندروستی لادراوە – سەرچاوە: (الثورة، رۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (12.5.1988)، ل1). سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی، وەزیری ناوخۆو بریکاری وەزیری تەندروستی – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6630)، هەینی، (22.7.1988)، ل4). دکتۆر عەبدولسەلام محەمەد سەعید، وەکو بریکاری وەزیری تەندروستی دامەزراوە – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6641)، سێشەممە، (2.8.1988)، ل4).
14. سامالّ مەجید فەرەج (کورد)، وەزیری پلاندانان (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل359 980 + الثورة، ژمارە (6684)، رۆژی چوارشەممە، ریکەوتی 14.9.1988).
15. بابەکر مەحمود رەسوڵ ئاغا پشدەری (کورد)، وەزیری کارو کاروباری کۆمەڵایەتی – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6612)، پێنجشەممە، 4.7.1988)، ل4).
16. عەبدولتەواب مەلا حوەیش تکریتی، وەزیری پیشەسازییە قورسەکان (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل451). عەبدولتەواب مەلا حوەیش تکریتی، دوا بەدوای رووخانی رژێمی سەدام لە ریکەوتی (2.5.2003)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانەوە دەستگیرکرا.
17. عوسام عەبدولڕەحیم ئەلجەلەبی، وەزیری نەوت (جریدة الثورة، ژمارە (6523)، رۆژی دووشەممە، ریکەوتی (4.4.1988)، ل4) + سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)، ل479).
18. کەریم حەسەن رەزا، وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێری ((جریدة الثورة، ژمارە (6515)، رۆژی یەکشەممە، ریکەوتی (27.3.1988)، ل؟؟) + سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (25)،ل538).

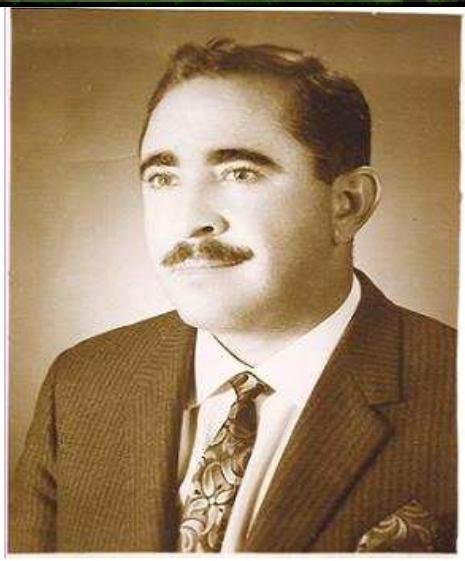
19. ئەکرەم عەبدولقادر عەلی، وەزیری داد (- سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6638)، شەممە، 30.7.1988)، ل7). + (جريدة الثورة، ژمارە (6754)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (23.11.1988)، ل1).
20. سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی، وەزیری ناوخۆ (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3714)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (6.4.1988)، ل3 + جريدة الثورة، ژمارە (6754)، چوارشەممە، ڕێکەوتی (23.11.1988)، ل4).
21. محەمەد حەمزە ئەلزوبەیدی (شیعە)، وەزیری گواستنەوەو گەیاندن (جريدة الثورة، ژمارە (6523)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4).
22. عەبدوڵڵا فازڵ عەباس سامەڕائی، وەزیری ئەوقاف و کاروباری ئایینی (الثورة، ژمارە (6754)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (23.11.1988)، ل4) + (العراق)، شەممە، ڕێکەوتی (8.10.1988)، ل2).
23. دکتۆر سەعدون حەمادی عەبدولزەهرە (شیعە)، وەزیری دەوڵەت بۆ کاروباری دەرەوە - (جريدة الثورة، ژمارە (6685)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (15.9.1988)، ل1).
24. عەدنان داود سەلمان، وەزیری بەڕێوەبەرێتی ناوخۆ (الحكم المحلي) – سەرچاوە: (جريدة العراق، ژمارە (3854)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 21.9.1988).
25. عەبدوڵڵا ئیسماعیل ئەحمەد تاجەدین، وەزیری دەوڵەت - (الثورة، ژمارە (6566)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (17.5.1988)، ل4).
26. ئەرشەد ئەحمەد زێباری، وەزیری دەوڵەت - (الثورة، ژمارە (6566)، سێشەممە، ڕێکەوتی (17.5.1988)، ل4). ئەرشەد زێباری لە تورکیایە.
27. هاشم حەسەن ئاکرەیی (عەقراوی)، وەزیری دەوڵەت - (الثورة، ژمارە (6566)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (17.5.1988)، ل4).
28. لەو ساڵەدا هیچ پۆستێکی وەزاری بۆ وەزیری وەرزش و لاوان دیاری نەکراوە، پێدەچێت لەبەرئەوە بێت کە ئەوکاتە عودەی سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلتکریتی (18.6.1964–22.7.2003) کوڕە گەورەی دیکتاتۆری ئێراق کە سەرۆکی ئەوکاتی لیژنەی ئۆلۆمپی نیشتمانیی ئێراقی و سەرۆکی نووسینگەی جێبەجێکردنی ئەنجومەنی وەزیرانی لاوان و وەرزشی عارەبی

بووە – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6607)، پێنجشەممە، 29.6.1988)، ل13)، تاوەکو تەواوی ئەرکەکانی وەرزش و لاوان بگرێتە ئەستۆی خۆی. هەروەها خالید عەبدولحەمید تەبرە جێگری عودەی (واتە جێگری سەرۆکی لیژنەی ئۆڵۆمپی نیشتمانیی ئێراقی) بووە. بەڵام بەگوێرەی گۆڤاری (ئەلف بای) رژێم، لە سەرەتای ساڵی (1989)دا، کەریم مەحمود حوسێن (کەریم مەلا) سەرۆکی لیژنەی ئۆڵۆمپی نیشتمانیی ئێراق بووە – سەرچاوە: (الف باء، العدد (1058)، الأربعاء (4.1.1989)، ص62). عودەی سەدام حوسێن، لە ڕێکەوتی (22.7.2003)دا لە ماڵی (نەواف زێدان ئەلشەمەری) لە (گەڕەکی جووتیاران – حي الفلاح) لە بەرامبەر (گەڕەکی زانکۆ – حي الجامعة) لەناو شاری موسڵی کوردی بەعارەبکراو لەلایەن تیپی (101)ی سەربە سوپای ئەمریکییەوە لەگەڵ قوسەی برا بچووکی و مستەفای کوڕی قوسەی کە تەمەنی (14) ساڵان بوو، کوژران.

پارێزگارەکانی پارێزگاکانی کوردستان و ئێراق لە سەردەمی ئەنفالەکاندا:

ئەمانەی خوارەوە پارێزگاری پارێزگاکانی کوردستان و ئێراق بووینە لە سەردەمی شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالەکاندا:

1. ئیبراهیم محەمەد حەسەن زەنگەنە، پارێزگاری هەولێر (1985-کۆتایی 1988) – سەرچاوە: (الثورة، (6647)، دووشەممە، رێکەوتی (8.8.1988)، ل4). ئیبراهیم زەنگەنە لەنێوان سالانی (1985-1988)دا پارێزگار بووە. دوای لادانی زەنگەنە (یەحیا محەمەد رەشید جاف بووە پارێزگاری هەولێر – سەرچاوە: (کاروان، (73)، ئاداری (1989)، ل137-139) + (هاوکاری، (1136)، دووشەممە، رێکەوتی (18.12.1989)، ل2).
2. نامیق رەقیب محەمەد سوورچی، پارێزگاری دهۆک – سەرچاوە: (الثورة، (6632)، یەکشەممە، رێکەوتی (24.7.1988)، ل5). لە مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1989)دا نامیق سوورچی لادراو، محەمەد پیرۆز رۆستەم هاتە شوێنی ئەوو بوو بە پارێزگاری دهۆک – سەرچاوە: (هاوکاری، (1136)، دووشەممە، رێکەوتی (18.12.1989)، ل2). نامیق رەقیب محەمەد سوورچی، لە ساڵی (2004)دا وەکو کاندیدی پارتی دیموکراتی کوردستان دەستنیشانکرا بۆ هەڵبژاردنی پەرلەمانی داهاتووی ئێراق.
3. جەعفەر عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، پارێزگاری سلێمانی. دواتر لە مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1989)دا کرا بە سەرۆکی ئەنجومەنی یاسادانانی بەناو ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان. لە رێکەوتی (17.10.1989)دا عەقید کاکل حەمەد مەولود گەردی بوو بە پارێزگاری سلێمانی – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (1118)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (16.10.1989)، ل4). عەقید کاکل گەردی لە پۆستی پارێزگاری سلێمانیدا مایەوە تاوەکو راپەڕینی کۆمەڵانی خەلکی ستەمدیدەی شارەکانی باشووری کوردستان، کە لە رێکەوتی (8.3.1991)دا واتە دووەم رۆژی راپەڕینی شاری هەڵەبجەت و قوربانی شاری سلێمانی شەهیدان، ناوبراو لەگەڵ چەندین تاوانبارو گەورە بەرپرسی حزبی بەعس، ئەمن و ئیستخباراتی سەربە رژێمی سەدام لەناو باڵەخانەی بەڕێوەبەرایەتی ئەمنە سوورەکەی سلێمانی، کۆژرا. دوای

رووخانی رژێمی سەدام، شێخ جەعفەر عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، کۆنە پارێزگاری سلێمانی و سەرۆکی ئەنجومەنی یاسادانان بە هاوکاری شێخ جەعفەر مستەفا عەلی وەزیری کاروباری پێشمەرگەی حکومەتی هەرێمی کوردستان و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان ڕەوانەی سوریا کرا.

4. مونزر نسەیف جاسم ئەلدلێمی، پارێزگاری کەرکوک – سەرچاوە: (الثورة، (6627)، سێشەممە، ڕێکەوتی (19.7.1988)، ل7).
5. تاهیر تۆفیق ئەلحاج یوسف ئەلعانی، پارێزگاری پارێزگای نەینەوا (موسڵ) – سەرچاوە: (الثورة، (6582)، ڕۆژی شەممە، ڕێکەوتی (4.6.1988)، ل4). بەگوێرەی قسەکانی تاهیر تۆفیق ئەلعانی خۆی لەکاتی لێکۆڵینەوەدا لەلایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق سەبارەت بە تۆمەتبارانی کەیسی ئەنفال، ئەو لەنێوان (15.9.1987- تا کۆتایی ساڵی 1991) لە پۆستی ناوبراو بەردەوام بووە.
6. محەمەد زمام عەبدولڕەزاق ئەلسەعدون، پارێزگاری پارێزگای سەڵاحەدین – سەرچاوە: (الثورة، (6647)، دووشەممە، ڕێکەوتی (8.8.1988)، ل4). ناوبراو لە ڕێکەوتی (15.2.2004)دا دەستگیرکرا.
7. عەبدولڕەحیم عەبدولمەجید، پارێزگاری پارێزگای دیالە – سەرچاوە: (الثورة، (6627)، سێشەممە، ڕێکەوتی (19.7.1988)، ل7).
8. یەحیا محەمەد ڕەشید جاف، پارێزگاری واست (کوت) – سەرچاوە: (الثورة، (6639)، یەکشەممە، ڕێکەوتی (31.7.1988)، ل5).
9. خالید عەبدولمونعیم ڕەشید ئەمین ئەلجەنانی، ئەمینداری بەغدا – سەرچاوە: (الثورة، (6627)، سێشەممە، ڕێکەوتی (19.7.1988)، ل7).
10. عەدنان غێدان محەمەد، پارێزگاری ئەنبار (ڕومادی) – سەرچاوە: (الثورة، (6653)، یەکشەممە، ڕێکەوتی (14.8.1988)، ل9).
11. کازم بەتین زاهر (کاظم بطین ظاهر)، پارێزگاری قادسیە – سەرچاوە: (الثورة، (6626)، دووشەممە، ڕێکەوتی (18.7.1988)، ل9).
12. کازم نوعمە سەلمان، پارێزگاری موسەنا – سەرچاوە: (الثورة، (6626)، دووشەممە، ڕێکەوتی (18.7.1988)، ل9).

13. غازی محەمەد عەلی، پارێزگاری کەربەلا – سەرچاوە: (الثورة، (6626)، دووشەممە، رێکەوتی (18.7.1988)، ل9).
14. سابت فەهد عەلی، پارێزگاری نەجەف – سەرچاوە: (الثورة، (6632)، یەکشەممە، رێکەوتی (24.7.1988)، ل5).
15. هاشم حەسەن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، پارێزگای بابل (حلة) – سەرچاوە: (الثورة، (6641)، سێشەممە، رێکەوتی (2.8.1988)، ل4).
16. تەها یاسین حوسێن، پارێزگاری زیقار – سەرچاوە: (الثورة، (6636)، پێنجشەممە، رێکەوتی (28.7.1988)، ل4).
17. تایە عەبدولکەریم ئەلعانی، پارێزگاری میسان (عمارە) – سەرچاوە: (الثورة، (6642)، چوارشەممە، رێکەوتی (3.8.1988)، ل4).
18. ئەنوەر سەعید عومەر ئەلحەدیسی، پارێزگاری بەسرا – سەرچاوە: (الثورة، (6668)، دووشەممە، رێکەوتی (29.8.1988)، ل4).

2795

بسم الله الرحمن الرحيم

جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
قضاء التحقيق

العدد :
التاريخ :

مذكرة قبض

إلى / جميع أعضاء الضبط القضائي جميع منتسبين الشرطة وقوى الأمن الداخلي

تخولكم إلقاء القبض على المتهم المدون اسمه وتسليمه لمحكمتنا وذلك لان المذكور اسمه أدناه مطلوب لدى المحكمة الجنائية العراقية العليا .

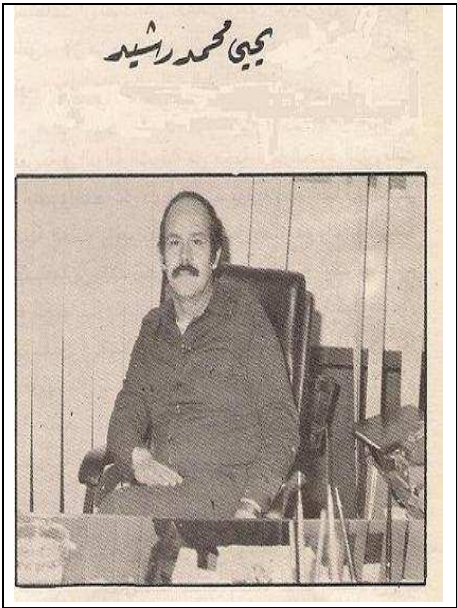
١. الاسم الثلاثي واللقب : جعفر عبد الكريم البرزنجي
٢. محل الإقامة : محمد آغا محلة الضباط
٣. المهنة : مراقب / سليمانية رئيس اللجنة الأمنية في سليمانية
٤. الأوصاف :
٥. نوع التهمة والمادة القانونية : المادة (١١) د بدلالة المادة (١٥) أولاً من قانون المحكمة الجنائية العليا

في حالة إلقاء القبض على المتهم تتلى عليه الحقوق والضمانات المدرجة أدناه :

١. لك الحق في توكيل محامي .
٢. في حالة عدم القدرة على توكيل محامي لك الحق بطلب المساعدة القضائية بانتداب محامي للدفاع عنك حيث تتحمل المحكمة تكاليف المحامي .
٣. لك الحق في السكوت وعدم الإجابة على أي سؤال ولا يعتبر ذلك دليل ضدك .
٤. لك الحق في استدعاء شهود النفاع ومناقشة شهود الإثبات .

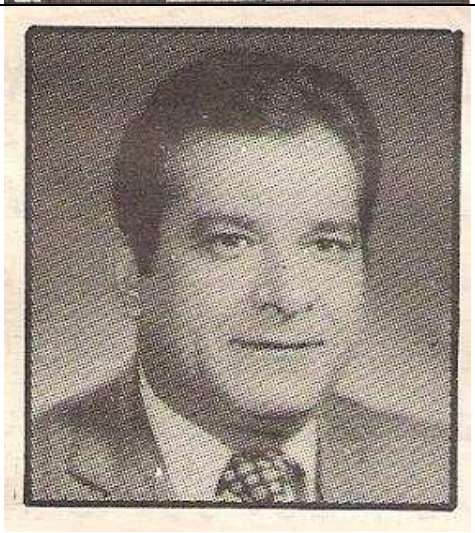
القاضي
كاظم عبد الكريم رسم

المحكمة الجنائية العراقية العليا
Iraqi Special Tribunal
Email: hictinsulaimaniya@yahoo.com

یحیی محمد رشید

هێزی ئاسمـــــــــــــانی:

هێزی ئاسمانی ئێراق، لە ڕێکەوتی (22.4.1931)دا لەلایەن ئەفسەرێکی ئێراقی بەناوی (موقەدەم ڕوکن محەمەد عەلی جەواد)ەوە دامەزراوە، کە دواتر بە پلەی عەقید ڕوکن بوو بە فەرماندەی هێزی ئاسمانی ئێراق و، لە ڕۆژی دووشەممە ڕێکەوتی (11.8.1937)دا لەناو فڕۆکەخانەی موسڵ لەگەڵ فەریق ڕوکن (بەکر سدقی شەوقی عەسکەری) سەرۆک ئەرکانی سوپادا کوژرا. دوای کوژرانی موقەدەم ڕوکن محەمەد عەلی جەواد، عەقید ڕوکن شاکر الوادی وەکو فەرماندەی هێزی ئاسمانی ئێراقی دامەزرا، کە دواتر لە وەزارەتی دوازدەهەمی نوری سەعید دا لەنێوان (17.12.1955-2.8.1954)دا کرا بە وەزیری کاروباری کۆمەڵایەتی – سەرچاوە: (عەبدولڕەزاق ئەلحەسەنی، تأريخ الوزارات العراقية في طبعته الموسعة والمزيدي، الجزء التاسع، ل139). عەقیدی ڕوکنی فڕۆکەوان جەلال جەعفەر ئەوقاتی کە ئەندامی حزبی شیوعی ئێراقی بوو لە ڕێکەوتی (14.7.1958)دا بە فەرماندەی هێزی ئاسمانی ئێراقی دامەزرا (دامەزرانەکەی بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (3)ی ڕێکەوتی 14.7.1958) بوو، دواتر بەگوێرەی بەیانی ژمارە (13)ی بەعسیە کودەتاچییەکان لە ڕێکەوتی (8.2.1963)دا کوژرا، کە نزیکەی دوو سەد کەس لەنێویاندا سەرۆک کۆمار، وەزیر، دادوەرو ئەفسەرانی پلەبەرز بەگوێرەی بەیانی ناوبراو لەلایەن بەعسییەکانەوە لەنێوبردران. لەدوای کۆدەتای سالّی (1963)دا سەرەتا عەقید ڕوکن عارف عەبدولڕەزاق کوبەیسی (30.3.2007-1921)، لەماوەی نێوان (28.2.1963-8.2.1963)دا واتە بۆ ماوەی بیست ڕۆژ فەرماندەی هێزی ئاسمانی ئێراقی بووە، کەچی دواتر لەهەمان ڕۆژ فەریق ڕوکنی فڕۆکەوان حەردان ئەلحاج عەبدولغەفور تکریتی هاتە شوێنەکەی ئەو و کرا بە فەرماندەی هێزی ئاسمانی و تاوەکو ڕێکەوتی (16.12.1963) لەو پۆستەدا مایتەوە. فەریق حەردان تکریتی دواتر لە سالّی (1968)دا کرا بە وەزیری بەرگری و پاشان رایکرد بۆ کوێت و حکومەتی ئێراق لە ڕێکەوتی (30.3.1971)دا لەوێدا کوشتی. دوای لادانی فەریق حەردان تکریتی، عەقید ڕوکنی فڕۆکەوان عارف عەبدولڕەزاق کوبەیسی بۆ جاری دووەم لەنێوان (4.9.1965-16.12.1963)دا فەرماندەیی هێزی ئاسمانی ئێراقی کەوتەوە دەست. هەروەها عەمید ڕوکن کازم شێخ عەبادی (شیعە) بۆ ماوەیەک بۆتە

فەرماندەی هێزی ئاسمانی ئێراقی. لیوا روکنی فڕۆکەوان جەسام محەمەد ئەلشاهر ئەلجبوری (موسڵ/ نەمرود 1914-1999)، لەماوەی نێوان (22.9.1966-17.7.1968)دا فەرماندەی هێزی ئاسمانی ئێراقی بووە. عەمیدی فڕۆکەوان محەمەد ناسر ئەلکەسار لە نۆڤێمبەری ساڵی (1968)دا جێگری فەرماندەی هێزی ئاسمانی بووە. لە ساڵی (1969)دا عەمید روکنی فڕۆکەوان حوسێن حەیاوی تکریتی فەرماندەی هێزی ئاسمانی بووە و تاوەکو سەرەتای حەفتاکانیش هەر لەو پۆستەدا مایتەوە. هەروەها لە چوار ساڵی یەکەمی دەستپێکردنی شەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێراق – ئێران (22.9.1980-8.8.1988)دا واتە لە ساڵانی (1980-1983)، فەریق روکنی فڕۆکەوان محەمەد جەسام حەنێش جبوری (بەغدا 1939)، فەرماندەی هێزی ئاسمانی و پارێزگاری ئاسمانی بووە. لەکاتی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە (16.3.1988)و شاڵاوە درندەکانی ئەنفالدا لەنێوان (23.2.1988- 6.9.1988)دا، فەریق روکنی فڕۆکەوان حەمید شەعبان خزەیر ئەلناسری ئەلتکریتی، فەرماندەی هێزی ئاسمانی بووە (1983-1989). فەریق روکنی فڕۆکەوان ئەلحەکەم حەسەن عەلی ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری فڕۆکەوانی سوپا – مدیر طیران الجیش (السمتیات)، لەماوەی نێوان (29.9.1984-29.9.1988)دا، فەریق روکنی فڕۆکەوان، حەکەم حەسەن عەلی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (85)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. دوای ئەویش (عەمید روکن حوسێن زبد) شوێنەکەی ئەوی گرتەوە، بەڵام لە ڕێکەوتی (2.8.1990)دا لەگەڵ گرتنی دەوڵەتی کوێتدا ئەویش لادرا – سەرچاوە: (سەعد بەزاز، جنرالات اخر من یعلم، ل90+287). عەقیدی ئەندازیار ئەیاد عەبدولئەمیر هادی، لە بەڕێوەبەرایەتی فڕۆکەوانی سوپا. موقەدەمی فڕۆکەوان عەلی تاهیر زێدان، لە بەڕێوەبەرایەتی فڕۆکەوانی سوپا. لیوای روکنی فڕۆکەوان حەسەن خزر حاجی ئەحمەد مەلا عەتۆ موسڵاوی، بەڕێوەبەری جولانەوە ئاسمانییەکان (مدیر الحرکات الجویة 1987)، کە لە ساڵی (1993)دا سەدام لە سێدارەی دا. فەریق خەلدون خەتاب بەکر تکریتی، یارمەتیدەری بەڕێوەبەری جولانەوە ئاسمانییەکان و یارمەتیدەری فەرماندەی فڕۆکەوانی (مدیر الحرکات الجویة ومعاون قائد الطیران) لە نێوان (7.1.1989-26.8.1987). فەریقی روکن شاهین یاسین محەمەد یاسین، بەڕێوەبەری بنکەی کردەوەکانی هێزی ئاسمانی

(مدير مركز عمليات القوة الجوية) لەنێوان (14.11.1986-12.9.1989)و لەکاتی روخانی رژێم فەرماندەی بەرگری هێزی ئاسمانی بوو، عەمید روکن عەلی خەلیفە، بەڕێوەبەری هەواڵگری فڕۆکەوانی سوپا (مدير إستخبارات طيران الجيش - السمتيات)، کە سەرپەرشتیکەری کیمیابارانکردنی گوندی (زێوێ)ی ناو خاکی کوردستانی رۆژهەڵات بووە، کە لە رۆژی یەکشەممەی ڕێکەوتی (9.6.1985)دا ئەنجامدراوە – سەرچاوە: (هەفتەنامەی هەواڵ، ژمارە 262، ڕێکەوتی 12.1.2008، لەدانپێنانی دوا ساتەکانی فڕۆکەوانێکی ئێراقی، بەشی شەشەم و حەوتەم).

بنکە ئاسمانییەکانی ئێراق بریتین لە بنکەکانی باکوور (کە دەکەونە باشووری کوردستان)و بریتین لە: (بنکەی ئەلحوڕیە لە کەرکوک، بنکەی سەدام لە گەیارە- موسڵ. بنکەکانی ناوەڕاستی ئێراق بریتین لە: بنکەی بەکر لە بەلەد کە دەکەوتە باکووری بەغدا، بنکەی ئاسمانی ڕەشید، تەقەدوم لە بەغدا، هەروەها بنکەکانی حەبانیەو بنکەی کوت. بنکەکانی باشووری ئێراق کە بریتین لە: بنکەکانی ئیمام عەلی لە ناسریەو بنکەی شوعەیبیە لە بەسرا). لیوای فڕۆکەوان حامد ڕەجا شەلاح حەسون تکریتی، فەرماندەی بنکەی (بەکر)ی ئاسمانی لە قەزای بەلەد (22.8.1985- 14.12.1988). لیوای فڕۆکەوان حامد ڕەجا شەلاح لە ڕێکەوتی (14.6.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکی دەستگیرکرا. عەمیدی فڕۆکەوان هەیسەم جەرجیس، فەرماندەی بنکەی (الحرية)ی ئاسمانی لە کەرکوک. عەقیدی روکن سەید یونس، ئەفسەری روکنی جولانەوە لە بنکەی (الحرية)ی ئاسمانی لە کەرکوک – سەرچاوە: (هەفتەنامەی هەواڵ، ژمارە 262، ڕێکەوتی 12.1.2008، لەدانپێنانی دوا ساتەکانی فڕۆکەوانێکی ئێراقی، بەشی شەشەم و حەوتەم، ل3). عەقید روکنی فڕۆکەوان ئیسماعیل سەعید فارس، فەرماندەی بنکەی کەیوان (K1) – سەرچاوە: (هەفتەنامەی هەواڵ، ژمارە 264، ڕێکەوتی 26.1.2008، لەدانپێنانی دوا ساتەکانی فڕۆکەوانێکی ئێراقی، بەشی نۆیەم، ل3). بنکە ئاسمانییەکانی حوڕیە، سەدام، بەکر، ڕەشید، حەبانیەو تەقەدوم بۆ کیمیاباران کردنی هەڵەبجەو کوردستان بەکارهاتوون. بەڵام بەگوێرەی وتەی شایەد و تاوانبارانی کەیسی دادگاییکردنی تاوانبارانی کیمیاباران کردنی هەڵەبجە، بەتایبەت وتەی فڕۆکەوان ریاز بەهیج ریاز (عەمید روکنی فڕۆکەوان ئەحمەد محەمەد مەتڵوب)، فەرماندەی بنکەی کەرکوکی ئاسمانی (بنکەی حوڕیە) بووە.

بەگوێرەی لاپەڕە (4)ی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6607)ی ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (29.6.1988)دا، کە (الثورة) ڕۆژنامەی فەرمی حزبی بەعسی عارەبی سۆسیالیستی بووە، چوار مەرسومی کۆماری تێدا بڵاوکراوەتەوە کە هەریەک لەو ئەفسەرانەی خوارەوە کە ژمارەیان (31) فڕۆکەوانی سەربە هێزی ئاسمانی ئێراقی بووینەو، چەندین مەدالیای بەناو ئازایەتی و (وسام الرافدین)یان وەرگرتووە، کە خەڵاتی هەندێکیان لە پاداشتی کیمیاباران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجەدا بووە: (لیوا ڕوکنی فڕۆکەوان کەمال عەبدولستار عەبدولفەتاح (وسام رافیدەین)، عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان موزاحم سەعب حەسەن (وسام رافیدەین)، عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان فەهد عەبدولباقی محەمەد (وسام رافیدەین)، عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان محەمەد ئەحمەد مەتڵوب (وسام رافیدەین)، موقەدەمی فڕۆکەوان هەیسەم خەتاب عومەر (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، موقەدەمی فڕۆکەوان کەمال مستەفا خدر (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان نەبیل نەدیم سەدیق (وسام رافیدەین و سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان عەبد حوسێن عەلی (وسام رافیدەین و دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان مازن ئەحمەد محەمەد (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان موئەیەد سەبری جومعە (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان سەعدون تەڵب عەلی (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان محەمەد عەلی غازی (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، ڕائیدی فڕۆکەوان سەعدون فەوزی عاکف (سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، نەقیبی فڕۆکەوان سامر یەحیا حەمید (وسام رافیدەین و یەک مەدالیای بەناو ئازایەتی)، نەقیبی فڕۆکەوان محەمەد زێدان حوسێن (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، نەقیبی فڕۆکەوان محەمەد مەنسور عەبدوڵڵا (سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، نەقیبی فڕۆکەوان حەسەن محەمەد فەتحی (سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، نەقیبی فڕۆکەوان لەتیف عەلی حەمود (سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان بەهیج ریاز بەهیج (وسام رافیدەین و حەوت مەدالیای بەناو ئازایەتی) کە دواتر لە دادگاییکردنی تۆمەتبارانی تاوانی کیمیاباران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجەدا شایەتێکی گرنگ و وە ویژدان بوو بۆ بەرژەوەندی کوردو قوربانییانی هەڵەبجە، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ڕەمزی ئیبراهیم ڕەمزی (وسام رافیدەین و دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان کەریم سالّح سەهو (دوو

مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ڕەعد دریعی محەمەد (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان خەمیس حەمادی عەبدوڵڵا (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم ئیسماعیل محەمەد (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان محەمەد فەرحان زیاب (سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان نەبیل حازم حەواس (سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان محەمەد نزار حەسیب (چوار مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم فەتحی عەبدوڵڵا (چوار مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم عەبدولڕەزاق عەبدولڕەحمان (شەش مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان جاسم محەمەد ئەحمەد (شەش مەدالیای بەناو ئازایەتی)، مولازمی یەکەمی دەریاوان نیهاد عەبدولکەریم جاسم (دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی).

لیوا ڕوکنی فڕۆکەوان موسەنا عارف عەبدولجەبار فڕۆکەوانێکی سەربە هێزی ئاسمانی بوو، بەڵام لە ڕێکەوتی (12.3.1989)دا بە بڕیارێکی سەدام حوسێنی سەرۆک کۆماری ئێراق کرا بە سکرتێری سەرۆک کۆمار. عەقید ڕوکنی فڕۆکەوان ئیسماعیل سەعید فارس، فەرماندەی (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (50)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی فڕۆکەوان حەمید گاتع ئەلسەعد، ڕاوێژکاری فڕۆکەوانی سوپا فەیلەقی (2)، عەقیدی فڕۆکەوان ریاز محەمەد عەبد ئەلسەعدی، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (48)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی فڕۆکەوان نەجم عەبدولڕەزا عەبدولواحید، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (49)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەمی فڕۆکەوان حەمەد عەتیە خوین، فەرماندەی سربی (55). موقەدەمی فڕۆکەوان محەمەد فەوزی حەسەن مەحمود، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (138)ی دراوەتێ لە

لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەمی فڕۆکەوان ئەحمەد ڕەشید فتنە ئەلمەعازیدی، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (139)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەمی فڕۆکەوان خزەیر عیسا جەواد، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (140)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان. موقەدەمی فڕۆکەوان عەبدولڕەزاق ئیبراهیم عەبدولڕەزاق، سەربە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (141)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕائیدی فڕۆکەوان ئیدریس ئیبراهیم محەمەد، ڕائیدی فڕۆکەوان عەبدولحەمید فەرحان عەبدولحەمید، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (22)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕائیدی فڕۆکەوان عومران کازم هندی، لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (23)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕائیدی فڕۆکەوان فەریق محەمەد عەلوان، لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (2)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕائیدی فڕۆکەوان مەهدی عەلی حەسەن، لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (25)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕائیدی فڕۆکەوان یونس سالّح سەلمان، لە سربی (30)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (26)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕائیدی فڕۆکەوان عومران کازم هندی، لە سربی دوو، ڕائیدی فڕۆکەوان ئەنوەر حەمەدئەمین مامەسێنی، کوردەو خەڵکی شارۆچکەی سەرگەڕانەو، ئێستا لە بەغدایەو لە ناوەڕاستی سالّی (2007)ەوە کرا بە فەرماندەی گشتی هێزی ئاسمانی ئێراق، لە سربی (4) بووە، هەروەها لەلایەن (دادگای باڵای

تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (21)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان. نەقیبی فڕۆکەوان وەعد محەمەد عەلی لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (149)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. نەقیبی فڕۆکەوان سەباح عەلی حەسەن، لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (153)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. نەقیبی فڕۆکەوان غالب شایع زیادە، لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (154)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ئەحمەد ئیبراهیم ئەحمەد لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (230)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ئەحمەد سەلمان زناد لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (231)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ئەحمەد عابد داود لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (232)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ئەسکەندەر ئیبراهیم جومعە لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (233)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان، ئیلهام عۆن ئالرەفیق یونس لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (234)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان، ئامانج مەنازل خزر لە سربی (21)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ

دەرچووەو، ژمارە (235)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان، ئەنمار محەمەد ئەحمەد لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (236)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان حوسێن عەلی عەبدوڵڵا لە سربی (106)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (237)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان حەمید مەنسور خەلیل لە سربی (4)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (238)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان خالید عەبدولعەزیز عەبدوڵڵا لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (239)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان خەڵەف حوسێن عەلاوی لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (240)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ڕەمەزان موتلەگ ئەحمەد لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (241)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان سالم فەتحی حەسەن لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (242)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان سەعد ئەحمەد قاسم لە سربی (30)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (243)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان سەعد عەبدولڕەحمان سەعید لە سربی (4)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی

ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (244)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تۆمەتبارە داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان شوجاع یاس روحی لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (245)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان شەلال ڕەشید عەتیە لە (ج ت ج/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (246)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان زیاء جەعفەر رازی لە سربی (4)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (247)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان تەها فەتحی سالح لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (248)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان تەها محەمەد ئەحمەد لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (249)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم جدعان عەلی لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (250)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عودەی حاتەم لەفتە لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (251)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەلی حوسێن سەلمان لە سربی (41)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (252)ی لە لیستی داواکراوەکان

دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان فارس ئیبراهیم ڕەشید لە سربی (41)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (253)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان قەیس حەبیب مستەفا لە سربی (41)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (254)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان کەریم یاسین زێدان لە سربی (41)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (255)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان لەیس عەبدولعەزیز عەبدوڵڵا لە سربی (106)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (256)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان محەمەد خەزعەل فەیسەڵ لە سربی (106)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (257)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەمار محەمەد ئەحمەد، مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عیماد عەلی محەمەد، مولازمی فڕۆکەوان حوسام ئیبراهیم حەمود لە سربی (107)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (143)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی فڕۆکەوان خالید مالّەڵڵا مەردان لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (144)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی فڕۆکەوان ڕەزوان غازی ئەحمەد لە سربی (4)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (145)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی فڕۆکەوان عیماد شەلەبی محەمەد لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی

ئێراق)دەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (146)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی فڕۆکەوان عیماد عەباس موحسین لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)دەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (147)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. مولازمی فڕۆکەوان فازڵ عەباس موحسین لە سربی دوو، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)دەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (148)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

بەگوێرەی لاپەڕە (7)ی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6541)ی ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (23.4.1988)دا، ڕۆژنامەی فەرمی حزبی بەعسی عارەبی سۆسیالیستی، هەریەک لەو ئەفسەرانەی خوارەوە فڕۆکەوانی سەربە هێزی ئاسمانی ئێراقی بووینە: (فڕۆکەوان ئەحمەد حەسەن، فڕۆکەوان باسم ناری، فڕۆکەوان ریاز عەبدولمەجید، فڕۆکەوان سالّح ئیبراهیم، فڕۆکەوان سەلّاح مەجید، فڕۆکەوان سوفیان عەلی، فڕۆکەوان عەبدولکەریم عەزیز، فڕۆکەوان عەبدوڵڵا فەرەج). مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان قاسم حەسەن حەمەد دلێمی (الثورة، (6650)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (11.8.1988)، ل3). فڕۆکەوان ئەسعەد عەبدولجەبار عەبدوڵڵا و فڕۆکەوان کامل جاسم سەربە هێزی ئاسمانی ئێراق بووینە لە ساڵی (1988)دا – سەرچاوە: ((الثورة، (6630)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.7.1988)، ل7). رائیدی فڕۆکەوان سەلّاح سەلیم ئەلسبتی، یەکێک لە فڕۆکەوانە ئێراقییەکانی سەردەمی ئەنفال، کە ئێستاکە لە وڵاتی سوید دەژیت.

سەرۆکایەتی ئەرکان و ئەفسەرانی هێزی پیادەو زرێپۆش:

فەریق روکن تەها حلمی سەلمان ئەلهاشمی (1888-1961)، لە سالانی (1923-1924)دا سەرۆک ئەرکانی سوپای ئێراق بووە، هەروەها وەکو راوێژکاری سێر پێرسی کۆکسی سەرۆکی شاندی بەریتانی بەشداری لە کۆنگری قوستەنتینیە لەنێوان ماوەی (6.6.1924-19.5.1924)دا کردووە (دکتۆر محەمەد موزەفەر هاشم ئەلئەدهەمی، المجلس التأسيسي العراقي، الجزء الثاني، دار الشؤون الثقافية العامة، الطبعة الثانية، بغداد - العراق 1989، ل200)، کە هەر ئەو سەرۆک ئەرکانی سوپا بووە و پێدەچێت تاوەکو (2.8.1924)دا لەو پۆستە بەردەوام بووبێت، چونکە لەو رۆژەدا کابینەیەکی تری وەزارەتی ئێراقی بە سەرۆکایەتی یاسین حلمی سەلمان ئەلهاشمی (1884-1937) دامەزرا، کە ئەویش فەریق روکن نوری سەعید سالح مەلا تەها قەرەغولی (1888-15.7.1958) کرد بە سەرۆک ئەرکانی سوپای ئێراق. بەگوێرەی مەحمود ئەلدورە، کە لە لاپەرە (158)ی چاپی دووی پەرتووکی (القضية الكوردية)دا، بۆمان دەردەکەوێت کە فەریق روکن تەها هاشمی لە کارەساتی دلتەزێن و جەرگبڕی رۆژی شەشی ئەیلولی رەشی بەر دەرکی سەرای سلێمانی لە سالی (1930)داو تاوەکو (29.10.1936)، هەر خۆی سەرۆک ئەرکانی سوپای ئێراق بووە. فەریق روکن بەکر سدقی شەوقی عەسکەری لەنێوان (1886-11.8.1937)دا ژیاوە، کە بە رەگەز کورد بووەو لەماوەی نێوانی (11.8.1937-29.10.1936)دا پۆستی سەرۆک ئەرکانی سوپای هەبووە، دواتر لە کۆدەتایەکی عارەبە شۆڤینییەکان لە رێکەوتی (11.8.1937)دا لە فڕۆکەخانەی شاری موسڵ لەگەڵ موقەدەم روکن محەمەد عەلی جەواد فەرماندەی هێزی ئاسمانی لەلایەن جێگری عەریف محەمەد عەبدوڵڵا تەلەعفەری و ئەفسەر مەحمود هندی کوژران – سەرچاوە: (عەبدولڕەزاق ئەلحەسەنی، تأريخ الوزارات العراقية في طبعة الموسعة والمزيدة، الجزء الرابع، ل366). دوای کوژرانی فەریق روکن بەکر سدقی شەوقی، سەرەتا فەریق روکن عەبدوڵڵەتیف نوری کرا بە سەرۆکی ئەرکانی سوپا و پاشان فەریق روکن حوسێن فەوزی تۆفیق حەسەن، لەنێوان (22.8.1937-21.2.1940)دا سەرۆکی ئەرکانی سوپای ئێراق بووە. فەریق محەمەد ئەمین زەکی سلێمان (1882-2.2.1972)، سەرۆک ئەرکانی سوپا لەماوەی نێوان (25.2.1940-29.5.1941)دا. دوای ئەو لە

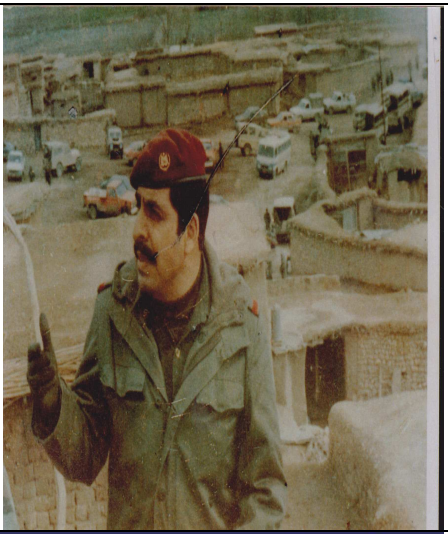
ساڵی (1941)دا فەریق ڕوکن مستەفا ئەلعومەری کرا بە سوپا سالارو فەریق ئیسماعیل نامق جێگری سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای ئێراق بووە. فەریق ڕوکن ساڵح سائیب محەمەد جبوری، لە ساڵی (1947)دا بۆتە سەرۆکی ئەرکانی سوپای ئێراق و تاوەکو مانگی دووی ساڵی (1949) بەردەوام بووە. لە دوای ئەودا، فەریق ڕوکنی یەکەم نورەدین مەحمود سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە و تاوەکو ڕێکەوتی (22.11.1952) لەو پۆستەدا بووە، دواتریش لەماوەی نێوان (23.11.1952–29.11.1953)دا سەرۆک وەزیران بووە. فەریق ڕوکن محەمەد ڕەفیق عارف، لەنێوان (14.7.1958–2.10.1953)دا سەرۆکی سوپا بووە، هەروەها لیوا ڕوکن غازی محەمەد فازڵ پاشا داغستانی (11.12.1966–1911)، لەماوەی ساڵانی (1954–1956)دا یارمەتیدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە. لە ساڵی (1958)دا زەعیم/عەمید ڕوکن ئەحمەد ساڵح عوبێدی بە سەرۆک ئەرکانی سوپای ئێراق و زەعیم ڕوکن سەدیق حەسەن بە یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بۆ کاروباری بەڕێوەبردن بەگوێرەی (مەرسومی کۆماری ژمارە (3)ی ڕێکەوتی 14.7.1958) دامەزران. دوای ماوەیەک بەگوێرەی مەرسومێکی تر عەمید ڕوکن شاکر مەحمود شوکری کرا بە یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا، دواتر ئەویش لادراو لیوا ڕوکن فەرید زیاء مەحمود کرا بە یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا، کە لە کودەتای بەعسییەکان لەدژی زەعیم ڕوکن عەبدولکەریم قاسم (عەبدولکەریم جاسم بەکر عوسمان زوبێدی 1914–9.2.1963)دا لە ڕێکەوتی (8.2.1963)دا لەگەڵ سەرۆکی ئەرکانی سوپا (زەعیم ڕوکن ئەحمەد ساڵح عوبەیدی)دا کوژران. لیوا ڕوکن تاهیر یەحیا تکریتی لەماوەی نێوان (18.12.1963–8.2.1963)دا سەرۆکی ئەرکانی سوپای ئێراق بووە و عەمید ڕوکن خالید مەکی هاشمی لەماوەی نێوان (17.11.1963–8.2.1963)دا یارمەتیدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە. پاشان لە ڕێکەوتی (18.12.1963)دا لیوا ڕوکن عەبدولڕەحمان محەمەد عارف (1916–24.8.2007) بوو بە سەرۆکی ئەرکانی سوپا و تاوەکو ڕێکەوتی (16.4.1966) لەو پۆستەدا مایەوە، بەڵام کە عەبدولسەلامی برای (13.4.1966–26.3.1921) واتە سەرۆک کۆماری ئێراق لە ڕێکەوتی (13.4.1966)دا لە فڕۆکەدا سووتا، لیوا ڕوکن عەبدولڕەحمان عارف چوار ڕۆژ دواتر هاتە شوێنی براکەیی و بوو بە سەرۆک کۆماری نوێی ئێراق. لەکاتی سەرۆکایەتی کردنی ئەرکانی سوپا لەلایەن لیوا ڕوکن

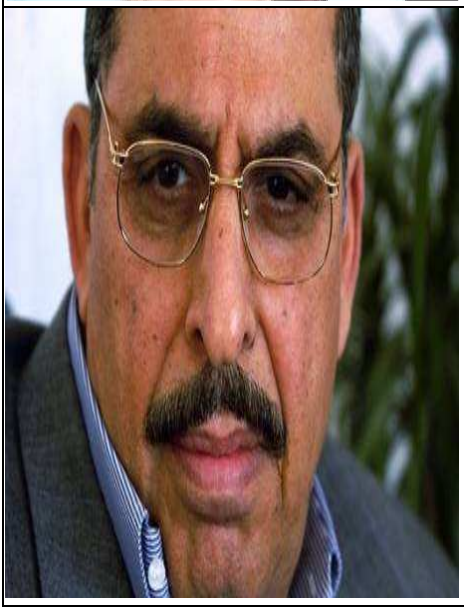
عەبدولڕەحمان عارفدا، لیوا روکن سەعد سالّح ئەلقەتان یارمەتیدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە بۆ کاروباری جەنگ. بەگوێرەی زانیارییەکانی پرۆفیسۆر دکتۆر جەمال نەبەز، کە لە لاپەڕە (183)ی پەرتووکی (کوردستان و شۆڕشەکەی)دا نووسیوێتی، لە رێکەوتی (2.5.1967)دا (زەعیم/عەمید روکن حەمود مەهدی) سوپا سالاری ئێراق بووە. فەریق حەماد شەهاب ئالبوناسر تکریتی لە ماوەی نێوان ساڵانی (1968-1970)دا سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە. دوای ئەو تاوەکو رێکەوتی (25.11.1972) لیوا روکن عەبدولجەبار خەلیل شەنشل موسڵاوی سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە، پاشان بۆ جارێکی تریش لیوا روکن حەماد شەهاب تکریتی وەکو سەرۆکی ئەرکانی سوپا دەست بەکاربوو. لەکاتی هەوڵی کودەتاکەی بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی لیوا نازم گزار لازم لە تەموزی ساڵی (1973)دا، هەڵسا بەدەستگیرکردنی هەریەک لە سەرۆکی ئەرکان فەریق حەماد شەهاب تکریتی، فەریق سەعدون غێدان وەزیری ناوخۆو عەقید روکن عەدنان شەریف تکریتی کە برازای حەماد شەهاب بوو، نازم گزار یەکەمیانی کوشت و دووەکەی تریشی بریندارکردن. دوای کوژرانی فەریق حەماد شەهاب (لیوا روکن عەدنان خەیروڵڵا تولّفاح ئەلناسری ئەلتکریتی کرا بە سەرۆک ئەرکانی سوپاو تاوەکو رێکەوتی (16.9.1977) پۆستی ناوبراوی هەبووە کە دواتر کرایە وەزیری بەرگری و تاوەکو مردنی لە رێکەوتی (5.5.1989)دا هەر وەزیری بەرگری بوو. لەگەڵ دەستپێکردنی شەڕی هەشت ساڵەی ئێراق – ئێران فەریقی روکن عەبدولجەبار عەبدولڕەحیم ئەلئەسەدی، سەرۆکی ئەرکانی سوپای ئێراق بوو، بەڵام لە ساڵی دواتر لادرا. لە ساڵەکانی (1981-30.12.1983)دا فەریقی یەکەمی روکن عەبدولجەبار خەلیل ئەحمەد شەنشەل سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە. لە رێکەوتی (30.12.1983)دا فەریقی یەکەم عەبدولجەواد زەنون محەمەد تاهیر موسڵاوی، کە پێشتر یارمەتیدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بوو کرا بە سەرۆکی ئەرکان و تاوەکو مانگی یەکی ساڵی (1987) لەو پۆستەیدا مایەوە، ئێستا ساڵی (2010) عەبدولجەبار زەنون محەمەد تاهیر لە وڵاتی سوریایە و ئەندامی فەرماندەیی هەرێمی ئێراقی پارتی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی – باڵی عزەت ئیبراهیم دورییە. دوای لادانی ناوبراو واتە لە کانوونی دووەمی ساڵی (1987) فەریق یەکەمی روکن سەعدەدین عەزیز مستەفا بووە سەرۆکی ئەرکان و تا رێکەوتی (14.7.1987) درێژەی کێشا، دواتر ئەویش

لادراو فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی لە چواردەی تەموزی هەمان ساڵدا کرا بە سەرۆک ئەرکان و ئەویش تاوەکو (19.9.1990) مایەوە. فەریق روکن حوسێن رەشید محەمەد عەرەب ئەلتکریتی، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا - ئۆپراسیۆنەکان، فەریق روکن عەبدولستار ئەلمعینی، یاریدەدەری سەرۆک ئەرکانی سوپا – بەڕێوەبەرایەتی، (ماوەیەک فەریق روکن محەمەد عەبدولقادرو ماوەکی تریش فەریق روکن نەجمەددین عەبدوڵڵا محەمەد مەلا حوسێن ئەلدوری (29.6.1988–30.7.1987) یاریدەدەری سەرۆک ئەرکانی سوپا – بەڕێوەبەرایەتی بووینە)، فەریق روکن نوعمە فارس حوسێن ئەلمحیاوی، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا – مەشقکردن (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (86)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان)، فەریق روکن زیائەدین جەمالئەدین، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا – ئەمیرە. دوای لادانی نزار خەزرەجی، فەریقی روکن سەعدی توعمە عەباس ئەلجبوری هات، دوای ماوەیەک ئەویش لادراو فەریقی روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد محەمەد ئەلتائی، لەنێوان ساڵانی (1991–1995)دا جێگری سەرۆکی ئەرکان و سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە، هەروەها فەریق روکن ئەحمەد ئیبراهیم حەماش ئەلتکریتی لەدوای ساڵی (1991)دا یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە بۆ کاروباری بەڕێوەبردن. فەریقی یەکەمی روکن سەیفەددین فلەیح حەسەن تەها ئەلڕاوی، بەڕێوەبەری جولانەوەی سەربازی (مدیر الحرکات العسکریة) لەماوەی نێوان (30.8.1988–15.3.1987)، لیوای روکن تاریق حوسێن مەجید، ئەمینداری نهێنی یەکەمی سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا (1987–1988)، لیوای روکن نەبیل عەبدولقادر حوسێن، ئەمینداری نهێنی یەکەمی سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا، لیوای روکن مەحمود شوکر شاهین، ئەمینداری نهێنی گشتی وەزارەتی بەرگری (1987)، لیوا روکنی دەریاوان عەبد محەمەد عەبدوڵڵا، ئەمینداری نهێنی گشتی وەزارەتی بەرگری، لیوای روکن مەیسەر رەجا شەلاح حەسون ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری چەکدارکردن و ئامێرەکان (1988)، لیوای روکن تاریق کازم ئەحمەد، بەڕێوەبەری بەڕێوەبەرێتی ئەفسەران، فەریق روکن ئیبراهیم ئیسماعیل محەمەد عومەر ئاغا، ئەفسەری روکن لە سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا، لەماوەی نێوان (29.5.1989–30.7.1987)دا، فەریق روکن محەمەد ئیسماعیل تەها

ئەلوەیس، ئەفسەری روکن لە سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا، لەماوەی نێوان (13.6.1986–1989)دا. لیوا روکن ئەنسار سەلاحەدین ئەلسەباغ، بەڕێوەبەری رووپێوی سەربازی (مدير المساحة العسكرية) لە ڕێکەوتی (30.11.1988)دا. عەمید روکن فاروق تۆفیق عەبدولڕەزاق، بەڕێوەبەری مەشقی سەربازی (مدير التدريب العسكري – وزارة الدفاع/ مديرية التدريب العسكري 12.11.1988). عەمید روکن کەنعان خورشید عەبدولوەهاب، جێگری بەڕێوەبەری دەستەی کیمیاوی (و. مدير الصنف الكيمياوي – وزارة الدفاع/ دائرة التدريب – مديرية الصنف الكيمياوي 5.12.1988). لیوا روکنی فڕۆکەوان عەلوان حەسون ئەلعەبوسی، لەبری فەرماندەی هێزی ئاسمانی و بەرگری ئاسمانی (ع. قائد القوة الجوية والدفاع الجوي/ وزارة الدفاع – قيادة القوة الجوية والدفاع الجوي 22.11.1988). هەروەها لیوا روکن میرزا حەمزە محەمەد وەکو ئەفسەرێکی پلە بەرزی سەربە فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان ناوی لەسەر بەڵگەنامەکان هاتووە (سەرچاوەی یەکەم، بەشی بیست و پێنج، ل281).

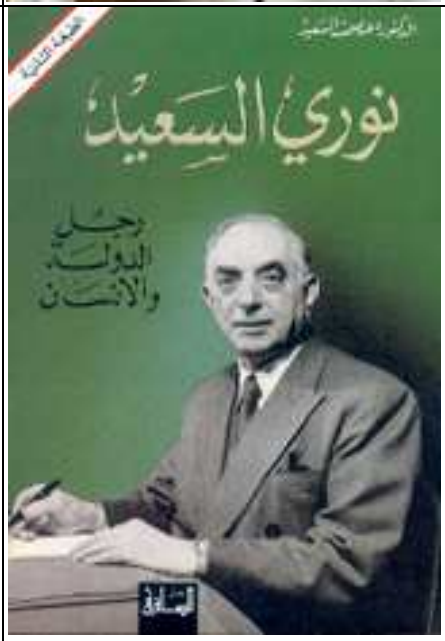

INTERPOL
Wanted
AL KHAZRAJI, Nazar Abdelkarim

نوري السعيد
رجل الدولة والانسان

بیرۆی باکووری ڕێکخستنی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتیراکی:

حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی کە (ڕەفیق ئەحمەد میشیل عەفلەق 1910-23.6.1989)، هەم دامەزرێنەرو هەم ئەمینداری گشتیی ئەو حزبە بووە، هەروەها ڕەفیق شبلی ئەلعەیسەمی (سوری) دەستەی دامەزرێنەرو یارمەتیدەری ئەمینداری گشتیی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی بووە – سەرچاوە: (جريدة الثورة، ژمارە (6541)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.4.1988)، ل5). سەدام حوسێن تکریتی، ڕێکخستنەکانی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی لە ئێراق دابەشی سەر شەش بیرۆی ڕێکخستن کردبوو، کە یەکەمیان بیرۆی باکوور (باشووری کوردستان)ی ڕێکخستنەکانی حزبی بەعسی عارەبی، کە هەر پێنج پارێزگاکانی کوردی (موسڵ، دهۆک، هەولێر، کەرکوک و سلێمانی) دەگرتەوەو بارەگاکەی لە شاری کەرکوکی داگیرکراوو بەعارەبکراوی سەربە باشووری کوردستان بوو. عەلی حەسەن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی ناسراو بە (عەلی کیمیاوی)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و ڕازگری نهێنی بیرۆی باکوور بووە. بیرۆی دووەمیان بیرۆی ناوەڕاست بوو کە هەر سێ پارێزگای (ئەنبار، سەڵاحەدین و دیالا)ی دەگرتەوە. ڕەفیق کامل یاسین ڕەشید تکریتی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و ڕازگری نهێنی بیرۆی ناوەڕاست بوو – سەرچاوە: (الثورة، العدد (6737)، الخميس، 6.11.1988). بیرۆی سێیەم بیرۆی ڕێکخستنەکانی بەغدا (کە تایبەت بوو بە بەغدای پایتەخت و لقەکانی (فروع) فەرعی ئەبو جەعفەری مەنسوور، فەرعی خالید بن وەلید، فەرعی سەعد بن ئەبی وەقاس و فەرعی سەدامی دەگرتەوە – سەرچاوە: (الف باء، العدد (1034)، الأربعاء، (20.7.1988)، ل4) و بەرپرسەکەی ڕەفیق سەعدی مەهدی سالح ئەلڕاوی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و ڕازگری نهێنی بیرۆی بەغدا بووە – سەرچاوە: (الثورة، العدد (6606)، الثلاثاء، المصادف (28.6.1988)، ص4). بیرۆی چوارەم بیرۆی ڕێکخستنەکانی فورات بوو، کە پارێزگاکانی (بابل، قادسیە، کەربەلا، موسەنا و نەجەف)ی دەگرتەوە، ڕازگری نهێنی ئەو بیرۆیە ڕەفیق عەبدولحەسەن ڕاهی مەجهول ئالفرعەون (شیعە)، ئەندامی

سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی بوو. بیرۆی پێنجەم بیرۆی ڕێکخستنەکانی باشووری حزبی بەعس بوو، کە بارەگاکەی لە شاری بەسرا بوو، هەروەها بەرپرسی ئەو بیرۆیە ڕەفیق عەبدولغەنی عەبدولغەفور فلەیح ئالمدلج ئەلعانی ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی بوو. بیرۆی شەشەم بیرۆی ڕێکخستنەکانی پیشەیی و گەلی (المهني و الشعبي) بوو، کە ڕەفیق مزبان خزر هادی (مەندەلی)، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و ڕازگری نهێنی ئەو بیرۆیە بوو – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6737)، پێنجشەممە، 6.11.1988).

عەلی حەسەن ئەلمەجید تکریتی، بەگوێرەی بڕیاری ژمارە (160)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕشی حزبی بەعسی عارەبی ئێراقی لە ڕێکەوتی (29.3.1987)دا کرا بە ڕازگری نهێنی بیرۆی باکووری حزبی بەعس، تاوەکو بەپێی بڕیاری ژمارە (271)ی ڕێکەوتی (23.4.1989)ی ئەنجومەنی ناوبراو دەسەڵاتە ڕەهاکانی کوردستانی لێ سەندرایەوە و حەسەن عەلی نەسار ئەلعامری (شیعە) هاتە شوێنەکەی ئەو. ڕازی حەسەن سەلمان، جێگری ڕازگری گشتی بیرۆی باکوور، عەبدولڕەحمان عەزیز حەسەن، سکرتێری بیرۆی باکوور، تاهیر تۆفیق ئەلحاج یوسف ئەلعانی، سکرتێری لیژنەی کاروباری باکوور (19.8.1986-15.9.1987)و (دواتریش وەکو پارێزگاری موسڵ ئەندام بوو تا کۆتایی ساڵی 1991)، ئەندام، خزر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، ڕازگری لقی کەرکوکی حزبی بەعس، ئەندام، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (267)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. نزار یونس خەلیل، ڕازگری لقی نەینەوای حزبی بەعس، ئەندام، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (266)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. سوبحی عەلی خەڵەف، ڕازگری نهێنی لقی هەولێری حزبی بەعس، ئەندام – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6647)، دووشەممە، 8.8.1988)، ل4)، ئەسوەد عەلی محەمەد ئەلنعێمی، ڕازگری لقی سلێمانی حزبی بەعس، ئەندام، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (263)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی

داواکراوەکان. سائل (صائل) ئیبراهیم عەبدوڵڵا ئەلعەبدەلی، رازگری لقی موسڵی حزبی بەعس، ئەندام، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (265)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەبدولسەلام حامید ئەلعەناز، رازگری لقی تکریتی حزبی بەعس، ئەندام. تاریق کافی فلەیح ئەلعانی، رازگری لقی دهۆکی حزبی بەعس، ئەندام، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (264)ی لە لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ. مونزر نسەیف جاسم ئەلدلێمی، پارێزگاری کەرکوک، ئەندام. جەعفەر عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، پارێزگاری سلێمانی، ئەندام. ئیبراهیم محەمەد حەسەن زەنگەنەو ماوەیەکیش یەحیا محەمەد رەشید جاف، پارێزگارانی هەولێر، ئەندام. نامیق رەقیب محەمەد سوورچی، پارێزگاری دهۆک، ئەندام. ئەو پارێزگارانە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، مونزر نسەیف جاسم پارێزگاری کەرکوک، ژمارە (160)ی دراوەتێ، جەعفەر عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی پارێزگاری سلێمانی، ژمارە (164)ی دراوەتێ، یەحیا رەشید جاف پارێزگاری هەولێر، ژمارە (261)ی دراوەتێ و نامیق رەقیب سوورچی پارێزگاری دهۆک، ژمارە (258)ی دراوەتێ.

بەرپرسەکانی حزبی بەعس لە کوردستاندا: (عەبدولفەتاح محەمەد ئەمین یاسین، سکرتێری لیژنەی کاروباری باکوور. عەقید عەبدولڕەحمان شەکرچی، بەڕێوەبەری بیرۆی رێکخستنی باکوور. رائید غالب ئەلتکریتی، لە سکرتارییەتی بیرۆی رێکخستنی باکوور. عەقید مەرعی ئەلتائی، لە سکرتارییەتی بیرۆی رێکخستنەکانی باکوور. ئەحمەد حەسەن ئەلعوبێدی، رازگری فەرماندەیی لقی کەرکوکی سەربازی. مەهدی ئەحمەد ئەلحەبیب، رازگری نهێنی فەرماندەیی تیپی ئەلمەعاهد–دهۆک. رەفیق لیوا روکنی فڕۆکەوان عەبدولجەبار رسن ئەلسودانی، رازگری نهێنی لقی قادسیەی سەربازی – سەرچاوە: (الثورة، (6698)، چوارشەممە، رێکەوتی (28.9.1988)، ل4). رەفیق عەمید روکن تاڵیب عەلی عەبدولعەزیز ئالسەعدون، رازگری نهێنی لقی یەرموکی سەربازی. رەفیق عەمید روکن خالد کافی فلەیح ئەلعانی، رازگری نهێنی لقی حەکەمی سەربازی. رەفیقی عەمید سابت ئەسعەد عەبدولغەنی ئالوسی، رازگری

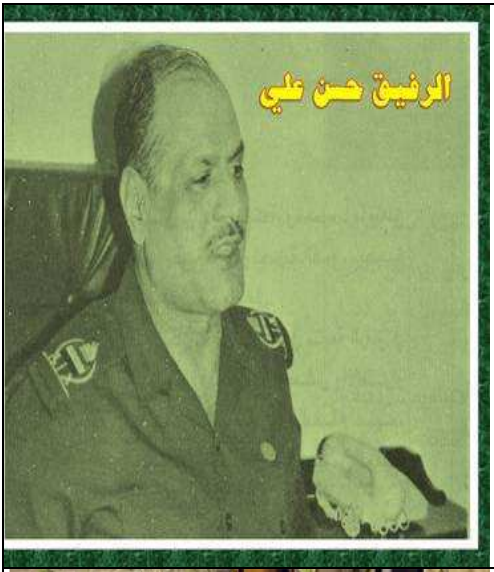
نهێنی فەرماندەیی هۆبەی سەڵاحەدینی سەربازی. ڕەفیقی عەمید ناسر فاخر عەلوان، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی بەدری کوبرا. ڕەفیقی عەمید عەدنان عەبدولحەمید مەهدی، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی ئەبی عوبەیدەی سەربازی. ڕەفیقی عەقید ڕوکن لەتیف محەمل حەمود، ڕازگری نهێنی هۆبەی پاسەوانی کۆماری. ڕەفیقی عەقید بدێوی حەسەن سالّح، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی لقی ڕەشیدی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (30)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). ڕەفیقی عەمید خالید ئەحمەد ڕەمەزان، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی موسەنای سەربازی. ڕەفیقی عەمید ناسر فاخر عەلوان، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی بەدر ئەلکوبرای سەربازی. عەقید خەڵەف عەبدوڵڵا عمێرە، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی فارسی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (32)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). ڕەفیق لیوا ڕوکن ئوسامە حەسەن تۆفیق ئەلیاوەر، ڕازگری نهێنی لقی حەتین و وەلیدی سەربازی. عەقید ڕەشید ئەحمەد سەرحان، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی موعتەسەم (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (34)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). ڕەفیقی موقەدەم عەودە محەمەد خەلیفە ئەلعوبەیدی، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی حەذیفەی سەربازی. ڕەفیقی ڕائید نزهان ڕەشید عەبد، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی قائد ئەلنەسری سەربازی. ڕەفیقی نەقیب محەمەد مەحمود سەلاج، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی ڕافیدەینی سەربازی. ڕەفیقی نەقیب تۆفیق مەحمود خزر ئەلدوری، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی سەعدی سەربازی. ڕەفیقی نەقیب جاسم محەمەد سالّح، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی عەبدوڵڵا بن ڕواحەی سەربازی. ڕەفیقی نەقیب عەبدولحوسێن فەرحان حەمەد، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی زەین قەوسی سەربازی. ڕەفیقی نەقیب نەسر ئەحمەد ئەلجبوری، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی محەمەد ئەلقاسمی سەربازی. ڕەفیق عەبدولڕەحمان ئەحمەد عەبدولڕەحمان، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی لقی بەغدای سەربازی. خالید کافی فلەیح، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی لقی بەسرای سەربازی

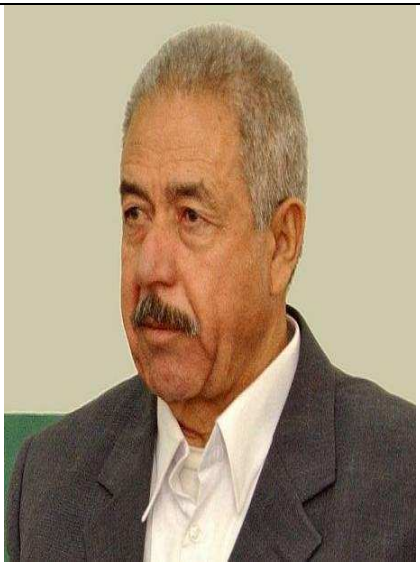
(دواتر کراوە بە رازگری نهێنی فەرماندەیی لقی حەکەمی سەربازی – سەرچاوە: (الثورة، (6698)، چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). عاشور شەهاب ئەحمەد، رازگری نهێنی هۆبەی سەلاحەددینی حزبی بەعس. ڕەفیق عەبدولواحید حوسامەددین، رازگری نهێنی فەرماندەیی تیپی ڕەواندز. زێدان عەتیە عەتوش، رازگری نهێنی فەرماندەیی تیپی ڕەواندز. موسا ئیبراهیم بەلۆ، بەرپرسی ڕێکخراوی خەلیفانی حزبی بەعس. تالیب محەمەد سلێمان، رازگری نهێنی فەرماندەیی تیپی هەڵەبجە (20.8.1986). نیسان سەرحان هیلال، رازگری نهێنی فەرماندەیی تیپی هەڵەبجە (8.4.1987). سجیل ئەلسافی، رازگری نهێنی فەرماندەیی تیپی دەربەندیخان. حەکیم ئەنوەر مەولود، رازگری ڕێکخراوی سمود. رائد ئەنوەر ڕەحیم تەها، رازگری نهێنی فەرماندەیی حارسی سەربازی (لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (28)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). رائد محەمەد سالم حوسێن، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی ئەلتەئمیمی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (15)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). رائد عەبدولستار عەتا ئەلکوبەیسی، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی هەولێری سەربازی (لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (13)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). تاریق زیادە سالح، رازگری نهێنی فەرماندەیی فرقەی عەموریەی هەولێری سەربازی. ڕەفیق موحسین عەلی عوگلە، رازگری نهێنی فەرماندەیی فرقەی هەولێری سەربازی. ڕەفیق نوزهان خەلیل ئیبراهیم، رازگری نهێنی فرقەی فەیلەقی پێنجی سەربازی. ڕەفیق لیوا عەبد سەلمان حمێدی، رازگری نهێنی فەرماندەیی لقی عەموریەی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (88)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). ڕەفیق جەبار سالح مۆحان ئەلعکبەلی، رازگری نهێنی فەرماندەیی فرقەی عەموریەی سەربازی. ڕەفیق فەوزی خالید محەمەد، رازگری نهێنی فەرماندەیی فرقەی عەموریەی دەوروبەری سەربازی. ڕەفیق مەحمود نەدا سەعد حەمدان ئەلمعازیدی، رازگری نهێنی

فەرماندەیی لقی لیوای کۆماندۆی یەکی فەیلەقی پێنجی سەربازی. عەقید ئەحمەد سالم جاسم ئەلسامەڕائی، رازگری فەرماندەیی هۆبەی هێزەکانی نەسری سەربازی (لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (29)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). عەقید ڕەشید محەمەد حەسەن، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی فارسی سەربازی. عەقید عەبدولحەکیم تۆفیق حەسون، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی ئەلشیبانی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (35)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). عەمید خەڵەف نەجم جاسم، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی ئەبی زرئەلغەفاری سەربازی، (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (54)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). ڕەفیقی عەمید عەلی لەفتە حوسێن ئەلعقابی، رازگری فەرماندەیی هۆبەی خالیدی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (58)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). عەمید غانم خالید سلێمان ئەلجەماس، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی قەعقاعی سەربازی (کە لە لایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (59)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). عەمید محەمەد خەیری محەمەد سەعید، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی شەرحەبیلی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (62)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). عەمیدی ڕوکن عەلی سالّح حەمودی ئەلدوری، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی موسا بن نەسیری سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (84)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). موقەدەم ئیدریس سەعید محەمەد، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی زاخۆی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە

(126)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). موقەدەم ئیسماعیل مەحمود عەبد خەڵەف، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی مەنسووری سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (127)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). موقەدەم حاتەم موتنی عەواد، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی یەکەمی سەربازی سلێمانی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (128)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). موقەدەم سەڵاح سەبری مەحمود، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی دووەمی سەربازی سلێمانی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (131)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان). موقەدەم عەبدولستار جەواد (عەبود) حەمزە ئەلحەدیسی، بەڕێوەبەری بەڕێوەبەرایەتی لقی عەموریيەی سەربازی (کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (133)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان). رەفیق فەوزی خەڵەف ئەڕزیق، بەڕێوەبەری نووسینگەی رازگری هەرێمایەتی (مدير مكتب امانة سر القطر).

أحمد ميشيل عفلق

الرفيق حسن علي

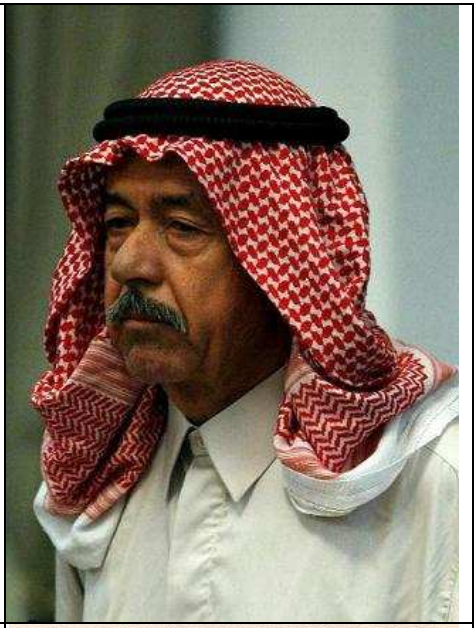

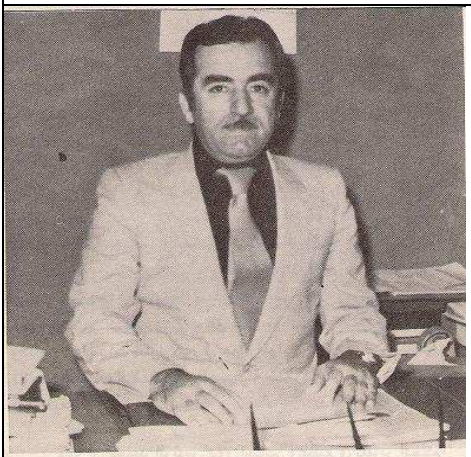
لیژنەی کاروباری باکوور - کوردستان (لجنة شؤون الشمال - كوردستان):

ئەندامانی لیژنەی کاروباری باکوور لە سەردەمی ئەنفالەکاندا پێکدەهات لە هەریەک لە: (بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس (عەلی کیمیاوی)، وەزیری ناوەخۆ (سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی)، وەزیری بەرگری (عەدنان خەیرولڵا تولفاح ئەلناسری)، وەزیری پلاندانان (دکتۆر سامال مەجید فەرەج)، سەرۆکی ئەرکانی سوپا (نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی)، ئەمینداری گشتیی شاری بەغدا خالید عەبدولمونعیم رەشید ئەمین ئەلجەنابی – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6541)، رۆژی هەینی، ریکەوتی (21.4.1988)، ل6 + الثورة، ژمارە (6755)، رۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (24.11.1988)، بەڕێوەبەری هەواڵگری (لیوا دکتۆر فازل حوسێن بەڕاک)، بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی (لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری)، بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی (عەبدولرەحمان ئەحمەد عەبدولڕەحمان ئەلدوری)، سەرۆکی ئەنجومەنی یاسادانانی ناوچەی بەناو ئۆتۆنۆمی کوردستان (ئەحمەد عەبدولقادر نەقشبەندی)، سەرۆکی ئەنجومەنی راپەڕاندنی ناوچەی بەناو ئۆتۆنۆمی کوردستان (سیروان عەبدولڵا حوسێن جاف). هەروەها تاهیر تۆفیق ئەلحاج یوسف ئەلعانی لەنێوان (19.8.1986–15.9.1987)دا سکرتێری لیژنەی کاروباری باکوور بووە.

لیژنەی کاروباری باکوور (کوردستان) کاتی خۆی بە گوێرەی بڕیاری ژمارە (997)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە ریکەوتی (2.8.1979)دا دامەزراو، دواتریش بە بڕیاری ژمارە (771)ی هەمان ئەنجومەن لە ریکەوتی (3.12.1989)دا هەڵوەشایەوە – سەرچاوە: (س1، ب24، ل5404).

سیروان جاف

احمد عبدالقادر نەقشبەندی
سەرۆکی ئەنجومەنی یاساداني ناوچەی کوردستان

بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی (مديرية الأستخبارات العسكرية العامة):

بارەگای سەرەکی ئەو دەزگایە لە شاری بەغداو نزیک پردی ئەئمەی کازمیە بووە، کە دەکەوتە سەر رووباری دیجلە. ئەرکی سەرەکی ئەو دەزگایە سیخوڕیکردن بووە لەسەر ئۆپۆزسیۆنی ئێراقی و وڵاتانی دوژمن بە حکومەتی سەدام و بەعس. پێنج ڕێکخراوی (ڕێکخراوی هەواڵگری باکوور لە هەولێر (کە دوای ڕاپەڕینی بەهاری ساڵی (1991) و ڕاماڵینی دامودەزگاکانی بەعس لە سێ شاری کوردستانی هەولێر، سلێمانی و دهۆک، حکومەتی سەدام دامودەزگاکانی ئەو سێ شارەی گواستەوە بۆ دوو شاری کەرکوک و موسڵی کوردستانی داگیرکراو)، ڕێکخراوی هەواڵگری ڕۆژهەڵات لە کەرکوک، ڕێکخراوی هەواڵگری ڕۆژئاوا لە رومادی، ڕێکخراوی هەواڵگری ناوەڕاست لە کەربەلا و ڕێکخراوی هەواڵگری باشوور لە بەسرا سەربە بەڕێوەبەرایەتی ناوبراو بووینە. ئەو بەڕێوەبەرایەتیە بەر لە گرتنە دەستی دەسەڵات لە ڕێکەوتی (17.7.1968) لە لایەن پارتی بەعسی عارەبی سۆشیالیست بە سەرکردایەتی ئەحمەد حەسەن بەکر و سەدام حوسێن تکریتی دامەزراوەو، لە سەرەتای دەسەڵاتی (زەعیم ڕوکن عەبدولکەریم قاسم)دا موقەدەمی ئەندازیار ڕەفعەت ئەلحاج ئەحمەد سڕی ساڵح لەنێوان (8.3.1959-14.7.1958) بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی بووە، کەچی دوای ئەو عەقید موحسین ئەلرفیعی بەڕێوەبەر بووە تاوەکو لەناوبردنی عەبدولکەریم قاسم لە ڕێکەوتی (8.2.1963)دا. دوای کۆدەتای یەکەمی بەعسییەکان لە مێژووی سەرەوە، عەمید محێدین مەحمود وەکو بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی دامەزرا. لە ساڵی (1964)داو لە سەردەمی سەدەڵاتی سەرۆک کۆمار عەبدولسەلام محەمەد عارفدا (8.2.1963-13.4.1966)دا عەقید مەحمود دوڕەی ڕەگەزپەرست و دوژمنی سەرسەختی کورد پۆستی ناوبراوی لەدەست بووەو، لە سەردەمی عەبدولڕەحمان محەمەد عارفدا، عەقیدی ڕوکن شەفیق ئەلدوڕاجی بەڕێوەبەر و موقەدەمی ڕوکن عەبدولڕەزاق نایف (عەبدولڕەزاق سەعید نایف ئەلجومەیلی) جێگری بەڕێوەبەر بووە. بەڵام لە دوای سەرکەوتنی کۆدەتای بەعسیەکان لە ڕێکەوتی (17.7.1968)دا، موقەدەم ڕوکن

عەبدولڕەزاق نایف بەشداری ئەو کۆدەتایەی کردو بۆماوەی (13) ڕۆژ بوو بە سەرۆک وەزیران، کەچی لەلایەن بەکرو سەدام لادراو دواتر سەدام لە ڕێکەوتی (9.8.1978)دا لە شاری لەندەن کوشتی، هەروەها لە ساڵی (1983)دا پیاوەکانی سەدام (عەقید ڕوکن شەفیق دوڕاجی)یان لەژێر ئەشکەنجەدا کوشت. دوای عەبدولڕەزاق سەعید نایف، عەمیدی ڕوکن خەلیل ئیبراهیم ئەلعەزاوی کرا بە جێگری بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی. دواتر لە ساڵی (1977)دا عەمیدی ڕوکن خەلیل ئیبراهیم مەحمود ئەلعەزاوی، کە ئەندامی مەکتەبی عەسکەری حزبی بەعس بوو، کرا بە بەڕێوەبەری ئەو دەزگایە، بەڵام لەبەرئەوەی لایەنگری سەرۆک کۆماری پێشووی ئێراق (موهیبی ڕوکن ئەحمەد حەسەن بەکر) بوو، بۆیە لە ڕێکەوتی (6.2.1980)دا لەلایەن سەدام حوسێن لادراو، عەمیدی ڕوکن عەبدولجەواد زەنون محەمەد تاهیر موسڵاوی بە بەڕێوەبەری نوێی ئەو دەزگایە دامەزراو لەنێوان ماوەی (4.6.1982-7.2.1980)دا پۆستی بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی هەبووە، هەروەها عەقید ڕوکن حەمید محەمەد تکریتی یاریدەدەری بەڕێوەبەر واتە یاریدەدەری عەمید عەبدولجەواد زەنون بووە. دواتر لەماوەی نێوان (13.1.1983-18.8.1983)دا لیوا ڕوکن ماهر عەبدولڕەشید محەمەد ئەلڕەشید ئەلناسری ئەلتکریتی پۆستی بەڕێوەبەری گشتیی هەواڵگری سەربازی هەبووە. دوای لیوا ڕوکن ماهر عەبدولڕەشید لەماوەی نێوان (18.8.1983-2.4.1986)دا لیوا ڕوکن مەحمود شوکر سەعید شاهین ئەلجومەیلی بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی بووە. لیوا ڕوکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، لە ماوەی نێوان (6.4.1991-8.4.1986)دا بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی بووە. هەروەها لیوا ڕوکن محەمەد ڕەزا غەسیس تکریتی لەو ماوەیەدا (لەکاتی ئەنفالەکاندا) یارمەتیدەری سابیر عەبدولعەزیز ئەلدوری بووە بۆ کاروباری بەڕێوەبەرایەتی، هەروەها لە ڕاپەڕینی ساڵی (1991)دا سەرۆکی ئەرکانی (مقر عمليات غرب الفرات) بووە لە شاری ناسریە، کە بە سەرۆکایەتی نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ خەزرەجی سەرۆکی پێشووی ئەرکانی سوپای ئێراق دامەزرابوو. لە ڕۆژی (2.3.1991)دا خەڵکی ڕاپەڕیوی باشوور توانیان ئەو بارەگایەو خەزرەجی، محەمەد ڕەزا غەسیس و تەواوی ئەفسەرانی ڕوکن و ئەفسەرانی تریش بەدیل بگرن. دوای دژە هێرشی میلیشیاکانی سەدام بە سەرۆکایەتی و بەشداری هەریەک لە عەلی حەسەن مەجید،

حوسێن کامیل حەسەن ئەلمەجید تکریتی، عزەت ئیبراهیم ئەلدوری، محەمەد حەمزە قەیتان ئەلزوبەیدی، نەعیم حەمید عەلی حەداد (شیعە)، مزبان خزر هادی مەندەلاوی، تەها یاسین رەمەزان جەزراوی، حەسەن عەلی نەسار ئەلعامری، فەریق یەکەمی روکن سەعدی توعمە عەباس جبوری وەزیری بەرگری، فەریق یەکەمی روکن حوسێن رەشید تکریتی سەرۆکی ئەرکانی سوپا، فەریق روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد یارمەتیدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز ئەلدوری بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی، لیوا روکن کەمال مستەفا تکریتی فەرماندەی هێزی پاسەوانی کۆماری تایبەت، فەریق روکن سەلاح عەبود مەحمود جاسم ئەلجبوری فەرماندەی فەیلەقی سێ، فەریق روکن ئەحمەد ئیبراهیم حەماش تکریتی فەرماندەی فەیلەقی چوار، عەمید روکن موعتەمەد نعمەت حەمەد ئەلناسری ئەلتکریتی فەرماندەی هێزەکانی نیداء، لیوا روکن سەباح ئیسماعیل فەرحان تکریتی فەرماندەی فرقەی چواری پیادە کە لە کۆتایی ساڵی (1991)دا کرا بە فەرماندەی فەیلەقی چوار، فەریق روکن ئەیاد فتەیح خەلیفە ئەلڕاوی، فەریق روکن ماهر عەبدولڕەشید تکریتی، فەریق روکن تاڵع خەلیل رەحیم ئەلدوری، لیوا روکن فەوزی ئەحمەد لەتیف تکریتی فەرماندەی هێزەکانی عەدنانی پاسەوانی کۆماری، عەمید روکن حەسەن زێدان ئەللهێبی فەرماندەی فرقەی سێی زرێپۆش، لیوا روکن رەعد مەجید فەیسەڵ تکریتی فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی چل، لیوا روکن ئەزهەر ئیسماعیل، ئەفسەری روکنی دووەمی ئیستخبارات لە بارەگای فرقەی بیست و هەشتی پیادە، عەمید روکن مانع عەبدولڕەشید تکریتی، سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی و عەمید روکن عەبدولڕەحمان عەبدولعەزیز ئەلدوری بەرپرسی لقی بەسرای سەربازی حزبی بەعس بۆسەر شاری ناسریە و تەواوی شارەکانی تری باشووری ئێراق. ئەو هێزانەی سەدامی دیکتاتۆر توانیان لە رێکەوتی (15.3.1991)دا شاری ناسریە رزگار بکەن و دیلەکانیش لەنێویاندا فەریق یەکەمی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی بە بریندارى و لیوا روکن محەمەد رەزا غەسیس تکریتی ئازاد بکەن. بەڵام هێزەکانی ئەمنی سەدام دەستیان گرت بەسەر هەندێک نووسراوی راپەڕیوانی شیعە، کە تیایدا تۆمارکرابوو کە لیوا روکن محەمەد رەزا غەسیس سازشی کردبوو هەروەها زانیاری زۆر مەترسیداری دابوو بە راپەڕیوان و بەڵێنی کارکردنی پێدابوون لە بەرامبەر ئەوەی کە نەیکوژن،

بۆیە دوای گەڕانەوەیان بۆ بەغدا سەدام حوسێن هەموویانی خەڵاتکرد بە مەدالیای ئازایەتی، بەڵام محەمەد رەزا غەسیس تکریتی رەوانەی زیندانکردو دوای چەند مانگێک بەرەڵایکردو لە سوپا بۆ یەکجاری دەریکرد – سەرچاوە: (اللواء الركن وفيق السامرائي، حطام البوابة الشرقية، ل419 + العميد الركن نجيب مصطفى الصالحي، الزلزال، 191-194).

کەواتە ئەوەی کە گرنگ بێت بۆ ئێمە ئەوەیە کە فەریقی روکن سابیر ئەلدوری، لەکاتی کیمیاباران کردنی کوردستان و شالاوە بەدناوەکانی ئەنفال لە سالانی (1987-1988)دا بۆسەر خەڵکی سیڤیلی کورد کە تێکڕا (182) هەزار کەس بوونە قوربانی، بەرپرسی یەکەمی هەواڵگری سەربازی گشتیی بووە. لە مانگی نیسانی ساڵی (1991)ەوە عەمید روکن وەفیق عجیل حەمود ئەلئەحمەد ئەلسامەڕائی کرا بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی (مدير الاستخبارات العسكرية العامة)و لەو پۆستەیدا مایەوە تاوەکو لە رێکەوتی (23.11.1994)دا بەغدای جێهێشت و خۆی گەیاندە سلێمانی و وەکو ئۆپۆزسیۆنی حکومەتی سەدام خۆی ناساند. وەفیق عجیل حەمود ئەلسامەڕائی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (1)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. دوای راکردنی وەفیق سامەڕائی، عەمید روکن عەبدولقادر سەلمان خەمیس وەکو بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی دامەزراو تاوەکو سەرەتای ساڵی (1996)دا لەو پۆستەدا مایەوە.

لە مانگی یەنیوەری ساڵی (1991)دا ئەمنی عەسکەری (کە تا ئەوکاتە لیوا روکن تەها عەباس ئەلئەحبابی، بەرپرسی ئەمنی سەربازی بوو)، وە بەشێک بوو لە هەواڵگری سەربازی گشتیی و لێی جیابووەوە، بەڵام بۆ جارێکیتر لە سەرەتای ساڵی (1996) هەردوو دەزگا یەکیان گرتەوەو لیوا روکن موعتەمەد نعمەت حەمەد ئەلناسری ئەلتکریتی، کە خزمی سەدام بوو کرایە بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی. لەپێش رووخانی رژێمدا لیوا روکن زوهێر تاڵب عەبدولستار ئەلنەقیب (مێردی یەکێک لە خوشکەکانی سەدام حوسێن)، بۆ ماوەی دە مانگ بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی بووە، دواتر لە رێکەوتی (23.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانانەوە دەستگیرکراو، لە ساڵی (2006)دا لە ئەنجامی کاریگەری نەخۆشی شەکرەدا لە زیندانداچاوەکانی کوێر بوون.

لیوا روکن خالید محەمەد عەباس عەلی ئەلجبوری، بریکاری بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی (27.8.1988-11.11.1987)، پێشتریش لەنێوان ساڵانی (2.11.1987-1984)دا وەکو بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات سەرەتا لە دیالە و دواتریش لە کەرکوک کاریکردووە. لیوا روکن خالید محەمەد عەباس عەلی ئەلجبوری ، کە لە مانگی ئازاری ساڵی (2008)دا لە زیندانی ئەمریکییەکان مرد، بەڵام لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (91)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. عەمید روکن ڕەحیم عەبدولغەنی ئەلسوس ئەلناسری، بریکاری بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی و لەکاتی ئەنفالەکاندا بەرپرسی موعاونییەی یەکەم بووە (سەدام لە سەرەتای ساڵی 1991دا لە سێدارەی دا)، عەمید روکن سینان عەبدولجەبار ئەبوگلە ئەلنەجەفی، لەکاتی شالاوی ئەنفالەکاندا ئەویش بۆ ماوەیەک بەرپرسی موعاونییەی یەکەم بووە، کە کاریان کۆکردنەوەی زانیاریو هەواڵ بووە لەسەر دوژمنانی حکومەتی سەدام حوسێن و (پارتی بەعسی عارەبی سۆسیالیستی). لیوا روکن تەها عەباس ئەلئەحبابی، بەرپرسی موعاونییەی دووەم، ئەمن و ئاسایشی سەربازی (کە ساڵی 1996 سەدام کوشتی). لیوا روکن عەدنان ناجی ئەلجبوری و عەمیدی روکن فازڵ عەلی سلێمان، بەرپرسی موعاونییەی سێیەم، کە تایبەت بووە بە کاروباری هونەری (ماوەیەکیش بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات بووە)، عەمیدی روکن باسل شەفیق عەلی، بەڕێوەبەری ئامێرە هونەریەکانی هەواڵگری سەربازی بووە لەکاتی شالاوی ئەنفالە بەدناوەکاندا. لیوا روکن محەمەد ڕەزا غەسیس تکریتی، بەرپرسی موعاونییەی چوارەم و لەهەمان کاتدا جێگری بەڕێوەبەری گشتیی بووە بۆ کاروباری بەڕێوەبردن، ئەو موعاونییە تایبەت بووە بە مەشقکردن و بەڕێوەبەڕێتی، دواتریش لەکاتی ئەنفالەکاندا گواستراوەتەوە بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری باکوور لە هەولێرو بۆ ماوەیەکیش لە معاونیەی پێنجەم لای وەفیق عجیل حەمود ئەلسامەڕائی بووە. لیوا روکن نەشوان زەنون یونس موسڵاوی، لیوا روکن سەبار ڕەبیع عومەر ئەلجبوری خەڵکی ڕومادی و عەمید مەحمود عەبدولڕەزاق ئەلعبلی (خەڵکی خاڵس) کە هەرسێکیان لە معاونیەی چوارەم کاریان کردووە. عەمید روکن وەفیق عجیل حەمود ئەلسامەڕائی، بەرپرسی موعاونییەی پێنجەم، کە تایبەت بووە بە کاروباری

ئێران و کوردستان (موعاونییەی پێنجەم لە مانگی دیسامبەری ساڵی (1986)دا دامەزراو هۆبەی سێی کوردەکان و کاروباری ئێران خرانە سەر ئەو بەشە)، دواتریش عەمید روکن وەفیق عجیل حەمود سامەڕائی لە (27.8.1988)دا کرا بە یارمەتیدەری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی و، هەروەکو لە سەرەوەش ئاماژەم پێدا لە نیسانی ساڵی (1991)دا کرا بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی. عەمید روکن عامر حەسون ماوەیەک بەرپرسی یەکێک لە بەشەکان بووە لە ساڵی (1988)دا. عەقید روکن وەلید نایف شبیب، بەرپرسی هۆبەی کوردەکان، کە بە هۆبەی (3) ناسرابوو (دواتریش لە کۆتایی 1988 و سەرەتای ساڵی 1989دا بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری شیمالی بووە). عەقید روکن وەلید نایف شبیب لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (2)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. عەقید روکن وەلید نایف شبیب لەکاتێکدا کە بەڕێوەبەری هۆبەی سێی کوردەکان بووە، لە ڕێکەوتی (13.3.1988)دا ڕێنوێنی ئەوەی داوە کە لە ڕێگای هێزی ئاسمانییەوە بە چەکی تایبەتی (چەکی کیمیاوی) لە گوندەکانی کوردستان بدرێت – سەرچاوە: (سەرچاوەی یەکەم، بەشی هەژدەیەم، ل4513)، هەروەها بەپێی نووسراوی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور ژمارە (ش3/ق324/3) کە لە ڕێکەوتی (23.2.1989)دا نێردراوە بۆ نووسینگەی سکرتاریەتی فەرماندەیی ڕێکخستنەکانی باکوور، دەردەکەوێت کە بە واژۆی عەقید روکن وەلید نایف شبیب ئەو شەش کورد لە سێدارە دراون (قادر خدر حەمەد، شێخ مەعروف شێخ ئیسماعیل، حاجی ئاغا بایز باڵو، محەمەد عەبدوڵڵا عەلی، خالید ئەحمەد عەبدوڵڵا و عەبدوڵڵا ئاغا عەبدوڵڵا). کەچی وەلید نایف شبیب لە ساڵی (2007)دا سەردانی هەولێرو کوردستانی کردووەو لەسەر ئاستی باڵادا پێشوازی لێکراوە. موقەدەم مەڕوان عەبد کازم ئەلجەنابی، ئەفسەری هەواڵگری لە هۆبەی (3). لیوا روکن سەلمان عەبد عەلو ڕەحیم ئەلدوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات و ئەفسەری روکن لە بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی. هەروەها ئەو ئەفسەرانە (موقەدەم نەزهان حامد زێدان، موقەدەم ئەحمەد عەبد ڕەشید، موقەدەم روکن فازڵ عەلی سلێمان، رائید غازی ڕەشید فەرحان، رائید حاتەم عەبدوڵڵا، نەقیب حاریس ئەحمەد ڕەشید، نەقیب عەبدولکەریم ساڵح جەواد، نەقیب نەسرەت سلێمان

موسا) سەربە ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات – بووینە لە شاری کەرکوک. نەقیب عەبدولکەریم حەسەن تاهیر ئەفسەری هۆبەی سێی سەربە ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات بووە - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە دوو، بەشی هەشتەم، ل2514). عەقیدی ڕوکن فەرحان موتلەگ ساڵح خەڵەف ئەلجبوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور لەنێوان (1985-1.11.1987)و دواتر لەنێوان (2.11.1987-کۆتایی ساڵی 1992)دا بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات بووە، کە دوای ڕووخانی ڕژێمی سەدام، لە ڕێکەوتی (10.6.2003)دا بەتاوانی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکان و کیمیا باران کردنی هەڵەبجە و کوردستان دەستگیرکرا، کە دواتر چەندین سزای جیا جیای بۆ بڕایەوە. هەروەها لەدوای فەرحان جبوری ماوەیەک عەمیدی ڕوکن عەبدولمەلیک ئەلحەمدانی (کە لە سەرەتای نەوەدەکاندا لە ماڵەکەی خۆی لە ئەنجامی گڕگرتن و تەقینەوەی سۆبەی نەوتیدا مرد)، دواتریش هەریەک لە عەمید ڕوکن خالید محەمەد عەباس و عەقید ڕوکن وەلید نایف شبیب لە ساڵانی (1987-1989)دا بەڕێوەبەری ڕێکخراوی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور بووینە لە هەولێر. ماوەی چەند مانگێک لەکاتی ئەنفالەکاندا لیوا ڕوکن حەسەن حوسێن بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری سەربازی ناوچەی باکوور (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشمالية) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (87)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. (هەروەها ئەو ئەفسەرانە عەمید ڕوکن محەمەد ڕەزا غەسیس تکریتی (لەکاتی ئەنفالەکاندا بەرپرسی هۆبەی سێی کوردەکان و یەکێک لە جێگرەکانی بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی بووە)، عەقیدی ڕوکن ساڵح مەهدی محەمەد، عەقیدی ڕوکن عامر فلەیح عەلی، عەقید خەلیل ئەحمەد حوسێن، عەقید ئەسعەد جاسم عەبدوللەتیف، موقەدەمی ڕوکن فازڵ عەلی سلێمان (لەنێوان ساڵی 1985-1987دا جێگری بەڕێوەبەری ڕێکخراوی شیمالی واتە جێگری عەقید ڕوکن فەرحان موتلەگ ساڵح جبوری بووە)، موقەدەمی ڕوکن نەبیل نەجیب سەعید، موقەدەمی ڕوکن عادل مەجید عەلی، رائید سلێمان عەبدوللەتیف لە عارەبی دانیشتووی گوندی (جدیدة)ی سەربە قەراج بوو، نەقیب عەبدولڕەزاق محەمەد عەلی، ئەفسەری دەستگیرکردنی زیندانیانی سیاسی و لێکۆڵینەوە بووە (لە ڕێکەوتی

2.3.1986دا بەندەی دەستگیرکرد – دەرسیم دیبەگەیی)، نەقیب خالید ئەلعەناس)، سەربە ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور بووینە. بەگوێرەی بەڵگەنامەیەکی ڕژێمی لەناوچووی سەدامی ڕەگەزپەرست، کە لە ڕێکخراوی شیمالی بە ژمارە (ش3/ق2232/1)ی ڕێکەوتی (22.12.1987)دا دەرچووە، هەریەک لە نەقیب عەبدولڕەزاق محەمەد عەلی، مولازمی یەکەم ناسر ئەحمەد حەسەن و مولازمی یەکەم ئەیاد عەبدولمەهدی دەروێش تیمی گوللە بارانکردنی سەردار خدر ڕەحمان و مهاباد شێخ محەمەد بووینە). عەمیدی ڕوکن جەبار مەزلوم، بەڕێوەبەری هەواڵگری موسڵ، موقەدەم نافیع ڕەحیم تەها، نوێنەری دەزگای هەواڵگری لە فەیلەقی (1) بۆ گوللە بارانکردنی هاوواڵاتیانی کورد، موقەدەم ئیسماعیل محەمەد یاسین، بەرپرسی هەواڵگری سەربازی بنکەی سلێمانی، موقەدەم هاشم کامیل مەحمود، ئەفسەری هەواڵگری هێزی پارێزگاری نەوت، عەقیدی ڕوکن عەبدوڵڵا هادی، بەرپرسی بنکەی هەواڵگری چەمچەماڵ (ماوەیەکیش موقەدەم خالید یاسین عوبێد بەرپرسی هەواڵگری چەمچەماڵ بووە)، ڕائید قاسم هاشم یاسین، بەرپرسی بنکەی هەواڵگری خورماتوو، نەقیب کیفاح عەلی حەسەن، بەرپرسی بنکەی هەواڵگری کەلار، نەقیب جاسم محەمەد ڕەبیعو مولازمی یەکەم نەبیل، بەرپرسی بنکەی هەواڵگری دەربەندیخان بووینە، مولازمی یەکەم ماجد عەبد عەواد، جێگری لێپرسراوی هەواڵگری دەربەندیخان، نەقیب عەلی حەمادی حەماد، بەرپرسی بنکەی هەواڵگری شەقڵاوە، نەقیب حەسەن کازم عەلی فەرەج، بەرپرسی هەواڵگری قەڵادزێ، مولازمی یەکەم عوەید عەبدوللّەتیف، بەرپرسی هەواڵگری کۆیە، نەقیب مەجید، بەرپرسی بنکەی هەواڵگری خانەقین، نەقیب عەبدولکەریم سالّح جەوادو نەقیب نەسرەت سلێمان موسا، نوێنەرانی ڕێکخراوی هەواڵگری سەربازی ناوچەی ڕۆژهەڵات و بەرپرسی گوللە بارانکردن و کوشتنی کوردان بووینە. نەقیب عەبدولکەریم سالّح جەواد، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە تیمەکانی گوللە بارانکردنی کوردو بەشداری لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (150)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. عەمید ڕوکن حەسەن حوسێن، جێگری بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور، عەمید ڕوکن عەلی خەلیفە، بەڕێوەبەری هەواڵگری فڕۆکەوانی سوپا (مدير إستخبارات طيران الجيش) لە سالّانی (1985–1986). تیمی گوللە بارانکردنی زیندانییان، گیراوان و ئەنفالەکانی

کورد لە بەڕێوەبەرایەتی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات بریتیبوون لە (سەرۆک عورەفا سەعد قاسم، جێگری عەریف محەمەد کەنۆ، جێگری عەریف محەمەد ساڵح، سەربازی یەکەم خالید ئیسماعیل، سەربازی موکەلەف خەزعەل ئیبراهیم، سەربازی موکەلەف سەرمەد زەکی، سەربازی موکەلەف جاسم عوبێد، سەربازی موکەلەف سادق محەمەد عەتیە)، هەموو گوللە باران کردنەکانیش بە سەرپەرشتی ئەو سێ تاوانبارە ئەنجام دەدرا (نەقیب عەبدولکەریم ساڵح جەواد، نوێنەری هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات، ئەسبەح محەمەد عەلی، ئەفسەری ئەمنی نەخۆشخانەی کەرکوکی سەربازی، ئیبراهیم شوعێیرە جەبارە، دکتۆری موقیم لە نەخۆشخانەی کەرکوکی سەربازی).

بسم الله الرحمن الرحيم

رئاسة الجمهورية
العسكرية
مديرية الاستخبارات العسكرية العامة
منظومة استخبارات المنطقة الشمالية
الرقم / ش٣ / ق٣ / ٣٤٩٤
التاريخ ٢٣ /شباط/ ١٩٨٩ م
١٧ رجب ١٤٠٩ هـ

سري وشخصي

الى / قيادة مكتب تنديم الشمال / السكرتاريه

الموضوع / تنفيذ حكم

كتابكم السري والشخصي ١٠٣٥ في ١٩ شباط ٨٩ ٠
بتاريخ ٢٣ شباط ٨٩ نفذنا حكم الاعدام بالمجرمين المبينه اسمائهم ادناه
والواردة اسمائهم بكتابنا السري والشخصي ٢٢١ في ٥ شباط ٨٩ ٠

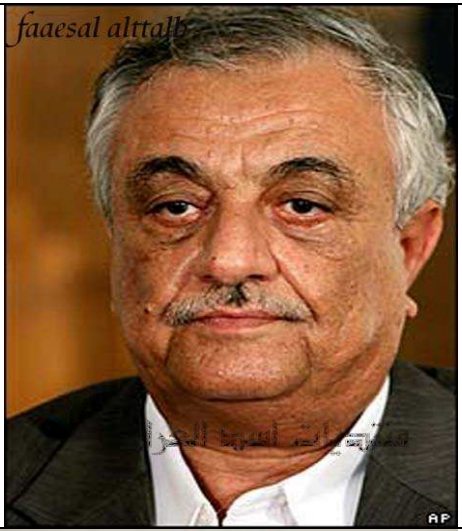
١٠ المجرم قادر خضر محمد
٢٠ المجرم شيخ معروف شيخ اسماعيل
٣٠ المجرم حاجي اغا بايز بالو
٤٠ المجرم محمد عبدالله علي
٥٠ المجرم خالد احمد عبدالله
٦٠ المجرم عبدالله اغا عبدالله

يرجى التفضل بالاحاطة ٠٠٠ مع التقدير٠

العقيد الركن
مدير منظومة استخبارات المنطقه الشماليه
٨٩/٢/٢٣

(١ ـ ١)
سري وشخصي

faaesal alttalb
AP

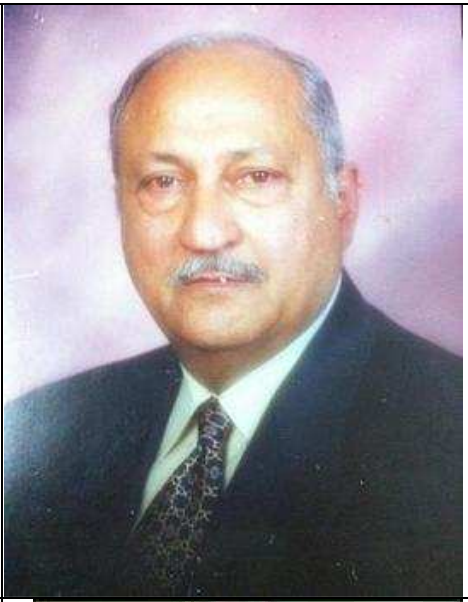
هەواڵگری گشتیی (المخابرات العامة):

هەواڵگری گشتیی لە ساڵی (1968)دا لەسەر دەستی دیکتاتۆر سەدام حوسێن تکریتی دامەزراوە. بارەگای سەرەکی دەزگای هەواڵگری لە بەغداو لە نزیک پێشەنگای بەغدای نێودەوڵەتی (معرض بغداد الدولي) بوو. ئەرکی سەرەکی ئەو دەزگایە گرتن و لەناوبردنی سیخوڕو سیخوڕیکردن بووە، هەروەها لە هەوڵی کۆکردنەوەی زانیاری سەربازی، رامیاری و ئابووری بووە لەسەر وڵاتانی دراوسێ و ووڵاتانی نەیار. هەواڵگری گشتیی لە سەرەتادا بریتیبوو لە دەزگایەکی بچووک بەناوی (دەستەی لێکۆڵینەوەی سەرەتایی – الهيئة التحقيقية الاولى)، کە لەدوای کۆدەتاکەی بەعس لە ڕێکەوتی (17.7.1968)دا دامەزرابوو. ئەوەبوو بەرە بەرە سەدام حوسێن سەرکردایەتی ئەو دەستەیەی گرتەدەست. ئەو دەستەیە زۆرتر ئەو کەسانە بوون کە لە ڕێکخستنی هێلی حەنین (خط الحنين)ی حزبی بەعس بوون کە بەر لە گرتنەدەستی دەسەڵات سەدام حوسێن لەنێوان ساڵانی (1964-1966)دا سەرپەرشتی ئەو ڕێکخستنەی دەکرد. دواتریش ئەو دەستەیە تۆزێک گەورەتر کراو دەسەڵاتی زۆرتری پێدرا، سەدام بۆ کەمکردنەوەی دەسەڵاتی نازم گزار لازم ئەوەی دەکرد، ئەوەبوو ناوەکەی گۆڕدراو کرا بە (نووسینگەی پەیوەندییە گشتییەکان – مكتب العلاقات العامة)و لە ساڵی (1972)دا دووبارە کەمێکی تر گەشەی پێدراو فراوانترکراو بوو بە دەزگایەکی هەواڵگری بچووک بەناوی (بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری گشتیی – مديرية المخابرات العامة)، سەعدون شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی (شیعە) بوو بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی، کە باوەڕپێکراوی سەدام و زۆر لێیەوە نزیک بوو، هەروەها لە ساڵی (1973)دا تاهیر ئەحمەد ئەمین یارمەتیدەری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی بووە. لە ساڵی (1977)دا بەرزان ئیبراهیم حەسەن ئەلناسری تکریتی زۆربرای سەدام، لەلایەن سەدام-ەوە بە جێگری بەڕێوەبەری هەواڵگری دامەزرێنرا. دواتریش لە تەموزی ساڵی (1979)دا سەعدون شاکر مەحمود لادراو، بەرزان تکریتی هاتە شوێنی ئەو، کە بەرزان تا (4.10.1983) لەو پۆستەدا مایەوە. بارزان ئیبراهیم تکریتی دوای ڕووخانی ڕژێمی سەدام لە ڕێکەوتی (17.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا. سەرەتا بۆ پرکردنەوەی شوێنی بەرزان، لیوا ڕوکن هشام سەباح فەخری (1940-9.9.2008)،

لە ڕێکەوتی (5.10.1983)دا کرا بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی و فازڵ سلفیج محێمیدی ئەلعەزاوی پورزای سەدام لە ڕێکەوتی (29.10.1983)دا وەکو یارمەتیدەری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی دامەزرێنرا. بەڵام لیوا روکن هشام سەباح فەخری دوای نزیکەی سێ مانگێک لە ڕێکەوتی (30.12.1983)دا لادراو، لیوا دکتۆر فازڵ بەڕاک حوسێن تکریتی لە ڕێکەوتی (3.1.1984)دا وەکو بەڕێوەبەری نوێی ئەو دەزگایە دەست بەکاربوو. دکتۆر فازڵ بەڕاک تاوەکو بەهاری ساڵی (1989) مایەوە. کەواتە لەکاتی ئەنفالەکاندا و بەتایبەت لە ساڵانی (1987–1988)دا، دکتۆر فازڵ بەڕاک بەڕێوەبەری گشتیی دەزگای هەواڵگری بووەو، گومانیش لەوەدا نییە کە ئەو دەزگایەو بەرپرسەکانی و ئەفسەرە پلە بەرزەکانی بەشداری کوشتارەکانی ئەنفال، کیمیاباران و کاولکردنی کوردستان–یان کردووە. لەکاتی ئەنفالەکاندا عەمید نافع ڕەحیم تەها، نوێنەری دەزگای هەواڵگری بووە بۆ گوللەباران کردن و کوشتنی کوردان لە سنووری فەیلەقی یەک و بەتایبەتی لە شاری سلێمانی. لە ڕێکەوتی (25.7.1989)دا دکتۆر فازڵ بەڕاک لادراو کرا بە ڕاوێژکاری سەدام بۆ کاروباری ئاسایشی نەتەوەیی – سەرچاوە: (العراق، العدد (4115)، الاربعاء، 26.7.1989)، دواتریش لە ئەیلولی ساڵی (1992)دا بەتاوانی سیخوڕیکردن بۆ بەرژەوەندی ئەڵمانیا لە تکریت لەلایەن سەدام–ەوە کوژرا. دوای لادانی دکتۆر فازڵ بەڕاک حوسێن ئەلتکریتی لە مانگی تەموزی ساڵی (1989)دا، فازڵ سلفیج محێمید ئەلعەزاوی بۆماوەی چەند مانگێک شوێنەکەی ئەوی گرتەوەو بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی دامەزرێنرا، کە پاش چەند ساڵێک لە مانگی نیسانی (1996) ڕەوانەی زیندان کرا. لە سەرەتای ساڵی (1990)ەوە سەبعاوی ئیبراهیم حەسەن تکریتی زڕبرای سەدام بووە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی و تاوەکو مانگی مارسی ساڵی (1991) مایەوە، لیوا روکن سابر عەبدولعەزیز حوسێن ئەلدوری، کە پێشتر بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی بوو، لە سەرەتای نیسانی ساڵی (1991)ەوە کرا بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی و تاوەکو ئازاری ساڵی (1994) مایەوە. هەروەها لەدوای لادانی فەریق سابر ئەلدوری، فەریق مانع عەبدولڕەشید محەمەد ئەلڕەشید ئەلناسری ئەلتکریتی برای فەریق ڕوکن ماهر عەبدولڕەشید هاتە شوێنەکەی سابیر ئەلدوری. فەریق مانع عەبدولڕەشید لە ساڵی (1998)دا لادراو لیوا رافع دەحام مەجوەل ئەلتکریتی کرا بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی و تاوەکو

مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1999) لەو پۆستەدا مایەوە، بەڵام دوای لادانی لە پۆستی ناوبراو بە سێ رۆژ لە بەغدا بە کارەساتی ئۆتۆمۆبێل مرد کە گومانی پلانی لەناوبردنی لێدەکرێت. دوای لادانی لیوا رافع دەحام تکریتی، لیوا روکن تاهیر عەبدولجەلیل ئەلحەبوش سەلوم ئەلحەبوش لە رێکەوتی (11.10.1999)دا کرا بە بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی، کە پێشتر بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی بووە تاوەکو رێکەوتی (27.9.1999). بۆ ماوەیەکیش هەریەک لە خزر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی بووە، کە بۆ هەریەک لە سابیر ئەلدوری و عەبدولڕەحمان ئەلدوریيە. عەبد حەسەن ئەلمەجید، کە بە (حاجی عەبد) ناسراوەو بۆ عەلی کیمیاوییە ماوەیەک جێگری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی بووە.

فيصل الطلب

2
1
4
3

بەڕێوەبەرێتی ئەمنی گشتیی و بەڕێوەبەرایەتیەکانی ئەمن لە کوردستان:

بارەگای سەرەکی بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی گشتیی لە بەغداو ناوچەی بەلەدیاتی نزیک (سوق الحرة) بوو. ئەرکی سەرەکی ئەو دەزگا داپلۆسێنەرە گرتن و لەناوبردنی ئەندامانی تەواوی پارتەکانی نەیاری حکومەتی بەعس و سەدام بوو. بەهجەت ئەلحاج داود ئەلعەتیە لەنێوان (17.4.1957-2.8.1958)دا بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن بووە. عەبدولمەجید جومعە ئەلبەیاتی لەنێوان (18.8.1958-تا کۆتایی هەمان ساڵ) بەڕێوەبەری گشتیی بووە، هەروەها عەقید تەها ئەلدوری لەنێوان مانگی یولی – دیسێمبەری ساڵی (1958) یارمەتیدەری بەڕێوەبەر (عەبدولمەجید جومعە ئەلبەیاتی) بووە. عەقید عەبدولمەجید جەلیل دوای ئەلبەیاتی هات و تاوەکو لە کودەتای بەعسییەکان لە ڕێکەوتی (8.2.1963)دا کوژرا. جەمیل سەبری وەلی ئەلبەیاتی لەنێوان (8.2.1963-1.1.1964)دا پۆستی بەڕێوەبەری گشتیی بەدەست بووە. موقەدەم ڕوکن ڕەشید موحسین جومعە ئەلعانی لەماوەی نێوان ساڵی (1964-10.10.1966)دا بەڕێوەبەری گشتیی بووە. عەمید ڕوکن عەبدولجەلیل ئەحمەد مەحمود ئەلعوبەیدی لەنێوان (مانگی ئۆکتۆبەری 1966-10.10.1967) وەکو بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن دەست بەکاربووە. ئیسماعیل ڕەشید شاهین لەماوەی نێوان (15.10.1967-19.8.1968)دا پۆستی بەڕێوەبەری گشتیی هەبووە. حامد ئیسماعیل ئیبراهیم ئەلعانی لەنێوان (20.8.1968-7.11.1969) بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن بووە. نازم گزار لازم (شیعە)، سەرەڕای ئەوەی کە کەسێکی سەربازی نەبوو، بەڵام پلەی لیوای پێدراو لە ڕێکەوتی (11.8.1969)دا کرا بە بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن و عەقید عەلی ڕەزا باوە (شیعە) بوو بە جێگری بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی. نازم گزار لە ساڵی (1971)دا گەشەی زۆری بە دەزگای ئەمن داو توانی دەسەڵاتی خۆی لە ڕێگای ئەو بەڕێوەبەرایەتیەوە بەسەر بەعس و ئێراقدا بسەپێنێ. نازم گزار توانی لقی ئەو دەزگا سەرکوتکەرە لە هەموو شارەکانی ئێراق بکاتەوە، بەمەش ترسی خستە ناو دڵی سەدام حوسێن و تادەهات دەسەڵاتی ئەوی سنووردار دەکرد! نازم گزار، کە ئەندامی نووسینگەی سەربازی حزبی بەعسی عارەبی بووە، لە حەوتی تەموزی ساڵی (1973)دا لەگەڵ محەمەد فازڵ کە بەرپرسی نووسینگەی سەربازی پارتی بەعس بوو، بە هاوکاری کۆمەڵێک ئەفسەرو کارمەندی سەربە

ئەمن، هەڵسان بە کودەتایەک لەدژی ئەحمەد حەسەن بەکرو سەدام حوسێن. لەو کودەتایەدا فەریق حەماد شەهاب ئالبوناسر تکریتی، سەرۆکی ئەرکانی سوپا کۆژراو، هەریەک لە فەریق سەعدون غێدان، وەزیری ناوخۆو عەقید روکن عەدنان شەریف شەهاب ئەلتکریتی کە برازای حەماد شەهاب تکریتی بوو هەروەها ئەندامی نووسینگەی سەربازی پارتی بەعس بوو بریندارببوون. هەر هەمان رۆژ بەڕێوەبەری ئەمن نازم گزارو محەمەد فازڵ گیران و، رۆژی دواتر واتە لە ڕێکەوتی (8.7.1973)دا هەردووکیان بەیەکەوە لە سێدارە دران. دوای نازم گزار (عەبدولخالق عەبدولعەزیز سەعید) لەنێوان ماوەی (3.10.1973-18.1.1977)دا بەڕێوەبەری گشتیی ئەو دەزگایە بووە. دکتۆر فازڵ بەڕاک حوسێن لەنێوان (18.1.1977-5.1.1984)دا بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن بووە. فازڵ بەڕاک لە کۆتایی حەفتاکان و سەرەتای هەشتاکان بێبەزەییانە کەوتە گیانی (حزبی دەعوە)و (منظمة العمل الاسلامي)و زۆری لێکوشتن. لە ساڵی (1980)دا ژمارەی هێزەکانی دەزگاکانی (ئەمن، هەواڵگری، هەواڵگری سەربازی و دەزگا تایبەتییەکان) گەیشتە (180) هەزار، هەروەها لە ساڵی (1978)دا وەزارەتی ناوخۆ (152) هەزار پۆلیس، ئەفسەرو کارمەندی هەبووە، گومانیش لەوەدا نییە کە لەدوای دەستپێکردنی شەڕی هەشت ساڵەی ئێراق و ئێران زۆر لەو ژمارەیە زۆرتر بووە. عەلی حەسەن ئەلمەجید ئەلحەسەنی ئامۆزای سەدام حوسێن لە نێوان (8.1.1984-17.2.1987)دا کرا بە بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی. عەبدولڕەحمان ئەحمەد عەبدولڕەحمان ئەلدوری لە ڕێکەوتی (30.1.1986)دا وەکو جێگرەوەی بەڕێوەبەری ئەمن (رديف لمدير الأمن) دامەزراو، دواتر دوای لادانی عەلی کیمیاوی، ئەو لەماوەی نێوان (17.2.1987-14.2.1991)دا پۆستی ناوبراوی هەبووە. کەواتە بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی لەکاتی ئەنفالەکان و ساڵانی (1987-1988)دا تاوانبار لیوا روکن عەبدولڕەحمان ئەحمەد عەبدولڕەحمان ئەلدوری بووە - (الثورة، ژمارە (6657)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (18.8.1988)، ل6). دواتر عەمید روکن حاتەم حەمدان مەحمود ئەلعەزاوی لەنێوان (14.2.1991-8.4.1991)دا بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی بووە. سەبعاوی ئیبراهیم حەسەن مەجید تکریتی، زڕبرای سەدام لەماوەی نێوان (6.4.1991-8.11.1995)دا بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی بووە. دوای ئەویش فەریقی روکن تەها عەباس ئەحمەد ئەلئەحبابی لەماوەی نێوان (8.11.1995-3.6.1997)دا بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن

بووە. فەریق تاهیر جەلیل حەبوش سەلوم ئەلحەبوش لەنێوان ماوەی (10.6.1997–27.9.1999)دا پۆستی بەڕێوەبەری ئەمنی گشتیی هەبووە. لیوا روکن رافع عەبدوللەتیف تولّفاح مەسلّەت ئەلناسری لە ڕێکەوتی (27.9.1999)دا پۆستی بەڕێوەبەری گشتیی ئەمنی هەبووە تاوەکو رووخانی رژێمی سەدام حوسێن لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا. ناوبراو برازای (خەیرولّلا تولّفاح تکریتی) وەزیری بەرگری و جێگری فەرماندەی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکانی ئێراقی سەردەمی شالّاوی ئەنفالەکانە.

عەمید روکن عەبدولڕەحمان عەزیز حوسێن، بەڕێوەبەری ئەمنی ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆم بووەو دوای ئەویش عەمید محەمەد سەحاب ئەلعانی بووە. عەمید روکن یەعروب ئەلڕوبەیعی، بەڕێوەبەری ئەمنی موسڵ، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (262)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی ئەمن ئەکرەم سەعید موسلّاوی (ئەبو سەعد)، بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر تاوەکو ناوەڕاستی سالّی (1988)و دوای ئەویش عەمید تەحسین موسلّاوی هات کە تاوەکو ڕاپەڕین (11.3.1991) لە پۆستەکەیدا مایەوە. عەقید حاتەم عەبدولکەریم خەماس، بەڕێوەبەری ئەمنی سلێمانی (1985–1989)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (31)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقید خەلّەف عەبد ئەحمەد ئەلحەدیسی، بەڕێوەبەری ئەمنی سلێمانی بوو لە کۆتایی سالّی (1989–1991)و لە ڕاپەڕینەکەدا لەناو ئەمنە سوورەکە لەگەڵ رائید کاکل حەمەد مەولودی پاڕێزگار (15.9.1989–8.3.1991)و ئەفسەری ئەمن رائید عەلی، رائیدی ئەمنی ناوزڕاو حەسون عەبدولڕەحیم جوەیر، مولازمی ئەمن عەبدولحەکیم مەحمود حەمادە – جەللادو ئەفسەری لێکۆڵینەوە لە ئەمنە سوورەکەو جەبار شێخ هادی شێخ نوری شێخ حوسێن سۆڵەیی ئەفسەری ئەمنی تەواری بەیەکەوە کوژران، لەگەڵ کوژرانی نزیکەی دووسەت کەس لە بەرپرسانی حزبی بەعس و ئەفسەرو جەللادانی ئەمنی شارەکە. موقەدەم محەمەد حەسەن حەمادە (ئەبو ڕەفعەت)، بەڕێوەبەری ئەمنی کەرکوک تاوەکو سالّی (1987). دواتر عەقید هوشام هات و تا ناوەڕاستی سالّی (1988) مایەوە. پاش ئەویش موقەدەم کامل عەباس موسا بووە

بەڕێوەبەری ئەمنی کەرکوک (1988-1989). عەمید خەیری سالّح داود چلمێران موسلّاوی، بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر لەکاتی ئەنفالکردنی بارزانییەکان و بەڕێوەبەری ئەمنی دهۆک لە سالّەکانی (1985-1987)و ماوەیەکیش بەڕێوەبەری ئەمنی ناوچەی ئۆتونۆمی کوردستان بووە. موقەدەم یاسین ئەلجەیشی، بەڕێوەبەری ئەمنی دهۆک لەکاتی ئەنفالەکاندا لە سالّی (1988)دا، لە کۆتایی سالّی (1988-1990) عەقیدی ئەمن سروچ ئەلحەدیسی ناسراو بە (ئەبو موخلیس) بەڕێوەبەری ئەمنی دهۆک بووە. عەقید غەسان، لەکاتی گفتوگۆی سالّی (1983-1984)ی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و رژێم بەرپرسی پەیوەندییەکانی حکومەت و (ینک) بوو. رائیدی ئەمن حەسون عەبدولڕەحیم جوەیر، ئەفسەری لێکۆڵینەوە لە ئەمنی سلێمانی. مولازمی ئەمن عەبدولحەکیم مەحمود حەمادە، ئەفسەری لێکۆڵینەوە لەئەمنی سلێمانی. رائیدی ئەمن کامیل عەباس موسا، بەڕێوەبەری ئەمنی بەلدەی هەولێر (1984-1988). رائید عزەددین عەباس محەمەد، بەڕێوەبەری ئەمنی بەلدەی هەولێر (1988-1991). بەڕێوەبەری ئەمنی شەقلّاوە، عەقید تەحسین خەلیل نەقشبەندی و عەبد محەمەد عەبدولّلّا بووینە، کە ئەوەی دووەمیان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (203)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. نەقیب حەسەن ئەلدوری، نەقیبی ئەمنی هەولێرو ئەندامی فەرماندەیی هۆبەی حزبی بەعس لە هەولێرو لە تیمی گوللە بارانکردنی بریندارانی بالیسان، خەتێ، توتمە، شێخ وەسانان و خوێندکارانی برایەتی هەولێر بوو. رائید عەبد محەمەد عەبدولّلّا، بەڕێوەبەری ئەمنی شەقلّاوە. مولازمی ئەمن رەشید ئەحمەد خەلّەف، لە ئەمنی سلێمانی. ئەفسەری ئەمن نەقیب حەجاج عەبدولخالق عەلی (مولازمی یەکەم حەجاج ئەحمەد حەردان تکریتی)، دانیشتووی شارەدێی زلوعیە - قەزای بەلەد، بەرپرسو درندەکەی زیندانی (نوگرە سەلمان). رائید غازی کەریم، ئەفسەری ئەمن لە نوگرە سەلمان. رائیدی پۆلیس وسام عەلی کازم، بەڕێوەبەری پۆلیسی هەلّەبجە.

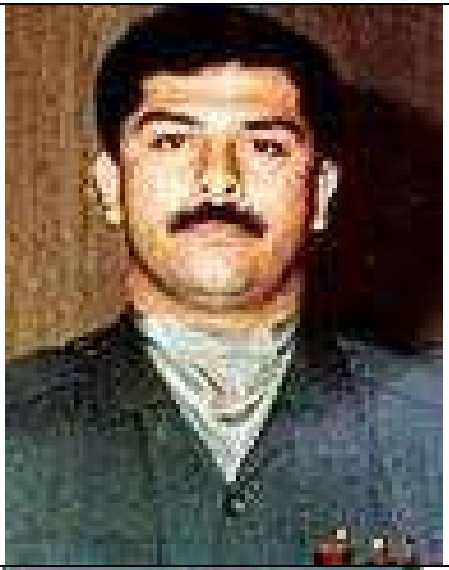

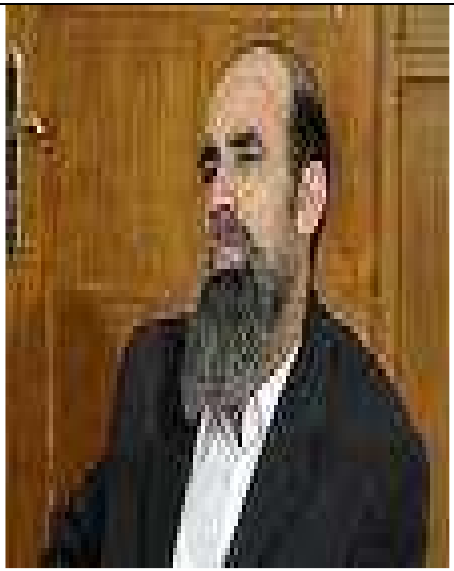
دەزگای ئەمنی تایبەت (جهاز الامن الخاص):

بارەگای سەرەکی ئەو دەزگا تایبەتییە لەناو کۆشکی کۆماری (کۆشکی سەدام) بوو لە شاری بەغدا. ئەرکی سەرەکی ئەو دەزگایە پاراستنی ئاسایشی سەدام، بنەماڵەی سەدام، وەزیرەکان و گەورە بەرپرسانی ئێراقی بوو، هەروەها کارێکی تری ئەو دەزگایە سیخوڕیکردن لەسەر هەموو دەزگا سەرکوتکەرەکانی تری رژێم لە هەواڵگری، ئیستیخبارات، ئەمن، پاسەوانی کۆماری و تەواوی بەرپرسە حزبی و حکومییەکان بوو. ئەو دەزگایە لە ساڵی (1984)دا دامەزراو رائید حوسێن کامل حەسەن ئەلمەجید عەبدولغەفوری زاوای سەدام کرا بە بەڕێوەبەری دەزگاکە. دەزگای ناوبراو رۆژ لەدوای رۆژ دەسەڵاتەکانی زۆرترو ژمارەی ئەندامەکانی زۆرتر دەبوون. حوسێن کامل، بە بەڕێوەبەری ئەو دەزگایە مایەوە تاوەکو کۆتایی ساڵی (1986). دوای ئەوەی حوسێن کامل لادرا، لیوا روکن فەنەر زەین حەسەن ئەلناسری بوو بە بەڕێوەبەرو تا ساڵی (1991) مایەوە. واتە لەکاتی شاڵاوە درندەکانی حکومەتی بەعسی ئێراقی بۆ سەر کوردو کوردستان لە ساڵانی (1987-1988)دا، کە کورد تووشی کیمیا باران و ئەنفالکردن هات لیوا روکن فەنەر زەین ئەلناسری بەرپرسی ئەو دەزگایە بووە. موقەدەم مونعیم شەبیب حەمەد ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری بەدواداچوونی نهێنی تایبەتی سەر بەو دەزگایە بوو. دوو کوڕە خوشکی سەدام بەناوەکانی ئیبراهیم حاجی نایف و ئەحمەد حاجی نایف، کە ئەفسەری پلەبەرزی سەر بەو دەزگایە بوون. نەقیب سەعدی دەحام هەزاع ئەلناسری (کوڕە مامی دیکتاتۆر سەدام حوسێن بوو)، نەقیب زیاد حەسەن هاشم ئەلناسری (کوڕە مامی دکتاتۆر)، ئەفسەرانی سەر بەو دەزگایە بووینە. وەتبان ئیبراهیم حەسەن تکریتی زۆربرای سەدام ماوەیەک سەرۆکی دەزگای ئەمنی تایبەت بووە، کە دوای رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (13.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانەوە دەستگیرکرا. بۆ ماوەیەکی کورتیش عەبد حمود مەحمود ئەلتکریتی، سکرتێری تایبەتی سەدام حوسێن سەرۆکایەتی ئەو دەزگایەی گرتۆتە دەست، کە دوای رووخانی رژێمی شۆڤینیستی سەدام لە ڕێکەوتی (18.6.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا. لە ناوەڕاستی ساڵی (1991)ەوە قوسەی سەدام حوسێن (17.5.1966-22.7.2003) کوڕە بچووکی دکتاتۆری مەزنی ئێراق ئەو

دەزگایەی گرتە دەست تاکو رووخانی رژێمی عروبەی بەعس لە رێکەوتی (9.4.2003)دا. قوسەی سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلتکریتی لە رێکەوتی (22.7.2003)دا لە مالّی (نەواف زێدان ئەلشەمەری) لە (گەڕەکی جووتیاران – حي الفلاح) لە بەرامبەر (گەڕەکی زانکۆ – حي الجامعة) لەناو شاری موسلّی کوردی بەعارەبکراو لەلایەن تیپی (101)ی سەربە سوپای ئەمریکییەوە لەگەڵ مستەفای کوڕی، کە تەمەنی (14) سالّان بوو، هەروەها لەگەڵ عودەی برا گەورەی خۆیدا هەرسێکیان بەیەکەوە کوژران.

دەزگای پیشەسازی سەربازی و وەزارەتی پیشەسازی سەربازی:

تەها یاسین رەمەزان جەزراوی (1938-20.3.2007)، کە جێگری ئەفسەر (نائب ظابط) بوو، سەدام کردی بە ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی پارتی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی هەڵوەشاوەو دواتریش ئەندامی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و جێگری سەرۆک وەزیرانی پێش رووخانی سەدام، لە ساڵی (1975)دا وەزیری پیشەسازی بووە. تەها جەزراوی لەو ساڵەدا بیرۆکەی دامەزراندنی پیشەسازی سەربازی لە ڕێگای دامودەزگای گشتی پیشەسازی هونەری (المؤسسة العامة للصناعات الفنية)دا خستە واری جێبەجێکردنەوە. لە کۆتایی هەمان ساڵدا بە فەرمانی سەدام حوسێن تکریتی جێگری سەرۆک کۆماری ئەوکاتی ئێراق، بڕیاری گواستنەوەی (عەدنان حوسێن عەباس ئەلحەمدانی – شیعە) ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی ئێراقی دا بۆ وەزارەتی پلاندانان و پۆستی وەزیری پلاندانانی پێدرا بۆئەوەی سەرپەرشتی پلانی پێشکەوتنی پیشەسازی بگرێتە ئەستۆ. عەدنان حوسێن حەمدانی (کە سەدام حوسێن دواتر لە ڕێکەوتی 8.8.1979دا کوشتی) توانی پڕۆژەکانی چەکی ستراتیژی تێکەڵ بەو گرێبەستانە بکات کە لە ڕووکەشەوە ئامانجی پێشکەوتنی پیشەسازی و کشتوکاڵ بوو، لەمەش هەریەک لە عزەت ئیبراهیم خەلیل ئەلدوری و تەها یاسین رەمەزانی وەزیری پیشەسازی ئەوکات هاوکاری بوون. عەدنان حەمدانی توانی پڕۆژەکانی چەکی وێرانکاری تەواو (أسلحة الدمار الشامل) لە پلانێکی پێنج ساڵی ئاوەدانکردنەوەی (1976-1980)دا بشارێتەوە – سەرچاوە: (شكيب عقراوي، صدام نهوضا ونكوسا قصة صدام حسين التكريتي من المهد الى اللحد، ل414-415). پێشتریش دەوڵەتی ئێراق لە ساڵی (1967)دا بەهاوکاری ڕووسەکان کارگەیەکی ئەتۆمی لە تووەیسە (التويثة)ی باشووری بەغدا دامەزراندبوو، کە گوایە لەپێناو لێکۆڵینەوەی زانستییە، هەروەها لە ساڵی (1974)یشدا ڕێکەوتنێکی لەگەڵ هیند مۆرکرد لەژێر پەردەی لێکۆڵینەوە لە بواری ئەتۆم بۆ مەبەستی ئاشتی – سەرچاوە: (سەرچاوەی پێشوو، ل129).

سەرەتا دەوڵەتی ئێراق پەیوەندی لەگەڵ دوو کارگەی ئەڵمانی بە ناوەکانی (کارل کۆلپ – Karl Kolp) و (پیلۆت - Pilot)، کە دەکەونە نزیک شاری فرانکفۆرت بەست، ئەو دوو کارگەیە ئامێری دروستکردنی دەرمانی قەلاچۆکردنی زیندەوەریان

بە ئێراق فرۆشتووە. بەڵام ئێراق بە ئاسانی دەیتوانی بەو ئامێرانە گازی ژەهراوی بەرهەم بهێنێت. سەرەتای فرۆشتنی ئەو ئامێرانە لە لایەن دوو کارگەی (کارل کۆپل و پیلۆت) بە ئێراق دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی (1977). کەواتە ئێراق هەر لە زووەوە لە هەوڵی دروستکردنی چەکی کۆکوژی و ژەهراوی بووە - سەرچاوە: (ڕێکخراوی – V. I. S. D. P - ئەڵمانی، کوردستان گەورەترین هێرش بە چەکی کوشندەی کیمیاوی لەدوای جەنگی یەکەمی جیهانییەوە دژی کوردەکانی ئێراق، ل29 + 35).

کاتێک کە حکومەتی ئێراق سەرقاڵی شەڕی ئێران بوو، هێزێکی ئاسمانی ئیسرائیلی لە ڕێکەوتی (7.6.1981)دا پەلاماری کارگەکانی تەمووزی ئەتۆمی (مفاعل تموز النووي) لە شارۆچکەی توەیسە داو بەتەواوی کاولی کرد، بەبێ ئەوەی هێزی ئاسمانی بەرگری ئاسمانی ئێراقی بتوانن بەرگری بکەن. بۆ نموونە دەوڵەتی ئێراقی سەدام و بەعس تەنیا لە ساڵانی (1981–1982)دا بەگوێرەی شارەزایانی هەواڵگری بای (350.000.000) سێ سەد و پەنجا ملیۆن دۆلار کەرەستەی لەناوبردنی زیندەوەری بەرهەم هێنابوو - سەرچاوە: (ڕێکخراوی – V. I. S. D. P - ئەڵمانی، کوردستان گەورەترین هێرش بە چەکی کوشندەی کیمیاوی لەدوای جەنگی یەکەمی جیهانییەوە دژی کوردەکانی ئێراق، ل39). کە بەهۆی ئامێرو ئەو کەرەستە خاوانەی لە ئەڵمانیا دەیکڕین بەرهەمی هێناون. هەروەها کارگەی (فۆست)ی نەمساوی بە هەمان شێوەی هەردوو کارگەی ناوبراوی وڵاتی ئەڵمانیا ئامێرو دەرمانی لەناوبردنی زیندەوەری بە رژێمی ئێراق فرۆشتووە، کە ئێراقیش ئەو دەرمانی قەڵاچۆکردنی زیندەرانەی گۆڕیوە بۆ قەڵاچۆکردنی مرۆڤ و لەسەر هاووڵاتی کوردی تاقیکردۆتەوە.

دواتر لە ساڵی (1984)دا کاتێک کە رائید حوسێن کامل حەسەن ئەلمەجید کرا بە بەڕێوەبەری دەزگای ئەمنی تایبەت، هەر لەهەمان کاتدا سەرپەرشتیکردنی دەزگای پیشەسازی سەربازی پێسپێردرا. رائید حوسێن کامل لەو ئەرکەیدا فەریقی ئەندازیار عامر محەمەد ڕەشید ئەلعوبەیدی و فەریقی ئەندازیار عامر حەمودی حەسەن ئەلسەعدی هاوکاری بوون. فەریقی ئەندازیار عامر حەمودی ئەلسەعدی، وەزیری پیشەسازی سەربازی بوو تاوەکو بەهاری ساڵی (1988)، هەرچەندە دوای ڕوخانی رژێمی سەدام حوسێن لە ڕێکەوتی (12.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا، بەڵام پاش ماوەیەک ئازادکرا بێئەوەی بدرێتە هیچ دادگایەک. عەقید

حوسێن کامل حەسەن ئەلمەجید عەبدولغەفور، لە ڕێکەوتی (3.4.1988)دا کرا بە وەزیری پیشەسازی و پیشەسازی سەربازی (الثورة، (6523)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل1)، پاشانیش چەند ساڵێک وەزیری بەرگری و ماوەیەکیش وەزیری نەوت، کەچی دواتر لە ڕێکەوتی (8.8.1995)دا لە ڕژێم جیابووەوەو ڕایکردە وڵاتی ئوردەن و، دوای نزیکەی شەش مانگ گەڕایەوە باوەشی سەدام، بەڵام سەدام لێی خۆش نەبوو بەڵکو لە ڕێکەوتی (23.2.1996)دا لەگەڵ باوکی و هەردوو براکەی سەدام کامل مەجید و عەبدولحەکیم کامل مەجید و چەند کەسێکی تری خێزانەکەیان هەمووانی کوشتن.

هومام عەبدولخالق عەبدولغەفور، سەرۆکی لیژنەی هێزی ئەتۆمی – (الثورة، ژمارە (6566)، سێشەممە، ڕێکەوتی (17.5.1988)، ل4)، پێش ڕووخانی ڕژێم وەزیری خوێندنی بااڵو تویژینەوە زانستییەکان بوو، دواتر لە ڕێکەوتی (19.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە دەستگیرکرا. بەگوێرەی لاپەڕە (5)ی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6555)ی هەینی، ڕێکەوتی (6.5.1988)دا هەریەک لە (عەمید حوسێن کامل حەسەن، بەڕێوەبەری دەزگای بەرهەمهێنانی سەربازی، دکتۆر عامر حەمود ئەلساعدی، فەریقی دکتۆری ئەندازیار عامر محەمەد ڕەشید، عەمید ڕوکن فائیز عەبدوڵاڵ شاهین، عەقید دکتۆری ئەندازیار ئەحمەد مورتەزا ئەلزوهەیری، دکتۆر سەفاء هادی جەواد ئەلجبوری، ئەندازیار نزار جومعە ئەلقەسیر و موقەدەمی ئەندازیار ڕەعد ئیسماعیل جەمیل ئەلئەعزەمی) بەهۆی بەشداریان و هەوڵەکانیان لە داهێنانی چەکی کۆکوژی (وسام ئەلڕافدەین)یان وەرگرتووە. دکتۆرە ڕحاب ڕەشید تەها ئەلعەزاوی، ژنی وەزیری نەوت فەریقی ئەندازیار عامر محەمەد ڕەشید ئەلعوبەیدی بوو، کە ناسراوە بە دکتۆرە بەکتریا (الدکتورة الجرثومة) یان مەدام ئینتراکس (أم الجمرة الخبیثة)، زانای چەکی کیمیاوی و بەڕپرسی بەرهەم هێنانی چەکی بایۆلۆجی و بەڕپرسی تاقیگەی ئێراقی بۆ بەرهەم هێنانی میکرۆب لە پێناوی دروستکردنی بۆمبی جەنگی بووە، هەروەها ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمی ئێراقی حزبی بەعسی عارەبی بوو، کە لە ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (12.5.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمەریکییەوە دەستگیرکرا، کەچی بێئەوەی بدرێتە هیچ دادگایەک لە ناوەڕاستی مانگی دیسێمبەری ساڵی (2005)دا لەگەڵ دکتۆرە هودا ساڵح مەهدی عەماش (کە پێشتر لە ڕێکەوتی (5.5.2003)دا دەستگیرکرابوو) ئازادکران. فەریق

عامر محەمەد رەشید ئەلعوبەیدی، لە ساڵی (1989)ەوە کرا بە بەڕێوەبەری دەزگای پیشەسازی سەربازی، دوای روخانی سەدام لە ڕێکەوتی (28.4.2003)دا لەلایەن هێزەکانی فرە رەگەزەوە دەستگیرکرا، بەڵام ئەویش دواتر بێئەوەی بدرێتە دادگا ئازادکراو ئێستا لەگەڵ ژنەکەی لە سەنعای پایتەختی یەمەنن. لیوا روکنی فڕۆکەوان مەزاحم سەعب ئەلحەسەن التکریتی، جێگری بەڕێوەبەری پیشەسازی سەربازی و لەکاتی رووخانی رژێمدا فەرماندەی چەکی ئاسمانی (قائد السلاح الجوي) بوو، لە لایەن هێزەکانی ئەمریکییەوە لە ڕێکەوتی (23.4.2003)دا دەستگیرکرا. عەقیدی روکن مەیسەر رەجا شەڵاح حەسون ئەلتکریتی، جێگری دووەمی بەڕێوەبەری پیشەسازی سەربازی. دکتۆر عەبدولجەبار ئەحمەد ئەلزوبەیدی، بەڕێوەبەری عەمبارەکانی چەکی کیمیاوی سوێرە. دکتۆر جەعفەر زیاء جەعفەر، بەرپرسی یەکەمی چەکە کۆمەڵکوژەکانی رژێمی سەدام لەکاتی شاڵاوە هۆڤییەکەی ئەنفالەکاندا لە ساڵانی (1987-1988)دا، کە دکتۆری ناوبراو بە باوکی بۆمبی ئەتۆمی ئێراق ناسرابوو، ئەو لە کارگەی (مفاعل تموز النووي) دەستی پێکردبوو کە ئیسرائیل لە ڕێکەوتی (7.6.1981)دا لە هێرشێکی ئاسمانیدا کاولیکرد، هەروەها ناوبراو کوڕی دکتۆر زیاء جەعفەری وەزیری ئابووری کابینەی دەیەمی حکومەتی نوری سەعیدە، کە لەنێوان ماوەی (10.12.1949-6.1.1949)دا ئەو پۆستەی هەبووە. دکتۆر نوعمان ئەلنعیمی، سەرۆکی بنکەی توێژینەوەی ئەتۆمی و بەڕێوەبەری گشتیی پێشووی دەستەی پیشەسازی سەربازی، کە دواتر وەکو راوێژکاری هێزە ناوکییەکانی ئێراقی لەنێوان ساڵانی (1983-1988) کاری کردووە، پاشان لەنێوان ساڵانی (1988-1992)دا بۆتە بەڕێوەبەری پرۆژەی ژمارە (3) کە ناوی نهێنی بووە بۆ بەرنامەی بەرهەمهێنانی ئەتۆمی ئێراقی، دکتۆر نوعمان نعیمی لەنێوان ساڵانی (1993-1998)دا بەڕێوەبەری گشتیی دەستەی پیشەسازی سەربازی بووەو ئێستاکەش لە وڵاتی ئیماراتی عارەبییە. دکتۆر عەبدولڕەزاق ئەلهاشمی – عارەبی شیعە، سەرۆکی ڕێکخراوی وزەی ئەتۆمی. زەرخام ئەلجەڕاح ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری گشتیی لە وەزارەتی پیشەسازی سەربازی ساڵی (1988). سەعدوڵڵا فەتحی، بەڕێوەبەری گشتیی بەرهەمهێنانی چەکی کۆمەڵکوژی رژێمی ئێراق. عەمید روکن مەحمود فەرەج بیلال ئەلسامەڕائی، بەرپرسێکی بەرز لە بەڕێوەبەرایەتی چاودێری نیشتمانی و بەرپرسی بەرهەمهێنانی چەکی کیمیاوی. عەبدولتەواب مەلا

حوەیش تکریتی، وەزیری پیشەسازییە قورسەکان کە پەیوەندییەکی توندو تۆڵی هەبووە لەگەڵ ئەو وەزارەتەو هارکارو یارمەتیدەریان بووە، کە پێش رووخانی رژێم هەم وەزیری پیشەسازی سەربازی و هەم جێگری سەرۆکی وەزیران بووە، بەڵام دوای لەناوبردنی رژێم لە رێکەوتی (2.5.2003)دا کەوتە دەست هێزەکانی هاوپەیمانەوە. عەمید حاتەم عەبدوڵڵا سەقەر، ئەندامی لیژنەی سەرپەرشتی تیمی کردەوەی (موزدەوەج 24). مولازمی یەکەم سەفاء محەمەد رەزا مەهدی، سەرۆکی لیژنەی چاودێریکردنی ماددە کیمیاوییە لەناوبەرەکان لە لیوای (443). تەڵاڵ سەرسام، بەڕێوەبەر لە دەزگای پیشەسازی سەربازی و نوێنەری ئێراق بۆ کۆمیتەی کەرەستە کیمیاوی و گازە کوشندەکان لە رێگای تاوانباری هۆڵەندی (فرانس ڤان ئەنرات). ئەندازیار ماجد مزبان ئەلدلێمی، ئەندازیار لە وەزارەتی پیشەسازی سەربازی. فازڵ عەباس عامر بەرپرسێکی وەزارەتی سەربازی بووە.

کارگەی (عەکاشات) شانبەشانی کارگەکانی سامەڕا، قائم، موسڵ و تاجی یەکێک بووە لە گەورەترین (11) کارگەکەی بەرهەمهێنانی چەکی کیمیاوی و کۆکوژی لە ئێراق. رژێمەکەی بەعس و سەدام بۆ بەرهەمهێنانی چەکی کیمیاوی، بایۆلۆجی و کۆمەڵکوژییەکان گرێبەستی لەگەڵ (207) کۆمپانیای جیهانی وڵاتانی (ئەمەریکا، ئەرجەنتین، ئەڵمانیا، ئیسپانیا، ئیتاڵیا، بەریتانیا، بەرازیل، بەلجیکا، جێرسی، فەرەنسا، ژاپۆن، هیندستان، هۆڵەندە، مۆناکۆ، میسر، پۆڵۆنیا، سوید، سویسراو یۆنان). بەستووە، کە لە نێویاندا (90%)یان ئەوروپی و ئەمریکی بووینە، لە (10%)ەکەی تریش سەربە وڵاتانی تر بووینە. وڵاتانی ئەوروپا بەتایبەت (ئەڵمانیا، ئیتاڵیا، بەریتانیا، فەرەنساو سویسرا) یارمەتی زۆری ئێراقیان داوە بۆ بەرهەمهێنانی ئەو جۆرە چەکانە. هەروەها لە کارگەی (عوکاشات)دا بە سەدان پسپۆر، زانا، ئەندازیارو کارمەندی بیانی تایبەت بە بەرهەمهێنانی چەکی کیمیاوی کاریان کردووە، لەنێویاندا (30) پسپۆرو ئەندازیارو زانای روسی هەبووە کە ئەمانەی خوارەوە بوون:

1- ئەلیگ میخائیل ڤیچ.
2- ئەناتۆلی بەگاتەف.
3- ئەناتۆلی روسلانەف.
4- ئەندریی ئیڤانە ڤیچ.

5- ئەنتۆن ئەگینۆف.
6- ئیگەر سەکەلۆف.
7- ئیڤان رۆزەف.
8- ئەلیکساندەر یاکەڤلیف.
9- ئەلیکسێی لیۆنەف.
10- بەریس نەدێژدین.
11- تایتانە سونتیڤە.
12- دینیس رەمانەف.
13- ڤەلێری پیترۆڤیچ.
14- ڤلادمیر میلنیکەف.
15- ڤەدیم زیکین.
16- ڤیکتەر نیکەلایف.
17- فیودەر کەنستە نتینەڤیچ.
18- کۆستە سمیلیاکەف.
19- لیڤیتان گراسیمەف.
20- مارک پۆگا چیۆف.
21- مەکسیم بریوموف.
22- میخائیل کنیازیف.
23- پیۆتەر نیکسێچ.
24- پاڤێل خەریتۆنەف.
25- ستیپان بانتیشیف.
26- ستانیسلاف نەڤیکەف.
27- سڤیتلانە سەگۆڤە.
28- سیرگیتی پۆشکاریۆف.
29- سیریۆژە دینیەف.
30- یوری بابروف - سەرچاوە: (عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، ڕەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی یەکەم، ل65).

دەسەڵاتدارانی بەعس و پیاوەکانی سەدام هەر لە سەرەتای ساڵی (1981)ەوە بەهۆی دەزگای پیشەسازی سەربازی و وەزارەتی پیشەسازییەوە دەستیانکردووە بە بەرهەمهێنانی گازو چەکی کیمیاوی. بەڵام بەشێوەیەکی چڕوپڕ لە ساڵانی (1986-1987)دا پەرەیان پێداوە. ئێراق لە سەرەتای ساڵی (1988)دا لە کارگە کیمیاوییەکانی خۆیدا بڕێکی یەکجار زۆر پیشەسازی کیمیاوی بەرهەمهێناوە کە بریتین لە (Sarin, Tabun, Zyanid, Mustardgas, CX, VX, Kemikbinder – زارین، تابون، سیانید، گازی مۆستەرد (خەردەل)، سی ئێکس، ڤی ئێکس و کیمیاوی مزدەوەج)، کە لە کیمیا باران کردنی شاری هەڵەبجەدا بەکار هاتوون. دوو لەو تاوانبارانەی کە زۆرترین کەرەستەی کیمیاوییان بە ئێراق فرۆشتبێت، (سەعید حەداد)ی ئەمریکی بە رەگەز ئێراقی و بازرگانی بە رەگەز هۆڵەندی (فرانس ڤان ئەنرات) بووینە، کە دووەمیان بەهۆی هەوڵ و کۆششی دڵسۆزان و وڵاتپەروەرانی ڕێکخراوەکانی (کۆمیتەی بەدادگاییکردنی تاوانبارانی هەڵەبجە و ناوەندی هەڵەبجە دژ بە ئەنفالکردن و جینۆسایدی گەلی کورد – چاک، کە لە ڕێکەوتی (5.1.2002)دا دامەزراوە)، دادگایەکی هۆڵەندی لە شاری لاهای لە ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی (23.12.2005)دا سزای (15) ساڵ زیندانی بۆ فرانس ڤان ئەنرات بڕییەوە، کە دواتر دادگای پێداچوونەوەی شاری لاهای لە ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (9.5.2007)دا بڕیاری دادگای لاهای جێگیرکرد کە سزای پازدە ساڵ زیندانیکردن بوو بۆ تاوانباری ناوبراو. ئەو بڕە کەرەستەیەی کە تاوانباری ناوبراو بە ئێراقی فرۆشتووە، ئێراق (350) تۆن گازی خەردەڵو (812) تۆن گازی مێشک (تابون)ی لێ بەرهەمهێناوە، هەروەها (250) تۆن کەرەستەی (ڤی ئێکس)ی کڕیوە کە زۆربەی لەکوردستانی ئێراقدا لەکاتی کیمیاباران کردنی کوردستان و هەڵەبجەو ئەنفالەکاندا لە ساڵانی (1987-1988)دا بەکارهێنراون. کەرەستەی سەرەکی لە بەرهەمهێنانی گازی خەردەل بریتیبووە لە مادەی (تی. دی. گی) کە فرانس ئەنرات (1116) تۆنی بە دەوڵەتی ئێراق فرۆشتووە. ئێراق هەم کارگەی بەرهەمهێنانی گازی خەردەل و هەم کارگەی پڕکردنی گوللە تۆپ بە چەکی کیمیاوی هەبووە. سەرەڕای ئەمانەش تۆپ و ڕاجیمەی نەمساوی زۆر ناسراو بوون لە ئێراق و کوردستان کە بڕێکی یەکجار زۆری لە وڵاتی نەمسا دەکڕی و بۆ کوشتن و جینۆسایدکردنی کورد بەکاری دەهێنان.

ئێراق نزیکەی نیوە زۆرتر لە پێوانەی خاکی باشووری کوردستانی کیمیاباران کردووە لە ئەنجامی بەکارهێنانی زۆرتر لە (8500) تۆن چەکی کیمیاوی و کۆمەڵکوژی بە هەموو جۆرەکانیەوە.

ئەو گازانەی کە ئێراق لە دژی کورد بەکاری هێناون بریتیین لە گازی خنکێنەر، گازی دەمارو گازی سوتێنەر.

بسم الله الرحمن الرحيم

004966

الجمهورية العراقية
مجلس قيادة الثورة
هيئة التصنيع العسكري

٢٤٨ ع

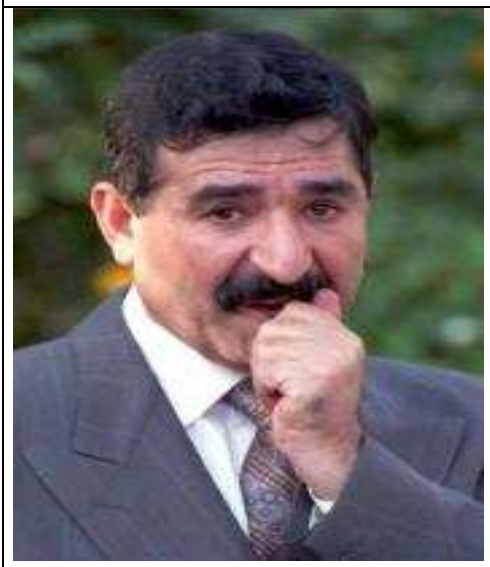
١. ان مجموعة الفرسان المعروفين بـ (الباش) الموالين الى الحكومة العراقية يقدر عددهم بـ (عشرون الف) شخص بقيادة المدعو ملكو يتهيئون لشن هجوم واسع على مقرات أفراد البيشمركة في شمال العراق وخاصة مقر الفرع الأول .

٢. ان الوحدات العسكرية العراقية ستهاجم خلال اليومين أو ثلاثة أيام القادمة مقر الفرع الأول بالأسلحة الكيمياوية .

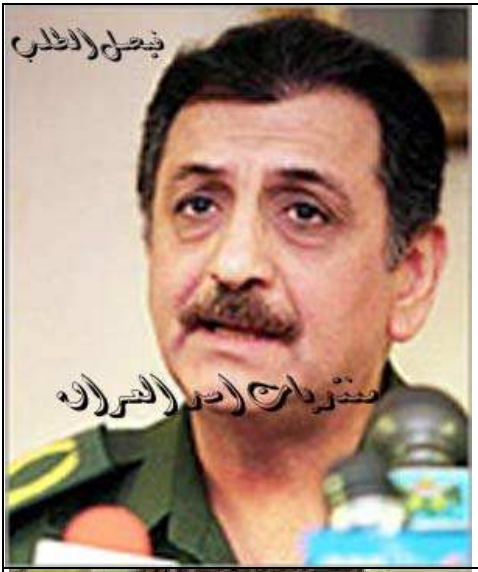
٣. تحاول افراد البيشمركة الأكراد بقدر الأمكان من الوحدات العسكرية العراقية في الناحية لأجل حماية انفسهم من الهجمات الكيمياوية .

www.elriyadh.com

عدنان الحمداني

نبصل الطلب
ستزداد اسر العراق

www.gulfson.com

هدی عماش (رۆیترز)

یەکەی کوشتارگەی مرۆڤ (وحدة المجازر البشرية) ناسراو بە یەکەی (وحدة 5013):

بەڕێوەبەری یەکەی (المجازر البشرية)، عەقید روکن (کەیعان کەنوش)ی کوڕە خوشکی دیکتاتۆری ئێراق (سەدام حوسێن) بوو. ئەو یەکەیە دەکەوتە دەستە راستی شارۆچکەی (سوێرە) بە (10–12) کیلۆمەتری باشووری شاری بەغدا، شارۆچکەی (سوێرە)ش دەکەوێتە سەر ڕێگای سەرەکی نێوان بەغداو بەسرا. هەندێک لە ئەندامە ناسراوەکانی ئەو یەکەیە بریتین لە: (دکتۆر عەبدولجەبار ئەحمەد ئەلزوبەیدی، بەڕێوەبەری کۆگاکانی سوێرەیە. عەمید حاتەم عەبدوڵڵا سەقەر، ئەندامی لیژنەی سەرپەرشتیاری تیپی پرۆسێسی (مزدوج 24). دکتۆر (ها. م. ر)، سەرۆکی لیژنەی هاوبەشی تیمی (1). یارمەتیدەری کیمیاوی (ف. ج. أ)، ئەندامی لیژنەی تیمی (1). فەریقی یەکەمی روکن ئەیاد فتەیح خەلیفە ئەلڕاوی، فەرماندەی هێزەکانی گاردی کۆماری (کە دوای ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (5.6.2003)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانەوە دەستگیرکرا). فەریقی روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی، فەرماندەی فەیلەقی پێنج. لیوا روکن سامی بەشیر، جێگری پشکێنەری گشتی سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان. لیوا روکن بارەق عەبدوڵڵا حاجی ئەلحنتە، فەرماندەی هێزی تایبەتی پاراستنی نەوت. لیوا عادل ئەلسەغار، پشکێنەری فڕۆکەوانی سوپا. لیوا راغب، پشکێنەری یاسایی. لیوا سالم، پشکێنەری یاسایی. عەمید روکن زەکی محەمەد، پشکێنەری هەواڵگری (ئیستخبارات). عەمید روکن خزەیر، پشکێنەری هەواڵگری. عەمید شەهاب ئەحمەد، پشکێنەری کیمیاوی. عەمید عەبدولئیلا عەبدولئەمیر ئەلمەشهەدانی، پشکێنەری کیمیاوی. عەمید عەبدولقادر ئیبراهیم ئەلدوری، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتیی حزبی بەعسی عارەبی. هەروەها حامد یوسف حەمادی، سکرتێری سەرۆک کۆماری ئێراق (سکرتێری سەدامی دیکتاتۆر) ناوی هاتووە لە بەڵگەنامەکانی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەدژی دانیشتوانی بێتاوانی کوردستان لە ساڵانی (1987–1988)دا کە بە ساڵی ئەنفال و کیمیاباران کردنی کورد ناسراون.

فەرماندەکانی سەربازگەی تۆبزاوە:

عەمیدی روکن ناتق نوری سالّح، فەرماندەیی سەربازگەی تۆبزاوە، موقەدەم روکن موحسین عەتیە ئەلعوبەیدی، جێگری فەرماندەیی سەربازگەی تۆبزاوە. ئەو سەربازگەیە بریتیبوو لە یەکەیەکی خەلفی ئەنفال، وە ژووری ئۆپراسیۆنیان لەم ئەفسەرانە پێکهێنابوو: (عەقید روکن کەمال مستەفا عەبدوڵڵا سولّتان ئەلمەجید ئەلناسری ئەلتکریتی، بەرپرسی یەکەی خەلفی ئەنفال و سەربە دەزگای ئەمنی تایبەت، کە دوای رووخانی رژێم لە رێکەوتی (17.5.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکاوە دەستگیرکرا. عەقید روکن فەنەر زەین حەسەن ئەلناسری، جێگری بەرپرسی یەکەی خەلفی ئەنفال و بەڕێوەبەری دەزگای ئەمنی تایبەت. لیوای روکن تالع خەلیل رەحیم ئەلدوری، لە سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپاو ئەفسەری حەرەکات. عەقید روکن تاریق فەیزی محەمەد ئەلهەزاع، سەرۆکی نووسینگەی شۆڕشگێڕانی تەموز کە پاسەوانی تایبەتی سەرۆکایەتی کۆمار بووە. عەمیدی روکنی هێزی تایبەت بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحنتە، فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی پارێزگاری نەوت. موقەدەم موحسین عەتیە ئەلعوبەیدی، جێگری سەربازگەی تۆبزاوە بوو. موقەدەم خالید محەمەد، ئەفسەری مەشق پێکردن. نەقیب مەهدی ئەحمەد. نەقیب محەمەد نافع، ئەفسەری حەرەکات. مولازم قەیس ئەلدوری، ئەفسەری حەرەکات. مولازم ئەحمەد حەسەن، ئەفسەری ئالیات). موقەدەم عیسا حەویجەیی، بەڕێوەبەری زیندانی تۆبزاوە بووە.

ئەو کەسانەی کە بە بەردەوامی هاموشۆی ئەو سەربازگەیان دەکرد بریتیبوون لە: (عەلی حەسەن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی (عەلی کیمیاوی)، رازگری نهێنی نووسینگەی باکووری پارتی بەعسی سوشیالیستی عارەبی. رازی حەسەن سەلمان، جێگری ئەمینداری گشتیی بیرۆی باکوور. فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی، سەرۆکی ئەرکانی سوپا. فەریق روکن حوسێن رەشید محەمەد عارەب ئەلتکریتی، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا – بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان. فەریق روکن ئەیاد فتەیح خەلیفە ئەلڕاوی، فەرماندەی گاردی کۆماری، کە دواتر لەلایەن هێزەکانی ئەمریکاوە لە رێکەوتی (4.6.2003)دا دەستگیرکرا. لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری

هەوالگری گشتیی سەربازی. فەریقی روکن عەلائەدین کازم حەماد ئەلجەنابی، ئەمینداری نهێنی گشتی فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان. لیوا روکن عەبدولواحید شنان ئالڕبات، لە سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان. عەقید روکن وەلید نایف شبیب، بەرپرسی هۆبەی (3)ی کوردەکان لە بەڕێوەبەری هەوالگری گشتیی سەربازی و بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەوالگری ناوچەی باکوور. لیوا روکن سەلاح عەبود مەحمود جاسم ئەلجبوری. فەرماندەی فەیلەقی (2)و فەیلەقی (6) کە هەردوو فەیلەق بەشداری ئەنفالەکانیان کردووە. خدر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، ئەمینداری نهێنی لقی کەرکوکی پارتی بەعس. لیوای روکن یونس محەمەد سلێمان ئالزەڕب، بەڕێوەبەری پلاندانان. لیوای روکن ئیبراهیم عەبدولستار محەمەد ئەلدەهان، فەرماندەی تیپی حەمورابی و ئەفسەری روکن لە سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا، کە لەلایەن هێزەکانی ئەمریکاوە لە ڕێکەوتی (15.5.2003)دا دەستگیرکرا. تاهیر تۆفیق یوسف ئەلعانی، سکرتێری بیرۆی باکووری ڕێکخستنەکانی پارتی بەعسی سۆشیالیستی عارەبی. عەمید روکنی ق. خ. بارەق عەبدوڵڵا حاجی ئەلحنتە، فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی پاڕێزگاری نەوت. لیوا روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی، فەرماندەی فەیلەقی (5). عەمید روکن عائد مخلّف ئەلعجیل ئەلتکریتی، لە هەوالگری گشتیی سەربازی بوو دواتریش بەپلەی فەریق روکن بووە بەڕێوەبەری هەوالگری گشتیی سەربازی. عەمید موعتەمەد نعمەت حەمەد ئەلتکریتی، سەربە دەزگای هەوالگری فەیلەقی (1). عەقیدی روکن فەرحان موتلەگ سالّح خەلّەف ئەلجبوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەوالگری ناوچەی ڕۆژهەلات. عەقید روکن فەنەر زەین حەسەن ئەلناسری، جێگری بەرپرسی یەکەی خەلفی ئەنفال و بەڕێوەبەری دەزگای ئەمنی تایبەت بوو.

عەقید تاهیر عەبدولجەلیل حەبوش سەلوم ئەلحەبوش ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری نووسینگەی عەلی حەسەن مەجید، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (268)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. رائید نەزهان تۆغان، بەرپرسی پاسەوانەکانی عەلی حەسەن مەجید. هەریەک لە (رائید عەبدی پاسەوانی عەلی حەسەن کیمیاوی، مولازمی یەکەم سعود عەزاوی، مولازمی یەکەم حازم، مولازمی یەکەم سائب تکریتی و مولازمی یەکەم سائم ئەنباری، کە هەموویان پاسەوانی عەلی

کیمیاوی بووینە، لە تیمی گوللە بارانکردنی ئەنفالەکان بووینە). (موفەوەزی ئەمن و شۆفێری شۆڤڵ عەبدولحەسەن مۆحان موراد، موفەوەزی ئەمن و شۆفێری شۆڤڵ ئەحمەد ئیسماعیل تکریتی و موفەوەزی ئەمن و شۆفێری شۆڤڵ فەرحان جابر نەجەفی، ئەو سێ کەسە گۆڕەهلّکەن بووینە بە شۆڤەڵ و خەڵکی ئەنفالەکانیان زیندەبەچاڵ کردووە). ئەو تاوانبارانەی سەرەوە بەگوێرەی قسەکانی موفەوەزی ئەمن عەبدولحەسەن مۆحان موراد، یازدە ئەفسەری رژێم تەنیا لە شەوی (12.8.1988)دا نزیکەی (1300) هاوولاتی کوردی بێتاوانی گوندنشینیان بەهۆی گوللەبارانەوە ئەنفالکردووەو، تێکڕایان دواتر خستوونەتە ناو بیست چاڵ و خۆڵیان بەسەردا کردوون. عەبدولحەسەن مۆحان موراد، موفەوەزی ئەمنی سەربە دەزگای ئەمنی تایبەت و شۆفێری یەکێک لە شۆڤڵەکانی کە هەزاران کوردی سیڤیلی ئەنفال کردووەو خۆڵی بەسەردا کردوون، سەبارەت بە ئەنفالکردنی ژنە عارەبێک کە پێشمەرگەی حزبی شیوعی ئێراقی بووە، دەڵێت: (پێم ناخۆش بوو ژنە عارەبەکەیان کوشت، لەبەرئەوەی عارەب بوو. بەڵام پەشیمان نیم لەو کارەی کردوومە لەدژی کوردەکاندا) – سەرچاوە: عارف قوربانی، لە ئوم رێعانەوە بۆ تۆبزاوە – ئەو سایەق شۆفڵەی بەشێک لە ئەنفالەکانی داپۆشی، چاپخانەو ئۆفسێتی ئارابخا، باشووری کوردستان – کەرکوک، 2004. لەکاتی ئەنفالەکانی ساڵی (1988)دا، زۆرتر لە سێ هەزار منداڵ لە تۆبزاوە لەبەر نەخۆشی و لەبرسان مردن، کەچی ناوبراو تەنیا پێی ناخۆش بووە ئەو ژنە عارەبەیان کوشتووە، تەنیا لەبەرئەوەی عارەب بووە، کەچی دوای ئەو تاوانە گەورەیەش بەرامبەر بە کوردو کوردستان کە سەدان هەزار کەس لەناوبردران و هەر خۆی خۆڵی کردۆتە سەر سەدان و هەزاران کەسی بێتاوان، نە پەشیمانەو نە ئامادەشە داوای لێبوردن لە کورد بکات، لە ئەنجامی بەشداریکردنیدا لە ئەنفالکردنی دەیان هەزار کوردی بێتاوان لە تۆبزاوە.

هامووشۆکردنی ئەو ئەفسەر، فەرماندەو کاربەدەستە گەورانە لەپێناوی لە نزیکەوە سەرپەرشتی کردنی شالاوە دڕندانەکانی ئەنفال و لەناوبردن و بەکۆمەڵکوشتنی خەڵکی دێهاتەکانی ناوچەکانی ئەنفال بووە. هەروەها موقەدەمی پۆلیس ئیحسان ئەحمەد، بەرپرسی زیندانی نوگرە سەلمان بووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی شەشەم، ل297)، رائید غازی کەریم، ئەفسەری ئەمن لە نوگرە سەلمان

بووە کە دیلە کوردەکانی زۆر ئەشکەنجە داوەو مامەڵەی نامرۆڤانەی لەگەڵدا کردوون. (عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، ڕەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی دووەم،ل167).

سوپای ئێراق و پێکهاتەکانی:

هەروەکو چۆن حکومەتی ئێراق دەستکردی ئینگلیزەکان بوو، بەهەمان شێوەش سوپاکەشی هەر دەستکردی ئەوان و پیاوانی ئەوان بووینە. بیرۆکەی دامەزراندنی ئەو سوپایە دەگەڕێتەوە بۆ یەکێک لە پیاوە هەرە ناسراوەکانی ئەوسای هەواڵگری ئینگلیز کە تۆماس ئێدوارد لۆرانس (Thomas Edward Lawrence) بووە. تۆماس لاورانس کە بە لۆرانسی عارەب ناسرابوو (16.8.1888-19.5.1935) دۆستێکی نزیک و هەرە دڵسۆزی نەتەوەی عارەب بوو، لە ڕێکەوتی (8.8.1920)دا لە ڕۆژنامەی (ئۆبزێرڤەر)ی بەریتانی و لە (22.8.1920)دا لە ڕۆژنامەی (ساندای تایمس)دا باسی دامەزراندنی سوپایەکی بۆ ئێراق کردبوو. هەروەها باوەڕپێکراوی باڵای بەریتانی لە ئێراق (سێر پێرسی زەکەریا کۆکس)، لەکاتی بەستنی کۆنگرەی قاهیرە کە لە ماوەی نێوان (12-30.3.1921)دا لە میوانخانەی (سەمیر ئەمیس) لە وڵاتی میسر لەژێر سەرکردایەتی و سەرپەرشتی وەزیری کۆلۆنییەکانی بەریتانی (سێر وینستۆن لیونارد بسنسد چەرچڵ 1874-1965) بەسترا، باسی دامەزراندنی سوپایەکی (15) پازدە هەزار سەربازی بۆ ئێراق کردەوە، ئەوەبوو جەعفەر عەسکەری (29.10.1936-1886) کە پیاوی هەرە دڵسۆزی ئینگلیزو حکومەتی ئێراق بوو لە ڕۆژی (25.3.1921)دا هەواڵی دامەزراندنی سوپای ئێراقی ڕاگەیاند، کە کۆنگرەی قاهیرە بڕیاری دامەزراندنەکەی دابوو. بەڵام لەبەرئەوەی لە ڕێکەوتی (6.1.1921)دا کۆمەڵێک ئەفسەر کە ژمارەیان (10) ئەفسەر بوو، لەو ئەفسەرە ئێراقی و کوردانەی باشووری کوردستان (ویلایەتی موسڵ) کە لە بارەگا تایبەتییەکەی وەزیری بەرگری ئێراق (جەعفەر عەسکەری) لە بەغدا کۆببوونەوە، بە مەبەستی دامەزراندنی سوپایەک بۆ ئێراق، بۆیە ئەو ڕۆژەیان کرد بە ڕۆژی دامەزراندنی سوپای ئێراق نەک ڕۆژی (25.3.1921). لەنێو ئەو دە ئەفسەرەی کە سوپای ئێراقیان دامەزراند، کە چواری یەکەمیان بە ڕەگەز کورد بووینە (لیوا ڕوکن جەعفەر مستەفا عەسکەری، تۆفیق مەعروف محەمەد (تۆفیق وەهبی 1890-15.1.1984)، محەمەد ئەمین زەکی سلێمان بەگ، یاسین حلمی سەلمان هاشمی، عەقید ڕوکن نوری سەعید سالح مەلا تەها، ئەحمەد ئەلسپڕی (ئەحمەد ئەلحاج سپڕی سالح ئەلجبوری 1878-1957)، عەبدولموحسین فەهد سەعدون (1889-

13.11.1929)، عەقیدی روکن خەلیل زەکی، لیوا روکن عیزەت پاشا کەرکوکی و لیوا فەتاح پاشا). بەڵام جەعفەر عەسکەری خۆی بە کورد نەزانیوە بەڵکو خۆی بە عارەب داناوە، یەکەم ئەفسەر بووە کە گەڕاوەتەوە بۆ بەغداو هاوکاری ئینگلیزو حکومەتی ئێراقی کردووە، ناوبراو لەلایەن ئینگلیزەکانەوە لە ڕێکەوتی (16.10.1920)دا پۆستی وەزیری بەرگری درایێ، لەکاتێکدا هێشتا نە حکومەتی ئێراقی دروست ببوو، هەروەها نە وەزارەتی ناوبراو خاوەنی تاکە سەربازێک یان سوپایەک بوو. کاتێک کە هەر لە ساڵی (1921)دا مەکتەبی عەسکەری لە بەغدا دامەزرا بۆ بەڕێوەبردنی کاروبارەکانی سوپای ئێراق، لە پێنج ئەفسەر پێکدەهات کە سێ لەوانە کورد بوون (تۆفیق وەهبی، ئەمین زەکی و یاسین هاشمی، کە ئەوەی دواییشیان خۆی بە عارەب زانیوە نەک کورد). لەگەل دامەزراندنی یەکەمین حکومەتی عروبەی ئێراقی لە ڕێکەوتی (25.10.1920)دا بە سەرۆکایەتی عەبدولڕەحمان نەقیب، پۆستی یەکەم وەزیری بەرگری ئێراقی درا بە جەعفەر عەسکەری. وەزارەتی بەرگری لە یەکەم کۆبوونەوەی خۆی لە ڕێکەوتی (6.1.1921)دا بڕیاری دامەزراندنی سوپای ئێراقی دەرکردو وەزارەتی بەرگری لە خانووی (عەبدولقادر خزەیری) جێگیربوو، دواتر گواستیانەوە بۆ قشلەو لە (خانەی موشیریە) جێگیربوون. عەسکەری لەبەر دڵسۆزی بۆ ئینگلیزو حکومەتی ئێراق و نەبوونی هیچ هەستێکی کوردایەتی سێ جار کراوە بە وەزیری بەرگری و دوو جاریش بە سەرۆک وەزیرانی ئێراق! ناوبراو لە پەرلەمانی ئێراقدا، کاتێک کە پەرلەمانتارانی کوردو شیعە بەزۆر ڕەوانەکردنی سەربازیان ڕەتکردەوە، پێی گوتن: (ئەوانەی کە سوپایان ناوێت، ناپاکن). بێگومان دامەزراندنی سوپای ئێراق لەلایەن ئینگلیزەکانەوە بەپلەی یەکەم بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە، بۆئەوەی ئەو سوپایە ببێت بەهاوکارو ڕێنیشاندەری سوپای ئینگلیز بۆ دامرکاندنەوەو سەرکوتکردنی هەر سەرهەڵدانو شۆڕشێکی کوردی لەدژی لکاندنی ویلایەتی موسڵ، کە خاکو نیشتمانی کورد بووە بە ئێراقی عارەبییەوە کە ئەوکات بریتیبوو لە هەردوو ویلایەتەکانی (بەغداو بەسرا)، یان دامرکاندنەوەی هەر شۆڕشێکی شیعەگەری لەدژی کەمایەتی عارەبی سوننە لە ئێراق، هەروەها هەوڵدان بۆ کەمکردنەوەی خەرجییەکانی سوپای ئینگلیز لەئێراق کە خەرجییەکی زۆری دەویستو کاری زۆری کردبووە سەر بودجەی بەریتانیا، بۆیە بەریتانیا بەدامەزراندنی ئەو سوپایە

دەیەویست بەشێک لە سوپاکەی خۆی بکێشێتەوە، تاوەکو خەرجییەکانی لەم وڵاتەدا کەم بێتەوە. لەپێناوی دامەزراندنی سوپایەک بۆ ئێراق، لە ڕێکەوتی (12.2.1921)دا فەریق ڕوکن نوری سەعید مەلا تەها، کە لەنێوان ساڵانی (1887–14.7.1958)دا ژیاوە، بە بریکاری فەرماندەی گشتی سوپا دامەزرا، نوری سەعید وەکو یەکەم سەرۆک ئەرکانی سوپای ئێراق لە ڕێکەوتی (22.2.1921–28.5.1928) لەژێر چەندین ناوی وەکو (سەرۆک ئەرکانی سوپا، بریکاری سەرۆکی ئەرکانی جەنگو بریکاری فەرماندەی گشتی) بەردەوام بووە، هەروەها پۆستی وەزیری بەرگریو سەرۆک وەزیرانی بۆ چەند جارێک وەرگرتووە. پاشان ئەنجومەنی وەزیرانی ئێراقی لە ڕێکەوتی (26.5.1921)دا یاسای خۆبەخشی (التطوع)ی کاتی لە سوپای ئێراق دەرکردو، لە ڕۆژی (22.6.1921)دا رادیۆی بەغدا بڕیاری دامەزراندنی وەزارەتی بەرگری بڵاوکردەوە لەگەڵ کردنەوەی بەڕێوەبەرایەتی بەسەربازیکردن (دائرة التجنيد) لە هوموو شارەکاندا بۆ ناونووسکردنی خەڵک بۆ سوپای ئێراق. هەر باوەڕپێکراوی بالای بەریتانی لە ئێراق (سێر پێرسی زەکەریا کۆکس) بوو، کە لە (27.11.1920)دا لە ڕێگای کۆنسوڵی فەرەنسی لە بەغداوە توانی ناوی (240) ئەفسەری بەڕەگەز کوردی باشووری کوردستان و ئێراقی بەناوی ئەفسەرانی ئێراقی کە پێشتر لە سوپای عوسمانیدا کاریان دەکرد، کارئاسانیان بۆ بکات و بیانگەڕێنێتەوە بۆ ئێراق بۆئەوەی لە سوپای نوێی ئێراقدا کاربکەن، هەروەها نزیکەی (400) ئەفسەرێکیش لەگەڵ خێزانەکانیاندا لە ئازاری ساڵی (1921)دا بە ڕێگەی میسر گەڕانەوە. پاشان لە ڕێکەوتی (28.7.1921)دا یەکەم فەوجی ئەو سوپا شومەی ئێراق بە فەرماندەیی ئەحمەد ئەلسڕی (ئەلحاج سڕی کوڕی ساڵح)دا لە ناوەڕاستی ئێراق لە گەڕەکی (خان کەربولی) لە شاری بەغدا دامەزرا، سەربازەکانی گشتی ئێراقی بوون، بەڵام ژمارەیەکی زۆر لە ئەفسەرەکانی ئێراقی نەبوون لەنێویاندا چەندین ئەفسەری فەلەستینی وەکو (سەڵاحەددین سەباغ، فەهمی سەعیدو یونس سەبعاوی). فەوجی ناوبراو لە ڕێکەوتی (9.10.1921)دا ڕەوانەی شاری حلە (بابل) کرا، بەڵام دواتر لە ڕێکەوتی (9.3.1922)دا ناوی نرا (فەوجی ئیمام موسای کازم)، کە جەعفەر عەسکەری ئەو ناوەی هەڵبژاردووە بۆ یەکەم فەوجی سوپاو، هەر ئەو فەوجە (فەوجی ئیمام موسای کازم)، بە فەرماندەیی ئەحمەد ئەلسڕی، لە مانگی تەموزی ساڵی (1924)دا ڕەوانەی کوردستان کراو شەڕی شۆڕشگێڕانی

کوردو شێخ مەحمودی نەمری کرد. هەروەها لە مانگی ئابی ساڵی (1921)دا کەتیبەیەکی ئەسپ سواری (کتیبة الخیالة) بەناوی (کەتیبەی ئەلهاشمی) دامەزرا.

دوای کۆنگرەی قاهرە، وەزیری بەرگری بڕیاریدا ئەو بەشانە دامەزرێنن (شعبة الحرکات – شعبة الادارة والمیرة – شعبة الطبابة – وشعبة الحسابات). فەوجی دووەمی سوپای ئێراق لە ڕێکەوتی (10.8.1921)دا لە بەغدا دامەزرا. لە ڕێکەوتی (24.7.1921)دا سریەی گواستنەوەی یەکەم (سریة النقلیة الاولی) هەر لە بەغدا دامەزرا، کە دواتر لە (5.3.1922)دا گواستراپەوە بۆ شاری موسڵ. لە کۆتایی ساڵی (1921) ژمارەی ئەفسەرو سەربازانی سوپای ئێراق (2616) کەس بوون. هەروەها لە ڕێکەوتی (27.8.1921)دا کەتیبەی یەکەمی ئەسپ سواری (کتیبة الخیالة) دامەزرا، کە دواتر لە ڕێکەوتی (9.3.1922)دا بە فەرمانێکی دەسەڵاتی پادشایەتی ناوی نرا (کەتیبەی هاشمی). لە ڕێکەوتی (12.10.1921)دا بەتەریری یەکەم لە بەغدا دامەزرا، کە دواتر لە ڕێکەوتی (9.5.1922)دا گواستراپەوە بۆ موسڵ. لە ڕۆژی (1.12.1922)دا سریەی دووەمی گواستنەوە (سریة نقلیة الثانیة) لە بەغدا دامەزراو، لە هەمان ڕۆژیش فەوجی سێیەمی سوپا هەر لە بەغدا دامەزرا، کە دواتر لە ڕێکەوتی (9.1.1922)دا گواستراپەوە بۆ موسڵ. کەتیبەی دووەمیش لە ڕێکەوتی هەمان ساڵدا دامەزراو، ڕەوانەی موسڵ کرا، کە پاشان لە ڕێکەوتی (1.4.1922)دا ڕەوانەی شارۆچکەی تەلەعفەر کراو لەوێ جێگیرکرا. هەروەها لە مانگی یەکی ساڵی (1922)دا بەتەریەی دووەمی چیایی (البطریة الجبلیة الثانیة) لە کازمیەی بەغدا دامەزرا، کە لە ڕێکەوتی (26.6.1922) بۆ (القلعة) گواستراپەوە. لە ڕێکەوتی (26.8.1922)دا وەزارەتی بەرگری گواستراپەوە بۆ (بەڕێوەبەرایەتی ڕەدیف) لە باب المعظم). لە ڕێکەوتی (19.6.1923)دا فەوجی چوارەمی سوپا لە شاری موسڵ و بەتەریەی یەکەمی بیابانی لە بەغدا دامەزران. بەتەریەی سێیەمی چیایی لە ڕێکەوتی (8.6.1924)دا لە بەغدا دامەزرا، فەوجی پێنجەمی سوپا لە ڕێکەوتی (1.11.1924)دا لە بەغداو فەوجی شەشەمیش لە ڕێکەوتی (15.10.1925)دا دامەزران. ژمارەی سەربازو ئەفسەرانی ئێراقی لە کۆتایی ساڵی (1924)دا (7340) کەس بوون. لە ڕێکەوتی (1.8.1925)دا یەکەم سریەی هێزی سنوور دامەزراو، لە ڕێکەوتی (1.1.1926)دا یەکەم لیوای تۆپهاوێژی (لواء المدفعیة) دامەزرا. لە کۆتایی ساڵی (1926)دا ژمارەی ئەفسەرو سەربازانی سوپا گەیشتە (8781) کەس. لە

ڕێکەوتی (1.2.1927)دا فەوجی حەوتەمی سوپا دامەزرا، لە ڕێکەوتی یەکی تەمووزی هەمان ساڵدا بەتەریەی دووەمی بیابان پێکهات. لە کۆتایی ئەو ساڵەدا ژمارەی ئەفسەرو سەربازانی سوپای ئێراق (9694) کەس بوون. لە نیسانی ساڵی (1929)دا فەرماندەی تۆپهاوێژی باکوور دامەزرا. لە کۆتایی ساڵی (1929)دا ژمارەی ئەفسەرو سەربازانی سوپای ئێراق (10446) کەس بوون. کاتێک کە دەوڵەتی ئێراق وەکو ئەندام لە کۆمەڵەی نەتەوەکان وەرگیرا، هێزی سەربازی ئێراقی بریتیبوو لە (11) فەوجی پیادە، پێنج بەتەریەی تۆپهاوێژ، یەک کەتیبەی ئەسپ سواری و چەند یەکەیەکی جیاجیا. لە ساڵی (1933)دا فەوجی دوازدەمی سوپا، لیوای سێیەمی بیابان و کەتیبەی شەشەمی تۆپهاوێژی دامەزران. لە ڕێکەوتی (23.10.1937)دا یەکەم سریەی تانک (سرية دبابات) دامەزرا کە بریتیبوو لە (16) تانک و ڕاستەوخۆ سەربە سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا بوو. هەروەها لە ڕێکەوتی (1.10.1938)دا تیپی سێیەم (الفرقة الثالثة) لە بەغدا دامەزراو، لە ساڵی (1940)یشدا تیپی چوارەم لە دیوانیە (قادسیە) پێکهات. لە ڕێکەوتی (16.7.1951)دا سریەی دووەمی تانک پێکهات کە لە جۆری (شەرشل)ی ئینگلیزی بوون، کە بەناوی (سریەی یەکەمی تانکەکانی سەربەخۆ) ناونرا. هێزی پیادە، وەکو هێزێکی سەربەخۆ لە ڕێکەوتی (15.10.1963)دا دامەزرا، هەروەها بەشی جۆری کیمیاوی لە ڕێکەوتی (14.1.1964) پێکهات. یەکەم جەوقی موسیقی سەربازی ئێراقی لە ڕێکەوتی (22.8.1922)دا دامەزراوە. لەکاتی پەلاماری میلیشیا دڕندەکەی ئێراق بۆ سەر کوێت، ئەو میلیشیا بەناو سوپایە لە هەشت فەیلەق پێکهاتبوو، کە بریتیبوون لە (72) تیپ، تێکڕای تیپەکان (216) لیوا بوون و تێکڕای لیواکانیش (648) فەوج بوون.

حکومەتی بەریتانیا لە ڕێگای چەند پەیماننامەیەکی سەربازیدا سوپای ئێراقی بە دامەزراوی سەربازی خۆی بەستایەوە، کە گرنگترینیان پەیماننامەکەی ڕێکەوتی (10.10.1922) بوو، کە بەگوێرەی خاڵەکانی هەشت و دوازدە ڕێگە بە سوپای ئێراقی دەدات بە هاوکاری سوپای بەریتانیا هەموو ڕاپەڕینێکی ناوخۆی جەماوەری سەرکوت بکات. لە ئەیلولی ساڵی (1927)دا یەکەم شاندی ئێراقی پەیوەندیکرد بە کۆلیژی (کرانویل)ی ئاسمانی بەریتانی و، لە ڕێکەوتی (22.4.1931)دا یەکەم دەستەی فڕۆکەوانی گەڕانەوەو یەکەم پێکهاتەی هێزی ئاسمانی ئێراقیان دامەزراندو، هێزی ئاسمانی ئێراق لە ڕێکەوتی (22.4.1931)دا دامەزرێنرا، کە بە هێنانی یەک

پۆل فڕۆکەی شەڕکەر (پێنج فڕۆکە بوون) کە فڕۆکەوانەکانی ئێراقی بوون و لە بەریتانیا مەشقیان پێکرابوو گەڕانەوە ئێراق. شا فەیسەڵ فەرمانیدا ئەو پۆلە فڕۆکەیە گەشتێکی ئاسمانی بەسەر پارێزگاکانی موسڵ، هەولێر، کەرکوک، سلێمانی و تەواوی قەزاو ناحیەکانی ئەو پارێزگایانەدا بکات، ئەوەبوو یەکەم پۆلی فڕۆکەی ئێراقی لە ڕێکەوتی (5.6.1931)دا لە پارێزگای موسڵ–ەوە دەستیکرد بە گەشتەکەیداو لە سلێمانی کۆتایی پێهێنا – سەرچاوە: (عەبدولڕەزاق ئەلحەسەنی، تأريخ الوزارات العراقية، الجزء الثالث، ص142). ئەو گەشتەی یەکەم دەستەی فڕۆکەی ئێراقی بە فەرمانی شا فەیسەڵ بەسەر تەواوی پارێزگاکانی کوردستان (موسڵ، هەولێر، کەرکوک، سلێمانی، دیالە و تەواوی قەزاو شارۆچکەکانی سەر بەو پارێزگایانە)، نامەیەکی هەڕەشە بوو لە کورد، کە بەو شێوەیە دەیخوێنمەوە: (کوردەکان تێبگەن، ئەگەر لەمەودوا داوای مافی خۆتان بکەن و شۆڕش لەدژی میری ئێراقی بەڕپا بکەن، وا دەبینن کە بووین بە خاوەنی فڕۆکەو بەو فڕۆکانە شارو خانووەکانتان کاول دەکەین و لەناوتان دەبەین). هەر ئەو پۆلە فڕۆکەیە دوای چەند مانگێک واتە هەر لە ساڵی (1931)دا بۆردومانی شاری سلێمانی و شۆڕشگێڕانی کوردستانیان کرد. لە ساڵی (1932)دا پۆلی (سرب)ی یەکەمی هێزی ئاسمانی دامەزرا، لە ساڵی (1941)دا ژمارەی پۆلەکان بوون بە حەوت پۆل و لە ساڵی (1951)دا کۆلیژی فڕۆکەوانی سەربازی دامەزرا.

بەگوێرەی یاداشتێکی حکومەتی ئێراقی، کە لە ڕێکەوتی (12.7.1932)دا لەپێناوی کۆتایی هێنانی ماندێتی بەریتانی بەسەر ئەو وڵاتەدا نووسراوە، ژمارەی هێزی سوپای ئێراق بە (10.500) سەرباز دادەنێت. لە ساڵی (1940)دا بەناو سوپای ئێراق ژمارەی (1.800) ئەفسەر و (45.000) هەزار سەرباز بووە، کە تێکڕا چوار تیپی پیادەیان پێکدەهێنا. ئەو چوار تیپەش بریتیبوون لە (42) فەوجی پیادەو (21) بەتەریەی تۆپهاوێژی، چوار کەتیبەی ئەسپ سواری، چەند دەستەیەکی فڕۆکەوانی سەربە هێزی ئاسمانی و چوار کەشتی دەریایی – سەرچاوە: (عەبدولڕەزاق ئەلحەسەنی، تأريخ الوزارات العراقية، الجزء السادس، ص181). لەگەڵ دەستپێکردنی شۆڕشی (11ی ئەیلولی 1961)ی کوردی باشووری کوردستان، بەناو سوپای ئێراق بریتی بووە لە (12) لیوا کە بەسەر (5) تیپدا دابەشکرابوون، کە تیپی یەک چوار لیوا بوو، بنکەکەی لە موسڵ بوو، دابەشبوو بەسەر موسڵ و بادینان، تیپی

دووش کە چوار لیوا بوو بنکەکەی لە کەرکوک بوو، دابەشکرابوو بەسەر کەرکوک، هەولێرو سلێمانی. ئەوکاتەی کە عەبدولڕەحمان محەمەد عارف لە (17.7.1968)دا لادرا، سوپای ئێراق تەنیا هەر (5) تیپ (فرقة)ی هەبوو (تیپی ئالی یەک، تیپی پیادەی دوو، تیپی زرێپۆشی سێ، تیپی پیادەی چوار، تیپی پیادەی پێنج) لەگەڵ لیوایەکی پاسەوانی کۆماری و چەند یەکەیەکی سەربازی سووک و دوو بەڕێوەبەرایەتی (بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی گشتیی و بەڕێوەبەرێتی ئەمنی عەسکەری) کە تا کۆتایی سالّی (1968) هەروا مایەوە. لە سەرەتای سالّی (1969)دا تیپێک بەناوی تیپی زرێپۆشی شەش دامەزرێنرا. کاتێک کە شەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێراق و ئێران لەماوەی نێوان (22.9.1980–8.8.1988) دەستیپێکرد، سوپای ئێراق پێکدەهات لە (تیپی ئالی یەک، تیپی پیادەی دوو، تیپی زرێپۆشی سێ، تیپی پیادەی چوار، تیپی پیادەی پێنج، تیپی زرێپۆشی شەش، تیپی پیادەی حەوت، تیپی پیادەی هەشت، تیپی زرێپۆشی نۆ، تیپی زرێپۆشی دە، تیپی زرێپۆشی دوازدەو لیواکانی (31، 32)ی سەربە پاسەوانی کۆماری). کەچی لەگەڵ دەستپێکردنی ئەو شەڕە نەگریسەی سەدام، سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان پێکهاتەی سوپای ئێراقی فراوانکردو کردی بە حەوت فەیلەق و دوو فەیلەقی پاسەوانی کۆماری و فەیلەقێکی پاسەوانی کۆماری تایبەت کە پێکدەهاتن لە سەربازو ئەفسەرە خانەنشینە لایەنگرەکانی رژێم و بەعس. سوپای ئێراق لەکاتی داگیرکردنی کوێت (2.8.1990)دا بریتیبوو لە (66) تیپ (فرقة)ی پیادە، ئالی و زرێپۆش.

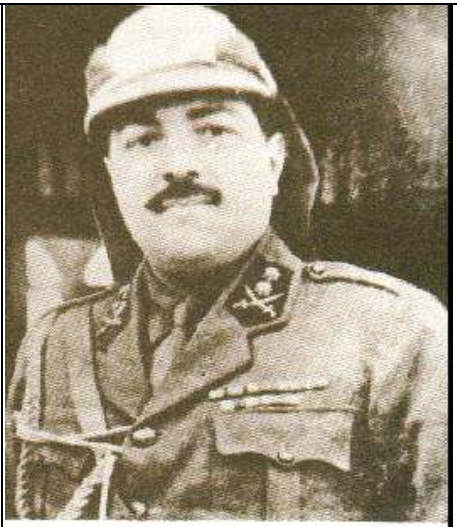
ژمارەی سەربازانی سوپای ئێراق لە سەرەتادا چەند هەزارێک دەبوو، دواتر بەرەبەرە زۆرتر بوو تا گەیشتە پازدە هەزارو، لەکاتی دەسەڵاتی (زەعیم عەبدولکەریم قاسم)دا گەیشتە پەنجا هەزارو، لەگەڵ هاتنی بەعسییەکان لە سالّی (1968)دا بەرز بووەوە بۆ (82) هەزارو، لە سالّی (1972)دا گەیشتە (102) هەزارو، لەگەڵ دەستپێکردنی شەڕی (ئێراق–ئێران)دا گەیشتە (430) هەزارو، لە سالّی (1984)یشدا گەیشتە (778) هەزارو لەکاتی خۆئامادەکردنو دەستپێکردنی شالاوە درندانەو هۆڤییەکەی ئەنفالی سەدام و بەعس بۆ سەر گەلی باشووری کوردستان، واتە لە ساڵانی (1987–1988)دا ژمارەیان گەیشتە نزیکەی یەک ملیۆن سەرباز، کەچی لە سالّی (1990)و لەکاتی داگیرکردنی کوێتدا ژمارەکە بەرزبۆوە بۆ یەک ملیۆن و سێسەد هەزار (1.300.000) سەرباز، کە یەک لەسەر سێی ئەو

ژمارەیە لە کوردستان بووە، کە دەکاتە نزیکەی (400–500) هەزار سەربان. دوای نزیکەی حەوت مانگ بەسەر ئەو داگیرکردنەدا، لە شەڕی رزگارکردنی (کوێت)دا کە لە (17.1.1991–27.2.1991) درێژەی کێشا، توانرا سوپای سەدام لە کوێت دەربکرێت و لەکۆی (60) تیپی سەربازی، تەنیا (23) تیپی مایەوە، واتە (37) تیپی سوپای سەدام بەتەواوی قەڵاچۆ کران. هەروەها لەکۆی (4500) تانک و (2750) ماشێنی زرێپۆش و (3110) پارچە تۆپ، تەنیا (700) تانک و (1400) ماشێنی زرێپۆش و (340) پارچە تۆپ مانەوە. سەبارەت بەهێزی ئاسمانی لەکۆی (760) فڕۆکەی جۆراوجۆر تەنیا (260) فڕۆکەی مایەوە، جگە لەوەی کە (115) فڕۆکە پەنایان برد بۆ ئێران ئەوانەیتر هەمووی یان هەر لەسەر زەوی تێکشکێنران یان لەئاسمانەوە خرانە خوارەوە.

ئاشکەرایە کە سوپا لەگشت جیهاندا هێزی یەکلاکەرەوەیە بۆ هەم گرتنەدەست و هەم پاراستنی دەسەڵات، بەڵام ئەگەر بێتوو ئێمە چاوێک بە مێژووی ڕابردووی (82) ساڵەی تەمەنی سوپای ئێراقدا بخشێنین، هەر لە ڕۆژی لەدایک بوونیەوە تاوەکو ڕۆژی گۆڕ بەگۆڕکردنی، بۆ مێژووش تاکە هەڵوێستێکی نیشتمان پەروەرانەو وەستانەوە لەدژی بڕیاری سەرکوتکردن و لەناوبردنی خەڵکی سیڤیل و بێتاوانانی نەنواندووە، بەڵکو هەردەم ئامێری سەرکوتکردنی خەڵکی ستەم دیدەو قەڵغانی پاراستنی رژێمە دیکتاتۆرو فاشییە یەک لەدوا یەکەکانی ئێراق بووە. بەدرێژایی مێژووی ئەو سوپایە، بۆ تەنیا جارێکیش نەک سەرپێچی لە جێبەجێکردنی فەرمانەکانی سەرکردایەتی خۆی نەکردووە، بەڵکو بەشانازیشەوە فەرمانە ناڕەواو دڕندانەکانی سەرکردایەتی خۆیان لەدژی دانیشتوانی ئێراق بە کوردو عارەبەوە بەچەک سەپاندووە. بۆ کورد ئەفسەرانی دڕندەی وەکو (زەعیم سدیق، نەقیب عەبدولکەریم خەلیل ئەلجەیشی، زەعیم سەعید حەمۆ، لیوا ڕوکن تەها شەکرچی، فەریق ڕوکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ خەزرەجی، لیوا ڕوکن سوڵتان هاشم ئەحمەد ئەلتائی، لیوا ڕوکن ئەیاد خەلیل زەکی بەیاتی، لیوا ڕوکن محەمەد یونس ئالزەڕب، عەمید ڕوکن بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحنتە، عەلی حەسەن مەجید ترکریتی و عەقید حوسێن کامیل ئەلمەجید) ناسراون، کە لە دڕندایەتی و بێ ویژدانیدا نموونەیان کەمبووە تاوەکو وەرگرتنی دەسەڵاتی ئێراق لەلایەن بەعسییەکان و (سەدام)ەوە. پێکهایەی سوپای ئێراق هەروەکو پێشتریش باسکرا لەکاتی شەڕی

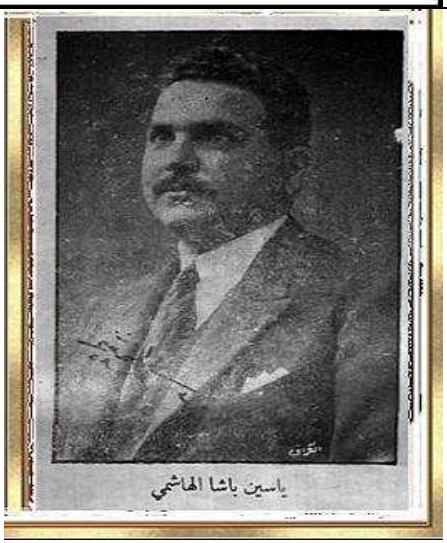
ئێراق – ئێران بریتی بووە لە حەوت فەیلەق، دوو فەیلەقی پاسەوانی کۆماری و فەیلەقێکی پاسەوانی کۆماری تایبەت، کە فەیلەقەکانی یەک و پێنجیان لە کوردستان بوون. ئەوەی شایەنی باسە ئەوەیە کە لە (80%)ی ئەفسەرو سەربازانی ئەو دوو فەیلەقە بریتیبوون لە عارەبی شیعە – سەرچاوە: (دراسات عراقية، العددان الثاني عشر – الثالث عشر، ل155). بەڵام دوای کۆتایی هاتنی شەڕەکانی سەدام و بەعس لەدژی ئێران، فەیلەقەکانی شەش و حەوت هەڵوەشانەوەو تەنیا (5) فەیلەق مایەوە. لەکاتی شاڵاوی ئەنفالەکاندا بۆسەر باشووری کوردستان، پێکهاتەکانی بەناو سوپای (میلیشیای) حزبی بەعسی عارەبی ئێراقی بەمشێوەیە بووە:

الفريق جعفر العسكري
وزير الدفاع ١٩٢١م

ياسين باشا الهاشمي

فەیلەقی یەکی ناسراو بە (هێزەکانی رەشید)

فەرماندەکانی بریتی بووینە لە لیوا روکن سەعدی توعمە عەباس ئەلجبوری (31.5.1982-28.1.1982). دواتر نوعمە فارس حوسێن ئەلمحیاوی لەنێوان (18.8.1983-4.6.1982)دا هات، کە ئێستاکە لە نەمسایەو لەگەڵ رێکخراوی چاودێری کوردۆساید سکاڵامان لەدژی تۆمارکردووە، بەڵام حکومەتی ئێراقی هیچ هاوکارییەکی حکومەتی نەمسا و ئینتەرپۆل ناکات وای بۆدەچم لەبەرئەوە بێت کە نوعمە فارس شیعەیە و هیچ تاوانی لەدژی ئەوان ئەنجام نەداوە. لیوا روکن ماهر عەبدولڕەشید محەمەد رەشید ئەلناسری، فەرماندەی فەیلەق لەماوەی نێوان (30.12.1983-18.8.1983)دا. لیوا روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلئەنساری ئەلخەزرەجی لەماوەی نێوان (17.7.1987-10.1.1984). لیوا روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد محەمەد حەمەد ئەلحەمەد ئەلتائی (مانگی ئاب و ئەیلولی 1987)، لیوای روکن کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی (مانگی ئەیلولی 1987-1.4.1988)، لیوا روکن سوڵتان هاشم بۆ جاری دووەم لە (29.5.1989-2.4.1988). لیوا روکن سوڵتان هاشم (بەگوێرەی رۆژنامەی العراق، ژمارە (3803)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (20.7.1988)دا، لە پاداشتی ئەنفالەکاندا وسام رافدەین و هەروەها لە پاداشتی ئەنفالی یەکەمدا چوار مەدالیای کورد کوشتنی لە رێکەوتی (18.7.1988)دا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە + بەگوێرەی رۆژنامەی العراق، ژمارە (3905)ی رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (21.11.1988)، لە پاداشتی ئەنفالی یەکدا مەدالیایەکی بەناو ئازایەتی (کورد کوژی) لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە). لیوا روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد دوای رادەستکردنەوەی، لە رێکەوتی (19.9.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکاوە دەستگیرکرا. فەریقی روکنی هێزی تایبەت غائیب ئەحمەد غائیب، جێگری فەرماندەی فەیلەقی (1). (عەمید روکن عەبدولقادر ئەلدوری، بەڕێوەبەری هۆبەی ئەمنی سەربازی فەیلەقی (1). لیوا روکن نزهان خەلیل ئیبراهیم ئەلجەعفەری، ئەفسەری روکن لە هۆبەی ئەمنی ناوەخۆی فەیلەقی (1). عەمید روکن فائیق عزەددین، ئەفسەری روکن لە هۆبەی ئەمنی ناوەخۆی فەیلەقی (1). عەمید روکن سەبار مستەفا عەبدوڵڵا، ئەفسەری روکن لە هۆبەی ئەمنی ناوەخۆی فەیلەقی (1)، عەمیدی روکن عەلی عەزیز ئەلفەدعەم،

ئەفسەری روکن لە هۆبەی ئەمنی ناوەخۆی فەیلەقی (1)، ئەو پێنج ئەفسەرە نوێنەری فەیلەق بوون بۆ گوللە بارانکردنی هاوولاتیانی کورد). عەمید روکن عەلی عەزیز ئەلفەدعەم، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی ئەندامێتی لە تیمی گوللەبارانکردن هەروەها بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (77)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی روکن عەلی حوسێن سەفار، سەرۆکی ئەرکانی فەرماندەیی جەحافیلی جاشە سووکەکانی (1). عەمید روکن رافع سەعدون زەنون، فەرماندەی فەرماندەیی بارەگاکانی فەیلەقی (1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (56)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی روکن مزهر عەبد مەهدی، سەرۆکی ئەرکانی جەحافیلی سووکی (1). عەقید روکنی پیادە عەلی حەسەن عەلی، سەرۆکی ئەرکانی فەیلەقی (1). عەقید روکن ئەحمەد حەسەن عوبێد (موسڵ – گەیارە)، سەرۆکی ئەرکانی فەیلەقی یەک لەماوەی نێوان (8.7.1988–20.6.1989)دا. عەقید روکن حوسێن حەمزە خەلیل شەبەک، ئەفسەری هەواڵگری سەربازی و نوێنەری فەیلەقی (1) بۆ گوللە بارانکردنی هاوولاتیانی بێتاوانی کورد. لیوا روکن خالید ئەلجبوری، سەرۆکی دەستەی هەواڵگری سەربازی لە فەیلەقی (1). لیوا روکن قوسەی، ئەندامی دەستەی هەواڵگری سەربازی لە فەیلەقی (1). عەمید موعتەمەد نعمەت حەمەد ئەلتکریتی، سەربە دەزگای هەواڵگری سەربازی فەیلەقی (1). عەقید سەعد حاجی حوسێن ئەلبەیاتی، ئەفسەری ئیستخبارات لە فەیلەقی یەک، لە مانگی ئاب و ئەیلولی ساڵی (2008)دا لەگەڵ ئەو هێزەی سوپای نوێی شۆڤینی عارەبی ئێراقی هات بۆ شاری خانەقین و دەوروبەری. رائیدی (تەموین و نەقل) غازی مجبل خەڵەف، سەربە (تەموینو نەقلی فل/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (27)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

لیوا روکن مەحمود فەیزی محەمەد ئەلهەزاع، فەرماندەی فەیلەقی یەک بووە لەکاتی راپەڕینی (7.3.1991)ی شاری سلێمانی و هێرش کردنەوەی هێزەکانی بەناو سوپای بەعس لەکاتی کۆچڕەودا. فەیلەقی یەک بارەگاکەی لەناو شاری کەرکوک بووە، هەروەها لەو تیپانە (فرقانە) پێکدەهات:

1. تیپی پیادە (فرقة مشاة)ی (2)ی ناسراو بە (هێزەکانی خالید بن وەلید) کە بارەگاکەی لە قەرەهەنجیر بوو، عەمیدی روکن عەدنان ناجی حەبیب تاوەکو کۆتایی نیسانی ساڵی (1988) فەرماندەی ئەو تیپە بووەو، دواتریش عەمیدی روکن عەبدولمەجید عەباس وهەیب فەرماندەی تیپەکە بوو، تیپی پیادەی (2) پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (2)، لیوای پیادەی (4) کە کەتیبەی تانکەکانی (7)ی نیسان سەر بەو لیوایە بووە، لەگەڵ لیوای پیادەی (36)، کە موقەدەم روکن حوسێن عەلی حەمید، فەرماندەی لیوای ناوبراو بووە. عەمید روکن عەبدولمەجید عەباس وهەیب، فەرماندەی تیپی دووی پیادە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (75)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
2. تیپی پیادەی ئالی (5)ی ناسراو بە (هێزەکانی محەمەد قاسم)، کە فەرماندەکەی عەمید روکن مەحمود فەیزی محەمەد ئەلهەزاع بووە – سەرچاوە: (جریدة الثورة، ژمارە (6592)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (14.6.1988)، ل11). بارەگای ئەم تیپە لە دارەمان بوو، پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی ئالی (15) کە کەتیبەی تانکەکانی (5) سەر بەو لیوایە بوو، لیوای پیادەی ئالی (20) کە کەتیبەی تانکەکانی (10) سەر بەو لیوایە بوو، لیوای زرێپۆشی (26) کە ئەویش پێکدەهات لە (کەتیبەی تانکەکانی حەسەن، حوسێن، عەلی و پۆلی پیادەی ئالی 7). عەمید روکن مەحمود فەیزی محەمەد ئەلهەزاع، بەگوێرەی رۆژنامە (الثورة)، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، فەرماندەی تیپی زرێپۆشی (10)یە، کە پێدەچێت گواسترابێتەوە. مەحمود فەیزی ئەلهەزاع بە پلەی لیوا روکن لەساڵانی (1990–1991)دا فەرماندەی فەیلەقی یەک بووە.
3. تیپی پیادەی (8)ی ناسراو بە (هێزەکانی موسەنا)، فەرماندەکەی عەمید روکن ناتق شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی برای (سەعدون شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی) ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی

شۆڕش. بارەگاکەی ئەو تیپە لە تۆپزاوە بوو، هەروەها پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (22)، لیوای پیادەی (44) و لیوای پیادەی (48) کە پێکدەهات لە (سێ فەوج و کەتیبەی تانکەکانی ئەبو عوبەیدە و پۆلی کۆماندۆی سەربە تیپەکە).

4. تیپی پیادەی (27)ی ناسراو بە فەرماندەیی هێزەکانی سدیق (قیادة قوات صدیق)، کە فەرماندەکەی (عەقیدی روکن سەباح نوری عەلوان ئەلعجیلی) بوو، لیوای (119) سەر بەو تیپە بوو. موقەدەم سەلمان عەبدولحەسەن، فەرماندەی فەوجی کۆماندۆی سەربە تیپی (27) بووە. فەرماندەی ئەو فرقەیە عەقید روکن سەباح نوری عەلوان ئەلعجیلی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (71)ی لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان دراوەتێ.

5. تیپی پیادەی (28)، کە بارەگاکەی لە فڕۆکەخانەی (الصدیق)ی خورماتوو بوو، فەرماندەکەی (لیوا روکن ئەحمەد حەسەن ئەلعوبەیدی) بوو. رائیدی پیادە عەبدولسەتار حوسێن عەبد/عەبۆ ئەلحەمیری، جێگری فەرماندەی فەوجی یەکەمی لیوای (705)ی سەر بەو تیپە بووە.

6. تیپی (37)، ناسراو بە فەرماندەیی هێزەکانی ئەجنادین (قیادة قوات أجنادین)، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن ئیبراهیم خەلیل ئیبراهیم بووەو، پێکدەهات لە لیواکانی (19، 91، 452). عەقیدی پیادە فەوزی جەواد هادی، فەرماندەی لیوای (19) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (42)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. فەرماندەی فرقەی ناوبراو لە سەرەوەدا، عەمید روکن ئیبراهیم خەلیل ئیبراهیم، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (67)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

7. تیپی پیادەی (38) ناسراو بە (هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز) کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن عەبدولئەمیر عەلوان حوسێن بوو. تیپی

ناوبراو بارەگاکەی لە لەیلان بوو، هەروەها پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (130)، لیوای پیادەی (847) لیوای پیادەی (848) تانکەکانی ژمارە (385)و پۆلی کۆماندۆی سەربە تیپەکە. رائید ئەحمەد حەسەن مستەفا، ئەفسەری هەواڵگری سەرکردایەتی تیپی پیادەی (هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز)، کە لە ئەنفالی (8)ی بادینان لە گوندی (کەندک)دا نۆزدە هاوواڵاتی بێتاوانی ئەو گوندەی گوللە باران کردووە - سەرچاوە: (چاک چەند بەڵگەیەک لەسەر وەفیق سامەڕایی بڵاوەکاتەوە، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (28.5.2008)، مالپەڕی چاک نیوز). فەرماندەی ئەو تیپە عەمید روکن عەبدولئەمیر عەلوان حوسێن، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (73)ی لە لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ.

8. تیپی پیادەی (39)، ناسراو بە (هێزەکانی شەرحەبیل بن حەسنا)، کە فەرماندەکەی (لیوا روکن عەلی محەمەد ئەلشەلال – شیعە) بوو، دواتر کرا بە فەرماندەی فەیلەقی (5) لە هەولێرو تا راپەڕین مایەوەو دواتریش کرا بە فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی سنوور. تیپی (38) میوان بوو بەسەر ئەو فەیلەقە. یەکێک لە لیواکانی لیوای (75)ی زرێپۆش بوو. لیوا روکن عەلی محەمەد ئەلشەلال، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای خۆی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (95)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. لیوا روکن عەلی محەمەد شەلال، لە پاداشتی سەرکردایەتی کردنی هێزەکانی بەعس بۆسەر کوردستان، بە بڕیاری (329)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە رێکەوتی (2.9.1991)دا وسامی ئوم ئەلمەعارک پلە دوو و سێ مەداليای بەناو ئازایەتی لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە (العقيد الركن أحمد الزبيدي، أزمة القيادة في العراق، ل143).

9. فەرماندەی هێزەکانی تیپی (42)، کە عەمیدی روکن ئەیاد شەعبان رەمزی فەرماندەی ئەو تیپە بووە. عەمید روکن ئەیاد شەعبان رەمزی،

لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (98)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. پێشتر عەمیدی روکن عەلی حوسێن عوبێد، فەرماندەی تیپی ناوبراو بووە.

10. فەرماندەی هێزەکانی تیپی (43)، ناسراو بە هێزەکانی موغیر بن شوعەیب (قیادة قوات مغیر بن شعیب)، عەمیدی روکن عەلی حوسێن عوەید ئەلمەلکاوی لە نێوان ساڵانی (1987–1988)دا، فەرماندەی تیپی (43) بووە. تیپی ناوبراو لە هەڵەبجە بووە، بەڵام ئەو تیپە بە تەواوی فەرماندە، ئەفسەرو سەربازەکانی لە رۆژی (15.3.1988)دا لە ناو شارۆچکەی هەڵەبجە خۆیاندا بەدەست هێزەکانی ئێرانەوە.
11. تیپی پیادەی (44)، کە فەرماندەکەی (لیوا روکن غانم سوڵتان عەبدوڵڵا) بووە.
12. تیپی پیادەی (50)ی ناسراو بە هێزەکانی (ئوسامە بن زەید)، کە فەرماندەکەی (عەمیدی روکن زوهێر یونس عەلی) بووەو بارەگاکەی لە تانجەڕۆ بوو. عەمیدی روکن ناسر سەعید تۆفیق، فەرماندەی هێزەکانی (50) بوو، دواتر (ناسر سەعید تۆفیق) بە پلەی لیوا روکن لە ساڵی (1991)دا لەدوای راپەڕین کرا بە فەرماندەی فەیلەقی پێنجی هەولێرو، لەکاتی هێرش کردنەوەی سوپای سەدام بۆ سەر کوردستان لەگەڵدا بووەو، لە پاداشتی ئەو هێرشەدا بە بڕیاری (329)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕشی بەعس لە ڕێکەوتی (2.9.1991)دا وسامی ئوم ئەلمەعارک و پێنج مەدالیای بەناو ئازایەتی لە سەدام حوسێنی دیکتاتۆر وەرگرتووە (العقيد الركن أحمد الزبيدي، أزمة القيادة في العراق، ل143). عەمید روکن زوهێر یونس عەلی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (69)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمید روکن ناسر سەعید تۆفیق، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی

دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (82)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

13. فەرماندەیی هێزی تایبەتی پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەقی یەک، کە فەرماندەکەی (لیوا روکن مونزر ئیبراهیم)و (عەمید روکن عەلاء محەمەد تەها) بوون.
14. فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پارێزگاری نیشتمانی یەکەم – امریة جحفل الدفاع الوطني الاول- کە فەرماندەکەی سەرەتا (لیوا روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی سەرپەرشتیکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (89)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. بەڵام ئەو تاوانبارە سەرەتای رووخانی رژێمەکەی سەدام دەستگیرکرابوو، کەچی شیعەکان بە پەلەو بەبێ ئەوەی لێکۆڵینەوەی لەگەڵدا بکرێت و بدرێتە دادگا بەریاندا، چونکە لە خۆیان بوو، هەروەها هیچ تاوانێکی بەرامبەر بەوان نەکردبوو. دواتریش (عەمید روکن سەعد شەمسەدین خالّس) هاتە شوێنەکەی ئەیاد خەلیل زەکی، ئەویش لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی سەرپەرشتیکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (93)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی روکن عەلی حوسێن سەفار، سەرۆکی ئەرکانی فەرماندەیی جەحفەلی نیشتمانی یەکەم، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (52)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی روکن مەزهەر عەبد مەهدی، سەرۆکی ئەرکانی فەرماندەیی جەحفەلی نیشتمانی یەکەم، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (80)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقید عەبدولڕەزاق حەمید محەمەد، سەربە (م ا م ق ق جح د و/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی

دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (36)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی (مدم) حوسێن محەمەد حەسەن، سەربە بارەگای (مدم ق ق جح د و/1)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (39)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمید سەمیر تۆفیق فەتحی، فەرماندەی (ت ن ق ق جح د و/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداری لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (57)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەم حەسەن ئەحمەد عەبدوڵڵا، فەرماندەی (دجقق‌جح دو/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شاڵاوەکانی ئەنفالدا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (129)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەم زاری عەبدولکەریم هادی (ئەفسەری ئەمن لە (قق‌جح دو/1)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (132)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

15. فەرماندەیی هێزەکانی پارێزگاری نەوتی ناسراو بە (قيادة قوات العابد الحرس الجمهوري)، عەمیدی روکنی هێزەکانی تایبەت بارەق عەبدوڵڵا ئەلحاج ئەلحنتە، فەرماندەی هێزەکانی پارێزگاری نەوت بوو. ئەو تیپە بارەگاکەی لە سەربازگەی خالید (معسكر الخالد) بووەو پێکدەهات لە لیواکانی پیادەی ئالی (38+39+40+ چەندین کەتیبەی جۆراو جۆر). لیوای پیادەی (40) پێکدەهات لە کەتیبەی تانکەکانی (66+67+68). عەمیدی روکنی هێزەکانی تایبەت بارەق عەبدوڵڵا ئەلحاج ئەلحنتە سوێرەیی، بەگوێرەی رۆژنامەی العراق، ژمارە (3905)ی دووشەممە، رێکەوتی (21.11.1988)، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (کورد کوشتنی) لە پاداشتی شاڵاوی ئەنفالی سێ و چواردا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە. جێگرەکانی عەمید بارەق عەبدوڵڵا (1) بریتیبوون

لە (عەقید روکن فوئاد حوسێن عەلی) و (موقەدەم هاشم کامل مەحمود- کە لە راپەڕین کوڕە ئازاکانی بابەگوڕگوڕ بەسزای ڕەوای خۆیان گەیاند لە تۆڵەی ئەنفالکردنی کوردو دەستدرێژی کردنە سەر چەندین کچ و ژنی کورد، یەکێک لەو ژنانە ئەو ژنەیە بوو کە موقەدەم هاشم بۆخۆی بردوویەتی و، نووسەر عارف قوربانی لە لاپەڕە (45)ی پەرتووکی (شایەتحاڵەکانی ئەنفال)دا ئاماژەی پێکردووە، کە ژنەکە لە ترسی ئابڕووچوونی خۆی و بۆئەوەی ئەتک نەکرێت لەلایەن ئەو درندەیەوە، لەسەر پردێکەوە خۆی و منداڵەکەی فڕێ داوەتە ناو ڕووبارێک و هەردووکیان خنکاون). یەکێک لە یەکەکانی ئەو هێزە بەناوی یەکەی (وحدة 9087) بووە. ئەو فەرماندەییە لەکاتی ئەنفالەکاندا خرایە ژێر سەرکردایەتی فەیلەقی یەک، ئەگینا پێشتر ڕاستەوخۆ سەربە دەزگای پاراستنی نەوت بوو. عەمیدی ڕوکن ئیسماعیل عەبدولقادر ئەلجبوری، فەرماندەی فەرماندەیی هێزە گەڕۆکەکانی سەربە هێزی پاراستنی نەوت بووە. موقەدەمی ڕوکن جاسم عیسا حەمید، جێگری فەرماندەی فەرماندەیی هێزە گەڕۆکەکان و ئەفسەری هەواڵگری سەربە هێزی پاراستنی نەوت، کە لەگەڵ (بارەق عەبدوڵڵا)دا بەشداری کۆشتارەکانی ئەنفالیان کردووەو، لە ڕۆژی (11.10.1988)دا بە گوللەی هێزی پێشمەرگەی کوردستان کۆپتەرەکەیان پێکراوەو هەردووکیان بریندار بووینە.

16. تیپی (57)ی پیادە، کە بارەگاکەی لە لەیلان بوو. ئەو تیپە پێکدەهات لە لیواکانی پیادەی (125+126+127).

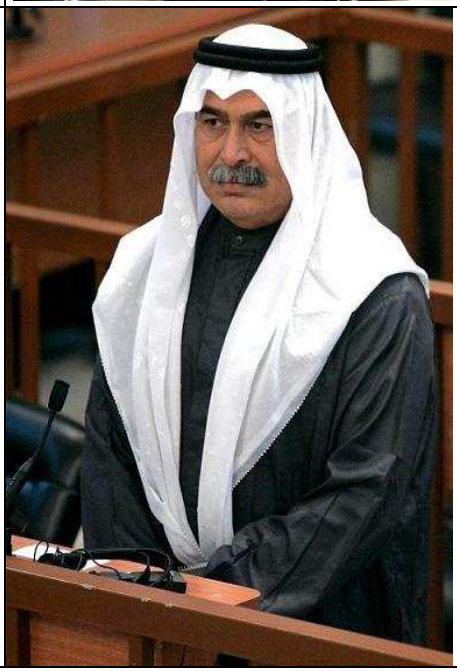
(1)- عەمید ڕوکن بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحنتە، عارەبێکی شیعەی خەڵکی سوێرە بوو، یەکێک بوو لە درندەترین تاوانبارانی ئەنفال، لەکاتی شەڕی کوێت پلەکەی لیوا ڕوکن و سەرۆکی ئەرکانی هێزەکانی کەنداوی عارەبی (قوات الخليج العربي)ی سەربە پاسەوانی تایبەتی (الحرس الخاص) بوو. لەدوای تێکشکانی هێزی سەربازی ئێراق لە لایەن ئەمریکاو هاوپەیمانەکانی، بارەق عەبدوڵڵا لەگەڵ عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی کە جێگری فەرماندەی هێزەکانی کەنداوی عارەبی (قوات

الخليج العربي) سەربە پاسەوانی تایبەتی (الحرس الخاص) بوو، لە کوێت بڵاوەیان بەهێزەکانی خۆیان داو رایانکرد، هەروەها بە ئاشکرا لای سوپا ئۆباڵی ئەو تێکشکانەیان خستبووە ئەستۆی سەدام و جنێوی زۆریان بە سەدام دابوو. دوای گەڕانەوەیان بۆ بەغدا سەدام لە سەرەتادا دەستی لێنەدان، لەبەرئەوەی پێویستی پێیان هەبوو، بەڵکو لەگەڵ هێزێکی گەورە بۆ کوردستانی ناردن، دوای گرتنەوەی شارە گەورەکانی کوردستان و دەستپێکردنی گفتوگۆی بەرەی کوردستانیو رژێم، سەدام هەردووکیانی بەناوی خەڵاتکردن بانگکردەوە بۆ بەغداو هەردووکیانی بەتاوانی جێبەجێ نەکردنی فەرمانەکانی ئەوو کشانەوەیان لە کوێت بەبێ هیچ بڕیارێکی سەرکردایەتی و پاساوێک بۆ کشانەوەیان کوشت.

فەیلەقی دووی ناسراو بە (هێزەکانی یەرموک)

فەرماندەکانی فەیلەقی دوو لەکاتی ئەنفالەکاندا (لیوا روکن یالچین عومەر عادل – کەرکوک موسەڵڵا، سالّی (1990) بە پلەی فەریق روکن کرا بە فەرماندەی هێزەکانی گاردی کۆماری)، لیوا روکن عەبدولواحید شنان ئالرِبات ئەلسەماوی (شیعە)، ماوەیەک فەرماندەی فەیلەقی دوو بووە، دواتر گواستراوەتەوە بۆ سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان. فەریقی روکن سەلاح عەبود مەحمود جاسم ئەلجبوری (فەلوجەیی) تاوەکو رێکەوتی (1.4.1988)و دواتر لە رۆژی (2.4.1988)ەوە تا کۆتایی ئەنفالەکان لیوا روکن کامیل ساجت عەزیز ئەلجەنابی بووە. عەقیدی روکن رەعد عەبد عۆن، لە دەستەی هەواڵگری فەیلەقی دوو بووە. فەیلەقی دوو بارەگاکەی لە (مەنسوریە)ی دیالە بوو، کامل ساجت لە سەرەتای سالّی (1998)دا کاتێک کە بە پلەی فەریق روکن کرابوو بە راوێژکاری سەربازی سەرۆک کۆمار، لەلایەن سەدام حوسێنەوە بڕیاری لە سێدارە دانی بۆ دەرچوو بەتاوانی ئەوەی کە نامەیەکی لە ئۆپۆزسیۆنی ئێراقییەوە بەدەست گەیشتبوو، کەچی سەدامی لێ ئاگادار نەکردبووەوە، بۆیە قوسەی کوڕە بچووکی سەدام لە رۆژی (16.12.1998)دا کوشتی. هەروەها فەیلەقی دوو لەو تیپانە پێکدەهات:

1. تیپی زرێپۆشی (3)ی ناسراو بە (هێزەکانی سەلاحەدین)، فەرماندەکەی عەمید روکن تاهیر عەبدولڕەشید بووە – سەرچاوە: (الثورة، (5717)، یەکشەممە، رێکەوتی (7.3.1988)، ل14). بەپێی لاپەڕە (1)ی رۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3806)، رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (24.7.1988) و رۆژنامەی (الثورة، (6632)، یەکشەممە، رێکەوتی (24.7.1988)، ل4)دا، رۆژی پێشتر عەمید روکن تاهیر عەبدولڕەشید (واتە 23.7.1988) بە کارەساتی کەوتنە خوارەوەی فڕۆکە مردووە. ئەم تیپە پێکدەهات لە: (لیوای زرێپۆشی (6)، کە بریتیبوو لە (کەتیبەی تانکەکانی خالید (عەمید روکن یوسف/رومادی)، کەتیبەی تانکەکانی شەداد، کەتیبەی تانکەکانی مقداد، کەتیبەی تانکەکانی یەرموک و فەوجی پیادەی ئالی (6)، لیوای پیادەی ئالی (8)، کە کەتیبەی تانکەکانی (3) سەر بەو لیوایە بووە،

هەروەها لیوای زریپۆشی (12)ش سەر بەو تیپە بووە کە پێکدەهات لە (کەتیبەی تانکەکانی قادسیە، کەتیبەی تانکەکانی قوتەیبە، کەتیبەی تانکەکانی موعتەسەم و فەوجی پیادەی (12).

2. تیپی پیادەی (15)ی ناسراو بە (هێزەکانی فاروق) کە فەرماندەکەی لیوا روکن داود سەلمان ئەلجبوری بووە لە ساڵی (1986)داو، لەکاتی ئەنفالەکاندا عەمید روکن قەیس عەبدولڕەزاق محەمەد جەواد ئەلئەعزەمی (ئەبو محب) بووە. دواتر کراوە بە فەرماندەی تیپی (7)ی زریپۆش – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). تیپی (15)ی پیادە پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (76)، لیوای پیادەی (104) و لیوای پیادەی (432)، کە فەرماندەی لیواکە عەمید روکن عومران و بارەگاکەی لە کەلار بووە، هەروەها کەتیبەی تانکەکانی نەهاوەند سەر بەو لیوایە بووە، هەروەها لیوای پیادەی (436).

3. تیپی پیادەی (21)ی بنکە لە قەڵای قۆرەتوو، کە فەرماندەکەی سەرەتا (عەقید روکن غالیب حامد سلێمان بووە، بەڵام بە بریندارببوونی ئەو لە شەڕی شێخ تەویل لە ڕێکەوتی (18.4.1988)دا، عەقید عەبدولئیللا حامد ئەلعەناز موسڵاوی جێگەی ئەوی گرتەوە، کە پێشتر لە ساڵی (1985-1986) ئەمینداری نهێنی لقی عەموریيەی عەسکەری حزبی بەعسی عارەبی سۆسیالیست بووە لە هەولێر، لەدوای ڕاپەڕینیش کرا بە پارێزگاری زیقار – سەرچاوە: (العمید الرکن نجیب مصطفی الصالحي، الزلزال، ص183). بەگوێرەی نووسراوی بنکەی هەواڵگری کەلار، ژمارە (ق679/2/2)، ڕێکەوتی (18.4.1988) بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات، باسی بریندارببوونی عەقید غالیب حامد سلێمان دەکات – سەرچاوە: (سەرچاوەی یەک، بەشی 25، ل5592). یەکێک لە لیواکانی ئەو تیپە لیوای (206)ی سارية الجبل بوو، کە فەرماندەی لیواکەی عەقید روکن یاسین فەلەستینی بوو. عەقید روکن هانی موسڵاوی ئەفسەری هەواڵگری (ئیستخبارات)و نەقیب عەلی عناد ئەلنەمراوی بەرپرسی ئەمنی تیپ (فرقة) بوون، کە ژمارەیەکی زۆر لە خەڵکی بێتاوانی گەرمیانیان

بەدەستی خۆیان گوللەبارانکردووە. عەقید عەبدولئیلا حامد ئەلعەنان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (72)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

4. تیپی پیادەی (34)ی ناسراو بە (هێزەکانی حارس – قوات حارث)، کە لیوا روکن شاکر شالی فەرماندەی تیپەکە بووە. ئەو تیپە پێکدەهات لە (لیوای پیادەی (90) کە بارەگای فەوجی چواری لیوای (90) لە شارۆچکەی سەنگاو بووە، لیوای پیادەی (502)، لیوای پیادەی (504) و کەتیبەی تانکەکانی حارس.
5. تیپی زرێپۆشی (71)، ئەو تیپە سەربە فەیلەقی چوار بوو، بارەگاکەی لە (بوسێتێن)ی ناو ئێران بوو، بەڵام لەکاتی ئەنفالەکاندا هاتنە سەر فەیلەقی دوو.

كامل ساجت الجنابي

فەیلەقی سێی ناسراو بە (فەرماندەیی هێزەکانی قادسیە)

لیوا روکن سەلاح عەبود مەحمود جاسم ئەلجبوری (رومادی) فەرماندەی فەیلەق بووە لەکاتی شالاوی ئەنفالەکاندا. بارەگای ئەو فەیلەقە لە شاری بەسرای باشووری ئێراق بووە، هەروەها فەیلەقەکە لەو تیپانە پێکدەهات:

1. لیوای هێزی تایبەتی (3) کە لیوای پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەقەو لەو هێزانە پێکدەهات : (لیوای کۆماندۆی (1)، فەرماندەیی (بن غەزوان) کە پێکدەهات لە (فەوجی دووی (ئەلموستەقبەل) و (فەوجی تەواری سەربازی).
2. تیپی زرێپۆشی (6)، کە بە هێزەکانی (سەعد بن ئەبی وەقاس) ناسرابوو، فەرماندەکەی عەمیدی روکن نۆفل ئیسماعیل خزەیر – سەرچاوە: (العراق، ژمارە (3755)، پێنجشەممە، رێکەوتی (21.5.1988)، ل2). دواتریش عەمیدی روکن حوسێن حەسەن عەدای ئەلسەلمانی بووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەم تیپە لەو هێزانە پێکدەهات: (هێزی گەڕۆکی یەکەکانی (6204) و (3723)، لیوای زرێپۆشی (16) کە فەرماندەکەی عەمید روکن سابت سولْتان تکریتی بوو (عەمید روکن سابت سولْتان تکریتی کە پێشتر یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بوو بە پلەی فەریق روکن، بەلاّم سەدام لە تەموزی (1987)دا پلەکەی نزمکردەوە بۆ عەمید روکن، چونکە لە یانەیەکی شەوانی کەرکوک باسی ئەوەیکردبوو کە عەلی حەسەن مەجید رەئیس عورەفاو حوسێن کامل مەجید عەریف بووینە)، دواتر لە ساڵی (1993)دا لە یەکێک لە شەقامەکانی بەغدا لە لایەن ئەمنی تایبەتی قوسەی کوڕی سەدام حوسێن رفێنراو تەرمەکەی لە باشووری شاری بەغدا دۆزرایەوە)، لیوای پیادەی ئالی (25) کە پێکدەهات لە سێ فەوجی پیادەی ئالی + کەتیبەی تانکەکانی (6)، لیوای زرێپۆشی (30) کە پێکدەهات لە (کەتیبەی تانکەکانی تاریق، شەرحەبیل، موسەناو فەوجی ئالی (5)، لیوای زرێپۆشی (70)ی پێکهاتەی (ئەلزیب) کە فەرماندەکەی عەمید

روکن وەتبان/ خەڵکی رومادی بووەو جێگری فەرماندەی لیواکە عەقید روکن فوئاد گەیلانی بووە، لیواکە پێکدەهات لە (کەتیبەی تانکەکانی ئەلحەکەم، ئەلئیخلاس، ئەحفاد فاروق و فەوجی پیادەی ئالی (18). ئەو تیپە سەربە فەیلەقی (7) بوو، بەڵام میوان بوو لەسەر ئەو فەیلەقە.

3. تیپی پیادەی (11)ی ناسراو بە (هێزەکانی مقداد)، فەرماندەکەی عەمیدی روکن سامی عەباس مجوەل - سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەم تیپەکە پێکدەهات لە (لیوای پیادەی (23)، لیوای پیادەی (45)، لیوای پیادەی (47) کە بریتیبوو لە سێ فەوج لەگەڵ کەتیبەی تانکەکانی (21)، هەروەها سریەی (1)ی پشتیوانی لیوای پیادەی (45).

4. تیپی پیادەی (29)، عەمید روکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری، فەرماندەی تیپی پیادەی (29) - سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەو هێزەی لەکاتی ئەنفالی هەشتدا لە ڕێکەوتی (28.8.1988)دا کۆمەڵکوژی گوندی کوریمێی بادینانی ئەنجامداوەو، (33) هاووڵاتی بێتاوانی ئەو گوندەیان گوللە باران کردووە، کە (28) هاووڵاتی کورد گیانیان لە دەستداو (5)یشیان بە بریندارى رزگاریان بووە، هێزەکانی سەربە تیپی (29)ی عەمید روکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری بووە - سەرچاوە: ڕێکخراوی چاودێری مافی مرۆڤ/ خۆرهەڵاتی ناوەڕاست، ئێراق و تاوانی جینۆساید شالاوی ئەنفال دژی کورد، ل204). هەر بەگوێرەی نووسراوی فەرمی فەیلەقی پێنج ژمارە (ج2422/2)ی کە لە ڕێکەوتی (25.12.1988)دا لەژێرناوی (شێکردنەوەی جەنگی دوا ئەنفال – تحلیل معرکة خاتمة الانفال)دا بۆ سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا نێردراوە، گۆڕەپانی شەڕی تیپی (29) لە زاخۆ بەرەو باتوفە و مانگێش بووە، گوندی (کوریمێ)ش سەربە شارۆچکەی مانگێش بووەو تەنیا چوار کیلۆمەترێک دەکەوتە باکووری ئەو شارۆچکەیە. فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمید روکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی

دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (74)ی دراوەتێ لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان. بەڵام فەرماندەی تیپی (29)ی پیادە عەمید روکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری، لە کاتی راپەڕینی کۆمەڵانی خەڵکی باشووری ئێراقدا لە کۆتایی مانگی دووی ساڵی (1991)دا کەوتە ناو بۆسەیەکی هێزێکی ئێرانی، کە لەناو خاکی ئێراق دایان نابووەوە لەگەڵ خۆیاندا بردیان بۆ ئێران و دوای رووخانی سەدامیش چارەنووسی هەر بە نادیاری مایەوە – سەرچاوە: (العمید الرکن نجیب مصطفی الصالحي، الزلزال، ل162).

5. تیپی پیادەی (32)، ناسراو بە هێزەکانی حەسەن (قیادة قوات الحسن).
6. تیپی پیادەی (41) هێزەکانی عتبە بن غزوان (قیادة قوات عتبة بن غەزوان)، فەرماندەکەی لیوا روکن حەمید شاکر مەحمود – سەرچاوە: (رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6698)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەم تیپە پێکدەهات لە فەوجەکانی (40، 41، 46، 47، 282)ی پارێزگاری ئەرکەکان (دیفاع واجبات) کە زۆربەیان ئەرکی پاراستنی بۆرییە نەوتەکانی ئێراقی لە رومەیلەوەوە بۆ سەر سنوورەکانی کوێت و سعودیە دەگرتە ئەستۆ. لیوا روکن حەمید شاکر مەحمود، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (90)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
7. تیپی ئالی (51) ناسراو بە (سارية ئەلجەبەل)، کە ئەویش پێکدەهات لە (لیوای پیادەی ئالی (31) کە بریتیبوو لە فەوجەکانی پیادەی ئالی (1 + 2 + 3 + کەتیبەی تانکەکانی (76)، لیوای پیادەی ئالی (32) کە بریتیبوو لە (فەوجی پیادەی ئالی (1) بە ژمارەی یەکەی (18278)، فەوجی پیادەی ئالی (2) بە ژمارەی یەکەی (18279)، فەوجی پیادەی ئالی (3) بەژمارەی یەکەی (18280)و کەتیبەی تانکەکانی (77)، لیوای زرێپۆشی (41) کە بریتیبوو لە کەتیبەی تانکەکانی (78+79+80 و فەوجی پیادەی ئالی (30). رائیدی (مدم) عەلی کرمش حەسەن، فەرماندەی کەتیبەی زرێپۆشی (79) بووە.

فەیلەقی چواری ناسراو بە (هێزەکانی حەتین)

بارەگاکەی لە شاری عیمارەی باشووری ئێراق بووە. لیوا روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی (شیعە)، فەرماندەی فەیلەقی چوار – (رۆژنامەی (الجمهورية)، ژمارە (6881)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.7.1988)، ل1، رۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3803)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.7.1988)، ل14)، رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6628)، چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.7.1988)، ل15). لیوا روکن ئەیاد خەلیل زەکی تاوەکو ساڵی (1991) بەردەوام بوو لەو پۆستەدا، دواتر لیوا روکن ئەحمەد حەسەن عوبێد ئەلجبوری کرا بە فەرماندەی ئەو فەیلەقە و تا کۆتایی ئەو ساڵە مایەوە، پاشان لیوا روکن سەباح ئیسماعیل فەرحان ئەلتکریتی کرا بە فەرماندەی فەیلەقی چوار و لە ساڵی (1992)دا کرا بە فەرماندەی هێزەکانی سنوور، کەچی لەو ساڵەدا گیراو دوو سێ ساڵێک لە زیندان مایەوە و دواتر لە ساڵی (1995)دا ئازادکراو دووبارە کرایەوە بە فەرماندەی فەیلەقی چوار تاوەکو لە ساڵی (1996)دا بە کارەساتی ئۆتۆمۆبێل مرد. فەیلەقی چوار لەو تیپانە پێکدەهات:

1. تیپی زرێپۆشی (10) ناسراو بە (فەرماندەیی هێزەکانی نەسر – قيادة قوات النصر)، کە فەرماندەکەی سەرەتا (عەمید روکن خالید ئەحمەد ئیبراهیم ئەلدلێمی)و دواتریش (عەمید روکن مەحمود فەیزی محەمەد ئەلهەزاع) بووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6698)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4)، هەروەها یارمەتیدەری فەرماندەی ئەو تیپە عەقید غەسان حەمود بوو. ئەو تیپە لە لیواکانی (لیوای زرێپۆشی (17) کە بریتیبوو لە (کەتیبەی تانکەکانی حەمادی شەهاب + کەتیبەی تانکەکانی 14ی تەموز + کەتیبەی تانکەکانی 30ی تەموز + فەوجی پیادەی ئالی 6)، لیوای پیادەی ئالی (24) کە بریتیبوو لە (سێ فەوجی پیادەی ئالی و کەتیبەی تانکەکانی یەکی حوزەیران)، لیوای زرێپۆشی (42) کە بریتیبوو لە (کەتیبەی تانکەکانی بەعس، یافا و سەدام)و فەوجی ئالی (9) پێکدەهات.

2. تیپی پیادەی (14)ی ناسراو بە (هێزەکانی هەمزە)، کە فەرماندەکەی لە ساڵی (1986)دا عەمیدی روکن ناتق مەنزور بووە، بەڵام لەکاتی ئەنفالەکانداو لە ساڵانی (1987–1988)دا روون نییە کە هەر خۆی بووە یان ئەفسەرێکی ترا! ئەو تیپە پێکدەهات لە لیواکانی (لیوای پیادەی (14) کە ئەو ئەفسەرانە سەر بەو لیوایە بووینە (نەقیب غەزبان موراد، لە بارەگای لیوا، نەقیب مەزهەر جەمیل ئەمین، لە بارەگای لیوا، مولازمی یەکەمی پیادە جومعە کەریم و مولازمی پیادە جەبار کازم لە لیوای ناوبراو و مولازمی تەموین و گواستنەوە مازن عەلی حوسێن، لە پۆلی (1)ی لیوای ناوبراو). لیوای پیادەی (18) کە فەرماندەکەی عەقید عەبدوڵڵا حەمدان حوسێن بووە، لەگەڵ لیوای پیادەی (436) کە بریتیبوو لە (سێ فەوج + کەتیبەی تانکەکانی 73+ فەوجی کۆماندۆی تیپەکە. ئەوەی جێگەی سەرنجە ئەوەیە کە لیوای (18)ی ئەو تیپە بەشێوەیەکی فراوان بەشداری ئەنفالەکانی کردووە. موقەدەم عەباس عەلی حوسێن/ خەڵکی ناسریە، فەرماندەی یەکێک لە لیواکان بووەو بەشداری ئەنفالەکان بووە.
3. تیپی پیادەی (18)ی ناسراو بە (هێزەکانی تارق بن زیاد)، کە فەرماندەکەی عەمید روکن فوئاد بووە. ئەو تیپە پێکدەهات لە لیواکانی (لیوای (95)ی پیادە، لیوای (127)ی پیادە و لیوای (422)ی پیادە کە فەرماندەکەی عەمید روکن ناتق نوری بووە، لەگەڵ لیوای پیادەی (704) کە پێکدەهات لە (سێ فەوج + کەتیبەی تانکەکانی (70). عەقید مسێعید محێیمید، فەرماندەی بارەگای تیپ بووە.
4. تیپی پیادەی (20)، کە لەکاتی ئەنفالەکاندا عەمید روکن محەمەد وەهیب لەتیف، فەرماندەی تیپی ناوبراو بووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6698)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). لیواکانی (60 + 435) سەر بەو تیپە بوون، موقەدەم روکن رەشید سنجار ئەزلام عۆدە ئەلجبوری فەرماندەی لیوای (435) بووە، کە لە ڕێکەوتی (30.11.1987)دا گواستراوەتەوە بۆ ئەو لیوایە. موقەدەم روکن رەشید سنجار ئەزلام عۆدە ئەلجبوری لە ژیاندا نەماوە.

5. فەرماندەیی هێزی تایبەتی پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەق، کە لە لیوایەک لە فەوجەکانی یەکی مغاویر (یەکەی 163988)، فەوجی دووی مغاویر، فەوجی سێی مغاویر (یەکەی 162876)و کەتیبەی تانکەکانی قودس پێکدەهات.

عەقیدی زرێپۆش فاروق محەمەد حەسەن، فەرماندەی لیوای یەکی کۆماندۆی سەربە فەیلەقی (4)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (33)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی پیادە شەهاب ئەحمەد عەلی، فەرماندەی لیوای دووی مغاویرو، عەقیدی پیادە شەهاب ئەحمەد عەلی، فەرماندەی لیوای دووی کۆماندۆ (مغاویر)ی سەربە فەیلەقی (4)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (41)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. رائیدی روکن سادق سەوبەڵڵا محەمەد، لە لیوای دووی کۆماندۆ (مغاویر)ی سەربە فەیلەقی چوار، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووە بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا و، ژمارە (19)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی پیادە عارف حەمید حاتەم، فەرماندەی جەحفەلی چواری بەرگری نیشتمانیی جاشە سووکەکان، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (66)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

إعادة

فەیلەقی پێنجی ناسراو بە (هێزەکانی عەموریيە)

لە سەرەتادا ئەو فەیلەقە ناوی (فەرماندەیی هێزەکانی باکوور) بوو، دواتر بوو بە (هێزەکانی عەموریيە). فەرماندەکانی ئەو فەیلەقە لەکاتی ئەنفالەکاندا بریتی بووینە لە (لیوا روکن تالع خەلیل رەحیم جبوری ئەلدوری تاوەکو (28.6.1987)، لیوا روکن نوعمە فارس حوسێن ئەلمحیاوی تاوەکو (نیسانی 1988)، لیوا روکن فارس نوعمە (کە ئێستاکە لە نەمسا دەژیت و لە ناوەڕاستی ساڵی (2007)دا سکاڵای لەسەر تۆمارکراوە کەچی حکومەتی ئێراق هاوکاری ناکات لەپێناو دەرکردنی فەرمانی دەستگیرکردنی لەلایەن ئینتەرپۆلەوە)، لیوا روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی (لە مانگی نیسان تاوەکو 27.6.1988)، لیوا روکن یونس محەمەد سلێمان ئال زەرب (26.6.1988-24.7.1989). لەکاتی ئەنفالەکاندا (واتە لە ساڵی 1988)دا، عەمید روکن سوبحی فازیل محەمەد، جێگری فەرماندەی فەیلەقی پێنجەم. سەرپەرشتی قۆڵی بنگرد-کانی تووی کردووە لە ئەنفالی یەک. عەمید روکن یونس محەمەد حەماد، جێگری فەرماندەی فەیلەقی پێنجەم، بەشداری ئەنفالەکانی (پێنج، شەش و حەوت)ی کردووە. عەمیدی ئیستخبارات محەمەد مستەفا ئیسماعیل، جێگری فەرماندەی فەیلەقی پێنجەم و ئەفسەر لە هۆبەی ئەمنی ناوخۆی فەیلەق، بەشداری ئەنفالەکانی (5، 6، 7، 8)ی کردووە، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (53)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی روکن محەمەد ئەحمەد محەمەد ئەلسائغ، جێگری فەرماندەی فەیلەقی پێنجەم. لیوا روکن سەبری حەسەن عەبود، سەرۆکی ئەرکانی فەیلەقی پێنجەم. عەمیدی روکن سەبار مستەفا عەبدوڵڵا، لە هۆبەی ئەمنی ناوخۆی فەیلەقی پێنجەم. عەمید روکن غانم ساڵح حەسەن رەبیع ئەلغەراوی فەرماندەی جەحفەلی پێنجی سووکی بەناو بەگری نیشتمانیی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (78)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمید عوەید خالد عەلی عەبدوللەتیف، جێگری فەرماندەی جەحافیلی سووکی پێنجەم. موقەدەم زاری عەبدولکەریم هادی، جێگری فەرماندەی جەحافیلی سووکی پێنجەم لە (1987)، کە دواتر گواستراوەتەوە بۆ

جەحافیلی سووکی یەکەم و فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووە. عەمید زەنون خەلیل تۆفیق موسڵاوی فەرماندەی مەدخەر و تەموینی فەیلەقی پێنج. رائید عەبد عۆن حوسێن، جێگری فەرماندەی جەحافیلی سووکی پێنجەم. رائید عەبد عەزیز حەسەن، جێگری فەرماندەی جەحافیلی سووکی پێنجەم. نەقیب جیاد مەهدی خزر، جێگری فەرماندەی جەحافیلی سووکی پێنجەم. موقەدەم عارف حوسێن محەمەد، سەرپەرشتی قۆڵی ئەزمەڕ-دووبرا-قەیوانی کردووە لە ئەنفالی یەکدا. عەقید کەریم مەحمود خەڵەف، فەرماندەی جەحافیلی سووکی پێنجەم.

دوای لیوا روکن یونس محەمەد سلێمان ئال زەرب، لیوا روکن عەلی محەمەد شەڵال کرا بە فەرماندەی فەیلەقی پێنج و تا رۆژی (11.3.1991) مایەوە. لەگەڵ هێرش و هاتنەوەی بەناو سوپای بەعس لە ڕێکەوتی (31.3.1991)دا بۆسەر شاری هەولێر، لیوا روکن ناسر سەعید تۆفیق وەکو فەرماندەی فەیلەقی پێنج لەگەڵ هێزەکانی سەدام دا هاتەوەو تا رۆژی کشانەوەی دامودەزگاکانی حکومەتی ئێراق لە کوردستان لە ڕێکەوتی (26.10.1991)دا ئەو وەکو فەرماندەی ئەو فەیلەقە مایەوە. فەیلەقی پێنج بارەگاکەی لە هەولێر بوو وە لەو تیپانە پێکدەهات:

1. تیپی پیادەی ئالی (1) ناسراو بە (هێزەکانی ئەبوعوبەیدە)، فەرماندەکەی عەمید روکن رافع حەمدون زەنون بووە - سەرچاوە: رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6592)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (14.6.1988)، ل11). دواتریش عەمیدی روکن سامر سوڵتان ئەحمەد بووە - سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4. ئەم تیپە پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی ئالی (1)، کە کەتیبەی تانکەکانی ئینتیسار سەر بەو لیوایە بووە، لیوای پیادەی ئالی (27)، کە کەتیبەی تانکەکانی غەرناتە سەر بەو لیوایە بووە، لیوای زرێپۆشی (34)، کە پێکدەهات لە (کەتیبەی تانکەکانی ئەندەلوس، کەتیبەی تانکەکانی ئەشبیلە، کەتیبەی تانکەکانی قرتوبە) و پۆلی پیادەی ئالی (8)یش سەر بەو تیپە بووە.
2. تیپی پیادەی (4) ناسراو بە (هێزەکانی قەعقاع) کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی (2) بوو، ئەو تیپە

پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (5)، لیوای پیادەی (29) و لیوای پیادەی (96). عەقید روکنی پیادە عەلی حەسەن عەلی، سەرۆکی ئەرکانی تیپی (4)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (47)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. عەمید (مدم) حەبیب خزر ئیبراهیم، فەرماندەی (مدم فق 4)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (63)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. عەقیدی (مدم) فەخری ئەحمەد محەمەد عەلی، فەرماندەی (مدم)ی تیپی (فرقەی 4)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (40)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. عەمید روکن عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا بەیاتی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (94)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

3. تیپی پیادەی (7)ی ناسراو بە (فەرماندەی هێزەکانی مەنسور – قیادة قوات المنصور) کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن سەعد عەبدولهادی محەمەد سالح بووە تاوەکو رێکەوتی (10.5.1988)، بەڵام لەو رێکەوتەدا بەگوێرەی بڕیاری ژمارە (440)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە خزمەتی سەربازی دەرکراوە بەبیانووی ئەوەی کە ئەرکەکانی سەرشانی خۆی بەڕێکی جێبەجێ نەکردووە بەگوێرەی پلانی رزگارکردن لە پرۆسەی ڕەمەزانی موبارەک و سزانەدانی فەرماندە کەمتەرخەمەکان کە بەشێوەیەکی دروست فەرمانەکانیان جێبەجێ نەکردبوو لە شەڕی رزگارکردنی فاودا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی الثورة، ژمارە (6567)، ڕۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (18.5.1988)، ل1–7). دواتر عەمیدی روکن ئەمیر جاسم حەمۆ فەرماندەی تیپی حەوت بووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، ڕۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەو تیپە پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (38)، لیوای

پیادەی (39) کە فەرماندەکەی عەقیدی پیادە نزار ئەحمەد شەهاب بووە، لەگەڵ لیوای پیادەی (116) کە کەتیبەی تانکەکانی (9) سەر بەو لیوایە بووە. فەرماندەی ئەو فرقەیە عەمید روکن ئەمیر جاسم حەمۆ، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (68)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

4. تیپی پیادەی (16) ناسراو بە (فەرماندەی هێزەکانی زولفەقار) کە فەرماندەکەی لە ساڵانی (1986–1988)دا عەمیدی روکن عەبد موتڵەق ئەلجبوری بووە (کە لە ساڵی 1992دا بە پازدە ساڵ زیندانی سزادرا لەلایەن سەدام حوسێن–ەوەو دواتر لە ساڵی 1995دا ئازادکرا). بەڵام فەرماندەی ئەو تیپە لە کاتی ئەنفالەکاندا لە ساڵی (1988)دا عەمیدی روکن شامل مەحمود محەمەد بووە. ئەو تیپە پێکدەهات لە: (لیوای پیادەی (108)، لیوای پیادەی (505)، لیوای پیادەی (606)، کەتیبەی تانکەکانی (16).

5. تیپی پیادەی (23)، ناسراو بە هێزەکانی عەباس (قیادة قوات عباس)، جێگری فەرماندەی ئەو تیپە عەمیدی روکن شامل مەحمود محەمەد بوو. عەقید عەلی عەبد غەزال، فەرماندەی تۆپهاوێژی ئەو تیپە بووە، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (38)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. هەروەها عەقیدی روکن سەڵاح عەبدوڵڵا حەنتوش (میسان)، ئەفسەری هەواڵگری (ئیستخبارات)ی تیپەکە بووە لەکاتی ئەنفالەکاندا. عەقیدی روکن سەڵاح عەبدوڵڵا حەنتوش لە ساڵی (1991)و لەکاتی داگیرکردنی کوێتدا بە پلەی عەمید روکن ئەفسەری روکنی دووەم بووە لە فەرماندەیی فەیلەقی سێ، کەچی لە ساڵی (1993)دا سەدام زیندانیکردو دوای نزیکەی سێ مانگێک لە سێدارەی دا – سەرچاوە: (العمید الرکن نجیب مصطفی الصالحي، الزلزال، ص129+134).

6. تیپی پیادەی (24) ناسراو بە (هێزەکانی موعتەسەم)و فەرماندەکەی لیوا روکن عەبد عۆن نوعمە نسور بوو. لیوای (603) یەکێک بوو لە لیواکانی ئەو تیپەیە، کە فەرماندەکەی عەمید روکن تەها بووە. لەکاتی ئەنفالەکاندا بۆماوەیەک لیوا روکن سەمیر غانم عەبد بووە، کە دایکیشی کورد بووە. لیواکانی (516+522) سەر بەو تیپە بوون. لیوا روکن عەبد عۆن نوعمە نسوری فەرماندەی تیپی (24)ی پیادە، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (83)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
7. تیپی پیادەی (33)، کە ناسرابوو بە فەرماندەیی هێزەکانی بەدر (قیادة قوات بدر). فەرماندەکەی عەمیدی روکن رەمزی مەحمود عەبدوڵڵا فەتحی ئەلقەیسی بوو (کە بەگوێرەی رۆژنامەی العراق، ژمارە (3905)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (21.11.1988)، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (کورد کوشتنی) لە پاداشتی ئەنفالی یەک و سێدا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە). عەمید روکنی (مدم) عەتائوڵڵا ئەیوب خەڵەف، سەرۆکی ئەرکانی فرقەی (33)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (79)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. عەمیدی زرێپۆش کامل زێدان خەڵەف، (م1م فق 33)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (55)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. رائید محەمەد رەشید سوڵتان، فەرماندەی یەکەیەکی سەر بەو تیپە بوو. عەمیدی (مدم) مەتەر محەمەد سالّح، فەرماندەی (مدم فق 33)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (64)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. عەمید روکن رەمزی مەحمود عەبدوڵڵا، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا،

فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (92)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. لیوای (116) سەر بەو تیپە بووە.

8. تیپی پیادەی (36)، کە فەرماندەکەی لیوا روکن عوسام مەحمود بوو، هەروەها جێگرەکەی عەمید محەمەد مستەفا بوو. لیوای (602) سەربە تیپی ناوبراو بووەو فەرماندەکەی عەمید روکن هادی خزەیر شەلال بووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە دوو، بەشی دوازدە، ل3392).
9. تیپی پیادەی (45)، فەرماندەکەی سەرەتا عەمید روکن سەباح ئیسماعیل فەرحان تکریتی بوو، عەمید روکن سەباح تکریتی لە ساڵی (1992)دا گیراو دوو سێ ساڵ لە زیندان مایەوە. دوای ئازادکردنی لە ساڵی (1995)دا کرا بە فەرماندەی فەیلەقی دوو، کەچی ساڵی دواتر (1996) بە کارەساتی ئۆتۆمۆبێل مرد – سەرچاوە: (العميد الركن نجيب مصطفى الصالحي، الزلزال، ل206). دوای ماوەیەک لە دوای ئەنفالی چواردا فەرماندەی یەکەم لادراوەو عەمید روکن عامر ئەلزوبێدی شوێنەکەی ئەوی گرتۆتەوە، کە رۆڵێکی زۆر خراپی هەبوو لە ناوچەکەدا بەتایبەتی لەکاتی جێبەجێکردنی ئەنفالەکانی پێنج، شەش و حەوتدا، بەتایبەت لە رەشبگیریە گەورەکەی دانیشتوانی بێتاوانی سیڤیل لەناو شارۆچکەی رواندز لە رێکەوتی (15.6.1988)دا، کە خەڵکی لێقەوماوانی هەندێک لە گوندەکانی دەوروبەر پەنایان هێنابوو بۆ شارۆچکەی رەواندز، لەگەڵ دەستگیرکردنی ژمارەیەکی زۆر کەسی کوردپەروەرو بەهەڵوێستی ئەو شارۆچکەیە – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل126–127). فەرماندەی ئەو فرقەیە عەمید روکن سەباح ئیسماعیل فەرحان تکریتی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (70)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

(2)– عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی (شیعە)، لەکاتی شەڕی یەکەمی کەنداو بە پلەی لیوا روکن کرابووە جێگری فەریق کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی

فەرماندەی هێزەکانی کەنداوی عارەبی (قوات الخليج العربي) کە سەربە پاسەوانی تایبەتی (الحرس الخاص) بوو لە کوێت. لیوا روکن عیسمەت سابیر عومەر لەگەڵ لیوا روکن بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحنتە کە ئەویش سەرۆکی ئەرکانی هێزەکانی کەنداوی عارەبی بوو لە کوێت، بڵاوەیان بەهێزەکانی خۆیان کردو رایانکرد، هەروەها بەئاشکرا لەناو سوپادا ئۆبالّی مالّوێرانی و جەنگیان خستبووە ئەستۆی سەدام و جنێوی زۆریان پێی دابوو. سەرەتا سەدام دەستی لێنەدان، چونکە ئیشی پێیان هەبوو هەروەها کاتەکەی ناسک بوو، بۆیە لەگەڵ هێزێکی گەورە بۆ کوردستانی ناردنو شارە گەورەکانی کوردستانیان گرتەوە، هەر لەگەڵ دەستپێکردنی گفتوگۆی نێوان رژێم و بەرەی کوردستانی، سەدام بەناوی خەڵاتکردن هەردووکیانی بانگکردەوە بۆ بەغداو هەردووکیانی بە تاوانی جێبەجێ نەکردنی فەرمانەکانی سەرکردایەتی و کشانەوەیان لە کوێت بەبێ بڕیاری سەرووی خۆیان کوشت.

فەیلەقی شەش (فەرماندەیی هێزەکانی خۆرهەڵاتی دیجلە)

ئەو فەیلەقە کەوتبووە رۆژهەڵاتی باشووری ئێراق و لەگەڵ سنووری ئێراق – ئێران دریژ دەبووەوە. فەرماندەی ئەو فەیلەقە (لیوا روکن یالچین عومەر عادل کەرکوکی بووە - سەرچاوە: (الثورة، العدد (6737)، الخمیس، المصادف، (28.6.1988)، ص4). ئەو تیپانەی کە ناسرابن بریتین لە:

1. تیپی (19)ی پیادە، ناسراو بە فەرماندەیی هێزەکانی قوتەیبە (قیادة قوات القتیبة)، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن مەجید مەحمود حوسێن بووە - سەرچاوە: (رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6592)، سێشەممە، ڕێکەوتی (14.6.1988)، ل11)، کە دواتر بە پلەیەکی نزمتر لە پلەکەی خۆی خانەنشین کراوە لەبەر هۆکاری شکستهێنانی لە سەرکردایەتی کردنی و دڵەڕاوکێی لە شەڕدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6626)، دووشەممە، ڕێکەوتی (18.7.1988)، ل15). دوای لادانی ئەویان عەمیدی روکن کەنعان مەنسور خەلیل بووە بە فەرماندەی تیپی (19)ی پیادەی ناسراو بە فەرماندەیی هێزەکانی قوتەیبە - سەرچاوە: (رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6698)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەو تیپە لە کاتی ئەنفالەکاندا میوانی فەیلەقی سێ بووە.
2. تیپی (25)ی پیادە، ناسراو بە هێزەکانی (موسا بن ئەلنەسیر – قیادة قوات موسی بن النصیر)، کە بارەگاکەی لە (ئەلعوزێر)ی نزیک قورنە بوو.
3. تیپی (31)ی پیادە، ناسراو بە (فەرماندەیی هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا – قیادة قوات بدر الکبری)، کە فەرماندەکەی عەمید روکن جاسم زەینەل بوو، هەروەها بارەگای ئەو تیپە لە (قورنە) بوو. فەرماندەیی هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت (قوات الخاصة) عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە دریژەی قسەکانیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان

فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشدارییان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە دە فەوج بوون - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7).

عەمیدی هێزی تایبەت نسەیف جاسم حەمادی، فەرماندەی لیوای کۆماندۆی (2)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (61)ی لە لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ.

ڕائیدی هێزی تایبەتی (ق. خ) عەبدولحەمزە ئیسماعیل حەمزە، فەرماندەی بەتەریەی تایبەتی (64)ی لیوای کۆماندۆی (2)ی سەربە فەیلەقی (6)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (14)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

فەیلەقی حەوت (فەرماندەیی ئۆپراسیۆنەکانی کەنداوی عارەب – قيادة عمليات شط العرب)

سەرەتا ناوی (فەرماندەیی هێزەکانی شەتولعەرەب) بوو، دواتر ناوەکەی گۆڕا بۆ (فەرماندەیی ئۆپراسیۆنەکانی شەتولعەرەب). بارەگای فەیلەقی حەوت کەوتبووە شارۆچکەی زوبێری باشووری شاری بەسرا، فەرماندەی فەیلەق فەریق روکن ماهر عەبدولڕەشید (فەریق روکن ماهر عەبدولڕەشید محەمەد رەشید ئەلناسری تکریتی) بوو – سەرچاوە: (الثورة، (6544)، دووشەممە، ڕێکەوتی (25.4.1988)، ل2). لیوا روکن نایف قەسەب جوندیل فەرماندەی تۆپهاوێژی (امر مدفعية)ی فەیلەقی حەوت بووە. دوای گێڕانەوەی فاو لەلایەن سوپای ئێراق لە (17.4.1988)دا، فەریق ماهر عەبدولڕەشید بۆ هاوکاری هەرێمەک لە عەلی حەسەن مەجیدو فەریق روکن نزار خەزرەجی هاتە کوردستان و لە نزیکەوە بەشداری نەخشەدانان و جێبەجێکردنی کۆشتارەکانی ئەنفالەکانی کردو، لە شوێنی ئەو لیوا روکن حکمەت ئەلدوری بە شێوەیەکی کاتی بە فەرماندەی فەیلەقی حەوت دانرا. ئەو تیپانەی کە لەو فەیلەقە بۆمن ناسرابن بریتین لە:

1. تیپی زرێپۆشی (15)، ناسراو بە هێزەکانی فاروق (قيادة قوات فاروق)، فەرماندەکەی عەمید روکن قەیس عەبدولڕەزاق محەمەد جەواد ئەلئەعزەمی (ئەبو محب) بوو. بارەگای ئەو تیپە لە زوبێر بوو.
2. تیپی زرێپۆشی (17)، ناسراو بە هێزەکانی عەباس (قيادة قوات عباس). موقەدەم سەلمان عەبدولحەسەن، فەرماندەی فەوجی یەکی کۆماندۆی سەربە تیپی (17).
3. تیپی (26)ی پیادە، ناسراو بە هێزەکانی یاسر بن عەمار (قيادة قوات ياسر بن عمار)، کە فەرماندەکەی عەمید روکن ئەمجەد رەشاد چیاد بوو. بارەگای ئەو تیپە لە (مەملەحە – کەنداوی عارەب) بوو.

تیپە نادیارەکان:

یەکەم: عەمید روکن نەبیل رەحمان ئەحمەد هاشم، فەرماندەی تیپی پیادەی (30) – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4).

دووەم: لیوا روکن محەمەد تاهیر تۆفیق، فەرماندەی فرقەی (35)ی ناسراو بە (قوات موسی بن نصیر). مولازمی یەکەمی پیادە حەلیم حەمید خەلیل، فەرماندەی پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (35). لیوا روکن محەمەد تاهیر تۆفیق، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (97)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

سێیەم: عەمید روکنی هێزەکانی تایبەت (قوات الخاصة) دورەید مستەفا شاکر، فەرماندەی فرقەی (40)ی ناسراو بە (موغیر بن شوعەیب)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (82)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. موقەدەم عەلی موتلەگ موسا کە جێگری فەرماندەی تیپەکە بوو، هەروەها هەرسێ لیوای ئەو تیپە لە ئەنفالی پێنجەمدا بەشداریان کردووە کە بریتیبوون لەو لیوایانە: (لیوای (76)، بە سەرکردایەتی عەقید عەلی شاکر رەزا، لیوای (82)، بە سەرکردایەتی عەقید ئەفریم خدر داودو لیوای (98)، بە سەرپەرشتی نەقیب محەمەد رەزا جەواد.

چوارەم: عەمید روکن عەلی ئەحمەد محەمەد سالّح، فەرماندەی فرقەی (46)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (76)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

پێنجەم: تیپی (47)، فەرماندەی ئەو تیپە عەمید روکن حوسێن بووەو بارەگاکەی لەلای عەربەت بووە.

فەیلەقی یەکی تایبەت (فيلق الأول الخاص):

فەریقی روکن سەعدی توعمە عەباس ئەلجبوری (شیعە)، فەرماندەی فەیلەقی یەکی تایبەت (قائد الفيلق الاول الخاص). فەیلەقی یەکی تایبەت ناسرابوو بە (قوات الله أكبر) - سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (28.9.1988)، ل4).

لیوا روکن سەلمان شوجاع سولّتان، فەرماندەی فرقەی دووی تایبەت (فەرماندەی هێزەکانی گلگامش – قائد قوات الگلگامش)، کە بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة، ژمارە (6640)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (1.8.1988)، ل4)، ناوبراو لە رێکەوتی (31.7.1988)دا بەهۆی کەوتنە خوارەوەی فڕۆکەیەک مردووە. بەڵام بەگوێرەی (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (28.9.1988)، ل4)، لیوا روکن سەلمان شوجاع سولّتان لە (معارک التحریر الکبری)دا کوژراوە.

لیوا روکن قیدار محەمەد سالّح، فەرماندەی فرقەی سێی تایبەت - سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (28.9.1988)، ل4).

عەقید روکن تارق سادق عەبدولحسێن، فەرماندەی لیوایەک بووە لە لیواکانی سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت (30.8.1987-24.6.1986).

پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (2)ی تایبەت. پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (2)ی تایبەت. عەمیدی روکن فوئاد ئیبراهیم محەمەد، فەرماندەی پۆلی (18)ی ئالی لیوای زرێپۆشی (70)ی سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت بوو. مولازمی یەکەمی پیادە سەعید حەمید خزەیر، لە پۆلی (18)ی ئالی لیوای زرێپۆشی (70). فەرماندەیی کەتیبەی تانکەکانی کەرامە، سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت بوو. عەقید روکنی هێزی تایبەت (ق.خ) خالید بەهلول ئەللعێبی، فەرماندەی لیوای کۆماندۆ (مغاویر)ی یەکی فەیلەقی یەکی تایبەت، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (46)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

رائیدی پیادە مونزر ئیبراهیم یاسین، فەرماندەی پۆلی (فەوج)ی کۆماندۆی (1)ی تیپی (1)ی تایبەت. مولازمی یەکەمی پیادە عەدنان سلێمان موسڵح، لە فەوجی (1)ی کۆماندۆی تیپی (1)ی تایبەت.

کەرتەکانی سەربازی (قواطع العسكرية) و ئەفسەرە نادیارەکان:

عەمید زیائەددین عەبدولوەهاب عزەت، فەرماندەی کەرتی سەربازی هەولێر.
عەمید جاسم حوسێن مەحمود، فەرماندەی کەرتی سەربازی رێزان.
عەقید فەهمی (قەیس) سەید عادل سەید رەشید، فەرماندەی کەرتی سەربازی قەرەداغ.
مولازم عەبدولحەمید مەحمود حەمادی، جێگری فەرماندەی کەرتی قەرەداغ.
عەمیدی پیادە تەڵعەت سلێمان وەلی، فەرماندەی کەرتی سەربازی دوکان.
عەمید خالید، فەرماندەی کەرتی سەربازی سوسێ.
عەقید خالید عەلی عەبدوڵڵەتیف، فەرماندەی کەرتی سەربازی هەڵەبجەو سەرۆکی لیژنەی ئەمنی لقی قەزای هەڵەبجە (1987-1988)، هەروەها لە (1987)دا جێگری فەرماندەی جەحافیلی سووکی (5) بووە.
عەقید غانم محەمەد حوسێن، فەرماندەی کەرتی سەربازی شەقڵاوەو سەرۆکی لیژنەی ریشەکێشکردنی چالاکیی دوژمنانە لە شەقڵاوە.
عەقید ئوسامە ئیسماعیل عەبدوڵڵا، فەرماندەی کەرتی سەربازی شەقڵاوە - سەڵاحەددین و سەرۆکی لیژنەی ئەمنی لە سەڵاحەددین.
عەقید خالید عەبدولڕەحمان ئەلبەکوع، فەرماندەی کەرتی سەربازی سەدیق.
موقەدەم ئەسعەد محەمەد شێخ بزێنی، سەرۆکی لیژنەی ریشەکێش کردنی چالاکیی دوژمنانە لە شەقڵاوە.
موقەدەم سەباح یونس سەعید، جێگری فەرماندەی کەرتی سەربازی سەنگاو (فەوجی چواری لیوای 90).
رائید سەعدی مەحمود حوسێن، فەرماندەی کەرتی سەربازی زاخۆ.
موقەدەم (مدم) حوسێن فەزلئەددین عەبدولقادر، فەرماندەی (کەمم/22).
موقەدەم (مدم) سەحاب جەدوع زیاب، فەرماندەی (کەمم/10).
موقەدەم (مدم) سەڵاحەددین محەمەد عەبدولکەریم، فەرماندەی (ک مدم/662).
موقەدەم (درع) عەبدولکەریم عەبدولهادی سالم، فەرماندەی (کدب/41).
نەقیبی هێزەکانی تایبەت حەمزە خزر حەمزە، فەرماندەی (بت خ/17).
عەمیدی روکن باسل شەفیق عەلی، بەڕێوەبەری (المعدات الفنية).

عەمیدی روکن حەسەن عومران عەبد، فەرماندەی هێزەکانی جەحفەلی سووک.
عەمیدی روکن مەڕوان خزەیر کازم، لێژنەی گوللە بارانکردنی ئەنفالکراوەکان.
نەقیب عەبد عەواد، فەرماندەی لیوای پیادەی (417).
عەقید ناوز محەمەد حەسەن، فەرماندەی پۆلی (1)ی لیوای پیادەی ئالی (99).
عەقید عەبدولقادر عەبدولڕەحمان قەدۆ، فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (78).
عەقیدی پیادە سەلاح داود عەبدوڵڵا.
موقەدەمی روکن زەکی محەمەد حەسەن، فەرماندەی لیوای پیادەی (428).
عەقیدی پیادە قەیس ئیبراهیم مەدحەت، فەرماندەی لیوای (445).
عەمیدی پیادە عارف حەمید حاتەم، فەرماندەی جەحفلی جاشە سووکەکانی (4).
عەقیدی پیادە محەمەد یەعقوب یوسف، فەرماندەی لیوای (438).
موقەدەمی روکن حوسێن عەلی حەمید.
موقەدەم محەمەد کەنوش حەمەد، فەرماندەی لیوای پیادەی (115).
موقەدەم حوسێن فەزلەددین عەبدولقادر.
موقەدەم حەسەن ئەحمەد عەبدوڵڵا.
رائیدی پیادە عەبد حەمید عیال، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
رائیدی هێزی تایبەت عەبدولحەمزە ئیسماعیل حەمزە. فەرماندەی بەتەریەی ().
نەقیب محەمەد سەگەر سەلو، لیوای (702).
نەقیبی پیادە عەبدولڕەزاق ئەلیاس علک، پۆلی (2)ی لیوای تایبەتی (118).
نەقیبی زرێپۆش فوئاد عەلی هادی، کەتیبەی زرێپۆشی (2).
نەقیبی پیادە تاڵب شەمخی یاسین، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
مولازمی یەکەمی پیادە وەلید ئیسماعیل محەمەد، لیوای (702).
مولازمی یەکەمی زرێپۆش تەها عەبد ئیبراهیم، کەتیبەی زرێپۆشی سەدام.
مولازمی یەکەمی پیادە حەسەن ئەحمەد عەبد، پۆلی (3)ی لیوای (509).
مولازمی یەکەمی ئەمن ئەحمەد عەبدوڵڵا ناسر، ئەمنی سلێمانی.
مولازمی یەکەمی پیادە محەمەد لعێبی عەبدولڕەحمان، فەوجی کۆماندۆی لیوای (118).
مولازم محەمەد توعمە محەمەد، لیوای (702).

مولازم کەریم جابر محەمەد، لیوای (702).
مولازم غدیر فدیە علیّوی، لیوای (702).
مولازمی پیادە جەبار کازم فەیسەڵ، لیوای (702).
مولازمی پیادە غالب ئیبراهیم عەبدولواحید، پۆلی (2)ی لیوای کۆماندۆی (1)ی سەربە فەیلەقی (6).
مولازمی پیادە باسل عەبدولساحب حەسەن، فەرماندەی پۆلی کۆماندۆی لیوای (805).
مولازمی پیادە فەلاح حەسەن علیان، پۆلی (2)ی لیوای کۆماندۆی (1)ی سەربە فەیلەقی (5).
مولازمی پیادە فازڵ مەهدی جاسم، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
مولازمی پیادە محەمەد عەزیز، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
مولازمی پیادە لەزام عکاش مەناحی، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
مولازمی پیادە ئەکرەم موخەرب محەمەد، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
مولازمی پیادە حەسەن عەلی حەسەن، پۆلی (2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118).
مولازمی موجەنەدی مغاویر حوسێن جاسم حەمادی، بارەگای سریەی کۆماندۆی لیوای (118).
مولازمی پیادە محەمەد ئیسماعیل سلێمان، بارەگای سریەی لیوا کۆماندۆی (118).
مولازمی پیادە حوسێن عەبد حەسەن، پۆلی (1)ی لیوای (702).
مولازمی پیادە عامر عەبدولئەمیر حوسێن، لیوای کۆماندۆی (1)ی فەیلەقی (5).
مولازمی پیادە یەحیا مەکی شەهباز، سریەی (1)ی لیوای (411).
مولازمی یەکەمی پیادە کازم خەلەف، پۆلی (3)ی لیوای (702).
مولازمی پیادە کازم خەلەف ناهی، پۆلی (3)ی لیوای (509).
مولازمی زرێپۆش محەمەد یاسین محەمەد، کەتیبەی زرێپۆشی سەدام.
مولازمی یەکەمی زرێپۆش ئەحمەد مستەفا شەریف، فەرماندەی کەتیبەی تانکی کەرامە.
مولازمی پیادە کەریم جاسم شەریف، فەوجی کۆماندۆی (1)ی تیپی (2)ی تایبەت.
مولازمی پیادە شەهاب عەزیز حەمزە، فەوجی کۆماندۆی (1)ی تیپی (2)ی تایبەت.
مولازم فازیل جاسم محەمەد، فەرماندەی یەکەی (7884).

رائیدی (درع) موحسین کەرجی رەجی، سەربە کەتیبەی تانکەکانی (51).
رائیدی (مدم) زێدان خەلیفە لەفتە، فەرماندەی کەتیبەی تانکەکانی (مدم/957).
رائیدی (مدم) نوری حامد ئەحمەد، فەرماندەی (ک م/956).
پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (35).

گاردی کۆماری (الحرس الجمهوري)

ژمارەی تیپەکانی گاردی کۆماری (25) تیپ و ژمارەیان (200) هەزارێک دەبوو، کە راستەوخۆ بە سەدام حوسێنی سەرۆک کۆمارو فەرماندەی سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان بەسترابووەوە، هێزەکانی گاردی کۆماری بارەگاکەی لە سەربازگەی راشدیە بوو، لیوا روکن ئەیاد فتەیح خەلیفە ئەلڕاوی فەرماندەی هێزەکانی پاسەوانی کۆماری بووە. لیوا روکن ئیبراهیم ئیسماعیل محەمەد عومەر ئاغا، سەرۆکی ئەرکانی گاردی کۆماری کە دواتر لە ناوەڕاستی ساڵی (1988)دا گواستراییەوە بۆ سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا، فەریق روکن محەمەد ساڵح مەهدی ساڵح ئەلعگێدی، لە ماوەی نێوان (29.10.1988-2.6.1986) ئەفسەری روکن بووە لە سەرۆکایەتی ئەرکانی پاسەوانی کۆماری، هەروەها فەریق روکن ڕەعد مەجید ڕەشید مەحمود ئەلحەمدانی، ئەفسەری روکن لە سەرۆکایەتی ئەرکانی پاسەوانی کۆماری لەماوەی نێوان (29.12.1988-9.12.1987)دا. هەریەک لە عەقید روکن حازم مەهدی و عەقید روکن نیزام تەها محەمەد تکریتی، ئەفسەرانی هەواڵگری سەربازی گاردی کۆماری. هێزەکانی پاسەوانی کۆماری پێکدەهاتن لە دوو فەیلەقی:

فەیلەقی باکووری گاردی کۆماری (فەرماندەیی عەمەلیات ئەڵڵاهو ئەکبەر – قيادة عمليات الله أكبر)

فەیلەقی باکووری گاردی کۆماری بارەگاکەی لە شاری تکریت بوو، هەروەها لەو هێزانە پێکدەهات:

1. فەرماندەیی هێزەکانی مەدینەی منەوەرەی زرێپۆش، کە بە تیپی دووەمی (ئەلمەدینە)ی زرێپۆش ناودەبرا. عەمید روکن ئەحمەد ئیبراهیم حەماش تکریتی فەرماندەی هێزەکانی مەدینەی منەوەرەی پاسەوانی کۆماری – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). پاشان ئەم پۆستانەی هەبووە، لەکاتی جەنگی یەکەمی کەنداودا لە ساڵی (1991)دا فەرماندەی فەیلەقی چوار، دواتر یارمەتیدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا، پارێزگاری نەینەواو لە ساڵی (2000)یشدا پارێزگاری بەسرا بووە (العميد الركن نجيب مصطفى الصالحي، الزلزال، ص176). بارەگای ئەم تیپە لە شاری بەعقوبە بوو، ئەو فەرماندەییە پێکدەهات لە (لیوای ئالی (2) کە بریتیبوو بوو لە سێ کەتیبەی تانک دوانیان بەناوەکانی (کەتیبەی تانکەکانی مەنسورو هەمزە)و فەوجی پیادەی (1)، لیوای زرێپۆشی (10) کە بریتیبوو لە کەتیبەی تانکەکانی (ئەلعز، چواردەی رەمەزان، وەحدەو فەوجی پیادەی ئالی (2)، لیوای زرێپۆشی (14)، کە پێکهاتبوو لە سێ فەوجی پیادەی ئالی و کەتیبەیەکی تانک.
2. فەرماندەیی هێزەکانی عەدنانی ئالی، کە بەتیپی حەڤدەی (عەدنان)ی ئالی ناودەبراو بارەگاکەی لە شاری موسڵ بوو، پێکدەهات لە لیواکانی پیادەی ئالی(38+39+ لیوای زرێپۆشی (40). عەقیدی پیادە نزار ئەحمەد شەهاب، فەرماندەی لیوای (39) بووەو لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (45)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. لیوای

پیادەی ئالی (38) پێکهاتبوو لە سێ فەوجی پیادەو کەتیبەیەکی تانکەکان، لیوای پیادەی (39) پێکدەهات لە سێ فەوجی پیادەی ئالی و کەتیبەیەکی تانکەکان، هەروەها لیوای زرێپۆشی (40) بریتیبوو لە کەتیبەی تانکەکانی (66+67+68+ فەوجی پیادەی ئالی (24).

3. فەرماندەیی هێزەکانی بەغدای پاسەوانی کۆماری (کە پێشتر ناوەکەی – قیادة قوات فارس– بوو)، کە بە تیپی پێنجەمی (بەغدا)ی ئالی ناودەبراو بارەگاکەی لە موسڵ بوو، عەمید روکن عەبدولواحید شنان ئال ربات ئەلسەماوی (شیعە)، فەرماندەی هێزەکانی بەغدای پاسەوانی کۆماری – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). تیپی ناوبراو پێکدەهات لە لیواکانی (لیوای پیادەی (4)، لیوای پیادەی (5) و لیوای پیادەی (6).
4. فەرماندەیی هێزەکانی ئەلعابدی ئالی، فەرماندەکەی عەمید روکنی هێزی تایبەتی بارەق عەبدوڵڵا حاجی ئەلحنتە بوو. بارەگای ئەو تیپە لەناو شاری کەرکوک بوو، کە چاودێری دەمودەزگاکانی نەوتی کەرکوکی دەکرد، بەڵام لەکاتی ئەنفالەکاندا رۆڵێکی یەکجار خراپی گێڕا. تیپەکە میوان بوو لەسەر فەیلەقی یەکی بارەگا لە کەرکوک.
5. لیوای (26)ی (ضفادع بشرية) واتە (بۆقە مرۆییەکان).
6. لیوای هێزی تایبەتی –قوات الخاصة – (3).

فەیلەقی باشووری گاردی کۆماری (فەرماندەیی عەمەلیات ئەلفەتحی ئەلموبین – قيادة عمليات الفتح المبين)

فەیلەقی باشووری گاردی کۆماری بارەگاکەی لە سوێرە بوو، هەروەها لەو هێزانە پێکدەهات:

1. فەرماندەیی هێزەکانی حامۆڕابی زرێپۆش، کە بەتیپی یەکەمی (حامورابی) ئالی پاسەوانی کۆماری ناودەبراو بارەگاکەی لە سەربازگەی سوێرەی باشووری بەغدا بوو، فەرماندەی ئەو تیپە لەماوەی نێوان (16.12.1986–4.1.1989)دا، عەمید روکن ئیبراهیم عەبدولستار محەمەد ئەلدەهان ئەلتکریتی – سەرچاوە: (جريدة الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەو فەرماندەییە پێکدەهات لە (لیوای زرێپۆشی (8)، کە پێکدەهات لە کەتیبەی تانکەکانی (52+53+54و فەوجی پیادەی ئالی (21)، لیوای پیادەی ئالی (15) کە پێکدەهات لە (سێ فەوج + کەتیبەی تانکەکانی گاردی کۆماری حامۆڕابی)، هەروەها لیوای زرێپۆشی (17) کە بریتیبوو لە کەتیبەی تانکەکانی (حەڤدەی تەموز، ئەلقائد، ئەلفارس و فەوجی پیادەی ئالی (23)ی بارەگای فەوج). موقەدەم روکن سالم حافز فەرماندەی کەتیبەی تانکەکانی (ئەلفارس) بووە. عەمید روکن ئیبراهیم عەبدولستار محەمەد ئەلدەهان ئەلتکریتی لەدوای رووخانی رژێمی بەعس لە ڕێکەوتی (15.5.2003)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکاوە دەستگیرکرا.
2. فەرماندەیی هێزەکانی نەبوخوزنەسری پاسەوانی کۆماری، کە بە تیپی شەشەمی ئالی (نەبوخوزنەسر) ناودەبراو بارەگاکەی لە شارۆچکەی (بەدرە)ی سەربە شاری کوت بووە. عەمید روکن ئەزهەر سەعدوڵڵا خەلیل فەرماندەی هێزەکانی نەبوخوزنەسری پاسەوانی کۆماری – سەرچاوە: (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3761)، ڕێکەوتی 1.6.1988) + رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). بارەگای ئەو تیپە لە شارۆچکەی بەدرە خاکی کوردەو سەربە باشووری کوردستانە، ئەو فەرماندەییە پێکدەهات لە لیواکانی پیادەی (11، 19، 22،

23 + کەتیبەی تانکەکانی نەبو خوزنەسر). عەقیدی پیادە فەوزی جەواد هادی، فەرماندەی لیوای (19) بووە. عەقید روکن سالّح یوسف، فەرماندەی لیوای (23) بووە.

3. فەرماندەیی هێزەکانی پاسەوانی کۆماری ئەلندائی ئالی، کە بە تیپی (9)ی ئالی ناسرابوو، ئەو تیپە بارەگاکەی لە سەربازگەی (تاجی) بەغدا بوو، فەرماندەیی ئەو هێزە پێکدەهات لە (لیوای زرێپۆشی (41) کە بریتیبوو لە کەتیبەی تانکەکانی (71+72+73 و فەوجی پیادەی ئالی (25)، لیوای پیادەی (42) کە بریتیبوو لە کەتیبەی تانکەکانی (74+75+75 و فەوجێکی پیادەی ئالی، لیوای زرێپۆشی (43) کە بریتیبوو لە فەوجەکانی پیادەی ئالی (1+2+3+ کەتیبەی تانکەکانی (76).
4. فەرماندەیی هێزەکانی سنوور، کە پێکدەهات لە (لیوای یەکی پاسەوانی سنوور، لیوای دووی پاسەوانی سنوور، لیوای چواری پاسەوانی سنوور، لیوای شەشی پاسەوانی سنوور (کە فەرماندەکەی عەقید روکن رەعد رەشاد محەمەد بووە)، لیوای هەشتی پاسەوانی سنوور، لیوای نۆی پاسەوانی سنوور، لیوای دەی پاسەوانی سنوور، لیوای یازدەی پاسەوانی سنوور، لیوای دوازدەی پاسەوانە سنوور (کە فەرماندەکەی موقەدەم روکن ئەحمەد جاسم محەمەد عگلە بووە و هەر لەو سالّەدا (1988)دا کوژراوە – سەرچاوە: رۆژنامەی الثورة، ژمارە (3863)، رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (2.10.1988)، ل4)، لیوای پازدەی پاسەوانی سنوور، لیوای شازدەی پاسەوانی سنوور (کە فەرماندەکەی عەقید روکن تەلّالّ شەفیق عەلی ئەلقەیسی بووە)، لەگەلّ لیوای حەڤدەی پاسەوانی سنوور.
5. فەرماندەیی هێزەکانی ئەلقودس (قیادة قوات القدس)، بارەگاکەی لە کەربەلا بوو.
6. تیپی (23)ی زرێپۆش، عەمیدی روکن شامل مەحمود محەمەد، جێگری فەرماندەی تیپ.
7. لیوای (16)ی هێزی تایبەت. (سەربە فرقەی شەشی زرێپۆشە).

ئەوەی شایانی باسە جگە لەو تیپانەی سەرەوە، دوو تیپی تری پاسەوانی کۆماری بەناوەکانی (تیپی پیادەی هێزەکانی مستەفا بە فەرماندەیی لیوا روکن غانم سوڵتان عەبدوڵڵاو تیپی زرێپۆشی – توکلنا علی الله - کە دواتر هەڵوەشانەوە، لەگەڵ تیپەکانی (تیپی دەیەمی ئالی، تیپی بیست و یەکی زرێپۆش، تیپی بیست و دوو بە فەرماندەیی عەمیدی روکن ئەحمەد هاشم عۆدە - سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4). ئەم تیپە لە ساڵی (1991)دا دوای کۆچڕەوەکە لەسەر دیواری شارۆچکەی رزگاری نووسیبوویان: فرقة (22) حرس الجمهوري (الموت للأكراد – تیپی (22)ی پاسەوانی کۆماری – مردن بۆ کوردەکان)، تیپی بیست و پێنجی زرێپۆش و تیپی بیست و حەوتی زرێپۆش) بۆ من نەناسراون.
لیوای (18)ی زرێپۆش، کە بۆم دیار نییە سەربە کام تیپی زرێپۆشە، کە فەرماندەکەی لە ماوەی نێوان (29.10.1988–9.2.1987)دا، عەقید روکن عەلی عەبد مەحمود عەلی لهێبی بووە.

عەمیدی روکن قەیس عەبدولڕەزاق محەمەد جەواد ئەلئەعزەمی، فەرماندەی فرقەی حەوتی زرێپۆش - سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4).
عەمیدی روکن مەیسەر فازڵ ئەلشاکر، فەرماندەی هێزەکانی فاوی پاسەوانی کۆماری – سەرچاوە: (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3761)، ڕێکەوتی 1.6.1988).
عەمید روکنی هێزی تایبەت وەعدوڵڵا مستەفا حەنوش، فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی تایبەتی پاسەوانی کۆماری (قائد قيادة القوات الخاصة حرس جمهوري) بووە لەکاتی شاڵاوی ئەنفالەکاندا - سەرچاوە: (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3761)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 1.6.1988) + رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6698)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.9.1988)، ل4).

الرقم ٢٠٨٥
٢٠٠٤/١١/٢٨
وزارة الداخلية
المديرية العامة للاستخبارات والامن
العدد/المقر/ ١٤٤١
التاريخ ٢٠٠٤/١١/٢٧

بسم الله الرحمن الرحيم 9069

سري وشخصي

الى/ المحكمة الجنائية المختصة بقضايا الجنوب

الموضوع/ الانفال

تحاكم سري وشخصي ق٢٠/ في ٢٠٠٤/١١/٢١ نرجو طيّ تاعة باسماء الضباط الموضوع الحرف وخط الجدية كل منهم تبدأ بالتسلسل (١) الفريق الركن طالع فليح الدوري وتنتهي بالتسلسل (٧) الفريق الاول الركن ابراهيم عبد الستار.

يرجى التفضل بالعلم ... مع التقدير

العميد
المدير العام
للاستخبارات والامن
٢٠٠٤/١١/٢٨

المرفقات
(٧) ضابط فقط
(١) ثلاثة اسماء

سري وشخصي

قائمة أسماء الضباط القادة العاملين في وحدات فيل/١ - فيل/٢ - فيل/٥ - راجع
للفترة من ١٩٨٧/٦/٢٢ لغاية ١٩٨٨/٨/٨

ت	الرتبة	الاسم	المنصب	الفترة من	الفترة الى
١	فريق ركن	طالع خليل رحيم الدوري	قائد فيل/٥ فيل/٣	١٩٨٦/٨/٢٨	١٩٩١/٨/١
٢	فريق ركن	يونس محمد ذرب سليمان	قائد فيل/٥	١٩٨٨/٦/٢٦	١٩٨٩/٧/٢٤
٣	فريق ركن	أحمد حسن عبيد	رئيس أركان فيل/١	١٩٨٨/٧/١٨	١٩٨٩/٦/٣٠
٤	فريق ركن	صلاح عبود محمود هاسم	قائد فيل/٢		١٩٨٨/٤
٥	فريق ركن	طارق صادق عبد الحسين	آمر لواء فيل/١ الحماية	١٩٨٦/٦/٢٤	١٩٨٧/٨/٣٠
٦	فريق أول ركن	هشام صباح فخري	قائد فيل/٢	١٩٨٦/٨/٢٥	١٩٨٦/٩/٤
٧	فريق أول ركن	سلطان هاشم أحمد	قائد فيل/١	١٩٨٧/٦/٢٦	١٩٨٨/٤/٧
٨	فريق	حميد شهبان الناصري	قائد قوج	١٩٨٢	١٩٨٩
٩	فريق أول ركن	حسين رشيد محمد عرب التكريتي	معاون رئيس للعمليات قائد قوات ج ج	١٩٨٥/٨/٢٥	١٩٨٨/٤/٢١
١٠	فريق ركن	علي عبد محمود علي الهيبي	رئاسة أركان مرسوم لواء حدد ١٩/ ج ج	١٩٨٧/٤/٩	١٩٨٨/٧/٢٩
١١	فريق ركن	رعد مجيد رشيد محمود الحمداني	رئاسة أركان ج ج	١٩٨٧/١٢/٩	١٩٨٨/١٢/٢٨
١٢	فريق ركن	حامد رجا شلاح حسون التكريتي	آمر قاعدة البكر الجوية	١٩٨٥/٨/٢٢	١٩٨٨/١٢/١٤

ت	الرتبة	الاسم	المنصب	الفترة من	الفترة الى
١٢	مرشح اول ركن	سيف الدين فاتح حسن طه الراوي	مدير الحركات العسكرية	١٩٨٧/١٢/١٥	١٩٨٨/٢/٢٠
١٤	//	عبد الجواد ذنون محمد طاهر	رئيس أركان الجيش	١٩٨٧/١٢/٢٠	١٩٩١/٥/٢٠
١٥	مرشح ركن	كنعان منصور عايق العطية	مدير التخطيط قائمقام فرقة م ش	١٩٨٧/١٢/١٨	١٩٨٨/٢/٦
١٦	مرشح ركن	الحاكم حسن علي التكريتي	معاون قائد فرقة	١٩٨٤/٧/٢٩	١٩٨٨/٧/٢٩
١٧	مرشح ركن	محيي الدين عبد الله محمد ملا حسين	راجع	١٩٨٧/٤/٩	١٩٨٨/٦/٢٩
١٨	مرشح ركن	ابراهيم اسماعيل محمد عمر آغا	راجع	١٩٨٧/٧/٢٠	١٩٨٩/٥/٢٩
١٩	مرشح ركن	خالد محمد عباس علي الجبوري	آمر لواء / مدير دعم	١٩٨٧/١١/١١	١٩٨٨/٨/٢٧
٢٠	مرشح ركن	صابر عبد العزيز حسين الدوري	آمر لواء / مدير	١٩٨٦/٤/٨	١٩٩١/٤/٦
٢١	مرشح ركن	محمد صالح مهدي صالح العكيدي	رئاسة أركان فرقة	١٩٨٦/٦/٢٠	١٩٨٨/٧/٢٩
٢٢	مرشح ركن	محمد اسماعيل طه الدبس	راجع	١٩٨٦/١٢/١٣	----
٢٣	مرشح اول ركن	آياد فتيح خليفة الكاوي	مدير دائرة الدفاع	١٩٨٦/٧/٢٢	١٩٨٧/٧/١٦
٢٤	مرشح ركن	كمال مصطفى عبد الله الجميلي الناصري	رئاسة أركان فرقة	١٩٨٨/٤/١٠	١٩٨٩/٤/١١
٢٥	مرشح	هلدون خطاب بكير التكريتي	مدير الحركات المجوقة معاون رئيس أركان الشؤون	١٩٨٧/٨/٢٦	١٩٨٩/١/٧
٢٦	مرشح ركن	شاهين ياسين محمد ياسين	مدير مركز عمليات فرقة	١٩٨٦/١٢/١٤	١٩٩١/٦/١٤
٢٧	مرشح اول ركن	أبراهيم عبد الستار محمد الدهان	قائد فرقة مجوقة [redacted]	١٩٨٦/١٢/١٦	[redacted]

بسم الله الرحمن الرحيم

جمهورية العراق
وزارة العدل
دائرة الكتاب العدول

المحكمة الجنائية العراقية العليا
قسم التحقيق
وارد
العدد: ٦١
التاريخ: ٢٠٠٦/١/٢٤
Iraqi High Tribunal

المحكمة الجنائية العراقية العليا
الصادر
العدد: ٦
٢٠٠٦/١/٢٤

.....
.....
العدد/ ٦
التاريخ ١٨ / ١ / ٢٠٠٦

إلى/ دوائر الكتاب العدول كافة

م/حجز أموال

أعلمتنا المحكمة الجنائية العراقية العليا بكتابها المرقم ق٢/١٥١٩ في ٢٠٠٥/١٢/٢٧ ، واستنادا" لأحكام م(١٢١) الأصولية ، بوضع الحجز على الأموال المنقولة وغير المنقولة للمتهمين المدرجة أسماءهم أدناه والصادر بحقهم أمر قبض وفق المادة ١٢من قانون المحكمة الجنائية العليا رقم ١٠ لسنة ٢٠٠٥ .

للتحري في سجل الأمانات والمكائن واتخاذ اللازم وإعلامنا إجراءاتكم .

مـع التقـدير.

نادية محمد حسن علي
المدير العام
٢٠٠٦/١/١٨

نسخة منه إلى /
المحكمة الجنائية العراقية العليا /كتابكم أعلاه .....مع التقدير.

ت	الأسماء	المنصب	مسقط الرأس	العنوان
١-	حميد شعبان خضير الناصري	قائد القوة الجوية	صلاح الدين	بغداد / حي الجامعة رقم الدار/١ هاتف/ ٥٥٦٩٨٤٢
٢-	نجم الدين عبدالله محمد ملاحسين	معاون ر ا ج للإدارة	صلاح الدين	.....
٣-	عصمت صابر عمر فتح الله البياتي	قائد فوق مش /٤	التأميم	بغداد/ زيونة / م/٧١٠ ز/٢٩ د/١٠
٤-	رمزي محمود عبدالله فتحي القيسي	قائد ف مش /٣٣	نينوى	نينوى دار/٣٠٨/٤/١٠٦٧
٥-	أياد خليل زكي محمد البياتي	معاون ر ا ج للميرة	بغداد	بغداد / حي المشى/ محلة ٧١٦ هاتف ٧٧٢٩٦٥٣
٦-	نعمة فارس حسين المحياوي	مدير إدارة الضباط	ديالى	.....
٧-	نزار عبدالكريم فيصل الخزرجي	رئيس أركان الجيش	نينوى	.....
٨-	يونس محمد سليمان ال ذرب	دائرة خدمة الاحتياط	بغداد	بغداد م/٦١٦ ز/٢٩ د/٢١ هاتف/ ٥٤١٦٧٥٢

التسلم
محال الى السيد القاضي المحترم
القاضي
٢٠٠٦/١/٢٤
شاهدت نقاء بتاريخ

المرفق رقم ١
ترفق الكتاب مع المحضر الخاص
وترفق نسخة من الكتاب الموجه
الخاصة

حديث

الثورة

٣ ١٩٨٨/١١/٢١

الرئيس القائد يقلد عددا من القادة الميدانيين والرفاق مسؤولي التنظيم الحزبي في القوات المسلحة انواط الشجاعة ووسام الرافدين

قلد السيد الرئيس القائد العام للقوات المسلحة عددا من القادة الميدانيين والرفاق مسؤولي التنظيم الحزبي في القوات المسلحة انواط الشجاعة ووسام الرافدين.

وحضر مراسيم التكريم السيد طارق عزيز نائب رئيس مجلس الوزراء وزير الخارجية وعضو القيادة القطرية والسيد احمد حسين رئيس ديوان الرئاسة والفريق اول الركن عبدالجبار شنشل وزير الدولة للشؤون العسكرية واعضاء القيادة العامة للقوات المسلحة.

وفي ما يلي نصوص المراسيم الجمهورية الخاصة بمنح عدد من القادة الميدانيين والرفاق مسؤولي التنظيم الحزبي في القوات المسلحة انواط الشجاعة ووسام الرافدين:

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها العميد م ح الركن بطل القادسية بارق عبداالله الحاج حنطة في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني العنصري في عمليتي الاتقال الثالثة والرابعة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢.

رسمنا بما هو آت:

منح العميد م ح الركن بطل القادسية بارق عبداالله الحاج حنطة وسام الشجاعة.

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن رمزي محمود عبدالله في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني العنصري في عمليتي الاتقال الاولى والثالثة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢.

رسمنا بما هو آت:

منح اللواء الركن رمزي محمود عبدالله نوطي شجاعة.

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء [illegible] ضد العدو الايراني العنصري في عمليتي الاتقال الاولى والثالثة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢.

رسمنا بما هو آت:

منح اللواء الركن سلطان هاشم احمد قائد الفيلق الاول نوط الشجاعة.

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا لتفاني الرفاق الضباط المدرجة اسماؤهم ادناه في اداء الواجب وخدمة الجيش والوطن وتدوهم المتميز في معركة قادسية صدام المجيدة ولمشاعرهم التضحيبي وتوجيههم المقاتلين واستنادا الى احكام المادة ٢٦ من قانون الوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢.

رسمنا بما هو آت:

منح كل من الرفاق الضباط المدرجة اسماؤهم ادناه.. نوط الشجاعة

١- الرفيق الحقد خالد مطني العواد - امين سر قيادة شعبة السليمانية العسكرية الاولى

٢- الرفيق الحقد صلاح صبري محمود - امين سر قيادة شعبة السليمانية العسكرية الثانية

٣- الرفيق الرائد محمد سالم حسين - امين سر قيادة شعبة التأمين العسكرية

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

منح الرفيق العقيد بديوي حسن صالح امين سر قيادة فرع الرشيد العسكري فن ١ وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري ونوطي شجاعة.

على الوزراء المختصين تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن رمزي محمود عبدالله في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني العنصري في عمليتي الاتقال الاولى والثالثة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢.

رسمنا بما هو آت:

منح اللواء الركن رمزي محمود عبدالله نوطي شجاعة.

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا لدور المتميز الذي ابداه الرفيق العقيد بديوي حسن صالح والخدمة الجليلة التي قدمها لعراق العظيم والتشكيلات القوات المسلحة التي تقوم باعمال بطولية مشرفة ضد العدو الايراني العنصري.. ولنشاطه التنظيمي وتوجيهه المقاتلين.. واستنادا الى احكام الفقرة (اولا) من المادة ٢٦ والمادة ٢٦ من قانون الوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢.

رسمنا بما هو آت:

منح الرفيق العقيد بديوي حسن صالح امين سر قيادة فرع الرشيد العسكري فن ١ وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري ونوطي شجاعة.

على الوزراء المختصين تنفيذ هذا المرسوم.

صدام حسين
رئيس الجمهورية

... في تضحيات ومداخلات الرئيس القائد خلال تنقيد كوكبة من المقاتلين سيوف واوسمة القادسية واوسمة الرافدين وانواط الشجاعة

... طول الحرب وعقل الرجل كيف الاسلحة لتستخدم خارج ظرف الاستخدام الصحيح بموجب القياسات العلمية او حتى خارج الاستخدام التعبوي

فقال وصفة لرجال المشاة في الفلوجة مضبوطة .. وشكر هذا في الشلاجة وسجنون والترجمات وفي معارك توكلنا على الله الرابعة وفي الجبل وفي معارك الاهلال ومحمد رسول الله.

الرجل المشاة المدرب والذي تهيأت له مستلزمات النجاح بصورة صحيحة بما في ذلك التدريب والتمارين وغير هذا شيء رهما إلتحوض عنه في تحقيق حالة اخرى.

وقال سيادته معقبا حول مقالة احد المقاتلين بأن الانسان الذي يغزو يعلن ـ انه يعمل باكثر المخاطر.

وحول ما طرحه احد المقاتلين حول الدروس والعبر التي استنتجت من القتال العراقي من حيث الصبر والجرأة قال السيد الرئيس القائد .. لو كانت هذه

العراق (٣٩٠٥) ١٩٨٨/١١/٢١

القائد المنصور يكرم كوكبة من المقاتلين الابطال

بغداد / واع ... قال السيد الرئيس المهيب الركن صدام حسين القائد العام للقوات المسلحة مخاطبا كوكبة من المقاتلين الابطال ان الروح التي حللتم بها المعضلات التي واجهتكم وروح الاندفاع والايمان المستمد الى الايمان العميق بالله هي التي ارجعت اليكم ارضكم وهي التي حققت السلام .

واضاف سيادته خلال مراسيم تقليد سيادته كوكبة من المقاتلين الابطال سيوف القادسية واوسمة القادسية واوسمة [illegible] والرافدين وانواط الشجاعة وتعقيبات ومداخلات سيادته على احاديث المقاتلين .. لو لم تكن هذه الروح بمستوى ما نعلمه [illegible] في بغداد من قبل وما نسمعه منكم او سمعناه لما عادت الارض حرة تزفل بالعز وبالتالي نرسم مسارا للعز على مدى الاف السنين وليس مئات السنين وربما كان السلام قد تاخر ستة اوستين او ثلاث سنوات .

وختم مراسيم التكريم السيد لطيف نصيف جاسم وزير الثقافة والاعلام والسيد احمد حسين رئيس ديوان الرئاسة ورئيس الوزراء طارق أول الركن عبدالجبار شنشل وزير الدولة للشؤون العسكرية واعضاء القيادة العامة للقوات المسلحة .

وفي ما يلي تعقيبات ومداخلات السيد الرئيس على احاديث المقاتلين

[illegible] بعدنا يتحدث لنا الرجال عن المعارك التحررية [illegible] الكبرى .. نريد احاديث من النوع غير المالوف .. قصصا [illegible] من رفاقكم من النوع النادر .

[illegible] وقبل ما طرحه احد المقاتلين من ان جندي المشاة في [illegible] معركة تحرير الفاو قد ترك كل التجهيزات التي حضرت [illegible] معه فترة للمعركة مثل الطوافات والحصيرة والجسور ولم [illegible] يستعن بها وقد استعان بالبندقية فقط وقناع الوقاية [illegible] وخلع حذاءه وقسم منهم خلع سرواله .. قال السيد [illegible] رئيس القائد .. تقصد انه تقدم .. فلو لم تكن المعنويات [illegible] عالية للتمس بعضهم العذر بان الاستحضارات غير كاملة [illegible] ويريد ان يعرف مثى ياتون بالحصيرة التي تمتد فوق [illegible] الطين .. ومتى يجلبون الطوافات التي يعبر بها ساقية [illegible] صغيرة .. لكن عندما تكون المعنويات عالية يترك كل هذه [illegible] الاستحضارات المعقدة ويعتمد على البساطة التي هي [illegible] اساس النجاح في التصرف .. ان البساطة هي انه يخلع [illegible] حذاءه ويحمل بندقيته وعتاده وقناع الوقاية ويبدأ [illegible] الخوض بالطين والماء ليصل الى الهدف .. وكان رجال [illegible] الشاة بهذا الشكل .. لكن رجال الدروع لم يقصروا في [illegible] واجبهم فكل واحد بارضه .

[illegible] لقد سمي المشاة سيد الصنوف لانه لاتوجد معركة [illegible] الحسم وتستقر على نتيجة نهائية كريح لها الا عندما [illegible] تحتم رجال المشاة .. يمكن ان يخوض الدرع معركة [illegible] لصده مقابل درع العدو ويسحق درع العدو لكن عندما [illegible] تبدأ مشاة العدو فهو يحتاج الى مشاته ايضا .

[illegible] انا فالمشاة يقاتل في كل الفصول في الشتاء والصيف [illegible] الربيع والخريف وفي كل الاجواء .. في الصحو والمطر [illegible] الثلج وفي كل الاراضي .. في [illegible] الجهور ... [illegible] .. في حين هناك صنو [illegible] تغيير في [illegible] طبيعة الطقس او التفيع في طبيعة الارض او التفيير في نوع

فكان وصف لرجال المشاة في الفاو مضبوطا .. ومثل هذا في الشلامجة ومجنون والزبيدات وفي معارك توكلنا على الله الرابعة وفي الجبل وفي معارك الانفال ومحمد رسول الله .

ان رجل المشاة المدرب والذي تهيات له مستلزمات النجاح بصورة صحيحة بما في ذلك التدريب والتمارين وغير هذا شيء ربما لا تعوض عنه في لحظته حالة اخرى .

وقال سيادته معقبا حول ما قاله احد المقاتلين بان الانسان الذي يغرم يصل (انه يصل باقل الخسائر) .

وحول ما طرحه احد المقاتلين حول الدروس والعبر التي استنبطت من اقتدار المقاتل العراقي من حيث الصبر والجرأة قال السيد الرئيس القائد .. لو كانت هذه لدى الغربيين فكم فيلما يخرجونه .. لم يكن امامنا الا ان نضغط على الشباب ولم يكن الا هذا .. طبعا اننا لانعرف كل هذه التفاصيل .. وهذا يجب ان نعترف به .

اننا نعرف صعوبة الارض والمقاومة التي واجهتكم في المكان الذي اشار اليه المقاتل .. ولكن اعتياديا ان الاوامر التي تستلمونها هي ان لا تنقل التفاصيل لانه اذا نقل احدكم تفاصيل الصعوبات عدا ما يعني الامرين المباشرين والقادة المباشرين الذين يجب ان يتعرفوا عليها لتقديم الحلول اذا كانت تتعلق بمستواهم .. والا اذا بدأت المعركة ينتهي الامر .. والى ان تنتهي المعركة يبدأ بسماع الصعوبات التي تواجه المقاتلين على الخارطة نحن رأينا بعض المناطق فكنا سابقا داخل ارض ايران لكننا لم نر هذه ولم يقاتل فيها الجيش .. اي المكان الذي ذهبتم اليه لم نصل اليه وحتى القطعات التي عبرت سريعا زهاب لم تكن قد وصلته في المعارك الاولى في عام ١٩٨٠ .

على مستوى الرقعة الانسانية يتمنى المرء ان يستمر بسماع مقررات منكم .. ولكن عندما نتذكر انكم يجب ان يسماع مقررات منكم .. ولكن عندما نتذكر انكم يجب ان

نصوص المراسيم الجمهورية الخاصة بمنح كوكبة من المقاتلين الابطال سيوف القادسية واوسمة الرافدين وانواط الشجاعة

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للدور البطولي المشهود الذي ابداه ابناء وبنات الجيش الجمهوري المرابط استذكارهم ابناء ابي الفداء عن شرف العراق العظيم وسيادته وكرامة الامة العربية المجيدة وامنها في معارك التحرير المكررة والدعم العظيم وتحرير اراضينا الوطنية من دنس الفرس المجوس المتعصرين واستنادا الى احكام الفقرة (٢) من قرار مجلس قيادة الثورة المرقم ١٩٩ في ١١/٦/١٩٨٩ رسمنا بما هو آت

الوطنية من دنس الفرس المجوس المتعصرين واستنادا الى احكام الفقرة (اولا) من المادة الخامسة من قانون الاوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ رسمنا بما هو آت

منح كل من اسرى التشكيلات والوحدات المدرجة اسماؤهم ادناه وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري

العميد ر ع علي حسين مزعل

العقيد ر ع سالم حافظ مهدي

العقيد الركن اسماعيل جراح رحيل

العقيد ر ع محمد صالح عبدالقادر

العقيد ر ع الركن زكي خطاب فدعم

التجهيزات عندما يقاتلون بها في وقت غير ملائم وفي ظرف غير ملائم سواء كان طبيعة الارض او الطقس .. الخ .. وان طول الحرب جعلتكم ونحن منكم ايضا تقفون على مفردات كثيرة استخدمت فيها بعض الاسلحة التي لم تكن مصممة اصلا لمثل هذا الواجب .. فحصل فيها تكييف بموجب عقل الرجال لتستخدم خارج طرق الاستخدام الصحيح بموجب المقاسات العلمية المثبتة بالكراسات او حتى خارج الاستخدام التعبوي والواجب المناط للسلاح او للتجهيزات المحددة او للصنف المحدد .

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها العميد (ق . خ) الركن بطل القادسية بارق عبدالله الحاج حنطة في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني المنعصري في عمليتي الاختلال الثالثة والرابعة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت ..

منح العميد ق . خ الركن بطل القادسية بارق عبدالله الحاج حنطة نوطي شجاعة .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن سلطان هاشم احمد في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني المنعصري في عملية الاختلال الاولى واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ ..

رسمنا بما هو آت ..

منح اللواء الركن سلطان هاشم احمد قائد الفيلق الاول نوط الشجاعة .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن زكي محمود عبدالله في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني المنعصري في عمليتي الاختلال الاولى والثالثة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت ..

منح اللواء الركن زكي محمود عبدالله نوطي شجاعة .

نصوص المراسيم الجمهورية الخاصة بمنح عدد من القادة الميدانيين والرفاق مؤولي التنظيم الحزبي في القوات المسلحة انواط الشجاعة ووسام الرافدين

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للدور المتميز الذي ابداه الرفيق العقيد ندوي حسن صالح وتضحيته الجليلة التي قدمها للعراق العظيم والتشكيلات القوات المسلحة التي تقوم باعمال بطولية مشرفة ضد العدو الايراني المنعصري .. ولنشاطه التنظيمي وتوعيته للمقاتلين .. واستنادا الى احكام الفقرة (اولا) من المادة (٥) والمادة (٢٦) من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ ..

رسمنا بما هو آت ..

منح الرفيق العقيد ندوي حسن صالح امر سير قيادة فرع الرشيد العسكري / فل ١ وسام الرافدين من الدرجة الثالثة من النوع العسكري ونوطي شجاعة .

على الوزراء المختصين تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للنقاني الرفاق الضباط المدرجة اسماؤهم ادناه في اداء الواجب وخدمة التحريض والنوهض للعنصر في معركة القادسية صدام المجيدة وتشاطهم التنظيمي وتوعيتهم للمقاتلين واستنادا الى احكام المادة ٢٦ من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ ..

رسمنا بما هو آت ..

منح كل من الرفاق الضباط المدرجة اسماؤهم ادناه . نوط الشجاعة ..

١ - الرفيق المقدم حاتم مطلق العواد / امين سر فيادة شعبة السليمانية العسكرية الاولى .

٢ - الرفيق المقدم صلاح صبري محمود / امين سر فيادة شعبة السليمانية العسكرية الثانية .

٣ - الرفيق الرفاق محمد سالم حسين / امين سر فيادة شعبة التأميم العسكرية .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها العميد (ق . خ) الركن بطل القادسية بارق عبدالله الحاج حنطة في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني المنعصري في عمليتي الاختلال الثالثة والرابعة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت ..

منح العميد ق . خ الركن بطل القادسية بارق عبدالله الحاج حنطة نوطي شجاعة .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن سلطان هاشم احمد في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني المنعصري في عملية الاختلال الاولى واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ ..

رسمنا بما هو آت ..

منح اللواء الركن سلطان هاشم احمد قائد الفيلق الاول نوط الشجاعة .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديراً للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن زكي محمود عبدالله في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني المنعصري في عمليتي الاختلال الاولى والثالثة واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والالوية رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت ..

منح اللواء الركن زكي محمود عبدالله نوطي شجاعة .

١٩٨٨/١١/٣٠

ايران (٢٩١٣)

في حديث مع المستشار المقاتل جمال خضر دوبرداني :

• نحن جند اوفياء ومخلصون للقائد العظيم صدام حسين

• شعبنا الكردي مستعد للتضحية في سبيل كرامة الوطن بكل غال ونفيس

ابو جيا

كردستان ـ جبل العراق العالي ، خصوصا الشمالي المتيح ، كانت ابدا وستبقى منبع الوفاء والاخلاص للوطن الذي احتضن العرب والكرد منذ فجر التاريخ ، ليبنيا سوية على ارض الرافدين أول حضارات البشر .

كردستان ، هذه الارض الطيبة التي شهدت اروع المعارك البطولية دفاعا عن كرامة العراق وسيادته الوطنية ، في ملاحم قادسية صدام المجيدة .. ترفع رأسها اليوم مزهوة بابنائها البررة الذين اثبتوا بشجاعتهم وبمواقفهم الوطنية الانتماء الصادق والحقيقي والحميمي الى وطنهم وتفانيهم في سبيل انتصار قضيته ، والتضحية على طريق الذود عن شرف وكرامة الشعب كله .

الخيانة والانحطاط مبارك عليهم الدرك الاسفل وعاقبة خائبة وخاقة رابانا بما سجلناه من المواقف المشرفة في الدفاع عن ارضنا وكرامتنا والخيارات شعبنا تحت راية القائد المنصور صدام حسين ، سطور في الرحلة الجديدة حتوما للبناء والتقدم وسيلقى ابيدينا على الزناد ، ومساهمة شعبنا في عملية السلام وترضيته سوف لن تقل اثناء اية عن مساهمته في عملية الدفاع المشرع عن الوطن

الكريمة . وله ان يضرب بها كل اعداء العراق فسيكون واحد ضد الجهة اعداء الوطن الذي قاتلناه على انفسنا وان نسجل الفرد الا المواقف التي يرتضون بها كل مدى الايام

والتاريخ سيتغني عندما يحسن فن قائدنا العظيم أما الجولة الاخيرة للبناء والتقدم وسيلقى ابيدينا على الزناد ، ومساهمة شعبنا في عملية السلام وترضيته سوف لن تقل اثناء اية عن مساهمته في عملية الدفاع المشرع عن الوطن

في تحرير جبل (قوبري) بقضاء زاخو .

● بعد ان تم انتزاع النصر المؤزر من عيون اعدائنا ها هي تنصب ارائهم للمرحلة الجديدة مرحلة السلام .

ـ ابناء عشائر الكوران ، في الفوج (٢١٠) دفاع وطني ، تعتبر انفسنا جميعا مخلصين اوفياء لقائد الحبيب صدام حسين ، نحن رفاق المبارك وسنبقى حراسا امناء لحدود العراق الشمالية ، وانما وقفنا قلب واحد في خندق واحد ، انما سيوف بيد

● في اي المواقع شاركتم في القتال ؟

ـ شاركنا اكوى ثلاث قادة سنة المهر في قاطع الفتح الاول ، وبعد ان تحولت قواتنا الى الفوج (٢١٠) قاطع بسنه الحجابات في جبل ، هاجوان .

وبعد ذلك شاركنا في معارك تحرير مواقع حكومات ، وتحرير منطقة سفوه وقلاته . كما شاركنا في معارك تحرير قصبة قادر مامي في قضاء زاخو . كما شاركنا مؤخرا الناضل في معركة (قاني توم) التي تم فيها احتلال مقر الحشد العميل جلال الدباغي وتدمير مقاتل لوجي انهم العراقية وتحرير ارض كردستان العراق من رجس الخونة والعملاء . وكانت انما وقفنا الشهودة

عراقنا العظيم يحتل بالبوم العالمي للتضامن مع الشعب الفلسطيني

تقارير واع

اليوم العالمي للتضامن مع الشعب الفلسطيني

الجماهير العراقية والعربية تدعو العالم للاعتراف بدولة فلسطين

17 2:33PM

هێزەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەت (قوات الحرس الجمهوری الخاص):

سەرەتا ئەو هێزە لە ساڵی (1981)دا دروستبوو بەناوی هێزەکانی ئامادە (قوات الطواري)، بەڵام لە ساڵی (1985)دا ناوەکەی گۆڕا بۆ هێزەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەت (قوات الحرس الجمهوري). لەو ساڵەدا ئەو هێزە لە (11-12) فەوج پێکدەهات، کە ژمارەی سەربازانی هەر فەوجێکی بەقەد لیوایەکی سوپای ئێراقی دەبوو، ژمارەی پاسەوانی تایبەت لە سەرەتادا نزیکەی (30) هەزار چەکدار دەبوو. بەڵام لەدوای ساڵی (2000)و پێش رووخانی سەدام، ژمارەی ئەو هێزە نزیکەی (120) هەزار چەکدار دەبوو. پێش رووخانی رژێم فەرماندەکەی فەریقی روکن نامق حەسەن عەلی ئەلناسری (نامق الناصري) بوو.

هێزەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەت دابەشی سەر سێ لیوای ئاسایشی شەڕکەر کرابوون:

لیوای یەکەم: بارەگای ئەو لیوایە لە حارسیە بوو لەنزیک یەکەی ئەمن، کە دابەش دەکران بەسەر فەوجەکانی: فەوجی ئەمنی یەکەم لە رەزوانیە، فەوجی ئەمنی دووەم لە گەڕەکی جیهاد، فەوجی ئەمنی سێیەم لە رەزوانیە، فەوجی ئەمنی چوارەم لە مەکحول، فەوجی ئەمنی پێنجەم لە کۆشکی کۆماری، فەوجی ئەمنی شەشەم لە ڕێگای سەربازگەی رەشید، فەوجی ئەمنی حەوتەم لە تکریت لەنزیک سایلۆ، فەوجی ئەمنی شەڕکەری هەشتەم لە ڕێگای سەربازگەی رەشیدو فەوجی شەڕکەری نۆیەم بەهەمان شێوە لە ڕێگای سەربازگەی رەشید.

لیوای دووەم: ئەو لیوایە لیوایەکی شەڕکەرەو لەناو سەربازگەی (تاجي) بوو، کە پێکدەهات لە فەوجەکانی (13،12،11 و 15)، کە هەر چواریان فەوجی شەڕکەر بوونو بارەگایان لەناو سەربازگەی تاجی بوو. کەچی کەتیبەکانی تانکی سەر بەو لیوایە بریتی بوون لە: کەتیبەیەکی تانک لە دۆرە، کەتیبەیەکی تانک لە سەرسارو کەتیبەیەکی تانک لە ڕێگای کۆنی ئەبوغریب لەیەک بورجەکانی رادیۆ.

لیوای سێیەم: ئەو لیوایە سەربە بەڕێوەبەرایەتی کاروباری ئەمنەو دابەشی سەر ئەو هۆبانەی خوارەوە دەکرێت: ا- هۆبەی بارەگاکانی ناوەخۆ (شعبة المواقع الداخلية). ب- هۆبەی بارەگا دەرەکییەکان. ج- هۆبەی پاسەوانی تایبەت (شعبة الحمايات الخاصة)، کە بارەگاکەی دەکەوتە نزیک باڵەخانەی (الحياة).

أ- بارەگا ناوخۆییەکانی بەغدا (المواقع الداخلية في بغداد):

1. بارەگای گەڕەکی جیهاد/ گەڕەکی فورات (موقع حي الجهاد/حي الفرات)، کە دەکەوتە کۆتایی شەقامی فڕۆکەخانەو نزیک بە سێ کۆشکی گەورەی سەرۆکایەتی کۆمار بەناوەکانی (قصر التلة، قصر الصخرة، قصر المضيف).
2. بارەگای سەلمان پاک (موقع سلمان باک)، کە دەکەوتە سەر ڕووباری دیجلەو نزیکەی (15) کیلۆمەترێک لە دەرەوەی بەغدا بوو، کە پێکدەهات لە کۆشکی کۆماری، میوانخانە، خانووی پاسەوانانو سەرپەرشتیکاران.
3. بارەگای ڕەزوانیە (موقع الرضوانية) لەشارۆچکەی ڕەزوانیە بەدووری نزیکەی (10) کیلۆمەترێک لە مەڵبەندی بەغدا، ئەو بارەگایە بریتییە لە کێڵگەیەکی گەورەو کۆشکی کۆماری دەکەوێتە ناوەڕاستەکەی، کە لەلایەن فەوجی یەکەم دەپارێزرێ، هەروەها سریەیەکیش بەناوی (سریەی یەکەم) کە بریتییە لە سریەی ئەرکە تایبەتییەکانو هەر چوار دەوری پاسەوانی تایبەتی واتە (فەوجی یەکەم)ی داوە.
4. بارەگای ئەعزەمیە/ شەقامی کۆرنیش (موقع الاعظمية/شارع الكورنيش)، کە بەشورەیەکی گەورەو بەرز چوار دەوری گیراوە، یەکێک لە سریەکانی فەوجی شەش ئەو بارەگایەی دەپاراستو یەکەیەکی ئەمنیشی تیابوو.
5. بارەگای نادی ئەلفارس/ گەڕەکی عامریة (موقع نادي الفارس/حي العامرية)، لەتەنیشت چاپخانەی عامریە کە دەکەوێتە سەر شەقامی فڕۆکەخانەو، پێکدەهات لە کۆشکێکی کۆماری گەورەو لەلایەن سریەیەک لەسریەکانی فەوجی پێنجەم دەپارێزرا.

6. بارەگای کاتژمێری بەغدا (موقع ساعة بغداد)، دەکەوێتە سەر شەقامی فڕۆکەخانە لە ناوچەی حارسیەو پێکدەهات لە هۆڵێکی گەورە بۆ ئاهەنگ، بۆنەکانو چەژنەکانی لەدایکبوونو بارەگای کاتژمێرو باڵاخانەی پشوودان. ئەو بارەگایە چوار دەرگای هەیە کە بەخاڵی پاسەوانی ئابلوقە دراونو لەلایەن سریەک لەسریەکانی فەوجی شەش دەپارێزران.
7. بارەگای سەربازی وون (موقع الجندي المجهول)، کە بریتیبوو لە گۆڕەپانی ئاهەنگ گێڕانو پەیکەری سەربازی وون، کە لەلایەن سریەک لەسریەکانی فەوجی شەش دەپارێزران، هەروەها پاسەوانی شەرەفی لێبوو بۆ یادکردنەوەی ڕێوڕەسمی ڕۆژی شەهیدی بەعس.
8. بارەگای کۆشکی کۆنگرەکان (موقع قصر المؤتمرات)، کە دەکەوتە پێش میوانخانەی ڕەشید لەتەک دەزگای پیشەسازی سەربازی. کۆشکی کۆنگرەکان تایبەت بوو بۆ دانیشتنەکانی وەزیرەکانو بەرپرسە باڵاکانی بەعس.
9. بارەگای کۆشکی زەقورە (موقع قصر الزقورة)، کە دەکەوتە سەرەتای هاتنە ژوورەوەی کۆشکی کۆماری، لەتەنیشت ترافیک لایتەکەی کە بۆ گەڕەکی (التشریع) دەچوو بوو، ئەو بارەگایە لەسەر شێوەیەی شانەی هەنگ وابوو کە بەشورەیەکی بەرزی سێ دەرگایی ئابلوقە درابوو، دەوروبەری ئەو بارەگایە گشتی ماڵی ئەفسەرانی ئەمن و بەرپرسانی بەعسی بوون.
10. بارەگای کۆشکی جود (موقع قصر الجود)، کە دەکەوتە سەر شەقامی (امر النظام)و پشتی لەڕووباری دیجلە بوو، هەروەها خانووی عزەت دوریو جبەخانەی باوکی سەرۆک (مشجب الاب القائد)و گۆڕی میشیل عەفلەقی دامەزرێنەری حیزبی بەعس لەنزیک ئەو بارەگایە بوون.
11. بارەگای جادریە (موقع الجادرية)، کە دەکەوتە تەنیشت میوانخانەی حەمراء (فندق الحمراء) بەدووری نزیکەی (500) مەترێک لە میوانخانەی بابل. ئەو شوێنە چەندین خانووی عودەیو قوسەی کوڕەکانی سەدام و کەسانی نزیک لە سەدامی تیابوو، کە لەلایەن سریەک لە سریەکانی فەوجی پێنجەم دەپارێزران.

12. بارەگای کێڵگەی قوسەی لە دۆرە (موقع مزرعة قصي في الدورة)، کە دەکەوتە شارۆچکەی دۆرە لەتەک پردەکەی دۆرە، هەروەها کێڵگەی بەرزان تکریتی زۆربرای سەدام کە بریتیبوو لە دوو کۆشکی گەورەو شارێکی یاریو چەندین باغچەی رازاوە بە گوڵ، دارودروخت، پەلەوەڕ، باڵندەو گیانەوەر. ئەو کێڵگەیە دەکەوتە سەر رووباری دیجلەو بەشورەیەکی بەرزی یەک دەرگایی ئابلوقە درابوو، کە لەلایەن یەکەیەکی ئەمنی تایبەت پاسەوانی دەکرا.
13. بارەگای کێڵگەی راشدیەی قوسەی (موقع مزرعة الراشدية لقصي)، دەکەوتە نزیک راشدیەو کۆشکێکی تایبەت بە قوسەی کوڕی سەدامی تیابوو، هەروەها کێڵگەی بەخێوکردنی ئەسپو لەوەڕگای تیابوو بۆ ئەسپو گیانەوەرو پەلەوڕەکانی قوسەی.
14. بارەگای کۆشکی کۆماری (موقع القصر الجمهوري)، کە لەتەنیشت کۆشکی سەقەڕ (قصر الصقر) بوو، لەنێوان ئەو دوو کۆشکەدا دامەزراوی رۆکێتی پاتریۆتی لێبوو بۆ پاراستنی کۆشکی کۆماری لە هوموو هێرشێکی مووشەکی. ئەو کۆشکە لەلایەن پاسەوانانی تایبەت دەپارێزراو بەدووری نزیکەی نیو کیلۆمەتر نشینگەی پاسەوانانی تایبەت، کارگەی دروستکردنی چەک، بارەگای میوانخانە، دەزگاکانی ئەمنی تایبەت، نووسینگەی قوسەی، زیندانی تایبەت، خانووی ساجیدەی ژنی سەدام، نادی رمایەو هۆڵی خولد (قاعة الخلد)ی تیابوو، ئەو هۆڵە تایبەت بوو بە ئاهەنگگێڕان، بۆنە تایبەتییەکان، چاوپێکەوتنو کۆبوونەوە لەگەڵ سەرۆک خێڵە عارەبەکان.
15. بارەگای نشینگەی وەزیرەکان لە قادسیە (موقع مجمع الوزراء في القادسية)، کە دەکەوتە تەک (نادي الجهاز)و تایبەت بوو بە خێزانی وەزیرەکانو سریەک لە سریەکانی فەوجی پێنجەم دەیپارستن.
16. بارەگای نشینگەی وەزیرەکان لە یەرموک (موقع مجمع الوزراء في اليرموک)، کە دەکەوتە نزیک بورجی سەدام (برج صدام) بۆ پەیوەندیکردن، ئەو شوێنە تایبەت بوو بە نیشتەجێبوونی خێزانی وەزیرەکانو هەندێک لە بەرۆرسەکان، کە لەلایەن پۆلیکی سریەی پاسەوانی نشینگەیی قادسیەوە دەپارێزران.

17. بارەگای نشینگەی وەزیرەکان لە حارسیە (موقع مجمع الوزراء في الحارثية)، ئەو بارەگایە لە حارسیە بوو، کە لەلایەن سریەک لە سریەکانی فەوجی شەشەم دەپارێزرا.
18. بارەگای بالّاخانەکانی وزەی خۆر (موقع مجمع الطاقة الشمسية)، کە دەکەوتە شەقامی ئەبو نەواس (أبو نواس) لەتەنیشت پردی هەلّواسراو (جسر المعلق)، خانووی تایبەت بە فەرماندەکانی پاسەوانی کۆمار، فەرماندەی فەوجەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەتو بەڕێوەبەرەکانی دەزگای ئەمنی تایبەت، هەروەها یەکەیەکی ئەمنیش پاسەوانی ئەو ناوچەیە دەکات.
19. بارەگای نشینگەی قادسیەی نیشتەجێبوون (موقع مجمع القادسية السكني)، کە دەکەوێتە قادسیە لەتەنیشت رۆژنامەی قادسیەو نووسینگەی سەربازی (المكتب العسكري) حیزبی بەعس، ئەو نشینگەیە بریتییە لە بالّاخانەی نیشتەجێبوون بۆ کارمەندانی دەزگای تایبەتو دوو دەرگاشی هەبوو، کە لەلایەن سریەک لە سریەکانی فەوجی پێنجەم دەپارێزران.
20. بارەگای نشینگەی سالّحیەی نیشتەجێبوون (موقع مجمع الصالحية السكني)، کە دەکەوتە ناوچەی سالّحیە، ئەو شوێنە شوێنی نیشتەجێبوونی دەزگای ئەمنی تایبەت بوو، کە لەلایەن سریەی دووی فەوجی پێنجەم و یەکەیەکی ئەمن دەپارێزران.

ب- هۆبەی بارەگاکانی دەرەوە (شعبة المواقع الخارجية):

1. بارەگای تکریت، دەکەوێتە بەرامبەر یاریگای تکریتو پێکدێت لەبارەگای باشوورو باکوور (ئەوەی باشوور بریتییە لە میوانخانە، خانووی پاسەوانەکان، پاسەوانی فەرماندەو بەرسەکانو دەرگاکانی هاتنە ژوورەوەی بارەگاکە)، هەروەها بارەگای باکوور پێکدێت لە کۆشکی کۆماری و چەندین خانووی بچووک بچووک کە لەلایەن فەوجی حەوتەم دەپارێزرێت کە بارەگاکەی لەتەک سایلۆکە بوو.

2. بارەگای حەجاج (موقع الحجاج)، دەکەوتە بێجی بەرامبەر بەگوندی حەجاج بەدووری (3) کیلۆمەتر لە ڕێگای سەرەکی بەغدا – موسڵ. ئەو شوێنە بریتیە لەخانووی بچووک بچووک، کە لەلایەن فەوجی حەوتەوە دەپارێزران.
3. بارەگای مەکحول (موقع مکحول)، کە دەکەوتە نزیک چیای مەکحول لەتەنیشت کارگەی پەینی کیمیاوی کە دەکەوێتە سەر ڕێگای سەرەکی بەغدا – موسڵ. فەوجی چوار ئەو بارەگایەی دەپاراست، هەروەها لەسەری چیای مەکحول چەند کۆشکێکی سەرۆکایەتی هەیە لەگەڵ میوانخانە، خانوو بۆ پاسەوانەکان، کۆشکی (العابد)، کۆشکی (الصفر) کە دەکەونە سەر دیجلە، هەروەها خانووی ساجیدە، حەلای کچی سەدام، وەزیرەکانو چەندین لەوەڕگە بۆ مانگا، مەڕو پەلەوەڕ.
4. بارەگای موسڵ (موقع الموصل)، دەکەوتە تەنیشت میوانخانەی ئۆپرەی نەینەوا، ئەو شوێنە بریتییە لەدوو کۆشک، خانوو بۆ میواندارى، پاسەوانەکانو خزمەتکارەکان. ئەو بارەگایە لەلایەن سریەک لە سریەکانی فەوجی چوار دەپارێزرا.
5. بارەگای سەرسار (موقع الثرثار)، نزیکەی پێنج کیلۆمەتر لە فەلوجەوە دوورەو، ئەو شوێنە کۆشکی سەرۆکایەتی، خانووی پاسەوانەکانو خزمەتکارەکان، کە لەلایەن فەوجی نۆوە دەپارێزران.
6. بارەگای کۆشکی حەبانیە (موقع قصر الحبانیة)، کۆشکی حەبانیە شوێنێکی گەشتوگوزارەو، پێکدەهات لەچەندین خانووی گەشتوگوزاری تایبەت بە عودەیو قوسەی کوڕانی سەدام کە خانووەکانیان دەکەوتنە سەر دەریاکە، هەروەها کۆشکێکی سەدامی تیادابوو کە لەسەر شێوەی چینی دروستکرابوو لەگەڵ چەندین خانوو بۆ پاسەوانو خزمەتکارانو چەند بەلەمو کەشتی تایبەت بە سەدام. ئەو شوێنە لەلایەن پۆلیێکی سریەی چوار دەپارێزرا.
7. بارەگای بەسرا (موقع البصرة)، کە چەندین کۆشکی سەرۆکایەتی، خانووی میوانداریو خانوو بۆ پاسەوانەکانو خزمەتکارەکانی تیابوو، کە دەکەوتنە کەنار دەریای عەرەب (شط العرب) لە (الحکیمیة).

8. بارەگای حلە (موقع الحلة)، دەکەوتە ناوچەی (الکهف) لە شاری حلە.

ج- هۆبەی پاسەوانانی تایبەت (شعبة الحمايات الخاصة):

بریتییە لە هۆبەیەکی تایبەت بۆ بەڕێوەبردنی کاروباری پاسەوانە تایبەتەکان وەکو موچە، پێناسنامە، هەرکارێک یان زانیارییەک پەیوەند بێت پێیانەوە، هەروەها هەڵبژاردنو وەرگرتنیان بۆ پاسەوانی تایبەتی.

فەرمانگەی کاروباری ئەمنی پاسەوانی کۆماری تایبەتی (دائرة شؤون أمن ح ج خ):

ئەو فەرمانگەیە دەکەوتە نزیک باڵەخانەی ئەلحەیات (عمارة الحياة)، ئەو فەرمانگەیە ئەرکەکانی دابەشکردنی ئەفسەرو یەکەی ئەمنییە بەسەر فەوج و لیواکانی پاسەوانیو، وە دابەش دەبێتە سەر فەوجە ناوخۆییو دەرەکییەکان، سکرتاریەت، خۆجێیەتیو بەڕێوەبەر.

نووسینگەی دەزگای ئەمن (مكتب أمن الجهاز):

ئەو نووسینگەیە دەکەوتە تەنیشت نووسینگەی قوسەی سەدام و فەرمانگەی بەدواداچوون و زیندانی دەزگای کۆن لە ناوچەی (القصر). لە بەشەکانی ئەو نووسینگەیە بەشی ئەرشیف، کە پێکدێت لە خۆیەتی، بەشی شوناسنامە، پۆستی ئاسایی و نهێنی لە دەزگاوە بۆ فەرمانگەکانی دەوڵەت و نووسینگەکانی سەرۆک کۆمارو نووسینگەی قوسەی، هەروەها بەشی زانیارییە دەرەکییەکان لەسەر تەواوی کارمەندانی دەزگا بۆ کۆکردنەوەی زانیاری لەسەر خۆیان و خزم و کەسوکاریان، بۆ نموونە لەکاتی ژنهێنانی یەکێکیان زانیاری تەواو لەسەر ژنەکەو کەسوکارەکەی پێشکەش دەکرا، دواتر دەزگا لەدوای لێکۆڵینەوەو هەڵسەنگاندنی زانیارییەکان بە فەرمانێکی دەزگا پەسەندی هاوسەرێتییەکەی دەکرد یان پەسەندی نەدەکرد. بەشی تایبەت کە بەشێکە بوو لەناو نووسینگە کە تایبەت بوو بەو ئەفسەرانەی کە

یوەندییەکی تایبەتیان لەگەڵ بەڕێوەبەری دەزگا هەبوو، کە رادەسپێردران بە ئەرکی تایبەت لەلایەن بەڕێوەبەر یان لایەنە بالآکان. بەشی لێکۆڵینەوە کە لێکۆڵینەوەی لەگەڵ ئەو کەسانە دەکرد کە بەڕێوەبەری دەزگا داوای دەکرد لێکۆڵینەوەیان لەگەڵدا بکرێت. بەشی زیندان و بەشی ناسنامە کە بەشێک بوو تایبەت بەهەموو شوناسنامەیەک و باجی دەزگای ئەمنی تایبەت، باجی کۆشکی سەرۆکایەتی و باجی چوونە ژوورەوە بۆ فەرمانگەکانی تری دەوڵەت.

نووسینگەی قوسەی (مكتب قوصي):

ئەو نووسینگەیە بریتیبوو لە خانوویەکی گەورەی دوو نهۆمی، کە پێکدەهات لە سکرتاریەت، ژووری تایبەت بۆ دیدارو لێکۆڵینەوەی تایبەت. بەر لە رووخانی رژێمەکەی سەدام، سکرتێری ئەو نووسینگەیە سلێمان ناسری و عەبدوڵڵا حومسی بوون.

فەرمانگەی بەدواداچوون، کە دابەشدەکرێت بۆ:

1- بەدواداچوونی بزوێن، کە بەهۆی گەڕانو چاودێری کردنەوە بەڕێگای ئۆتۆمۆبێلی گەڕۆکەوە ئەنجام دەدرێت.
2- بەدواداچوونی جێگیر، کە لە رێگای ئەو کشک و دوکانانەی لەسەر شەقام و رێگاکانەوە دروستکرابوون بۆ فرۆشتنی جگارە، رۆژنامە، ساردەمەنیو شیرینی ئەنجام دەدران.

یەکەی ئەمن (وحدة الامن):

ئەو یەکەیەی ئەمن دەکەوتە حارسیە کە دوو دەرگای هەبوو، یەکەمیان دەکەوتە سەر رێگای فرۆکەخانەو دووەمیان لە رووی نشینگەی وەزیرانەوە بوو. ئەرکی یەکەی ئەمنی مسۆگەرکردنی رێگاکانی هاتووچۆی سەدام بوو، لە ترافیک لایتی شاکریەوە تاوەکو ناوچەی (الربع الخالي) کە دەکاتە کۆتایی شەقامی فرۆکەخانە. ئەو یەکەیەی ئەمن دابەشی سەر پێنج سریە کرابوون، کە یەکەم و دووەمیان پیادەبوون

لە فڕۆکەخانەداو کارمەندی سیڤیل بوون. سریەی سێ سریەی فریاکەوتن بوون کە بە ئۆتۆمۆبێل لە شەقامی فڕۆکەخانە لەهاتووچۆی بەردەوام دابوون. سریەی چوار، سریەی بارەگا بوو، کە ئالیاتی یەکەی ئەمن، چێشتخانە، زیندان، بەڕێوەبەرێتی، خۆیەتی دەگرتە خۆی، لەگەڵ ئەرکەکانی پاراستنی کێڵگەکانی قوسەیو کۆشکی ئەبو نەواس. سریەی پێنج، سریەی هاتووچۆی یەکەی ئەمنیو هاتووچۆی تایبەتی ناو کۆشکی سەرۆکایەتی بوو.

یەکەی ئەمنی تکریت (وحدة امن تکریت):

بارەگای ئەو یەکەیە دەکەوتە تەنیشت یاریگای تکریت و ئەرکیان مسۆگەرکردنی ڕێگا بوو لەلای دیجلەوە.

فەرمانگەی پەیوەندییەکان (دائرة الاتصالات):

ئەو فەرمانگەیە دەکەوتە تەک ئەنجومەنی وەزیران و وەزارەتی پلاندانانو پردی جمهوری، کە ئەرکەکانیان دانانی کامێرای چاودێریکردن بوو لەسەر شەقامی فڕۆکەخانە، کۆشکی کۆماری، سەرکردایەتی نەتەوەییو هەرێمایەتی، فەرمانگەی تەلەفۆناتی دەزگا، تەلەفۆناتی کۆشکی کۆماری، تەلەفۆناتی تایبەت، ئامێرەکانی پەیوەندی بێتەل بۆ ئەفسەرانی یەکەی ئەمن و ئامێرە تایبەتییەکانی بەڕێوەبەری دەزگا کە لەناو ئۆتۆمۆبێلەکانیاندا هەبوون.

فەرمانگەی یاسایی (دائرة القانونية):

ئەو فەرمانگەیە دەکەوتە تەنیشت نووسینگەی سەدام، کە پێکدەهات لە بەڕێوەبەری فەرمانگەکە کە دەکاتە دادوەری دەزگا، هەروەها دادوەری گشتیی و ئەو کارانەی کە پەیوەندییان هەیە بە ئیشوکارەکانی ئەو دەزگایەو کارمەندان، ئەفسەران و بەڕێوەبەرەکان.

بالّاخانەی ئەلحەیات (عمارة الحياة):

بریتی بوو لە مەلّبەندی پاراستنی زانیارییەکان لەسەر تەواوی کارمەندانی سەربە دەزگا بەهۆی کۆمپیوتەر، هەروەها مەلّبەندی دابەشکردنی مووچەی کارمەندانو فەرمانگەکان بوو، وە مەلّبەندی دابەشکردنی فلاتو زەوی نیشتەجێ بوون بوو بەسەر کارمەندانی دەزگای ئەمنی تایبەت.

پەیمانگای ئەمنی تایبەت (معهد الامن الخاص):

پەیمانگای پێگەیاندنی کادیرانی ئەمنی تایبەت لە عامریە بوو، کە تایبەت بوو بۆ کۆرسی ئەمنی تایبەتو ماوەی هەر کۆرسێک (45) رۆژ بوو، ئەویش بریتیبوو لە کۆرسی ئەندازەیی دانانو هەلّگرتنەوەی مینو بۆمبەکان. هەروەها کردنەوەی کۆرسی وەکو کۆرسی هەواڵگریو کۆرسەکانی رمهاوێژی، کاراتیو مەلەوانی.

نووسینگەی سەربازی (مكتب العسكري):

ئەو نووسینگەیە دەکەوتە گەرەکی تەشریع (حي التشريع)ی تەنیشت ترافیک لایتی شاکریە، کە دەکاتە بەرامبەر پەیکەری سەربازی وون. ئەو شوێنە زۆربەی هەرە زۆری کۆبوونەوەکانی سەدام لەگەڵ سەرۆک وەزیران، فەرماندەی پاسەوانی کۆماری، پاسەوانی کۆماری تایبەت، بەڕێوەبەری نووسینگەی سەربازی و قوسەی کۆڕی لەوێ ئەنجام دەدان.

فەرمانگەی دیوانی سەرۆکایەتی (دائرة ديوان الرئاسة):

1- فەرمانگەی ئەندازیاری (دائرة الهندسية): دەکەوتە تەنیشت فەرمانگەی نشینگەی سالّحیەی نیشتەجێبوون. ئەرکی ئەو فەرمانگایە چاککردنەوەو

نۆژەنکردنەوەی کۆشکەکانی سەرۆکایەتی بوو، هەر لە ساردی، کارەبا، گلۆپو دامەزراوەکان.

2- فەرمانگەی کشتوکاڵی (دائرة الزراعة): فەرمانگەی کشتوکاڵی دەکەوتە تەک نشینگەی ساڵحیە، هەموو شتێکی پەیوەند بە کشتوکاڵ، گیروگرفتە تایبەتییەکان بە کۆشکەکانی سەرۆکایەتی کۆمار، بارەگاکانی سەرۆکایەتی، کێڵگەکان و باخچەکانی دەگرتەوە بە سەرپەرشتی ئەندازیارەکان و ئەفسەرەکان.

فەرمانگەی میوانداری (دائرة الضيافة):

فەرمانگەی میوانداری دەکەوتە تەنیشت کارگەی جیهاز، کە میوانداری کۆشکەکانی کۆماری، فەرشکردنی کۆشکەکان، چێشت لێنەرە تایبەتەکان، پاککەرەوەکانو خزمەتکارەکانی دەگرتەوە. ئەو فەرمانگەیە چەندین گەنجینەی تایبەتی لەناوچەکانی گەڕەکی جیهادو حوڕیەی سێیەم هەبوو کە ناسرابوون بە گەنجینەکانی دەباش بۆ بەرهەمهێنانی دار، دروستکردنی ژووری نووستنو ئامێری کارەبایی.

شوێن و ئەرکەکانی فەوجەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەت:

فەوجەکانی یەکەم و پێنجەم: بارەگای ئەو دوو فەوجە گۆڕەپانی ئاهەنگ گێڕان بوو. ئەرکەکانیان پاسەوانیکردنی کۆشکەکانی کۆماری بوو.

فەوجی دووەم: بارەگای فەوجی دووەم لە کۆتایی گەڕەکی جیهاد بوو لەتەک شەقامی فڕۆکەخانە. ئەرکی ئەو فەوجە پاسەوانیکردنی شەقامی فڕۆکەخانە، ناو فڕۆکەخانە، دەریاچەی سەدام، کێڵگەی ئاسکەکانی سەدام و تەواوی پڕۆژەکانی ئەو ناوچەیە بوو.

فەوجی سێیەم: بارەگای فەوجی سێیەم لە قادسیە بوو لە سەرەتای ئۆتۆبان بەرلەوەی بگاتە بارەگای سەرۆکایەتی نەتەوەیی حیزبی بەعس. ئەرکی فەوجی سێ پاسەوانیکردنی ماڵە وەزیرەکان بوو، لەگەڵ چاودێریکردن بەندیخانەی بەناوبانگی رەزوانیەو دانانی خاڵی پاسەوانی لەسەر ڕێگای رەزوانیە بوو.

فەوجی چوارەم: بارەگای ئەو فەوجە لە دۆرە بوو، بەرلەوەی بگەیتە کارگەی عەلاف بۆ بەرهەمهێنانی بەردی مەڕمەڕ. فەوجێکی شەڕکەر بوو.

فەوجی شەشەم: بارەگای فەوجی شەش لە سەرەتای هاتنە ژوورەوەی سەربازگەی ڕەشید بوو یان یەکەم سەربازگەی گەورە لەدەستە چەپ لەدوای شوێنی خاڵی پشکنینی کۆنەکە. ئەو فەوجەش فەوجێکی شەڕکەرە بوو.

فەوجی حەوتەم: بارەگای فەوجی حەوت لە تکریت بوو لەتەنیشت سایلۆکە. ئەو فەوجە فەوجێکی ئەمنی بوو.

فەوجی هەشتەم: بارەگای ئەو فەوجە لە ئەبوغرێب بوو بەرلەوەی بگەیتە کۆلێژی کشتوکاڵی لەدەستە چەپ. ئەرکی ئەو فەوجە پاسەوانیکردن بوو لەئامێرو بەرهەمە کشتوکاڵییەکان.

فەوجی لیوای پێنج: کە یەکەیەکی ئەمنی تایبەت بوو. بارەگای فەوجەکە لەدەروازەی شاری تکریتو نزیک خاڵی پشکنینەکە بوو. ئەرکی ئەو فەوجەیە پاراستنی تکریت، عەلەم، عۆجەو سینییە بوو، کە ناوچەی سەدام و دارودەستەکەیو خێزانی پاسەوانەکانی بوون.

سریەی پاراستنی رادیۆو تەلەفزیۆن لە ساڵحیە: ئەو سریەیە بەوە جیادەکرانەوە کە لەباشترین سریەکانی پاسەوانی کۆماری تایبەت بووینە، ئەو سریەیە بەشێوەیەکی چڕوپڕو بەتوانایەکی بەرز مەشقیان پێکرابوو لەسەر شەڕی ناو شارەکانو شەڕی تایبەتو بەکارهێنانی چەک بەشێوەیەکی باش.

سوپای میللی (الجيش الشعبي):

سوپای بەناو میللی لە ئێراقدا لەسەر شێوەی گاردی نەتەوەیی (الحرس القومي) پێشووی بەعسییەکان بوو، کە لە کۆتایی پەنجاکانی سەدەی رابردوودا لەسەر دەستی ئەفسەری بەعس (عەمید روکنی موزەلی عەبدولکەریم مستەفا نەسرەت)ی ئەندامی مەکتەبی سەربازی حزبی بەعس دروست بوو. دوای بەشداریکردنی گاردی نەتەوەیی بەسەرپەرشتی عەمید عەبدولکەریم نەسرەت لە ڕێکەوتی (2.8.1963)دا لە کۆدەتایەک لەدژی عەبدولکەریم قاسم و سەرکەوتنیان، ئەو گاردەو بەعسییەکان رووبانکردە باشووری کوردستان و لە تەواوی شار، شارۆچکەو زۆرێک لە دێهاتەکان تاوانی کۆمەڵکوژیان لەدژی خەڵکی بێتاوانی کورد ئەنجامدا. دواتر لە ساڵی (1970)دا سەدام حوسێن (عەمید روکنی موزەلی عەبدولکەریم مستەفا نەسرەت)ی بەدەستی ئەفسەرێک بەناوی لیوا عزەت بە کوشتدا.

سوپای بەناو میللی، لەسەر دەستی تەها یاسین ڕەمەزان جەزراوی، ناسراو بە (تەها جەزراوی) لە ڕێکەوتی (8.2.1970)دا دروستبوو. ئەو سوپایە بەزۆرەملێ بوو، کرێکار، جووتیار، کاسبکار، فەرمانبەر، مامۆستا، خوێندکار، کارمەندو هتد.... بەزۆر دەستگیر دەکران و ڕەوانەی سەربازگەکانی مەشقی سەر بەو هێزەیە دەکران، دواتریش ڕەوانەی بەرەکانی جەنگی ئێراق–ئێران یان بۆ پاسەوانی بیرە نەوتەکان، ڕێگاکان، دامودەزگا گرنگەکان و کارگەکانی ناو شارو شارۆچکەکان دەکران. کاتێک کە حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی لە (18.2.1963)دا، دەسەڵاتی لە ئێراق گرتە دەست، سوپایەکی بەناوی پاسەوانی نەتەوەیی (الحرس القومي) دروستکرد، دامەزراندنی سوپای میللی (الجيش الشعبي) درێژەپێدانی هەمان پاسەوانی نەتەوەیی ساڵی (1963) بوو، کە تەها یاسین ڕەمەزان هەر لە یەکەم ڕۆژی دروست بوونیەوە تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە (9.4.2003)دا فەرماندەی گشتیی بەناو ئەو سوپایە بوو. لە ناوەڕاستی حەفتاکاندا، ژمارەی سوپای میللی نزیکەی (50) هەزارو لە ساڵی (1977)دا (100) هەزارو، لە ساڵی (1980) ژمارەی چەکدارانی ئەو سوپایە نزیکەی (175) هەزار کەس دەبوو، کەچی تەنیا دوو ساڵ دواترو، لە ئەنجامی ڕەشبگیری زۆردارانەدا واتە لە ساڵی (1982)دا ژمارەی سوپاکە گەیشتە (500) هەزار چەکدار. ڕەفیق قەیس عەبدولجەبار عەبدولواحێد،

یارمەتیدەری فەرماندەی ناوچەی سلێمانی سوپای بەناو میللی بووە. تەها یاسین رەمەزان جەزراوی جێگری یەکەمی سەرۆک وەزیران، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و فەرماندەی گشتیی بەناو سوپای میللی، لە رێکەوتی (20.3.2007)دا بە تاوانی بەشداریکردن لە کۆمەڵکوژی شیعەی دوجەیل، کە بە تاوانی هەوڵی کوشتنی سەدام حوسێن تکریتی لە ساڵی (1982)دا تۆمەتبار کران و نزیکەی (148) کەسیان لە سێدارەدران یان لەژێر ئەشکەنجەدا لەلایەن موخابەراتی سەدامەوە کوژران، لە سێدارەدرا.

فەوجی جـــــــــاشە ئەنفالچییەکـــــــان:

بەرپرسی تەواوی سەرۆک جاشی فەوجەکان (سەرۆک جاشەکان)، وەزیری دەوڵەت ئەرشەد ئەحمەد محەمەد زێباری بوو، کە کۆنە ئەفسەرێکی ئێراقی و بەعسی بوو. ئەو جاشە گەورەو ناپاکە هەر لە منداڵییەوە بە بنەماڵە جاشی حکومەتی ئێراقی بووینە تاوەکو روخانی سەدام لە (9.4.2003)دا، دواتریش رایکرد بۆ دەرەوەو ماوەیەک لە سوریاو ئوردەنو تورکیا بوو، ئێستاش لە تورکیا جێگیرەو بۆتە جاشی تورک. ئەرشەد زێباری دوای لە ناوچوونی رژێمی سەدامی ئاغای، ماوەیەک هەستا (بزووتنەوەی رزگارکردنی کوردستان)ی دروستکرد، پاشان لە کۆنگرەی (قاهیرە)دا لە ساڵی (2007)داو لەسەر داوای کەمالی و تۆرانییە شۆڤێنیستەکان و پارت و رێکخراوە ئیسلامی و عروبییە تیرۆریستەکان ناوی بزوتنەوەکەی گۆڕی بۆ گردبوونەوەی ئێراقییەکانی باکوور (تجمع عراقيي الشمال)، کە ئەرشەد بوو بە ئەمینداری گشتیی ئەو گردبوونەوەیە، ئەو گردبوونەوەیە هەر جاشە کۆنەکەن بەڵام لەبەرگێکی نوێدا. جێگری یەکەمی ئەرشەد بۆ ئەو بەناو بزووتنەوەیە، جەوهەر محێدین جهانگیر حاجی ئاغای هەرکییە، کە سەرۆک جاشی فەوجی هەشت بووە. هەروەها جێگری دووەمی محەمەد کەلحی رێکانییە، کە ئەویش هەر خۆفرۆش و جاش بووە (سەرۆک جاشی فەوجی حەوت بووە). ئەندامانی بەناو سەرکردایەتی ئەو جاشە نوێیانە بریتیین لە: (زاهیر سابیر سوورچی، ئەمین چیچۆ، شێخ ئەحمەد ئەلوەشان و عەبدولمەجید شێخکی).

فەوجی جاشەکانی سەدام کە زۆربەیان بەشداری شاڵاوەکانی ئەنفالیان کردووە، بەگوێرەی ریزبەندی لە ژمارەی فەوجەکانیان بریتیین لە:

1. سەرۆک جاشی فەوج، قەدری ئەحمەد محەمەد زێباری و لەتیف ئەحمەد محەمەد زێباری. فەوجی لەتیف زێباری بەشداری کردووە لە کاولکردنی گوندی بارزان و شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەڵامارە هاوبەشەی سوپاو جاشەکان

دەکرێت کە لە رۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە روونی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج رەتڵ دابەشکراون: (رەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. رەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەڵخێ ڕێکانی. رەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. رەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم محەمەد زێباری، کە دەکاتە فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. رەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی، کە دەکاتە فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). ناوی هەردووکیان وەکو سەرۆک جاشی فەوجی یەک هاتووە. سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا، سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەروەها ئەرشەد زێباری و لەتیف زێباری، فەرماندەی فەوجی یەکی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای هەردووکیانەوە لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو، ژمارە (7+116)یان دراوەتێ لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان.

2. سەرۆک جاشی فەوج، سابیر ئەحمەد رەقیب محەمەد سوورچی (سابیر سوورچی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوج جابر رەفعەت سوورچی، رائید سەباح نازم رەقیب سوورچی، فەرماندەی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4+8)یان کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی دوو لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی،

بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداریان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو _ سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەرچاوەی دووەم: (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل6). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکدا، سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). کەچی سەبارەت بە ئەنفالی سێ، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). سابیر ڕەقیب سوورچی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی دەشتی کۆیەی کردووە، واتە ئەنفالی (4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەروەها سابیر سوورچیو ڕائید نازم ڕەقیب سوورچی، فەرماندەی فەوجی دووی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی هەردووکیان دەرچووەو، ژمارەکانی (107+280+12)یان دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. سابیر ڕەقیب سوورچی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

3. سەرۆک جاشی فەوج، عوسمان میران قادر خۆشناو. فەوجی سێ بەشداری لە ئەنفالەکانی (2+8)دا کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
4. سەرۆک جاشی فەوج، نەوزاد ئەنوەر ڕەشید بەگی بێتواتە. ئەو فەوجە بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. نەوزادی ئەنوەر بەگی بێتواتە لە مانگی ئاداری ساڵی (1978)دا لە ئەشکەوتێکی چیای هەورێ نزیک گوندی چیوە، سێ پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە خەودا بەدیلگرت بە ناوەکانی (سەباح نادر حەمەدئەمین گەرۆتەیی – هیران، عومەر تەها دۆرێیی – هیران و سەباح زاهیر شێخ محەمەد – هیران)، کە دواتر لە مانگی سیپتێمبەری هەمان ساڵدا لە شاری موسڵی داگیرکراوی کوردان لە سێدارە دران – سەرچاوە: (شەهید شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شار و شاخ 1974–1980، ل205). نەوزاد بێتواتە و ئەنوەر بەگی باوکی لە ساڵی (1982)دا کێخوا ڕەسوڵ بێتواتەیی باوکی پێشمەرگەی قارەمان ڕەشۆی کێخوا ڕەسوڵ، کە لە ترسی ئەو باوک و کوڕەدا چووە ناو مونەزەمەی بەعس لە شارۆچکەی ڕانیە، کەچی ئەنوەر بەگ و نەوزاد دەریان هێناو، تاوەکو بێتواتە بە زیندوویی بەدوای ئۆتۆمۆبێلدا بە بەرچاوی خەڵکی ڕانیە، چوارقورنە، گردجان، سەروچاوە و بێتواتە ڕایانکێشاو لەوێش سەدان ئۆتۆمۆبێلیان ناچارکرد بەسەر تەرمەکەیدا بڕوات، دواتر لە بێتواتە نەوتیان بەزۆر لە ماڵی خوشکێکی کێخوا ڕەسوڵ وەرگرت و بە پێشیان گووت وا براکەتی پێ دەسووتێنین. دوای وەرگرتنی نەوتەکە لەو ژنە بەستەزمانە، ئاگریان بەردایە جەستەی کێخوا ڕەسوڵی بێتاوان. هەر لە ساڵی (1983)دا برایەکی تری ڕەشۆی کێخوا ڕەسوڵ بەناوی سەربەست لە لایەن نەوزادی ئەنوەر بەگی بێتواتە بێ هیچ تاوانێک شەهیدکرا، تەنیا لەبەرئەوەی ڕەشۆی برای پێشمەرگەی یەکێتیی بوو. لە داستانی ڕزگارکردنی شارەدێی بێتواتە و بەشێک لە دێکانی ناوچەی خۆشناوەتی، لە ئەنجامی ئەوەی کە جاشەکانی ئەنوەر

بەگی بێتواتە لە سەرەتای مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1983)دا پەلاماری بەشێک لە گوندەکانی دۆڵی باڵیسانیان داو تا گوندی مێرگەسەر پێشڕەویان کرد، بەزۆر تەواوی دانیشتوانی ئەو گوندانەیان چەکدارکرد کە کەوتنە ژێر دەسەڵاتی ئەوان. بەمەش بارەگای مەڵبەندی چواری ئەوکاتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کە لە گوندی باڵیسان بوو کەوتە ژێر هەڕەشەی حکومەت و جاشەکانی ئەنوەر بەگی بێتواتە، بۆیە هێزێکی هەڵبژاردەی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، لەنێوان رۆژانی (21–24)ی مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1983)دا لە هێرشێکی توند و فراواندا دا بۆ سەر مۆڵگای جاشەکانی بێتواتە، توانیان چیاکانی هەورێ، دەرە شیر، کڵاوی دێوانە، لەگەڵ شاخەکان و گوندەکانی کە لەلایەن جاشەکانی ئەنوەر بەگەوە داگیرکرابوون هەروەها شارەدێی بێتواتە و ناوچەکە بەتەواوی لە دەستی ئەنوەر بەگ، نەوزادی ئەنوەر بەگ و جاشەکانیان رزگار بکەن، بەڵام ئەو داستانە مەزنە بە خوێنی گەشی دە پێشمەرگەی کوردپەروەر تومارکرا، کە هەندێکیان ئەمانەن: (شەهید شێرزاد ساڵەیی خەڵکی دوبز، شەهید عەبدوڵڵا ئیبراهیم یابە ناسراو بە کاکۆ دوبزی – تیپی (21)ی کەرکوک (لە رێکەوتی 23.10.1983)دا شەهیدبوو، فوئاد عەبدولحەمید محەمەد مستەفا کەرکوکی – تیپی (21)ی کەرکوک، کەریم عەلی سەمیر مشاری ناسراو بە کەریم مشاری – پێشمەرگەی تیپی (86)ی دەشتی هەولێر، سەید تەیب رەمەزان شێخ شەروانی پێشمەرگەی کەرتی یەکی سەربە تیپی (86)ی دەشتی هەولێر کە لە رێکەوتی (14.10.1983)دا شەهیدبوو، ناسر خۆرانی کە لە رێکەوتی (14.10.1983)دا شەهیدبوو، ناسر خۆرانی پێشمەرگە بوو لە کەرتی پارێزگاری مەڵبەند لای عەلی نەبی، کە ناوبراو و نەسروڵڵا ئێلینجاغی دوو لە بریندارەکانی ئەو داستانە مەزنە بووینە). سەبارەت بە بەشداریکردن فەوجی ناوبراو لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی یەک –سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئیراق، ل147). نەوزاد ئەنوەر رەشید بەگی بێتواتە، بەگوێرەی مەرسومێکی کۆماری، کە لە

رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6753) و ژمارە (3906)ی رۆژنامەی (العراق)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (22.11.1988)دا بڵاوکراوەتەوە، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا مەدالیای خۆفرۆشی و کوردکوژی) لە سەدام حوسێنی دیکتاتوردا وەرگرتووە. هەروەها سەرۆک جاش نەوزاد ئەنوەر ڕەشید بەگی بێتواتە، فەرماندەی فەوجی چواری جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، لە لیستی داواکراوەکان ژمارە (121)ی دراوەتێ. نەوزادی ئەنوەر بەگ سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانەو لە هۆڵەندە دەژیت.

5. سەرۆک جاشی فەوج، ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج حوسێن ئەحمەد خان ئاودەل و خالید سوار محەمەد ئەمین شێروانی فەرماندەی کۆمەڵ لە فەوجی پێنج. فەوجی (5)ی ئەسعەد ئاغای هەرکی، فەوجی (25)ی سەرۆک جاش سەعید یوسف ئەسعەد زراری و فەوجێکی جاشە سووکەکانی سوورچییەکان، لە ڕێکەوتی (21.4.1985) لەگەڵ هێزێکی گەورەی رژێم کە لە هەولێر و کەرکوک بە پشتیوانی چەندین کۆپتەری شەڕکەر هاتبوون، لە گوندی کەپەنک ڕەشی سەربە شارۆچکەی دیبەگە چوونە سەر هێزێکی تیپەکانی (85)ی بەڕانەتی و تیپی (87)ی قەرەچوغ و، شەڕ لە کاتژمێری دەی پێش نیوەڕۆ تاوەکو کاتژمێر دووی دوای نیوەڕۆ بەردەوام بوو. لەو شەڕەدا هەشت پێشمەرگەی قارەمان شەهیدبوون بە ناوەکانی (مەجید ڕەحمان حەمەدئەمین نۆغەرانی ناسراو بە (مەجیدە سوور) جێگری فەرماندەی تیپی (85)ی بەڕانەتی، ئەحمەدە سوور خەڵکی گوندی گردی ڕەوەی قەراج، بەرپرسی ناوچەی شۆڕشگێڕان، دکتۆر هەمزە عەباس سیان خەڵکی گوندی گابەرەکەی سەربە شارۆچکەی دیبەگە، جەمال ئەنوەر حەسەن لاوە مێرخوزاری، حاجی ئەنوەر و یەحیا ناسراو بە بەختیار) و سێ پێشمەرگەش بە بریندارى بەدیل گیران بەناوەکانی: (عەبدولڕەزاق سالح حەمەدئەمین دۆنە عەوێنەیی، یاسین برایم باولی – قەراج، کە ئەو دوانەیان لە ڕێکەوتی (27.11.1985)دا لە بەغدا لە سێدارە دران، لەگەڵ سەیفەدین ئەحمەد

ئیسماعیل دیبەگەیی، کە لە دادگای بەناو شۆڕشی ئێراقی بەعس و سەدام لەلایەن عەواد حەمەد بەندەری خوێنمژ (15) ساڵ سزای زیندانی بۆ بڕایەوەو، دواتر لە ڕێکەوتی (14.9.1988)دا بەر لێبووردنی گشتی کەوت و ئازادکرا). هەروەها سێ پێشمەرگەی تریش بەناوەکانی (فاتیح مەولود حەسەن (فاتیح مەلاقەرە)، بۆتان محەمەد سەعید قۆڕیتانی و حاجی سەباح پیرداود بندیان خدرجیجەیی) بریندار بوون. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3+5+8)ی کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی پێنج لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداریان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). هەر بەگوێرەی ژمارە (960)ی ڕۆژنامەی هاوکاری ناوبراو لە سەرەوەدا، سەرۆک جاش ئەسعەد جهانگیر ئاغا هەرکی سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی و جاشەکانی سەربە فەوجەکەی ئەو (162) مەدالیای بەناو ئازایەتییان وەرگرتووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا - سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6523)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، کە ئەسعەد جهانگیر ئاغاو حوسێن ئەحمەدخان باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەکەن لە هەردوو ئەنفالدا + ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە

بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکدا، سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). کەچی سەبارەت بە ئەنفالی سێ، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی پێنجی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (8)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، عومەر سۆفی، عەبدولخالق سەلیم، عەبدوڵڵا سەلیم و قاسم ڕەشید خدر لەگەڵ ئەو هێزەی ئەمنی هەولێر بوون، کە بە سەرپەرشتی ڕاستەوخۆی بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر (عەقید ڕوکن تەحسین موسڵاوی) لە ڕێکەوتی (19.9.1990)دا پێشمەرگەو کادیری یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان هاشم جەمیل محەمەدئەمین (هاشم شەمامکی)یان لە دەلوگوڵ لە پشتی (عارەب کەند) لەگەڵ پێشمەرگەیەکی تردا بەناوی (ئیسماعیل خورشید مورتکەیی) شەهیدکردو پێشمەرگەیەکی تریش بە بریندارای بەناوی (کاوە ناسیح مشاری/ئاقوبانی) توانی خۆی دەرباز بکات و ئێستاکە موقەدەمی پۆلیسە لە هەولێر، ئەو سێ قارەمانەش چوار جاشی نۆکەرو چڵکاوخۆریان ڕەوانەی زبڵدانی مێژوو کرد – سەرچاوە: (ئەو زانیارییەم لە ڕێکەوتی (9.5.2010)دا لە دکتۆر مەجید محەمەدئەمین جەمیلی برای شەهید هاشم شەمامکی وەرگرتووە)!

6. سەرۆک جاشی فەوج، حوسێن خدر حەمەد سوورچی. فەوجی حوسێن ئاغای سوورچی بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەڵامارە هاوبەشەی سوپاو جاشەکان دەکرێت کە لە ڕۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر تەواوی ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و

دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە رووتی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج رەتڵ دابەشکراون: (رەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. رەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەڵخێ ڕێکانی. رەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. رەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم محەمەد فارس محەمەد زێباری، کە دەکاتە فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. رەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی، کە دەکاتە فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). سەبارەت بە بەشداری کردنی فەوجی ناوبراو لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی دوو، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەروەها حوسێن خدر حەمەد سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (6)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (325)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. حوسێن ئاغای سوورچی، لە ڕێکەوتی (16.6.1996)دا لە ئەنجامی تۆپبارانکردنی گوندی کێڵەکین لە لایەن پارتی دیموکراتی کوردستان بەهۆی لایەنگری بنەماڵەی حوسێن ئاغا لە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان دژی پارتی، کوژرا.

7. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد کەڵخێ تاهیر ڕێکانی ڕەزگەیی. محەمەد کەڵخێ ڕێکانی (ئەندامی ئەنجومەنی کارتۆنی نا نیشتمانی سەدامی بوو لە بەغدا). فەوجی جاشە سووکەکانی محەمەد کەڵخێ تاهیر ڕێکانی بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شاڵاوی ئەنفالی (8)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا

تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەلاماره هاوبەشەی سوپاو جاشەکان دەکرێت کە لە رۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە رووبی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج رەتڵ دابەشکراون: (رەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. رەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەڵخێ ڕێکانی. رەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. رەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم زێباری، کە دەکاتە فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. رەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی، کە دەکاتە فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). سەبارەت بە بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها محەمەد کەڵخێ ڕێکانی، سەرۆک جاشی فەوجی حەوتی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (225)ی لە لیستی نااوی تۆمەتبارە داواکراوەکان دراوەتێ.

8. سەرۆک جاشی فەوج، جەوهەر محێدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی و حەسەن محێدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، هەروەها عەلی سەلیم خواجە هەرکی جێگری سەرۆک جاشی فەوج، حەسەن نوری ئەمیر یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوج و محەمەد مەجید سوندی فەرماندەی کۆمەڵ لە فەوجی ناوبراودا. فەوجی ناوبراو بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شاڵاوی ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەلاماره هاوبەشەی سوپاو جاشەکان دەکرێت کە لە رۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە

رووبی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج رەتڵ دابەشکراون: (رەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. رەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەڵخێ ڕێکانی. رەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. رەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم محەمەد فارس محەمەد زێباری، کە دەکاتە فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. رەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی، کە دەکاتە فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). فەوجی ژمارە (8)ی جاشە سووکەکانی جەوهەر محێدین هەرکی، بەشداری شەڕی هەڵەبجەی کردووە – سەرچاوە: (نووسراوی ژمارە (153)ی ڕۆژی (16.3.1988)ی سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپای ئێراق (کە ئەوکاتە فەریقی یەکەمی ڕوکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ خەزرەجی سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە) بۆ فەرماندەیی فەیلەقی یەک، کە تیایدا هاتووە: هێزە بەشدارەکانی شەڕی هەڵەبجە فەرماندەیی هێزەکانی (43)، لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی چوار، فەوجی پارێزگاری نیشتمانیی (8)و تیپی (فرقة 28)، سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، بەشی بیست و پێنج، لاپەڕە 5824). هەروەها جەوهەر محێدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی هەشتی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (166)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

9. سەرۆک جاشی فەوج، حوسێن جهانگیر جادر مزوری. فەوجی نۆ بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (2+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداری ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو،

لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها حوسێن (حەسەن) جهانگیر جادر مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (9)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (323)ە لە لیستی داواکراوەکان. حوسێن جهانگیر جادر مزوری، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

10. سەید قەهار سەید حسێن سەید شەریف خورمەڵەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (10). دوای کوژرانی سەید قەهار لە رێکەوتی (26.4.1984)دا لە شەڕێکدا لەگەڵ هێزێکی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە گردەڕەشە، سەید حوسێن سەید شەریف هاتە شوێنی کوڕەکەی. عەباس سەید حوسێن سەید شەریف جێگری سەرۆک جاشی فەوج، لە رۆژی کوژرانی سەید قەهاری برای لە گەڕەکی کورانی هەولێر پەلاماری خوێندکارێکی ئامادەیی دا بەناوی (عزەت عەزیز عەلی) کە تاکە تاوانی ئەوەبوو لە بەردەم ماڵەکەی خۆیاندا پێکەنی بوو، بە سەختی لە دەست رێژێکدا بریندارێکردو دوای پێنج رۆژ عزەت عەزیز عەلی نەمر لە رێکەوتی (1.5.1984)دا گەیشتە کاروانە سەربەرزەکەی شەهیدان. ئەو بنەماڵەیە ئێستا سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانن.

11. سەرۆک جاشی فەوج، بەهرام محەمەد عەبدولڕەحمان محەمەد ناسراو بە (بەهرامی شێمەی هاڕونی). شێخ محەمەد هاڕونی باوکی بەهرام لە ناوەڕاستی ساڵی هەشتاکانی سەدەی رابردوودا لە جاشایەتی و لە شەڕی ئێراق – ئێرانی بەناو قادسیە دۆڕاوەکەی سەدامی دیکتاتۆردا کوژرا. فەوجی (11)ی جاشە سووکەکان بە فەرماندەیی سەرۆک جاش بەهرام محەمەد عەبدولڕەحمان محەمەد هاڕونی لە هاوینی ساڵی (1986)دا دوو پێشمەرگەی تێکۆشەر و ماندوونەناسی حزبی شیوعییان لە گوندی هێلەوەی بناری زورگەزراو بەناوەکانی سەرکەوت خدر کاکیل و عادل

شەبەک موسڵاوی شەهیدکرد. لە ڕێکەوتی (2.7.1986)دا، جاشەکانی فەوجی یازدەی بەهرامی شێمەی هاڕونی دوو کادیر و پێشمەرگەی (ئاڵای شۆڕش)یان بەناوکانی سەدرەدین ڕەزا حەسەن قوڕشاغڵوویی ناسراو بە نەبەز و مەهدی باپیر حەمەدئەمین ناسراو بە ڕێباز لە بەڕانەتی لە گوندی (بەرووشتر/بەرحوشتر) دەستگیرکردو ڕادەستی دائیرەی ئەمنی هەولێریان کردن. ئەو دوو پێشمەرگەیەی ئاڵای شۆڕش لە ئەمنی کۆن بەرامبەر چایخانەی بایز لە حەوزەکە لەگەڵ ئێمە بوون، دواتریش لە ئەمنە نوێکە لە ژووری چوار ماوەیەک بەیەکەوە بووین، بەر لەوەی من بگوازرێمەوە بۆ ژووری یەک، ئەوان لە ناوەڕاستی مانگی یەکی ساڵی (1987)دا ڕەوانەی دادگای بەناو شۆڕشی عەواد حەمەد بەندەری جەللاد لەپێستی دادوەردا کران، عەواد حەمەد بەندەر لە ڕێکەوتی (21.1.1987)دا سزای لە سێدارەدانی بەسەردا سەپاندن و، دواتریش لە ڕێکەوتی (29.12.1987)دا لە ژووری سێدارەی بەغدا لەگەڵ ژمارەیەکی تری زۆر لە کورد لە سێدارەدران و گەیشتنە کاروانە هەرگیز نەمر و سەربەرزەکەی شەهیدانی ڕێگای ڕزگاری کورد و کوردستان. فەوجی یازدە بەشداری ئەنفالی (8)ی کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). بەهرام محەمەد عەبدوڵڕەحمان محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (11)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (308)ی لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان دراوەتێ. ئەو بنەماڵەیە ئەوڕۆکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانن.

12. سەرۆک جاشی فەوج، موشیر ئیسماعیل ئاغا ڕۆڤی (بەرزنجی)، ڕەزا موشیر ئیسماعیل جێگری ڕایڕکاری فەوج. فەوجی دوازدەی موشیر ئیسماعیل ئاغا بەرزنجی لە ڕێکەوتی (8.3.1983)دا دامەزراوە. فەوجی موشیر ئیسماعیل ئاغا، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

13. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد ڕەشید مەحمود جاف، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عوزێر سەرگەڕانی. فەوجی سێزدە بەشداری شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+8)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (الثورة، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
14. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ مەسعود شێخ کەبیر قەیوم سوورچی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئەمیر شێخ کەبیر قەیوم سوورچی و نەقیب عەدنان عەباس بەتاش فەرماندەی فەوج. فەوجی (14)ی جاشە سووکەکان لە ڕێکەوتی (22.1.1984)دا دامەزراوە و نزیکەی (2.500) جاشی هەبووە. ئەو فەوجە بە سەرپەرشتی مەسعود کەبیر سوورچی بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا، هێزێکی پێکهاتوو لە (325) جاش بە فەرماندەیی مەسعود کەبیر سوورچی لەگەڵ تیپی (45)دا بەشداریان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
15. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ حاجی عەبدولغەفور خالید دوبەردانی و یاریدەدەری ڕاوێژکار خالید عەبدولغەفور خالید دوبەردانی. فەوجی پازدە بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا، هێزێکی (615) جاشی بە فەرماندەیی حاجی عەبدولغەفور خالید و لەژێر فەرمانی تیپی (فرقة 7)دا بەشداریان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها حاجی عەبدولغەفور خالید دوبەردانی، سەرۆک جاشی فەوجی (15)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئیراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (168)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. ڕاوێژکار و جێگری سەرۆک جاشی فەوجی پازدە ئێستاکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانن.

16. سەرۆک جاشی فەوج، عاسم ئەمین ئەحمەد (دانیشتووی دارەتوو/ بەردەڕەش)، دواتر عزەدین محەمەد ئەمین یاسین عچاچ ڕەشگەری (گۆران)ی ئاغای گۆمەزەرد شوێنی ئەوی گرتەوە (ئێستا ئەندامی پارتی دیموکراتی کوردستانن). بەگوێرەی لێدوانی سەرۆکی جاشەکانی فەوجی ناوبراو، فەوجەکەیان لە ساڵی (1984)دا دامەزراوە و ژمارەیان هەزارو سێ سەد جاش بووە. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی (1+2)ی کردووە. نەقیب محەمەد ڕەزا جاسم محەمەد فەرماندەی فەوج و هەریەک لە یوسف بەکر یاسین و عەبدوڵڕەزاق مەحمود مەجید ئامر سریە بووینە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (967)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی 18.4.1988، ل4). سەرۆک جاشی فەوج بۆ هاوکاری ژمارەی دیاریکراو لە سەرەوەدا باسی ئەوەی کردووە کە بەشداری شەڕی پێشمەرگەیان کردووە لە (سەنگاو، دوکان، کارێزە، ماوەت و مانگێش)، کەواتە فەوجی (16)ی جاشە سووکەکان بەشداری ئەنفالی کردووە. هەروەها نەقیب محەمەد ڕەزا جاسم محەمەد بۆ هەمان ڕۆژنامە باسی ئەوەی کردووە کە فەوجەکەیان بەشداری ئەنفالی یەک و دووی کردووە.

17. سەرۆک جاشی فەوج، محەمد سەلیم شوشی زێباری، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەبدولکەریم محەمەد سەلیم شوشی زێباری (لەوانەیە محەمەد سەلیم قادر عوسمان هەر ئەو بێت)، بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شاڵاوی ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەڵاماره هاوبەشەی سوپاو جاشەکان دەکرێت کە لە ڕۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر تەواوی ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە ڕوونی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج ڕەتڵ دابەشکراون: (ڕەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. ڕەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەلحی ڕێکانی. ڕەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. ڕەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی

جاسم محەمەد فارس زێباری فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. ڕەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی محەمەد سەلیم فارس زێباری لە شالاوی ئەنفالی هەشتدا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).
هەروەها سەرۆک جاش محەمەد سەلیم شوشی زێباری و عەبدولکەریم محەمەد سەلیم شوشی زێباری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (17)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان دەرچووەو، ژمارە (224+201)یان دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

18. سەرۆک جاشی فەوج، سالح محەمەد جەمیل ئاغا خۆشناو. فەوجی هەژدە بەشداری لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (3+8)دا کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی سێ - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

19. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی. فەوجی نۆزدە بەشداری شالاوی ئەنفالەکانی (2+4+8)ی کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی، بەشداری شالاوی ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی دەشتی کۆیەی کردووە، واتە ئەنفالی (4) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). محەمەد قادر ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (19)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (223)ی

دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. محەمەد قادر عەزیز ئاغا سوورچی، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

20. سەرۆک جاشی فەوج، ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری و جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج محێدین شێخ مەعروف مزوری و شەعبان محەمەد تەها جێگری فەوج بووینە. فەوجی ناوبراو بەشداری هەرێەک لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+8)ی کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی بیست لە ئەنفالی یەک: (هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی شارۆچکەی سورداش و هەرێەک لە گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو رێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە رۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداریان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (960)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6526)، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (7.4.1988)و ژمارە (6605)ی رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (27.6.1988)، کە دوو جاش بەناوەکانی شەعبان محەمەد تەهاو کەمال ئیبراهیم لە پاداشتی ئەو بەشداریکردنەیاندا مەدالیای ئەنفالکردنی کوردیان لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە. هەروەها سەبارەت

بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + رۆژنامەی جمهوری، ژمارە (6777)ی رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل6 + رۆژنامەی ئێراق، ژمارە (3721)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 13.4.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج ئیبراهیم حاجی مەلۆ مزوری خۆی سەرپەرشتی هەردوو ئەنفالەکانی یەک و دووی کردووە، هەروەها محیدین شێخ مەعروف مزوری جێگری سەرۆک جاشی فەوج، کە ئەویش سەرپەرشتی بەشێکی زۆری جاشەکانی کردووە لە هەردوو ئەنفالدا، سووربووە لەسەر ئەوەی کە بە دەستخەتی خۆی نامەی سەرکەوتن (ئەنفالکردن و کورد کوشتن) بۆ سەدامی ئاغای بنووسێت و نامەکەشی بۆ نووسیوە. هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکدا – سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26 + 71، کە سەرۆک جاشی فەوجەکە باسی بەشداریکردنی خۆیان دەکات لە ئەنفالەکانی یەک، دوو، سێ، چوار، پێنج و هەشتدا، هەروەها باسی وەرگرتنی سی و پێنج نیشانەی ئازایەتی دەکات لە پاداشتی ئەنفالکردنی کورددا – سەرچاوە: هاوکاری، ژمارە (1004)ی دووشەممە، ڕێکەوتی (5.9.1988). سەبارەت بە ئەنفالی چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162)، سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ئیبراهیم مزوری لە ئەنفالی پێنجدا، بەگوێرەی نووسراوی (ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور) بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی، ژمارە (ش3/ق1041/2)، ڕێکەوتی (2.6.1988)دا فەوجی ناوبراو لەگەڵ فەوجەکانی (34) و (40)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە – سەرچاوە: (بەشی بیست و یەکی سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، ل5014). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری، سەرۆک جاشی

فەوجی (20)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارەکەی (408)ە لە لیستی داواکراوەکان.

21. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل مەحمود رەسوڵ ئاغا پشدەری. فەوجی بیست و یەک بەشداریان کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2). سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی یەک، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147). هەروەها ئیسماعیل مەحمود پشدەری، فەرماندەی فەوجی بیست و یەکی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (10)ە لە لیستی داواکراوەکان. یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.

22. سەرۆک جاشی فەوج، هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، جێگری سەرۆک جاشی فەوج محەمەد فەقۆ میرزا برادۆستی، فەقێ لاجانی فەرماندەی سریە. فەوجی هەمزەی ئاکۆ بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوەکان: رۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6784)ی رۆژی سێشەممە، رێکەوتی 12.4.1988)، هەروەها (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147). هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، سەرۆک جاشی فەوجی (22)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (172)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان. هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا

پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

23. سەرۆک جاشی فەوج، عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری. فەوجی عاسیف ئاغا لە ساڵی (1986)دا دامەزراوەو دوو هەزار جاشی هەبووە. فەوجی سەرۆک جاش عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری جاشە سووکەکان بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەڵامارە هاوبەشەی سوپاو جاش دەکرێت کە لە ڕۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە ڕوونی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج ڕەتڵ دابەشکراون: (ڕەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. ڕەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەلحی ڕێکانی. ڕەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. ڕەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم زێباری فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. ڕەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی، کە دەکاتە فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی بیست و سێ لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری شاڵاوی ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و

ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشدارییان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6–7). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکدا، سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عاسیف ئاغای زێباری بۆ ژمارەیەکی رۆژنامەی هاوکاری دەدوێ کە کۆپی دیمانەکەم هەیە، بەڵام بەداخەوە ژمارەو مێژووەکەی دیارنییە کە دەڵێت: (مە پشکداریا کردی د هەمی وان شەڕادا ئەوێت هاتینە رویدان لکەرتێ فەیلەقا پێنج و فەیلەقا ئێک، بگرە ژ گردەمەند، باتوفی، شێلادزێ، پێنجوین، شوان، مەسیف سەڵاحەدین، کانی ماسی، گەڕناسکێ، چیایێ سەکران، مانگێش و عەربەت. هەروەها فەوجامە فەوجا (23) پشکداریا کری دکارێت ئەنفالا ئێکێ، ئەنفالا دوویێ، ئەنفالا سێ، ئەنفالا چارێ، ئەنفالا پێنجێ و ئەنفالا شەشێ). سەرۆک جاش عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (198)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

24. سەرۆک جاشی فەوج، حکمەت نەجمان شەفیق دۆسکی، عەبدولواحێد موسا جێگری سەرۆک جاشی فەوجو مولازمی یەکەم ئەحمەد تەها حوسێن فەرماندەی فەوج. فەوجی حکمەت دۆسکی بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). پارتی دیموکراتی کوردستان.

25. سەرۆک جاشی فەوج، سەعید یوسف ئەسعەد زراری، هەمزە سێوی جێگری سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی (25)ی سەرۆک جاش سەعید یوسف ئەسعەد زراری، فەوجی (5)ی ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی و فەوجێکی جاشە سووکەکانی سوورچییەکان، لە رێکەوتی (21.4.1985) لەگەڵ هێزێکی گەورەی رژێم کە لە هەولێر و کەرکوک بە پشتیوانی چەندین کۆپتەری شەڕکەر هاتبوون، لە گوندی کەپەنک رەشی سەربە شارۆچکەی دیبەگە چوونە سەر هێزێکی تیپەکانی (85)ی بەڕانەتی و تیپی (87)ی قەرەچوغ و، شەڕ لە کاتژمێری دەی پێش نیوەڕۆ تاوەکو کاتژمێر دووی دوای نیوەڕۆ بەردەوام بوو. لەو شەڕەدا هەشت پێشمەرگەی قارەمان شەهیدبوون بە ناوەکانی (مەجید رەحمان حەمەدئەمین نۆغەرانی ناسراو بە (مەجیدە سوور) جێگری فەرماندەی تیپی (85)ی بەڕانەتی، ئەحمەدە سوور خەڵکی گوندی گردی رەوەی قەراج، بەرپرسی ناوچەی شۆڕشگێڕان، دکتۆر هەمزە عەباس سیان خەڵکی گوندی گابەرەکەی سەربە شارۆچکەی دیبەگە، جەمال ئەنوەر حەسەن لاوە مێرخوزاری، حاجی ئەنوەر و یەحیا ناسراو بە بەختیار) و سێ پێشمەرگەش بە بریندارى بەدیل گیران بەناوەکانی: (عەبدولڕەزاق سالّح حەمەدئەمین دۆنە عەوێنەیی، یاسین برایم باولی – قەراج، کە ئەو دوانەیان لە رێکەوتی (27.11.1985)دا لە بەغدا لە سێدارە دران، لەگەڵ سەیفەدین ئەحمەد ئیسماعیل دیبەگەیی، کە لە دادگای بەناو شۆڕشی ئێراقی بەعس و سەدام لەلایەن عەواد حەمەد بەندەری خوێنمژ (15) سالّ سزای زیندانی بۆ بڕایەوەو، دواتر لە رێکەوتی (14.9.1988)دا بەر لێبووردنی گشتی کەوت و ئازادکرا). هەروەها سێ پێشمەرگەی تریش بەناوەکانی (فاتیح مەولود حەسەن (فاتیح مەلاقەرە)، بۆتان محەمەد سەعید قۆرپتانی و حاجی سەباح پیرداود بندیان خدرجیجەیی) بریندار بوون. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، بەگوێرەی نووسراوی بنکەی هەواڵگری توز بۆ رێکخراوی خۆرهەڵات بە ژمارە

(1988/4/10/10340)، فەوجی بیست و پێنج بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی قەزای توز، قادرکەرەم، نەوجول و گوندەکانی (زندانەی بچووک، سالّحی، دوڕاجی، زیندانەی گەورە، باشتەپە، ئیبراهیمی بچووک، ئیبراهیمی گەورە، حەیدەرە سوور، عومەر سۆفی، شێخ جەلال، تازەشارو شێخ حەمید)ی کردووە – (1–25–93). هەر سەبارەت بە ئەنفالی سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). سەعید یوسف ئەسعەد زراری، ئێستا سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

26. سەرۆک جاشی فەوج، نەقیب مەحمود حەمە رەسوڵ ئاغا پشدەری و جێگری سەرۆک جاشی فەوج رەسوڵ حەمە رەسوڵ ئاغا پشدەری، ئیبراهیم خالید رەسوڵ و حەمە مەحمود ئیبراهیم ئامر سریە. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە بەشداری ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147). هەروەها مەحمود حەمە رەسوڵ ئاغا، فەرماندەی فەوجی (26)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (120)ە لە لیستی داواکراوەکان. یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.

27. سەرۆک جاشی فەوج، لەزگین فەریق تاهیر دۆسکی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی (8)ی کردووە - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). لەزگین دۆسکی ئێستاکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە. لەزگین فەریق تاهیر دۆسکی، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

28. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر حەسەن ڕەسوڵ گەردی، جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج مەعروف زەنگەنە و سەدیق عوسمان مەولود توڕەقی (کە دوای ڕاپەڕین لە ڕێکەوتی (9.12.1994)دا کوژرا چونکە یەکێک بوو لە جاشە بەدناوەکانی هەولێر کە چەندین کەسی بەگرتدابوو)، هەروەها عەلی ئیبراهیم حەمەد فەرماندەی سریە. فەوجی (28)ی عومەر حەسەن لە ساڵی (1983)دا دامەزراوە. عومەر حەسەن (لە پاداشتی ئەنفالەکانداو لە شەڕی چوارتا مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی و نیشتمان فرۆشی) لە سەدام وەرگرتووە). فەوجی عومەر حەسەن گەردی بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+8)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی الثورة، ژمارە (6519)ی ڕێکەوتی (31.3.1988)ی ڕۆژی پێنجشەممە). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عومەر حەسەن ڕەسوڵ گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (28)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (361)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ناوبراو مردووە.

29. سەرۆک جاشی فەوج، جەمیل کەریم مەجید عەبدوڵڵا ئاغای کۆڕێ (خۆشناو)، نەقیب ڕەزوان محەمەد فەرماندەی فەوجی ناوبراو. فەوجی جەمیل ئاغای کۆڕێ بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها جەمیل کەریم مەجید ئاغا کۆڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (29)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (321)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. جەمیل کەریم ئاغای کۆڕێ ئێستا سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە. جەمیل کەریم مەجید خۆشناو، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی

کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

30. سەرۆک جاشی فەوج، سەعید محێدین ئەحمەد زەنگەنە بەردەڕەشی. فەوجی سەعید زەنگەنە بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سەعید محێدین ئەحمەد زەنگەنە، سەرۆک جاشی فەوجی (30)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (80)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. سەعید بەردەڕەشی ئێستا سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانە.

31. سەرۆک جاشی فەوج، قادر بەگ مەحمود خان خەلیفە عەبدولسەمەد برادۆستی، محەمەد ئەمین برادۆستی جێگری سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی قادر مەحمود خەلیفە برادۆستی بەشداری ئەنفالی (2)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداری ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). قادر مەحمود خەلیفە عەبدولسەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (31)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (368)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. قادر مەحمود خەلیفە برادۆستی سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانە. قادر مەحمود خەلیفە برادۆستی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبوردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

32. سەرۆک جاشی فەوج، سابیر ئەحمەد ئیبراهیم مەنتک/ ئیبراهیم ئەحمەد ئیبراهیم مەنتک. فەوجی ئیبراهیم مەنتک بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سابیر مەنتک بەر لە ئەنفالەکاندا، لە شەڕێکدا لەگەڵ هێزی پێشمەرگەی

کورستان (ی. ن. ک)دا کۆژراو ئیبراهیمی برای شوێنی گرتەوە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها ئیبراهیم ئەحمەد ئیبراهیم مەنتک، سەرۆک جاشی فەوجی (32)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (305)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

33. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد سلێمان محەمەد سلێمان پاڵانی و سلێمان محەمەد سلێمان پاڵانی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (2+8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

34. سەرۆک جاشی فەوج، سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە، کە پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (67)ی هەبووە. فەوجی سەعید شێتنە بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+5)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)و، سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداری لە شالاوی ئەنفالی پێنج، بەگوێرەی نووسراوی (ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور) بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی، ژمارە (ش3/ق1041/2)، ڕێکەوتی (2.6.1988)دا فەوجی (34)ی سەعید شێتنە بەشداری ئەو ئەنفالەی کردووە – سەرچاوە: (بەشی بیست و یەک لە سێ دێی پڕۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، ل5014). سەعید ئەسعەد شێتنە، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە. سەعید ئەسعەد شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی (34)ی جاشە

سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (398)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی دەسەڵاتی سەدام لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

35. سەرۆک جاشی فەوج، عەمید فەتاح کەریم فەتاح جاف، پێشتر عەمیدی هەوالگری هۆبەی (3) بووە. جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج هەریەک لە بەختیار خالید جاف و هیوا عەلی کەریم جاف و هەروەها هەریەک لە فەرماندەی سریە تاهیر عوسمان ڕۆستەم ڕۆغزایی و محێدین کوێخا محەمەد حەسەن جاف. تاوانبار تاهیر عوسمان ڕۆستەم، فەرماندەی سریە لە فەوجی (35)ی جاشە سوکەکان و پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (62) بووەو، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆ، کفری، سەنگاو، کەرکوک، پێبازو کەلاری کردووە، واتە بەشداری شاڵوی ئەنفالی (3)ی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدوڵڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). دوای ڕاپەڕین تاوانبار تاهیر عوسمان رایکرد بۆ بەغداو تا رووخانی بەعس لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا بە چرکەش دڕێخی نەکرد لە ڕاژەکردنی دوژمندا، کەچی ئێستاکە لە دەربەندیخان دادەنیشێت. تایەر عوسمان ڕۆستەمی فەرماندەی سریەی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، فەرمانی دەستگیرکردنی بەهۆی بەشداری کارای لە ئەنفالەکاندا بۆ دەرچووەو، ژمارە (197)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3)دا. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147+156). لە پاداشتی ئەنفالەکاندا،

بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (1014)ی ڕۆژی (3.10.1988)دا، مەدالیای ئەنفالکردن و کوردکوشتنی وەرگرتووە. هەروەها عەمید فەتاح بەگ جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (35)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (269+403)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی ناوی داواکراوەکان. فەتاح کەریم بەگی جاف، تا ڕووخانی ڕژێمی سەدام لە بەغدا بوو، کەچی ئێستاکە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان دەیپارێزێت و لایەنگری ئەوانە.

36. سەرۆک جاشی فەوج، سادق زێڕۆ ئەمین هەرکی و (ئەحمەد/ حەمید) زێڕۆ ئەمین هەرکی برای جێگری فەوج بووەو، نەقیب عەلی مەولود شوەیش ئەفسەری لێپرسراوی بەڕێوەبەری فەوج. ئەم فەوجە لە ڕێکەوتی (24.10.1984)دا دامەزراوەو بەشداری شاڵاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3+8)یان کردووە – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (998)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (15.8.1988)، دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی سی و شەش لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەلّوو، سەرگەلّوو، شەدەلّە، هەلّەدن)و دۆلّی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەلّێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆلّەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداربیان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەلّوو، ل6–7). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی

یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکدا - سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی سادق زێڕۆ هەرکی لە ئەنفالەکانی یەک، دوو و سێدا، سەرۆک جاشی فەوج بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری دەڵێت: (لە کارەکانی ئەنفالی یەکەم و دووهەمدا بەشدار بووین لە ڕزگارکردنی ناوچەی قەرەداغ. هەروەها بەشداربوونی فەوجەکەمان لە کاری گەلیماسی و ئەنفالی یەکەم، دووهەم و سێیەم - ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (998)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (15.8.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). سادق زێڕۆ ئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (36)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (338)ی دراوەتێ لە ناوی لیستی ناوی داواکراوەکان.

37. سەرۆک جاشی فەوج، تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی. فەوجی تاریق کاکەیی بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4)یان کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی سی و حەوت لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمید عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداریان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە

بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەرچاوەی دووەم: (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە6). هەروەها سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 149، 162). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکدا، سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). تاریق فایەق کاکەیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووز، کفری، کەرکوک و سەرقەڵای کردووە، واتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل240). تاریق فایەق کاکەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (37)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (272)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. دواتر تاریق ئاغای کاکەیی فەوجی ناوبراوی لێسەندرایەوەو فەوجەکە درا بە ئەدهەم محەمەد سلێمان عەلی سەرایی و، هەریەک لە براکانی سامی محەمەد سلێمان و سوبحی محەمەد سلێمان عەلی سەرایی بوون بە جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج.

38. سەرۆک جاشی فەوج، فارس مستەفا حەسەن سلێڤانی. فەوجی فارس سلێڤانی بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

39. سەرۆک جاشی فەوج، وریا بایز جەمیل کاکل گەردی و بایز جەمیل کاکل گەردی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئیبراهیم تۆفیق. فەوجی ناوبراو لە ڕێکەوتی (1.12.1984)دا دامەزراوەو بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

40. سەرۆک جاشی فەوج، کەریم خان مەحمود خەلیفە برادۆستی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج سەلام کەریم خان برادۆستی، کە ئەندامی خولی

یەکەمی پەرلەمانی کوردستان بووە لەسەر لیستی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان. فەوجی کەریم خان برادۆستی، بەشداری ئەنفالی (2+5)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداری شالاوی ئەنفالی پێنج، نووسراوی (ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات) بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی، ژمارە (ش3/ق1041/2)، ڕێکەوتی (2.6.1988)دا، بەشداری شالاوی ئەو ئەنفالەیان کردووە – سەرچاوە: (بەشی بیستویەکی سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، ل5014). کەریم خان مەحمود خەلیفە، سەرۆک جاشی فەوجی (40)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (371)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

41. سەرۆک جاشی فەوج، سەدیق عەلی باویل ئاغاو جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج شەفیق عەلی باویل ئاغا و دلاوەر کوردۆ باویل ئاغا. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+8)ی کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

42. سەرۆک جاشی فەوج، سەید تاهیر حوسێن سەید محەمەد جەباری چەمچەماڵی (سەید تاهیری گەورە)و مەریوانی کوڕی جێگری باوکی بووەو هەریەک لە عزەت محەمەد، حەسەن ئەحمەد، حوسێن ئەحمەد، جەبار ڕەشید، غازی عەبدوڵڵا، حاجی ئەمین محەمەد، نوری سەعید و عادل جابر فەرماندەی سریە بووینە. هێزێکی جاش کە پێکهاتبوو لە هەریەک لە سەید تاهیر سەید حوسێن محەمەد جەباری (سەید تاهیری گەورە) کە دواتر بووە سەرۆک جاشی فەوجی (42)ی جاشە سووکەکان، کاوە ئەحمەد تۆفیق (کاوە بازیانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (79)، کە دوای ڕاپەڕین چۆتە ناو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، قادر فەرەج عەبدوڵڵا (قالە فەرەج)ی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (49)ی سەربە

ئیستخباراتی سەربازی ناوچەی شیمالی بە هاوکاری و پشتیوانی میلیشیاو هەلیکۆپتەری جەنگی، لە ڕێکەوتی (5.3.1982)دا لە گوندی قازانی بەرامبەر بە ئۆردوگای پیرەمەگرون توانیان پێشمەرگەی ئازا و فەرماندەی تێکۆشەر ئەنوەر حەسەن لە ڕێکەوتی (5.3.1982)دا لە گوندی قازانی بەرامبەر بە ئۆردوگای پیرەمەگرون توانیان پێشمەرگەی ئازا و فەرماندەی تێکۆشەر ئەنوەر حەسەن (ئەنوەر حەسەن خدر مەحمود ئاری کوتکی کەرکوکی)، فەرماندەی هەرێمی دووی کەرکوک و یازدە پێشمەرگەی تر شەهید بکەن بەناوەکانی: (محەمەد شوکر بلوکێنی، ڕزگار جەلال قەساب ناسراو بە هێمن، محەمەد شێخ سدیق ناسراو بە سواڕە، عەبدوڵخالیق سالّح ئەحمەد سۆنەگوڵی ناسراو بە مامۆستا ئاسۆ، عەبدوڵڵا سالّح ڕەسوڵ ناسراو بە مامۆستا چیا، کامەران مام عومەر نەجار، کەمال قادر فەتاح چەمچەمالّی ناسراو بە گۆران، نوعمان عەبدوڵڵا عوبێد مەعروف کلّاوقوتی ناسراو بە هاوڕێ، نەجمەدین فاتیح شوکر کەرکوکی ناسراو بە شێروان، جومعە حەسەن کەریم ناسراو بە سیروان و مۆفەق عەبدولڕەحمان تەقی کە بە بریندارى کەوتە بەردەستی جاشەکان و دوای ماوەیەک سزای زیندانی هەتا هەتایەی بۆ بڕایەوە، بەلّام لە مانگی تەموزی هەمان سالّدا بەر لێبووردنی گشتی کەوت و ئازادکرا. دوای ئازادبوونی گەڕایەوە ناو شۆڕش و دووبارە بوو بە پێشمەرگە، بەلّام بەداخەوە دواتر لە ڕاپەڕینی شاری کەرکوک لە ڕێکەوتی (19.3.1991)دا شەهید بوو). فەوجی ناوبراو بەشداری لە ئەنفالەکانی (1+5+6+7)دا کردووە. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەولّەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 149، 166). سەید تاهیر حوسێن محەمەد جەباری، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاولّاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە سالّی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەلّ ڕژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە. ناوبراو سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

43. سەرۆک جاشی فەوج، رەشید سەلیم حاجی عەلی ئاغا خەیلانی. موعین ئەحمەد مامەک خەیلانی جێگری سەرۆک جاشی فەوج، بەڵام حکومەت لە ساڵی (1988)دا موعین، خێزانەکەی بەناوی مریەم وسو ئەسعەد و کچە برایەکی بەناوی خانم خدر مامەک خەیلانی گرتن، کە دواتر هەموویانی پێکەوە لە ڕێکەوتی (15.2.1989)دا لە سەربازگەی ڕەشکین واتە بارەگای فەیلەقی پێنج بە تۆمەتی هاوکاریکردنی پێشمەرگە گوللە باران کردوون. سەرۆک جاش ڕەشید سەلیم حاجی عەلی ئاغا خەیلانی، دوا ڕاپەڕینی ساڵی (1991) ئەندامی پارتی دیموکراتی کوردستان بوو، بەڵام دوو سێ ساڵ بەر لە ئێستا مرد.
44. سەرۆک جاشی فەوج، .
45. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود ئەسعەد فەتاح هەرکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج محەمەد دەرویش. فەوجی چل و پێنجی مەحمود هەرکی بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). پارتی دیموکراتی کوردستان.
46. سەرۆک جاشی فەوج، موشیر ئیبراهیم ئەحمەد ئاغای سەرگەڕان. فەوجی چل و شەشی موشیر ئیبراهیم ئاغای سەرگەڕان بەشداری لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+3+4+5+6+7)دا کردووە. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک، سێ، چوار، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی، 147، 156، 166). بە گوێرەی نووسراوی ژمارە (5/24/2318/ق3)ی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات بۆ هۆبەی سێی هەواڵگری سەربازی گشتیی بە ڕێکەوتی (23.5.1987)، سەبارەت بە کاولکردنی چەندین گوندی کوردستان بە سەرپەرشتی هێزێک لە ڕێکەوتی (17.5.1987)دا کە هێزەکە پێکهاتبوو لە (فەوجی جاشە سووکانی (46)ی فەوجی موشیر ئیبراهیم ئەحمەد ئاغای سەرگەڕانە لەگەڵ فەوجی (79)ی جاشە سووکەکان و هێزێکی ئەندازیاری سەربازی) کە گوندەکانی (ئەلیاوە، بەرخ، پێ دۆڵە، پێڕەش، دەسکەرە، سلێمانە، سەید مەحمود، مشکۆتان، غولام کۆە، میرمار،

کواجە)یان لەسەر نەخشە لابرد، کە سەر بە قادرکەرەم، لەیلان، قەڵا شێروانە، هەڵەبجەو پێنجوینن – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5573). ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە فەوجی جاشەکان شانبەشانی سوپای داگیرکەری سەدام، گوندو شارۆچکەو شارەکانی کوردستانیان کاولکردووە. موشیر ئیبراهیم ئەحمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (46)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (386)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

47. سەرۆک جاشی فەوج، مەدحەت تۆفیق مەنسور داودی. فەوجی مەدحەت داودی بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+4)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی یەک، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل149). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی چواردا لە ژمارە (975)ی رۆژنامەی هاوکاری، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (16.5.1988)دا هاتووە کە (هێزەکانی بەعس بە سەرپەرشتی عەقید نعمەت غەریب عەبدوڵڵاو بەشداری هێزەکانی دووهەم، رەتڵی دەیەمین، فەوجی (138)، فەوجی (47)و پۆلێک لە هێزە تایبەتییەکان پەلاماری ناوچەی شوان (شیوەسوور، کەژە خاڵخاڵ، تەکمان باغ، ئۆمەرمەندان، کارێزە)یان داوەو دواتریش بەرەو کەرتی کۆیە بۆ ناوچەی جلەمۆرد، چنارۆک و دارەقوتە هەنگاویان ناوە). مەدحەت تۆفیق داودی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. مەدحەت تۆفیق مەنسور، سەرۆک جاشی فەوجی (47)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (227+417)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارەیە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

48. سەرۆک جاشی فەوج، موشیر هادی ئەحمەد ئاغای سەربەشاخ. فەوجی موشیر ئاغای سەرگەڕان بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). موشیر هادی حەمەد ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (48)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (387)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
49. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد مەعروف پیرداود ئاغا دزەیی، فەریق قاسم محەمەد، جێگری سەرۆک جاشی فەوج و نەقیب باسل ئاغا فەرماندەی فەوج. فەوجی محەمەد مەعروف پیرداود بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). محەمەد شێخ مەعروف پیرداود ئاغا دزەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (49)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (375)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
50. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولڕەزاق محەمەد نەجم ئاغا بۆتانی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج شێخ سەلاح محەمەد نەجم ئاغا بۆتانی. فەوجی ناوبراو لە رێکەوتی (22.5.1985)دا دامەزراوەو بەشداری ئەنفالەکانی (2+3+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداری ئەنفالی دوو و سێ سەرۆک جاشی فەوج عەبدولڕەزاق بۆتانی بۆ ژمارەیەکی رۆژنامەی هاوکاری دەدوێت کە کۆپی دیمانەکەم لایە، بەڵام بەداخەوە ژمارە و رێکەوتەکەی دیار نییە دەڵێت: (شەڕکەرێت فەوجا مە پشکداریا کری دهەژمارەکا شەڕادا دگەڵ دوژمنێ ئێرانی تایبەت لدەڤەرا چوارتە، کانیماسی، سورەدێ، کۆیسنجەق و کەرتێ دەڤەرا دوکان. هەروەسا فەوجا مە پشکداریا کری دکارێ ئەنفالا دوویێ و ئەنفالا سێیدا). سەبارەت بە ئەنفالی هەشتیش – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

51. راوێژکارانی فەوج، ئیبراهیم مەولود گەردی و مامەند حەمەد مەولود گەردی (قەتۆ)، جێگری سەرۆک جاشی فەوج فەرهاد مامەند حەمەد مەولود گەردی، هەروەها عەقید کاکل حەمەد مەولود گەردی فەرماندەی فەوجی جاشەکانی فەوجی (51) و ڕەشید مەحمود مەولود فەرماندەی سریە. عەقید کاکل کاتێک کە فەرماندەی فەوجی (51)ی جاشە سووکەکان بوو، لە بۆسەیەکدا پێشمەرگەی ئازاو هەرگیز نەمر تەحسین عوسمان مەحمود گەردی (دیبەگەیی)، جێگری فەرماندەی کەرتی چواری شەهیدانی تیپی (83)ی هەورێ لە ساڵانی (1983–1985) و دواتر فەرماندەی کەرتی یەکی تیپی (91)ی سەفینی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و سێ پێشمەرگەی تری بەناوەکانی نەوزاد مام وسو کاوانی، تەحسین کێشکە و کوڕێکی تر لە ڕێکەوتی (2.5.1986)دا لە نزیک گوندی هەنارەی بناری چیای سەفین شەهید کرد. هێزێکی جاشەکانی فەوجی (51)ی جاشە سووکەکان بە فەرماندەیی رائید کاکل حەمەد مەولود گەردی لە ڕێکەوتی (26.101986)دا لە گوندی ترپەسپیانی سەربە شارۆچکەی قوشتەپە، چوونە سەر هێزێکی پێشمەرگەو شەڕ لە کاتژمێری (12)ی نیوەڕۆ دەستپێکرد و هێزی دوژمن لە سەرباز، کۆپتەر فڕۆکەی پیلاتوز و ئەمن و مونەزەمەی حزبی لە هەولێر، موسڵ، مەخمور و دیبەگە بەهانای جاشەکانی کاکل ئاغاوە هاتن. دوای شەڕێکی قارەمانانەی چەند کاتژمێری، دوو پێشمەرگەی ئازاو کوڕە جووتیاری دەشتی هەولێر بەناوەکانی عەبدولقەهار عەزیز عەبدوڵڵا قەرەچناغەیی ئەندامی سەرکردایەتی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان و فەرهاد ئەحمەد عەزیز خەڵکی گوندی (جدیدە لەک) و پێشمەرگەی پارتی دیموکراتی کوردستان شەهید بوون. کاکل حەمەد مەولود گەردی لە ڕێکەوتی (1.2.1987)دا لە شەڕێکدا لەگەڵ هێزێکی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، پێشمەرگە و کادری ئازای تیپی (86)ی دەشتی هەولێر رزگار هاشم محەمەدئەمین گەردی (دیبەگەیی) لە گوندی باغەمرە بە بریندار گرت و هەمان ڕۆژ ڕادەستی مەنزومەی شیمالی کرد، دوای بڕینەوەی قاچێکی رزگار هاشم، ناوبراو لە ڕێکەوتی (29.3.1988)دا سزای هەتا هەتایەی بۆ بڕایەوە و هاتە زیندانی ئەبوغرێب،

کە خۆی بە دەیان جار چۆنییەتی شەڕەکەو ئەو قسانەی بە رائید کاکلی گووتبوو بۆی گێڕاومەتەوە. رزگار هاشم گەردی لە (14.9.1988)دا بە لێبووردن ئازاد کراو ئێستا لە وڵاتی ئەمریکایە. فەوجی (51)ی ئیبراهیم، مامەند (قەتۆ)، فەرهاد و کاکل ئاغای گەردی بەشداری هەریەک لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+8)یان کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی پەنجاو یەک لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەڵوو، سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداربیان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە دە فەوج بوون - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالی یەکدا - سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). سەبارەت بە شاڵاوی ئەنفالی چوار - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). سەرۆک جاش مامەند حەمەد مەولود گەردی (قەتۆ)، بەگوێرەی مەرسومێکی کۆماری، کە لە هەریەک لە ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6753) و ژمارە (3906)ی ڕۆژنامەی (العراق)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی

(22.11.1988)دا بڵاوکراوەتەوە، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا مەدالیای خۆفرۆشی و کوردکوژی) لە سەدام حوسێنی دیکتاتۆردا وەرگرتووە. هەریەک لە مامەند حەمەد مەولود گەردی (قەتۆ)، سەرۆک جاشی فەوجی (51)ی جاشە سووکەکان و مولازم فەرهاد مامەند حەمەد گەردی جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (51)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو، ژمارەکانیان (117+142)ە لە لیستی داواکراوەکان. بەڵام فەرهاد مامەند حەمەد گەردی مردووە. لە ڕێکەوتی (17.10.1989)دا عەقید کاکل حەمەد مەولود گەردی بوو بە پارێزگاری سلێمانی – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (1118)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (16.10.1989)، ل4). عەقید کاکل گەردی لە پۆستی پارێزگاری سلێمانیدا مایەوە تاوەکو ڕاپەڕینی کۆمەڵانی خەلکی ستەمدیدەی شارەکانی باشووری کوردستان، کە لە ڕێکەوتی (8.3.1991)دا واتە دووەم ڕۆژی ڕاپەڕینی شاری هەڵەبجە و قوربانی شاری سلێمانی شەهیدان، ناوبراو لەگەڵ چەندین تاوانبارو گەورە بەرپرسی ئەمن و ئیستخباراتی سەربە ڕژێمی سەدام لە بەڕێوەبەرایەتی ئەمنە سوورەکەی سلێمانی، کۆژرا. ئەو بنەماڵەیە دوای ڕاپەڕین تێکڕایان چوونە ناو ریزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و لایەنگری ئەو پارتەن.

52. سەرۆک جاشی فەوج، ئەنوەر ڕەشید خدر میران (ئەنوەر بەگی بالیسان)، ڕەشاد ئەنوەر ڕەشید خدر میران جێگری سەرۆک جاش. فەوجی ناوبراو لە ڕێکەوتی (20.7.1985)دا دامەزراوەو بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (2+8)یان کردووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1016)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (17.10.1988)، بەڵام ناوبراو لە ڕۆژنامەی هاوکاری–دا بە شێخ ڕەشید ئەنوەر میران ناوی هاتووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها ئەنوەر ڕەشید خدر میران، سەرۆک جاشی

فەوجی (52)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (303)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ئەنوەر بەگی باڵیسان لە سەرەتای ساڵی (2009)دا مردووە، بەڵام رەشاد ئەنوەر رەشید میران لە هەولێر دادەنیشێت و سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

53. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین رێکلانی. سەرۆک جاشی فەوج ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین رێکلانی، ئێستاکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

54. سەرۆک جاشی فەوج، سمکۆ عەبدی حەسەن زێدبەگی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج لوقمان سمکۆ عەبدی حەسەن. فەوجی ناوبراو لە رێکەوتی (1.6.1985)دا دامەزراوەو بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+8)یان کردووە – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (1015)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (13.10.1988)، سەرۆک جاشی فەوج باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەکات لە شاڵاوە درێندەکانی یەک و هەشتی ئەنفالەکاندا، لەگەڵ ئەنفالکردنی دێهاتەکانی کۆیە، خەلیفانو رواندز). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سمکۆ عەبدی حەسەن زێدبەگی، سەرۆک جاشی فەوجی (54)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (336)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

55. سەرۆک جاشی فەوج، کامیل شێخ هادی شێخ نوری شێخ حوسێن سۆڵەیی (بەرزنجی). فەوجی کامیل سۆڵەیی بەشداری ئەنفالەکانی (1+3+4)یان کردووە. باوکی ناوبراو سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو بوو، بەڵام لە ساڵی (1987)دا لەشەڕی دژی پێشمەرگە کوژرا، دوای کوژرانی ئەو کامیلی کوڕی شوێنەکەی باوکی گرتەوە. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق،

لاپەڕەکانی 149، 162). کامیل شێخ هادی شێخ نوری سۆڵەیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی پێبازو کەرکوکی کردووە، واتە بەشداری شالاوی ئەنفالی (3)ی کردووە - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل243). کامیل شێخ هادی، سەرۆک جاشی فەوجی (55)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شالاوی ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (218)ی لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان دراوەتێ.

56. سەرۆک جاشی فەوج، ڕەفعەت کێخوا عەبدوڵڵا عومەر شێروانی و جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج هەریەک لە مەدحەت عەبدوڵڵا عومەر شێروانی و فازڵ محەمەد عەبدوڵڵا عومەر شێروانی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ڕەفعەت کێخوا عەبدوڵڵا عومەر شێروانی لە شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالی یەک و دووەا - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی العراق، ژمارە (3795)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (11.7.1988)، کە جێگری سەرۆک جاشی فەوج مەدحەت عەبدوڵڵا شێروانی برای ڕەفعەت عەبدوڵڵا شێروانی بۆ ڕۆژنامەی ناوبراو دەڵێت: (بەشداریمان لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووەا کردووەو لەو داستانی پاڵەوانێتیەدا ئەوپەڕی ئازایەتیمان نواندووە)، سەرچاوە: ڕۆژنامەی میدیا، ژمارە (270)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی 19.12.2006). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

57. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ سەدیق نوری بریفکانی.

58. سەرۆک جاشی فەوجی، چیاد دێوالی دۆسکی، زیرەک تاهیر سەعید دۆسکی جیگری ڕاوێژکاری فەرجەکە بووەو بەشداری شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی چیاد دۆسکی لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). بەگوێرەی نووسراوی فەرمی ژمارە (1988/4/10/10340)ی بنکەی دەزگای

هەواڵگری توز بۆ مەنزومەی ئیستخباراتی خۆرهەڵات، فەوجی پەنجاو هەشتی چیاد دێوالی دۆسکی بەشداری ئەنفالکردنی هەریەک لە توز، قادرکەرەمو نەوجولو گوندەکانی (زندانەی بچووک، سالْحی، دوڕاجی، زیندانەی گەورە، باشتەپە، ئیبراهیمی بچووک، ئیبراهیمی گەورە، حەیدەرە سوور، عومەر سۆفی، شێخ جەلال، تازەشارو شێخ حەمید)ی کردووە (1-25-93). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). زیرەک تاهیر سەعید دۆسکی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. زیرەک تاهیر سەعید دۆسکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (58)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (413)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

59. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی عەبوش عەبدی یوسف غەزالە سلێڤانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج یونس رەشید عەبدی غەزالە سلێڤانی و هەڤاڵ مەحمود جاسم رازگری نهێنی رێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی لە فەوجەکە. فەوجی ناوبراو لە رێکەوتی (1.8.1985)دا دامەزراوە و بەشداری لە ئەنفالی (8)دا کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). عەلی عەبوش عەبدی یوسف غەزالە سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی (59)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (354)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

60. سەرۆک جاشی فەوج، سوعاد فەیزوڵڵا محەمەد تاڵەبانی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو

دەوڵەتی ئێراق، ل149). سەرۆک جاشی فەوجی (60)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سەنگاو و کەرکوکی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل240). سوعاد تاڵەبانی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی و نیشتمان فرۆشی) وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. سوعاد فەیزوڵڵا محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (60)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (191+414)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارەیە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

61. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ مەجید شێخ بایز حەسەن محەمەد بەرزنجی قەڵاسێوکەیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عاسی عەبدولکەریم ئاغا. شێخ مەجید شێخ بایز بەرزنجی، ئێستاکە فەرماندەی فەوجی فەرماندەیی کەرکوکی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە. فەوجی (61)ی شێخ مەجید شێخ بایز بەرزنجی، بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی شێخ مەجید شێخ بایز بەرزنجی لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی یەک، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147). هەروەها بایز حەسەن بەرزنجی، فەرماندەی فەوجی (61)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووە. مەجید شێخ بایز حەسەن، سەرۆک جاشی فەوجی (61)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (106+373)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ. سەرۆک جاش شێخ مەجید بایز حەسەن بەرزنجی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی

کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعسدا هەر هەبووە تاوەکو رۆژی رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا.

62. سەرۆک جاشی فەوج، کەریم عەبدوڵڵا محەمەد (جمور). فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و دوو، سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەک و دوو، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 147، 152). کەریم عەبدوڵڵا محەمەدو عەبدوڵڵا محەمەد مستەفا، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی رۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای ناپاکیان وەرگرتووە. ناوبراو لەسەر زاری خۆی و لێدوانەکانی بۆ رۆژنامەکان سێ مەدالیای خۆفرۆشی و ناپاکی وەرگرتووە – (پڕوپاگەندەی هەڵبژاردن بۆ ئەندامێتی ئەنجومەنی نا نیشتمانی ئێراق، رۆژنامەی (العراق)ی ڕێکەوتی (29.8.1989). سەرۆک جاش کەریم عەبدوڵڵا محەمەد، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. کەریم عەبدوڵڵا محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (62)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (404)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

63. سەرۆک جاشی فەوج، قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریان لە شاڵاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + بەشداری ئەنفالکردنی دێهاتەکانی سەربە پارێزگای کەرکوکی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل243). سەرۆک جاش قادر شەفیق نوعمان کافرۆشە، بەگوێرەی رۆژنامەی

(الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. هەروەها قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی، فەرماندەی فەوجی (63)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (114)ەیە لە لیستی ناوی داواکراوەکان. سەرۆک جاش قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی ئیستاکە سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی سەربە نەوشیروان مستەفایە. هەروەها تاریق شەفیق (شەفیع) کافرۆش، بەگوێرەی ناوەکە دەبێت برای قادر شەفیق نوعمان کافرۆشیی بێت، کە وەکو سەرۆک جاشی فەوجی (63) ناوی هاتووە، لەوانەشە هەر قادر شەفیق بێ و بەهەڵە ناوەکەی بەمشێوەیە نووسراوە. تاریق شەفیق (شەفیع) کافرۆشی سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراوی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالە بەدناوەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (195)ی دراوەتێ.

64. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج شوکر عەزیز قادر بەرزنجی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3+4+8)ی کردووە - سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (995)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (4.8.1988)، سەرۆک جاشی فەوج موعتەسەم بەرزنجی سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەڵێت: (فەوجەکەمان خاوەنی چەندین شەهیدو بریندارە کە ئەم ناوچانە شوێنی تۆمارکردنی نەبەردەکانمانە (چوارتا، ماوەت، قادرکەرەم، سەرگەڵو، کونجڕین، سەنگاو بەنەدۆرە، کارێزەو ئەزمر)، هەروەها لە کارەکانی ئەنفالدا بەتایبەتی ئەنفالەکانی (1، 3، 4)دا کە رۆڵی دیاری فەوجەکەمان جێگەی شانازیمانە). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دوو، سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی یەک، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی

ئێراق، ل147)، سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (64)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (418)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. سەرۆک جاشی فەوجی (64)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووە. بەڵام شێخ موعتەسەم بەرزنجی لە ساڵی (1994)دا، لە بەغدا بە فەرمانی سەدام لە سێدارە درا.

65. سەرۆک جاشی فەوج، .

66. سەرۆک جاشی فەوج، عەباس حاجی ئاغا رەسوڵ ترکەڕەشی، بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147). هەروەها بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. عەباس حاجی ئاغا رەسوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی (66)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (109+402)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی داواکراوەکان.

67. سەرۆک جاشی فەوج، .

68. سەرۆک جاشی فەوج، هەریەک لە شێخ عابد عەبدال مزوری و حکمەت عابد عەبدال مزوری. فەوجی ناوبراو لە ساڵی (1985)دا دامەزراوە و

بەشداری شالاوی ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

69. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود حەمەئەمین حەمە سالح (مەحمود بەگی گولێ). فەوجی مەحمود گولێ بەشداری شالاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوە دڕندەکانی ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەک، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 147، 167). مەحمود حەمەئەمین گولێ، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆماری ئێراق، مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. مەحمود حەمەئەمین حەمە سالح گولێ، سەرۆک جاشی فەوجی (69)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (407)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

70. سەرۆک جاشی فەوج، تۆفیق محەمەد فەرەج حەمە ڕۆستەم مۆریاسی. فەوجی تۆفیق مۆریاسی بەشداری ئەنفالی (1)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل147). هەروەها تۆفیق حەمە فەرەج حەمە ڕۆستەم نەورۆڵی (مۆریاسی)، سەرۆک جاشی فەوجی (70)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (310)ی دراوەتێ لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان.

71. سەرۆک جاشی فەوج، حەمود عومەر سالح تاجەدین میران ئاکرەیی، جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج سەلاح عومەر سالح میرانی و ئەحمەد عەبدولحەمید سالح میرانی، نەقیب عادل محەمەد عەلی فەرماندەی فەوج. فەوجی ناوبراو لە ڕێکەوتی (28.2.1985)دا دامەزراوە و بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا –

سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). ئەحمەد عومەر سالّح میرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (71)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (327)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

72. سەرۆک جاشی فەوج، فوئاد کەریم محەمەد کابایز هەمەوەندی. فەوجی ناوبراو بەشداری شالّاوی ئەنفالەکانی (1+2+4)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی فوئاد کەریم هەمەوەندی لە شالّاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + (ئێراق، ژمارە (3721)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 13.4.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج باسی ئەوە دەکات بەشداری هەردوو ئەنفالەکانی یەک و دووەیان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی یەک و چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148، 162). سەرۆک جاش فوئاد کەریم محەمەد کابایز، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالّاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. فوئاد کەریم محەمەد کابایز هەمەوەندی، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شالّاوی ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (214)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ئەو سەرۆک جاشە لە دەرەوەی وڵاتەو دوای ڕاپەڕین کوردستانی جێهێشتووە.

73. سەرۆک جاشی فەوج، سەعید مەحمود محەمەد عەلی قەڵاسێوکەیی (سەعید مەحمود باریکە). فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+3+4)ی کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). سەعید مەحمود باریکە، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی سلێمانی، بازیان، سەنگاو، چەمچەماڵ، قەرەحەسەن، ئاغجەلەرو قەرەهەنجیری کردووە، واتە بەشداری ئەنفالەکانی

(3، 4)یان کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237). سەعید مەحمود محەمەد قەڵاوێوکەیی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ ڕژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

74. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد حەسەن عەلی میرزا جاف شەمێرانی. فەوجی جاشەکانی محەمەد حەسەن شەمێرانی بەشداری هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148، 152). محەمەد حەسەن شەمێرانی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. محەمەد حەسەن عەلی میرزا جاف شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (74)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (406)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

75. سەرۆک جاشی فەوج، کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگی جاف، خەسرەو محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگی جاف، جێگری سەرۆک جاشی فەوج، رائید مەزهەر فەرماندەی فەوج، محەمەد ساڵح قادر سلێمان، محەمەد عارف و کەریم عەلی عەزیز فەرماندەی سریە. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3)ی کردووە. محەمەد عارفی فەرماندەی مەفرەزە، لەکاتی ئەنفالی (3)دا خۆی و جاشەکانی گوندەکەی خۆیان (سەرکەل)ی سووتاندووە – سەرچاوە: (ئەنفالستان، ژمارە (4)، ڕێکەوتی (14.4.2007)، ل43). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی

یەکشەممە (17.4.1988) + (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6523)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی 4.4.1988)، کە کیسرا محەمەد سەعید جاف باسی ئەوە دەکات بەشداری ئەنفالەکانی یەک و دوویان کردووە + رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (965)ی ڕێکەوتی (11.4.1988)، کە فەرماندەی سریە کەریم عەلی عەزیز دەڵێت: (بە هەوڵ و کۆششی هەموو جەنگاوەران توانیمان ئەو ئەرکە مێژوویەی بەرەو ڕومان کرابووەوە لەکاری ئەنفالی دووەمدا بۆ پاکژکردنی ناوچەی قەرەداغ جێبەجێی بکەین). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک، دوو و سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148، 152، 156). بەگوێرەی نووسراوی بنکەی هەواڵگری کەلار بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری سەربازی خۆرهەڵات بە ژمارە (1988/4/10/10328)، فەوجی حەفتاو پێنج بەشداری ئەنفالکردنی هەریەک لە گوندەکانی (عەلی وەسان و سۆفی ڕەحیم)ی کردووە – سەرچاوە: (1–25–5617). هەروەها بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. کسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح، سەرۆک جاشی فەوجی (75)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (405)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگی جاف، ئێستا سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

76. سەرۆک جاشی فەوج، فەرزەندە جهانگیر حاجی هەرکی. فەوجی فەرزەندە هەرکی بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

77. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر خدر ئاغا سوورچی و نەجم عومەر خدر ئاغای سوورچی (سەرۆکی پارتی پارێزگارانی کوردستان). فەوجی ناوبراو بەشداریکردنی کاولکردنی گوندی بارزان و شالاوی ئەنفالەکانی (2+8)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی

بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەلامارە هاوبەشەی سوپاو جاشەکان دەکرێت کە لە ڕۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە ڕوونی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج ڕەتڵ دابەشکراون: (ڕەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. ڕەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەڵخێ ڕێکانی. ڕەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. ڕەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم زێباری. ڕەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر ئاغای سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی). سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). شێخە محەمەدئەمین محەمەد پیرداود کورتاندرووپی، کە پێشمەرگەیەکی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو بەنیازبوو بچێتە ریزەکانی ئالای شۆڕش، جاشەکانی عومەر ئاغای سوورچی لە ڕێکەوتی (21.1.1987)دا گرتیان و ڕادەستی پیاوەکانی سەدامیان کرد لە خەلیفان. لە ئەمنی هەولێر ماوەیەک پێکەوە بووین، دواتر شێخە محەمەدئەمین لە ڕێکەوتی (7.12.1987)دا ڕەوانەی دادگای بەناو شۆڕش کراو سزای زیندانیکردنی هەتا هەتایەی لەلایەن عەواد بەندەرەوە بۆ بڕدرایەوە، لە دادگا جاشێکی عومەر ئاغای سوورچی هات و شایەتی ئەوەی دا کە ئەو شێخەی گرتووە نەک شێخە خۆی هاتبێت بۆئەوەی خۆی ڕادەستی حکومەت بکاتەوە. دواتر شێخە لە ڕێکەوتی (20.9.1988)دا بەر لێبووردنی گشتیی ڕێکەوتی (6.9.1988) کەوت و ئازادکرا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عومەر خدر ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (77)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارەکانی

(213+296)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی ناوی داواکراوەکان. پارتی پارێزگاران و لایەنگری پارتی دیموکراتی کوردستان.

78. سەرۆک جاشی فەوج، ڕەشید حەمەدئەمین عەزیز شێروانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج حەیدەر ڕەشید حەمەدئەمین شێروانی (مەدالیای بەناو ئازایەتی و لە ڕاستیدا (ناپاکی و نیشتمان فرۆشی) وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالکردنی کورددا – ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6784)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی 12.4.1988). فەوجی ناوبراو لە سەرەوەدا بەشداری لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+8)دا کردووە. هەروەها شەوکەت ڕەشید ئەویش وەکو جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (78) ناوی هاتووە. سەبارەت بە بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی دوو و چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 152، 162). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). ڕەشید حەمەدئەمین عەزیز شێروانی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. ڕەشید حەمەدئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (78)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (410)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

79. سەرۆک جاشی فەوج، جەلال ئەسعەد ڕەزا چەرمەگایی (نووسەرەو ئێستا لە وڵاتی سویسرایەو لە ڕێکخراوێکی مافی مرۆڤ کاردەکات)، کەمال ئەسعەد ڕەزا چەرمەگایی جێگری فەرماندەی فەوج، مولازم ئەیاد خەڵەف خەلیل ئامر فەوج و مولازم حوسێن عەجاج جێگری ئامر فەوج، فارس حەمە عەزیز لێپرسراوی حزبی بەعس لە فەوجی ناوبراو، هەروەها هەریەک لە محەمەد ئەسعەد چەرمەگا، بەختیار حەمە نەجم، کەریم حەسەن

مستەفاو کەریم قادر بابەکر ئامر سریە بووینە. فەوجی جەلال چەرمەگا لە ڕێکەوتی (15.12.1985)دا دامەزراوەو بەشداری لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+5+6+7)دا کردووە لەگەڵ شەڕی هەڵەبجە، کە سەرۆک جاشی فەوج جەلال ئەسعەد ڕەزا کافڕۆشی، بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری دەڵێت: (لە زۆربەی نەبەردییەکانی ناوچەکەماندا بەشداریمان کردووەو جەنگاوەرانمان نموونەی ئازایەتی و گیان لەسەر دەست بوون بۆ پارێزگاری کردن لە وڵاتی شیرینمان ناوچەی هەڵەبجە، زێوێ، کاری ئەنفال و چەمی ڕێزان، دیارترین نموونەی پاڵەوانیەتی فەوجەکەمانەو لەلایەن سەرکردایەتییەوە دەستی ڕێزیان لێنراوە) - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارەکانی (980)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (6.6.1988) + ژمارە (1017)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی 20.10.1988). جەلال ئەسعەد ڕەزا چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (79)ی جاشە سووکەکان لە ڕاپۆرتێکی ڕۆژنامەی هاوکاری بەناوی (هاوکاری لە فەوجی 79ی بەرگری نیشتمانیدا نیشتمان مالّی پیرۆزمانەو پێویستە بەرگری لێ بکەین)دا، دەڵێت: (لە بارەی ئەو جەنگانەی کە بەشداریمان کردووە لە کەرتی ماوەت بووە لە ساڵی (1986)دا) – هەرواش لە جەنگەکانی هەڵەبجە ساڵی (1988)و کارەکانی ئەنفالی چوارەم – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1019)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی 27.10.1988). کەچی سەبارەت بە بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک، چوار، پێنج، شەش و حەوت - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 162، 166). بە گوێرەی نووسراوی ژمارە (5/24/2318/ق3)ی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات بۆ هۆبەی سێی هەواڵگری سەربازی گشتیی بە ڕێکەوتی (23.5.1987)، سەبارەت بە کاولکردنی چەندین گوندی کوردستان بە سەرپەرشتی هێزێک لە ڕێکەوتی (17.5.1987)دا کە هێزەکە پێکهاتبوو لە (فەوجی جاشە سووکانی (46)، فەوجی (79)ی جەلال ئەسعەد ڕەزا چەرمەگایی و هێزێکی ئەندازیاری سەربازی) کە گوندەکانی (ئەلیاوە، بەرخ، پێ دۆڵە، پێڕەش، دەسکەرە، سلێمانە، سەید مەحمود، مشکۆتان، غولام کۆە، میرمار،

کواجە)یان لەسەر نەخشە لابرد، کە سەر بە قادرکەرەم، لەیلان، قەڵا شێروانە، هەڵەبجەو پێنجوینن – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5573). ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە فەوجی جاشەکان شانبەشانی سوپای داگیرکەری سەدامی عروبە، گوندو شارۆچکەو شارەکانی کوردستانیان کاولکردووە. هەروەها جەلال ئەسعەد رەزا چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (79)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (316)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

80. سەرۆک جاشی فەوج، قادر سوارە حەمەد بڵباس و مامەند عەلی بەشیر فەرماندەی سریە. فەوجی جاشە سووکەکانی قادر سوارە بڵباس بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفالەکانی یەک و دووداً – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ریکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەک، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148).

81. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئەحمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی و فەرماندەی سریە جەمال رەئوف عومەر ئەمین باساکی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3+4+8)ی کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی هەشتاو یەک لە ئەنفالی یەکدا هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت (قوات الخاصة) عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەلوو، سەرگەلوو، شەدەلە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ریک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە رۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم

جەنگەدا بەشداربیان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی رۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ریکەوتی (17.4.1988)و (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە 6523، دووشەممە 4.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە ئەنفالەکانی (1+2+3)دا، سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەروە، ژمارە (6692)ی رۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (22.9.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج محەمەد عومەر باساکی باسی بەشداری فەوجەکەیانی کردووە لە ئەنفالەکانی یەک، دوو، سێ، هەروەها وەرگرتنی سێ مەدالیای ئازایەتی بە یەکجار لە سەدام لە پاداشتی ئەنفالکردنی کورددا). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی یەکدا – سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). سەبارەت بە ئەنفالەکانی دوو و چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 152، 162). محەمەد عومەر ئەمین باساکی، ئەحمەد عومەر ئەمین باساکی و جەمال رەئوف عومەر ئەمین باساکی، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی رۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای ناپاکیان وەرگرتووە. سەرۆک جاش محەمەد عومەر ئەمین باساکی، بەگوێرەی مەرسومێکی کۆماری، کە لە لاپەڕە (3)ی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6754)، و لاپەڕە (2)ی رۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3907)ی رۆژی چوارشەممە، ریکەوتی (23.11.1988)دا، مەدالیایەکی بەناو ئازایەتی (لە راستیدا مەدالیای خۆفرۆشی و کوردکوژی) لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە. محەمەد عومەر باساکی، بەگوێرەی نامەی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، ژمارە (ا/3/501)ی ریکەوتی (13.2.1989)ی بڕیک پارەیان وەکو خەڵاتی تایبەتی لە پاداشتی

بەشداریکردنیاندا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل239–240). وەرگرتنی ئەو خەڵاتە بەڵگەیەکی نکۆڵ لێنەکراوی بەشداریکردنی ڕاوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا. ڕاوێژکاری ئەو فەوجە لە لێدوانێکیدا بۆ ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6692)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (22.9.1988)دا دەڵێت: (سێ مەدالیای ئازایەتیم وەرگرتووە). محەمەد عومەر ئەمین باساکی سەرۆک جاشی فەوجی (81)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان ژمارە (380)ی دراوەتێ.

82. سەرۆک جاشی فەوج، سوارە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ. فەوجی سوارە عاباس ئاغای پشکۆ بەشداری ئەنفالی (1)ی کردووە – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). سوارە عەباس مامەند ئاکۆ، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ ڕژێمی سەدام و حزبی بەعسدا هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا.

83. سەرۆک جاشی فەوج، هەڵگورد شێخ عەبدولکەریم کەسنەزانی، خەلیل باقی نادر فەرمادەی سریە. فەوجی شێخ هەڵگورد بەرزنجی. فەوجی هەڵگورد کەسنەزانی بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)یان کردووە. (شێخ محەمەد شێخ عەبدولکەریم، کە نوێنەری قادریەکانە، دوو فەوجی هەبوو، فەوجێک بەناوی هەڵگوردو ئەوی کەیان بەناوی عەزیز شێخ نوری). سەبارەت بە بەشداری ئەنفالەکانی یەک و دوو، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)و، سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک، پێنج، شەش و حەوت، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 167). هەڵگورد عەبدولکەریم کەسنەزانی، سەرۆک

جاشی فەوجی (83)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (390)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

84. سەرۆک جاشی فەوج، .

85. سەرۆک جاشی فەوج، قاسم فارس تاهیر مستەفا ئاغا غەفوری کرۆژی کۆیی، هەروەها فارس تاهیر مستەفا ئاغای باوکیشی ناوی لە رۆژنامەکانی رژێمدا وەکو سەرۆک جاشی فەوج هاتووە، جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج هەریەک لە مەجید مەلا فەتاح و ئەکرەم فەتاح موسا، هەریەک لە چەتۆ کەریم سەعید ناسراو بە چەتۆی کەریمە سوور (کە خاوەنی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 72 بوو)، حاجی ئیبراهیم عەزیز حەسەن، ئیبراهیم عەبدوڵڵا فەرەج، بەکر عەبدوڵڵا فەرەج، محەمەد عەبدوڵڵا محەمەد، محەمەد عەلی بێشیری، لەتیف خورشید سەعید، مستەفا رەشید مستەفا تۆبزاوەیی و محەمەد ئەحمەد عەبدوڵڵا فەرماندەی سریە بووینە. قاسم فارس تاهیر غەفوری، سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە، کە رووناکی ژنی دەڵێت: (پارتی رێگەی پێداوین بێینەوە هەولێر دانیشین و خانوو دروست بکەین، چونکە ئێمەش پارتین و مندالەکانیشمان هەمووی پارتینە. جگە لە سەرۆک بارزانی حساب بۆ کەسی دیکە ناکەین – سەرچاوە: رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (672)، رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.10.2010)، ل2). مەجید مەلا فەتاح موسا، پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو دواتر لە سەرەتای ساڵی (1983)دا گەڕایەوە ناو رژێم و بوو بە جێگری سەرۆک جاش لای قاسم فارس کۆیی، دوای ڕاپەڕینیش گەڕایەوە ناو یەکێتیی و کرا بە ئەندامی مەکتەبی کاروباری کۆمەڵایەتی لە کۆیە، بەڵام ئێستاکە لە هۆڵەندا دەژیت. قاسم ئاغا کۆمەڵێک تاوانی دژ بە هاووڵاتی، پێشمەرگە، کەسوکاری پێشمەرگە و نەتەوەپەرستانی کورد ئەنجام داوە و شەهیدی کردوون، کە بەشێکیان ئەمانەن: (لە بۆسەیەکی جاشەکانی قاسم فارس ئاغادا لە شەوی (19.11.1978)دا لە کۆدەرەی نزیک گوندی (سکتان)ی خۆشناوەتی بۆ مەفرەزەیەکی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، پێشمەرگەی قارەمان رەسوڵ حاجی ئەحمەد خان خدر بۆڵیی

بریندارکرد کە بۆ بەیانی لە ئەنجامی سەختی بریندەکەی ئەو پێشمەرگە شەهیدبوو – سەرچاوە: (شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شار و شاخ 1974–1980، ل220). قاسم فارس تاهیر ئاغای غەفوری بەخۆی و جاشەکانی شانبەشانی سەدان سەرباز و ژمارەیەکی زۆر کۆپتەری دوژمن بەشداری شەڕی دەشتی قۆرەبەرازەی رێکەوتی (11.8.1979)یان کردووە، کە لەو شەڕەدا نۆزدە پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەم ناوانەی خوارەوە شەهید بوون: (شەفیق زاهیر کەریم گۆدە، فەرماندەی هەرێم، مەعروف عارف نەجم قەیسەری جێگری فەرماندەی هەرێم و شەهید شەفیق بووە، مەولود حاجی عەبدوڵڵا حاجی وسوویی (مەولود شینە)، محەمەد حەمەد قوڵقوڵەیی، محەمەد عەزیز عەلی، ئازاد حاجی رەفیق نانەوا، زاهیر محەمەد شەریف، رەفعەت محەمەد هەولێری، شێروان ئەمین ئیسماعیل نازەنینی (ئامانج)، ئەنوەر محەمەدئەمین ئیسماعیل نازەنینی، حەوێز ئیسماعیل مەحمود هەورانی (حەوێزە رەش)، ئەحمەد مەحمود ئەحمەد (ئالوبڵاغی – بازیان)، جبرائیل حاجی خدر قادر کافرۆشیانی، سەعید محەمەد عەلی سااڵح قەرەناوی (قالە قەرەناوی)، محەمەد قادر حەمەد (محەمەد زەکیە)، جەعفەر سەعید عەباس، عومەر رەفیق ئەحمەد عەبدوڵڵا، ئاودێر عەبدوڵڵا سااڵح و قوباد فەتحوڵڵا سەعید کە ئەم چوارەی دواییان بە بریندارى دەستگیر کران و لە شەوی (11/12.8)دا لە خانەی میوانداری ئەفسەران – دار الضیافة للضباط لە کۆیە قاسم ئاغا خۆی گوللەبارانی کردبوون – سەرچاوەی ناوەکان: شەهید شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شار و شاخ 1974–1980، ل253–254، هەروەها باهۆز عەبدولواحید، لە (29)یەمین سااڵیادی شەهیدانی داستانی قۆرەبەرازە–ی دەشتی کۆیە، کوردستانی نوێ، ژمارە (4656)، رۆژی پێنجشەممە، تێکەوتی (21.8.2008)، ل9). ئەوەی شایەنی گووتنە شەهید شەفیق زاهیر کەریم، باوکی و دوو برای تری بە ناوەکانی تۆفیق و رەفیق لە پێناوی کورد و کوردستان شەهید کراون. قاسم فارس تاهیر غەفوری سەرۆک جاشی فەوجی ژمارە (85)ی جاشە سووکەکان لە رێکەوتی (21.2.1980)دا دوو پێشمەرگەی کۆڵنەدەر و خۆڕاگری یەکێتیی

نیشتمانیی کوردستانی بەناوەکانی ئیبراهیم شێخ مەحمود محەمەدی ناسراو بە دکتۆر ڕێباز بۆ شەهید شەمالّی باخ و پێشمەرگە جەلال محەمەد لە شەڕێکدا لە نزیک گوندی کلّیسەی سەربە شارۆچکەی کۆیە بەدیل گرت و بە یەکەوە ڕادەستی ئیستخباراتی کەرکوک کردن، کە دواتر هەردوکیان پێکەوە لە شەوی (12.1.1981)دا لە ژووری سێدارەی قەسابخانەی شاری موسڵی کوردان لە سێدارەدران. لە ڕێکەوتی (5.5.1980)دا قاسم ئاغا بەهۆی خۆفرۆشێکەوە بەناوی جەرگۆ، توانی باوکی شەهید ڕەسوڵ واتە ئەحمەد خان خدر بۆڵی فەرماندەی هەرێمی (10)ی سەفینی حزبی سۆسیالیستی کوردستان لە گوندی سماقولی گرتکی دۆڵی خۆشناوەتیدا شەهید بکات. قاسم ئاغاو جاشەکانی لە ساڵی (1980)دا لە دۆڵی ئەسحابان سێ پێشمەرگەی یەکێتیی شەهید دەکەن بەناوەکانی (محەمەد ئیبراهیم مەنتک، مەجید ئیبراهیم مەنتک و بەکر کەریم کە بە بریندارى قاسم ئاغا شەهیدیکرد، هەروەها لەو شەڕەدا سێ پێشمەرگەی تر بریندار بوون بەناوەکانی سەباح ئەحمەد، مەجید سوسەیی و فارس حەسەن). شەهیدکردنی دوو پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە ڕێکەوتی (16.8.1981)دا بەناوەکانی ئەحمەد ئیسماعیل حەمەد ناسراو بە ئەحمەد بڕنەو و یەکیەتی مەجید وسو، هەروەها دوو پێشمەرگەش بریندار بوون بەناوەکانی مامۆستا عەزیز کۆیی فەرماندەی هەرێمی کۆیە و شەمدین ڕەسوڵ. شەهیدکردنی هاوولّاتی دلێر مستەفا لەناو باخەکانی کۆیە لە ساڵی (1981)دا. شەهیدکردنی دوو هاوولّاتی بێتاوان بەناوەکانی ئەحمەد عەبدال و شوکریە قادر لەناو شاری کۆیە لە خۆنیشاندانەکانی ساڵی (1982)ی سەرجەم کوردستان بە بۆنەی یادی هەشت ساڵەی بۆردومانی قەڵادزێ لە ڕێکەوتی (24.4.1974). لە ساڵی (1982)دا جاشێکی قاسم ئاغا بەناوی میرزا ئیسماعیل پێشمەرگەیەکی (ی. ن. ک)ی بەناوی نەوزاد ڕەئوف پەڕەچی لە گەڕەکی جەمعیەی کۆیە نزیک کانی بن شاخان شەهیدکرد. شەهیدکردنی هاوولّاتییەک بەناوی نەجات حاجی عەبدوڵّلا لەناو شاری کۆیە لە ساڵی (1982)، دواتریش شەهیدکردنی کوڕێکی ئەو شەهیدە لە ساڵی (1987)دا بەناوی دلێر نەجات عەبدوڵّلا. قاسم ئاغاو جاشەکانی، لە

ساڵی (1983)دا لەناو شاری کۆیە پێشمەرگەیەکی قارەمانی حزبی سۆسیالیستی کوردستانی بەناوی جەلیل حاجی دێوانە شەهیدکرد. لە ساڵی (1984)دا لەناو شاری کۆیە ئازاد مام فەتاح لەلایەن قاسم ئاغا شەهیدکرا، هەر لە زستانی هەمان ساڵدا جاشەکانی قاسم ئاغا لەسەر ڕێگای کۆیە – هەولێر سێرەیان لە چەتری سەر سەری مامۆستای گوندی سماق شیرین مامۆستا نەریمان تاهیر گرتبوو بە مەبەستی پێکانی نیشانەو ناوبراویان شەهیدکرد. شەهیدکردنی هاوواڵاتی جەمال ئەحمەد فەقێ خۆشناوی ناسراو بە جەمال خۆشناو لە ڕێکەوتی (26.9.1985)دا لەناو شاری کۆیە، کە پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی بوو و لە مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (1977)دا لە گوندی (چناران)ی سەربە قەزای دوکان دەستگیرکراو، پاشان فەرمانی لە سێدارە دانی لە هەیئە خاسەی کەرکوک بۆ دەرچوو، بەاڵم دواتر لە ڕێکەوتی (11.8.1979)دا بەبۆنەی دەسەاڵت گرتنە دەستی سەدام حوسێنی دیکتاتۆرەوە وەکو سەرۆک کۆمار لێبووردنی گشتیی دەرچوو و، جەمال خۆشناو ئازاد بوو. شەهیدکردنی دوو پێشمەرگەی (ی. ن. ک) لە سەرەتای ساڵی (1985)دا لە چنارۆک بەناوەکانی شەهید ئەمیری عەبدە خرە و شەهید سەرکەوت خورشید ئاغای غەفوری. جاشەکانی فەوجی (85) و قاسمە کۆر لە ڕێکەوتی (30.3.1985)دا دەچنە سەر گوندی گۆپتەپە، کە مەفرەزەیەکی پێشمەرگەی بەشی کۆمەاڵیەتی سەربە تیپی (86)ی دەشتی هەولێری (ی. ن. ک)ی لێدەبێت، جاشەکان بە (ئاڕ پی جی) هێرش دەکەنە سەر گوندی ناوبراو، کە بووە هۆی بریندار بوونی ژنێک بەناوی (ڕەحمە غەفور ئەحمەد) کە دایکی پێشمەرگە خەبات عەلی کێخوا ڕەحیم گۆپتەپەیی و خوشکی پێشمەرگە ئەحمەد غەفور ئەحمەد گۆپتەپەیە، کە ئەحمەد غەفور ئەحمەد دواتر بەدەستی جاشەکانی قاسم ئاغا شەهید بوو. سووتاندن و شەهیدکردنی پێشمەرگەی (ی. ن. ک) شەفیق ئیبراهیم ئیسماعیل مام قلینجی لە گوندەکەی خۆیاندا لە مانگی ئەپریلی ساڵی (1985)دا، دوای سووتاندنی خانووەکەیان بە بڕیاری قاسم ئاغا کە شەهید شەفیق لە خانووەکەدا بوو، هەروەها منداڵێکی تەمەن (4–5) ساڵان بەناوی ڕزگار ساڵح ئیسماعیل بە گوللەی جاشەکانی قاسم ئاغا شەهید دەبێت. لە

رێکەوتی (24.4.1985)دا هێزێکی جاشەکانی فەوجی (85) بە سەرۆکایەتی قاسم ئاغا، پەلاماری گوندی گۆمەشینی شێخانی دا، کە هێزێکی پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی بە فەرماندەیی هەریەک لە غەفور ئەحمەد غەزاڵ (مامە غەفە)، فەرماندەی تیپی (86)ی دەشتی هەولێر و فەقێ عوسمان جەرجیس (فەقێ گۆمەشینی) فەرماندەی کەرتی چواری تیپی (86)ی دەشتی هەولێر، لەو پەلامارەدا پێشمەرگەیەک بەناوی ئەمجەد مەلا محەمەد بانی قەڵاتی بریندار دەبێت، هەروەها بە فەرمانی قاسم ئاغای غەفوری خانووەکەی شەهید فەقێ عوسمان جەرجیس ناسراو بە (فەقێ گۆمەشینی)، لەلایەن جاشەکانەوە ئاگری تێبەردرا و سووتاندیان. شەهیدکردنی هاووڵاتییەک لە ساڵی (1986)دا بەناوی ئەسوەد ئەحمەد لەلایەن شوڤێرەکەی قاسم ئاغا، کە لەبەردەم فلکەی تایەر تۆفیق بە ئۆتۆمۆبێل بەسەریدا ڕۆیشت، کە پێشتر کوڕێکی مام ئەسوەد بەناوی شەهید جەعفەر ئەسوەد ئەحمەد، لە شەڕی بەناوبانگی دەشتێو لە ڕێکەوتی (8.3.1978)دا بەدیل گیراو دواتر لە ڕێکەوتی (21.6.1978)دا لە شاری موسڵ لە سێدارە درا. قاسم فارس تاهیر ئاغای سەرۆک جاشی فەوجی (85)ی جاشە سووکەکان، لە مانگی (5)ی ساڵی (1986)دا دەچێتە سەر هێزێکی تیپی (93)ی کۆیەی سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە گوندی داربەڕووی نێوان تەقتەق – کۆیە. لەدوای شەڕێکی چەند کاتژمێریدا، بە فەرماندەیی هەریەک لە ڕابەری سەید برایم سەرتیپی تیپی (93)ی کۆیە و فەقێ عوسمان جەرجیس (فەقێ گۆمەشتنی) جێگری سەرتیپی تیپی ناوبراو بوو. لەو شەڕەدا فەقێ گۆمەشینی بریندار بوو، هەروەها لە جاشەکان جاسم فارس تاهیر غەفوری برای قاسم ئاغا بریندار بوو. لە هاوینی ساڵی (1986)دا قاسم ئاغای غەفوری و جاشەکانی لە بۆسەیەکدا لە نزیک شیوی ساماڵ لە نێوان گوندی شیواشۆک و شارۆچکەی کۆیەدا، پێشمەرگەی دڵسۆز و قارەمان ئەحمەد غەفور ئەحمەد گۆپتەپەیی، لەکاتی پەڕینەوەی لە گۆپتەپە بۆ مەڵبەندی سێ، کە پێشمەرگەی تیپی مەڵبەندی چواری یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لای شێخ عەلی شێخ حەمەسالّح فەرماندەی تیپی مەڵبەند، شەهید دەکەن و تەرمەکەی دەبەنەوە

ناو کۆیە و بەناو شاردا دەیگێڕن، ئینجا دواتر دەیدەنەوە بە کەسوکارەکەی. گرتن و بێسەرو شوێن کردنی دوو هاوواڵتی لە ساڵی (1986)دا لە ڕێگای بنکەی ئیستخباراتی سەربازی کۆیەوە بە ناوەکانی ئەحمەد کوێخا ڕەحیم و دلێر ئیسماعیل حەمەخان. شەهیدکردنی پێشمەرگەیەکی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەناوی سالار کەریم بۆیاخچی ناسراو بە (سالارە سوور) لە ساڵی (1986)دا لە ڕەبایەکی جاشەکانی قاسم ئاغا لە گوندی داربەڕوو. قاسم ئاغای کۆیە و جاشەکانی لە شەڕێکدا لەگەڵ هێزێکی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە ڕێکەوتی (10.7.1986)دا، ڕۆڵەیەکی قارەمان و کادیرێکی ڕۆشنبیری کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستانی بەناوی شەهید جەلیل ئەمین سادق تەلەلخێمی ناسراو بە (ڕەنجدەر)، کە فەرماندەی کەرتی دووی تیپی (87)ی قەرەچوغ بوو لەگەڵ دوو پێشمەرگەی تر بەناوەکانی شاکر عومەر عەلی ناسراو بە (شاکر سۆربەشی) و یاسین ئیبراهیم عومەر تەلەلخێمی ناسراو بە (یاسین موعەلیم، کە دوو برای تریشی بەناوەکانی شەهید مەغدید ئیبراهیم عومەر تەلەلخێمی ناسراو بە (مەغدیدە قەڵەو) و شەهید سەمەد ئیبراهیم عومەر تەلەلخێمی لە سەرەتای ساڵی (1987)دا لە بۆسەیەکدا لە نزیک گوندی مەلاقەرەی سەربە دیبەگە شەهید بوون)، لە گوندی سێگرتکان شەهیدی کردن و سێ پێشمەرگەش بەناوەکانی حامد هەینی سەعید خەیلانی، دینۆ زرار ئیبراهیم خاڵند سیان و ئیبراهیم تەلەلخێمی دەستگیرکران کە دواتر حامد و دینۆ بە سزای هەتا هەتایە زیندانی کران و (ئیبراهیم تەلەلخێم)یش سزای لە سێدارە دانی بۆ بڕدرایەوەو دواتر لە سێدارە درا. ئەو سێ دیلە (حامید، ئیبراهیم و دینۆ) لە سەرەتای ساڵی (1987)دا لە ژووری ژمارە یەکی زیندانی ئەمنی هەولێر بەیەکەوە بووین و بە دەیان جار باسی ئەو شەڕەیان کردووە کە جاشەکانی قاسم فارس ئاغای کۆیە ئەوانی دەستگیرکردووە. ئەو سێ پێشمەرگەیە لەپێناوی ڕێکخستنی قسەکانیان لەبەردەم دادگای بەناو سەورەی بەغدا و بۆئەوەی لە سزای لە سێدارە دان دوورکەونەوە، دەیان جار لەگەڵیان دانیشتووم، ئەوەی کە سەرنجی هەموومانی ڕاکێشابوو لە ژوورەکەدا زۆر ئاستەم بوو بۆ شەهید ئیبراهیم تەلەلخێمی بە جاش بڵێت

فورسان، کە هەردەم ئامۆژگاریمان دەکردن لەبری جاش بڵێن فورسان، چونکە دەمانزانی بەکارهێنانی ووشەی جاش بە تەنیا لە دادگادا بەسە بۆ عەواد حەمەد بەندەری سەرۆکی بەناو ئەو دادگایە، بۆ ئەوەی سزای لە سێدارە دانیان بۆ ببڕێتەوە، بەڵام هەر ئەودەم بوو بۆ شەهید ئیبراهیم و یەک خولەک دواتر دیسان دەیگووت: (کە جاشەکان گەیشتنە ناو گوندی، ئێمە خۆمان رادەستی جاشەکان کرد، دواتر جاشەکان هەر لە خۆیانەوە ئەو چەکانەیان کردۆتە هی ئێمە، ئەگینا ئێمە پێشمەرگە نەبووینە، بەڵکو فیرار بووینەو لەو گوندە دانیشتبووین). پاشان لە هاوینی ساڵی (1987)دا هەرسێ پێشمەرگەی دەستگیرکراو لەلایەن جاشەکانی قاسم ئاغای کۆیە رەوانەی دادگا کران و شەهید ئیبراهیم بەتەنیا لە بەردەم عەواد حەمەد بەندەری جەللاددا ووشەی جاشی بەکارهێنابوو و دووەکەی تریش فورسان، بۆیە عەواد بەندەر هەریەک لە حامید هەینی و دینۆ زراری بە سزای هەتاهەتایە زیندانی کردو فەرمانی لە سێدارە دانیشی بۆ ئیبراهیم تەلەلخێمی دەرکرد، هەروەها پێشی گووتبوو: (إنت الجحش، أبوک الجحش، جدک الجحش، عشیرتک الجحش، أدزک للجهنم وبئسک المصیر)، نزیکەی مانگێک دەبوو من گەیشتبوومە زیندانی (ألأحکام الخاصة)ی ئەبوغرێب کە حامد هەینی و دینۆ زرار بەبێ شەهید ئیبراهیم تەلەلخێمی هاتنە لامان و ئەو رووداوەی ناو دادگایان بۆ گێڕاینەوە. دواتر حامید هەینی خەیلانی و دینۆ زرار لەگەڵ ئێمەدا (تەواوی زیندانیانی کورد لەو بەشەدا) لە رێکەوتی (14.9.1988) و رۆژانی دواتردا بەر بڕیاری لێبووردنی گشتیی سەدام حوسێنی دیکتاتۆر ژمارەکانی (736+737) کەوتین و ئازاد کراین. لە رێکەوتی (28.10.1986)دا جاشەکانی قاسم فارس تاهیر ئاغای کۆیە بە پشتیوانی هێزێکی زۆری رژێم و چەندین کۆپتەر هێرشیان کردە سەر گوندەکانی پەڵکانە و قۆرپتانی دەشتی کۆیە، دوای شەڕێکی سەخت و بۆردومان کردنی گوندەکە لەلایەن هێزەکە و کۆپتەرەکانی رژێمەوە دوو پێشمەرگەی کەرتی (5)ی گۆرقەرەجی سەربە تیپی (86)ی دەشتی هەولێر بەناوەکانی سابیر بانیمارانی و فارس بانیمارانی لەگەڵ دوو کەس لە هێزی پشتگیری گوندەکان بە ناوەکانی لەتیف شەوگێڕی و مام بەکر ناسراغەیی

شەهید دەبن و، جاشەکانی قاسم ئاغا پێشمەرگەیەکی قارەمانی تر بەناوی محەمەد عەبدوڵڵا عەلی ناسراو بە (رزگار مام قلینجی) بە برینداری بەدیل دەگرن و رادەستی رژێمی دەکەن کە دواتر لە سێدارە درا، هەروەها زۆرتر لە (20) کەس لەو دوو گوندەدا شەهید بوون لەگەڵ ماڵ و منداڵی هەریەک لەو دوو پێشمەرگەیە: (سابیر قۆرپتانی و کەریمە ڕەش) – سەرچاوە: (ئەحمەد کوردە، بیرەوەری ڕۆژانی سەختی خەبات، بەرگی یەکەم، ل219–220). شەهیدکردنی پێشمەرگەیەکی تیپی (91)ی سەفینی یەکێتیی بەناوی سەفین سەعید ڕەزا، کە لە ساڵی (1987)دا لە گوندی فەقێیان دەکەوێتە بۆسەی جاشەکانی قاسم ئاغاوە. شەهیدکردنی دوو برا لە ساڵی (1988)دا لە بەردەم یانەی کۆیە بە ناوەکانی ڕزگار ڕەسوڵ محەمەد سوێسنی و عەبدوڵڵا ڕەسوڵ محەمەد سوێسنی و بریندارکردنی گەنجێک بەناوی محەمەد عەبدوڵڵا ئیبراهیم کە ئامۆزازای ئەو دوو شەهیدەیە و ئێستاکە وەکو کەم ئەندامێک لە ئەڵمانیا دەژیت. شەهیدکردنی هاوواڵاتی بێتاوان مامەی سەمون فرۆش لە ساڵی (1988)دا لە گەڕەکی (قەسرێ)ی کۆیە. دەستگیرکردنی شەش ڕاکردو لە خزمەتی سەربازی لەلایەن جاشەکانی فەوجی قاسم فارس تاهیر ئاغای غەفوری لە شەوی (10/11.8.1988)دا لە دەوروبەری گوندی سکتانی دۆڵی خۆشناوەتی کە بریتین لە هەریەک لە: (ئیبراهیم ئەحمەد بەگ، بارزان ڕەفیق عەبدولکەریم، دلاوەر عەبدوڵڵا مام یەحیا، شێروان ڕەفیق عەبدولکەریم، هاوڕێ بەکر ئەمین و کامەران حەوێز)، پاشان ڕادەستکردنیان بە ئیستخباراتی کۆیەو بێسەرو شوێنکردنی پێنج کەسی یەکەمیان تاوەکو ئێستاکە، کە تەنیا کامەران حەوێز ئازادکرا، کەچی ئەویش دواتر لە ڕێکەوتی (9.3.1991)ی ڕۆژی ڕاپەڕینەکەی کۆیە هەر بەدەستی قاسم ئاغاو جاشەکانی ئەو شەهیدکرا. لە کۆتایی شاڵاوە درندانەکانی ئەنفال، لە شەڕێکی ئازایانەی پارتیزانەکانی حزبی شیوعی کە (11) پێشمەرگە بوون، لە ڕێکەوتی (4.9.1988)دا بە فەرماندەیی بەرپرسی دەستەی پارتیزانەکانی لقی هەولێر، مولازم هەژار (ڕەفعەت کاک ئەحمەد مەعروف) کە ئێستاکە لە دانیماک دەژیت، لەگەڵ فەوجی جاشەکانی قاسم ئاغای کۆیەدا لەنێوان گوندەکانی سماقە و بایزئاغادا، جاشەکانی قاسم ئاغا

دوو پێشمەرگەی ئازاو گیان لەسەر دەستی حزبی شیوعییان بەناوەکانی (ئیسماعیل مەلا قادر سالّح سەردەشتی ناسراو بە (ئارام شاهین) و فەیسەل نەجم رەمەزان ماستاوەیی – شەمامک ناسراو بە جووتیار چاوشین) شەهیدکردو، قاسم ئاغا تەرمەکانی هەردوو شەهیدی بەدیاری بردن بۆ ئیستخباراتی کۆیە. شەهیدکردنی دوو پێشمەرگەی تێکۆشەری حزبی شیوعی کوردستان – ئێراق لە گوندی مێوژێی بناری چیای کۆسرەت لە رێکەوتی (5.3.1989)دا کە هەردووکیان بە بریندارى لە سەربازگەی دوکان شەهیدکران، کە دوو پێشمەرگەکە سەربە لقی کۆیەی حزبی ناوبراو بوون و بریتین لە هەریەک لە: (جەنگی کەریم بۆگدی ناسراو بە شەپۆل و جەلیل ئیبراهیم ئەحمەد کێلەسپی ناسراو بە رێباز)، هەروەها بریندار بوونی دوو پێشمەرگە کە بریتی ئاسۆ کاکەخان سەخت و بریتی هاوڕێ خەسرەو سووک بووە. بەگوێرەی بیرەوەرییەکانی ئاسۆ کاکەخان، لەو شەڕەدا چواردە پێشمەرگە بەشداری شەڕەکەیان کردووە کە ئەمانەن: (هەڵکەوت، ملازم شێرزاد سلێمان گوڵتەپەیی، ئاسۆ کاکەخان، پشتیوان حەمە کەریم (کوردە)، حەمە رەشاش، خەسرەو، دڵشاد، دکتۆر هۆشەنگ، شالاو، شەپۆل، رێباز، عومەر شەریف ئەمین (چالاک)، مۆراد حەمەدئەمین ئاغا (کامەران) و کاوە حەمید بەهرام ناسراو بە هەڕێم). هۆکاری هێرشی سەرباز و جاشەکانی قاسم ئاغا، بەگوێرەی بیرەوەرییەکانی پێشمەرگەی پارتیزان ئاسۆ کاکەخان، ناپاکی کردنی هەریەک لە سیخوڕ و پێشمەرگەی گەڕاوە بۆ باوەشی رژێم سالّح شێخ محەمەد خەرابەیی ناسراو بە (بێکەس) و پێشمەرگە کاوە حەمید بەهرام ناسراو بە هەڕێم بووینە، کە سالّح خەرابەیی حەشارگەی پێشمەرگەکانی بۆ دوژمن دەستنیشان کردووە و گوایە هەڕێمیش پێشتر پەیوەندی نهێنی بە دەزگاکانی سیخوڕی رژێمەوە کردووە و لە رۆژی شەڕەکەدا تێکەڵ بە جاشەکان بووە و دواتر پاش چەند مانگێک ئازاد کراوە – سەرچاوە: (ئاسۆ کاکەخان، بیرەوەری پێشمەرگایەتی سەردەمی پارتیزانی چیای کۆسرەت، بەشی دووەم، گۆڤاری چیا، ژمارە (32)، نیسانی (2010)، لاپەڕەکانی 52–75). بەڵام بەگوێرەی ژمارەیەک لە فەرماندە و بەرپرسانی حزبی شیوعی، کاوە حەمید بەهرامی ناسراو بە

هەرێم ناپاک نەبووە، بەڵام لەبەرئەوەی چەند کەسێکی نزیکی خۆی لەگەڵ هێزەکەی حکومەت و جاشەکاندا بووینە، دوای دەستگیرکردنی هەرێم بە هەوڵی خزمەکانی و لەپێناوی رزگارکردنی گیانی ئەودا وایان بۆ نووسیوە کە هەرێم پێشتر پەیوەندی بە حکومەتەوە هەبووە، هەر ئەوەش بۆتە هۆکاری رزگارکردنی ناوبراو. ئەو شەڕە لەگەڵ سریەیەکی حزبی شیوعی بوو کە فەرماندەی سریەکە ملازم شێرزاد سلێمان گوڵتەپەیی بوو، کە مولازم شێرزاد دواتر لە رێکەوتی (27.3.1991) لە هێرشی بەناو سوپای دڕندەی سەدام و بەعس بۆ سەر شاری کەرکوکی گڕو بڵێسەدا لەناو ئەو شارەدا شەهید بوو. بەگوێرەی ئەو فیلمە ڤیدیۆیەی کە کەمپینی کۆیە لەپێناوی دادگاییکردنی تاوانباری دژ بە کورد و کوردستان قاسم ئاغا سەبارەت بەو شەڕەی بناری کۆسرەت بڵاویان کردۆتەوە، دەریدەخات کە موقەدەمێکی سەربازی بەناوی موقەدەم روکن عەزیز و قاسم ئاغا دەردەکەون لەگەڵ ناوهێنانی چەند جاشێکی وەکو ئەکرەم (کە پێدەچێت ئەکرەم مەلا فەتاح موسای جێگری قاسم ئاغا بێت، کە پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو دواتر لە سەرەتای ساڵی (1983)دا هاتەوە ناو رژێم و بوو بە جێگری قاسم فارس کۆیی، دوای راپەڕینیش گەڕایەوە ناو یەکێتیی و ئێستاکە لە مەکتەبی کاروباری کۆمەڵایەتی کۆیەدایە)، جەلیل، کەمال، سەید جەمال حەمەدئەمین (دوای راپەڕین چۆتە ناو پارتی و ئێستاکە بەرپرسی ناوچەی تەقتەقی پارتی دیموکراتی کوردستان)، مەحمود، میران، رزگار، شێخ محەمەد، مام هەژار، تۆفیق و چەتۆ (کە پێدەچێت چەتۆ کەریم سەعیدی خاوەنی کۆنە مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (72) و فەرماندەی سریە لای قاسم ئاغای پووشتە بێت، کە چەند ساڵێک لەمەوبەر لەسەر کێشەیەکی کۆمەڵایەتی گوایە هەندێک لە خزمەکانی خۆی کوشتوویانە). شەهیدکردنی خوێندکار ئاراس عەبدولواحید حەمید حەوێزی لە زستانی ساڵی (1990)دا، کە ئەوکاتە تەمەنی لە خوار (18) ساڵان بووەو سەربە رێکخستنەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووە، جاشەکانی قاسم ئاغا دوای دەکەون لەسەر هەڵواسینی پۆستەر و بڵاوکراوە، ئەو مێردمندالّە لەناو ماڵ دەردەهێنن و لە کۆڵاندا بە بەرچاوی

دایک و خوشکی شەهیدی دەکەن. شەهیدکردنی دوو پێشمەرگە و بیست و هەشت هاوواڵاتی لە ڕۆژی (9.3.1991)ی ڕۆژی ڕاپەڕینی کۆمەڵانی خەڵکی کۆیەی قارەمان، کە دوو پێشمەرگەکە بە بریندارى لەناو قشڵەی کۆیە بەدەستی تاوانبار قاسم ئاغا شەهیدکران، کە بریتی بوون لە ئەحمەد کانی وەتمانی و جەوهەر بایز حەمکۆل (جەوهەری ناسکە)، هەروەها (28) هاووڵاتییەکەش بریتیین لە: (ئاکۆ کەریم، بەرزان تۆفیق، ئەمیر عەبدوڵڵا، ئیبراهیم حەسەن، ئیبراهیم سەدرەدین، جاسم فەرحان، جەلیل خالید، جەنگی ئەسعەد، حەمید مستەفا، ستار حەمید، سەمەد حەمید، سەمیرە ئەحمەد، سواڕە عومەر، شێروان ئیسماعیل، عومەر حەمەد، عومەر سالح، فەیسەڵ مەجید، قارەمان عومەر، کامەران حەوێز، کاوە حەمەدئەمین، کاوە حەمەد، محەمەد خدر، محەمەد عەبدوڵڵا، میرزا فەتاح، نازم سالح، نازەنین قەرەنی، نەسرین سدیق و نامیق سلێمان – سەرچاوە: کۆیە: کەمپینێک دژ بە موستەشارێک ڕێکدەخات، مالپەڕی کوردستانیوز). جاشێکی قاسم فارس ئاغا بەناوی ڕەحمان عەلی ئیسماعیل لە ڕۆژی ڕاپەڕین و ئازادکردنی شاری کۆیە لە ڕێکەوتی (9.3.1991)دا دوای هێرش و فشاری زۆری خەڵکی کۆیە بۆسەر دامودەزگاکانی ڕژێم و جاشە خۆفرۆشەکان بە قاسم ئاغای گوتبوو: (ئاغا با تەسلیم بە جەماوەر بین)، قاسم ئاغا هەناوی جاشی ناوبراوی پڕ لە گوللە کردبوو و کوشتبووی. فەوجی قاسم فارس تاهیر ئاغا بەشداری شالاوە دڕندانەکانی ئەنفالەکانی (1+2+4+5+6+7)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی قاسم فارس تاهیر ئاغای کۆیە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + (ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە6). هەرچی سەبارەت بە بەشداری کردنە لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و چواردا – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 162). لەکاتی شالاوی ئەنفالی چوارەمدا ژمارەیەکی زۆری دانیشتوانی دێهاتەکانی دەشتی کۆیە کە ژمارەیان نزیکەی (500) هاووڵاتییەک دەبێت و پەنا دەبەنە بەر شاری

کۆیە، بەڵام قاسم ئاغاو جاشەکانی ژمارەیەکی زۆریان لێدەگرن و رادەستی مەنزومەی ئیستخباراتی کۆیەیان دەکەن، کە لەنێویاندا نۆزدە هاوواڵاتی گوندی کڵێسەی تیایە کە ئەمانەن: (کاکەسوور ئەحمەد ئەمین یونس، سەردار حەمەد عارف، زاهیر عەزیز قادر، سواڕە حەمەد عەزیز، محەمەد مەحمود ڕەزا، سەعید ئەحمەد ئەمین، محەمەدئەمین ئەحمەد ئەمین، فەتحوڵڵا ئەحمەد ئەمین، نەوزاد مەحمود ئەمین، عەلی عەبدوڵڕەحمان عەلی، فەتحوڵڵا عەبدوڵڕەحمان عەلی، عوسمان عەبدوڵڕەحمان عەلی، عومەر عەبدوڵڕەحمان عەلی، عەلی خدر ئیسماعیل، سەعید خدر مارف، سەباح عەبدوڵڵا یونس، عەباس عەبدوڵڵا یونس، ئاراس محەمەد لەتیف و سەرهەد محەمەد لەتیف). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفالەکانی (پێنج، شەش و حەوت)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی ڕێکخراوی هەواڵگری شیمالی بۆ هۆبەی سێی ئیستیخبارات بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). قاسم ئاغای فارس تاهیر ئاغای سەرۆک جاشی فەوجی (85)ی جاشە سووکەکان بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری بەمشێوەیە دەدوێت: (ئێمە هەرچ فەرمانێکمان پێ سپاردرابێ بەجێمان هێناوە بێدواکەوتن، وە دوا فەرمانیش ئەوەبوو کە بەشداری شەڕی ئەنفالمان کرد بۆ ڕاوونانی بەکرێگیراوەکانی خومەینی و، جەنگاوەرانمان بەشداریی پاککردنەوەی گوندەکانی چۆغماغ، یاخسەمەر، چیای ئاسنگەران و گاپیلۆن–یان کرد – هاوکاری، ژمارە (972)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (5.5.1988). وابزانم کەسمان گومانمان نییە لە نۆکەرێتی و دڵسۆزی قاسمە کۆری ڕاوێژکار بۆ سەدام و بەعس، دوای کۆچڕەوەکەی ساڵی (1991)، لە پێشوازییەکی سەدامی دیکتاتۆر بۆ

کۆمەڵێک خۆفرۆشی کورد کە یەکێکیان قاسم ئاغا بوو، کە بە عارەبییەکی شەق و شڕ کە خۆم ئەو دیدارەم لە تەلەفزیۆنی ئێراقی بینی و ئەوەی لە بیرم مابێت بە سەدامی گووت: (گەورەم من بە فەرماندەی فەیلەق (لیوا روکن عەلی محەمەد شەلال)م گووت کە بە کیمیاوی لە رانیەو چوارقورنەو پشدەر بدات، یان ساروخەکان بداتە من و خۆم بە کیمیاوی لێیان بدەم، بەڵام فەرماندەی فەیلەق بەقسەی نەکردم و بە کیمیاوی لێینەدان. ئەوەبوو دواتر شارەکانی سلێمانی، هەولێر، دهۆک و کەرکوک کەوتە دەست ئاژاوەچی و تێکدەران و ئێمەش ناوچەکەمان چۆڵکرد). هەروەها قاسم فارس تاهیر، فەرماندەی فەوجی (85)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (115)ەیە لە لیستی داواکراوەکان. قاسم فارس تاهیر کۆیی، دوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991) چووە خزمەتی سەدامی ئاغای و تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا خزمەتی بەعس و عروبەی سەدامی کرد. دواتریش بۆ ماوەیەک هاتەوە هەولێرو پاشان چووە سوریا. کەچی لە بەهاری ساڵی (2010)دا بۆ جارێکی تر گەڕایەوە کوردستان و لە ناوچەکانی ژێردەستی پارتی لە هەولێر لە میوانداری سەرۆک جاشی فەوجی (11)ی جاشە سووکەکانی سەدام (بەهرام محەمەد عەبدولڕەحمان محەمەد)ی ناسراو بە (بەهرامی شێمەی هاڕوون)ی بووە لە (مەلا ئۆمەر)ی نزیک هاوینەهەواری پیرمام. بەڵام قاسم ئاغای کۆیی، رۆژی هەینی، ڕێکەوتی (1.10.2010) لەژێر فشاری کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان بەگشتی و خانەوادەی قوربانییانی دەستی ئەو، کە نیازیان وابوو رۆژی شەممە، ڕێکەوتی (2.10.2010)، خۆنیشاندانێک ئەنجام بدەن لەپێناوی دادگاییکردنی ئەو تاوانبارە خۆفرۆشە، کەچی گوایە لە فڕۆکەخانەی هەولێر بە یارمەتی دەسەڵاتدارانی پارتی دیموکراتی کوردستان بەتایبەت عەبدولکەریم سولتان عەبدوڵڵا (کەریم شەنگالی) وەزیری ناوخۆ و نەوزاد هادی قەساب ئاغای ساتووری پارێزگاری هەولێر گوایە بۆ دەرەوەی وواڵات و وڵاتێکی ئەورووپی بەڕێ خراوە، کە گومانی زۆرم لەو قسەیە هەیە کە گوایە بۆ ئەورووپا ناردرابێت،

چونکە پارتی دیموکراتی کوردستان باش دەزانێت کوردانی ئەوروپا و هەندەران قاسم ئاغا دەدۆزنەوە، سکاڵای لەسەر تۆمار دەکەن، دواتر دەستگیر دەکرێت کە دەستگیرکرا دادگایی دەکرێت و سزای زیندانیشی بۆ دەبڕدرێتەوە. پێموایە لە بەرژەوەندی خانەوادەی قوربانییان و کوردپەروانە ئەگەر هاتبێتە ئەوروپا، کە بە دۆزینەوەی دادگایی دەکرێت، بەڵام دەسەڵاتی کوردی هەرگیز لە دڵی نایەت قاسم ئاغا و قاسم ئاغاکانی تری باشووری کوردستان بداتە دادگا. کەچی دواتر دەرکەوت هێشتا هەر لە کوردستانە و پاتی دیموکراتی کوردستان دااڵدەی داوە، لەبەرئەوەی قاسم فارس تاهیر ئاغا و بنەماڵەکەی سەربە لایەنی پارتین – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (672)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.10.2010)، ل2).

86. سەرۆک جاشی فەوج، عوسمان عومەر مام یەحیا کۆیی و جێگرانی سەرۆک جاش مامە عوسمان عومەر مام یەحیا (مامەی مام یەحیا) و بێستون عوسمان عومەر مام یەحیا. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+4)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەرچاوەی دووەم: (ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە6). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 163). هەروەها مام یەحیا کۆیی، فەرماندەی فەوجی (86)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، لەئەنجامی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (122)ەیە لە لیستی داواکراوەکان. لە ساڵی (1994)د یەکێتیی نیشتمانی کوردستان مامەی مام یەحیا و دوو برای ناوبراوی بە ناوەکانی کارۆخ و ئاسۆ کوشت.

87. سەرۆک جاشی فەوج، خەلیل حاجی عەبدی سلێڤانی و هەریەک لە ساڵح عەلۆ حەسەن، ئەکرەم جەمیل ئەحمەد، ڕەمەزان جەمیل ئەحمەد و حاجی جهانگیر فەرماندەی سریە بووینە لە فەوجی (87)دا. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی (8)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە

ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

88. سەرۆک جاشی فەوج، یوسف رەمەزان باڵەکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئاراس فاخیر مێرگەسووری، هەریەک لە حەسەن مەحمود ئەمین، محەمەد ئەمین محەمەد مستەفا، عەلی ئیسماعیل عەزیز، محەمەد ئیبراهیم جەلالو قادر حاجی رەسوڵ ئامر سریەی فەوجی ناوبراو بووینە. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی (2)ی کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152 + ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (996)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (8.8.1988)، ل11.

89. سەرۆک جاشی فەوج، .

90. سەرۆک جاشی فەوج، ئەحمەد کوێخا ڕەجەب شوانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج سەڵاحەدین عزەدین، کوێخا مەجید ڕەشیدو مەعروف محەمەد فەرماندەی سریە بووینە. ئەحمەد ڕەجەب ئێستا سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە. فەوجی ئەحمەد کوێخا ڕەجەب شوانی بەشداری لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل6). سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی (90)ی سەربە ئەحمەد کوێخا ڕەجەب لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (پێنج، شەش و حەوت)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی هەواڵگری شیمالی بۆ شوعبەی سێی ئیستیخبارات بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە –

(سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). هەروەها ئەحمەد کوێخا رەجەب، سەرۆک جاشی فەوجی (90)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (301)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

91. سەرۆک جاشی فەوج، عەباس بایز باڵو ئاغا، کە فەوجەکەی لە ساڵی (1986)دا دامەزراند بەڵام پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (9)ی سەربە ئیستخباراتی قەڵادزێی هەبووە. عەباس بایزی باڵو، وەکو فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ئیستخبارات و سەرۆک جاشێکی دڵسۆزی بەعس و سەدام کۆمەڵێک تاوانی زۆری ئەنجام داوە، کە بەشێکیان ئەمانەن: شەهیدکردنی دوو پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە رێکەوتی (25.6.1977)دا لە گوندی ماخۆبزنان لە بۆسەیەکی جاشەکانی عەباسی بایزی باڵودا، بەناوەکانی عومەر عەبدوڵڵا عومەر مەلا باوانێیی و کانەبی رەسوڵ کانەبی ناودەشتی، هەروەها بریندارکردنی پێشمەرگەیەکی تر بەناوی عەبدوڵڵا حاجی شێخە عەبدوڵڵا گرتکی کە تا ئێستاکە لە ژیاندا ماوە. سەرۆک جاش عەباس بایز باڵو ئاغا، لە بۆسەیەکدا کادیری کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان و پێشمەرگە لەتیف عەبدوڵڵا ئیبراهیمی لە ساڵی (1978)دا لە نزیک ئاوایی بەستەسێن دەستگیرکردو رادەستی بەعسی کردەوە، کە دواتر فەرمانی لە سێدارەدانی بۆ دەرچوو، پاشان حکومەتی سەدام لە ساڵی (1979)دا لە موسڵ خنکاندیان. لە بۆسەیەکی جاشەکانی عەباسی بایزی باڵودا لە رێکەوتی (17.5.1980)دا لە گوندی (دووگۆمان)ی پشدەر کە هێزێکی پێشمەرگەی حزبی سۆسیالیستی یەکگرتووی کوردستان بە سەرکردایەتی حاجی حاجی برایم شیرخۆر، کە ئەوکات ئەندامی سەرکردایەتی حزبی ناوبراو بوو کەوتنە ناو بۆسەکەو، عەباس ئاغای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (9)ی سەربە ئیستخباراتی قەڵادزێ و جاشەکانی توانیان دە پێشمەرگە بەدیل بگرن کە ئەمانە بوون: (حەسەن سوور مینە ساڵح ژاراوەیی، حەسەن حوسێن حەسەن، حوسێن عەبدوڵڵا محەمەد، خدر حەمەسوور مستەفا پشدەری (خەڵکی دێی بادینی)، رەسوڵ

سلێمان سەنگەسەری، محەمەد هەمزە قەجەر ژاراوەیی، مەحمود حاجی محەمەد عەبدوڵڵا پاچکاری، فەقێ عەبدوڵڵا فەقێ، عەبدوڵڵا هەمزە بێشیری و عەلی حەمەدئەمین خرۆڵکە - سوڵتانەدێ)، کە دواتر هەموویان لە ڕێکەوتی (30.12.1980)دا بەیەکەوە لە سێدارە دران، کە لە هەردوو مانگی نۆڤێمبەر و دیسێمبەری هەمان ساڵدا، بەندە ئەو پۆڵە پێشمەرگەیەی لە زیندانی قەسابخانەی موسڵ بینی، کە برایەک و ئامۆزایەکم لە ڕێکەوتی (29.10.1980)دا ڕەوانەی ئەو زیندانە کران و تا لە دەوروبەری کۆتایی مانگی مایسی (1981)دا لە سێدارە دران. شەهیدکردنی هاوولاتییەک لەلایەن عەباس بایز بالۆ ئاغای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (9)ی سەربە ئیستخباراتی سەربازی قەڵادزێ، بەناوی مام کانەبی لە ساڵی (1980)دا لە پشت سەنگەسەر. عەباس بایز خۆی و جاشەکانی لە ڕێکەوتی (19.10.1980)دا لە هێرشێکیدا بۆسەر سەرکردایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە شاخی مامەندە، چوار پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی بەناوەکانی مستەفا سەعید زۆراب پێنجوێنی فەرماندەی مەفرەزە لە هەرێمی یەک، غەفور ئیسماعیل ناسراو بە غەفور جورجە، ڕەشید گەڵاڵی خەڵکی گوندی ئەوڵاقوتی گەرمیان و حەمە خالید، لەگەڵ پێشمەرگەیەکی حزبی سۆسیالیستی یەکگرتووی کوردستان بەناوی عەبدوڵڵا قادر شێنەیی، شەهیدکردن، هەروەها بریندارکردنی دوو پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەناوەکانی محەمەد حاجی مەحمودی فەرماندەی هەرێمی یەکی ئەوکاتی یەکێتیی نیشتمانیی، کە دواتر چووە ریزەکانی حزبی سۆسیالیستی یەکگرتووی کوردستان و ئێستاکە سکرتێری گشتیی حزبی ناوبراوە، لەگەڵ پێشمەرگەیەکی تر بەناوی عەبدولڕەحیم – سەرچاوە: (حەمەی حاجی مەحمود، ڕۆژژمێری پێشمەرگەیەک، بەشی یەکەم). عەباسی بایز ئاغا، لە مانگی ئابی ساڵی (1981)دا هەڵسا بە شەهیدکردنی سلێمان حەمەدئەمین (کێخوا سلێمان) موختاری سەنگەسەر لەپێناوی ئەوەی کێشە بخاتە نێوانی بنەماڵەی ناوبراو و بنەماڵەی حەسەنە گەورە. عەباس ئاغای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (9)ی ئیستخباراتی قەڵادزێ، لە ڕێکەوتی (27.9.1981)دا مامۆستا

ئەمین مستەفا حەسەن (ئەمینی حەسەنە گەورە)ی برای مستەفا حەسەنە گەورەی نووسەر و ئەندامی (ڕێکخراوی چاودێری کوردۆساید – چاک)ی لەناو شارۆچکەی سەنگەسەر شەهیدکرد، کە ناوبراو سەر بە ڕێکخستنە نهێنییەکانی کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان بوو. شەهیدکردنی دوو برا بەیەکەوە بە ناوەکانی ڕەسوڵ سلێمان مینەو حاجی سلێمان مینە، لەلایەن عەباسی بایزی باڵو ئاغاو جاشەکانی لە ساڵی (1982)دا لە گوندی گرتک. شەهیدکردنی سەید حەسەنی دوکاندار (شیوعی) بە فەرمانی عەباس بایز ئاغا و بەدەستی خدر کاکەشینی جاشی عەباسەوە لە بەردەم چاوی دانیشتوانی شارەدێی سەنگەسەر و ژن و منداڵەکانیدا لەکاتی خۆنیشاندانە سەرانسەرییەکەی باشووری کوردستان لە ڕێکەوتی (24.4.1982)دا بەبۆنەی حەوتەمین ساڵڕۆژی بۆردومانی شاری قەڵادزێ لە ڕێکەوتی (24.4.1974)دا، تەنیا لەبەرئەوەی بە عەباسی بایز ئاغاو جاشەکانی گووتبوو: (تەقە لەو خەڵکە مەکەن کە خۆنیشاندان دەکەن، بۆ تەقەیان لێدەکەن). سەرۆک جاش عەباسی بایزی باڵو ئاغا، لە ڕێگای سیخوڕێکەوە بەناوی جەلال حەمەدئەمین خۆشناو سەروچاوەیی، دوو پێشمەرگەی چاونەترس و ئازای یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی کە ئامۆزا بوون بەناوەکانی شەهید محەمەد حەسەن ئەحمەد و حەسەن حوسێن ئەحمەدی لە ڕێکەوتی (22.7.1983)دا لە نزیک گوندی سەید ئاوای ڕانیە شەهیدکردن، کە براو ئامۆزای مستەفای حەسەنە گەورەن. دواتر عەباس بایز ئاغا، هەر خۆی جەلال حەمەدئەمین خۆشناو سەروچاوەیی سیخوڕ و بکوژی ئەو دوو پێشمەرگەیەی کوشت. دوو پێشمەرگەی حزبی شیوعی بە ناوەکانی سدیق عەبدوڵڵا تاپڕ ناسراو بە فەرهاد و محەمەد کەمال نوری ناسراو بە مەلا شۆڕش (برازای بەهائەدین نوری سکرتێری پێشووی حزبی شیوعی ئێراق لە ساڵی پەنجاکانی سەدەی ڕابردوو)، لە کۆتایی ساڵی (1983)دا لە گوندی (بۆسکین)ی نزیک ڕانیە کەوتنە بۆسەی جاشەکانی عەباسی بایزی باڵو ئاغاو، ناوبراو هەردووکیانی ڕادەستی ئیستخباراتی قەڵادزێ کرد، دواتر هەدوو تیکۆشەر لە ڕێکەوتی (22.7.1984)دا لە قەسابخانەکەی ئەبوغرێب – بەغدا لە سێدارەدران. عەباس بایز باڵو ئاغا، لە

ساڵی (1984)دا و لە کاتی گفتوگۆی یەکێتیی و بەعسدا، دوو پێشمەرگەی یەکێتیی لە دەربەندی رانیە شەهیدکرد، کە پێشمەرگە بوون لای عەبدوڵڵا عەلی ئیبراهیم حوسێن ناسراو بە عەبدوڵڵا مام عەلی رانیەیی، کە ئێستا ئەندامی پەرلەمانی کوردستانە لەسەر لیستی کوردستانی نوێنەرایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان. هەروەها عەباس بایز برایەکی مام جەلال حوسامەدین تاڵەبانی بەناوی شێخ حەمەساڵح تاڵەبانی و دوو کچی ناوبراوی بەناوەکانی نازدار شێخ حەمەساڵح و هێرۆ شێخ حەمەساڵح لە شەوی جەژنی ڕەمەزان ڕێکەوتی (30.6.1984)دا لە گوندی کەلکان شەهید کردووە، ئەوەش گوایە لە تۆڵەی کوژرانی دوو خوشکەزای عەباس ئاغا یەکێکیان بەناوی کانەبی کە لە مانگی یونی ساڵی (1984)دا لە گوندی گردجانی سەربە بتوێن کوژرا، کە دواتر ئازادی حەمەی گەمحانی سەرتیپی (99)ی بتوێنی پێ تۆمەتبار کرا، کە ئەویش پاش ماوەیەک شەهیدکرا. شەهید کردنی قادر محەمەد حەمەد لاجانی ناسراو بە (قادر لاجانی) پێشمەرگەی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و کوردی ئاوارەی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە ڕێکەوتی (30.8.1984)دا، لەلایەن عەباسی بایزی باڵو ئاغا بە بەرچاوی ژن و منداڵەکانی لە سەنگەسەر و بریندارکردنی چەند میوانێکی شەهیدی ناوبراو بە ناوەکانی عەلی تاهیر کەریم ناسراو بە (سەید عەلی هاشمی) کە خەڵکی شارۆچکەی خانە (پیرانشار) بوو و لە ئەنجامی سەختی برینەکەی قاچێکی بڕایەوە، ناوبراو ئێستاکە لە وڵاتی سوید وەکو پەناهەندەیەک دەژیت، لەگەڵ مەلا ئیسماعیل حاجی نەغەدەیی ناسراو بە (مەلا سمایلی حاجی) بەرپرسی کۆمیتەی ناوچەی ڕەبەتی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، ناوبراو پێشتریش بۆ ماوەیەکی دوورودرێژ ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حزبی ناوبراو بووە، هەروەها لەگەڵ بریندارکردنی مەلا ڕەسوڵ حەمەد ئیبراهیم گەردی خانەیی، کە دواتر لە ڕێکەوتی (29.10.1991)دا بەدەستی تیرۆریستانی کۆماری ئیسلامی لە ئۆتۆبوسێکدا لەگەڵ دوو پێشمەرگەی تری حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بەناوەکانی حەسۆ عەلی پور موراد و جەلیل مامانی ناسراو بە جەلیل عەجەم لەنێوان گوندەکانی بۆڵێ و ئینزێ لە باشووری

کوردستاندا بە کۆنترۆڵ تەقێندرانەوە کە بووە هۆی سووتاندنیان و شەهیدبوونیان. سەرۆک جاشی فەوجی نەوەد یەکی جاشە سووکەکان عەباس بایز باڵو ئاغا، کۆمەڵێک پێشمەرگەو هاوولاتی تری شەهیدکردووە کە رۆژ و ساڵی شەهید کردنیان بۆمان دیار نییە بۆیە ناوەکانیان بەیەکەوە دەنووسم، کە بریتیین لە: (شەهیدکردنی ئەحمەد قادر قەمچوغەیی. شەهیدکردنی ئومێد رەسوڵ سونەیی. شەهیدکردنی برایەک و ئامۆزایەکی سەردار رەسوڵ حەمەد ماخۆبزنانی. شەهیدکردنی پیرۆت عەولا شێخە پێشمەرگەی یەکێتیی. شەهیدکردنی حاجی پیرۆت حەمەد. شەهیدکردنی حەسەن ئەمین ساڵح ژاراوەیی. شەهیدکردنی حەمە ئەبوبەکر چاوشین ژاراوەیی (پێشمەرگە). شەهیدکردنی خدر حەسەن فەقێ ژاراوەیی. شەهیدکردنی رەسوڵ شێخە عەبدوڵڵا. شەهیدکردنی هاوولاتی رەسوڵ حاجی ئالایی زەنگڵانی و کوڕەکی ناوبراو. شەهیدکردنی رەسوڵ حاجی شەریف چەکوانی. شەهیدکردنی رەمەزان سووڕە رەمەزان. شەهیدکردنی هاوولاتی ساڵح ئیسماعیل سەنگەسەری. شەهیدکردنی سلێمان مورادکاکە عەبدوڵڵا. شەهیدکردنی سەعید حەسەن شیوعی. شەهیدکردنی عەبدوڵڵا ئەحمەد. شەهیدکردنی مامێکی نەبی عومەر قادر گرتکی سەنگەسەری. شەهیدکردنی محەمەد ئەبوبەکر. شەهیدکردنی محەمەد عەبدوڵڵای ناسراو بە مام فەقێ. شەهیدکردنی میرە عەباس مامەند رانیەیی. شەهیدکردنی کانەبی رەسوڵ کانەبی باوانێیی. شەهیدکردنی کوڕی وەستا عەزیزی دۆڵێ. شەهیدکردنی ژنێک بەناوی فاتیمە سەعید لەناو شارۆچکەی سەنگەسەر. شەهیدکردنی فەقێ عەبدوڵڵا) – سەرچاوە: مستەفای حەسەنە گەورە، بەرمالّەکەی حەزرەتی عەباس و شۆڕشگێڕییەکەی سەرانی کورد، مالّپەڕی کوردستان پۆست، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.1.2010) + رۆژنامەی هەواڵ، ژمارە (220)، ڕێکەوتی (3.3.2007)، ل8 + ژمارە (225)، ڕێکەوتی (14.4.2007)، ل6). عەباسی بایزی باڵو ئاغا لە ساڵی (1987)دا هاوولاتی محەمەد حاجی تۆفیق دۆڵەبیی لەگەڵ هاوسەرەکەی گرتن و رادەستی مەنزومەی ئیستخباراتی سەربازی شارۆچکەی قەڵادزێی کردن و تا ئێستاکەش ئەو ژن و مێردە چارەنووسیان بزرە. شەهیدکردنی

پێشمەرگەی کوردپەروەر و دڵسۆزی نیشتمان ڕەسوڵ حەسەن خدر ناسراو بە سەید ڕەسوڵی بابی گەورە یان (سەید ڕەسوڵی دێهقان)، کە لە ڕێکەوتی (11.1.1988)دا لەناو جەرگەی شاری سلێمانی و لە گەڕەکی هەوارەبەرزەدا شەهیدکرا. سەید ڕەسوڵی بابی گەورە پێشتر ئەندامی سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێران بوو، لە ڕابەرایەتی شەهید عەبدولڕەحمان قاسملو جیا ببووەوە و لە شاری سلێمانی دانیشتبوو لەکاتی شەهیدکردنیدا. عەباس بایز باڵو ئاغای سەرۆک جاشی فەوجی (91)ی جاشە سووکەکان، بەشداری هەریەک لە شالاوە دڕندەکانی ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی نەوەد و یەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)و، سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148+166). لە ڕێکەوتی (12.5.1994)دا عەباسی بایزی باڵو ئاغا و جاشەکانی، لەکاتی تێپەڕبوونی کاروانی هێزێکی گەورەی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بە سەرپەرشتی قادری حاجی عەلی لە ڕێگای سەنگەسەرەوە بەرەو حاجی ئۆمەران، کە شەڕی نێوانی یەکێتیی و پارتی لە سەرەتادا بوو، لە گەڕەکی جاشاوەی عەباس بایزدا (کە دوای دەرپەڕاندنی عەباس ئاغا ناوەکەی گۆڕا بۆ ئازادی) تەقەیان لە هێزەکەی یەکێتیی کردوو دوو پێشمەرگەیان شەهید کرد، کە سەربە هۆزی هەمەوەندی و دانیشتووی چەمچەماڵ بوون. لە تۆڵەی ئەو دوو شەهیدە، یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بڕیاریدا پەلاماری عەباسی بایزی باڵو ئاغا بدات، بەڵام ئێران فشاری زۆری بۆ یەکێتیی نیشتمانیی هێناو، مام جەلال بڕیارەکەی هەڵوەشاندەوە. عەباسی بایزی باڵو ئاغای سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو، لە ساڵی (1995)دا لاوێکی شاری خانەی ڕۆژهەڵاتی کوردستانی بەناوی ئاکۆ شەهیدکرد. هەروەها عەباس بایز باڵو ئاغا، فەرماندەی فەوجی (91)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (108)ی

دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان. عەباس بایز بالو ئاغا، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێر بەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا ئەو پەیوەندییەی هەر مابوو. عەباسی بایزی بالّو ئاغای کۆنە سەرۆک جاشی فەوجی (91)ی جاشە سووکەکان، ئێستاکە بەرپرسێکی بەرزی سەربازی (پارتی دیموکراتی کوردستان)ەو بە دەیان سکاڵای لەسەر تۆمارکراوە لەلایەن کەسوکاری قوربانییەکانی دەستی ئەو سەرۆک جاشە تاوانبارە، بەڵام پارتی دیموکراتی کوردستان ئامادە نییە رادەستی دادگای بکاتەوە.

92. سەرۆک جاشی فەوج، بوڕهان محەمەد مستەفا شوانی. فەوجی ناوبراو بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+5+6+7)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەرێک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)، رۆژی سێشەممە، رێکەوتی (5.4.1988)، ل6). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). فەوجی بوڕهان محەمەد شوانی بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی کەرکوک، ئاغجەلەر، شوان و دەشتی کۆیەی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (4) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل240). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەرێک لە ئەنفالەکانی (پێنج، شەش و حەوت)دا، نووسراوی هەواڵگری شیمالی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی بۆ شوعبەی سێی ئیستیخبارات بە رێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە رێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر گوندەکانی دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە –

سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144).
سەرۆکجاش بوڕهان شوانی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، بۆ دەرچووەو، ژمارە (156)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

93. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی ئەحمەد حاجی شەعبان. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (5+6+7+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (پێنج، شەش و حەوت)دا، بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی ڕێکخراوی هەواڵگری شیمالی بۆ شوعبەی سێی ئیستخبارات بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێکی ڕژێم بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیە و ناو شاری کۆیە - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). عەلی ئەحمەد حاجی شەعبان، سەرۆک جاشی فەوجی (93)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (352)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

94. سەرۆک جاشی فەوج، کەمال محەمەد مام ڕەشید چوارتایی و کامەران کەمال محەمەد مام ڕەشید چوارتایی جێگری باوکی بووە. بەقسەی کەمال محەمەد مام ڕەشید بۆ ڕۆژنامەکان، فەوجەکەیان بەشداری هەریەک لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+7)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو - سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)و (ڕۆژنامەی

ئەلسەروە، ژمارە (6692)، رۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (22.9.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج کەمال محەمەد چوارتایی باسی بەشداری فەوجەکەیانی کردووە لە تەواوی ئەنفالەکانداو بەتایبەتی ئەنفالی دوو، هەروەها شەڕەکانی چوارتاو ماوەت). کەمال محەمەد مام ڕەشید چوارتایی، سەرۆک جاشی فەوجی (94)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداری کارای لە شاڵاوەکانی ئەنفالدا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (219)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

95. سەرۆک جاشی فەوج، .

96. سەرۆک جاشی فەوج، خالد مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە (خالیدی خولە سوور)، هەروەها فاروق ڕەشید عەلی نوری ئەویش وەکو سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو ناوی هاتووە – سەرچاوە: (نوروز العراق، الجزء السادس، مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی 1988، ل63). خالیدی خولەسوور دوای هاتنەوەی بۆناو رژێم لە ناوەڕاستی ساڵی (1980)دا، بووە خاوەنی مەفرەزەی تایبەتی هەواڵگری ژمارە (74) و تا ساڵی (1985) فەرماندەی ئەو مەفرەزەیە بووە، هەرچەندە ناوبراو بەر لە دەرچوونی بۆناو پێشمەرگە لە ریکەوتی (7.6.1979)دا هەر لە ساڵی (1977)ەوە جاش و مەفرەزەی خاسە بووە. خالیدی خولەسوور دواتر فەوجی ژمارە (96)ی جاشە سووکەکانی وەرگرت و ماوەیەکیش ئەندامی ئەنجومەنە کارتۆنییەکەی یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی بوو، ماوەیەکیش باوکی سەرۆک جاشی فەوجەکە بووە، جێگری سەرۆک جاشی فەوج هەریەک لە ئەحمەد حەمە عێزەت سەید سادقی (سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە) و ئەحمەد محەمەد مەحمود بووینە. مەریوان هەڵەبجەیی، نووسەری پەرتووکی (سێکس و شەرع و ژن)، لە وتارێکدا بەناوی (لە نێوان من و خالید خولە سووردا نامەیەکی ناڕاستەوخۆ بۆ برایانی کوردۆساید، زیندانییە سیاسییەکان)دا، کە لە ریکەوتی (31.8.2009)دا لە ماڵپەڕی ڕێکخراوی چاودێری کوردۆساید – چاک بڵاوکراوەتەوە، باسی ئەوە دەکات کە لە ساڵی (1979)دا کاتێک کە پێشمەرگەی پارتی دیموکراتی

کوردستان بووەو بە کاری ڕێکخستن هاتۆتەوە شاری هەڵەبجە، خالیدی خولەسوور و جاشەکانی سەربە مەفرەزەکەی لە بۆسەیەکدا بە برینداری بەدیلی دەگرن و ڕادەستی بەعسی دەکات، کە دواتر فەرمانی لە سێدارەدانی بۆ دەردەچێت، وەلێ خۆشبەختانە سزاکەی بۆ دەکرێت بە پازدە ساڵ و پاشان لە ساڵی (1982)دا ئازاد دەکرێت. خالیدی خولە سوور، زۆر شانازی بەوەوە دەکات کە لەسەر داوای سەرکردایەتی کورد هاتۆتەوە ناو ڕژێم و بۆتە جاشی سەدام، کەچی ناوبراو بەرلەوەی دەربچێت جاشی ڕژێم بووەو بەگوێرەی قسەکانی سکرتێری حزبی سۆسیالیست دیموکراتی کوردستان محەمەدی حاجی مەحمود، کە سەبارەت بە دەرچوونی جاشی ناوبراو دەڵێت: (لە شەوی (7/8-6-1979)دا ئەو ناوانە چەکداری ڕژێم (جاش) بوون هاتنە لامان لە شانەدەری سەروو دەرچووین بە دەمیانەوە چووینە ماڵی کاک ئەحمەد و ئەوان، ئەوانەش ئەوە ناوەکانیانە: شێخ خالید شێخ مەحمود ناسراو بە خالیدی خولەسوور. عومەری حەمەساڵح مارف پەریوەیی. قانع ئەحمەد ساڵح توتاقاچ. والی عەلی ڕەزا خانەقەویلەیی. سابیر ئەمین عەلی پەریوەیی. عەلی سەعید شەریف خانەقەویلەیی. خەلیل جەمیل شەریف. خالید قادر ئەمین کوڵیتان (کوێخا قادر). شێخ مەحمود شێخ ئەحمەد (باوکی شێخ خالید). ئەمانەش هەموویان بە چەکەوە (چەکی جاشایەتی) پەیوەندییان پێوە کردین – سەرچاوە: محەمەدی حاجی مەحمود، ڕۆژژمێری پێشمەرگەیەک، بەرگی یەکەم، بەشی پێنجەم، ل25-26). بەمەش بۆمان دەردەکەوێت خالیدی خولەسوور بەرلەوەی بچێتە دەرەوە جاشی سەدام و بەعس بووە. هەر بەگوێرەی قسەکانی حەمەی حاجی مەحمود، خالیدی خولەسوور دوای گەڕانەوەی بۆناو ڕژێم دووبارە بۆتە جاشی عروبە و وەکو جاشێکی دڵسۆزی ڕژێم هاتۆتە سەر پێشمەرگە و ماڵ و منداڵی پێشمەرگەی بەگرت داوە، فەرموون با بزانین حەمەی حاجی مەحمود فەرماندەی ئەوکاتی هەرێمی یەکی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان چۆن باسی هاتنەکەی خالیدی خولەسوورمان بۆ دەکات: (لە ڕۆژی (6.9.1980) لە چوارتاوە بیست فڕۆکەی هەلیکۆپتەر هاتن بێوەستان لە دەوری گوندی پارەزان سەربازیان

دابەزاندوو ئەوان کردیان بە تەقەو لەچوار دەوری گوندەکەوە وایان دانابوو لە مالّدا بمگرن. ئێمە سەرکەوتین بۆ بەرزایی نێوان پارەزان و حاجی مامەند و چنارەکان. سەبازەکان چوونە ناو گوند و دوای سێ چوار کاتژمێر بە پشکنینی گوندوو کۆکردنەوەی خەڵکی گوند هەمووی بەدوای مالّی ئێمەدا هاتبوون منیان دەست نەکەوت و بۆ منالّەکان دوایی خەڵک ووتیان ناسراویان لەگەڵ بوو ووتیان شێخ خالید بووە منالّی ئێمەیان ناسیبوو (گەردەی هاوسەرم، عەتیەی کچم لەدایکبووی 1972 بوو، عەتا و پشتیوانی کوڕم لەدایکبووی 1979 بوون واتە یەک سالّان بوون گیرابوون کوێستان خۆی شاردبووەوە لەدایکبووی 1975 بوو ترسابوو وەکو جاری پێشوو لە سالّی 1976 بۆ پازدە مانگ لە ناسریە دەستبەسەر بوون، بەسەریەکەوە مالّ و منداڵی من سی و حەوت مانگ لە زیندان بوون) – سەرچاوە: محەمەدی حاجی مەحمود، رۆژژمێری پێشمەرگەیەک، بەرگی یەکەم، بەشی حەوتەم، ل2). سەبارەت بە ناوی خالیدی خولەسوور کە محەمەدی حاجی مەحمود، تەنیا نووسیوێتی (شێخ خالید)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (25.10.2010)، کاتژمێری (19:26:12) بەکاتی دانیمارک تەلەفۆنم بۆ نووسەری پەرتووکی ناوبراو کرد، وەڵامی نەبوو کەچی دواتر کاتژمێر (22:08:29) خۆی تەلەفۆنی بۆ کردم و بۆماوەی (3:31) خولەک قسەمان کردوو، پرسیاری ئەوەم لێکرد ئایا مەبەستی لە (شێخ خالید) کە لە رۆژژمێری پێشمەرگەیەکدا باسی دەکات و مالّ و منداڵەکەی ئەوی بۆ پیاوانی رژێم دەستنیشان کردووە و گیراون، خالیدی خولەسوورە. لە وەڵامدا محەمەدی حاجی مەحمود گوتی: (بەڵێ مەبەستم خالیدی خولەسوورە و خەڵکی دێکە دواتر پێیان گووتم خالید لەگەڵ هێزەکە بوو، هەر بەقسەی ئەوان ئەو مالّ و منداڵەکەمی بۆ هێزەکەی حکومەت دەستنیشان کردبوو). لێرەدا بۆمان دەردەکەوێت کە خالیدی خولەسوور دوای گەڕانەوەی بۆ باوەشی رژێم، دەبێت پێش رێکەوتی (6.9.1980) کە لەو رۆژەدا بوو بە کەوا سووری پێش لەشکری داگیرکەری عارەب و منداڵی تەمەن یەک سالّانەی پێشمەرگەی کوردی بۆ فاشی و عارەبە رەگەزپەرستەکان دەستنیشان کردووە، بووبێتە جاشی

رژێم و فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (74)، هەروەها بۆمان دەردەکەوێت نەک بەقسەی خۆی کە گوایە لەپێناوی شۆڕش و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستاندا ئەوکارەی کردووە کە وانییەو دووڕە لە راستی، بەڵکو لەلایەک چۆتە سەر پێشمەرگەیەکی ئازاو تێکۆشەر کە تا ئەوکاتەش فەرماندەی هەرێمی (1)ی یەکێتیی نیشتمانیی بووە، کە خالید بەگوێرەی قسەکانی خۆی قایل بووە جاشایەتی بۆ بەرژەوەندی کوردو یەکێتیی نیشتمانیی بکات کەچی کردەوەکانی پێچەوانەی قسەکانێتی، لەلایەکی تریشەوە بەقسەی خەڵکی گوندی پارەزان ژن و منداڵی پێشمەرگەیەکی کورد و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی بۆ دوژمن دەستنیشان کردووە تا بیانگرن و گیراویشن. بە دووری دەزانم کە خالیدی خولەسوور تەنانەت سەرۆک هۆزی غەوارەش بێت وەکو خۆی بانگێشەی بۆ دەکات، چونکە ئەنوەری حاجی عوسمان کە بریکاری وەزیری پێشمەرگە بووە بۆ ژمارە (32)ی رۆژنامەی رووداو باسی ئەوە دەکات کە: (غەوارە پێنج تیرەیە، قەویلەیی میرزا فارس سەرۆکیەتی، چوچانی مەلا فایەق سەرۆکیەتی، بێسەری فارسی عەزە بەڕە سەرۆکیەتی، پەرەخی حاجی نادر سەرۆکیەتی، هۆزی سەنی کە خالیدی خولەسوور لەو هۆزەیە حەمەی کوێخا فەرەج سەرۆکیەتی کە نوێنەری مام جەلاله بۆ کاروباری کۆمەڵایەتی. خالید سەرۆک جاشی غەوارە بوو)، هەروەها محەمەدی حاجی مەحمود لە پەرتووکەکەی خۆیدا کە پێشتر ناوم برد، باسی ئەوەی کردووە کە خالیدی خولەسوور بەرلەوەی بچێتە ناو هێزی پێشمەرگە، ئەو هەر بەرخەوان و شوان بووە. لەگەڵ رێزم بۆ هەموو بەرخەوان و شوانێک کە نەک بەتەنیا پیشەیەکی سەربەرزانەیە بەڵکو هەر تاوانیشە بەراورد بکرێت لەگەڵ جاشایەتی، وەلێ ئەو بەهۆی جاشایەتی و نۆکەرێتی کردنی بۆ بەعس و سەدام لە ئەنجامی تۆقاندن و بەزۆرکردن لە ئەندامانی هۆزەکەی، خۆی وەکو سەرۆک هۆزی غەوارە سەپاندووە. بەپێی وەڵامی کۆمەڵێک گەنجی هۆزی غەوارە لە هەندەران، کە لەژێر ناوی (وەڵامێک بۆ خالە جاش)دا لە رێکەوتی (25.2.2010)دا لە مالپەڕی چاودێری کوردۆساید بڵاوکراوەتەوە، خالیدی خولەسووری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت و جاشەکانی

مەفرەزەی ئیستخباراتی شیمالی ژمارە (74)، بکوژی چوار پێشمەرگەیە بەناوەکانی (شێخ جەعفەر کەریم (کەریمە ریشە) لە گوندی کەولۆس و چوالە، حەمەدئەمین هاڕونی گردەنازەیی، جەمالی براخاس هەسەنی جەلال دۆڵەسووری). شەهید جەعفەر ریشە، فەرماندە و پێشمەرگەی پارتی دیموکراتی کوردستان بووە لە هێزی سورێن و لە رێکەوتی (8.2.1982)دا بەدەستی خالیدی خولەسووری غەوارە شەهیدکراوە. خالیدی خولەسووری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (74)ی ئیستخباراتی سەربازی شیمالی، لە شەوی (16.8.1983)دا لە بۆسەیەکدا شازدە پێشمەرگەی دلّسۆز و کوردپەروەری پارتی دیموکراتی کوردستانی شەهیدکردووە (کە هەندێکیان ئەمانەن برای ئەنوەری حاجی عوسمانە بەناوی ئەبوبەکر حاجی عوسمان قەویلە، تۆفیق چاوجوان، جەعفەر، جەمال، دلێر، کاوە و وەلید هەورامی) – سەرچاوە: (ئەنوەری حاجی عوسمان، رۆژنامەی رووداو، ژمارە (32)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی 17.11.2008)، ل3). هەروەها ئەنوەری حاجی عوسمان بۆ (رووداو) باسی ئەوەش دەکات کە خالیدی خولەسوور، کەسێکی بەناوی محەمەد (محەمەد ئیبراهیم محەمەد) بەگرتداوەو رەوانەی سێدارەی موسڵی کردووەو دواتریش ژنەکەی مارە کردۆتەوە. بریکاری پێشووی وەزیری پێشمەرگە باسی ئەوە دەکات کە خالیدی خولەسوور سەردانی عەمرو موسای کردووە لە بارەگای کۆمکاری عارەبی و رایگەیاندووە: (مادەی (140) کۆمەڵێک دزی سەرکردایەتی کورد دایانناوە، ئەگەرنا میللەتی کورد ئەو مادەیەی ناوێت). بەو قسانەی خالیدی خولەسوور بۆمان دەردەکەوێت کە ناوبراو هاوکارو هاو بۆچوونە لەگەڵ رەگەزپەرستانی عارەب بۆ لەناوبردنی مادەی (140) و دەستکەوتەکانی نەتەوەی کورد. فەوجی خالد مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە (خالیدی خولە سوور)، بەشداری هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+8)یان کردووە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی نەوەدو شەشی خالیدی خولەسوور لە ئەنفالی یەک لەگەڵ هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، کە بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەڵوو،

سەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)و دۆڵی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشدارییان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو _ سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988) - زکریات محەمەد حەسەن: نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). سەبارەت بە بەشداریکردنی سەرۆک جاشی فەوجی (96)ی جاشە سووکەکان و فەوجەکەی لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی (96)ی جاشە سووکەکان لە هێرشی ئەنفالی یەکدا – سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل26). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی (96)ی خالید مەحمود ئەحمەد غەوارە (خالیدی خولەسوور) لە شاڵاوەکانی ئەنفالی یەک و دووەا ئەو لێدوانەی کە ناوبراو بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1000)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (22.8.1988)دا داویەتی، دەڵێت: (پاش دروستبوونی فەوجەکەمان چالاکییەکانمان سنووورێکی فراوانتری گرتوو کارەکانی (ئەنفال) دیارترینیانە، ڕزگارکردنی "شەدەڵە" و "سورداش" و "قەرەداغ" لە کارە گرنگەکانی فەوجەکەمانە ئەوەشم لەیاد نەچێت فەوجەکەمان دەوڕێکی باڵای هەبوو لەرزگارکردنی شاخی (گۆجاڕ)دا). ئەنفالی گوندەکانی شەدەڵەو سورداش ئەنفالی یەکەمی دۆڵی (جافایەتی)و ئەنفالی (قەرەداغ)یش ئەنفالی دووەمە. سەرۆک جاشی فەوج خالید مەحمود ئەحمەد و سێ جاشی تر بە ناوەکانی ئەحمەد محەمەد قادر، عەلی حەمە پورشاە محەمەد قادر و قادر سەعید ڕەشید، بەگوێرەی نامەی فەرماندەیی تیپی (40)ی پیادەی بەناو سوپای ڕژێم، ژمارە (ا/501/3)ی ڕێکەوتی (13.2.1989)ی بڕێک پارەیان وەکو خەڵاتی تایبەتی لە پاداشتی

بەشداریکردنیاندا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل239–240). وەرگرتنی ئەو خەڵاتە بەڵگەیەکی نکۆڵ لێنەکراوی بەشداریکردنی سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراوە لە شاڵاوی ئەنفالی هەشتدا. هەروەها بەگوێرەی لێدوانی خالیدی خولەسووری غەوارەی سەرۆک جاش بۆ ڕۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3793)ی ڕێکەوتی (9.7.1988)، باسی شانازیکردن لە بەشداریکردنی شەڕی ماوەت دەکات. بەگوێرەی ڕۆژنامەی ئاوێنە، ژمارە (38)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (29.6.200)، لاپەڕەکانی (1+3)دا خالیدی خولەسوور دوای ڕاپەڕین تاوەکو کاتی ڕووخانی ڕژێمی سەدام سیخوڕی لەسەر مەلا عەلی عەبدولعەزیزی ڕابەری گشتیی بزووتنەوەی ئیسلامی کردووە. هەر لەبەر بەشداری کارای خالید مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، دادگای باڵای تاوانەکانی عێراقی فەرمانی دەستگیرکردنی داوەو، ناوی ئەو ژمارە (174)ی دراوەتی لەناوی (423) تۆمەتبارەکەی کەیسی ئەنفال. خالیدی خولەسووری غەوارە، دوای ڕاپەڕین بەرپرسێکی سەربازی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووە، ئێستاش بەرپرسێکی بزووتنەوەی گۆڕانی سەربە نەوشیروان مستەفایە. دوای بڵاوکردنەوەی زنجیرە وتارێکم بەناوی (هەر سەرۆک جاشێک زۆرتر لە هەزار کوردی لە مردن پاراستووە، خالیدی خولەسوور وەک نموونە)دا بەشی پێنجەمم تەرخانکرد بۆ سەرۆک جاشی ناوبراو و لە ڕێکەوتی (26.10.2010)دا لە ماڵپەڕە کوردییەکاندا بڵاوکرایەوە، ئەو جاشە باڵا کورتە نامەیەکی زۆر ناشیرین و پڕ لە هەڕەشە ئامێزی بەمشێوەیەی خوارەوەی بۆ ناردووم: (تۆ بە چ هەقێ بە من دەحەپی. ئایا تۆ منت بینیوە دەمناسیت دەتناسم دەزانی من کێم هاتووی بە هەوەسی دڵی خۆت منالآنە باسی من ئەکەیت. هەتیو وا مەزانە وەک قاسم ئاغا و ئەوانی ترم و دەستم کورتە و وا مەزانە نازانم لە کوێیت و لە کوێ نیت بە هەموو موقەدەساتم خۆت و خێزان و منالآکانیشت قوربانی یەک ئاڕ پی جی ئەکەم. تۆ چ سەخیفێکی هاتووی باسی من ئەکەیت و پرسیاری من لە خەڵک ئەکەیت کێ ڕێگای پێ داویت قسەکانت لە کلک زەرد و جەلالیە خوێڕیەکانی وەک خۆت ئەچێ. کەی

باوی ئەم قسە قۆڕانە ماوە. جارێکی تر پێت ئەڵێمەوە لە باسکردنی من دوور بکەوە من شێخم و سەرۆک عەشرەتێکم هەموو دونیا ئەمناسێ بەخوا لە مەریخیش بیت دەستم پێت ئەگات بۆیە ئەمجارە دواجارە باسی من بکەیت ... ناوەندی چاک خۆی بەدوور گرت جا تۆ چیت. گەر شتی دروستت دەوێت فەرموو وەک لقین موقابەلەم بکە نەک لە خۆتەوە قسەی حیزم بۆ هەڵبەستی، ئەگەر پارەشیان پێت داوە بۆ ئەم فشەفشە فەرموو من چوار هێندەت ئەدەمێ و باسی خیانەتەکانی بارزانی و تاڵەبانی بکە. تۆش ئەتەوێ لە رێگای منەوە تیر لە بزووتنەوەی گۆڕان بدەیت کە نەیخۆیت تاڵە. ئەمجارەشیان ئاگادارت ئەکەمەوە و چیتر نا .....). خاڵیدی خولەسوور، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (28.10.2010)دا نامەی دوومی پڕ لە هەڕەشەی بۆ ناردووم کە دەقی نامەکە بەمشێوەیە: (بەخوا بێ ئەقڵی رۆڵە دونیای تەکنۆلۆجیا پێشکەوتووە و تۆی هەندەرانی لێی بێ ئاگای ئەم ئیمێڵە نا ئیمێڵێکی تر لەمە زیاتر هەنگاو مەنێ بۆ خۆت چاکترە بۆ خوات پێ ئەڵێم واز بێنە من بە باپیرەت ئەشێم ئەگەر ئەتەوێ بە سای منەوە نانێک پەیدا بکەی ئەمە شتێکی ترە ئەگەر دەتەوێ راستییەکانی من بزانیت برۆ هەر سێ بەشی کتێبەکەم بخوێنەوە ئینجا دەزانی من کێم و چیم و چی بوومە تۆ لە دیبەگەوە چیت لە بانی بنۆک و سورێن و شارەزوور داوە خۆت و مااڵ و منداڵت بەدبەخت مەکە ئەزانم ئاراستە کراویت و ئەزانم کێش هانی داویت لەسەر گەورەیی من بنووسیت دەشزانم چەندت وەرگرتووە و زۆر شتی تریش. زۆر بە ئاسایی ئەتوانم ئیمێڵم بگۆڕم و نکۆڵیش لە هەموو ئەو نامانە بکەم بۆیە پێم چاکە واز بهێنی ئەمە ئیشی تۆ نییە ببورە لە نامەی یەکەمیشمدا وا بە توندی هێرشم کردە سەرت من زوو تورە ئەبم و زو سارد ئەبمەوە بەاڵم تۆش پێ ئەچێ کورە هەژاری ئەم میللەتە بیت و قوربانی دەستی پارتی و یەکێتی بیت و لە داغی قاسم ئاغا تیرت لە من گرتبێ رۆڵە گیان وەک پێم وتی واز بێنە بۆ خۆت چاکترە تکایە ژمارە حیسابیەکەی بانکتم بۆ بنێرە). لە ئیمێیڵی سێیەمی خالید خولەسووردا بەناوی (تکایە ئەو ئیمێلەم دزراوە)دا رایدەگەیەنێت کە پاسوۆردەکەی دزراوە، ناوبراو چۆنی نووسیووە کە نامەکەی پڕە لە هەڵە،

بەندەش وەکو خۆی دەینووسێتەوە: (سڵاوتان لیبیت پریزان ئەم ئیمیلم کلمە سرەکەی دزراوە هەرچی بەو ئایمیلا بۆتان بیت هی من نیە و خەڵکیکی تر تحکمی پێیەوە ئەکات ئەمە فیتی کلک زەردەکان و جاشجەلالیەکان ئەزانم لەمە بەدواوە بە ئایمیلیکی تر پەیوەنتدیتان پیوە ئەکەم بۆ مەعلەماتان). بەندە هیچ قسەیەکم نییە لەسەر هەڕەشەکانی خالیدی خولەسوور، چونکە کاتێک کە خوێنەر ئەو نامە پڕ لە هەڕەشە ئامێزانەی ئەو دەخوێنێتەوە، ئاستی ناوبراوی بۆ دەردەکەوێت. بەڵام یەک شت دەڵێم بێدەنگی تاسەری بزووتنەوەی گۆڕان و نەوشێروان مستەفا ئەمین لەو هەڕەشانەی خالیدی خولەسوور کە خۆی بە گۆڕان دەزانێت بەرامبەر بە خۆم، خێزان و منداڵەکانم، بە هەڕەشەی بزووتنەوەی گۆڕان و بەرپرسی یەکەمی ئەو بزووتنەوەی دەزانم، کە دیارە ئەوانیش وەکو پارتی و یەکێتیی دەیانەوێت بە سەدان تەحسین شاوەیس، مەلا عوزێر، قاسم ئاغا و فەتاح بەگی جاف دروست بکەن.

97. سەرۆک جاشی فەوج، جەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج کەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، فەرماندەکانی سریە هەریەک لە محەمەد ئەحمەد سالّح، محەمەد قادر محەمەد. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ریکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی دوو، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). جەمال فەقێ حوسێن، محەمەد قادر محەمەدو محەمەد ئەحمەد سالّح، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی رۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای ناپاکیان وەرگرتووە + بەگوێرەی لاپەڕە سێی (العراق، ژمارە (3905)ی ریکەوتی (21.11.1988)، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا مەدالیای کورد کوشتنی) لە پاداشتی بەشداریکردنی لە شالاوەکانی ئەنفالدا لە کەرتی فەیلەقی یەکدا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە). هەروەها جەمال فەقێ حوسێن، فەرماندەی فەوجی (97)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای

باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (101)ە لە لیستی داواکراوەکان.

98. سەرۆک جاشی فەوج، سەلیم مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+4)ی کردووە. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوج سەلیم ئاغای میراودەلی لە ئەنفالەکانی یەک و دوو و چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148، 152، 162). سەلیم مامەند رەسوڵ ئاغاو عەبدوڵڵا ئاغا مەولود، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی رۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای ناپاکیان وەرگرتووە. سەلیم مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی، بەگوێرەی مەرسومێکی کۆماری، کە لە رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6753) و ژمارە (3906)ی رۆژنامەی (العراق)، رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (22.11.1988)دا بڵاوکراوەتەوە، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا مەدالیای ناپاکی و نیشتمان فرۆشی) لە سەدامی دیکتاتۆردا وەرگرتووە. هەروەها سەلیم مەمەند میراودەلی، فەرماندەی فەوجی (98)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (103)ە لە لیستی داواکراوەکان.

99. سەرۆک جاشی فەوج، تاهیر عەلی عەبدولڕەحمان جەباری و سەید فازڵ سەید سابیر جێگری سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+4)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووداـ سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148 + 162). تاهیر عەلی عەبدولڕەحمان جەباری، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی) وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا +

بەگوێرەی لاپەڕە سێی (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3905)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (21.11.1988)، سێ مەدالیای بەناو ئازایەتی (مەدالیای خۆفرۆشی و کورد کوشتنی) لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوەکانی ئەنفالدا لە کەرتی فەیلەقی یەکدا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە). تاهیر عەلی عەبدولڕەحمان جەباری، سەرۆک جاشی فەوجی (99)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (415)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

100. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد عیسا پیرۆەیس عیسا جاف، سالار وادی عەزیز جاف فەرماندەی سریە. فەوجی محەمەد عیسا جاف، بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+3)ی کردووە. سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148+156). محەمەد عیسا پیرۆەیس عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (100)ی جاشە سووکەکان، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (1024)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی) لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. محەمەد عیسا پیرۆەیس عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (100)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (422)ی لە لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ.

101. سەرۆک جاشی فەوج، جەلال ئاغا ڕەفیق سەید وەلەد ئاغای کاکەیی (عەلی سەرایی) و جێگری سەرۆک جاشی فەوج ڕەفیق سەید وەلەد ئاغا کاکەیی عەلی سەرایی. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+3+4)ی کردووە. فەوجی جەلال ئاغا ڕەفیق سەید وەلەد ئاغای کاکەیی لە ڕێکەوتی (17.3.1986)دا دامەزراوەو، دوو هەزار جاشی هەبووە. سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو لە شەڕێکدا لەگەڵ هێزی پێشمەرگەی کوردستان لە ڕێکەوتی (17.6.1987)دا، کوڕێکی بەناوی وەلید کوژراوە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوە درندانەکانی ئەنفالەکانی یەک و سێدا

– سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148 + 156). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی (101) لە شالاوی ئەنفالی چواردا – سەرچاوە: هاوکاری، ژمارە (983)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (16.6.1988).

102. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ ئیبراهیم شێخ نەسرەددین عەزیز بەرزنجی (شارەزووری)، پێنج هەزار جاشی هەبووەو بەشداری شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)ی کردووە. شێخ ئیبراهیم ئێستاکە سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشێروان مستەفایە. سەبارەت بە بەشداری کردنی فەوجی ناوبراو لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووداـ سەرچاوە: (ڕۆژنەمەی ئەلسەورە، ژمارەی (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل6، کە شێخ ئیبراهیم نەسرەدین بەرزنجی دەڵێت: شەڕکەرانی فەوجەکەمان بەشداری کاریگەریان کردووە لە ئەنفالەکانی یەک و دووداـ). سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک، پێنج، شەش و حەوت، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 167). شێخ ئیبراهیم نەسرەدین عەزیز بەرزنجی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (1024)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. ئیبراهیم نەسرەدین عەزیز بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (102)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (4+421)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

103. سەرۆک جاشی فەوج، عەونی حاجی مستەفا جوبرائیل ئاکرەیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عەونی حاجی مستەفا جوبرائیل ئاکرەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (103)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە

شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (355)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

104. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی. هێزێکی پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە شەوی (11.11.1987)دا پەلاماری گوندی چەرمەگاو جاشەکانی عومەر چەرمەگایی دەدەن، لەو پەلامارەدا یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان (42) جاش و هاوڵاتی کوشت و دوازدە پێشمەرگەش شەهید بوون. بەداخەوە بەگوێرەی یاداشتەکانی سابیر کۆکەیی پێسمەرگەکانی یەکێتیی لەو شەوەدا تەڕو وشک هەروەها چاک و خراپیان بەبێ جیاوازی پێکەوە سووتاندووە، بۆ نموونە ناوبراو لە لاپەڕە (270)ی (نالّەی پێشمەرگەیەک بۆ مێژوو)، باسی ئەوە دەکات کە یەکێک لە هاوڵاتییەکان قالەی ئافتاو بووە کە سەربە رێکخستنەکانی کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان واتە رێکخستنەکانی خۆیان بووە، کەچی لەلایەن هێزی پێشمەرگەوە شەهید کراوە. هەروەها نووسەری ناوبراو ناوی سێ لە پێشمەرگە شەهیدەکانی نووسیوە کە ئەمانەن: (شەهید مام هێرش (محەمەد ئەحمەد)ی جێگری سەرتیپی (17)ی زمناکۆ، مامۆستا بارزان فەرماندەی کەرت لە تیپی (57)ی سەگرمە و لەتیف مەجید کاکل بنەی سەربە چەمچەماڵ (لەتیف محەمەد مۆردانەی جەباری – سەرچاوە: عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، پێشمەرگە پۆڵاییەکە، چاپی دووەم، ل162)، فەرماندەی مەفرەزە لە تیپی (57)ی سەگرمە. عومەر حەمە عەلی چەرمەگایی و فەوجی ژمارە (104)ی جاشە سووکەکان، بەشداریان کردووە لە شالاوە دڕندەکانی ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+7)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). عومەر حەمە چەرمەگایی، بەشداری شالاوی ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووز، ئاغجەلەر، رانیە و سورداشی کردووە، واتە شالاوی ئەنفالەکانی سێ و چوار – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل241). هەروەها سەبارەت بە شالاوی ئەنفالەکانی یەک، پێنج، شەش و

حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148+167). ئەو سەرۆک جاشە هەر لە دوای ڕاپەڕینەوە تا ئێستا لە ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان دایەو، تۆمەتبارە بە گرتن و ڕادەستکردنەوەی (12) پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە ڕێکەوتی (7.5.1988)دا لە نزیک چەرمەگاو، دواتر گوللەباران کردنیان یان لە سێدارە دانیان. ناوی دوازدە پێشمەرگە شەهیدەکە بریتین لە: (ڕێبوار عومەر محەمەد، تەها ئەحمەد سەعید (جووتیار)، محەمەد قادر ئەحمەد، هاوڕێ شاکر مەحمود، محەمەد غەفور مەحمود، کەریم عەلی کەریم، جەمال حوسێن حەمە ساڵح، ئەنوەر محەمەد ڕەشید، ئاوات حوسێن، عەلی ئەنوەر ڕەشید، کاروان کەریم و ئەبوبەکر ئەحمەد محەمەد) – سەرچاوە: (ئاکۆ حەمە سەعید، ئەو (12) پێشمەرگەیەی کە بەدەستی (عومەری حەمەعەلی چەرمەگا) شەهیدکران، ماڵپەڕی کوردستاننێت، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی 29.3.2009). دوای بڵاوکردنەوەی بەشی هەشتەمی ووتارەکەم لەژێر ناوونیشانی (هەر سەرۆک جاشێک ژیانی زۆرتر لە هەزار کوردی لە مردن پاراستووە، عومەر حەمە عەلی ڕۆستەم چەرمەگایی وەک نموونە)، کە زنجیرە ووتارێک بوو لەسەر بەشداری سەرۆک جاشەکان و فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکانی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی سەدام تکریتی لە شالاوی ئەنفالەکان و ڕەفتارو کرداری ناکوردانەی ئەو خۆفرۆشانە لە گرتن و شەهیدکردنی هاوواڵتیان و پێشمەرگەدا نووسیومن، کەسێک لە بنەماڵەی ئەو (12) پێشمەرگە شەهیدە لە کوردستانەوە پەیوەندی پێوەکردم و باسی ئەوەی بۆ کردم کە پێشمەرگەیەکی تر بەناوی (رزگار مام حوسێن شەریف) هەر لەگەڵ ئەو (12) پێشمەرگە بوو دەگیرێت، کە ناوەکەی لە لیستەکەدا نییە و لەلایەن عومەر حەمە عەلی چەرمەگا ڕادەستی ئیستخباراتی سەربازی سلێمانی دەکرێتەوە، دواتر هەموویان پێکەوە دەدرێنە دائیرەی ئەمنی سلێمانی و بێسەرو شوێن دەکرێن و تاوەکو ئێستاکە هیچ زانیارییەک و هەواڵێک نییە لەبارەی ئەوانەوە. هەر لەکاتی ئەنفالەکاندا عومەر حەمە عەلی چەرمەگا، لە ناوچەی سورداش و دۆڵی جافایەتی چەندین پێشمەرگە

و هاوواڵاتی که دەچنە لای سەرۆک جاشی ناوبراو بە مەرجی ئەوەی گیانیان بپارێزێت ئەویش بەڵێنیان پێدەدات، کەچی دواتر رادەستی دائیرەی ئەمنیان دەکات و ئەنفال دەکرێن، بەشێک لەوانە بریتین لە: (جەبار ئەحمەد کاکەمەد دانیشتووی دێی سابوراوای کۆن، خەسرەو مەحمود عەبدوڵڵا، جەعفەر فەرماندەی کەرت لای غەریب عەسکەری، بەکر ئەحمەد مەرجان، هاشم رەحمان، مام غەریب پێشمەرگە لە تیپی (23)ی سورداش و خزمی حەمە غەریب سەعید عەسکەری لەگەڵ گوڵناز ئەحمەد سلێمانی هاوسەری شەهید غەریب عەسکەری و دوو کوڕیان بەناوەکانی رێباز حەمە غەریب سەعیدو زاگرۆس حەمە غەریب سەعید، شەهیدی فەرماندە غەریب سەعید عەسکەری کە لە رێکەوتی (5.9.2007)دا کۆچی دواییکرد). سەرۆک جاش عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (104)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (278+212)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی گشتیی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدام و حکومەتی بەعسدا هەر هەبووە تا رۆژی رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا، کەواتە لێبووردنی ناوبراو ئەو سەرۆک جاشە ناگرێتەوە، کە بۆ سەرۆک جاش و پیاوانی سەربە بەعس دەرچوو بوو بەمەرجێک واز لە راژەی بەعس و سەدام بێنن. بۆیە پێویستە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان خۆی رادەستی دادگای بکات و سزای تاوانەکانی وەربگرێت.

105. سەرۆک جاشی فەوج، ئیبراهیم شێخ محەمەد، بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی 5220–5228).
106. سەرۆک جاشی فەوج، سەباح سەعید کەریم فەتاح کاکەیی (هاواری) و جێگرەکەی محەمەد ئەڵماس هەیاس کاکەیی. سەرۆک جاش و جاشەکانی ئەو فەوجە بەشدارییان کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەک، سەرچاوە: (شۆڕش، حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148).
107. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوە شکاک، جێگری سەرۆک جاشی فەوج جەلال محەمەد تاهیر یونس زیناوە. فەوجی محەمەد تاهیر بەشدارییان کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی یەکەم – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئێراق، ژمارە (3709)ی، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (31.3.1988). سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوەکان: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + (رۆژنامەی ئێراق، ژمارە (3721)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی 13.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالی چواردا – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی 5220–5228). هەروەها محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوەیی، فەرماندەی فەوجی (107)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (118)ەیە لە لیستی داواکراوەکان.

108. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد جەوهەر ئیسماعیل سالّح گۆران (رۆژی). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). محەمەد جەوهەر ئیسماعیل سالّح، سەرۆک جاشی فەوجی (108)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (374)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

109. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ خەلیل عەبدوللّا ئیبراهیم شەرەفانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج شێخ بەیار خەلیل عەبدوللّا ئیبراهیم شەرەفانی. فەوجی خەلیل عەبدوللّا شەرەفانی لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا بەشدارییان کردووە. فەوجی ناوبراو لە سالّی (1986)دا دامەزراوە. دەربارەی بەشداریکردنی فەوجی سەدو نۆ لە ئەنفالی یەک هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمیدی هێزی تایبەت عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی (بەرگەلّوو، سەرگەلّوو، شەدەلّە، هەلّەدن)و دۆلّی جافایەتی واتە ئەنفالی یەکیان کردووە. عەمید عەلی حسێن مزعەل لە لێدوانێکیدا بۆ هاوکاری دەلّێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ڕێک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە ڕۆلّەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشدارییان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە ژمارەیان دە فەوج بوو – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (960)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تالّەبانی لە سەرگەلّوو، ل6–7). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). بۆ زانیاری زۆرتر سەبارەت بە بەشداریکردنی

ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا، سەرۆک جاشی فەوج دەڵێت: (لە جەنگی ئەنفالی یەکەمدا لە سەرگەڵوو بەرگەڵوو جەنگی ئەنفالی دووەمدا لە قەرەداغ، فەوجەکەمان چەکێکی زۆری دەستکەوت). هەروەها سەرۆک جاشی فەوج باسی وەرگرتنی پاداشتی ئەنفالکردنی کوردی لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام کردووە) - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (983)، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی 16.6.1988). هەروەها خەلیل شێخ عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی سەرۆک جاشی فەوجی (109)ی جاشە سووکەکان، بەگوێرەی (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3905)ی رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (21.11.1988)، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (مەدالیای کورد کوژی و خۆفرۆشتنی) لە پاداشتی بەشداریکردنی لە شاڵاوەکانی ئەنفالدا لە کەرتی فەیلەقی یەکدا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەروەها خەلیل عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی، فەرماندەی فەوجی (109)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (102)ە لە لیستی داواکراوەکان.

110. سەرۆک جاشی فەوج، جەمال خدر خالید گۆران دووبەردانی. جاشەکانی ئەو فەوجە بەشداریان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. جەمال خدر دووبەردانی، لە پاداشتی ئەنفالدا دوو میدالیای بەناو ئازایەتی لە سەدام وەرگرتووە - سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6523)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (4.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەروەها بەگوێرەی دیمانەیەکی راوێژکار جەمال خدر خالید گۆران دووبەردانی لەگەڵ رۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3913)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (30.11.1988)دا، ناوبراو باسی ئەوەی کردووە کە بۆ ماوەی شەش مانگ لەگەڵ هێزەکانی فەیلەقی (1)دا بەشداری شەڕیان کردووە، لەگەڵ هێرشەکانی ئەنفال و پەلاماردانی (کانی

تووە) و گرتنی بارەگای مام جەلال. راوێژکاری ئەم فەوجە جەمال خدر خالید دووبەردانی، بەگوێرەی مەرسومێکی کۆماری، کە لە رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6754)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (23.11.1988)دا لە لاپەڕە (3)دا بڵاوکراوەتەوە، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی تری (لە راستیدا مەدالیای خۆفرۆشی و کوردکوژی) لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە. جەمال خدر دووبەردانی، سەرۆک جاشی فەوجی (110)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو ژمارە (100)ە لە لیستی داواکراوەکان.

111. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ بەدیع حەسەن مورادە بەرزنجی، سێ برای ناوبراو بەناوەکانی شێخ نوری حەسەن مورادە بەرزنجی، شێخ لەتیف حەسەن مورادە بەرزنجی و شێخ سوبحی حەسەن مورادە بەرزنجی جێگری سەرۆک جاشی فەوج بووینەو، مولازمی یەکەم عەبدولحەمید خەتاب عەبدوڵڵا جێگری فەرماندەی فەوج و ئەحمەد ئەمین ئەحمەد فەرماندەی سریە و هەڤاڵ کەمال عەبدولهادی بەرپرسی رێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی فەوجی ناوبراو بووە. فەوجی شێخ بەدیع لە ساڵی (1986)دا دامەزراوەو بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). شێخ نوری حەسەن مورادە بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (111)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (389)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

112. سەرۆک جاشی فەوج، بابەکر (بەکر) وسو محەمەد نورەدینی پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوج محەمەد بابەکر (بەکر) وسو محەمەد. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+4)دا. سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی بەکر وسو محەمەد لە ئەنفالی چواردا – سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و

جینۆساید، ل50، کە وەریگرتووە لە: هاوکاری، ژمارە (975)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (16.5.1988). هەروەها بابەکر وسو محەمەد، فەرماندەی فەوجی (112)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (99)ە لە لیستی داواکراوەکان.

113. سەرۆک جاشی فەوج، تۆفیق سلێمان یاسین بەرواری شکیرانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج کوڕێکی ناوبراو بوو بەناوی غیاس توفیق سلێمان یاسین بەرواری شکیرانی، بەشداریان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووداً – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها تۆفیق سلێمان یاسین بەرواری سەرۆک جاشی فەوج و غیاس تۆفیق سلێمان یاسینی جێگری فەوجی (113)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنیان لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو، ژمارە (311+363)یان دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

114. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر بابەکر سەلیم ئاغا پشدەری و جێگری سەرۆک جاشی فەوج عومەر بابەکر سەلیم ئاغا بەناوی مەحمود عومەر بابەکر سەلیم ئاغای پشدەری. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها عومەر بابەکر سەلیم، سەرۆک جاشی فەوجی (114)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە

ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (112)یە لە لیستی داواکراوەکان.

115. سەرۆک جاشی فەوج، حەسەن مەحمود محەمەد ئەمین بەگ هەورامی، بەشداریيان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً، سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە ئەنفالی یەکەم، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). حەسەن مەحمود محەمەدئەمین، بەگوێرەی نامەی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، ژمارە (501/3/ا)ی ڕێکەوتی (13.2.1989)ی بڕیک پارەیان وەکو خەڵاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیاندا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل239-240). وەرگرتنی ئەو خەڵاتە بەڵگەیەکی نکۆڵ لێنەکراوی بەشداریکردنی راوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا. حەسەن مەحمود محەمەدئەمین هەورامی، سەرۆک جاشی فەوجی (115)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (169)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

116. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر موڕادخان جەلیلە. عومەر موڕادخان جەلیلە، سەرۆک جاشی فەوجی (116)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (358)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

117. سەرۆک جاشی فەوج، قادر حامد ئیبراهیم لاجانی، جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج هەریەک لە حامد قادر حامد ئیبراهیم لاجانی و ئیبراهیم حامد ئیبراهیم لاجانی. فەوجی ناوبراو لە ساڵی (1986)دا دامەزراوە.

118. سەرۆک جاشی فەوج، هەریەک لە شێخ محەمەد سەعید شێخ مەحمود شەمێرانی و جەمال مەحمود محەمەد سان ئەحمەد شەمێرانی –

سەرچاوە: (پڕوپاگەندەی هەڵبژاردنی ئەندامانی ئەنجومەنی بەناو یاسادانانی ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی – سەرچاوە: (رۆژنامەی العراق، رۆژی دووشەممە، ریکەوتی 29.8.1989). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2). سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). محەمەد سەعید مەحمود شمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (118)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (379)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

119. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ محەمەد نەجیب سادق بەهائەدین نەقشبەندی. فەوجی شێخ محەمەد نەجیب نەقشبەندی لە سەرەتای ساڵی (1986)دا دامەزراوەو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (1). سەبارەت بە فەوجی شێخ محەمەد نەقشبەندی و بەشداریکردن لە شاڵاوی ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). محەمەد نەجیب سادق بەهائەدین، سەرۆک جاشی فەوجی (119)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (381)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

120. سەرۆک جاشی فەوج، حوسێن محەمەد فەتاح قادر گەڵاڵی. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (1)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). هەروەها حوسێن حەمە فەتاح قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (120)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (324)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

121. سەرۆک جاشی فەوج، هەمزە باپیر بابەکر ئاغا میراودەلی پشدەری، سێ لە کوڕەکانی هەمزە باپیر بە ناوەکانی ئەسکەندەر هەمزە باپیر میراودەلی،

ئەبابەکر هەمزە باپیر میراودەلی و عەبدوڵڵا هەمزە باپیر میراودەلی وەکو جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج لە رۆژنامەکاندا ناویان هاتووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6606)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (28.6.1988)، ل5). مولازمی یەکەم ئەحمەد مەحمود موسا فەرماندەی فەوجی (121). بەگوێرەی بەڵگەنامەکان و قسەکانی عەبدوڵڵا پشدەری و ناوهێنانی ناوچەکان بێت، فەوجی (121)ی جاشە سووکەکان بەشداری کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+7)دا. سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). وە سەبارەت بە ئەنفالەکانی یەک و دووەم – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6518)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (30.3.1988)، کە جووتەبرا ئەسکەندەرو بابەکر وەکو جێگرانی سەرۆک جاشی فەوجی (121) ناویان هاتووە، کە دەڵێن: (بەشداریمان لە پاککردنەوەی لانەی ناپاکاندا کردووە بۆئەوەی دووپاتی بکەینەوە کە دەستەی بەکرێگیراومان ناوێت)، لە رۆژنامەی میدیا، ژمارە (270)ی رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (19.12.2006)دا وەرگیراوە). هەروەها لە دیمانەیەکی (هاوکاری)دا، کە ژمارەکەی دیارنییە بەڵام پێدەچێت هی مانگی ئابی ساڵی (1988) بێت، چونکە رۆژنامەکە بەبۆنەی (8)ی ئابەوە، دیمانەکەی لەگەڵ جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەبدوڵڵا پشدەریدا کردووە، کە دەڵێت: (فەوجەکەمان لە جەنگەکانی هەموو ئەنفالەکاندا بەشداریکردووە لە بنگرد، مەرگە، قەرەداغ، سەنگاو، قادرکەرەم و لە کۆتایی ئەنفالەکان لە ناوچەی باڵیسان. هەروەها بەشداری جەنگەکانی چوارتاو ماوەت–مان کردووە – سەرچاوە: بەشدار قادر، ناوەندی چاک ئاگاتان لەم ئەنفالچیە پشدەرییە بێت لە ئەورۆپایە – کوردستاننێت 5.2.2007).

122. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2)دا. سەبارەت بە بەشداری کردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی

(17.4.1988). بۆ زانیاری زۆرترو سەبارەت بە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل148). مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە، سەرۆک جاشی فەوجی (122)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (383)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

123. سەرۆک جاشی فەوج، ئیبراهیم کوێخا عەبدوڵڵا بندیان و جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئیسماعیل کوێخا عەبدوڵڵا بندیان. ئەو ڕاوێژکارانە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بوون و برایم کوێخا عەدۆ لە مانگی نیسانی ساڵی (2008)دا مرد. سەرۆک جاشی فەوجی (123)ی جاشە سووکەکان ئیبراهیم کوێخا عەبدوڵڵا بندیان، بە هەڵە ژمارەی فەوجەکەی بە (23) نووسراوە لە بری (123) – سەرچاوە: (گۆڤاری ڕەنگین، ژمارە (29)ی ساڵی (1990)، ل11).

124. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولڕەحیم محەمەد ڕەمەزان ئیمامی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+5+6+7). سەبارەت بە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 167).

125. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد ئەحمەد سابیر محەمەد شوانی، بەشداریان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2). سەبارەت بە بەشداریکردن لە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل149). محەمەد سادق محەمەد شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی (125)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووە.

126. سەرۆک جاشی فەوج، شەریف مەحمود مەعروف کوڕەداوێ. جاشەکانی ئەو فەوجە بەشداریان کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداری لە ئەنفالەکانی پێنج،

شەش و حەوتدا – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل167). هەروەها شەریف مەحمود مەعروف، فەرماندەی فەوجی (126)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (105+185)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

127. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ دێوالی میرزا عومەر ئەتروشی. فەوجی شێخ دێوالی بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

128. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی عەبدوڵڵا عەلی کۆچەر.

129. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدوڵڵا محەمەد ئەحمەد چۆمانی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

130. سەرۆک جاشی فەوج، عوزێر (عەزیز) حەمەد مەولود شێخانی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەدنان تەحسین. مەلا عوزێر حەمەد مەولود، لە کۆتایی حەفتاکاندا پێشمەرگەی حزبی سۆسیالیستی یەکگرتووی کوردستان بووەو، زۆرجار سەنگەری گواستۆتەوە، لە ناوەڕاستی ساڵی (1979)دا ئەوکاتە کە سەربە حزبی سۆسیالیست بووە، پێشمەرگەیەکی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی بەناوی (ئیبراهیم پۆلیس) کە لای شەهیدی سەرکردە ڕەفعەت عەبدوڵڵا پیرداود (شەهید ڕێباز) پێشمەرگە بووە، شەهیدکردووە و دواتر هاتۆتەوە ناو ڕژێمی دژ بە کورد و بووە بە فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی لە شاری هەولێر– سەرچاوە: (شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شار و شاخ 1974–1980، ل275–276). مەلا عوزێری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، لە ناوەڕاستی ساڵی هەشتاکاندا فەوجی جاشانی وەرگرت، هەم لە سەردەمی فەرماندەیی مەفرەزەی تایبەتی ئەمنی سەربە مولازم محەمەدی قوشتەپە، هەم لە

سەردەمی سەرۆک جاشێتی فەوجی (130)ی جاشە سووکەکان، لە هەولێر وەکو یەکێک لە کوردە هەرە خۆفرۆش و دڵسۆزەکانی بەعس و سەدام و دژ بە نەتەوەکەی خۆی ناسراوە. مەلا عوزێر شێخانی، لە رێکەوتی (9.8.1981)دا، ئەنوەر عومەر سالّح غائب ناسراو بە دکتۆر پەروەری دەستگیرکرد، کە سەربە رێکخستنە نهێنییەکانی ئەوکاتی حزبی سۆسیالیستی کوردستان بوو، کە لە رێکەوتی (18.2.1982)دا بە حەوت ساڵ زیندانی کرا، بەڵام لە رێکەوتی (22.7.1982)دا بەر لێبووردنەکەی حەڤدەی تەموز کەوت و ئازادکرا. مەلا عوزێری جاش، لە ساڵی (1982)دا پێشمەرگەیەکی حزبی سۆسیالیستی کوردستانی بەناوی عومەر حەسەن حەمەد کەردزی لە گوندەکەی خۆی (کەردز) دەستگیرکردو، رادەستی ئەمنی قوشتەپە مولازم محەمەدی کرد، کە دواتر عومەر حەسەن کەردزی لە سێدارەدرا. هەر لە ساڵی (1982)دا مەلا عوزێر شێخانی، لە بۆسەیەکدا پێشمەرگەیەکی حزبی سۆسیالیستی بەناوی ئەنوەر محەمەد شێخان لە گوندی پیرداودی نێوان هەولێر – دیبەگە بە بریندارى گرت، کە بەهۆی سەختی برینەکەیەوە سەرەتا قاچەکانی ئیفلیج بوون، دواتر بەو برینەوە لە مانگی (12)ی ساڵی (1982) لە ئەمنی عامەی بەغدا گیانی پاکی بە کورد و کوردستان سپارد و شەهیدبوو. مەلا عوزێر شێخانی، بە هاوکاری لەگەڵ چەند سەرۆک جاش و فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە ئەمنی هەولێر، لە رێکەوتی (7.10.1982)دا لە گوندی سابلاخ لە بۆسەیەکدا پێشمەرگەو فەرماندەی کەرتی ئازا و ناسراوی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان نادر ئیسماعیل نادر ئەحمەد قەشقەیی ناسراو بە (نادر قەشقەیی) و محەمەد غەفور ئەحمەد مەنتک دووشیوانی فەرماندەی مەفرەزە لە تیپی (90)ی باواجی، حەمە سەعید حەمەدئەمین قەشقەیی، محەمەد مەحمود قادر و عوسمان عەلی قەشقەیی شەهیدکرد، لەگەڵ بریندارکردنی هەریەک لە خالید ئەحمەد و سیامەند حوسێن قەشقەیی. مەلا عوزێر شێخانی خاوەنی مەفرەزەی تایبەتی بەعس و عروبی سەدام، لە کاتژمێری یەکی نیوەڕۆی رۆژی هەینی، رێکەوتی (31.7.1982)دا، نۆ هەڤاڵی رێکخستنەکانی سەربە حزبی سۆسیالیستی کوردستانی لە گوندی

قوڵتەپە دەستگیرکرد و رادەستی ئەمنی هەولێری کردن کە بریتیبوون لە هەریەک لە: (1. ئەبوبەکر عومەر ئەحمەد سۆربەشی ناسراو بە دیار، کە لە ڕێکەوتی (18.1.1983)دا سزای لە سێدارەدانی بۆ دەرچوو، دواتر لە ڕێکەوتی (14.5.1985)دا لە بەغدا لە سێدارەدرا. 2. نەجمەدین مستەفا مەجید سۆربەشی ناسراو بە دیار، کە لە ڕێکەوتی (18.1.1983)دا سزای لە سێدارەدانی بۆ دەرچوو، دواتر لە ڕێکەوتی (14.5.1985)دا لە بەغدا لە سێدارەدرا. 3. خەلیل یوسف محەمەد سۆربەشی ناسراو بە خەلیل مام وسو دزەیی، کە لە ڕێکەوتی (18.1.1983)دا فەرمانی زیندانی هەتا هەتایەی بۆ دەرچوو، بە مەرجێک ڕەوانەی (قافات) بکرێت، کە سزایەکە بەدرێژایی مانەوە لە زیندان دیدەنی خزم و کەسی لێ قەدەغە دەکرێت. خەلیل مام وسو بەر لێبووردنی گشتی (6.9.1988) کەوت، بەڵام دواتر لە ڕێکەوتی (20.3.1989)دا ئازادکرا. 4. سەڵاح عەبدولقادر مەلا ئیسماعیل دیبەگەیی، لە ڕێکەوتی (18.1.1983)دا فەرمانی زیندانی هەتا هەتایەی بۆ دەرچوو، بە مەرجێک ڕەوانەی (قافات) بکرێت، بەڵام بەر لێبووردنی گشتی (6.9.1988) کەوت، ئەوەبوو دواتر لە ڕێکەوتی (20.3.1989)دا لەگەڵ خەلیل مام وسو بەیەکەوە ئازادکران. 5. فەرهاد حوسێن سوڵتان سۆربەشی، لە ڕێکەوتی (18.1.1983)دا فەرمانی زیندانی حەوت ساڵی بۆ دەرچوو بەمەرجێک ڕەوانەی قافات بکرێت، بەڵام بەر لێبووردنی گشتی (6.9.1988) کەوت، ئەوەبوو دواتر لە ڕێکەوتی (20.3.1989)دا لەگەڵ ئەو دوو هەڤاڵەی سەرەوەدا ئازادکران. 6. محەمەد عەبدولڕەحمان حەمە شەریف دیبەگەیی ناسراو بە مام ئاراس. مام ئاراس، لە ڕێکەوتی (18.1.1983)دا لە دادگا بێتاوان دەرچوو، چونکە دانی بەهیچ شتێکدا نەنابوو، ئەوەبوو دواتر لە ڕێکەوتی (23.1.1983)دا لەگەڵ ئەو هەڤاڵانەی خوارەوە ئازادکرا. مام ئاراس هەم لە ڕێکخستنەکانی سۆسیالیست و خۆنیشاندانەکانی ساڵی (1982)ی هەولێر ڕۆڵ و جێ پەنجەی دیاربوو، هەم لە پێشمەرگایەتی لەناو ریزەکانی حزبی سۆسیالیست و دواتریش یەکێتیی نیشتمانیی کە فەرماندەیەکی ئازا و نەترس بووە لە هەموو شەڕەکاندا. 7. عەبدوڵڵا کاکەمین ڕەسوڵ، لە دادگا بێتاوان دەرچوو و

ئازادکرا. 8. روار عوسمان ئیسماعیل سۆربەشی، لە دادگا بێتاوان دەرچوو و ئازادکرا. 9. قادر عوسمان ئیسماعیل سۆربەشی، لە دادگا بێتاوان دەرچوو و ئازادکرا). مەلا عوزێر هەر لە ساڵی (1982)دا نەجیبە خانی هاوسەری مامۆستا موحسین عوسمان حەمەد، پێشتر کادیری سیاسی و بەرپرسی ڕێکخستنی ناو هێزی پێشمەرگەی حزبی سۆسیالیستی کوردستان و ئێستا ئەندامی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و بە پلەی لیوا پۆستی بەڕێوەبەری گشتیی ڕەگەزنامەو پاسپۆرت و نشینگەی کوردستانی هەیە لە شاری سلێمانی، دەستگیرکردو ڕادەستی ئەمنی هەولێری کردو، دواتر نەجیبە خان ڕەوانەی زیندانی فوزەیلیە – (الفضيلية)ی تەنیشت (بغداد الجديدة – المشتل) کرا لە بەغداو، ماوەیەک لەوێ مایەوە، ئەوەبوو دواتر ئەو ژنانەی منداڵیان هەبوو ڕەوانەی عەرعەری سەر سنووری وڵاتی سعودیەی عارەبی کران کە نەجیبە خان یەکێک بووە لەوان. مەلا عوزێری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، لە سەرەتای ساڵی (1982)دا خزمێکی سەید کاکە سەید ئیسماعیل سەید عومەر ناسراو بە (سەید کاکە)ی پارتی و ئەندامی پەرلەمانی کوردستانی خولی پێشووی دەستگیرکرد، بەناوی سەید ئیسماعیل عەبدولحەمید دانیشتووی گوندی چاڵەگردەی سەربە شارۆچکەی قوشتەپە، کە بە (3) ساڵ زیندانی سزادرا، پاشان لە ڕێکەوتی (17.7.1982)دا بەر لێبووردنی گشتی کەوت و لە ڕێکەوتی (22.7.1982)دا ئازادکرا. مەلا عوزێر شێخانی نۆکەر و پیاوی سەدام، لە ڕێکەوتی (18.11.1982)دا دوو پێشمەرگەی ئازاو جەربەزەی حزبی سۆسیالیستی کوردستانی لە نێوان هەولێر – دیبەگە لە نزیک گوندی منارە شەهیدکرد بەناوەکانی کاکەزیاد حەسەن عەزیز هەینی کەردزی و خەسرەو ئیسماعیل ساڵح کەردزی. هەرچی سەربارەت بە شەهیدکردنی (11) پێشمەرگە و بریندارکردنی (9) پێشمەرگەی تری حزبی سۆسیالیستی کوردستان لە کۆی (23) پێشمەرگەدا، لە کاتژمێری (9)ی شەوی ڕێکەوتی (15.1.1983)ی گوندی بیرەعارەبان، زانیارییەکانم لە کادیرێکی سیاسی و پێشمەرگەیەکی دێرینی ئازاو تێکۆشەری حزبی سۆسیالیستی کوردستان بەناوی نامیق ڕەسوڵ

ئەحمەدی برازای مامە غەفە وەرگرتووە، کە ئێستاکە جێگری مەڵبەندی سێی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانە لە هەولێر. لەگەڵ نامیق رەسوڵ ئەحمەد غەزاڵ، هەم خەڵکی ناوچەیەکین و هەم چەند ساڵێک هاوپۆلی یەکتر بووینە لە خوێندن، کە بەمشێوەیە کارەساتی شەهیدکردنی ئەو پۆلە پێشمەرگەیەی حزبی سۆسیالیستی بۆ گێڕامەوە: (ئێمە ژمارەمان بیست و سێ پێشمەرگە بوو، سەربە هەرێمی حەوتی قەرەچوغ بووین، کە فەرماندەکەمان مام غەفوری مامم بوو (غەفور ئەحمەد غەزاڵ). لە شەوی (15.1.1983) بەڕێکەوتین لە گەڕەشێخان بەرەو هەردوو دۆرەزە و لە جادەی کەرکوک پەڕینەوە، نیازمان وابوو بەرەو گوێڕ بڕۆین بۆ لێدانی مونەزەمەی حزبی بەعس لە گوێڕ، کەم کەمە بارانیش دەباری، ئێمەش بە پێیان بووین و بەرەو گوندی بیرەعارەبان دەڕۆیشتین. کاتێک گەیشتینە نزیک گوندی بیرەعارەبان و کاتژمێر نۆی تەواو بوو. لە ناکاو لە هەموو لایەک بووە دەستڕێژی تەقەی دوژمن لێمان و شەڕ دامەزرا. لە یەکەم دەستڕێژی چڕو سەختی دوژمندا زۆربەمان پێکراین، هەندێک شەهید و هەندێکمان زامدار بووین. ئێمە بە بریندارییەکەوتینە بەرگری و شەڕ گەرم بوو. شەڕێکی زۆر سەخت بوو، شەڕی مان و نەمان دەکرد، پێشمان وابوو دەرچوونمان زۆر ئەستەمە، بەڵام بیروباوەڕمان بەهێز بوو، چونکە شەڕ شەڕی بیروباوەڕ بوو. بڕیارماندا تا دوا هەناسە و دوا فیشەک بەرگری بکەین، دوای شەڕێکی زۆر سەختی چەند کاتژمێری یازدە شەهیدمان داو دوازدە کەسیشمان دەرباز بووین، بەڵام لەو دوازدە کەسە نۆ بریندارمان هەبوو، واتە تەنیا سێ کەس لەو بۆسەو شەڕەدا بێ زیان دەرچوون. شەهیدەکانمان بریتیبوون لە: رەمەزان عەبدوڵڕەحمان ئەحمەدی ئامۆزام. ئیسماعیل نورەدین فەتاح – کوڕی ئامۆزام لە دایکییەوە. ئیسماعیل عەبدوڵڵا قادر قوڕشاغڵوویی. رەحمان ئیسماعیل عەباس سەید عوبێدی (رەحمانی سمایل نۆبەتدار). سالم عومەر رەسوڵ تەلەلخێمی. رەشاد ئەحمەد عەبدوڵڵا بەردێنەیی. موزەفەر عوسمان بیرەبەرازەیی (ساڵح). ئەکرەم مەولود قادر سۆربەشی. رەمەزان محەمەد چۆلی باداوەیی. شێرکۆ هەینی سەعید پیرداودی (شێرکۆی مرور، ناسراو

بە هێمن). نوری محەمەد رەحمان دارەخورمایی. هەروەها بریندارەکان: غەفور ئەحمەد غەزال (مام غەفوری مامم)، فەرەیدونی مامە غەفوری ئامۆزام، خۆم (نامیق رەسوڵ ئەحمەد)، جامی شێخ عومەر عەلی عەلیاوەیی، فازل ئەحمەد رەسوڵ، خالید سەعید پیرداودی (مامی شەهید شێرکۆ هەینی سەعید پیرداودی)، عەلی حوسێن عەوێنەیی، عەلی قازیخانەیی و جەوهەر عوسمان عەبدوڵڵا وەسمان قوڕشاغڵوویی). جەوهەر عوسمان عەبدوڵڵا قوڕشاغڵوویی، کە لە شەڕی بیرەعارەبان بە بریندارى کەوتە بەردەست و دواتر لە ڕێکەوتی (21.9.1983)دا لە دادگای بەناو شۆڕشەکەی سەدام و عەواد حەمەد بەندەر سزای زیندانی هەتا هەتایەی بۆ بڕدرایەوە، لە زیندان لە ڕێکەوتی (4.6.1987)دا یەکترمان ناسی و بەیەکەوە بووین. پاشان جەوهەر عوسمان عەبدوڵڵا بەهۆی لێبووردنی گشتی ژمارە (736-737)ی ڕێکەوتی (6.9.1988)ی سەدام لە ڕۆژی (21.9.1988)دا ئازاد کراو، ئێستاکە لە شارۆچکەی چەمچەماڵ دەژیت (دەرسیم). نامیق رەسوڵ ئەحمەد غەزاڵ لەسەر قسەکانی بەردەوام بوو و گووتی: (بەڵام دوای چەند ڕۆژێک نامەیەکی مەلا عوزێر شێخانی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ئەمن گەیشتە مام غەفور و خۆم ڕابەری سیاسی هەڕێم بووم نامەکەم خوێندەوە. مەلا عوزێر لە نامەکەیدا نووسیبووی کە ئەو لە بۆسەکەدا لەگەڵ نەبووە، هەرچەندە داوایان لێکردووە، بەڵام بە بیانووی مردنی خوشکێکیەوە نەهاتووە. مەلا عوزێر لە نامەکەدا نووسیبووی کە بۆسەکە پێکهاتبوو لە شازدە جاشی جەلال پیربااڵ قۆڕیتانی و شانزدە ئەمنی قوشتەپە بەسەرپەرشتی مولازم محەمەدی بەڕێوەبەری ئەمنی قوشتەپە، ناوی هەر شازدە ئەمن و شازدە جاشەکەشی نووسیبوو. هەتا ئاماژەی بەوەش کردبوو کە هێزێکی تریش هەبووە لە نزیک بۆسەکەوە، جگە لەو هێزە (32) کەسەی کە ئەمن و جاش بوون بۆسەکەیان دانابووەوە، ناوی حاجی مەولود حەمەد مەولود شێخانی برایی و چوار جاشی تری نووسیبوو کە سەربە حاجی مەولودی برای بووینە، واتە لە مەفرەزەکەی مەلا عوزێر خۆی بووینە، بەڵام مەلا عوزێر خۆی لەگەڵ بۆسەکەو هێزەکەدا نەبووە و

مەڵا عوزێر تاوەکو ئێستاکەش کۆپی ئەو نامەیەی کە ناردبووی بۆ مامم لای خۆی هەڵیگرتووە). فەوجی ژمارە (130)ی مەلا عوزێر شێخانی بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (4+8)ی کردووە. مەلا عوزێر حەمەد مەولود شێخانی، بەشداری شاڵاوی ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی شوان، قەرەهەنجیرو دەشتی کۆیەی کردووە، واتە بەشداری شاڵاوی ئەنفالی (4)ی کردووە، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)ی بادینانداو – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). مەلا عوزێر حەمەد مەولود شێخانی بۆ لاپەڕە (17)ی ڕۆژنامەی ئاوێنە، ژمارە (128)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (1.7.2008)، بەمشێوەیە دەدوێت: (ئەو سی و سێ کەسەی کە ڕاکردووی سەربازی بوون بۆماوەی نزیکەی سێ مانگ لە ماڵی من بوون، بەڵام ڕاپۆرتێکیان لەسەر من دابووە ئەمن، فەرمانگەی ئەمن بانگیان کردم و پێیان گووتم کۆمەڵێک ڕاکردووی سەربازی لە ماڵەکەتدا هەیە، دەبێت ڕادەستیان بکەیت. بەڵام نەمبردن بۆ ئەمن ڕادەستی کەرتی ئەفواجم کردن و نووسراوم بۆ وەرگرتن، پاشان ڕەوانەی ماڵی خۆیانم کردنەوە. من ئەوکات لەوێ نوبووم، دوای هەژدە ڕۆژ فەرمانگەی ئەمن لەدوای ناردبوون و هەموویانی بێسەرو شوێن کردن). ناوی هەندێک لەو سی و سێ کەسەی هەردوو گوندی سێگرتکان و نێرەگین، کە لە ڕێگای مەلا عوزێر شێخانییەوە ڕادەستی بەعس کراونەتەوە، بریتیین لە: (دارا مە محەمەد نێرەگینی. دەرویش مەلا محەمەد نێرەگینی. عەبدوڵڵا مەلا محەمەد نێرەگینی، کە هەرسێکیان بران پێشتریش باوک و دوو برای تری پێشمەرگەیان بەناوەکانی سلێمان مەلا محەمەد نێرەگینی و قاسم مەلا محەمەد نێرەگینی ناسراو بە هاوڕێ قاسم کرێکار شەهید ببوو(شەهید سلێمان مەلا محەمەد نێرەگینی لە ڕێکەوتی (4.4.1985)دا لە گرتنی چوار ڕەبیەی سەر ڕێگای کۆیە – هەولێر شەهید دەبێت و هاوڕێ قاسم کرێکاری کادیری کۆمەڵە و پێشمەرگەی تیپی (86)ی دەشتی هەولێریش، لە ڕێکەوتی (13.5.1985)دا لە گوندی سماقە شەهید بووە – سەرچاوە:

ڕێباز، قەندیل بەغدای هەژاند، بەشی یەکەم و دووەم، ل 318+331).
ئارام عومەر حاجی مەلا سێگرتکانی، برینپێچ. فەوزی عومەر حاجی مەلا سێگرتکانی. ئیسماعیل حەمەد سمایل سێگرتکانی. عەبدوڵڕەحمان ئەحمەد محەمەد سێگرتکانی. عەبدولکەریم خدر عەزیز بایز ئاغایی. سابیر سەعدی محەمەد ڕەسوڵ قەمبەری. ئازاد عومەر عەبدولقادر ئۆمەرگومبەتی. حاتەم ئەحمەد محەمەد (سماقولی گرتک). سابیر محەمەد قادر سماقەیی. جەوهەر سەعید نێرەگینی. حەیدەر سەعید نێرەگینی. یاسین سالّح نێرەگینی. کەریم خدر). مەلا عوزێر حەمەد مەولود، سەرۆک جاشی فەوجی (130)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (229)ی لە لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ. مەلا عوزێر، سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانەو لە کۆیە نیشتەجێیە.

131. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ ئەنوەر محەمەد ڕەزا مەحمود جاف (لەک)، عاسم جاسم ڕەحمان هۆرمزیار، فەرماندەی سریە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+3). سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو، هەروەها وەرگرتنی بەناو میدالیای ئازایەتی لە پاداشتی هەردوو ئەنفالەکەدا لە سەدامی دیکتاتۆرەوە – سەرچاوە: (هەردوو ڕۆژنامەی (ئەلسەورە، ژمارە (6523)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)و ژمارە (6536)، ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + (وەرگرتنی بەناو مەدالیایەکی تری ئازایەتی (مەدالیای ناپاکی و خۆفرۆشی) بەگوێرەی ڕۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3907)ی ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (23.11.1988)، ل2). سەبارەت بە ئەنفالی سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). جاشێکی ئەو فەوجە بەناوی ئەحمەد شێخ ڕەشید دەڵێت: (بەشداریمان لە شەڕی کەرتی ماوەت کردوو لە ئەنفالدا سەرکەوتنێکی گەورەمان بەدەست هێناوە – هاوکاری، ژمارە (965)، ڕۆژی دووشەممە، (11.4.1988). سەرۆکجاش ئەنوەر محەمەد ڕەزا، بەگوێرەی مەرسومێکی کۆماری، کە لە ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە

(6754)ی رۆژی چوارشەممە، ریکەوتی (23.11.1988)دا لە لاپەڕە (3)دا بڵاوکراوەتەوە، مەدالیایەکی بەناو ئازایەتی (مەدالیای خۆفرۆشی و کوردکوژی) لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە. هەروەها ئەنوەر محەمەد رەزا مەحمود جاف (لەک)، فەرماندەی فەوجی (131)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو. ژمارە (155)ەیە لە لیستی داواکراوەکان.

132. سەرۆک جاشی فەوج، ئاکۆ عەباس بایز مامەند ئاغای سەرکەپکان، جێگری سەرۆک جاشی فەوج حارس حەسەن، بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (4)دا. ئێستا سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانە. سەبارەت بە ئەنفالی چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162).

133. سەرۆک جاشی فەوج، فەخری ئیسماعیل عەبدولقادر ئاغا ڕەژیگەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەدنان تەحسین ڕەژیگەری و فەرماندەی فەوج نەقیب شاکر حوسێن گاتع. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+5+8)ی کردووە - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (995)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (4.8.1988)، ل3، کە سەرۆک جاشی فەوج باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەکات لە ئەنفالەکانی یەک، دوو، پێنج و شەڕی هێزی پێشمەرگەی کوردستان لە سەنگاو، دێرەلوک، شێلادزێ، بێگوڤاو ئەتروش-دا). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا - سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ریکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دووەا، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەروەها فەخری ئیسماعیل عەبدولقادر، فەرماندەی فەوجی (133)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (113)ی دوارەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

134. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود محەمەد ئەمین حەمە سالّح (حاجی مەحمود حەمەد ئەمین حەمە سالّح کەریم سێبیرانی). بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). مەحمود حەمەئەمین حەمەسالّح، سەرۆک جاشی فەوجی (134)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (407)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

135. شێخ جەلال شێخ نەجمەدین شێخ کەریم سالّەیی (شێخ جەلال سالّەیی)، سەرۆک جاشی فەوجی (135)، جێگری سەرۆک جاشی فەوج غالیب شێخ جەلال نەجمەدین شێخ کەریم سالّەیی و فەرماندەی فەوج مولازمی یەکەم فەوج سەفوان زامن محەمەد هەزاع. هەروەها جەوهەر خدر شوان بندیان، هەم جێگری فەوجی (135)و هەم فەرماندەی کۆمەڵ (ئامر مجموعة) بووە لەو فەوجەدا. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە شالّاوی ئەنفالەکانی (1+2+4+5+6+7)ی کردووە. جەوهەر خدر شوان بندیان، کە لە شەڕی ناوخۆ لە کانی قرژالّەدا کوژراو ئەندامێکی بەرزی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، تەلەفزیۆنی گەلی کوردستان – کەناڵی هەولێر لە سالّیادی کوژرانیدا لە ئێوارەی ڕێکەوتی (20.2.2009)دا، یادی کردەوەو دوو ئەندامی سەرکردایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەناوەکانی مەناف نادر قادر (سەفین مەلاقەرەیی)و عوسمان عەبدوڵڵا قادر (عوسمان بانیمارانی) کە ئێستاکە هەردووکیان بەرپرسی بالّای بزووتنەوەی گۆڕانی سەربە نەوشیروان مستەفان، باسی خەباتی جێگری سەرۆک جاشەکەیان کردو، بەگوێرەی ڕاگەیاندنەکەی چاودێری کوردۆساید تەلەفزیۆنی گەلی کوردستان–یش بنەماڵەی شەهیدێکی (ی. ن. ک)ی بە ناپاک ناوبرد، کە کوڕەکەیان بەر لە شەهیدکردنی ئەندامی یەکێتیی خوێندکاران بووەو لە ڕێکەوتی (27.4.1988)دا بەدەستی تاوانبار جەوهەر بندیان شەهیدکرابوو – سەرچاوە: (تەلەفزیۆنی گەلی کوردستان/ هەولێر – جاشێکی تاوانکار دەکەنە شەهیدێکی قارەمان – بەیاننامەی ڕێکخراوی چاودێری

کوردۆساید – چاک 24.2.2009). بەگوێرەی بەیاننامەکەی ڕێکخراوی چاک فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی دوو و سێیان کردووە، هەروەها بەگوێرەی گەواهینامەی فەرماندەی فەوج مولازمی یەکەم سەفوان زامن محەمەد هەزاع، فەوجی (135) بەشداری ئەنفالەکانی سەنگاو (ئەنفالی دوو) ئەنفالی دەشتی کۆیە (ئەنفالی چوار)یان کردووە. شێخ جەلال شێخ نەجمەدین سالّەیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی شوانو دەشتی کۆیەی کردووە، واتە ئەنفالی (4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالّاوی ئەنفالە بەدناوەکانی (5+6+7)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی بنکەی هەوالّگری باکوور بۆ هۆبەی سێی ئیستیخبارات بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). هەروەها جەلال شێخ نەجمەدین کەریم سالّەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (135)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (317+189)ی دراوەتێ واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی داواکراوەکان. بەڵام ئەو ڕاوێژکارە لە ژیاندا نەماوەو مردووە، کەچی غالیب شێخ جەلال ئێستاکە سەربە پارتی پارێزگارانی (محافزین)ی کوردستانی سەربە نەجمەدین عومەر ئاغای سوورچییە.

136. سەرۆک جاشی فەوج، مستەفا محەمەد خدر بابەکر ئاغا پشدەری. مستەفا پشدەری، دوای ڕاپەڕین چۆتە ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان. هەروەها شەریف مەحمود شەریف جاف (شەفەی خاتون)، وەکو سەرۆک

جاشی فەوجی (136) ناوی هاتووە – سەرچاوە: (نوروز العراق، الجزء السادس، ئۆکتۆبەری ساڵی 1988، ل71).

137. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی، بەشدارییان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+7). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دوو، سێدا، سەرۆک جاشی فەوج شێخ مەحمود باسی بەشداریکردنیان دەکات لە شاڵاوی هەر سێ ئەنفالەکەدا – سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل32 + رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (966)، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی 14.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی چواردا، سکاڵای لەسەرە لە لایەن دانیشتوانی ئەو ناوچانەی کە ئەنفالی چواری تێدا ئەنجام دراوە. شێخ مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی قەرەداغ و ئاغجەلەری کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (2+4) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسول، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل166). هەروەها بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. شێخ مەحمود سەید گوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی (137)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (400)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

138. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ ڕووناک ئیبراهیم مەدحەت داودی، سەربەست ئیبراهیم مەدحەت داودی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج، مولازم ماهیر عەبدلڕەحمان فەرماندەی فەوج، مولازم حوسێن ڕەحیم سبهان ئەفسەری ئاراستەکردنی رامیاری / ضابط التوجيه السياسي، سالار حەمید داودە و عومەر حاجی ساڵح، فەرماندەی سریە. عومەر ساڵح ڕۆغزایی (عومەر حاجی ساڵح دەرویش ڕۆغزایی) فەرماندەی سریە، کە ئێستاکە سەربە (یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)ە، بە قسەی خۆی برایەکی

خۆی، چەندین ئامۆزا، کۆمەڵێک خزم و ناسیاوی خۆی بەناوی لێبووردنەوە رادەستی هەواڵگری توزخورماتوو کردووە، کەچی ئەوان فێڵیان لێکردووەو ئەنفالیان کردوون – سەرچاوە: (ئەنفالستان، ژمارە (4)، ڕێکەوتی (14.4.2007)، ل34). عومەر حاجی سالّح دەڕوێش، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی سەرقەڵا، کەرکوک، نەوجول، دووزو کفری کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239). عومەر حاجی سالّح ڕۆغزایی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (211)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. فەوجی شێخ ڕووناک داودی سەرۆک جاشی فەوجە سووکەکان بەشداری کردووە لە هەریەک لە شالّاوی ئەنفالەکانی (2+3+4+5+6+7). هەر سەبارەت بە بەشداریکردنی فەجی شێخ ڕوناک ئیبراهیم لە ئەنفالی دوودا – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (961)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (28.3.1988)، ل5، زکریات محەمەد حەسەن، هاوکاری سەردانی مەڵبەندی فەجی (138)ی کرد لە کەرتی چەمچەماڵ). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی دوو، سێ و چواردا، سەرۆک جاش شێخ ڕوناک، باسی بەشداری فەوجەکەیان دەکات لە هەر سێ ئەنفالی ناوبراودا – سەرچاوە: مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل49، سەرچاوە: ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (975)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (16.5.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی چواردا لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا هاتووە کە (هێزەکانی بەعس بە سەرپەرشتی عەقید نعمەت غەریب عەبدوڵڵا و بەشداری هێزەکانی دووهەم، ڕەتڵی دەیەمین، فەوجی (138)، فەوجی (47)و پۆلێک لە هێزە تایبەتییەکان پەلاماری ناوچەی شوان (شیوەسوور، کەژە خاڵخاڵ، تەکمان باغ، ئۆمەرمەندان، کارێزە)یان داوەو دواتریش بەرەو کەرتی کۆیە بۆ ناوچەی جلمۆرد، چنارۆک و دارەقوتە هەنگاویان ناوە – ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (975)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (16.5.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی

(5+6+7)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق11365/3)ی بنکەی هەواڵگری شیمالی بۆ هۆبەی سێی ئیستیخبارات لە ڕێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە سەرکردایەتی فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). شێخ ڕوناک ئیبراهیم داودی، سەرۆک جاشی فەوجی (138)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (190)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

139. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد عەلی ئاغا حەسەن زەنگەنە. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (3)دا. سەبارەت بە ئەنفالی سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156).

140. سەرۆک جاشی فەوج، هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری و جێگری سەرۆک جاشی فەوج خدر عەلی شێخ و یاریدەدەری ڕاوێژکار محەمەد هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (4+5+6+7). هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی دەشتی کۆیەو سورداشی کردووە، واتە ئەنفالی (4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدوڵڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). سەبارەت بە ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل166).

141. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدوڵڵا عەزیز یوسف، بە (615) جاش لەگەڵ تیپی (35)ی سوپای بەعس بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی 5220-5228).

142. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد سالّح میرخان بەرواری و جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەبدولعەزیز سەعید سلێمان و ڕەفیق محەمەد یوسف ڕازگری ڕێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی لە فەوج و موئەیەد سەعید سارکی فەرماندەی سریە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

143. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد ئەحمەد ڕەشید حەمەد سلێڤانی، کە لە ڕێکەوتی (14.5.1987)دا لە دەڤەری زرێزەی کەرتی باتوفەدا کوژراو، جاسم شێخ محەمەد ئەحمەد ڕەشید حەمەد سلێڤانی، شوێنی ناوبراوی گرتەوە، حەسەن نەجم سلێمان سلێڤانی و عەبدولکەریم سەعید محەمەد سلێڤانی جێگری سەرۆک جاشی فەوج بووینەو، مولازم زەنون حەماش سالّح فەرماندەی فەوج و بەشیر سەعید عەبدولڕەحمان فەرماندەی سریە، بەشداریان لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+7+8)دا کردووە. فەوجی (143)ی جاشە سووکەکان لە ڕێکەوتی (16.10.1986)دا دامەزراوەو بەشداری تەواوی ئەنفالەکانی کردووە – سەرچاوە: (لێدوانی جاسم شێخ محەمەد ئەحمەد ڕەشید، جێگری سەرۆک جاشی فەوج بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1017)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (20.10.1988)، کە خۆی باسی ئەوە دەکات بەشداری تەواوی ئەنفالەکانیان کردووە). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا، بە (225) جاش لەگەڵ تیپی (7)ی میلیشیای شومی بەعس و لە ڕەتڵی حەوتدا، بەشداریان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). ئەوەشیان ئەگەر زێباری بێت، ناوی ژمارە (161)ە لە لیستی داواکراوەکانی دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق، چونکە نووسراوە جاسم محەمەد زێباری.

144. سەرۆک جاشی فەوج، .

145. سەرۆک جاشی فەوج، دژوار فەیسەڵ محەمەد عەبدولعەزیز مزوری. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8). سەبارەت بە

بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

146. سەرۆک جاشی فەوج، تاهیر عەلی مستەفا زێدبەگی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج شێخ حاجی مستەفا تاهیر عەلی زێدبەگی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. فەوجی تاهیر زێدبەگی لە ساڵی (1986)دا دامەزراوە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

147. سەرۆک جاشی فەوج، ئیبراهیم کانەبی باڵو ئاغای پشدەری و جێگری سەرۆک جاشی فەوج محەمەد کانەبی باڵو ئاغا. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). ئیبراهیم کانەبی باڵو ئاغا، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی رانیەو قەڵادزێی کردووە، واتە ئەنفالەکانی (5،6،7)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). لە کۆتایی ساڵی (1988)دا شەش کەس لەو کەسانەی کە پێشتر لە رێکەوتی (3.9.1988)دا لەگەڵ عەباسی بایزی باڵو ئاغای سەرۆک جاشی فەوجی نەوەد و یەک بەرەو ئێران رۆیشتبوون لەسەر دەستی ئیبراهیم کانەبی باڵو ئاغای ئامۆزای ناوبراو گەڕەنتی ئەو گەڕانەوە لای ئیبراهیم کانەبی و باوەشی رژێم، بەگوێرەی قسەی بنەماڵەی ئەو شەش کەسە مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی داوایکردن و، ئیبراهیم کانەبی ئاغا ڕەوانەی کردن، بەڵام هەر شەشیان گیران و دواتر بەگوێرەی نووسراوی رێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور، ژمارە (ش3/ق3/324)ی رێکەوتی (23.2.1989)، کە بە واژۆی بەڕێوەبەری ئەو دەزگایە عەقید روکن وەلید نایف شبیب ئاراستەی فەرماندەیی نووسینگەی رێکخستنەکانی باکوور – سکرتاریەت کراوە، فەرمانی لە سێدارە دان لە رێکەوتی (23.2.1989)دا بەسەر ئەو شەش کەسەدا جێبەجێ کراوە: (قادر خدر حەمەد، شێخ مەعروف شێخ ئیسماعیل،

حاجی ئاغا بایز بالّو، محەمەد عەبدوللّا عەلی، خالید ئەسعەد عەبدوللّا و عەبدوللّا ئاغا عەبدوللّا). هەروەها ئیبراهیم کانەبی بالّو ئاغای سەرۆک جاشی فەوج و محەمەد کانەبی بالّو ئاغای جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (147)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارایانەوە لە شالّاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو، ژمارە (289+125)یان دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ئیبراهیم کانەبی بالّو، ئێستاکە لە هەولێرە و سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

148. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد عەلی رەسوڵ بێکەڵوێی ناسراو بە (محەمەد بچکۆڵ). فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە شالّاوی ئەنفالەکانی (1+2)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً، سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). هەروەها محەمەد عەلی رەسوڵ، فەرماندەی فەوجی (148)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (119)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

149. سەرۆک جاشی فەوج.

150. سەرۆک جاشی فەوج، زاهیر تۆفیق تاهیر غەفوری کۆیی و جێگری سەرۆک جاش سابیر تۆفیق تاهیر غەفوری کۆیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالّاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالّاوی ئەنفالەکانی یەک و دووداً – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی رۆژی سێشەممە، رێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە6). زاهیر تاهیر تۆفیق کۆیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی هەریەک لە شوان، قەرەهەنجیر، کەرکوک و دەشتی کۆیەی کردووە، واتە ئەنفالەکانی (3+4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی

ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). زاهیر تۆفیق تاهیر غەفوری، سەرۆک جاشی فەوجی (150)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (270+335)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

151. سەرۆک جاشی فەوج، نەقیب عەبدوڵڵا حەسەن سالّح بابان رەنگینەیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالّاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا - سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). عەبدوڵڵا حوسێن سالّح بابان، بەگوێرەی نامەی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، ژمارە (501/3/ا)ی ڕێکەوتی (13.2.1989)، بڕێک پارەیان وەکو خەڵاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، 139-140)، وەرگرتنی ئەو خەڵاتە بەڵگەی بەشداریکردنی راوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا. هەروەها نەقیب عەبدوڵڵا حەسەن سالّح، سەرۆک جاشی فەوجی (151)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (152+204)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی داواکراوەکان.

152. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر بەشار سالّح ئاغا سندی (ئەندامی ئەنجومەنە کارتۆنییەکەی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی) و جێگری سەرۆک جاشی فەوج رەشید بەشار سالّح ئاغا. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). عومەر بەشار سالّح سندی، سەرۆک جاشی

فەوجی (152)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (360)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

153. سەرۆک جاشی فەوج، وەهاب ڕەحمان محەمەد ئەمین زەنگەنە (وەهاب عەیشێ)، کە دوای ڕاپەڕین پەیوەندیکرد بە پارتی دیموکراتی کوردستان. وەهاب عەیشی، لە ڕێکەوتی (4.11.1985)دا دوو پێشمەرگەی قارەمانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی لەناو شاری هەولێر لە بەردەم فلکەی زەعیم نزیک بە گۆڕەپانی یاری (ستۆدیۆم – ساحەی مەلعەب)ی هەولێر شەهیدکرد بەناوەکانی شەهید کاوە حامید خەڵکی گوندی (مەعمەل ئۆمەران)ی قەراج، پێشمەرگەی تیپی (86)ی دەشتی هەولێر و شەهید مەغدید حەمید حەمەدئەمین خدر کە بە (غدۆل) ناسرابوو، پێشمەرگە لە تیپی (87)ی قەرەچوغ. شەهید غدۆل خەڵکی گوندی چەرتی سەربە شارۆچکەی دیبەگە بوو (گوندی چەرت گوندێکی سەربە دیبەگە بوو، بەڵام ڕژێمی بەعس بەگوێرەی فەرمانی کۆماری ژمارە (33)ی ڕۆژی (25.1.1976)دا ئەو گوندەو (30) گوندی تری سەربە هەمان شارۆچکەی جیاکردەوە و گوندی سەرگەڕان کە ناوەکەشی کرا بە قودس، کرا بە مەڵبەندی ناحیەیەکی نوێ و خرایە سەر قەزای دوبزی سەربە پارێزگای کەرکوک، هۆیەکەشی مەبەستی ئابووری بەدواوە بوو، چونکە ئەو (31) گوندە خاکەکەی پربوو لە نەوت). فەوجی وەهاب عەیشێ بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). وەهاب ڕەحمان حەمەدئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (153)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (392)ە لە لیستی داواکراوەکان.

154. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولقادر حاجی مەحمود، بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

155. سەرۆک جاشی فەوج، موحسین محەمەد یاسین دۆسکی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). موحسین محەمەد یاسین، سەرۆک جاشی فەوجی (155)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (376)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

156. سەرۆک جاشی فەوج، جەرجیس حەمید حەیدەر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها جەرجیس حەمید حەیدەر، سەرۆک جاشی فەوجی (156)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (315)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

157. سەرۆک جاشی فەوج، عیسمەت دینۆ سوندی زاخۆیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج شڤان عەبدولڕەحمان دینۆ سندی، ڕەفیق جەرجیس مەعروف رازگری ڕێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی سۆسیالیست لە فەوجی (157). فەوجی (157) لە ساڵی (1987)دا دامەزراوەو خاوەنی (2000) خاش بووە. ئەم فەوجە بەشداری کردووە لە هەریەک لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عیسمەت دینۆ سوندی زاخۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (157)ی جاشە سووکەکان، کە پێشتریش مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (1)ی هەبووە، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (362)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

158. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی عەبدوڵڵا عەلی، بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا –

سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی 5220-5228).

159. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد سەعید عەلی خورشید. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی 5220-5228).

160. سەرۆک جاشی فەوج، فەرحان ئەحمەد خدر خۆشناو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی 5220-5228).

161. سەرۆک جاشی فەوج، .

162. سەرۆک جاشی فەوج، سالح ئەحمەد حوسێن گەلالی و فەتاح ئاغا کانەبی فەرماندەی سریە. هەروەها باپیر هەمزە ئەویش وەکو سەرۆک جاشی فەوجی (162) ناوی هاتووە – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6559)، رۆژی هەینی، رێکەوتی 17.6.1988). فەوجی (62)ی سالح ئەحمەد حوسێن گەلالی لە رێکەوتی (1.6.1987)دا دامەزراوەو، بەشداریان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً، سەرۆک جاشی فەوج سالح ئەحمەد گەلالی، باسی بەشداری فەوجەکەیان دەکات بۆ رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (996)ی رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (8.8.1988) - سەرچاوە: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل32-33). سەبارەت بە ئەنفالی دوو - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالەکانی (5+6+7)دا، نووسراوی فەرمی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی بۆ شوعبەی سێی ئیستیخباراتی سەربازی کە لە رێکەوتی (28.6.1988)دا دەرچووە، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە رێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای

فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، ل5144). سەرۆک جاش سالّح ئەحمەد حوسێن، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی ڕۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای ناپاکی وەرگرتووە. هەروەها بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. سالّح ئەحمەد حوسێن گەلالّی، سەرۆک جاشی فەوجی (163)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (401)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. سالّح ئەحمەد گەلالّی، دوای ڕاپەڕین چۆتە ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.

163. سەرۆک جاشی فەوج، عەزیز شەریف عەزیز شینکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج مستەفا ئیبراهیم زەنگەنە.

164. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ محەمەد حەسەن عارەب خۆشناو، هەریەک لە عەبدوللّا خۆشناو، عوسمان عارف، عومەر محێدین خۆشناو، کاوە عەلی عەبدوللّا، مەجید سالّح عەلی خۆشناو و هیوا عەبدوللّا خۆشناو فەرماندەی سریە بووینە.

165. سەرۆک جاشی فەوج، عوسمان عەبدولڕەحمان فەتحوللّا شوانی. عوسمان عەبدولڕەحمان فەتحوللّا شوانی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاولاّتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە سالّی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەلّ ڕژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە. عوسمان عەبدولڕەحمان فەتحوللّا، فەرماندەی فەوجی (165)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی

بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (110)یە لە لیستی داواکراوەکان.

166. سەرۆک جاشی فەوج، سالار نەسروڵڵا قادر شانەدەری، ئەندامی ئەنجومەنە کارتۆنییەکەی یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی بووە. مەدالیایەکی بەناو ئازایەتی (لە راستیدا ناپاکی و کوردکوژی) لە قادسیەی دۆڕاوی سەدام تکریتی و حزبی بەعس وەرگرتووە – سەرچاوە: (پڕوپاگەندەی هەڵبژاردن بۆ ئەندامێتی ئەنجومەنە کارتۆنییەکەی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان، رۆژنامەی (العراق)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (29.8.1989). سالار نەسروڵڵا قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (166)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووە. سالار نەسروڵڵا قادر شانەدەری، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆماری ئێراق، مەدالیای بەناو ئازایەتی (خۆفرۆشی و بەکرێگیراوی) وەرگرتووە لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە شاڵاوە دڕندانەکانی ئەنفالدا. سەرۆک جاش سالار نەسروڵڵا قادر، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (397)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

167. سەرۆک جاشی فەوج، .

168. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی ئاوڕەحمان (ئەوڕەحمان) حەسەن گرگاشەیی، ناسراو بە (عەلی سەلما چوارتایی / عەلی چوارتایی)، عەبدوڵڵا ئیسماعیل خدر جێگری سەرۆک جاشی فەوج، مولازمی یەکەم نوعمە غادی فەرماندەی فەوج، مەجید ئاوڕەحمان حەسەن گرگاشەیی فەرماندەی سریە. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+4+6)یان کردووە – سەرچاوە: (ئەلسەروە، ژمارە (6692)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (22.9.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو عەلی ئەوڕەحمان حەسەن گرگاشەیی باسی بەشداری فەوجەکەیانی کردووە لە ئەنفالەکانی یەک، دوو، چوار، شەش و شەڕەکانی ماوەتو هەڵەبجە).

هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووداً، کە عەلی چوارتایی دەڵێت: (بەشداریییەکی تەواوو فراوانمان کردووە لەهەردوو ئەنفالی یەکەم و دووەم) - سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (974)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (12.5.1988) + (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) + سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو عەلی گرگاشەیی، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی رۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای ناپاکی وەرگرتووە. هەر سەبارەت بە بەشداری فەوجی عەلی سەلما چوارتایی، لە ئەنفالی (2)دا، بەگوێرەی پەرتووکی (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242)، عەلی سەلما، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی قەرەداغی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی دوو. عەلی سەلما چوارتایی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (282)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. هەروەها عەلی سەلما چوارتایی، بەناوە راستەقینەکەی (عەلی ئاوڕەحمان حەسەن)، فەرمانێکی تری دەستگیرکردنی لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بە ژمارە (357)بۆ دەرچووە. عەلی سەلما لە ساڵی (1991)دا کوژرا.

169.سەرۆک جاشی فەوج، .

170. سەرۆک جاشی فەوج، خدر فەتاح حوسێن قامیشەیی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەلی دەرویش قامیشەیی بووە، کە بەشداری لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+8)دا کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووداً - سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سەرۆک جاش خدر فەتاح حوسێن قامیشەیی، فەرماندەی فەوجی (170)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە،

بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (175)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

171. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر ئەحمەد عەلی جاف (عومەرە بچکۆل)، سەدیق ئەحمەد عەلی جاف، جێگری سەرۆک جاشی فەوج و جەلال حەمەدئەمین ئیسماعیل فەرماندەی سریە. عومەرە بچکۆڵی سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو بەشداریی کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+4). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)و، مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل39، کە راوێژکار عەمەر بچکۆڵ، باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیانی کردووە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەا). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە ئەنفالی چواردا، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162). عومەر بچکۆڵ، بۆ رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6523)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، بەمشێوەیە دەدوێت: (بەشداریکردنمان لە ئەنفالی دووەا بەشێکە لە وەفاداریمان بۆ سەرۆکی سەرکەوتوو سەدام حوسێن). سەرۆک جاش عومەرە بچکۆڵ، فەرماندەی فەوجی (171)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (111)یە لە لیستی داواکراوەکان. عومەر ئەحمەد عەلی جاف (عومەرە بچکۆل)، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە. عومەر ئەحمەد عەلی جاف، دوای راپەڕین چۆتە ریزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان.

172. سەرۆک جاشی فەوج، تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، هادی شاوەیس سەعید رۆژبەیانی و سالح شاوەیس سەعید رۆژبەیانی جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج و عەلی شاوەیس سەعید رۆژبەیانی فەرماندەی

سریە بووینە. تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، قادر فەرەج عەبدوڵڵا (قالە فەرەج)، حەمەی شێخ حەسەنی بەفراو، عاسی حەمە رەئوف و شێخ عوسمان ناوێک، کە هەر هەموویان پێشمەرگەی سەربە سەرکردایەتی کاتی پارتی دیموکراتی کوردستان (قیادة المؤقتة) بوون، لە رێکەوتی (23.7.1977)دا کادیری ووشیار و فەرماندە حەمە غەفور ئاغجەلەری لەگەڵ هەریەک لە ئەحمەد کەریم، ئەحمەد محەمەد، حەمید عەزیز، رەزا عومەر، رەمەزان سەعید و عەبدوڵڵا تۆفیق)یان لە گوندی کانی بی دەشتی کۆیە لە خەودا شەهید کردو کۆپتەری بەعس هات و سێ تاوانبارەکەی دەربازکردو، تەرمی حەوت شەهیدەکەشی برد. هەریەک لە قادر فەرەج عەبدوڵڵا (قالە فەرەج) فەرماندەی مەفرەزەی ژمارە (49) و تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی فەرماندەی مەفرەزەی ژمارە (50)ی سەربە رێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور (منظومة الأستخبارات المنطقة الشمالية)یان بۆ دەرچوو لە کەرکوک. سەرۆک جاشی سووک تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، فەرماندەی ئەوکاتی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (50)ی سەربە ئیستخبارات بە هاوکاری تاوانبار عاسی رەئوف تۆفیق، فەرماندەی یەکێک لە مەفرەزە تایبەتییەکانی سەربە ئیستخبارات، توانیان لە رێکەوتی (31.1.1978)دا لە گوندی (تەنگی سەر)ی ناوچەی قەرەداغ، سکرتێری کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان (شاسوار جەلال شێخ سەعید – ئارام) شەهید بکەن. عاسی رەئوف تۆفیق دواتر لە رێکەوتی (17.5.1982)دا لە داستانی حەمک لەلایەن قارەمانانی کەرتی چواری جەباری مامە ریشەی تیپی (57)ی سەگرمەی سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەسزای رەوای خۆی گەیەنراو کوشتیان، لەم داستانەدا کە جاشەکانی تەحسین شاوەیس و قالە فەرەجیش بەشداربوون سێ پێشمەرگەی قارەمانی کەرتی چواری جەباری بەناوەکانی (عەلی کەریم تەپەکۆرەیی ناسراو بە عەلە رەش، ستار باوەفەتی و ئەحمەد عەبدولڕەحمان عومەری ناسراو بە هاوار کەرکوکی شەهیدبوون و ئازاد بیلال خاڵە بازیانیش چاوێکی کوێر بوو – سەرچاوە: عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، پێشمەرگە پۆڵاییەکە، چاپی دووەم، سلێمانی – باشووری

کوردستان 2001، ل50–52). تەحسین شاوەیس سەعیدی دڵسۆزی سەدام و داگیرکەران لە ساڵی (1979)دا باسی ئەوەیکردووە کە بەدەستی خۆی تا ئەو ساڵە دوو سەد و پەنجا خوێندکاری سەربە ڕێکخستنەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی لە کەرکوک و گەرمیاندا شەهیدکردووە – سەرچاوە: (ئارام فەرەج قەرەداغی، ئەگەر شۆڕشمان پێ نەکرێ، تێکی دەدەین، بەشی یەکەم، کوردستان پۆست، ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 20.7.2005). تەحسین شاوەیس سەعیدی فەرماندەی مەفرەزەی (50)ی سەربە مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی و پیاوی سەدام بە هاوکاری لەگەڵ قالە فەرەجی هەڤاڵی و دڵسۆزی ڕژێمی فاشی بەعس، کە پیشەیان بە بەردەوامی کورد و پێشمەرگە شەهیدکردن و نۆکەرێتی و خزمەتکردنی دوژمنی داگیرکەر و دکتاتۆری ڕەگەزپەرست بووە، لە ڕێکەوتی (11.3.1981)دا لە گوندی (مەلا ئۆمەر)ی گەرمیاندا چوار دەوری پۆلێک پێشمەرگەی ئازای سەربە لقی چواری گەرمیانی حزبی شیوعییان گرت، لە بەیانی ئەو ڕۆژەدا شەڕێکی سەخت دەستیپێکرد، پێشمەرگەکان بەرگرییەکی زۆر دلێرانەیان کرد و شەڕ تاوەکو کاتژمێری شەشی ئەو ئێوارە بەردەوام بوو، بەڵام بەداخەوە لە کۆتایی شەڕەکەدا (23) پێشمەرگەی خۆبەختکارو گیان لەسەردەستی حزبی شیوعی لەلایەن جاشە تاوانبارو بەکرێگیراوەکانی تەحسین شاوەیس و قالە فەرەجی هەڤاڵی شەهیدبوون و گەیشتنە کاروانی هەمیشە سەربەزەکەی شەهیدانی ڕێگای ڕزگاری کورد و کوردستان، کە شەهیدەکان بریتیین لەو سەربەرزانە: (عەبدولعەزیز مەلا ساڵح ناسراو بە (هێمن)، ئەندامی فەرماندەیی سەربازی و سیاسی لقی چواری گەرمیان، حەسیب حوسێن حەسەن ناسراو بە (عەریف حەسیب) ئەندامی فەرماندەیی لقی چواری گەرمیان، سەلام فارس عەبدولڕەحمان ناسراو بە (سەلامی مام فارس) سەرپەل لە لقی چواری گەرمیان، محەمەد حەمەلاو حەمەکەریم ناسراو بە (خاڵۆ توکنی)، عەبدولمەجید مەلا ساڵح (برای شەهید عەبدولعەزیز مەلا ساڵح)، حوسێن محەمەد ئەمین ناسراو بە (مام گۆران) کادیری ناوچەی جەباری، جیهان ڕەشید محەمەد، ساڵح غەفور ئەمین، سەلام عەلی

محەمەد، ئەبو غەسان خەڵی شارەدێی بەهرۆزی بەعقوبە کە هەم دکتۆر و هەم لێپرسراوی سیاسی پەل بووە، نوری عارەب خەڵکی شاری ناسریە و لێپرسراوی پەل، حەمە لەتیف جەلەولایی فەرماندەی مەفرەزە، عەزیز ئەحمەد محەمەد عەبدوڵڵا، فوئاد حوسێن ئەحمەد ناسراو بە (مام فوئاد گەرمکی)، سالار حەمید عەبدوڵڵا، عەباس حاجی عەزیز ناسراو بە (فەرەیدون)، نەسرەدین نەجم زەینەل ناسراو بە (ئەبو شەهاب) رابەر سیاسی لە لقی چواری گەرمیان، قادر ئەحمەد سەید مورادی، حامد مەلا فەتاح داود ناسراو بە (نەریمان)، عەبدولکەریم حاجی محەمەد ناسراو بە (هیوا)، مەنسور عەلی محەمەد ناسراو بە (بەختیار)، حوسێن نەورۆزی و نورەدین نەسرەدین محەمەد سالّح کە بە بریندارى لەو شەڕەدا بەدیل گیراو دواتر لە قەسابخانەی موسڵ لە سێدارەدرا – سەرچاوە: ئەبو کاروان، خوێنی (23) گوڵە بەجەرگی شیوعی لە ئەوجی لوتکەی هەڵوێستدا، رۆژنامەی رێگای کوردستان، ژمارە (292)، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (11.3.1998)، کە بە سوپاسەوە برای بەڕێزم نووسەر تەها سلێمان ئەو ووتارەی بۆ ناردم). تەحسین سەعید شاوەیس و جاشە سووکەکانی مەفرەزەی تایبەتی ئەو کرێگرتەیەی سەدام و بەعس لە رێکەوتی (31.3.1982)دا لە گوندی (بەکربایەف)ی دەربەندیخان بە پاڵپشتی هێزێکی گەورەی ئاسمانی کە پێکهاتبوو لە شەش کۆپتەری شەڕکەر لە کاتژمێری (8)ی سەر لە بەیانی بۆردومانی گوندەکەیان کرد کە لقێکی بەتالیۆنی (15)ی قەرەداغی پێشمەرگەکانی حزبی شیوعی ئێراقی شەو لەو گوندەدا مابوونەوە. هێزەکەی لقی بەتالیۆنی (15)ی قەرەداغ ژمارەیان (21) پێشمەرگە بوو و خەریکی خۆ ئامادەکردن بوون بۆ بەشداری کردن لە ئاهەنگی سالیادی دامەزراندنی حزبی شیوعی لە گوندی (بەرکەل)ی دەربەندیخاندا، بەڵام بەر لە دابەزاندنی تەواوی هێزی جاش و سەرباز لەلایەن کۆپتەرەکانەوە لە دەوروبەری گوندەکە، پێشمەرگەکان بەپەلە گوندەکەیان جێهێشت و لە نزیک ئاوەکەی بەکربایەف سەنگەریان لە هێزە بێژمارەکەی دوژمن گرت. شەڕ لە کاتژمێری (8:30)ی سەر لە بەیانی دەستیپێکرد و تا دووی دوای نیوەڕۆ درێژەی کێشا. هێزەکەی

پێشمەرگە شەڕێکی قارەمانانەیان کرد، سەرەڕای بەراورد نەکردنی لەگەڵ هێزی دوژمن لە رووی ژمارە، جۆری چەک، هەڵبژاردنی کات و شوێنی شەڕەکە. کۆپتەرەکانی بەعس بەدرێژایی شەڕەکە هێزی تری جاش و سەربازیان دەگواستەوە بۆ شوێنی شەڕەکە، دوای شەڕێکی قارەمانانەو بێوێنەی نزیکەی شەش کاتژمێری، هەژدە پێشمەرگەی ئازاو تێکۆشەری کوڕی جووتیار و رەنجدەرانی گەرمیان و قەرەداغی بەدەستی جاشەکانی تەحسین شاوەیس و سەربازەکانی بەعسی رەگەزپەرست و فاشی شەهیدبوون. بەشێک لەو شەهیدانەی کە لە گوندی بەکربایەف بەدەستی تاوانباری گەورەی کوردکوژ و کوردفرۆش تەحسین شاوەیس و جاشەکانی شەهیدبوون ئەو شەهیدانەن: (حەمە عەزیز حەسەن قلیجەیی ناسراو بە (حەمەڕەش) سەرلق، محەمەد ئەحمەد چرچەقلایی سەرپەل، عەباس محەمەد رەباتی لێپرسراوی سیاسی، فەرهاد قادر محەمەد بانیخێلانی کە بە بریندارى تەحسین شاوەیس لە چەمچەماڵ بەشێوەیەکی زۆر نامەردانەو دڕندانە شەهیدی دەکات، رەحیم رەباتی، محەمەد ئەحمەد دەربەندیخانی ناسراو بە حەمە خومەینی، عەزیز حەسەن چرچەقلایی (عەزەڕەش)، جەمال مەحمود رەحیم هەزارکانی، سەرباز مەلا ئەحمەد قادر بانیخێلانی، عەلائەدین سەوسێنانی، بەهائەدین محەمەد ئەحمەد کانیساردی، سەلاح عەلی دەربەندیخانی، کەماڵ ئەحمەد قەرەداغی، هادی حەمەدئەمین قەرەداغی، وریا حەمە ئەحمەد بانیخێلانی (وریا حەمدی)، حەمە رەشاش بانیخێلانی (حەمەی ئامە)، نەجم محەمەد ئەحمەد بانیخێلانی (مام قادر)، هیوا محەمەد عەزیز زۆراب سەلیم پیرسی دەربەندیخانی – سەرچاوە: حەمە رەشید قەرەداغی، داستانی بەکربایەف لەیادنامە سەروەرییەکاندا، گۆڤاری هندرێن، ژمارە (11)، ساڵی 2002، کە بە سوپاسەوە برای بەڕێزم نووسەر تەها سلێمان ئەو ووتارەی بۆ ناردم + بۆ ناوەکان سوودم لە برای نووسەر یاسین بانیخێلانی وەرگرت). هەروەها سێ پێشمەرگەی کۆڵنەدەر و ئازای سەر بەو لقەی بەتالیۆنی (15)ی قەرەداغ لە شەڕی بەکربایەفدا رزگاریان بوو کە ئەمانەن: (رەشەی نازە چرچەقلایی، بەکر قەرەداغی و نائب محەمەد سالح حەمەکەریم

ناسراو بە خاڵە تەیب، کە بە بریندارى لەو شەڕەدا بەدیل گیراو دواتر لە مانگی مایس لە هەیئە خاسەی کەرکوک فەرمانی خنکاندنی بۆ دەرچوو، وەلێ خۆشبەختانە بەر لێبووردنی گشتیی ڕێکەوتی (17.7.1982) کەوت و ئەوەبوو دواى (25) ڕۆژ لە ڕێکەوتی (10.8.1982)دا ئازادکرا، ناوبراو دواى ئازادکردنی دووبارە چەکی پێشمەرگایەتی ئەمجارەیان لە ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کردەوە شان و بەبێ دابڕان درێژەی بە خەباتدا لەدژی رژێمی دکتاتۆرى و فاشی حکومەتی بەغدا). تەحسین شاوەیسی جاشی بەعس هەر دوا بەدواى شەڕەکەی بەکربایەف لە گوندی (قزلەر)دا پەلاماری مەفرەزەیەکی پێشمەرگەکانی حزبی شیوعی ئێراقی داو، هەشت تێکۆشەر و زەحمەتکێشی تری گەرمیانی شەهیدکرد – سەرچاوە: (ئارام فەرەج قەرەداغی، ئەگەر شۆڕشمان پێ نەکرێ، تێکی دەدەین، بەشی یەکەم، مالپەڕی کوردستان پۆست، ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 20.7.2005). تەحسین شاوەیس و جاشە بەکرێگیراوەکانی لە ڕێکەوتی (12.6.1983)دا هێرش دەکەنە سەر مەفرەزەیەکی کەرتی چوارى جەباری سەربە تیپی (57)ی سەگرمە لەسەر جادەی لەیلان نزیک گوندی تەپەلو، سێ پێشمەرگەی دلێرى ئەو کەرتە بەناوەکانی کەریم شێخ جیرى (سەرکەوت) فەرماندەی مەفرەزە، عادل محەمەد ڕەزا جەبەل بۆرى (عادل تەپە کوڕەیی) و عوسمان مۆفەرى شەهید دەکەن و پێشمەرگەیەکی قارەمانیش بەناوى دلاوەر مامشەیی ڕابەرى سیاسی کەرت بە بریندارى بەدیل دەگرن، کە تەحسین شاوەیس ڕادەستی (مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی)ی کە ئەوکاتە بنکەکەی لە کەرکوک بوو دواتر لە مانگی دیسێمبەرى ساڵی (1985)دا گواستراوەتە بۆ هەولێر و مەنزومەی شەرقی گواستراوەتە بۆ کەرکوک. پاش ماوەیەک سزاى لەسێدارەدان بۆ دلاوەر مامشەیی دەرچوو، بەڵام خۆشبەختانە لە گفتووگۆى (نۆڤێمبەرى 1983- یەنیوەرى 1985)دا توانرا لە ساڵی (1984)دا ئازاد بکرێت، وەلێ تووشی ئیفلیجی بوو، ناوبراو ئێستاکە لە دەرەوەى وڵات دەژى – سەرچاوە: (عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، پێشمەرگە پۆڵاییەکە، چاپی دووەم، باشووری کوردسیان، سلێمانی، 2001، ل82-83+159-160). تەحسین

شاوەیش، بکوژی شەهیدی قارەمان و خۆشەویستی کۆمەڵانی خەڵکی تەواوی کوردستان نەجمەدین شوکر رەئوف تاڵەبانی (مامەڕیشە) بوو، کە لە ڕێکەوتی (24.1.1985)دا لە گوندی (حەسەن ئاوا)دا لەگەڵ دوو پێشمەرگەی تری جەربەزە و دلێر بەناوەکانی موحسین مەجید سەلیم ناسراو بە موحسین بیکەیسی و سەردار محەمەد شەریف شەهیدی کردن. یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە تۆڵەی شەهید مامە ریشە و هاوڕێکانیدا، دەستبەجێ بەکری حەمە کەڕی کوشتەوەو، دوای ڕاپەڕینیش کەسێکی تری بەناوی کاکل ڕەحیم دۆینەیی کوشت کە هەردووکیان سەربە ئیستخبارات و جاشی تەحسین شاوەیس بوون و دەستیان هەبوو لەو بۆسەیەی بۆ شەهید مامە ریشە و دوو هاوڕێکەی تری دانرابوو – سەرچاوە: (عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، پێشمەرگە پۆڵاییەکە، چاپی دووەم، سلێمانی – باشووری کوردستان 2001). فەوجی جاشە سووکەکانی تەحسین شاوەیس سەعید، بەشداربیان لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4)دا کردووە – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (998)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (15.8.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج تەحسین شاوەیس خۆی باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەکات لە شالاوە دڕندەکانی ئەنفالەکانی یەک، دوو، سێ، چەندین شەڕی جیاجیا لەدژی هێزی پێشمەرگەی کوردستان و وەرگرتنی پازدە میدالیای ئازایەتی لە سەدامی دیکتاتۆر لە پاداشتی ئەنفالکردنی کورددا)، هەر سەبارەت بە بەشداریکردنیان لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەجی (172)ی جاشە سووکەکانی تەحسین شاوەیس سەعید لە شالاوی ئەنفالی چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162). سەرۆک جاشی فەوجی (172)ی جاشە سووکەکان تەحسین شاوەیس سەعید، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆماری ئێراق، مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا خۆفوۆشی و کورد کوژی) وەرگرتووە لە پاداشتی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالدا. تەحسین شاوەیس سەعیدی

کۆنە جاشی سەدام، لەدوای (31)ی ئابی ساڵی (1996)داو گەڕانەوەی بۆ شارۆچکەی چەمچەماڵ، خۆی و جاشەکانی بەدەنگی بەرز لەناو ئەو شارەدا هاواریان دەکرد: (وا کوردستانمان رزگارکرد). گەنجێکی خوێن گەرمی ئەو شارۆچکەیە بەناوی کامیل حاجی عەلی ژاڵەیی گاڵتەی بە ئەقڵی تەحسین و جاشەکانی هاتبوو، بۆیە پێکەنیبوو. جاشەکانی تەحسین پەلاماریان دابوو وەکو کورد گووتەنی (نیوە مریان کردبوو)، بەڵام باوکی ئەو گەنجە پەلاماری جاشەکان دەدات بۆئەوەی کوڕەکەی رزگار بکات لەبەر دەستیان ئەگینا دەیانکوشت. کەچی تەحسین شاوەیس لەو لاوە دێت و بە قۆنداغە تفەنگ وەردەگەڕێتە حاجی عەلی ژەڵەیی تا گیانی دەردەچێت – سەرچاوە: (ئارام فەرەج قەرەداغی، ئەگەر شۆڕشمان پێ نەکرێ، تێکی دەدەین، بەشی یەکەم، ماڵپەڕی کوردستان پۆست، ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی 20.7.2005). تەحسین شاوەیس سەعید ڕۆژبەیانی، سەرۆک جاشی فەوجی (172)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (409)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. دواتر تەحسین شاوەیس سەعید ڕۆژبەیانی، لە شەڕی ناوخۆی نێوان یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستاندا لە ڕێکەوتی (21.10.1996)دا لە نزیک شارۆچکەی دوکان لەگەڵ کۆنە سەرۆک جاش کەریم ڕەئوف کانی ساردی و بێستون کەریم ڕەئوف کانی ساردی کوڕی بەدەستی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کوژران. جێگری سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو هادی شاوەیس سەعید ڕۆژبەیانی و نەوەی تەحسین شاوەیس سەعید ڕۆژبەیانی و براکانی ئەمڕۆکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان و لایەنگری ئەو حزبەن.

173. سەرۆک جاشی فەوج، خدر ڕەشید بەحری پێنجوینی، کە پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (21)ی هەواڵگری هەبووە. فەوجی خدر ڕەشید بەحری بەشداری لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2)دا کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە:

(ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی شەممە، ریکەوتی (17.4.1988). هەروەها بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە + بەگوێرەی لاپەڕە سێی (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3905)ی رۆژی دووشەممە، ریکەوتی (21.11.1988)، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (مەدالیای کورد کوشتن و خۆفرۆشی) لە پاداشتی بەشداریکردنی لە شالاوەکانی ئەنفالدا لە کەرتی فەیلەقی یەکدا لە دیکتاتۆری ئێراق سەدام حوسێن وەرگرتووە). خدر رەشید بەحری، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (396)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

174. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ نەجمەددین شێخ سالح محەمەد بەرزنجی، شێخ عەتا شێخ سالح محەمەد بەرزنجی جێگری بووە، هەروەها نەجمەدین محەمەد کەریم، رەزا عەلی رەحیم، ئەحمەد مەحمود حەسەنو جەلال محەمەد رەسوڵ فەرماندەی سریەو مولازم عەباس کازم مزعل، ئەفسەر لە بەڕێوەبەرایەتی فەوج بوو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی شەممە، ریکەوتی (17.4.1988). هەروەها سەرۆک جاشی فەوجی (174)ی جاشە سووکەکان لە لێدوانێکیدا بۆ ژمارەیەکی رۆژنامەی هاوکاری دەڵێت: (ناوچەکانی ماوەت، چوارتا، سیدەکان، گلەزەرد، پێنجوین و شەمێران مەڵبەندی داستانی گەورەی فەوجەکەمان بووە، کارەکانی ئەنفال جەنگاوەرانمان رۆڵێکی گەورەیان تیابینی و لەلایەن سەرکردایەتییەوە بە مەدالیای ئازایەتی (نوط الشجاعة) ریزلێنراوین – هاوکاری، ژمارە (996)، رۆژی دووشەممە، ریکەوتی (8.8.1988). نەجمەدین سالح محەمەد بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (174)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی

دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (388)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

175. سەرۆک جاشی فەوج، حوسێن محەمەد عوسمان پشدەری (حوسێن حەمە سور ئاغا). پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووە، بەڵام دواتر لە ساڵی (1981)دا دوو پێشمەرگەی قارەمان بەناوەکانی (شەریف ڕاژانی و حەمەدەمین شێخە مەلای) شەهید دەکات و دێتەوە باوەشی ڕژێمی سەدامی کوردکوژ و دەستبەجێ دەبێتە جاشێکی دڵسۆزی ڕژێم و خاوەنی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (93)ی سەربە ئیستخبارات. هەر لە خۆشەویستی سەدام حوسێندا کوڕێکی ناودەنێت سەدام (سەدام حوسێن حەمە سور ئاغا پشدەری) کە لە دوای ڕاپەڕین ناوەکەی گۆڕی بۆ (پشدەر). حوسێن حەمە سور ئاغا لەدوای ڕاپەڕینەوە پەیوەندی کرد بە حزبی سۆشیالیستی کوردستان – ڕەسوڵ مامەندو بەرپرسێکی باڵای سەربازی ئەو حزبە بوو. دوای سەرهەڵدانی شەڕی ناوەخۆ بوو بە پارتی و شەڕی باشی بۆ دەکردن، تا شەوێکیان لە ساڵی (1997)دا مەکتەبی سیاسی پارتی لە هاوینەهەواری سەری ڕەش دایە بەر هاوەن، دوای ئاشکرابوونی ئەو کارەی پارتی گرتی و ڕەوانەی زیندانی ئاکرێ کرا، دواتر پارتی بەریداو نزیکەی مانگێک دوای ئازادکردنی مرد. ڕاوێژکار حوسێن حەمە سور ئاغاو فەوجەکەی، بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+4+5+6+7)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی یەک، حوسێن محەمەد عوسمان پشدەری (حوسێن حەمە سور ئاغا)، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی دوکان و سورداشی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). سەبارەت بە ئەنفالی چوار، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 162، 166). هەروەها حوسێن محەمەد عوسمان (حوسێن حەمە سور ئاغا)، سەرۆک جاشی فەوجی (175)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (124+297)ە لە لیستی داواکراوەکان. مامەند پیرۆت مامەند، فەرماندەی

فەوجی (175) – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6541)، رۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.4.1988)،ل6 + الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، (17.6.1988).

176. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد عیسا جاف و جێگری سەرۆک جاشی فەوج ڕەمزی ئۆمەر محۆ. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردن فەوجی محەمەد عیسا جاف لە ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

177. سەرۆک جاشی فەوج، .

178. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ سەلاح گۆرانی سەرۆکی عەشیرەتی گێژ.

179. سەرۆک جاشی فەوج، تەحسین محەمەد ڕەشید زەنگەنە. فەوجی ناوبراو لە ڕێکەوتی (24.4.1987)دا دامەزراوەو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+8)دا. سەبارەت بە بەشداری فەوجی تەحسین محەمەد زەنگەنە لە ئەنفالەکانی (+2+3+4+5+6)دا، راوێژکار تەحسین زەنگەنە بۆ ژمارەیەکی ڕۆژنامەی هاوکاری کە کۆپی دیمانەکەم هەیە، بەڵام بەداخەوە ژمارەکەی دیار نییە دەڵێت: (ژ ڕۆژا دامەزراندنا فەوجێ و هەتا نهۆ مە پشکداریا کری دهەژمارەکا شەڕدا دگەڵ دوژمنێ عەجەم لکەرتێ ماوەت، زمناکۆ، بندەر، کوچەر، شەهیدان، خانەقا و عەربەت. هەروەسا شەڕکەرێت فەوجێ پشکداریا کری دکارێت ئەنفالا ئێکی، دوویێ، سێ، چارێ، پێنجێ و شەشێ). سەبارەت بە ئەنفالی هەشت – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

180. سەرۆک جاشی فەوج، مەجید نوری خورشید. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سەرۆک جاش مەجید نوری خورشید، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا

کورد کوشتن و ناپاکی) لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە.

181. سەرۆک جاشی فەوج، فارس محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (5+6+7+8). سەبارەت بە ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل166). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). فارس محەمەد قادر سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (181)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (215)ی دراوەتێ لە ناوی لیستی داواکراوەکان.

182. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولقادر مستەفا محەمەد مزوری (ئەندامی ئەنجومەنی کارتۆنی نا نیشتمانی بەغدا بوو)، جێگری سەرۆک جاشی فەوج هۆشیار عەبدولوەهاب محەمەد مزوری، بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عەبدولقادر مستەفا محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (182)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (345)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

183. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولڕەحمان حەسەن محەمەد. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سەرۆک جاش عەبدولڕەحمان حەسەن محەمەد، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە.

184. سەرۆک جاشی فەوج، فەهد (فوئاد) بێچان حەسەن کاکەیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
185. سەرۆک جاشی فەوج، سەڵاحەددین سەدیق میران قادر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8) – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
186. سەرۆک جاشی فەوج، .
187. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود سالّح بابەکر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
188. سەرۆک جاشی فەوج، .
189. سەرۆک جاشی فەوج، عەونی حاجی قادر مستەفا. کاوە حاجی قادر مستەفا فەرماندەی سریە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).
190. سەرۆک جاشی فەوج، موقەدەم تاریق سەعید ئیبراهیم مزوری (شێخکایی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عوبێد سەعید ئیبراهیم مزوری و فەرماندەی فەوج مولازمی یەکەم محەمەد سالّح ئیبراهیم. فەوجی ناوبراو لە رێکەوتی (1.6.1987)دا دامەزراوەو، خاوەنی (2500) جاش بووەو بەشداری ئەنفالەکانی (5+8)یان کردووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1019)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (27.10.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج باسی بەشداری فەوجەکەیان دەکات لە ئەنفالەکانی پێنج و هەشتدا). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها تاریق سەعید ئیبراهیم مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (190)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی

دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (312)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

191. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین. بەشداری ئەنفالی (8)دا کردووە - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

192. سەرۆک جاشی فەوج، مەغدید حەمەد حەسەن. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

193. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین ڕێکانی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). سەرۆک جاشی فەوج ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین ڕێکانی، ئێستاکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

194. سەرۆک جاشی فەوج، .

195. سەرۆک جاشی فەوج، لەتیف محەمەد ئەمین قادر جاف زڕگوێزی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (4)دا. سەبارەت بە بەشداری ئەو فەوجە لە ئەنفالی چوار - سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162).

196. سەرۆک جاشی فەوج، فاروق ڕەشید عەلی محەمەد نەوڕۆلی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج سالح ڕەشید عەلی محەمەد نەوڕۆلی. فەوجی فاروق ڕەشید عەلی محەمەد نەوڕۆلی، بەشداری ئەنفالەکانی (1+4+5+8)یان کردووە - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەروە، ژمارە (6692)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (22.9.1988)دا، کە ڕاوێژکاری فاروق ڕەشید عەلی محەمەد نەوڕۆلی باسی بەشداری فەوجەکەیانی کردووە لە ئەنفالەکانی یەک، چوارو پێنج لەگەڵ شەڕی ماوەت). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی

بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). فاروق ڕەشید عەلی محەمەد نەورۆلی، سەرۆک جاشی فەوجی (196)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (365)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

197. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد سەعید ئەحمەد محەمەد جاف هاڕونی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج، عەلی ئەحمەد محەمەد جاف هاڕونی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+3). سەبارەت بە بەشداری کردنیان لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەا - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها سەبارەت بە ئەنفالی سێ، سەرچاوە: (سەرچاوەی یەکەم، بەشی بیست و پێنج، ل5604)، هەروەها سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل156). محەمەد سەعید ئەحمەد محەمەد هاڕونی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (1024)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. سەرۆک جاش محەمەد سەعید ئەحمەد جاف هاڕونی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. هەروەها محەمەد سەعید ئەحمەد محەمەد هاڕونی سەرۆک جاشی فەوج و عەلی ئەحمەد محەمەد هاڕونی جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (197)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارایانەوە لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، هەردووکیان فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو، دوو ژمارەی (423+356)یان دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

198. سەرۆک جاشی فەوج، جەلال محەمەد عەبدوڵڕەحمان گەڵاڵی (هیلالی)و یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوج عەبدوڵڵا ئیسماعیل خدرو، هەروەها جێگرەکانی هەریەک لە قادر عەبدوڵڵا سالح و عەلی عەبدوڵڕەحمان

حەسەن بوون، سائیر عەزیزو مەجید ئاوڕەحمان ئامر سریەی فەوجی ناوبراو بووینە – سەرچاوە: (ئەلسەروە، ژمارە (6692)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (22.9.1988)، کە جێگری سەرۆک جاشی فەوج قادر عەبدوڵڵا سالح باسی بەشداری فەوجەکەیانی کردووە لە شەڕەکانی حاجی ئۆمەران، تەوێڵە، سەنگاو (کە دەکاتە ئەنفالی دوو)، لەگەڵ هەندێک لە ئەنفالەکاندا). هەروەها جەلال محەمەد عەبدولڕەحمان هیلالی، سەرۆک جاشی فەوجی (198)ی جاشە سووکەکان، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (318)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

199. ڕاوێژکارانی فەوج، سەعید قادر محەمەد جاف و حلمی سەعید قادر محەمەد جاف کە کوڕی ناوبراو بووە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (2+3)دا. سەبارەت بە ئەنفالەکانی دوو و سێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 152، 156). تۆمەتبار سەعید قادر محەمەد جاف، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار مەدالیای ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی بەشدارکردنیدا لە ئەنفالەکاندا. سەرۆک جاش سەعید قادر محەمەد جاف، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. هەروەها سەعید قادر محەمەد جافو حیلمی سەعید قادر محەمەد جاف، سەرۆک جاش و جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (199)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنیان لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو، ژمارە (399+326)یان لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان دراوەتێ.

200. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ حەمەڕەشید عەبدولڕەحمان عەبدولڕەحیم جاف تیلەکۆیی. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (2+3).

سەبارەت بە ئەنفالی دوو – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل152). بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (1988/4/10/10340)ی بنکەی هەواڵگری توز بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری سەربازی خۆرهەڵات، فەوجی دوو سەد بەشداری ئەنفالکردنی هەریەک لە توز، قادرکەرەم، نەوجول و گوندەکانی (زندانەی بچووک، سالّحی، دوڕاجی، زیندانەی گەورە، باشتەپە، ئیبراهیمی بچووک، ئیبراهیمی گەورە، حەیدەرە سوور، عومەر سۆفی، شێخ جەلال، تازەشارو شێخ حەمید)ی کردووە – (1–25–93). سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان و دوو جاشی تر بەناوەکانی عەلی ڕەحیم حەمەخان و ڕەزا مەجید ڕەحمان، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (807)ی ڕۆژی (9.8.1988)، لە پاداشتی کورد کوشتندا لە ئەنفالی دووەمدا، مەدالیای نیشتمان فرۆشی و ناپاکیان وەرگرتووە. هەروەها حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان عەبدوڵڕەحیم جاف تیلەکۆیی، کە پێدەچێت (شێخ حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان جاف تیلەکۆیی) بێت، چونکە هیچ سەرۆک جاشێکی تر نییە ناوەکەی لەناوی ئەو بچێت بەقەد ئەویان، بۆیە (شێخ حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان عەبدوڵڕەحیم)م بە سەرۆک جاشی فەوجی (200)ی جاشە سووکەکان ناوبرد، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (395)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

201. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی شێخ ئەمین فەرەج بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عوسمان ئیبراهیم محەمەد، هەروەها هەریەک لە مستەفا محێدین شەریف و فەخرەدین عەبدول فەرەج فەرماندەی سریە، بەشداریان کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا، سەرۆک جاشی فەوج عەلی شێخ ئەمین بەرزنجی دەڵێت: (فەوجەکەمان لە نەبەردەکانی ئەم ناوچانەدا بەشداریان کردووە ماوەت، دۆڵەڕووت، سەنگاو، بەرزنجە، گڵەزەردو قەرەداغ). هەروەها لەکاری ئەنفالی یەکەمدا ڕۆڵێکی گرنگمان هەبووەو لەپاککردنەوەی ناوچەکانی گەبچینە، جاسەنە، قەمچوغە، سەرمۆرد،

مەیدان، شێخ باخ، سەرگەڵوو بەرگەڵو، وە لە ئەنفالی دووەمدا جەنگاوەرانی فەوجەکەمان وانەی ئازایەتیان لە رزگارکردنی ئەم ناوچانەدا تۆمارکرد (تیمار، دۆڵانی خواروو سەرو، جافەران) - سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (980)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (6.6.1988)، ل4) + (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988).

202. سەرۆک جاشی فەوج، حەمەخان حاجی دارا رەشید و جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئەرسەلان حەمەخان حاجی دارا رەشید (پارتی دیموکراتی کوردستان). حەمەخان حاجی دارا لە رێکەوتی (30.4.1979)دا لە گوندی (زێرینجۆ)ی شارەزوور لە بۆسەیەکدا دوو هاوڵاتی کە یەکێکیان شۆفێری تراکتۆرەکە و ئەوی تریشیان خەڵکی دێهات بوو لەگەڵ پێنج پێشمەرگە و فەرماندەی ئازای یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی شەهیدکرد بە ناوەکانی (شەهیدی سەرکردە فەیسەڵ رەشید حەمید تاڵەبانی ناسراو بە سیروان تاڵەبانی، فەرماندەی هەرێمی (5)ی کەرکوک، حەسەن ئەحمەد خاوێیی و سدیق ئیبراهیم نانەوای ناسراو بە حاجی چاوشین، فەرماندەی کەرت لە هەرێمی (5)ی کەرکوک، عەلی چەلەبی و نەجات رەحیم کەریم). حەمەخان حاجی دارا رەشید بە هاوکاری جاش و فەرماندەی مەفرەزەی ئیستخباراتی رژێم عەلی تۆفیق محەمەد ناسراو بە عەلە لوت ماسی، لە رێکەوتی (28.6.1983)دا حەڤدە پێشمەرگەی قارەمانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی لە گوندی قرگەی نزیک سلێمانی لەناو تراکتۆرێکدا شەهیدکرد، کە شەهیدەکان ئەمانەن: (ئاراس محەمەد عەزیز هەمزە، ئازاد شەریف عارف عەبدوڵڵا (پێشتر لە سەرەتای ساڵی (1979)دا دەستگیر دەکرێت و دوای ئەوەی لە دادگای بەناو هەیئە خاسەی کەرکوک فەرمانی لە سێدارە دانی بۆ دەردەچێت، وەلێ خۆشبەختانە لە رێکەوتی (17.7.1979)دا بەر لێبووردنی گشتی دەکەوێت و دواتر ئازاد دەکرێت)، ئاگری نوری رەزا، ئامانج عەبدوڵڵا ئەحمەد، بەکر رەحمان حوسێن محەمەد، تەها عەبدوڵڵا محەمەد سەعید، دڵشاد نەوزاد مستەفا، رەحیم عوسمان کەریم ئەحمەد، سالار فەتحوڵڵا محەمەد عەلی، شێخ محەمەد شێخ ئیبراهیم، کاروان

غەریب شا محەمەد، عیسا غەفور محەمەدئەمین حوسێن، عومەر شەریف مستەفا عەبدولڕەحمان، غەفور عەبدولکەریم ئەمین، محەمەد کەریم تاهیر ئەحمەد، محەمەد عەبدولڕەحمان ئەحمەد قادر و نەوزاد محەمەد تاهیر ئەحمەد). سەعید عەبدول حەسەن تەرخانی، فەرماندەی سریە، لە ساڵی (1987)دا دوو پێشمەرگەی (ی. ن. ک)ی بەناوەکانی جەلیل محەمەد فەرەج و سەیفەدین هاواری شەهید کردووە. سەعید تەرخانی، لە ساڵی (1998)دا لە گوندی (مالوان)ی سەربە شارەزوور سێ کەسی لە خێڵی تەرخانی کوشت و، بۆ جاری دووەم لە هەمان گوند لە ڕێکەوتی (11.11.2008)دا هاوواڵاتی (ئەحمەد محەمەد مەحمود)ی شەهیدکرد – سەرچاوە: (چاک: لەسەر کێشەی زەوی و زار کۆنە جاشێک لە گوندی مالوان هاوواڵاتییەکی کوشت، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی 11.11.2008). سەرۆک جاش حەمەخانی حاجی دارا ڕەشید، بەگوێرەی فەرمانی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆماری ئێراق، مەدالیای ئازایەتی لە سەدام وەرگرتووە. حەمەخان حاجی حاجی دارا ڕەشید، سەرۆک جاشی فەوجی (202)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (394)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان. بەڵام حەمەخانی حاجی دارا لە دوای ڕاپەڕینی ساڵی (1991)دا چووە ریزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و دواتر لەلایەن ئەو حزبەوە کرا بە فەرماندەی فەرماندەیی گەرمیانی لەشکری پێشمەرگەی کوردستان. ئەوەبو دواتر حەمەخانی حاجی دارا لە ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (27.3.2008)دا لە نزیک داقوق – کەرکوک کوژرا. عیرفان حەمەخان حاجی دارا، ئێستاکە فەرماندەی یەکێک لە فەرجەکانی سەربە لیوای (3)ی گەرمیانی پارتی دیموکراتی کوردستانە.

203. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ تەیب شێخ محەمەد شێخ عوسمان بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئەحمەد شێخ محەمەد شێخ عوسمان، بەرزنجی. فەوجی ناوبراو بەشداری لە ئەنفالەکانی (1+2)دا کردووە. سەرەتا سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، بەڵام ئێستاکە سەربە

بزووتنەوەی گۆڕانی سەربە نەوشیروان مستەفایە. سەرۆک جاشی فەوجی (203)ی جاشە سووکەکان لەسەر زاری خۆی مەدالیایەکی بەناو ئازایەتی (خۆفرۆشی) لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە – سەرچاوە: (پرۆپاگەندەی هەڵبژاردن بۆ ئەندامێتی ئەنجومەنی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان، رۆژنامەی (العراق)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (29.8.1989). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە شاڵاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). هەروەها تەیب محەمەد عوسمان (شێخ تەیب)، سەرۆک جاشی فەوجی (203)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (313)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

204. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد هەمزە محەمەد ژاژڵەیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (4+5+6+7)دا. سەبارەت بە ئەنفالەکانی چوار، پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 162، 167). محەمەد هەمزە ژاژڵەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (204)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (382)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

205. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدوڵڕەحمان عەلی عەزیز دەلۆیی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج عوسمان محەمەد سەعید و مولازمی یەکەم حازم شبیب هەزاء و هەریەک لە دێوانە عەلی محەمەد و عەبدوڵڵا محەمەد عەلی فەرماندەی دوو سریەن. بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. عەبدوڵڕەحمان عەلی عەزیز، بەگوێرەی نامەی ژمارە (501/3/ا)ی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، ڕێکەوتی (13.2.1989)، بڕێک پارەی وەکو خەڵاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، 139–140)،

وەرگرتنی ئەو خەڵاتە بەڵگەی بەشداریکردنی راوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا.

206. سەرۆک جاشی فەوج، عادل تۆفیق رەشید بەرواری، جێگری سەرۆک جاشی فەوج ئەحمەد حەیدەر سلێمان، نەقیب عەبدولعەباس کازم فەرماندەی فەوج. ئەو فەوجە لە مانگی پێنجی ساڵی (1987)دا دامەزراوە. فەوجی عادل تۆفیق رەشید بەرواری بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. ناوبراو ئەندامی خولی دووەمی پەرلەمانی ئێراق بووە وەکو نوێنەری پارتی دیموکراتی کوردستان لەسەر لیستی هاوپەیمانی کوردستان و لە لیژنەی ئاسایش و بەرگریدا (لجنة الأمن والدفاع) بووە لە پەرلەمان. لە مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (2010)دا بۆتە راوێژکاری نوری مالیکی سەرۆک وەزیرانی ئێراق بۆ کاروباری هەرێمی کوردستان. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکاندا، سەرۆک جاشی فەوج عادل تۆفیق رێکەوتی بۆ هاوکاری ژمارە (966)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (14.4.1988)، دەڵێت: (ئێمە بەشداری زۆرمان کردووە لە زۆر لە شەڕەکاندا لە دەڤەری شەرانش، باتوفە، چوارتا، کەرتی سلێمانی، دەڤەری کانیماسی، دەڤەری سەرسەنگ و ناوچەی سیدەکان لە پارێزگای هەولێر). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی (22)، لاپەڕەکانی (5220–5228). عادل تۆفیق رەشید بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی (206)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (343)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

207. سەرۆک جاشی فەوج، میرزا ئیسماعیل شەریف رەزا ناسراو بە (میرزا کۆیی). فەوجی میرزا کۆیی بەشداری کردووە لە ئەنفالی (4)دا. میرزا ئیسماعیل شەریف ئێستا بەرپرسێکی باڵای سەربازی پارتی دیموکراتی کوردستانە. سەبارەت بە ئەنفالی چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل163). هەروەها میرزا ئیسماعیل شەریف رەزا، فەرماندەی فەوجی (207)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن

(دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (123)یە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

208. سەرۆک جاشی فەوج، فازڵ مستەفا حوسێن (حەسەن) بەرواری و جێگرەکانی سەڵاحەدین مستەفا حوسێن (حەسەن) بەرواری و هجر بێدوهی، هەڤاڵ عزەت ئامێدی بەرپرسی ڕێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی سۆسیالیست و خالید ڤنگی ئامر سریە، بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). فازڵ مستەفا حەسەن بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی (208)ی جاشە سووکەکان، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوە دڕندەکانی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە بۆ دەرچووەو، ژمارە (366)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

209. سەرۆک جاشی فەوج، ئەنوەر میرزا ئیبراهیم گلی، فەوجەکەیان لە ڕێکەوتی (7.6.1987)دا دامەزراوە و بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). ئەنوەر میرزا ئیبراهیم گلی، سەرۆک جاشی فەوجی (209)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (304)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

210. سەرۆک جاشی فەوج، خدر عەبدوڵڵا حوسێن قامیشی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (5+6+7). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (5+6+7)دا، بەپێی نووسراوی ژمارە (ش3/ق11365/3)ی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور بۆ هۆبەی سێی هەواڵگری کە لە ڕێکەوتی (28.6.1988)دا دەرچووە، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی

هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). خدر عەبدوڵڵا حوسێن، سەرۆک جاشی فەوجی (210)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (330)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

211. سەرۆک جاشی فەوج، رەزا تەها محێدین بەرزنجی (سەید مانگا). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+3+4)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووداً – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە شالاوی ئەنفالی سێدا، بەگوێرەی نووسراوی هەواڵگری توز ژمارە (ش10334/3)ی بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری سەربازی خۆرهەڵات بە ڕێکەوتی (10.4.1988)، هەریەک لە (تیپی پیادەی 21 + فەوجی 211 + 212 ی چاشە سووکەکان) لە ئەنفالکردنی گوندەکانی (خان رۆستەم، دوڕاجی، نەوجول، ئیبراهیمی گەورە، کۆشک، جەدل، شێخ حەمیدو تازەشار)، کە دەکاتە ئەنفالی سێیەم بەشداریان کردووە: (سەرچاوەی ژمارە (1)، بەشی (25، ل87). سەبارەت بە ئەنفالی چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل163). سەید تەها، بەشداری ئەنفالی ناوچەکانی سەقەڵا، کفری، شوان، قەرەهەنجیر، نەوجولو دووزی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالەکانی (3، 4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237). رەزا تەها محێدین بەرزنجی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆماری ئێراق، مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. سەرۆک جاش رەزا تەها محێدین، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی

دووشەممە، رێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. ڕەزا تەها محیدین، سەرۆک جاشی فەوجی (211)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئیراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (181+411)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارەیە لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

212. سەرۆک جاشی فەوج، عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+3+4+5+6+7)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجەکە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی شەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، عەدنان دیسکۆ، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووز، کفری، کەرکوک و تیلەکۆی کردووە، واتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل240). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ناوبراو لە ئەنفالی سێیەدا، بەگوێرەی نووسراوی فەرمی ژمارە (ش10334/3)ی هەواڵگری توز بۆ مەنزومەی ئیستخباراتی شەرقیە بە ڕێکەوتی (10.4.1988)، هەریەک لە (تیپی پیادەی 21 + فەوجی 211 + 212 ی جاشە سووکەکان) لە شالاوی ئەنفالکردنی هەریەک لە گوندەکانی (خان ڕۆستەم، دوڕاجی، نەوجول، ئیبراهیمی گەورە، کۆشک، جەدل، شێخ حەمیدو تازەشار)، کە دەکاتە ئەنفالی سێیەم بەشداریان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە (1)، بەشی (25، ل87). بەگوێرەی نووسراوی فەرمی ژمارە (1988/4/10/10340)ی بنکەی ئیستخباراتی سەربازی توزخورماتوو بۆ مەنزومەی ئیستخباراتی شەرقیە، فەوجی دوو سەدو دوازدە بەشداری ئەنفالکردنی هەریەک لە توز، قادرکەرەم، نەوجول و گوندەکانی (زندانەی بچووک، سالحی، دوڕاجی، زیندانەی گەورە، باشتەپە، ئیبراهیمی بچووک، ئیبراهیمی گەورە، حەیدەرە سوور، عومەر سۆفی، شێخ جەلال، تازەشارو شێخ حەمید)ی کردووە – (سەرچاوەی ژمارە (1)، بەشی (25)، ل93).

هەروەها سەبارەت بە ئەنفالەکانی چوار، پێنج، شەش و حەوت، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 163، 167). سەرۆک جاش عەدنان عەبدوڵڵا نەجم، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (212)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (206+271)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی داواکراوەکان.

213. سەرۆک جاشی فەوج، بایز عەزیز ڕەشید ئاغا باواجانی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3)دا. بایز عەزیز ڕەشید ئاغا، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی زەڕایەن، شارەزوور، سەنگاوو پێبازی کردووە، واتە ئەنفالەکانی (2+3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی بایز عەزیز ڕەشید ئاغا باواجانی لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). بایز عەزیز سێ مەدالیای لە قادسیە دۆڕاوەکەی سەدام حوسێن وەرگرتووە (پڕوپاگەندەی هەڵبژاردن بۆ ئەنجومەنی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان، ڕۆژنامەی (العراق)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (29.8.1989). بایز عەزیز ڕەشید باواجانی، سەرۆک جاشی فەوجی (213)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (307)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

214. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر مەحمود محەمەد مامۆیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+5+6+7). سەبارەت بە ئەنفالی دوو، سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6523)، ڕۆژی

دووشەممە، 4.4.1988)، کە سەرۆک جاشی فەوج عومەر مامۆیی باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەکات لە ئەنفالی دووداا. سەبارەت بە ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل166). عومەر مەحمود محەمەد مامۆیی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (809)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی و کورد کوژی) وەرگرتووە لە پاداشتی ئەنفالدا. عومەر مەحمود محەمەد مامۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (214)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (420)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

215. هۆشیار سەلیم ئەحمەد پاشا دزەیی (الثورة، ژمارە (6582)، ڕۆژی شەممە، ڕێکەوتی (4.6.1988)، ل8). هۆشیار سەلیم ئەحمەد پاشا، سەرۆک جاشی فەوجی (215)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (391)ە لە لیستی داواکراوەکان.

216. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد محەمەدئەمین حوسێن زراری، ناسراو بە (محەمەد شازێ)، ئێستاکە ئەندامی مەکتەبی کۆمەڵایەتی لقی دووی پارتی دیموکراتی کوردستانە. محەمەد محەمەئەمین حوسێن زراری، سەرۆک جاشی فەوجی (216)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (378)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. محەمەد محەمەدئەمین حوسێن زراری، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ ڕژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی ڕژێمی سەدام و بەعس لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا ئەو پەیوەندییەی بەردەوام بووە.

217. سەرۆک جاشی فەوج، ئەحمەد حەسەن گەردی (ئەندامی ئەنجومەنی کارتۆنی بەناو یاسادانانی ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی بوو).
218. سەرۆک جاشی فەوج، عارەب سالّح عومەر قادر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالّاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عارەب سالّح عومەر قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (218)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (350)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.
219. سەرۆک جاشی فەوج، زەید عومەر خدر سوورچی و فەرید عومەر خدر سوورچی هەردووکیان وەکو سەرۆک جاشی فەوج ناویان هاتووە. فەوجی زەید عومەر سوورچی بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شالّاوی ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەلّامارە هاوبەشەی سوپاو جاش دەکرێت کە لە رۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە رووتی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج رەتڵ دابەشکراون: (رەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. رەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەلحی ڕێکانی. رەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. رەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم زێباری. رەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). زەید عومەر خدر سوورچی،

سەرۆک جاشی فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (178)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

220. سەرۆک جاشی فەوج، ئەکرەم جەمیل کەریم مەجید عەبدوڵڵا ئاغای کۆڕێ، بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی ئەکرەم کەریم مەجید ئاغای کۆڕێ لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

221. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود شێخ حەمەد محەمەدئەمین، جێگرەکەی محەمەد فەقێ میرزا دۆسکی بوو، بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

222. سەرۆک جاشی فەوج، فەیسەڵ عەبدوڵڵا عەلی و جێگرەکەی حامید حەسەن ئەتروشی بووە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

223. سەرۆک جاشی فەوج، خالید عەبدولڕەحمان جومعە، جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج هەریەک لە عوسمان عەبدولڕەحمان ئاغا ئۆمەری، وەلی عەبدولڕەحمان ئاغا ئۆمەری و شاکر ئیبراهیم جومعە، مولازمی یەکەم سالّح عەلی فحەل فەرماندەی فەوج و مولازم ناسر حەمید ئەسوەد جێگری فەرماندەی فەوج و رەفیق خورشید ئەلیاس رازگری رێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی لە فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

224. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی سلێمان حوسێن مزوری (کوخی – گوندی کوخی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوج موشیر سالح مزوری (کوخی). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا، سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لەلایەن دادگای باڵای تاوانەکانەوە ئامادەکراوەو، ژمارەی فەوج و ناوی راوێژکارە بەشداربووەکانی ئەنفالی هەشتیان لە لاپەڕەکانی (5220–5228)دا، نووسیوە). عەلی سلێمان حوسێن، سەرۆک جاشی فەوجی (224)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (353)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

225. سەرۆک جاشی فەوج، جاسم محەمەد فارس زێباری و جێگرەکەی تەیار ئیسماعیل فارس زێباری بووەو، مولازم سەعدون مەهدی دلێمی جێگری فەرماندەی فەوج و هەریەک لە زرار سدیق زرار و ئیبراهیم میر حەسۆ فەرماندەی سریە بووینە. فەوجی ناوبراو لە مانگی پێنجی سالی (1987)دا دامەزراوە. فەوجی جاسم محەمەد فارس زێباری بەشداری کاولکردنی گوندی بارزان و شالاوی ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە کاولکردنی گوندی بارزان، لە کاسێتێکی ئەرشیفی فەیلەقی پێنج کە لەکاتی کاولکردنی گوندی بارزان و ناوچەکەدا تۆمارکراوەو باسی ئەو هێرش و پەلامارە هاوبەشەی سوپاو جاش دەکرێت کە لە رۆژانی (10 و 11.8.1987)دا کراوەتە سەر ناوچەی بارزان و، گوندی بارزان و دەوروبەری بە (TNT) و شۆفەڵ خاپوور دەکەن. هەروەها کاسێتەکە رووبی دەکاتەوە کە هێرشی جاشەکان بەم شێوەیەی خوارەوە بەسەر پێنج رەتڵ دابەشکراون: (رەتڵی یەکەم: فەوجی (8)ی جەوهەر هەرکی. رەتڵی دووەم: فەوجی (7)ی محەمەد کەلحی ڕێکانی. رەتڵی سێیەم: فەوجی (1)ی لەتیف زێباری. رەتڵی چوارەم: فەوجی (23)ی عاسف زێباری و کۆمەڵەی جاسم محەمەد فارس زێباری فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان. رەتڵی پێنجەم: فەوجی (17)ی

محەمەد سەلیم شوشی، فەوجی (6)ی حوسێن سوورچی، فەوجی (77)ی عومەر سوورچی و کۆمەڵەی زەید سوورچی فەوجی (219)ی جاشە سووکەکان). سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی جاسم محەمەد فارس زێباری لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها جاسم محەمەد فارس محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (225)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (314+161)ی دراوەتێ، واتە ناوەکەی دووبارەیە لە لیستی داواکراوەکان.

226. سەرۆک جاشی فەوج، خالید شێخۆ موراد سندی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج محەمەد شێخۆ موراد سندی و ڕەفیق عەدنان تاهیر دەرباس بەرپرسی حزبی بەعسی عارەبی لە فەوج. فەوجی ناوبراو لە ڕێکەوتی (21.6.1987)دا دامەزراوەو بەشداری لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+8)دا کردووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1014)ی ڕۆژی 10.10.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). خالید سندی، سەرۆک جاشی فەوجی (226)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (329)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

227. سەرۆک جاشی فەوج، ڕەشید سالح ڕەشید ئەتروشی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). ڕەشید سالح ڕەشید ئەتروشی، سەرۆک جاشی فەوجی (227)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (334)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

228. سەرۆک جاشی فەوج، سالح محەمەد پشدەری.

229. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود عوسمان عەبدوڵڵا. بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. مەحمود عوسمان عەبدوڵڵا، بەگوێرەی نامەی ژمارە (501/3/ا)ی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، رێکەوتی (13.2.1989)، بڕێک پارەی وەکو خەڵاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ، وەرگرتنی ئەو خەڵاتە بەڵگەی بەشداریکردنی راوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا.

230. سەرۆک جاشی فەوج، ئەمین ئیسماعیل سێودین (سەیفەددین، کە لە بەڵگەنامەکانی حکومەتدا وا نووسراوە، ئەگینا سێودین راستییەکەیەتی). جەمیل ئیسماعیل سێودین فەرماندەی سریە لە فەوجی ناوبراودا. ئەمین ئیسماعیل سێودین خەڵکی گوندی دەربەندی سەربە شارۆچکەی دیبەگە بوو، بەڵام حکومەتی بەعسی عەفلەقی دژ بە کورد بەگوێرەی فەرمانی کۆماری ژمارە (33)ی ڕۆژی (25.1.1976)دا ئەو گوندەو (30) گوندی تری سەربە شارۆچکەی دیبەگەی جیاکردەوە، گوندی سەرگەڕان کە ناوەکەشی کرا بە قودس و یەکێک بوو لەو گوندانەی کە لە شارۆچکەی ناوبراو دابڕابوو، کرا بە مەڵبەندی ناحیەیەکی نوێ و خرایە سەر قەزای دوبزی سەربە پارێزگای کەرکوک، ئەمەش هۆکاری ئابووری بەدواوە بوو، چونکە خاکی ئەو (31) گوندە دەوڵەمەند بوو بە نەوت. جاشەکانی ئەمین ئیسماعیل سێودین، لە رێکەوتی (29.5.1987)دا دوو پێشمەرگەی ئازاو تێکۆشەری سەربە تیپی (86)ی دەشتی هەولێری لە گەڕەکی ئازادی نزیک گۆڕەپانی یاری (ستادیۆم – ساحەی مەلعەب)ی هەولێر شەهیدکرد بە ناوەکانی شەهید یوسف تاهیر ئەحمەد داود بندیان خەڵکی گوندی قورشاغڵوو و شەهید هیوا ڕەحمان حوسێن خەڵکی گوندی بزندز، لەگەڵ بریندارکردنی دوو پێشمەرگەی تر بەناوەکانی سەمەد سالّح خەڵکی گوندی قورشاغڵووی قوشتەپە و سەباح نوری پورزای شەهید هیوا ڕەحمان، کە هەردوو بریندارەکە توانیان بە بریندارێ خۆیان لەدەست جاشەکان دەرباز بکەن. فەوجی ئەمین ئیسماعیل سێودین، بە (145) جاش بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە

ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، ل (5221). ناوبراو سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

231. سەرۆک جاشی فەوج، بەشیر محەمەد عەبدوڵڵا قەرەداغی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عەدنان عەبدوڵڵا ئەحمەد جەبارە، وەکو سەرۆک جاشی فەوجی (231) لە لیستی تۆمەتبارانی دادگای باڵای تاوانەکانی ئیراق، وەکو تۆمەتبارێکی بەشداربووی ئەنفال ناوی هاتووەو، لەو لیستەدا ژمارە (349)ی دراوەتێ. سەرۆک جاشی فەوجی (231)ی جاشە سووکەکان، بەشیر محەمەد عەبدوڵڵا قەرەداغی بۆ رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6529)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (10.4.1988)دا، کە لە لاپەڕە (5)دا بڵاوکراوەتەوە، باسی ئەوەی کردووە کە لە بارەگا داگیرکراوەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، چەندین ئامێری سەهیۆنی ئیسرائیلی دۆزراوەتەوەو بە کرێگرتەو ڕێگر ناوی پێشمەرگە دەبات. بەڕاستی (ی. ن. ک) و کورد هەق وانییە لەو درۆ زلەی ناوبراو خۆشبێت!

232. سەرۆک جاشی فەوج، جەلال مەحمود سالّح برادۆستی (دیانا)، کە پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (110). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە پەلاماری ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها جەلال مەحمود سالّح برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی (232)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (319)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

233. سەرۆک جاشی فەوج، ئەڕشەد خورشید شێتنە.

234. سەرۆک جاشی فەوج، ئەحمەد عوسمان ئەحمەد کۆیی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی

ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

235. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولمەجید حوسێن ئیسماعیل شێخکی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عەبدولمەجید حوسێن شێخکی، سەرۆک جاشی فەوجی (235)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (205)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

236. سەرۆک جاشی فەوج، دڵسۆز خدر مینە بڵباس. دڵسۆز خدر مینە بڵباس، سەرۆک جاشی فەوجی (236)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (333)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

237. سەرۆک جاشی فەوج، قاسم کەریم ئەحمەد مەحمود جاف شینکی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2+4)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، وە سەبارەت بە ئەنفالی چوار – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل163). قاسم کەریم ئەحمەد مەحمود، سەرۆک جاشی فەوجی (237)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (370)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. قاسم کەریم ئەحمەد جاف، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو

بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا ئەو پەیوەندییەی بەردەوام بووە.

238. سەرۆک جاشی فەوج، بوڕهان تۆفیق بابەکر هەورامی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی (5+6+7)دا. سەبارەت بە بەشداریکردن لە شالاوەکانی ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل166). هەروەها بوڕهان تۆفیق بابەکر هەورامی، سەرۆک جاشی فەوجی (238)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (309)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

239. سەرۆک جاشی فەوج، سوارە فەتاح فەرەج جاف جاسەنەیی، پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (94)ی هەبووە. فەوجی سوارە فەتاح فەرەج جاف بەشداری لە شالاوی هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+3)دا کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجەکە لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەرۆک جاشی فەوجی (239)، سوارە فەتاح فەرەج جاف بۆ یەکێک لە ژمارەکانی ڕۆژنامەی هاوکاری دەڵێت: (هەر لە ڕۆژی پێکهێنانی فەوجەکەشەوە چالاکیمان بەرەو پەرەسەندن و گەورەتر بوو، کارەکانی ئەنفالی یەکەم، دووەم و سێیەم دیارترین کاری گەورەی فەوجەکەمانە – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (994)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (1.8.1988). سەرۆک جاش سوارە فەتاح فەرەج جاسەنەیی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. هەروەها سوارە فەتاح فەرەج جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (239)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (104)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ئەو ڕاوێژکارە

لەدوای راپەڕینەوە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە. سوارە فەتاح فەرەج جاف جاسەنەیی، بەگوێرەی رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، رێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای راپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

240. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ ئەحمەد جەمیل ئەمین بەرزنجی. فەوجی ناوبراو بەشداری شالاوی ئەنفالی (3)و شەڕەکانی قەیوان ماوەتی کردووەو، کوڕێکی ئەو سەرۆک جاشە سووکە بەناوی هیوا لەو شەڕەدا کوژراوەو، هەروەها لە شەڕی سوسێ و قەرەچەتان کوڕێکی تری بەناوی رزگار کوژراوە. فەوجەکەیان لەکاتی ئەنفالی سێیەمدا دانیشتوانی قادرکەرەم، گوندی ئیبراهیم غوڵامو قۆپی قەرەداغیان ئەنفال کردووەو میدالیایەکی بەناو ئازایەتی (ناپاکی و کورد کوژی) لە پاداشتی ئەنفالکردنی کورددا لە سەدامی خوێنڕێژ وەرگرتووە، سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (996)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (8.8.1988)، ل4+ رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6692)، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (22.9.1988)، کە ناوبراو باسی وەرگرتنی مەدالیای ئەنفالکردن و کورد کوشتن دەکات لە سەدامی دیکتاتۆرەوە). هەروەها ئەحمەد جەمیل ئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (240)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (299)یە لە لیستی داواکراوەکان.

241. سەرۆک جاشی فەوجی، سەڵاحەدین خدر ڕەسوڵ نەقشبەندی. فەوجی شێخ سەڵاح نەقشبەندی، بەشداری کردووە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (3+4+5+6+7). سەبارەت بە بەشداری لە شالاوی ئەنفالەکانی (3+4)دا، سەڵاحەدین خدر ڕەسوڵ نەقشبەندی بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی قەرەحەسەن، لەیلان، کەرکوک، شوان، دەشتی کۆیە و ئاغجەلەری کردووە، واتە بەشداری شالاوی ئەنفالەکانی (3، 4)ی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237).

سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی (5+6+7)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی بنکەی هەواڵگری شیمالی بۆ شوعبەی سێی ئیستیخبارات بە رێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە رێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). هەر سەبارەت بە ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل166). سەڵاحەدین خدر رەسوڵ نەقشبەندی، سەرۆک جاشی فەوجی (241)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (342+182)ی دراوەتێ واتە ناوەکەی دووبارە بۆتەوە لە لیستی داواکراوەکان.

242. سەرۆک جاشی فەوج، محیدین شێخ عەزیز محەمەد بابا عەلی بەرزنجی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). محیدین عەزیز محەمەد بابا عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی (242)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (385)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

243. سەرۆک جاشی فەوج، یونس عەبدوڵڵا رەمەزان غەوارە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەرۆک جاشی فەوجی سووک یونس عەبدوڵڵا رەمەزان غەوارەو جاشێکی فەوجی ناوبراو بەناوی محەمەد

عەلی سالّح، بەگوێرەی نامەی ژمارە (501/3/ا)ی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، رێکەوتی (13.2.1989)، بڕێک پارەی وەکو خەلاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، 139–140)، وەرگرتنی ئەو خەلاتە بەڵگەی بەشداریکردنی راوێژکارو جاش و فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا. یونس ڕەمەزان غەوارە، سەرۆک جاشی فەوجی (243)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (393)یە لە لیستی داواکراوەکان.

244. سەرۆک جاشی فەوج، ڕەحیم کەریم قادر بارام. سەرۆک جاش و فەوجی ناوبراو بەشدارییان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. راوێژکار ڕەحیم کەریم قادر، بەگوێرەی نامەی ژمارە (501/3/ا)ی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، رێکەوتی (13.2.1989)، بڕێک پارەی وەکو خەلاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، 139–140)، وەرگرتنی ئەو خەلاتە بەڵگەی بەشداریکردنی راوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا. ڕەحیم کەریم قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (244)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (332)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

245. سەرۆک جاشی فەوج، سەدیق عەلی محەمەد ئەمین هاڕونی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووداً. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجەکە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دوو – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988). سەدیق عەلی محەمەد ئەمین هاڕونی، سەرۆک جاشی فەوجی (245)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی

دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (341)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

246. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر محەمەد حەیدەر. عومەر محەمەد حەیدەر، سەرۆک جاشی فەوجی (246)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (359)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

247. سەرۆک جاشی فەوج، قادر محەمەد ئەمین سالّح قەرەوەیسی.

248. سەرۆک جاشی فەوج، سابیر ئەحمەد ئەمین. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (4)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالّاوی ئەنفالی چواردا – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل163).

249. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی زۆراب ڕەزا مەحمود عەزیزی. فەوجی عەلی زۆراب بەشداری هەریەک لە ئەنفالەکانی (5+6+7)دا کردووە – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل167).

250. سەرۆک جاشی فەوج، کەریم سەلیم مستەفا بامەندی (دوبزی)، هەریەک لە عەزیز حوسێن بامەندی، سەلّاح زوال مستەفا بامەندی، کانەبی حەوێز بامەندی، موکەڕەم غەریب بامەندی و عەبدال عوبێد عەبدوللڕەزاق بامەندی ئامر سریە بووینە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. کەریم سەلیم مستەفا، بەگوێرەی نامەی ژمارە (ا/3/501)ی فەرماندەیی تیپی چلی پیادە، ڕێکەوتی (13.2.1989)، بڕێک پارەی وەکو خەلّاتی تایبەتی لە پاداشتی بەشداریکردنیدا لە شالّاوی ئەنفالی هەشتدا دراوەتێ – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل139-140)، وەرگرتنی ئەو خەلّاتە بەڵگەی بەشداریکردنی ڕاوێژکارو فەوجی ناوبراوە لە ئەنفالی هەشتدا. کەریم سەلیم مستەفا بامەندی ئێستاکە سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

251. سەرۆک جاشی فەوج، سەعید محەمەد غەریب جاف. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی

ئەو فەوجە لە هەریەک لە شالاوەکانی ئەنفالی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەعید محەمەد غەریب جاف، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی سەرقەڵا، کفری، قەرەحەسەن، لەیلان، دووزو تیلەکۆی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237).

252. سەرۆک جاشی فەوج، قادر محەمەد ڕەشید عەبدولقادر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+3). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک، دوو و سێدا – سەرچاوە: (لەتیف فاتیح فەرەج، جاش و ئەنفال بەڵگەنامە، ل39). قادر محەمەد ڕەشید عەبدولقادر، سەرۆک جاشی فەوجی (252)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووە. قادر محەمەد ڕەشید عەبدولقادر، وەکو سەرۆک جاشی فەوجی (252)ی جاشە سووکەکان لە لیستی ناوی داواکراوەکانی دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراقدا ناوی هاتووەو، ژمارە (369)ی دراوەتێ.

253. سەرۆک جاشی فەوج، خورشید ئەسعەد ڕەسوڵ شێتنە، جێگری سەرۆک جاشی فەوج بەشار خورشید ئەسعەد شێتنە. خورشید ئەسعەد ڕەسوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی (253)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (331)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. خورشید ئەسعەد ڕەسوڵ شێتنە، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ ڕژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە، تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا ئەو پەیوەندییەی هەر بەردەوام بووە.

254. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد تاهیر رەشید حەمەئەمین. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). محەمەد تاهیر رەشید حەمەئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (254)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (377)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

255. سەرۆک جاشی فەوج، سالح ئەحمەد ئیسماعیل بەڕۆژی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج سەعید تەیب محەمەد. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). سالح ئەحمەد ئیسماعیل بەڕۆژی، سەرۆک جاشی فەوجی (255)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (339)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

256. سەرۆک جاشی فەوج، سالم مستەفا سالح حەسەن سلێڤانی، بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

257. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ محەمەد عەبدولکەریم قادر بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەبدوللا عەبدولکەریم قادر بەرزنجی – سەرچاوە: (رۆژنامەی الثورة، ژمارە (6541)، رۆژی هەینی، ڕێکەوتی (22.4.1988)، ل6)، هەروەها هەریەک عەلی غەفور مەنمی و مەحمود خاوی فەرماندەی سریە بووینە. فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالەکانی (3+4). محەمەد شێخ عەبدولکەریم قادر بەرزنجی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی دێهات و ناوچەکانی چەمچەماڵ و سەنگاوی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237).

سەبارەت بە ئەنفالی چوار، سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل163). شێخ محەمەد عەبدولکەریم قادر بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (257)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (222)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

258. سەرۆک جاشی فەوج، ئەکرەم حەسەن قادر ڕۆغزایی.

259. سەرۆک جاشی فەوج، سەباح شێخ عەبدولکەریم بەرزنجی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (5+6+7). سەبارەت بە بەشداری ئەو فەوجە لە شاڵاوەکانی ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل167).

260. سەرۆک جاشی فەوجی (260)، .

261. سەرۆک جاشی فەوجی (261) کە ناوەکەی زانراو نییە. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە شاڵاوی ئەنفالەکانی (5+6+7)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی (5+6+7)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی ڕێکخراوی هەواڵگری شیمالی بۆ هۆبەی (3)ی هەواڵگری بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورتەبی/6، جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). بەگوێرەی ئەو نووسراوە، فەوجی (261)ی جاشە سووکەکان لە گوندی سێگرتکانی دەشتی کۆیە ڕووبەڕووی شەڕی هێزی پێشمەرگەی کوردستان بۆتەوە، واتە فەوجەکە ئەنفالی گوندی سێگرتکانی کردووە.

262. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ حوسێن شێخ سەعید بەرزنجی سەنگاوی. ڕاوێژکاری ناوبراو ئێستاکە سەربە (پارتی دیموکراتی کوردستان)ە.

فەوجی شێخ حوسێن شێخ سەعید بەرزنجی بەشداری کردووە لە ئەنفالی (3)دا. شێخ حوسێن بەرزنجی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی کەرکوک، نەوجول، دووزو سەنگاوی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). هەروەها ناوبراو ژمارەیەکی زۆر مەدالیای بەناو ئازایەتی لە پاداشتی ئەنفالدا لە سەدامی خوێنمژ وەرگرتووە. شێخ حوسێن شێخ سەعید بەرزنجی سەنگاوی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە. شێخ حوسێن شێخ سەعیدی بەرزنجی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.

263. سەرۆک جاشی فەوج، .

264. سەرۆک جاشی فەوج، حەمە ڕەئوف فارس حەسەن بابان و جێگری سەرۆک جاشی فەوج محەمەد جەزا حەمە ڕەئوف فارس حەسەن بابان.

265. سەرۆک جاشی فەوج، .

266. سەرۆک جاشی فەوج، ئاوات ئەحمەد حەسەن ڕەش شیلانە. ئاوات ئەحمەد حەسەن ڕەش شیلانە، سەرۆک جاشی فەوجی (266)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (298)یە لە لیستی داواکراوەکان. ئاوات ئەحمەد حەسەن ڕەش، ئێستا بەناوی پەناهەندە لە ئەڵمانیا دەژیت. ئاوات ئەحمەد حەسەن شیلانە، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە تاوەکو ڕووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

267. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد ئەحمەد ئیسماعیل بڵباس.

268. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل عەزیز ئاغا زەنگەنە. فەوجی ناوبراو بەشداری شالاوی ئەنفالی (3)ی کردووە. ئیسماعیل زەنگەنە، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆ، کفری، سەنگاوو سەرقەڵای کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237). راوێژکاری ناوبراو ئێستاکە سەربە (یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)ە. سەرۆک جاشی فەوجی (268)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (9)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

269. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل عەزیز خان دەلۆیی، سۆران ئیسماعیل عەزیز خان دەلۆیی و مەجید حەمید عەلی فەرماندەی سریە بووینە.

270. سەرۆک جاشی فەوج، خالید قاسم محەمەد ئەمین ئاغا رۆژبەیانی و هەریەک لە وەلید قاسم محەمەد ئەمین ئاغا رۆژبەیانی و سەدیق قاسم محەمەد ئەمین جێگری سەرۆک جاشی فەوج بووینە. فەوجی ناوبراو لە ساڵی (1987)دا دامەزراوە و بەشداربیان کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی هەشتدا – سەرچاوە: (مەحمود سەنگاری، جاش و جینۆساید، ل69–71 + هاوکاری، ژمارە (999)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (18.8.1988). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). بەگوێرەی بەڵگەکە هێزەکەی ئەو فەوجە (40) جاش بووینەو بە فەرماندەیی جێگری سەرۆک جاشی فەوج سەدیق قاسم محەمەدو لەژێر فەرماندەیی تیپی (فرقة 38)دا بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە). خالید قاسم محەمەد ئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (270)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (328)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

271. سەرۆک جاشی فەوج، خەلیل سلێمان حاجی بەدری سندی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج سەگڤان سلێمان حاجی بەدری سندی و فەرماندەی فەوج مولازمی یەکەم عەبدولکەریم رەزا کازم. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

272. سەرۆک جاشی فەوج، شوکری سەبری عەنتەر مزوری. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). شوکری سەبری عەنتەر مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (272)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (337)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

273. سەرۆک جاشی فەوج، سەلیم شێخ عەبدولحەلیم شێخ حەسەن دۆسکی، یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوج جەمال شێخ سەلیم شێخ عەبدولحەلیم شێخ حەسەن دۆسکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج شێخ سەلام شێخ سدیق دەرگەڵی، ناڤدار سالح فەرماندەی سریە و هەڤاڵ حەمید ئیبراهیم یاسین رێکانی رازگری رێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی سۆسیالیست لە فەوجی (273)دا. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

274. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد عەبدی حاجی ئاغا کۆچەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوج مستەفا رەشید و یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوج مەحمود سالح. فەوجی ناوبراوی جاشە سووکەکان بەشداریان کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە

ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

275. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل دێوالی سەعید. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

276. سەرۆک جاشی فەوج، جەمال عوسمان قادر خۆشناو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

277. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد جەلال ڕەسوڵ. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

278. سەرۆک جاشی فەوج، .

279. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل دێوالی سەعید. دووبارەیە لە 275.

280. سەرۆک جاشی فەوج، سەعید ئەسعەد موسا (عەولا). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

281. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل عومەر ئیسماعیل و عەبدولکەریم ئیسماعیل ئۆمەری. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها بەگوێرەی رۆژنامەی (العراق، ژمارە (3793)ی

رۆژی شەممە، رێکەوتی (9.7.1988)دا، شێخ عەبدولکەریم ئیسماعیل ئۆمەری، سەرۆک جاشی فەوجی (281)ی جاشە سووکەکانە.

282. سەرۆک جاشی فەوج، مامەند عەزیز عەبدولڕەحیم. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

283. سەرۆک جاشی فەوج، ئیبراهیم یوسف میرخان. فەوجی ئیبراهیم یوسف میرخان، لە رێکەوتی (21.11.1988)دا دامەزراوە. بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

284. سەرۆک جاشی فەوج، .

285. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولکەریم سەعدی سلێمان سەعدی کۆچەر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عەبدولکەریم سەعدی سلێمان سەعدی، سەرۆک جاشی فەوجی (285)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (348)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

286. سەرۆک جاشی فەوج، هەمزە حاجی بەدری سندی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی (1+2+8)دا کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

287. سەرۆک جاشی فەوج، فریاد یاسین حوسێن پاڵانی و زیاد یاسین حوسێن پاڵانی، بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

288. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد مەحمود مستەفا خۆشناو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

289. سەرۆک جاشی فەوج، مەجید حەسەن ئەحمەد. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

290. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولعەزیز عومەر قادر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

291. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی مەحمود عەلی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

292. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدوڵڵا حوسێن عوسمان خۆشناو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). عەبدوڵڵا حوسێن عوسمان خۆشناو، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، ناوبراو دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان لە ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ ڕژێمی سەدام و بەعس هەبووە و تاوەکو ڕووخانی ڕژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

293. سەرۆک جاشی فەوج، ئیبراهیم عەبدوڵڵا خدر کوێخا. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی

ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

294. سەرۆک جاشی فەوج، تاهیر شێخ محەمەد حاجی ڕەسوڵ. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

295. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد ئەمین عوسمان فەقێ (خدر). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

296. سەرۆک جاشی فەوج، عیماد سالّح (حەسەن). فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

297. سەرۆک جاشی فەوج، .

298. سەرۆک جاشی فەوج، بایز عەبدولڕەحمان میران. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالّاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

299. سەرۆک جاشی فەوج، شەفیع عەلی مەحمود. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

300. سەرۆک جاشی فەوج، هەریەک لە عەقید عەبدولحەمید عوسمان محەمەد شەریف و محەمەد عوسمان خدر سوورچی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالّاوی ئەنفالەکانی (3+8)دا. عەقید عەبدولحەمید عوسمان محەمەد شەریف، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی قەرەحەسەنی کردووە، واتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان،

تونی مەرگ، ل242). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها عەقید عەبدولحەمید عوسمان، سەرۆک جاشی فەوجی (300)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (284)ە لە لیستی داواکراوەکان.

301. سەرۆک جاشی فەوج، فائیق حاجی خەلیفە برادۆستی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

302. سەرۆک جاشی فەوج، ئەسعەد سەلیم حاجی عەلی ئاغا خەیلانی. سەرۆک جاش و جاشەکانی فەوجی ناوبراو بەشداریان کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا– سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها ئەسعەد سەلیم حاجی ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (302)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (302)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

303. سەرۆک جاشی فەوج، مەغدید مەجید (موئەیەد) شەریف. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

304. سەرۆک جاشی فەوج، ئیسماعیل حەمەدئەمین. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی (8)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

305. سەرۆک جاشی فەوج، جەعفەر ئەنوەر سلێمان. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شاڵاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە

لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). هەروەها جەعفەر ئەنوەر سلێمان، سەرۆک جاشی فەوجی (305)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (322)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

306. سەرۆک جاشی فەوج، عەلاء محەمەد ئەمین عیسا هەرکی. فەوجی عەلاء هەرکی بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228). راوێژکار عەلاء محەمەد ئەمین عیسا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (306)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (351)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

307. سەرۆک جاشی فەوج، حوسێن رەشید ئیسماعیل ئاغا رۆقی و هەریەک لە جێگرانی سەرۆک جاشی فەوج کەمال عەزیز ئیسماعیل ئاغا رۆقی و نەزیر حوسێن رەشید ئیسماعیل ئاغا رۆقی. فەوجی ناوبراو لە رێکەوتی (10.10.1987)دا دامەزراوەو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

308. سەرۆک جاشی فەوج، شەهاب محەمەد تاهیر. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

309. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولڕەحمان سەعید عەبدوڵڵا حوسێن. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

310. سەرۆک جاشی فەوج، کەمال ئەحمەد عەلائەددین زراری. فەوجی کەمال ئەحمەد زراری بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

311. سەرۆک جاشی فەوج، جەلال کۆیخا رەفیق قادر لەک بەردەسپی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەبدوڵڵا ئەمین. جەلال کێخوا رەفیق قادر بەردەسپی، لە سەرەتای دروستبوونەوەی مەفرەزە سەرەتاییەکانی شۆڕشی نوێ دوای شەهیدکردنی دوو جووتیاری گوندی بەردەسپی کە برابوون شەهید دەکات و دەچێتە ناو ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، دواتریش لە ساڵی (1977)دا دەگەڕێتەوە ناو رژێم و لەسەر زانیارییەکانی ئەو هێزێکی حکومەت لە سەرەتای مانگی نۆڤێمبەری هەمان ساڵدا دێتە گوندی نازەنین و دوو پێشمەرگە بەناوەکانی مولازم جەمال ئەحمەد خۆشناو و هەڤاڵ یاسین مورتکەیی شەهید دەکەن – سەرچاوە: (مەلا بەختیار، یاخی بوون لە مێژوو، ل19–92). فەوجی جەلال کۆیخا رەفیق قادر بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

312. سەرۆک جاشی فەوج، فوئاد نوری عەلی میران خۆشناو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالەکانی (1+2+8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

313. سەرۆک جاشی فەوج، غازی نورەددین خورشید خۆشناو. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228).

314. سەرۆک جاشی فەوج، یاسین عەلی رەمەزان شکاک و جێگری سەرۆک جاشی فەوج موسا عەلی رەمەزان شکاکی برای ناوبراو بووە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8)دا. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی

بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). هەرسێ برا یاسین عەلی ڕەمەزان شکاک، موسا عەلی ڕەمەزان شکاک و عیسا عەلی ڕەمەزان شکاک لەگەڵ دوو کەسی تر بەناوەکانی سەید یاسین و سەید حوسێن لە ڕێکەوتی (14.11.1978)دا، لە شیرین خەودا چوار پێشمەرگەی قارەمان و تێکۆشەری (یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)یان بەشێوەیەکی دڕندانە شەهیدکرد کە بریتیبوون لە هەریەک لە: (قادر عەولا قەشقەیی، فارس ئەحمەد، حەسەن کانی سلێمانەیی و ڕادەستکردنی چەتۆ خوڕخوڕی بە رژێمی بەعس و لە سێدارە دانی ناوبراو دواتر)، هەروەها بریندارکردنی پێشمەرگەیەکی تر بەناوی ڕەحمان ڕەشید - سەرچاوە: (شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شارو شاخ 1974-1980)، ل215).

315. سەرۆک جاشی فەوج، محەمەد (حەسەن) ڕەشید محەمەد عەبد. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

316. سەرۆک جاشی فەوج، **حەمەد ئەمین ئاغای گۆمەزەرد.**

317. سەرۆک جاشی فەوج، .

318. سەرۆک جاشی فەوج، حەمەئەمین تەها ڕەسوڵ سوورچی. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە شالاوی ئەنفالەکانی (5+6+7+8). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228).

319. سەرۆک جاشی فەوج، .

320. سەرۆک جاشی فەوج، .

321. سەرۆک جاشی فەوج، سەید عەدنان عەبدوڵڵا ئەحمەد جەباری و فەرماندەی سریە ئەحمەد حەمید شەریف هەرێنی. فەوجی ناوبراو بەشداری هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی (3+4)ی کردووە. سەید عەدنان، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی چەمچەماڵ، قەرەحەسەن، لەیلان، سەنگاو، دەشتی کۆیە، نەوجول، کەرکوک و تیلەکۆی کردووە، واتە

ئەنفالەکانی (3+4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239). عەدنان عەبدوللا ئەحمەد جەباری. عەدنان جەباری، سەرۆک جاشی فەوجی (321)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (179)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

322. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولڕەحمان عاسی عزەددین تاڵەبانی. سەرۆک جاشی فەوجی (322)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (344)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

323. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ کەریم شێخ شەهاب بەرزنجی. شێخ کەریم شێخ شەهاب، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆ، کفری، نەوجول، دووزو سەرقەڵای کردووە، واتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239). شێخ کەریم شێخ شەهاب بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (323)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (193)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی ناوی داواکراوەکان.

324. سەرۆک جاشی فەوج، .

325. سەرۆک جاشی فەوج، سالح ئەحمەد ئیسماعیل - سەرچاوە: (جریدة الجمهوریة، العدد (6774)، السبت، المصادف (2.4.1988).

326. سەرۆک جاشی فەوج، .

327. سەرۆک جاشی فەوج، .

328. سەرۆک جاشی فەوج، شێخ فازڵ مستەفا بەرواری.

329. سەرۆک جاشی فەوج، .

330. سەرۆک جاشی فەوج، .

331. سەرۆک جاشی فەوج، .

332. سەرۆک جاشی فەوج، .

333. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدوڵڵا فەیسەڵ عەبدوڵڵا ماوانی. عەبدوڵڵا فەیسەڵ عەبدوڵڵا ماوانی، سەرۆک جاشی فەوجی (333)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (347)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
334. سەرۆک جاشی فەوج، کازم عومەرخان تۆفیق ڕێکانی. سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو خانەنشینی پارتی دیموکراتی کوردستانە بە پلەی ئامر لیوای (33). جێگری سەرۆک جاشی فەوج، حاجی تۆفیق ڕێکانی.
335. سەرۆک جاشی فەوج، .
336. سەرۆک جاشی فەوج، عەلی عەبدولڕەحمان کۆکۆیی. سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو لە شەوی (15/14-3-1988)دا لە لایەن هێزەکانی سەربە سوپای ئێرانەوە بەدیل گیراوە و دواتر توانیوێتی لە شەوی (18/17-4-1988)دا لە دەست هێزەکانی ئێراندا خۆی ڕزگار بکات و ڕابکات - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی العراق، ژمارە (3864)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (3.10.1988)، لاپەڕەی لێکۆڵینەوە).
337. سەرۆک جاشی فەوج، .
338. سەرۆک جاشی فەوج، نەوزاد سابیر ئەحمەد جاف.
339. سەرۆک جاشی فەوج، سالار مەحمود محەمەد ئەمین قەرەوەیسی (سالار قەرەوەیسی). فەوجی سالار مەحمود قەرەوەیسی بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (982)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (13.6.1988)، سالار مەحمود قەرەوەیسی سەرۆک جاشی فەوج، باسی بەشداریکردنی فەوجەکەیان دەکات لە شالاوە دژندەکانی ئەنفالەکاندا).
340. سەرۆک جاشی فەوج، .
341. سەرۆک جاشی فەوج، .
342. سەرۆک جاشی فەوج، .
343. سەرۆک جاشی فەوج، .
344. سەرۆک جاشی فەوج، تۆفیق ڕێکانی (حاجی تۆفیق ڕێکانی).

345. سەرۆک جاشی فەوج، .
346. سەرۆک جاشی فەوج، عەبدولکەریم حوسێن خالید ئاغا. عەبدولکەریم حوسێن خالید ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (346)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (346)ی لە لیستی ناوی تۆمەتبارە داواکراوەکان دراوەتێ.
347. سەرۆک جاشی فەوج، .
348. سەرۆک جاشی فەوج، فارس عەلائەددین ئەحمەد زراری. فارس عەلائەددین ئەحمەد زراری سەرۆک جاشی فەوج، بەخۆی و (180) کەس لە جاشەکانی بەشداری شاڵاوی ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە ئەنفالی (8)دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220-5228). ناوبراو ناوەکەی لە لاپەڕە (5220)دا لەڕیزبەندیدا ژمارە (13)ەیە.
349. سەرۆک جاشی فەوج، .
350. سەرۆک جاشی فەوج، .
351. سەرۆک جاشی فەوج، سەباح ئیسماعیل خدر (سەباح مێمە) خەڵکی سێقوچانی پردێ. سەباح ئیسماعیل خدر، سەرۆک جاشی فەوجی (351)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (340)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.
352. سەرۆک جاشی فەوج، سەڵاح ئیسماعیل رەشید دەلۆیی و جێگری سەرۆک جاشی فەوج حەمید محەمەد عەبدولڕەحمان دەلۆیی.
353. سەرۆک جاشی فەوج، قادر محەمەد رەشید عەبدولقادر. فەوجی قادر محەمەد رەشید، لە ڕێکەوتی (27.3.1987)دا دامەزراوەو، حەوت سەد جاشی هەبووە. بەگوێرەی لێدوانی سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو (قادر محەمەد رەشید)، فەوجەکەیان بەشداری جەنگەکانی هەڵەبجە، قەرەداغ، ئەنفالەکانی یەکەم، دووەم و سێیەمیان کردووە – سەرچاوە: (ژمارەیەکی

ڕۆژنامەی هاوکاری، کە ژمارەو ڕۆژەکەی لەسەر نییە، بەڵام دەقی چاوپێکەوتن و قسەکانی ناوبراوم لایە کە بۆ هاوکاری لێدوانی داوە.

354. سەرۆک جاشی فەوج، فاتیح تاهیر مستەفا عەبدولقادر. فاتیح تاهیر مستەفا عەبدولقادر، سەرۆک جاشی فەوجی (354)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (364)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

355. سەرۆک جاشی فەوج، حوسێن تاهیر حەسەن کەسنەزانی. فەوجی ناوبراو لە ساڵی (1987)دا دامەزراوەو بەشداری ئەنفالەکانی (2+8)ی کردووە، کە سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو حوسێن کەسنەزانی بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری دەبێژێ: (فەوجەکەمان لە ئەنفالی دووەم و ئەنفالی دوایی بەشداری کردووە – سەرچاوە: هاوکاری، (1115)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (5.10.1989)، ل4).

356. سەرۆک جاشی فەوج، ئەحمەد سۆفی ئیسماعیل ساڵح. ئەحمەد سۆفی ئیسماعیل ساڵحی سەرۆک جاشی فەوجی (356)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (300)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

357. سەرۆک جاشی فەوج، جەمال نەسرەدین عەزیز. جەمال نەسرەدین عەزیز، سەرۆک جاشی فەوجی (357)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی ژمارە (320)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

358. سەرۆک جاشی فەوج، کەریم شێخ عەلی نەورۆڵی (شێخ کەریم شێخ عەلی نەورۆڵی).

359. سەرۆک جاشی فەوج، مەحمود حوسێن مەحمود عەلی جاف. سەرۆک جاشی فەوجی (359)ی جاشە سووکەکان مەحمود حوسێن مەحمود عەلی جاف، ناوی هاتووە. مەحمود حوسێن مەحمود عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی (356)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای

تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (384)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

360. سەرۆک جاشی فەوج، عومەر عەلی شەریف (مەیدان) - سەرچاوە: (پرۆپاگەندەی هەڵبژاردن بۆ ئەندامێتی ئەنجومەنی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی، رۆژنامەی (العراق)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (29.8.1989).

361. سەرۆک جاشی فەوج، .

362. سەرۆک جاشی فەوج، .

363. سەرۆک جاشی فەوج، .

364. سەرۆک جاشی فەوج، مەجید سلێمان ئەحمەد جاف (مەجید سلێمان وەزە، کە پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 110ی هەبووە)، مستەفا سلێمان ئەحمەد جاف (مستەفا سلێمان وەزە)ی برای سەرۆک جاشی فەوج (مەجید سلێمان وەزە)، فەرماندەی سریە بووە. فەوجی ناوبراو بەشداری کردووە لە ئەنفالی (3)دا. مەجید سلێمان و مستەفا سلێمانی وەزە بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سەنگاویان کردووە، واتە ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل241). مەجید سلێمان ئەحمەد جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (364)و مستەفا سلێمان ئەحمەد جاف، فەرماندەی سریەی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان دەرچووەو، ژمارە (372+277)یان دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

365. سەرۆک جاشی فەوج، ئازاد ئەسعەد عەلی کاوانی زراری – سەرچاوە: (پرۆپاگەندەی هەڵبژاردن بۆ ئەندامێتی ئەنجومەنی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی، رۆژنامەی (العراق)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (29.8.1989).

366. سەرۆک جاشی فەوج، بوڕهان عومەر ئەلیاس. بوڕهان عومەر ئەلیاس ناسراو بە بوڕهان بلە، خەڵکی گوندی بلەی خواروو، پێشمەرگەیەکی

ئازاو قارەمانی حزبی سۆسیالیستی کوردستان بوو بەپلەی فەرماندەی هەرێمی (17)ی رواندز. بوڕهان عومەر ئەلیاس بلەیی، لە ئەنجامی کێشەکانی ناوخۆی حزبی ناوبراودا، لە ساڵی (1984)دا لەگەڵ مامە غەفە (غەفور ئەحمەد غەزاڵ)ی فەرماندەی هەرێمی (7)ی قەرەچوغ و عەریف عەلی مەولودی فەرماندەی هەرێمی (10)ی سەفین هاتنەوە ناو ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان. دواتی ماوەیەک بوڕهان بلەیی ریزەکانی یەکێتیشی بەجێهێشت و هاتەوە ناو رژێم و بوو بە جاش و فەوجی ژمارە (366)ی وەرگرت.

فەوجە سووکە نەناسراوەکان:

1. ئەبوبەکر فەقێ محەمەد ئەمین سالّەیی (بەکر فەقێ)، سەرۆک جاشی فەوج – سەرچاوە: (هاوکاری، (1004)، دووشەممە، رێکەوتی 5.9.1988).
2. ئەحمەد جەبار جەباری، سەرۆک جاشی فەوج. ناوبراو بەشداری شالّاوی ئەنفالی ناوچەکانی بازیان، شوان، قەرەحەسەن و قەرەهەنجیری کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). ئەحمەد جەبار جەباری، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداری کارای لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (6)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
3. ئەحمەد کەریم سلێمان، سەرۆک جاشی فەوج.
4. ئەحمەد مستەفا بەرزنجی (شێخ ئەحمەد مستەفا بەرزنجی)، سەرۆک جاشی فەوج و فەرماندەی هێزی خۆبەخشەکان. شێخ ئەحمەد مستەفا بەرزنجی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی بازیان، نەوجول و سەنگاوی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). شێخ ئەحمەد مستەفا بەرزنجی، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (187)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
5. ئیسماعیل خەلیفە محەمەد شەعەلی، سەرۆک جاشی فەوج. ناوبراو سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.
6. ئیسماعیل عەلی باخەوان رەباتی، سەرۆک جاشی فەوج.
7. ئیسماعیل کوێخا عەبدوڵڵا بندیان، سەرۆک جاشی فەوج.
8. بایز ئەحمەد ئاغا سیناجیان، سەرۆک جاشی فەوج.
9. بایز ئاوڕەحمان جلەمۆردی، سەرۆک جاشی فەوج. بایز جلەمۆردی، بەشداری شالّاوی ئەنفالی چواری کردووە، کە سکالّاکاران سکالّای زۆریان لەدژی ئەو تاوانبارە لە دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق تۆمارکردووە. ئەو راوێژکارە لە سالّی (2004)دا مردووە.

10. بەکر کەریم غەفور، سەرۆک جاشی فەوج. بەکر کەریم غەفور، بەشداری شالاوی ئەنفالی ماوەت و چوارتای کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی یەک – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل243). بەکر کەریم غەفور، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالە بەدناوەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (158)ی دراوەتێ.
11. تەبارەک محەمەد وەلی، سەرۆک جاشی فەوج. سەرۆک جاش تەبارەت محەمەد وەلی، بەشداری شالاوی ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی شوان، قەرەحەسەن، قەرەهەنجیر و کەرکوکی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239).
12. جەعفەر نوری مزوری، سەرۆک جاشی فەوج.
13. حەسیب محەمەد نەجم ئینجە جەباری، سەرۆک جاشی فەوج. حەسیب محەمەد نەجم ئینجە جەباری، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی تیلەکۆ، کفری و شوانی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالەکانی سێ و چوار – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). حەسیب محەمەد نەجم ئینجە جەباری، سەرۆک جاشی فەوجی ژمارە (؟؟؟)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوەکانی ئەنفالە بەدناوەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (170)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.
14. حوسێن شێخ محەمەد بەرزنجی (شێخ حوسێن شێخ محەمەد بەرزنجی)، سەرۆک جاشی فەوج و فەرماندەی هێزی حوسێن بەرزنجی. فەوجی ناوبراو هێزەکەیان لە رێکەوتی (21.4.1988)دا دامەزراوە (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (989)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (7.7.1988). ئەم هێزە بەشداری ئەنفالی (1+2)ی کردووە، کە سەرۆک جاشی فەوجەکە بۆ هاوکاری دەڵێت: (بەشداریمان لە کارەکانی سەنگاو کارێزە کردووە)، کە کارێزە ئەنفالی یەکەم و سەنگاو ئەنفالی دووەمە.
15. رەفعەت مەحمود ئەفەندی هەمەوەندی، سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالی کردووەو خەڵکی چەمچەماڵەو ئێستا لە لەندەنە.

16. رەفعەت محەمەد عەلی گلی، سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+3)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی رەفعەت محەمەد عەلی گلی لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988)، هەروەها رەفعەت گلی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆ، کفری، نەوجول، دووز، قەرەحەسەن، سەنگاو، سەرقەڵاو کەرکوکی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). رەفعەت گلی، بەگوێرەی مەرسومی کۆماری ژمارە (808)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای ئازایەتی لەلایەن سەدام–ەوە پێدراوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا. رەفعەت محەمەد عەلی گلی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (412)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. بەڵام سەرۆک جاش رەفعەت محەمەد عەلی گلی چەندین ساڵە و بەر لە رووخانی رژێمی سەدام مردووە. هەروەها شەماڵ رەفعەت گلی، کە جێگری باوکی (سەرۆک جاشی فەوج) بووە، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووز، سەرقەڵاو تیلەکۆی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل241). شەماڵ رەفعەت گلی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (.....)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (275)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

17. سەعدی ئەیوب فەیزی، سەرۆک جاشی فەوج.

18. سەعید (حەمە سەعید) غێدان، سەرۆک جاشی فەوج و مەجید غێدان جێگری سەرۆک جاشی فەوج (فەوجی سەعید غێدان). هەردوو برا سەعید غێدان و مەجید غێدان راوێژکار و جێگری فەوجی (؟؟)ی جاشە سووکەکان، بەشداری شالاوی ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆ، دووز، کفری و نەوجولی کردووە، واتە بەشداری شالاوی ئەنفالەکانی (3)یان کردووە –

سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل241). سەعید غێدان (حەمە سەعید)، سەرۆک جاشی فەوج، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (273)ی دراوەتێ. مەجید غێدان، جێگری سەرۆک جاشی فەوج، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (274)ی دراوەتێ.

19. سەلیم دەرویش ئاغا مەڕۆیی (حاجی سەلیم دەرویش ئاغا مەڕۆیی). سەرۆک جاشی هێزی سەلیم بەشداری لە ئەنفالەکانی (1+2)دا کردووە.
20. شاکر عەبدولسەمەد ئاسکی کەلەک، سەرۆک جاشی فەوج و بەختیار بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی شاکر عەبدولسەمەد لە رێکەوتی (15.10.1987)دا دامەزراوەو بەشداری ئەنفالی (8)ی کردووە. سەبارەت بە شاڵاوی ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (1013)ی رێکەوتی (6.10.1988) + سەرچاوەی یەکەمی ئەم پەرتووکە، لاپەڕەکانی (5220-5228)، هەروەها (هاوکاری، ژمارە (1013)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (6.10.1988)، کە جێگری سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو باسی بەشداریکردنی خۆیان دەکات لە ئەنفالی ناوبراودا).
21. شوان تاهیر عوزێر کاکەیی، سەرۆک جاشی فەوج (دانیشتووی گوندی مێخاس).
22. شێرزاد سالّح مەحمود (شێرەی سالّە خولە)، سەرۆک جاشی فەوج - سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی نۆیەم، ل2410).
23. شێرزاد عەلی محەمەد داودی بەلەگە (قاردکەرەمی)، سەرۆک جاشی فەوج. شێرزاد عەلی بەلەگەیی پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (131)ی هەبووە و بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. شێرزاد عەلی بەلەگەیی بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی سەرقەڵا، دووز، کفری و نەوجولی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). شێرزاد عەلی بەلەگەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی

بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (194)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

24. شوکر جوندی شێخکی، سەرۆک جاشی فەوج.
25. عەبدولوەهاب کەریم حوسێن، راوێژکاری هێزی عەبدولوەهاب.
26. عەلی ئەحمەد (عەلی ئەحەڕەش درۆزنەیی)، سەرۆک جاشی فەوج. عەلی ئەحەڕەش ئێستاکە فەرماندەی فەوجی فەرماندەیی کەرکوکی پارتی دیموکراتی کوردستانە، هەروەها ئاسۆ عەلی ئەحمەدی کوڕیشی هەر فەرماندەی فەوجە لە فەرماندەیی کەرکوکی پارتی.
27. عوسمان مەحمود قادر جاف، سەرۆک جاشی فەوج و فەرماندەی هێزی خۆبەخشەکان.
28. عومەر ئیبراهیم سالح، سەرۆک جاشی فەوج و فەرماندەی هێزی خۆبەخشەکان.
29. غەفور کەریم عەباس دۆلبێشکی، سەرۆک جاشی فەوج، عەزیز کەریم عەباس جێگری سەرۆک جاشی فەوج و عەبدول حاجی سەعید جێگری سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانیان کردووە، بەڵام دیار نییە بەشداری کام ئەنفالیان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە، سەرۆک جاش غەفور کەریم عەباس دۆلبێشکی لە لێدوانێکدا بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری دەڵێت: بەشداریمان لە ئەنفالەکاندا مایەی شانازیمانە – سەرچاوە: ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (995)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (4.8.1988).
30. فاروق سەعید بەگ (شێخ فاروق سەعید بەگ ئێزیدی)، سەرۆک جاشی هێزی (ئەبی فراس ئەلحەمدانی/ أبي فراس الحمداني). ئەو فەوجە تایبەت بوو بە ئێزیدییەکان و، ئەو فەوجەی جاشان لە ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (15.6.1986)دا دامەزرابوو – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (997)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (11.8.1988)، ل5). بەگوێرەی دیمانەیەکی تایبەتی لەگەڵ دکتۆر عەبدولفەتاح عەلی بۆتانی، کە لە ڕێکەوتی (5.9.2008)دا ئەنجام دراوە، باسی ئەوەیکردووە کە ژمارەی جاشەکانی ئەو هێزە (12.544) جاش بووە – سەرچاوە: (دڵشاد نوعمان فەرحان، لە

لاپەڕە (22)ی پەرتووکی (معاناة الكورد الإيزديين في ظل الحكومات العراقية 1921-2003، مراجعة وتقديم الدكتۆر عەبدولفەتاح عەلی بۆتانی، مركز الدراسات الكوردية وحفظ الوثائق/جامعة دهۆک، الطبعة الأولى، مطبعة جامعة دهۆک، كوردستان الجنوبية 2008، ل100).

31. قاسم کەریم رەشید درەیی، سەرۆک جاشی فەوج. قاسم کەریم درەیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی تیلەکۆ، چەمچەماڵ، سەرقەڵا، شوان و کفری کردووە، واتە ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237). سەرۆک جاش قاسم کەریم رەشید درەیی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (216)ی دراوەتێ لە لیستی تۆمەتبارە داواکراوەکان. قاسم درەیی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

32. کەمال محەمەد حەیدەر تاسڵوجەیی (کەمالی شەمسە)، سەرۆک جاشی فەوج. کەمالی شەمسە بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی چەمچەماڵ، سەنگاو، قەرەداغ و کەرکوکی کردووە، واتە ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). کەمال محەمەد حەیدەر سەرۆک جاشی فەوجی (.....)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (220)ی دراوەتێ لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان.

33. کەمال محەمەد فەرەج، سەرۆک جاشی فەوج.

34. لەتیف فەتحوڵڵا گۆران، سەرۆک جاشی فەوج.

35. مامەند سالّح مەولود (مامەند قەشقە)، سەرۆک جاشی فەوج. حاجی شەوکەت لەتیف خدر قەشقەیی جێگری سەرۆک جاشی فەوج لای مامەند قەشقە. مامەند سالّح مەولود (مامەند قەشقە)، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. مامەند قەشقە، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆو نەوجولی کردووە، کە دەکاتە شالاوی ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). مامەند سالّح مەولود قەشقە، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای

تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (281)ی دراوەتێ لە لیستی تاوانبارە داواکراوەکان. مامەند سالح مەولود قەشقە و حاجی شەوکەت لەتیف قەشقەی جێگری هەردووکیان سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانن.

36. مەجید سلێمان گلەڕەشی، سەرۆک جاشی فەوج.
37. محەمەد حاجی حوسێن دەربەندیخانی (حەمەی حاجی حوسێن)، سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)ی کردووە. حەمەی حاجی حوسێن، بەشداری ئەنفالکردنی ناوچەکانی ماوەت و چوارتای کردووە، کە دەکاتە شالاوی ئەنفالی (1) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل243). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە، سەرۆک جاش محەمەد حاجی حوسێن بۆ رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (986)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (27.6.1988)دا، باسیکردووە کە فەرجەکەیان بەشداری شالاوە دڕندانەکانی ئەنفالی یەک و دوویان کردووە. هەروەها سەرۆک جاشی فەوج محەمەد حاجی حوسێن، بۆ رۆژنامەی هاوکاری دەڵێت: (فەوجەکەمان لە یەکەمین رۆژی دروست بوونیەوە بەشداریەکی تەواوی لە بەرپەرچ دانەوەی دوژمندا کردووەو، دیارترینی ئەو بەشداریانەش لە کارەکانی ئەنفالدا بووە - رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (986)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (27.6.1988). سەرۆک جاش محەمەدی حاجی حوسێن، فەرمانی دەستگیرکردنی لەلایەن دادگای بالای تاوانەکانی ئێراقەوە بۆ دەرچووەو، لە ریزبەندی ناوەکاندا ژمارە (173)ی دراوەتێ. محەمەد حاجی حوسێن (حەمەی حاجی حوسێن)، ئێستاکە سەربە بزووتنەوەی گۆڕانەو لە بەلجیکا پەناهەندەیە.
38. محەمەد حەسەن عەرەب خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوج.
39. محەمەد حوسێن محەمەد سێوەکانی، فەرماندەی هێزی محەمەد.
40. محەمەد سادق محەمەد شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی سووک. بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی بۆ هۆبەی سێی ئیستیخباراتی سەربازی بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا، کە دەکاتە شالاوی ئەنفالەکانی (5+6+7)، هێزێک

به فەرماندەیی هێزەکانی دوو که پێکهاتبوو له (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، فەوجەکانی جاشە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە، بەمەبەستی ئەنفالکردنی دانیشتوانی دەشتی کۆیە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). محەمەد سادق شوانی، بەپێی مەرسومی کۆماری ژمارە (809)ی سەرۆکایەتی کۆمار، مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی و کورد کوژی) وەرگرتووە له پاداشتی ئەنفالدا. محەمەد سادق شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟)ی جاشە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی له ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (419)ی دراوەتێ له لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان.

41. محەمەد سادق محەمەد رەحیم (حەمە پۆخچی)، سەرۆک جاشی فەوج. حەمە پۆخچی، سەرۆک جاشی فەوجی جاشە سووکەکان بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. حەمە پۆخچی سەرۆک جاشی فەوج، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی قەرەحەسەن و لەیلانی کردووە، واتە بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). حەمە پۆخچی (محەمەد سادق محەمەد رەحیم)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای له شالاوی ئەنفاله بەدناوەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (288)ی له لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ.

42. محەمەد عەلی سەعید شێتنە دۆڵەمەڕی، سەرۆک جاشی فەوج. سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو محەمەد عەلی سەعید شێتنە دۆڵەمەڕی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (324)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (2.5.2007)دا، دوای ڕاپەڕین و لێبووردنی بەرەی کوردستان له ساڵی (1991)دا پەیوەندی ژێربەژێری لەگەڵ رژێمی سەدامی عروبەو بەعس هەر هەبووە

تاوەکو رووخانی رژێم لە ڕێکەوتی (9.4.2003)دا پەیوەندی بەردەوام بووە.

43. محەمەد کەریم شوش زێباری، سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە هەریەک لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988).

44. محێدین حەمە ڕەحیم، سەرۆک جاشی فەوج. سەرۆک جاش محەمەد حەمە ڕەحیم، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ئاغجەلەر و پێبازی کردووە، واتە هەردوو ئەنفالی (3+4)ی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدوڵڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). محێدین حەمە ڕەحیمی سەرۆک جاشی فەوج، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (226)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

45. مستەفا زۆراب خانەقینی، سەرۆک جاشی فەوج.

46. مستەفا سەعید سوورچی، سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی مستەفا سەعید سوورچی، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پڕۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220–5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

47. ناسیح محەمەد قادر هەورامی، سەرۆک جاشی فەوج. فەوجی ناوبراو بەشداری شاڵاوی ئەنفالەکانی (1+2)و هەڵبجەی کردووە – سەرچاوەکان: (مەحمود سەنگاوی، جاش و جینۆساید، ل46، کە ڕاوێژکار دەڵێت: بەشداری هەڵبجەو ئەنفالمان کردووە) + (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (974)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (12.5.1988)، ل3)، کە سەرۆک جاشی فەوج ناسیح محەمەد قادر هەورامی بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری دەدوێت و دەڵێت: (جەنگاوەرانی فەوجەکەمان دڵێرانە لە بەرەکانی فەیلەقی دووەم و

هەڵەبجەو کاری ئەنفالدا بەشداریيان کردووەو بوونەتە جێگەی ڕێزلێنانی لێپرسراوان).

کۆمەڵێک لە سەرۆک جاشی فەوجە سووکەکان، فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکان و بەکرێگیراوانی ڕژێمی سەدام، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنیان لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووە، کە هەریەکەو ژمارەکەی لە بەرامبەر ناوەکەیدا دەنووسین: (چیا سوورچی، ژمارە (167)ی دراوەتێ. ڕەسوڵ مامەند قیردولی، ژمارە (177)ی دراوەتێ. سەید مەجنون، ژمارە (182)ی دراوەتێ. شەریف مەحمود شەریف (شەفەی خاتون)، ژمارە (184)ی دراوەتێ (لەوانەیە شەریف مەحمود مەعروف کۆڕەداوێی فەوجی (26) بێت. شێخ بوڕهان، بەڕێوەبەری ناحیەی زەڕەیەن، ژمارە (188)ی دراوەتێ. عەلی حەسەن عەزیز، ژمارە (208)ی دراوەتێ. محەمەد جەوهەر گۆران، ژمارە (221)ی دراوەتێ. عەبدولڕەحمان عەبدولکەریم، ژمارە (260)ی دراوەتێ. حەمەد ئەمین حەمە شاسوار، موختاری گوندی کانیمیل، ژمارە (171)ی دراوەتێ. نامیق عەبدولکەریم، موختاری گوندی پێباز، ژمارە (259)ی دراوەتێ. حەمە کەریم حەمە فەرەج، موختاری گوندی سیتلان، ژمارە (276)ی دراوەتێ. مەلا حوسێن ڕوغزایی، ئیستیخبارات، ژمارە (228)ی دراوەتێ. سەید قوردەت، ژمارە (286)ی دراوەتێ. میرزا حەسەن، ژمارە (294)ی دراوەتێ. ئەبوبەکر فەقێ سالّح، سەرۆک جاشی فەوج، ژمارە (306)ی دراوەتێ. محەمەد سەلیم قادر عوسمان، سەرۆک جاشی فەوج، ژمارە (416)ی دراوەتێ).

مەفرەزە تایبەتییەکان (المفارز الخاصة):

مەفرەزە تایبەتییەکان بریتیبوون لە جاشی هەرە دڵسۆز بە حکومەتی داگیرکەر و سەدامی دیکتاتۆر، ئەوانەی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت بوون یان چەندین پێشمەرگەو هاوواڵاتیان شەهیدکردبوو یان بەشداری دەیان شەڕی پێشمەرگەیان کردبوو، بۆیە مەفرەزەی تایبەتی سەربە ئەمن، ئیستخباراتی سەربازی یان موخابەراتیان پێدرابو. گرنگترین فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکان لە کوردستان ئەمانەی خوارەوە بوون:

ئەبوبەکر عەبدوڵڵا سەعید، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
ئەحمەد بیجۆ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە.
ئەحمەد بیجۆ، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووزو کفری کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل241). ئەحمەد بیجۆ، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (5)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
ئەحمەد جاسم قاسم (شەنگال)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 107.
ئەحمەد رەشید یەزدین (ئاکرێ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 134.
ئەحمەد زێڕۆ هەرکی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (95).
ئەحمەد سەعید (سەیداوە)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (90).
ئەسوەد ئەسعەد ئەحمەد هەمزە شەوگێڕی – تەقتەق، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. ئەسوەد شەوگێڕی لە ڕێکەوتی (15.8.1985)دا دوو پێشمەرگەی قارەمان و دڵسۆزی نەتەوەی کوردی شەهیدکرد بە ناوەکانی (حەسەن مەلا عەلی، فەرماندەی تیپی (83)ی هەورێ و ئاراس عەبدولسەمەد محیدین ناسراو بە پێشڕەو، رابەری سیاسی تیپی ناوبراو). ئەسوەد شەوگێڕی دوای شەهیدکردنی ئەو دوو کادیر و فەرماندەیە خۆی ڕادەستی رژێم کردەوە و مەفرەزەی تایبەتی سەربە ئیستخباراتی وەرگرت. هەروەها ئەسوەد ئەحمەدی تاوانبار و خۆفرۆش لە بەرەبەیانی ڕێکەوتی (20.8.1986)دا پێشمەرگەیەکی قارەمانی کەرتی دووی سەربە تیپی (99)ی بتوێنی

یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی بەناوی خەسرەو ئەحمەد رەسوڵ پشدەری ناسراو بە (ئاوات) دەستگیرکرد، لە بۆسەیەکدا کە لەناو ئاوی دەریاچەی دوکان لە نزیک چوارقورنە لە بەلەمەکەی دان کە چەند پێشمەرگەیەک و شەش حەوت جاشی دیلی تیابوو. کاتێک کە ئەسوەد ئەو پێشمەرگەیە دەستگیر دەکات چونکە ئۆتۆمۆبێلی پێنابێت، داوا لە شۆفێری جێبێک دەکات کە لەو نزیکە لەسەر شینایییەک دەبێ بۆ ئەوەی بیانگەیەنێتە کۆیە. کە شۆفێرەکەدا دەگاتە لایان و دەزانێت ئەوە پێشمەرگەیە گیراوە، بە خۆفرۆش و فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت ئەسوەد دەڵێت: (چەندی پارەت دەوێ دەتدەمێ بەس ئەو پێشمەرگەیە رادەستی حکومەت مەکە و ئازادی بکە)، ئەسوەد بە تووڕەییەوە سەیرێکی شۆفێرەکە دەکات و بەس ئەوەندە بە شوفێرەکە دەڵێت: (زووکە لێخورە). کاکی شوفێر ئەسوەد و جاشەکانی و دیلەکە دەگەیەنێتە مالّی ئەسوەد لە کۆیە بۆ خۆگۆڕین و خواردنی نانی بەیانی. بەگوێرەی قسەکانی خەسرەو ئەحمەد رەسوڵ، کە دایکی ئەو خۆفرۆشە دەزانێت ئەوە پێشمەرگەیەکی دیلەو کوڕەکەی ئەو گرتوویەتی و نیازی وایە رادەستی رژێمی بکات، ئەو دایکە ویژدانی دەبزوێ و زۆر داوا لە کوڕەکەی دەکات و لێی دەپارێتەوە کە رادەستی بەعسی نەکات، بەڵام ئەسوەد بەوە وەڵامی دایکی دەداتەوە: (باشە ئەگەر بەم شەوە تەرمی کوڕەکەت بهاتایەوە و ئەو کوڕەکەتی بکوشتایە). دایکی پێی دەڵێت: (دە باشە کوڕم خێری ئەوەی کە تەرمی تۆم بۆ نەهاتەوە و کەس نەکوژرا ئەو پێشمەرگە بە تەمەن مێردمندالّ و قۆزەیە ئازاد بکە). ئەسوەد بەقسەی دایکیشی ناکات و دوای نزیکەی یەک کاتژمێر خەسرەو ئەحمەد رەسوڵ پشدەری رادەستی رێکخراوی هەوالگری سەربازی کۆیە دەکات. دوای دوو مانگی رێک خەسرەو پشدەری لە رێکەوتی (20.10.1986)دا فەرمانی لە سێدارە دانی لەلایەن عەواد حەمەد بەندەری سەرۆکی بەناو دادگای شۆڕشەوە بۆ دەردەچێت و رەوانەی ژووری سێدارەی ئەبوغرێب دەکرێت. دوای نزیک سێ مانگی ژیانی ژووره پڕ لە ترس و بۆن خوێنەکانی سێدارەی بەغدا، لە رێکەوتی (21.1.1987)دا ئەو پێشمەرگە لە مەرگ نەترسەی کورد و کوردستان خەسرەو پشدەری بە مەرسومێکی تایبەتی سەدامی دیکتاتۆر سزاکەی بۆ دەکرێتە زیندانیکردنی هەتا هەتایە. خەسرەو رەسوڵ ئەحمەد پشدەری، هاوڕێیەکی هەرە خۆشەویستمەو لە زیندانی ئەبوغرێب لە رێکەوتی (6.6.1987)دا یەکترمان ناسی، دواتر لە رێکەوتی (14.9.1988)دا هەردووکمان

بەر لێبووردنی گشتی ژمارە (636-637)ی رۆژی (6.9.1988)ی سەدامی خوێنڕێژ کەوتین و لەگەڵ دەیان هەزار زیندانی تری کورد ئازادکراین. ئەسوەد شەوگێڕی، هەر لە ساڵی (1986)دا کادیر و پێشمەرگەی حزبی شیوعی ئێراقی حەسەن کاکە کۆیی دەستگیر دەکات و رادەستی ئیستخباراتی دەکات و، لە ساڵی دواتر بە زیندانی کردنی هەتا هەتایە سزا دراو، لە زیندانداا مایەوە تاوەکو ڕێکەوتی (14.9.1988). ئەسوەد تەقتەقی، دوای ڕاپەڕین یەکێک بوو لە پێشمەرگە هەرە نزیکەکانی ڕەسوڵ مەمەندی سکرتێری گشتیی حزبی سۆسیالیستی کوردستان و دواتریش هەردووکیان پێکەوە هاتنەوە بۆ ناو ریزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان. هەر لەدوای ڕاپەڕین ئەسوەد فەرەج لەناو شارۆچکەی چوارقورنە (فەقێ لاجانی) کە کۆنە فەرماندەی سریەی جاشان بوو لە فەوجی (22)ی جاشە سووکەکانی سەرۆک جاش هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ دەکوژێت، کە ئەندامێکی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بوو، هەروەها پاشان شێرە خەپەی ئەندامی پارتی لەناو شاری کۆیەدا کوشت. بنەماڵەی لاجانییەکان کوڕەکەی فەقێ لاجانی و لاجان مستەفا عەلی لە تۆڵەی فەقێ لاجانیدا، هەڵسان لە ساڵی (1994)دا ئەسوەد تەقتەقییان کوشتەوە.

ئەنوەری حەسۆل، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. ئەنوەری حەسۆل، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی کەرکوکی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل243).

فەرماندەی مەفرەزە ئەنوەری حەسۆل، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی کارای خۆی لە شالاوی ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (285)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

ئیسماعیل عەزیز بایز (ئاکرێ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 132.

ئیسماعیل هەمزە ئیسماعیل (سلێمانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 14.

بابەکر هۆمەر ئەحمەد (قەڵادزەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 10.

بایەزید حاج بایەزید عەبدوڵڵا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.

بەکر عەلی حاجی موشیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. بەکر عەلی موشیر، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی بێتاوانی ناوچەکانی سەنگاو، قەرەحەسەن و لەیلانی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد

عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). بەکر عەلی حاجی موشیر، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (157)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

بەهمەن قادر خدر قادر کەرەمی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (144).

تاریق عەزیز رەزا ئاغا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. تاریق ئاغا، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووز، سەرقەڵاو کفری کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). تاریق عەزیز رەزا ئاغای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (196)ی لە لیستی داواکراوەکان دراوەتێ.

تاریق محەمەد نەزیف، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی هەشتی بادینانی کردووە. سەبارەت بە شالاوی ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی شالاوی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220-5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

تۆفیق جەبار قارەمان چەمچەماڵی. فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (145). تۆفیق جەبار قارەمان چەمچەماڵی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی چەمچەماڵ، سەنگاو و قەرەحەسەنی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (159)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. بەڵام تۆفیق جەبار قارەمان چەمچەماڵی لە ساڵی (1998)دا لە شارۆچکەی پردێ – کەرکوک کوژرا.

جاسم حارس، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (57).

جەبار ئیبراهیم حەمە گەردی (سەید جەبار ئیبراهیم حەمە گەردی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (203).

جەبار جەمیل رواندزی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، بەڵام دوای راپەڕین بە ماوەیەکی کەم مرد.

جەبار عەباس محێدین (جەبارە درێژ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. جەبارە درێژ، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆو نەوجولی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). جەبار عەباس محێدین، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. جەبار عەباس محێدین (جەبارە درێژ)، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (279)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

جەبار شێخ هادی شێخ نوری شێخ حوسێن بەرزنجی (سۆڵەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. جەبار سۆڵەیی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی پێباز، کەلارو سەنگاوی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239). ناوبراو لە رێکەوتی (8.3.1991)دا واتە دووەم رۆژی راپەڕینی دانیشتوانی سلێمانی لەگەڵ کۆمەڵێک تاوانباری تردا لەناو ئەمنە سوورەکە سوتان. جەبار شێخ هادی شێخ نوری بەرزنجی، فەرمانی دەستگیرکردنی لەلایەن دادگای بالای تاوانەکانی ئێراقەوە بۆ دەرچووەو، لە ریزبەندی ناوەکاندا ژمارە (162)ە.

جەمال حوسێن دوزی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. جەمال دووزی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی کەرکوکی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل243). جەمال حوسێن دوزی، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (165)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

جیهاد موسا قەرەهەنجیری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. جیهاد قەرەهەنجیری بەشداری ئەنفالی (4)ی کردووە. جیهاد موسا قەرەهەنجیری، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی شوان، قەرەهەنجیرو چەمچەماڵی کردووە، واتە بەشداری ئەنفالی (4)ی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). جیهاد موسا قەرەهەنجیری، لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی

بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (163)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
چەتۆ کەریم سەعید کۆیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 72. چەتۆ کەریم سەعید، هەم لە فەوجی (85)ی جاشە سووکەکانی قاسم تاهیر ئاغای کۆیە، فەرماندەی سریە بووە.
حاجی ئاغا سەرسیان (قەڵادزەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 70.
حەسیب شێخ سەدرەددین شێخ محەمەد سالّەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (13).
حەمەخان سالّح نادر هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 22.
حەمەڕەشید عەبدولقادر عەلی هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 42.
حەمە کەریم حاجی محەمەد سالّح (سلێمانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 37.
حەوێز شێخان خدر ئاکرەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 133.
حەیدەر شەریف، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. بەشداری ئەنفالی (1)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو مەفرەزەیە لە ئەنفالی یەکەم – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئێراق، ژمارە (3709)ی، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (31.3.1988).
حوسێن رەشید حوسێن قادرکەرەمی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 143.
خەیرووڵڵا کەریم مەولود (خەیرووڵڵا دوزی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ئیستخبارات. خەیرووڵڵا کەریم مەولود، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی کەرکوکی کردووە، واتە بەشداری شالّاوی ئەنفالی (4)ی کردووە – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). خەیرووڵڵا کەریم مەولود، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالّاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. خەیرووڵڵا کەریم مەولود (خەیرووڵڵا دوزی)، بەهۆی بەشداریکردنی کارای لە شالّاوە دڕندەکانی ئەنفالەوە، لەلایەن (دادگای بالّای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (176)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.
دێدەوان جەلال حەمەد زراری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 186.

رەئوف رەشید ئیسماعیل (رەئوف زەڕایەنی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 26.
رەئوف رەشید ئیسماعیل، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە.
رەئوف زەڕایەنی سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشێروان مستەفا بوو بەڵام چەند رۆژێک بەر لە ڕێکەوتی (25.7.2009)دا لە سلێمانی کوژرا.
رەجەب کەریم ئاغا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (13).
رەزا کەریم، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 13. هەریەک لە کوڕانی رەزا کەریم (جەمال رەزا کەریم و عەلی رەزا کەریم)، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)یان لە سەدام حوسێنی دیکتاتۆر لە پاداشتی بەشداریکردنیان لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە.
رەشید ئەنوەر رەشید بەگی بێتواتە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (58).
رەفعەت عەلی حاجی موشیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
سابیر محەمەد عیسا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سابیر محەمەد عیسا تۆمەتبارە بە سەربڕینی شێتێک لە دەوروبەری شارۆچکەی پێباز بەناوی فەتاح محەمەد رەسوڵ و رادەستکردنی سەری شێتەکە بە مەنزومەی ئیستخباراتی شەرقی لە کەرکوک لە مانگی یەنی ساڵی (1988)دا لەکاتی شالاوی ئەنفالەکاندا – سەرچاوە: (دانیشتنی ژمارە (32)ی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی شالاوەکانی ئەنفال، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.12.2006)، تەلەفزیۆنی کوردسات).
سالار ئەحمەد بازیانی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت (نووسراوی بەڕێوەبەرێتی پۆلیسی سلێمانی بۆ بەڕێوەبەرێتی ئەمنی سلێمانی بە ژمارە (22)ی ڕێکەوتی (11.1.1987).
سالح عەبدوڵڵا محەمەد خانەقینی (سالەی خەیات)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. حەمەکەریم عەبدوڵڵا محەمەد خانەقینی (برای سالە خەیات)، جێگری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سالە خەیات، حەمەکەریم و کەسێکی تر بەناوی مەحمود حەسەن عۆل سەلمان لە ساڵی (1979)دا هاوواڵتییەکیان بەناوی ئەشرەف کەریم رەسوڵ ناسراو بە ئەشرەف یەک باڵ بەشێوەیەکی زۆر دڕندانە شەهیدکردووە. سالح

عەبدوڵڵای ناسراو بە سالّە خەیات و حەمەکەریم عەبدوڵڵای برای لە مانگی ئابی ساڵی (1987)دا لە پلانێکی داڕێژراوی ئیستخباراتی سەدام و حزبی بەعسدا سێ پێشمەرگەی ئازاو تێکۆشەری پارتی دیموکراتی کوردستان-یان بەناوەکانی هەڤاڵی ئەندازیار عەبدوڵڵا ئاغا حەمەدئەمین ئاغا سیوەیلی بەرپرسی سەربازی لقی چواری پارتی، ئەندازیار قادر مام نوری وەلەدبەگی شارەزووری و نەوزاد محەمەد نەجیب شەهیدکرد. دوای ڕاپەڕین پارتی دیموکراتی کوردستان تۆڵەی ئەو سێ شەهیدەی کردەوەو هەریەک لە سالّە خەیات، حەمەکەریم و براکانی و لەگەڵ ئەوانەی دەستیان هەبوو لەو پلانەدا، بەسزای گەل و شۆڕش گەیاندن.

سالّح مستەفا بێسفکی (دهۆک)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 12.

سەباح ئیسماعیل خدر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220-5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

سەباح عەبدوڵڵا (موختاری گوندی ...). لای پردێ.

سەباح عەلی فەقێ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. مەفرەزەی سەباح عەلی فەقێ بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو مەفرەزەیە لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووەدا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە 6). سەباح عەلی فەقێ فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالّاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە.

سەعید عەبدوڵڵا عەبدولڕەحمان هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (89).

سەعید (حەمە سەعید) غێدان، سەرۆک جاشی فەوج.

سەلّاح شینە عەبدولڕەحمان خدر (سەلّاح شینە)، سەرەتا پێشمەرگەی ناسراوی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووە، پلە یەک لەدوا یەکەکانی سەربازی وەکو فەرماندەی مەفرەزە، جێگری فەرماندەی کەرت، فەرماندەی کەرت و دوا پلەی جێگری سەرتیپی (86)ی دەشتی هەولێر بووە. سەلّاح شینە، لەلایەک لەکاتی

ئەنفالەکاندا ووردەی رووخاو توانای پێشمەرگایەتی نەما، لە لایەکی تریشەوە کێشەی هەبوو لەگەڵ چەند بەرپرسێکی تر، بۆیە لەژێرەوە پەیوەندی بە دەزگا ئەمنییەکانی رژێمەوە کردبوو، رژێمیش داوای لێکردبوو کە چەند فەرماندەیەکی پێشمەرگە بکوژێت یان بەزیندوویی رادەستی ئەوانیان بکات، ئینجا لە رابردووی ئەو خۆشدەبن. سەلاح شینە بەو مەرجەی دەزگا داپڵۆسێنەرەکانی رژێم قایل بوو، بەڵام لە دەرفەتێک دەگەڕا کە ئەوانەی لەناو یەکێتیی رقی لێیان بوو لەگەڵ چەندین کادیر و پێشمەرگەی حزبی شیوعی بەیەکەوە شەهیدیان بکات یان بیانگرێت و وەکو نێچیری چەور چەور لەسەر مێزی دۆستایەتی نوێی خۆی و بەعسییەکان شانازی بە شەهیدکردن یان رادەستکردنەوەیان بکات. ئەو دەرفەتەی کە سەلاح شینە بەدوایدا دەگەڕا بۆی رێک نەکەوت، بۆیە بەناچاری بەتەنیا گورزێکی کوشندەی جەرگبڕی ئاراستەی حزبی شیوعی کرد و کەڵە پیاو و پێشمەرگەی چاونەترس و شێرئاسا عەبدولڕەحمان عەزیز حەمەد ناسراو بە (دکتۆر عادل)، لەگەڵ دوو پێشمەرگەی تر بەناوەکانی عەلی حاجی ئیسماعیل (ناسراو بە کەمال) و رزگار گردعازەبانی، لە شەوی (1988.6.10/9)دا لە گوندی (پڵینگە)ی سەربە شارۆچکەی قوشتەپە شەهیدکرد، لەگەڵ بریندارکردنی پێشمەرگەیەک بەناوی سەعدی دارەخورمایی ناسراو بە هندرێن. شەهید دکتۆر عادل برایەک و هاوڕێیەکی هەرە دڵسۆز و نزیکم بوو، کە هەم کادیر و رابەری سیاسی لقی قەرەچوغی هێزی پێشمەرگەی حزبی شیوعی بوو، هەم فەرماندەیەکی سەربازی. شەهید دکتۆر عادل، مرۆڤێکی سادە، دەم بەخەندە، ئارام، پشوو درێژ، دڵسۆز، بەوەفا، مەزن، بوێر، خۆبەختکار، شۆڕشگێر و پێشمەرگەی راستەقینە بوو، دەتوانم بڵێم بەڕاستی پیاوی رۆژی تەنگانە و بەهاناوە هاتن بوو. ئەو شەهیدانەی سەرەوە و حزبی شیوعی و لایەنەکانی تریش بێئاگابوون لەوەی کە بەر لە نزیکەی هەفتەیەک شەوێک سەلاح شینە و تاقمە کورد و پێشمەرگە کوژەکەی کە پێک هاتبوون لە (نوری قادر دەرویش دۆرەبەرکرەیی ناسراو بە نوری قادر باریکە، کە ئێستاکە پلەکەی عەمیدە لە هێزی پاسەوانی سنووری هەولێرە و سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانە، سمکۆ قادر بڵباس (عەمید سمکۆ بڵباس)، کە ئێستاکە ئەندامی ئەنجومەنی ناوەندی یەکێتیی نیشتمانی کوردستانە، لەگەڵ محەمەد حوسێن کە دوای راپەڕین کوژرا)، لە نزیک گوندی گەڕەبەشەی سەربە قوشتەپە تووشی دوو پێشمەرگەی حزبی شیوعی

بە هەڵوێست و خۆشەویستی کرێکار و جووتیارانی دەشتی هەولێر دەبێت، کە کانەبی حەمەڕەشید گەڕەشێخانی (کانەبی گچکە) و ئازاد مەلا ڕەحمان قەتەوی ناسراو بە (مەلا ئاشتی) دەبن. کانەبی گچکە، کادیرێکی دڵسۆزی حزبی شیوعی و ڕابەری سیاسی لقی دەشتی هەولێری حزبی ناوبراو بوو، ئازاد (مەلا ئاشتی)، پێشمەرگەیەکی دلێر و چاو نەترسی حزبی شیوعی بوو. سەڵاح شینە و تاقمەکەی، زۆر بەئاسانی و لەناکاو ئەو دوو پێشمەرگە بەفێڵ دەگرن و بەدەست بەستراوی ڕادەستی ئەمنی هەولێری دەکەن، ئەوانیش ئەو دوو قارەمانەیان شەهیدکرد. سەڵاح شینە و تاقمەکەی هەر هەمان ئەو شەوەی کە شەهید دکتۆر عادل و هاوڕێکانی شەهیدکردن واتە شەوی (1988.6.10/9)، یەکێک لە پێشمەرگە هەرە قارەمان و بە هەڵوێستەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانیی بەناوی سەدرەدین فەتاح عەبدوڵڵا دووشیوانی (دیبەگە) ناسراو بە (حاجی) کە خزمی ڕائید جەلالی بەرپرسی سەربازی مەڵبەندی سێی یەکێتیی بوو شەهیدکرد. سەڵاح شینە، داوای لە شەهید حاجی کردبوو لەو دوانە یەکێکیان هەڵبژێرێت یان لەگەڵیاندا بچێتەوە ناو ڕژێم و لەگەڵ ئەوان ببێت بە جاش یان دەیکوژن، بەڵام شەهید حاجی مردنی هەڵبژارد نەک گەڕانەوە بۆناو ڕژێم و بوون بە جاشی ڕژێمێکی داگیرکەری ڕەگەزپەرست و فاشی، ئەوەبوو سەڵاح شینەو تاقمەکەی ناوبراویان شەهیدکرد. سەڵاح شینە و تاقمەکەی شەوی دواتر لە گۆڕستانی قوڵتەپە، واتە لە ڕێکەوتی (10.6.1988)دا، دەستڕێژیان لە سێ پێشمەرگەی پاڵەوانی حزبی شیوعی کرد کە دوانیان بریندارببوون بەناوەکانی تاریق عەولا عیسا پاڵانی ناسراو بە (کرمانج) خەڵکی دووگرتکانی قوشتەپە و موخلیس عەبدوڵڵا ناسراو بە سالار، کە توانیان بە بریندارى خۆیان دەربازکەن، وەلێ بەداخەوە ڕۆژی دواتر هاوڕێ کرمانج لەبەر سەختی بریندەکەی شەهیدبوو، بەڵام خۆشبەختانە هاوڕێ هێرش بێ زیان دەرچوو. سەڵاح شینە بە شەهیدکردنی ئەو پۆلە قارەمانەی شیوعی و یەکێتیی کە لە سەرەوە ناوم بردن دڵی ئاوی نەخواردەوە، بۆیە ناوچەکەی بەجێنەهێشت و نەگەڕایەوە ناو ڕژێم، بەڵکو بە بەردەوامی شەو و ڕۆژی دەنایە سەر یەک لەپێناوی ڕاوکردنی پێشمەرگەو بەرپرسەکاندا. سەڵاح شینەی کۆنە پێشمەرگە و فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی نوێ، لە بۆسەیەکی تردا لە نزیک گوندەکانی بیرەجنەی سەربە شارۆچکەی قوشتەپە، دوو پێشمەرگەی گیان لەسەر دەستی تری حزبی شیوعی شەهیدکرد بەناوەکانی ئیبراهیم

باداوەیی و هەژار منارەیی، ئەوەی شایەنی باسە لە راپەڕینی ساڵی (1991)دا سێ برای تری ئیبراهیم باداوەیی شەهیدبوون. بەدیلگرتنی دوو کوڕی عەزیز قەمبەری کە راکردووی ڕاژەی سەربازی بوون لەلایەن کۆمەڵەکەی سەلاح شینە بەناوی محەمەدئەمین عەزیز حەبیب و خالید عەزیز حەبیب و رادەستکردنیان بە ئەمنی هەولێ، کە تاوەکو ئێستاکەش بێسەرو شوێنن. بەدیلگرتنی پێشمەرگەیەکی هەرە ئازاو دلێری تیپی (86)ی دەشتی هەولێری سەربە یەکێتیی نیشتمانی کوردستان بەناوی ڕۆستەم عەلی سوور قۆڕیتانی لەلایەن سەلاح شینەو داروودستەکەی و سەرەتا بە قوڵبەستراوی دەیخەنە ناو گونیەیەک و دواتریش شەهیدی دەکەن، شەهید ڕۆستەم عەلی سوور دوا شەهیدی ناو مالّی خۆیان بوو کە پێشتر باوکی و چەند برایەکی لە ڕێی کوردایەتی و لەپێناو ڕزگارکردنی کوردستاندا شەهید ببوون. پێشمەرگەیەکی نەبەردی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە ڕێکەوتی (28.6.1988)دا لەنێوان گوندەکانی کەردز و میرکان، بەناوی یاسین کەریم عەلی مام زێندین، کە برای مامۆستا تەحسین کەریم و موحسین کەریم و پێشمەرگەی تیپی (86)ی دەشتی هەولێر بوو، هەروەها دوو پێسمەرگەی تریشی بریندارکرد بەناوەکانی فەتاح ڕەحمان ڕێبەری سیاسی تیپی (86)ی دەشتی هەولێر و پێشمەرگەیەکی پارتی دیموکراتی کوردستان بەناوی ڕەسوڵ جەلال خەڵکی گوندی سۆفی برایم. دەستگیرکردنی ئەسعەدە کەڕە دانیشتووی گوندی ئۆمەرەسوور کە لە خوار گوندی بێستانەی گەورە سەلاح شینەو جاشەکانی گرتیان و دواتر شەهید کردنی. شەهیدکردنی چەند پێشمەرگەیەکی تر بەجیاو لە شوێنی جیاجیادا بەناوەکانی: (ئازاد مەلا ئۆمەر دوکەڵەیی، پێشمەرگەی حزبی شیوعی و برای شەهید وەیسی بوو. محەمەد مام قادر ڕەسوڵ بسکۆڵ بە بریندارى لەدەست سەلاح شینەو تاقمەکەی دەربازبوو، کەچی بەداخەوە دواتر لەناو ئەشکەوتێک شەهید بوو. حوسێن ئۆمەرەسوور و شەهیدکردنی محەمەد مام قادر مەنتک ناسراو بە وەستا محەمەد، کە بەرگری میللی سەربە حزبی سۆسیالیستی کوردستان و کەسێکی چاونەترس بوو). دوای ئەوەی سەلاح شینە و تاقمە دۆڕاوەکەی گەڕانەوە ناو ڕژێم و بوون بە مەفرەزەی تایبەتی (مەفرەزە خاسە)ی ئەمن، دواتر شەوانە دەچوونە ئەو ڕێگایانەی کە پێشمەرگە هاتووچۆیان پێدا دەکرد و بۆسەیان بۆ دەنانەوە بەتایبەتی لە بەستی شەرغە، یان دەچوونە سەر خێزان و بنەماڵەی پێشمەرگە لەپێناوی دەستگیرکردنی

کوڕ و براو باوکە پێشمەرگەکانیان ئەگەر بۆ سەردانی خزم و کەسیان بێنەوە یان هاتبنەوە ماڵەوە. ئەگەر هەرنا لەهەر شوێنێک گومانی هەبوونی راکردوو لە خزمەتی سەربازیان هەبوایە، بەرەو شوێنەکە یان دێیەکە دەڕۆیشتن بۆ دەستگیرکردنیان و رادەستکردنەوەیان بە دامودەزگا سەرکوتکەرەکەی ئەمن، کە ئەوانیش گوللە بارانیان دەکردن. بۆ نموونە سەڵاح شینە دۆرەبەکرەیی، ئەسکەندەر عەبدوڵڵا، وەلی عومەر ڕەسوڵ، سەباح، سمکۆ قادر بڵباس، نوری قادر باریکەو (100) جاشی تری هەمان مەفرەزە خاسەی سەربە سەڵاح شینە لە شەوی (1988/7/19/18)دا لە بەستی شەرغە و گوندی میرکە، سەرەتا بارەگای بنکەی حزبی شیوعیان داگیرکردووەو، دواتریش شەش پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانیان بەناوەکانی (ئەحمەد حەمید عومەر قادر دەربەندی – سێگردکانی، دڵشاد حەمید عومەر قادر دەربەندی – سێگردکانی، حەمەدئەمین ئەحمەد حەمەدئەمین سێگردکانی، محەمەد حەمەسالّح قادر سێگردکانی، محەمەد مەولود عومەر قادر شێخ بزێنی – سێگردکانی و یونس عەبدوڵڵا ئۆمەر قادر سێگردکانی)یان گوایە لە شەڕێکدا دەستگیرکردووەو رادەستی ئەمنی هەولێریان کردوون، ئەوانیش بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (11985)ی ڕێکەوتی (7.8.1988)، کە بۆ بەڕێوەبەرێتی ئەمنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستانیان ناردووە، لە ڕۆژی (6.8.1988)دا ئەو شەش پێشمەرگە قارەمانەیان لە سێدارەداوە – سەرچاوە: (عەدالەت عومەر سالّح، لە زمانی بەڵگەنامەکانەوە هێرشی ئەمن و جاش و لە سێدارەدانی شەش پێشمەرگە، ڕۆژنامەی میدیا، ژمارە (320)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (1.1.2008)، ل8). هەروەها سەڵاح شینە بندیان و جاشەکانی سەربە مەفرەزەکەی، لە ڕێکەوتی (24.7.1988)دا، لە نزیک گوندی (کانی بزرە)دا چوار پێشمەرگەی تری سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و خەڵکی کەرکوک دەستگیرکردووە، بەپێی نووسراوی ژمارە (2014)ی ڕێکەوتی (25.8.1988)ی بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی پارێزگای هەولێر لەگەڵ نۆ کەسی تری دانیشتووی شارۆچکەی سەربەرزی ڕواندزی خۆڕاگرن، کە لە ڕەشبگیریەکەی ڕێکەوتی (15.6.1988)ی شارۆچکەی ناوبراودا دەستگیرکرابوون، گوللە باران کراون. ئەو ڕەشبگیریە بە سەرکردایەتی عەمید ڕوکن عامر ئەلزوبێدی، فەرماندەی تیپی (فرقە)ی (45)ی سەربە فەیلەقی پێنج و بەشداری ڕەفیقەکانی مونەزەمەی حزبی بەعس لە ڕەواندز، ئەمنی ڕەواندز، ئیستخباراتی سەربازی و کۆمەڵە جاش و مەفرەزە

خاسەیەک ئەنجام درا، کە زۆرتر خەڵکی لێقەوماوانی هەندێک لە گوندەکانی دەوروبەری گرتەوە کە پەنایان هێنابوو بۆ شارۆچکەی رەواندز، لەگەڵ دەستگیرکردنی ژمارەیەکی زۆر کەسی کوردپەروەرو بەهەڵوێستی ئەو شارۆچکەیە، کە هەموویان ژمارەیان دەگەیشتە نزیکەی (120) هاوواڵتی و دواتر (13) کەسیان گوللە باران کران. بەگوێرەی بەڵگەنامەی ئاماژە پێکراو لە سەرەوەدا، لە ژمارە (1-4) بریتیین لەو پێشمەرگانەی کە سەڵاح شینە گرتوونی و رادەستی ئەمنی هەولێری کردوون، لە ژمارە (5-13) خەڵکی رواندزن. سێزدە شەهیدەکە، کە چواری یەکەمیان پێشمەرگەی (ی. ن. ک)ن و خەڵکی کەرکوکن، نۆ کەسەکەی تریش هاوواڵتی دانیشتووی رواندزن کە بریتیین لە: (ئیبراهیم خورشید محەمەد جەوەیی، حەسەن عومەر سالّح قولی بەگی، ئەسعەد ئەحمەد حەمەد پەڵکانەیی، سەروەر هیدایەت سەوزە محەمەد، ئەمین ناوخۆش عەبدوڵڕەحمان، ڕێبوار حەسەن یوسف، شێرزاد جەبار مام شێخ، عیسا محەمەد عەلی عودیش، عەبدوڵڕەزاق خدر مام شێخ، وریا سەعید عەبدوڵڕەزاق، سەلیم ئەسعەد عەبدوڵڵا، سەردار تەها بەکر و فازڵ شافی میرزا)، کە رادەستی بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی پارێزگای هەولێر-یان دەکەن. سەڵاح شینە، دواتر لە ڕێکەوتی (5.3.1989)دا بەدەستی چەکدارێکی ئەکرەمی جەمیل کەریم مەجید عەبدوڵڵا ئاغای کۆڕێ، سەرۆک جاشی فەوجی سووکی (220)، کوژرا. سەڵاح شینە، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (293)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

سەڵاح میکائیل، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220-5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

شامل دەرویش، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. مەفرەزەی ناوبراو بەشداری ئەنفالی ناوچەکانی کەرکوک، سەقەڵا، نەوجول، دووزو کفری کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) – زیاد عەبدوڵڕەحمان، تونی مەرگ، ل237. شامل دەرویش، لەلایەن (دادگای باڵای

تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (183)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
شەهاب حاجی ئەحمەد وایەرمەن (کفری)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. شەهاب ئەحمەد وایەرمەن، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی تیلەکۆ، نەوجولو دووزی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل239). ناوبراو سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشێروان مستەفایە. شەهاب ئەحمەد وایەرمەن، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (186)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
عادل هادی حوسێن پونگینەیی (موفەوەز عادل)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
عارف ئیسماعیل مستەفا گرژەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. تاوانبار عارف ئیسماعیل مستەفا گرژەیی، لە شەوێکی مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1987)دا خانووەکیان لە گوندی گرژە بۆ مەفرەزەیەکی تیپی (23)ی سورداش بە (تی ئێن تی) چاندبوو، دوای تەقاندنەوەی تی ئێن تییەکە پێشمەرگەیەک بەناوی شەریف کلاشکەرانی شەهید دەبێت و تەواوی پێشمەرگەکانی تری ئەو مەفرەزەیە بریندار دەبن. دوای ئەو تاوانە عارف ئیسماعیل مستەفا گرژەیی رایکرد بۆ ناو رژێم و مەفرەزەی تایبەتی وەرگرت – سەرچاوە: (سابیر کۆکەیی، نالّەی پێشمەرگەیەک بۆ مێژوو، بەشی یەکەم، ل249–256). عارف ئیسماعیل مستەفا گرژەیی دوای راپەڕین پەیوەندی بە پارتی دیموکراتی کوردستانەوە کردووە، ئێستاکە لە شاری هەولێرە.
عاسی حەمە دێزە، مەفرەزەی تایبەتی سەربە ئیستخبارات. عاسی حەمە دێزە، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی نەوجولی کردووە، واتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). عاسی حەمە دێزە ، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (199)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.
عەبدولخالق سەلیم و عەبدوڵڵا سەلیمی برای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت بوون لە هەولێر. ئەو دوو تاوانبارە و هەریەک لە ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، عومەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی و قاسم رەشید خدر لەگەڵ ئەو هێزەی ئەمنی هەولێر بوون، کە بە سەرپەرشتی راستەوخۆی بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر (عەقید روکن

تەحسین موسڵاوی) لە ڕێکەوتی (19.9.1990)دا پێشمەرگەو کادیری یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان هاشم جەمیل محەمەدئەمین (هاشم شەمامکی)یان لە دەلوگوڵ لە پشتی گوندی (عارەب کەند) لەگەڵ پێشمەرگەیەکی تردا بەناوی (ئیسماعیل خورشید مورتکەیی) شەهیدکردو پێشمەرگەیەکی تر بە بریندارى بەناوی (کاوە ناسیح مشاری/ئاقوبانی) توانی خۆی دەرباز بکات و ئێستاکە موقەدەمی پۆلیسە لە هەولێر، ئەو سێ قارەمانەش چوار جاشی نۆکەرو چڵکاوخۆریان ڕەوانەی زبڵدانی مێژوو کرد – سەرچاوە: (ئەو زانیارییەم لە ڕێکەوتی (9.5.2010)دا لە د. مەجید محەمەدئەمین جەمیلی برای شەهید هاشم شەمامکی وەرگرتووە)! لەدوای ڕاپەڕین وابزانم کۆتایی ساڵی (1991) یان سەرەتای ساڵی (1992) بوو لە هەولێر (بەرەی کوردستانی) هەردوو برا عەبدوخالق و عەبدوڵڵای گوللەباران کرد.

عەبدولڕەحمان بێشە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (38).

عەبدولکەریم خالید کنش، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پڕۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220–5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

عەبدوڵڵا کاکە ئەمین سالّح (عەبە کەرکوکی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. مەفرەزەی عەبدوڵڵا کاکە ئەمین بەشداری شالّاوی ئەنفالەکانی (1+2+3+4)یان کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو مەفرەزەیە لە هەردوو شالّاوی ئەنفالی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل 6). عەبە کەرکوکی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی شوان، قەرەهەنجیر، سەنتەری کەرکوک، بازیان، قەرەحەسەن، لەیلان، دەشتی کۆیەو ئاغجەلەری کردووە، واتە ئەنفالەکانی (3+4) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل238). عەبدوڵڵا کاکە ئەمین سالّح، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە ڕاستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالّاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. عەبدوڵڵا کاکە ئەمین سالّح (عەبە کەرکوکی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی

بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (202)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەبە کەرکوکی، لە ساڵی (1991)دا لەدوای راپەڕین لەناو کەرکوک کوژرا.

عەبدوڵڵا وسو (عەبدوڵڵا ڕەسوڵ ئیسماعیل) سەربە ئیستیخبارات (دانیشتوانی گوندەکەی سەباح عەبدوڵڵای موختار).

عەزیز حەسەن فەتاح، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. مەفرەزەی ناوبراو بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. عەزیز حەسەن فەتاح، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی کەرکوکی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). عەزیز حەسەن فەتاح، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (07)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی)، لە سەرەتای هەشتاکاندا مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (85)ی سەربە ئیستخباراتی شیمالی هەبووە. یەکێک لە تاوانە گەورەکانی عەلە لوت ماسی ئەوەیە کە بە هاوکاری سەرۆک جاشی فەوجی (202)ی جاشە سووکەکان (حەمەخان حاجی دارا ڕەشید) لە ڕێکەوتی (28.6.1983)دا حەڤدە پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی لە گوندی قڕگەی نزیک سلێمانی لەناو تراکتۆرێکدا شەهیدکرد، کە شەهیدەکان ئەمانەن: (ئاراس محەمەد عەزیز هەمزە، ئازاد شەریف عارف عەبدوڵڵا (پێشتر لە سەرەتای ساڵی (1979)دا دەستگیر دەکرێت و دوای ئەوەی لە دادگای بەناو هەیئە خاسەی کەرکوک فەرمانی لە سێدارە دانی بۆ دەردەچێت، خۆشبەختانە لە ڕێکەوتی (17.7.1979)دا بەر لێبووردنی گشتی دەکەوێت و دواتر ئازاد دەکرێت)، ئاگری نوری ڕەزا، ئامانج عەبدوڵڵا ئەحمەد، بەکر ڕەحمان حوسێن محەمەد، تەها عەبدوڵڵا محەمەد سەعید، دڵشاد نەوزاد مستەفا، ڕەحیم عوسمان کەریم ئەحمەد، سالار فەتحوڵڵا محەمەد عەلی، شێخ محەمەد شێخ ئیبراهیم، کاروان غەریب شا محەمەد، عیسا غەفور محەمەدئەمین حوسێن، عومەر شەریف مستەفا عەبدولڕەحمان، غەفور عەبدولکەریم ئەمین، محەمەد کەریم تاهیر ئەحمەد، محەمەد عەبدولڕەحمان ئەحمەد قادر و نەوزاد محەمەد تاهیر ئەحمەد).

دووەم تاوانی گەورەی عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی) ئەوەبوو کە لە ڕێگای ژنێکەوە بەناوی (نەرمین حەوێز)، کە ژنی کادیری دێرینی کۆمەڵە و

پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان جەبار عەلی حەوێز بوو، توانی لە ڕێکەوتی (24.11.1987)دا کۆمەڵێک بەرپرسی (یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)، سەرکردەی کورد، پێشمەرگە و ئەندامانی چەندین خێزانی پێشمەرگە لە گوندی (سێروان)ی نزیک گوندی مەرگە ژەهر خوارد بکات بە ژەهری سالیۆم. قوربانییەکانی ئەو ژەهر خواردکردنەی عەلە لوت ماسی و نەرمین حەوێزی سیخوری ناوبراو بریتین لە هەریەک لە: (دکتۆر مەحمود عەلی عوسمان عومەر (دکتۆر مەحمود عوسمان، ئەندامی مەکتەبی سیاسی ئەوسای حزبی سۆسیالیستی کوردستان و ئەندامی ئێستای پەرلەمانی ئێراق – لەسەر لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان)، عەدنان ڕەشاد محەمەد عوسمان موفتی (عەدنان موفتی، سەرۆکی پێشووی پەرلەمانی کوردستان و ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)، دکتۆر شوان محەمەد عەزیز (وەزیری مافی مرۆڤ لە کابینەی پێنجەمی حکومەتی هەرێمی کوردستان)، مستەفا قادر مەحمود (مستەفا چاوڕەش، ئەندامی سەرکردایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)، سامی فەتاح لەتیف عەبدولوەهاب (سامی شۆڕش، ئەندامی ئەوسای یەکێتیی نیشتمانی کوردستان و ئەندامی ئێستای پەرلەمانی ئێراق – لەسەر لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان)، تریفە محەمەد سەعید، عومەر عەلی سالّح، وە هەریەک لە پێشمەرگەی دێرین و کادیری ناسراو و پێشکەوتووی کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان بێستون مەلا عومەر، خەدیجە حوسێن (دایکی مستەفا چاوڕەش) و سەریعە مەلا موحەڕەم لە هەمان ڕۆژدا واتە لە ڕێکەوتی (24.11.1987)دا گیانیان لە دەستدا). عەلە لوت ماسی هەر لە ڕێگای نەرمین حەوێز، پێشتریش کۆمەڵێک پێشمەرگەی تری لە ڕێکەوتی (10.11.1987)دا بە سالیۆم ژەهر خوارد کردبوو، بەڵام پێدەچوو بڕی ژەهرەکە کەم بووبێت بۆیە کاریگەری زۆری نەکردۆتە سەر تەندروستی و ژیانی ژەهر خواردووەکان کە بریتیبوون لە هەریەک لە: (مستەفا قادر مەحمود (مستەفا چاوڕەش)، هاوار مەحمود، جەلال ئەمین بەگ، خالید حوسێن، ڕێزان مەحمود قادر (خوشکی مستەفا چاوڕەش)، مەحمود ڕەشید (خاڵە نەبەز)، عومەر جەیران و عومەر بۆتانی، پێشمەرگە و ئەندامی ئەوسای سەرکردایەتی حزبی سۆسیالیستی کوردستان و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی پارتی دیموکراتی کوردستان لە ساڵی (1992)دا، کە دوای پشکنینی پزیشکی دەرکەوت کەمێک مادەی سالیۆم لە گیانیدا هەیە). جەبار عەلی حەوێزی هاوسەری

نەرمین حەوێز، کادیر و پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە کۆتایی گفتوگۆی یەکێتیی و رژێمی بەعسدا لە ساڵی (1985)دا لە لایەن رژێمەوە گیرا. نەرمینی هاوسەری ناوبراو پێدەچێت بەبێ ئاگاداری جەبار لەگەڵ ئیستیخبارات و عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی) پێکهاتبێ لەبری ئازادکردنی مێردەکەی کار بۆ رژێم بکات، ئەوەبوو پاش نزیکەی دوو ساڵ تێپەڕبوون بەسەر گیرانی جەبار رژێم ناوبراوی بە گۆڕینەوە ئازادکرد. جەبار عەلی حەوێز دوای ئازادکردنی دیسان بووەوە بە پێشمەرگە، نەرمین حەوێزی ژنی ناوبراو بەگوێرەی پلانی دەزگاکانی سەربە رژێم خۆی گەیاندە ناوچە ئازادکراوەکان، بەڵام نزیکەی دوو هەفتەیەک بەر لەو تاوان و کارەساتە گەورەیە جەباری عەلی حەوێز خۆی گواستبووەوە بۆ مەڵبەندی یەکی قەرەداغ و نەرمینی ژنی رەوانەی سلێمانی کردبووەوە، کەچی دوای نزیکەی هەفتەیەک نەرمین بەبێ ئاگاداری جەباری مێردی دێتەوە گوندی سێروان و دەچێتە ماڵی مستەفا چاوڕەش. نەرمین لە ماڵی مستەفا چاوڕەش بەناوی هاوکاری کردنی ژنانی ئەو ماڵە خواردنی ئامادە دەکرد، چونکە ژنەکەی مستەفا چاوڕەش لەلایەن بەعسەوە گیرابوو دایکیشی بەهۆی تەمەنییەوە خواردنی پێ ئامادە نەدەکرا. پاش ماوەیەک نەرمین لە دەرفەتێکدا کە کۆمەڵێک سەرکردەو پێشمەرگە میوانی ماڵی مستەفا چاوڕەش دەبن، ژەهری سالیۆمی کردبووە ناو ماستاو و دوای ئەنجامدانی پلانەکەی دوژمنان و ئەو تاوانە نامرۆڤانەیە دەستبەجێ بەرەو سلێمانی رایکردبوو. دوای ئەو تاوانەی نەرمین حەوێز، یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بە بروسکەیەک داوای لە جەبار عەلی حەوێزی پێشمەرگە و کادیر کرد کە بگاتە سەرکردایەتی، کاتێک دوای چەند رۆژێک جەبار گەیشتە بارەگای سەرکردایەتی یەکسەر گیراو خرایە نێو زیندانی بەرگەڵوو، ئەوەبوو دوای نزیکەی تێپەڕبوونی دوو مانگێک بەسەر زیندانیکردنیدا، لە سەرەتای مانگی دووی ساڵی (1988)دا لە نزیک زیندانەکەی بەرگەڵوو بە چەند فیشەکێک کۆتایی بە ژیانی پێشمەرگەی ناوبراو هات.
عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی) فەرماندەی مەفرەزەی ژمارە (85)ی سەربە ئیستخباراتی شیمالی، بەشداری ئەنفالی شاڵاوی ئەنفالی ماوەت و چوارتای کردووە، کە دەکاتە شاڵاوی ئەنفالی یەکەم – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، چاپی دووەم، ل243). نەرمین حەوێزی تاوانبار هەر لەدوای ڕاپەڕین و رزگارکردنی شاری هەڵەبجە و قوربانی شاری سلێمانی شەهیدان، لە ڕۆژی

(7.3.1991)دا لەلایەن کۆمەڵانی خەڵکی دڵسۆز و تێکۆشەری ئەو شارەیە ناسرایەوەو دەستبەجێ کوژرا، کەچی عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی) دوای راپەڕینی ساڵی (1991)، کوردستانی جێهێشت و رووبکردە بەغداو دوای رووخانی رژێمیش هەر لە بەغدا مابوو، وەلێ لە ساڵی (2008)دا گەڕایەوە سلێمانی و دوای سکاڵای بنەماڵەی هەندێک لە شەهیدان و بەتایبەت سکاڵای مستەفا چاوڕەش، ئاسایشی گشتیی کوردستان لە سلێمانی گرتی و نزیکەی مانگێک لە زیندان مایەوە، کەچی لەپڕ بەهۆی هەوڵ و داکۆکیکردنی بەردەوامی حەسەن حەمید رەحیم ناسراو بە (مام رۆستەم کەرکوکی) سەرکردەی سەربازی قارەمان و تێکۆشەری دیاری ئەوسای ناو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و هەڵسوڕای بەرچاوی ئێستای بزووتنەوەی گۆڕان لەو تاوانبارە و بەهۆی دەستەبەری کردن (کەفالەت) لەلایەن کەسێک بەناوی زیاد رەسوڵ سەعدی کە بۆتە دەستەبەری عەلی لوت ماسی، ئەوەبوو ناوبراو لە مانگی تەموزدا ئازاد کرا. عەلی لوت ماسی، دوای ئازادکردنی بە چەند رۆژێک بەرەو سوریا رایکرد. ئاسایشی گشتی کوردستان لە سلێمانی لە رێکەوتی (23.7.2008)دا دەستەبەرەکەی ناوبراوی دەستگیرکرد کە ناوی زیاد رەسوڵ سەعدی بوو، بەڵام دوای چەند رۆژێک ئەویش لە رێگای هەوڵی بێوچانی چەند بەرپرسێکی کوردی سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان ئازادکرا. عەلی تۆفیق محەمەدی ناسراو بە (عەلە لوت ماسی)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (209)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان.

عەلی فەقێ محەمەد نەبیاوە (حاجی عەلی نەبیاوە/ پردێ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (71).

عەلی نەبی عەلی (سەید عەلی نەبی عەلی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (198). عەلی نەبیاوە (حاجی عەلی نەبیاوە)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (4)ی کردووە. عەلی نەبیاوە، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی دەشتی کۆیەی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل242). حاجی عەلی نەبیاوە، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (283)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

عەمی کەمۆ سەلیم شەنگالی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (105).
عوسمان حاجی شەریف پێنجوێنی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. عوسمان پێنجوێنی، لە رێکەوتی (15.3 یان 16.3.1988)دا لە هەڵەبجە کوژرا.
عومەر حەمە مستەفا حەمە (عومەر چاوشین)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
عومەر حاجی بادینان فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی کفری و نەوجول-یان کردووە، واتە ئەنفالی (3) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل241). لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (210)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.
عومەر حوسێن عارەب (عومەر عارەب)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. عومەر حوسێن عارەب، یەکێک بوو لە پێشمەرگە و فەرماندەی کەرتە هەرە قارەمان و ئازاکانی سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، لە ساڵی دوای تێکچوونی گفتوگۆی ساڵانی (1983-1985)ی یەکێتیی و بەعس، ئەو لەناو شاری سلێمانی دکتۆرێکی رفاندبوو بەناوی (دکتۆر محەمەد باقر) کە برادەری مام جەلال و نەوشیروان مستەفا بووە. عومەر عارەب، ئەوکاتە فەرماندەی کەرتی چواری تیپی (23)ی سورداش بوو، داوای پارەی لە بنەماڵەی دکتۆرەکە کردبوو، ئەوانیش ئەمنی سلێمانییان ئاگادارکردبووەوە و هەوڵەکەی عومەر عارەب و هاوڕێکانی شکستی هێنا. دواتر بە بڕیاری مام جەلال و نەوشیروان مستەفا، لەسەر ئەو کارەو دوای ئەوەی تاوانی بێڕەوشتیشیان بۆ هۆنییەوە عومەر عارەب دەستگیرکراو خرایە زیندان. عومەر عارەب بەقسەی خۆی گوایە (ی. ن. ک) نیازی کوشتنی ئەوی هەبووە، بەڵام چاوەڕێی هاتنەوەی یەکێک لە مام جەلال یان نەوشیروان مستەفا دەکەن کە لە دەرەوەی کوردستان بووینە، هەرکاتێ یەکێکیان هاتەوە ئەوکاتە ئەو واتە (عومەر عارەب) گوللە باران دەکەن. بۆیە شەوێک لەگەڵ ئەو هاوڕێیانەی کە دکتۆرەکەیان رفاندبوو، زیندان دەشکێنن و دێنەوە ناو رژێم و بوو بە یەکێک لە فەرماندەی مەفرەزە تایبەتیە هەرە دڵسۆزەکانی رژێم. عومەر عارەب دوای راپەڕین گەڕایەوە ناو (ی. ن. ک) و لە ساڵی (1993)دا رۆژێک لەناو شاری سلێمانیدا تەقەی لە نووسەر (جەمال میرزا عەزیز) کرد و بریندار کرد، پاسەوانێکی ناوبراویش دەسڕێژێکی لە عومەر عارەب کرد و کوشتی. عومەر عارەب، بەشداری ئەنفالی

(2)ی کردووە. عومەر عارەب، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی مەڵبەندی سلێمانی و ناوچەی سورداشی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی دوو - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). عومەر حوسێن عارەب، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (291)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

عومەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی (عومەر سۆفی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (47)، لە پاداشتی ئەنفالدا مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی و کورد کوژی) لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە. مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (47)، بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+4)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو مەفرەزەیە لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووداً، هەروەها وەرگرتنی مەدالیای ئەنفالکردن و کوشتنی کورد، سەرچاوە: (ئەلجمهوریە، ژمارە (6784)ی رۆژی سێشەممە، رێکەوتی (12.4.1988). عومەر سۆفی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی دەشتی کۆیەی کردووە، واتە ئەنفالی (4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). هەریەک لە عومەر محەمەدئەمین سۆفی، ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، عەبدولخالق سەلیم، عەبدوڵڵا سەلیم و قاسم رەشید خدر لەگەڵ ئەو هێزەی ئەمنی هەولێر بوون، کە بە سەرپەرشتی راستەوخۆی بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر (عەقید روکن تەحسین موسڵاوی) لە رێکەوتی (19.9.1990)دا پێشمەرگەو کادیری یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان هاشم جەمیل محەمەدئەمین (هاشم شەمامکی)یان لە دەلوگوڵ لە پشتی (عارەب کەند) لەگەڵ پێشمەرگەیەکی تردا بەناوی (ئیسماعیل خورشید مورتکەیی) شەهیدکردو پێشمەرگەیەکی تر بە بریندارى بەناوی (کاوە ناسیح مشاری/ئاقوبانی) توانی خۆی دەرباز بکات و ئێستاکە موقەدەمی پۆلیسە لە هەولێر، ئەو سێ قارەمانەش چوار جاشی نۆکەرو چلّکاوخۆریان رەوانەی زبلّدانی مێژوو کرد – سەرچاوە: (ئەو زانیارییەم لە رێکەوتی (9.5.2010)دا لە دکتۆر مەجید محەمەدئەمین جەمیلی برای شەهید هاشم شەمامکی وەرگرتووە)! سەرۆک جاش عومەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (290)ی دراوەتێ لە ناوی لیستی تاوانبارە داواکراوەکان. بەڵام عەمەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی، لەدوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)دا لە هاوینی

هەمان ساڵدا لەگەڵ حاجی محەمەدی برای و مەجید جەمیل داودی خوشکەزای لەناو شاری هەولێر کوژران و، دەنگۆی ئەوە لە شاردا بڵاوبووەوە کە بەدەستی کاکەمین سەیدانی کوژران، لە تۆڵەی ئەوەی کە پێشتر عومەر سۆفی برایەکی ناوبراوی بەناڕەوا کوشتبوو.

عومەر عەبدوڵڵا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

فارس خورشید تاهیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220-5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

فارس کەریم عەبدوڵڵا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (86). فارس کەریم عەبدوڵڵا، دوای ڕاپەڕین چووە ناو پارتی دیموکراتی کوردستان، دوای مردنی کراوە بە شەهیدی ئەو حزبە و مووچەی شەهیدانەی هەیە.

فایەق حاجی خەلیفە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (118).

فەتاح حەسەن چیاسەوزی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، بەشداری ئەنفالی سێی کردووە بەتایبەت لە دەستگیرکردنی دانیشتوانی گوندی ملەسوورە و دەوروبەری. بەڵام لەکاتێکدا میلیشیاکانی حزبی بەعسی عارەبی و سەدام خەریکی گواستنەوەی دانیشتوانی ئەو گوندانە بوون کە لە ئەنفالدا گیرابوون، تاوانبار فەتاح حەسەن چیاسەوزی لەکاتی تێپەڕبوونی کاروانی ئۆتۆمۆبێلی خەڵکە گیراوەکەدا بەناو شارۆچکەی چەمچەماڵ لە ڕێکەوتی (12.4.1988)دا، دوای ئەوەی خوێندکاران و جەماوەری شار پەلاماری کاروانەکەیان دا لەپێناوی ڕزگارکردنی خەڵکەکەدا، ئەویش هەڵوێستی نواندو بەرەنگاری هێزەکانی حکومەت بووەوە. لەو بەرەنگاربوونەوەیەدا سەرەتا فەتاح چیاسەوزی بریندار بوو، کە دواتر بووە هۆی مردنی. هەروەها کچێکی تەمەن چوارده ساڵیشی بەناوی (فەیمە فەتاح حەسەن چیاسەوزی) لە هەمان ڕۆژدا واتە (12.4.1988)دا بە گوللەی میلیشیای بەعس و سەدام شەهیدکرا – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی نۆیەم، ل2364).

فەتاح قادر سەعید کتکەیی (فەتاح کتکەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. فەتاح قادر سەعید (فەتاح کتکەیی)، لە سەرەتای ماندی دووی ساڵی (1986)دا حزبی

شیوعی ئێراقی بە تاوانی پەیوەندی کردن بە ئەمن و سیخوڕی کردن بۆ رژێمی سەدام دەستگیریان کرد، وەستیان گوللە بارانی بکەن، بەڵام کۆنە پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان عەدنان شێخ عەلی شێخ تاهیر شێخ سەعید قەرەداغی (مامۆستا عەدنان دوبزی) کە ژن برای ئەو تاوانبارە بوو، بوو بە دەستەبەر (کەفیل)ی ئەو بۆئەوەی گوللە بارانی نەکەن. فەتاح کتکەیی هەر لە زیندان بوو لای شیوعییەکان، کەچی دوای هەفتەیەک شەوێک دەرفەتێکی بۆ ڕەخساو پێنج پێشمەرگەی شیوعی لە گەلی بێخمە شەهید کرد بە ناوەکانی (مەجید حوسێن شێخۆ ڕەواندوزی ناسراو بروسک (کە براو هاوڕێیەکی ئازیزم بوو بۆماوەی دوو ساڵ لە بەغدا بەیەکەوە خوێندومانە)، ئەحمەد عارەب خەڵکی ناسریە، بەشار حەمەدئەمین حەڵاق، شێروان ئامۆزای پێشمەرگەی دێرین و قارەمان زراری مەلا گچکە شەقڵاوەیی و سەفین هەولێری) و خۆی ڕادەستی رژێم کردەوە و بوو بە مەفرەزە خاسەی سەربە رژێم. حزبی شیوعی لە تۆڵەی ئەو تاوانەی فەتاح کتکەیی، هەڵسان بە دەستگیرکردنی مامۆستا عەدنان کە دەستەبەری ئەو تاوانبارە بوو لای حزبی شیوعی، مامۆستا عەدنان چەند مانگێک بوو وازی لە (ی. ن. ک) هێنابوو و چەکی فڕێدابوو، چونکە دڵی لە یەکێتیی ڕەنجابوو. شیوعییەکان لە تۆڵەی ئەو تاوانە گەورەیەی فەتاح کتکەیی، لە ڕێکەوتی (15.3.1986)دا (مامۆستا عەدنان شێخ عەلی دوبزی)یان لە ئەنجامی هەڵەیەکی گەورەی خۆیدا شەهید کرد، کە هاوڕێیەکی نزیکم بوو نەدەبوو ببێتە دەستەبەری تاوانبارێکی وەکو فەتاح کتکەیی. بەمەش مامۆستا عەدنانی کورد پەروەرو دڵسۆزی کورد و کوردستان بوو بە قوربانی کوردکوژ و خۆفرۆشێکی وەکو فەتاح قادر کتکەیی. فەرماندەی مەفرەزەی ناوبراو بەشداری ئەنفالەکانی (1+2+4)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو مەفرەزەیە لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووەا – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە 6). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو تاوانبارە لە ئەنفالی چواردا، سکالایەکی زۆری لەسەرە لە لایەن دانیشتوانی (تەکیە، تەقتەق، چەمچەماڵ، کۆیە، ئاغجەلەر، دارەقوتە، گۆپتەپە و عەسکەر) کە لە (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە سکالایان لەسەر تاوانبارانی ناوبراو نووسیوە. فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت فەتاح قادر سەعید کتکەیی، بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی

(19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە. فەتاح قادر سەعید کتکەیی تاوانبار لە رێکەوتی (6.3.2010)دا لە گوندی کتکەدا مرد.

قادر عەزیز (قالەی عەزە نالبەند)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (3)ی کردووە. قالەی عەزە نالبەند، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی سەنگاو و چەمچەمالی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). لەلایەن (دادگای بالای تاوانەکانی ئیراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (292)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

قاسم رەشید خدر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (21). هەریەک لە قاسم رەشید خدر، ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، عومەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی، عەبدولخالق سەلیم و عەبدوڵڵا سەلیم لەگەڵ ئەو هێزەی ئەمنی هەولێر بوون، کە بە سەرپەرشتی راستەوخۆی بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر (عەقید روکن تەحسین موسلاوی) لە رێکەوتی (19.9.1990)دا پێشمەرگەو کادیری یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان هاشم جەمیل محەمەدئەمین (هاشم شەمامکی)یان لە دەلوگوڵ لە پشتی (عارەب کەند) لەگەڵ پێشمەرگەیەکی تردا بەناوی (ئیسماعیل خورشید مورتکەیی) شەهیدکردو پێشمەرگەیەکی تر بە بریندارى بەناوی (کاوە ناسیح مشاری/ئاقوبانی) توانی خۆی دەرباز بکات و ئێستاکە موقەدەمی پۆلیسە لە هەولێر، ئەو سێ قارەمانەش چوار جاشی نۆکەرو چلکاوخۆریان رەوانەی زبلدانی مێژوو کرد – سەرچاوە: (ئەو زانیارییەم لە رێکەوتی (9.5.2010)دا لە دکتۆر مەجید محەمەدئەمین جەمیلی برای شەهید هاشم شەمامکی وەرگرتووە)!

قەیسەر ئەحمەد رۆستەم (هێمنە رەش)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. قەیسەر (هێمنە رەش)، پێشتر پێسمەرگەیەکی ئازاو فەرماندەی تیپی (59)ی حەمرینی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، کەچی لەپڕ لە ناوەڕاستی ساڵی (1988)دا لەگەڵ هەریەک لە سیروان دێ رەشەیی جێگری فەرماندەی تیپ، شوانەی کادیر بەرپرسی رێکخستنی کۆمەڵە، رەفعەت محەمەد سالح فەرماندەی کەرت، لەگەڵ چەند کەسێکی تر سێ پێشمەرگەی دڵسۆزی حزبی شیوعییان بەناوەکانی ئەحمەد سەلام کامیل سپێسەری (سەلام)، دڵشاد فەیلی (باوکی عیناد) و حەکیم سەرحەد ژاڵەیی

(چیا) لە نزیک گوندی کانی تورکە لە بناری سێ تەپان شەهیدکردو، کادیرو پێشمەرگەیەکی تێکۆشەری عارەبی بەسراوییان بەناوی (مولازم سەعد) کە بە ئەبو یەسار ناسرابوو بە دەست بەستراوی رادەستی ئیستخباراتی سەربازی کردەوەو، هێمنە رەش بوو بە فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت و ئەوانەی تریش جاشی ئەو تاوانبارە. ئێستاکە هێمنە رەش سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و دانیشتووی ولاتی هۆڵەندەیە.

کامەران ئەحمەد جەمال (کامەرانە سوور)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (2)ی کردووە. کامەرانە سوور، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی مەڵبەندی سلێمانی و قەرەداغی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (2) - سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). کامەران ئەحمەد جەمال (کامەرانە سوور)، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (217)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان. ناوبراو رایکردووە بۆ ئێرانو لە خانە (پیرانشار) دادەنیشێت.

کاکەخان حاجی دارا رەشید، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

کاوە ئەحمەد تۆفیق کافرۆشی (کاوە بازیانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (79). هێزێکی جاش کە پێکهاتبوو لە هەریەک لە کاوە بازیانی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، قادر فەرەج عەبدوڵڵا (قالە فەرەج)ی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (49)ی سەربە ئیستخبارات، سەید تاهیر سەید حوسێن محەمەد جەباری (سەید تاهیری گەورە) کە دواتر بووە سەرۆک جاشی فەوجی (42)ی جاشە سووکەکان بە هاوکاری و پشتیوانی میلیشیاو هەلیکۆپتەری جەنگی، لە رێکەوتی (5.3.1982)دا لە گوندی قازانی بەرامبەر بە ئۆردوگای پیرەمەگرون توانیان پێشمەرگەی ئازا و فەرماندەی تێکۆشەر ئەنوەر حەسەن لە رێکەوتی (5.3.1982)دا لە گوندی قازانی بەرامبەر بە ئۆردوگای پیرەمەگرون توانیان پێشمەرگەی ئازا و فەرماندەی تێکۆشەر ئەنوەر حەسەن (ئەنوەر حەسەن خدر مەحمود ئاری کوتکی کەرکوکی)، فەرماندەی هەرێمی دووی کەرکوک و یازدە پێشمەرگەی تر شەهید بکەن بەناوەکانی: (محەمەد شوکر بلوکێنی، رزگار جەلال قەساب ناسراو بە هێمن، محەمەد شێخ سدیق ناسراو بە سواڕە، عەبدولخالیق سالح ئەحمەد سۆنەگوڵی ناسراو بە مامۆستا ئاسۆ، عەبدوڵڵا سالح رەسوڵ ناسراو بە مامۆستا چیا، کامەران مام عومەر نەجار، کەمال

قادر فەتاح چەمچەماڵی ناسراو بە گۆران، نوعمان عەبدوڵڵا عوبێد مەعروف کەلاوقوتی ناسراو بە هاوڕێ، نەجمەدین فاتیح شوکر کەرکوکی ناسراو بە شێروان، جومعە حەسەن کەریم ناسراو بە سیروان و مۆفەق عەبدولڕەحمان تەقی کە بە بریندارى کەوتە بەردەستى جاشەکان و دواى ماوەیەک سزاى زیندانى هەتا هەتایەى بۆ بڕایەوە، بەڵام لە مانگى تەموزى هەمان ساڵدا بەر لێبووردنى گشتى کەوت و ئازادکرا. دواى ئازادبوونى گەڕایەوە ناو شۆڕش و دووبارە بوو بە پێشمەرگە، بەڵام بەداخەوە دواتر لە راپەڕینى شارى کەرکوک لە ڕێکەوتى (19.3.1991)دا شەهید بوو). کاوە بازیانی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە مەنزومەی شیمالی، لە ساڵی (1982)دا کادیر و پێشمەرگەی قارەمانی یەکێتیی نیشتمانی کوردستان (ئیبراهیم حەبیب)ی شەهیدکرد. کاوە ئەحمەد تۆفیق (کاوە بازیانی) بکوژی شەهید ئیبراهیم حەبیب و بەشدار لە شەهیدکردنی شەهیدی قارەمان ئەنوەر حەسەن کەرکوکی و یازدە شەهیدەکەی تر، ئێستاکە سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی حزبی ئەو شەهیدانەیە.

کەریم قەیباشی یەکێک لە موختارەکانی پردێ.

کەمال عەزیز محەمەد خۆشناو، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (114) هەبووە، بەشداری ئەنفالی (4)یان کردووە – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل163).

مامەند ئیسماعیل ئیبراهیم دالداغانی، ناسراو بە (مەمۆی شیوعی یان مەمۆی سمایل کسێری)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. مەمۆ یەکێک بوو لە کادیرە کۆنە شیوعییە ناسراوەکانی هەولێر کە کاروباری ڕێکخستنەکانی سنووری کۆیەی بەڕێوەدەبرد، بەڵام دواى ساڵانى (1977) لەپێناوى چەند دینارێکى قەڵپى عروبە ناپاکى لە حزبى شیوعى و کوردستان کردوو، خۆى بە رژێمە ڕەگەزپەرست و ڕەفتار فاشییەکەى بەعس و سەدام فرۆشت. مەمۆی شیوعی، لە ساڵی (1982)دا بە پلانی ئەمنی عامەی بەغدا خۆی دەگەیەنێتە ناوچە رزگارکراوەکانی کوردستان و دەیەوێت پەیوەندی بکات بە حزبی شیوعی، بەڵام ئەوان بەگومانی سیخوڕی و خۆ دۆڕاندنی ناوبراو بە رژێمی بەعس وەریناگرن و تەنانەت نزیکترین خزم و هاوڕێ کۆنەکانی خۆی لە حزب، نایانەوێ دەستەبەری (کەفالەت)ی مەمۆ بکەن، بۆیە ئەو بەناچاری ماوەیەک ڕووەکاتە ئێران و دواتر دەگەڕێتەوە و بە تاکتیک و لەپێناوی فشار

خستنەسەر هاوڕێیانی حزبی شیوعی دەچێتە ناو حزبی سۆسیالیستی یەکگرتووی کوردستان و ماوەیەکی باش لای ئەوان دەمێنێتەوە. مەمۆ سەرەڕای ئەوەی لەناو سۆسیالیستدا بوو، کەچی بۆئەوەی پلانەکانی لەدژی حزبی شیوعیدا ئەنجام بدات لە هەوڵی بێوچان نەدەکەوت لەپێناو وەرگرتنەوەی لەناو حزبی شیوعی ئێراقیدا، ئەوەبوو هەوڵەکانی ناوبراو سەری گرت و لە کۆتایی ساڵی (1983) و بەر لە بەستنی کۆنگرەی چوارەمی حزبی شیوعی ئێراق (کۆنگرەی چوارەم لە ڕێکەوتی 10.11.1985دا لە گوندی مەرگەوەڕی خواروو بەسترا) کەسانێک وەریانگرتەوە، سەرەڕای ناقایلبوونی زۆرینە لەناو حزبدا. مەمۆی کادیر گفتی بە حزبی شیوعی دا کە لە تۆڵەی ئەو سنگ فراوانی و لێبووردەییەی حزب بەرامبەر بەو ناپاکییانەی ئەو لە کۆتایی ساڵانی حەفتاکاندا لە حزبی کردووە، تەواوی ژیانی خۆی بکاتە قوربانی ئەو حزبە و هەوڵبدات قەرەبووی ئەو ناپاکییانە بە دڵسۆزی و بە کارکردنی لەخۆ بووردەییانە بداتەوە، بەڵام مەمۆ دیارە ئەو بەڵێن و گفتانەی زۆرتر لەبەر ئەوە بووە تاوەکو دووبارە حزبی شیوعی باوەڕ و متمانەی پێ بکاتەوە. کەچی مەمۆی ناپاک دوای ئەوەی جێ پێی خۆی تا رادەیەک لەناو حزبی شیوعیدا قایم کرد و بەرە بەرە توانی باوەڕ و متمانەی برادەرانی بۆخۆی بگەڕێنێتەوە، زۆر لێزانانە و بە ڕێنمایی بەردەوامی دەزگاکانی ئەمنی عامەی بەغدا بە سەرپەرشتی ئەفسەرێکی ئەمن بەناوی (رائید شاکر)ی بەرپرسی دۆسیەی حزبی شیوعی ئێراقی و هاوکاری دەزگای ئەمنی هەولێر بە یارمەتی ئەفسەرێکی ئەمن بەناوی (نەقیب عەبدوڵڵا)ی خەڵکی ڕومادی، کە بەرپرسی دۆسیەی حزبی شیوعی بوو، هەڵسا بە جێبەجێکردنی یەک لەدوا یەکی نەخشە و پلانەکانی دوژمن لە دژی حزبی شیوعی و پێشمەرگە تێکۆشەرەکانی کورد و کوردستان، کە بەشێکیان ئەمانەی خوارەوەن: مەمۆی خۆفرۆش، لە ڕێکەوتی (7.11.1984)دا بەهاوکاری لەگەڵ مەفرەزەیەکی ئەمنی هەولێر، دوای ئاگادارکردنەوەی ئەمنی هەولێر لەلایەن شوقێرێکی خۆفرۆشی دیبەگەیی، کادیر و پێشمەرگەیەکی حزبی شیوعی بەناوی (تاریق محەمەد ئەحمەد دیبەگەیی ناسراو بە مولازم ئارام) لە محەتەی هەولێر شەهیدکرد و پێشمەرگەیەکیش بەناوی (ئەدهەم عوسمان محەمەد کەلهوڕ – گردەڕەشەیی ناسراو بە داود) توانی خۆی دەرباز کات، کە دواتر لە تاوانی ڕادەستکردنەوەی بیست و چوار پێشمەرگەکە بە ئەمنی هەولێر کەوتە داوی مەمۆ و شەهید بوو. مامەند ئیسماعیل ئیبراهیم دااڵداغانی (مەمۆ

شیوعی)، بە سێ جار لە شەوی (9/10-11-1984) و شەوی دواتر (10/11-11-1984) و دوا بەشیان مانگی سپتێمبەری هەمان ساڵ، هەڵسا بە گرتنی (24) پێشمەرگەی قارەمان و هاورێی رێکخستنە نهێنییەکانی سەربەرزی حزبی شیوعی کە بریتیبوون لە سێ مەفرەزە (مەفرەزەی لقی هەولێر بە فەرماندەیی عەباس محەمەد عومەر چۆمەزەردەرەیی، مەفرەزەی لقی بەڕانەتی بە فەرماندەیی کەمال شێخ محەمەد قادر سەیدانی ناسراو بە (دڵشاد) و مەفرەزەی قەرەچوغ بە فەرماندەیی ئەدهەم عوسمان محەمەد کەلهوڕ - گردەڕەشەیی ناسراو بە داود) و چەند کەسێکی سەربە رێکخستنەکانی حزب، کە لە گەڕەکی کوران بوون لەناو شاری هەولێر و لە پلانێکی نامەردانەدا رادەستی ئەمنی هەولێری کردن و لە پاداشتدا خۆی کرا بە مەفرەزەی تایبەتی ئەمن و چەک، خانوو، ئۆتۆمۆبێل و پارەی وەرگرت. مەمۆ گوایە هاوکارو یارمەتیدەری ئەو پێشمەرگانەیە و بە بیانوی ئەوەی کە شوێنەکەیان باش نییە دەیەوێت لە گەڕەکی کورانی سەر رێگای دیبەگە - مەخمور بیانگوازێتەوە بۆ گەڕەکی راستی (عەدالە)ی سەر رێگای کەرکوک. مەمۆ لەکاتی گواستنەوەی پێشمەرگەکاندا بە پلانی دەزگای ئەمن بە ئۆتۆمۆبێلێکی سوپەری تاکسی مۆدیل (1981)ی ژمارە (3337 هەولێر)، کە شوفێرەکەی (نەقیب عەبدوڵڵا رومادی) بوو دوو دوو یا سێ سێ دەیبردن و لە ماڵەکەی گەڕەکی عەدالە، کە ماڵی حوسێن مەحمود کەریم بڵباسی ناسراو بە (حوسێن زیل) ی برای نایف مەحمود کەریم بڵباسی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە بە ئەمنی هەولێر بوو دایدەنان. حوسێن زیل و نایف مەحمودی برای هەردووکیان سەربە ئەمنی هەولێر بوون، حوسێن زیل بکوژی پێشمەرگەی ناسراوی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان (محەمەد عەجەم 10.4.1978) بوو، کە دواتر لە ساڵی (1985)دا لەسەر کێشەیەکی کۆمەڵایەتی و لە تۆڵەی کوشتنی کەسێکی سەربە هۆزی سیان، لەگەڕەکی کوران جادەی ئەلبان لە لایەن سیانەکانەوە کوژرایەوە. ئەو پێشمەرگانەی کە لە کوران دەگواستراندەوە بۆ ماڵی حوسێن زیل کە بۆ ئەو مەبەستە چۆلکرابوو، بیبسی بێهۆشییان دەدانێ و دوای خواردنەوەی بیبسییەکان و بێهۆشبوونی پێشمەرگەکان دەستبەجێ دەگواستراندەوە بۆ ئەمنی هەولێر. کاتێک کە شەهیدان تاڵیب یابە محەمەد داود یەدی قزلەری ناسراو بە (عادل) و فازڵ سەعدی بەهائەدین قۆرپتانی ناسراو بە (سەرباز) و پێشمەرگەیەکی عارەب بەناوی فیکرەت خەڵکی گەڕەکی سەورەی

بەغدا بوو دەگوازنەوەو بیبسیان دەدەنێ، هاوڕێ فیکرەت هەست بە تامی بیبسییەکە دەکات و هاوار دەکات: (هاوڕێیان ئەوە بێهۆشکەرە – رفاق هذا مخدر)، دەستبەجێ هاوڕێیان سەرباز و عادل دەست بۆ چەکەکانیان دەبەن و تەقە دروست دەبێت، دوو ئەمن دەکوژرێت و یەکێکیشیان بریندار دەبێت، جێگەی داخە کە هاوڕێیان سەرباز و عادل بەدەستی مرۆڤ کوژەکانی بەعس شەهید دەبن و دەگەنە کاروانی سەربەرزی شەهیدان. کەچی هاوڕێ فیکرەت یەکسەر بەسەر دیواردا ئاودیو دەبێت و خۆی لەدەستی ئەمنەکان رزگار دەکات، بەڵام بەداخەوە بەهۆی ناشارەزایی لە هەولێر دەچێتە مااڵێک و لەوێ دەکەوێت و بێهۆش دەبێت، ئەندامانی ئەو خێزانە بێئاگا لە دۆخی هاوڕێ فیکرەت بە پەلە دەیگەیەننە نەخۆشخانە لەپێناوی چارەسەرکردنی، بەڵام لە نەخۆشخانە دوای پشکنین بۆیان دەردەکەوێت کە مادەی بێهۆشی دراوەتێ، بۆیە نەخۆشخانە بەبێ ئەوەی هیچ لەو کێشەیە بزانن پەیوەندی بە پۆلیسەوە دەکەن، ئەمنی هەولێریش ئاگاداری پۆلیسی کردۆتەوە کە کەسێکی وا رایکردووە، بۆیە پۆلیس هەواڵەکە دەدات بە ئەمن و چەند پۆلیسێک دەکەنە پاسەوان بەسەر سەری هاوڕێ فیکرەت. دوای ئەوەی هاوڕێ فیکرەت دێتەوە هۆش خۆی، دەبینێت لە نەخۆشخانەیە و چەند پۆلیسێک ئێشکگرن بەسەر سەریەوە، ئەوەندەی پێناچێت مومۆی شیوعی و مەفرەزەیەکی ئەمن دەگەنە نەخۆشخانە و هاوڕێ فیکرەت دەبەن. دوای ئەو رووداوە نۆرەی گواستنەوەی فەرماندەی مەفرەزەی لقی هەولێر هاوڕێ عەباس محەمەد عومەر چۆمەزەردەرەیی دێت، بەڵام کە دەگەنە گەڕەکی عەدالە، هاوڕێ عەباس جۆمەزەردەرەیی هەست بە جولەیەکی نائاسایی دەکات، بۆیە نایەوێت بچێتە ژوورەوە و لەگەڵ ئەمنەکان دەبێتە شەڕە تەقەی و ئەویش شەهید دەبێت. لەو (24) پێشمەرگە و هاوڕێی رێکخستنەی حزب، سێ پێشمەرگەیان لە گەڕەکی عەدالە شەهیدبوون، ئەمانەی خوارەوە کە ناوەکانیان بۆم زانراوە، لە دوای تەنیا (48) کاتژمێر بەسەر دەستگیرکردنیان دەیانبەن بۆ بەغداو، پاشان لە رێکەوتی (2.4.1985)دا لە دادگای بەناو سەورەی شاری بەغدا لەلایەن عەواد حەمەد ئەلبەندەری جەللاددا سزای لە سێدارە دانیان بۆ دەبڕدرێتەوە: (عەباس عەبدوڵڵا خدر تۆبزاوەیی ناسراو بە (سەرباز)، جەعفەر عەلی خدر تۆبزاوەیی ناسراو بە (رێبوار) ئامۆزای عەباس عەبدوڵڵا، فەهد ئەلیاس ناسراو بە (فەرهاد مەسیحی)، زوهێر بەهنام ئۆسا ناسراو بە (نەبەز مەسیحی)، کاکل محەمەد رەسوڵ عەلی

کەلهوڕ – قولّتەپەیی ناسراو بە (بڕیار)، عەبدوڵڵا ئیسماعیل عەبدوڵڵا عەلی کەلهوڕ (قولّتەپەیی) ئامۆزای بڕیار، سەڵاح ئەحمەد عەلی سەیدانی – بەڕانەتی و دوو پێشمەرگەی عارەبیشیان لەگەڵ بووە کە یەکێکیان ناوی عەلائەدین حوسێن خەڵکی ناسریە و ئەوی تریان فیکرەت خەڵکی سەورەی بەغدا بووە، بەڵام بەداخەوە ناوی پێنج پێشمەرگەکەی تر بۆمن نەزانراوە). ئەو پۆلە پێشمەرگەیە لەکاتی لێکۆڵینەوە و ئازار و ئەشکەنجەی دائیرەی ئەمنی هەولێر، نموونەی پێشمەرگە و مرۆڤی خۆڕاگر، نەبەز، نەپێنی پارێز و خۆبەختکار بوونە بەتایبەت شەهیدی ئازاو کۆڵنەدەر شەهید عەباس عەبدوڵڵا خدر ناسراو بە سەرباز، کە کادیرێکی هۆشیار و بەتوانای حزبی شیوعی بوو، کە گاڵتەی بە هەموو ئامێر و شێوازەکانی ئازار و ئەشکەنجەی رژێمی فاشی و رەگەزپەرستی عروبەی سەدام دەهات، جەلادەکان زۆرتر ئازاری ئەویان دەدا، چونکە کەسێکی سیاسی و کادیری رێکخستن بوو لەپێناوی ئەوەی ناوی ئەندامانی رێکخستنە نهێنییەکانی حزبی شیوعی هەولێریان بۆ ئاشکرا بکات، هەروەها داوایان لێکردبوو کە هاوڕی فەهد بە سەگی سوور ناو ببات، بەڵام هاوڕێ عەباس عەبدوڵڵا (سەرباز) لە وەڵامدا بە جەلادەکانی گووتبوو: (نیوەی هەولێر زۆرتر شیوعییە، ناوەکانی یەکە بەیەکەی رێکخستنەکانی خۆمان دەزانم، بەڵام هیچتان پێ ناڵێم و بەهۆی ئەشکەنجەی فاشییانەی ئێوەش هیچ نهێنییەک نادرکێنم، هەروەها هاوڕێ فەهد مرۆڤێکی مەزن بووە، وەلێ بەعس و سەدام سەگی رەشن). هەروەها هەموو ئەوانەی لەگەڵ شەهید ئەدهەم عوسمان محەمەد کەلهوڕ (شەهید داود)ی فەرماندەی مەفرەزەی قەرەچوغ بووینە، گەواهی ئەوە دەدەن کە هاوڕێ داود قارەمانی زیندان و چاونەترسی بەردەم جەللادی خوێنڕێژ عەواد حەمەد بەندەری بەناو سەرۆکی دادگای سەورە بووە، کە سەدان قسەی بە بەعس، سەدام و بەناو دادگا قەرەقوشییەکەی سەدام – عەواد بەندەر گووتووە. لە هەمان رۆژ واتە (2.4.1985)دا پێنج هاوڕێی قارەمان بە سزای هەتا هەتایە زیندانی کران و دواتر بە لێبووردنی گشتی لە ساڵی (1986)دا ئازاد کران، کە ئەمانە بوون: (شێرزاد مەجید ئیسماعیل قەڵاتەسۆرانی، عەلی عوسمان محەمەد ساتوریی ناسراو بە (سەید عەلی)، عەبدولحەمید عەبدولقادر (یارمەتیدەری پزیشک – معاون الطبي)، عەبدولقادر عەزیز و یەحیا عوسمان محەمەد کەلهوڕ گردەڕەشەیی). دوای تێپەڕبوونی چوار مانگ بەسەر دەرچوونی بڕیاری لە سێدارەدانی ئەو چوارده پێشمەرگەیەی شیوعی،

ئەوەبوو هەر هەموویان بەیەکەوە لە ڕێکەوتی (5.6.1985) لە سێدارە دران، بەڵام تەرمی پیرۆزی یازدە ماندوو نەناس دوای نزیکەی هەژدە ساڵ دوای لە سێدارە دانیان لە ڕێکەوتی (11.6.2003)دا لە گۆڕستانی ئەبوغریب لە پارێزگای بەغدا دۆزرایەوە، دوای ئەوەی لەدوای پرۆسەی ئازادی لە ڕێگای ڕۆژنامەی برایەتی ناوی بەشێک لە شەهیدەکان و شوێنی گۆڕەکانیانی دەستنیشان کرابوو، تەرمی شەهیدەکان لە گۆڕستانی ئەبوغریب لە مەراسیمێکی شکۆداردا گواستراینەوە بۆ باشووری کوردستان و لە شاری هەولێر بە خاک سپێردران. هەروەها مامەند ئیسماعیل ئیبراهیم (مەمۆ)، دوو تێکۆشەرو ڕەنجدەری دەشتی هەولێری بەناوەکانی قادر عوسمان ڕەزا ناسراو بە (هەڵۆ)، پێشمەرگە لە لقی خۆشناوەتی حزبی شیوعی لە ڕێکەوتی (12.12.1984) و خالید مەجید یاسین گردعازەبانی ناسراو بە (خالیدی نانەوا) لە ڕێکەوتی (15.12.1984)دا بەگرتدا، کە سەربە ڕێکخستنەکانی حزبی شیوعی بوو، دواتر هەردووکیان بەیەکەوە لە ڕێکەوتی (2.4.1985)دا لەگەڵ نۆزدە قارەمانەکەی سەرەوەدا کە چواردەیان بە مەرگ و پێنجیان بە زیندانی هەتا هەتایە سزا دران، لە بەناو دادگای سەورە بڕیاری خنکاندنیان بۆ دەرچوو، کە دواتر هەر لەگەڵ چواردە پێشمەرگەکەی پێشوو کە لە سەرەوەدا ناوم بردن بە یەکەوە لە ڕێکەوتی (5.6.1985)دا لە بەغدا لە سێدارە دران و گەیشتنە کاروانە سەربەرزەکەی شەهیدانی کوردو کوردستان. دوای نزیکەی هەفتەیەک بەسەر تێپەڕبوونی لە سێدارە دانیان، جەلادەکانی بەعس تەنیا تەرمی ئەو دوو شەهیدەی دواییان لە ڕێکەوتی (11.6.1985)دا دایەوە بە کەسوکارەکانیان. مەمۆ شیوعی، لە سەرەتای ساڵی (1985)دا، لە بازگەی کانی قرژاڵەی نێوان هەولێر – موسڵ لە بۆسەدا بۆ پێشمەرگەی تێکۆشەر ساڵح محەمەد سوێری – گوێڕی ناسراو بە سەباح، پێشمەرگەی سریەی خۆشناوەتی دانیشتبوو، کە بەدوای سۆراغی ئەو هاوڕێیانەی هەر سێ مەفرەزەکانی سەربە لقەکانی هەولێر، قەرەچوغ و بەڕانەتی داهاتبوو دەستگیریکرد. دیارە مەمۆ پێشتر زانیاری هەبووە کە پێشمەرگەی ناوبراو بەوێدا دێت، بۆیە کاتێک ساڵح محەمەد سوێری دەگاتە بازگەکە، مەمۆ پێی دەڵێت: (ساڵح سوێری وەرە خوارێ تۆ پێشمەرگەی شیوعی). کۆمەڵێک ئەمن بە چەکەوە پەلاماری هاوڕێ محەمەد سوێری دەدەن، قۆڵبەستی دەکەن و دەیبەن، کە تاکو ئێستاکە بێسەرو شوێنە. مەمۆی ناپاک، لە مانگی (5)ی ساڵی (1985)دا، هێزێکی گەورەی

ئەمن و تەواری هەولێری بردە سەر مالّی یەکێک لە ئەندامی ڕێکخستن و هاوڕێیانی حزبی شیوعی بەناوی عوسمان حەمەدئەمین یەدی قزلەری ناسراو بە (عوسمانە سوور) لە گەڕەکی کوران کە کادر و تێکۆشەری قارەمان یوسف شێخ محەمەد قادر سەیدانی – بەڕانەتی ناسراو بە (پێشڕەو) لەو مالّە بوو، دوای شەڕێکی زۆر قارەمانانە و بەسزاگەیاندنی دوو ئەمنی سەدام، پێشمەرگەی ئازا کاک (پێشڕەو)ی برای شەهید کەمال شێخ محەمەد قادر سەیدانی ناسراو بە (دڵشاد)، فەرماندەی مەفرەزەی لقی بەڕانەتی کە پێشتر کەوتبووە داوی مەمۆ، شەهید دەبێت، بەڵام خۆشبەختانە عوسمانە سوور توانی خۆی دەرباز بکات. لە ساڵی (1986)دا تاوانباری خۆفرۆش مەمۆ، هاوڕێیەکی تێکۆشەری کچی ڕێکخستنەکانی حزبی شیوعی لە هەولێر بۆ دائیرەی ئەمن دەستنیشان دەکات بەناوی هاوڕێ ئەدیبە نەجمەدین مامۆ حەمەد هەریری. دوای ئەوەی هێزێکی ئەمن دەچن بۆ گرتنی بنەماڵەی پشمەرگەیەکی حزبی شیوعی بەناوی تەها نەبی شەقڵاوەیی ناسراو بە (مام خاڵۆ شەقڵاوەیی) لە گەڕەکی ئازادی هەولێر، بەڕێکەوت ئەدیبە نەجمەدین مامۆ لەو مالّە دەبێت. ئەمنەکان ئەدیبە نەجمەدین مامۆش لەگەڵ خۆیان دەبەن، ناوبراو بۆئەوەی نەگیرێت ناوی خۆی دەگۆڕێت و دەیکات بە جەمیلە، بەڵام بۆ دڵنیابوون ئەمنی هەولێر پەنا دەبەنە بەر مەمۆی شیوعی، ئەویش زۆر نامەردانە بە ئەمنەکان دەڵێت: (ئەوە ئەدیبە نەجمەدین مامۆ حەمەد هەریرییە، باوکی ئەدیبە ئەندامی سەرکردایەتی حزبی شیوعی ئێراقە و خۆیشی لە ڕێکخستنەکانی حزبی شیوعی کاردەکات). بەڵام ئەدیبە خان سەرەڕای ئەشکەنجە و ئازاردانی زۆر لە لایەن جەلادەکانی بەعسەوە نکۆڵی لە هەموو شتێک دەکات و هیچ نهێنییەک نادرکێنێ، کەچی لەسەر قسەکانی مەمۆی ناپاک لەسەر ناوبراو، بۆماوەی دوو ساڵ سزای زیندانی بۆ دەبڕدرێتەوە و ڕەوانەی بەندیخانەی موسڵ دەکرێت، دواتر لە لێبووردنە گشتییەکەی ڕێکەوتی (6.9.1988)دا ئازاد دەکرێت. ئەوەی شایەنی باسی بگوترێت و ئاماژەی پێبدرێت ئەوەیە سەرەڕای خۆفرۆشتنی مەمۆ بە دوژمن و ناپاکی کردنی لە هاوڕێ و لە بنەماڵەی دۆستەکانی خۆی کە لەیەک ناوچە لە دایک بووینە و بە یەکەوە گەورە بووینە، مەمۆ بە بەردەوامی لە مالّی ئەوان و ئەوان لە مالّی مەمۆ بووینە، کەچی زۆر نامەردانە بۆماوەی چەند مانگ مەمۆ بنەماڵەی ئەو شەهیدانەی وا تێگەیاندبوو کە کوڕەکانیان بەکاری حزبی لە شوێنێک خۆیان شاردۆتەوەو،

بەڕێوەبەرێتی ئەمنی عامەی بەغدا نامەیەکیان بەزۆر بە شەهید جەعفەر عەلی خدر (ڕێبوار) نووسیبوو، لە نامەکەدا هاتبوو کە گوایە ئەوان تەندروستیان باشەو لە شوێنێکی ئارام لەناو شاردان لەپێناوی ڕاپەڕاندنی کارەکانی حزبدا، کە لە ڕێگەی پیاوانی کوردی سەربە ئەمنی عام، نامەکە گەیاندرابووە خانەوادەی شەهید جەعفەر (ڕێبوار). مەمۆ دوای ڕاپەڕینی بەهاری ساڵی (1991) کوردستانی جێهێشت و پەنای بۆ بەغدا بردو دواتر گەڕایەوە موسڵ، ئەو لەوێش هەر لە خزمەت ئاغاکانیدا بوو. دوای ڕاپەڕینی خەڵکی کوردپەروەر و کوردانی دڵسۆزی هەولێر لە ڕێکەوتی (11.3.1991)دا، هەندێک لە ئەندامان و پێشمەرگەکانی حزبی شیوعی پەلاماری ماڵی مەمۆیان دا، بەڵام ئەو تاوانبارە هەولێر و کوردستانی جێهێشتبوو، کەچی لە ماڵەکەیدا نامەیەک دۆزرایەوە کە ئەو تاوانبارە بۆ سەدامی دیکتاتۆری نووسیبوو. لە نامەکەدا مەمۆ باسی ئەوەی کردبوو کە لە ساڵی (1982)ەوە پەیوەندی بە ئەمنی هەولێرەوە کردووەو، لە نامەکەدا سکاڵای لە فرۆکەوانێکی هەلیکۆپتەر کردبوو کە لە ساڵی (1982)دا لەجیاتی ئەوەی بارەگای حزبی سۆسیالیستی یەکگرتووی کوردستان لە گوندی (میرکە) بۆردومان بکات کە بنکەی هێزەکەی (دەهام حەمەد باوە)ی لێبووە، ڕانە مەڕێکی بۆردوومان کردووە. حزبی شیوعی، بنەماڵەی شەهیدەکان و هاوڕێ دڵسۆزەکانیان دوای ڕاپەڕین و لە ساڵی (1991)دا لە تۆڵەی ئەو پۆلە شەهیدەی حزبی شیوعی، شیوعییەکان چەند کەسێکیان لەو بنەماڵەیە بەسزای ناپاکی کردنی خۆیان گەیاند کە گرنگترینیان برایەکی مەمۆ بەناوی خورشید ئیسماعیل ئیبراهیم و ئامۆزایەکی بوو بەناوی (حوسێن سکە)، بەڵام بەداخەوە مەمۆ و برایەکی مەمۆ بەناوی ڕەشید ئیسماعیل ئیبراهیم دالّداغانی، کە هاوکاری مەمۆ بووە و لە ساڵی (1984)دا دەچێتە گوندی (سەیدان)ی بەڕانەتی کە سێ پێشمەرگەی حزبی شیوعی لەو گونده دەبن، ڕەشید ئیسماعیل بەناوی ڕەشۆ خۆی بەو سێ پێشمەرگە دەناسێنی کە بریتیبوون لە (فەهد ئەلیاس ناسراو بە (فەرهاد مەسیحی)، زوهێر بەهنام ئۆسا ناسراو بە (نەبەز مەسیحی) و فیکرەت خەڵکی سەورەی بەغدا)، داوایان لێدەکات کە بیانگوازێتەوە بۆناو شار بە بیانوی ئەوەی کە جێگەکەیان باش نییە، پێشمەرگەکان لەگەڵ ڕەشید ئیسماعیل (ڕەشۆ) دەڕۆن و ئەو دەیانباتە کوران لای پێشمەرگەکانی تری حزبی شیوعی دایان دەنێت، تاوەکو نەخشە و پلانی براکەی سەرکەوتوو تر بێت و دەستگیرکردنی ئەوان

ئاسانتر بێت. دوای سەرکەوتنی راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)ی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان لەدژی رەفتاری رەگەزپەرستانە و فاشییانەی بەعسی عروبە لەدژی دانیشتوانی باشووری کوردستان، مەمۆی خۆفرۆش و رەشیدی برای، رایانکرد بۆ لای ئاغا زەلیلەکانیان و لە بەغدا و موسڵ مانەوە تا دوای رووخانی رژێمی سەدامی خوێنڕێژ، بەڵام دوای ماوەیەک مەمۆ ئەوێشی بەجێهێشت، ئێستاکە لە وڵاتی سوریایە. کەچی تاوانبار رەشید ئیسماعیل ئیبراهیم دالّداغانی برای مەمۆ، کە لە دادگای هەولێر لە لایەن بنەماڵەی شەهیدانی حزبی شیوعی سکاڵای لەسەر تۆمار کراوەو فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووە، ئێستاکە لە دەوروبەری شاری دیالەیە و جار جار بەدزی دێتەوە هەولێر.

مەحمود حەمەئەمین کەریم، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (92).

محەمەد ئەحمەد فەرەج، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

محەمەد ئەمین رەشید ئاغجەلەری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (51).

محەمەد ئەمین عوسمان فەقێ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (68).

محەمەد جەلال کاوانی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت محەمەد جەلال کاوانی بەشداری ئەنفالی (4)ی کردووە. محەمەد جەلال کاوانی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی شوان، قەرەهەنجیر، ئاغجەلەرو دەشتی کۆیەی کردووە، واتە بەشداری ئەنفالی (4) – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل244). محەمەد جەلال کاوانی، فەرماندەی هێزی محەمەد (لە ساڵی 1997دا لەناو شاری سلێمانی کوژرا). محەمەد جەلال کاوانی، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (287)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

محەمەد حەسەن (حەمەی حەسۆل)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. ئەو تاوانبارە (حەمەی حەسۆل)، لە ڕێکەوتی (15.9.1984)دا شەهید مولازم سەید کەریم (سەید کەریم سەید کەریم سەید ڕەسوڵ ڕەواندزی 1949–15.9.1984)، کە ئەندامی سەرکردایەتی و مەکتەبی عەسکەری یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و بەرپرسی سەربازی مەڵبەندی چواری (ی. ن. ک) بوو، لە تاسڵوجەی نزیک شاری سلێمانی لەگەڵ دوو پێشمەرگەی تردا بەناوەکانی نەهرۆ عەبدوڵڵا سەلیم و سەلاح مەجید خۆشناو شەهیدکرد. تاوانبار حەمەی حەسۆل، لە ساڵی (1985)دا پێشمەرگەیەکی

ئازای تیپی (23)ی سورداشی بەناوی سەڵاحی ڕەحمە لە بۆسەیەکدا لە دۆڵی شێرکوژ شەهیدکرد – سەرچاوە: (سابیر کۆکەیی، نالّەی پێشمەرگەیەک بۆ مێژوو، بەشی یەکەم، ل151). دوای ڕاپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)، یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان ئەو تاوانبارە خۆفرۆشەی لە تۆڵەی (شەهید مولازم سەید کەریم)دا کوشتەوە.

محەمەد حەسەن محەمەد (چەمچەماڵی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (66).

محەمەد حوسێن نوری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (4)ی کردووە. محەمەد حوسێن نوری، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی دەشتی کۆیەی کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (4)، سەرچاوە: (زیاد عەبدوڵڕەحمان، تونی مەرگ، ل245). محەمەد حوسێن نوری، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (295)ی دراوەتێ لە لیستی داواکراوەکان.

محەمەد ڕەشید حەمەئەمین سورکانی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (32).

محەمەد ڕەشید مستەفا (شێخ محەمەد مام ڕەشید مستەفا). شێخ محەمەد مام ڕەشید مستەفا، بەشداری ئەنفالی (1)ی کردووە.

محەمەد سالّح مەحمود پشدەری (قەڵادزەیی)، فرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (87).

محەمەد شێخ سەعید بەرزنجی سەنگاوی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

محەمەد عەبدوڵڵا محەمەد، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.

محەمەد عەزیز تورک، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە(114).

محەمەد عەلی تاهیر مزوری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی (8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پڕۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220-5228)دا، بڵاوکراونەتەوە).

محەمەد مام سۆفی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری (ئەنفالی 4+8)یان کردووە. سەبارەت بە ئەنفالی (8)، سەرچاوە: (سێ دێی پڕۆسەی دادگاییکردنی

تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئامادەکراوەو، ناوی ئەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە، لە لاپەڕەکانی (5220-5228)دا، باڵاوکراونەتەوە).

مستەفا حەمەد ڕەسوڵ (مستەفا ناوپردانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (48) لە دوای ڕاپەڕین چۆتە ناو حزبی شیوعی کوردستانی.

مەنسور سواڕە فەتاح فەرەج، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (194) بوو، کە لە ڕۆژی (12.4.1988)دا لە گوندی شێخ تەوێل کوژرا.

موحسین عەبدوڵڵا ڕەسوڵ (موحسین عەوڵا نەفتە) ناسراو بە مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. ناوبراو خەڵکی گوندی گردەچاری قەراج بوو، پێشتر سەربە ڕێکخستنەکانی هێلی گشتیی کە یەکێک لە باڵەکانی ناو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو. بۆ یەکەم جار مامۆستا موحسین عەبدوڵڵام لە بەهاری ساڵی (1981)دا ناسی، کاتێ کە هاتە سەردانی شەهید جەمیل ئەحمەد مەحمودی ئامۆزازام و شەهید تەحسینی برام لە ژووری سێدارەی موسڵ و، گوایە دەیەوێت بەرلەوەی بڕوات و بچێتە ڕیزی هێزی پێشمەرگەی کوردستان، خواحافیزی لە شەهیدان بکات. مامۆستا موحسین عەبدوڵڵا لەگەڵ دەستگیرکردنی برام، ئامۆزازام و کۆمەڵێک هاوڕێی تری ڕێکخستنەکانی کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان فەرمانی گرتنی بۆ دەرچوو بوو، کەچی هەر لە یەکەم ڕۆژی یەکتر ناسینماندا دوای ئەوەی خۆم گوێم لێبوو قسەی بۆ شەهید جەمیل دەکرد کە گوایە دوای گیرانی ئەوان خۆی شاردۆتەوە بەڵام بە نێوانیکردن (واستەیەک)ی زۆر گەورەی بۆ کراوە و ئێنجا خۆی ڕادەستی ئەمنی بەلدەی هەولێر کردۆتەوەو ئەوانیش لێی خۆشبووینە، یەکسەر گومانێکی زۆر گەورە کەوتە ناو دڵم و دەستبەجێ بە شەهیدان (جەمیل و تەحسین)م گووت کە مامۆستا موحسین جێگای گومانە و باوەڕی پێنەکەن و هاتووە تاوەکو زانیاریتان لێ وەرگرێت و دواتر بیگەیەنێتە ئەمنی هەولێر، کەچی ئەوان ئەو قسانەی منیان پێناخۆش بوو، بەتایبەت شەهید جەمیل کە لێشم توڕەبوو لەسەر ئەوەی چۆن دەکرێت هاوڕێیەکی کۆمەڵە تاوانبار بکەم بەوەی کە پیاوی ڕژێمە. دوای ئەو سەردانەی مامۆستا موحسین بۆ لای زیندانییانی ژووری سێدارەی موسڵ، شاری بەجێهێشت و خۆی گەیاندە ناو هێزی پێشمەرگەی کوردستان. دوای یەکگرتنەوەی هێلی گشتیی و بزووتنەوەی

سۆسیالیستی کوردستان و پێکهێنانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانی کوردستان لە ئاکامی یەکگرتنەوەی ئەو دوو باڵەدا، موحسین عەبدوڵڵای بەناو پێشمەرگە بوو بە بەرپرسی لقی هەولێری یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستانی ناو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و نازناوی شۆڕشگێڕانیی درایێ و بە مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان ناسرا. لە نێوان ساڵانی (1982–1985)دا بە دەیان جار لەگەڵ مامۆستا موحسین لە دۆڵی باڵیسان و مورتکە بەڕێکەوت تووشی یەکتر بووین، بەڵام هەردەم جێگای گومان بوو لای من و هەرگیز متمانەم پێی نەدەکرد و خۆم لێی لادەدا یان رووم نەدەدایێ و ماوەی ئەوەم نەدەدا باسی سیاسەتم لەگەڵ بکات. وەلێ کاتی گیرانم لە رێکەوتی (2.3.1986)دا لە مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی، مامۆستا موحسین قسەی زۆری لەسەر کردم لای موقەدەم فازڵی جێگری بەڕێوەبەری مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی و ئەفسەری بەرپرس لە لێکۆڵینەوەم. مامۆستا موحسین بەو قسانەی کە بۆ موقەدەم فازڵی دەکرد، دەیویست ئەو تاوانەی کە شەهیدان تەحسین و جەمیل پێشتر لەسەری لەسێدارە درابوون بیخاتە ئەستۆی منیش و بەرەو پەتی سێدارەم ببات، وەلێ سەرکەوتوو نەبوو. بەڵام بەندە بەقسەی ئەو نەگیرابووم بەڵکو کەسێکی تر منی بەگرت دابوو کە تا ئێستاکە لە ژیاندا ماوە و لە هەولێر دەژیت. پێموایە موحسین عەبدوڵڵا لە ساڵی (1981)دا تەنیا بەناو بووە پێشمەرگە و لە راستیدا سەربە بەعس بووە، دواتریش کاتێ کە لە ناوەڕاستی ساڵی (1985)دا هاتەوە ناو رژێم و بوو بە یەکێک لە دڕندەترین فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی. مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، لە رێکەوتی (29.3.1986) و رێکەوتی (1.4.1986)دا ئەو هەڤاڵانەی رێکخستنەکانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستانی بەگرتندا (مقداد بیلال حوسێن دزەیی ناسراو بە حاکم رزگار (لە رێکەوتی 29.3.1986دا گیرا)، کە خۆشبەختانە توانی پەنجەرەی مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی لە هەولێر بشکێنێت و رابکات، بەڵام بەداخەوە لەکاتی ئەنفالەکاندا لە رێکەوتی (22.3.1988)دا لە گوندی هەنارەی نزیک مەسیف لەگەڵ پێشمەرگەیەکی تر بەناوی لوقمان ئەسعەد ناسراو بە (کارزان کەرکوکی) دەکەونە بۆسەی جاشە خۆفرۆشەکان و شەهید دەکرێن، هەروەها ئەو سێ هەڤاڵەی تر کە چوار رۆژ دوای ئەو لە رێکەوتی (1.4.1986)دا دەستگیرکران بەناوەکانی دیار محەمەد عەلی نانەکەلی (حاکم دیار) کە هیچ ئاوڕێکی لێ نەدراوەتەوە، جیهاد

نوری تاهیر شێروانی و موزەفەر کەمال عەزیز خۆشناو بالیسانی)، کە هەرسێکیان لە کۆتایی مانگی چوار یان سەرەتای مانگی پێنجی ساڵی (1986)دا وەکو ئێمە گواستراندەوە بۆ ئەمنی هەولێر و هاتنە لای ئێمە لە تاکژوورەکانی (إنفرادي) ئەمنی هەولێر و بۆ نزیکەی ساڵێک بە یەکەوە بووین. دواتر ئەوان ئەو سێ هەڤاڵەی شۆڕشگێڕان لە ڕێکەوتی (13.5.1987)دا ڕەوانەی دادگای بەناو شۆڕشی عەواد بەندەر کران، کە موزەفەر خۆشناو سزای دە ساڵ زیندانی و هەر یەک لە حاکم دیار محەمەد نانەکەلی و جیهاد نوری شێروانی سزای هەتا هەتایە زیندانیکردنیان بۆ بڕدرایەوە، دواتر دووبارە لە ئەبوغرێب یەکمان گرتەوەو، تا هەموومان پێکەوە لە ڕێکەوتی (14.9.1988)دا ئازاد کراین. بەڵام بەداخەوە موزەفەر کەمال عەزیز خۆشناو لە مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (2009)دا کۆچی دواییکرد بەبێ ئەوەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان ئاوڕێک لەو قارەمانەی زیندانەکانی بەعس و سەری ڕەش و ئاکرێ بداتەوە. ناپاک مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، لە ڕێکەوتی (20.4.1986)دا کرێکارێکی ڕەنجدەر و کوردپەروەری باوەڕ پۆڵایین و بەرز بەقەد بەرزایی چیای قەرەچوغ بەناوی سلێمان کەریم قادر خەڵکی گوندی کورتاندرووی بناری چیای قەرەچوغ ناسراو بە (سلێمان کەبابچی) بەگرتدا کە سەربە ڕێکخستنەکانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستان بوو. لەگەڵ سلێمان کەبابچی لە زیندانی ئەمنی هەولێر بەیەکەوە بووین، کە خزمەتێکی یەکجار زۆرو گەورەی تەواوی زیندانییەکانی بەبێ جیاوازی دەکرد. سلێمان کەبابچی دواتر لە ڕێکەوتی (21.7.1987)دا سزای زیندانیکردنی هەتا هەتایەی لەلایەن عەواد بەندەرەوە بۆ بڕدرایەوە و تاوەکو ڕۆژی ئازادبوونی لە ڕێکەوتی (14.9.1988)دا لە زیندانی ئەبوغرێب لە شاری بەغدا پێکەوە بووین. موحسین عەبدوڵڵای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە مەنزومەی ئیستیخبارات، لە ڕێکەوتی (24.9.1986)دا لە هەولێر کۆمەڵێ تێکۆشەری تری لە هەڤاڵانی سەربە ڕێکخستنەکانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستانی لە لایەن مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی بەگرتدا، کە ئەمانە بوون: (سیاد ئیبراهیم سەمەد ناسراو بە سواره خەڵکی گوندی سفەییەی کاکەییەکان، سدیق سەعید گەزۆ کەڵەکی، عەبدولڕەحمان پیرداود مەولود کەڵەکی، کەمال بایز ئیسماعیل دزەیی کاریتانی، برای ئەرسەلان بایزی ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان،

موحسین سۆفی خانە، حوسین بایز حوسێن سالّح خەلّکی گوندی سفەیە، مەلا عەبدوللّا حەمەدئەمین خەلّکی گوندی گرتک و عەبدولڕەحمان عەلی سلێمان کە نکۆلّی لە هەموو تۆمەتەکان کردو ئیستخبارات نەیتوانی هیچ نهێنییەکی پێ ئاشکرا بکەن بۆیە بەهۆی جەبار جەمیل رواندزی فەرماندەی مەفرەزە خاسەی ئیستخبارات بە پارە ئازادکرا). ئەو حەوت هەڤالّەی سەرەوە دوای ئەوەی مامۆستا موحسینی شۆڕشگێران بەگرتیدان، هەموویان پێکەوە لە رێکەوتی (2.2.1987)دا لە بەناو (دادگای شۆڕش)دا فەرمانی لە سێدارە دان بۆ شەشی یەکەمیان دەرچوو، مەلا عەبدوللّا حەمەدئەمین گرتکی سزای (15) ساڵ زیندانی بۆ بڕدرایەوە. ئەوەبوو دواتر هەر شەش هەڤالّەکە لە رێکەوتی (18.11.1987)دا لە بەغدا لە سێدارە دران، مەلا عەبدوللّا گرتکیش تاوەکو رێکەوتی (14.9.1988) لە زیندانی ئەبوغرێب مایەوە. موحسین عەولّا نەفتەی تاوانبار و پیاوی بەعس، لە رێکەوتی (23.11.1986) و رۆژانی دواتردا کۆمەلّێک لە هەڤالانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانی سەربە رێکخستنەکانی کۆیەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی لەلایەن ئیستخباراتی کۆیەوە بەگرتدا کە دواتر بە هەلیکۆپتەر بۆ مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی لە هەولێر گواستراندەوە کە بریتیبوون لە هەریەک لە: (ئاراس ئیسماعیل، ئاکۆ کەمال حەمەد سالّح، ئەردەلّان ئەنوەر عومەر ئەمین، جەوهەر محەمەد ئەحمەد، دلّدار نادر کەریم بەرگیس، دیاری خدر سەنیە، سەباح حەنا کەریم ئیسحاق هەرمۆتەیی، سەلیم حەنا کەریم ئیسحاق هەرمۆتەیی، شێروان حەسەن رەسوڵ، عەبدولباقی عەبدولڕەحمان (باوکی شەهید هەڵۆ بوو کە کوڕەکەی زۆر قارەمانانە لە شەوی (27.11.1986)دا گیانی پاکی لەپێناو کورد و کوردستان لەژێر ئەشکەنجەی فاشییەکاندا بەخشی و شەهید بوو، ئەو لەسەر کوڕەکەی گیرابوو دوای شەهیدبوونی کوڕەکەی بە ماوەیەک بەربوو)، عیماد کەریم مەجید غەفوری (لە رێکەوتی 24.11.1986دا گیرابوو)، قادر سەمەد سالّح حەمەد (لە رێکەوتی 26.11.1986دا گیرابوو)، کوردەوان مەحمود فەقێ خەسرەوی، محەمەد تۆفیق فەتحوللّا ئاغا کە دواتر بەر لە دادگاییکردن ئازادکرا، لەگەڵ هەڵۆ عەبدولباقی عەبدولڕەحمان کە لەژێر ئازار و ئەشکەنجەی هۆڤییانەی رەگەزپەرستانی عارەبی بەعس خۆڕاگرانەو قارەمانانە گیانی پاکی بە کوردو کوردستان بەخشی). ئەو هەڤالّانەی کە لە سەرەوەدا ناوم بردوون و لە زیندان مانەوە، دواتر لە رێکەوتی (9.2.1987)دا رەوانەی دادگای بەناو شۆڕش کران و

لەلایەن عەواد بەندەرەوە هەریەک لە (دیاری خدر سەنیە، مامۆستا سەباح حەنا کەریم ئیسحاق هەرمۆتەیی و مامۆستا قادر سەمەد سالّح حەمەد) سزای لە سێدارەدانیان بۆ بڕدرایەوە و ئەوانەی تریش هەر هەموویان بە سزای هەتا هەتایە زیندانی کران. ئەو برادەرانەی دوایی کە سزای زیندانیکردنیان بۆ بڕدرایەوە هەموویان لە ئەبوغرێب لەگەڵ ئێمەدا بوون و دواتر لە رێکەوتی (14.9.1988)دا بە لێبووردنی گشتیی ئازادکران، جگە لە سەباح حەنا کەریم ئیسحاق هەرمۆتەیی کە بۆماوەی (8) ساڵ لە زیندانی فاشییەکاندا مایەوە و لە کۆتایی ساڵی (1994)دا ئازادکرا، چونکە هەر لێبووردنێک بۆ کورد بهاتبایە ئەوی نەدەگرتەوە، سەرەڕای ئەوەی کە خۆی و شەهید سەلیم حەنا کەریم هەرمۆتەیی برای هەردووکیان سەربە رێکخستنەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووینە. ئەوانەی کە سزای لە سێدارەدانیان بۆ بڕدرایەوە دیاری خدر سەنیە دوای چەند مانگێک لە سێدارە ئازادکراو گەڕایەوە کوردستان، بەڵام هەریەک لە سەلیم حەنا کەریم ئیسحاق هەرمۆتەیی و مامۆستا قادر سەمەد سالّح حەمەد لە رێکەوتی (30.12.1987)دا لە زیندانی ئەبوغرێب لە سێدارەدران و گەیشتنە کاروانە هەمیشە زیندووەکە و هەرگیز نەمرەکەی کورد و کوردستان. دواتر لە رێکەوتی (15.1.1988)دا دائیرەی ئەمنی کۆیە لە رێگای موختارەوە بنەماڵەی شەهید مامۆستا قادر سەمەدی ئاگادار کردۆتەوە کە کوڕەکەیان لە سێدارە دراوە، ئەوانیش دوای چەند رۆژێک تەرمی پیرۆزی شەهیدی ناوبراو دێننەوە کۆیە. بنەماڵەی شەهید (سەلیم حەنا کەریم)یش دوای مانگ و نیوێک لە رێکەوتی (14.2.1988)دا تەرمی پیرۆزی شەهید سەلیم حەنا کەریم ئیسحاق هەرمۆتەیی وەردەگرنەوەو دەیهێننەوە بۆ کوردستان. موحسین عەولا نەفتەی ناپاک و سەربە مەنزومەی ئیستخبارات، لە رێکەوتی (16.5.1989)دا نەسرولّلا نەجمەدین سەیفەدین سوورچی بەتاوانی ئەندامی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستانی سەربە قادر عەزیز و ئەلقەی پەیوەندی نێوان فڕۆکەوان لیوا موحسین هەمزە حەسەن دزەیی و سەرکردایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە موسڵ بەگرتدا، کە یەکسەر بردیان بۆ ئیستخباراتی گشتیی بەغدا و دوای ئازار و ئەشکەنجەیەکی زۆر لە رێکەوتی (12.3.1990)دا لەگەڵ لیوای فڕۆکەوان موحسین هەمزە حەسەن دزەیی خەڵکی گوندی سۆربەش کە (35) رۆژ بەر لە نەسرەدین سوورچی هەر مامۆستا موحسین عەبدوڵڵای شۆڕشگێڕان لە رێکەوتی

(11.4.1989)دا بەگرتی دابوو، لە دادگای بەناو شۆڕشی عەواد حەمەد بەندەری جەللاددا سزای لە سێدارەدانیان بۆ بڕدرایەوە. بەڵام خۆشبەختانە بەخت یاوەریان بوو و دوای (42) شەو و رۆژی پڕ لە ژیانی بۆنی خوێن و مەرگی ژووری سێدارە، هەردووکیان لە ڕێکەوتی (22.4.1990)دا سزای مەرگیان بۆ کرا بە زیندانی هەتا هەتایە و بۆ بەشی سزا تایبەتییەکان (قسم الأحكام الخاصة)ی ئەبوغرێب گواستراندەوە. پاشان لە ڕێکەوتی (22.12.1991)دا هەردووکیان پێکەوە ئازاد کران و گەڕانەوە کوردستان. ئەوەی پێویستە بگوترێت ئەوەیە کە مامۆستا موحسین، حەسەن رواندزی خاوەنی چێشتخانەی زانکۆ لە هەولێر و کەسێکی تر بەناوی دڵشاد محەمەد کە دوای ڕاپەڕین ڕوویکردە موسڵ و بەغدا و لە دوای ڕووخانی سەدامیش هەر لە بەغدا بوو، شایەد بووینە بەسەر هەریەک لە نەسروڵڵا سووڕچی و لیوای فڕۆکەوان موحسین هەمزە دزەیی. نەسروڵڵا نەجمەدین سەیفەدین سووڕچی، ئێستاکە ئەندامی سەرکردایەتی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان – باڵی قادر عەزیزە و بەرپرسی مەکتەبی ڕاگەیاندنی حزبی ناوبراوە. مامۆستا موحسین عەبدوڵڵا نەفتەی پیاوی بەعس و ئیستخبارات دوای ڕاپەڕین سەرەتا چووە ریزەکانی حزبی سۆسیالیستی کوردستان، کەچی دوای کۆچڕەوەکەی (31.3.1991) پەنای بردە بەر رژێمی بەعس لە ناو شاری موسڵ تا لە ساڵی (1993)دا لەوێ لەلایەن یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کۆژرا. براکانی مامۆستا موحسین عەولا نەفتە و نەوەکانیان ئێستاکە لە هەولێر سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانن.

نایف مەحمود کەریم بڵباس، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (80). بکوژی شەهید حەیدەر جوکل ئیبراهیم گەردی، بەرپرسی ڕێکخراوی هەولێری کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان بوو، کە لە هاوینی ساڵی (1985)دا بەگرتنی داوە، لە ڕێکەوتی (18.6.1986)دا لە بەغدا لە سێدارە درا – سەرچاوە: (لیدیا خۆشناو، مودیر ئەمنێکی بەعس ئەندامی مەکتەبی کۆمەڵایەتی لقی دووی پارتییە، ماڵپەڕی چاودێری کوردۆساید، ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (8.4.2009).

نەجم گڕو، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، لێپرسراوی مەفرەزەی تایبەت لە خەلیفان.

نەجمەددین مەعروف حەسەن، فەرمادەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 504.

نورەدین حوسێن، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

هیمداد ئەنوەر رەشید بێتواتە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (101).
یاسین حەمە رەشید قەڵادزەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (99).
یاسین رەئوف تۆفیق، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (78). یاسین رەئوف تۆفیق، بەگوێرەی رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6689)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (19.9.1988) مەدالیای بەناو ئازایەتی (لە راستیدا کورد کوشتن و ناپاکی)ی لە پاداشتی بەشداریکردن لە شالاوی ئەنفالەکاندا وەرگرتووە.
مام هەیەر هەیاس چەمچەماڵی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، (یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان).
یوسف فەتحوڵڵا گۆرانی (قەرەهەنجیر)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (77).
یوسف نەزیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالەکانی (1+2)یان کردووە.

الجد للعراق المظفر

/ سري /

رئاسة الجمهورية
الكرتية
مديرية الأمن العامة
مديرية امن محافظة اربيل
العدد / ق.ض.م / ٤١٠٢
التاريخ ٢٠ / ٨ / ١٩٨٨

الى / محتشى اربيل الجمهوري
م / جثث مخربين

نرسل اليكم جثث المخربين الذين اسمائهم ادناه . راجين تزويدنا بشهادات الوفاة لهم واطلاعنا لطفا .

مدير امن محافظة اربيل

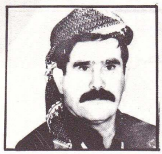
الاسم	التولد
١ . ابراهيم خورشيد حمد	١٩٥٥
٢ . حسن عر صالح	١٩٥٦
٣ . اسعد احمد حمد	١٩٥٤
٤ . سرور هدايت سوزه محمد	١٩٦٦
٥ . امين ناوخوش عبد الرحمن	١٩٥٧
٦ . ريبوار حسن يوسف	١٩٦٤
٧ . شيرزاد جبار مام شيخ	١٩٦٦
٨ . عيسى محمد علي عديش	١٩٦٤
٩ . عبد الرزاق خضر مام شيخ	١٩٦٤
١٠ . وريا سعيد عبد الرزاق	١٩٥٤
١١ . سليم اسعد عبد الله	١٩٦٤
١٢ . سردار طه بكر	١٩٦٢
١٣ . فاضل شاني حمزا	١٩٥٧

مستشارو أفواج الدفاع الوطني :

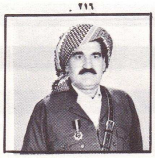
قرار العفو العام عن الاكراد المغرر بهم مكرمة الكارم

في لقاءات اجرتها موسوعة نوروز العراق مع عدد من مستشاري افواج الدفاع الوطني في منطقة كردستان للحكم الذاتي تحدثوا عن المكرمة التأريخية للقيادة السياسية بقرارها القاضي بالعفو العام عن المغرر بهم من ابناء شعبنا الكردي، فقد اجمع هولاء بأن القرار كان مكسباً كبيراً للعوائل التي وقعت تحت طائل الاغراء، وكان عطفاً ابوياً وانسانياً من الرئيس القائد صدام حسين حفظه الله لابناء شعبه من الاكراد.

فقد تحدث المقاتل سعيد قادر الجاف مستشار فوج الدفاع الوطني ١٩٩ بأن القرار كان مكسباً جديداً مضافاً الى المكاسب العديدة التي منحتها الثورة لابناء منطقة الحكم الذاتي، يشاركه الرأي جميع المستشارين الذي اثنوا على حكمة القيادة وحنكتها في صنع القرارات الانسانية ومن المقاتلين الذين تحدثوا لنوروز العراق رشيد محمد مولود كه ردي آمر سرية ومحمد محمد أمين الزراري مستشار فوج ٢١٦ وعمر صوفي آمر مفرزة خاصة ٤٧ وسيد نور الدين حسين آمر مفرزة خاصة وجلال كوخه رفيق قادرلك مستشار فوج ٣١١ وياسين علي رمضان شكاك، ونايف محمود كريم بلباس وحيدر رشيد اغا الشيرواني مستشار فوج ٧٨ وكمال عزيز محمد خوشناو آمر مفرزة ١١٤ مستشار فوج ٧٦ والشيخ حمه رشيد عبدالرحمن مستشار فوج، والشيخ صديق علي محمد امين الجاف مستشار فوج ٢٤٥، وبايز عزيز رشيد الجاف مستشار فوج ٢١٣ ومحمد حسين محمد سيوكاني آمر قوة محمد، والشيخ علي الشيخ امين فرج البرزنجي مستشار

محمد محمدامين الزراري مستشار فوج ٢١٦

عمر صوفي آمر مفرزة خاصة ٤٧

سيد نور الدين حسين امر مفرزة خاصة

جلال كوخه رفيق قادرلك مستشار فوج ٣١١

سعيد قادر الجاف مستشار فوج الدفاع الوطني ١٩٩

رشيد محمد مولود كه يعني امر سريه

وديده وان جلال حمد الزراري آمر مفرزة ١٨٦، وناظم رقيب السورجي مستشار فوج ٢، وفرزنده جانكير الهركي

ياسين علي رمضان شكاك

زياد ياسين حسين بالاني مستشار فوج ٢٨٧

حيدر رشيد اغا الشيرواني مستشار فوج ٧٨

عصمت حسن رسول
مستشار فوج ٢٨

كريم عبدالله محمد
مستشار فوج ٦٢

بهوه وان جاش حمد الزراري
امر مفرزة ١٨٦

ناظم راقب السوربي مستشار فوج ٢

فرزنده جانكير الهركي
فوج ٢٠١

خالد محمود احمد عواره مستشار فوج
٩٦.

الشيخ فاتح الشيخ طاهر البرزنجي
امر قوة فاتح.

الشيخ سليم الشيخ عبدالحليم
الدوسكي مستشار فوج ٢٧٣

السيد محمد مجيد السندي امر مجموعة
فوج ٨.

الشيخ حمه كريم عبدالله
مستشار فوج ٦٢

خالد عبدالغفور البرزنجي مستشار
فوج ٦

سليمان محمد بالاني مستشار فوج ٣

فوج ٢٠١ وخالد محمود احمد غواره مستشار فوج ٩٦، والشيخ فاتح الشيخ طاهر البرزنجي امر قوة فاتح، والشيخ عصمت ديبو السندي مستشار فوج ١٥٧ والشيخ سليم الشيخ عبدالحليم الدوسكي مستشار فوج ٢٧٣ والسيد محمد مجيد السندي امر مجموعة فوج ٨، والشيخ علي سليمان كوخي المزوري مستشار فوج ٢٢٤، والشيخ حمه كريم عبدالله مستشار فوج ٦٢ وخالد

كمال عزيز محمد خوشناو امر مفرزة ١١٤

خليل حنجي السليفاني مستشار
فوج ٨٧.

شيف محمد شيف الجاف مستشار
فوج ١٣٦

الشيخ عصمت ديبو السندي مستشار فوج ١٥٧

الشيخ علي سليمان كوخي المزوري مستشار فوج ٢٢٤.

سعيد يوسف اسعد الزراري

شيخ مجيد شيخ بفوزمستشار فوج ٦١

ظاهر توفيق مستشار فوج ١٥٠

رشيد حمد محمود اكرم

عبدالغفور البرداني مستشار فوج ٦ وسليمان محمد بالاني مستشار فوج ٣٣، وخليل حاجي السليفاني مستشار فوج ٨٧.

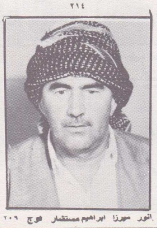
كما تحدث المقاتلون شريف محمد شريف الجاف مستشار فوج ١٣٦ وسليم مامند رسول اغا بشدري مستشار فوج ٩٨ وشيخ مجيد شيخ بايز مستشار فوج ٦١ ... والتقى مندوبو الموسوعة بالمقاتلين الذين اكدوا ان القرار انما هو مكسب جديد من مكاسب ثورة ١٧-٣٠ تموز المجيدة، وهم ظاهر توفيق

الشيخ غلب شيخ جلال الصالحي مستشار فوج ١٣٥

خضر محمود

مستشار فوج ١٥٠ والشيخ غالب شيخ جلال الصالحي مستشار فوج ١٣٥ وعمر محمود ماموي مستشار فوج ٢١٤، وانور ميرزا ابراهيم مستشار فوج ٢٠٩، فيما اضاف المقاتلون فاروق رشيد علي نوري مستشار فوج ١٩٦ ومحمود حمه امين مستشار فوج ٦٩ ومحمد حسين سيوه كاني امر قوة محمد، والشيخ سالار محمد قره‌ويس، قوة سالار، وشيخ عمر حمه علي جرمكة مستشار فوج ١٠٤ وزياد ياسين بالاني مستشار فوج ٢٨٧، بان القيادة التاريخية وعلى راسها السيد الرئيس

عمر محمود ماموي مستشار فوج ٢١٤

انور ميرزا ابراهيم مستشار فوج ٢٠٩

شيخ عمر حمه علي جرمكة مستشار فوج ١٠٤

الشيخ محسن محمد مستشار فوج ١٥٥

شيخ انور ميرزا مستشار فوج ٢٠٩

محمد طاهر رشيد

احمد محمد

الشيخ سالار محمد قره‌ويس، قوة سالار

القائد صدام حسين حفظه الله قد عودتنا على العطاءات الدائمة والمكاسب العظيمة، وما قرار العفو الا واحد من هذه المكاسب العظيمة الرائعة.

هذا ما يقوله ايضاً المقاتلون سعيد محي الدين برده‌ره‌ش مستشار فوج ٣٠ وعمر بشار السندي مستشار فوج ١٥٢ والحاج محمود سيبراني مستشار فوج وكمال محمد جوار تاي مستشار فوج ٩٤ وحمد جميل البرزنجي مستشار فوج ٢٤٠ وحسن محمود امين هورماني مستشار فوج ١١٥ وقادر سنواره حمد بلباس مستشار

ثورة ١٧ - ٣٠ تموز المجيدة عودتنا
على العطاءات الكثيرة المتلاحقة
قرار العفو العام عن الأكراد المغرر بهم
ترجمة عظيمة لانسانية الثورة
فوج ٨٠ وسواره عباس مامند
مستشار فوج ٨٢، وبابكر
سليم بشده ري مستشار فوج
١١٤، وناكو عباس مامند اغا
مستشار فوج ١٣٠ وسيد
عدنان الجباري آمر قوة
عدنان، وعوني حاجي قادر
مستشار فوج ١٨٩، وفارس
حمد سورجي مستشار فوج
١٨١ وغازي نور الدين
خورشيد مستشار فوج ٣١٣
ومشير هادي احمد سيداوه
مستشار فوج ٤٨ واحمد
عثمان كوي مستشار فوج
٢٣٤.
كما تحدث عدد من
المستشارين عن القرار كونه
منح الاكراد مسيرة جديدة بعد
ئاسۆر ـ هەولێر
كمال محمد جوار تاي مستشار فوج ٩٤
سواره عباس مامند مستشار فوج ٨٢
حمد جميل البرزنجي مستشار فوج ٢٤٠
سعيد محي الدين بردەرەش
مستشار فوج ٣٠
بابكر سليم بشده ري مستشار فوج
١١٤
ناكو عباس مامند اغا
مستشار فوج ١٣٠
عمر بشار السندي مستشار فوج
١٥٢
شيخ حسيب الجباري
عوني حاجي قادر مستشار فوج ١٨٩
حسن محمود امين هورماني
مستشار فوج ١١٥
المقاتل فارس كريم
فارس حمد سورجي مستشار فوج
١٨١
غازي نور الدين خورشيد مستشار فوج ٣١٣

ان ضل البعض الطريق، قال ذلك محمد عبدالرحمن عثمان آمر مفرزة ٤٢ ونجم الدين معروف حسن آمر مفرزة ٥٠٤ ومصطفى سعيد سورجي مستشار فوج وسالم مصطفى السليفاني مستشار فوج ٢٥٦ وحسين رشيد اسماعيل مستشار فوج ورشيد حمد امين شيرواني مستشار فوج ٧٨.. حيث اشاد الجميع بأهمية القرار في الوقت الحاضر كونه يمثل مكرمة رائعة رسمت طريقاً صحيحاً ومساراً جيداً لحياة هانئة في احضان العراق العظيم.

ومن المقاتلين الذين تحدثوا ختاماً لنوروز العراق رفعت عبدالله شيرواني مستشار فوج ٥٦، وعبدالله فيصل آمر مجموعة وازاد الزراري آمر مجموعة وشيخ محمد معروف اغا دزهيي مستشار فوج ٣٩ ومحمد عثمان خضر السورجي مستشار الفوج ٣٠٠ واكد الجميع ان القرار ياتي قمة المكارم التي اولتها الثورة لمنطقة كردستان للحكم الذاتي.

الشيخ محمد عرامين
مستشار فوج ٨١

الشيخ محمد محمود مصطفى خوشناو

كل المجد لثورة ١٧-٣٠ تموز
صانعة القرارات الانسانية

منيرحاجي اغا
ستار فوج ٤٨

محمد معروف اغا دزهيي مستشار

الشيخ حمه رشيد عبدالرحمن
مستشار فوج

محمد امين سيجو
امر السرية ١٣٠

الشيخ عصمت دبه

رئيت عبدالله شيروانى مستشار فوج ٥٦

احمد عثمان حمد

فاروق نوري
مستشار فوج ١٩٦

قاسم رشيد
امر مفرزة ٢١

الشيخ اسماعيل محمد امين مص
مستشار فوج ٣٠٤

عبدالله فيصل آمر مجموعة

الشيخ علي الشيخ امين فرج البرزنجي مستشار
فوج ٢٠١٢

بافر عفيز رشيد الجاف مستشار
فوج ٢١٣

مستشار فوج ٧٦ و

نوروز العراق - ٧٤

ويبقى النصر عنوان العراق العظيم بقيادة فارس النصر وباني مجدنا السيد الرئيس القائد صدام حسين حفظه الله، وبهذه المناسبة الخالدة نبعث لسيادته بارق اتهاني واطيب التبريكات مقرونة بالاخلاص والولاء والمحبة، رافعين ايدينا بالدعاء في ان يمد الله بعمره وان يمتعه بالصحة

سالار نصر الله قادر
مستشار فوج ١٦٦

الشيخ علي شيخ امين البرزنجي
مستشار فوج ٢٠١

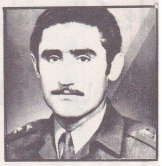
سالم مصطفى السليفاني مستشار
فوج ٢٥٦

ورشيد حمد امين شيرواني
مستشار فوج ٧٨

حسين رشيد اسماعيل مستشار فوج

مصطفى سعيد سورجي مستشار فوج

فارق نوري
مستشار فوج ٩٦مع مقاتلي الفوج

صابر توفيق طاهر
معاون مستشار فوج ١٥٠

فارس محمد نادر اغا سورجي

نوروز العراق - ٧٥

المقاتل حمه رشيد
مشير احمد
آمر سرية
المقاتل علي
عبد الله غفور
آمر سرية
المقاتل شير احمد
علي نكري الملقب
«علي خاور»
آمر سرية
المقاتل سالار وادي
عزيز الجاف
آمر سرية/فوج ١٠
المقاتل محسن الحاج
قادر صالح
آمر سرية
المقاتل محمد زاهد
محمد علي
شرف بياني
آمر سرية
المقاتل طاهر عثمان
روغزاي
المقاتل سردار حمه
امين مجيد الجاف
آمر سرية
المقاتل صالح غفور
صالح باشكي
آمر سرية

بەشی سێیەم

کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجـــــە:

پێوانەی تەواوی قەزای هەڵەبجە (شارۆچکەی هەڵەبجە، پێنجوێن، شارەزوور، خورمال، دەربەندیخان، سیروان و بیارە) نزیکەی (796)کم دووجایەو، ژمارەی دانیشتوانی شارۆچکەی هەڵەبجە لە ساڵی (1988)دا واتە لەکاتی هێرشە دڕندانە کیمیاوییەکەی (سەدامی بەعس)دا نزیکەی (70) هەزار کەسێک دەبوو. بەڵام پێوانەی هەڵەبجە بە تەنیا (25) کیلۆمەتری چوارگۆشەیەو، نزیکەی حەفتا تا حەفتاو شەش کیلۆمەترێک دەکەوێتە باشووری رۆژهەڵاتی شاری سلێمانییەوە.

ئەو گازە ژەهراوییانەی کە لە کیمیاوی باران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجە و شارەکانی دیکەی کوردستاندا لەکاتی ئەنفالەکاندا لە ساڵی (1988)دا بەکارهاتوون بەگوێرەی زۆربەی هەرە زۆری بەڵگەنامەکان، ڕاپۆرتەکان، گەواهیدانی پسپۆران و پزیشکەکان کە لە سەرچاوەکانی یەک و دووەدا ئاماژەیان پێکراوە، بریتیین لە: (Sarin, Tabun, Zyanid, Mustardgas, CX, VX, Kemikbinder – زارین، تابون، سیانید، گازی مۆستەرد (خەردەل)، سی ئێکس، ڤی ئێکس و کیمیاوی ئاوێتە).

فەرماندەی هێزەکانی تیپی (43)ی ناسراو بە هێزەکانی موغیر بن شوعەیب (قیادة قوات مغیر بن شعیب)ی سەر بە فەیلەقی یەک. عەمیدی ڕوکن عەلی حوسێن عوەید ئەلمەلکاوی لە نێوان ساڵانی (1987–1988)دا، فەرماندەی تیپی (43) بووە. تیپی ناوبراو لە هەڵەبجە بووە، بەڵام فەرماندەی ئەو تیپە لەگەڵ هەندێک لە ئەفسەرو سەربازەکانی لە ڕۆژی (15.3.1988)دا لە ناو شارۆچکەی هەڵەبجە خۆیاندا دەست هێزەکانی ئێرانی. بەڵام فەرماندەیەکی نوێ بۆ ئەو تیپە دیاریکرا.

بۆ هێرشکردن و گرتنەوەی هەڵەبجە لە لایەن میلیشیای سەدام و بەعسەوە، بەگوێرەی (نووسراوی ژمارە (153)ی ڕێکەوتی (16.3.1988)ی سەرۆکایەتی بەناو ئەرکانی سوپای ئێراق (کە ئەوکاتە فەریق ڕوکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ خەزرەجی سەرۆکی ئەرکانی سوپا بووە) بۆ فەرماندەیی فەیلەقی یەک، ئەو هێزانە بەشداری پەلاماردانی هەڵەبجەیان کردووە، کە لە نووسراوەکەدا هاتووە: (هێزە بەشدارەکانی شەڕی هەڵەبجە بریتیین لە فەرماندەیی هێزەکانی تیپی (43)، لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی چوار، فەوجی پارێزگاری نیشتمانیی (8)ی جاشە سووکەکان (کە سەرۆک جاشی فەوجەکە جەوهەر محێدین جهانگیر حاجی ئاغا

هەرکی و حەسەن محێدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، هەروەها جێگری سەرۆک جاشی فەوج عەلی سەلیم خواجە هەرکی بووە – دەرسیم)، تیپی (28)ی پیادەی (سەربە فەیلەقی یەک کە فەرماندەکەی لیوا روکن ئەحمەد حەسەن ئەلعوبەیدی بووە و رائیدی پیادە عەبدولسەتار حوسێن عەبد ئەلحەمیری، جێگری فەرماندەی تیپ و فەرماندەی فەوجی یەکەمی لیوای (705)ی سەر بەو تیپە بووە – دەرسیم) – سەرچاوە: (سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، بەشی بیست و پێنج، ل 5824).

نووسراوی بەڕێوەبەرایەتی رێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات بە واژۆی بەڕێوەبەری رێکخراوەکە عەقید روکن فەرحان موتلەگ سالح خەڵەف جبوری، بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی ژمارە (س1/ق3405/1)ی رێکەوتی (22.3.1988)دا دراوەتێ، دەڵێت: (زیانی دوژمن لە ئەنجامی بۆردومانکردنی شاری هەڵەبجە لە لایەن فڕۆکەکانی خۆمان و تۆپە دوورهاوێژەکانمان گەیشتە نزیکەی سێ هەزار کوژراو لە پاسەوان و پەسیچ، کوژرانی هەشتا پێشمەرگە هەروەها ژمارەی کوژراوی سیڤیل گەیشتە چوار هەزار کەس کە هەموویان دانیشتوانی شاری هەڵەبجەن – سەرچاوە: سی دی کەیسی هەڵەبجە، بەشی هەشتەم، ل2499–2501).

نووسراوێکی تری بەڕێوەبەرایەتی رێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات بە واژۆی هەمان بەڕێوەبەر، بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی – هۆبەی سێ کە ژمارە (510)ی رێکەوتی (2.4.1988)دا دراوەتێ، لە خاڵی حەوتەمدا هاتووە: (دووەم رۆژی دوای لێدانی هەڵەبجە بە چەکی کیمیاوی لە لایەن هێزەکانی خۆمانەوە (میر حوسێن موسەوی سەرۆک وەزیرانی ئێرانی) بە هاوڕێیەتی مەلا عەلی بەرپرسی بزووتنەوەی ئیسلامی کوردستان و چەند رۆژنامەنووسێکی ئێرانی، فەرەنسی و ئیتاڵی گەیشتنە هەڵەبجە – سەرچاوە: سی دی کەیسی هەڵەبجە، بەشی هەشتەم، ل2510–2511).

نووسراوی بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی – موعاونیەی دووەم بۆ بەڕێوەبەری هۆبە، کە بە مێژووی (11.12.1989)دا بە واژۆی مولازمی یەکەم ئەحمەد مەهدی حەسون (ش16 – ق ع) نێردراوە، تیایدا هاتووە: (نووسراوی نهێنی موعاونیەی یەکەمی سەربە بەڕێوەبەرایەتیەکەمان ژمارە (235350)ی رێکەوتی

(6.12.1989) کە سێ وتاری وەرگێڕدراوی گۆڤاری شتێرنی ئەڵمانی لە لایەن قوتابخانەی هەوالگری سەربازی ئەفسەران هاوپێچ کردووە، کە تیایاندا هاتووە: (ئەمریکا زۆر دڵنیایە لە بەڵگەی بۆردوومانی فڕۆکەکانی ئێراقی بۆ سەر شاری هەڵەبجە بەهۆی وەرگرتن و تۆمارکردنی پەیوەندی بێتەلی فڕۆکەوانە ئێراقییەکان – سەرچاوە: سی دی کەیسی هەڵەبجە، بەشی هەشتەم، ل2534–2536).

نووسراوی بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی گشتیی بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەوالگری سەربازی گشتیی بە ژمارە (م/س2. ق947/2) بە مێژووی (7.4.2002)، کە تیایدا هاتووە: (لە ڕێکەوتی (9.2.2000)دا کەنالی کۆمەڵەی ڕێنیشاندەری ناپاکی (کە مەبەستیان پارتی دیموکراتی کوردستانە) دیمانەیەکی تەلەفزیۆنییان لەگەڵ بەکرێگیراو جەودەت مستەفا نەقیب سازدا، کە باسی ژیانی خۆی، ئەو شوێنانەی کە کاری تیادا کردووە لەگەڵ بۆردومانی شاری هەڵەبجە بە چەکی کیمیاوی کرد – سەرچاوە: سی دی کەیسی هەڵەبجە، بەشی هەشتەم، ل2537).

دادوەری لێکۆڵەرەوە پشکۆ عەبدولقادر تاهیر لە ڕێکەوتی (3.4.2005)دا هەڵساوە بە سەیرکردن و بەتاڵکردنەوەی سی دییەک (بەتاڵکردنەوەی سی دی واتە نووسینەوەو خستنە سەر کاغەزی تەواوی گفتوگۆکانی سەر سی دییەکە)، کە لە گەواهیدەرێکی کەیسی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کیمیا باران کردنی شاری هەڵەبجە بەناوی (دڵشاد مستەفا ڕەحیم) وەریگرتووەو، بریتییە لە دیمانەیەکی ڤیدیۆیی لەگەڵ فڕۆکەوانێکی ئێراقی کە بەشداری بۆردومانی شاری هەڵەبجەی کردووە. لەو دیمانەیەدا فڕۆکەوانەکە دان بەوەدا دەنێت کە (36) فڕۆکەی ئێراقی لەسەر شێوەی سێ پێکهاتە کە ژمارەی هەر یەکێکیان دوازدە فڕۆکە بووەو، هەر فڕۆکەیەک دوو بۆمبی (500) کیلۆگرامی پڕ لە گازی خەردەلی هەڵگرتبوو بە فەرمانی عەلی حەسەن مەجید کە فڕۆکەوانەکە خۆی یەکێک بووە لەوان شاری هەڵەبجەیان بۆردومان کردووە – سەرچاوە: سی دی کەیسی هەڵەبجە، بەشی دەیەم، ل2709–2712).

فڕۆکەکانی سەربە هێزی ئاسمانی ئێراق، لە کاتژمێری (11.45) خولەکی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوارشەممە ڕێکەوتی (16.3.1988)دا بە (50) فڕۆکەی جەنگی ئەو شارەیان کیمیابارانکردو، نزیکەی (5000) هاوواڵتی کوردی ئەو شارەیان کوشت و نزیکەی (15) پازدە هەزاری دیکەشیان بریندارکرد. کیمیاباران کردنی هەڵەبجە گەورەترین و زیندووترین تاوانی سەدام و پیاوەکانیەتی. یەکێک لە

کاریگەرترین دیمەنی کیمیاباران کردنی هەڵەبجە کە بەهۆی وێنەی کامێراوە توانرا بپارێزرێت، دیمەنی باوەش پیاگرتنەکەی عومەری خاوەر (عومەری حەمە سالّح)ە بە کوڕە تاقانەکەی، کە لەدوای شەش کچ ئەو کوڕەیان بووە. ئەو دیمەنە بە کامێرای دوو وێنەگر (رەمەزان ئۆز تورک)ی بەڕەگەز کوردی لەدایکبووی باکووری کوردستان و نیشتەجێی وڵاتی سویدو، وێنەگر (ساسانی موئەیەدی) کە وێنەگرێکی ئێرانییە گیراوە، بەڵام ئەوەی رەمەزان ئۆز تورک کاریگەرترو ناسراوترە، کە بۆ هەتا هەتایە کاریگەری خۆی بەسەر تەواوی مرۆڤایەتی و جیهاندا دەهێڵێتەوە. هەندێک لە وێنەگرەکانی تر کە وێنەی هەڵەبجەی شەهیدیان گرتووە لەکاتی کیمیابارانەکەدا، بریتین لە (ئەحمەدی ناتیقی، کاوە گوڵستانی، سەعید جان بزرگ (کە بریندار دەبێت و دوای چەند ساڵێکیش دەمرێت)، سەعیدی سادقی، عەلی فەرەیدونی) و وێنەگری تەلەفزیۆنی (رەزای کوهستانی).

جگە لە عومەر حەمە سالّح ئەحمەد ناسراو بە (عومەری خاوەر) کە لەدایبووی سالّی (1933) بوو، هاوسەرەکەی (سامیە محەمەد ئەحمەد) لەدایکبووی (1950)و منداڵەکانیان بەناوەکانی (گەرمیان 1966، کوێستان 1967، ژیان 1968، بەیان 1972، جوان 1974، تارا 1976، شیلان 1987، بەهار 1981، محەمەد 1987 و ئەحمەد 1987)، هەموویان واتە تەواوی ئەندامانی خێزانەکەیان (دایک، باوک، هەشت کچ و دوو کوڕ) لە پەلاماری کیمیاوییە دڕندانەکەی رێکەوتی (16،3،1988)دا لەناوچوون.

بەڵگەنامەکان و ئەو ئاماژانەی کە دەکرێت وەکو بەڵگەیەک بۆ کیمیا باران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجە لە لایەن رژێمی سەدام و ئێراقەوە بەکار بهێنرێن ئەمانەی خوارەوەن:

لە نووسراوێکی سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا – نووسینگەی سەرۆکی ئەرکانی سوپا فەریق روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی دەرچووەو واژۆی ئەوی لەسەرە، نووسراوەکە بە ژمارەی (153)ی رۆژی (16.3.1988)دا ئاراستەی فەیلەقی یەک کراوە، رێنمایی و نەخشەی پەلاماری تیایە بۆ سەر شارۆچکەی هەڵەبجە. لە رێکەوتی (16.3.1988)دا لیوا روکن کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی فەرماندەی فەیلەقی یەک و لیوا روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد ئەلتائی فەرماندەی جێگرەوە (قائد ردیف)ی فەیلەقی یەک بووە. فەرماندەی جێگرەوە (قائد ردیف)

پلەیەکی سەربازییەو لەکاتی شەڕی ئێراندا دەرکەوت لەسەر ئاستی تیپ و فەیلەق، کە مانای بوون یان ئامادەبوونی فەرماندەی جێگرەوە لە ئاستی فەرماندەیی کە بەشداری فەرماندەی بنچینەیی (القائد الأصلي) دەکات لە هەموو کارە ئۆپراسیۆن کارەکاندا و بارەگای جیای هەیە، هەردەم ئامادەیە بۆ وەرگرتنی فەرمادەیی لە فەرماندەی بنچینەیی لەکاتی کوژرانیدا، وونبوونیدا یان لەبەر هەر هۆکارێکی تر بێت – سەرچاوە: (العميد روكن نجيب مصطفى الصالحي، الزلزال، ل101).

سەردێری رۆژنامەی ئێراق کە نووسیوێتی: (الرئيس القائد يزور محافظة السليمانية وعددا من العوائل الفلاحية ومدرسة إبتدائية في ناحية العلم – سەرۆکی فەرمانده سەردانی پارێزگای سلێمانی و چەند خێزانێکی جووتیار و قووتابخانەیەکی سەرەتایی دەکات لە شارەدێی عەلەم – سەرچاوە: العراق، (3695)، الاثنين، المصادف (14.3.1988)، ل1). هەروەها لە لاپەڕە (2)دا چەندین وێنەی سەدام حوسێنی بڵاوکردۆتەوە لەژێرناوی (زيارة الرئيس القائد صدام حسين لقاطع عمليات الفيلق الأول ومحافظة السليمانية وناحية العلم – سەردانی سەرۆکی فەرمانده سەدام حوسێن بۆ کەرتی کردەکانی فەیلەقی یەک، پارێزگای سلێمانی و شارەدێی عەلەم). سەردانی سەدام حوسێن فەرماندەی گشتیی (هێزە چەکدارەکان) بۆ سلێمانی لە رێکەوتی (13.3.1988)دا دەریدەخات کە حکومەتی بەعس و رژێمی سەدام پلانێکی پێشوەختیان هەبووە بۆ کیمیا باران کردنی شاری هەڵەبجە. لەو سەردانەی سەدام حوسێن بۆ شاری سلێمانی لە رێکەوتی (13.3.1988)دا، سەدام لە شارۆچکەی عەربەت چاوی کەوتبوو بە فەریق روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی سەرۆکی ئەرکانی سوپای ئێراق – سەرچاوە: (دانیشتنی ژمارە (20)ی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە، رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی 17.6.2009).

سەردێری رۆژنامەی جمهوريه کە نووسیوێتی: (نائب القائد العام وزير الدفاع يطمئن على دفاعاتنا في الفيلق الاول – جێگری فەرماندەی گشتیی (هێزە چەکدارەکان) وەزیری بەرگری دڵنیا دەبێتەوە لەسەر هێڵی بەرگری کردنەکانمان لە فەیلەقی یەک – سەرچاوە: الجمهورية، (6758)، الخميس، الموافق (17.3.1988)، ل1+11). سەردانی جێگری فەرماندەی گشتیی (هێزە چەکدارەکان) وەزیری بەرگری

بۆ سلێمانی لە رێکەوتی (16.3.1988)دا دەریدەخات کە حکومەتی بەعس و سەدام پلانێکی پێشوەختیان هەبووە بۆ کیمیا باران کردنی شاری هەڵەبجە.

لە شەوی (15.9.1988)دا کۆبوونەوەی نوێنەرانی چەند وڵاتێکی عارەبی و ئەمینداری گشتیی نەتەوە یەکگرتووەکان (خافیر پیرێز دیکویلار)دا بەسترا، نوێنەرەکانی وڵاتە عارەبەکان لە نێویاندا ئەحمەد حەمروشی میسری (کە لە لاپەڕەکانی (1+10)ی رۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3850)، رۆژی شەممە، رێکەوتی (17.9.1988) ئاماژەی بەو دانیشتنە کردووە)، هەروەها رۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6687)ی رۆژی شەممە، رێکەوتی (17.9.1988) ئاماژە بە کۆبوونەوەی رۆژی (15.9.1988) دەدات و لە سەردێری لاپەڕە یەکی رۆژنامەکەدا نووسیوێتی: (المجموعة العربية تبلغ دی کویلار بالقلق ازاء الأدعاءات الأمريكية الصهيونية – کۆمکاری عارەبی نیگەرانی خۆی سەبارەت بە بانگێشەکانی ئەمریکای سەهیۆنی بە خافیر پیریز دیکویلار رادەگەیەنێت). شاندی عارەبەکان سەرەتا نیگەرانی وڵاتانی عارەبییان بە سکرتێری نەتەوە یەکگرتووەکان گەیاندبوو سەبارەت بە بڕیاری کۆنگرێسی ئەمریکی دەربارەی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەلایەن حکومەتی ئێراقی لەدژی کوردەکان، دواتر بەگوێرەی رۆژنامەی میدیا دەقی رێکەوتننامەی جنێڤی ساڵی (1925)یان سەبارەت بە قەدەغە کردنی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لە کێشە نێودەوڵەتییەکان خستبووەڕوو، لە هەمان کاتدا بە خافیر پیرێز دیکویلاریان گوتبوو: (کە حکومەتی ئێراق ئەو چەکەی لە کێشەیەکی نێودەوڵەتیدا بەکار نەهێناوە). ئەمەش دانپێدانانێکی ناڕاستەوخۆی نوێنەری وڵاتە عارەبییەکانە بەوەی کە سەدام و حکومەتی عروبەی ئێراق ئەو چەکەیان لە کێشەیەکی ناوخۆ بەکارهێناوە – سەرچاوە: (رۆژنامەی میدیا، ژمارە (118)ی سێشەممە، رێکەوتی 5.3.2002).

سەدام حوسێن مەجید تکریتی، سەرۆک کۆماری ئێراق، لە رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (2.4.1990)دا لە هەموو کەناڵە ناوخۆکانی تەلەفزیۆنی ئێراقیدا بە کوردی و عارەبییەوە ئاشکرایکرد کە خاوەنی چەکی (کیمیاوی مزدەوەج)ن و، دەتوانێت نیوەی ئیسرائیلی پێ بسوتێنێت!

بەگوێرەی قسەکانی وەفیق عجیل حەمود ئەلسامەڕایی کە لە پەرتووکەکەیدا – حطام البوابة الشرقية – دا لاپەڕە (104)دا دەڵێت: (رۆژی 16.3.1988، پەنجا

فڕۆکەی ئێراقی هەریەکەو چوار بۆمبی کیمیاوی 500 کیلۆگرامی فڕێدایە سەر شاری هەڵەبجە).

سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای ئێراقی راکردووی سەردەمی ئەنفالەکان (فەریق روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی) لە دیمانەیەکی کەناڵی (ئێم. بی. سی)، بەرنامەی گفتوگۆی هەفتە (حوارالاسبوع)دا لە ڕۆژی (10.11.2001)دا لەگەڵیدا ئەنجامدرا بەکورتی دەربارەی کیمیا باران کردنەکەی هەڵەبجە گوتی: (لە بەرەبەیانی ڕۆژی (16.3.1988)دا ئەو ڕۆژەی لە هەڵەبجە درا، فەرماندەی فەیلەقی یەکی ئەوکات لیوا روکن کامیل ساجت (کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی) بە تەلەفۆن پێی ڕاگەیاندم کە شەوی رابردوو و بەیانی ئەمڕۆ ئێرانیەکان هێرشیان هێنابوو بۆ سەر ئەو بەرزاییانەی دەکەونە ڕۆژهەڵات و باکووری هەڵەبجە. هەروەها گوتی بارەگای هێزی بەرپرس بۆ پارێزگاری ناوچەکە کە بارەگاکەی لە هەڵەبجەیە بە ئەرکی خۆی هەڵساو زاڵن بەسەر ڕەوشەکەدا. دەوروبەری کاتژمێر چواری هەمان ڕۆژ دووبارە لیوا روکن کامیل ساجیت تەلەفۆنی بۆ کردمەوەو پێی ڕاگەیاندم کۆمەلێک فڕۆکە هاتوو شاری هەڵەبجەیان کیمیابارانکرد. پرسیم فڕۆکەکان ئێراقی بوون؟ گوتی بەڵێ فڕۆکەکانی خۆمان بوون و پەیوەندیش بە فەرماندەی هێزی هەڵەبجە پچڕاوە). لە ڕاستیدا سەرم سوڕماو دەستبەجێ پەیوەندیم کرد بە وەزیری بەرگری فەریق عەدنان خەیروڵڵا وە لە ڕەوشەکە ئاگادارم کردەوە. ئەو پیاوەش گوتی هیچ زانیاریەکم لەسەر ئەو بابەتە نیە، کاتژمێرێک یان تۆزێک زۆرتر ماوەم بدە پەیوەنیت پێوە دەکەمەوە. ڕێک دوای کەمتر لە دوو کاتژمێر، کاتژمێرێک و نیو دواتر پەیوەندی پێوە کردمەوەو گوتی بەڵێ فڕۆکەکانی خۆمان بوون هەڵەبجەیان بۆمباران کردووە بە فەرمانی فەرماندەی گشتی سەدام حوسێن لە ئەنجامی پێدانی زانیاری نادروست لەلایەن عەلی حەسەن مەجیدەوە. کاتێ کە مەجید بەرپرسی بیرۆی ڕێکخستنەکانی باکووری حیزب و بارەگاکەی لە کەرکوک بوو. پێدەچێت کە مەجید لە ڕێگای کەسانی سەربە دەزگای حیزبییەوە زانیاری وای پێگەیشتبێت هەڵەبجە کەوتبێتە دەست ئێرانیەکان. دەستبەجێ پەیوەندی بە سەدام حوسێنەوە کردەوەو بڕیاری ئەوەیان داوە بۆمبارانی هەڵەبجە بکەن. دواتریش دەرکەوت ئەو لێدانە لێدانی کیمیاوی بوو).

حامد یوسف حەمادی، لە بەشی (17) سێیەمی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، لە لاپەڕەکانی (4418 و 4423)دا باسی ئەوە دەکات کە کاتێک سکرتێری سەرۆک کۆماری ئێراق بووە، لەکاتی پەیوەندییەکی تەلەفۆنی نێوان سەدام و عەلی حەسەن مەجید لە بارەگای دەزگای هەواڵگری گشتیی (مقر جهاز المخابرات العامة)دا، گوێبیستی ئەوەبووە کە سەدام حوسێن فەرمانی بە عەلی حەسەن داوە بە کیمیاباران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجە.

نەقیبی هەواڵگری سەدام (الجهاز المخبارات)، خالید ساجت عەزیز ئەلجەنابی، بڕای لیوا ڕوکن کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی، فەرماندەی فەیلەقی یەک لەنێوان ئەیلولی (1987-1.4.1988)دا، لە بەشی (17) سێیەمی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال و لە لاپەڕە (4059)دا، سەبارەت بە کیمیاباران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجە لە ڕێکەوتی (16.3.1988)دا دەڵێ: (گوێم لە گفتوگۆیەک بوو لە بنکەی دەزگای هەواڵگری (مقر جهاز المخابرات)دا لە مانگی ئازاری ساڵی (1988)دا، کە سەدام حوسێن فەرمانیدا بە پێکهێنانی تیمێکی کارکردن (فريق عمل)دا بۆ جێبەجێکردنی پەلاماری کیمیاوی بۆسەر شاری هەڵەبجە).

لە ژمارە (53) ی مانگی ئابی 1998 ی مانگنامەی (المنار الكوردي)دا، کە ڕۆژنامەیەکی نیو مانگانەی ڕامیاری بوو لەلایەن نووسینگەی دەرەوەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بە زمانی عارەبی دەردەچوو، لە ڕیپۆرتاژێکی کورتدا هاتووە کە دوای پرسیارکردن لە (دێڤید نیوتن)ی باڵوێزی ئەمریکی لە ئێراق لە ساڵانی (1984-1988)دا، لەکاتی کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەنووسیدا لە قاهیرە لە ڕۆژی (17.2.1998)و، لەکاتی گەشتێکی خۆیدا وەکو نوێنەری ئەمریکی بۆ ناوچەکە ئەو پرسیارەی لێکراوە: کە ئایا ئەمەریکا ناڕەزایی خۆی دەربڕیوە بەرامبەر بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لەلایەن حکومەتی ئێراقیدا لەدژی کوردەکان لە هەڵەبجەدا؟

دێڤید نیوتن لە وەڵامدا دەڵێت: (ئێمە کاتی خۆی هەڵساین بە دەرکردنی چەندین بەیاننامە، بەڵام بە بۆچوونی من ئەوکاتە گرنگی بە دەمارگیرێتی ئێران و مەترسی تووندڕەوی شیعە دەدراو هەر لەبەر ئەوەبوو ئەو کارە نەبووە جێگای سەرنجی ڕۆژنامەگەری. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە ئەو باسەمان لەگەڵ بەرپرسانی ئێراقیدا خستەڕوو. لە یادمە جارێک لەکاتی سەردانی ژمارەیەک لە ئەندامانی کۆنگرێسی ئەمریکی بۆ ئێراق، ئەو باسەیان لەگەڵ تاریق عەزیزدا خستەڕوو، تاریق عەزیز کە

بەزۆری ئارام و لەسەرخۆیەو دەیتوانی خۆی دوورخاتەوە لەو جۆرە وەڵامانە، بەڵام ئەوجارە جۆرێک لە گرژی نیشانداو ئاوا وەڵامیدانەوە: بەڵێ، بە دڵنیاییەوە ئێمە چەکی کیمیاویمان لەدژی ئەو خەڵکە دواکەوتووانە بەکارهێناوە. لەبەرچی؟ گەر چەکی ئەتۆمیشمان هەبوایە هەر لە دژیاندا بەکارمان دەهێنا). دێڤید نیوتن دەڵێت: تەواوی ئەوانەی لە ژوورەکەدا دانیشتبوون سەریان سووڕما لەو وەڵامەی ئەو بەرپرسە ئێراقیە).

دکتۆر بەرهەم سالّح، جێگری سەرۆک وەزیرانی ئێستای ئێراقە کە لەکاتی سەردانێکیدا بۆ ئەو زیندانەی کە سەدام و عەلی کیمیاوی و پیاوە ترسنۆکەکانی سەدام-ی تیادا زیندانی کراوە. دوای ئەوەی دکتۆر بەرهەم وەکو جێگری سەرۆک وەزیرانی ئێراقەو کوردێکی شاری هەڵەبجەی کیمیاباران کراوی دەستی ئەو خۆی بە عەلی حەسەن مەجید دەناسێنێ، ناوبراو دەمی تێکدەئاڵێ و بە پەشۆکاوییەکی زۆرەوە وتویەتی: (نزار خەزرەجی بەرپرسی بۆردومانکردنی شاری هەڵەبجەیە نەک من – سەرچاوە: رۆژنامەی ئاسۆ، ژمارە (25)، رۆژی سێشەممە، رێکەوتی 28.9.2004. ل1). ئەو دان پیانانەی عەلی کیمیاوی زۆر گرنگە بۆ ئێمەی کورد، گرنگ ئەوە نییە کێ بەرپرسە یاخود کێ تاوانی ئەنفال و کیمیابارانی ئەنجام داوە، گرنگ ئەوەیە تاوانەکە لەسەر رژێمی ئێراق و بەعس ساغ بێتەوە، ئەگینا بۆ ئێمە چ سەدام، عەلی حەسەن مەجید، نزار خەزرەجی، سولّتان هاشم ئەحمەد ئەلجبوری، سابر عەزیز حوسێن ئەلدوری، فەرحان موتلّەگ سالّح ئەلجبوری، ئەیاد خەلیل زەکی، سەعدی توعمە عەباس ئەلجبوری، یونس محەمەد عەلی ئەلزەرب، بارەق عەبدوڵڵا، ئەیاد فتەیح ئەلڕاوی، هوشام سەباح ئەلفەخری، تالّع خەلیل ئەلدوری، غازی عجیل یاوەر، ئەیاد عەلاوی، ئەحمەد چەلەبی، سیستانی، ئیبراهیم جەعفەری، سالّح موتلەگ، حارس زاری، عەدنان دلێمی یان نوری مالکی بێت هەموویان هەر یەکن و لە رووی ئایدۆلۆجی و بیروبۆچوون و هەڵوێستەکانیان بەرامبەر بە دۆزی کوردو کوردستان بەموو لێک جیا نین و گشتیان کۆپی یەکترن. ئەوە نییە دکتۆر ئیبراهیم جەعفەری، سەرۆک وەزیرانی پێشووی ئێراق، کە زۆرجار بەئاشکرا کاتی خۆی گوتویەتی: (سەدام حوسێن، مافی خۆیەتی ئاوا لە کوردەکان دەکات و بەمشێوەیە لەناویان دەبات).

هەروەها لە یەکێ لە کاسێتە تۆمارکراوەکان بە دەنگی عەلی حەسەن مەجیدی تاوانبار (کە دانەیەک لە کۆپی ئەو کاسێتەم لایە)، ئەو تاوانبارە زۆر راشکاوانە باسی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لە دژی گەلەکەمان دەکات و دەڵێت: (جەلال تاڵەبانی داوای لە من کرد کە کەنالێکی پەیوەندی تایبەتی لەگەڵدا بکەمەوە. ئەو شەوەی من چوم بۆ سلێمانی و بە تەقەمەنی تایبەت لێم دان. بە موستەشارەکانم (سەرۆک جاشەکان)م راگەیاند کە لەوانەیە بڵێن گوندەکانیان خۆشدەوێت و جێیان ناهێڵن. ووتم، من ناتوانم گوندەکانتان وەک خۆی بهێڵمەوە، چونکە بە چەکی کیمیاوی پەلاماریان ئەدەم. ئەوسا، خۆتان و خێزانەکانتان دەمرن. دەبێ هەر ئێستا جێیبهێڵن، چونکە من ناتوانم لە هەمان رۆژدا پێتان بڵێم ئەمەوێت بە چەکی کیمیاوی هێرش بکەم. هەموویان بە چەکی کیمیاوی دەکوژم! کێ هەیە شتێ بڵێ؟ کۆمەڵگای نێونەتەوەیی؟ کۆمەڵگای نێونەتەوەیی و ئەوانەیش گوێیان لێدەگرن، دەگێم! – سەرچاوە: رێکخراوی چاودێری مافی مرۆڤ–خۆرهەڵاتی ناوەڕاست، ئێراق و تاوانی جینۆساید شالاوی ئەنفال دژی کورد، وەرگێڕانی جەمال میرزا عەزیز، ژ وەشانێن گۆڤارا هاڤیبون 7، چاپی یەکەم، بەرلین 2000. ل259). ئەو کاسێتەش کە بە دەنگی تاوانبار عەلی کیمیاوی خۆیەتی زۆر گرنگە کە تیایدا باسی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی دەکات لەدژی هاوولاتییە گوندنشینەکانی کوردستان و دەبێتە بەڵگەیەکی زیندوو لەدژی خۆیی و رژێمە رەگەزپەرستەکەیدا.

عەلی حەسەن مەجید، لە زیندانداا لای عەلی باپیری بەرپرسی کۆمەڵی ئیسلامی گوتویەتی: (کە من بەهیچ شێوەیەک دەستم لە کیمیاباراندا نەبووە، من بەرپرسی حزبی بووم، ئەوەی کە دەستی تێدا هەبووەو بەرپرسی راستەوخۆ بووە، نزار خەزرەجی بوو، کە ئەوکاتە سەرۆکی ئەرکانی سوپای ئێراق بووە، ئەو سوپایە هەمووی بەدەستی ئەو بووە، هەر ئەویش فەرمانی داوە – سەرچاوە: ئەشکەنجەو زیندان، ئامادەکردنی هاوژین عومەر، لە بڵاوکراوەکانی رۆژنامەی کۆمەڵ، چاپی یەکەم 2006. ل235 + 238). هەروەها عەلی باپیر لەکاتی گفتوگۆکردنیدا لەسەر شالاوە بەدناوەکانی ئەنفال و کیمیاباران کردنی هەڵەبجەو کوردستاندا نووسیوێتی: (بەعسییەکان زۆرجار دەیانگوت موبالەغەیەو پێنج هەزار کەس لە شاری هەڵەبجە بە کیمیاوی نەکوژراوە، ئەنفال (182) هەزار کەس نەبووە). ئەوەش دانپێدانانێکی تری بەعسییەکانە بەڕاستی ئەنجامدانی شالاوەکانی ئەنفال و کیمیا باران کردنی

کوردستان، چونکە ئەوان نەیان گوتووە کە خۆیان ئەو تاوانانەیان ئەنجام نەداوە، بەڵکو تەنیا گلەییان لە زۆری ژمارەی قوربانییەکاندا هەبووە. جگە لەم بەڵگانەی سەرەوە بڕیاری دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق لە ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.1.2010)دا، گەورەترین بەڵگەیە بۆ سەلماندنی ئەنجامدانی ئەو تاوانە مەزنەی حکومەتی سەدامی و حزبی بەعسی عروبەی ئێراقی و دادگاش بەپشتبەستن بە سەدان و هەزاران بەڵگەنامە تاوانی کیمیا بارانکردنی شارۆچکەی هەڵەبجەی بەسەر دەسەڵاتدارانی حکومەتی ئێراقی ساغکردەوە.

سەرەڕای هەموو ئەو بەڵگەو ئاماژانەی سەرەوەو چەندین بەڵگەی تری بۆردوومان کردنی شاری هەڵەبجە لە لایەن رژێمی سەدام و عروبەی ئێراقەوە، محەمەد سەعید سەحافی وەزیری ڕاگەیاندنی بەعس کە بە پیاوە درۆزنەکە یان بە (علوج) بەناوبانگە ئەوکات باڵوێزی سەدام بووە لە ڕۆما، سەبارەت بە کارەساتی ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجە گووتبووی: (دەوڵەتی ئێراق شاری هەڵەبجەی بە چەکی کیمیاوی تۆپ باران نەکردووە، ئەمە تەنیا درۆیەکی ئەمریکییەکانە). پێموایە ئێستاشی لەگەڵدا بێت عارەبێکی زۆر هەمان بۆچوونی (علوج)یان هەیە سەبارەت بە کیمیا باران کردنی شاری هەڵەبجە یان کورد بە بەکرێگیراوی ئەمریکا دەزانن و ڕەوایەتی دەدەن بە لەناوبردنی نەتەوەی کوردمان. بۆ ڕاستی بۆچوونەکەم بەگوێرەی لاپەڕە (3)ی ڕۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3698)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (21.3.1988)، کە ئاماژەی بەوە داوە ڕۆژی دواتر واتە (22.3.1988) کۆنگرەی وەزیرانی دەرەوەی وڵاتانی ئیسلامی لە عەمانی پایتەختی ئوردەن دەبەسترێت بۆ باسکردن لە کێشەکانی وڵاتانی ئیسلامی. ئەوەبوو کۆنگرە بەستراو بە تاکە ووشەیەکیش باسی کارەساتی هەڵەبجە، ئەنفال یان پرسی کوردی نەکرد، ئەوکاتە لەنێو کوردا بێزاری و پرۆتێستێکی زۆر لەدژی کۆنگرەی ناوبراو بەرزبووەوە. لە هەمووی سەیرتر ئەوەیە کە تورک و دەوڵەتی تورکی بەقەد دەوڵەتی ئێراق بەپەڕۆش بوونە بۆئەوەی بۆردوومانی هەڵەبجە و شارەکانی تری کوردستان لە لایەن دەوڵەتی فاشی ئێراق بە ناڕاست نیشان بدەن. ئەوەبوو تورکیا سەدان گەواهی بێوێژدانانەی بۆ سەدام و بەعس دا، زۆربەی ڕۆژەکانی مانگەکانی (8، 9، 10)ی ساڵی (1988) ئاماژەیان بە گەواهیدانی درۆییەنەی تورک و دەوڵەتی تورک داوە، بۆ نموونە (المصادر الطبية التركية تواصل تأكيداتها بعدم إستخدام

العراق للأسلحة الكيمياوية – سەرچاوەکانی پزیشکی تورکی بەردەوامە لە جەختکردنەوەکانی بەوەی کە حکومەتی ئێراق چەکی کیمیاوی بەکار نەهێناوە – الثورة، ژمارە (6688)، شەممە، ڕێکەوتی (18.9.1988)، ل1) + (الخارجية التركية تنتقد بشدة الإتهامات الأوربية – شهادات تؤكد عدم إستخدام العراق للأسلحة الكيمياوية – وەزارەتی دەرەوەی تورکیا بەتوندی ڕەخنە لە تۆمەتەکانی ئەوروپا دەگرێت – گەواهیدانەکان جەخت دەکەنەوە لەوەی کە حکومەتی ئێراق چەکی کیمیاوی بەکار نەهێناوە – الثورة، ژمارە (6694)، شەممە، ڕێکەوتی (24.9.1988)، ل1). ئەوەی جێگەی داخە زانکۆیەکی تورکەکان بەناوی (حاجەت تەپە)، کە زانکۆ هەردەم وەکو بنکەیەکی توێژینەوەو لێکۆڵینەوەی زانستی ناسراوە، کەچی ئەوان زۆر بێشەرمانەو دوور لە زانست و دوور لە هەموو بەهایەکی مرۆڤایەتی لە مانگی ئایاری (2010)دا کیمیا باران کردنی شاری (هەڵەبجە)یان بە ئەفسانە و دروستکراو ناوبرد. هەڵوێستی تورکەکان سەبارەت بە پرسی کورد هەروا بووەو گۆڕانی بەسەردا نەهاتووە، بۆ نموونە ئەوان تەنانەت پێشوازیکردنی مام جەلال تاڵەبانی لەلایەن بەرپرسانی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکی ناشادیان دەکات. بەگوێرەی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6593)ی چوارشەممە، ڕێکەوتی (15.6.1988)، ل11)، کە نووسیوێتی: (عدم إرتياح تركي لأستقبال مسؤولين أميركيين للعميل الطالباني – ناشادی (بێزار)ی تورکی لە بەرامبەر پێشوازیکردنی بەرپرسانی ئەمریکی لە تاڵەبانی بەکرێگیراو). هەر بەگوێرەی ڕۆژنامەکە قسەکەرێکی وەزارەتی دەرەوەی تورکی رایگەیاندووە کە ئەوان بانگهێشتی باڵوێزی ئەمریکی لە تورکیایان کردووەو، پێیان ڕاگەیاندووە کە حکومەتی تورکی لەو مامەڵەیەی ئەمریکی بێزارە.

ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ لە ژمارە (3320)ی ڕۆژی سێشەممەی ڕێکەوتی (16.3.2004)دا، ناوی (10) فڕۆکەوان لە ئەنجامدەرانی تاوانی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە بەم شێوەیە ئاشکرا دەکات کە ئەوانیش بریتیین لە دە ناوی یەکەم:

1. عەقیدی فڕۆکەوان کەمال نوری فەتاح – دانیشتووی بەغدا، لە ڕۆژی (22.6.2001)دا، لە بەڕێوەبەرێتی هەواڵگری سەربازی کازمیە لەسەر دەستی سەدام لە سێدارە درا.

2. عەقیدی فڕۆکەوان ناسر عۆدە ئەلوادی – دانیشتووی بەغدا، لە ڕۆژی (22.6.2001)دا، لە بەڕێوەبەرێتی هەواڵگری سەربازی کازمیە لەسەر دەستی سەدام لە سێدارە درا.
3. عەقیدی فڕۆکەوان ئەیاد عەبدولجەبار ئەلهاشمی – دانیشتووی کوت، لە ڕۆژی (22.6.2001)دا، لە بەڕێوەبەرێتی هەواڵگری سەربازی کازمیە لەسەر دەستی سەدام لە سێدارە درا.
4. عەمیدی فڕۆکەوان سەلاحەدین زێدان ئەلعانی – دانیشتووی ڕومادی.
5. عەمیدی فڕۆکەوان حەسەن عەبدولمەجید ئەلتکریتی – دانیشتووی تکریت.
6. عەقیدی فڕۆکەوان سامر عەبدوڵڵا نەسری – دانیشتووی بەغدا.
7. عەقیدی فڕۆکەوان نافیع عومران ئەلتکریتی – دانیشتووی تکریت.
8. عەقیدی فڕۆکەوان عەممار عەبدولخالق محەمەد ئەلدبونی – دانیشتووی موسڵ.
9. عەقیدی فڕۆکەوان عەبدولوەهاب عەبدولڕەزاق ئەلحەدیسی – دانیشتووی دیالە.
10. موقەدەمی فڕۆکەوان موحەمەد عەلی ئەلدوری – دانیشتووی سامەڕا.
11. لیوا ڕوکنی فڕۆکەوان کەمال عەبدولستار عەبدولفەتاح.
12. عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان فەهد عەبدولباقی محەمەد.
13. عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان محەمەد ئەحمەد مەتڵوب ئەلجحەیشی – موسڵ (بەگوێرەی ووتەی شایەتێکی نهێنی، بەدڵنیایی بەشداری کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەی کردووە).
14. موقەدەمی فڕۆکەوان هەیسەم خەتاب عومەر (پاڵەوانی قادسیە).
15. موقەدەمی فڕۆکەوان کەمال مستەفا خزر.
16. ڕائیدی فڕۆکەوان نەبیل نەدیم سدیق.
17. ڕائیدی فڕۆکەوان عەبد حوسێن عەلی.
18. ڕائیدی فڕۆکەوان موئەیەد سەبری جومعە.
19. ڕائیدی فڕۆکەوان سەعدون تەڵەب عەلی.
20. ڕائیدی فڕۆکەوان محەمەد عەلی غازی.
21. ڕائیدی فڕۆکەوان سەعدون فەوزی عاکف.
22. ڕائیدی فڕۆکەوان مازن ئەحمەد محەمەد (بەگوێرەی ووتەی شایەتێکی نهێنی، بەدڵنیایی بەشداری کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەی کردووە).

23. نەقیبی فڕۆکەوان سامر یەحیا حەمید.
24. نەقیبی فڕۆکەوان محەمەد زێدان حوسێن (بەگوێرەی ووتەی شایەتێکی نهێنی، بەدڵنیایی بەشداری کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەی کردووە).
25. نەقیبی فڕۆکەوان محەمەد مەنسور عەبدوڵڵا.
26. نەقیبی فڕۆکەوان حەسەن محەمەد فەتحی (بەگوێرەی ووتەی شایەتێکی نهێنی، بەدڵنیایی بەشداری کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەی کردووە).
27. نەقیبی فڕۆکەوان لەتیف عەلی حەمود.
28. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان بەهیج ریاز بەهیج (ئەوەیان وەکو شایەتێک لە ڕێکەوتی (27.4.2009)دا هاتە دادگای باڵای تاوانەکان و لەلایەک بێتاوانی خۆی سەلماند لەو تۆمەتەو، لەلاکەی تریشەوە بۆ دادگای سەلماند کە هێزی ئاسمانی ئێراق و فڕۆکەکانی ڕژێمی سەدام حوسێن بوون شاری هەڵەبجەیان کیمیاباران کرد. بەڕاستی بە وێژدانێکی پڕ لە مرۆڤایەتییەوە شایەتی داو دادگاییکردنەکەی بەرەو پێشەوەو بۆ قۆناغێکی تر لە بەرژەوەندی هەڵەبجە و کورد گواستەوە).
29. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان کەریم سالّح سەهو.
30. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان ڕەعد درێیعی محەمەد.
31. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان مەلاح نیهاد عەبدولکەریم جاسم.
32. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان خەمیس حەمادی عەبدوڵڵا.
33. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم ئیسماعیل محەمەد.
34. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان محەمەد فەرحان ذیاب.
35. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان نەبیل حازم حەواس.
36. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان محەمەد نزار حەسیب.
37. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم فەتحی.
38. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان عەبدولکەریم عەبدولڕەزاق.
39. مولازمی یەکەمی فڕۆکەوان جاسم محەمەد ئەحمەد.
40. مولازمی فڕۆکەوان ڕەمزی ئیبراهیم ڕەمزی. ئەو (29) فڕۆکەوانەی دوایی واتە لە ژمارە (11–40)دا جگە لە ژمارە (28)، دەستەی پارێزەرانی داواکاری مافی قوربانیانی کیمیابارانی هەڵەبجە بە سەرۆکایەتی پارێزەر گۆران ئەدهەم ڕەحیم کاکەیی، لە ڕێکەوتی (2.2.2009)دا لە داواکارییەکدا کە پێشکەش بە سەرۆک و

ئەندامانی دادگای تاوانکاری دووەمیان کردووە، داوایانکردووە کە ئەو (29) فڕۆکەوانەش بدرێنە دادگا بەهۆی گومانی بەشداریکردنیان لە تاوانی کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە لە (16.3.1988)دا.

هەروەها هەفتەنامەی ئەلموئتەمەر)ی ئۆرگانی (کۆنگرەی نیشتمانیی ئێراق) بە سەرکردایەتی (دکتۆر ئەحمەد جەلەبی) لە ژمارە (270)ی مانگی (12.2001)دا ناوی چوار لە ئەنجامدەرانی ئەو کیمیابارانەی ئاشکرا کردووە کە لە لیستی سەرەوەدا ژمارەکانیان (4، 7، 8، 9)ن.

یەکێک لەو فڕۆکەوانانەی کە بۆردومانی هەڵەبجەی کردووە، بەگوێرەی مالپەڕی ئەلکترۆنی (www.medlem.spray.se/barzanali/)، عەقیدی فڕۆکەوان عەبدوڵڵا جاسم محەمەدی ئێستاکە بەڕێوەبەری کاروباری وەزارەتی ناوخۆیە لە سەڵاحەدین، کە ئەندامی پارتی دەستووری ئێراقی (الحزب الدستوري العراقي) سەربە وەزیری ناوخۆی ئێراق (جەواد کازم عیدان پۆڵانی)یە.

سەرۆک جاشی فەوجی (79)ی جاشە سووکەکان جەلال ئەسعەد رەزا کافڕۆشی، بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (980)، دووشەممە، ڕێکەوتی (6.6.1988)دا، دەڵێت: (لە زۆربەی نەبەردییەکانی ناوچەکەماندا بەشداریمان کردووەو جەنگاوەرانمان نموونەی ئازایەتی و گیان لەسەر دەست بوون بۆ پاڕێزگاری کردن لە وڵاتی شیرینمان ناوچەی هەڵەبجە، زێوێ، کاری ئەنفال و چەمی ڕێزان، دیارترین نموونەی پاڵەوانیەتی فەوجەکەمانەو لەلایەن سەرکردایەتییەوە دەستی ڕێزیان لێنراوە). جەلال ئەسعەد رەزا چەرمەگایی، لە ڕاپۆرتێکی تری ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1019)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی 27.10.1988)دا لەژێر ناوی (هاوکاری لە فەوجی 79ی بەرگری نیشتمانیدا نیشتمان مالّی پیرۆزمانەو پێویستە بەرگری لێ بکەین)دا، دەڵێت: (لە بارەی ئەو جەنگانەی کە بەشداریمان کردووە لە کەرتی ماوەت بووە لە ساڵی (1986)دا) – هەرواش لە جەنگەکانی هەڵەبجە ساڵی (1988)و کارەکانی ئەنفالی چوارەم). ناسیح محەمەد قادر هەورامی، سەرۆک جاشی یەکێک لە فەوجی جاشە سووکەکان دەڵێت: (جەنگاوەرانی فەوجەکەمان دلێرانە لە بەرەکانی فەیلەقی دووەم و هەڵەبجە و کاری ئەنفالدا بەشداریان کردووەو بوونەتە جێگەی ڕێزلێنانی لێپرسراوان – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (974)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (12.5.1988)، ل3). هەروەها یەکێک لە فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکانی

سەربە رژێم بەناوی عوسمان حاجی شەریف پێنجوێنی، لە شەری هەڵەبجەدا لە ڕێکەوتی (14.3.1988)دا کوژراوە. سەرۆک جاشی فەوجی (353)ی جاشە سووکەکان قادر محەمەد ڕەشید عەبدولقادر، بەگوێرەی لێدوانی خۆی باسی ئەوەی کردووە کە فەوجەکەیان بەشداری جەنگەکانی هەڵەبجە، قەرەداغ، ئەنفالەکانی یەکەم، دووەم و سێیەمیان کردووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، کە ژمارەو ڕۆژەکەی لەسەر نییە، بەڵام دەقی چاوپێکەوتن و قسەکانی ناوبراوم لایە کە بۆ هاوکاری لێدوانی داوە.

بەگوێرەی لاپەڕە (2747)ی بەشی یازدەمی سی دی کەیسی بۆردومان کردنی شاری هەڵەبجە، هەیەک لە سابیر دوری، سوڵتان هاشم، فەرحان جبوری، تارق ڕەمەزان عەزاوی، نزار خەزرەجی، حەمید شەعبان، جەعفەر بەرزنجی و ڕائیدی فڕۆکەوان عەبدولکەریم عەلاوی عەلی ناسراو بە (باوکی نادیا یان نەدوری) تۆمەتبارن بە دەست هەبوون لە کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە.

دوای ئەوەی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کیمیاباران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجە، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە لە ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (21.12.2008)دا دەستپێکرد، دادوەر محەمەد عریبی ئەوەی ئاشکراکرد کە (موقەدەمی فڕۆکەوان تاریق ئیبراهیم ڕەمەزان بەکر ئەلعەزاوی)، کە لە ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (3.1.2005)ەوە لەلایەن ئاسایشی گشتی کوردستان – سلێمانی دەستگیرکرابوو، لە نامەیەکی ئاسایشی گشتی کوردستان بۆ دادگای ناوبراودا ڕایانگەیاندووە کە فڕۆکەوان تاریق ڕەمەزان لە ڕۆژی شەممە، ڕێکەوتی (25.10.2008)دا لە ڕێگای بردنی بۆ نەخۆشخانەدا لەدەست هێزەکانی ئاسایشی کوردستان ڕایکردووە. لە ڕاستیدا تاریق ڕەمەزان لەسەر قسەی سکرتێری (ی. ن. ک.) ئازاد کرابوو، نەک ناوبراو ڕایکردبێ کە ڕاکردنەکە سیناریۆیەکی ئاساییشی گشتیی سلێمانی بوو.

بەگوێرەی قسەکانی فڕۆکەوان تاریق ڕەمەزان و ئەو بەڵگەنامانەی کە وەرگرتنی وتەی تاوانباری ناوبراو لە دە لاپەڕە پێکدێت، وتەکانی لە ڕێکەوتی (11.9.2005)دا لەلایەن هەریەک لە دادوەران کامیل عەبدولکەریم ڕەحیم و هەوار حەمەخورشید شەریف وەرگیراوە، ناوبراو لە ڕێکەوتی (6.1.1981)دا کۆلیژی ئەفسەرانی هێزی ئاسمانی تەواوکردووەو، بە پلەی مولازم دامەزراوە. بەگوێرەی قسەکانی موقەدەمی

فڕۆکەوان تاریق ئیبراهیم ڕەمەزان، بنکەی ئاسمانی کەرکوک یان (کەرتی پارێزگاری ئاسمانی چوارەم) لەم کەرتانە پێکدەهات:
موسڵ: سربی مێکی (21)ی بۆ ئەرکی ڕووبەڕووبوونەوە (إعتراضية).
گەیارە: هەردوو سربی (79+89)، میراج بۆ ئەرکی دۆخزانی/سوسەیی (إستطلاعي).
کەرکوک: هەردوو سربەکانی (19+109)، بۆ ئەرکی هێرشبردنی زەمینیو بۆردومانکردن (هجوم أرضي – قصف). کە فەرماندەی ئەو دوو پۆلە (سرب)ە هەریەک لە رائیدی فڕۆکەوان محەمەد مەزڵوم ئەلدلێمی (ئەنبار) و رائیدی فڕۆکەوان عەبدولکەریم عەلاوی عەلی بووینە، کە لە ڕێکەوتی (16.3.1988)دا بەشداری و سەرکردایەتی هەردوو پۆلی (سرب)ی ناوبراوی فڕۆکەیان کردووە، کە شارۆچکەی هەڵەبجەیان کیمیا باران کردووە. عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان محەمەد مەزڵوم ئەلدلێمی لە ساڵی (1994)دا بە تۆمەتی بەشداریکردن لە کۆدەتایەک لەدژی ڕژێمی سەدام دەستگیرکراو، دواتر کە پلەکەی لیوا ڕوکن بوو لە ناوەڕاستی ساڵی (24.3.1995)دا گوللەبارانکرا. رائیدی فڕۆکەوان عەبدولکەریم عەلاوی عەلی دواتر لەسەر دەستی ڕژێمی سەدام حوسێن گوللەباران کراوە. تاریق ڕەمەزان باسی ئەوەی کردووە کە لە ڕێکەوتی (16.3.1988)دا، چوار فڕۆکەی ئێراقی لە جۆری سیخۆی (20 یان 22) بوون شارۆچکەی هەڵەبجەیان بە چەکی کیمیاوی و شانزە بۆمبی کێشی (500) کیلۆگرامی کیمیاوی بۆردوومان کرد. هەروەها بە قسەی ناوبراو پۆلێک فڕۆکەی تریش بە سەرکردایەتی فڕۆکەوانێک بەناوی نەقیبی فڕۆکەوان وەلید خالید کە فەرماندەی دامەزراوەکە (قائد تشكيل)ی پۆلی فڕۆکەکان بووەو، بە بەشداری خۆیشی (تاریق ئیبراهیم ڕەمەزان بەکر ئەلعەزاوی) پاسەوانی ئەو چوار فڕۆکە سیخۆیەیان کردووە، کە شارەکەیان کاولکردووە.

عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان (جەودەت مستەفا محەمەد ئەلنەقیب)، کە فڕۆکەوانێکی تری ڕژێمی بەعس بووە، لە دیمانەیەکدا کە لە ڕێکەوتی (9.12.2000)دا لەگەڵ رادیۆی (دەنگی ئێراقی ئازاد – صوت العراق الحر)دا ئەنجامی داوە، لە باسی لێدانی شارۆچکەی هەڵەبجە بە چەکی کیمیاوی و ڕۆڵی ئەو لە شەڕی هەڵەبجەو بۆردومانکردنی ئەو شارۆچکەیەدا، دەڵێت: (من ئەوکاتە لە ژووری ئۆپراسیۆنەکان بووم، فەیلەقی گەڕۆک زانیاری پێداین کە هەڵەبجە لەلایەن کوردەکان و سوپای ئێرانی داگیرکرا. هەروەها لە سەرۆکایەتی (سەرۆکایەتی کۆمارەوە) فەرمانمان

بۆهات کە بە چەکی کیمیاوی لەو ناوچەیە بدەین. فڕۆکەیەکی دۆخزانیمان بۆ هەڵەبجە ناردو بۆمان دەرکەوت کە ناوچەکە لەلایەن سوپای ئێران و کوردەکانەوە داگیرکراوە. ئەوەبوو فەرمانی بۆردومانکردنی بەهۆی فڕۆکەی یوشن و بە کیمیاوی دەرچوو. بنکەی کەرکوک (بنکەی ئاسمانی کەرکوک)مان ئاگادارکردەوە بە ناردنی سێ فڕۆکەو بۆردومانیان کرد. دواتریش فڕۆکەیەکی تری دۆخزانیمان نارد بە مەبەستی وێنەگرتن).

هەروەکو دەزانین یەکەمین دانیشتنی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی ژەهر بارانکردنی شارۆچکەی هەڵەبجە، لە ڕێکەوتی (21.12.2008)دا دەستیپێکرد، بە دادگاییکردنی هەریەک لەو تاوانبارانە: (عەلی حەسەن ئەلمەجید، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و ڕازگری نهێنی بیرۆی باکووری حزبی بەعسی عارەبی. لیوا ڕوکن سوڵتان هاشم ئەحمەد محەمەد ئەلجبوری، فەرماندەی فەیلەقی یەک. لیوا ڕوکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی و ئەندامی فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکان، عەمید ڕوکن فەرحان موتلەگ سالح خەڵەف ئەلجبوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) و موقەدەمی فڕۆکەوان تاریق ئیبراهیم ڕەمەزان بەکر ئەلعەزاوی). پڕۆسەی دادگاییکردنەکە (29) دانیشتنی گرتە خۆی، کە دوا دانیشتنی لە ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (14.9.2009)دا ئەنجام داوەو، گرنگترین دانیشتن لە دانیشتنەکانی ئەو دادگاییکردنە، دانیشتنەکانی ژمارە (12+13)ی ڕۆژانی دووشەممە و سێشەممە، ڕێکەوتی (27-2009.4.28) بوون، کە هەریەک لە عەمیدی فڕۆکەوان بەهیچ ڕیاز بەهیچ، شێروان حەسەن ڕەشید و ئومێد تۆفیق عەزیز بە شایەدی دان و ڕوونکردنەوە بە سوودەکانیان پرسی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجەیان بەڕەو پێشەوە برد، بەتایبەت شایەتیدانی عەمیدی فڕۆکەوان بەهیچ ڕیاز بەهیچ کە سەربە نەتەوەی عارەب بوو. دووەکەی تر یەکێکیان لە بنکەی حوڕیەی کەرکوکی سەربە هێزی ئاسمانی ئێراقی لەسەر ڕادار بووەو ئەوەی تریشیان کارمەندی فەرمانگەی تەلەگرافی هەڵەبجەی شەهید بووە، کە کاتی خۆی گوێی لە قسەکانی سەدام حوسێن

و فەرمانده سەربازییەکانی دەوروبەری هەڵەبجە گرتبوو، کە سەدام حوسێنی دیکتاتۆر فەرمانی ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجەی پێدابوون.

بەگوێرەی بڕیاری دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.1.2010)دا، سزادانی تاوانبارەکان بەمشێوەیەی خوارەوە دەرچوو: (عەلی حەسەن ئەلمەجید، سزایەکی لە سێدارە دان، سزایەکی پازدە ساڵی و یەکی حەوت ساڵ زیندانی. سوڵتان هاشم ئەحمەد جبوری، دوو سزا یەکێکیان پازدە ساڵی و ئەوەی تریان حەوت ساڵ زیندانی. لیوا ڕوکن سابیر عەبدولعەزیز دوری، سزایەکی پازدە ساڵ و یەکی تری حەوت ساڵی بۆ بڕیاوە. فەرحان موتلەگ ساڵح خەڵەف ئەلجبوری، سزایەکی دە ساڵ و یەکێکی حەوت ساڵ زیندانی کردن). بەڵام ئەوەی جێگەی داخە دادگای ناوبراو بەگوێرەی مادەی (12)ی یاسای دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بڕیاریدا کە ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجە وەکو تاوانێکی کوشتنی بە ئەنقەست (تاوانی دژ بە مرۆڤایەتی) و تاوانی جەنگ بناسێنێ، نەک وەکو تاوانێکی کۆمەڵکوژی (جینۆساید کردن) لە دژی گەلی کورد لە باشووری کوردستان! کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە بەشێکە لە شالاوەکانی ئەنفال و دەکەوێتە نێو ئەو ماوەیەی کە ئەنفالی یەکەمی تێدا ئەنجام دراوە، ئەنفال وەکو تاوانێکی کۆمەڵکوژی (جینۆسایدکردن)ی گەلی باشووری کوردستان لە ڕێکەوتی (24.6.2006)دا لایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە ناسێنراو بڕیاری لەسەر درا، کەچی بیری شۆڤینی دادوەرە عارەبەکان ئەو جارە وایکرد تاوانی هەڵەبجە مافی تەواوی خۆی نەدرێتێ! لەوەش زیاتر یەکێک لە دادوەرە عارەبەکان بەناوی (مونقز تەکلیف ئال فیرعەون) کە کورد بە دۆستێکی نزیکی خۆی دەزانێ، کەچی ئەو دادوەرە عارەبە شیعەیە دژی بڕیاری دادگا بووە لەوەی کە تاوانەکە کوشتنی بە ئەنقەست بووە کە دەکەوێتە خانەی تاوان دژی مرۆڤایەتی- سەرچاوە: (لائحة محاميي الدفاع، ل40)! هەر لە لاپەڕە (41)ی سەرچاوەی ناوبراو لە سەرەوەدا، دادوەر مونقز تەکلیف ئال فیرعەون لە یاداشتێکی ناڕەزاییدا کە بۆ (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)دا نووسیوێتی، لە یاداشتەکەیدا نووسیوێتی: (بۆ دادگا ڕوون بووەوە کە شاری هەڵەبجە تەنیا بەهۆی هێزی ئاسمانی بۆردومان کراوەو، هێزەکانی پیادە بەشداری بۆردومان کردن و هێرش کردنە سەر ئەو شارە نەکەوتوون. ئەو بنکە ئاسمانییانەی کە بەشداری بۆردومان کردنی شاری هەڵەبجە

بووینە، بنکەکانی کەرکوک، بەلەد و سامەڕا بووینە. بنکەکانی بەلەد و سامەڕا دەکەونە دەرەوەی ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی تاوانبار عەلی حەسەن مەجید. بەشداری کردنی بنکەکانی ئاسمانی ئاماژە پێکراو لە سەرەوەدا بە بۆردومان کردنی شاری هەڵەبجە لە یەک مێژوو و یەک کاتدا، ئاماژەیە بەوەی کە فەرمانی بۆردومان کردنەکە لە لایەنێکی سەروووتر کە سەرۆک کۆماری پێشوو (تاوانبار سەدام حوسێن)ە دەرچووە. لەبەر ئەم هۆکارانەی سەرەوە، دەبینم کە ئەمە بەرپرسیارێتی تۆمەتبار (عەلی حەسەن مەجید) نییە لە تاوانی کوشتنی خەڵک لە پرسی هەڵەبجەدا). هەر بە گوێرەی لاپەڕەکانی (74-75)ی سەرچاوەی ناوبراو لە سەرەوەدا، هەر یەک لە دادوەر عەبدولحوسێن حەتاب ئەلمحەمەداوی و مونقز تەکلیف ئال فیرعەون، قایل نین بەو سزایانەی کە دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق سەبارەت بە تاوانبار لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز دوری دەریکردووە، بە تایبەت مونقز فیرعەون کە پێیوایە سابیر دوری ئۆباڵی هیچ تاوانێکی ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجەی ناکەوێتە ئەستۆ، نە لە بۆردومانەکە، نە لە تاوانی بەزۆر گواستنەوەی دانیشتوان و دیارنەمانی زۆرەملێی دانیشتوانی سیڤیلی شارەکە. بەهەمان شێوە هەردوو دادوەر عەبدولحوسێن حەتاب ئەلمحەمەداوی و مونقز تەکلیف ئال فیرعەون لە لاپەڕەکانی (91-93) و (90+94)دا، جارێکی تریش نا قایلبوونی خۆیان لەسەر بڕیاری دادگا سەبارەت بە سزاکانی دژ بە تاوانبار عەقیدی روکن فەرحان موتلەگ سالّح جبوری (بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەوالّگری ناوچەی خۆرهەلّات) دەربڕیووە، لە هەمان کاتدا داوای ئازادکردنی دەکەن. بەلّام لە کۆی پێنج دادوەر سێ دادوەر کە هەرسێکیان عارەبن (سەرۆکی دادگا دادوەر عەبود مستەفا ئەلحەمامی، دادوەر عەبدولحوسێن حەتاب ئەلمحەمەداوی و دادوەر مونقز تەکلیف ئال فیرعەون) ژەهر باران کردنی شاری (هەڵەبجە)یان وەکو تاوانێکی دژ بە مرۆڤایەتی و تاوانی جەنگ ناسی، کەچی دوو دادوەر بە ناوەکانی دادوەر ئاسۆ محەمەد سۆفی و دادوەر حەسەن رەمەزان حەسەن (کە پێدەچێت هەردووکیان کورد بن) لە لاپەڕەکانی (42-44)دا سەرچاوەی پێشوودا، یاداشتنامەیەکی حەوت خاڵیان داوەتە دادگای باڵای تاوانەکان و داوایان کردووە، کە تاوانەکە بکرێت بە تاوانی کۆمەڵکوژی (جینۆساید کردن). بڕیاری دادگای ناوبراو بەمشێوەیە پلانێکی داڕێژراوی پێشینە بوو لەدژی کوردو کوردستان، کە لە سەرەتاوە بە لادانی دادوەر محەمەد عرێبی مەجید ئەلخەلیفەی

سەرۆکی دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بۆ دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە دەستنیشانکرد، دوای تۆمەتبارکردنی دادوەری ناوبراو بە پەیوەندی هەبوونی کۆنیەوە بە حزبی بەعس و، دواتریش دانانی کەسێکی تر بەناوی عەبود مستەفا ئەلحەمامی بە سەرۆکی دادگای دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە لە شوێنی ئەودا.

وەزیری کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوەکان لە حکومەتی باشووری کوردستان دکتۆر مەجید محەمەدئەمین جەمیل سادق، هەمان رۆژ بەناوی وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوەکان، نیگەرانی کوردی دەربڕی و رایگەیاند کە بەزووترین کات داوای تێهەڵچوونەوە دەکەن بۆ بڕیاری دادگا بە گۆڕێنی لە تاوانی دژ بە مرۆڤایەتییەوە بۆ تاوانی کۆمەڵکوژی واتە بە تاوانی جینۆسایدکردنی گەلی کورد لە هەڵەبجە. هەروەها هەردوو پارێزەری دەستەی داکۆکیکار لە مافی قوربانیانی ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجە (گۆران ئەدهەم ڕەحیم کاکەیی و بەکر حەمە سدیق عارف)، لە ڕێکەوتی (27.1.2010)دا داواکارییەکی پێداچوونەوەیان لە حەوت لاپەڕەدا بۆ (سەرۆک و ئەندامانی دەستەی پێداچوونەوە لە دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق) بەرز کردۆتەوە. لێرەدا تەنیا ئاماژە بە دوو خاڵی گرنگ دەدەم لە داواکاری (لائحة التميزية في قضية الجنائية المرقمة 2/ج الثانية/2008 في 17.1.2010)ی ئەو دوو پارێزەرە کوردە دەدەم، کە یەکەمیان چاو خشاندنەوە بە بڕیاری دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراقە کە لە ڕێکەوتی (17.1.2010)دا، بەوەی کە بڕیار بدرێت تاوانی ژەهر باران کردنی شاری هەڵەبجە بکرێت بە تاوانی کۆمەڵکوژی (جینۆساید)، هەروەها دووەمیان سزای تاوانبارەکان وەکو پێویست نییەو داوا دەکەن سزاکانیان بۆ زیاد بکرێت. وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوەکانی کوردستان لە ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (9.2.2010)دا یاداشتێکی پرۆتێست کردنی کۆمەڵانی خەڵکی هەڵەبجە و کوردستانی گەیاندە دادگای تێهەڵچوونەوە، ئەوەبوو خۆشبەختانە دەستەی پێداچوونەوە لە دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق لە ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (28.2.2010)دا، بڕیاریدا تاوانی کیمیاباران هەڵەبجە بەگوێرەی مادە (11)ی یاسای دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بە تاوانی کۆمەڵکوژی (جینۆساید) بناسێنێ، بەڵام ئەو دادگایە سزای تاوانبارەکانی هەروەکو خۆی هێشتەوەو گۆڕانکاری بەسەردا نەهێنا، کە پێموایە ئەوان پێشتر بڕیاری خۆیان داوە بەوەی کە

نە سزای لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی و نە سزای عەمید روکن فەرحان موتلەگ سالّح خەڵەف ئەلجبوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) بگاتە لە سێدارەدان.

بڕیارێکی تری گرنگ سەبارەت بە ناساندنی کیمیا بارانکردنی شاری هەڵەبجە بە تاوانی کۆمەڵکوژی، کە لە دانیشتنی ژمارە (44)ی ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (17.3.2011)دا لەلایەن ئەنجومەنی نوێنەرانی ئێراق (مجلس النواب العراقي)یەوە دەرچوو بەمشێوەیە: (ئەوەی لە (16.3.1988)دا ڕووبەڕووی دانیشتوانی هەڵەبجە بووەوە، بەپشتبەستن بە بڕیاری دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بە مێژووی (28.2.2010)دا دەرچوو، بە تاوانی کۆمەڵکوژی دادەنرێت بە هەموو ئەو مانایانەی کە ووشەکە دەیگرێتەوە). دەکرێت کورد و کوردستانییان کار لەسەر هەردوو بڕیاری دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق و ئەنجومەنی نوێنەرانی ئێراق سەبارەت بە ناساندنی تاوانەکانی ئەنفال و ژەهر بارانکردنی شارۆچکەی هەڵەبجە وەکو دوو تاوانی کۆمەڵکوژی لەدژی گەلی کورد لە باشووری کوردستان (کوردستانی ئێراق)، کە لە هەردوو دەسەڵاتی ناوبراو لەسەرەوەدا بڕیاری لەسەر دراوە، بکەن لەپێناوی هەوڵدان بۆ دامەزراندنی دەوڵەتی سەربەخۆی کوردی بۆئەوەی جارێکی تر کورد ڕووبەڕووی هەڕەشەی تاوانی کۆمەڵکوژی نەبێتەوە، چونکە بە مانەوەی کورد لە چوارچێوەی دەوڵەتی ئێراقدا هەردەم ئەو هەڕەشەیەی لەسەر دەمێنێ.

2485

IST.A1933.002.006

رئاسة أركان الجيش
مكتب رئيس أركان الجيش

سري للغاية وشخصي

٢٩٥
٨٨/١٢/١٨ ١/٤

العدد/ ١٥٢
التاريخ/ ٢٢ آذار ١٩٨٨

الى/ قيادة الفيلق الاول
الموضوع/ توجيهات

نود الوقف الكامل في تأطير حلبجه - شورمال والجنب، حيث ان عزل القطعات سيتم كما يلي:-

١- تستلم قطعات فرقة/٧٦ المتواجده في منطقة دنه وزمقي سد دوكان الكائنه بإمرته وبسفان في منطقة تورتو.
٢- تشرع القوه بالتقدم فوراً وتنظم بشكل هجمات لوبه وبيتوات (بشيه وبؤره وبيخات والتبه الاكبر)
٣- تتقدم قوة زمقي (لواء مشاة ٣٧ وطوبجية ٨٨) في محوره الطريق العام (حلبجه - سيدصادق)
٤- تتبع القوه الساتر الكامل الذي يحمي الطريق العام وصولها الموضع المحدد في نهاية عاشرة شمال حلبجه وبمنطقة كاني كرمكان وواديه طلي وشورمال فاصل عليه التقدم للقوه
٥- تؤمن القوه والارتباط عاكفين القطعات في منطقة احمد عند
٦- تقع مقر السيطره على الطريق وعملية العبور ويباشر عملية فوراً
٧- تشرع عملية العبور الى الضفه البعيده (الشرقيه) بعد تطهير منطقة عرب توجيهات الفيلق الاول مع القوه الخاصه المرافقه في (١) الفيلق وتؤسس رأس جسر لها.
٨- نرجو اتخاذ مايلزم

نسخه الى
١- قيادة الفيلق الاول
٢- قيادة القوات الخاصه/ للتنفيذ بالاتصال

العزيز الركن
نزار عبد الكريم الخزرجي
رئيس أركان الجيش

السيد العقيد الركن
عبد الرحمن الدوري
رئيس الشعبة الثالثة

وبقرار مجلس قيادة الثورة المرقم ٢٩٥ في ٨٨/١٢/١٨ تقرر ما يلي:-
١- تشكيل قيادة القوات الخاصة.
٢- تشكيل فيلق الجزيرة.
٣- تشكيل فيلق الحدود.
٤- تشكيل فيلق الفرات الاوسط.
٥- تشكيل فيلق الفرات الاعلى.
٦- تشكيل فيلق الرافدين.
٧- تشكيل فيلق الحرس الجمهوري.
٨- تشكيل فيلق الحرس الخاص.
٩- تشكيل فيلق الحرس الشعبي.
١٠- تشكيل فيلق الحرس الوطني.
١١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٢٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٣٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٤٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٥٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٦٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٧٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٨٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩١- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٢- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٣- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٤- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٥- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٦- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٧- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٨- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
٩٩- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.
١٠٠- تشكيل فيلق الحرس الاقليمي.

سري للغاية وشخصي

2498

11111111112

— CYCY —

السيد / المحترم

الموضوع / الضربات الجوية ليوم ٢٢ آذار ٨٨

١. مايلي الضربات الجوية المقترح تنفيذها بالعتاد التقليدي ليوم ٢٢ آذار ٨٨

أ. قاطع فوج ٢٤/٢٦ أسبقية اولى .
وادي ظلم (٩٦٠٩)(٩٧٠٩) ، ديزلي (٠٢١٤) ، بلاخورد (٠١١٢)
دره مر (٠٠٠٦) ، من بياره - لهويله (٠١٩٨) ، دروره (٨٨٧٩) .

ب. قاطع فوج ٢٧ أسبقية ثمانية
سناو (٩٨٠٣) ، اسكول (٩٦٠٥) ، كماغ كيود (٩٤٠٧) ،
سردوشت (٩٧٣٠) ، درة تفي (٩٩٢٠) .

ج. قاطع فوج ٤٤ اسبقية ثانية
(٣٦٧٣) ، (٣٧٧٠) منطقة ماوت .

٢. هناك ضربات جوية أخرى في منطقة حلبجة ستنفذ بالطيارات حوريه .

يرجى التفضل بالاطلاع

أصغا
٢١/٣/٢

عاهد
غازي احمد خليل
٢٢ آذار ٨٨

IST.A4088.002.008

2499

سري للغاية

منظومة استخبارات المنطقة الشرقية
العدد / س ش / ق أ / ٢٤٠٥
التاريخ / ٢٢ آذار ١٩٨٨

الى / مديرية الاستخبارات العسكرية العامة (م٥)
الموضوع / معلومات
الخرائط : ميشاف ١ / ١٠٠٠٠٠

علمنا من احد مصادر المتعاون (عثمان عبد الله) درجة الثقة به جيدة ما يلي :

١. يقوم النظام الفارسي حالياً بأخلاء مدينة حلبجة من المواطنين كما قام بنقل جميع المواد من اثاث وآليات الى داخل ايران واتجه قسم من اهالي المدينة الى القرى المجاورة لمدينة حلبجة كما قام العدو بفتح مجمع خاص لذوي مدينة حلبجة داخل ايران .

٢. يقوم العدو الفارسي حالياً بحفر مواضع امام مدينة حلبجة وحفر خنادق ومواضع اسدود شائكة حول المواضع والخنادق كما قام بحفر عدة مواضع على الطرق الرئيسية بأتجاه حلبجة وخورمال وبيارة وطويلة كما قام بجلب قوات كبيرة من الحرس والبسيج من المناطق المذكورة وقد قام بجلب عدد كبير من اسلحة مضادة الطائرات على اطراف مدينة حلبجة وفي منطقة بيارة وطويلة .

٣. جميع تعزيزات العدو التي تصل الى المنطقة تصل لسيلوان تعزيزات العدو تسلك الطرق التالية :
أ. طريق احمد آوة بأتجاه خورمال .
ب. طريق دزلي نوسود .

سري للغاية (٢)

IST.A4088.002.018

2500

سری للغاية

ج. طريق طويلة .

د. طريق سازان وجبهارة بعد ان قام العدو بتهديم اربعة جسور حديدية على نهر سيروان .

٤. قام العدو بجلب اغلب قواته بواسطة الطائرات الهليكوبتر .

٥. كانت خسائر العدو نتيجة قيام طائراتنا بقصف مدينة حلبجة وكذلك قصف مدفعيتنا كبيرة جداً حيث بلغت بحدود (٣٠٠٠) قتيل من الحرس والبسيج وقد تم نقل جثثهم الى مدينة باوة بالاضافة الى اعداد كبيرة من الجرحى وبلغ عدد القتلى من المدنيين بحدود (٤٠٠) شخص جميعهم من اهالي مدينة حلبجة والمجمعات السكنية والقرى القريبة منها واغلب الخسائر كانت نتيجة القذف الكيماوي .

٦. القوات التي اشتركت بالهجوم على مدينة حلبجة هي :

آ. قوات من الحرس والبسيج .

ب. قوة كبيرة من زمرة البارزاني .

ج. قوة كبيرة من مخربي الحركة الاشتراكية .

د. قوة من عملاء ايران .

هـ. قوة من مخربي الحزب الاشتراكي الكردستاني .

٧. سيقوم العدو بالهجوم على منطقة شهيران والاندفاع باتجاه سد دربندخان وتدميره وقد تم تبليغ الحرس والمخربين المتواجدين في قرة داغ للتهيوء والاندفاع باتجاه دربندخان عند بدأ الهجوم وسيكون واجبهم هو قطع طريق (دربندخان - عربت) وقطع طريق (دربندخان - كلار) كما قام العدو بتهيئة وجلب قوات كبيرة من الحرس والبسيج والمخربين الى منطقة بانجوين وسيقوم العدو بالهجوم على منطقة قادر وحديد والاندفاع باتجاه سيد صادق وسيتدرج كما توجد قوة كبيرة للعدو في منطقة شيخ الحارين وان

(٢-٣)
سری للغاية

IST.A4088.002.017

2501

سري للغاية

جميع قوات الـ - هيئة حالياً وهي تنتظر صدور الأمر اليها كما قام العدو بتوزيع عدد من المخربين على افواج الحرس المتواجدة في المنطقة للاستفادة منهم بواجب الدلالة.

٨. قام العدو بفتح مقر رئيسي للحرس في منطقة احمد آوه وقد زار المجرم محسن رضائي وتتواجد في منطقة احمد آوه قوة كبيرة من الحرس تقدر بحدود (٧٠٠٠) شخص وهم متهيئين للقيام بالهجوم.

٩. يوجد فوج مدفعية في منطقة احمد آوه كما يوجد فوج مدفعية آخر خلف مدينة حلبجة بأتجاه هاوار كما توجد عدد من الدبابات وناقلات الـ شخاص المدرعة في منطقة احمد آوة وبضورسال.

١٠. كانت خسائر المخربين بحدود (٨٠) قتيل نتيجة قصف طائراتنا على مدينة حلبجة ومن ضمن القتلى (١١) عنصر بارز من المخربين وجرحى اعداد اخرى منهم المخرب شوكت حاج مشير من زمرة عملاء ايران.

١١. تتواجد قوة للعدو حالياً قرب قرية دره توفي (٩٩٢٣) وتقدر بحدود (١٥٠٠) مسلح جميعهم من الحرس.

١٢. مازال هناك عدد من العسكريين لم يتم اسرهم من قبل العدو الفارسي ويتواجدون مع اهالي قرى حلبجة مرتدين الزي الكردي.

يرجى التفضل بالاطلاع.

العقيد الركن
مدير مديرية الاستخبارات المنطقة الشرقية

نسخة الى /
مديرية الاستخبارات العسكرية العامة (ش٣) / يرجى التفضل بالاطلاع.

(٣-٣)
سري للغاية

IST.A4088.002.016

2511

2123-5
H

سری وشخصي

(١) التعرض على قاطع ينجوين بدفع قوه بأتجاه ترتمان (٨٩٣٢) ودفع قوه من الحرس والمخربين من جاوه صوف وجومرمي (٨٩٢٣) بأتجاه كولـــوس (٧٧٢٥) لقطع الطريق ونزل قطعاتنا في تويمان وكذلك دفع قوه مـــسلح المخربين بأتجاه عارضة حاجي ماشد (٦٦٢١) للسيطره عليها وتقدم قسم من المخربين معهم عناصر من حرس خميني بالتوجه الى قريه (٧١٢٤) في محاوله للتأثير على الطريق العام من منطقة كاني بنكه (٦٤١٥) .

(٢) قيام قوة حرس خميني والمخربين الذين يتواجدون في قاطع قره داغ بالسيطره على عارضة كولان (٨٨٨٣) وقطع الطريق من حدود معمل باني خيـــلان للمياه المعدنيه بينما قرر الوقت تقوم قطعات من العدو الفارسي بالتعرض على قطعاتنا (عمبران ـ ٧٥٨٥ ـ برده دركن ـ ٧٢٨١ ـ تخمة زمناكـــو ـ ٦٨٧٨ ـ) بهدف السيطره على دربند خان .

سادساً : انشاء زمرة الحركه الاسلاميه في كرد ستان تقر خلفي لها في منطقة الشهدســـان (٠٩٨٧) ويتواجد فيه (٢٠٠) مخرب منهم بأمرة المجرم ملا عبد الرحمـــن سعيد فوج علما " ان المجرم ملا ابراهيم احد مسؤولي الحركه يتواجد حالها "فـــي قره داغ .

سابعاً : في اليوم التالي لقيام قطعاتنا بضرب حليجه بالعتاد الثقيل وصل اليها الدعـــم من خمين مرسوى (رئيس وزراء النظام الفارسي) ومصحبته المجرم ملا علي المسؤول العسكري للحركه الاسلاميه في كرد ستان ومعه مرافقين ايرانيين وكذلك صحفيين من فرنسا وايطاليا وعاد الجميع بعد زيارة المنطقه الى باوه الايرانيه (٢٤٧١) .

ثامناً : اشتركت الحركه الاسلاميه في كرد ستان بالتعرض على قاطع حليجه بأشراف المجرمين ملا عثمان وملا علي وأضافة الى قيام مخربين من الحركه المذكوره بواجب اند لاسنه لوحدات العدو فقد شارك (٢٠٠) مخرب منهم فعلياً "في التعرض على حليجه بأمرة المجرمين ملا محمد وملا عبد الرحمن .

(١٧ ـ ٢٣)

سری وشخصي

353005

IST.A0929.076.004
منظومة استخبارات المنطقة الشرقية
الشعبة الثالثة / ق ا
العدد / ٧ مايس ١٩٨٨

2514

2107 - 2
-A 2 Pages

الى / السيد مدير الشعبة الثالثة

الموضوع / مطالعة

١. وردتنا معلومات من عملائنا في السليمانية بموجب رسالتهم بالرجوع المؤرخة ٢٠/٤/١٩٨٨ قد صنف (١) تحت مايلي:-

٢. بتاريخ ١١/٤/١٩٨٨ قد صنف (١) تحت مايلي:-

أ. وصلت مفرزة تكتيكية (...) مؤلفة من (...) ضابط و (...) منتسب من اللواء الثاني عشر التابع للفيلق الأول وهم عائدين الى مقر الفرقة المذكورة بعد قيامهم بـ (...) تحت قيادة (...) حيث تعمل مواقع رشاشة (كيلومتر) لاستطلاع طريق تحركهم على مقاطع مختلفة.

ب. انتشرت في محافظة السليمانية أشرطة تسجيلية تحتوي على أغاني للمطربين العراقيين على مدينة حلبجة وتم مصادرة أشرطة التسجيل بعضها على الطريق.

٣. طبقا لموجب رسالتكم المرجوعة ٧٨٧ في ١٩٨٨/٤/٢٠ من مركز اعداد محاولة الحصول على التشريط المشار اليه بالمادة (ب) اعلاه فقد صنف (٤)

٣. تم اجابتكم من قبل المركز بموجب رسالتهم المرجوعة ١٩٤ في ١٩٨٨/٤/٢٦ بأنهم يتمكنون من الحصول على التشريط فصنف (٣)

٤. أقترح

ذكرت به الى مركز استخبارات السليمانية كان المفروض بكم متابعة المعلومات والتأكد منها قبل رفعها الينا وخصوصاً مثل المعلومات المذكورة في رسالتكم اعلاه حول وجود شريط الفيديو في احدى محافظات السليمانية محلات تسجيل الفيديو وأن محافظة السليمانية قاطع عمل مركزكم.

يرجى التفضل بالاطلاع.

المقيب
عبد الكريم حسن طاهر
ضابط ق ا ش ٣
٧ مايس ١٩٨٨

١. طبع السيد المدير عند عودته
٢. لرئاسة ق ا (١) المديرية
٣. نفذ / اتصل - اليوم عن طريق الهاتف

2534

بسم الله الرحمن الرحيم

جمهورية العراق
السكرتير
مديرية الاستخبارات العسكرية العامة
المعاونية الثانية

السيد / مدير الشعبة
الموضوع / معلومات

م/ كتابكم المرقم س/ ٣٠٠٠ في ١٩٨٨/٥/٢٠ والمتضمن احالة (٢) معلومات تقرير
مصدرها مديرية الاستخبارات العسكرية الفيلق الخامس عشر/ اللجنة
والمتضمن الاتي :

١- المعلومة الاولى تحمل عنوان (السيد النبي الرجل المغير) وتتضمن المعلومات التالية :
اولاً : تضمنت المعلومات الواردة لديكم على المعلومات الواردة لدينا .
ثانياً : أثبتت المعلومات الواردة لديكم تضمن المعلومات الواردة لدينا من
خلال اتصالها المباشر بالمصدر المعلومات الواردة .
ثالثاً : رأي الحكم التركيب بان الاكراد الهاربين الى جانبهم لم يمسوا أي
أذى من قبل الجيش الكيماوي .
رابعاً : عرض عن الشركات التي ساهمت بالمواد في انتاج المعلومات
الواردة .
خامساً : استوفت تاريخ عن استخدام الاسلحة الكيماوية في الجانب الايراني .

٢- المعلومة الثانية تحمل عنوان (أثار هجمات الاسلحة الكيماوية) .
اولاً : عرض عن تأثير الاسلحة الكيماوية رقم (٢) الوارد من مديرية المخابرات
العامة الدرهاميم (تاركو) .
ثانياً : المذكور اعلاه يجمع ما بين غازي الاعصاب (الخردل وغازي الخردل
ومشتقاتها) .
ثالثاً : فضية تهريب السلاح الكيماوي الى ايران .
رابعاً : ملاحظة (من الجانب) رئيس الوفد العسكري لمنطقة الفرقة الثالثة يوضح
المذكور اعلاه .
خامساً : ملاحظة مندوب الكمارك في رئاسة المخابرات الغربية .
سادساً : ملاحظة المذكور اعلاه مع فوتوستاتيات خلال شهر تشرين الثاني ١٩٨٨
لاطلاق الرهائن الذين في بيروت .

(٢ - ١)

IST.A4122.006.004

2535

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

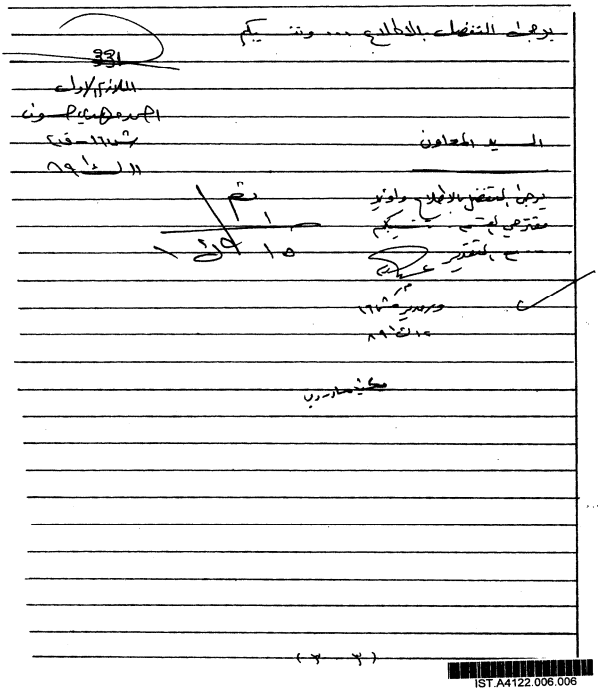
[illegible]

[illegible]

2536

بسم الله الرحمن الرحيم

IST.A4122.006.006

نصوص المراسيم الجمهورية بمنح الاوسمة والانواط لصقور الجو المكرمين

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف البطولي والشجاعة الفائقة التي ابداها المقدم الطيار بطل القادسية هيثم خطاب عمر في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني العنصري واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والانواط رقم (٩٥) لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت

منح المقدم الطيار بطل القادسية هيثم خطاب عمر نوطي شجاعة.

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للشجاعة المتميزة التي ابداها الضباط الطيارون المدرجة اسماؤهم ادناه وللخدمة الجليلة التي قدموها للعراق العظيم ولتشكيلات القوات المسلحة التي تقوم باعمال بطولية مشرفة ضد العدو الايراني العنصري واستنادا الى احكام الفقرة (اولا) من المادة الخامسة والمادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والانواط رقم (٩٥) لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت

منح كل من الضباط الطيارين المدرجة اسماؤهم ادناه وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري .

اللواء الطيار الركن كمال عبدالستار عبدالفتاح .

العميد الطيار الركن مزاحم صعب حسن .

العميد الطيار الركن فهد عبدالباقي محمد .

العميد الطيار الركن محمد احمد مطلوب .

على الوزراء المختصين تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للشجاعة المتميزة التي ابداها الضباط الطيارون المدرجة اسماؤهم ادناه وللخدمة الجليلة التي قدموها للعراق العظيم ولتشكيلات القوات المسلحة التي تقوم باعمال بطولية مشرفة ضد العدو الايراني العنصري .. واستنادا الى احكام الفقرة (اولا) من المادة الخامسة والمادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والانواط رقم (٩٥) لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت

اولا . منح الرائد الطيار نبيل نديم صديق وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري وثلاثة انواط شجاعة .

ثانيا . منح الرائد الطيار عبد حسين علي وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري ونوطي شجاعة .

ثالثا . منح النقيب الطيار ثامر يحيى حميد وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري ونوط الشجاعة .

رابعا . منح الملازم اول الطيار بهيج رياض بهيج وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري وسبعة انواط شجاعة .

خامسا . منح الملازم الطيار رمزي ابراهيم رمزي وسام الرافدين من الدرجة الثالثة ومن النوع العسكري ونوطي شجاعة .

على الوزراء المختصين تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف البطولي والشجاعة الفائقة التي ابداها الضباط الطيارون المدرجة اسماؤهم ادناه في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني العنصري واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والانواط رقم (٩٥) لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت

اولا . منح كل من الضباط الطيارين المدرجة اسماؤهم ادناه نوطي شجاعة

المقدم الطيار كمال مصطفى خضر .

الرائد الطيار مازن احمد محمد .

الرائد الطيار مؤيد صبري جمعة .

الرائد الطيار سعدون طلب علي .

الرائد الطيار محمد علي غازي .

النقيب الطيار محمد زيدان حسين .

م . اول طيار كريم صالح سهو .

م . اول طيار رعد دريهي محمد .

م . اول ملاح نهاد عبدالكريم جاسم .

م . اول طيار خميس حمادي عبدالله .

م . اول طيار عبدالكريم اسماعيل محمد .

ثانيا . منح كل من الضباط الطيارين المدرجة اسماؤهم ادناه ثلاثة انواط شجاعة ..

الرائد الطيار سعدون فوزي عاكف .

النقيب الطيار محمد منصور عبدالله .

النقيب الطيار حسن محمد فتحي .

النقيب الطيار لطيف علي حمود .

م . اول طيار محمد فرحان ذياب .

م . اول طيار نبيل حازم حواس .

ثالثا . منح كل من الملازم اول الطيار محمد نزار حسيب والملازم اول الطيار عبدالكريم فتحي عبدالله اربعة انواط شجاعة

رابعة منح كل من الملازم اول الطيار عبدالكريم عبدالرزاق عبدالرحمن والملازم اول الطيار جاسم محمد احمد ستة انواط شجاعة .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم .

صدام حسين

رئيس الجمهورية

حزب البعث العربي الاشتراكي
قيادة فرع السليمانية
قيادة شعبة دربندخان
قيادة فرقة حلبجة

امة عربية واحدة
ذات رسالة خالدة
العدد/ ٣٣ / ٦٠٧
التاريخ ٨ / ٨ / ١٩٨٧

الى/ قيادة شعبة دربندخان
م/ اسماء القرى

تحية نضالية : ـ

تدون ادناه اسماء القرى المحذورة امنيا بضمن قاطع عمل الفرقة
براجين التفضل بالاطلاع ... مع التقدير
ودمتم للنضال

الرفيق
نيسان سرحان هلال
امين سر قيادة فرقة حلبجة

اسماء القرى التابعة لناحية سيروان

١ـ قرية دوانزه امام السفلى ٢ـ قرية دوانزه امام العليا
٣ـ = رنكال ٤ـ = كانى شيخ
٥ـ = كوركه جيا ٦ـ = بشارة السفلى
٧ـ = خاكوخول ٨ـ = تبه تولكه
٩ـ = كولكتي احمد فقي كرم ١٠ـ = كولكتي محمد رستم
١١ـ = اسماعيل خسرو

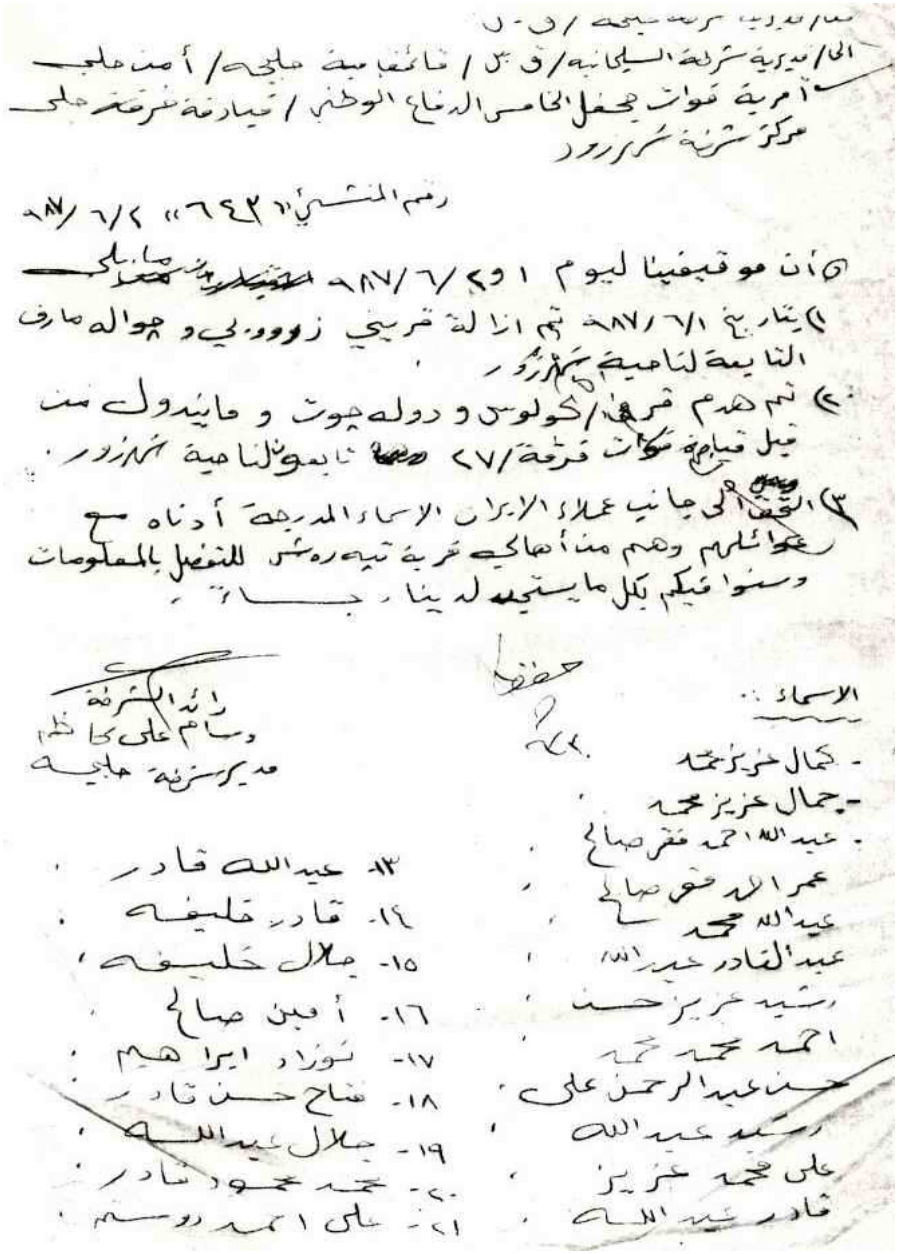
القرى التابعة لناحية خورمال

١ـ قرية بشارة العليا ٢ـ تازه دى ٣ـ قاحر
٤ـ = كندرى ٥ـ قرية خيلي حمه ٦ـ قرية تبه كوره
٧ـ = كومه لار ٨ـ = تبه سرقوله ٩ـ = شنك العليا
١٠ـ = شنك السفلى ١١ـ = ديكون ١٢ـ = تبي صفا العليا
١٢ـ = تبي صفا السفلى

القرى التابعة لناحية شهرزور

١ـ قرية تاليجو العليا ٢ـ قرية طاسلوجه ٣ـ قرية كيلهكوه
٤ـ = موان حسن ٥ـ = كردى شريف ٦ـ = كاميرتبه
٧ـ = تاليجو السفلى ٨ـ = كه وجك تانى ٩ـ = موان ميزه
١٠ـ = سوارى ١١ـ = جوالة ١٢ـ = موان قديم
١٣ـ = كلوران ١٤ـ = بي ره شكه ١٥ـ = تبي كوم
١٦ـ = علي اوا ١٧ـ = [illegible]

نسخة منه الى/ اللجنة الامنية لقيادة الفرقة / للتفضل بالاطلاع ... مع التقدير

الى/ مديرية شرطة السليمانية/ ق ش / شعبة مليحة/ أمن عليا
أمرية سوات مجحفل الحامي الدفاع الوطني / قيادة شرطة على
مركز شرطة كرارور

رقم المشرية/ ٦٤٢ « ٢/٦/ ٨٧

أن موقبضنا ليوم ١٥/٦/ ٨٧ [illegible]
١) بتاريخ ١/٦/ ٨٧ تم ازالة قريتي زووري و جواله صارف التابعة لناحية كرارور
٢) تم هدم قرية كولوس و دوله چوت و هايدول من قبل قيادة سوات فرقة ٧٧ [illegible] تابعة لناحية كرارور.
٣) الوقوف الى جانب عملاء الايران الاسماء المدرجة أدناه مع عوائلهم وهم من أهالي قرية تيه ره ش للتفضل بالمعلومات وسنوافيكم بكل ما يستجد لدينا. جـــاء

الاسماء :-

- كمال عزيز محمد
- جمال عزيز محمد
- عبيد الله احمد قفر صالح
- عمر الله قفر صالح
- عبيد الله محمد
- عبد القادر عبيد الله
- رشيد عزيز حسن
- احمد محمد محمد
- حسن عبد الرحمن علي
- رشيد عبيد الله
- علي محمد عزيز
- قادر عبيد الله
- ١٢- عبيد الله قادر
- ١٣- قادر خليفه
- ١٤- جلال خليفه
- ١٥- أمين صالح
- ١٦- نوزاد ابراهيم
- ١٧- فتاح حسن قادر
- ١٨- جلال عبيد الله
- ١٩- محمد محمود قادر
- ٢٠- علي احمد رسول

رائد الشرطة
وسام علي كاظم
مدير شرطة مليحة

بسم الله الرحمن الرحيم

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second Criminal Court
Baghdad – Iraq

مذكرة قبض

الى كافة اعضاء الضبط القضائي وافراد الشرطة وكل من تقع هذه المذكرة بين يديه انكم مأذونون ومكلفون بالقبض على المتهم:

١. الاسم الثلاثي واللقب: طارق ابراهيم رمضان
٢. محل اقامته: كركوك – طريق بغداد
٣. مهنته: مقدم طيار متقاعد
٤. نوع الجريمة ومادة القانون: المادة (١٣) (اولاً/أ) و(ثانيا/أ- ب- د- هـ- و)، والمادة (١١)(اولاً/أ- ب-ج)، والمادة (١٢)(اولاً/أ-د-ح-ظ) وبدلالة المادة (١٥) (اولاً، وثانيا/ب) من قانون المحكمة رقم (١٠) لسنة ٢٠٠٥.
٥. اوصافه: .....

احضاره امامي في الحال لكونه متهماً في الشكوى المقامة ضده امام هذه المحكمة.

ختم المحكمة

المحكمة الجنائية العراقية العليا
رئاسة محكمة الجنايات الثانية
Iraqi High Tribunal

القاضي
محمد عريبي مجيد الخليفة
رئيس محكمة الجنايات الثانية

دەستەی پارێزەرانی داکۆکیکار

﴿ دۆسیەی کیمیابارانکردنی هەڵەبجە ﴾

بەڕێز / کاك درسیم دیبە کە یی

سوپاسی هاوکاری بەڕێزتان دەکەین بۆ ئەو ئاسانکارییانەی کە لە نجامتاندا لەدۆسیەی ﴿ کیمیابارانکردنی شاری هەڵەبجەدا ﴾ وە ئەم هاوکارییەتان بەرزەفرخێنین، هیوادارین نموونەتان زۆربێت، لەگەڵ ڕێزدا .

ئەندامی دەستەی داکۆکیکار	ئەندامی دەستەی داکۆکیکار	ئەندامی دەستەی داکۆکیکار	سەرۆکی دەستەی داکۆکیکار
پارێزەر/ ابراهیم مصطفی رضا	پارێزەر/بکر حمه صدیق عارف	پارێزەر/زەیتون فرج عبدالله	پارێزەر/گۆران ادهم رحیم

تاوانەکانی حکومەتی ئێراق لەدژی کورد لە باشووری کوردستان:

تاوانەکانی حکومەت و رژێمە یەک لە دوا یەکەکانی عارەبی ئێراقی بابەتێکی چاپی دووەمی پەرتووکی (مێژووی کوردستانێتیی شاری موسڵ)ە، کە ئێستاکە لەژێر چاپدایە، بەڵام لەبەر گرنگی و پەیوەندی هەبوونی بە هەوڵی لەناوبردنی رەگەزی (جینۆسایدکردنی) گەلی کورد لە باشووری کوردستان لە لایەن دەوڵەتی ئێراقەوە، بە پێویستم زانی دووبارە ئاماژە بەو بابەتە بدەمەوە، کە ئەمەی خوارەوەیە.

لە رۆژانی سێشەممەو چوارشەممە، رێکەوتی چوارو پێنجی مانگی یەنیوەری ساڵی (1909)دا، بە پلان و نەخشەی (عەلی سەعید بەگ)ی سەرۆک ئەرکانی سوپای ویلایەتی موسڵ و بەرپرسی ئیتحادو تەرەقی لەو ویلایەتەدا، بەدەستی عارەبەکانی ناو شاری موسڵ (شێخ سەعید کوڕی شێخ ئەحمەد کوڕی شێخ سەعید)ی باوکی شێخ مەحمودو زۆرتر لە حەفتا کوردی دیکە لەناو شاری موسڵ–دا شەهیدکراو نزیکەی سەد کەسیش بریندار کران – سەرچاوە: (محەمەد رەسوڵ هاوار، شێخ مەحمودی قارەمان و دەوڵەتەکەی خواروو کوردستان، بەرگی یەکەم، لە لایەن بلاک رۆز چاپکراوە، لەندەن – بەریتانیا 1990، ل163 + دکتۆر عوسمان عەلی، الکورد في الوثائق البریطانیة، الطبعة الاولی، مؤسسة موکریاني للبحوث والنشر، جنوب کوردستان – هەولێر 2008، ل93–101).

لە رێکەوتی (5.8.1933)دا میلیشیای بەناو سوپا شوومەکەی ئێراقی عروبەی ئیسلام پەلاماری ئاشووریپەکانی بادینان و موسڵی داو، ژمارەیەکی یەکجار زۆر لە دانیشتوانی سیڤیلیان لە ناوچەکەدا کوشت و بریندارکرد – سەرچاوە: دکتۆر جەمال نەبەز، کوردستان و شۆڕشەکەی، ل110). لەو هێرش و پەلامارەی میلیشیای هۆڤی بەناو سوپای عارەبی ئێراق بۆسەر ئاشووریپەکان، (130) کوژراوو (80) بریندار لێکەوتەوە، ئەوە جگە لە بە کۆمەڵکوشتنی نزیکەی (500) ئاشووری سیڤیل لەناو شارۆچکەی سمێل و دەوروبەریدا، کە لە ئەنجامی شاڵاوێکی دڕندانەو هۆڤییانەی تۆڵەسەندنەوەدا بە بێ هۆو لە ناکاودا کرایە سەریان – سەرچاوە: محمود الدرة، القضیة الکوردیة، ل179). کەچی ئاشووریەکان ژمارەی قوربانییەکانی خۆیان بە (600) کەس دادەنێن، کە زۆربەی هەرە زۆرییان ژن، منداڵ و پەککەوتە بووینە.

لە ماوەی نێوان (1.10.1935-17.10.1935)دا، میلیشیای ئێراقی بە فەرماندەی لیوا روکن حوسێن فەوزی (کە بە رەگەز کوردی هەمەوەندی بووەو دواتریش لە ساڵی (1941)دا لەکاتی کۆدەتای رەشید عالی گەیلانی و راکردنی شێخ مەحمودی نەمردا لە رێکەوتی (20.5.1941)دا لە بەغداو گەڕانەوەی بۆ کوردستان، ئەو حوسێن فەوزی-یە پارێزگاری سلێمانی بووە - سەرچاوە: محەمەد رەسوڵ هاوار، شێخ مەحمودی قارەمان و دەوڵەتەکەی خواروو کوردستان، بەرگی دووەم، ل797-798)، بە بیانوی بەزۆر گرتنی سەرباز لەناو ئێزیدییەکاندا کەوتە پەلاماردانیان لە شەنگال و دەوروبەری موسڵ-دا، لە ئەنجامدا بە گوێرەی بەیانێکی فەرمی حکومەتی ئێراقی کە لە رێکەوتی (17.10.1935)دا دەرچووە (203) کوردی ئێزیدی شەهیدکران، (102) بریندارو (395) کەسیان خۆیان بەدەستەوەدا یان بەدیلگیران، نۆ کەس لەوانەدا کە سەرکردەی کوردی ئێزیدی بوون هەر لەوێدا لە سێدارە دان - سەرچاوە: ئەحمەد خواجە، چیم دی، بەرگی سێیەم، ل35-37 + محمود الدرة، القضیة الکوردیة، ل189). لەکاتی ئەو هێرش و پەلاماره دڕندانەیەدا یاسین هاشمی سەرۆک وەزیران، فەریق روکن محەمەد ئەمین ئەلعومەری سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپا، جەعفەر عسکەری وەزیری بەرگری و رەشید عالی گەیلانی وەزیری ناوەخۆ بووینە.

لە کۆمەڵکوژییەکی تردا کە هەر عارەب و بەناو سوپاکەی عارەبی ئێراق لە رێکەوتی (25.10.1941)دا لە دژی ئێزیدییەکاندا ئەنجامدرا، ژمارەیەکی زۆر لە خەڵکی بێتاوان کوژران. ئەو شاڵاوە دڕندانەیە بە فەرمانی وەزیری بەرگری ئەوکاتی ئێراق جەمیل مەدفەعی (جەمیل محەمەد عەباس مەدفەعی 1890-26.10.1956)و سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای ئێراق (فەریق روکن محەمەدئەمین ئەلعومەری)و سەرپەرشتی و فەرماندەیی راستەوخۆی لیوا روکن مەحمود ئەلدورە، کە سەرۆکی ئەرکانی ئەو هێزەی کە نێردرابوو بۆ شەنگال و لە دوو فەوجی پیادەو بەتارییەکی تۆپ هاوێژی پێکدەهات – سەرچاوە: محمود الدرة، القضیة الکوردیة، ص190-191).

کۆمەڵکوژییەکەی شەشی ئەیلولی رەشی ساڵی (1930)، کە لە ئەنجامی دوو هۆکار بوو یەکەمیان مۆرکردنی پەیمانی ساڵی (1930)ی نێوان ئینگلیزو ئێراق، کە بە هیچ شێوەیەک باسی کوردی تیادا نەکرابوو، هۆکاری دووەمیشیان ئەنجامدانی

هەڵبژاردنی نوێی پەرلەمانی ئێراق بوو لە ئایندەیەکی نزیکدا، کە لەو رۆژەدا خەریکی پێکهێنانی کۆمیسیۆنێکی سەرپەرشتیکار بوون بۆ ئەو هەڵبژاردنە (کە دواتر هەڵبژاردنەکە لە ڕێکەوتی (1.11.1930)دا ئەنجام درا)، ئەمەش وایکرد دانیشتوانی باشووری کوردستان (ویلایەتی موسڵ) بەگشتی و شاری هەڵمەت و قوربانی (شاری سلێمانی) بەتایبەتی ڕاپەڕن و، لە دژی ئەم پەیمانەدا خۆنیشاندانێکی گەورەیان لە ڕێکەوتی (6.9.1930)دا لە بەردەم سەرای سلێمانی سازداو، لە ئەنجامدا سەربازو پۆلیس تەقەی لە خۆنیشاندەران کردو نزیکەی (45) کەس شەهیدو (200) کەسیش بریندارببوون، هەروەها نزیکەی (100) کەسیش گیران – سەرچاوە: (شۆڕش حەسەن عومەر، حقوق الشعب الكوردي في الدساتير العراقية، 71، کە پشتی بەستووە بە هەر یەک لە: ڕۆژنامەی (التأخي)، ژمارە (828)ی ڕۆژی (6.9.1970) + عەبدولڕەزاق ئەلحەسەنی، تأريخ الوزارات العراقية، ج3، الطبعة الرابعة، مطبعة دار الكتب بيروت 1974، ص70).

لە ڕێکەوتی (5.2.1963)دا، هێزێکی بەناو سوپای عروبەی ئێراق، بە فەرماندەیی زەعیم سدیق مستەفای خوێنڕێژ، فەرماندەی لیوای (20)ی سوپای ئێراق، لە ئەنجامی شکستێکی خۆیاندا لە بەرامبەر هێزی پێشمەرگەی کوردستاندا، پەلاماری گوندی (سێدارە)ی نزیک شارۆچکەی (دەربەندیخان)یان داو هەژدە هاووڵاتی بێتاوانیان گوللەبارانکرد.

لە ڕێکەوتی (25.5.1963)دا پاسەوانی نەتەوەیی (الحرس القومي) سەربە بەعس، بە سەرۆکایەتی زەعیم سدیق مستەفای فەرماندەی لیوای (20)ی بەناو سوپای ئێراق، لە هەموو ڕاستێکدا هێرشیان کردە سەر خەڵکی سیڤیلی کوردستان و، لە بتوێن (73) کەسیان گرت و بە بێ دادگاییکردن، هەموویان گوللەباران کردن.

لە ڕێکەوتی (9.6.1963)دا پاسەوانی نەتەوەیی (الحرس القومي) سەربە بەعس، لە هەموو ڕاستێکدا هێرشیان کردە سەر خەڵکی سیڤیلی کوردستان و، لە سلێمانی (83) کەسیان لەپشت سەربازگەی سلێمانی گوللەباران کردو، دواتریش (276) کەسیان هەر لەو شارەدا کوشت و بە بلدۆزەر تەرمەکانیان کردنە ژێر زەوی. هەر لەو رۆژەدا هێزەکانی تاوانبار عەمید تەها شەکرچی لە کۆیە (25) کەسیان گرت و بە بێ دادگاییکردن، تێکڕایان گوللەباران کردن.

هەروەها زەعیم سەدیق مستەفا لە ماوەی نزیکەی ساڵێکدا لە پارێزگای سلێمانی زۆرتر لە (500) هاوواڵاتی سیڤیل و بێتاوانی گوللەباران کرد، تەنیا لە شەوی (9.6.1963)دا هەشتاو دوو کەسی لەناو شاری سلێمانیدا گوللەباران کرد – سەرچاوە: (تەلەفزیۆنی گەلی کوردستان، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (9.6.2009).

زەعیم سەدیق مستەفا، لە ڕێکەوتی (18.11.1963)دا پەلاماری گوندی (سەیار)ی نزیک دەربەندیخانی داو، لە ئەنجامدا (33) هاوواڵاتی سیڤیلی بێتاوانی دانیشتووی گوندی ناوبراوی دەستگیرکردو، هەر لەوێ هەموویانی گوللەبارانکرد – سەرچاوە: عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، ڕەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی دووەم، چاپی یەکەم، وەزارەتی ڕۆشنبیریی – بەڕێوەبەرێتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە، سلێمانی – باشووری کوردستان 2003.

عومەر هەمزە ساڵح، لە لاپەڕە (70)ی پەرتووکی (ڕاگواستن لێکۆڵینەوەیەکی جوگرافیی و مێژوویی ڕاگواستنی زۆرەملێی گوندنشینەکانی کوردستانە، پشدەر وەک نموونە)دا، نووسیوێتی: (لە ڕێکەوتی (25.5.1966)دا ئەفسەرێکی میلیشیای ئێراقی بەناوی غانم ئەلمسباح فەرماندەی لیوای (21)، دوای شکستێکی گەورەی هێزەکەی لە بەرامبەر هێزی پێشمەرگەی کوردستان و کۆژرانی (110) چەکداری هێزەکەی، بەردەبێتە گیانی دانیشتوانی بێتاوانی گوندەکانی (کفرە دۆڵ، چۆلیاوا، سەروچاوەو ترشاوە)و لە ئەنجامدا سی و سێ هاوواڵاتی دەکوژن).

لە ڕێکەوتی (19.8.1969)دا بەناو سوپا دڕندەکەی حزبی بەعسی عارەبی، لە دەڤەری شەمکانی سەربە قەزای شێخان بە سەرکردایەتی (عەمید روکن عەبدولجەبار عەبدولڕەحیم ئەلئەسەدی)، کە دواتر لە ساڵانی (1981–1982)دا بە پلەی فەریق روکن گەیشتە پۆستی سوپا سالاری ئێراق، تەواوی ئەو ژن، منداڵ و پیرە پیاوانەی کە ژمارەیان حەفتاو چوار کەس بوو، پێکهاتبوون لە کورد و ئاشووری و پەنایان بردبووە بەر ئەشکەوتێک لە نزیک گوندی (دەکان)، ئاگری بەردایە ئەشکەوتەکەو هەموویانی سوتاندن – وەسفی حەسەن، لە ژمارە (21)ی گۆڤاری دهۆک، ساڵی (2003)دا ناوی هەر حەفتاو چوار شەهیدی نووسیوە.

هەروەها هێزێکی بەناو سوپای بەعسی عروبە، کە بریتیبوو لە فەوجی چواری سەربە لیوای (23) لە ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (16.9.1969)دا لەسەر بڕیاری فەرماندەی لیوای ناوبراو عەقید روکن رازی لەفتەو بە فەرماندەیی (مولازم

عەبدولکەریم خەلیل ئەلجحەیشی)، پەلاماری گوندی (سۆریا)ی باشووری زاخۆی دا – سەرچاوە: (ئەفسەری خانەنشین داود برنۆ، بعض الحقائق عن مذبحة قرية صوريا، موقع نينوى لتجمع أشور الوطني، 15.9.2009)، لە ئەنجامدا حەفتا کەسی سیڤیلیان کوشت و پەنجاو پێنج کەسیش بریندار بوون کە دواتر پازدەیان مردن. مولازم عەبدولکەریم خەلیل ئەلجحێشی خەڵکی گوندێکی سەربە تەلەعفەر بوو بەناوی (ئەلبوغە)، لە دوای روخانی رژێمی سەدام لە شاری موسڵ–دا دەژیا و تاوەکو نووسینی ووتارەکەی داود برنۆش هەر لە ژیاندا مابوو.

بەعسییەکان لە مانگی سپتێمبەری سالّی (1971)دا چل هەزار خێزانی کوردی فەیلی کە ژمارەیان نزیک بە سەدو هەشتا هەزار کەس دەبوو لە ئێراقدا، بە بیانووی ئەوەی ئەمانە شیعەن و بە رەچەڵەک ئێرانین دەرکرد – بڕوانە: (ئیبراهیم جەلال، خواروو کوردستان و ، ل320). دەرکردنی ئەو خێزانە کوردانە لەکاردانەوەی حکومەتی بەعس بوو لە ئەنجامی دەستبەسەرداگرتنی ئێران بۆ هەر سێ دوورگەکانی تونبول کوبرا، تونبول سوغراو ئەبو موسا بوو لە ڕێکەوتی (30.11.1970)دا.

بۆردومانکردنی شاری قەڵادزێ لە ڕێکەوتی (24.4.1974)دا لە لایەن هێزی ئاسمانی ئێراق، کە بووە هۆی شەهیدکردنی نزیکەی (163) کەس و بریندارکردنی نزیکەی (350) کەس لە ژن و منداڵی بێتاوان. یەکێک لە فڕۆکەوانە ناسراوەکان کە شاری قەڵادزێی بۆردومانکرد (رائیدی فڕۆکەوان سالم سوڵتان عەبدوڵڵا بەسۆ)ی موسڵاوی بوو، کە برای (غانم سوڵتان بەسۆ)ی ڕەگەزپەرست و دژ بە کورد بوو، کە دوای روخانی سەدام کرا بە پارێزگاری موسڵ. رائید سالم سوڵتان بەسۆ سەرکردایەتی ئەو پۆلە فڕۆکەیەی کرد کە شاری قەڵادزێیان ناپاڵم و فسفۆر بارانکرد، بەڵام باشبوو سەدام خۆی ئەو تاوانبارە کوردکوژەی لە ساڵی (1993)دا بەتۆمەتی کۆدەتا گوللەباران کرد.

بۆردومانکردنی شاری هەڵەبجە لە ڕێکەوتی (27.4.1974)دا، بەهۆی چەکی ئاسمانی و شەهیدکردنی (43) کەس و بریندارکردنی زۆرتر لە (50) کەسی تر.

بۆردومانکردنی ئاسمانی شاری گەڵاڵە لە ڕێکەوتی (29.4.1974)داو شەهیدکردنی بیست و نۆ کەس لەسەر پردەکەی گەڵاڵەدا کە یەکێکیان ئامۆزازایەکی خۆم بوو بەناوی (شەهید مەجید ئەحمەد مەحمود دیبەگەیی).

ئەنفالکردنی فەیلییەکان لە رێکەوتی (4.4.1980)دا جارێکی تر دەستپێکردەوە، کە نزیکەی سی هەزاری لێکوشتن و زۆرتر لە (120) هەزاری لێ دەرکردن بۆ ئێران. ئەوە جگە لەوەی کە لە ماوەی سالانی نێوان (1968-1971)، نزیکەی سەت هەزار کوردی فەیلی دەرکرد بۆ ئێران، کە بە هەمووی لە نێوان سالانی (1968-1982)دا زۆرتر لە دوو سەد هەزار کەسیان دوورخستەوە بۆ ئێران – سەرچاوە: چیا، ئەمنی ستراتیژیی ئێراق و سێکوچکەی تەعریب تەبعیس و تەرحیل، ل124). عەقید نەسرولڵا ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری ئەمنی ناوچەی کیفاح، کە سەرکردایەتی شالاوەکانی گرتن و لەناوبردنی کوردی فەیلی کردووە، دواتریش بووە بە بەڕێوەبەری ئەمنی بەغدا.

ئەنفالکردنی بارزانییەکانی قوشتەپە، بەحرکە، حەریر، باتاس و دیانا لە رێکەوتی (31.7-3.8.1983)دا، کە حکومەتی بەعس و سەدام زۆرتر لە هەشت هەزار مرۆڤی بارزانی بێتاوانیان لەناوبرد.

لە رۆژی (8.3.1985)دا میلیشیا بەناو سوپا دڕندەو شۆڤینیستەکەی حکومەتی سەدام و حزبی بەعسی عارەبی، لە پەلامارێکی نامرۆڤانەیاندا بۆسەر گوندەکانی (ئازیانە، قەشقەو جلبەسەر)دا، بە مەبەستی تۆڵەسەندنەوە لە سەرکەوتنەوەکانی هێزی پێشمەرگەی کوردستان، هەر سێ گوندی ناوبراویان لەگەڵ خاک تەختکردو (43) هاوڵاتی بێتاوانی ئەو سێ گوندەشیان شەهیدکرد.

لە رۆژی یەکشەممە رێکەوتی (9.6.1985)دا، هێزێکی ئاسمانی ئێراقی کە لە هەشت فڕۆکە پێکهاتبوو، لە کاتژمێری (9:15) خولەکی بەیانی ئۆردوگای (زێوە)ی پەنابەرانی کوردی باشووری کوردستانی لەناو خاکی رۆژهەڵاتی کوردستان (کوردستانی ئێران)دا بە چەکی فسفۆرو ناپاڵم بۆردومانکردو، لە ئەنجامدا (313) هاوڵاتی بێتاوانی شەهیدو (373)ی دیکەشی بریندارکرد، کە زۆربەیان قاچ یان دەستیان بڕاوەتەوە یان دەموچاوو جەستەیان سووتاوە – سەرچاوە: (بەیاننامەی سەنتەری ئەنفال بەبۆنەی بۆردومانکردنی ئۆردوگای زێوە + خۆشەوی عەلی کانیەلنجی، وێنەی شەهیدانی ئۆردوگای زێوە، رۆژنامەی خەبات، ژمارە (3195)ی چوارشەممە، رێکەوتی (10.6.2009)، ل1+7).

لە ماوەی نێوان دوو مانگی سپتێمبەرو ئۆکتۆبەری ساڵی (1985)دا، میلیشیا درندەکەی بەناو سوپای ئێراق سێ سەد منداڵی کوردی ژێر تەمەنی هەژدە ساڵی خەڵکی سلێمانی گوللەبانکرد، کە شێرکۆ بێکەس هۆنراوەیەکی بۆ داناون.

حکومەتی بەعسی فاشی و رەگەزپەرستی ئێراقی لە رێکەوتی (14.1.1986)دا لەناو شاری کەرکوک و بە ئاشکرا (18) هاوواڵاتی کوردی شارەکەی گوللە بارانکرد، کە پێشتر هەموویان لە رێکەوتی (15.11.1985)دا لە رۆژی قەدەغەکردنی هاتوچۆ (منع التجوال)ەکەدا بێتاوان دەستگیر کرابوون – سەرچاوە: (کوردستانی نوێ، ژمارە (5378)، رۆژی هەینی، رێکەوتی (14.1.2011)، ل19).

لە مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (1986)دا، نزیکەی (150) هاووڵاتی دانیشتووی کوردی گوندی چیمەنی کەرکوک کوژران و تەواوی گوندەکەیان کاولکردن – سەرچاوە: (یوسف دزەیی، ئەنفال کارەسات، ئەنجام و رەهەندەکانی، ل60).

لە رێکەوتی (15.4.1987)دا، هێزی ئاسمانی سوپای ئێراق گوندەکانی سەرگەڵوو بەرگەڵویان کیمیاباران کردو ژمارەیەکی زۆر لە دانیشتوانی هەر دوو گوندی ناوبراویان شەهیدکرد.

لە ئەنجامی هێرش و پەلاماری درندانەی بەعس بۆ سەر گوندەکانی (بالیسان و شێخ وەسانان)ی دۆڵی بالیسان لە رێکەوتی (16.4.1987)دا، نزیکەی (315) هاووڵاتی شەهیکران و نزیکەی (500) کەسیش بریندار بوون. شەهیدەکان (شێخ وەسانان 183، بالیسان 45و ئەوانەی تریش هی گوندەکانی بەلاروکاوە (بالوکاوە)، بێراوە، توتمە (توتمێ)، خەتێ، دەراش، وەرێ و چەند گوندێکی کە)، بریندارەکانیش لە نەخۆشخانەکاندا کۆکرانەوە گوللە باران کران.

لە رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (13.5.1987)دا، لە راپەڕینێکی فراوانی کۆمەڵانی خەڵکی شاری هەڵەبجەدا لە دژی دامودەزگا سەرکوتکەرەکانی رژێمی فاشی و رەگەزپەرستی عارەبی سەدام–دا، هێزەکانی بەناو سوپا، ئەمن و ئیستخباراتی ئێراقی ژمارەیەکی زۆر لە هاووڵاتیانی شارەکەدا دەستگیرکردو، هەشتاو پێنج کەسیان بە فەرمانی عەلی حەسەن مەجیدو نزار خەزرەجی، فەرماندەی ئەوکاتی فەیلەقی یەکی بەناو سوپای ئێراق زیندەبەچاڵکرد. دوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)، تەرمی ئەو شەهیدانە لە چەند گۆڕێکی بە کۆمەڵدا لە (بامۆکی) لای هەڵەبجەو سەید سادق و شانەدەری دۆزرانەوە – سەرچاوە: (عەبدوڵڵا کەریم

مەحمود، رەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی یەکەم، ل228). دوای تێپەڕبوونی بیست و دوو ساڵ بەسەر ئەو تاوانە، ئێستاکە یەکەم دانیشتنی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی دۆسیەی گەڕەکی کانی ئاشقان لە ڕێکەوتی (4.11.2009)دا دەستپێکردو، ئەمانەی خوارەوە وەکو تۆمەتبارانی سەرەکی ناویان هاتووە: (عەلی حەسەن مەجید، فەریق ڕوکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی، فەرماندەی فەیلەقی یەکی ئەوکات، لیوا ڕوکن خالید محەمەد عەباس عەلی ئەلجبوری بەڕێوەبەری ئیستخباراتی کەرتی خۆرهەڵات (لە مانگی ئازاری ساڵی 2008دا لە زیندانی ئەمریکییەکان مرد)، مونزر عەزیز بەڕێوەبەری ئیستخباراتی سلێمانی، عەمید ڕوکن غانم ساڵح حەسەن فەرماندەی جەحفەلی سووکی بەگری نیشتمانیی پێنج و عەلی حەسەن عوەید ئەلمەلکاوی فەرماندەی فرقەی (43)ی سوپای ئێراق).

لە ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (28.6.1987)دا، چوار فڕۆکەی جەنگی ئێراقی لە کاتژمێری (16:30)دا شاری (سەردەشت)ی ڕۆژهەڵاتی کوردستان-یان ژەهربارانکردو، نزیکەی (8.000) هاوواڵاتی بێتاوانی کورد لەم شارەدا شەهیدو بریندارکران.

لە ڕێکەوتی (11.11.1987)دا هێزەکانی میلیشیای حکومەتی بەعس و سەدام، نزیکەی (150) هاوواڵاتییان لە گوندی (چیمەن)ی سەربە پارێزگای کەرکوک شەهیدکرد.

حکومەتی بەعس لە ڕێکەوتی (17.10.1987)دا نزیکەی (300) هاوواڵاتی بێتاوانی لە شارۆچکەی شەقڵاوە گرت، کە دواتر بەگوێرەی نووسراوی بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی هەولێر بۆ بەڕێوەبەرێتی ئەمنی شەقڵاوە کە لە ڕێکەوتی (15.11.1987)دا نێردراوە، ئەمنی هەولێر (22) هاوواڵاتی شاری شەقڵاوەی گوللە باران کردووە.

تەنیا بەهۆی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لە مانگی ئازاری ساڵی (1988)دا لە ناوچەی قەرەداغ، لە لایەن هێزی ئاسمانی ئێراق و تۆپ هاوێژی میلیشیای سەدام نزیکەی چوار سەد کەس شەهیدبوون. لەنێویاندا هێزەکانی میلیشیای سەدام و بەعس بە فڕۆکە لە ڕێکەوتی (23.3.1988)دا گوندی سێوسێنان-یان بۆردوومان کرد، ئەو بۆردوومانە (78) شەهیدو نزیکەی دوو سەد بریندارى لێ کەوتەوە.

ژمارەیەک بریندارى چەکی کیمیاوی لە پارێزگای سلێمانی کە ژمارەیان (400) کەس دەبوو لە لایەن دەزگاکانی ڕژێم لە نەخۆشخانەکان دەرهێنران و، لە ڕێکەوتی

(2.4.1988)دا لە سەربازگەی تانجەڕۆ هەموویان گوللەباران کران – سەرچاوە: (دکتۆر جاسم تۆفیق خۆشناو، مەسەلەی کورد و یاسای نێودەوڵەتان، ل243).

هێزی ئاسمانی ئێراق، لە رۆژی سێشەممە، رێکەوتی (3.5.1988)دا پەلاماری گوندەکانی گۆپتەپەو عەسکەریان داو، (200) هاووڵاتی شەهیدو (305)ی تریش بریندارببوون، کە دەزگا هۆقییەکانی رژێم ئەو بریندارانەش کە گەیەنرابوونە نەخۆشخانەو بنکەکانی تەندروستی شارو شارۆچکەکانی کوردستان، کۆکردەوەو هەموویان گوللەباران کردن و لەناویان بردن.

هەر لە یەکەم رۆژی دەستپێکردنی قۆناغی ئەنفالی پێنج، شەش و حەوتدا، هێزە دڕندەکەی ئاسمانی ئێراق، واتە لە رێکەوتی (15.5.1988)دا پەلاماری گوندی (وەرێ)ی دۆڵی باڵیسان–یان داو، بیست و دوو کەسی بێتاوانی ئەو گوندە لەو پەلاماڕە کیمیاوییەدا شەهیدبوون.

لەکاتی ئەنفالەکانی ساڵی (1988)دا، زۆرتر لە سێ هەزار منداڵ لە تۆبزاوە لەبەر نەخۆشی و لەبرسان مردن.

ئەنفال و کیمیابارانکردنی کوردستان لە نێوان (23.2.1988–6.9.1988)دا، کە ژمارەی قوربانییەکان بە گوێرەی قسەی سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای ئەوکاتی ئێراق (فەریق روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلئەنساری ئەلخەزرەجی، کە خۆی نەخشەی بۆ داڕشتووەو سەرپەرشتی شالاوی ئەنفالەکانی کردووەو بۆ دەسەڵاتدارانی دانمارکی باسیکردووە) زۆرتر لە (250) هەزار مرۆڤی کورد دەبوو نەک (182) هەزار، کە زۆربەی هەرە زۆرییان منداڵ، ژن و پیرو پەککەوتە بوون.

لە بەرەبەیانی رۆژی (29.8.1988)دا دوازدە فڕۆکەی سەربە هێزی ئاسمانی ئێراق، کەوتنە بۆردومانکردنی گەلی بازێو (2980) هاووڵاتی بێتاوانی ئەو دەڤەرەیان شەهیدکرد – سەرچاوە: (دکتۆر مارف عومەر گوڵ، جینۆسایدی گەلی کورد لەبەر ڕۆشنایی یاسای تازەی نێودەوڵەتاندا، ل45).

لە رێکەوتی (21.12.1988)دا حکومەتی بەعسی ئێراق (1800) کەسی لەو کوردانەی کە سودیان لە لێبووردنەکەی ڕۆژی (30.11.1988)ی دوا بەدوای لێبووردنەکانی ژمارە (736–737)ی رێکەوتی (6.9.1988)ی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕشی بەعس وەرگرتبوو، گوللەبارانکرد – سەرچاوە: (طالب الصحفي، الأستقرار المفقود في عهد صدام، دار الوفاء، الطبعة الاولى 1995).

لەم رۆژانەدا (کۆتایی مانگی دووی ساڵی 2010) یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان وەکو هەڵمەتی هەڵبژاردن وتارێکی کۆنی مام جەلال سکرتێری گشتی (ی. ن. ک) کە ساڵی (1992)ی لەسەر نووسراوە، بەسەدان جار لە هەر دوو کەناڵی ئاسمانی کوردستانو گەلی کوردستان دووبارە کردەوە، مام جەلال باسی ئەوە دەکات کە رژێمی بەعس (288) کوردی ئەو شارەی بە یەکجار لە سێدارە داوە.

بەگوێرەی رۆژنامەی کوردستانی نوێ، ژمارە (411)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (13.6.1993)، بەعسی و سەدامییە مرۆڤ کوژو کورد کوژەکان تەرمی (20) هاوواڵاتی بێتاوانی کوردی شاری کەرکوک-یان دایتەوە دەست کەسوکاریان.

دەستپێکردنی شاڵاو و پەلاماری درندانەی شۆڤینیستانی عارەب هەر لە سەرەتای روخانی رژێمی دیکتاتۆری (سەدام)ەوە هەتاوەکو ئێستاشی لەگەڵ دابێ لە دژی تەواوی کورد، کوردی ئێزیدی، کوردی شەبەک، کوردی کاکەیی، کلدوئاشووری (کریستانەکان)ی پارێزگای موسڵ و سابیئییەکان بەردەوامە. لە سەرانسەری ئێراق رەگەزپەرستانی عارەب دەستیانکرد بە کوشتنی کورد و تیرەکانی تری کوردی و نەتەوەکانی تری چوارچێوەی باشووری کوردستان و ئێراق. هەروەکو هێرشو پەلاماری عارەبی شۆڤینیست بۆ سەر کریستانەکانی پارێزگای موسڵ و، هانا هێنانیان بۆ شارەکانی تری کوردستان و باوەشکردنەوەی کورد بۆیان و پاراستنیان لە مەترسی رەگەزپەرستە عارەبە ئیسلامی و بەعسییەکان، دیسان دەیسەلمێنی کە رەفتاری کوردەکان لەگەڵ ئەو نەتەوانەی کە لە کوردستاندا دەژین، زۆر باشترەو هەرگیز بەراورد ناکرێت لەگەڵ رەفتاری عارەبەکان لەگەڵ ئەو نەتەوانەی کە لە چوارچێوەی ئێراقدا لەگەڵ ئەواندا دەژین. ئەوانە لە هەر شوێنێک بۆیان گونجابێت بە بیانۆی نابەجێ و ناڕەوا بەتایبەت لە پارێزگاکانی (موسڵ، کەرکوک و دیالا)ی باشووری کوردستان کە دەمێکە لە لایەن رەگەزپەرستانی عارەبەوە هەوڵی گۆڕینی سیمای نەتەوایەتی راستەقینەی خۆیان کە سیمای کوردایەتییە دراوە، هەروەها لەسەر رێگای سەرەکی کەرکوک – بەغداو لەو دیوی کێوەسوور (چیای حەمرین)ەوە کوردیان کوشتووە. تۆندوتیژی، درندەیی، کاری نامرۆڤانەو ئەو هەموو کوشتارو هەوڵی لەناوبردن و سڕینەوەی نەتەوەی کورد و خاکی کوردستان لە لایەن رەگەزپەرستانی عارەب لە ئێراقدا، شیمانەی بەیەکەوە ژیانی کورد و عارەبی لە چوارچێوەی یەک دەوڵەتدا نەهێشتۆتەوە، بۆیە لە پێناوی نەهشتنی ئەو مەترسیانە

لەسەر کورد و کوردستان و مسۆگەرکردنی ژیانێکی بێ کێشەو پڕ لە ئاسوودەیی بۆ نەتەوەی کورد و، لەسەر رۆشنایی دەستووری رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان کە سەبارەت بە مافی چارەنووسی نەتەوە ژێردەست و هەڕەشە لە سەرەکان دەڵێت: (ئەگەر دەوڵەت هەر گەلێک بخاتە دۆخێکی واوە کە بوونی بکەوێتە مەترسییەوە. وەکو ئەنجامدانی جینۆساید یا ئەپارتید، یا هەلومەرجێکی وا خراپ پەیدا بێت هەڕەشە لە ئاشتی و ئاسایشی نێونەتەوەیی بکات، ئەوکاتە کۆمەڵگەی جیهانی بە گوێرەی بڕیاری ئەنجومەنی ئاسایشی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بۆی هەیە پشتگیری ئەو گەلە بکات بۆ دیاریکردنی چارەنووسی – سەرچاوە: دکتۆر مارف عومەر گوڵ، کێشەی کەسایەتی یاسایی نێونەتەوەیی گەلی کورد، ل31)، هەروەها لەسەر رۆشنایی ئەو بەیانە ئێراقییەی کە لە رێکەوتی (30.3.1932)دا دەرچووەو دەڵێت: (یەکێتیی خاکی ئێراق پەیوەستە بە جێبەجێکردنی مەرجەکان و رەچاوکردنە تایبەتییەکان سەبارەت بە ویلایەتی موسڵ و، سەروەری ئەو وڵاتە (ئێراق) بەندە بە پاراستنی کەمە نەتەوەکان – سەرچاوە: المحامي الشيخ سالار الحفيد، جنوب كوردستان في موازين السياسة الدولية، ص35–36)، پێویستە کورد و سەرکردایەتی کوردستان داوای هەڵوەشاندنەوەی بڕیاری کۆمەڵەی نەتەوەکان (16.12.1925)ی لەمەڕ لکاندنی زۆرەملێیانەی باشووری کوردستان (ویلایەتی موسڵ) بە ئێراقەوەو، داوای جیابونەوەی باشووری کوردستان (ویلایەتی موسڵ) لە ئێراق بکەن لە پێناوی دامەزراندنی دەوڵەتێکی کوردی سەربەخۆ لەو بەشەی کوردستاندا، چونکە حکومەتەکانی عارەبی ئێراق نەک تەنیا مەرجەکان و رەچاوکردنە تایبەتییەکانیان سەبارەت بە باشووری کوردستان (ویلایەتی موسڵ) جێبەجێ نەکردووەو، مافی کەمە نەتەوەکانیان لە چوارچێوەی ئێراقدا نەپاراستووە، بەڵکو بە درێژایی تەمەنی دەوڵەتی ئێراق لە رێکەوتی (25.10.1920)دا تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا بە بەردەوامی هەوڵی تواندنەوەو لەناوبردنی نەتەوەی کورد و کەمە نەتەوەکانی تریان داوە. هەروەها بە گوێرەی بڕیاری دادگای تاوانەکانی باڵای ئێراق، کە لە رێکەوتی (24.6.2007)دا تاوانی ئەنفالو لە رێکەوتی (28.2.2010)دا تاوانی کیمیابارانی هەڵەبجەی بە جینۆساید ناسی، کورد بۆی هەیە داوای پاراستن و دامەزراندنی دەوڵەتی سەربەخۆ بۆ خۆی بکات لە کۆمەڵەی نەتەوە یەکگرتووەکان. لە دوای رووخانی رژێمیش تاوەکو

ئێستاش هەندێک لە سیاسەتی شۆڤینیستانەی عارەبی لە دژی نەتەوەی کورد و کەمە نەتەوەکانی تردا جێبەجێ دەکرێت بۆ نموونە کارە تیرۆریستییەکەی مەڵبەندی سێی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و لقی دووی پارتی دیموکراتی کوردستان لە رۆژی شەممەی رێکەوتی (1.2.2004)دا لە هەولێر، کە بووە هۆی شەهیدبوونی (161) کەس و بریندارببوونی ژمارەیەکی زۆرتر. هەروەها کارە خۆکوژیەکەی (14.8.2007)ی دەڤەری ئێزیدییەکان کە لە رێگای چوار کامیۆنەوە لە گرد عوزێرو سیپا شێخ خدری سەربە قەزای شەنگال ئەنجامدرانو بووە هۆی شەهیدبوونی (344) هاوواڵاتی کورد و بێسەرو شوێنبوونی (77) هاوواڵاتی کورد و بریندارببوونی (396) کوردی تر.

بەشی چوارەم

شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالەکان (هەشت قۆناغەکانی ئەنفال 23.2.1988-6.9.1988):

شالاوی ئەنفالی یەکەم و هێزە بەشداربووەکان:

ئەنفال هەشت قۆناغەو لە ماوەی نێوان (6.9.1988–23.2.1988)دا درێژەی کێشا. کەواتە ئەنفال لە ماوەی (198) رۆژدا ئەنجام دراوە، کە ماوەی (187) رۆژ تەرخانکراوە بۆ حەوت قۆناغی ئەنفال کە لە ناوچەکانی ژێردەسەلاتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان جێبەجێکرا، کەچی (13) رۆژ تەرخانکراوە بۆ جێبەجێکردنی قۆناغی ئەنفالی هەشتەم (کۆتایی ئەنفالەکان). بڕیاری جێبەجێکردنی قۆناغەکانی ئەنفال بە فەرمانی سەدام حوسێن مەجید تکریتی سەرۆک کۆمارو بڕیاری هەریەک لە ئەنجومەنی بەناو سەرکردایەتی شۆڕش و فەرماندەیی گشتی هێزە چەکدارەکانی ئێراق (القیادة العامة للقوات المسلحة العراقیة) بوو، کە سەدام خۆی هەم سەرۆکی ئەنجومەنی بەناو سەرکردایەتی شۆڕش و هەم فەرماندەی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکانی ئێراق بووە. جیاوازی لە جێبەجێکردنی ماوەی نێوان حەوت ئەنفالی یەکەم و ئەنفالی هەشت زۆرن، بەڵام گرنگترینیان ئەوەیە کە هێزێکی یەکجار گەورەو پڕ چەکی رژێم کە زۆرتر لە دوو سەد (200) هەزار سەرباز دەبوون لەگەڵ ژمارەیەکی زۆری فەوجی جاشەکان کە (171) فەوج بوون، لەگەڵ زۆرتر لە (100) یەکەی سەربازی، کەتیبەی تانک، کەتیبەی تۆپهاوێژی، یەکەی مغاویرو هێزی تایبەت بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە بۆ سەر ناوچەکانی ژێردەستی پارتی دیموکراتی کوردستان. یەکەم هێرشی ئەنفال بە شالاوی ئەنفالی یەکەم ناسرا، کە لە نیوەشەوی (23.2.1988)دا دەستیپێکردو لە رۆژی (19.3.1988)دا بەدەرکردنی بەیانی ژمارە (3087)ی سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان کۆتایی پێهات. شالاوی ئەنفالی یەکەم بۆ سەر دۆڵی جافایەتی و بارەگاکانی سەرکردایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو لە گوندەکانی سەرگەڵوو بەرگەڵوو، لە چوارتا تا ماوەت و لەوێشەوە بۆ سلێمانی و ئینجا بەرەو سورداش، دوکان و بنگرد (کە هەمووی نزیکەی 150 گوندی) گرتەوەو دانیشتوانەکانی ئەنفالکران، بەشێک لە گوندەکان کە

ئەمانەی خوارەوە بوون و لەسەر نەخشە سڕانەوە: (ئاوەژێ، باڵخ، بەرگەڵوو، بێقۆچ، تەلان، جاسەنە، خەمزە، چاڵاوە، چنارنە، چەرەچەتان، چۆخماخ، پیرکە، پیسکەنی، دۆڵەبی، زەرزی، زەنوون، زێوێ، سابوراوە، سەرمۆرد، سەفرە، سوسێ، سورقاوشان، سنگر، سێدەر، سێکانیان، شارستێن، شاناخسێ، شەدەڵە، فەیاڵ، قامیش، قەرەچەتان، قەرەسەد، قەڵاچوغە، قەڵەم پاشا، قەرە هەنگوێ (گەرەنگوێ)، قەمچوغە، قزلەر، قۆمەرغان، قەیوان، کانی توو، کەرکەر، گاپیلۆن، گەپە، گەڕەدێ، گەورەدێ، گەڵاڵە، گوێزیلە، گۆمەزەڵ، مێرگەپان، مێولاکە، هەڵەدن، هەنارانی خواروو، هەنارانی سەروو، هەنجیرە، ولاخلوو، یاخسەمەر). ئەنفالی یەکەم بە سەرکردایەتی لیوا روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد محەمەد ئەلتائی فەرماندەی جێگرەوە (قائد ردیف)ی فەیلەقی یەک (کە لە دانیشتنی ژمارە (33)ی دادگاییکردنی تاوانبارانی شاڵاوی ئەنفالەکان لە ڕێکەوتی (21.12.2006)دا گووتی: فەرمانی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوییان پێنەدام لە شاڵاوی ئەنفالەکاندا، بەڵام ئەگەر ئەو فەرمانەیان پێبدابام ئەوکاتە بەدڵنیایی چەکی کیمیاویم بەکاردەهێنا)، لیوا روکن نوعمە فارس حوسێن ئەلمحیاوی فەرماندەی فەیلەقی پێنجی ئەوکات و بە سەرپەرشتی ڕاستەوخۆی فەریق یەکەمی روکن عەدنان خەیرۆڵڵا تولفاح وەزیری بەرگری، عەلی حەسەن مەجید تکریتی بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس (کە لە دانیشتنی ژمارە (37)ی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال لە ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (21.12.2006)دا گووتی: پەشیمان نیم لەو کارانەی کە لەکاتی شاڵاوی ئەنفالەکاندا ئەنجامم داون، ئێستاش هەمان بارودۆخ دووبارە ببنەوە، هەمان ئەو کارانەی لە ئەنفالەکاندا کردوومە دیسان ئەنجامیان دەدەمەوە)، فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی سەرۆک ئەرکانی سوپا، فەریق روکن حوسێن ڕەشید محەمەد عەرەب تکریتی یارمەتیدەری سەرۆکی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی دوری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، عەقید روکن فەرحان موتلەگ سالح خەڵەف جبوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) و بە بەشداری (25) تیپی (فرقە)ی سەربازی و هێزەکانی گاردی کۆماری بوو. ئەو هێزانەی کە بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووەو بۆ ئێمە ناسراون بریتین لە: (هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا، بە فەرماندەیی عەمید عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی

و رەفیق عەقید ناسر فاخر عەلوان، رازگری نهێنی فەرماندەیی هۆبەی بەدر ئەلکوبرای سەربازی). عەمید عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی، فەرماندەی هێزەکانی بەدر ئەلکوبرا تەنیا لە ئەنفالی یەک شەش مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووەو، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەی سورداش و هەریەک لە گوندەکانی: (سەرگەڵوو، بەرگەڵوو، شەدەڵە، هەڵەدن)ی کردووە - سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (960)ی رۆژی پێنجشەممە، ریکەوتی (24.3.1988)، زکریات محەمەد حەسەن، نێردراوی هاوکاری: یەکەمین کەس بوون گەیشتنە بنکەکانی خاین جەلال تاڵەبانی لە سەرگەڵوو، ل6-7). عەمید عەلی حسێن مزعەل لە دریژەی قسەکانیدا بۆ هاوکاری دەڵێت: (هاریکاری کردن لەنێوان ئێمەو لەنێوان فەوجەکانی بەرگری نیشتمانی زۆر دیارو ریک و پێک بوو، تێیدا فەوجەکان لە رۆڵەکانی گەلی کوردی خۆشەویستمان قوربانییەکی مەزنیان بەخشی و ئەو فەوجانەی لەم جەنگەدا بەشداربیان کرد ئەمانە بوون: فەوجی (2، 5، 20، 23، 36، 37، 51، 81، 96، 109) کە دە فەوج بوون). سەرۆک جاشی فەوجەکانی ئاماژە پێکراو لە سەرەوەدا کە بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە، بریتین لە: (سەرۆک جاشی فەوجی (2)ی جاشە سووکەکان، سابیر ئەحمەد رەقیب محەمەد سوورچی. سەرۆک جاشی فەوجی (5)ی جاشە سووکەکان، ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی. سەرۆک جاشی فەوجی (20)ی جاشە سووکەکان، ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری. سەرۆک جاشی فەوجی (23)ی جاشە سووکەکان، عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری. سەرۆک جاشی فەوجی (36)ی جاشە سووکەکان، سادق زێڕۆ ئەمین هەرکی. سەرۆک جاشی فەوجی (37)ی جاشە سووکەکان، تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی. سەرۆک جاشی فەوجی (51)ی جاشە سووکەکان، ئیبراهیم مەولود گەردی و مامەند حەمەد مەولود گەردی. سەرۆک جاشی فەوجی (81)ی جاشە سووکەکان، محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی. سەرۆک جاشی فەوجی (96)ی جاشە سووکەکان، خالید مەحمود ئەحمەد شەیف غەوارە (خالیدی خولە سوور). سەرۆک جاشی فەوجی (109)ی جاشە سووکەکان، شێخ خەلیل عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی). هێزەکانی خالید بن وەلید (تیپی 2)ی پیادەی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن عەبدولمەجید عەباس وەهیب بووە. هێزەکانی قەعقاع ناسراو بە (تیپی چوار)ی ناسراو بە (قوات القعقاع)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە

فەرماندەکەی عەمیدی روکن عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی بووە. تیپی (8)ی پیادەی ناسراو بە (هێزەکانی موسەنا)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکە عەمیدی روکن ناتق شاکر مەحمود رامز بووە. تیپی (24)ی پیادەی ناسراو بە (هێزەکانی موعتەسەم)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەکەی لیوا روکن عەبد عۆن نوعمە نسور بووە. لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی یەک، بە فەرماندەیی عەمید عەلی و فەرماندەی فەوجی یەکی لیوای کۆماندۆی یەک، بە فەرماندەیی رائید شەهید عەلی. لیوای کۆماندۆی دوو سەربە فەیلەقی چوار. لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی شەش. تیپی (33)ی پیادەی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن ڕەمزی مەحمود عەبدوڵڵا فەتحی ئەلقەیسی بووە، هەروەها رائید محەمەد ڕەشید سوڵتان، فەرماندەی یەکەیەکی سەر بەو تیپە بوو بەشداری ئەو ئەنفالەو ئەنفالەکانی تری کردووە لەگەڵ تیپەکەیاندا. عەمیدی روکن ڕەمزی مەحمود عەبدوڵڵا فەتحی ئەلقەیسی بەهۆی بەشداری کارای لە شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالی یەکەم و سێیەمدا، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە – سەرچاوە: (العراق)، ژمارە (3905)، دووشەممە، (21.11.1988)، ل3). تیپی (38)ی پیادەی ناسراو بە (هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەی تیپەکە عەمیدی روکن عەبدولئەمیر عەلوان حوسێن بووە. بیست لیوای (مدفعية الميدان) کە ژمارەیان بیست هەزار سەربازی پڕ چەک دەبوو، بەخۆیان و (720) تۆپی دوورهاوێژو ئەو هێزە سەربە سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان بوو کە بەشداری هەموو ئەنفالەکانیان کرد، بیست لیوای کۆماندۆی فەیلەقەکانی (2، 3، 4، 5، 6، 7)، هەر سێ فەوجەکانی کۆماندۆی سەربە لیوای کۆماندۆی (72). لیواکانی کۆماندۆی هەریەک لە فەیلەقەکانی (1، 2، 3، 4، 5، 6). لیواکانی پیادەی (19، 26، 31، 32، 36، 72، 75، 116، 438، 445، 448)، عەقید فەوزی جەواد هادی فەرماندەی لیوای (19) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (42)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەمی روکن حوسێن عەلی حەمید فەرماندەی لیوای (36) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (137)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەمیدی هێزەکانی تایبەت (ق.خ)

عەلی حوسێن مزعەل ئەلمحەمەداوی فەرماندەی لیوای پیادەی (72) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (62)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی پیادە محەمەد یەعقوب یوسف فەرماندەی لیوای (438) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (44)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی پیادە قەیس ئیبراهیم مەدحەت، فەرماندەی لیوای (445) بووەو، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (43)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. هێزی تایبەتی لیواکانی (65 و 66) کە هێزێکی تایبەتی سەربە سەرکردایەتی هێزە چەکدارەکان بوون و ژمارەیان نزیکەی (5) هەزار سەرباز دەبوو، لە ساڵی (1990)دا عەمیدی روکنی هێزی تایبەت عەبدولموحسن سلێمان کازم فەرماندەی لیوای (65)بووە، بەڵام ئەوە بۆمن روون نەبۆتەوە کە ئایا لەکاتی ئەنفالەکانیشدا هەر ئەو بووە یان ئەفسەرێکی ترا! هەروەها فەرماندەی لیوای (66)ی هێزی تایبەت عەمید روکن جەعفەر سادق بووە. هەروەها (30) فەوجی لە دایکبووانی ساڵی (1945). سێ لیوای پاسەوانی کۆماری (الحرس الجمهوري) بەتەواوی چەک و تفاقی پێشکەوتووی شەڕیانەوە بەشداری ئەو قۆناغەی ئەنفالیان کردووە. بەگوێرەی رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (962)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (31.3.1988)، وتارێکی (زکریات محەمەد حەسەن) کە لە لاپەڕە چواردا لەژێرناوی (هاوکاری لە شاری سلێمانی میوانی یەکێکە لەو پێکهاتوانەی کە بەرەو نەمری دەچن)دا بڵاوکراوەتەوە، باسی بەشداریکردنی هەریەک لە (عەمید روکن بەشیر عەلی محەمەد، فەرماندەی پێکهاتەیەکی سوپا بەناوی (قوات الربيع – هێزەکانی ئەلڕەبیع)، رائید عەبدولجەلیل قاسم محەمەد، ئەفسەری ئاراستەی رامیاری (ضابط التوجيه السياسي) و فەرماندەی رەتڵی یەکەمی (هێزەکانی ئەلڕەبیع)و رائید عەبدولئیلا عەبدولڕەزاق محەمەد ئەلجومەیلی)ی کردووە لە ئەنفالی یەک، کە ئەنفالی دانیشتوانی گوندەکانی سەرگەڵوو بەرگەڵوویان کردووە. شانبەشانی (هێزەکانی ئەلڕەبیع) هەریەک لە فەوجی (72)ی فوئاد کەریم کابایز هەمەوەندی، فەوجی (78)ی رەشید ئەحمەد ئەمین عەزیز شێروانی و فەوجی (101)ی راوێژکار رەفیق سەید وەلەد ئاغا

کاکەیی، بەشداری ئەنفالی یەکیان کردووە لە دۆڵی جافایەتی. کەرتەکانی سەربازی (ئەزمر، سوسێ، دوکان و بنگرد)و تەواوی کەرتەکانی سەربازی سەربە هەردوو فەیلەقی (یەک و پێنج). فەرماندەی کەرتی سوسێ عەمید خالید و فەرماندەی کەرتی سەربازی دوکان عەمید تەڵعەت سلێمان وەلی بووە، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (65)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. ڕێکخستنەکانی حزبی بەعسی سەربە لقی ڕەشیدی سەربازی. هەروەها دەستەی کیمیاوی (لەڕێگەی بەکارهێنانی تۆپی قورسی (130) ملم، (154) ملم، کاتیۆشای (132) ملم، هەلیکۆپتەرو فڕۆکەی پیلاتۆز)، فڕۆکەوانی سوپا، هێزی ئاسمانی، یەکەکانی کوشتار (وحدات قتالیة)ی سەربە فەیلەقی پێنج، تواناکانی ئەندازیاری بۆ کاولکردنی گوندەکان، کردنەوەی ڕێگاو ڕێچکەی چیایی، یەکەکانی ئیستخبارات و تەواوی یەکەکانی تانک، زرێپۆش، کاتیوشاو تۆپخانەی سەر بەو فەوج، لیوا، فرقەو فەیلەقانەی کە بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە، ڕۆڵی سەرەکییان بینی لە کیمیاباران کردنی دێهات و ناوچەکانی ئەنفالی یەکەم). شانبەشانی ئەو هێزە سەربازییانەی سەرەوە جاشی کوردیش بە مەفرەزە تایبەتییەکانی (29 + 68 (فەرماندەی مەفرەزەی ناوبراو محەمەد ئەمین عوسمان فەقێ بووە) + 87 + 119)ی سەربە ئیستخبارات و، مەفرەزەی تایبەتی (حەیدەر شەریف)ی فەرماندەی یەکێک لە مەفرەزەی تایبەتییەکان بەشداری ئەنفالی یەکیان کردووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئێراق، ژمارە (3709)ی، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (31.3.1988). سەباح عەلی فەقێ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی دووی کردووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل6). عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی) فەرماندەی مەفرەزەی ژمارە (85)ی سەربە ئیستخباراتی شیمالی، بەشداری ئەنفالی شاڵاوی ئەنفالی ماوەت و چوارتای کردووە، کە دەکاتە شاڵاوی ئەنفالی یەکەم – سەرچاوە: (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، چاپی دووەم، ل243). هەروەها بەگوێرەی قسەکانی لیوا ڕوکن سوڵتان هاشم ئەحمەدی فەرماندەی فەیلەقی یەک، کە خۆی سەرپەرشتی ئەنفالی یەکەمی کردووە، نزیکەی (70) فەوجی جاشە سووکەکان بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە، بەڵام شۆڕش حاجی لە پەرتووکی (ئەنفال کوردو دەوڵەتی

ئێراق)دا تەنیا ئاماژەی بەناوی (47) سەرۆک جاش و فەوجی جاشان کردووە. بەڵام بەگوێرەی (ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی ڕۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) و (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6789)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (26.4.1988)دا، هەریەک لەم فەوجانەی خوارەوە کە ژمارەیان (77) فەوجە بەشداری ئەنفالەکانی یەک و دوویان کردووە: (لەتیف ئەحمەد محەمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (1). سابیر ئەحمەد ڕەقیب محەمەد سوورچی (سابیر سوورچی)، سەرۆک جاشی فەوجی (2). نەوزاد ئەنوەر ڕەشید بەگی بێتواتە، سەرۆک جاشی فەوجی (4). ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (5). حوسێن خدر حەمەد سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (6). محەمەد ڕەشید مەحمود جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (13). ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (20). ئیسماعیل مەحمود ڕەسوڵ ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (21). هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، سەرۆک جاشی فەوجی (22). عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (23). سەعید یوسف (یونس) ئەسعەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی (25). نەقیب مەحمود حەمە ڕەسوڵ ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (26). سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی (34). عەمید فەتاح کەریم فەتاح جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (35). سادق زێڕۆ ئەمین هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (36). تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (37). مەدحەت تۆفیق مەنسور داودی، سەرۆک جاشی فەوجی (47). مامەند محەمەد مەولود گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (51). چیاد دێوالی دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (58). سوعاد فەیزوڵڵا محەمەد تاڵەبانی، سەرۆک جاشی فەوجی (60). شێخ مەجید شێخ بایز حەسەن محەمەد بەرزنجی قەڵاسێوکەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (61). کەریم عەبدوڵڵا محەمەد (جمور)، سەرۆک جاشی فەوجی (62). (تاریق) قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی، سەرۆک جاشی فەوجی (63). شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (64). عەباس حاجی ئاغا ڕەسوڵ ترکەڕەشی، سەرۆک جاشی فەوجی (66). مەحمود حەمەئەمین حەمە سالّح (سالّح حەمە) گوڵێ، سەرۆک جاشی فەوجی (69). فوئاد کەریم محەمەد کابایز هەمەوەندی، سەرۆک جاشی فەوجی (72). محەمەد حەسەن عەلی (عەلی حەسەن)

میرزا جاف شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (74). کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگ جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (75). رەشید حەمەدئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (78). قادر سواره حەمە بڵباس، سەرۆک جاشی فەوجی (80). محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، سەرۆک جاشی فەوجی (81). هەڵگورد شێخ عەبدولکەریم کەسنەزانی، سەرۆک جاشی فەوجی (83). فارس تاهیر مستەفا ئاغا غەفوری کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (85). عوسمان عومەر مام یەحیا کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (86). عەباس بایز بالۆ ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (91). کەمال محەمەد مام رەشید چوارتایی، سەرۆک جاشی فەوجی (94). خالد مەحمود ئەحمەد شەریف غەواره (خالیدی خوله سوور)، سەرۆک جاشی فەوجی (96). جەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (97). سەلیم مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی (رەسوڵ مەمەند میراودەلی)، سەرۆک جاشی فەوجی (98). تاهیر عەلی عەبدولڕەحمان جەباری، سەرۆک جاشی فەوجی (99). شێخ ئیبراهیم شێخ نەسرەددین عەزیز بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (102). عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (104). سەباح سەعید کەریم فەتاح کاکەیی تۆبزاوەیی (سەباح سەعید کەریم هەواری)، سەرۆک جاشی فەوجی (106). محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوه شکاک، سەرۆک جاشی فەوجی (107). شێخ خەلیل عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی، سەرۆک جاشی فەوجی (109). تۆفیق سلێمان یاسین بەرواری شکیرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (113). عومەر بابەکر سەلیم ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (114). حەسەن مەحمود محەمەد ئەمین بەگ هەورامی، سەرۆک جاشی فەوجی (115). مەحمود ئەحمەد شەریف غەواره، سەرۆک جاشی فەوجی (122). شەریف مەحمود مەعروف کۆرەداوێ، سەرۆک جاشی فەوجی (126). شێخ ئەنوەر محەمەد رەزا جاف (لەک). سەرۆک جاشی فەوجی (131). فەخری ئیسماعیل عەبدولقادر ئاغا رەژیگەری، سەرۆک جاشی فەوجی (133). ئیبراهیم کانەبی بالۆ ئاغای پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (147). محەمەد عەلی رەسوڵ (محەمەد بچکۆڵ)، سەرۆک جاشی فەوجی (148). نەقیب عەبدوڵڵا حەسەن سالّح بابان رەنگینەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (151). عەلی عەبدولڕەحمان (ئەوڕەحمان) حەسەن گرگاشەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (168). خدر فەتاح حوسێن قامیشەیی، سەرۆک جاشی فەوجی

(170). عومەر ئەحمەد عەلی جاف (عومەرە بچکۆل)، سەرۆک جاشی فەوجی (171). تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، سەرۆک جاشی فەوجی (172). خدر رەشید بەحری پێنجوینی، سەرۆک جاشی فەوجی (173). شێخ نەجمەددین شێخ سالّح محەمەد بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (174). محەمەد عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (176). محەمەد سەعید ئەحمەد محەمەد جاف هاڕونی، سەرۆک جاشی فەوجی (197). عەلی شێخ ئەمین فەرەج بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (201). شێخ تەیب شێخ محەمەد شێخ عوسمان بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (203). رەزا تەها محێدین بەرزنجی (سەید مانگا)، سەرۆک جاشی فەوجی (211). عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ)، سەرۆک جاشی فەوجی (212). بایز عەزیز رەشید ئاغا باواجانی، سەرۆک جاشی فەوجی (213). قاسم کەریم ئەحمەد مەحمود شینکی، سەرۆک جاشی فەوجی (237). سوارە فەتاح فەرەج جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (239). محێدین شێخ عەزیز محەمەد بابا عەلی بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (242). سەدیق عەلی محەمەد ئەمین هاڕونی، سەرۆک جاشی فەوجی (245). سەعید محەمەد غەریب جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (251). حەمید نوری خورشید هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟؟؟).رەفعەت محەمەد عەلی گلی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟؟؟). محەمەد کەریم زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟؟؟).

محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوە شکاک، سەرۆک جاشی فەوجی (107)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالی کردووەو سەبارەت بە ئەنفالی یەک بەمشێوەیە دێتە گووتن: (شەرەفێکی مەزنە بۆ ئێمە کە بەشداری ئەو داستانە قارەمانێتیە دەگمەنەمان کردووە – سەرچاوە: رۆژنامەی ئەلعێراق، ژمارە (3709)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی 31.3.1988). تالّیب ئیبراهیم بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟)، بەشداری شالّاوی ئەنفالی یەکی کردووە – سەرچاوە: رۆژنامەی سەورە، ژمارە (6515)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی (27.3.1988). بەگوێرەی پەرتووکی (تونی مەرگ، زیاد عەبدولڕەحمان، ل243+245)، دوو راوێژکار بە ناوەکانی حوسێن محەمەد عوسمان پشدەری (حوسێن حەمە سور ئاغا)، سەرۆک جاشی فەوجی (175) و بەکر کەریم غەفوری) بەشداری ئەنفالی یەکیان کردووە. عزەدین محەمەد ئەمین یاسین عچاچ رەشگەری، سەرۆک جاشی فەوجی (16)

بەشداری لە شالاوی ئەنفالی (1)دا کردووە - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (967)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی 18.4.1988، ل4). هەروەها بەگوێرەی (رۆژنامەی العراق، ژمارە (3795)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (11.7.1988)، فەوجی (56)ی سەربە ڕەفعەت کێخوا عەبدوڵڵا عومەر شێروانی لە ئەنفالەکانی یەک و دووەدا بەشدار بووە، کە جێگری سەرۆک جاشی فەوج مەدحەت عەبدوڵڵا شێروانی برای ڕەفعەت شێروانی بۆ رۆژنامەی ناوبراو دەڵێت: (بەشداریمان لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووەدا کردووەو لەو داستانی پاڵەوانێتیەدا ئەوپەڕی ئازایەتیمان نواندووە). تەحسین محەمەد ڕەشید زەنگەنە سەرۆک جاشی فەوجی (179)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالی یەکی کردووە - سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری کە کۆپییەکەی لامە، بەڵام بەداخەوە ژمارەکەی دیار نییە). سەرۆک جاشی فەوجی (353)ی جاشە سووکەکان قادر محەمەد ڕەشید عەبدولقادر، بەگوێرەی لێدوانی خۆی باسی ئەوەی کردووە کە فەوجەکەیان بەشداری جەنگەکانی هەڵەبجە، قەرەداغ، ئەنفالەکانی یەکەم، دووەم و سێیەمیان کردووە - سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، کە ژمارەو رۆژەکەی لەسەر نییە، بەڵام دەقی چاوپێکەوتنەکەی ناوبراوم لایە کە بۆ هاوکاری لێدوانی داوە.

هێرش و پەلامارە دڕندەکانی میلیشیای بەعس لە ئەنفالی یەکدا بۆ دۆڵی جافەتی و بارەگاکانی سەرکردایەتیی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەمشێوەیە ئەنجام دراون:

قۆڵی یەکەم: هێزێک لە گاپیلۆن بۆسەر زنجیرە شاخەکانی هێلانە بەراز و شاخەسوور، دواتریش بەرەو گوندەکانی گەڕەدێ و گەورەدێ. هێزی دووەم لە گاپیلۆن بەرەو گوندەکانی: باڵخ، وڵاغلوو و شاخی گۆجارِ؛ هێزی سێیەمیش لە گاپیلۆنەوە بەرەو شاخی خەجەلەرزۆک.

قۆڵی دووەم: لە دۆڵە ڕووتەوە بەرەو قزلەر، کە لێرەدا هێزەکە بۆتە دوو بەش بەشی یەکەمیان بەرەو شاخی یاخیان و لوتکەی چایەر بەرامبەر بە گوندی زێوێ و بەشی دووەمیان بەرەو کەڵکی قزلەر.

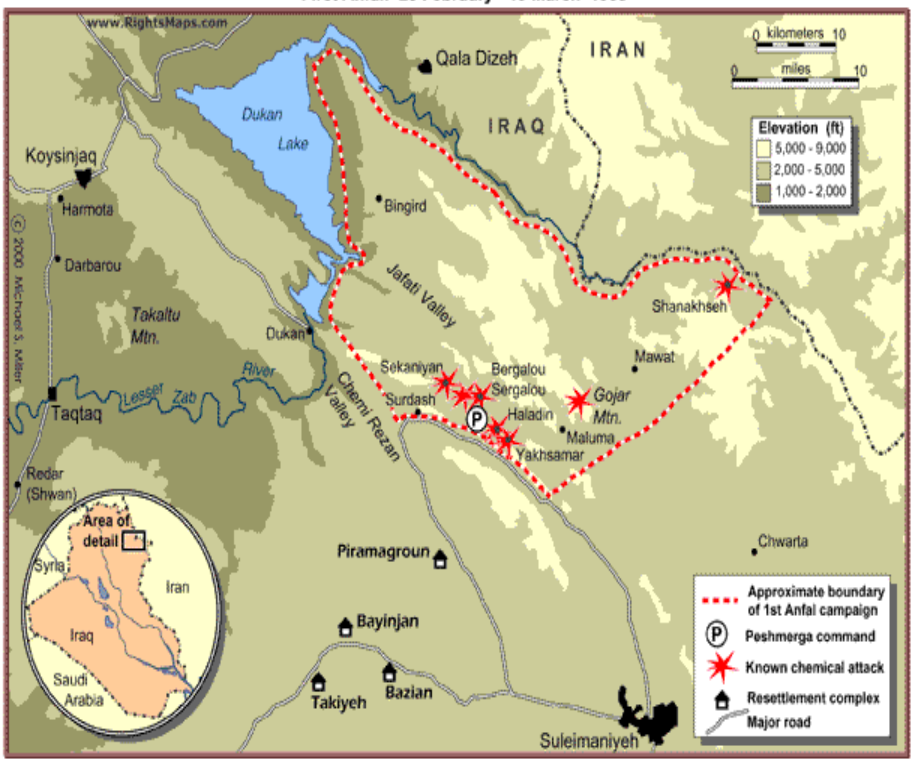
لەو ئەنفالەدا موقەدەم عارف حوسێن محەمەد، سەرپەرشتی قۆڵی یەکەم و دووەمی (لە ئەزمڕ و کارێزەوە بەرەو گاپیلۆن - گەڕەدێ - گەورەدێ و لە گاپیلۆنەوە بەرەو گوندو بەرزاییەکانی دووبرا - قزلەر - کەڵکی قزلەر - زێوێ - خەجەلەرزۆک - گۆجارِ - شاخەسوور - قەیوانی کردووە).

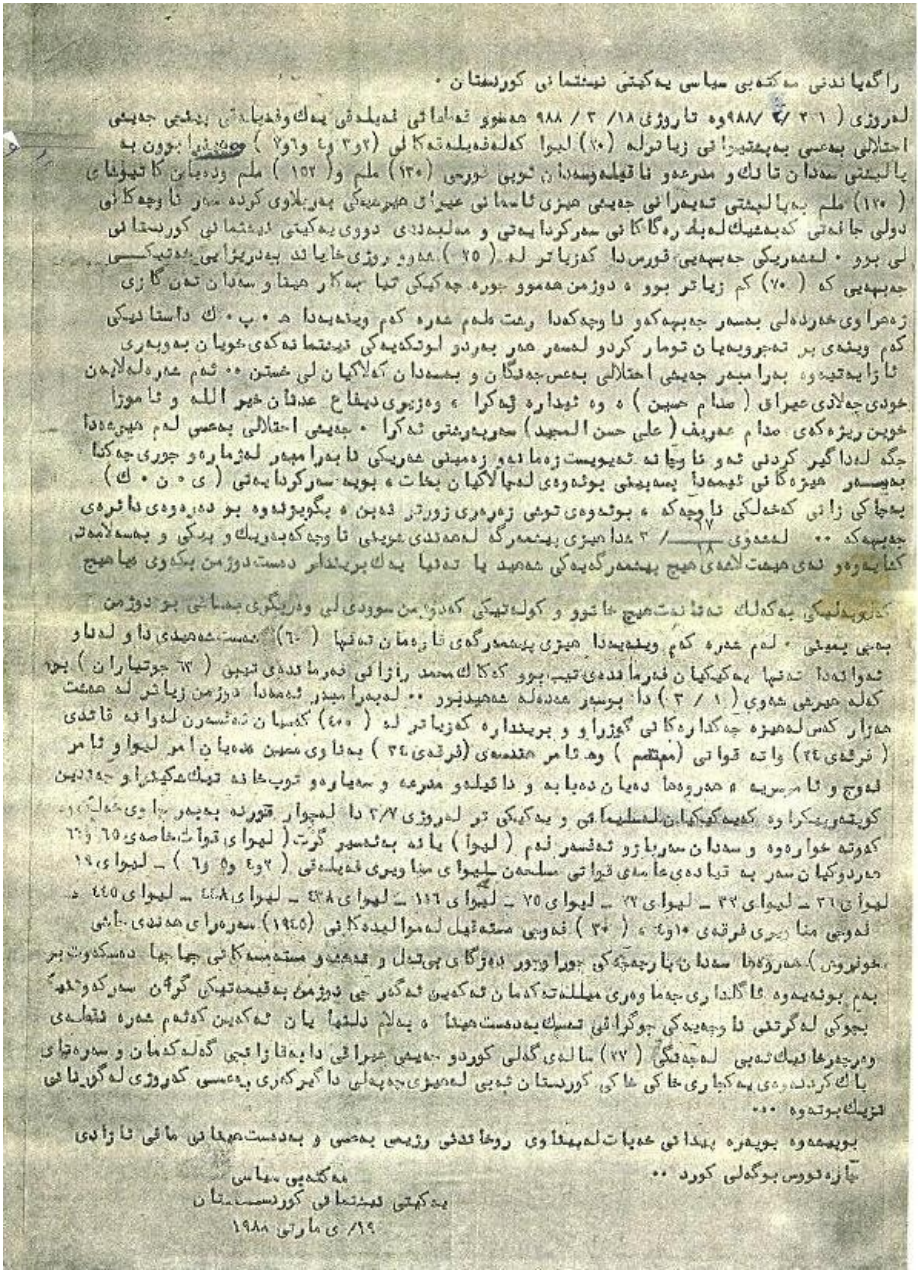
قۆڵی سێیەم: لەسەر ڕێگای سورداشەوە بەرەو زێوێ.
قۆڵی چوارەم: لەسەر ڕێگای سورداشەوە بەرەو قوڵەپووشێن، قوڵە سەوزە، کلکەی سپیلک و لەوێشەوە بەرەو گوندی شەدەڵە.
قۆڵی پێنجەم: لەسەر ڕێگای دوکان ڕووەو سورداشی کۆن، هۆمەر قەوم، شەدەڵە و شاخی دابان.
قۆڵی شەشەم: لەسەر ڕێگای دوکان ڕووەو گوندەکانی قەمچوغە و سەرمۆرد.
قۆڵی حەوتەم: لە قەرەسرتەوە بەرەو قەڵەمپاشا و کلاوسپی.
قۆڵی هەشتەم: لەسەر ڕێگای بنگرد ڕووەو هەنجیرە، شارستێن، سێدەر، دۆڵەبی و هەوارەبەرزە.
قۆڵی نۆیەم: لەسەر ڕێگای بنگرد ڕووەو ئاوەژێ، چنارنە و سیروان.
عەمید ڕوکن سوبحی فازڵ حەمید جێگری فەرماندەی فەیلەقی پێنج، سەرپەرشتی قۆڵی هەشتەم و نۆیەمی کردووە. هەروەها عەمید ڕوکن سەعد شەمسەدین خالس سەرپەرشتی فەرمادەی جەحافیلی سووکی یەکی کردووە.

بەگوێرەی قسەکانی نەوشیروان مستەفا ئەمین، کە لە لاپەڕە (150)ی پەرتووکی (خولانەوە لەناو بازنەدا)دا، زیانی پێشمەرگەی لە ئەنفالی یەکەمدا بە زۆرتر لە شەش سەد شەهیدو بریندار داناوە لەگەڵ ژمارەیەکی زۆر لە دانیشتوانی ناوچەکە. بەڵام لە بەیاننامەیەکی مەکتەبی سیاسی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کە لە ڕێکەوتی (19.3.1988)دا دەرچووە، زیانەکانی هێزی پێشمەرگەی کوردستانی بە (60) شەست پێشمەرگەو، زیانی دوژمنی لە ریزەکانی میلیشیا چەکدارەکانی بەعس بە زۆرتر لە (8.000) هەزار چەکدار داناوە کە چوار سەد کەسیان ئەفسەری پلە بەرزن. ئەوەی شایەنی باسە فەرماندەی ئەنفالی یەکەم لیوا ڕوکن سوڵتان هاشم ئەحمەدی فەرماندەی فەیلەقی یەک، لەکاتی وتە وەرگرتنیدا کە لە ڕێکەوتی (23.6.2005)دا وتەی وەرگیراوەو (لە بەشی (27)ی سەرچاوەی یەکەمدا لە لاپەڕەکانی (8177-8178)دا، باسی ئەوەی کردووە کە ئەو خەڵکەی دانیشتوانی دێهاتەکان بوون و دەگیران، سەرەتا هێزەکانی سوپا دەیدانە ڕێکخراوی هەوالگری ناوچەی خۆرهەلات (منظومة الأستخبارات المنطقة الشرقية)، کە عەقید ڕوکن فەحان موتلەگ سالی جبوری بەڕێوەبەری بووەو، ئەوانیش دەیانبردن بۆ (مکتب تنظیم الشمال)ی عەلی حەسەن مەجید، بەڵام دواتر (مکتب تنظیم الشمال) داوایکرد تەنیا

خەڵکی سیڤیل رادەستی (منظومة الأستخبارات المنطقة الشرقية) بکەن). بەگوێرەی لاپەڕە یەکی رۆژنامەی (الجمهورية)، ژمارە (6881) و لاپەڕە (14)ی رۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3803)ی رۆژانی چوارشەممە، رێکەوتی (20.7.1988)، فەرماندەی جێگرەوەی (قائد ردیف)ی فەیلەقی یەک لیوا روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد کە سەرکردایەتی ئەنفالی یەکەمی کردووە، چوار مەدالیای بەناو ئازایەتی و یەک (وسام الرافدینی) پلە دووی جۆری سەربازی، وەکو خەڵات لە پاداشتی سەرکردایەتی کردن و سەرکەوتنی لە ئەنفالی یەکدا لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە. هەروەها لیوا روکن سوڵتان هاشم بەهۆی بەشداری کارای لە شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالی یەکەم، یەک مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە - سەرچاوە: (العراق)، ژمارە (3905)، دووشەممە، (21.11.1988)، ل3).

First Anfal: 23 February - 19 March 1988

راگەیاندنی مەکتەبی سیاسی یەکێتی نیشتمانی کوردستان ٠

لەروژی (٢٠١ / ٢ / ٩٨٨٠)وە تا روژی ١٨ / ٣ / ٩٨٨ هەموو ئەمانەی خوارەوە بەدیل گیراون (٢٠) لیوا کەلەفەیلەقەکانی (٣و٤ و٦و٧) هێزی ئاسایشی بەعس بەپلەجیاجیا (٧) لیوا کەلەفەیلەقەکانی (٢و٣ و٤ و٦) هێزی پاسەوانی سەدان تانک و مەدرەعو ناقیلەوسەدان ئوتومبیلی جۆرەکان (١٣٠) ملم و(١٥٢) ملم وزەبلاح کانیۆنای (١٢٠) ملم بەپاسەوانی تەیەرانی جەیشی هیزی ئاسمانی عیراق هەروەها بەرپلاوی کردە سەر ناوچەکانی دولی جافەتی کەبەمەبەستی کەلەرەگاکانی سەرکردایەتی و مەلبەندی دووی یەکێتی نیشتمانی کوردستانی لی بڕوو ٠ لەمەریکی جەبهەیی قورس دا کەزیاتر لە (٢٥) هەموو روژی خایاند بەدرێژایی یەکێکی جەبهەیی کە (٧٠) کم زیاتر بوو ٠ دوژمن هەموو جۆرە چەکێکی تیا بەکار هێنا و سەدان تەن گازی ژەهراوی خەردەلی بەسەر جەبهەکەو ناوچەکەدا ڕشت ئلەم شارە بەدا ٠ ب ٠ ك داستانێکی کەم وێنەی بڕ تەجروبەیان تومار کردو لەسەر هەر بەردو لوتکەیەکی نیشتمانەکەی خۆیان بەوبەری ئازایەتیەوە بەرامبەر جەیشی احتلالی بەعس جەنگان و بەسەدان کەلاکیان لی خستن ٠٠ ئەم شارەلەلایەن خودی جەلادی عیراق (صدام حسین) ٥ وە ئیدارە ئەکرا ٠ وەزیری دیفاع عدنان خیر الله و ئاموزا خوێن ڕیژەکەی صدام عەریف (علی حسن المجید) سەربەرشتی ئەکرا ٠ جەیشی احتلالی بەعسی لەم هێرشەدا جگە لەداگیر کردنی ئەو ناوچانە ئەیویست زەمانەوە زەمینی هەرێکی ئابەرامبەر لەژمارەو جۆری چەکنا بەپێسەر هێزگانی ئیمەدا پەیەمنی بوئەوەی لەجالاکیان بخات ٠ بۆیە سەرکردایەتی (ی ٠ ن ٠ ك) یەکجاکی زانی کەخەلکی ناوچەکە ٠ بۆئەوەی توشی زەرەری زۆرتر نەبن ٠ پگوێزنەوە بۆ دەرەوەی ناڕەی جەبهەکە ٠٠ لەمەوێ ٢٧/ ٣ هەداهێزی پێشمەرگە لەمەندی خۆیان ناوچەکەیەویک و پەکی و بەسەلامەتی گیابەوە و ئەی هیچت لێمەی هیچ پێشمەرگەیەکی شەهید یا ئەنیا یەک بریندار دەستدوژمن بکەوی هیا هیچ

کەلوپەلێکی بەکەلک ئەقاڵەت هیچ ماڵوو و کولەتیکی کەدوژمن سوودی لی وەربگری بەجێی بۆ دوژمن بەجێی بهێڵن ٠ لەم شەڕە کەم وێنەیەدا هێزی پێشمەرگەی ئازەمان ئەنیا (٦٠) پێشمەرگەیەدا و لەدەو ئەوانەدا ئەنیا یەکێکیان ئەژماندەی تیپ بوو کەکاك محمد ڕازانی ئەژماندەی تیپێن (٣٤ جوتیاران) بوو کەلە هێرشی شەوی (١ / ٣) دا بەرسەر هێرشەکە شەهیدبوو ٠٠ لەبەرامبەر ئەمەدا دوژمن زیاتر لە حەفت هەزار کەس لەهێزە جەکدارەکانی گوزرا و و بریندارە کەزیاتر لە (٤٠٠) کەسیان ئەفسەرن لەوانە قائیدی (فرقەی ٢٤) واتە قوانی (مهتلم) وەئامر هەتمەی (فرقەی ٣٤) بەناوی مەین هەیان امر لیوا و ئامر لەوج و ئامرپلە ٥ هەروەها دەیان دەبابە و ناقیلەو مەدرەع و سەیارەو توپخانە تیکشکێنراو جەیش کوێتەوبیکراوە کەبەکۆیان لەسلێمانی و بەکێکی تر لەروژی ٣/٧ دا لەچوار قورنە بەبەر چاوی خەڵکی کەوتە خوارەوە و سەدان سەربازو ئەفسەر لەم (لیوا) یانە بەئەسیر گیرا (لیوای قوات خاصەی ٦٥ و ٦٠ هەردوکیان سەر بە تیپادەی عاسمەی قوراتی سلێمان ـ لیوای مێزایری فەیلەقی (٢و٤ و٥ و٦) ـ لیوای ١٩ لیوای ٣٦ ـ لیوای ٣٢ ـ لیوای ٣٢ ـ لیوای ٧٥ ـ لیوای ١٥٦ ـ لیوای ٤٣٨ ـ لیوای ٤٤٨ ـ لیوای ٤٤٥ ـ فەوجی مێزایری فرقەی ٥١٠ ـ (٣٠) فەوجی مستەقیل لەموالیدەکانی (١٩٤٥) سەرەڕای هەندێ جاشی خوێنڕوش) هەروەها سەدان پارچەچەکی جۆراوجۆر وەزگاری پێتەل و قەمچی و مستەمسەکانی جاجیا دەسکەوت بڕ بەم بۆنەیەوە ئاگادارێ جەماوەری میللەتەکەمان ئەکەین ئەگەر بێ دوژمن بەقیمەتێکی گران سەرکەوتوو بجوکی لەگرتنی ناوچەیەکی جوگرافی تەسک بەدەست هێنا ٥ بەڵام دڵنیا یان ئەکەین کەئەم شەڕە قۆناغەی وەرچەرخانێکە بێ لەجەنگی (٢٢) ساڵەی گەلی کوردو جەیشی عیراقی دا بەقازانجی گەلەکەمان و سەرەتای پاککردنەوەی بەکجاری خاکی کوردستان ئەبێ لەهێزی جەپەلی داگیرکەری بەسەی کەروژی لەگڵ ئازادی لێنیک بوتەوە ٠٠٠

بۆیەمەوە بۆیەرە بیدانی خەبات لەپێناوی ڕوخاندنی ڕژیمی بەعسی و بەدەستهێنانی ماڵی ئازادی خاکەکەوس بۆگەلی کورد ٠٠

مەکتەبی سیاسی
یەکێتی نیشتمانی کوردستان
١٩/ ی مارتی ١٩٨٨

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري
رقم (٧٧٢/آ)

تقديرا "للموقف الشهادي البطولي والشجاعة المتميزة التي ابداها اللواء الركن سلطان هاشم أحمد في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني الغاشم في عملية الانفال الاولى وتحرير أراضينا الوطنية في عمليات (محمد رسول الله) ، واستنادا" الى أحكام المادة (٣٦) من قانون الاوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ .

رسمنا بما هو آت :-

منح اللواء الركن سلطان هاشم أحمد ، قائد الفيلق الاول أربعة أنواط شجاعة .

على وزير الدفاع تنفيذ هذا المرسوم

كتب ببغداد في اليوم الرابع من شهر ذي الحجة لسنة ١٤٠٨ هجرية
الصادف لليوم الثامن عشر من شهر تموز لسنة ١٩٨٨ ميلادية

صدام حسين
رئيس الجمهورية

شالاوی ئەنفالی دووەم و هێزە بەشداربووەکان:

ئەنفالی دووەم بە سەرکردایەتی لیوای روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پارێزگاری نیشتمانی یەکەم – امر امرية جحفل الدفاع الوطني الاول- و دواتریش فەرماندەی فەیلەقی پێنجەم و بە سەرپەرشتی راستەوخۆی فەریق یەکەمی روکن عەدنان خەیرۆڵڵا تولفاح وەزیری بەرگری، عەلی حەسەن مەجید تکریتی بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس، فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی سەرۆک ئەرکانی سوپا، فەریق روکن حوسێن رەشید محەمەد عەرەب تکریتی یارمەتیدەری سەرۆکی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی دوری بەرێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، عەقید روکن فەرحان موتلەگ سالح خەلەف جبوری بەرێوەبەری رێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەلات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) و بە بەشداری (27) تیپی سەربازی و هێزەکانی گاردی کۆماری ئەنجام دراوە. شالاوی ئەنفالی دووەم بۆ سەر ناوچەکانی (قەرەداخ، سەنگاو، بازیان، دەربەندیخان، زەرایەن، نەسرو عەربەت) بوو، کە لە رێکەوتی (22.3.1988)دا دەستپێکردو، بە داگیرکردن و کاولکردنی گوندەکانی (ئاجاغ، ئاجداغ، ئالیبزاو، ئاوەکەلە، ئەستێلی سەروو، ئۆمەر قەلا، باخچە، بارۆیی، باسەرە، بالانجۆ، بانی مۆرد، بانی میران، باوەخۆشێن، بەرانان، بەرزەبان، برایماوە، بەلەکجار، بەکر بایەف، بەلخە، بلیکان، بیردای، بیرکێ، بێستانە، پۆخشین، تەپەکرۆز، تەکیە، تەنگیسەر، تیمار، جافەران، جنۆکە، چالگە، چرچەقەلا، چەمی سمۆر، چۆلان، خاوێ، خێوەتە، دارەڕەش، درۆزنە، دسکەرە، دەربەند سووتاو، دەربەند فەقیرە، دەروانی سەروو، دوکان، دۆلانی خواروو، دێلێژە، دێوانە، رەبات، زرگوێز، زەردە، زەنان، ژالە، سێوسێنان، سەرکۆ، سەگرمە، سەروچاوە، سەنگاو، سۆفی حەسەن، شەمە، شۆراو، شێخ تەوێل، عەلیاوە، قارەمان، قەرەداغ، قەرەتامور، قازانقایە، قۆپی قەرەداغ، قوشقایە، کانی رۆشنا، کانیسارد، کانیشایەن، کانی هەنجیرە، مەلا حەسەن، میران، کچان، کەلۆش، کلاو جومعە، کونە کۆتر، کۆشکی سەروو، گاوانی، گەڕەزیل، گوڵان، گوڵەجۆ، گۆمەزەرد، مچەکوێر، مەسۆیی، مێولی، ناوتاق، وێلەکە، هالەی

سەروچاوە، هەنجیرە، هەزارکانی، ورمزیار) و بە دەرکردنی بەیانی ژمارە (3109)ی سەرکردایەتی گشتی هێزەکانی چەکدار لە (2.4.1988)دا کۆتایی پێهات.

هێرشەکانی ئەنفالی دووەم بەمشێوەیە ئەنجام دراون:

قۆڵی یەکەم: لە شارۆچکەی دەربەندیخانەوە بەرەو چرچەقەڵا و شاخی زەردە.

قۆڵی دووەم: هێزێکی تری بەعسی دوژمن لە شارۆچکەی دەربەندیخانەوە بەرەو گوندەکانی باوەخۆشێن، سێوسێنان و کانیسارد.

قۆڵی سێیەم: لە ئۆردوگای زەڕایەنەوە بەرەو گوندەکانی: دسکەرە، کانی هەنجیر و شاخی سۆڵە.

قۆڵی چوارەم: لە سلێمانییەوە بەرەو گوندەکانی: دارەڕەش، زڕگوێز و شارۆچکەی قەرەداغ.

قۆڵی پێنجەم: هێزێک لە ئۆردوگای ئەڵڵاییەوە بەرەو گوندەکانی: ئاڵیبزاو، باڵاجۆ، دەربەند سووتاو، شێخمەند و هەنجیرە. هێزێکی تر هەر لە ئەڵڵاییەوە بەرەو گوندەکانی: خێوەتە، دێلێژە و هاڵەی سەروچاوە. هێزی سێیەمیش هەر لە ئەڵڵاییەوە بەرەو گوندەکانی: باڕۆیی، قوشقایە، کانیشایەن، گاوانی و ورمزیار.

قۆڵی شەشەم: لە دەربەندی بازیانەوە بەرەو بەرزاییەکانی دەربەندی باسەڕە.

قۆڵی حەوتەم: لە چەمچەماڵەوە بەرەو گوندەکانی ژاڵە، مەلا حوسێن و بەرزاییەکانی دەربەندی باسەڕە.

ئەوەی پێویستە باس بکرێت ئەوەیە کە عەمید ڕوکنی فڕۆکەوان غازی ئەحمەد خەلیل لە ڕێکەوتی (22.3.1988)دا بەگوێرەی نووسراوی ژمارە ()ی داوایکردووە کە بە فڕۆکە ئەو شوێنانە بۆردوومان بکرێن: (دۆڵی زەڵم، دێزڵێ، مەلاگرد، دڕەبی، لە بیارە تا تەوێڵە، دروودە، سناو، ئەسکۆل، کانیکوردە، سردوش، ماوەت و هەڵەبجە – سەرچاوەی ژمارە دوو، بەشی هەشتەم، ل2498)، بۆ بەدەنگەوە هاتنی ئەو داواکارییەی فڕۆکەوانی ناوبراو لەسەرەوەدا هێزەکانی میلیشیای سەدام و بەعسی فاشی بە فڕۆکە لە ڕێکەوتی (23.3.1988)دا ناوچەکە و گوندی سێوسێنان-یان بۆردوومان کرد، ئەو بۆردوومانە (78) شەهیدو نزیکەی دوو سەد بریندارى لێ کەوتەوە. هەندێک لە هێزە بەشداربووەکانی ئەو قۆناغەی ئەنفال کە بەگوێرەی بەڵگەنامەکان بۆمان ئاشکرا بووینە ئەمانەن: (فەرماندەی هێزەکانی (42)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکە عەمیدی ڕوکن ئەیاد شەعبان ڕەمزی بووە.

فەرماندەی هێزەکانی تیپی (43)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە عەمیدی روکن عەلی حوسێن عوەید ئەلمەلکاوی فەرماندەی تیپی ناوبراو بووە. هێزەکانی ئوسامە بن زەید واتە (تیپی 50)ی پیادەی سەربە فەیلەقی یەک، فەرماندەی ئەو تیپە عەمیدی روکن زوهەیر یونس عەلی بووە. فەرماندەیی هێزی تایبەتی پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەقی یەک، کە فەرماندەکەی (لیوا روکن مونزر ئیبراهیم)و (عەمید روکن عەلاء محەمەد تەها) بوون. فەرماندەیی هێزەکانی یەکەم کە تیپی پیادەی ئالی (1)ی ناسراو بە (هێزەکانی ئەبوعوبەیدە)ی سەربە فەیلەقی پێنج کە فەرماندەی تیپی ناوبراو (عەمید رافع حەمدون زەنون) بووە. تیپی (2)ی پیادەی ناسراو بە (هێزەکانی خالید بن وەلید)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو ئەوکاتە عەمیدی روکن عەدنان ناجی حەبیب بووە. تیپی پیادەی ئالی (5)ی ناسراو بە (هێزەکانی محەمەد قاسم)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن موحمود فەیزی محەمەد ئەلهەزاع بووەو، بەو هێزانە بەشداری کردووە: (لیوای پیادەی ئالی (15)، کەتیبەی تانکەکانی 5)، لیوای پیادەی ئالی (20)، کەتیبەی تانکەکانی (10)، هەروەها (کەتیبەی تانکەکانی حەسەن، حوسێن، عەلیو پۆلی پیادەی ئالی 7)ی سەربە لیوای زرێپۆشی (26). فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پارێزگاری نیشتمانی یەکی سەربە فەیلەقی یەک، بە فەرماندەیی عەمید روکن سەعد شەمسەدین خالّس، فەرماندەیی جەحافیلی (3). فەرماندەیی کەرتی سەربازی قەرەداغ، بە سەرکردایەتی عەقید فەهمی سەید عادل سەید رەشید و مولازم عەبدولحەمیدمەحمود حەمادی، جێگری فەرماندەی کەرتی قەرەداغ. تیپی زرێپۆشی (3)ی ناسراو بە (هێزەکانی سەلاحەدین)ی سەربە فەیلەقی دوو کە بریتیبوون لە: (کەتیبەی تانکەکانی خالید، کەتیبەی تانکەکانی مقداد، کەتیبەی تانکەکانی یەرموک و فەوجی پیادەی ئالی شەشی سەربە لیوای زرێپۆشی (6)، هەرسێ فەوج و کەتیبەی تانکەکانی (3)ی سەربە لیوای پیادەی ئالی (8)، هەروەها (کەتیبەی تانکەکانی قادسیە، کەتیبەی تانکەکانی قوتەیبە، کەتیبەی تانکەکانی موعتەسەم و فەوجی پیادەی (12)ی سەربە لیوای زرێپۆشی (12). تیپی پیادەی (15)ی ناسراو بە (هێزەکانی فاروق)ی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەکەی ماوەیەک لیوا روکن داود سەلمان ئەلجبوری و ماوەیەکیش عەمید روکن قەیس عەبدولڕەزاق محەمەد جەواد ئەلئەعزەمی (ئەبو محب) بووە، ئەو تیپە بەو هێزانە بەشداریکردووە: (لیوای پیادەی (76)و لیوای پیادەی (104)، هەروەها

لیوای پیادەی (432) بە هەر سێ فەوجەکەی و کەتیبەی تانکەکانی نەهاوەند و فەوجی کۆماندۆی تیپەکە. تیپی پیادەی (34)ی ناسراو بە (هێزەکانی حارس)ی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەکەی لیوا روکن شاکر شالی بووە، بە لیواکانی (90، 502، 504)و کەتیبەی تانکەکانی حارس و فەوجێکی مغاویر بەشداری کردووە. لیواکانی (1، 20، 22)ی فەیلەقی یەک. لیواکانی کۆماندۆی (65، 66، 68)ی سەربە گاردی کۆماری. لیواکانی (417، 444)، دوو کەتیبەی تۆپی (135، 175)و هێزی ئاسمانی، بە پاڵپشتی کۆپتەری جەنگیو تۆپی دوورهاوێژ کە بە چەکی کیمیاوی تەواوی ناوچەکەیان کیمیابارانکرد. هێزی تەواری سلێمانی کە تەواوی (مەفرەزە تایبەتییەکانی سەربە ئەمنی سلێمانی دەگرێتەوە)، ئەو مەفرەزە تەواریانەی کە بەشداریان کردووەو بەگوێرەی بەڵگەنامەکان ناسراون بریتین لە مەفرەزە تایبەتییەکانی ژمارە (29 + 68 (کە فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ناوبراو محەمەد ئەمین عوسمان فەقێ بووە) + 87 + 119)، لەگەڵ دەستەی کیمیاوی، فڕۆکەوانی سوپا، هێزی ئاسمانی، تواناکانی ئەندازیاری راسپێردراو بە کاولکردنی گوندەکان، تواناکانی جەنگ بۆ کردنەوەی ڕێگاو ڕێچکەی چیایی، یەکەکانی هەواڵگری سەربازی. جاشەکانی سەباح عەلی فەقێ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەشداری ئەنفالی دوویان کردووە – سەرچاوە: (ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.4.1988)، ل6). هەروەها سەبارەت بە بەشداریکردنی جاشەکان بەگوێرەی قسەی لیوا روکن سوڵتان هاشم ئەحمەدی فەرماندەی جێگرەوەی (قائد ردیف)ی فەیلەقی یەک، نزیکەی (70) فەوج بەشداری کردووەو هەر هەمان ئەو فەوجانە بووینە کە بەشداری ئەنفالی یەکەمیان کردووە، بەڵام هەندێک لەو فەوجانەی کە بەشداری ئەنفالی یەکیان کردبوو، لە ناوچەکانی ئەنفالی یەکدا جێگیرکران نەوەک پێشمەرگە بگەڕێنەوە، بۆیە چەندین فەوجی تریان هێنا لەبری ئەوانە. بەڵام شۆڕش حاجی نووسەری پەرتووکی (ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق) تەنیا ناوی (23) سەرۆک جاش و فەوجی نووسیوە کە بریتیین لە هەریەک لە فەوجەکانی (3، 6، 9، 19، 31، 33، 34، 40، 41، 52، 62، 74، 75، 77، 78، 81، 88، 97، 98، 162، 168، 199، 200). هەروەها سەرۆک جاشی فەوجەکانی (62، 81، 97، 98، 162، 168، 200) بەگوێرەی مەرسومی کۆمارە ژمارە (807)ی ڕۆژی (9.8.1988)دا، لە پاداشتی بەشداریکردنیان لە ئەنفالی دووداو

مەدالیای بەناو ئازایەتی (ناپاکی و خۆفرۆشی)یان لە سەدام حوسێن وەرگرتووە. سەرۆک جاشی فەوجەکانی ئاماژە پێکراو لە سەرەوەدا کە بەشداری ئەنفالی دووەمیان کردووە، بریتین لە: (عوسمان میران قادر خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی (3)ی جاشە سووکەکان. حوسێن خدر حەمەد سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (6)ی جاشە سووکەکان. حەسەن جهانگیر جادر مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (9)ی جاشە سووکەکان. محەمەد قادر ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (19)ی جاشە سووکەکان. قادر بەگ مەحمود خان خەلیفە عەبدولسەمەد برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی (31)ی جاشە سووکەکان. محەمەد سلێمان محەمەد (سلێمان) باڵەکی، سەرۆک جاشی فەوجی (33)ی جاشە سووکەکان. سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی (34)ی جاشە سووکەکان. کەریم خان مەحمود خەلیفە برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی (40)ی جاشە سووکەکان. سەدیق عەلی باویل ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (41)ی جاشە سووکەکان. ئەنوەر رەشید مەعروف میران، سەرۆک جاشی فەوجی (52)ی جاشە سووکەکان. کەریم عەبدوڵڵا محەمەد (جمور)، سەرۆک جاشی فەوجی (62)ی جاشە سووکەکان. محەمەد حەسەن عەلی (عەلی حەسەن) میرزا جاف شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (74)ی جاشە سووکەکان. کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگ جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (75)ی جاشە سووکەکان. عومەر خدر ئاغا سوورچی و نەجم عومەر خدر ئاغای سوورچی (سەرۆکی پارتی پارێزگارانی کوردستان)، سەرۆک جاشی فەوجی (77)ی جاشە سووکەکان. رەشید ئەحمەد ئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (78)ی جاشە سووکەکان. محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، سەرۆک جاشی فەوجی (81)ی جاشە سووکەکان. یوسف رەمەزان باڵەکی، سەرۆک جاشی فەوجی (88)ی جاشە سووکەکان. جەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (97)ی جاشە سووکەکان. سەلیم مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی، سەرۆک جاشی فەوجی (98)ی جاشە سووکەکان. سالّح ئەحمەد حوسێن گەڵاڵی، سەرۆک جاشی فەوجی (162)ی جاشە سووکەکان. عەلی عەبدولڕەحمان (ئەوڕەحمان) حەسەن گرگاشەیی، ناسراو بە (عەلی چوارتایی)، سەرۆک جاشی فەوجی (168)ی جاشە سووکەکان. سەعید قادر محەمەد جاف و حلمی سەعید قادر محەمەد جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (199)ی جاشە

سووکەکان. شێخ حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان عەبدوڵڕەحیم جاف تیلەکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (200)ی جاشە سووکەکان. هەروەها ئەو راوێژکاریانەی کە بەگوێرەی مەرسومی کۆمارە ژمارە (807)ی ڕۆژی (9.8.1988)دا، لە پاداشتی ناپاکی کردن و خۆفرۆشیاندا لە ئەنفالی دووەدا مەدالیای بەناو ئازایەتیان لە سەدام حوسێنی دکتاتۆر وەرگرتووە بریتین لە (کەریم عەبدوڵڵا محەمەد (جمور)، سەرۆک جاشی فەوجی (62)ی جاشە سووکەکان. محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، سەرۆک جاشی فەوجی (81)ی جاشە سووکەکان. جەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (97)ی جاشە سووکەکان. سەلیم مەمەند ڕەسوڵ ئاغای میراودەلی، سەرۆک جاشی فەوجی (98)ی جاشە سووکەکان. سالّح ئەحمەد حوسێن گەڵاڵی، سەرۆک جاشی فەوجی (162)ی جاشە سووکەکان. عەلی عەبدوڵڕەحمان (ئەوڕەحمان) حەسەن گرگاشەیی، ناسراو بە (عەلی چوارتایی)، سەرۆک جاشی فەوجی (168)ی جاشە سووکەکان. شێخ حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان عەبدوڵڕەحیم جاف تیلەکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (200)ی جاشە سووکەکان). هەروەها بەگوێرەی (زیاد عەبدوڵڕەحمان، تونی مەرگ، ل240–245)، ئەو راوێژکار و مەفرەزە تایبەتییانە بەشداری ئەنفالی دووەمیان کردووە:. (شێخ مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی سەرۆک جاشی فەوجی (137)ی جاشە سووکەکان، عەلی سەلما چوارتایی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، عومەر حوسێن (عومەر عارەب)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، کامەران ئەحمەد جەمال (کامەرانە سوور)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی).

بەڵام بەگوێرەی (ڕۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی یەکشەممە، ڕێکەوتی (17.4.1988) و (ڕۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6789)ی سێشەممە، ڕێکەوتی (26.4.1988)دا، هەریەک لەم فەوجانەی خوارەوە کە ژمارەیان (77) فەوجە بەشداری ئەنفالەکانی یەک و دوویان کردووە: (لەتیف ئەحمەد محەمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (1). سابیر ئەحمەد ڕەقیب محەمەد سوورچی (سابیر سوورچی)، سەرۆک جاشی فەوجی (2). نەوزاد ئەنوەر ڕەشید بەگی بێتواتە، سەرۆک جاشی فەوجی (4). ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (5). حوسێن خدر حەمەد سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (6). محەمەد ڕەشید مەحمود جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (13). ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ

مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (20). ئیسماعیل مەحمود ڕەسوڵ ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (21). هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، سەرۆک جاشی فەوجی (22). عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (23). سەعید یوسف (یونس) ئەسعەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی (25). نەقیب مەحمود حەمە ڕەسوڵ ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (26). سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی (34). عەمید فەتاح کەریم فەتاح جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (35). سادق زێڕۆ ئەمین هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (36). تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (37). مەدحەت تۆفیق مەنسور داودی، سەرۆک جاشی فەوجی (47). مامەند محەمەد مەولود گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (51). چیاد دێوالی دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (58). سوعاد فەیزوڵڵا محەمەد تاڵەبانی، سەرۆک جاشی فەوجی (60). شێخ مەجید شێخ بایز حەسەن محەمەد بەرزنجی قەڵاسێوکەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (61). کەریم عەبدوڵڵا محەمەد (جمور)، سەرۆک جاشی فەوجی (62). (تاریق) قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی، سەرۆک جاشی فەوجی (63). شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (64). عەباس حاجی ئاغا ڕەسوڵ ترکەڕەشی، سەرۆک جاشی فەوجی (66). مەحمود حەمەئەمین حەمە سالّح (سالّح حەمە) گوڵێ، سەرۆک جاشی فەوجی (69). فوئاد کەریم محەمەد کابایز هەمەوەندی، سەرۆک جاشی فەوجی (72). محەمەد حەسەن عەلی (عەلی حەسەن) میرزا جاف شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (74). کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگ جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (75). ڕەشید حەمەدئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (78). قادر سواڕە حەمە بڵباس، سەرۆک جاشی فەوجی (80). محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، سەرۆک جاشی فەوجی (81). هەڵگورد شێخ عەبدولکەریم کەسنەزانی، سەرۆک جاشی فەوجی (83). فارس تاهیر مستەفا ئاغا غەفوری کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (85). عوسمان عومەر مام یەحیا کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (86). عەباس بایز باڵو ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (91). کەمال محەمەد مام ڕەشید چوارتایی، سەرۆک جاشی فەوجی (94). خالد مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە (خالیدی خولە سوور)، سەرۆک جاشی فەوجی (96). جەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، سەرۆک جاشی فەوجی (97). سەلیم

مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی (رەسوڵ مەمەند میراودەلی)، سەرۆک جاشی فەوجی (98). تاهیر عەلی عەبدولڕەحمان جەباری، سەرۆک جاشی فەوجی (99). شێخ ئیبراهیم شێخ نەسرەددین عەزیز بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (102). عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (104). سەباح سەعید کەریم فەتاح کاکەیی تۆبزاوەیی (سەباح سەعید کەریم هەواری)، سەرۆک جاشی فەوجی (106). محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوە شکاک، سەرۆک جاشی فەوجی (107). شێخ خەلیل عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی، سەرۆک جاشی فەوجی (109). تۆفیق سلێمان یاسین بەرواری شکیرانی، سەرۆک جاشی فەوجی (113). عومەر بابەکر سەلیم ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (114). حەسەن مەحمود محەمەد ئەمین بەگ هەورامی، سەرۆک جاشی فەوجی (115). مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە، سەرۆک جاشی فەوجی (122). شەریف مەحمود مەعروف کوڕەداوێ، سەرۆک جاشی فەوجی (126). شێخ ئەنوەر محەمەد رەزا جاف (لەک). سەرۆک جاشی فەوجی (131). فەخری ئیسماعیل عەبدولقادر ئاغا رەژیگەری، سەرۆک جاشی فەوجی (133). ئیبراهیم کانەبی باڵو ئاغای پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (147). محەمەد عەلی رەسوڵ (محەمەد بچکۆڵ)، سەرۆک جاشی فەوجی (148). نەقیب عەبدوڵڵا حەسەن سااڵح بابان رەنگینەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (151). عەلی عەبدولڕەحمان (ئەوڕەحمان) حەسەن گرگاشەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (168). خدر فەتاح حوسێن قامیشەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (170). عومەر ئەحمەد عەلی جاف (عومەرە بچکۆل)، سەرۆک جاشی فەوجی (171). تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، سەرۆک جاشی فەوجی (172). خدر رەشید بەحری پێنجوینی، سەرۆک جاشی فەوجی (173). شێخ نەجمەددین شێخ سااڵح محەمەد بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (174). محەمەد عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (176). محەمەد سەعید ئەحمەد محەمەد جاف هاڕونی، سەرۆک جاشی فەوجی (197). عەلی شێخ ئەمین فەرەج بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (201). شێخ تەیب شێخ محەمەد شێخ عوسمان بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (203). رەزا تەها محێدین بەرزنجی (سەید مانگا)، سەرۆک جاشی فەوجی (211). عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ)، سەرۆک جاشی فەوجی (212). بایز عەزیز رەشید ئاغا باواجانی، سەرۆک جاشی فەوجی

(213). قاسم کەریم ئەحمەد مەحمود شینکی، سەرۆک جاشی فەوجی (237). سواره فەتاح فەرەج جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (239). محیدین شێخ عەزیز محەمەد بابا عەلی بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (242). سەدیق عەلی محەمەد ئەمین هاڕونی، سەرۆک جاشی فەوجی (245). سەعید محەمەد غەریب جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (251). حەمید نوری خورشید هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟). ڕەفعەت محەمەد عەلی گلی، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟). محەمەد کەریم زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟؟).

هەروەها بەگوێرەی (تونی مەرگ، زیاد عەبدولڕەحمان، ل240-244)، ئەو سەرۆک جاش و مەفرەزە تایبەتییانە بەشداری ئەنفالی دووەمیان کردووە:. (شێخ مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی سەرۆک جاشی فەوجی (137)ی جاشە سووکەکان، عەلی سەلما چوارتایی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، عومەر حوسێن (عومەر عارەب)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، کامەران ئەحمەد جەمال (کامەرانە سوور)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی). عزەدین محەمەد ئەمین یاسین عچاچ ڕەشگەری، سەرۆک جاشی فەوجی (16) بەشداری لە شالاوی ئەنفالی (2)دا کردووە - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە 967، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی 18.4.1988، ل4). هەروەها بەپێی (ڕۆژنامەی العراق، ژمارە (3795)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی 11.7.1988)دا، فەوجی (56)ی سەربە ڕەفعەت کێخوا عەبدوڵڵا عومەر شێروانی لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دووەدا بەشدار بووە، کە جێگری سەرۆک جاشی فەوج مەدحەت عەبدوڵڵا شێروانی برای ڕەفعەت شێروانی بۆ ڕۆژنامەی ناوبراو دەڵێت: (بەشداریمان لە هەردوو ئەنفالی یەک و دووەدا کردووەو لەو داستانی پاڵەوانێتیەدا ئەوپەڕی ئازایەتیمان نواندووە). تەحسین محەمەد ڕەشید زەنگەنە سەرۆک جاشی فەوجی (179)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالی دووی کردووە - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری کە کۆپییەکەی لامە، بەڵام بەداخەوە ژمارەکەی دیار نییە). سەرۆک جاشی فەوجی (353)ی جاشە سووکەکان قادر محەمەد ڕەشید عەبدولقادر، بەگوێرەی لێدوانی خۆی باسی ئەوەی کردووە کە فەوجەکەیان بەشداری جەنگەکانی هەڵەبجە، قەرەداغ، ئەنفالەکانی یەکەم، دووەم و سێیەمیان کردووە - سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری، کە ژمارەو ڕۆژەکەی لەسەر نییە، بەڵام دەقی چاوپێکەوتنەکەی ناوبراوم لایە کە بۆ هاوکاری لێدوانی داوە. حوسێن تاهیر

حەسەن کەسنەزانی، سەرۆک جاشی فەوجی (355)ی جاشە سووکەکان بەشداری ئەنفالی (2)ی کردووە کە سەرۆک خۆی بۆ رۆژنامەی هاوکاری دەدوێت: (فەوجەکەمان لە ئەنفالی دووەم و ئەنفالی دوایی بەشداری کردووە – سەرچاوە: هاوکاری، (1115)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (5.10.1989)، ل4).

ئەو ئەنفالە فراوانترین ناوچەی گرتەوە کە نزیکەی (1200) گوندی دەگرتەخۆی و لەنێویاندا بنکەی (4) شارەدێ، لەم ئەنفالەدا لە حەوت قۆڵەوە هێرش کرایە سەر ناوچەکەو گەورەترین زیانی بە کورد گەیاند کە (21.911) هاووڵاتی کورد لە ژن، منداڵ و پیاو لەلایەن هێزە چەکدارەکانی ئێراقەوە دەستگیرکران و بە فەرمانی سەدام حوسێن، عەلی حەسەن مەجیدو سەرکردەکانی تری ئێراقی بە کۆمەڵ کوژران یان زیندەبەچاڵ کران. تەنیا بەهۆی بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی لە لایەن هێزی ئاسمانی ئێراق و تۆپهاوێژی میلیشیای سەدام نزیکەی چوار سەد کەس شەهیدبوون. فەرماندەی ئەنفالی دووەم لیوا ڕوکن ئەیاد خەلیل زەکی فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پاڕێزگاری نیشتمانی یەکەم – امرية جحفل الدفاع الوطني الاول– و دواتریش فەرماندەی فەیلەقی پێنج، کە ئەرکی سەرپەرشتیکردن و جێبەجێکردنی ئەو ئەنفالەی پێسپێردرابوو، بەگوێرەی لاپەڕە یەکی ڕۆژنامەی (الجمهورية)، ژمارە (6881)، ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.7.1988) و لاپەڕە (14)ی ڕۆژنامەی (العراق)، ژمارە (3803)ی ڕۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.7.1988) و لاپەڕە (15)ی ڕۆژنامەی (الثورة)، ژمارە (6628)، چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.7.1988)، دوو مەداليای بەناو ئازایەتی لە پاداشتی جێبەجێکردنی ئەو ئەنفالە بە سەرکەوتوویی وەکو خەڵات لە سەدامی دیکتاتۆر وەرگرتووە. لیوا ڕوکن ئەیاد خەلیل زەکی بەگوێرەی ئەو سێ ڕۆژنامەیەی سەرەوە لەکاتی وەرگرتنی مەداليەکاندا وەکو فەرماندەی فەیلەقی چوار ناوی هاتووە.

لەکاتی ئەنفالی دووداِ هێزێکی فەیلەقی پێنج و تیپی پیادەی (23)ی سەربە هەمان فەیلەق، لە ڕۆژانی (23.3–26.3.1988) بە مەبەستی لەناوبردنی هێزی پێشمەرگەی لە دۆڵی ئاڵانەو ئەنفالکردنی خەڵکی دەڤەرەکە، هێرشێکی بەرفراوانیان کردە سەر دۆڵی ئاڵانەی سەربە مەڵبەندی سێی (ی. ن. ک)و شەڕێکی گەورە دروستبوو. بەڵام لەو هێرشەی ئەنفالچیەکاندا هێزەکەی بەعس شکاو ئەو ئەفسەرانە کوژران (عەمید ڕوکن حەسەن عەلی سالّح فەرماندەی تیپی پیادەی (23)، عەقید تاریق خەلیل

ئەفسەری روکنی حەرەکات، موقەدەم عەبدولهادی ئەفسەری هەواڵگری تیپی (23)، رائید سەعدوڵڵا ئەحمەد سالّح ئەفسەری موخابەرە، فەرماندەی هێزەکانی جەحفەلی دیفاعی وەتەنی پێنجەم و مولازم عەدنان فەرماندەی پاسەوانانی فەرماندەی تیپەکە - سەرچاوە: (عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، رەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی یەکەم، چاپی یەکەم، لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی رۆشنبیری - باشووری کوردستان - سلێمانی 2002).

Second Anfal: 22 March - 1 April 1988
0 kilometers 10
0 miles 10
Elevation (ft)
5,000 - 9,000
2,000 - 5,000
1,000 - 2,000
Approximate boundary of 2nd Anfal campaign
Main Anfal camp and facility
Peshmerga command
Known chemical attack
Resettlement complex
Major road
Bayinjan
Takiyeh
Bazian
Suleimaniyeh
Glazerda Mtn.
Arbat
Qara Dagh
Ja'faran
Qara Dagh
Serko
Sengaw
Chami Smor
Asteli Serru
Naser
Zarayen
Sayed Sadeq
IRAN
IRAQ
Darbandikhan Lake
Halabja
Takiyeh
Koshk
Sayw Senan
Dukan
Masoyl
Balaggar
Mountains
Omer Qala
Zerda Mtn.
Tapa Garus
Chirchaqala
Darbandikhan
Area of detail
Syria
Iran
Iraq
Saudi Arabia
© 2000 Michael S. Miller
www.RightsMaps.com

2487

بسم الله الرحمن الرحيم

الجمهورية العراقية
رئاسة الجمهورية
مكتب القائد العام للقوات المسلحة

سري للغاية وشخصي

الرقم / آ / ١٣ / ١٧٧

التاريخ ٢٠ آذار ١٩٨٨

الى/ السيد نائب القائد العام للقوات المسلحة وزير الدفاع المحترم
السيد رئيس اركان الجيش المحترم

الموضوع/ توجيهات

امر السيد الرئيس القائد العام للقوات المسلحة حفظه الله باجتماع القيادة العامة للقوات المسلحة يوم السبت ١٩ آذار ١٩٨٨ بما يلي :

١. يجب التفكير منذ الان بالترتيبات المطلوبة في قاطع (عملية الانفال) عند حلول الصيف ، لكي لا يتكرر تواجد المخربين فيها ، وقد نحتاج الى قطعات اضافية او بديلة .

٢. في قاطع شرقي دربندخان ، وفي قاطع عملية الانفال .. يجب الاستمرار بضرب العدو والمخربين بالنار ، مدفعية وقوة جوية ، وعدم اعطاءهم فرصة للاستقرار أو التقاط الانفاس . يفضل ضرب العقار الخاص بالمدفعية [illegible] او تقديم ضربات المدفعية الاعتيادية بضربات عقار خاص .

٣. اعتبارا من يوم غد يقر كل شيء بعد أن يذهب اعضاء القيادة العامة الى قيادة الفيلق الاول وبعد تدقيق الخطط المطلوبة .

٤. المهم استخلاص العبر والدروس من هذه المعركة .. لكي نمنع وقوع الاخطاء مرة اخرى .

(١-٢)

سري للغاية وشخصي

IST.A5045.007.003

2488

سري للغاية وشخصي

٥. المطلوب الان -- قاده بمعنى الكلمه ، وليس ناس طيبين فحسب . هذا يصدق في الجيش ، وفي الحزب ، وفي النقابه ، وفي ادارة الحكومية . ان دور القائد هو في تطهير المهز وزين (بالرشد والرد) واعادتهم الى رشدهم ، وفي تشجيع الشجعان ، عندما يعبرون تصرفا عن القيم بصوره صحيحه ، وفي الدفاع الذي يجب أن يمارسه الجميع .

٦. عندما صبر الحزب ، تتحمل المسؤوليه في مختلف مراتبها وعلى الرغم من التي كانت مخصصه لصيد للقوه الجويه ، لكي لا تعطي الصرف وصيد التقاله الى عدو

رجاء التفضل بما يقتضي واعادتها الينا بعد الفراغ منها --- مع التقدير

المريق الركن
علاء الدين كاظم عماد
رئيس اركان العام للقياده العامة للقوات المسلحة

نسخه الى/

رئاسة الجمهورية (السكرتير) / يرجى التفضل بالاطلاع --- مع التقدير

- ٢ -

سري للغاية وشخصي

IST.A5045.007.004

شالاوی ئەنفالی سێیەم و هێزە بەشداربووەکان:

شالاوی ئەنفالی سێیەم لە نێوان (20.4.1988-7.4.1988)دا درێژەی کێشا و بە سەرکردایەتی لیوای روکن سوڵتان هاشم ئەحمەد فەماندەی فەیلەقی یەک و لیوا روکن کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی فەرماندەی فەیلەقی دوو، هەروەها بە سەرپەرشتی راستەوخۆی فەریق یەکەمی روکن عەدنان خەیرۆڵڵا تولفاح وەزیری بەرگری، عەلی حەسەن مەجید تکریتی بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس، فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی سەرۆک ئەرکانی سوپا، فەریق حوسێن رەشید محەمەد عەرەب تکریتی یارمەتیدەری سەرۆکی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری بەرێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، عەقید روکن فەرحان موتلەگ سالح خەلەف ئەلجبوری بەرێوەبەری ریکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەلات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) و بە بەشداری ئەو هێزانە بەرێوەچوو: (تیپی زرێپۆشی (3)ی ناسراو بە (هێزەکانی سەلاحەددین)ی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمید روکن تاهیر عەبدولڕەشید بووە. تیپی (4)ی پیادەی ناسراو بە (هێزەکانی قەعقاع)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو (عەمیدی روکن عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی) بووە. فەوجی کۆماندۆی یەکی سەربە تیپی پیادەی (7)ی ناسراو بە (هێزەکانی مەنسور)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمیدی روکن ئەمیر جاسم حەمۆ بووە. تیپی زرێپۆشی (10)ی ناسراو بە (هێزەکانی نەسر)ی سەربە فەیلەقی چوار، کە فەرماندەی ئەو تیپە زرێپۆشە عەمید روکن خالید ئەحمەد ئیبراهیم ئەلدلێمی بوو. بەگوێرەی نووسراوی بنکەی هەواڵگری توز ژمارە (1988/4/10/10340)ی بۆ ریکخراوی هەواڵگری خۆرهەلات – منظومة الأستخبارات الشرقيه، تیپی (11)ی ناسراو بە (هێزەکانی مقداد)ی سەربە فەیلەقی سێ، بە سەرپەرشتی فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمیدی روکن سامی عەباس مجوەل و بە هارکاری و پشتیوانی فەوجی جاشەکانی ژمارە (25، 78، 200، 212) بەشداری ئەنفالکردنی هەریەک لە ناوچەکانی توز، قادرکەرەم، نەوجول و گوندەکانی (زندانەی بچووک، سالحی، دوڕاجی، زیندانەی گەورە، باشتەپە، ئیبراهیمی بچووک، ئیبراهیمی گەورە، حەیدەرە

سوور، عومەر سۆفی، شێخ جەلال، تازەشار و شێخ حەمید)ی کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5619). ناوی سەرۆک جاشی ئەو چوار فەوجەی سەرەوە بریتین لە: (سەعید یوسف ئەسعەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی (25) بووەو پەلاماری گوندی عەلی وەسمانی داوە. رەشید ئەحمەد ئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (78). حەمەڕەشید عەبدوڵڕەحمان عەبدوڵڕەحیم جاف تیلەکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (200). عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ)، سەرۆک جاشی فەوجی (212)ی جاشە سووکەکان). تیپی پیادەی (15) ناسراو بە (هێزەکانی فاروق)ی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەی تیپ لیوا روکن داود سەلمان ئەلجبوری بووە. فەوجی کۆماندۆی یەکی سەربە تیپی (17)، کە فەرماندەی ئەو فەوجە موقەدەم سەلمان عەبدولحەسەن بوو (کە لە رێکەوتی 9.4.1988دا لە گوندی شێخ تەوێل بریندار بوو)، دواتر رائید سالم شوێنی ئەوی گرتۆتەوە – سەرچاوە: (سەرچاوەی یەکەم، بەشی بیست و پێنج، ل5608). بە پێویستی دەزانم لێرەدا ئاماژە بەتاوانی سابیر محەمەد عیسا (سابیر بچکۆڵ)ی پیاوی ئیستخبارات بدەم کە شێتێکی گوندی شێخ تەوێلی بەناوی (فەتاح محەمەد رەسوڵ) سەربڕیبوو، دواتر سەرەکەی بەناوی پێشمەرگە رادەستی مەنزومەی ئیستخباراتی شەرقیە کردبۆوە لەپێناوی پارەدا. دوای ئەوەی دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق ئەو کارە قێزەوونەی سابیر بچکۆڵی لە یەکێ لە دانیشتنەکاندا ئاشکرا کرد، یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان تاوانباری ناوبراوی لە ڕێزەکانی خۆیدا دەرکردو خانەنشینەکەی بڕی بێئەوەی بدرێتە دادگا لەپێناوی دادگاییکردن و سزادانی بە تۆمەتی کوشتنی ئەو مرۆڤە شێتە. بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (ش10334/3)ی هەواڵگری توز بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری خۆرهەڵات لە ڕێکەوتی (10.4.1988)، سەبارەت بە بەشداریکردنی هەریەک لە (تیپی پیادەی 21 + فەوجی 211 + 212 ی چاشە سووکەکان) لە ئەنفالکردنی گوندەکانی (خان ڕۆستەم، دوڕاجی، نەوجول، ئیبراهیمی گەورە، کۆشک، جەدل، شێخ حەمیدو تازەشار)، کە دەکاتە ئەنفالی سێیەم بەشداریان کردووە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5613). تیپی پیادەی (21) سەربە فەیلەقی دوو بووەو، فەرماندەکانی (عەقید روکن غالیب حامد سلێمان و دواتریش عەقید عەبدولئیلاە حامد ئەلعەناز موسڵاوی) بووینە. سەرۆک جاشی فەوجی (211)ی جاشە سووکەکان ڕەزا تەها

محێدین بەرزنجی (سەید مانگا)و سەرۆک جاشی فەوجی (212)ی جاشە سووکەکان عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ) بووینە. تیپی پیادەی (27)ی ناسراو بە (قوات صدیق)ی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەکەی (عەقیدی روکن سەباح نوری عەلوان ئەلعجیلی) بووە. فەوجەکانی (211، 212، 213)ی سەربە تیپی (32)ی سەربە فەیلەقی سێ کە بە (قیادة قوات الحسن) ناسرابوو. تیپی پیادەی (33)ی ناسراو بە (قیادة قوات بدر)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەی تیپەکە لیوای روکن رەمزی مەحمود عەبدوڵڵا فەتحی ئەلقەیسی بوو، هەروەها رائید محەمەد رەشید سوڵتان فەرماندەی یەکەیەکی سەر بەو تیپە بووە. تیپی پیادەی (34)ی ناسراو بە (هێزەکانی حارس)ی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەی ئەو تیپە عەمید روکن شاکر شالی بووە. تیپی پیادەی (46)، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن عەلی ئەحمەد محەمەد سالح بووە. تیپی (50)ی ناسراو بە هێزەکانی (ئوسامە بن زەید)ی سەربە فەیلەقی یەک بوو، کە فەرماندەی تیپەکەی عەمیدی روکن زوهێر یونس عەلی و دواتریش ناسر سەعید توفیق بووینە. فەرماندەیی هێزی تایبەتی پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەقی یەک، کە فەرماندەکەی (لیوا روکن مونزر ئیبراهیم)و (عەمید روکن عەلاء محەمەد تەها) بوون. فەرماندەیی هێزەکانی پارێزگاری نەوت کە فەرماندەکەی عەمیدی روکنی هێزەکانی تایبەت بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحنتەو جێگرەکانی (موقەدەم هاشم کامل مەحمود)و (عەقید روکن فوئاد حوسێن عەلی)و عەمید خزەیر عەتیە زەهبان، ئەفسەری هەواڵگری هێزەکانی پارێزگاری نەوت کە بەشداری ئەو قۆناغەی ئەنفالەیان کردووە. عەمیدی روکنی هێزەکانی تایبەت بارەق عەبدوڵڵا، بەهۆی بەشداری کارای لە شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالی سێیەم و چوارەم، دوو مەدالیای بەناو ئازایەتی وەرگرتووە - سەرچاوە: (العراق)، ژمارە (3905)، دووشەممە، (21.11.1988)، ل3). فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پارێزگاری نیشتمانی یەکەم – امریة جحفل الدفاع الوطني الاول- کە فەرماندەکەی سەرەتا لیوا روکن ئەیاد خەلیل زەکی محەمەد ئەلبەیاتی و دواتریش عەمیدی روکن سەعد شەمسەدین خالس بووە. لیواکانی هێزەکانی کۆماندۆی (65+66+68)ی سەربە سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان، لە سالی (1990)دا عەمید روکنی هێزی تایبەت عەبدولموحسن سلێمان کازم فەرماندەی لیوای (65)بووە، بەڵام ئەوە نازانم ئایا لەکاتی شالاوی ئەنفالەکاندا هەر ناوبراو بووە یان نا، هەروەها فەرماندەی لیوای

(66)ی هێزی تایبەت عەمید روکن جەعفەر سادق بووە. بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (1988/4/21/11925)ی بنکەی هەواڵگری کەلار بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری خۆرهەڵات، لیواکانی (65+68) بەشداری ئەنفالکردنی هەرێک لە گوندەکانی (بەلەکجار، کێلەبەرزەو قەرەداغ)یان کردووە (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5665). لیوای کۆماندۆی (10)ی سەربە فەیلەقی یەک، تەواوی فەوجەکانی سەربە لیواکانی پیادەی (417+418) بە هاوکاری فەوجی جاشە سووکەکان (فەوجی (100)ی محەمەد عیسا جاف، فەوجی (131)ی ئەنوەر محەمەد ڕەزا لەک، کە لە ڕێکەوتی (10.4.1988)دا لە گوندی شێخ تەوێڵ بریندار بوو)، هەروەها فەوجی (197)ی محەمەد سەعید ئەحمەد جاف هاڕۆنی) لە ڕۆژی (10.4.1988)دا بەشداری ئەنفالی هەرێک لە گوندەکانی (چوارشاخ، عەلیانی تازە، توکن و ئۆمەربل) یان کرد – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5604). لیوای پیادەی (417)، کە نەقیب عەبد عەواد، فەرماندەی لیواکە بووە، لە ڕۆژی (11.4)دا هێرشیان کردۆتە سەر گوندی (دوڕاجی). لیوای (443) بە سەرکردایەتی فەرماندەی لیوا عەقید فالح خرێبت ئەلفالح، بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (1988/4/21/11925)ی بنکەی هەواڵگری کەلار بۆ ڕێکخراوی هەواڵگری خۆرهەڵات، بەشداری ئەنفالکردنی هەرێک لە گوندەکانی (بەلەکجار، کێلەبەرزەو قەرەداغ)ی کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و پێنج، ل5665). ئەو ئەفسەرانەش بەگوێرەی لاپەڕە (5733)ی سەرچاوەی پێشوو، وەکو بەشداریکەری ئەو قۆناغەی ئەنفال ناویان هاتووەو مەدالیای کورد کوشتنیان لە پاداشتی بەشداری کردنیان لەو ئەنفالەدا وەرگرتووە: (فەوجەکانی (1، 2، 3)ی لیوای پیادەی (444)ی سەربە فەیلەقی یەک، بە فەرماندەیی عەمیدی روکن سامی محەمەد عیسا لە قۆڵی کفری بەرەو هۆمەربل. ڕائیدی پیادە باسل تورکی عەبدوڵڵا (فەرماندەی فەوجی یەک)ی لیوای (444). موقەدەمی فڕۆکەوان خەمیس حەسەن جاسم (فەرماندەی فەوجی دوو)ی لیوای (444) بووە. عەمید محەمەد نازم حەسەن، فەرماندەی قۆڵی پێبازو پونگەڵە. عەقیدی فڕۆکەوان حەمید گاتع ئەلسەعد، ڕاوێژکاری فڕۆکەوانی سوپا لە فەیلەقی دوو. عەقید نیعمەت عەبدوڵڵا، فەرماندەی هێزەکانی دووەم و ڕەتلی دەیەمین لە هێزە تایبەتییەکان. موقەدەمی فڕۆکەوان محەمەد عەتیە خوەین لە سربی (55). ڕائید مونزر ئیبراهیم یاسین، فەرماندەی

فەوجی کۆماندۆی یەکی سەربە تیپی (یەکی تایبەت)، کە سەرپەرشتی قۆڵی کەلار – تیلەکۆی کردووە. فەوجی کۆماندۆی یەکی سەربە تیپی (دووی تایبەت). فەوجی (18)ی ئالی سەربە (لیوای کۆماندۆی 70)، بە فەرماندەیی عەقیدی روکن فوئاد ئیبراهیم محەمەد. موقەدەم ئیسماعیل محەمەد یاسین، لێپرسراوی بنکەی هەواڵگری سلێمانی. موقەدەم خالید یاسین عوبێد، لێپرسراوی هەواڵگری چەمچەماڵ. موقەدەم سەباح یونس سەعید، جێگری فەرماندەی کەرتی سەنگاو. موقەدەمی پیادە محەمەد نازم حەسەن دوڕاجی، فەرماندەی فەوجی کۆماندۆی تیپی یەکی تایبەت لە قۆڵی پێباز – سۆفی رەحیم – عەلی وەسمان. رائید قاسم هاشم یاسین، بەرپرسی هەواڵگری توزخورماتوو. نەقیب کیفاح عەلی حەسەن، بەرپرسی هەواڵگری کەلار. نەقیب جاسم محەمەد رەبیع، بەرپرسی هەواڵگری دەربەندیخان. مولازمی یەکەمی پیادە عەدنان سلێمان موسڵم، پۆلی (1)ی کۆماندۆی تیپی (1)ی تایبەت. مولازمی یەکەمی پیادە سەعید حەمید خزەیر، لە فەوجی (18)ی ئالی لیوای زرێپۆشی (70). مولازمی یەکەمی پیادە محەمەد عەبدولزەهرە عەلی لە فەوجی یەکی لیوای (444). مولازمی یەکەمی پیادە عەدنان سەلمان موسلیح لە فەوجی یەکی کۆماندۆی تیپی یەکی تایبەت. مولازمی پیادە کەریم جاسم شەریف، لە فەوجی کۆماندۆی یەکی تیپی دووی تایبەت. مولازمی پیادە شەهاب عەزیز حەمزە، لە فەوجی کۆماندۆی یەکی تیپی دووی تایبەت. مولازمی یەکەمی ئەمن ئەحمەد عەبدوڵڵا ناسر، لە بەڕێوەبەرێتی ئەمنی سلێمانی سەرپەرشتی (300) جاشی کردووە لە قۆڵی پێباز. مولازمی یەکەمی زرێپۆش ئەحمەد مستەفا شەریف، کەتیبەی تانکەکانی کەرامە. مولازمی ئەمن فەلاح تاهیر فەیاز، بەرپرسی جاشەکان بۆسەر گوندەکانی شێخ تەوێڵ، ئیمام محەمەد و چەمی شور. کەتیبەی زرێپۆشی (ئەلعەباس)، کەتیبەی تانکەکانی (ئەلکەرامە)، (12) دەستەی فڕۆکەی سەربە یەکەی (55)، لەگەڵ تواناکانی ئەندازیاری راسپێردراو بە کاولکردنی گوندەکان، دەستەی ئەرکانی سوپای سەربە هەواڵگری تیپ و فەیلەقەکان، دەستەی کیمیاوی، فڕۆکەوانی سوپا، هێزی ئاسمانی، یەکەکانی ئەمنی سەربە پارێزگاکانی کەرکوک و سلێمانی بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە.

بەپێی بەشی بیست و پێنجی سەرچاوەی یەکەم، لاپەڕەکانی 5617+5619)، هەریەک لە فەوجی جاشە سووکەکانی (25، 58، 75، 200) بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە. ئەو چوار سەرۆک جاشەی کە لە سەرەوەدا ئاماژە بە ژمارەی

فەوجەکانیان کراوەو بەشداری ئەنفالی سێیەمیان کردووە، بریتین لە: (سەعید یوسف ئەسعەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی (25)ی جاشە سووکەکان. چیاد دێوالی دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (58)ی جاشە سووکەکان. کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگی جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (75)ی جاشە سووکەکان. شێخ حەمەڕەشید عەبدولڕەحمان عەبدولڕەحیم جاف تیلەکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (200)ی جاشە سووکەکان). هەریەک لە فەوجەکانی: (فەوجی (15)ی سەرۆک جاش شێخ حاجی عەبدولغەفور خالید دوبەردانی، فەوجی (121)ی سەرۆک جاش هەمزە باپیر بابەکر ئاغا پشدەری، فەوجی (131)ی جاشە سووکەکانی ئەنوەر محەمەد رەزا لەک و فەوجی (161) کە سەرۆک جاشەکەی بۆ من دیار نییە، بەشداری ئەنفالی گوندی (سۆفی رەحیم، ئەمەربل و چوارشاخ)یان کردووە لە ئەنفالی سێیەم – (سەرچاوەی ژمارە یەکەم، بەشی بیست و پێنج، لاپەڕەکانی 5606+5608+5612). فەوجی (15)ی عەبدولغەفور خالید دوبەردانی لە کاتی شەڕەکەدا هەڵاتوون، فەوجی (121)ی جاشە سووکەکان شوێنی شەڕەکەیان بەجێهێشتووەو کشاونەتەوە، کەچی ئەنوەر محەمەد رەزا لەکی سەرۆک جاشی فەوجی (131) بە سووکی بریندار بووە لە شەڕەکاندا. هەروەها فەوجی (36)ی جاشە سووکەکانی سەربە سادق زێڕۆ ئەمین هەرکی، بەگوێرەی قسەکانی خۆی بۆ ڕۆژنامەی هاوکاری، بەشداری ئەنفالی سێی کردووە – سەرچاوە: ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (998)، ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (15.8.1988). بەگوێرەی لاپەڕە (240)ی پەرتووکی (تونی مەرگ، زیاد عەبدولڕەحمان)دا، سەرۆک جاشی فەوجی (37)ی جاشە سووکەکان، تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی، بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی ناوچەکانی نەوجول، دووز، کفری، کەرکوک و سەرقەڵای کردووە، کە دەکاتە ئەنفالی (3). هەرچی شۆڕش حاجی ڕەسوڵە لە لاپەڕە (156)ی پەرتووکی (ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق)دا، ئاماژەی بە بەشداری چواردە فەوجی جاشە سووکەکان کردووە، کە جگە لە فەوجەکانی (25، 75، 100، 131، 179) کە لە سەرەوەدا ئاماژەم پێکردوون، نۆیەکەی تر بریتین لە (فەوجی (2)ی سابیر ئەحمەد ڕەقیب محەمەد سوورچی (سابیر سوورچی)، فەوجی (5)ی ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، فەوجی (18)ی سالّح محەمەد جەمیل ئاغا خۆشناو، فەوجی (35)ی عەمید فەتاح کەریم فەتاح جاف، فەوجی (46)ی موشیر ئیبراهیم

ئەحمەد ئاغای سەرگەڕان، فەوجی (101)ی جەلال ئاغا رەفیق سەید وەلەد ئاغای کاکەیی (عەلی سەرایی)، فەوجی (139)ی محەمەد عەلی ئاغا حەسەن زەنگەنە، فەوجی (151)ی نەقیب عەبدوڵڵا حەسەن سالّح بابان و فەوجی (199)ی سەعید قادر محەمەد جاف). هەروەها بەگوێرەی (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل236–245)، ئەو سەرۆک جاش و مەفرەزە تایبەتییانە بەشداری ئەنفالی سێیەمیان کردووە: (فەوجی (35)ی سەربە سەرۆک جاش عەمید فەتاح کەریم فەتاح جاف و لە نێویاندا تاهیر عوسمان رۆستەم رۆغزایی، فەرماندەی سریە لە فەوجی ناوبراو، کامیل شێخ هادی شێخ نوری سۆڵەیی سەرۆک جاشی فەوجی (55)ی جاشە سووکەکان، سوعاد فەیزوڵڵا محەمەد تالّەبانی سەرۆک جاشی فەوجی (60)ی جاشە سووکەکان، قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی سەرۆک جاشی فەوجی (63)ی جاشە سووکەکان، شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (64) – سەرچاوە: رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (995)ی رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (4.8.1988)، سەعید مەحمود باریکەی سەرۆک جاشی فەوجی (73)، عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (104)ی جاشە سووکەکان، زاهیر تاهیر تۆفیق کۆیی سەرۆک جاشی فەوجی (150)ی جاشە سووکەکان، رەزا تەها محێدین بەرزنجی (سەید مانگا)، سەرۆک جاشی فەوجی (211)ی جاشەکان، بایز عەزیز رەشید ئاغا باواجانی سەرۆک جاشی فەوجی (213)، شێخ ئەحمەد جەمیل ئەمین بەرزنجی سەرۆک جاشی فەوجی (240)ی جاشە سووکەکان – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (996)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (8.8.1988)، ل4+ رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6692)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (22.9.1988)، سەلّاحەدین خدر رەسوڵ نەقشبەندی سەرۆک جاشی فەوجی (241)ی جاشە سووکەکان، محەمەد شێخ عەبدولکەریم قادر بەرزنجی سەرۆک جاشی فەوجی (257)، شێخ حوسێن شێخ سەعید بەرزنجی سەرۆک جاشی فەوجی (262)ی جاشەکان، ئیسماعیل عەزیز ئاغا زەنگەنەی سەرۆک جاشی فەوجی (268)ی جاشە سووکەکان، عەقید عەبدولحەمید عوسمانی سەرۆک جاشی فەوجی (300)ی جاشە سووکەکان، عەدنان عەبدوڵڵا ئەحمەد جەباری (سەید عەدنان جەباری) سەرۆک جاشی فەوجی (321)ی جاشە سووکەکان، شێخ کەریم شێخ شەهاب سەرۆک جاشی فەوجی (323)ی جاشە

سووکەکان، مەجید سلێمان ئەحمەد جاف (مەجید سلێمان وەزە)، سەرۆک جاشی فەوجی (354)، ئەحمەد بیجۆ فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، ئەنوەری حەسۆی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، بەکر عەلی حاجی موشیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، تاریق شەفیع کافرۆشی سەرۆک جاشی فەوج، تاریق عەزیز رەزا ئاغای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، تۆفیق جەبار قارەمان چەمچەماڵی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت (145)، جەبارە دریژ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، جەمال حوسێن دوزی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، حەسیب محەمەد نەجم ئینجە جەباری سەرۆک جاشی فەوج، سەعید محەمەد غەریب جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (251)، محەمەد رەحیم محەمەد سدیق (حەمە پۆخچی) سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟)ی جاشە سووکەکان، رەفعەت محەمەد عەلی گلی سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟)، سەعید (حەمە سەعید) غێدان و مەجید غێدانی سەرۆک جاش و جێگری فەوجی (؟؟)ی جاشە سووکەکان، شامل دەرویشی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، شەماڵ رەفعەت محەمەد عەلی گلی کە جێگری سەرۆک جاشی فەوج (جێگری رەفعەت محەمەد عەلی گلی) باوکی بووە، شەهاب ئەحمەد وایەرمەنی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، عاسی حەمە دێزەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە ئیستخبارات، عەبدوڵڵا کاکە ئەمین سااڵح (عەبە کەرکوکی) فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، عومەر حاجی بادینان فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، عەزیز حەسەن فەتاح فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، مامەند سااڵح مەولود شێخانی قەشقەیی (مامەند قەشقە) سەرۆک جاشی فەوج، محێدین حەمە رەحیمی سەرۆک جاشی فەوج، قادر عەزیز (قالەی عەزە نالبەند)ی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، قاسم رەشید درەیی سەرۆک جاشی فەوجی (؟؟)، کەمال محەمەد حەیدەر تاسلوجەیی (کەمالی شەمسە)ی سەرۆک جاشی فەوجی جاشە سووکەکان). هەروەها بەگوێرەی بەشی (25)ی سەرچاوەی یەکەم، لاپەڕە (5834)، مەفرەزە تایبەتییەکانی (49، 50، 66، 77، 78) لە رێکەوتی (12.3.1988)دا بەشداری ئەنفالکردنی دانیشتوانی دێهاتەکانی (شێخ جیری، چیمەن، قەرەوەیس، زەنگەنەو چەندین گوندی سەربە قادرکەرەم و پردێ)یان کردووە. مەفرەزە تایبەتییەکانی سەربە تەواری سلێمانی (3، 55، 119، 194) بە سەرپەرشتی مولازمی ئەمن عەلی مەحمود عەلی. هەروەها تەواوی ئەو فەوجە جاشانەی کە لە ئەنفالی دووەدا بەشداربوون لەگەڵ (13) فەوجی تردا بەشداری

ئەنفالی سێیان کردووە. فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (194) مەنسوور سوارە فەتاح فەرەج بووە، کە لە رێکەوتی (12.4.1988)دا لە گوندی (شێخ تەوێل)دا کوژرا – سەرچاوە: (نووسراوی ئەمنی سلێمانی بۆ ئەمنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی و ئەمنی ناوەخۆی فەیلەقی یەک، کە لە رێکەوتی (16.4.1988)دا نێردراوە). تەحسین محەمەد رەشید زەنگەنە سەرۆک جاشی فەوجی (179)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالی سێی کردووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری کە کۆپییەکەی لامە، بەڵام بەداخەوە ژمارەکەی دیار نییە). قادر محەمەد رەشید عەبدولقادر سەرۆک جاشی فەوجی (353)ی جاشە سووکەکان، بەگوێرەی لێدوانی خۆی باسی ئەوەی کردووە کە فەوجەکەیان بەشداری جەنگەکانی هەڵەبجە، قەرەداغ، ئەنفالەکانی یەکەم، دووەم و سێیەمیان کردووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری، کە ژمارەو رۆژەکەی لەسەر نییە، بەڵام دەقی چاوپێکەوتنەکەی ناوبراوم لایە کە بۆ هاوکاری لێدوانی داوە.

ئامانجی شالاوی ئەنفالی سێیەم گوندەکانی ناوچەی گەرمیان و سنووری بەڕێوەبەرایەتی شاری کەرکوک (کەرکوک، لەیلان، قادر کەرەم، دەربەندیخان، قەرە حەسەن، کفری، کەلار، سەنگاو، توزخورماتوو، جەبارە، چەمچەمال و قەرەهەنجیر) بوو، کە نزیکەی زۆرتر لە (1000) دێهاتی گرتەوە لەگەڵ چوار مەڵبەندی ناحیەکانی (سەنگاو، قادرکەرەم، قەرەداغ و لەیلان)، کە هەموویان خاپورکران. هەندێک لەو ناوچە، بەرزایی و دێهاتانەی کە بەر شالاوی ئەنفالی سێ کەوتن ئەمانە بوون: (ئاوباریک، ئاوەسپی، ئەستێڵ، ئۆمەربل، ئۆمەرقەڵا، ئیبراهیم غوڵام، باجگە، باشتەپە، باداوە (باراوە)، بەرکەل، بەلەکجار، بەلەکەی سەروو، بەڵخەی بچووک، بەڵخەی گەورە، باوەخۆشێن، بانەمۆرت، باوەنوور، بەکر بایەف، بەکرە شەل، بەنگۆل، بنەکە، بۆیسانە، پەڵکانە، پونگەڵە، پونگەڵەی حاجی مەحمود، پێباز، پێنج ئەنگوشتی حاجی محەمەد ئاغا، پێنج ئەنگوشتی شێخ محەمەد، پێنج ئەنگوشتی شێخ مستەفا، تازەشار، تاڵەبان، تاڵاو، تاوسانە، تایەبەرز، تەپە سپی، تەپە سەوز، تەپە عارەب، تەپەکرۆز، تەپە مارف، تەپە نەریمان، تەکیە، تورگە، توکن، تۆپخانە، تیلەکۆ، تیمار، جنۆکە، حەسەن کەنۆشی خواروو، حەسەن کەنۆشی سەروو، حەمک، حەمە سلێمان، حەمە قادر، خدر رێحان، چەرمک، چەولک، چوار شاخی خواروو، چوار شاخی سەروو، چوارملان، چیمەن، داربەڕوو، دارەزی، درۆزنە، دەرزیلە، دەرەوار، دەڕاجی، دوبرا،

رەبات، رۆستەم ئاغا، زستانە، زەردە لیکاو، زەڕین، زەنگەنە، زینانە، سپی جەژنی، سەرقەڵا، سەرەڕەش، سەروچاوە، سماق، سەید خەلیل، سەید شێخان، سۆفی رەحیم، سۆفی رەزا، سێ خران، سێگۆمەتان، شاتری، شۆراو، شانەزەرد، شێخ حەمید، شێخ تەویل، عەزیز بەگ، عەزیز قادر، عەلیانی تازە، عەلیانی گەورە، عەلی وەسمان، فەتاح ئۆمەر، فەقێ مستەفا، قازانقایە، قایش پاشا، قەڵاگا، قەرەتامور، قەرەوەیس، قولیجان، قەیتاوان، قەیتول، قیرچە، کارێزە، کانی عوبێد، کانی قادری خواروو، کانی قادری ژوورو، کانی قادری قەڵا، کچان، کڵاوگە، کەرەبچنە، کەریم بەسام، کوڵەجۆ، کونەکۆتر، کۆشک، کۆشکی خواروو، کۆشکی سەروو، کۆکس، کێلەبەرزە، گەڕاوی، گەلیاوە، گوڵباخی خواروو، گوڵباخی سەروو، گۆمەزەرد، لەیلان، مریەم بەگ، ملەسوورە، مەحمود پەریزاد، مەسۆی حەمە فەرەج، مەسۆیەکان، مەلا ئۆمەر، میلقاسم، نەوجول، هەرێنە، هەزارکانی، هەنارە، هەوارە بەرزە، هەیەرە سوور، هۆمەر ئامان، هێڵانە قەل، وارانی خواروو، وارانی ژوورو).

پەلامارەکانی ئەم قۆناغەی ئەنفال بەمشێوەیە بووە:

قۆڵی یەکەم: لە کەلارەوە بەرەو ناوچەی شاتری.

قۆڵی دووەم: لە باوەنوورەوە هێزێک بەرەو بەرزاییەکانی چوارملان و شێختەویل و هێزێکی تریش بەرەو گوندەکانی سۆفی رەحیم و زەنگەنە.

قۆڵی سێیەم: لە دەربەندیخانە دوو هێز دەرچوون، یەکێکیان بەرەو شاخەکانی زەردە و گوڵان، هێزەکەی تریش بەرەو گوندی بەرکەل و شاخی زەردە.

قۆڵی چوارەم: لە تیلەکۆوە هێزێک بەرەو ناوچەی رۆغزایی و هێزێکی تریش بەرەو گوندی زەڕین.

قۆڵی پێنجەم: لە سەرقەڵاوە بەرەو گوندی هۆمەربل.

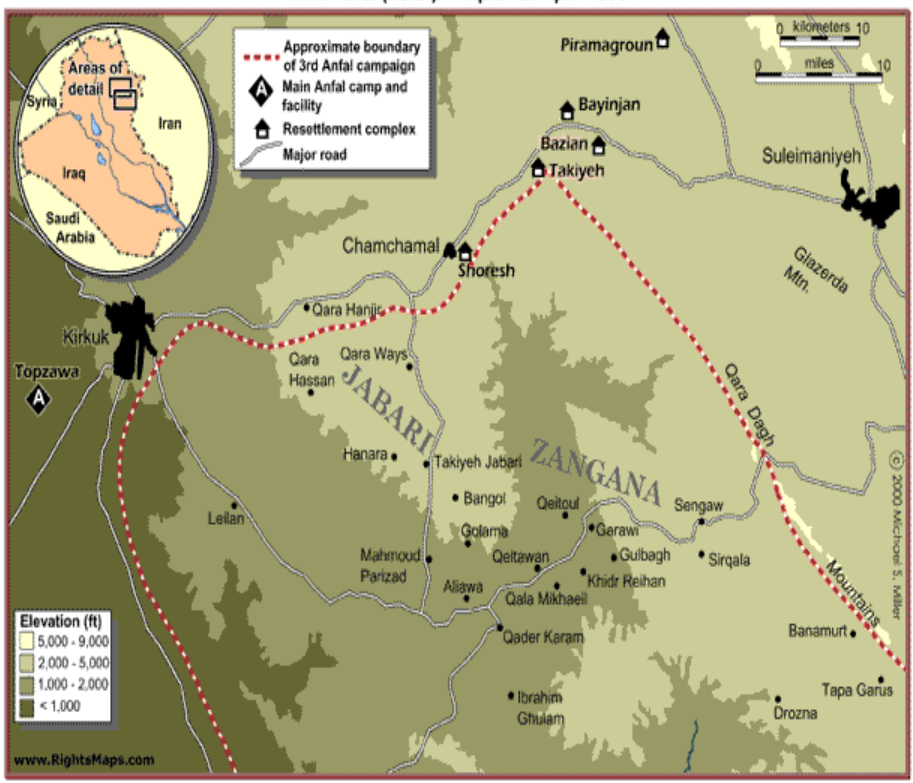
قۆڵی شەشەم: لە شارۆچکەی سەنگاوەوە بەرەو گوندی قەیتوول.

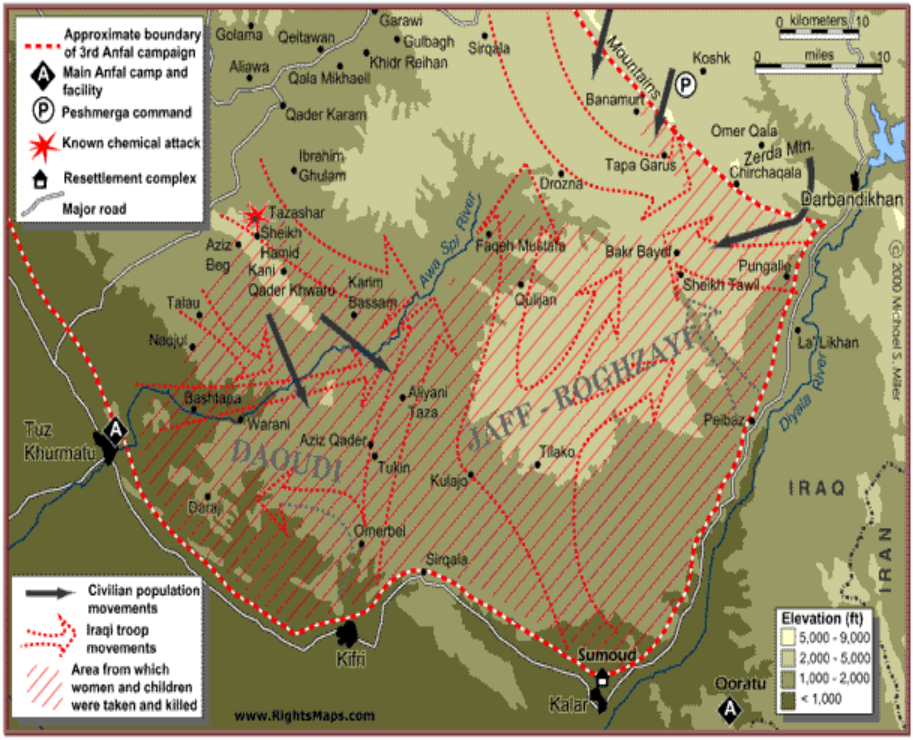
قۆڵی حەوتەم: لە شارۆچکەی قادرکەرەمەوە بەرەو گوندەکانی: برایم غوڵام و بناری گل.

قۆڵی هەشتەم: لە شارۆچکەی خورماتووەوە بەرەو هەریەک لە شارۆچکەی نەوجول و گوندەکانی سەربە داودە.

قۆڵی نۆیەم: لە شارۆچکەی سەنگاوەوە بەرەو گوندەکانی: کچان، هەزارکانی و هەنارە.

گوندەکانی فەقێ عوسمان، قەڵخانلو، ملەسوورە و مەیدان شوێنی کۆکردنەوەی دانیشتوانە دەستگیرکراوەکەی ناوچەکە بوو، بەتایبەت ڕۆژی (14.4.1988) کە خەڵکێکی زۆە لە ملەسوورەوە بۆ گۆڕە بە کۆمەڵەکان بردران. هەواڕە بەرزە شوێنی لەدایکبوونی (تەیمور ئەحمەد عەبدوڵڵا)یە کە سێ ساڵ تیایدا ژیاوەو دواتر باریانکردووە بۆ گوندی کوڵەجۆ، لەکاتێکدا کە تەمەنی (12) ساڵان بووە لەگەڵ دایک، باوک، براو خوشکەکانی لە لایەن میلیشیای سەدام حوسێنەوە گیراوەو، دواتر تەنیا خۆی لە گوللە باران کردنەکەدا ڕزگاری بووە. لەم قۆناغەی ئەنفالدا لە (10) قۆڵەوە هێرش کرایە سەر ناوچەکەو، ئەم ئەنفالە بە گەورەترین و دڕندانەترین ئەنفال دادەنرێت و گەورەترین زیانی بە کورد گەیاند. هەروەکو لە سەرەوەدا ئاماژەی پێدراوە، شاڵاوی ئەم ئەنفالە لە ماوەی نێوان (20.4.1988-7.4.1988)دا دڕێژەی کێشا. ڕۆژی (14.4.1988) بە دڕندەترین و بەرفراوانترین ڕۆژی ئەنفال دادەنرێت، هەر بۆیەشە لە ساڵی (1995)وە لەلایەن (ڕێکخراوی ئاوارەو ئەنفالەکانی کوردستان) کرا بە ڕۆژی ئەنفال و دواتریش لە لایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە بە بڕیارێک لە ڕێکەوتی (4.4.2007)دا ڕۆژی (14.4) وەکو ڕۆژی ئەنفال دیاریکرا. لەو ئەنفالەدا نزیکەی (50) پەنجا هەزار هاوواڵاتی کورد شوێن بزرکران. پاش ئەنجامدان و کۆتایی هاتنی ئەنفالی سێیەم، تەواوی خەڵکە دەستگیر کراوەکانی سنووری ئەو ئەنفالەیان لە سەربازگەیەکی کەرکوک کۆکردەوەو تاوانباران عەلی حەسەن مەجید، ڕازگری نووسینگەی باکووری پارتی بەعس، سوڵتان هاشم ئەحمەد، فەرماندەی فەیلەوی یەک، بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحەنتەو چەند ئەفسەرێکی تری پایەبەرز چوونە ناو ئەو دەستبەسەرانەو بە ڤیدیۆ وێنەیان گیراو بە دەیان جار لە تەلەفزیۆنەکانی ئێراقی پەخش کرا، ئەوکاتە من لە زیندانی ئەبوغرێب بووم و بەزۆر لەکاتی دەنگوباسەکاندا لە کاتژمێری هەشتی هەموو ئێوارەیەک دەبوایە لە بەردەم تەلەفزیۆن دانیشین و گوێبگرین لە دەنگوباسەکان (کە ئێمە لەنێو خۆماندا ناومان نابوو سەدام باس)، بۆیە بە دەیان جار ئەو دیمەنە دڵتەزێنانەمان بینیووە.

Third Anfal (North): 7 April - 20 April 1988
Areas of detail
Syria
Iran
Iraq
Saudi Arabia
Approximate boundary of 3rd Anfal campaign
Main Anfal camp and facility
Resettlement complex
Major road
0 kilometers 10
0 miles 10
Piramagroun
Bayinjan
Bazian
Takiyeh
Suleimaniyeh
Chamchamal
Shoresh
Glazerda Mtn.
Qara Hanjir
Kirkuk
Topzawa
Qara Hassan
Qara Ways
JABARI
ZANGANA
Qara Dagh
Hanara
Takiyeh Jabari
Bangol
Qeitoul
Sengaw
Leilan
Golama
Garawi
Mahmoud Parizad
Qeitawan
Gulbagh
Sirqala
Aliawa
Khidr Reihan
Qala Mikhaeil
Qader Karam
Banamurt
Mountains
Ibrahim Ghulam
Tapa Garus
Drozna
Elevation (ft)
5,000 - 9,000
2,000 - 5,000
1,000 - 2,000
< 1,000
www.RightsMaps.com
© 2000 Michael S. Miller

ANATOMY OF A CAMPAIGN Third Anfal (South): 7 April - 20 April 1988

شاڵاوی ئەنفالی چواردەم و هێزە بەشداربووەکان:

ئەنفالی چواردەم، بە سەرکردایەتی لیوای رۆکن سوڵتان هاشم ئەحمەد فەرماندەی فەیلەقی یەک و، بە سەرپەرشتی ڕاستەوخۆی فەریق یەکەمی رۆکن عەدنان خەیرۆڵڵا تولّفاح وەزیری بەرگری، عەلی حەسەن مەجید تکریتی بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس، فەریقی رۆکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی سەرۆک ئەرکانی سوپا (نزار خەزرەجی لە نزیکەوە سەرپەرشتی ڕاستەوخۆی شاڵاوی دڕندانەی ئەنفالی چواری کردووەو، لە دێی عەسکەر لە ڕێکەوتی (3.5.1988)دا لەسەر بانی ماڵێکدا وێنەیەکی گرتووە، ماڵەکە ماڵی پێشمەرگەی دێرینی (ی. ن. ک) قارەمان مەحمودە)، فەریق رۆکن حوسێن ڕەشید محەمەد عەرەب تکریتی یارمەتیدەری سەرۆکی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا رۆکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، عەقید رۆکن فەرحان موتلەگ ساڵح خەڵەف جبوری بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) بووە. هەروەها بە بەشداری ئەو هێزانەی خوارەوە: (تیپی پیادەی (2) ناسراو بە (هێزەکانی خالید بن وەلید)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە عەمیدی رۆکن عەبدولمەجید عەباس وهەیب فەرماندەی تیپەکە بووە. تیپی پیادەی ئالی (5) ناسراو بە (هێزەکانی محەمەد قاسم) کە سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەکەی عەمیدی رۆکن مەحمود فەیزی محەمەد ئەلهەزاع بووە. تیپی (8)ی پیادەی ناسراو بە (هێزەکانی موسەنا)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمیدی رۆکن ناتق شاکر مەحمود رامز بووە. تیپی زرێپۆشی (10)ی ناسراو بە (هێزەکانی نەسر)ی سەربە فەیلەقی چوار و فەوجەکانی کۆماندۆی سەر بەو تیپە، کە فەرماندەی تیپەکە (عەمید رۆکن خالید ئەحمەد ئیبراهیم ئەلدلێمی) بووە. فەوجی کۆماندۆی تیپی (28)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکەی لیوا رۆکن ئەحمەد حەسەن ئەلعوبەیدی بووە. تیپی پیادەی (38)ی ناسراو بە (هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکە عەمیدی رۆکن عەبدولئەمیر عەلوان حوسێن بووە. لیوای (448)ی سەربە تیپی (38)ی هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز. فەرماندەیی تیپی (46)، بە فەرماندەی عەمیدی رۆکن عەلی

ئەحمەد محەمەد سالّح. لیواکانی (65، 66، 68)ی هێزی تایبەت، کە سەربە سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکان بوو، لە سالّی (1990)دا عەمیدی روکنی هێزی تایبەت عەبدولموحسن سلێمان کازم فەرماندەی لیوای (65)بووە، بەلّام ئەوە نازانم ئایا لەکاتی ئەنفالەکانیشدا هەر ئەو بووە یان ئەفسەرێکی تر! هەروەها فەرماندەی لیوای (66)ی هێزی تایبەت عەمید روکن جەعفەر سادق بووە. هەریەک لە لیوای ئالی و لیوای زرێپۆشی (46). فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پارێزگاری نیشتمانی یەکەم (امرية جحفل الدفاع الوطني الاول)، لەژێر فەرماندەیی عەمید روکن سەعد شەمسەدین خالّس. فەرماندەیی هێزی تایبەتی پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەقی یەک، بە سەرکردایەتی عەمید روکن عەلاء محەمەد تەها. فەرماندەیی هێزەکانی پارێزگاری نەوت، کە فەرماندەکەی عەمیدی روکن بارەق عەبدوللّا حاج ئەلحنتەو بەشداری هەریەک لە عەقید روکن فوئاد حوسێن عەلی و موقەدەم هاشم کامل مەحمود کە هەردووکیان جێگری ناوبراو بوون، هەروەها عەمید خزەیر عەتیە زەهبان، ئەفسەری هەوالّگری هێزەکانی پارێزگاری نەوت. لیوای پیادەی (110). لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی یەک. هێزە تایبەتییەکانی لیوای (77). هێزەکانی گەڕۆکی سێیەم. کەرتی سەربازی سوسێ، بە فەرماندەیی عەمید خالید. کەرتی سەربازی کۆیە، بە سەرکردایەتی عەقید محەمەد یاسین ئەلجبوری. لەگەلّ مەفرەزەکانی تەواری سەربە ئەمنی کەرکوک و سلێمانی، دەستەی ئەرکانی سوپای سەربە هەوالّگری تیپ و فەیلەقەکان، دەستەی کیمیاوی، فڕۆکەوانی سوپا، هێزی ئاسمانی، تواناکانی ئەندازیاری راسپێردراو بە کاولکردنی گوندەکان و یەکەکانی هەوالّگری سەربازی. سەبارەت بە بەشداری جاشە کوردەکان لەو ئەنفالەدا، مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (77)، کە فەرماندەکەی یوسف فەتحوللّا گۆرانی (قەرەهەنجیر)ی بووە، فەوجەکانی سەربە فەرماندەیی جەحافیلی یەکی جاشە سووکەکان بەشداریان کردوە، وە لەنێویاندا ناوی (27) فەوج هاتووە کە بریتین لە: (فەوجی (1)ی سەربە قەدری ئەحمەد محەمەد زێباری، فەوجی (20)ی سەربە ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری، فەوجی (23)ی سەربە عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری، فەوجی (37)ی سەربە تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی، فەوجی (51)ی سەربە مامەند حەمەد مەولود گەردی، فەوجی (55)ی سەربە کامیل هادی شێخ نوری بەرزنجی (سۆلّەیی)، فەوجی (72)ی سەربە فوئاد کەریم محەمەد کابایز

هەمەوەندی، فەوجی (78)ی سەربە رەشید ئەحمەد ئەمین عەزیز شێروانی، فەوجی (79)ی سەربە جەلال ئەسعەد رەزا چەرمەگایی، فەوجی (81)ی سەربە محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، فەوجی (85)ی سەربە فارس تاهیر مستەفا ئاغای کۆیی، فەوجی (86)ی سەربە عوسمان عومەر مام یەحیا کۆیی، فەوجی (98)ی سەربە سەلیم مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی، فەوجی (99)ی سەربە تاهیر عەلی عەبدولڕەحمان جەباری، فەوجی (107)ی سەربە محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوە شکاک، فەوجی (132)ی سەربە ئاکۆ عەباس بایز مامەند ئاغای سەرکەپکان، فەوجی (171)ی سەربە عومەر ئەحمەد عەلی جاف (عومەرە بچکۆل)، فەوجی (172)ی سەربە تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، (175)ی سەربە حوسێن محەمەد عوسمان پشدەری، فەوجی (195)ی سەربە لەتیف محەمەد ئەمین قادر جاف زرگوێزی، فەوجی (204)ی سەربە محەمەد هەمزە محەمەد ژاژڵەیی، فەوجی (207)ی سەربە میرزا ئیسماعیل شەریف رەزا (میرزا کۆیی)، فەوجی (211)ی سەربە رەزا تەها محێدین بەرزنجی، فەوجی (212)ی سەربە عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ)، فەوجی (237)ی سەربە قاسم کەریم ئەحمەد مەحمود شینکی، فەوجی (248)ی سەربە سابیر ئەحمەد ئەمین، فەوجی (257)ی سەربە محەمەد عەبدولکەریم قادر بەرزنجی و فەوجی (356)ی سەربە ئەحمەد سۆفی ئیسماعیل سالح – سەرچاوە: شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل162–163). هەروەها بەگوێرەی (زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، ل237–245)، ئەو سەرۆک جاش و مەفرەزە تایبەتییانە بەشداری شالاوی ئەنفالی چواریان کردووە: (سابیر رەقیب سوورچی سەرۆک جاشی فەوجی (2)، محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی سەرۆک جاشی فەوجی (19)، شێخ موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی سەرۆک جاشی فەوجی (64) – سەرچاوە: رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (995)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (4.8.1988)، سەعید مەحمود باریکەی سەرۆک جاشی فەوجی (73)، بورهان محەمەد مستەفا شوانی سەرۆک جاشی فەوجی (92)ی جاشە سووکەکان، عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی (104)ی جاشە سووکەکان، عەزیز حەمەد مەولود (مەلا عوزێر)، سەرۆک جاشی فەوجی (130)ی جاشە سووکەکان، شێخ جەلال شێخ نەجمەدین شێخ کەریم سالەیی سەرۆک جاشی فەوجی (135)ی جاشە سووکەکان،

شێخ مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی سەرۆک جاشی فەوجی (137)ی جاشە سووکەکان، هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی (140)ی جاشەکان، زاهیر تاهیر تۆفیق کۆیی سەرۆک جاشی فەوجی (150)ی جاشە سووکەکان، رەزا تەها محێدین بەرزنجی (سەید مانگا)ی سەرۆک جاشی فەوجی (211)ی جاشەکان، سەڵاحەدین خدر رەسوڵ نەقشبەندی سەرۆک جاشی فەوجی (241)ی جاشە سووکەکان، عەدنان عەبدوڵڵا ئەحمەد جەباری (سەید عەدنان جەباری) سەرۆک جاشی فەوجی (321)ی جاشە سووکەکان، جیهاد موسا قەرەهەنجیری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، حەسیب محەمەد نەجم ئینجە جەباری سەرۆک جاشی فەوج، خەیروڵڵا کەریم مەولود (خەیروڵڵا دوزی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ئیستخبارات، عەبدوڵڵا کاکە ئەمین سالح (عەبە کەرکوکی) فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، عەلی نەبیاوە (حاجی عەلی نەبیاوە)ی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، محەمەد حوسێن نوری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت، محەمەد کاوانی فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی، محێدین حەمە رەحیمی سەرۆک جاشی فەوج). هەروەها بەگوێرەی رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (975)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (16.5.1988)، هەریەک لە فەوجی (47)ی سەربە سەرۆک جاش مەدحەت تۆفیق مەنسور داودی و فەوجی (138)ی سەربە سەرۆک جاش رووناک ئیبراهیم مەدحەت داودی (شێخ رووناک)، بەشداربیان لە شالاوی ئەنفالی چواردا کردووە. تەحسین محەمەد رەشید زەنگەنە سەرۆک جاشی فەوجی (179)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالی چواری کردووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی هاوکاری کە کۆپییەکەی لامە، بەڵام بەداخەوە ژمارەکەی دیار نییە).

شالاوی ئەنفالی چوار گوندەکانی سەربە (کەرکوک، ئاغجەلەر، پردێ، تەقتەق، تەکیە، خەلەکان، چەمچەماڵ، دوکان، دێگەڵە، ڕێدار، سورداش، شوان و کۆیە)ی گرتەوە، کە تەواوی گوندەکانی سەر بەو ناوچانە خاپوورکران کە بەشێکیان بریتیبوون لە: (ئاوماڵ، ئەسکەندەر بەگ، ئەلیاسەسوور، ئۆمەر گومەت، ئۆمەر مەندان، ئیلینجاغ، باخەوان، باغەچنێر، بانەگوڵان، بۆلقامیش، بۆگد، بێدەر، پاپیلان، پەڵکانە، پەلکەڕەش، پیران، پێبازۆک، تاڵەبان، تەپەکوڕە، تەڕەمار، تەکەڵتوو، تەقتەق، تەوەکەڵ، تورکمان باخ، تولکی، تەگباسان، تیژە، تلیان، تیمارۆک، حاجی قەڵا، حەسار، حەسەن قەپاغ، خدر شیرین، خەرابە، خورخور، جگیلە، جۆکان، جەلەمۆرد، چەمی

ڕێزان، دارئەختیار، داربەسەر، داربەڕوو، دالاوە، داوداوە، دەرماناو، دەلۆ، دۆندار، ساتوقەڵا، سارتک، سەربیر، سەرچنار، سوورقاوش، سماقە، سمایل بەگ، سێکانی، سێگرتکان، شاخە پیسکە، شوان، شەوگێڕ، شیلەخان، شیواشۆک، شێخ ئەلوەن، شێخ بزێنی خواروو، شێخ بزێنی سەروو، شێخان، شێخ پاڵەوان، شێوەجانی، شێخ شیوەسوور، زەینەل، عەسکەر، عەمدون، عەودالان، عەمدۆک، قازان، قازبەگیان، قامیشە، قزڵوو، قەتار، ، قەرەسالم، قەرەناو، قەسر، قەسرۆک، قەڵاچۆغە، قەڵاسێوکە، قەشقە، قەمبەر، قەیسەری، قول قولە، قۆڕەبەرازە، کارێزە، کڵێسە، کانیبی، کانی ڕەش، کانی سوور، کانی عازەبان، کانی کوردە، کانی گەرمک، کانی لەلە، کانی هەنجیرە، کاولان، کاولەسوار، کڵاوقوت، کەلەشێرە، کەپەنک، کەلکەسماق، کونەگورگ، کێڵە زیندان، گورگان، گوڵم کەوە، گەورەدێ، گردخەبەر، گەرمک، گەڵناغاج، گۆپتەپە، گۆزەبۆرە، گۆمەشین، ماسقەلان، مام ڕەش، مامەلێسی، مایلە، مەشخەڵان، موخەڕەس، مەحمەخان، مەرزیخە، مەلا زیاد، مۆرخواردە، ناسر ئاغا، نێرەگین، هەیدەر بەگ و یارمجە). شاڵاوی دڕندانەی ئەنفالی چوارەم بە کیمیاباران کردنی گوندەکانی (گۆپتەپە و عەسکەر) لە ئێوارەی (3.5.1988)دا دەستیپێکرد، دواتریش لە (20) قۆناغەوە هێرشی سوپا دەستیپێکرد بۆسەر ناوچەکەو دوای شەش ڕۆژو لە ڕۆژی (8.5.1988) ئەم ئەنفالە کۆتایی پێهات.

هێرشەکانی قۆناغی چوارەمی ئەنفال بەمشێوەیە بوو:

قۆڵی یەکەم: لە سلێمانییەوە بەرەو گوندەکانی: خەرابە، چەمیڕێزان، کەلەشێرە، عەسکەر، گۆپتەپە، گەورەدێ، کەڵکەسماق و کڵێسە.

قۆڵی دووەم: لە شارۆچکەی تەقتەق و سەربازگەی قەڵاتەوە هێزەکانی بەعس بەمشێوەیە هێرشیان کرد:

یەک: لە تەقتەقەوە بەرەو گوندەکانی: ئەسکەندەر بەگی، جەلەمۆرد، دارئەختیار، شێخان، گردخەبەر، گەڵناغاج، قەرەناو، قەسرۆک و مامەلێسی.

دوو: لە چەمی حەیدەرەوە بەرەو گوندەکانی: خەرابە، کانیڕەش، گۆمەشین، قزڵوو، موخەڕەس و مەلازیاد.

سێ: لە گەرمکەوە بەرەو گوندەکانی ئۆمەر گومبەت، سێگرتکان، ئاوماڵ، سارتکە و قەمبەر.

چوار: لە کانیڕەشەوە بەرەو گوندەکانی: دەرماناو، عەمدۆک و مەرزیخە.

قۆڵی سێیەم: لە سمایل بەگی سەربە شارۆچکەی شوانەوە بەرەو گوندەکانی: تەپەکورە، تەوەکەڵ، پەڵکانە، حەسەن قەپاخ، خدرشیرین، شەوگێڕ، کارێزە، کاولەسوار، مامەڕەش، مۆرخوارد و قەرەسالم.

قۆڵی چوارەم: پەلاماری ئەم قۆڵە بەمشێوەیە بوو:

یەک: لە گوڵمکەوەی ئاغجەلەر هەروەها لە چەمچەماڵەوە بەرەو گوندەکانی تلیان، تیژە، دەلۆ، کڵاوقوت، مامەڕەش و مەشخەڵان.

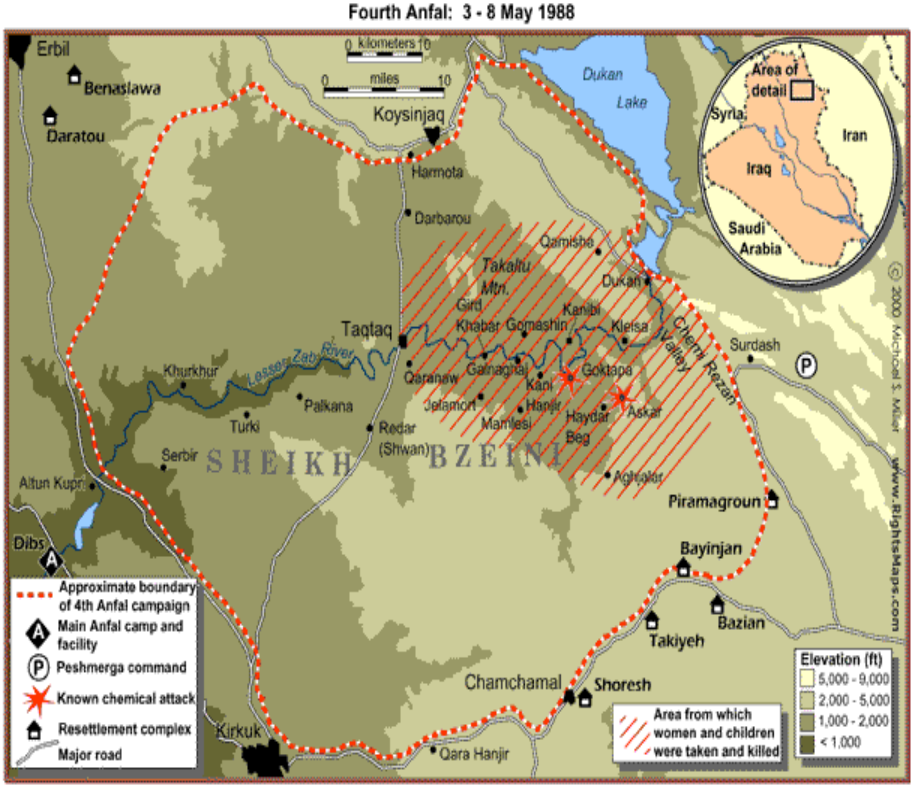
دوو: لە تەکیەوە بەرەو گوندەکانی: دالاوا، شێخ پاڵەوان، عەسکەر، گۆپتەپە و هەیەربەگ.

قۆڵی پێنجەم: پەلاماری ئەم قۆڵە لە دوو لاوە بوو بەمشێوەیە:

یەک: لە سەربازگەی تۆبزاوەی سەربە شاری کۆیەوە بەرەو گوندەکانی: پێبازۆک، حاجیقەڵا، کانیکوردە، قەسرۆک و قۆرەبەرازە.

دوو: لە بانی تاڵەبانییەوە بەرەو گوندەکانی: باغەچنێر، تەکەڵتوو، پەڵکانە، شێوەجانی و کونەگورگ.

لەو ئەنفالەدا زۆرتر لە (28.550) هاوواڵاتی کورد لە ژن، منداڵ و پیاو لەلایەن هێزەکانی میلیشیا، بەعس، ئەمن، ئیستیخبارات، مەفرەزە تایبەتییەکان و جاشی کوردەوە دەستگیرکران و بە فەرمانی سەدام، عەلی حەسەن مەجیدو سەرکردەکانی تری هێزەکانی بەشدار لە ئەنفالەکاندا لەلایەن تیمەکانی مەرگەوە بە کۆمەڵ کوژران یان زیندەبەچاڵ کران یاخود رەوانەی یەکەی کوشتنی مرۆڤ (وحدة المجازر البشرية) کران و لەوێش چەکی بایەلۆجی و کیمیاوی وەزارەتەکەی (حوسێن کامل حەسەن مەجید)، وەزارەتی پیشەسازی سەربازی-یان لەسەر تاقیکردنەوەو لەنێوبردران.

Fourth Anfal: 3 - 8 May 1988
Erbil
Benaslawa
Daratou
Koysinjaq
Harmota
Darbarou
Dukan Lake
Area of detail
Syria
Iran
Iraq
Saudi Arabia
Qamishe
Takaltu Mtn.
Gird Khabar
Gomashin
Kanibi
Kletsa
Dukan
Taqtaq
Qaranaw
Gamaghal
Kani Goktapa
Askar
Haydar Beg
Jalamort
Hanjir
Mamlesi
Chemi Rezan Valley
Surdash
Khurkhur
Lesser Zab River
Palkana
Turki
Redar (Shwan)
Serbir
SHEIKH BZEINI
Altun Kupri
Dibs
Aghjalar
Piramagroun
Bayinjan
Takiyeh
Bazian
Chamchamal
Shoresh
Kirkuk
Qara Hanjir
Approximate boundary of 4th Anfal campaign
Main Anfal camp and facility
Peshmerga command
Known chemical attack
Resettlement complex
Major road
Area from which women and children were taken and killed
Elevation (ft)
5,000 - 9,000
2,000 - 5,000
1,000 - 2,000
< 1,000
© 2000 Michael S. Miller
www.RightsMaps.com

شاڵاوی ئەنفالەکانی پێنجەم، شەشەم، حەوتەم و هێزە بەشداربووەکان:

جێبەجێکردنی ئەو سێ شاڵاوەی ئەنفالە ماوەی زۆرتر لە سێ مانگی خایاندو لەنێوان (26.8.1988–15.5.1988)دا بەردەوام بوو، بەڵام باشبوو تاڕادەیەکی زۆر دوژمن شکستی هێنا. ئەو قۆناغەی ئەنفال بە سەرکردایەتی لیوای روکن یونس محەمەد سلێمان ئالزەرب فەرماندەی فەیلەقی پێنج، هەردوو جێگرانی فەرماندەی فەیلەقی پێنج (عەمید روکن یونس محەمەد حەماد و عەمید محەمەد مستەفا ئیسماعیل)، بە سەرپەرشتی راستەوخۆی فەریق یەکەمی روکن عەدنان خەیرۆڵڵا تولفاح وەزیری بەرگری، عەلی حەسەن مەجید تکریتی بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس، فەریقی روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی سەرۆک ئەرکانی سوپا، فەریق حوسێن رەشید محەمەد عەرەب تکریتی یارمەتیدەری سەرۆکی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، عەقید روکن فەرحان موتلەگ سالح خەلەف جبوری بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵات (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشرقية) و هەریەک لە عەمید روکن خالید محەمەد عەباس عەلی ئەلجبوری و عەقید روکن وەلید نایف شبیب، کە لە ساڵی (1988)دا هەر یەکەیان بۆ ماوەیەک بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشمالية) بووینە لە هەولێر. ئەنفالەکانی پێنج، شەش و حەوت ناوچەیەکی فراوانی گرتەخۆی کە بریتی بوون لە (پردێ، بەشێکی هەولێر، مەسیف، شەقڵاوە، هیران، دۆڵی نازەنین، حەریر، خەلیفان، دۆڵی خۆشناوەتی، ڕەواندز، دۆڵی مەلەکان، سۆران، دۆڵی وەرتێ، دۆڵی خانەقا، خەتێ، چۆمان، دێگەڵە، دۆڵی سماقولی، کۆیە، دەشتی کۆیە، هیزۆپ، چوارقوڕنە، رانیە، قەڵادزێ و چیای قەندیل)، کە بە زۆری ئەو گوندانەی گرتەوە: (ئاشگە، ئاکۆیان، ئاڵانە، ئاقوبان، ئەسپێنداڕە، ئەشکەفتە، بالوکاوە (بەلاروکاوە)، باڵیسان، بلەی خواروو، بلەی سەروو، بناوێ، بۆتێ، بەرگرتک، بیرێژی، بێراوە، بێرۆ (بێروێ)، پشت ئاشان، تاراوە، تووتمە، حاجی ئەحمەد، جاوەڵ، جۆلەمێرگی خواروو، جۆلەمێرگی سەروو، چیوەی خواروو، چیوەی سەروو، چۆلیاوە، خەزنە، خەلەکان، خۆران، دڕەبی، دەراش، دەربەندی گۆمەسپان، دەرگەڵە، رماوێژ، زورگان، زیارەت، زیخان،

زینی گەلی، زێبارۆک، زێوە، سارتکە، ساوسێوکە، سەران، سەرکانی، سەرنووس، سکتان، سماقولی سەروچاوە، سماقولی گرتک، سولاوک، سیساوە، شەرکان، شیرێ، شێخ مەمودیان، شێخان، شێخ وەسانان، عەلیاوە، کانی بەرد، کاموسەک، کلێتە، کۆمتان، کێشکە، کێلکێل، گڕاو، گەرەوانی خواروو، گەرەوانی سەروو، گەلیاوە، گوڵان، گۆچاڵ، گۆڕەشێری خواروو، گۆڕەشێری سەروو، گۆمەسپان، قەڵات، قەڵاسنجی بچووک، قەڵاسنجی گەورە، قڕناقە، قیڕێژە، فەقێیان، مەلەکان، مێرگەسەر، نازەنین، هەرتەل، هەرووتە کۆن، هەنارە، هیران، وەرتێ، وەرێ، ونکە).

هەندێک لە هێزەکانی میلیشیا دڕندەکانی سەدام حوسێن بەمشێوەیە هێرشیان کرد:

قۆڵی یەکەم: بەرەو گوندی گەرەوان و بە هیوای کۆنترۆڵکردنی کێلکێل، گەرەوانی خواروو، گەرەوانی سەروو، بەرزاییەکانی کارۆخ و هندرێن.

قۆڵی دووەم: لە هەڵەموندەوە بەرەو گوندەکانی: جاوەڵ، دڕەبی، دەرگەڵە، سەری ئەحمەدە، زینی گەلی، گەرۆتە و وەرتێ.

قۆڵی سێیەم: لە سەروچاوە، بەنی هەریر و خەلیفانەوە رووەو دۆڵی باڵیسان و ئاڵانە.

شەڕی خواکورک کە لە ڕێکەوتی (19.7.1988)دا بۆ سەر بارەگاکانی پارتی دیموکراتی کوردستان دەستی پێکردو نزیکەی ماوەی مانگ و نیوێکی پێچوو، بەشێک بوو لە هێرشەکانی ئەنفالەکانی پێنج، شەش و حەوت. ڕۆژێک بەر لە دەستپێکردنی ئەو قۆناغەی ئەنفال واتە ڕۆژی (14.5.1988)، سەربازەکانی فەرماندەیی هێزەکانی پارێزگاری نەوتی ناسراو بە (قيادة قوات العابد – الحرس الجمهوري)، کە فەرماندەکەی (عەمیدی ڕوکنی هێزەکانی تایبەت بارەق عەبدوڵڵا حاج ئەلحنتەو جێگرەکانی بریتیبوون لە (عەقید ڕوکن فوئاد حوسێن عەلی)و (موقەدەم هاشم کامل مەحمود و ئەفسەری هەواڵگری هێزەکانی پارێزگاری نەوت عەمید خزەیر عەتیە زەهبان، کە ڕۆڵێکی یەجگار زۆر دڕندانانە، نامرۆڤانەو شۆڤینییانەیان بینی لە ڕەشبگیرییەکەی ناو شاری کۆیە – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، ل108). ئەم قۆناغەی ئەنفال بە بەشداری ئەو هێزانەی خوارەوە بوو: (تیپی پیادەی ئالی (1)ی ناسراو بە (هێزەکانی ئەبوعوبەیدە)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەی تیپەکە عەمیدی ڕوکن رافع حەمدون زەنون و عەمیدی ڕوکن سامر سوڵتان ئەحمەد بووینە. تیپی پیادەی (4) ناسراو بە (هێزەکانی

قەعقاع)ی سەربە فەیلەقی پێنج، بە سەرپەرشتی فەرماندەی هێز عەمیدی روکن عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی، فەرماندەیی تیپی پیادەی ئالی (5) ناسراو بە (هێزەکانی محەمەد قاسم)ی سەربە فەیلەقی یەک، تیپی پیادەی (7) ناسراو بە (هێزەکانی مەنسور)ی سەربە فەیلەقی پێنج، بە سەرپەرشتی عەمیدی روکن ئەمیر جاسم حەمۆ. تیپی پیادەی (16)ی ناسراو بە (هێزەکانی زولفەقار)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەکانی تیپی ناوبراو عەمیدی روکن شامل مەحمود محەمەد و عەمیدی روکن عەبد موتلەق ئەلجبوری بووینە. تیپی پیادەی (23)ی ناسراو بە هێزەکانی عەباس (قیادة قوات عباس)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە جێگری فەرماندەی ئەو تیپە عەمیدی روکن شامل مەحمود محەمەد بووە. تیپی پیادەی (24)ی ناسراو بە (هێزەکانی موعتەسەم)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەکەی لیوا روکن عەبد عۆن نوعمە نسور بووە، کە پەلاماری گوندەکانی باکووری قەڵادزێ و گوندەکانی حەوزی زێی بچووکیاندا. شانبەشانی تیپی (24)ی هێزەکانی موعتەسەم فەوجی (5)ی جاشە سووکەکان بە فەرماندەیی (ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی) بەرەو دۆڵی وەرتێ، دۆڵی مەلەکان و دۆڵی باڵیسان. هەروەها هەریەک لە لیواکانی (19، 91، 452)ی سەربە فەرماندەیی تیپی (37)ی ناسراو بە (هێزەکانی ئەجنادین)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکەی عەمیدی روکن ئیبراهیم خەلیل ئیبراهیم و فەرماندەی لیوای (19)ی سەر بەو تیپە عەقیدی پیادە فەوزی جەواد هادی بووە. فەرماندەیی هێزەکانی (45)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەی ئەو تیپە عەمید روکن سەباح ئیسماعیل فەرحان تکریتی و عەمیدی روکن عامر ئەلزوبێدی بووینە، کە لە رواندزەوە بەرەو گوندەکانی دۆڵی ئاکۆیان، فەقێیانو سەران هێرشیان کردووە. ئەوەی پێویستە بگوترێ ئەوەیە کە عەمید روکن عامر ئەلزوبێدی، بەتایبەتی لەکاتی رەشبگیریەکەی شارۆچکەی رواندز لە رێکەوتی (15.6.1988)دا، کە لەو رۆژەدا دەستکرا بە دەستگیرکردنی تەواوی خەڵکی گوندەکانی دەوروبەر کە پەنایان هێنابوو بۆ شارۆچکەی رەواندز، رۆلێکی یەجگار خراپی گێڕا.

فەرماندەی هێزەکانی (46)، بە سەرپەرشتی عەمیدی روکن عەلی ئەحمەد محەمەد سالّح، هێزی گەڕۆکی سەربە تیپی (2)ی ناسراو بە (هێزەکانی خالید بن وەلید)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکە عەمیدی روکن عەبدولمەجید عەباس

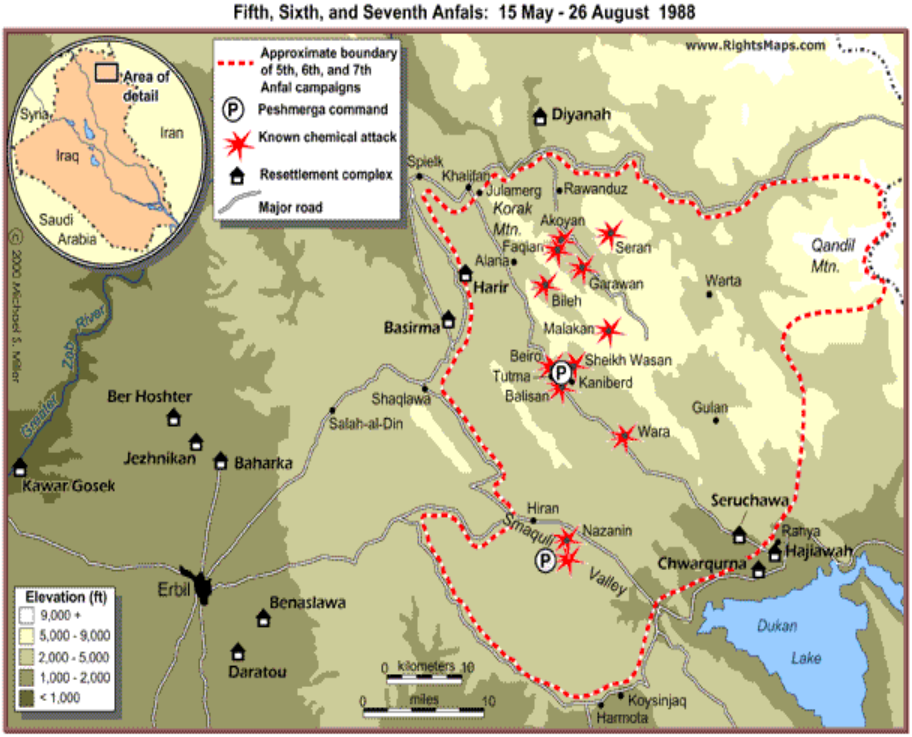
وهەیب بووە. لیوای (119)ی سەربە تیپی (27)ی ناسراو بە (هێزەکانی سدیق)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکە عەمید روکن سەباح نوری عەلوان ئەلعجیلی بووە. لیوای (66)ی هێزی تایبەتی سەربە سەرکردایەتی گشتیی هێزی چەکدار، کە فەرماندەکەی عەمید روکن جەعفەر سادق بووە. لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی پێنج. تیپی پیادەی (36)ی سەربە فەیلەقی پێنج، کە فەرماندەکەی لیوا روکن عوسام مەحمود و جێگرەکەی عەمید روکن محەمەد مستەفا بووە. تیپی پیادەی (40)، بە سەرکردایەتی عەمید روکنی هێزی تایبەت دورەید مستەفا شاکر و جێگرەکەی موقەدەم عەلی موتلەق موسا، هەروەها هەرسێ لیوای ئەو تیپە لە ئەنفالی پێنجەمدا بەشدارییان کردووە کە بریتیبوون لەو لیوایانە: (لیوای (76)، بە سەرکردایەتی عەقید عەلی شاکر رەزا، لیوای (82)، بە سەرکردایەتی عەقید ئەفریم خدر داودو لیوای (98)، بە سەرپەرشتی نەقیب محەمەد رەزا جەواد. لیوای (116)ی سەربە تیپی (7)ی هێزەکانی مەنسوری فەیلەقی پێنج. لیواکانی (420، 434، 702). فەوجەکانی کۆماندۆی (1، 2)ی سەربە تیپی (2)ی هێزەکانی خالید بن وەلیدی فەیلەقی یەک. فەوجی کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی یەک، فەوجی پیادەی (26)، لیوای زرێپۆشی (80)، کەتیبەی تانکەکانی (7)ی نیسان، کە سەر بە لیوای (4)ی تیپی (2)ی (هێزەکانی خالید بن وەلید)ی سەربە فەیلەقی یەک بوو. فەرماندەی کەرتی سەربازی شەقڵاوە – سەڵاحەددین، بە سەرپەرشتی فەرماندەی کەرتەکە عەقید ئوسامە ئیسماعیل عەبدوڵڵا. هەروەها کەتیبەی تانکەکانی ئەحفادی کەڕاڕ، تواناکانی ئەندازیاری راسپێردراو بە کاولکردنی گوندەکان، هێزی ئاسمانی، دەستەی کیمیاوی، دەستەی چەکی تایبەت (العتاد الخاص)و یەکەکانی هەواڵگری سەربازی. لەگەڵ فەوجەکانی سەربە فەرماندەیی جەحافیلی پێنجی جاشە سووکەکان بە (22) فەوج بە سەرپەرشتی فەرماندەی جەحفەلی پێنج (عەقید کەریم مەحمود خەڵەف) بەشدارییان کردووەو نەقیب عەلی حەمادی حەماد، بەرپرسی هەواڵگری شەقڵاوە سەرپەرشتی هەندێک مەفرەزەی تایبەتی کردووە). بەگوێرەی نووسراوی بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی بۆ سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا سەبارەت بە شاڵاوی ئەنفالی پێنج بە ژمارە (م5/ش3/ق11325/2)ی ڕێکەوتی (10.6.1988)دا، کە هەریەک لە تیپەکانی (23، 24، فەرماندەیی هێزەکانی چل و پێنج، فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پاڕێزگاری نیشتمانیی پێنج) بەشدار بووینە –

سەرچاوە: (سەرچاوەی یەکەم، بەشی بیست و دوو، ل5136). عەمید روکن غانم سالّح حەسەن ڕەبیع ئەلغەراوی فەرماندەی جەحفەلی پێنجی سووکی بەناو پارێزگاری نیشتمانیی (جاشە سووکەکان) بووە.

سەبارەت بە بەشداریکردنی جاشە سووکە کوردەکان لەو ئەنفالەدا ، نووسراوی ژمارە (ش3/ق3/11365)ی ڕێکخراوی هەوالّگری ناوچەی باکوور بۆ هۆبەی سێی هەوالّگری سەربازی گشتیی بە ڕێکەوتی (28.6.1988)، کە دەکاتە ئەنفالی پێنج، شەش و حەوت، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە ڕێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورتەبی/6، جاشە سووکەکانی (85)ی قاسم فارس تاهیر مستەفا ئاغای کۆیە، فەوجی (90)ی ئەحمەد کوێخا ڕەجەب شوانی، فەوجی (92)ی بورهان محەمەد مستەفا شوانی، فەوجی (93)ی عەلی ئەحمەد شەعبان، فەوجی (135)ی شێخ جەلال شێخ نەجمەدین شێخ کەریم سالّەیی، فەوجی (138)ی شێخ ڕوناک ئیبراهیم مەدحەت داودی، فەوجی (162)ی سالّح ئەحمەد حوسێن گەلالّی، فەوجی (210)ی خدر عەبدوللّا حوسێن قامیشی، فەوجی (241)ی سەلاحەدین خدر ڕەسوڵ نەقشبەندی، فەوجی (261)و شەڕکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر گوندەکانی (ئاومالّ، ئۆمەر مەندان، بەردەسپی، بەرەکە، پلّینگە، سێکانی، سێگردکان، شەیتان ڕەحمان، کانی لەلە، قەمبەر) و هەموویان ڕماندن، هەروەها پەلاماری ناو شاری کۆیەشیان داوە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). بەگوێرەی نووسراوی (ڕێکخراوی هەوالّگری ناوچەی باکوور) بۆ بەڕێوەبەرایەتی هەوالّگری سەربازی گشتیی، ژمارە (ش3/ق1041/2)، ڕێکەوتی (2.6.1988)دا فەوجی (20)ی سەربە ڕاوێژکار ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری، فەوجی (34)ی سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە و فەوجی (40)ی کەریم خان مەحمود خەلیفە برادۆستی، بەشداری ئەنفالی پێنجیان کردووە – سەرچاوە: (بەشی بیست و یەکی سێ دێی پڕۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، ل5014). عەقید خالید عەبدولڕەحمان بەکوع، فەرماندەی کەرتی سەدیقی سەربازی، سەرپەرشتی ڕەتلّی یەکەمی قۆلّی هەرموش چیای کۆرەکی کردووە. بەڕێوەبەری ئەمنی شەقلاوە، عەقید تەحسین خەلیل نەقشبەندی، سەرپەرشتی ڕەتلّی سێی قۆلّی کاولۆکان و زنجیرە چیای هندرێنی

کردووە. نووسراوی بەڕێوەبەرایەتی هەواڵگری سەربازی گشتیی بۆ سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپای ئێراق، ژمارە (م5/ش3/ق11325/2)ی ڕێکەوتی (10.6.1988)، سەبارەت بە ئەنفالی پێنج، بەشداریکردنی هەریەک لە تیپەکانی (23، 24، فەرماندەیی هێزەکانی چل و پێنج و فەرماندەیی هێزەکانی جەحفەلی پارێزگاری نیشتمانیی پێنج)ی پشتڕاست کردۆتەوە – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5136). سەبارەت بە بەشداری فەوجی جاشەکان، شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، لە لاپەڕەکانی (166–167)ی پەرتووکی (ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق)دا ناوی (22) فەوجی بردووە، کە بریتین لە: (فەوجی (42)ی سەربە تاهیر حوسێن سەید محەمەد جەباری (سەید تاهیری گەورە)، فەوجی (46)ی سەربە موشیر ئیبراهیم ئەحمەد ئاغای سەرگەڕان، فەوجی (69)ی سەربە مەحمود حەمەئەمین حەمە سالّح (سالّح حەمە) گوڵێ، فەوجی (79)ی سەربە جەلال ئەسعەد ڕەزا چەرمەگایی، فەوجی (83)ی سەربە هەڵگورد شێخ عەبدولکەریم کەسنەزانی، فەوجی (91)ی سەربە عەباس بایز باڵو ئاغا، فەوجی (102)ی سەربە ئیبراهیم نەسرەددین شێخ عەزیز بەرزنجی، فەوجی (104)ی سەربە عومەر حەمە عەلی ڕۆستەم چەرمەگایی، فەوجی (124)ی سەربە عەبدولڕەحیم محەمەد ڕەمەزان ئیمامی، فەوجی (126)ی سەربە شەریف مەحمود مەعروف کوڕەداوێ، فەوجی (137)ی سەربە مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی، فەوجی (140)ی سەربە هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری، فەوجی (175)ی سەربە حوسێن محەمەد عوسمان پشدەری، فەوجی (181)ی سەربە فارس محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی، فەوجی (204)ی سەربە محەمەد هەمزە محەمەد ژاژڵەیی ، فەوجی (212)ی سەربە عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ)، فەوجی (214)ی سەربە عومەر مەحمود محەمەد مامۆیی، فەوجی (238)ی سەربە بوڕهان تۆفیق بابەکر هەورامی، (241)ی سەربە سەڵاحەدین خدر ڕەسوڵ نەقشبەندی، فەوجی (249)ی سەربە عەلی زۆراب ڕەزا مەحمود عەزیزی، فەوجی (259)ی سەربە سەباح شێخ عەبدولکەریم بەرزنجی، فەوجی (318)ی سەربە حەمەئەمین تەها ڕەسوڵ سوورچی). تەحسین محەمەد ڕەشید زەنگەنە سەرۆک جاشی فەوجی (179)ی جاشە سووکەکان، بەشداری ئەنفالی پێنج و شەشی کردووە – سەرچاوە: (ڕۆژنامەی هاوکاری کە کۆپییەکەی لامە، بەڵام بەداخەوە ژمارەکەی دیار نییە).

هەر لە یەکەم رۆژی دەستپێکردنی ئەم قۆناغەی ئەنفالدا، هێزە درێندەکەی ئاسمانی ئێراق، واتە لە ڕێکەوتی (15.5.1988)دا بە چەکی کیمیاوی پەلاماری گوندی (وەرێ)ی دۆڵی بالیسان-یان داو، بیست و دوو کەس لەو پەلامارەدا شەهیدبوون. بەگوێرەی نووسراوی ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی خۆرهەڵاتی بنکە لە کەرکوک، ژمارە (ش3/ق3/14127)ی ڕێکەوتی (17.8.1988)دا بۆ هەواڵگری گشتیی (ش3)، کە تیایدا هاتووە: لە ڕێکەوتی (31.7.1988)دا هێزەکانمان بە تەقەمەنی تایبەتی لە ناوچەی بالیسان-یان دا – سەرچاوە: (سەرچاوەی یەکەم، بەشی بیست و دوو، ل5173-5174).

Fifth, Sixth, and Seventh Anfals: 15 May - 26 August 1988
www.RightsMaps.com
Area of detail
Syria
Iran
Iraq
Saudi Arabia
© 2000 Michael S. Miller
Approximate boundary of 5th, 6th, and 7th Anfal campaigns
Peshmerga command
Known chemical attack
Resettlement complex
Major road
Diyanah
Spilek
Khalifan
Julamerg
Rawanduz
Korak Mtn.
Akoyan
Faqian
Seran
Alana
Harir
Garawan
Bileh
Warta
Qandil Mtn.
Basirma
Malakan
Beiro
Sheikh Wasan
Tutma
Kaniberd
Balisan
Shaqlawa
Salah-al-Din
Gulan
Wara
Ber Hoshter
Jezhnikan
Baharka
Kawar Gosek
Great Zab River
Hiran
Smaquli
Nazanin
Valley
Seruchawa
Ranya
Hajiawah
Chwarqurna
Dukan Lake
Erbil
Benaslawa
Daratou
Koysinjaq
Harmota
Elevation (ft)
9,000 +
5,000 - 9,000
2,000 - 5,000
1,000 - 2,000
< 1,000
0 kilometers 10
0 miles 10

شاڵاوی ئەنفالی هەشتەم و هێزە بەشداربووەکان:

ئەنفالی هەشت یاخود دوا قۆناغی ئەنفال لە (25.8.1988)دا بو سەر ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی پارتی دیموکراتی کوردستان (ناوچەی بادینان) دەستیپێکردو لە ڕۆژی (6.9.1988)دا کۆتایی هات. ئەنفالی هەشتەم یان کۆتایی ئەنفالەکان بە سەرکردایەتی لیوا ڕوکن یونس محەمەد ئالزەرب فەرماندەی فەیلەقی پێنج، لیوا ڕوکن سوڵتان هاشم ئەحمەد فەرماندەی فەیلەقی یەک، لیوا ڕوکن کامل ساجت عەزیز ئەلجەنابی فەرماندەی فەیلەقی دوو، هەروەها بە سەرپەرشتی ڕاستەوخۆی فەریق یەکەمی ڕوکن عەدنان خەیرۆڵڵا تولفاح وەزیری بەرگری، عەلی حەسەن مەجید تکریتی، بەرپرسی بیرۆی باکووری حیزبی بەعس، فەریقی ڕوکن نزار عەبدولکەریم فەیسەل ئەلخەزرەجی سەرۆک ئەرکانی سوپا، فەریق حوسێن ڕەشید محەمەد عەرەب تکریتی یارمەتیدەری سەرۆکی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، لیوا ڕوکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی، عەقید ڕوکن فەرحان موتلەگ ساڵح خەلەف ئەلجبوری بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری گشتیی سەربازی ڕۆژهەڵات و هەریەک لە عەمید ڕوکن خالید محەمەد عەباس عەلی ئەلجبوری و عەقید ڕوکن وەلید نایف شبیب، کە لە ساڵی (1988)دا یەک لەدوای یەک بۆ ماوەیەک بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی باکوور (مدير منظومة إستخبارات المنطقة الشمالية) بووینە، جێبەجێکرا. ئەو ئەنفالە تایبەت بوو بە سنووری بادینان و لە هەردوو پارێزگای دهۆک و موسڵ ئەنجام دراو، تێکڕا (448) گوندی کوردستان خاپورکران و (13.361) هاووڵاتی کورد لەو شاڵاوەی ئەنفالدا دەستگیرکراون – (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و سێ، ل5366)، گیراوەکان ڕەوانەی قەڵای (نزارکێ)ی خۆرهەڵاتی شاری دهۆک کران، کە دواتر هەموویان لەنێو بردران، کە تێکەڵ بووینە لە (737+803) پێشمەرگەی گیراو و ئەوانەی خۆیان ڕادەستی دوژمن کردۆتەوە، (1489) هاووڵاتی پیاو ، (3368) ژن و (6964) منداڵ.

سنووری ئەنفالی هەشت دهۆک، موسڵ، ئامێدی، ئەتروش، ئیمێنکێ، باتوفە، زاخۆ، زاویتە، زێوە، دێرەلوک و کانی ماسی گرتەوە، ئەو گوندو ناوچانەی کە لەو ئەنفالەدا کاول کران بریتیبوون لە: (ئاتوش، ئارتیش، ئاسیها، ئاشاوا، ئاڤۆکی، ئاکوڤێ،

ئەزدورە، ئوزمانا، ئێکماڵە خاپور، ئەسپێندار، بابیرێ، باتوقە، باتیڤا، بادرەش، بازێ، بارزان، باشێ، باگولاتکێ، باگێرا، بانکا، بانی، باوان، بلمباسێ، بلیجانکێ، باڤا، بالوکا، باوەرکا کەڤرێ، باوەرکا ژووری، بەربانگ، بەرچی، بەرزیرک، بەروشکا، بەرواری باڵا، بەری بەهار، بەلیتێ، بەندا، بوتیا، بیبوو، برجینی، بی بادی، بیباڤا، بیرەباری، بیلیجانە، بێرسڤێ، بێسفکێ، بێسرێ، بێگوڤە، پرێسە، پیروزانا، تاژیکا، تاڵاوە، توشک، تویشەمبیکێ، تویکا، تۆتازە، تێڵاکرۆ، جەزگیرا، چەقەلا، چەمانکێ، چەم چالێ، چەم رەبەتکێ، چەم شرتێ، چیا رەشک، خانکێ، خەرابیا، داکان، درگنی، دەرکار عەجەم، دەرگەلا شێخا، دوغات، دینارتە، دێرکە، دێرەلوک، راسلەینێ، ردێنیا، رەزیکێ، رەشاوا، رویسێ، رۆدینا، رۆز، زاوێتە، زیناڤا، زێوکا، زێوە، زێوەشکان، سارکێ، سپێدە، سپێداری، سپێندارۆک، سپێیر، سگێرێ، سەرداڤ، سەرسەنگ، سەرقەلا، سەرکول، سەرگە، سەرنی، سەیدان، سواری، سوراڤا، سیتە، سیریێ، سێدەرە، شاوریک، شکاڤ، شەمدینان، شیڤیێ، شێرانە، ڤەجنقین، کاروکی، کانی باسکا، کانی بەلاڤ، کانی سارد، کانی سپی، کانیامالا، کانی مازە، کانێ، کەرو، کەڤنە مژی، کوانێ، کوریمێ (لەو گوندەدا هێزەکانی بەعسی سەدامی لە رێکەوتی (28.8.1988)دا (33) هاوولاتی بێتاوانی ئەو گوندەیان گرت و گوللە بارانیان کردن، کە (27)یان گیانیان لە دەستداو (6)یشیان بە بریندار زرگاریان ببو، دوای ئەوەی چەکدارەکانی بەعس وایان زانیبوو کە هەموویان مردوون و جێیان هێشتبوون، بەڵام یەک لە رزگاربووەکان دواتر دیار نەما پێدەچێت هێزەکانی بەعس گرتبێتیان و کوشتبێتیان. ئەو هێزەی کە ئەو کوشتارەی گوندی کوریمێی ئەنجامداوە، لیوای (435)ی پیادەی ژێر سەرپەرشتی تیپی (29)ی سەربە فەیلەقی سێ بووە، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمیدی روکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری بووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، ل5336)، کوفک، کوڤلینکێ، گاڤارکە، گرکا، گەرناسکێ (گلناسکێ)، گەرگاش، گەرەگو، گەڤرێ، گولێ، گویزێ، گوندک، گوند کوسە، گیزێ، قەدش، لۆمانا، مانگێش، مژێ، میرگەتوی، مەرگەشیش، میسکا، مێرستەکا، مێرگێتی، مێروکێ، نێروە، هەمزیکی، هۆمەر ئاغا، هیزاوە، هێتوت، هێسێ، وەرمێلێ، وەرخەل، وەرگەتوو). بەگوێرەی بەڵگەنامەکان هێزی میلیشیای بەناو سوپای سەربە فەیلەقەکانی (1، 2، 3، 4، 5، 6، 7) بەشداری ئەنفالی هەشتەمیان کردووە، کە تێکڕای ژمارەی تیپە بەشدار بووەکان (20) تیپ

دەبوون، بەڵام نزیکەی نیوەیان رۆڵی سەرەکی جەنگ و هێرش بردنیان بینیوە، لەگەڵ بەشداری (30) کەتیبەی تۆپهاوێژی (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و سێ، ل5314)، کە تێکڕای ژمارەی سەربازانی بەشداربوو لەو شاڵاوەدا نزیکەی (250) هەزار سەرباز دەبوون. سەبارەت بە بەشداریکردنی جاشی کورد، سەد و شەست و سێ فەوجی جاشە سووکەکان بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە – سەرچاوە: (سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و دوو، لاپەڕەکانی (5220–5228)، کە ناوی هەر هەموویان لەو نۆ لاپەڕەیەدا نووسراوە). ئەو هێزو تیپانەی کە بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووەو بۆ ئێمە ناسراون، بریتیین لە: (تیپی پیادەی دوو کە دەکاتە (هێزەکانی خالید بن وەلیدی سەربە فەیلەقی یەک، فەرماندەی ئەو تیپە عەمیدی روکن عەبدولمەجید عەباس وهەیب بووە). هێزەکانی تیپی پیادەی (4) کە دەکاتە (هێزەکانی قەعقاعی سەربە فەیلەقی پێنج، فەرماندەی تیپی چوار عەمیدی روکن عیسمەت سابیر عومەر فەتحوڵڵا ئەلبەیاتی بووە)، تیپی ناوبراو سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (29، 93، 120، 418، 436، 605)، کەتیبەی تانکەکانی (42)ی سەربە لیوای زرێپۆشی (80)، سریەی پیادەی ئالی سەربە لیوای زرێپۆشی (80)، بیست و یەک فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەکانی تۆپهاوێژی (82، 662)، کەتیبەکانی م. مت – تۆپهاوێژی نێوەنجی – (249، 669)، بەتەریەی سووکەکانی (8، 181، 665)، بەتەریەی هەوالگری (2)، بارەگای کەتیبەی هەوالگری (974) لەگەڵ بەتەریەی یەک، دوو فەوجی زرێپۆشی سەربە کەتیبەی تانکەکانی وەلید، بارەگای کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (8) لەگەڵ سریەکی تر، سریەی یەکی کەتیبەی ئەندازیاری سەربە فەیلەقی دوو، رەعیلێکی رادار و دە بەلەم). تیپی پیادەی (7)ی ناسراو بە (هێزەکانی مەنسور)ی سەربە فەیلەقی پێنج، فەرماندەکەی عەمیدی روکن ئەمیر جاسم حەمۆ بووەو، سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (2، 72، 509، 606)، لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت (عەقید روکن خالید بەهلول ئەللوعەیبی)، سریەی پیادەی ئالی سەربە لیوای زرێپۆشی (80)، بیست و شەش فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەی تۆپهاوێژی (47)، کەتیبەکانی تۆپهاوێژی نێوەنجی (216، 661)، بەتەریە سووکەکانی (22، 603، 663)، بەتەریەی هەوالگری (9)، بەتەریەی دووی کەتیبەی هەوالگری (974)، بارەگای کەتیبەی زرێپۆشی وەلید لەگەڵ

سریەیەک، سریەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (2)ی سەربە کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (18)، سریەی سێی سەربە کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (20) و ڕەعیلێکی راداری سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت). تیپی (21)ی پیادەی سەربە فەیلەقی دوو، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو عەقید عەبدولئیلا حامد ئەلعەناز موسلاّوی بووە. تیپی (23)ی ناسراو بە (هێزەکانی عەباس)ی سەربە فەیلەقی پێنج، جێگری فەرماندەی تیپەکە عەمیدی ڕوکن شامل مەحمود محەمەد بووە. تیپی (24)ی ناسراو بە (هێزەکانی موعتەسەم)ی سەربە فەیلەقی پێنج، فەرماندەی تیپەکە لیوا ڕوکن عەبد عۆن نوعمە نسور بووە. تیپی (26)ی پیادە، ناسراو بە هێزەکانی یاسر بن عەمار (قیادة قوات یاسر بن عمار)ی سەربە فەیلەقی حەوت، کە فەرماندەکەی عەمید ڕوکن ئەمجەد ڕەشاد چیاد بووە، سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (84، 238، 435)، کەتیبەیەکی تانکی سەربە لیوای زرێپۆشی (80)، بارەگا لەگەڵ سریەکی سەربە کەتیبەی زرێپۆشی قودس (کە سەربە هێزی تایبەتی بارەگاکانی فەیلەقی چوار بووە)، یازدە فەوجی جاشە سووکەکان و کەتیبەکانی تۆپهاوێژی (1+61)ی مەیدان). فەرماندەی لیوای (435) موقەدەم ڕوکن ڕەشید سنجار ئەزلام عۆدە ئەلجبوری بووە، کە ئەو لیوایە سەربە تیپی پیادەی (20)ی سەربە فەیلەقی چوار بووە. تیپی (28)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو لیوا ڕوکن ئەحمەد حەسەن ئەلعوبەیدی بووە. هێزەکانی سەربە تیپی (29)ی پیادەی سەربە فەیلەقی سێ، کە فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمید ڕوکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری، کە بریتیبوون: (لە لیواکانی پیادەی (84، 238، 435)، کەتیبەی تانکەکانی لیوای زرێپۆشی (80)، کەتیبەی پیادەی ئالی سەربە لیوای کۆماندۆی (80)، سریەکی کەتیبەی زرێپۆشی قودس (کە سەربە هێزی تایبەتی بارەگاکانی فەیلەقی چوار بووە)، شازدە فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەکانی تۆپهاوێژی (1+64)، کەتیبەی تۆپهاوێژی نێوەنجی (736)، بەتەریە سووکەکانی (5+15)، بەتەریەی هەواڵگری (787)، بەتەریەی دووی کەتیبەی هەواڵگری (1380)، سریەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (3)، کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (18)، سریەکی ئەندازیاری گۆڕەپانی (3)، کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپان (8) و (20) بەلەم)، هەروەکو باسکرا ئەو هێزانە بە سەرپەرشتی فەرماندەی تیپی بیست و نۆ عەمیدی ڕوکن عەبدولجەلیل عەبدولحەمید موحسین ئەلحەیدەری بووە. تیپی پیادەی (30) بە

فەرماندەیی عەمیدی روکن نەبیل رەحمان ئەحمەد هاشم بووە، کە بەخۆیی و شەش لیوا بەشدار بووینە. تیپی (33)ی ناسراو بە (فەرماندەیی هێزەکانی بەدر)ی سەربە فەیلەقی پێنج، فەرماندەی تیپەکە عەمیدی روکن رەمزی مەحمود عەبدوڵڵا فەتحی ئەلقەیسی بووە. تیپی (35) و هێزەکانی سەربە تیپی پیادەی (35)، فەرماندەی تیپی ناوبراو لیوا روکن محەمەد تاهیر تۆفیق، کە سەرپەرشتی ئەو هێزانەی دەکرد: (لیواکانی پیادەی (79، 102، 118، 502، 846)، بیست و شەش فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەکانی تۆپهاوێژی نێوەنجی (120+243)، کەتیبەی تۆپهاوێژی سەدام، بەتەریە سووکەکانی (4+6+657+688)، بەتەریەی سێی کەتیبەی هەوالگری (628)، سریەکی پیادەی ئالی سەربە لیوای زرێپۆشی (51)، رەعیلێکی پرد دروستکردن، رەعیلێکی رادار و دە بەلەم). هێزەکانی (38)ی ناسراو بە (هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز)ی سەربە فەیلەقی یەک، فەرماندەی تیپەکە عەمیدی روکن عەبدولئەمیر عەلوان حوسێن بووە، کە سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (77، 417، 506) لەگەڵ لیوای کۆماندۆی دووی سەربە (فل5)، کەتیبەی تانکەکانی (46)، کەتیبەی زرێپۆشی حەتین، بیست فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەکانی تۆپهاوێژی (18+38)، بارەگای کەتیبەی هەوالگری ژمارە (928) لەگەڵ بەتەریەی یەک، بەتەریە سووکەکانی (495+658+646)، بەتەریەی هەوالگری یەک و سریەکانی یەک و دووی سەربە کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی فەیلەقی پێنج). رائید ئەحمەد حەسەن مستەفا، ئەفسەری هەوالگری سەرکردایەتی تیپی پیادەی (38) کە دەکاتە (هێزەکانی عومەر بن عەبدولعەزیز)، لە گوندی (کەندک)دا نۆزدە هاووڵاتی بێتاوانی ئەو گوندەی گوللە باران کردووە – سەرچاوە: (مالپەڕی چاک نیوز: چاک چەند بەڵگەیەک لەسەر وەفیق سامەڕایی بڵاودەکاتەوە، کە لە رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (28.5.2008)دا بڵاوکراوەتەوە). تیپی (39)ی ناسراو بە (هێزەکانی شەرحەبیل بن حەسنا)ی سەربە فەیلەقی یەک، کە فەرماندەی تیپەکە لیوا روکن عەلی محەمەد شەلال بووە. تیپی (40) بە فەرماندەیی عەمید روکنی هێزی تایبەت دورەید مستەفا شاکر و جێگرەکەی موقەدەم عەلی موتلەق موسا بووە. تیپی (41)ی ناسراو بە (هێزەکانی عەتەبە بن غەزوان)ی سەربە فەیلەقی سێ، فەرماندەی تیپی ناوبراو لیوا روکن حەمید شاکر مەحمود بووە، کە سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (103، 114، 706) لەگەڵ لیوایەکی کۆماندۆی یەکی

سەربە فەیلەقی (6)، پازدە فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەی تۆپهاوێژی (241)، کەتیبەی تۆپهاوێژی نێوەنجی (783)، بەتەریە سووکەکانی (14+19+499+789)، بارەگای کەتیبەی هەوالگری (140) لەگەڵ دوو بەتەریە، سریەکی تانکەکانی سەربە کەتیبەی تانکەکانی ئەحفاد کەرار، سریەکی زرێپۆشی سەربە کەتیبەی زرێپۆشی نوعمان، سریەی ئەندازیاری گۆڕەپانی یەک، کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپان (م ع/2) و رەعیلێکی رادار). تیپی پیادەی (42)ی سەربە فەیلەقی یەک، فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمیدی روکن ئەیاد شەعبان رەمزی بووە، کە سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (14، 42، 501، 503، 805)، کەتیبەیەکی تانکەکانی سەربە لیوای زرێپۆشی (51)، سریەکی پیادەی ئالی سەربە لیوای زرێپۆشی (51)، بیست و یەک فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەی تۆپهاوێژی (83)، کەتیبەی تۆپهاوێژی نێوەنجی (762)، بەتەریە سووکەکانی (18+34)، بەتەریەی هەوالگری (6+788)، بەتەریەی سێی سەربە کەتیبەی هەوالگری (140)، سریەکی زرێپۆشی سەربە کەتیبەی زرێپۆشی نوعمان و کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (8) جگە لە سریەکی). تیپی (44)ی سەربە فەیلەقی یەک، فەرماندەی تیپەکە لیوا روکن غانم سوڵتان عەبدوڵڵا بووە. هێزەکانی فەرماندەیی تیپی (45)ی سەربە (فل5)، فەرماندەی تیپی ناوبراو عەمیدی روکن عامر ئەلزوبەیدی بوو، کە سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (420+702) لەگەڵ لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی (5)، دوازدە فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەی تۆپهاوێژی گۆڕەپانی (948)، کەتیبەکانی تۆپهاوێژی نێوەنجی (638+678)، بەتەریە سووکەکانی (652+790)، بەتەریەی هەوالگری تایبەتی (5)، سریەکی تانکی سەربە کەتیبەی تانکەکانی نەهاوەند (کە سەربە لیوای (432)ی تیپی (15)ی سەربە فەیلەقی دوو بووەو، فەرماندەکەی عەمیدی روکن عومران بووە)، کەتیبەکی زرێپۆشی تەیب، سریەکی ئەندازیاری گۆڕەپانی یەک، کەتیبەکی ئەندازیاری گۆڕەپانی (م ع/ 1)، سریەکی ئەندازیاری سەربە کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی سەربە تیپی (33)، رەعیلێکی پرد دروستکردن، رەعیلێکی رادار و دە بەلەم). فەرماندەیی تیپی (46) بە سەرپەرشتی عەمیدی روکن عەلی ئەحمەد محەمەد سالح. تیپی (48)ی پیادە. لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت. کەتیبەی تانکی (42) لە لیوای زرێپۆشی (80). کەتیبەی تانکەکانی لیوای زرێپۆشی (80). دەستەی پیادەی ئالی

لیوای زرێپۆشی (80). کەتیبەی زرێپۆشی (47). فەرماندەی فەرماندەیی فەیلەقی پێنج. هێزەکانی فەرماندەیی جەحافیلی بەناو پارێزگاری نیشتمانیی پێنجەم، بە فەرماندەیی عەمید روکن غانم سالّح حەسەن رەبیع ئەلغەراوی، کە سەرپەرشتی ئەو هێزانەی کردووە: (لیواکانی پیادەی (419، 451، 701، 704)، چواردە فەوجی جاشە سووکەکان، کەتیبەیەکی تانکەکانی سەربە لیوای زرێپۆشی (51)، کەتیبەی تۆپهاوێژی (19) بە فەرماندەیی (موقەدەم سەحاب جدوع زیاب)، کەتیبەی تۆپهاوێژی نێوەنجی (51)، بەتەریەی سێی سەربە کەتیبەی تۆپهاوێژی نێوەنجی (764)، بەتەریە سووکەکانی (20+697+973)، بەتەریەی دووی کەتیبەی هەوالّگری (928)، بەتەریەی هەوالّگری (7)، کەتیبەی ئەندازیاری گۆڕەپانی (20) جگە لە سریەک، دوو سریەی زرێپۆشی سەربە کەتیبەی زرێپۆشی قودس(کە سەربە هێزی تایبەتی تیپی پارێزگاری بارەگاکانی فەیلەقی چوار بووە) و رەعیلێکی پرد دروستکردن). کەتیبەیەکی پیادەی ئالی سەربە لیوای زرێپۆشی (80). کەتیبەیەکی تانکی سەربە لیوای زرێپۆشی (80). کەتیبەیەکی لیوای زرێپۆشی حەتین (الحطین). کەتیبەیەکی تانکەکانی (46). کەتیبەیەک لە کەتیبەی تانکەکانی لیوای زرێپۆشی (51). دەستەیەکی ئالی پیادەی سەربە لیوای زرێپۆشی (51)و نزیکەی (100) کەتیبەی تانک، یەکەکانی توپخانە، زرێپۆش، ئالی، پرد، ئەندازیاری، رادارو پشتیوانی جۆراوجۆر لە قۆناغی ئەنفالی هەشتەمدا بەشداربوون و ناوی عەقید عەبد خەلّەف محەمەد ناوێکیش هاتووە، وەکو بەشداریکەری ئەو ئەنفالە. لە بەرەبەیانی رۆژی (29.8.1988)دا شەش فڕۆکەی شەڕکەری سەربە هێزی ئاسمانی ئێراق، کەوتنە بۆردومانکردنی گەلی بازێ و (2.980) هاووڵاتی بێتاوانی ئەو دەڤەرەیان شەهیدکرد – سەرچاوە: (دکتۆر مارف عومەر گوڵ، جینۆسایدی گەلی کورد لەبەر رۆشنایی یاسای تازەی نێودەوڵەتاندا، ل45). هەروەکو لە سەرەوەدا ئاماژەی پێکرا کە سەد و شەست و سێ فەوجی جاشە سووکەکان بەشداری ئەو ئەنفالە بووینە و ناوی راوێژکارەکان هاتووە لە هێرشە درندەکەی میلیشیای سەدام بۆ سەر ناوچەکانی ئەنفالی هەشتەم، کە بریتین لەوانەی خوارەوەو هەر یەکەیان ژمارەی جاشی بەشدار لە بەرامبەر ناوەکەیدا دەنووسین: (قەدری ئەحمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (1)، بە (3620) جاشەوە. سابیر ئەحمەد رەقیب محەمەد سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (2)، بە (2500) جاشەوە. عوسمان میران قادر خۆشناو، سەرۆک جاشی

فەوجی (3)، بە (615) جاشەوە. ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (5)، بە (1650) جاشەوە. حوسێن خدر حەمەد ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (6)، بە (2170) جاشەوە. محەمەد کەڵخێ ڕێکانی، سەرۆک جاشی فەوجی (7)، بە (610) جاشەوە. جەوهەر محێدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (8)، بە (1225) جاشەوە. حوسێن جهانگیر جادر مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (9)، بە (400) جاشەوە. بەهرام محەمەد عەبدوڵڕەحمان محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (11)، بە (1050) جاشەوە. موشیر ئیسماعیل ئاغا بەڕۆژی، سەرۆک جاشی فەوجی (12)، بە (740) جاشەوە. محەمەد ڕەشید مەحمود جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (13)، بە (360) جاشەوە. مەسعود کەبیر سوورچی مامۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (14)، بە (325) جاشەوە. عەبدولغەفور خالید دووبەردانی، سەرۆک جاشی فەوجی (15)، بە (615) جاشەوە. محەمەد سەلیم شوشی زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (17)، بە (475) جاشەوە. سالح محەمەد جەمیل ئاغا خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی (18)، بە (350) جاشەوە. محەمەد قادر ئاغا سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (19)، بە (1180) جاشەوە. ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (20)، بە (1125) جاشەوە. عاسف ئەحمەد ئاغای زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (23)، بە (860) جاشەوە. حکمەت نەجمان شەفیق، سەرۆک جاشی فەوجی (24)، بە (600) جاشەوە. لەزگین فەریق تاهیر دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (27)، بە (555) جاشەوە. عومەر حەسەن ڕەسوڵ گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (28)، بە (225) جاشەوە. جەمیل کەریم مەجید عەبدوڵڵا ئاغای کۆڕێ، سەرۆک جاشی فەوجی (29)، بە (870) جاشەوە. سەعید محێدین حەمید زەنگەنە (بەردەڕەشی)، سەرۆک جاشی فەوجی (30)، بە (1090) جاشەوە. ئیبراهیم ئەحمەد ئیبراهیم مەنتک، سەرۆک جاشی فەوجی (32)، بە (265) جاشەوە (ناوەکەی بە هەڵە نووسراوە (سابیر ئیبراهیم ئەحمەد)، پێموایە لەبەرئەوەی فەوجەکە هەر بەناوی سابیر مەنتکەوە بووە، بۆیە بەمشێوەیە ناوەکانیان تێکەڵ کردووە، ئەگینا لەپێش ئەنفالەکاندا سابیر مەنتک بەدەستی هێزەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە شەڕێکدا کوژراو، ئیبراهیم مەنتکی برای بووە سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو). محەمەد سلێمان محەمەد سلێمان باڵەکی، سەرۆک جاشی فەوجی (33)، بە (850) جاشەوە. سادق زێڕۆ

ئەمین هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (36)، بە (255) جاشەوە. فارس مستەفا حەسەن سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی (38)، بە (1110) جاشەوە. بایز جەمیل کاکل گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (39)، بە (765) جاشەوە. سەدیق عەلی باویل ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (41)، بە (450) جاشەوە. مەحمود ئەسعەد فەتاح هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (45)، بە (315) جاشەوە. موشیر هادی ئەحمەد ئاغای سەربەشاخ، سەرۆک جاشی فەوجی (48)، بە (235) جاشەوە. محەمەد مەعروف پیرداود، سەرۆک جاشی فەوجی (49)، بە (410) جاشەوە. عەبدولڕەزاق محەمەد نەجم، سەرۆک جاشی فەوجی (50)، بە (550) جاشەوە. مامەند حەمەد مەولود گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (51)، بە (1760) جاشەوە. ئەنوەر رەشید مەعروف میران، سەرۆک جاشی فەوجی (52)، بە (250) جاشەوە. سمکۆ عەبدی عەبد حەسەن زێدبەگی، سەرۆک جاشی فەوجی (54)، بە (215) جاشەوە. رەفعەت عەبدوڵڵا عومەر شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (56)، بە (255) جاشەوە. چیای دێوالّی دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (58)، بە (425) جاشەوە. عەلی عەبوش عەبدی یوسف غەزالە سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی (59)، بە (75) جاشەوە. موعتەسەم عەبدولکەریم حوسێن بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (64)، بە (525) جاشەوە. حکمەت عابد عەبدال مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (68)، بە (500) جاشەوە. ئەحمەد عومەر سالّح تاجەدین میران ئاکرەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (71)، بە (700) جاشەوە. فەرزەندە جهانگیر هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (76)، بە (330) جاشەوە. عومەر خدر ئاغا حەمەد سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (77)، بە (1195) جاشەوە. رەشید حەمەدئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی (78)، بە (340) جاشەوە. خەلیل حاجی عەبدی سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی (87)، بە (560) جاشەوە. عەلی ئەحمەد حاجی شەعبان، سەرۆک جاشی فەوجی (93)، بە (275) جاشەوە. عەونی حاجی مستەفا جبرائیل، سەرۆک جاشی فەوجی (103)، بە (275) جاشەوە. ئیبراهیم شێخ محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (105)، بە (450) جاشەوە. محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوە شکاک، سەرۆک جاشی فەوجی (107)، بە (615) جاشەوە. محەمەد جەوهەر ئیسماعیل سالّح گۆران، سەرۆک جاشی فەوجی (108)، بە (910) جاشەوە. خەلیل عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی، سەرۆک جاشی فەوجی (109)، بە (500) جاشەوە. جەمال خدر خالید

گۆران دووبەردانی، سەرۆک جاشی فەوجی (110)، بە (525) جاشەوە. بەدیع شێخ موراد حەسەن بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی (111)، بە (525) جاشەوە. تۆفیق سلێمان یاسین بەرواری (شکیرانی)، سەرۆک جاشی فەوجی (113)، بە (375) جاشەوە. قادر حامد هاجانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (114)، بە (440) جاشەوە. دێوالی میرزا عومەر ئەتروشی، سەرۆک جاشی فەوجی (127)، بە (280) جاشەوە. عەلی عەبدوڵڵا عەلی کۆچەر، سەرۆک جاشی فەوجی (128)، بە (210) جاشەوە. عەبدوڵڵا محەمەد ئەحمەد چۆمانی، سەرۆک جاشی فەوجی (129)، بە (365) جاشەوە. عەزیز حەمەد مەولود (مەلا عوزێر)، سەرۆک جاشی فەوجی (130)، بە (450) جاشەوە. فەخری ئیسماعیل عەبدولقادر ئاغا رەژیکەری، سەرۆک جاشی فەوجی (133)، بە (325) جاشەوە. حاج مەحمود محەمەدئەمین حەمە سالّح سێبیرانی (مەحمود حەمەدئەمین حەمە سالّح)، سەرۆک جاشی فەوجی (134)، بە (555) جاشەوە. عەبدوڵڵا عەزیز یوسف، سەرۆک جاشی فەوجی (141)، بە (615) جاشەوە. محەمەد سالّح میرخان بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی (142)، بە (470) جاشەوە. جاسم محەمەد رەشید حەمەد سلێڤانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (143)، بە (255) جاشەوە. دژوار فەیسەڵ محەمەد عەبدولعەزیز مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (145)، بە (400) جاشەوە. تاهیر عەلی مستەفا زێدبەگی، سەرۆک جاشی فەوجی (146)، بە (450) جاشەوە. زاهیر تاهیر تۆفیق کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (150)، بە (1000) جاشەوە. عومەر بەشار سالّح ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (152)، بە (600) جاشەوە. وەهاب رەحمان محەمەدئەمین زەنگەنە، سەرۆک جاشی فەوجی (153)، بە (325) جاشەوە. عەبدولقادر حاجی مەحمود، سەرۆک جاشی فەوجی (154)، بە (460) جاشەوە. موحسین محەمەد یاسین دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (155)، بە (225) جاشەوە. جەرجیس حەمید حەیدەر، سەرۆک جاشی فەوجی (156)، بە (160) جاشەوە. عیسمەت دینۆ سندی زاخۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی (157)، بە (470) جاشەوە. محەمەد سەعید بەگ عەلی خورشید، سەرۆک جاشی فەوجی (159)، بە (170) جاشەوە. فەرحان ئەحمەد خدر خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی (160)، بە (690) جاشەوە. (ناسر) محەمەد عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی (176)، بە (375) جاشەوە. تەحسین محەمەد رەشید زەنگەنە، سەرۆک جاشی فەوجی (179)، بە (225) جاشەوە.

(مەجید) حەمید نوری خورشید، سەرۆک جاشی فەوجی (180)، بە (250) جاشەوە. فارس محەمەد قادر ئاغا سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (181)، بە (950) جاشەوە. عەبدولقادر مستەفا محەمەد مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (182)، بە (200) جاشەوە. عەبدولڕەحمان حەسەن (.....)، سەرۆک جاشی فەوجی (183)، بە (320) جاشەوە. فەهد (فوئاد) بێجان حەسەن کاکەیی، سەرۆک جاشی فەوجی (184)، بە (325) جاشەوە. سەلاحەدین سدیق میران قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (185)، بە (220) جاشەوە. مەحمود سالح بابەکر، سەرۆک جاشی فەوجی (187)، بە (150) جاشەوە. عەونی حاجی قادر (قەدۆ)، سەرۆک جاشی فەوجی (189)، بە (1000) جاشەوە. موقەدەم تاریق سەعید ئیبراهیم مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (190)، بە (610) جاشەوە. ئیسماعیل عەبدوللا ئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (191)، بە (150) جاشەوە. مەغدید حەمەد حەسەن، سەرۆک جاشی فەوجی (192)، بە (150) جاشەوە. عادل تۆفیق رەشید بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی (206)، بە (1150) جاشەوە. فازل مستەفا حەسەن بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی (208)، بە (340) جاشەوە. ئەنوەر میرزا ئیبراهیم گلی، سەرۆک جاشی فەوجی (209)، بە (170) جاشەوە. عارەب سالح عومەر قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (218)، بە (125) جاشەوە. فەرید عومەر خدر سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (219)، بە (380) جاشەوە. ئەکرەم کەریم مەجید ئاغای کۆڕێ، سەرۆک جاشی فەوجی (220)، بە (135) جاشەوە. مەحمود شێخ حەمەد محەمەدئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (221)، بە (75) جاشەوە. فەیسەل عەبدوللا عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی (222)، بە (185) جاشەوە. خالید عەبدولڕەحمان جومعە، سەرۆک جاشی فەوجی (223)، بە (395) جاشەوە. عەلی سلێمان حوسێن (عەلی کوێخا سلێمان حوسێن)، سەرۆک جاشی فەوجی (224)، بە (200) جاشەوە. جاسم محەمەد فارس محەمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی (225)، بە (570) جاشەوە. خالید شێخۆ موراد سندی، سەرۆک جاشی فەوجی (226)، بە (425) جاشەوە. رەشید سالح رەشید ئەتروشی، سەرۆک جاشی فەوجی (227)، بە (200) جاشەوە. ئەمین ئیسماعیل حەسەن، سەرۆک جاشی فەوجی (230)، بە (145) جاشەوە. بەشیر محەمەد عەبدوللا قەرەداغی، سەرۆک جاشی فەوجی (231)، بە (75) جاشەوە. جەلال مەحمود سالح برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی (232)، بە

(75) جاشەوە. ئەحمەد عوسمان حەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (234)، بە (75) جاشەوە. عەبدولمەجید حوسێن ئیسماعیل شێخکی، سەرۆک جاشی فەوجی (235)، بە (425) جاشەوە. محەمەد تاهیر ڕەشید حەمەدئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (254)، بە (185) جاشەوە. سالّح ئەحمەد ئیسماعیل بەڕۆژی، سەرۆک جاشی فەوجی (255)، بە (400) جاشەوە، کە (13) جاشی کوژراوەو یەک بریندارو سێ جاشیشی بزرە – سەرچاوە: (سەرچاوەی یەک، بەشی بیست و سێ، ل5360). سالم مستەفا حەسەن، سەرۆک جاشی فەوجی (256)، بە (90) جاشەوە. سەدیق قاسم محەمەدئەمین، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (270)، بە (40) جاشەوە. خەلیل سلێمان حاجی بەدری سندی، سەرۆک جاشی فەوجی (271)، بە (260) جاشەوە. شوکر جوندی عەنتەر مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی (272)، بە (350) جاشەوە. سەلیم شێخ عەبدولحەلیم شێخ حەسەن دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی (273)، بە (160) جاشەوە. محەمەد عەبدی حاجی ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (274)، بە (200) جاشەوە. ئیسماعیل دێوالی سەعید، سەرۆک جاشی فەوجی (275)، بە (170) جاشەوە. جەمال عوسمان قادر خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی (276)، بە (80) جاشەوە. محەمەد جەلال ڕەسوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی (277)، بە (150) جاشەوە. سەعید ئەسعەد موسا (عەوڵا)، سەرۆک جاشی فەوجی (280)، بە (215) جاشەوە. ئیسماعیل عومەر ئیسماعیل، سەرۆک جاشی فەوجی (281)، بە (280) جاشەوە. مامەند عەزیز عەبدولڕەحیم، سەرۆک جاشی فەوجی (282)، بە (230) جاشەوە. ئیبراهیم یوسف میرخان، سەرۆک جاشی فەوجی (283)، بە (155) جاشەوە. عەبدولکەریم سەعدی سلێمان سەعدی کۆچەر، سەرۆک جاشی فەوجی (285)، بە (150) جاشەوە. هەمزە حاجی بەدری سوندی، سەرۆک جاشی فەوجی (286)، بە (150) جاشەوە. فریاد یاسین حوسێن، سەرۆک جاشی فەوجی (287)، بە (85) جاشەوە. محەمەد مەحمود مستەفا، سەرۆک جاشی فەوجی (288)، بە (150) جاشەوە. مەجید حەسەن ئەحمەد، سەرۆک جاشی فەوجی (289)، بە (75) جاشەوە. عەبدولعەزیز عومەر قادر، سەرۆک جاشی فەوجی (290)، بە (85) جاشەوە. عەلی مەحمود عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی (291)، بە (95) جاشەوە. عەبدوڵڵا حوسێن عوسمان، سەرۆک جاشی فەوجی (292)، بە (125) جاشەوە. ئیبراهیم عەبدوڵڵا خدر کوێخا، سەرۆک جاشی فەوجی (293)، بە (85) جاشەوە.

تاهیر شێخ محەمەد حاجی ڕەسوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی (294)، بە (102) جاشەوە. محەمەدئەمین عوسمان فەقێ (خدر)، سەرۆک جاشی فەوجی (295)، بە (90) جاشەوە. عیماد سالّح (حەسەن)، سەرۆک جاشی فەوجی (296)، بە (75) جاشەوە. بایز عەبدوڵڕەحمان میران، سەرۆک جاشی فەوجی (298)، بە (90) جاشەوە. شەفیع عەلی مەحمود، سەرۆک جاشی فەوجی (299)، بە (125) جاشەوە. عەقید عەبدولحەمید عوسمان، سەرۆک جاشی فەوجی (300)، بە (170) جاشەوە. فائیق حاجی خەلیفە برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی (301)، بە (95) جاشەوە. ئەسعەد سەلیم حاجی ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی (302)، بە (165) جاشەوە. مەغدید مەجید (موئەیەد) شەریف، سەرۆک جاشی فەوجی (303)، بە (115) جاشەوە. ئیسماعیل حەمەدئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی (304)، بە (185) جاشەوە. جەعفەر ئەنوەر سلێمان، سەرۆک جاشی فەوجی (305)، بە (105) جاشەوە. عەلاء محەمەدئەمین عیسا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (306)، بە (135) جاشەوە. حوسێن ڕەشید ئیسماعیل ئاغا بەڕۆژی، سەرۆک جاشی فەوجی (307)، بە (103) جاشەوە. شەهاب محەمەد تاهیر، سەرۆک جاشی فەوجی (308)، بە (80) جاشەوە. عەبدولڕەحمان سەعید عەبدوڵڵا حوسێن، سەرۆک جاشی فەوجی (309)، بە (75) جاشەوە. کەمال ئەحمەد عەلائەدین، سەرۆک جاشی فەوجی (310)، بە (155) جاشەوە. جەلال کوێخا ڕەفیق لەک، سەرۆک جاشی فەوجی (311)، بە (125) جاشەوە. فوئاد نوری عەلی میران خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی (312)، بە (75) جاشەوە. غازی نورەدین خورشید، سەرۆک جاشی فەوجی (313)، بە (140) جاشەوە. یاسین عەلی ڕەمەزان، سەرۆک جاشی فەوجی (314)، بە (75) جاشەوە. محەمەد ڕەشید محەمەد عەبد، سەرۆک جاشی فەوجی (315)، بە (75) جاشەوە. حەمەئەمین تەها ڕەسوڵ سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی (318)، بە (75) جاشەوە. فارس عەلائەدین ئەحمەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی (348)، بە (180) جاشەوە. کۆمەڵی تاریق محەمەد نەزیف، بە (115) جاشەوە. کۆمەڵی سەباح ئیسماعیل خدر، بە (75) جاشەوە. کۆمەڵی سەلاح میکائیل، بە (155) جاشەوە. کۆمەڵی شاکر عەبدولسەمەد ئاسکی کەڵەکی، بە (80) جاشەوە. کۆمەڵی فارس خورشید تاهیر، بە (80) جاشەوە. کۆمەڵی عەبدولکەریم خالید کنیش، بە (165) جاشەوە. کۆمەڵی محەمەد عەلی تاهیر مزوری، بە (95) جاشەوە. کۆمەڵی محەمەد

مام سۆفی، بە (85) جاشەوە. کۆمەڵی مستەفا سەعید سوورچی، بە (75) جاشەوە. بەڵام بەگوێرەی نووسراوی ژمارە (ج2422/2)ی فەیلەقی پێنج لە ڕێکەوتی (25.12.1988)دا کە لەژێرناوی (شێکردنەوەی جەنگی دوا ئەنفال – تحلیل معرکة خاتمة الانفال)دا بۆ سەرۆکایەتی ئەرکانی سوپا نێردراوەو، بریتییە لە ڕاپۆرتێکی هەڵسانگەندنی ئەنفالی هەشتەم و، لە سەرچاوەی ژمارە یەک، بەشی بیست و سێ، لاپەڕەکانی (5310–5370)دا بڵاوکراوەتەوە، (182) فەوجی جاشە سووکەکان بەمشێوەیەی خوارەوە بەشداری ئەو ئەنفالەیان کردووە: (1– لە قۆڵی کانی ماسی و بە سەرپەرشتی تیپی (4)ی پیادە، (21) فەوجی جاش. 2– لە قۆڵی بێکۆڤەر و بە سەرپەرشتی تیپی (7)ی پیادە، (26) فەوجی جاش. 3– لە قۆڵی شەمدینان و بە سەرپەرشتی تیپی (35)ی پیادە، (26) فەوجی جاش. 4– لە قۆڵی شێروان مەزن و بە سەرپەرشتی تیپی (45)ی پیادە، (12) فەوجی جاش. 5– لە قۆڵی دینارتە – بلێ و بە سەرپەرشتی هێزەکانی فەرماندەیی جەحافیلی پارێزگاری نیشتمانی پێنج، (14) فەوجی جاش. 6– لە قۆڵی سەرسەنگ – بەرەو گارا و بە سەرپەرشتی تیپی (41)ی پیادە، (15) فەوجی جاش. 7– لە قۆڵی باتوفە و بە سەرپەرشتی تیپی (29)ی پیادە، (16) فەوجی جاش. 8– لە قۆڵی زاخۆ و بە سەرپەرشتی تیپی (38)ی پیادە، (20) فەوجی جاش. 9– لە قۆڵی ئەتروش – سواردەتووکە و بە سەرپەرشتی تیپی (42)ی پیادە، (21) فەوجی جاش. هەروەها تیپی (26)ی پیادە، سەرپەرشتی هێزێکی تری کردووە لەگەڵ (11) فەوجی جاشە سووکەکان). کەچی بەپێی هەمان سەرچاوەی پێشوو، لە لیستی ناوی ئەو هێزانەی کە کۆژراوو بریندارییان هەیە، فەوجەکانی (22)ی هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، فەوجی (215)ی هۆشیار سەلیم ئەحمەد پاشا دزەیی و فەوجی (406) کە تا ئێستا ناوی سەرۆک جاشەکەی بۆ من نەناسراوە، بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە. هەروەها بەگوێرەی نووسراوی فەرماندەیی تیپی پیادەی (40)ی سەربە میلیشیای سەدام وبەعس، کە بە ژمارە (501/3/ا)ی ڕێکەوتی (13.2.1989)دا بۆ فەوجی جاشە سووکەکانی (81، 96، 115، 151، 205، 243، 244، 250) نێردواوە، داوا دەکات کە هەریەکە لەو فەوجانە ئەفسەری موچە دابەشکردنی خۆیان بنێرن بۆ بارەگای فەرماندەیی ناوبراو تاوەکو بڕە پارەیەک وەکو خەڵات لەبری بەشداریکردنیان لە ئەنفالی هەشتی بادینان وەربگرن. ئەو نووسراوە دەیسەلمێنێ کە فەوجەکانی (81)ی محەمەد عومەر ئەمین

جەمیل باساکی، فەوجی (96)ی خالید مەحمود ئەحمەد غەوارەی ناسراو بە (خالیدی خولەسوور)، فەوجی (115)ی حەسەن مەحمود محەمەدئەمین بەگ هەورامی، فەوجی (151)ی نەقیب عەبدوڵڵا حوسێن سالّح بابان، فەوجی (205)ی عەبدولڕەحمان عەلی عەزیز دەلۆیی، فەوجی (243)ی یونس عەبدوڵڵا رەمەزان غەوارە، فەوجی (244)ی رەحیم کەریم قادر و فەوجی (250)ی کەریم سەلیم مستەفا بامەندی، بەشداری ئەنفالی هەشتیان کردووە. حوسێن تاهیر حەسەن کەسنەزانی، سەرۆک جاشی فەوجی (355)ی جاشە سووکەکان بەشداری ئەنفالی (8)ی کردووە کە سەرۆک خۆی بۆ رۆژنامەی هاوکاری دەدوێت: (فەوجەکەمان لە ئەنفالی دووەم و ئەنفالی دوایی بەشداری کردووە - سەرچاوە: هاوکاری، (1115)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (5.10.1989)، ل4).

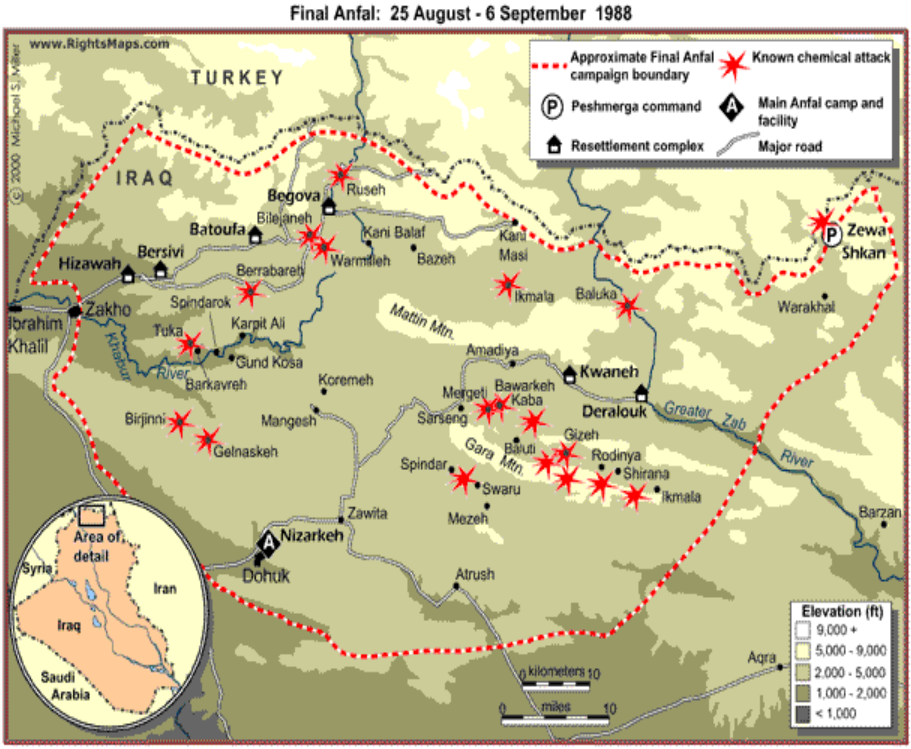
هەروەها ئەو ئەفسەرانەی خوارەوەش کوژراو، بریندار یان بزر بوونە لە شالّاوی ئەنفالی هەشتدا، کە بریتین لە: (رائیدی پیادە عەبد حەمید عیال سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، نەقیبی پیادە عەبدولڕەزاق ئەلیاس علگ سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، نەقیبی پیادە تالّیب شەمخی یاسین سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، نەقیب غەزبان مورادسەربە سریەی بارەگای لیوای (14)، نەقیبی زرێپۆش فوئاد عەلی وادی سەربە کەتیبەی تانکەکانی دوو، نەقیب محەمەد سەگەر سەلو (بزربوو) سەربە لیوای (702)، نەقیب مەزهەر جەمیل ئەمین سەربە سریەی بارەگای لیوای (14)، مولازمی یەکەمی پیادە حەسەن ئەحمەد عەبد (کوژراو) سەربە فەوجی سێی لیوای (509)، مولازمی یەکەمی تۆپهاوێژ تەها عەبد ئیبراهیم سەربە کەتیبەی تۆپهاوێژی دووری سەدام، مولازمی یەکەمی پیادە جومعە کەریم سەربە لیوای (14)، مولازمی یەکەمی پیادە حەلیم حەمید هلیل سەربە فەوجی کۆماندۆی یەکی تیپی (35)ی سەربە فەیلەقی (؟؟)، مولازمی یەکەمی پیادە محەمەد لوعێبی عەبدولحوسێن سریەی کۆماندۆی لیوای (118)، مولازمی یەکەمی پیادە وەلید ئیسماعیل محەمەد سەربە لیوای (702)، مولازمی پیادە باسل عەبدولساحب حەسەن سەربە لیوای (805)، مولازم حوسێن جاسم حەمادی سەربە سریەی بارەگای کۆماندۆی لیوای (118)، مولازمی پیادە جەبار کازم سەربە لیوای (14)، مولازمی پیادە جەبار کازم فەیسەڵ سەربە لیوای (702)، مولازمی پیادە حوسێن عەبد حوسێن (کوژراو) سەربە فەوجی یەکی لیوای (702)، مولازمی پیادە عامر

عەبدولئەمیر حوسێن سەربە لیوای کۆماندۆی یەکی فەیلەقی (5)، مولازم عەزیۆ عدیە علیۆی (بزربوو) سەربە لیوای (702)، مولازمی پیادە کازم خەڵەف شتمەت (کوژراو) سەربە فەوجی سێی لیوای (509)، مولازمی پیادە کازم خەڵەف ناهی (کوژراو) سەربە فەوجی سێی لیوای (509)، مولازم کەریم جابر محەمەد (بزربوو) سەربە لیوای (702)، مولازمی تەموین و گواستنەوە مازن عەلی حوسێن سەربە فەوجی یەکی لیوای (14)، مولازمی پیادە محەمەد ئیسماعیل سەلمان سریەی کۆماندۆی لیوای (118)، مولازم محەمەد توعمە محەمەد (بزربوو) سەربە لیوای (702)، مولازمی پیادە غالب ئیبراهیم عەبدولواحێد سەربە فەوجی دووی لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی شەش. مولازمی پیادە ئەکرەم موخەرب محەمەد سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، مولازمی پیادە حەسەن عەلی حەسەن سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، مولازمی پیادە فازڵ مەهدی جاسم سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، مولازمی پیادە محەمەد عەزیز سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، مولازمی تۆپهاوێژ محەمەد یاسین مەحمود (بزربوو) سەربە کەتیبەی تۆپهاوێژی دووری سەدام، مولازمی پیادە لەزام عوکاش مەناحی سەربە فەوجی دووی لیوای (118)، مولازمی پیادە باسل عەبدولساحب سەربە لیوای کۆماندۆی (805)، مولازمی پیادە فەلاح حەسەن علمان سەربە فەوجی دووی لیوای کۆماندۆی یەکی سەربە فەیلەقی پێنج، مولازمی پیادە یەحیا سەکەب شەهباز سەربە فەوجی یەکی لیوای (411) – سەرچاوە: سەرچاوەی یەک، بەشی بیست و سێ، ل5363).

جگە لەو هێزانەی کە لەسەرەوەدا ناوبراون، ئەو هێزانەش کە بۆ من نەزانراون سەربەکام تیپ یان فەیلەقن و بەشداری کام ئەنفالیان کردووە، بەڵام بەشێوەیەکی گشتی بەشداری شاڵاوەکانی ئەنفالیان کردووەو ناویان لە بەڵگەکاندا هاتووە کە ئەمانەن: (پۆلی (18)ی ئالی لیوای کۆماندۆی (70)ی سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت، پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (1)ی تایبەت، پۆلی کۆماندۆی (2)ی تیپی (1)ی تایبەت، فەرماندەیی کەتیبەی تانکەکانی کەرامە، سەربە فەیلەقی یەکی تایبەت، پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (2)ی تایبەت، پۆلی کۆماندۆی (2)ی تیپی (2)ی تایبەت، فەرماندەیی لیوای (14)ی تیپی پیادەی (14)ی (هێزەکانی حەمزە)ی سەربە (فل4)، پۆلی (1)ی لیوای پیادەی (14)ی سەر بە(هێزەکانی حەمزە)ی (فل4)، فەرماندەیی

تیپی پیادەی (23)، فەرماندەیی تیپی (35)، پۆلی کۆماندۆی (1)ی تیپی (35)، فەرماندەیی هێزەکانی (43). فەرماندەیی تیپی (46) بە سەرپەرشتی عەمیدی روکن عەلی ئەحمەد محەمەد سالح. عەقید عەبدولقادر عەبدولڕەحمان قەدۆ، فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (78)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (37)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. عەقیدی پیادە سەلاح داود عەبدوڵڵا، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شالاوی ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (51)ی لە لیستی ناوی تاوانبارە داواکراوەکان دراوەتێ. موقەدەمی زرێپۆش عەبدولکەریم عەبدولهادی سالم فەرمانەی کەتیبەی تانکەکانی (41)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (130)ی لە لیستی ناوی داواکراوەکان دراوەتێ. موقەدەمی تۆپهاوێژی مەیدان حوسێن فەزلەدین عەبدولقادر فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (22)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (134)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەمی تۆپهاوێژی مەیدان سحاب جەدوع زیاب فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (10)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (135)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. موقەدەمی تۆپهاوێژی مەیدان سەلاحەدین محەمەد عەبدولکەریم فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (662)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (136)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. رائیدی زرێپۆش موحسین کەرجی رەجی (محسن كرجي رجي) فەرماندەی کەتیبەی تانکەکانی (51)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (11)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. رائیدی تۆپهاوێژی مەیدان نوری حامید ئەحمەد فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (956)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا،

فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (18)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. رائیدی تۆپهاوێژی مەیدان زێدان خەلیفە لەفتە فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (957)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (16)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. رائیدی تۆپهاوێژی مەیدان عەلی کرمش حەسەن فەرماندەی کەتیبەی تۆپهاوێژی مەیدانی (79)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (17)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. نەقیبی هێزی تایبەتی (ق خ) حەمزە خدر حەمزە فەرماندەی بەتەریەی تایبەتی (17)، کە لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە شاڵاوە درێندەکانی ئەنفالدا، فەرمانی دەستگیرکردنی بۆ دەرچووەو، ژمارە (151)ی دراوەتێ لە لیستی ناوی داواکراوەکان. فەرماندەیی پۆلی (1)ی لیوای پیادەی ئالی (99)، فەرماندەیی پۆلەکانی (1+2)ی لیوای هێزی تایبەتی (118)، فەرماندەیی بارەگای سریەی کۆماندۆی لیوای (118)، پۆلی کۆماندۆی لیوای (118)، سریەی (1)ی لیوای (411)، فەرماندەیی لیوای پیادەی (428)، فەرماندەیی لیوای پیادەی (443)، فەرماندەیی لیوای (444)، فەرماندەیی پۆلەکانی (1 و 2)ی لیوای (444)، لیوای (505)ی سەربەتیپی پیادەی (27)ی فەیلەقی یەک، پۆلی (3)ی لیوای (509)، فەرماندەیی لیوای (702)، فەرماندەیی پۆلەکانی (1 و 3)ی لیوای (702)، کەتیبەی زرێپۆشی (2)، فەرماندەیی پۆلی کۆماندۆی لیوای (805)، فەرماندەیی یەکەی (7884). فەرماندەیی کەرتی سەربازی هەولێر، فەرماندەیی کەرتی سەربازی رێزان، فەرماندەیی کەرتی سەربازی قەرەداغ، فەرماندەیی کەرتی سەربازی دوکان (عەمید تەڵعەت سلێمان وەلی)، فەرماندەیی کەرتی سەربازی هەڵەبجە، فەرماندەیی کەرتی سەربازی شەقڵاوە، فەرماندەیی کەرتی سەربازی سەڵاحەددین، فەرماندەیی کەرتی سەربازی سەدیق، فەرماندەیی کەرتی سەربازی سەنگاو، فەرماندەیی کەرتی سەربازی زاخۆ).

Final Anfal: 25 August - 6 September 1988
www.RightsMaps.com
© 2000 Michael S. Miller
TURKEY
IRAQ
Approximate Final Anfal campaign boundary
Known chemical attack
Peshmerga command
Main Anfal camp and facility
Resettlement complex
Major road
Begova
Ruseh
Bilejaneh
Batoula
Kani Balaf
Kani Masi
Bersivi
Hizawah
Warmileh
Bazeh
Berrabareh
Zewa Shkan
Spindarok
Ikmala
Baluka
Zakho
Ibrahim Khalil
Tuka
Karpit Ali
Khabour River
Gund Kosa
Barkavreh
Mattin Mtn.
Amadiya
Werakhal
Koremeh
Kwaneh
Merget
Bawarkeh Kaba
Deralouk
Greater Zab River
Birjinni
Mangesh
Sarseng
Gelnaskeh
Gizeh
Baluti
Rodinya
Gara Mtn.
Spindar
Shirana
Swaru
Ikmala
Zawita
Mezeh
Barzan
Area of detail
Syria
Iran
Iraq
Saudi Arabia
Nizarkeh
Dohuk
Atrush
Aqra
Elevation (ft)
9,000 +
5,000 - 9,000
2,000 - 5,000
1,000 - 2,000
< 1,000
0 kilometers 10
0 miles 10

الجمهورية العراقية
سري للغاية وشخصي

(سيقال الشهداء اكرم منا جميعا)

وزارة الدفاع
رئاسة أركان الجيش
(مكتب رئيس أركان الجيش)
الرقم / د ا ج / ١١٢٢
التاريخ ٢١/٨/١٩٨٨

الى / قائد الفيلق الاول
قائد الفيلق الخامس
المحترمين / تحيات

القاء الذي جرى بحكم في مقر الفيلق الاول في كركوك يوم ٢٠ آب ٨٨ بحضور معاون رئيس أركان الجيش للعمليات ومدراء الحركات العسكرية وضباط الجيش لمناقشة خطط عمليات الانفال المقبلة فسبقا يلي :

١. يجري تحديد التجمعات السكانية في قاطع ناحية ... وتعالج بالضربات الجوية المكثفة قبل الشروع بالتنفيذ بـ (٤٨) ساعة على ان جميع الذين في صفوفهم وبينهم من التعاون مع المخربين سيتابعه تعليمهم عن المنطقة مع ضرورة الحذر الشديد من هرب القرى السكانية المتاخمة للحدود العراقية - التركية.

٢. يجري التنسيق بشكل جيد مع الجانب التركي وفق بروتوكول التعاون المبرم معهم بصدد مطاردة المخربين في قاطع ناحية ...

٣. التأكيد على انجاز عمليات نقل المخربين من الحدود الدولية والى جدما مع الجانب التركي قبل المباشرة بالعمل الرئيسي لعمليات الانفال.

٤. ان القوة الحالية للقضاء على القرى في المنطقة الشمالية هي اقصى قوة يمكن لاقتاحي مشاركتها في المستقبل سواء تم تحقيق السلام مع العدو او لم يتحقق عليه يجب ان تكون هناك قوة تبقى شامل للقرى في المنطقة الشمالية وبين المتوقع انجاز ذلك قبل حدوث اي توتر مع العدو الايراني في حالة تعثر محادثات السلام .

(١ - ٣)
انتهت

دائرة العمليات
مديرية التخطيط

حرس الفاو وتحصين

٥ . ينبغي سلك كافة المناطق وقطع الاتصال بين المناطق التي يتركز بها المخربين خلال عمليات التطهير وعدم تركها في حالة تقدم الارتال للأمام .

٦ . تقوم مديرية الاستخبارات العسكرية لحلة وحشات الاستخبارات في المناطق بمتابعة ورود أخبار المخربين وتأشير المعلومات عليهم خلال تنفيذ العمليات لامكان توجيه ضربات توبه اليهم وعدم القاط أنفاسهم .

٧ . التخطيط لعمليات الانزال بالمروحيات وتشكيل جزء رئيسي وتحديد تاريخ تنفيذ العمليات وتم أنزال جزء من قوى دفاع الجيش والقسم المتبقي يواصل التقدم على المحاور لامكان الاتصال به لتوتين برجله لدعمه .

٨ . عدم استخدام أنواع الدفاع الرطبي في نفس مناطق عشائرهم لمنع التواطؤ مع سكان القرى .
ينبغي أن تكون هناك مرونة في أتجاهات عمل الارتال لامكان الوصول الى الاهداف بأسرع ما يمكن .

٩ . عدم المطالبة بالاحتياطات للعمليات التي ستنفذ وانما يجري تأمينها من نفس تشكيلات التنفيذ حيث بعد تطهير القسم الأكبر من المناطق سيتم توفير أحتياط كافي .

١٠ . عدم الارتباك في حالة التأثير على طرق الامداد من قبل المخربين

(٣ - ٢)
حرس الفاو وتحصين

غرفة العمليات
مديرية التنظيم

سري للغاية وشخصي

١١. في مناطق الحدود العراقية - التركية عدم التوغل في الأراضي التركية
لحين أصدار التنسيق من الجانب التركي .
أستخدام أسلوب التوازن والحساب في أتجاه التوغل الإيراني
وعزله أي مستشار في حالة تردده .
١٢. تبقى قناتي ٤٢ ، ٤٣ تابعة قاطع الأنفال العمليات بمدرور
(٢) أيام أعتباراً من يوم ٢٠ آب ٨٨ .
١٣. - يجري أعتماد ثقة الفصائل لأغراض المسك للأراضي الخالية
وعبور الباغي لأغراض عمليات الأنفال .
يوم (٤) لعمليات الأنفال هو ٢٥ آب ٨٨ وفي حالة تقدير
نسيطرون أقصى موعد هو ٢٧ آب ٨٨ .

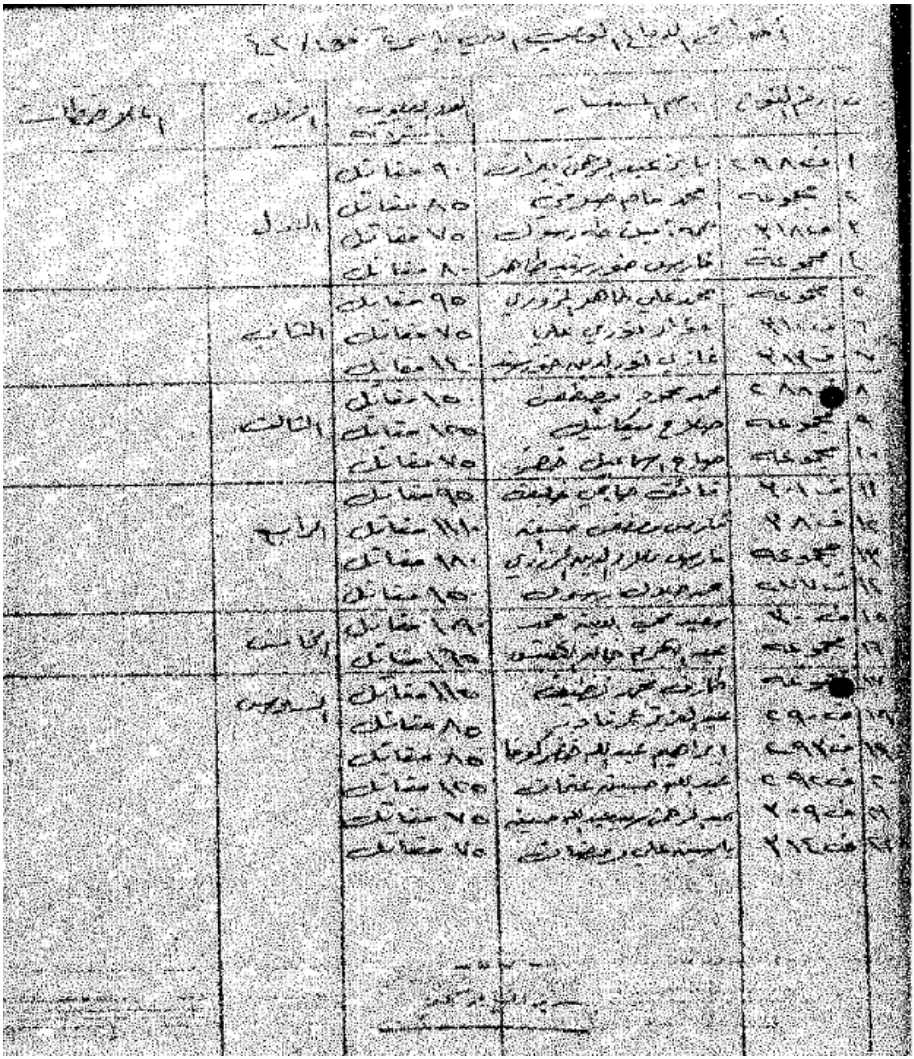
نرجو أتخاذ مايلزم

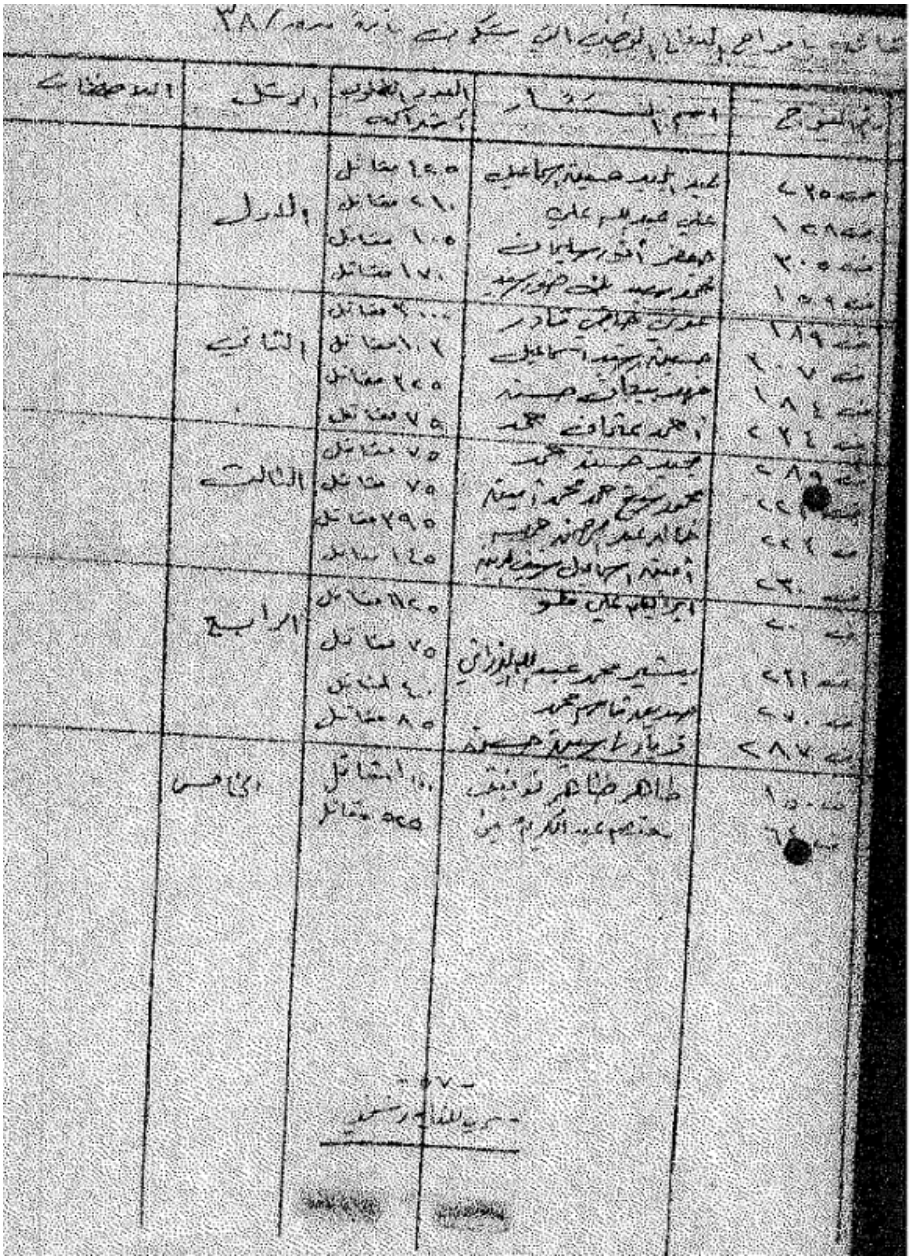
القوات أمين
نزار عبد الكريم خيطان
رئيس أركان الجيش

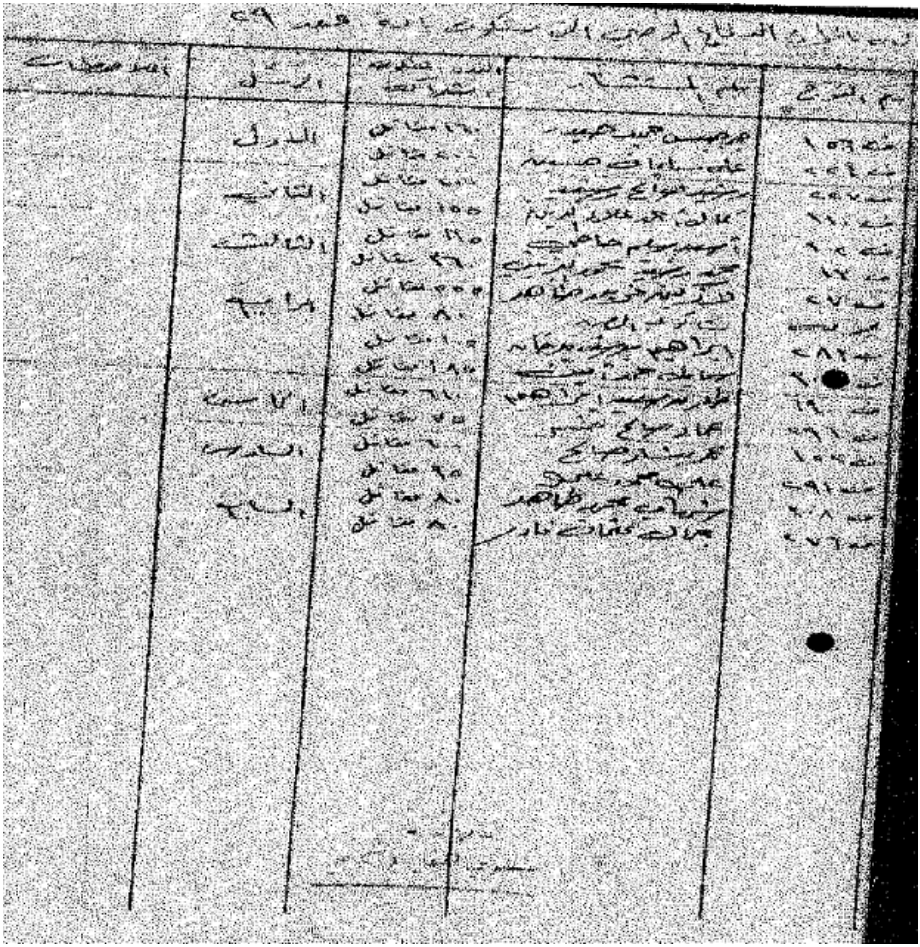
نسخة الى :
أمانة سر القيادة العامة للقوات المسلحة
ديوان وزارة الدفاع
دائرة العمليات
مديرية الاستخبارات العسكرية العامة . نرجو أتخاذ مايلزم لعدد المذكور (٢ و ٦)
وبالتنسيق مع قيادة قاطع أنفال

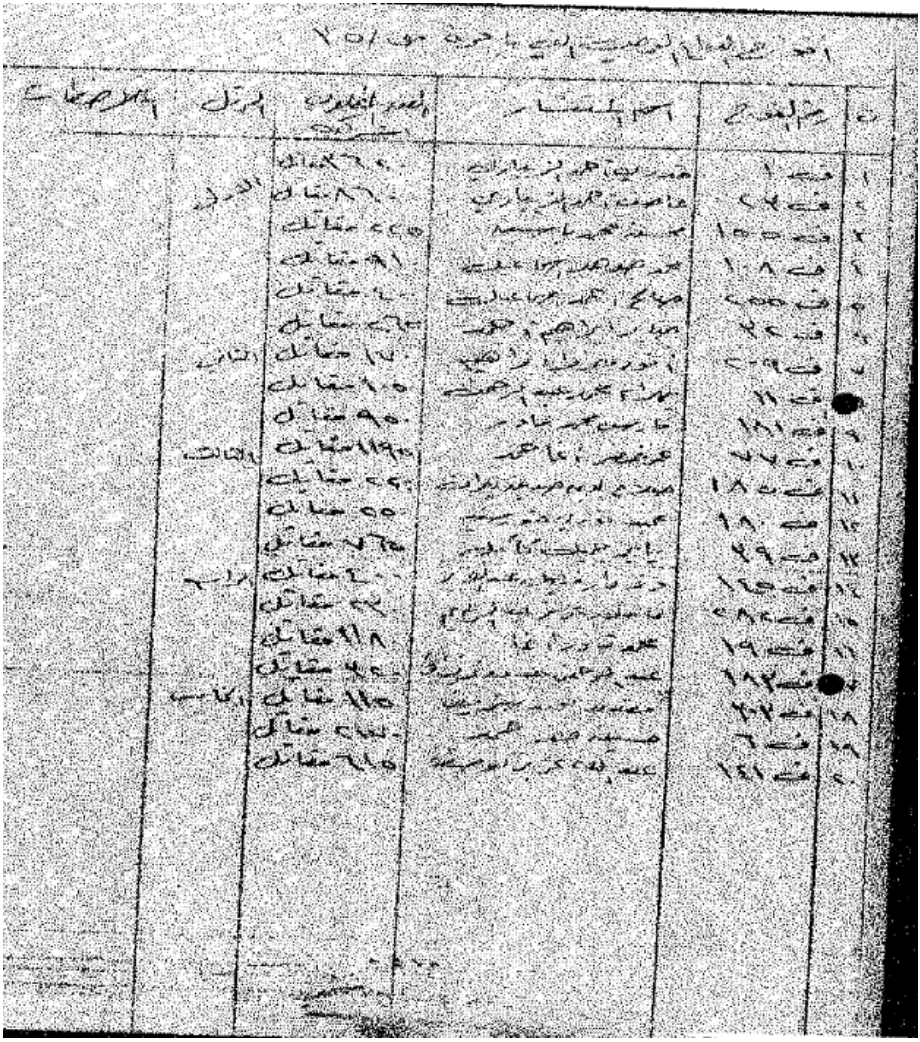
(٣ - ٣٠٠)
سري للغاية وشخصي

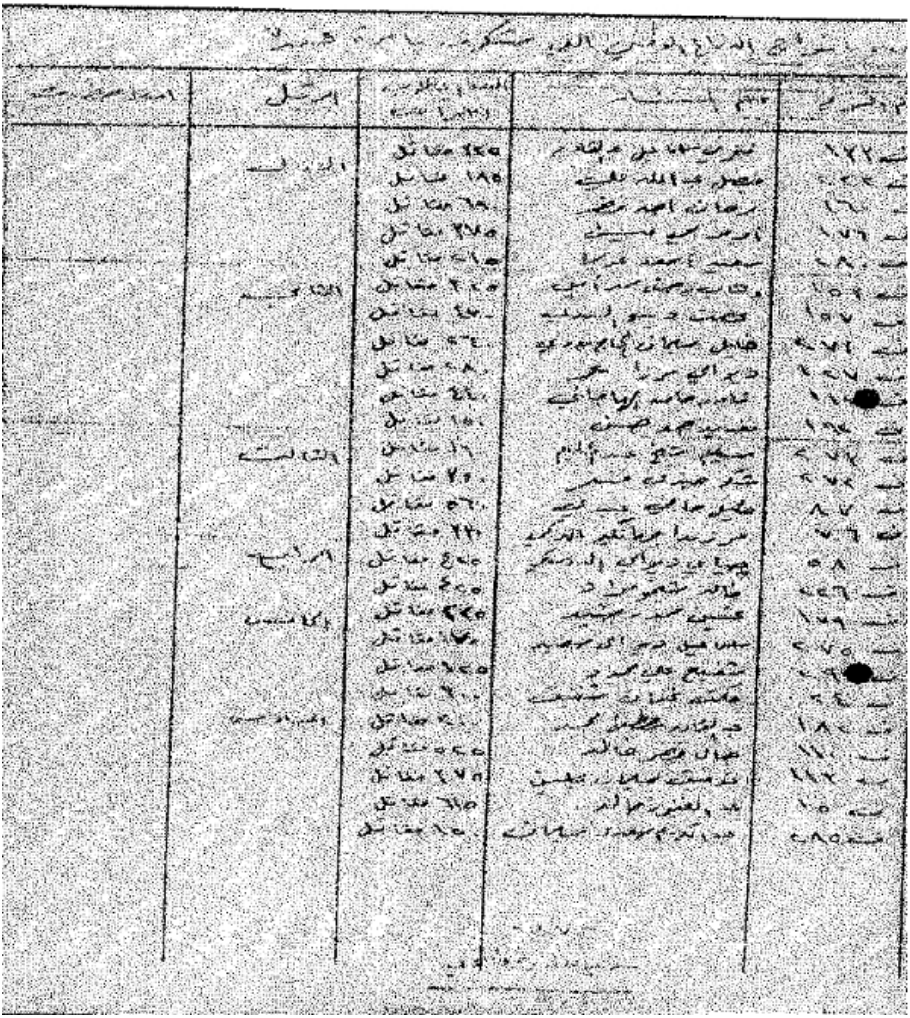
السيد آمر الفوج
يرجى التفضل بالاطلاع
وتشكر عبد الرحمن
السيد آمر اللواء الفاتحة صفحة اللم

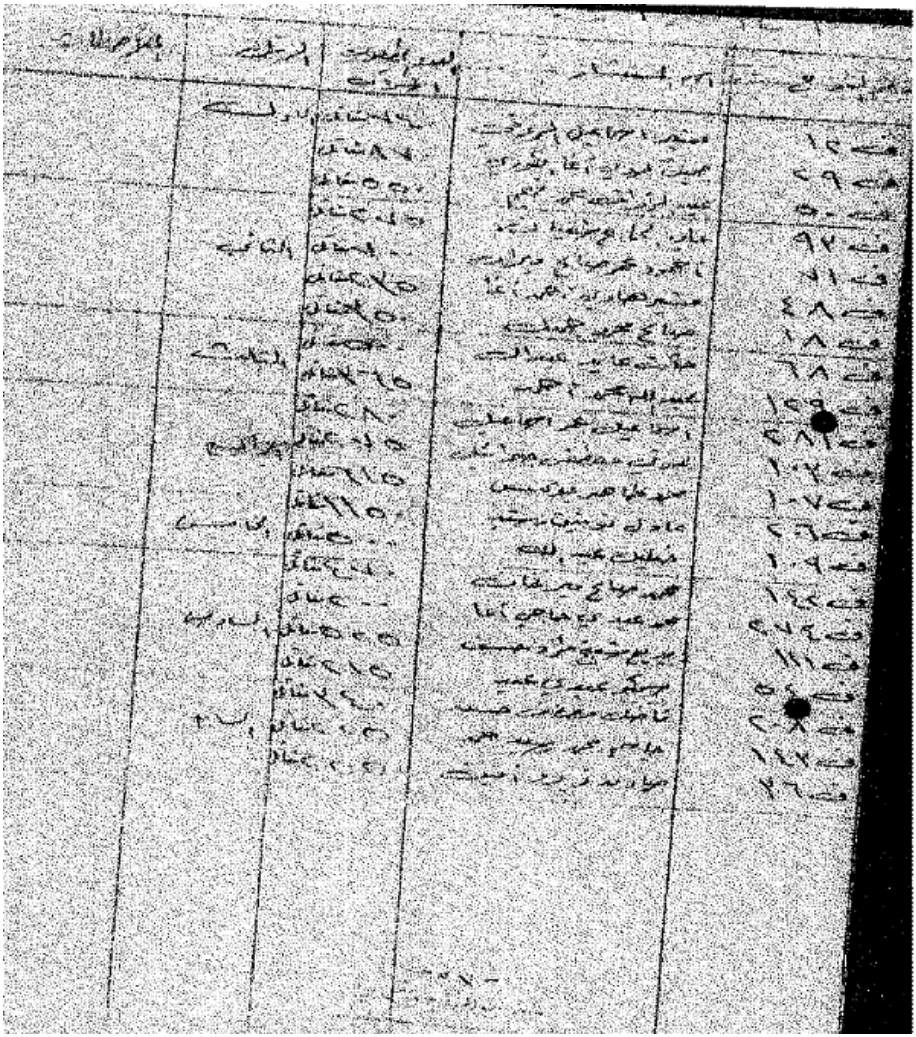

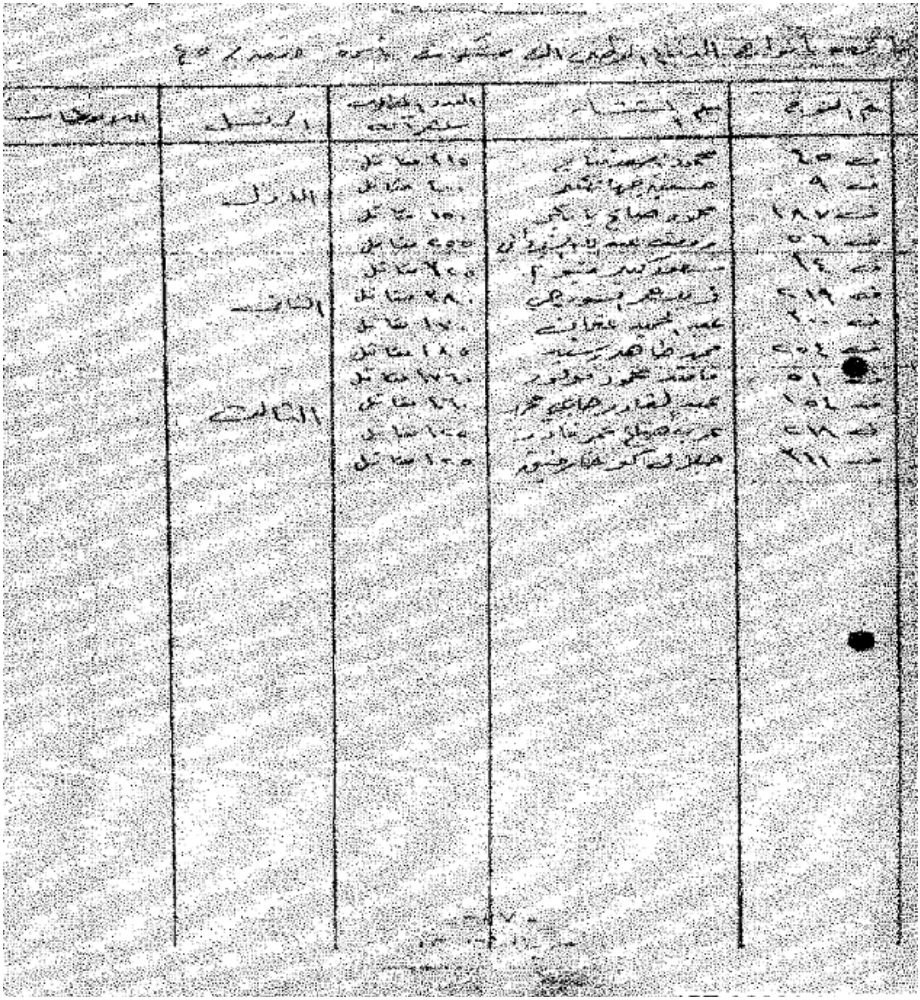

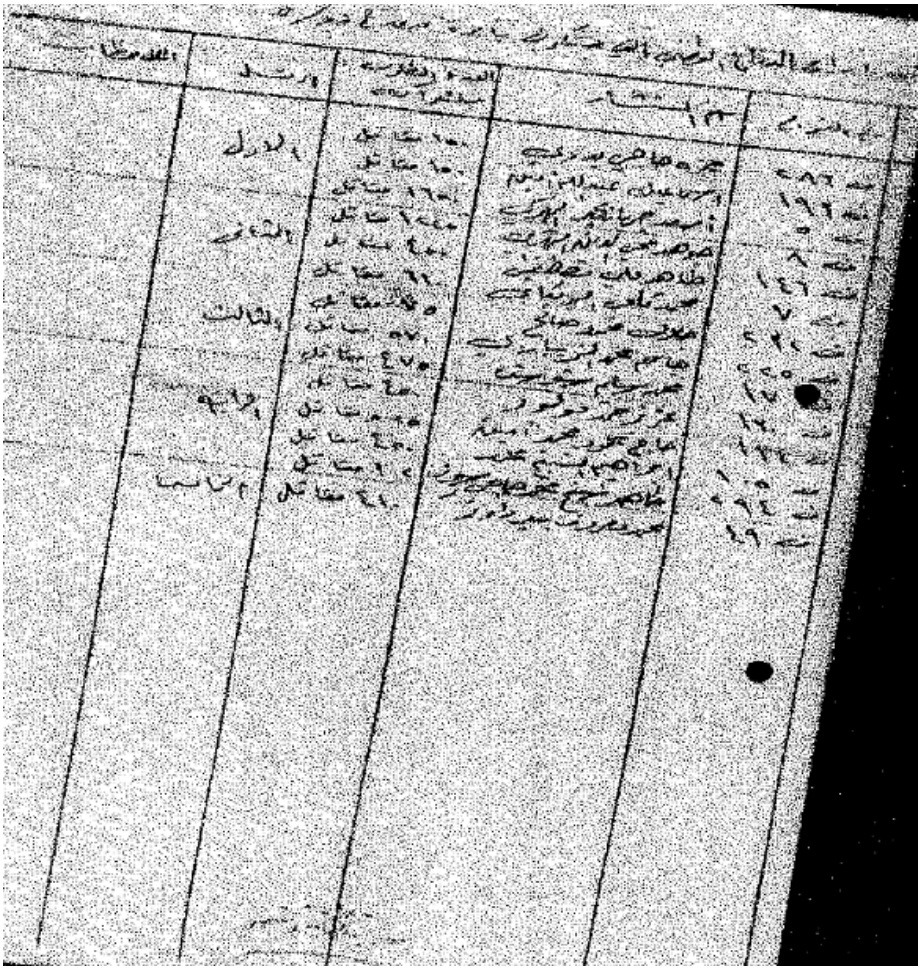

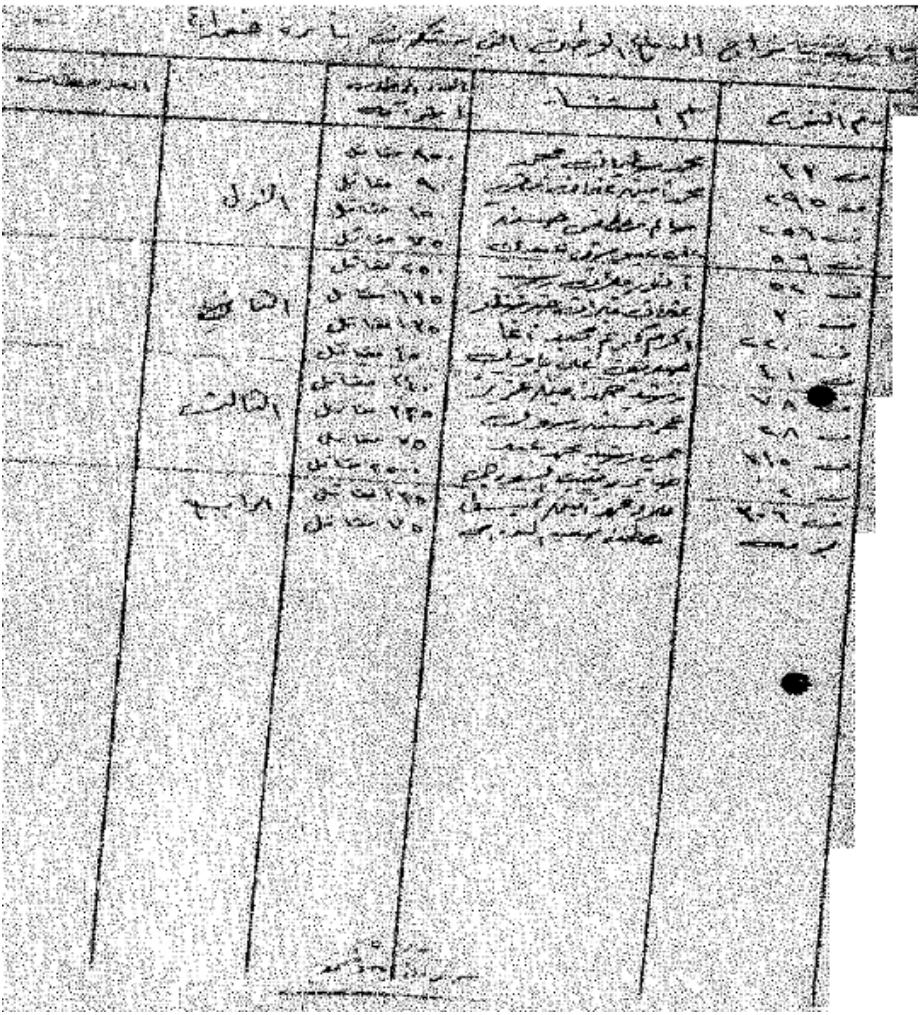

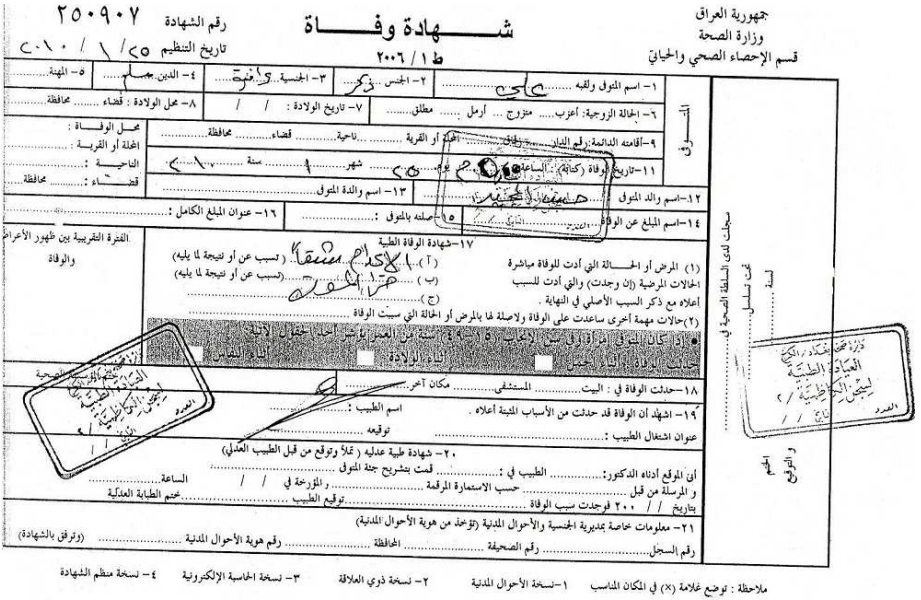

دادگاییکردنی تاوانبارای شالاوی ئەنفالە بەدناوەکان:

دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق، یەکەم دانیشتنی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفالی لە ڕۆژی دووشەممە ڕێکەوتی (21.8.2006)دا دەستپێکرد. تاوانبارانی سەرەکی شالاوەکانی ئەنفال یاخود تاوانبارانی سەرەکی دەستگیرکراوی ئەو تاوانە گەورەیە تەنیا ئەو حەوت تاوانبارە بوون: (سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلحەسەن عەبدولغەفور عەبدولقادر ئەلناسری ئەلتکریتی، سەرۆک کۆمار، سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش، فەرماندەی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان، سەرۆکی ئەنجومەنی ئاسایشیی نەتەوەیی ئێراقی و ڕازگری نهێنی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی، کە لە ڕۆژی شەممە، ڕێکەوتی (30.12.2006)دا لەسەر تاوانی دوجەیل لە سێدارە دراو، تۆمەتی شالاوەکانی ئەنفالی لەدژ ڕاگیرا. عەلی حەسەن ئەلمەجید عەبدولغەفور ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی (عەلی کیمیاوی)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی و ڕازگری نهێنی بیرۆی باکووری ڕێکخستنەکانی حزبی ناوبراو لە ماوەی نێوان (23.4.1989-29.3.1987)دا، کە دواتر لە ڕێکەوتی (25.1.2010)دا لەسەر تاوانی ئەنفال سزای لە سێدارە دانی بەسەر جێبەجێکراو، تۆمەتی کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەی لەدژ ڕاگیرا. لیوا ڕوکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی، ئەندامی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان، کە لە ماوەی نێوان (6.4.1991-8.4.1986)دا بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی گشتیی بووە. فەریق ڕوکن حوسێن ڕەشید محەمەد عەرەب ئەلتکریتی، یاریدەدەری سەرۆکی ئەرکانی سوپا بۆ کاروباری ئۆپراسیۆنەکان، ئەندامی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان. لیوا ڕوکن سوڵتان هاشم ئەحمەد محەمەد حەمەد ئەلحەمەد ئەلتائی (مانگی ئاب و ئەیلولی 1987)، فەرماندەی فەیلەقی یەکەم بووە، دواتر بۆ جاری دووەم لە ماوەی نێوان (29.5.1989-2.4.1988)دا فەرماندەی ئەو فەیلەقی بووە کە دەکاتە کاتی جێبەجێکردنی شالاوە دڕندەکانی ئەنفال. عەقیدی ڕوکن فەرحان موتلەگ سالّح خەڵەف ئەلجبوری، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی هەواڵگری ناوچەی ڕۆژهەڵات لە ماوەی نێوان (2.11.1987-کۆتایی

ساڵی 1992). تاهیر تۆفیق ئەلحاج یوسف ئەلعانی، سکرتێری لیژنەی کاروباری باکوور لە ماوەی نێوان (15.9.1987-19.8.1986)داو دواتریش وەکو پارێزگاری موسڵ تا کۆتایی ساڵی (1991) ئەندامی بیرۆی باکووری رێکخستنەکانی حزبی بەعسی عارەبی بووە).

دوای (60) دانیشتنی دادگاو لە دانیشتنی ژمارە (61)دا کە لە رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (24.6.2007)دا بەڕێوەچوو، دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بڕیاری کۆتایی بەسەر شەش تاوانبارەکە سەپاندو هەریەکە ئەو سزایانەی بۆ بڕینەوە: (1- عەلی کیمیاوی، پێنج سزای لە سێدارە دان، یەکی هەتا هەتایە، یەک سزای پازدە ساڵی، دوو سزای دە ساڵی و دووانی حەوت ساڵی. 2- سوڵتان هاشم، چوار سزای لە سێدارە دان، دوو سزای هەتا هەتایە، یەک سزای پازدە ساڵی، یەک سزای دە ساڵی و دووانی حەوت ساڵی. 3- حوسێن رەشید تکریتی، چوار سزای لە سێدارە دان و سزایەکی حەوت ساڵی. 4- سابیر عەبدولعەزیز دوری، سێ سزای هەتا هەتایی و سزایەکی دە ساڵی. 5- فەرحان موتلەگ ساڵح، دوو سزای هەتا هەتایی و سزایەکی دە ساڵی). هەروەها تۆمەتبار تاهیر تۆفیق ئەلعانی، بڕیاری ئازادکردن و بێتاوانی لە بەشداریکردنی لە شالاوەکانی ئەنفال بۆ دەرچوو. هەروەها دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق تاوانی ئەنفالی وەکو تاوانێکی کۆمەڵکوژی دژ بە گەلی باشووری کوردستان ناساند و بڕیاری لەسەر درا، بەڵام لە لایەک سزای تاوانبارەکان بەگوێرەی پێویست نەبوو بەتایبەتی هی لیوا روکن سابیر ئەلدوری و عەقید روکن فەرحان موتلەگ ساڵی ئەلجبوری و نەدەبوایە تاهیر تۆفیق ئەلعانی بێتاوان دەرچووبایە، لە لاکەی تریشەوە بەگوێرەی ئەو تاوانە گەورەیە ژمارەی ئەو تۆمەتبارانەی کە درانە دادگا زۆر کەم بوون، سەرەڕای ئەوەی کە ژمارەیەکی زۆریان ناویان هەیە لە بەڵگەنامەکانی ئەنفال و تۆمەتبارەکان لە زیندانی سەربازی ئەمریکییەکان دان، کە لەسەر تاوانی تر دەدرێنە دادگا، کەچی لەسەر تاوانی شالاوە درندەکانی ئەنفال نەدران بە دادگا.

جمهورية العراق
وزارة الصحة
قسم الإحصاء الصحي والحياتي

شـــــهادة وفـــــاة

ط ١ / ٢٠٠٦

رقم الشهادة ٢٥٠٩٠٧
تاريخ التنظيم ٢٥/ ١ / ٢٠١٠

السجل

١- اسم المتوفى ولقبه ..... ٢- الجنس ذكر ٣- الجنسية عراقية ٤- الدين مسلم ٥- المهنة .....
٦- الحالة الزوجية: أعزب ... متزوج ... أرمل ... مطلق ..... ٧- تاريخ الولادة : / / ٨- محل الولادة : قضاء ..... محافظة .....
٩- أقامته الدائمة: رقم الدار ..... الشارع أو القرية ..... ناحية ..... قضاء ..... محافظة .....
١١- تاريخ الوفاة (كتابة): الساعة ١٠ ص يوم ٢٥ شهر ١ سنة ٢٠٠٧
١٢- اسم والد المتوفى ..... ١٣- اسم والدة المتوفى .....
١٤- اسم المبلغ عن الوفاة ..... التوقيع ..... ١٥- صلته بالمتوفى : ..... ١٦- عنوان المبلغ الكامل : .....

محل الوفاة : المحلة أو القرية : الناحية : قضاء : محافظة

١٧- شهادة الوفاة الطبية

(١) المرض أو الحالة التي أدت للوفاة مباشرة (أ) ..... (سبب عن أو نتيجة لما يليه)
الحالات المرضية (إن وجدت) والتي أدت للسبب (ب) ..... (سبب عن أو نتيجة لما يليه)
اعلاه مع ذكر السبب الأصلي في النهاية . (ج) .....
(٢) حالات مهمة أخرى ساعدت على الوفاة ولاصلة لها بالمرض أو الحالة التي سببت الوفاة .....

• إذا كان المتوفى ما أقل من سنة واحدة (١) سنة من العمر يرجى ذكر: عدد أيام الحمل ..... عدد أيام الولادة ..... الناء الطفل

١٨- حدثت الوفاة في : البيت ..... المستشفى ..... مكان آخر .....
١٩- اشهد أن الوفاة قد حدثت من الأسباب المثبتة أعلاه . اسم الطبيب : ..... توقيعه .....
عنوان اشتغال الطبيب : .....

٢٠- شهادة طبية عدلية (تملأ وتوقع من قبل الطبيب العدلي)
أن الموقع أدناه الدكتور: ..... الطبيب في : ..... قمت بتشريح جثة المتوفى .....
و المرسلة من قبل ..... حسب الاستمارة المرقمة ..... و المؤرخة في / / الساعة .....
بتاريخ / / ٢٠٠ فوجدت سبب الوفاة ..... توقيع الطبيب ..... ختم الطبابة العدلية

٢١- معلومات خاصة بمديرية الجنسية والأحوال المدنية (تؤخذ من هوية الأحوال المدنية)
رقم السجل ..... رقم الصحيفة ..... المحافظة ..... رقم هوية الأحوال المدنية ..... (وترفق بالشهادة)

سجلت لدى السلطة الصحية في ..... سنة تسلسل .....

الفترة التقريبية بين ظهور الأعراض والوفاة

ملاحظة : توضع علامة (X) في المكان المناسب ١- نسخة الأحوال المدنية ٢- نسخة ذوي العلاقة ٣- نسخة الحاسبة الإلكترونية ٤- نسخة منظم الشهادة

بەشی پێنجەم

کۆمەڵکوژی کورده فەیلییەکان:

هەر دوا بەدوای کۆدەتای بەعس لە ڕێکەوتی (17.7.1968)دا، حزبی بەعسی عارەبی لە سەرەتای ساڵی (1969)دا زۆرتر لە حەفتا هەزار کوردی فەیلی لە ئێراقەوە دەرکردو دوری خستنەوە بۆ ئێران – سەرچاوە: (دکتۆر جاسم تۆفیق خۆشناو، مەسەلەی کوردو یاسای نێو دەوڵەتان، 300). ئەنفالکردنی کوردی فەیلی لە ساڵی (1972)دا بە دەرکردنی نزیکەی لەنێوان (70–80) هەزاریان بۆ ئێران دەستپێکردەوە، لەبەرئەوەی ئێران لە ڕۆژی (30.11.1971)دا هەرسێ دووڕگەی تونبول کوبرا، تونبول سوغراو ئەبو موسای داگیرکرد. بۆ جاری سێیەم لە ڕێکەوتی (8.4.1980)داو دوای هێرشکردنە سەر تاریق عەزیز، نزیکەی (150–300) هەزار کوردێکی فەیلی دەرکران و بەزۆر ڕەوانەی ئێران کران سەرچاوە: (رزگار سەعید قادر پشدەری، ألهجرة والتغییه الدیموغرافي وخطط التنمیة في العراق إقلیم کوردستان نموذجا، مرکز الدراسات الکوردیة (کوردۆلۆجی)، مطبعة ڕەنج، جنوب کوردستان – سلێمانی 2009، ل40)، هەروەها نزیکەی (15–20) هەزاریان لێ کوژران.

یەکەم دانیشتنی دادگاییکردنی تاوانبارانی کۆمەڵکوژی کورده فەیلییەکان لە ڕێکەوتی (26.1.2009)دا دەستی پێکردو، دادگا ڕایگەیاند کە لەکۆی (34) تاوانباردا (16) تاوانباریان دادگایی دەکرێن. ئەو سەرکردەو باڵادەستانەی حکومەتی سەدام و حزبی بەعسی عارەبی کە وەکو تۆمەتباری کۆمەڵکوژی کورده فەیلییەکان دادگایی دەکرێن بریتیین لە: (عەلی حەسەن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش کە لە ڕێکەوتی (25.1.2010)دا لە سێدارە درا. سەعدون شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی، وەزیری ناوەخۆ لە نێوان ساڵانی (1979–1986) و ئەندامی بەناو سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی ئیشتراکی هەڵوەشاوە، لیوا ڕوکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی لە ماوەی نێوان (8.4.1986–6.4.1991)دا، تاریق حەنا میخائیل عەزیز عیسا، وەزیری دەرەوەو جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و ئەندامی ئەنجومەنی بەناو سەرکردایەتی شۆڕشی بەعسی هەڵوەشاوە، مزبان خزر هادی مەندەلاوی، ئەندامی سەرکردایەتی

هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی، عەزیز سالّح نۆمان ئەلخەفاجی (عارەبێکی شیعەی خەلّکی ئەلشەترەیە - الشطرة)، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی، کە لە رێکەوتی (22.5.2003)دا لەلایەن هێزە هاوپەیمانەکانەوە دەستگیرکرا، ئەحمەد حوسێن خزەیر ئەلسامەڕائی، سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆمار، سەبعاوی ئیبراهیم حەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی لەماوەی نێوان (سەرەتای ساڵی 1990- مانگی ئاداری ساڵی 1991)، کە لە رێکەوتی (27.2.2005)دا لەلایەن هێزەکانی هاوپەیمانەوە دەستگیرکرا، فازڵ سلفیج محێمیدی ئەلعەزاوی، یارمەتیدەری بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی لەماوەی نێوان (29.10.1983-تەمووزی 1989)، وەتبان ئیبراهیم حەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، راوێژکاری سەدام کە لە رێکەوتی (13.4.2003)دا لەلایەن هێزە هاوپەیمانەکانەوە دەستگیرکرا، محەمەد خزەیر سەباح ئەلحەلبوسی، بەڕێوەبەری دەزگای هەواڵگری سەربازی، عەبدولحەمید سلێمان ئیبراهیم، ئەفسەری هەواڵگری و بەڕێوەبەری ئیقامە، سەعد سالّح ئەحمەد سولّتان پاسەوانی سەدام، فازڵ عەباس ئیبراهیم ئەلعامری، لە دەزگای هەواڵگری سەربازی، نوعمان عەلی محەمەد سلێمان ئەلتکریتی، لە (أدلة الجنائية) و ئەیاد تەها شەهاب ئەلدوری، ئەفسەر لە هەواڵگری گشتیی).

هەروەها سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، سەرۆک کۆماری ئێراق و سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و فەرماندەی گشتیی فەرماندەیی هێزە چەکدارەکان تاوانباری یەکەم و سەرەکی کۆمەڵکوژی کوردە فەیلییەکان بوو، بەڵام ئەو لە رێکەوتی (30.12.2006)دا لە سێدارە درا. هەریەک لەو تۆمەتبارانەی خوارەوە تاوانبارن بە هەوڵی جینۆسایدکردنی کوردە فەیلییەکان، بەڵام تاوەکو ئێستاکە دەستگیر نەکراون: (عزەت ئیبراهیم خەلیل ئەلدوری، وەزیری ناوەخۆی ئەوکات و ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش. سەمیر محەمەد عەبدولوەهاب شێخلی، ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمی ئێراق و بەڕێوەبەری فەرمانگەی ڕەگەزنامە (جنسية). خزر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری. عەبدولستار خەلیل خەلیفە. ئەحمەد خەلیل ئیبراهیم. حەمید سلێمان محەمەد. عەبد ستیڤان خەڵەف ئەلڕاوی. نازم نجرس ئەحمەد. جیهاد بناوی محەمەد ئەلجبوری. مۆفەق سالّح عەلی تکریتی. عەبدولحەمید یاسین ئەلغرێری. محەمەد

عەبدولوەهاب فەدعەم. هاشم عەبدوڵڵا محەمەد ئەلدلێمی ئەلغرێری. عەبدولحەمید سلێمان ئەلتکریتی. عەبود فەرحان جەڕاد ئەلعیساوی. محەمەد خەڵەف زیاد خرێبت. تاهیر ئەلعیتۆ. فەرەج ئەلتکریتی).

بەڵام بەگوێرەی بەڵگەنامەکان و سکاڵاکانی قوربانیەکان سەرەڕای تۆمەتبارانی سەرەوە، هەریەک لە (تەها یاسین رەمەزان جەزراوی (1938-20.3.2007)، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش و فەماندەی بەناو سوپای میللی. موقەدەم قاسم محەمەد رازی، ئەفسەری سەرپەرشتیکاری لە سێدارە دانی کوردە فەیلییەکان لە بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئەمن. موقەدەم باسل ئیسماعیل محەمەد، ئەفسەری سەرپەرشتیکاری لە سێدارە دانی کوردە فەیلییەکان لە بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئەمن. عەقید کەمال ئەلنەداوی، بەڕێوەبەری ئەمنی کوت. موقەدەم عەلی بەرع، یارمەتیدەری بەڕێوەبەری ئەمنی کوت (کە پێموایە هەر عەقید عەلی عەبدوڵڵا بەرع-ە کە دواتر بۆتە بەڕێوەبەری ئەمنی بەغداو لە ساڵی (1983)دا بەشداری کۆمەڵکوژی بارزانییەکانی کردووە). موقەدەم عەبود ئەلجومەیلی، ئەفسەری سنوور. رەفیق شاکر موتەشەر، ئەندامی لقی واست (کوت)ی حزبی بەعسی عارەبی. رائید عەتیە فازڵ ئەلکنانی، ئەفسەری ئەمن لە کوت. زیاء ئەلملکاوی، ئەفسەری ئەمن لە کوت. جاسم گەیلان، ئەفسەری ئەمن لە کوت. موزەفەر ئەنتوان، باوەڕپێکراوی ئەمن لە کوت. نەقیب عەبدولکەریم ئەلغورەیری، ئەفسەری بنکەی پۆلیسی فوزەیلییە (16.4.1990). محەمەد عەبدوڵڵا، ئەفسەری ئەمن. نوری ئەلحەدیسی، ئەفسەری ئەمن لە نوعمانییە و عاشور غێدان، موفەوەزی ئەمن لە نوعمانییە، مولازمی ئەمن عەبدولحوسێن خزەیر نوێنەری بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی پارێزگای واست، رەفیق مەناف کازم ئەلخەشان نوێنەری فەرماندەیی هۆبەی واستی حزبی بەعس و رائیدی پۆلیس قاسم محەمەد ئەسعەد بەڕێوەبەری پۆلیسی کوت و سەرۆکی لیژنەی دەست بەسەراگرتنی سامان و ماڵی کوردە فەیلییەکان لە پارێزگای واست) وەکو تۆمەتبار ناویان هاتووە.

دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بۆ دادگاییکردنی کۆمەڵکوژی کوردە فەیلییەکان تاکو ئێستاکە (44) دانیشتنی ئەنجام داوە. لە دوا دانیشتنی دادگای ناوبراودا کە دانیشتنی ژمارە (45)ی رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (29.11.2020)دا بوو بە سەرۆکایەتی دادوەر سەعد یەحیا عەبدولواحێد بەڕێوەچوو، بڕیاری سزادانی تاوانبارەکانی

بەمشێوەیەدا: (سزای لە سێدارەدان بۆ هەریەک لە سەعدون شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی وەزیری ناوەخۆ، عەزیز سالّح نۆمان ئەلخەفاجی ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی هەڵوەشاوە و مزبان خزر هادی مەندەلاوی ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی سۆشیالیستی هەڵوەشاوە، سزای دە ساڵ زیندانیکردن بۆ هەریەک لە تاریق حەنا میخائیل عەزیز عیسا، وەزیری دەرەوەو جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و ئەحمەد حوسێن خزەیر ئەلسامەڕائی سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆمار. هەروەها دادگا بڕیتاوانی دە تاوانباری راگەیاند بەبیانووی نەبوونی بەڵگەی پێویست کە ئەمانەن: ئەیاد تەها شەهاب ئەلدوری، لیوا روکن سابیر عەبدولعەزیز حوسێن عەلی ئەلدوری، سەبعاوی ئیبراهیم حەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، سەعد سالّح ئەحمەد سولّتان، عەبدولحەمید سلێمان ئیبراهیم، فازڵ سلفیج محێمیدی ئەلعەزاوی، فازڵ عەباس ئیبراهیم ئەلعامری، محەمەد خزەیر سەباح ئەلحەلبوسی، نوعمان عەلی محەمەد سلێمان ئەلتکریتی و وەتبان ئیبراهیم حەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی).

هەروەها دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بە سەرۆکایەتی دادوەر سەعد یەحیا عەبدولواحێد لە دانیشتنی ئەمڕۆکەیدا (29.11.2010)دا، بڕیاریدا تاوانی راگواستن و بە کۆمەڵکوشتنی کوردە فەیلییەکان بەگوێرەی مادە (11)ی یاسای دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بە تاوانی کۆمەڵکوژی (جینۆساید) بناسێنێ.

محضر تنفيذ حكم الاعدام

مديرية الامن العامة

١٩٨٨/٦/١٦

استنادا للمرسوم الجمهوري لسنة ١٩٨٨ واشارته الى تاريخ حكم الاعدام بالدعوى المرقمة ٢٤٨/ج/١٩٨٨ الموحدة الصادرة من رئاسة محكمة التمييز برئاستها المرقمة ١٦٣٧ في ١٩٨٨/٥/١٦ فقد تم تنفيذ حكم الاعدام شنقا حتى الموت بالمجرمين كل من رشيد جابر رضا ورسول عبد الله محمد بن ياسين حامدين وبحضور ممثل كريم وكلا رئيس كريم وعضو المحضر المدعو حسين الاصول • ١٩٨٨/٦/١٦

عضو	عضو	الدكتور
المقدم	المقدم	الطبيب المفوض عن الامن العام
فاضل محمد راضي	باسل اسكندر محمد	اشهد بأن السادتين قد تاركوا الحياة

طبيب أول

ساجد

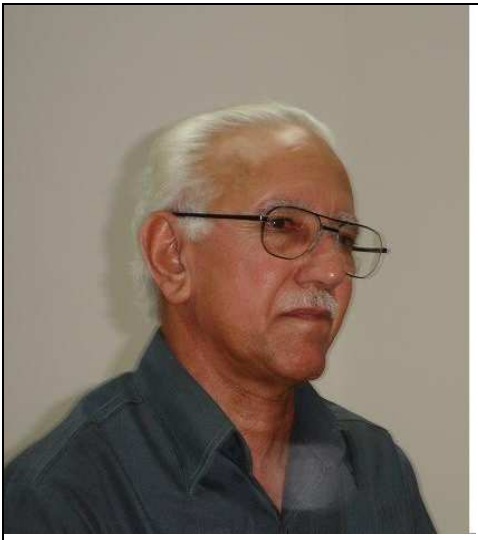
حيدر خياط

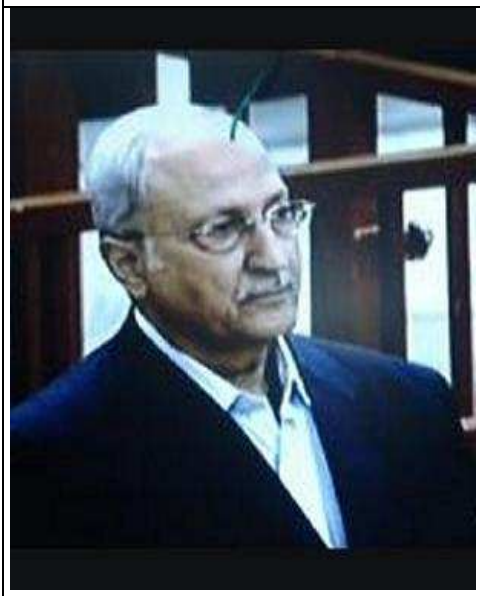

INDICT

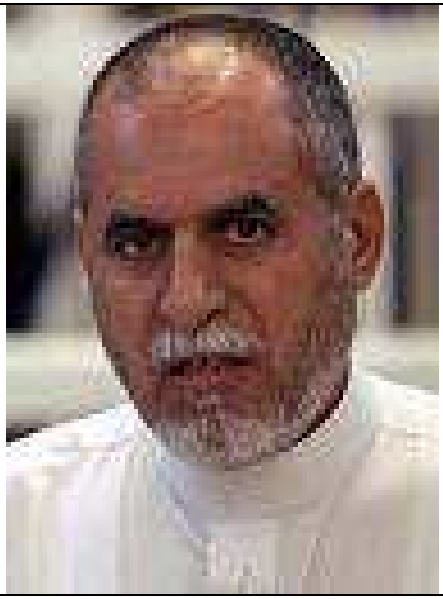

AP

کۆمەڵکوژی بارزانییەکان:

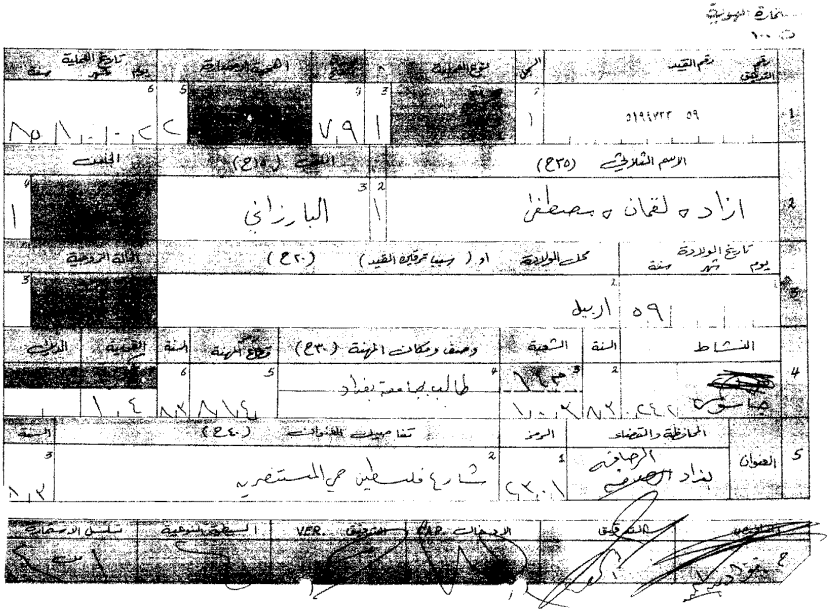
یەکەم دانیشتنی دۆسیەی بارزانییەکان لە ڕێکەوتی (2.3.2009)دا بە سەرۆکایەتی دادوەر ڕەئوف ڕەشید عەبدولڕەحمان، وەزیری دادی کابینەی شەشەمی حکومەتی باشووری کوردستان بەڕێوەچوو، کە تاکو ئێستاکە ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (8.2.2011) سی و شەش دانیشتنی ئەنجام داوە. دوای وەرگرتنی پۆستی وەزیری دادی حکومەتی هەرێمی کوردستان لەلایەن دادوەر ڕەئوف ڕەشید، دادوەر محەمەد عەبدولساحب سەرۆکایەتی دادگای دۆسیەی تاوانبارانی کۆمەڵکوژی بارزانییەکانی گرتە ئەستۆ، لە دانیشتنی سی و چوارەمیشەوە دادوەر سەعد شاکر سەرۆکایەتی دەکات. ئەو تۆمەتبارانەی خوارەوە بە تۆمەتی لەناوبردن و کۆمەڵکوژی هەشت هەزار مرۆڤی بارزانی دادگایی دەکرێن: (عەلی حەسەن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، بەڕێوەبەری گشتیی ئەمنی ئەوکات و ئەندامی ئەنجومەنی بەناو سەرکردایەتی شۆڕش و سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی عارەبی هەڵوەشاوە، تاریق حەنا میخائیل عەزیز عیسا، وەزیری دەرەوەو جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و ئەندامی ئەنجومەنی بەناو سەرکردایەتی شۆڕشی بەعسی عارەبی هەڵوەشاوە، وەتبان ئیبراهیم ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلناسری ئەلتکریتی، سکرتێری لیژنەی کاروباری باکووری ئەوکات، سەعدون شاکر مەحمود ئەحمەد ئەلعوبەیدی، وەزیری ناوەخۆی (1979-1986) و ئەندامی بەناو سەرکردایەتی هەرێمایەتی حزبی بەعسی هەڵوەشاوە، سوفیان ماهر حەسەن حوسێن ئەلغدێری ئەلتکریتی، فەرماندەی لیوای پاسەوانی کۆماری لەنێوان ماوەی (3.7.1983-5.8.1984)دا، هەروەها جێگری فەرماندەی گاردی کۆماری کە لە ڕێکەوتی (18.7.2004)دا لەلایەن هێزەکانی ئەمریکاوە دەستگیرکرا، حامد یوسف حەمادی، سکرتێری سەرۆک کۆمارو حکمەت ئیبراهیم مزبان ئەلعەزاوی، وەزیری مالیەو جێگری سەرۆک وەزیرانی ئەوکات، کە لە ڕێکەوتی (19.4.2003)دا لەلایەن هێزە هاوپەیمانەکانەوە دەستگیرکرا). هەروەها هەریەک لە تاوانبارانی لە سێدارە دراو سەدام حوسێن ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلتکریتی سەرۆک کۆماری ئێراق و سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش (30.12.2006)، بارزان ئیبراهیم ئەلمەجید ئەلحەسەن ئەلتکریتی ڕاوێژکاری سەدام (15.1.2007) و عەواد حەمەد بەدر

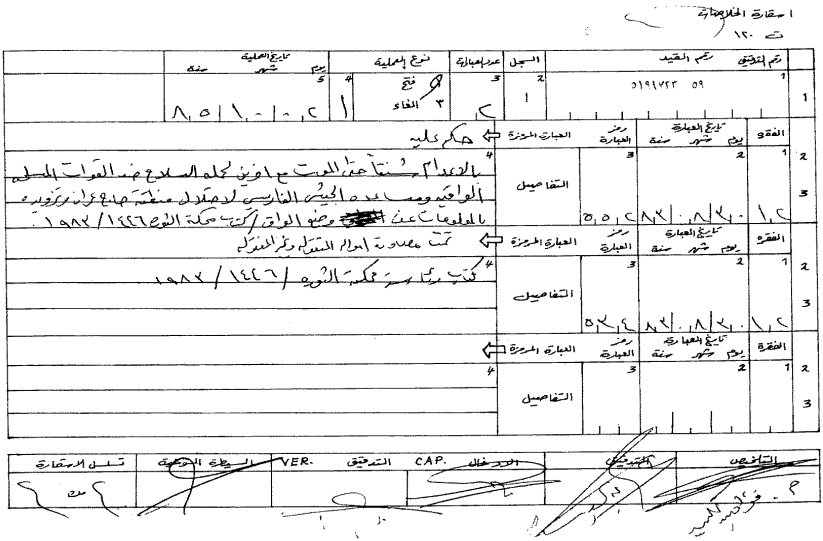
ئەلبەندەر ئەلسەعدون (1945-15.1.2007)، سەرۆکی دادگای بەناو شۆڕش دەستیان هەبووە لە بەکۆمەڵ کوشتنی هەشت هەزار بارزانی کە تەنیا ڕەگەزی نێری گرتەوەو ژنەکانیان نەگیران. چەندین تاوانباری ڕاکردووش هەن کە دەستیان هەبووە لە شالاوی دڕندانەی لەناوبردنی بارزانییەکان کە گرنگترینیان ئەمانەن: (عزەت ئیبراهیم خەلیل ئەلدوری، جێگری سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕشی بەعس. دکتۆر فازڵ حوسێن بەڕاک، بەڕێوەبەری گشتیی ئەمن. لیوا ماهر عەبدولڕەشید تۆفیق (لە هەندێ بەڵگەنامەدا بەمشێوەیە ناوەکەی نووسراوە لیوا ڕوکن ماهر عەبدولڕەشید محەمەد ئەلڕەشید ئەلناسری)، بەڕێوەبەری هەواڵگری گشتیی سەربازی ئەوکات (1983). لیوا ڕوکن عەبدولموحسین خەلیل، بەڕێوەبەری ئەمنی شیمالی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان. عەمید خەیری سالّح داود چلمێران موسلّاوی، بەڕێوەبەری ئەمنی هەولێر لەکاتی کۆمەڵکوژی بارزانییەکان و بەڕێوەبەری ئەمنی دهۆک لە ساڵانی (1985-1987)و ماوەیەکیش بەڕێوەبەری ئەمنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان بووە. عەقید عەلی عەبدوڵڵا بەرع، بەڕێوەبەری ئەمنی بەغدا. موقەدەمی ئەمن حەقی ئیسماعیل ئەفسەر لە بەڕێوەبەرێتی ئەمنی بەغدا. ڕائیدی ئەمن یاسین ئەسعەد، ئەفسەر لە هۆبەی سێ. ڕەفیق کازم نوعمە سەلمان، ڕازگری نهێنی فەرماندەیی لقی باکووری سەربازی. وەلید خەلیل عایش ڕازگری نهێنی لقی هەولێری پارتی بەعسی عارەبی لە ساڵی (1983) و سالم مشعان ئەلکریشی، بەڕێوەبەری ئەمنی بوسەیە لە پارێزگای موسەنا).

ئەوەی شایەنی باسە حکومەتی ڕەگەزپەرست و ڕەفتار فاشی سەدامی عروبەو بەعس، شالاوی دڕندانەی دەستگیرکردن و بەکۆمەڵ کوشتنی بارزانییەکانی لەماوەی یازدە ڕۆژدا لەنێوان (10.8.1983-31.7.1983)دا ئەنجامدا، کە هەریەک لەو شارۆچکەو دێهاتانەی گرتەوە (قوشتەپە، بەحرکە، حەریر، باتاس و دیانا)، کە بووە هۆی بزرکردن و دواتر لەناوبردنی هەشت هەزار مرۆڤی سیڤیل و بێتاوانی بارزانی، جگە لەوەی کە هەندێکیان سەربە ڕژێم بوون وەکو: (شێخ عوسمان شێخ ئەحمەد محەمەد عەبدولسەلام بارزانی، ئەندامی ئەنجومەنی بەناو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان کە پەرلەمانە کارتۆنییەکەی سەربە سەدام بوو، عیماد شێخ عوسمان شێخ ئەحمەد محەمەد عەبدولسەلام بارزانی، ئەندامی ئەنجومەنی بەناو نیشتمانیی ئێراق کە پەرلەمانە کارتۆنییەکەی سەربە سەدام بوو لەگەڵ سابیر مەلا

مستەفا محەمەد عەبدولسەلام بارزانی کە کۆڕی مەلا مستەفای بارزانی بوو). ئەوانە هەموویان لە ڕێکەوتی (26.7.1983)دا دەستگیرکران کە ژمارەیان (23) بوو. دوای ئەوانیش لە ڕێکەوتی (31.7.1983) و ڕێکەوتی (10.7.1983)دا بە دوو جارو لەو ماوەیەدا هەشت هەزار مرۆڤی بارزانی بە تۆمەتی هاوکاریکردنی پارتی دیموکراتی کوردستان و یارمەتیدانی سوپای ئێران و چەک هەڵگرتن لەدژی بەناو سوپای ئێراق دەستگیرکران. ئەو تۆمەتە هیچ بنچینەیەکی ڕاستی نەبوو، بەڵکو ئەو کەسانە تەنیا لەبەر ئەوە لەنێوبردران کە کورد و سەربە خێڵی بارزانی بوون.

بارزانییەکان بەتایبەت ئەوانەی بەغدا کە دابوویانە پاڵ ڕژێمی سەدام، دەبوایە هەر زوو هەست بە مەترسی گیران و لەناوبردنی خۆیان بکەن، چونکە ڕژێم هەر دوای هەفتەیەک تێپەڕبوون بەسەر دەستپێکردنی شەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێراق – ئێران (8.8.1988–22.9.1980)، عوبەیدوڵڵا مستەفا بارزانی، وەزیری دەوڵەت و ئەندامی ئەنجومەنی بەناو نیشتمانیی ئێراق کە پەرلەمانە کارتۆنییەکەی سەربە سەدام بوو لە بەغدا دەستگیرکردو شوێن بزریکرد. نزیکەی دوو هەفتەیەک دواتر واتە سەرەتای مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (1980)، ڕژێم ئەوجارەیان لوقمان مستەفا بارزانی لە (ساحة التحریر)ی بەغدا دەستگیرکردو تاوەکو ئێستاکەش بێسەرو شوێنە، لە ساڵی (1983)شدا ڕژێمی بەعس لەگەڵ دەستگیرکردنی هەشت هەزار بارزانییەکە چوار کۆڕی لوقمانی مەلا مستەفای بارزانی دەستگیرکردن و لەناوی بردن. لە هەمووی سەیرتر ئەوەیە کە بەگوێرەی بەڵگەنامەکانی ڕژێمی بەعس و سەدام، ئازادی کۆڕی لوقمان بارزانی خوێندکاری کۆلیژی ئاداب بووە لە بەغدا لەکاتی دەستگیرکردنیدا، کەچی بە تۆمەتی چەک هەڵگرتن لەدژی هێزە چەکدارەکانی ئێراق و یارمەتیدانی سوپای فارس لە ناوچەی حاجی ئۆمەران سزای لە سێدارە دانی بۆ دەرچووەو لە سێدارە دراوە. دەستگیرکردنی هەردوو کۆڕی مەلا مستەفای بارزانی بەبێ ئەوەی هیچ تاوانێکیان لەدژی ڕژێم ئەنجام دابێت، ئاماژەیەکی زەق بوو بۆ گرتن و لەناوبردنی تەواوی بارزانییەکانی تری باشووری کوردستان، هەروەها سەرەتای هۆنینەوەی پلانێکی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی سەدامی عروبە بووە لەدژی کۆمەڵێک مرۆڤی بێتاوان و سیڤیلی بارزانی کە هەرچی سەربە ڕەگەزی نێرو تەمەنی سەرووی پازدە ساڵی بوو گرتەوە.

الجمهورية العراقية
رئاسة الجمهورية
السكرتير

بسم الله الرحمن الرحيم

سري للغاية وشخصي

العدد : ٢٦٥١/ك
التاريخ: ١٩٨٧/٨/٢٤

الرفيق علي حسن المجيد المحترم

م/ العوائل الباريزانية

نظراً لاستمرار تأكيد الجرم مسعود البارزاني على موضوع العوائل البارزانية التي كانت تسكن محافظة اربيل - مجمع قوشتبة وذلك من خلال الاتصالات في المباشرة التي تحققت مع زمرته منذ عام ١٩٨٢ وحتى الان ، حيث انه يعتبر ذلك كشرط أو مقترح رئيسي للبدء بحوار جدي مع قيادة الحزب والثوره ..

أمر السيد الرئيس القائد بتوجيه المسؤولين والاجهزه الامنية المعنية بالقضية الكردية - الذين من المحتمل الاتصال بهم من خلال طرف ثالث - بان يكون الرد محدد وموحد بأن (لا أحد يعرف عنهم شيئ سوى قيادة الدولة وان المسألة الاساسية اكبر من قضية هذه العوائل) وان يعتمد هذا الجواب في الرد على أي استفسار منهم قد يحصل عن مصير هذه العوائل .

نرجو اتخاذ مايقتضي .. مع التقدير

سكرتير رئيس الجمهورية

يتبع /-

سري للغاية وشخصي

٥٧٨٢

٢٦٥١/ك

١٩٨٧/٨/٢٤

١٠/١٢٥

٩/٣٥

سري للغاية وشخصي

م/ ١

ش/ ٦٤٢ والمحترم فان الاوان

بالامر والتفضل.

(١-٢)

٨/١٢

کۆمەڵکوژی دانیشتوانی گەڕەکی کانی ئاشقانی هەڵەبجە:

لە رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (13.5.1987)دا، لەڕاپەڕینێکی فراوانی کۆمەڵانی خەڵکی شاری هەڵەبجەدا لە دژی دامودەزگا سەرکوتکەرەکانی رژێمی فاشی و رەگەزپەرستی عارەبی سەدام–دا، هێزەکانی بەناو سوپا، مونەزەمەی بەعس، ئەمن و هەواڵگری ئێراقی ژمارەیەکی زۆر لە هاوواڵاتیانی شارەکەدا دەستگیرکردو، هەشتاو پێنج کەسیان بە فەرمانی عەلی حەسەن مەجیدو نزار خەزرەجی، فەرماندەی ئەوکاتی فەیلەقی یەکی بەناو سوپای ئێراق زیندەبەچاڵکرد. دوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)ی کۆمەڵانی خەڵکی ستەمدیدەی باشووری کوردستان، تەرمی ئەو شەهیدانە لەچەند گۆڕێکی بە کۆمەڵدا لە (بامۆکی) لای هەریەک لە شارۆچکەی هەڵەبجە، سەید سادق و شانەدەری دۆزرانەوە – سەرچاوە: (عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، ڕەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی یەکەم، ل228). بەڵام دوای تێپەڕبوونی بیست و دوو ساڵ بەسەر ئەو تاوانە، یەکەم دانیشتنی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی دۆسیەی گەڕەکی کانی ئاشقان لە رێکەوتی (4.11.2009)دا لە بەغدا لەلایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق دەستپێکردو، ئەمانەی خوارەوە وەکو تۆمەتبارانی سەرەکی شوەهیدکردنی (85) هاووڵاتی دانیشتووی هەڵەبجە و کاولکردنی گەرەکی کانی ئاشقان ناویان هاتووە: (عەلی حەسەن مەجید رازگری نهێنی بیرۆی باکووری حزبی بەعس، فەریق روکن نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلخەزرەجی فەرماندەی فەیلەقی یەکی ئەوکاتی بەناو سوپا، لیوا روکن خالید محەمەد عەباس عەلی ئەلجبوری بەڕێوەبەری رێکخراوی هەواڵگری سەربازی کەرتی خۆرهەڵات، مونزر عەزیز خدر ئەلسەفار بەڕێوەبەری هەواڵگری سەربازی سلێمانی، عەمید روکن غانم ساڵح حەسەن ڕەبیع ئەلغەراوی فەرماندەی جەحفەلی پێنجی سووکی بەگری نیشتمانیی و عەلی حەسەن عوەید ئەلمەلکاوی فەرماندەی فرقەی (43)ی سوپای ئێراق). لەوکاتەدا ڕەفیق نیسان سەرحان هیلال، رازگری نهێنی فرقەی حزبی بەعس بووە لە هەڵەبجە و رائید وسام عەلی کازم بەڕێوەبەری پۆلیسی هەڵەبجە بووە، بەڵام ناویان لە لیستی داواکراوەکان و تاوانبارەکاندا نییە.

وەلێ دوای لە سێدارە دانی عەلی حەسەن مەجید تکریتی ناسراو بە (عەلی کیمیاوی) لە رێکەوتی (25.1.2010)دا بە دوو رۆژ، واتە لە رۆژی (27.1.2010)دا،

دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق بڕیاریدا بە ڕاگرتن و داخرانی دۆسیەی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی تاوانی زیندەبەچاڵکردنی (85) هاوواڵاتی بێتاوانی شاری هەڵەبجە و ڕووخاندنی گەڕەکی کانی عاشقان، کە گەڕەکێکی گەورە و گرنگ بوو لەناو شارۆچکەی هەڵەبجە.

ئەو جاش پێنووسانەی کە بۆ سەدام، جەنگی قادسیە، حزبی بەعس یان سوپای ئێراقیان نووسیوە:

نازانم ئەو وتەیە هی کێیە یان هی چ نەتەوەیەکە، بەڵام زۆرجار بیستوومە کە دەڵێن: (چەک و پێنووس هەمان کاریگەرییان هەیە). بە بۆچوونی بەندەش ئەوەی کە سەربازێک، ئەفسەرێک، سیخوڕێک، خۆفرۆشێک، جاشێک یان سەرۆک جاشێکی جاشە سووکەکان لە قادسیە دۆڕاوەکەی سەدام و شاڵاوە درندەکانی ئەنفالدا کردوویەتی، جاش نووسەرێک، جاش رۆشنبیرێک یان جاش مەلایەکی کورد هەمان شتی کردووە بە پێنووسەکەی یان سەکۆی ووتاردانی مزگەوتەکانیان، کە هەردوو لایان هەم پاریزگارییان لە رژێمی دکتاتۆری و رەگەزپەرستی سەدام و بەعس کردووە، هەم بوونەتە داینەمۆی تەمەن درێژی ئەو حزب و حکومەتە شۆڤینی و دژ بە کورد و کوردستانە. بۆیە ئەوەندەی پێویستە سەرکۆنەی ئەو سەرۆک جاشە ئەنفالچیانە (کە پێمواید هەر هەموو سەرۆک جاشەکان ئەنفالچی نین) بکرێت، ئەوەندەش سەرکۆنەی جاش نووسەرەکان و جاش مەلاکانی قادسیەی سەدام بکرێت، کە سەدامی دیکتاتۆر خۆی نازناوی فەیلەقی هەشتی لە راگەیاندن نابوو. ئەوەی کە پێی دەڵێن سوپای ئێراق حەوت فەیلەق بوو، بەڵام سەدام لەبەر کاریگەری پۆزەتیڤی ئەوان لە سەر شەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێراق – ئێران و خزمەتی زۆری ئەوان بۆ رژێمەکەی بەعس، راگەیاندنی بە فەیلەقی هەشتەم ناودەبرد. هیچ جیاوازییەک نابینم لە نێوان جاشێک یان جاش نووسەرێک و جاش مەلایەک کە هەردوو لایان لە لایەک لە خزمەتی داگیرکەران و دوژمندا بووینە واتە بەکرێگیراو و خۆفرۆش بووینە، لە لایەکی تریشەوە دژی بەرژەوەندییە بااڵکانی نەتەوەو نیشتمانی خۆیان (باشووری کوردستان) کاریان کردووە. ئەوانەی کە لە خوارەوەدا ناوەکانیان هاتووە بریتین لە کۆمەڵە جاش نووسەرێک و جاش مەلایەک کە پێنووسەکانیان و پێگەی ئایینیان لە خزمەتی داگیرکەرانی ئێراقی، حزبی بەعسی عارەبی، میلیشیا چەتەو کورد کوژەکانی سەدام و قادسیەی سەدامی دۆڕاودا خستۆتە گەڕ، کە هەمان کاریگەری چەکی دەستی ئەڕشەد زێباری، فەتاح بەگی جاف، جەوهەر هەرکی، تەحسین شاوەیس، قاسم فارس کۆیی، عومەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی، مەلا عوزێر شێخانی و مامەند قەشقە–یان بینیووە لە زیان گەیاندن

بە کورد و کوردستان. پێموایە هەر ئەو جاش نووسەرو جاش مەلایانەی کە خزمەتی سەدام و رژێمە شۆڤینی و دژ بە کوردەکەی ئێراقیان کردووە، هەر ئەوانەن کە لە پەرتووکخانەکانی کوردستاندا ئەوەندەی بۆیان کرابێت لاپەڕەی چاوپێکەوتنەکانیان سەبارەت بە ئەنفال و کیمیا باران کردنی هەڵەبجە و کوردستان دڕاندووە، بۆئەوەی بە خەیاڵی خۆیان ئەو کارە قێزەوون و پڕ لە شەرمەزارییەی خۆیانی تێدا بزرکەن. ئەوانەی ئەو کارەیان کردووە لە یەکەم جاردا بە خزمەتکردنی سەدام و رژێمەکەی بەشدارن لە شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفال و کیمیا باران کردنی کوردستان، دووەم هەم مێژووی کوردیان کە شاڵاوەکانی ئەنفال بەشێکن لە مێژووی نەتەوەکەمان دووبارە بە دڕاندنی لاپەڕەی رۆژنامەکان کوردیان ئەنفال کردۆتەوە، کەواتە ئەوانە دوو جار بەشدارن لە ئەنفالکردنی نەتەوەکەماندا.

ئازاد لەگەڵ وێنەگرێک بەناوی عەبدوڵڵا عەلی (هاوکاری، ژمارە (976)، دووشەممە، ڕێکەوتی (23.5.1988)، ل2، رۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (980)، دووشەممە، ڕێکەوتی (6.6.1988)، ل8، هاوکاری، ژمارە (982)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (13.6.1988).

ئاوات حەسەن، هۆنراوەی – 11/14ی هەموو ساڵێک – ئەو هۆنراوەیە بۆ سەدامی دیکتاتۆر نووسراوە (هاوکاری، ڕێکەوتی (16.11.1988)، ل2).

ئەحمەد عەبدولقادر نەقشبەندی سەرۆکی ئەنجومەنە کارتۆنیەکەی بەناو یاسادانانی ناوچەی کوردستان (گۆڤاری کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل9–10) + (الثورة، (6523)، دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4)، بروسکەی پیرۆزبایی جێبەجێکردنی ئەنفالی یەکەم و دووەمی لە سەدام کردووە.

ئەحمەد محێدین بەردەڕەشی، ئەندامی ئەنجومەنی بەناو نیشتمانیی ئێراق (الثورة، (6519)، یەپێنجشەممە، ڕێکەوتی 31.3.1988).

ئەدیبە ئەحمەد عەلی، سەرۆکی یەکێتیی گشتیی ئافرەتانی ئێراق لقی دهۆک (لصاحبه حزب البعث العربي الأشتراكي)، رۆژنامەی (الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، ڕێکەوتی 17.6.1988).

ئەکرەم مەحمود عەلاف ئەندامی دەستەی کارگێڕی یەکێتیی مافپەروەرانی لقی هەولێر (الثورة، (6512)، یەپێنجشەممە، ڕێکەوتی 24.3.1988).

ئیبراهیم محەمەد حەسەن زەنگەنە پارێزگاری هەولێر (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل13).

ئیبراهیم عەلی هاجانی، هەڵبەستی (چاڤێ کوردستانێ) کە بۆ سەدامی دیکتاتۆری نووسیوەو لە لاپەڕە (12)ی (هاوکاری، ژمارە (1134)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (11.12.1989)دا بڵاوکراوەتەوە).

ئیحسان سەدیق ئامێدی (هاوکاری، ڕێکەوتی (24.9.1987)، ل9)، هۆنراوەی دیاری بۆ سەربازێت عێراقی) + هاوکاری، ژمارە (966)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (14.4.1988)، ل4) + (هاوکاری، ژمارە (970)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (28.4.1988)، ل6)، هاوکاری، ژمارە (983)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (16.6.1988)، هاوکاری، ژمارە (986)، دووشەممە، ڕێکەوتی (27.6.1988)، هاوکاری، ژمارە (987)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (30.6.1988)، هاوکاری، ژمارە (991)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (14.7.1988)، ل4)، ژمارە (992)، دووشەممە، ڕێکەوتی (18.7.1988)، ل7).

ئیسماعیل حەمەسوور، سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی ناوەندی گەل لە پارێزگای سلێمانی (الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، ڕێکەوتی 17.6.1988).

ئیلهام عەبدولکەریم (گۆڤاری ڕەنگین، ژمارەی ئاوگۆستی (1988)، ل4–5)، ڕەنگین، ژمارەکانی (13–14)، مانگەکانی نۆڤێمبەر و دیسێمبەری (1988)، ل4–5)، ڕەنگین، ژمارە (19)، مای (1989)، ل4–5).

باوکی دانا (گۆڤاری ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (108)، یەنیوەری ساڵی (1985)، ل3–7).

بروسک، هۆنراوەی – خۆشم دەوێی – پێشکەشی کردووە بە سەدامی دیکتاتۆر (ڕەنگین، ژمارە (19)، مای (1989)، ل5).

بریندار مزوری (ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (122)، یونی ساڵی (1989)، ل2–7)، ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (124)، دیسێمبەری (1989)، ل10–12).

بوڕهان هەژار، ووتاری (کوردستان بێ تۆ حەرامە)، کە ووتارێکەو ستایشی زۆری سەدامی دکتاتۆری عروبە دەکات و لە لاپەڕە (2)ی (ڕۆژنامەی هاوکاری، ژمارە (1133)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (7.12.1989)دا بڵاوکراوەتەوە).

بەشیر عەبدولڕەحمان ئەتروشی (بەشیر عەبدولڕەحمان محەمەد عەلی ئەتروشی)، ئەمینداری گشتیی کاروباری ئەوقاف (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل14)، (الثورة، (6519)، یەپێنجشەممە، ڕێکەوتی 31.3.1988).

بەهائەدین جەلال مستەفا، خۆزگەی تەمەن درێژی (ئاسۆ، ژمارە (40)، ڕۆژی شەممە، ڕێکەوتی (25.4.1990)، ل2).

بەهزاد عەبدولقادر محەمەد، هۆنراوەی – سروودی کانوون – پێشکەشی کردووە بە دکتاتۆرەکەی ئێراق (هاوکاری، ڕێکەوتی (9.1.1991)، ل).

بێستون عەبدوڵڵا (ڕەنگین، ژمارە (15)، یەنیوەری (1989)، ل6).

پارتی دیموکراتی کوردستان (پارتە کارتۆنییەکەی) ئەحمەد محەمەد ئەتروشی، سکرتێری گشتیی پارتی دیموکراتی کوردستان، بروسکەی پیرۆزبایی جێبەجێکردنی ئەنفالی یەکەم و دووەمی لە سەدام حوسێن کردووە – سەرچاوە: (الثورة، (6523)، دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4).

پارتی شۆڕشگێڕانی کوردستان (پارتە کارتۆنییەکەی) مەجید ڕەشید جەباری، سکرتێری گشتیی کۆمیتەی ناوەندی پارتی شۆڕشگێڕانی کوردستان، بروسکەی پیرۆزبایی جێبەجێکردنی ئەنفالی یەکەم و دووەمی لە سەدام کردووە – سەرچاوە: (الثورة، (6523)، دووشەممە، ڕێکەوتی (4.4.1988)، ل4).

پەیمان عەلی ئیبراهیم دەرویش سلێمانی (بەگوێرەی ناوەکەی پێدەچێت کچی ئیبراهیم عەلی دەرویشی جێگری ئەمینداری گشتی ئەوقاف بوو بێت)، هۆنراوەی (6ی کانون) بۆ سەدام و سوپای ئێراقی نووسیووە، بەڵام سەرچاوەکەی دیار نییە.

پیرباڵ مەحمود، هەڵبەستی شەشی کانوون (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل16) + (أشهد لمجاري الفاو)، کە لە لاپەڕەکانی (34–35)ی ژمارە (77)ی گۆڤاری کاروان، تەموزی ساڵی (1989)دا بڵاوکراوەتەوە.

جەسیم ئیبراهیم دۆسکی (ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (108)، یەنیوەری ساڵی (1985)، ل12–14).

جەلال خورشید، سەرۆکی یەکێتیی ناوخۆیی کۆمەڵەکانی هەرەوەزی جوتیاران لە هەولێر (الثورة، ژمارە (6595)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی 17.6.1988).

جەمال بەرواری (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (113)، مارتسی ساڵی (1987)، ل44-53)، پاشکۆی ئێراق، ژمارە (30)، چوارشەممە، ڕێکەوتی (6.4.1988)، ل3)، ئێراق، ژمارە (32)، چوارشەممە، ڕێکەوتی (20.4.1988)، ل3).

جەلال مەلا حەسەن خۆشناو، بۆ شۆڕە سواری شۆڕش – هۆنراوە پێشکەشی کردووە بە دیکتاتۆر سەدام حوسێن – (هاوکاری، ڕێکەوتی (1.1.1987)، ل6).

حکمەت حاجی سەلیم، ئەمینداری گشتیی کاروباری ئابووری و دارایی لە هەولێر (الجمهورية، (6775)، یەکشەممە، (3.4.1988، ل3-4، الثورة، (6513)، هەینی، ڕێکەوتی (25.3.1998).

حەسەن حوسێن ئەڵڵاداد (بەیان، ژمارە (135)، سپتێمبەری (1987)، ل3-4)، (بەیان، ژمارە (143)، مای (1988)، ل9)، ڕەنگین، ژمارە (4)، فێبریوەری ساڵی (1988)، ڕەنگین، ژمارە (19)، مای (1989)، ل4)، (الثورة، ژمارە (6595)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی 17.6.1988).

حەمرین، هەڵبەستی (لا بەرەو ئاسۆ) کە بۆ ستایشی سەدامی عروبەو ئەندازیاری ئەنفال و کیمیاباران کردنی کوردستان نووسیوێتی – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (995)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (4.8.1988).

حەمە هالیکانی (هاوکاری، ژمارە (962)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (31.3.1988)، ل12).

دکتۆر حەمید محەمەد سەعید، ئەمینداری گشتیی کشتوکاڵ و چاککردنی کشتوکاڵ لە هەولێر (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل3، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).

حوسێن سەید ئیبراهیم سەید (ع) (هاوکاری، ژمارە (964)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (7.4.1988).

حوسێن عەبدوڵڵا (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (117)، مارتسی (1988)، ل10-12).

حوسێن یاوەر حوسێن، یاریدەدەری سەرۆکی زانکۆی سەڵاحەدین لە شاری هەولێر (الثورة، (6512)، یەپێنجشەممە، ڕێکەوتی 24.3.1988).

دکتۆر خەسرەو غەنی شالی، سەرۆکی زانکۆی سەڵاحەدین لە هەولێر (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل10) + (کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی

ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان – شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا) + (الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، ڕێکەوتی 17.6.1988) + (س1، ب25، ل5929).

دڵشاد ئەیوب سەعید (هاوکاری، ژمارە (959)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (21.3.1988)، ل7)، هاوکاری ژمارە (999)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (18.8.1988)، ل4، ڕەنگین، ژمارە (29)، ساڵی (1990)، ل27).

دلێر سەعید عومەر (هاوکاری، ژمارە (986)، دووشەممە، ڕێکەوتی (27.6.1988)، هاوکاری، هاوکاری، ژمارە (994)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (1.8.1988)، ل4، هاوکاری ژمارە (996)، دووشەممە، ڕێکەوتی (8.8.1988)، ل4–5).

ذکریات محەمەد حەسەن کە بەڕەگەز ژنێکی عارەبە (هاوکاری، ژمارە (960)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، ل6–7)، هاوکاری، ژمارە (961)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (28.3.1988)، ل5)، هاوکاری، ژمارە (962)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (31.3.1988)، ل4)، هاوکاری، ژمارە (966)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (14.4.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (974)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (12.5.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (975)، دووشەممە، ڕێکەوتی (16.5.1988)، هاوکاری، ژمارە (976)، دووشەممە، ڕێکەوتی (23.5.1988)، ل3، هاوکاری، ژمارە (980)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (6.6.1988)، هاوکاری، ژمارە (983)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (16.6.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (985)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (23.6.1988)، هاوکاری، ژمارە (989)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (7.7.1988)، هاوکاری، ژمارە (991)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (14.7.1988)، ل4، هاوکاری ژمارە (994)، دووشەممە، ڕێکەوتی (1.8.1988)، ل4، هاوکاری ژمارە (995)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (4.8.1988)، هاوکاری، ژمارە (997)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (11.8.1988)، ل5، هاوکاری، ژمارە (998)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (15.8.1988)، هاوکاری ژمارە (999)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (18.8.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (1000)، دووشەممە، ڕێکەوتی (22.8.1988)، ل4)، هاوکاری، ژمارە (1003)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (1.9.1988)، ل7).

ڕەئوف ڕەشید (بەیان، ژمارە (134)، ئاوگۆستی (1987)، ل8–10).

رەشید عەبدولقادر، سەرۆکی دادگای پێداچوونەوەی ناوچەی بەناو ئۆتۆنۆمی (الثورة، (6512)، پێپێنجشەممە، رێکەوتی 24.3.1988).

رەمەزان ئیبراهیم حەسەن سلێمانی، هۆنراوەی – چیا تۆ ئەگرێتە باوەش – پێشکەشە بە کاکە صدام بەبۆنەی چەژنی لە دایک بونیەوە (ئاسۆ، ژمارە (40)، شەممە، رێکەوتی (25.4.1990)، ل2).

رێباز حەمە ئەمین (بەیان، ژمارە (135)، سێپتێمبەری (1987)، ل8–9)، رەنگین، ژمارە (19)، مای (1989)، ل63)، رەنگین، ژمارە (28)، سالّی (1990)، ل4–5).

رێزان (رەنگین، ژمارە (5)، سالّی (1988)، ل5)، رەنگین، ژمارە (15)، یەنیوەری (1989)، ل4–5+8)، رەنگین، ژمارە (18)، ئەپریلی (1989)، ل4–5)، رەنگین، ژمارە (21)، یولی (1989)، ل4–5)، رەنگین، ژمارە (22)، ئاوگۆستی (1989)، ل4–5).

زەینەب حوسێن (هاوکاری، ژمارە (960)، پێنجشەممە، رێکەوتی (24.3.1988)، ل5).

سروە قەرەنی (هاوکاری، ژمارە (960)، پێنجشەممە، رێکەوتی (24.3.1988)، هاوکاری، ژمارە (983)، پێنجشەممە، رێکەوتی (16.6.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (1005)، پێنجشەممە، رێکەوتی (8.9.1988).

سلێمان ساکانی (هاوکاری، ژمارە (962)، پێنجشەممە، رێکەوتی (31.3.1988)، ل2).

سەباح موسا عەلی، دەربارەی فەرمانی سەرەکی فەرماندە صدام حسین خوا بی پارێزێ بە نەهێشتنی دیاردەی سەردانی دائیرەکانی دەولّەت (هاوکاری، ژمارە (908)، رێکەوتی (24.9.1987)، ل3).

سەردار محەمەد (بەیان، ژمارە (135)، سێپتێمبەری (1987)، ل10–12).

سەلام مەحمود عەلی (هاوکاری، ژمارە (961)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (28.3.1988)، هاوکاری، ژمارە (962)، پێنجشەممە، رێکەوتی (31.3.1988)، ل2)، هاوکاری، ژمارە (964)، پێنجشەممە، رێکەوتی (7.4.1988).

سەلّاحەدین ئەحمەد عەزیز، سەرۆکی یەکێتیی نیشتمانیی قوتابیان و لاوانی ئێراق لە دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، رێکەوتی (21.3.1988، ل10، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان – شخصیات کوردیة: عملیة الأنفال ملحمة تضاف الی سجل العراقیین عربا و کوردا).

سەلاحەدین عەباس (رەنگین، ژمارە (5)، ساڵی (1988)، ل6).
سەلاحەدین عەزیز (بەیان، ژمارە (143)، مای (1988)، ل8).
سەمیرە محەمەد عەلی (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (108)، یەنیوەری ساڵی (1985)، ل8-11)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (117)، مارتسی (1988)، ل3-7).
شەفیق مەحمود جاف (هاوکاری، ژمارە (960)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988)، ل8، هاوکاری ژمارە (999)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (18.8.1988)، ل7، هاوکاری، ژمارە (1005)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (8.9.1988)، ل7، گۆڤاری بەیان، ژمارە (144)، یونی 1988، ل4-5)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (122)، یونی 1989، ل8-11).
شەنگوڵ، هەڵبەست (چوار تابلۆ شیعر بەبۆنەی جەژنەکانی تەمووزەوە) – سەرچاوە: لە لاپەڕەکانی (46-47)ی ژمارە (77)ی گۆڤاری کاروان، تەمووزی ساڵی (1989)دا بڵاوکراوەتەوە.
شەهاب عوسمان، عێراقی سەدام حوسێن – (هاوکاری، ژمارە (1170)، ڕێکەوتی 2.1.1990) + عێراقی کوردو عەرەب عێراقی هەڵوێست و جوامێری (هاوکاری، ژمارە (1210)ی ڕێکەوتی (26.9.1990) لاپەڕەی لێکۆڵینەوە). شەهاب عوسمان ئێستاکە کارگێڕی کۆمیتەی ڕێکخستنی ئەڵمانیای یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و پەیامنێری پوک میدیایە.
شێخ ئەبوبەکر عەبدوڵڵا حروستانی، پێشنوێژو وتاربێژی تەکیەی خالیدی لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).
شێخ ئەحمەد عەبدوڵڵا، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی زاخۆی گەورە (الثورة، (6529)، یەکشەممە، ڕێکەوتی 10.4.1988).
شێخ ئەحمەد مەحمود، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی عازەبانی لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).
شێخ بەهائەدین ئەحمەد عەبدوڵڵا، پێشنوێژی مزگەوتی سەید غەریب لە هەولێر (الثورة، (6513)، هەینی، ڕێکەوتی 25.3.1988).

شێخ حامید حەسەن محەمەد، پێشنوێژی مزگەوتی حاجی بێکراس لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).

شێخ سلێمان محەمەد شێخ مستەفا پیاوی ئایینی لە دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل10، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).

شێخ عەبدولقادر عەبدولڕەحمان حەکیم، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی سەید سادق (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).

شێخ عەبدوڵڵا محەمەدئەمین، پێشنوێژی مزگەوتی موراديە لە هەولێر (الثورة، (6513)، هەینی، ڕێکەوتی 25.3.1988).

شێخ عوسمان عەبدولقادر باباسیری، پێشنوێژی تەکیەی سیری و ڕێنیشاندەری ڕێچکەی نەقشبەندی لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).

شێخ عوسمان گەردی، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی حاجی ڕەشید لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).

شێخ فائق سەعید، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی عەبدوڵڵا لوتفی لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، 9.4.1988).

شێخ کەمال محەمەد قادر، پێشنوێژی مزگەوتی کوێتی لە هەولێر (الثورة، (6513)، هەینی، ڕێکەوتی 25.3.1988).

شێخ لەتیف محەمەد قادر پیاوی ئایینی لە دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل10، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).

شێخ لەتیف مەحمود، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی شەهیدان لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).

شێخ محەمەد سەمیع، پێشنوێژو وتاربێژی مزگەوتی دارۆغا لە سلێمانی (کەسایەتییە کوردەکان پیرۆزبایی ئۆپراسیۆنەکانی ئەنفال دەکەن - شخصيات كوردية تحيي عمليات الأنفال، العراق، (3716)، شەممە، ڕێکەوتی 9.4.1988).

شێخ محەمەد قەرەداغی، پێشنوێژی مزگەوتی کاکە ئەحمەدی شێخ (مزگەوتی گەورە) لە سلێمانی (س1، ب25، ل5928).

شێخ محەمەد عومەر محەمەد قەرەداغی، سەرۆکی لیژنەی هۆشیارکردنەوەی ئایینی لە پارێزگای سلێمانی (الجمهورية، یەکشەممە، ڕێکەوتی (3.4.1988)، ل3-4).

شێرزاد عەبدولڕەحمان چۆن پەند لە ووتە بەنرخەکانی سەرەک سەدام حوسێن وەردەگرین – (هاوکاری، ژمارە (709)ی ڕێکەوتی (27.10.1983)، ل6)، کە لە ڕۆژنامەی (هەواڵ، ژمارە (186)ی ڕێکەوتی (24.6.2006)، ل9)دا وەرم گرتووە) + (هاوکاری، ژمارە (985)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (23.6.1988).

عزەدین حەمید سالّح (بەیان، ژمارە (143)، مای (1988)، ل4).

دکتۆر عەبدولستار تاهیر شەریف، ووتاری (القائد صدام حسين والشعب الكوردي – 28.4.1989 نووسراوە)، لە لاپەڕەکانی (20-29)ی ژمارە (77)ی گۆڤاری کاروان، تەموزی سالّی (1989)دا بڵاوکراوەتەوە.

عەبدوڵڵا حوسێن ئامێدی (ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (114)، یونی سالّی (1987)، ل9-19).

عەلی ئیبراهیم دەرویش، جێگری ئەمینداری گشتیی ئەوقاف، هۆنراوەی – کاروانی شۆڕش – پێشکەشی کردووە بە سەدامی دیکتاتۆر و سوپا - (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل15).

عەلی کافرۆشی (هاوکاری، ژمارە (961)، دووشەممە، ڕێکەوتی (28.3.1988)، ل12).

عوسمان خواکەرەم (بەیان، ژمارە (144)، یونی (1988)، ل10-12).

غازی ئەحمەد (بەیان، ژمارە (135)، سپتێمبەری (1987)، ل5-7).

فائیزە باوە (ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (121)، مارتسی سالّی (1989)، ل7-12).

فریا (فریا جاف) – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (965)، دووشەممە، رێکەوتی (11.4.1988)، ل7)، هاوکاری، ژمارە (1005)، پێنجشەممە، رێکەوتی (8.9.1988)، ل7).

فەریق زێباری، بەرپرسی لقی یەکی پارتی دیموکراتی کوردستان (لصاحبه حزب البعث العربي الأشتراكي – واته پارته كارتۆنییەكه)، (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل3، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان – شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا). ئەحمەد محەمەد ئەتروشی، سکرتێری گشتیی پارتی دیموکراتی کوردستان – سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (1126)، دووشەممە، رێکەوتی (13.11.1989)، ل5).

فوئاد حوسێن (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (122)، یونی سالّی (1989)، ل18–20).

قاسم ئەحمەد نوح (دەستدرێژییێت رژێما ئێرانی و بەرسڤا ئێراقا خۆڕاگر، هاوکاری سالّی 1988).

کامەران ئەحمەد (بەیان، ژمارە (143)، مانگی مای سالّی (1988)، ل6–7)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (114)، یونی سالّی (1987)، ل20–34).

کەمال ئەمین (هاوکاری، ژمارە (959)، دووشەممە، رێکەوتی (21.3.1988)، ل6).

کەمال سەعدی، شەشی ئازار چەژنی داد – (هاوکاری، ژمارە (1056)، رێکەوتی (1.3.1989)، ل2).

گەلاوێژ حەسەن عەبدوڵڵا (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (124)، دیسێمبەری (1989)، ل2–9)، رەنگین، ژمارە (29)، سالّی (1990)، ل26–27).

مامەند مەعروف حەسەن، ئەمینداری گشتیی کارکردن و نیشتەجێکردن (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل3، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان – شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).

مامۆستا خدر وەسمان خدر، بانگ راهێژی مزگەوتی شێخ نورەدین لە هەولێر (هاوکاری، ژمارە (959)، دووشەممە، رێکەوتی (21.3.1988)، ل6).

مامۆستا عەلی غەفور ئیبراهیم، بانگ راهێژی مزگەوتی شێخ نورەدین لە هەولێر (هاوکاری، ژمارە (959)، دووشەممە، رێکەوتی (21.3.1988)، ل6).

ماهر محەمەد حەمید، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی ناوەندی گەل لە دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل3، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان – شخصیات کوردیة: عملیة الأنفال ملحمة تضاف الی سجل العراقیین عربا و کوردا).

محەمەد ئۆسمانا (هاوکاری، ژمارە (970)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (28.4.1988)، ل7).

محەمەدئەمین محەمەد ئەحمەد، ئەمینداری گشتیی رۆشنبیری و لاوان (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل4–5+6–8)، (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل3، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان – شخصیات کوردیة: عملیة الأنفال ملحمة تضاف الی سجل العراقیین عربا و کوردا).

محەمەد ئەمین موراد (هاوکاری، ژمارە (957)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (14.3.1988)، ل7).

محەمەد ئەمین هەمەوەندی (هاوکاری، ژمارە (958)، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (17.3.1988)، ل7، هاوکاری، ژمارە (961)، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (28.3.1988)، ل4)، هاوکاری، هاوکاری، ژمارە (970)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (28.4.1988)، ل7، ژمارە (971)، دووشەممە، ڕێکەوتی (2.5.1988)، ل5، هاوکاری، ژمارە (972)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (5.5.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (973)، دووشەممە، ڕێکەوتی (9.5.1988)، ل5، هاوکاری، ژمارە (974)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (12.5.1988)، ل4، هاوکاری ژمارە (976)، دووشەممە، ڕێکەوتی (23.5.1988)، ل4، هاوکاری، ژمارە (1004)، دووشەممە، ڕێکەوتی (5.9.1988).

محەمەد پەژار (بەیان، ژمارە (143)، مای (1988)، ل5).

محەمەد پیرۆز رۆستەم، ئەمینداری گشتیی پەروەردە و فێرکردنی باڵا (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل14–15)، (الثورة، (6519)، یەپێنجشەممە، ڕێکەوتی 31.3.1988).

محەمەد عەلی سۆفی (بەیان، ژمارە (143)، مای (1988)، ل9).

محەمەد مەلا ئەسعەد محەمەد عەلی سۆفی (پاشکۆی ئێراق، ژمارە (14)، رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (12.7.1989)، ل3).
محەمەد محیدین، ئەمینداری گشتیی شارەوانی و هاوینەهەوارەکان (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل10، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).
مستەفا موسا عەبدوڵڵا، ئەندامی بەناو ئەنجومەنی نیشتمانیی ئێراق و سەرۆکی یەکێتیی مامۆستایان لە دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل10، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).
مەجید رەشید جەباری، سکرتێری گشتیی کۆمیتەی ناوەندی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان (لصاحبه حزب البعث العربي الأشتراكي – واته پارته كارتۆنییەكه)، (العراق، (3701)، پێنجشەممە، (24.3.1988، ل6-7). مەجید رەشید جەباری، سکرتێری گشتیی کۆمیتەی ناوەندی پارتی شۆڕشگێڕانی کوردستان - سەرچاوە: (هاوکاری، ژمارە (1119)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (19.10.1989)، ل4).
مەحمود عەلی تەها، سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی ناوەندی گەل لە دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل10، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصيات كوردية: عملية الأنفال ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا و كوردا).
مەولود سوورچی (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (113)، مارتسی ساڵی (1987)، ل8-26)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (116)، دیسێمبەری (1988)، ل3-12).
مەسعود محەمەد ئەسرینی مەڕەکەب لە تەمی جەنگی سەرکەوتوودا – (هاوکاری، ڕێکەوتی (1.1.1987)، ل5).
موحسین ئەحمەد محەمەد، لەدایک بوونی تۆ .. لەدایک بوونی عێراقێکی نوێیە – (ئاسۆ، ژمارە (40)، رۆژی شەممە، ڕێکەوتی (25.4.1990)، ل2).
موختار فائق (رەنگین، ژمارە (5)، ساڵی (1988)، ل2)، رەنگین، ژمارەکانی (13-14)، نۆڤێمبەر و دیسێمبەری (1988)، ل2)، رەنگین، ژمارە (15)، یەنیوەری

(1989)، ل6-7)، رەنگین، ژمارە (18)، ئەپریلی (1989)، ل2)، رەنگین، ژمارە (21)، یولی (1989)، ل2)، رەنگین، ژمارە (22)، ئاوگۆستی (1989)، ل2)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (113)، مارتسی ساڵی (1987)، ل27-32)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (117)، مارتسی (1988)، ل7-9)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (121)، مارتسی (1989)، ل28-30)، بەیان، ژمارە (135)، سپتێمبەری (1987)، ل3-4).

موسڵح ئەدین مستەفا جەلالی، بەڕێوەبەری گشتیی دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی، سەرنووسەری گۆڤاری رەنگین (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (113)، مارتسی ساڵی (1987)، ل3-7)، رۆشنبیری نوێ، ژمارە (114)، یونی ساڵی (1987)، ل3-8)، رەنگین، ژمارە (19)، مای (1989)، ل3).

موکەرەم رەشید تاڵەبانی (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (113)، مارتسی ساڵی (1987)، ل34-43)، (رۆشنبیری نوێ، ژمارە (122)، یونی ساڵی (1989)، ل12-17).

موشیر حەسەن ئەحمەد، سەرۆکی یەکێتیی کۆمەڵەکانی هەرەوەزی جووتیارانی دهۆک (العراق، (3698)، دووشەممە، (21.3.1988، ل3، کەسایەتییە کوردەکان: پرۆسەی ئەنفال داستانێکە دەخرێتە تۆماری ئێراقییە عارەب و کوردەکان - شخصیات کوردیة: عملیة الأنفال ملحمة تضاف الی سجل العراقیین عربا و کوردا).

نافعە عوسمان ئەبوبەکر، سەرۆکی نووسینگەی رێکخستنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی یەکێتیی گشتیی ئافرەتانی ئێراق (لصاحبه حزب البعث العربي الأشتراكي)، رۆژنامەی (الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، رێکەوتی 17.6.1988).

نامق رەشید، سەرۆکی یەکێتیی گشتیی سەندیکاکانی کرێکاران لە سلێمانی (الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، رێکەوتی 17.6.1988).

نەجلاء عەبدولقادر (هاوکاری، ژمارە (966)، پێنجشەممە، رێکەوتی (14.4.1988)، هاوکاری، ژمارە (992)، دووشەممە، رێکەوتی (18.7.1988)، ل7، هاوکاری ژمارە (994)، رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (1.8.1988)، ل4، هاوکاری ژمارە (996)، دووشەممە، رێکەوتی (8.8.1988)، ل4-5، هاوکاری ژمارە (999)، پێنجشەممە، رێکەوتی (18.8.1988)، ل4).

نەجمەدین سەعید، سەرۆکی یەکێتیی ناوخۆیی کۆمەڵەکانی هەرەوەزی جوتیاران لە سلێمانی (الثورة، ژمارە (6595)، رۆژی هەینی، رێکەوتی 17.6.1988).

نەریمان حوسێن کەریم (بەیان، ژمارە (134)، ئاوگۆستی (1987)، ل3–4)، بەیان، ژمارە (144)، یونی (1988)، ل4–5).
نەسرین مستەفا (هاوکاری، ژمارە (962)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (31.3.1988)، ل2).
نەسرەدین مەجید شەریف (گۆڤاری ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (121)، مارتسی (1989)، ل19–27).
نەسیم سابیر (هاوکاری، ژمارە (976)، دووشەممە، ڕێکەوتی (23.5.1988)، ل2).
نەوزاد سوورچی (ڕۆشنبیری نوێ، ژمارە (121)، مارتسی (1989)، ل13–18).
نیهاد ئەبتەر زەنگەنە، ئەمینداری گشتیی کاروباری کۆمەڵایەتی (الثورة، (6513)، هەینی، ڕێکەوتی 25.3.1988)، (الثورة، ژمارە (6595)، ڕۆژی هەینی، ڕێکەوتی 17.6.1988).
هاشم حەسەن ئاکرەیی، وەزیری دەوڵەت و سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستان (لصاحبه حزب البعث العربي الأشتراكي)، (العراق، (3701)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (24.3.1988، ل6–7).
وشیار ئەحمەد کۆیی، هۆنراوەی (نامەیەک بۆ دایک) پێشکەشە بە جەنگاوەرانی سوپای ئازای عێراق (هاوکاری، ڕێکەوتی (19.5.1983)، ل).
وەسفی حەسەن (هاوکاری، ژمارە (970)، ڕۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (28.4.1988)، ل6، هاوکاری، ژمارە (991)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (14.7.1988)، ل4، ژمارە (992)، دووشەممە، ڕێکەوتی (18.7.1988)، ل7، هاوکاری ژمارە (995)، پێنجشەممە، ڕێکەوتی (4.8.1988)، هاوکاری ژمارە (996)، دووشەممە، ڕێکەوتی (8.8.1988)، ل5).
یەحیا محەمەد ڕەشید جاف، سەرۆکی ئەنجومەنە کارتۆنیەکەی بەناو جێبەجێکردنی ناوچەی کوردستان (کاروان، ژمارە (39)، دیسێمبەری (1985)، ل11–13).
یونس عەبدوڵڵا حەداد، سەرۆکی بەناو ئەنجومەنی ناوەندی گەل لە هەولێر (الثورة، (6513)، هەینی، ڕێکەوتی 25.3.1988).

هەموسالێک ی ۱۱ /۴

سلێمانی رازاوەیە لەتشرینی دووەمینی گشت سالێکا
یادی سەردانی صدامە لەگشت شاخ و کۆلانێکا

★★★

سەردانی ئەو بۆ ئەم شارە خێرەو خۆشی و شادومانی
بۆیە هەرئەو گەیشتەجێ ئەم شارە خستی یە سەر چاوی

★★★

تۆماری کرد لەپێنجوین دا داستانی پڕ لەسەروەری
بۆیە ئێستا ئەو مەزنە لەویژدانی گەل دا دەژی

★★★

هەتا مێژوو بێت و بچێ مادام صدام بۆتە سەروەر
کورد خاوەنی مافی خۆیی و بیری ئەو بۆی بۆتە ڕابەر

★★★

سلێمانی پیرۆزت بێ ڕۆژی سەردانی سەرۆکت
هەروا جوان بە ، ڕازاوەبە ، تاجوانتربێ یادی سەردانی دڵسۆزت

ئاوات حسن

هاوکاری ۹

1987 12124

دیاری بۆ سەربازێت عیراقێ

● إحسان صدیق نامیدی ●

ئەی سەربازێ قادسیا صەدامی
بو شوردشی و مللەتی تو زیرەڤانی
دژی خومەینیا ژی خوش نیچیرڤانی

فیداکاری ناخا خومە
سەربازێ وەلاتێ خومە
ئەز شەمالکم هندی هەمە

ئەم کوردێت عیراقێ بنە
هیڤیا مە ناشتی و ژینە
لەشکەرو تو دوژمنی بهەرشینە

ل وەلاتێ مە ئەفر جەنکە
خورتا دەست داتە تفەنگە
لدوژمنا کر دەنگە دەنگە

وان جەنکا چەپەل لسەرمە هەلکر
نەزانی ئێکەتیا عیراقیا وەکی کەفر
دێ لبەر دوژمنی بیتە موکم کەفر

لەشکەر ئەفرو تو ئافاهی
تو ل شەفا ردش روناهی
تو بو عیراقێ بەراهی

کوردێت عیراقێ هەمی شێرن
هەردەم مەژی لدوژمنی دهێرن
بو سەرکەفتنێ نەو جافەنێرن

هندی ئەز ساخ و ئەز هەمە
وەکی شێرا لپشتا تەمە
هوزانڤانم چەک قەلەمە

خۆشم دەوێ

● بروسک ●

کاکە صدام
خۆشم دەوێ تا ئەو کاتەی
فریشتەی خوا دێنە سەرم و
لێم دە پرسن
کێت خۆش دەوێ
پێیان دەڵێم
ئەو مرۆڤەی هەڤدە ملیۆن
کەس دەیەوێ
کاکە صدام
دڵدارەکان ئاوی خۆشەویستەکانیان
لەقەد داری سەر شەقام و
نزیک قوتابخانەی کچان

هەڵدەکەنن
کەچی منیش ئاوەکەی تۆم
لەسەر تاپای ئیسقانەکانی لەشما
هەڵکەندوە
چونکە هەتا دونیا ماوە
خۆشم دەوێ
کاکەصدام
دەزانی شاعیرە لاوەکان
چەند حەز دەکەن
دێری شیعریان لە لاپەرەی ڕۆژنامەکان
بڵاوبکرێ
ئاوا منیش بە قەد حەزی هەر هەموویان

خۆشم دەوێ
کاکە صدام
خۆ دەزانی هیمالایە چەندە بەرزە
ئاوا منیش
بەقەد بەرزی گشت چیاکان
خۆشم دەوێ
کاکە صدام
دارگوێز بە تەور پەڵ پەڵ بکەن
چونکە ڕیشەی لەسەر ئاوە
پاشماوەیەك وەکو جاران
دەبۆزێتەوە
ئاوا منیش بەقەد ریشەی دار گوێزەکان
خۆشم دەوێ

الدكتور بدرخان السندي وحديث عن

القاموس الكردي

● القاموس الكردي الموحد مكرمة جديدة يقدمها السيد الرئيس

يجري الحديث في هذه الايام وفي الوسط الثقافي الكردي عن مشروع القاموس الكردي الموحد بعد ان عقد اجتماع موسع بحضور عدد من المثقفين الاكراد ومن المتخصصين واللغويين . وكان الرفيق سمير عبدالوهاب قد دعا الى هذا الاجتماع لمناقشة ورقة العمل الخاصة بالقاموس الكردي الموحد في ضوء توجيه السيد الرئيس القائد المناضل صدام حسين . فقد وجه سيادته الى ضرورة وضع هذا القاموس . والذي يعتبر مكرمة جديدة يقدمها سيادته الى الشعب الكردي والثقافة الكردية التي بدات تزدهر وتنمو في ظل ثورة السابع عشر من تموز المباركة ومبادىء حزب البعث العربي الاشتراكي . وبغية تسليط الضوء على هذا المشروع الحيوي الثقيل بالدكتور بدرخان السندي الذي بادر بطرح الموضوع على السيد الرئيس القائد صدام حسين باسم عدد من المثقفين الكرد حول وضع قاموس كردي موحد ينقذ اللغة الكردية من مخاطر الشتت ومن اجل النهوض بالثقافة الكردية . وقد امر سيادته بان يصار الى مثل هذا القاموس .

وسالنا الدكتور بدرخان عن المراحل الاولى لبلورة الفكرة فاجاب قائلا :-

اشعر ان احدى المشكلات الرئيسة التي تعاني منها اللغة الكردية وتهدد مستقبلها هي حالة البعثرة في المفردات وعدم وجود المناخ الملائم لتوظيف العدد الهائل من المفردات الكردية المبعثرة في ارجاء الحياة والتي لم يتسن للكاتب الكردي ان يجمعها ويحصرها في سفر موحد . ففي ثروة قومية كبرى ورصيد هائل ولكن للاسف فان هذه الثروة مبعثرة وهذا الرصيد غير موظف بشكل فاعل وحقيقي رغم اننا نعاني كثيرا من قلة المفردات التعبيرية ولهذا فكرت منذ امد طويل بضرورة جمع هذه المفردات الكردية بعد البحث والتنقيب والتحري عنها من مختلف مصادرها اللهجوية ومن مختلف ميادين الحياة الكردية وطبعها في قاموس موحد ضخم يفي بحاجة لغوية قائمة هي من وجهة نظري حاجة وطنية وقومية .

● لقد سمعنا انك صاحب الفكرة ولكن لك زملاء يشاركون في الفكرة فكيف توصلتم الى ضرورة هذا القاموس معا ؟

الحقيقة كنت احاول دوما ان اقتني زملائي كتابا وشعراء وقصاصين اكراد حول هذه المشكلة اللغوية اي مشكلة تبعثر مفرداتنا اللغوية والحاجة الماسة الى سفر ضخم يحفظ لنا لغتنا وكنت اجد تجاوبا من الزملاء مع الفكرة ولقد سعيت الى ايصال

فتعاني من اخطاء مربكة جمة تضفي على هذه القواميس ضعفا فكل قواميسنا الحالية هي جهود فردية ما عدا قاموس توفيق وهبي الذي وضعه بالاشتراك مع ادموندز وهو بدوره قاموس كردي - انكليزي وليس كردي - كردي كما وانه مبتسر يفتقر الى الشمولية .

خامسا تعاني هذه القواميس من اجانبة اللهجة وتاثرها بلهجة واضع القاموس وهذا خطا جسيم في حق اللغة لان كل مفردة كردية هي ملك لكل الشعب الكردي ولا يجوز التخلي او التفريط باي مفردة كردية تحت اي اعتبار ونحن في عصر نحتاج فيه الى كل مفردة كردية اصيلة لتوظيفها وزجها في لغة تتناسب وروح هذا العصر وسعته وعظيم حاجاته وعميق اختصاصاته

سادسا رغم ضالة قدرة القواميس الحالية للوفاء بالحاجة الثقافية فهي نادرة التداول اذ كانت قد طبعت باعداد قليلة تناسب الحجم الثقافي في الزمن الذي طبعت فيه واصبح اليوم من الصعب الحصول عليها

● القاموس المقترح سينقذ اللـ
الثقافة الكردية ويوحد لهجـ
● لجان متخصصة لرصد كل

● وعن الصورة المستقبلية للقاموس الكردي الموحد يجيب الدكتور السندي

ان اهم ما سيميز القاموس الكردي الموحد هو ان هذا القاموس سيكون ضخما وسيجمع بين دفتيه كل المفردات الكردية في كل لهجات هذه اللغة دون تمييز وبهذا سيكون هذا القاموس قاموسا متطورا كميا ونوعيا وانتوقع ان يصدر باجزاء عديدة لان اللغة الكردية لغة ثرية ولكن للاسف كما اشرت انفا فان هذه الثروة مبعثرة وتحتاج الى ابنائها من المثقفين الكرد ليوظفوا جهودهم في هذا المجال ورصد كل مفرداتها ولسنا بحاجة الى هذا السيل من المفردات الاجنبية التي بدات تكتسح لغة الكتاب الكتاب الادبي او المدرسي . والواقع فانا اعرف تماما ان اللغات ممكن ان تستخدم المفردات من اللغات الاخرى وهذه عملية تجري بشكل غير مقصود وعبر ازمان طويلة بيد ان اقحام كلمات غير كردية في لغة الكتابة الاصيلة مسالة تجانب الوعي القومي وتتقاطع مع التوجه وعلى حساب اندثار او عدم توظيف او عدم احياء الكلمات الكردية

١٩٨٥/١/٩

الموحد

القائد الى الشعب الكردي

لقاء صبيح عبدالمجيد

- لقد جاء في ورقة العمل وكذلك اقر المجتمعون في اجتماعهم الموسع عرفانا بجميل الرئيس القائد ان ينص على غلاف القاموس العبارة التالية «هدية الرئيس القائد صدام حسين الى الشعب الكردي. وكذلك فقد رفع المجتمعون برقية الى سيادته اعربوا فيها عن ولاء المثقف الكردي لسيادة الرئيس القائد وشكرهم على رعاية سيادته للكلمة الكردية وازدهارها.

● ان مسالة القاموس عمل ضخم كما يبدو فهل هناك سقف زمني محدد لانجاز هذا المشروع. وهل انت متفائل من انجازه بمدة قصيرة؟

- اعتقد ان السقف الزمني في الاساس سقف في القدرات والامكانات. فعندما تكون الامكانات المادية والبشرية متوفرة فان القاموس سيكون في حساب الموجود المنجز وانا متفائل جدا من نجاح وانجاز هذا المشروع ما دام قد حظي برعاية السيد الرئيس القائد صدام حسين وما دامت القيادة تولي اهمية لازدهار ثقافتنا الكردية هذه الثقافة التي تشكل جزء اساسيا في الثقافة العراقية.

ة الكردية من التبعثر ويغني ها المفردات في اللغة الكردية

● وكيف ستكون لغة القاموس المقترح؟

- الحقيقة ان القاموس سيكون كردي - كردي وبعد ذلك سيصار الى قواميس متفرعة عنه عربي - كردي وكردي عربي وكذلك يمكن ان يصار الى قواميس كردية - مع لغات اجنبية مثل كردي - انكليزي او كردي - فرنسي.

● وماذا عن المرادفات المتماثلة؟ هل سترصد كل المفردات ام سيتم اختيار مفردة واحدة وترك المفردات المثيلة التي تحمل نفس المعنى.

- الحقيقة مهما تماثلت المفردات فهناك بعض الفروق التخصصية التي تميز مفردة عن اخرى وهذه الفروق هي التي تحكي قوة اللغة وسر بلاغتها ففي العربية مثلا البتار والمهند كلاهما سيف ولكن هناك فرق بين السيف البتار والسيف المهند وهكذا نجد في اللغة الكردية مفردات متماثلة ولكن اذا ما فكرنا واستقرانا مدلولاتها لوجدناها تفترق عن بعضها بلاغيا. وعندما نكون كل هذه المفردات نكون قد قدمنا الدقيقة في متناول القاصر او الشاعر

على الساحة التربوية في كردستان لانه بلا شك سوف يؤثر على لغة الكتاب المدرسي. لان لغة الكتاب المدرسي تعاني من هموم كبيرة لا علاقة لها بتباين اللهجات بل لها علاقة صميمية بضعف المصطلح العلمي وبالتالي ضعف اللغة العلمية وعدم قدرتها على ان تكون اداة تربية وتعليم فاعلة في حين لو تيسرت في ايدي مؤلفي الكتب الكردية مستقبلا كل الثروة اللغوية لشعبنا الكردي لامكن اختيار المفردات المناسبة والمصطلحات الملائمة ولخرجنا بالتالي بلغة تعليمية تقترب من الكمال ولا اود في هذا المجال ان اطرح ما يعانيه المدرس والمعلم ومن ثم ما يعانيه الطالب المسكين من بؤس لغة الكتاب المدرسي. ولقد شرعت وزارة التربية مشكورة الى معالجة هذه المشكلة التربوية الخطيرة ونامل ان يجد الكتاب الكردي المدرسي تحسنا وتطورا ملحوظا في المستقبل القريب انشاء الله.

● المعروف ان هناك قواميس مدرسية فهل في النية وضع قاموس مدرسي ام سيكون القاموس الموحد هو القاموس المستخدم في المدارس.

- ان القاموس الكردي الموحد هو الاساس وهو النبع الذي ستتفرع عنه قواميس عديدة كما اشرت والقاموس المدرسي المبسط سيكون واحدا من هذه الفروع ولا باس ان تقتني كل مدرسة اجزاء من هذا القاموس الكردي الموحد في المكتبة المدرسية ولكن القواميس المدرسية المبسطة هي التي ستكون في متناول ايدي الطلبة في مختلف المراحل الدراسية الابتدائية والمتوسطة والثانوية والحقيقة فانني كنت قد اشرت في مقالي في مجلة شمس كردستان الى ان هذا القاموس بات حاجة ماسة لكل مثقف كردي ولا تعجب اذا ما ذكرت لك باني قد وضعت مستوى الحاجة الى هذا القاموس في مستوى حاجة الاسرة. الماء والكهرباء. انا اطمح ان يكون عدد النسخ المطبوعة من هذا القاموس كافيا الى درجة يمكن ان تقتني كل اسرة مثقفة مثل هذا القاموس الذي سيضم (كل) اللغة الكردية وان يجد هذا القاموس طريقة الى كل الدوائر والمؤسسات في كردستان. بصراحة اتوسم في هذا القاموس نهضة لغوية كبرى يعيد لنا نحن الشعب الكردي ثقتنا بلغتنا وكرامة لغتنا المستقلة تماما عن اية لغة اخرى والتي جابهت كل المحاولات التي ارادت ان تجعل من هذه اللغة لغة تابعة.

● هل لنا ان نستوضح اكثر مسالة المحاولات التي اشرتم اليها والتي رمت الى جعل اللغة الكردية لغة تابعة؟ يجيب الدكتور بدرخان السندي قائلا:

- ان عداء الفرس للشعب الكردي عداء تاريخي طويل ولهم نزعة استعلائية على الشعب الكردي. تصور انهم يعتبرون في ايران اللغة الكردية لهجة فارسية!! ولقد امتدت اثار هذه النزعة وبادرت الحكومة الايرانية منذ اواسط الخمسينات بالايحاء غير المباشر للاكراد بان لغتهم لغة فارسية ومن خلال شتى المحاولات

سروودی کانوون

بهزاد عبدالقادر محمد

هەوری خەمی دڵ باتێر بێ
کۆرپەی عیشقی کوێستا نەکەم
هاونشینی گەرمە سێربێ
باهەڵ قرچێ
پێستی سکمان لەبرسانا
با شەقار بێ
گەرووی وشکمان لەتینوانا
گرنگ وەیە وڕەی ناخمان
بەرزە هێندەی چیاکانمان
ئێمە کەنەوەی عێراقین
خاوەنی مێژووپە پاکین
ئەو مرۆڤەی دڵی خێوەتی هەمووانە
وای فێرکردین
لە هەقی خۆمان وس نەبین
لەسەر بستێ لەزەویمان
ئەیهەژێنین هەموو جیهان
ئەی سەرەکمان
« صدام » بیلبیلەی چاوانمان
لەزاخۆوە تاکوو دەریا لەگەڵتایە
تۆ بۆ عێراق
عێراقیش بۆ تۆ قەڵایە
خوا تۆمان بۆ بپارێزێ
نەك ئەمریکا ..
هەموو دوژمنێ ئەبەزێ

خۆزگەی ئەمەن دریژی..

دیاری جەلال مصطفی

«چیا نیو ئەگەر ئەبینە باوەش»

پێشکەشە بە کاک صدام

بە وردەی جێژنی لەدایک بوونیدوە

ڕۆانینگ نیو ـ عەبدوڵای ئاڵار

ئاهم ئێشەکەی ئێوەتان
خاکی ئەدەوو ئاماژ دڕێو دڵی هەڵدڕوو
بەداخی خۆیان ڕەنجەو
بەڵام ئاگری هۆی ساڵی حەفتای دوەمان. (۱)

بۆت دەگێڕمان ... بۆ کوردستان
بۆ عێراقمان ... بۆ کنست خاڵەی ئاماژو هەڵوێستەکان
بۆوێت بە خۆڕو ئاشتی هۆشیت بۆمان بڕان
ئەمرۆش وا کوردستان بەخوەو جێژن ئەکێڕو
لەبێتی جاران، دوو هەزار جار بڕۆی شادی ئەبڕێنی
دڕۆڵ و دەشتی شەنگەستان ... سینەبری عەشقی خۆڵەکەم جێبهێڵە.
بەدڵ دەڵێت ـ ئەم ڕۆژە ساڵانە بەهەشتی خۆڵەکەم جێبهێڵە.

بۆوە هەر بە ئێوە خۆدەڵێ
ئەمەیلی لەگەڵ ڕۆژی بەهارا
لە بیستو هەشتی گەنجێ نیشتا
بیشکەشەت دەکەین دڵێکی خۆشەویستی
سڵاوی دڵێکەوتی ... وەفا، بەختەوەری
ئەکەین ئاواتیتی ... نیو ڕۆژی لەدایک بوونت
بەهۆی گیان، بەخۆین و چاوەکان
دەبن بارێنی شادی غەزت و خۆشەیی شەرێن
یا دەنگ بێشەوە کەنت جێهێڵن
کاتێک دەتدام بەبەردەمما
خۆشەڵتەمان هەر بە ئێوە ئاوەدانە
هەر بە ئێوە ڕەنگین ئەبێ ڕۆژانمان ئەدڕێنا
وەک چۆن ئێشە لە ئاو ئەبڕێ و چاوڕا ئەبڕین
هەروەها ئێژین لە ئاو کیشێو دڵمان نیەبڕێت.

ڕەحمانی شێرەجەم حەسەن
سلێمانی

۱ ـ مەبەست ساڵی ۱۹۷۹ ـ یە، دژی حکمی سەرکوتی ڕۆژهەڵاتی

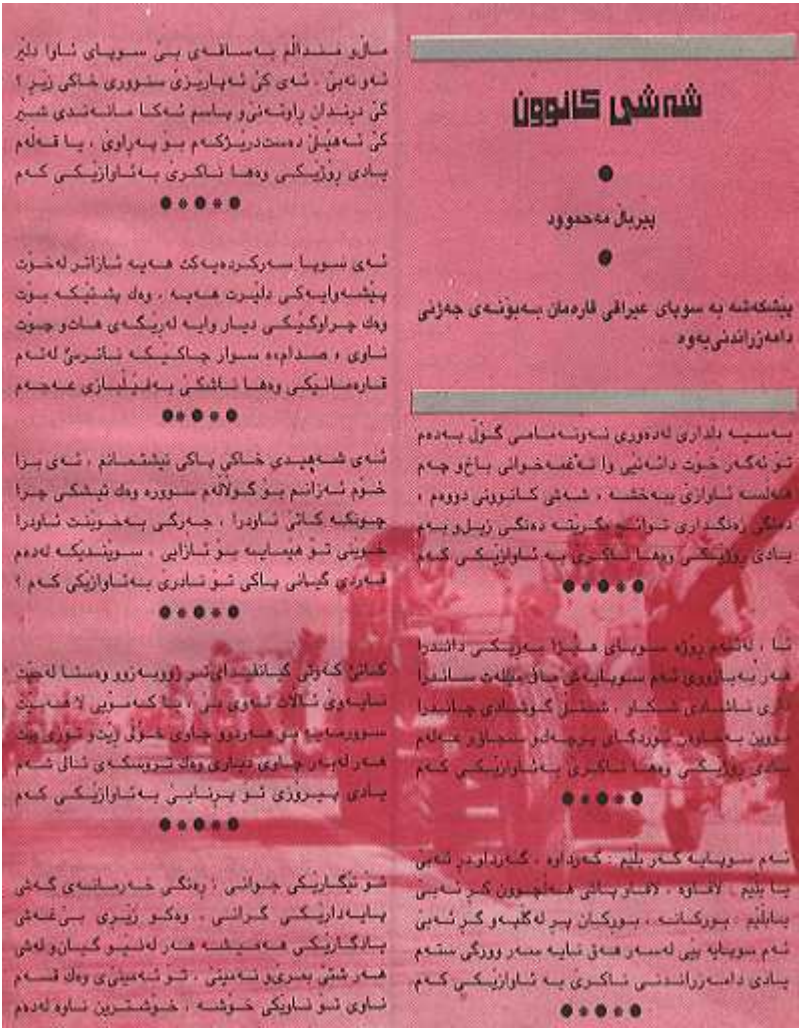

٦ی کانوون

ئەمرۆ شەشی کانونە جەژنی سوپای ئازایە
پیرۆزبێ لە عیراقمان خاوەنی ئەم سوپایە
لاوی بەتین و ئازا لە جەنگی سنووردایە
خوایە هەربا بمێنێ ئەم حزب و ئەم سوپایە
کوردو عەرەب بەیەک دڵ لە ناو یەک سەنگەردایە
خوێن ئەڕێژن بۆ وڵات ئەمە وەعدو وەفایە
باش بزانن خائینان عێراق ئەمرۆ چرایە
خوایە هەر بەردەوام بێت ئەم دەستوورو یاسایە
شەهید بوون بۆ ئەم گەلە خوێنمان لەلا بەهایە
«خومەینی و رەفزەنجانی» لە ئێراندا هەرایە؟
کوردو عەرەب و بلوش بۆتان لە کەمیندایە
خوایە باهەر بمێنێ ئەم سەرۆکە ئازایە

بەیمانە علی ابراهیم دروێش
سلێمانی

شەشی کانوون

پیرێل مەحمود

پێشکەشە بە سوپای عیراقی قارەمان بەیۆنەی جەژنی دامەزراندنی یەوە

بەسیە بڵداری لەدەوری نەوتەماسی گوڵ بەدەم
تۆ لەگەڵ خوت دانەنێی وا لە قەفەخوانی باخ و چەم
هەڵسە ئاوازی بەخشە ، ئەی کانوونی دووەم ،
دەنگی ڕەنگداری خوانچە بگرێتە دەنگی زیلو بەم
یادی ڕۆژێکی وەها ئاکری بە ئاوازێکی کەم

●●●●●

ئا ، لەئاهەم ڕۆژە سوپای هێزا سەرێکی داشدرا
هەر بەیادوری ئەم سوپایەی جاڤ مێلەی ساندرا
ڕۆژی ئاشتەوای شکاو ، شەنگ گوشتاری چاندرا
دوێن بەهاوڕێ خوێنگای بڕچەکی بەجاوە هەڵەم
یادی ڕۆژێکی وەها ئاکری بە ئاوازێکی کەم

●●●●●

ئەم سوپایە گەڕ بڵێم : گەردانە ، گەردانی ئەبێ
یا بڵێم ، لافاوە ، لافاو یانی هەڵهوون گڕ ئەبێ
بانبڵێم ، بورکانە ، بورکان پڕ لەگڵە و گڕ ئەبێ
ئەم سوپایە بێی لەسەر هەق سایە سەر وورگی ستەم
یادی دامەزراندنی ئاکری بە ئاوازێکی کەم

●●●●●

مانۆ مندانم بەساقەی بێ سوپای ئاوا دڵێ
ئەو نەبێ ، ئەی کێ ئەپارێزێ سنووری خاکی زێڕ ؟
کێ درندان ڕاوتەنێ و پاسم ئەکا مانەندی شێر
کێ ئەهێڵێ دەستدرێژکەم بۆ بەراوێ ، یا قەڵەم
یادی ڕۆژێکی وەها ئاکری بەئاوازێکی کەم

●●●●●

ئەی سوپا بەرکرەبەکت هەیە شازاتر لەخۆت
پێشەوایەکی دڵێرت هەیە ، وەک پشتێکە بۆت
وەک چراگێکی دیار وایە لەڕێگەی هاتوچۆت
ئاوی ، صەدام ، سوار چاکێکە ئانرێ لەئەم
قارەمانێکی وەها ئاشکێ بەدڵێرایی عەجەم

●●●●●

ئەی شەهیدی خاکی پاکی نیشتمانم ، ئەی بڕا
خوم ئەڕانم بۆ گوڵاڵەم سووڕە وەک ئیشکی چڕا
چونکە گیانی ئاردا ، چەرکی بەخوێنت ئاردرا
خوێنی تۆ هیمایە بۆ ئازایی ، سوێندێکە لەدەم
قەدری گیانی پاکی تۆ ئادری بەئاوازێکی کەم ؟

●●●●●

گیانێ کەڕێی گیانفیدایی ئەم زووبەزوو وەستا لەجێ
سایەوی ئاڵای ئەوی بێ ، یا کەسێی لا قەبێ
سووڕەماچێ بێ هەردوو چاوی خۆڵ زێدو خۆری بێ
هەڵەبەر چاوی دیاری وەک ترووسکەی ئاڵی ئەم
یادی پیرۆزی تۆ بڕنایی بەئاوازێکی کەم

●●●●●

ئۆ ئێگارێکی جوانی ! ڕەنگی خەرمانەی گەشی
پایەدارێکی گرانی ، وەکو زێڕی بێ غەشی
پاڵگارێکی هەمیشە هەر لەنێو گیان و لەشی
هەر شتێ بەتری و نەمێنی ، تۆ ئەمێنی وەک قەسەم
ئاوی تۆ ئاوێکی خۆشە ، خۆشترین ئاوە لەدەم

هاوکاری ٦
١٩٨٨/١/١

بۆ شۆڕەسواری شۆڕش سەروک صدام

- جلال ملاحسن خۆشناو - هەولێر

ئەی سەرکردەی
ئازا دلێر
ئەی شۆڕەسوار
ئەی نەوەی شێر
وا حەوت ساڵە
لەسەر دوژمن
تەپ و تۆزە
لەئاسمان و زەوی و دەریا
گرمو ئاگری مەترەلۆزە
دوژمنی گەوج
لەژێر زەبری
لاوو پیری ئەم عیراقە
خۆشەویستە
گشت هێرش و گشت لافاوی
جاو چنۆکی
لەمەیدانی جەنگی ڕەوا
ڕایان ماڵو ڕائەماڵن
بۆیە دوژمن شڵەژاوە
تێنو تەوژمی براوە
لە گشت لایەک
هەر شکاوە

★ ★ ★

وا حەوت ساڵە
مەلەغانمان
بۆ دروێنەی
کەللەو جومگەی
ئاخوندانی قوم وتاران
بەبێ وەستان

لەسەر سنوور
لە کاردایە
کەچی ئێمە
ئەمڕۆ زیاتر
بەڵێ .. بەڵێ
ئەمڕۆ زیاتر
لەسەر شانۆی ئەم جیهانە
سەر بڵندو بەهێزترین
بۆیە بۆیە
وردو درشت
لەشارو دەشت
بۆ فەرمانت
ئەی سەرکردە

دەست بە تفەنگ
گشت بەیەک دەنگ
لە بەرەی جەنگ
جەنگی قادسییەی صدام
ئامادەینەو ڕاوەستاوین
ئەزانی بۆ؟
چونکە ئەتۆ ڕابەرمانی
بشت و پەناو سەنگەرمانی
کەواتە چۆن؟

چۆن نەبەزین
لە ڕووی دوژمن
چۆن ئەلەرزین؟
گشت لافاوی داهاتوویان
وەک گشت جارێ
ڕووبەڕوویان دەبینەوە
خەونکانیان

خەونە ڕەشی بابردوویان
لەنێو گڕو ئاگر
دەسوتێنین
ئیمەش هەرومک هەڵۆی شاخان
بەرەو بەرزایی ئەفرین
تا تۆسەرکردەی بڕوابی
کوردو عەرەبیش ڕا بی

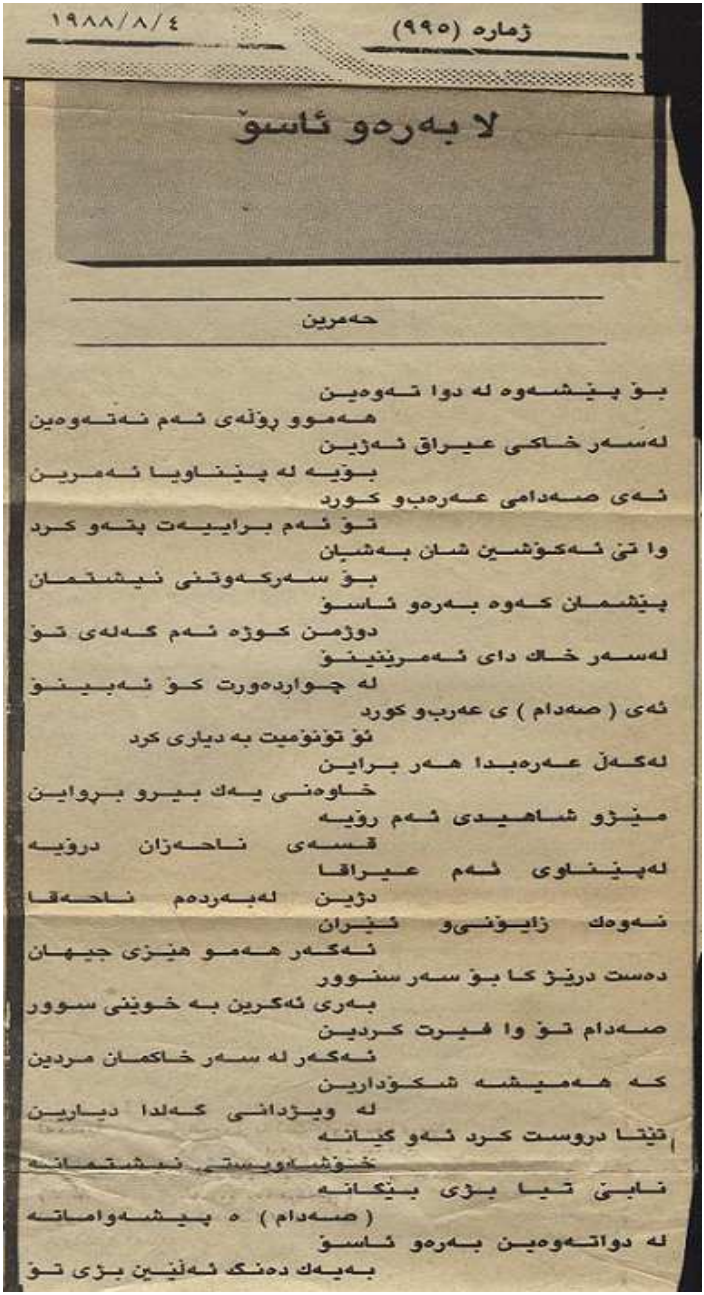
★ ★ ★

ئەی سەرکردە
ئەی شۆڕەسوار
بە عەشقی تۆ
وا شەش ساڵە
سەربازەکان لەسەنگەری
شەرخەمەندی
گیانی سەرکەوتن ئەڕوێنن
جوتیارەکان لەکێڵگەدا

بەرهەم دێنن
کرێکاریش لەکارگەدا
لەگەڵ دەنگی ماشێنەکان
لەگەڵ دوکەڵی کارگەکان
کۆرانی بۆسەربەرزی
ئەم وواڵاتە
بۆ سەرکەوتن
ئەی سەرکردە
بێ پسانەوە
ئەچرپکێنن

★ ★ ★

ئەی سەرکردە
ئەی شۆڕەسوار
هەموو کاتێ
ئامادەینە
شاڵاو بەرین
دژهێرشی شەرخوازانی
قوم وتاران
وەک گشت جارێ
ئاشی مەرگ
بخەینە کار
تا ئەبێتە پەندی زەمانە
ئەو ئاخوندە بێ میشکانە
ڕیسوا نەبن بە یەکجاری
لەسیەر شانۆی

ژمارە (٩٩٥) ١٩٨٨/٨/٤

لا بەرەو ئاسۆ

حەمرین

بۆ بیشەوە لە دوا تەوەین
هەموو رۆژەی نەم نەتەوەین
لەسەر خاکی عیراق نەژین
بۆیە لە پیناویا نەمرین
نەی صەدامی عەرەبو کورد
تۆ نەم برایەت پتەو کرد
وا تی نەکۆشین شان بەشان
بۆ سەرکەوتنی نیشتمان
پیشمان کەوە بەرەو ئاسۆ
دوژمن کوژە نەم گەلەی تۆ
لەسەر خاک دای نەمرینینۆ
لە چواردەورت کۆ نەبینۆ
ئەی (صەدام) ی عەرەبو کورد
ئۆ تۆنۆمیت بە دیاری کرد
لەگەڵ عەرەبدا هەر براین
خاوەنی یەک بیرو بڕوایین
مێژو شاهیدی نەم رۆیە
قسەی ناحەزان دڕۆیە
لەپیناوی نەم عیراقا
دژین لەبەردەم ناحەقا
نەوەك زایۆنیو ئێران
نەگەر هەمو هێزی جیهان
دەست درێژ کا بۆ سەر سنوور
بەری نەگرین بە خوینی سوور
صەدام تۆ وا فیرت کردین
نەگەر لە سەر خاکمان مردین
کە هەمیشە شکۆدارین
لە وێژدانی گەلدا دیارین
ئێتا دروست کرد نەو گیانە
خۆشەویستی نیشتمانە
نابێ تیا بژی بێگانە
(صەدام) ە پیشەوامانە
لە دواتەوەین بەرەو ئاسۆ
بەیەك دەنگ نەنێین بژی تۆ

خۆزگەی تەمەن دریژی..

بهاء الدین جلال مصطفی

خۆر ئەو رۆژەیان .. زیاتر لە جاران لە پەنای شاخ و دۆل و گردوکەلەکان هەوڵ سەرخەلتکێری بوو.. شەنەبەکی ئەرمی گوڵە دیلاقە و ئەرخەوان و بەیبوون و خونچە.. لەکەڵ ئیش کی زێرینی خۆر دەست لە ملانێ بوون..

بەیانییەکی بەهار.. سەرخۆشێکی پڕشنگدار .. دەنگی زوڵاڵ منداڵێکی رەش ئاسمەر لە ئاسمانی گوند و شاخەکانەوە بڵاودەبوونەوە.. لە بەرەبەیانی ٢٨ ی نیسانی ساڵی ١٩٣٧ ئاسۆرەبەکی قینۆس لەکەڵ دەنگی ئاڵەی شوان و بانگەباڵی دەربەئاسمانەوە گشتیانبوو

ئوسانیی کەڵ و نەشەوە باشە ڕۆ زێڕی ڕوونک. هەر لە یەکەم چرکەوە لە مێزووی دێرین دا خۆی ئاوسووس کرد.. جوتیاران .. سەرپری خاڵکە و سەوزەرپەکانیان کرد.. زیاتر گەشاوەوە سەوزتر خۆی دەنموواند.. ئاوی دێچلەی هەور.. کەف و رەنگی هەڵداو سڕکاڵتر بوو.. ئەو ڕۆژەیان.. ڕۆژی ٢٨ ی نیسان ڕۆژێکی تایبەتی بوو.. چونکە لە خێزانێکی رەسەن و ئایین زادە و نەوەی هۆسەین کۆرپەیەکی ساوا چاوی بۆ ئەم دونیا پانو بەرینە هەڵێنا.. خوانت و ئاوانی ڕۆژەئاڵی کاڵ لە نێو چاوانیدا وەک مانگە دەرەوشاوەوە.. لەکەڵ ژیانی چەوساندنەوە و ئەشکەنجەو ئازاری ئاقەبەواری ی ئەو سەردەمە لە دڵ دانی دا بوون..

بەڵ.. هەدام حسین.. ئەم ڕۆژەم پڕۆژدا لە دایک بوو.. منداڵە و فوربات و شاخ و داخەکانی کوردستان.. دەشتگێرو گردوکە و کەندوکەتان گۆزبە بانەیان بە سەر ئەم کەلەدا داسایی کرد.. بەڵێ.. بە لە دایک بووت.. دڵشاد بووین.. ئۆی خەباتگێ.. ئۆی دانا.. ئۆی ئیلهامبەخش.. ئۆی سەرکردە.. ئۆی شەشمیر کە ئاسمانی حەدا!.. هەمیشە مۆمی شادیت بۆ دادەگیرسێنین.. هەمیو ساڵێک ئەم ڕۆژەدا.. منداڵان.. بە لە دایک بوونت گۆرانیی دەڵێن.. کاوان.. ئاغرمانان.. ئامێرو خەڵیەرکێ سازدەکەن.. ئەی هەدام.. ئۆی باوکی باسۆز.. ئۆی هیمای سەرکەوتن.. ئەم ساڵ بەجێماو سێ مۆم لەکەڵ میلیۆنەها خۆزگە و ئاواتی ئاسمان دروست ئۆ سەرکەوتن.. بۆ ئۆی ڕابەران و سەرکردەدادەگیرسێنین.

«چیا نۆ ئەگرێتە باوەش »

پێشکەشە بە کاکە صدام
بە بۆنەی جەژنی لەدایک بوونیەوە

رۆژانێک بوو.. سەرمای ئازار
ئەم نیشتمانەی ئەخاران
خاکی نیشتوو.. لەئاو مرکو داڵی هەڵچوو
بەناخی خۆیا رو نەچو.
بەڵام کاتێ مۆمی ساڵی هەفتاو ئۆمان.(١)
بوت داگیرسان .. بۆ کوردستان.
بۆ غەڕامان.. بۆ کنت خەڵکی شارو شاروچکەکان
بووبت بە خێرو نیشکی خوشبیت بۆمان باران
ئەبروش وا کوبیستان.. بەنۆوە جەژن دەکاو
لەباتی جاری، دوو هەزار جار بزمی شادی ئەبارێنی
دڵ و دەشتی خاکەکەمان.. سیبەری عەشقی ئۆی بیا ئەروا
بیمان دڵنیت بە ئەم کوردستانە.. بەهەشتی خوابە لەم جیهانا،
بۆیە هەر بە ئۆوە داوەدانە
ئیمەیش لەکەڵ وەرزی بەهارانا
لە بیستو هەشتی کنت نیسانا
پێشکەشت دەکەین، ئەرکی خۆشەویستی
سڵاوی پڕگوڵاوی، وەداو بەخشەوەری
ئەکەین بادیاری.. بۆ ڕۆژی لەدایک بوونت
بەماڵو کیان.. بەخۆین و چاوەان
دەی یارێزین خاکی نەوت و خۆرەای ئەرین
یا دەنگ بڵاوە لە کنت جیهانا
کاکە صدام سەرەخەمانە
کوردستانمان هەر بە ئۆوە داوەدانە
هەر بە ئۆوە سەرفرازین لەم ژیانا
وەک چۆن نیمە لە ناو بەرو چاوتا دیارین
هەروەها ئۆیش لە ناو کیانو دڵان دیاربت،

ڕەحمەڕان ئیبراهیم حەسەن
سابڵاغی

١ ـ ئەم بەسەرهاتە ساڵی ١٩٧٩ ـ یە کاتێ سەرهەڵی خۆشەویستان داڕشتەکرا بەڵام ئێستا گۆڕانکاری تێدا کراوە.

هاوکاری ٣

«دەربارەی فەرمانی سەرەکی فەرمانده صدام حسین «خوا بی پارێزێ» به نەهێشتنی دیاردەی سەردانی دائیرەکانی دەوڵەت

صباح موسی علی

کۆمانی تیدانیه سەرکردایەتی پارت وشۆرش و لەسەرۆیانەوە سەرەکی فەرمانده «صدام حسین» زۆر دەسکەوتی کەوردومەزنی بۆ گەلی پالەوانمان بەدی هێناوە.

هەرچەندە شۆرش ١٧ ـ ٣٠ ـ ی تەموزی پیرۆز زۆر لە دیاردە دیارەکانی کومەلایەتی ناهەموارو نابەجێی و نارێکی ناوبردو سەرنگۆم کرد بەلام تا نیستاکە هەندێ دیاردەی ناشرین هەیە کە بەرچاودەگرێ ماوەتەوە وانەش سەردانی هەندێ کەس وميان هەندێ خەڵکی بارگران بۆ دائیرە رسمیەکان مەبەستمانێش لە بارگران ئەوميە کە لە رەفتاردا بارگرانن.

ئەوکەسانە سەردانی دائیرەو دامەزراوەکانی دەوڵەت دەکەن و کاتی فەرمانبەران بەفیرۆ دەدەن ئەمانەش دوو جۆرن:

جۆری یەکەم هەموو داب و نەریتی دائیرەکان پشت گوێ دەخەن و سەردانی فەرمانبەران دەکەن و بەئەنقەست لێپرسراوان لەکارکردنی سەر شانیان خەریک دەکەن و چەند سەعاتێك لەوێ بەسەردەبەن و پاسی زۆر شتی بێماناددەکەن کە پەیوەندی بەکاری دائیرەکەوەنیە تەنها ئەگەرخستنی کاروباری لێپرسراوان و فەرمانبەران نەبێ.

جۆری دووەم ئەو کەسانە لە بیری خۆیان دەبەنەوە یان خۆیان گێل دەکەن کەکاتی دەوامی رسمی بۆ کارکردن و بەری خستنی کاروباری هاوڵاتیان تەرخان کراوەو سەردانی ئەو شوێنانە شوێنی خواردنی چایی‌وقاوەنیە.

بۆیە سەرەکی فەرمانده صدام حسین «خوایێ پارێزی» بۆ ئەم مەسەلەیە فەرمانی دەرکرد بەم جۆرەیوو.

[ئاڕاستە کردنی رێکخراوە پارتی‌یەکان بۆ هەڵسان بەهەڵەتێك دژی سەردانی دائیرە رسمی‌یەکان، بۆ ئەوەی کادیری دەوڵەت بتوانی لەم قۆناغەدا بەئەرکی خۆی هەڵبسێو کشت سەعاتەکانی دەوامی رسمی بۆ بەرزکردنەوەی ئەرکیان تەرخان بکرێو بەیەکجارەکی سەردان ی دائیرەکان، ناوبدرێت بۆ ئەوەی فەرمانبەرانی دەوڵەت بەشێوەیەکی رێك وپێك کاروباریان جێبەجێبکەن بۆ بەجێهێنانی نەخشەکانی پارت و شۆرش و زیادکردنی بەرهەم».

ئێمە لەوباوەرداین چارەسەرکردنی مەسەلەکە، رێگای فەرمانی سەرەکی فەرمانده صدام حسین دەبێو، رێگای هوشیارکردنەوەی ئەوجۆرە کەسانە کە سەردانی دائیرەکان دەکەن کاتی فەرمانبەران بەمێزووە باوەکانی کارکردن تەنها بۆ کارکردنەو کاتی گفتوگۆو ئەهوال پرسین بەکتری‌و چایی‌و قاوە خواردن و کات بردنە سەر نیە.

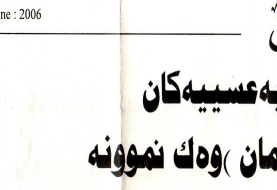
9 Number (186) 24 : June : 2006

هەوال

هەوال - ژمارە (١٨٦) (٢٤) ی حوزەیرانی سالّی ٢٠٠٦

رۆژنامەنووسە بەعسییەکان (شێرزاد عەبدولڕەحمان)وەک نموونە

سەهاد ئەحمەد

دەقی بانەتەکەی شێرزاد عبدالرحمن کە لە (هاوکاری) لە ١٩٨٢/١٠/٢٧ بڵاوبۆتەوە:

چۆن پەند لە ووتە بەرنخەکانی سەردک صدام حسێن وەربگرین

غێرزاد عبدالرحمن

زۆر بە ووردی باینخی گەورەوە ، گوێم لەو ووتە هەرە مێژووییە ڕاگرتبوو ، کە سەرەکی تێکۆشەرو ڕابەری کاروانی مەزن صدام حسێن دەربارەی هەندێ لایەنی کاروباری هاوڕێتیان و لە چوارچێوەی بەرنامەی بنیادی گەل و شۆڕشدا پێی ڕەگەوەی عێراقیی نوێ ، بە لەرینەوە دەربڕیبوو لە ڕۆژی دارەکی ٢٠٠٣/٤/٩ ، کە سەرەکی تێکۆشەرو ڕابەرمان بەمەش وانە بەرامبەر بە بنبڕبوونی بڕیاردەربەدەرکەی پەکان ، شۆڕش قوربانی دەداو ، صدام حسێن ، زۆر بە تووندی بەرامبەر بەو دەستە چڵێسانە دەوەستێ کە دەیانەوێ عێراق بەرەو سەرگەردانی و وێرانکاری بگێڕنەوە ئەو (شمشێرە)ی کە صدام حسێن بەکاری دەبێ ، شمشێرێکی ئاسایی نیەو ملی ئەوانە هەموی دەبڕێتەوە کە چاوپان بە قەڵای سەختی عێراقدا هەڵناپەت . بۆیە ، ڕۆژی ڕووناکی عێراق هاتنایەت . بۆیە ، صدام حسێن ، لە ڕوو بە ڕووبوو ئەوەی خەمە کۆمەڵایەتی یەکانیا ، قەت و قەت هیلاک نابێ ، هەر وەکو گوێ لە هەموو مرۆڤێک ڕادەگرێ ، لەگەڵ گوێ گرتنەکەیدا دڵی خۆی بۆ دەکاتەوە بە ڕاستگۆیی و وەڵام نۆقرە گرتنێکی پێ ئەندازەوە کە پێوانەی بۆ ناکرێت ، (صدام حسێن) لە ووتە ڕەنگینەکەیدا ووتی :ئەوانەیە لە هەموو شتێک هیلاک بێن ، تەنیا لە ڕامالّی کردنی زوڵم و زۆرداری نەبێ (.. بۆیە ،لە تێ ڕوانین بەرامبەر بە هەر مەسەلەیەکی ژیان ، لەم سنووردە دەردەچێ کە چاوەڕوان دەکرێ ، بەڵکو گەورەترین وێنەی (دیموکراتیەت)دەنوێنێ ، دیموکراتیەت بە هەموو ئەو شتە بڕیارێنی لەم وتەیە کۆ دەبێتەوە تێکۆشەر صدام حسێن بە لێکدانەوەیەکی فراوان و لەبەر تیشکی سەردەم تێ یان دەڕوانێت .

بەر پرسیارێتی لە ئاستی هەموو مەنتقێ شۆڕشگێڕانە لەقسەو کردارا ، بە تێروانینی شۆڕشگێڕانەی خۆی ، تەنیا بڕیاردان و هەرو گیڤی دەسەڵات نیە ، بەڵکو پێداچوونەوەی وێڕان و قایم بوونی بڕیاردەرە لە بەرامبەر ئەرکەکانی ئەم سەردەمە ، ئەو مەنتقەشە شۆڕشگێڕانە لەقسەو کردارا دەکاتەوە دەبێتە ئەرکەکانی ئەرقەی مانەوەبوون هیلاکبوو خۆشویستنیەکی گەورە ، تەنانەت ئەو ئی پرسیارەی ئەمەدەی ئەو قوربانی دانەو ئەو ئەرکە گەورەیە ئەبێ ، لە بەردەم ئیمکانی صدام حسێن ، دەبووکێتەوە ، هەر وەکو زۆر لەوانەی لە کۆڕەکەدا بوون بە ماتی ماڵوولی دانیشتبوونەوە ، زۆربش لەوانەی لە بەردەی تەلەفزیونەوە گوێیان لێ بوو ، تەکە ،گەتەمە ،لە خۆتان دا

پرسارییەتی بەڵای صدام حسێن دوە) ناخر ئەگەر (شێرزاد) یەک زەرە هەستی مرۆی و کوردانەی لە دڵ و لەکەڵەدا هەبوایە ، چۆن تاوانی ئەنفالی بارزانییەکان لەبیردەکرد و ستایشی بەعس و سەرۆکەکەی دەکرد ؟ ئاخر خۆ تەنها (٢) مانگ و (٢٦) ڕۆژ پێش ئەوەی شێرزاد ئەو وتارە بنووسێت وبڵاوی بکاتەوە ، واتا لە ڕۆژی (١٩٨٢/٧/٢١) داببو کە پیاوانی بێ تاوانیان لە کۆمەڵێ ڕۆژە ملیکانی قوشتەپە و دیانار هاریرو بەحرکە ئەنفالکرد : کەچی شێرزادی ڕۆژنامەنووسی بەعس ، ئەک هەر دڵنەرم نەبوو بەرامبەر ئەو هەموو تاوانانە ، بەڵکو ئەمانەو تەواوی کردەوەکانی بەعس بە(هەنگاوی مەزن) (بەرپرسیارییەتی مێژوویی) (ئێرانییەکان شۆڕشگێڕانە)دەدانە قەڵەم ، ئەرکەکانی ئەم سەردەمە) .

(بەرپرسیارییەتی بڵاوی صدام حسێن ، تێ ڕوانینی شۆڕشگێڕانەی خۆی ، تەنیا بڕیاردان و هەر گیڤ و دەسەڵات نیە ، بەڵکو بنیاد چوونەوەی وێڕان و قایم بوونی بڕیو بەرەو لە بەرامبەر ئەرکەکانی ئەم سەردەمە) .

ئەو ڕۆژ مانگ و ساڵەی (شێرزاد عەبدولڕەحمان) ئەو وتارەی بڵاوکردەوە ، شۆڕش و خەباتی پێشمەرگەی کوردستان ڕۆژ بەمێژوو . زەبری پێشمەرگە بەعس و جاشەکانی هەراسان کردبوو . دڵسۆزانی کوردو کوردستانیش بەر حاڵە کەمێ کەیف خۆش بوون ، خەڵکی لەدەوە بەقوربانی پێشمەرگ دەبوون و پێشمەرگەش بەکردەوە بە قوربانی کوردو کوردستان دەبوو . کەچی (شێرزاد) شەشدە ئاساسەکەی

وتارەکەیدا چی دەنووسێت :(ئەم وتەیەی سەرۆک صدام حسێن، ڕەنگدانەوەی بیرو لێکدانەوەی سەرکردەیەکە ، کە لە مێشک و بەدڵ و بەخوێن لەگەڵمان دا دەژی ..)لەڵایەکی تریشەوە (شێرزاد) شادمانە ، چونکە لەجاران زیاتر کەیف و سەفا و سەفەری ئەو وڵات و ئەو وڵاتە دەکات . بۆم تایا هیچ کاتێک تەنها خۆشگوزەرانی مادی و کەیف و سەفا شەرەفمەندی و ڕێزی بەمرۆڤ بەخشیوە؟ من دڵنیم : تا مەگەر لەو شوێنانەی کە (وەزیف) لەپەراوێزی ئەم چەند دێڕەدا چەند پرسیارێک لە (شێرزاد عەبدولڕەحمان) دەکەم : من کەنازانم تۆلەبەری ئەو نووسینە چەندین بەرامبەری ئەو دڵنیات دەکەم کەلەڵای خەڵکی شەرفمەند ستەمدیدەی کوردستان

ڕەگەوەی عێراقیی نوێ ، بە لەرینەوە دەربڕیبوو لە ڕۆژی دارەکی ٢٠٠٣/٤/٩ ، کە سەرەکی تێکۆشەرو ڕابەرمان بەمەش وانە بەرامبەر بە بنبڕبوونی بڕیاردەربەدەرکەی پەکان ، شۆڕش قوربانی دەداو ، صدام حسێن ، زۆر بە تووندی بەرامبەر بەو دەستە چڵێسانە دەوەستێ کە دەیانەوێ عێراق بەرەو سەرگەردانی و وێرانکاری بگێڕنەوە ئەو (شمشێرە)ی کە صدام حسێن بەکاری دەبێ ، شمشێرێکی ئاسایی نیەو ملی ئەوانە هەموی دەبڕێتەوە کە چاوپان بە قەڵای سەختی عێراقدا هەڵناپەت . بۆیە ، ڕۆژی ڕووناکی عێراق هاتنایەت . بۆیە ، صدام حسێن ، لە ڕوو بە ڕووبوو ئەوەی خەمە کۆمەڵایەتی یەکانیا ، قەت و قەت هیلاک نابێ ، هەر وەکو گوێ لە هەموو مرۆڤێک ڕادەگرێ ، لەگەڵ گوێ گرتنەکەیدا دڵی خۆی بۆ دەکاتەوە بە ڕاستگۆیی و وەڵام نۆقرە گرتنێکی پێ ئەندازەوە کە پێوانەی بۆ ناکرێت ، (صدام حسێن) لە ووتە ڕەنگینەکەیدا ووتی :ئەوانەیە لە هەموو شتێک هیلاک بێن ، تەنیا لە ڕامالّی کردنی زوڵم و زۆرداری نەبێ (.. بۆیە ،لە تێ ڕوانین بەرامبەر بە هەر مەسەلەیەکی ژیان ، لەم سنووردە دەردەچێ کە چاوەڕوان دەکرێ ، بەڵکو گەورەترین وێنەی (دیموکراتیەت)دەنوێنێ ، دیموکراتیەت بە هەموو ئەو شتە بڕیارێنی لەم وتەیە کۆ دەبێتەوە تێکۆشەر صدام حسێن بە لێکدانەوەیەکی فراوان و لەبەر تیشکی سەردەم تێ یان دەڕوانێت .

بەر پرسیارێتی لە ئاستی هەموو مەنتقێ شۆڕشگێڕانە لەقسەو کردارا ، بە تێروانینی شۆڕشگێڕانەی خۆی ، تەنیا بڕیاردان و هەرو گیڤی دەسەڵات نیە ، بەڵکو پێداچوونەوەی وێڕان و قایم بوونی بڕیو بەرەو لە بەرامبەر ئەرکەکانی ئەم سەردەمە ، ئەو مەنتقەشە شۆڕشگێڕانە لەقسەو کردارا دەکاتەوە دەبێتە ئەرکەکانی ئەرقەی مانەوەبوون هیلاکبوو خۆشویستنیەکی گەورە ، تەنانەت ئەو ئی پرسارەی ئەمەدەی ئەو قوربانی دانەو ئەو ئەرکە گەورەیە ئەبێ ، لە بەردەم ئیمکانی صدام حسێن ، دەبووکێتەوە ، هەر وەکو زۆر لەوانەی لە کۆڕەکەدا بوون بە ماتی ماڵوولی دانیشتبوونەوە ، زۆربش لەوانەی لە بەردەی تەلەفزیونەوە گوێیان لێ بوو ، تەکە ،گەتەمە ،لە خۆتان دا

بە شۆڕشگێڕانە بیر دەکرێتەوە بەو مەنتقە شۆڕشگێڕانە لەقسەو کردارا بینای عێراقیکی لەوە گەورەتر دادەنرێ کە پێبنە مەنبەری پێشکەوتن و گوزانکاری و بنیات نان و هەنگاوانانی مەزن

صدام حسێن ، مرۆقی هەقە ، بە هەق قسە دەکا ، بە هەق دەجوڵێتەوە بەهەق لەژیان دەربانی و بڕیار دەدات و بۆیە بەرامبەر بەهەق ، ناترسێ ، بگرە بەرامبەر بە بەرگری کردن لە ڕاستی قوربانی ،قوربانی دان هەتا ڕادەی ئەرەی کە پتر لە چوار سەعاتی ڕەبەق بەرامبەر بە هاوڕێتیان دەوەستێ و بە داڵ دەڕوون گوێ لە خەو پەڕاری هاوڕێتیەک دەگرێ و لە گەورەترین تاکو بچووکترین مەسەلەی ژیانی ئەو هاوڕێتیە دەجێتە خوارەوە ، بۆ ئەوەی بە کردەوە نەک بەقسە ، وەڵای خۆی بەرامبەر بە کێشەی گەلەکەی دەرپات

وتارەکەیدا چی دەنووسێت :(ئەم وتەیەی سەرۆک صدام حسێن، ڕەنگدانەوەی بیرو لێکدانەوەی سەرکردەیەکە ، کە لە مێشک و بەدڵ و بەخوێن لەگەڵمان دا دەژی ..)لەڵایەکی تریشەوە (شێرزاد) شادمانە ، چونکە لەجاران زیاتر کەیف و سەفا و سەفەری ئەو وڵات و ئەو وڵاتە دەکات . بۆم تایا هیچ کاتێک تەنها خۆشگوزەرانی مادی و کەیف و سەفا شەرەفمەندی و ڕێزی بەمرۆڤ بەخشیوە؟ من دڵنیم : تا مەگەر لەو شوێنانەی کە (وەزیف) لەپەراوێزی ئەم چەند دێڕەدا چەند پرسیارێک لە (شێرزاد عەبدولڕەحمان) دەکەم : من کەنازانم تۆلەبەری ئەو نووسینە چەندین بەرامبەری ئەو دڵنیات دەکەم کەلەڵای خەڵکی شەرفمەندو ستەمدیدەی کوردستان

کاروانی شۆڕش

گەلێک کەمێژووی بڕ شانازی بێ
ڕۆڵەی کاك صدام باوکی گیانی بێ
ئەبێ ئەو گەلە سەر بەرز بمێنێ
هیوای دوژمنان کشتا بڕوخێنێ

*** *** ***

کاروانی ڕێگای شۆرشی بەعثین
لە جەنگی ئیران ئێمە ناترسین
ئەوا شەش ساڵە زستان و هاوین
بەرانبەر خومەی جاهیلی بێ دین

*** *** ***

چەکمان لەدەستەو شێری مەیدانین
دوژمن توقێنی خوێن لاهەرزانین
وولات پەروەرو کوشش کەرانین
بۆ ئەرەب و ڕۆڵەی کوردانین .

*** *** ***

سەربازی سەرەك صدام حسێنن
سەدان سەرکەوتن بەدی دەهێنن
ئێشك چی سنور شەو ڕۆژانن
خوابتان هێلی زۆر پاڵەوانن

*** *** ***

تێکوشان ئەمڕۆکە بە ئیمان بێ
شەهید بون خۆشە بۆ نیشتمان بێ
لەژێر ئالای بەرزی عیراق بێ
بێنوس بەدەستێك چەکمان لە شان بێ

علی ابراهیم درویش
جێگری ئەمینداری کشتی ئەوقاف

ئەم داواکاریانەیە ... ل/ هاوکاری/ (١٠٥١)

شەشی ئازار جەژنی داد

■ کمال سعدی ■

رۆژی دەرچوونی یاسای چاکردنی رژیمی یاسایی ژمارە ٣٥ی سالی ١٩٧٧ بەسەرەتای شۆرشی کارگێری و جەژنی سالانەی داد دادەنرێت لەبەرئەوە لە شەشی مارتی هەموو ساڵێك یاساناس و دادپەروەران ئاهەنگ بەم بۆنە پیرۆزە دەگێڕن . لە عیراقی شۆرش وویستی مرۆڤ ئەزیەت دەرەتێنێ و سەرکەوتن دروست دەکات بەجۆرێك ئەو ووپستە لە هەموو دەزگاکانی ژیان لە عیراقی خەبات و بنیاتنان بارێکی گشتی بەو ڕاهبەرەبەکی زیندووە

لە وێژدان و بوون و گیانی مرۆڤی شۆرش . بەمجۆرە شۆرشی یاسادانان تێشك دانەوەی پیرۆباوەری شۆرشە

ئەوەی شایەنی باسە دادوەری مەبەستو ئاوانی گشت مرۆڤێکەو بناغەیەکی جەسپاوە بۆ هەڵس وکەوتی کۆمەڵایەتی بۆیە لە جەژنەکانی تر جیا دەبێتەوەو دەبێتە جەژنی گشت کەسێك و ئاهەنگ گێڕانیش بەم بۆنەیەوە واتای زۆرشت دەگەیەنێ چونکە مێژووی لەدایك بوونی لەگەڵ چەپکێك جەژن تۆمارکراوە .

لە یەکی ئازار جەژنی ماموستایان و جەژنی خۆمالی کردنی نەوتەو لە هەشتی ئازار جەژنی ئافرەت و لە یانزەی ئازار جەژنی بەیانی یازەی ئازاری نەمرەو لە بیست ویەکی هەمان مانگ جەژنی نەورۆزو چەندان بۆنە تری .

ئینستاش بۆجاری دووانزەهەم پیلوانی داد بەم بۆنە ئاهەنگ دەگێڕن .

پیرۆزبێت لێڤان ڕابەرانی یاسا ئەی ڕووناك کەرەوەی ڕێگای ڕاستی و مەشخەڵ ڕوناکی و ڕاگرانی تەرازووی دادوەری .

پیرۆزبێت لە ئێمەش ، قوتابیانی یاساو دادوەرانی دوا ڕۆژ .

پیرۆزبێت هەزار جار پیرۆزبێت .

سەرکردە صدام حسین ڕۆژانەمان هەر چەژن دەبێ .

شخصيات كردية :

عملية «الأنفال» ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عرباً وكرداً

وصف السيد احمد عبدالغفار التقشبندي رئيس المجلس التشريعي لمنطقة كردستان للحكم الذاتي عملية (الانفال) التي انجزها جند العراق الميامين وافواج الدفاع الوطني بانها ملحمة تضاف الى سجل العراقيين عربا وكردا

وقال في تصريح لـ (واع) ان سحق الزمرة الخائنة

يؤكد انهم اقرام لفظهم شعبنا الكردي منذ ان اكتشف خيانتهم لتربة الوطن

واضاف ان هذا النصر الحاسم على العملاء الذي تزامن مع احتفالات شعبنا باعياد آذار ونوروز يقر الايام التي تعيشها المنطقة بالافراح حيث عبرت الجماهير الخيرة عن سعادتها الغامرة بهذا الانجاز العظيم

وجدد العهد للسيد الرئيس القائد صدام حسين على ان تبقى منطقة كردستان للحكم الذاتي وجماهيرها سدا وطنيا منيعا بوجه العدوين والعملاء المأجورين

وقال السيد محمد امين محمد احمد الامين العام لادارة الثقافة والشباب للمنطقة ان ابناء شعبنا الكردي استقبلوا بقلوب عامرة بالحب والفخر والبشر والزهو انتصار قواتنا المسلحة وافواج الدفاع الوطني على اوكار الشر والخيانة

واضاف ان هذا الانتصار العظيم الذ من حميد الملاحم المصيري بين ابناء الشعب العراقي العظيم بعربه وكرده واصراره على مواجهة العدوان الايراني الغادر وسحق العملاء اذلاء الخيانة

واشار الى مظاهر البهجة والفرح التي استقبلت بها جماهير كردستان ميلاد القيادة العامة للقوات المسلحة الذي رفت به الى الشعب بشرى سحق الزمرة الخائنة تؤكد سخط شعبنا على هذه الزمرة العميلة وصدق انتمائه الوطني والقائه حول قائد مسيرته المظفر السيد الرئيس المناضل صدام حسين

وقال اننا ونحن نحتفل باعياد آذار ونوروز نجدد عهد الحب والوفاء للسيد الرئيس القائد على البقاء حدودا امناء على الدفاع عن تراب الوطن من دنس الاعداء الطامعين

وفي محافظة دهوك قال السيد فريق الربعاري مسؤول الفرع الاول للحزب الديمقراطي الكردستاني في تصريح لمراسل (واع) ان الانتصارات التي حققها ابطال القوات المسلحة في القاطع الشمالي لعراقنا العظيم وتدميره لمواقع الخونة والعملاء

اضفى فرحة وبهجة عظيمتين على قلوب العراقيين الاماجد سيما واننا نعيش احتفالات اعياد آذار ونوروز الخالد .

واضاف لقد اعتاد شعبنا العراقي العظيم على بشائر النصر في ظل قيادة السيد الرئيس المناضل صدام حسين طيلة سنوات الحرب مع العدو الايراني الصهيوني المجرم واستطاع بالقدار قدر احلامهم الدنيئة كما تحققت في ميدان البناء والتقدم لشعبنا العراقي اعظم المنجزات والمكاسب وهو يقف اليوم وقفة الرجل الواحد خلف القائد العظيم السيد الرئيس صدام حسين شامخا كريما عزيزا امام العالم اجمع

وقال السيد مشير حسين احمد رئيس اتحاد الجمعيات الفلاحية التعاونية ان المحافظة استقبلت بفرح عظيم نبأ تدمير اوكار الخيانة والعمالة التي يديرها

واضاف ان تسابق العرب والكرد لسحق العملاء اذلاء الخيانة الذين ارتكبوا جرائم منكرة ضد ابناء شعبنا الكردي يؤكد للعالم صلابة الوحدة الوطنية العراقية واصرار العراقيين على انزال العقاب بكل من تسول له نفسه خيانة الوطن والسير في ركاب المعتدين

وحيا باسم الجماهير الفلاحية في دهوك السيد الرئيس القائد وجنده الميامين الذين يذودون بالارواح عن حدود العراق العظيم وخرائط ابطاله ضد المعتدين الخمينيين

واكد السيد ماهر محمد حميد عضو مجلس الشعب المركزي بمحافظة دهوك ان عملية الانفال الشجاعة قصمت ظهر المعتدين الايرانيين وكسرت مخالبهم في شمالنا العزيز

وقال في حديثه لمراسل (واع) ان الخونة الاذلاء

ظنوا واهمين بان تواجدهم في اوكارهم بالمناطق الجبلية الوعرة سيجنبهم من العقاب الصارم جزاء اجنداتهم وعملائهم واجرامهم التي ارتكبوها ضد ابناء شعبنا الكردي

وبارك السيد مامند معروف درمني الامين العام لادارة الاشغال والاسكان انتصار جحافل العراق وافواج الدفاع الوطني على المتمردين الخونة ودك اوكارهم

وقال ان عملية (انفال) البطولية عبد بضاف الى الاعياد التي يحتفل بها شعبنا الكردي هذه الايام اذ العراقيون فيها تلاحمهم الرائع في الدفاع عن وطنهم العظيم وتطهير جماله الشم من النفر الخائن الذي مات ضميره واستساغ العمالة

واضاف ان جماهير منطقة كردستان للحكم الذاتي ستظل امينة على المبادىء خلفة حول قيادة السيد الرئيس صدام حسين مستعدة للتضحية والفداء حماية لمنازلة المعتدين والعملاء حتى يتحقق النصر العراقي المؤزر

واشار السيد حميد محمد سعيد الامين العام لادارة الزراعة والاصلاح الزراعي الى ان احتلال مقر المتمردين

وقتل من فيه ضربة عراقية مدمرة تزلت على رؤوس حكام طهران لانها سحقت اذلاءهم وعملاءهم الذين باعوا انفسهم للشيطان وتنكروا لابناء شعبهم وتراب وطنهم

وقال اننا في هذه المناسبة نعاهد السيد الرئيس القائد البرز صدام حسين عهد الرجال الاوفياء على المضي قدما في الدفاع عن

التتمة ص ١٠

١٩٩٠/٤/٢٥

لەدایك بوونی تۆ.. لەدایك بوونی عێراقێكی نوێیە.

گەلی عیراقی خوشەویستمان لەمسەر تا ئەوسەری ولات لە رۆژێکی وەکو ٢٨ی نیسان کە تاکو ئەم ساڵانەی دوایی لە میژووی نوێی عیراقمان دا رۆژێکی ئاسایی بوو، ئێستا هەر لەو رۆژەوە کە گەلی عیراقی بڕیواو جەسوورمان توانیوەتی روبەڕوو بەربەرەکانی دوژمنانی دەرەوە بکات و تەنگیش بە دوژمنانی ناوخۆ هەڵ چنێت ، ئەم رۆژە لە فەرهنگی رامیاریدا ماناى رۆژێکی پڕلە رووداو رۆژێکی گرنگی میژووی پڕلە هەڵمەت و ئوربانی دەگەیەنێت.
ئەمساڵ گەلی کوردمان بەوپەڕی شانازییەوە ، ئاهەنگی لەدایك بوونی گەورەترین سەرکردەی لێهاتووی میژووی دوورودرێژی عیراق دەگێڕێت .

سەرۆکی تێکۆشەر باوکی گەورەی گشت چین و دەستەی گەل ھەڤاڵی سەرکردە ـ صدام حسین ـ رۆژ لە دوای رۆژ باترخۆی لە نێو دڵی جەماوەری پان و بەرینی کوردەواریمان دا دەچەسپێنێت. ئەو سەردانە یەك لەدوای یەکانەی کە سەرۆکی خۆشەویست بۆ ناوچەکەمان دەیکات .. دڵسۆزی و وەفاداری سەرکردەی گەل دەنوێنێت، ئەوەی لە گشتیش گرنگتر ئەوەیە کە دەیسەلمێنێت هەموو ئەندامانی کۆمەڵی عیراق یەکسانیەکە لە گەلیان بوونێت و لە نزیکەوە گوێ لە کێشۆگرفتیان بگرێت و هەم لە نزیکەوە بە چاوێکی باوکانە سەیری خزمەتی وشادیشیان بکات .

گەلێکی وەکو گەلی عیراقی تازیزمان کە لەو میژووە نوێیەدا توانی بۆ ماوەی هەشت ساڵی تەواو خۆی بەرانبەر ئاگرو ئاسنی رژێمێکی رەگەزپەرست رابگرێت و پیلانی بەرەی ئیمپریالیزم و زایۆنی بووجەڵ بکاتەوە هەرس بە جم وجۆڵی گومڕانانی ناوەوەش بهێنێت، ئەم گەلە نەبەردە شایستەی ئەوەیە سەرکردەیەکی وەکو ـ پێشەوای مەزن ـ سەرداری بکات.

لە جەژنی لەدایك بوونت دا لەمسەر تا ئەوسەری گشت شارو شارۆچکەکانی کوردستان بە یادی ئەم رۆژە زۆر پشت ئەستوورن و لەوە دڵنیان کە کوردستانی ئیمرۆ شۆڕەسواری وەکو سەرکردەی لێهاتوو ـ صدام حسین ـ کە بەوپەڕی خۆشەویستیەوە سەردانی ماڵە کوردەکان دەکات، ئەم سەرکردەیە، خاوەن بڕوباوەڕێکی ڕەسەنەو بەیامی ئاشتی و پێشکەوتنخوازی بۆ سەرانسەری عیراق هەڵ گرتووە.

محسن احمد محسن

نووسەرو رۆشنبیران

سەردانی سەرۆکی تێکۆشەرو هاوڕێ صەدام حسین بۆ دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

هەتاکی تێکۆشەر سەدام حوسێن وەک ڕابەرێکی دڵسۆز هیچ لایەنێکی لە دیدەنەکانی زیانی عێراق فەرامۆش نەکردووە ، هەردەم بیر لەوە دەکاتەوە ، بە چۆن سەردانی بەم لایەنانە بدات و ڕێکار شوێنی باشیان بۆ دەستنیشان بکات ، وە هانیان بدات بۆ ئەوە لەسەر ئەم ڕێگا دەستنیشاکراوانە بڕۆن و درێغی لە چێژبەخشکردنی نیش و کاری خۆیان نەکەن .

بێگومان سەردانی سەرۆکی تێکۆشەر صەدام حوسێن شەرەفێکی زۆر بەرزە بۆ ڕۆشنبیران و نووسەرانی کورد ، چونکە دەروازەیێکی فراوانی خستە سەر گازی پشت بۆ ئەوەی نووسەرانی کورد دەستە دەستە بە پێوستی بێتەمەیدان و خوێندکارانی کورد و خوێنەوارانی کورد ووشیار بکەنەوە ، تا لە ڕاستی زیانی عێراقی ئەمڕۆ بگەن و لە مەیدانەوە خزمەتی کوردو ووشەی کوردی بکەن . ئەم سەردانە دڵخۆشێکی زۆری خستە ناو دڵی ڕۆشنبیران ، وە بۆ دووپاتکردنەوەی ئەم ڕاستیە پێویستە ئاماژە بەوە بکەین کە ئەم سەردانە یەکەمجار نیە کە سەرۆک بۆ دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی سەردان دەکات ، بەڵکو جەمی هەموو عێراقیەکەو جەمی سەرەکی تێکۆشەر صەدام حوسێنەو جەمی ڕابەرایەتی خۆڕاپەڕینی شۆڕشە لە عێراقدا .

دکتۆر

ئیبراهیم عەزیز ئیبراهیم

● لەبەر ڕووناکی ووتەکەی سەرەکی فەرماندە صەدام حسین لە دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردیدا ...

ئیمەی کورد لە کوردستانی ئوتونومیدا پێویستە لە ناخی دڵان شانازی بە عیراقیبوونی خۆمانەوە بکەین ، وەک بەیەکەی چاوەڕوان بپارێزین ، چونکە پاراستنی عیراق پاراستنی ماڵ و چێردی کوردو ڕۆشەی پێرۆزی کوردیە .

کەواتە با هەموکامان زیاتر بخەینە کار بۆ خۆشەویستی عیراقی قەدیمەو سەرەکی فەرماندە صەدام حسین پایەیی عیراقیی بکەین بە شوورەیەکی پۆلایین تا سوورەکانمان لە چێرشو دەستدرێژی خوندە دڵرەشەکانی قوم پارێزین و سەرکەوتنی گەورەتر وەدەست بهێنین تا دۆزمانی عیراق بێبێتینە هەژان .

بەچێژبوونی یەکێتی عیراق ماناى ئەوەیە گەلی کوردمان زیاتر لەژێر ئاڵای ئازادی عیراق ئەگەشێتەوە وە پێتەس دەکەوێ و کردارەیتیمان دەرازێنەوە .

ووتە بەنرخەکەی سەرەکی فەرماندە صدام حسین لە دەزگای ڕۆشنبیری کوردی بەربێبی هەموو ئەو پرۆپاگەندانەی دژ بە کوردو عیراقی دایەوە کە وتی

(با روژنامەو گۆڤارەکان پڕبن لە باسی کوردو ڕۆشنبیریو ئەدەبی کورد)•

جلال ملا حسن خوشناو

ماموستای قوتابخانەی

ئامادەیی ـ هەولێر

● ئامادەبوونی سەرەکی فەرماندە صدام حسینو هەروەها وتە بەنرخەکەی کە لە کاتی لێکۆڵینەوەی کارنامەی ساڵانەی دەزگای ڕۆشنبیریو بڵاوکردنەوەی کوردی خوێندیەوە نیشانە ـ یەکی پرشنگدارە لە ئاستی ڕۆشنبیری کوردیداو جێگای شانازی هەموو ئەدیبو ڕۆشنبیرێکی کورد کە بە گیانێکی دڵسۆزانە شانازی بە عیراقیەتی خۆیانەوە دەکەن وەک شانازی بە کوردایەتیەکەیان •

من لێرەدا بە پێویستی دەزانم کە ڕۆشنبیری کورد ئەرکی سەرشانی هەیە بەرامبەر سەرکردایەتی شۆڕشی ئەیلوڵ بەرزی ـ یەوە جێبەجێ بکاتو بە شێوەیەکی وا کە ئاستی یەکێتی نیشتمانیمان بەرز بکاتەوە بەتایبەتی لەم دۆخە ناسکەی ئێستای وڵاتەکەماندا هەروەها وتە بەنرخەکەی سەرەکی فەرماندەش بکاتە بەرنامەیەکی کار کردن بۆ بەرەوپێشەوە بردنی کاروانی ڕۆشنبیری کوردی •

بەم بۆنەیەوە ، پەیمان نوێ دەکەینەوە کە نەفەنگ ـو قەڵەم بۆ پاراستنی خاکو ناوی عیراقی خۆشەویستمان تەرخان بکەین لە جەنگی ڕەوای بەرگریکردندا دژی ڕژێمی نێرانی ڕەگەزپەرست •

فەیسەل دەباغ

● **نووسەر صباح هرمز لەوەڵامی پرسیارێکدا ووتی:**

ئەم ئامادەبوونەی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین و وتە مێژوویی یەکەی ڕۆشنبیری کوردی خستە هەوداو قۆناغێکی نوێوەو گەلێک ڕاستی دەرخستو دەبێ لەمەوڵ بە نیگایەکی نەوەیی فراوانتر بڕوانێتە ڕۆشنبیری کوردیو ـ نەقەڵای زیاتر پتۆتری بۆ چەسپاندنی بیروڕاکانی کە سەرایای لە خزمەتی کەلتووری کوردیدابو •

● **نووسەر حیدر عبدالرحمن لە وەڵامی ئەوەدا کە ئایا ئەم ووتەی سەرۆکی فەرماندە چ کاریگەری کردە سەر ڕۆشنبیری کوردیمان ؟**

× ووتەکەی سەرۆکی فەرماندە ڕەهەندێکی نوێو گەشتری لە مێژووی ڕۆشنبیری کوردیدا کردەوە، بەوەی کە ڕۆشنبیرە کوردەکان قەڵەمیان یەکخەنو بێ بەروایانە لە ژانو ویژدانو ئاواتی خۆیان بدوێن •

ئەو ووتە بەپێزانە لە دەمی مرۆڤێکی وەک صدام حسێنەوە جێگایەکی دیارکراوی لە مێژووی نەتەوەی کوردا هەیەو دەبێتە ڕێبازێکی ڕووناک بۆ کاروانی ڕۆشنبیریمان •

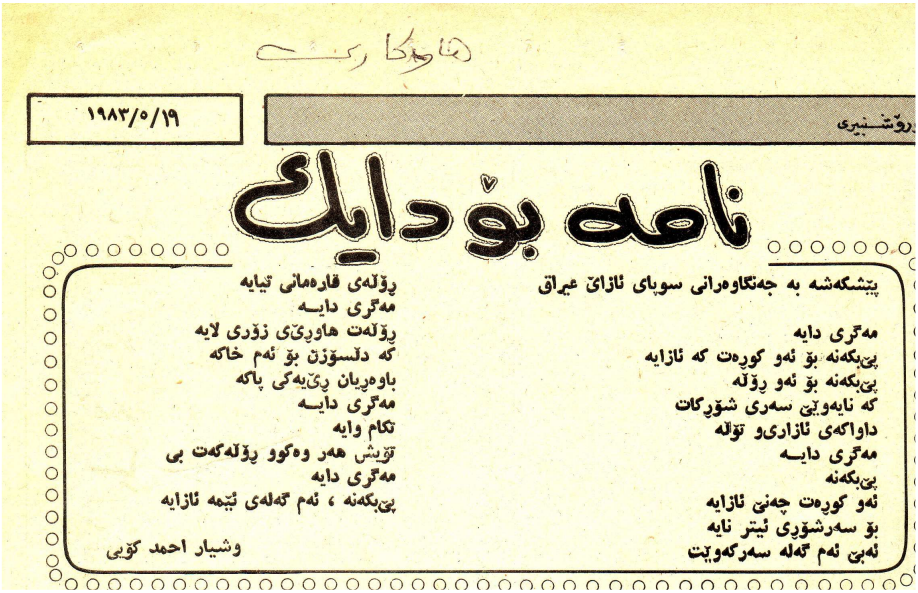
هەڵوێستی دا ، لەگیانی

زێتر دەکاو بێ ڕوانینمان وەکو کورد بەرامبەر بە واقیعو پاشەڕۆژدا دەخاتە نیگایەکی نوێتر‌ەوە •

● **نووسەر هەغدید سۆران ووتی :**

ئەم ووتە پڕ ـ ڕۆژەی سەرۆکی فەرماندە تێکۆشەر صدام ڕۆشنبیری کوردی خستە قۆناغێکی تازەتر‌ەوە هەنگاونانێکی گەورە یە لە ڕێگای خزمەتی بزووتنەوەی ڕۆشنبیریمان، دەبێ ئەوەمان لەبەرچاو بێ کە قۆناغی لەمەوڵمان گەلێک سەختە ، واتە پڕە لە بەرپرسیاری دەبێ بە هێزدانێکی تر‌ەوە لەبەر ڕۆشنایی ئەو ووتە بەڕۆحە کاربکەین •

1983/4/24 ی

هاوکاری

١٩٨٣/٥/١٩

رۆشنبیری

نامە بۆ دایک

پێشکەشە بە جەنگاوەرانی سوپای ئازادیخوازی عیراق

مەگری دایە
پێبکەنە بۆ ئەو کوڕەت کە ئازایە
پێبکەنە بۆ ئەو ڕۆژە
کە نایەوێ سەری شۆڕکات
داواکەی ئازاریو تۆڵە
مەگری دایــە
پێبکەنە
ئەو کوڕەت چەنێ ئازایە
بۆ سەرشۆڕی ئیتر نایە
ئەبێ ئەم گەلە سەرکەوێت

ڕۆژەی قارەمانی تیایە
مەگری دایــە
ڕۆژەت هاوڕێی زۆری لایە
گە دڵسۆزن بۆ ئەم خاکە
باوەڕیان ڕێیەکی پاکە
مەگری دایــە
تکام وایە
تۆزیش هەر وەکوو ڕۆژەکەت بی
مەگری دایە
پێبکەنە ، ئەم گەلەی ئێمە ئازایە

وشیار احمد کۆیی

هونەرمەندان

● ڕۆشنبیران و هونەرمەندانی کورد هەمیشە دەورێکی باڵایان هەبووە بۆ ڕووناک کردنەوەی بیری خەڵکانیان کە وردە وردە چەسپاندنی بیرویاوەڕی شۆڕشی ١٧-٣٠ گەلاوێژی پیرۆز وە هەروەها هەوڵی نەهێشتن و لەناوبردنی کەوکۆپەکانی ڕابردوویان داوە بۆ چەسپاندن و دامەزراندنی عیراقێکی گەشەدار و بێتشکەوتوو .

سەردانەکەی سەرۆکی تێگۆشەر هەڤاڵ (صدام حسین) بۆ دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی بەشداربوونی بەرێزان لەروت و وێژەی نەدیبانی کورد جارێکی تریش پیرۆزباییەڕەوای سەرۆکی تێگۆشەر بە نایەتێتی نەتەوایەتی گەلی کوردمان ڕوون کردەوە.

سەرۆکی تێگۆشەر دەورێکی باڵاو بایەخێکی تەواوی بە ووشەو ناوازی کوردی بەخشی تاوەکو ببێت بە خەنجەرێکی زەهراوی بۆ سنگی کین لە دڵانو دوژمنانی عیراقی خۆشەویستمان . وە هەروەها بەوپەڕی سەربەستیەوە گرێ لە هەموو گیروگرفتەکانیان گرتو ناموژگاریەسوود بەخشەکانی خۆی پێشکەش کردن . هەڤاڵی تێگۆشەر داوای لێکردن کە بەوپەڕی سەربەستیەوە بنوسن و فولکلۆرو کەلەپووری نەتەوایەتی خۆیان زیندو بکەنەوە و هەروەها خامەکانیان بخەنە گاڵ بۆ بەرزەوندی تێکڕای گەلەکەمان لە ژێر ناڵای شۆڕشی عیراقی خۆشەویستمان .

با ئەو تاقیکردنەوەیە ببێتە نموونەیەکی ویژدانی بۆ هەموو گەلانی تر .

جمال هدایت عبدالله

سەرۆکی نەقابەی هونەرمەندانی هەولێر

● ووتارەکەی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین بۆ ڕۆشنبیرە کوردەکان ، زۆر لایەنی لە بواری ڕۆشنبیری کوردی ناشکرا کرد .. منیش وەک هونەرمەندێک بڕوام وایە دەزگا ڕۆشنبیریو هونەریەکان لە وڵات لێپرسراون بەرامبەر بە پاڵپشتی کردنی هونەرمەندی کورد لە بواری هونەرەکەی . گەرهاتو لێپرسراوانی ئەم دەزگایانە ئیلتزام بە سەرەکی فەرماندە صدام

حسین بکەن کە پێوستبوو پێشتریش وابوایە .. لەوە بوارێکی نوێو زەخساوتر بۆ جوڵانەوەی هونەری دەخولقێ .

ئەمەش ئامانجی هەموومانە .

سعدون یونس

● ● ●

● **هونەرمەند چتو حسن**

● من وای بۆ نەچم کە ووتارە بەنرخەکەی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین لە دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی دیاریەکی پیرۆز بوو دڕا بە گشت هونەرمەندو ڕوشنبیرانی کوردو هان دەرێکی مەزن بوو بۆ یاراستنی ووشەی پیرۆزی گەلەکەمانو زیندوکردنەوەی کەلەپووری نەتەوایەتیمانو بنیاتنانی دووارۆژێکی ڕوون بۆ منداڵانی کورد لە چوارچێوەی عیراقی کورد عەرەب وە هەموو کەمە

نەتەوایەتیەکان لە ژێر ناڵای ووڵاتی خۆشەویست . قسەکانی سەرۆک بۆ هونەرمەندو ڕۆشنبیرانی کورد ڕێبازێکی ڕوونە لەبەردەم هەموو دڵسۆزێک کە نەیەوێ خزمەتی گەل و نیشتمانی بکات و نەو دەستەی کە دێز نەکرێ بۆ تێکدانی ووڵاتو داگیرکردنی خاکی پیرۆزمان لەبن بڕێ .

● لە ڕاستیدا ئامادەبوونی سەرەکی فەرماندە هەڤاڵ صدام حسین بۆ میواندارێتی کۆبونەوەکەی دەزگای ڕۆشنبیری کوردی شتێکی پیرۆزو بەنرخ بوو وە لە هەمانکاتدا ووتارەکانی کە بەشداری کۆبونەوەکەی کرد . چەند ڕاستیەکی

هاوکاری ٦
١٩٨٣/٤/٧

دەرخستنی هێنایە کایەوە کە ئەوە ئەرکی سەرشانی هەموو کوردێکە کە بیەوێ بە دڵسۆزیەوە

خزمەتی وشەی کوردی بکات چ نوسەران یا ڕۆشنبیران یا هونەرمەندانی کورد. وە پێشەکی پێویستە باڵی خۆشەویستی و دڵسۆزی لێ هەڵگەن بۆ خزمەتگوزاری و پێشخستنی نیشتمانەکەی بە ووشەی بەنرخ و ڕازاوەو جوان.

چونکە وەکو ووتراوە نوسەرو ڕۆشنبیرو هونەر زمانی ئەو گەلەیە کە پێوی ئەدەبی و ڕاستی و دروستی - یەکەش لە ئەستۆی ئەو کەسانەیە کە پێی هەڵئەستنی بە خزمەت کردنی.

محمد سعید ابراهیم

ئەندامی نقابەی هونەرمەندان لقی هەولێر

هونەرمەند زایەر عبدالله

● ئەرکی ئەم قۆناغەی ڕۆشنبیری کوردی ئەنیا کارکردنو ئەقڵانی گەورەیەو بەمەش دەتوانین لە هەنگاوی ستدا ڕزگاربینو بگەینە بەردەم ئۆپرسیەوەو ئەقڵانو بنوێنین بۆ پتر بەرەو پێشەوە چونی کاروانی ڕۆشنبیری کوردیمان.

● **هونەرمەند فیصل محمد صالح**

● بە ڕای منەوە ئەمڕۆ، زیاتر لە هەموو کاتێک پێویست بەوە هەیە کە ڕۆشنبیرو هونەرمەندانی کورد بەگشتی دەرك بەو بچداویستیە گەورانە بکەن کە بایی ئەمڕۆی ڕۆشنبیری کوردی دەیخوازێتو دونەکەی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین بێتە بناغەیەك بۆ کارکردن زیاترو ئۆزینەوە لە گۆسبە گەورەکانی هەنگاوان بۆ دوارۆژێکی ڕووناکتر.

● **خاتوو سەمیرە سعدون**

● ووتەکەی سەرۆکی فەرماندە عەدام حسین مەودایەکی نوێ تری لە بەردەم هونەرو ئەدەبو ڕۆشنبیری کوردیدا کردەوەو گەلێك ڕاستی دەربڕی، لەوانە، بڕوا خۆبوون لە کارکردنی لەمەولامانو ئزیك بوونەوە لە ڕۆژ ڕاستیترو هیوادارین ئەم ووتەیە بێتە پردێك بۆ پەرینەوەی نوێترو هەنگاوان بۆ پاشەڕۆژێکی نوێ.

● بەڕاستی لە سەرەتادا نازانم چۆن ڕای خۆم دەربڕم

بەڕامبەر بەو ووشە جوانانەی کەوا سەرۆکی فەرماندە بەڕێز (صدام حسین) لەو بە پەك کەوتنە کەدا لەگەڵ دەرگای ڕۆشنبیریو بڵاوکردنەوەی کوردیدا کردی وە ئەم پایەخە گرنگەی کەوا بە ڕۆشنبیری کوردیدا دیار بوو سەرۆکی فەرماندە چاودێری تایبەتی پەرەسەندنی باری ڕۆشنبیری کوردی دەکا لەو کاتەیدا کەوا گەلی عێراقمان بەرپەرچی شانازیبەوە خۆ بە ڕێبەری ئێرانی کۆنەپەرست دەجەنگێ ووتە بەنرخەکانی سەرۆکی فەرماندە هێزەکی گرنگ بوو بۆ پێش خستنی هونەرو ئەدەبی کوردیمان لە ناوچەی کوردستان.

ئەندامی کۆمەڵەی هونەرە جوانەکانی کورد - لقی هەولێر

● ئاشکرایە ئەم ئامادەبوونەی سەرۆك صدام صدام حسین مەسەلەیەکی میژوویی پر بایەخەو ڕۆشنبیری کوردی خستە بەردەم ئۆپرسیەوە کردن،

ئەنانەت ووتە بەنرخەکانی بەڕامبەر بە باری ڕۆشنبیری کوردی گەلێك ڕاستی ڕووکردەوەو ڕەوڕەوەی میژووی چارەنوسی کوردی خستە بەردەم هیوای گەشی بوونەوەو ئەدیبو هونەرمەندی کوردی لە گەلێك ئەرکی نیشتمانی و ئەتەوایەتی هۆشیارکردەوە.

جلال احمد

ئەکتەر ئەندامی کۆمەڵەی هونەرە جوانەکانی کورد

جاش نووسەرەکانی رژێمی سەدام، بوڕهان هەژار وەک نموونە

نازانم ئەو وتەیە هی کێیە یان هی چ نەتەوەیەکە، بەڵام زۆرجار بیستوومە کە دەڵێن: (چەک و پێنووس هەمان کاریگەرییان هەیە). بە بۆچوونی بەندەش ئەوەی کە سەربازێک، ئەفسەرێک، سیخوڕێک، خۆفرۆشێک، جاشێک یان سەرۆک جاشێکی جاشە سووکەکان لە قادسیە دۆڕاوەکەی سەدام و شالاوە درندەکانی ئەنفالدا کردوویەتی، جاش نووسەرێک، جاش رۆشنبیرێک یان جاش مەلایەکی کورد هەمان شتی کردووە بە پێنووسەکەی یان سەکۆی ووتاردانی مزگەوتەکانیان، کە هەردوو لایان هەم پاریزگارییان لە رژێمی دکتاتۆری و رەگەزپەرستی سەدام و بەعس کردووە، هەم بوونەتە داینەمۆی تەمەن درێژی ئەو حزب و حکومەتە شۆڤینی و دژ بە کورد و کوردستانە. بۆیە ئەوەندەی پێویستە سەرکۆنەی ئەو سەرۆک جاشە ئەنفالچیانە (کە پێموایە هەر هەموو سەرۆک جاشەکان ئەنفالچی نین) بکرێت، ئەوەندەش سەرکۆنەی جاش نووسەرەکان و جاش مەلاکانی قادسیەی سەدام بکرێت، کە سەدامی دیکتاتۆر خۆی نازناوی فەیلەقی هەشتی لە راگەیاندن نابوو. ئەوەی کە پێی دەڵێن سوپای ئێراق حەوت فەیلەق بوو، بەڵام سەدام لەبەر کاریگەری پۆزەتیڤی راگەیاندن لە سەر شەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێراق – ئێران و خزمەتی زۆری ئەوان بۆ رژێمەکەی بەعس، بۆیە راگەیاندنی بە فەیلەقی هەشتەم ناودەبرد. هیچ جیاوازییەک نابینم لە نێوان جاشێک یان جاش نووسەرێک و جاش مەلایەک کە گشتیان لە لایەک لە خزمەتی داگیرکەران و دوژمندا بووینە واتە بەکرێگیراو و خۆفرۆش بووینە، لە لایەکی تریشەوە دژی بەرژەوەندییە بالاکانی نەتەوەو نیشتمانی خۆیان (باشووری کوردستان) کاریان کردووە.

سەرەتا پێویستە ئەوە بڵێم، کێشەی تایبەتیم لەگەڵ هیچ کەسێک لە سەرۆک جاشەکان، فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکان، جاش نووسەر و جاش مەلاکان نەبووە و نییە، ئەوەی کە تاوەکو ئێستاکە نووسیومن و لە داهاتووشدا دەینووسم بەپێی بەڵگەکانە. هەر کەسێکیش پێیوایە کە بەندە سووکایەتی پێدەکات و ناوی دەزرێنێت لە رێگای ئاشکراکردنی بەڵگەنامەکان کە بەشداری ئەوان دەردەخات لە شالاوی ئەنفالەکان، شەهیدکردنی هاووڵاتی و پێشمەرگە، بە زیندانیکردن و لە سێدارەدانی قارەمانانی رێکخستن، یان هەڵبەست و ووتارە بێماناکانیان و دەستخۆشی کردنیان

لە سەدامی دکتاتۆر و بەناو سوپای ئێراق و بەکارهێنانی سەکۆی مزگەوتەکان و پێگەی ئایینییان بۆ خزمەتی سەدام و رژێمەکەی، بەر لە هەموو شتێک ئەو جۆرە کەسانە خۆیان بوونەتە هۆکاری سووککردن و ناوزڕاندنی خۆیان بەکارە شەرم ئامێزەکانیان.

خۆم گلەییم بەتەنیا لەو پیاوانەی رژێم نییە کە کاتی خۆی خزمەتی رژێمی بەعسیان کردووە، بەڵکو گلەییم لەو رۆشنبیر، نووسەر، هەڵبەستوان، رۆژنامەنووس، پیاوانی ئایینی و هەڵگری باوەڕنامە بەرزەکان هەیە کە دەبنە زوڕناژەنی دەسەڵاتی کوردی و داکۆکی بێمانا لە گەندەڵکارانی ناو حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکەن، یاخود ژێر بەژێر مووچە، زەوی، خانوو، دەفتەرە دۆلار و دەستکەوتی تایبەتی لە حکومەت یان هەردوو پارتە دەسەڵاتدارەکەی باشووری کوردستان وەردەگرن و سامانی نەتەوە بە شێوەیەکی ناڕەوا بۆ خۆیان دەبەن.

با ئەو چیرۆکەتان بۆ بگێڕمەوە کە لە کۆتایی مانگی مارسی ساڵی (2010)دا بەسەر خۆم هات لەکاتی سەردانمدا بۆ باشووری کوردستان. لە کۆتایی مانگی ئاماژە پێکراو لە سەرەوەدا، دوای تەلەفۆن کردنم بۆ رۆژنامەنووسێک، ئێوارەکەی تەلەفۆنی بۆ کردمەوەو هات بەشوێنمدا و چووین لە چێشتخانەی ئەستێرە سەر ڕێگای هەولێر – کەرکوک لە هەولێر نانێکمان بەیەکەوە خوارد. لەکاتی گفتوگۆکردندا پێمگووت: (پێش چەند رۆژێک ئەندامێکی مەکتەبی سیاسی یەکێتییم بینی، داوایکرد بەر لە گەڕانەوەم بۆ دانیمارک سەردانی بکەمەوە، پێمخۆشە لە سەردانی داهاتوومدا بۆلای ئەو، داوای ئەوەی لێبکەم کە یارمەتیت بدەن بۆئەوەی هەم ماستەرنامە و هەم دکتۆرا بخوێنیت).

رۆژنامەنووسەکە گووتی: نا کاکە گیان ئەو داوایە لەو پیاوە و لەوانە مەکە لەگەڵ کۆمەڵێک قسەی ناشیرین بە کابراو بە حزبەکەشی.

گووتم: کاکە گیان تۆ ناچیت ببیت بە یەکێتیی! خۆت دەزانی ئەوان ئەگەر بۆت بکەن لەبەر خەباتی رابردووت و پاکی خۆت و بنەماڵەکەتانە دەیکەن، کە هەم شەهیدیشتان هەیە!

بەر لە رۆیشتنمان رۆژنامەنووسەکە سوێندی دام بە گۆڕی شەهیدی برام کە ئەو داوایە لای ئەندامی مەکتەبی سیاسییەکە بۆ ئەو نەکەم. سوێندم بۆی خوارد کە واز لەو بیرۆکەیە بێنم لەگەڵ کابرای مەکتەبی سیاسیدا. بەڵام ئەوە وەکو شتێک هەر لە

دڵمدا مایەوە. دوای چەند رۆژێک کە سەرەتای مانگی ئەپریل بوو بۆ کارێک لەگەڵ برادەرێکم رێگامان کەوتە لای بەرپرسێکی باڵای حکومەتی هەرێم. دوای ئەوەی ئەو بەرپرسە باڵایە کارەکەی بۆ کردین، داوایکرد هەر ئیشێکی ترمان هەبێت بەسەر چاوان بۆمانی دەکات. یەکسەر ئیشی ئەو رۆژنامەنووسەم بیرکەوتەوە و بەو بەرپرسەم گووت: (فلان کوڕی فلان، کە رۆژنامەنووسە. بەڕاستی حەزدەکەم شتێکی بۆ بکەن کە بنەماڵەکەیان قوربانی زۆریان داوە و تێکۆشەرێکی ماندوو نەناس بووە. خۆی سوێندی داوم بە گۆڕی شەهیدی برام کە ئەو داواکارییەی لای ئەو برایەی مەکتەبی سیاسی بۆ نەکەم، ئەگینا خۆم داوام دەکرد. بەڵام تۆ بۆی هەوڵبدە و بەڵای کەمەوە یارمەتی بدەن بۆئەوەی ماستەرنامەو دکتۆرا تەواو بکات).

بەرپرسە باڵاکە گووتی: (دەزانی بەزەییم بەحاڵی تۆدا دێتەوە، بۆ تۆ بۆ خۆت هەوڵ نادەی و بۆ خەڵک هەوڵدەدەی؟ دە باش بزانە ئەو رۆژنامەنووسەی کە تۆ باسی دەکەی بەخوێنی شەهیدی برام هەموو مانگێک مووچەی (ئەندام یان کارگێڕی مەڵبەند) لە خۆم وەردەگرێت، بەڵام پێی خۆش نییە کەس بەوە بزانێت کە بۆ ئێمە ئیش دەکات).

دوای ئەو قسانەی ئەو بەرپرسە باڵایە زۆر هەڵچووم و قسەی زۆرم بە کەسانی پارەپەرست و مرۆڤی بوودەڵە گووت، کاتێک کە بەرپرسە باڵاکە زانی زۆر کاری تێکردم بۆیە پێی گووتم: (کاک دەرسیم، بەڵام ئەو قسەیە (جەست فۆر یوو – واتە تەنیا بۆ تۆ و لای خۆت دەرنەچێت)، کە خۆی پێی خۆش نییە خەڵک بزانێت کار بۆ ئێمە دەکات)!

باوەڕتان هەبێت لەو رۆژەوە ئەو رۆژنامەنووسە لای بەندە وەکو سیخوڕێکی سەردەمی رژێمی سەدام کە بەنهێنی خزمەتی بەعسی دەکرد لێهاتووە، ئەوەندە بچووک بۆتەوە کە لە ڕێزی سەرۆک جاشە ئەنفالچییەکان، فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکان، بەکرێگیراوانی بەعس، خۆفرۆشان بە سەدام و مەلایەکی دەستخۆشکاری ئەنفال لە سەدام و بەعس دەیبینم. ئاخر ئەگەر پێیوایە یەکێتیی بوون شەرم نییە، بۆ بە ئاشکرا نابێت بە یەکێتیی، خۆ ئەگەر یەکێتیی بوونیش بە شەرم دەزانێت، بۆ لەپێناوی پارە دەبێت بە یەکێتیی؟ ئایا کارکردن بۆ لایەنێک کە باوەڕت پێی نەبێت و تەنیا لەپێناوی پارە بەنهێنی ببیتە ئەندام، چ جیاوازییەکی هەیە لەگەڵ جاشێتی و سیخوڕێکی بەعس؟ هەرچەندە ئەندام بوونی کەسانی تر بە

ئاشکرا لە هەر پارتێک بە شەرمەزاری نازانم بۆ کەسەکان، بە مەرجێک خۆیان نەدۆڕێنن و هەردەم راسییەکان بڵێن و چاوپۆشی لە کەموکوڕی و گەندەڵییەکانی پارتەکەیان نەکەن!

نیاز وانەبوو بوڕهان هەژار بکەم بە بەشی یەکەمی زنجیرە ووتارەکەم، بەڵام کاتێک کە بینیم لە دوو بەشی دیمانەکەی کە رۆژنامەنووس رزگار چوچانی لەگەڵی ئەنجام داوە، ئەویش هەر بەشێوەی سەرۆک جاش و فەرماندەی مەفرەزە تایبەتییەکانی رژێم کە بەشداری ئەنفالیان کردووە تاوانەکە لەسەر خۆیان لادەدەن، بۆیە ئەوم پێشخست.

بوڕهان هەژار بەلای بەندەوە قسەکانی ئەوەندە جێگای متمانە نین کە لە هەردوو بەشی دیمانەکەدا کردوونی، چونکە ئەو تەنیا ئاماژە بە چەند کورتە نوسینێکی شلۆق دەکات، کە گوایە دوای دەرچوونی لە زیندان لە ساڵی (1986)دا لە رۆژنامەی هاوکاری بۆ بەرژەوەندی رژێم بەناوی خۆیەوە نووسیونێتی! ئەوکارەشی گوایە لەپێناوی ئەوە کردووە تا گومان لەسەر خۆی لابدات لای دەزگا سەرکوتکەرەکانی رژێم، نەوەک جارێکی تر بیگرنەوە. بەڵام ئەوەی لێرەدا دەیخەمەڕوو، کە نووسینێکی بوڕهان هەژارە و لەژێرناوی (کوردستان بێ تۆ حەرامە)، لە لاپەڕە (2)ی ژمارە (1133)ی رۆژنامەی هاوکاری، رۆژی پێنجشەممە، ڕێکەوتی (7.12.1989)دا بڵاویکردۆتەوە، سنووری ئەو نووسینە شلۆقانە دەبەزێنێ! بۆیە لە خوێنەرانی دەپرسم، ئایا نووسینەکە تەنیا لەپێناوی گومان لادان لەسەرخۆ بووە، یان دەچێتە خانەی بەگرێگیراوێتی و جاشێتی نووسەری ئەو بابەتە؟ بوڕهان هەژار ئەو ووتارەی لە کۆتایی ساڵی (1989)دا نووسیووە نەک ساڵی (1986)، کە لێرەدا تەنیا ئاماژە بەیەک کۆپڵە دەدەم و ئەوەی تر خوێنەر دەتوانێت خۆی بیخوێنێتەوە، کە لەو کۆپڵەیەدا نووسیوێتی: (کوردستان بە تۆوە شیرینە ئەی بەچکەشێری عێراق .. گەر تۆ نەبی حاڵی کوردستان حەڵوەلایە بە دەست سەگ و گورگەوە. چونکە عەشق و خۆشەویستیت بۆ کوردستان لە دڵە گەورەکەتا، حەشارداوە، حەز دەکەیت رۆژ لەدوای رۆژ کوردستان ئاوەدان بێت و گەشاوەتر بێت .. خەڵکی بە بەختیاری و کامەرانی زامنتربێ و دەستی چەپەڵی خۆفرۆشانی لێوە دوورببێت).

جا تۆو ویژدانتان ئەو هەموو ستایشەی بوڕهان هەژار بە خوێن ڕێژێکی وەکو سەدامی دیکتاتۆر و سووکایەتی کردن بە پێشمەرگەو تێکۆشەرانی نەتەوەکەمان و ناوهێنانیان بە سەگ، گورگ و خۆفرۆشان، دەچێتە خانەی گومان لادەن لەسەر خۆ؟ یان ئەوە خزمەتکردن بە دوژمنان و نۆکەرێتییە بۆ سەدام و بەعس؟

دوای بڵاوکردنەوەی ئەو ووتارەم لە ڕێکەوتی (10.1.2011)دا لەبارەی بوڕهان هەژاردا، لەجیاتی ئەوەی ئەو بەناو نووسەرە وەڵامم بداتەوە، کەچی لە فێیسبوک ئەم جنێوە ناشیرنانەی خوارەوەی نووسیووە. دواییش لە ڕێکەوتی (28.3.2011)دا بە زمانی کۆیلەیەکی بەعس ئەو قسە قێزەونانەی بۆ نووسیوم، کە جگە لە زمانی بەعسی و کەسە دۆڕاوەکانی بەعس، هەرگیز لە زمانی نووسەرێک یان هونەرمەنێک ناچێت. گوناهیشە بە بوڕهان هەژاری لە هەموو شتێک هەژار بگوترێت نووسەر یان هونەرمەند.

February 22 at 1:25am · Like · Comment · Share

View all 8 comments

Burhan Hejar من زۆر هەلە بووم کە بە دەیان ئافرەتی کوردم لە زەمانی بەعسا نەگا دەرپێەکانیان بدرم یان سەدان سەگی وەک دەرسیم دیبگەیی بنەماڵە بی اخلاق وەک سەگ پەت بکەم و ئیمرۆ ئاو بکات بە قۆندەرەکانما // کاتێ خالیدی خولە سور هەرەسەی لێکرد ئەم ژن حیزە /چیکرد بەرامبەری ؟..

20 hours ago · Like

Burhan Hejar تارا خان هەرکەسێ ئەمەی داناوە ئەگەر کور بێ دایک و خوشک و ژنی موستقبەلەشی گاندەرە چۆن تۆ بقولت کرد ئەم هەمووە دابنرێت .. دیارە ئارێ عارف کەسێکی داشۆراوی بێ اخلاقوەدە تا ئیستا لە نیتدا بۆم نە گەیراوە کێیە بەلام پەلە ناکەم هەر دێتە بەر دەستم

19 hours ago · Like

Write a comment...

Tara Rauff

سەیری کۆمێنتی بورهان هەژار بکەن و ئەمە ئەخلاقەکەیەتی ؟؟

20 hours ago · Like · Comment · Share

Hawnaz Aram likes this.

Burhan Hejar دەکەواتە تۆ ئیسپاتت کرد قەحبەیت کە ئەمەنات لە دژی من دانوە دەبرۆ سەروچوار پەلم بە هەرچی قوز هەیە لە بنەماڵەکەتا باشە تارای قەحبە

15 hours ago · Like

Burhan Hejar ڕۆلە ئەم شرەی تۆی دەکەیت گوخواردنت بۆ دەمێنێتەوە ئەگەر دەرسیم دیبەگەیی سمێلحیز و ژن حیز نامەرد نیە با خۆی بیکات بە زەعیفەیەکی وەک تۆی نەکات

15 hours ago · Like

Write a comment...

Tara Rauff

Edit My Profile

News Feed

Messages 3

Updates

Sent

Events

Friends 4

hunar bibas

Create Group...

See All

تارا بەشنوەیەکی لێناهێنم باشە

Back to Messages | Mark as Unread | Report Spam | Delete

Between You and Burhan Hejar

Burhan Hejar February 26 at 2:36am Report

تارا بەشنومیەکی باسایی وازت لێناهێن

تا دڵنیات دەکەم وەک مار پێتەوە دەدەم و وازیشت لێناهێنم دەفەرموو برۆ شکات بکە چونکی من ڕێگەی قانونی دەگرم باشە بە قوربان یەک دەبینینەوە

Reply:

Date: Mon, 28 Mar 2011 10:48:33 -0700
To: darsim2006@hotmail.com
From: notification+y9=2tz_9@facebookmail.com
Subject: Burhan Hejar sendte dig en besked på Facebook...
facebook
Burhan har sendt dig en besked.
Burhan Hejar March 29, 2011 at 4:48am
Emne: دەبەنگ
30/03/2011
Hotmail - wshyar7...

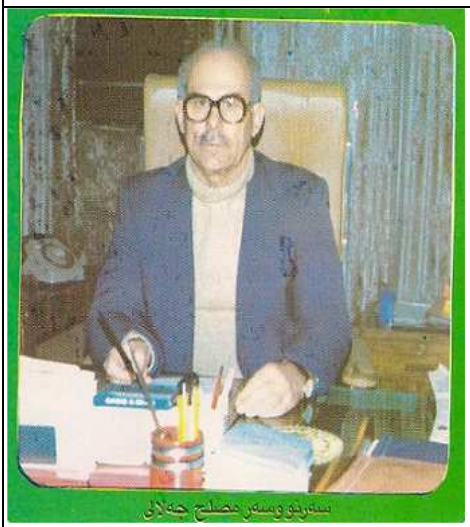
الدكتور حميد محمد سعيد
امين عام الزراعة
والاصلاح الزراعي

بشير عبد الرحمن الاتروشي
الامين العام لادارة شؤون الاوقاف

دکتۆر ئومید مدحت مبارک
وەزیری کار و کاروباری کۆمەڵایەتی
لە یادی ٢٢ ساڵەی شۆرش دا وتی:

سەرۆک وەستا مصلح جەلالی

فريا چاف

محمد أمين محمد أحمد
امين عام
الثقافة والشباب

ذكريات محمد حسن

الهام عبد الكريم

زەینەب حسین

سمیرە محمد

ئەنفالکردنی زمانی کوردی:

ئەو کەسانەی کە لە خوارەوەدا بەگوێرەی نووسراوی فەرماندەیی نووسینگەی ڕێکخستنەکانی باکوور (قیادة مکتب تنظیم الشمال)ی حزبی بەعسی عارەبی ناویان هاتووە، بریتیین لە کۆمەڵە سیخوڕ و بەکرێگیراوێکی ڕژێمی عروبەی بەعس و سەدام لە باشووری کوردستان، کە دژ بە نەتەوەو نیشتمانی خۆیان دەوەستانەوە لەپێناو چەند دینارێک یان دەستکەوتێکی تاکە کەسی بۆ خۆیان. ئەوانەی ناویان لە خوارەوەدا هاتووە، هەر لەکاتی هەشت شاڵاوەکەی ئەنفال بۆ سەر نەتەوەو نیشتمان لە ساڵی (1988)دا هەڵساون بە بەعارەبکردن پرۆگرامی خوێندنی کوردی و هەوڵی ئەنفالکردنی زمانی کوردی لە باشووری کوردستان. ئەوانە کۆمەڵە ناپاک و مەقاشێکی دەستی ڕژێم و دوژمنانی کورد بووینە، بۆ جێبەجێکردنی سیاسەتەکانی بەعس و بێبەشکردنی منداڵانی کورد لە خوێندن بە زمانی شیرینی کوردی. ئەمەی خوارەوە بەڵگەیەکە بۆ ناپاکی کردنی ئەوان لە کورد و کوردستان.

أمة عربية واحدة ذات رسالة خالدة
حزب البعث العربي الأشتراكي
القطر العراقي
قيادة مكتب تنظيم الشمال
سري للغاية ومستعجل جدا وتفتح من قبل الرفيق أمين سر قيادة الفرع
العدد: 71
التأريخ: 11/شعبان/1409هجري المصادف: 18.3.1989
الى / قيادة فرع أربيل الحزب البعث العربي الإشتراكي
م/ الدراسة الكوردية
تحية رفاقية
إشارة إلى توجيهات والأوامر المبلغة الينا وأوامر الرفيق أمين سر قيادة القطرية صدام حسين حفظة الله أثناء إجتماعات القيادة القطرية تقرر مايلى:

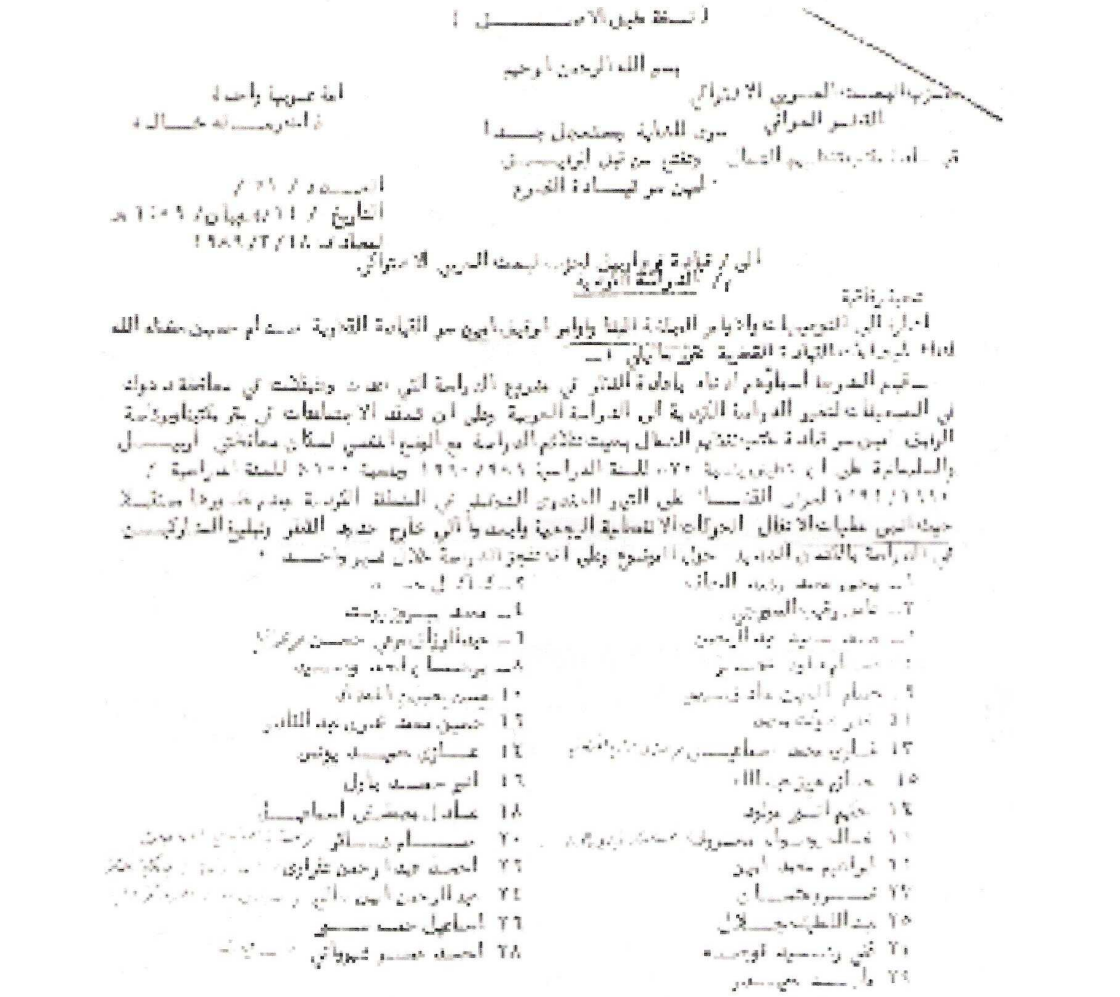
1. قيام المدرجة أسمائهم أدناه بإعادة النظر في مشروع الدراسة التي أعدت وطبقت في محافظة دهوك في السبعينات لتغير الدراسة إلى الدراسة العربية

وعلى أن تعقد الاجتماعات في مكتبنا وبرئاسة الرفيق أمين سر قيادة مكتب تنظيم الشمال بحيث تتلائم الدراسة مع الوضع النفسي للسكان في محافظتي أربيل والسليمانية على أن تطبق بنسبة 70% للسنة الدراسية (1989-1990) وبنسبة (100%) للسنة الدراسية (1990-1991) لغرض القضاء على التيار العنصري الشوڤيني في المنطقة الكوردية وعدم ظهورها مستقبلا، حيث أنهى عمليات الأنفال والحركات الإنفصالية الرجعية و أبعدوا إلى خارج حدود القطر. من تبليغ المشاركين في الدراسة بالكتمان الشديد حول الموضوع وعلى أن تنجز الدراسة خلال شهر واحد.

1. يحيى محمد رشيد الجاف 2. كاكل حمد 3. نامق رقيب السورچي 4. محمد پيروز رستم 5. محمد سعيد عبدالرحمن 6. عبدالرزاق مرعي حسن 7. حسام داود خضر 8. برهان أحمد وحيد 9. حسام الدين صادق 10. حسن حسين الله داد 11. خضر شوكت محمد 12. حسين محمد قدري عبدالقادر 13. غازي محمد إسماعيل 14. غازي حميد يونس 15. حازم عزيز عبدالله 16. أنور حمد باول 17. حكيم أنور مولود 18. عادل مصطفى إسماعيل 19. خالص جواد معروف 20. حسام شاكر 21. إبراهيم محمدأمين 22. أحمد عبدالرحمن عقراوي 23. خسرو عثمان 24. عبدالرحمن ياسين صالح 25. عبداللطيف جلال 26. إسماعيل حمەسور 27. غني رشيد قوجة 28. أحمد عمر شيرواني 29. ماجد حيدر
2. تقرر منح المشاركين في (1) أعلاه و (3) أدناه مكافاة جيدة
3. يشارك المدرجة أسماؤهم أدناه أثناء تطبيق الدراسة في محافظتين مع من ترشحهم قيادة فرع السليمانية

عطا محمد رشيد 2. سلطان عبدالله 3. مجيد نورالدين يونس 4. محي الدين نافذ جلال 5. گلاويژ صادق 6. عبدالمنعم عزيز علي 7. عمر طاهر معروف 8. بكر سعدي

أسعد 9. صلاح رشيد 10. حيدر أيوب 11. نوزاد جمال 12. محمد عولا أومر 13. قادر شريف قادر 14. عبدالله مختار.

ناوی سەرۆک جاشی جاشە سووکەکان و مەفرەزە تایبەتییەکانی سەدام بەگوێرەی ریزبەندی پیتەکان:

ئازاد ئەسعەد عەلی کاوانی زراری، سەرۆک جاشی فەوجی 365.
ئاکۆ عەباس بایز مامەند ئاغای سەرکەپکان، سەرۆک جاشی فەوجی 132. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
ئاوات ئەحمەد حەسەن رەش شیلانە، سەرۆک جاشی فەوجی 266. ناوبراو لە ئەڵمانیا دەژی.
ئەبابەکر هەمزە باپیر بابەکر ئاغا میراودەلی پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 121. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، بەناوێکی تر لە ئەڵمانیا دەژیت.
ئەبوبەکر عەبدوڵڵا سەعید، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
ئەحمەد بیجۆ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
ئەحمەد جاسم قاسم (شەنگال)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 107.
ئەحمەد جەبار جەباری، سەرۆک جاشی فەوج.
ئەحمەد جەمیل شێخ ئەمین بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 240.
ئەحمەد حەسەن گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی 217.
ئەحمەد حەمە عێزەت سەید سادقی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 96. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئەحمەد حەیدەر سەلمان، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 206.
ئەحمەد حوسێن (مولازمی یەکەم)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 24.
ئەحمەد رەشید یەزدین (ئاکرێ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 134.
ئەحمەد زێڕۆ ئەمین هەرکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 36. ئەحمەد زێڕۆ هەرکی، پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (95) بووە.
ئەحمەد سەعید (سەیداوە/هەولێر)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 90.
ئەحمەد سۆفی ئیسماعیل سالّح، سەرۆک جاشی فەوجی 356.
ئەحمەد شێخ محەمەد شێخ عوسمان بەرزنجی. جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 203.
ئەحمەد کەریم سلێمان، سەرۆک جاشی فەوج.

ئەحمەد کوێخا رەجەب شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی 90. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئەحمەد عەبدولحەمید سالّح میران ئاکرەیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 71.
ئەحمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 81.
ئەحمەد عومەر سالّح تاجەدین میرانی، سەرۆک جاشی فەوجی 71.
ئەحمەد عوسمان ئەحمەد کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 234.
ئەحمەد مستەفا بەرزنجی (شێخ ئەحمەد مستەفا بەرزنجی)، سەرۆک جاشی فەوجو فەرماندەی هێزی خۆبەخشەکان.
ئەحمەد محەمەد مەحمود، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 96.
ئەدهەم محەمەد سلێمان عەلی سەرایی سەرۆک جاشی فەوجی 37.
ئەرسەلان حەمەخان حاجی دارا رەشید، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 202. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئەڕشەد ئەحمەد ئاغای زێباری، بەرپرسی تەواوی سەرۆک جاشی فەوجەکان. ئەڕشەد زێباری، تا رووخانی سەدام لە بەغدا بوو، دواتر (تجمع عراقيي الشمال)ی دروستکرد لەگەڵ جەوهەر هەرکی بە دەست لە پشتدانی کۆنە بەعسییەکان، وڵاتانی سوریاو تورکیا.
ئەڕشەد خورشید شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی 233.
ئەسعەد جهانگیر ئاغای هەرکی، فەوجی 5.
ئەسعەد سەلیم حاجی عەلی ئاغا خەیلانی، سەرۆک جاشی فەوجی 302.
ئەسکەندەر هەمزە باپیر بابەکر ئاغا میراودەلی پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 121. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، بەناوێکی ترەوە لە ئەڵمانیا دەژیت.
ئەسوەد ئەسعەد ئەحمەد تەقتەقی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. کوژراوە. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، لە سالّی (1994)دا لایەنگرانی پارتی کوشتیان لە تۆڵەی کەسوکاری کوژراویان بە دەستی ناوبراودا.
ئەکرەم جەمیل ئەحمەد، فەرماندەی سریە لە فەوجی 87.
ئەکرەم حەسەن قادر رۆغزایی، سەرۆک جاشی فەوجی 258.

ئەکرەم فەتاح موسا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 85. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
ئەکرەم کەریم مەجید عەبدوڵڵا ئاغای کۆڕێ، سەرۆک جاشی فەوجی 220. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئەمین ئیسماعیل سەیفەددین، سەرۆک جاشی فەوجی 230. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئەنوەر حەسۆل، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئەنوەر رەشید خدر میران (ئەنوەر بەگی باڵیسان)، سەرۆک جاشی فەوجی 52.
خۆی مردووە، کوڕەکانی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانن.
ئەنوەر محەمەد رەزا مەحمود لەک جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 131.
ئەنوەر میرزا ئیبراهیم گلی، سەرۆک جاشی فەوجی 209.
ئەیاد خەڵەف خەلیل (مولازم)، فەرماندەی فەوجی 79.
ئیبراهیم ئەحمەد ئیبراهیم مەنتک، سەرۆک جاشی فەوجی 32.
ئیبراهیم تۆفیق، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 39.
ئیبراهیم حامد ئیبراهیم لاجانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 117.
ئیبراهیم شێخ محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی 105.
ئیبراهیم عەبدوڵڵا خدر کوێخا، سەرۆک جاشی فەوجی 293.
ئیبراهیم عەلی حاجی مەلۆ مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی 20. ئێستاکە لە هۆڵەندایەو پارتی رزگاری نیشتمانی کوردستانی دامەزراندوەو سەرۆکی پارتەکەیە.
ئیبراهیم کوێخا عەبدوڵڵا بندیان، سەرۆک جاشی فەوجی 123. ناوبراو سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.
ئیبراهیم کانەبی باڵو ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 147. پێشتر مەفرەزەی ژمارە (76)ی هەبووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئیبراهیم مەولود گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی 51. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئیبراهیم نەسرەددین شێخ عەزیز بەرزنجی (شارەزووری)، سەرۆک جاشی فەوجی 102. سەربە بزووتنەوەی گۆڕان.
ئیبراهیم یوسف میرخان، سەرۆک جاشی فەوجی 283.

ئیسماعیل حەمەدئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی 304.
ئیسماعیل خەلیفە محەمەد شەعەلی، سەرۆک جاشی فەوج. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئیسماعیل دێوالی سەعید، سەرۆک جاشی فەوجی 275. (279).
ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی 191.
ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین رێکانی، سەرۆک جاشی فەوجی 193. پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (119)ی هەبووە.
ئیسماعیل عەزیز ئاغا زەنگەنە، سەرۆک جاشی فەوجی 268. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
ئیسماعیل عەبدوڵڵا ئەمین رێکانی، سەرۆک جاشی فەوجی 53. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ئیسماعیل عەزیز بایز (ئاکرێ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 132.
ئیسماعیل عەزیز خان دەلۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 269.
ئیسماعیل عەلی باخەوان رەباتی، سەرۆک جاشی فەوج.
ئیسماعیل عومەر ئیسماعیل، سەرۆک جاشی فەوجی 281.
ئیسماعیل کوێخا عەبدوڵڵا بندیان، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 123.
ئیسماعیل مەحمود رەسوڵ ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 21.
ئیسماعیل هەمزە ئیسماعیل (سلێمانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 14.
بابەکر هەمزە باپیر بابەکر ئاغا پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 121.
بابەکر هۆمەر ئەحمەد (قەڵادزەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 10.
بابەکر (بەکر) وسو محەمەد نورەدینی پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 112.
باپیر هەمزە، سەرۆک جاشی فەوجی 162.
باسل ئاغا (نەقیب باسل ئاغا)، فەرماندەی فەوجی 49.
بایەزید حاج بایەزید عەبدوڵڵا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
بایز ئەحمەد ئاغا سیناجیان سەرۆک جاشی فەوج (سکالای دایکی ئەنفالکراویکی گوندی کلیسەی لەسەرە لە دادگای کۆیە بەناوی خاتوون – ئەنفالستان ژمارە (6)، لاپەرە (120).
بایز ئاوڕەحمان جلەمۆردی، سەرۆک جاشی فەوج.

بایز جەمیل کاکل گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی 39. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
بایز عەبدولڕەحمان میران، سەرۆک جاشی فەوجی 298.
بایز عەزیز ڕەشید ئاغا باواجانی، سەرۆک جاشی فەوجی 213. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (35) بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
بەدیع شێخ حەسەن مورادبەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 111.
بەختیار بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج لە فەوجی شاکر عەبدولسەمەد ئاسکی کەلەکی.
بەشیر محەمەد عەبدوڵڵا قەرەداغی، سەرۆک جاشی فەوجی 231.
بەکر عەلی حاجی موشیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
بەکر فەقێ محەمەد ئەمین سالّەیی، فەرماندەی سریە لە فەوجی 92.
بەکر کەریم غەفور، سەرۆک جاشی فەوج.
بەهرام محەمەد عەبدولڕەحمان محەمەد، سەرۆک جاشی فەوجی 11. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
بەهمەن قادر خدر قادرکەرەمی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 144.
بەیار شێخ خەلیل عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 109.
بوڕهان تۆفیق بابەکر هەورامی، سەرۆک جاشی فەوجی 238.
بوڕهان محەمەد مستەفا شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی 92.
بوڕهان عومەر ئەلیاس (بوڕهان بلەیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 366.
بێستون عوسمان مام یەحیا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 86. لە وڵاتی هۆڵەندە دەژیت.
تاریق سەعید ئیبراهیم مزوری (موقەدەم)، سەرۆک جاشی فەوجی 190.
تاریق شەفیق (شەفیع) کافرۆشی، سەرۆک جاشی فەوجی 63.
تاریق عەزیز ڕەزا ئاغا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
تاریق فایەق وەلەد کاکەیی زەنقڕی، سەرۆک جاشی فەوجی 37.
تاریق محەمەد نەزیف، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.

تالێب ئیبراهیم بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی ()، کە بەشداری ئەنفالی یەکی کردووە – سەرچاوە: (رۆژنامەی سەورە، ژمارە (6515)، رۆژی یەکشەممە، ڕێکەوتی 27.3.1988).

تاهیر حوسێن سەید محەمەد جەباری چەمچەماڵی (سەید تاهیری گەورە)، سەرۆک جاشی فەوجی 42. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.

تاهیر عەلی عەبدوڵڕەحمان جەباری، سەرۆک جاشی فەوجی 99.

تاهیر عەلی مستەفا زێدبەگی، سەرۆک جاشی فەوجی 146. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

تاهیر عوسمان رۆستەم، فەرماندەی سریە لە فەوجی (35)ی جاشە سوکەکان. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 62 بووە.

تاهیر شێخ محەمەد حاجی ڕەسوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی 294.

تەبارەک محەمەد وەلی، سەرۆک جاشی فەوج.

تەحسین شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، سەرۆک جاشی فەوجی 172. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (50) بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بووە، بەڵام لە ڕێکەوتی (21.10.1996)دا لای شارۆچکەی دوکان بەدەستی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کوژرا.

تەحسین محەمەد ڕەشید زەنگەنە، سەرۆک جاشی فەوجی 179.

تەیار ئیسماعیل فارس زێباری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 225.

تەیب شێخ محەمەد شێخ عوسمان بەرزنجی (شارەزووری)، سەرۆک جاشی فەوجی 203. شیخ تەیبە کوێر تا پرۆسەی ئازادیش لەبەغدابووە. سەربە بزووتنەوەی گۆڕانە.

تۆفیق جەبار قارەمان چەمچەماڵی. فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت 145.

تۆفیق ڕێکانی (حاجی تۆفیق ڕێکانی). جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 334.

تۆفیق سلێمان یاسین بەرواری شکیرانی، سەرۆک جاشی فەوجی 113.

تۆفیق کەریم بیرێژی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.

تۆفیق محەمەد فەرەج حەمە رۆستەم مۆریاسی، سەرۆک جاشی فەوجی 70. سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان.

جابر ڕەفعەت سوورچی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 2.

جاسم حارس، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (57).
جاسم محەمەد ئەحمەد رەشید حەمەد سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی 143.
جاسم محەمەد فارس محەمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی 225.
جەبار ئیبراهیم حەمە گەردی (سەید جەبار ئیبراهیم حەمە گەردی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 203.
جەبار جەمیل رواندزی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، بەڵام دوای راپەڕین بە ماوەیەکی کەم مرد.
جەبار عەباس محێدین (جەبارە دریژ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان.
جەبار شێخ هادی شێخ نوری شێخ حوسێن بەرزنجی (سۆڵەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. لە دووەم رۆژی راپەڕینی سلێمانی لە رێکەوتی (8.3.1991)دا لەناو ئەمنە سوورەکە کوژرا.
جەرجیس حەمید حەیدەر، سەرۆک جاشی فەوجی 156.
جەرجیس مەعروف (رەفیق حزبی)، لێپرسراوی حزبی بەعس لە فەوجی 157.
جەعفەر ئەنوەر سلێمان، سەرۆک جاشی فەوجی 305.
جەعفەر نوری مزوری، سەرۆک جاشی فەوج.
جەلال ئاغا رەفیق سەید وەلەد ئاغای کاکەیی (عەلی سەرایی)، سەرۆک جاشی فەوجی 101.
جەلال ئەسعەد رەزا چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی 79. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان لە ولاتی سویسرا دەژی.
جەلال حەمەدئەمین ئیسماعیل فەرماندەی سریە لە فەوجی 171.
جەلال کوێخا رەفیق قادر لەک بەردەسپی، سەرۆک جاشی فەوجی 311.
جەلال محەمەد تاهیر یونس زیناوە، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 107.
جەلال محەمەد عەبدوڵڕەحمان گەڵاڵی (هیلالی)، سەرۆک جاشی فەوجی 198.
جەلال مەحمود سالّح برادۆستی (دیانا)، سەرۆک جاشی فەوجی 232.
جەلال نەجمەدین شێخ کەریم سالّەیی (شێخ جەلال سالّەیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 135. ناوبراو مردووە.
جەمال حوسێن دوزی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.

جەمال خدر خالید دووبەردانی، سەرۆک جاشی فەوجی 110.
جەمال شێخ سەلیم شێخ عەبدولحەلیم شێخ حەسەن دۆسکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 273.
جەمال عوسمان قادر خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 276.
جەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، سەرۆک جاشی فەوجی 97.
جەمال مەحمود محەمەد سان ئەحمەد شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی 118.
جەمال نەسرەدین عەزیز، سەرۆک جاشی فەوجی 357.
جەمیل کەریم مەجید عەبدوڵڵا ئاغای کۆڕێ، سەرۆک جاشی فەوجی 29. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
جەوهەر خدر شوان بندیان، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی (135)و فەرماندەی کۆمەڵ (ئامر مجموعة) بووە. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، لە شەڕی ناوخۆ لە کانی قڕژاڵە کوژرا.
جەوهەر محێدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی (8). جەوهەر هەرکی، تا رووخانی سەدام لە بەغدا بوو، پاشان بوو بە لایەنگری پارتی و لە ساڵی (2004)دا وەکو کاندیدی پارتی دیموکراتی کوردستان دەستنیشانکرا بۆ هەڵبژاردنی پەرلەمانی داهاتووی ئێراق، بەڵام دەرنەچوو. ئەوەبوو دواتر لە داخان و بە دەست لە پشتدانی کۆنە بەعسییەکان لە وڵاتانی سوریاو تورکیا (تجمع عراقيي الشمال)ی دروستکرد لەگەڵ ئەڕشەد ئەحمەد زێباری.
جیهاد موسا قەرەهەنجیری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
چیاد دێوالی دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی 58.
چەتۆ کەریم سەعید کۆیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 72. لەسەر کێشەیەکی کۆمەڵایەتیدا چەند ساڵێک لەمەوبەر گوایە خزمەکانی خۆی کوشتوویانە.
حاجی ئاغا سەرسیان (قەڵادزەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 70.
حاجی جهانگیر، فەرماندەی سریە لە فەوجی 87.
حارس حەسەن، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 132.
مولازمی یەکەم حازم شبیب هەزاء، جێگری فەرماندەی فەوجی 205.
حامید حەسەن ئەتروشی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 222.
حامد قادر حامد ئیبراهیم لاجانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 117.

حەسەن مەحمود محەمەد ئەمین بەگ هەورامی، سەرۆک جاشی فەوجی 115.
حەسەن محیدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی 8.
حەسەن نەجم سلێمان سلێڤانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 143.
حەسیب سەدرەددین سالّەیی (سالّحی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 13.
سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان
حەسیب محەمەد نەجم ئینجە جەباری، سەرۆک جاشی فەوج.
حەمەد ئەمین ئاغای گۆمەزەرد، سەرۆک جاشی فەوجی 316.
حەمەئەمین تەها رەسوڵ سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 318.
حەمەخان حاجی دارا رەشید، سەرۆک جاشی فەوجی 202. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (36) بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، لە ڕێکەوتی (27.3.2008)دا لە نزیک داقوقی کەرکوک کوژرا.
حەمەخان سالّح نادر هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 22.
حەمە ڕەئوف فارس حەسەن بابان، سەرۆک جاشی فەوجی 264.
حەمەڕەشید عەبدولڕەحمان عەبدولڕەحیم جاف تیلەکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 200.
حەمەڕەشید عەبدولقادر عەلی هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 42.
حەمە کەریم حاجی محەمەد سالّح (سلێمانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 37.
حەمەکەریم عەبدوڵڵا محەمەد دەربەندیخانی (برای سالّە خەیات)، جێگری فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. تاوانباری ناوبراو دوای ڕاپەڕین لەلایەن پارتی دیموکراتی کوردستان کوژرا.
حەمود عومەر سالّح تاجەدین میران ئاکرەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 71.
حەمید ئیبراهیم یاسین ڕێکانی (ڕەفیق حزبی)، لێپرسراوی حزبی بەعس لە فەوجی 273.
حەمید زێڕۆ ئەمین هەرکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 36.
حەمید محەمەد عەبدولڕەحمان دەلۆیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 352.
حەوێز شێخان خدر ئاکرەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 133.
حەیدەر ڕەشید حەمەدەمین عەزیز شێروانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 78.

حەیدەر شەریف، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
حکمەت خەڵەف ئەحمەد ئەلخەزعەلی (مولازمی یەکەم)، فەرماندەی فەوجی (35).
حکمەت عابد عەبدال مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی 68.
حکمەت نەجمان شەفیق دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی 24.
حلمی سەعید قادر محەمەد جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 199.
حوسێن ئەحمەد خان ئاودەل، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 5.
حوسێن تاهیر حەسەن کەسنەزانی، سەرۆک جاشی فەوجی 355.
حوسێن (حەسەن) جهانگیر جادر مزوری، فەوجی 9.
حوسێن خدر حەمەد سوورچی، فەوجی 6. حوسێن ئاغای سوورچی، لە رێکەوتی (16.6.1996)دا بە راجیمەی هێزی پارتی دیموکراتی کوردستان کوژرا بەهۆی پشتیوانیکردنی لە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە شەڕی نێوان ئەو دوو هێزەدا.
حوسێن شەریف خورمەڵەیی (سەید حوسێن سەید شەریف خورمەڵەیی باوکی سەید قەهار)، سەرۆک جاشی فەوجی 10. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بوون، بەڵام مردووە.
حوسێن رەحیم سبهان ئەفسەری ئاراستەکردنی رامیاری (توجیه السیاسي) لە فەوجی 138.
حوسێن رەشید ئیسماعیل ئاغا رۆڤی، سەرۆک جاشی فەوجی 307.
حوسێن رەشید حوسێن قادرکەرەمی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 143.
حوسێن شێخ سەعید بەرزنجی سەنگاوی، سەرۆک جاشی فەوجی 262. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.
حوسێن عەجاج (مولازم)، جێگری فەرماندەی فەوجی 79.
حوسێن محەمەد بەرزنجی (شێخ حوسێن شێخ محەمەد بەرزنجی)، سەرۆک جاشی فەوج و فەرماندەی هێزی حوسێن بەرزنجی.
حوسێن محەمەد فەتاح قادر گەڵاڵی، سەرۆک جاشی فەوجی 120.
حوسێن محەمەد عوسمان پشدەری (حوسێن حەمە سور ئاغا)، سەرۆک جاشی فەوجی 175. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (93)ی هەبووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، بەڵام لە ساڵی (1997)دا لەپڕ لە پارتی هەڵگەڕایەوەو

سەری رەشی دایە بەر هاوەن، پارتی گرتی و رەوانەی زیندانی ئاکرێ کرد، دواتر ئازادی کردو دوای نزیکەی مانگێک مرد.
خالید حاجی تایەر دهۆکی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
خالید شێخۆ موراد سندی، سەرۆک جاشی فەوجی 226.
خالید سوار محەمەد ئەمین شێروانی، فەرماندەی کۆمەڵ لە فەوجی (5).
خالید عەبدولڕەحمان جومعە، سەرۆک جاشی فەوجی 223.
خالید عەبدولغەفور خالید دوبەردانی، یاریدەدەری سەرۆک جاشی فەوجی 15.
خالید قاسم محەمەد ئەمین ئاغا رۆژبەیانی، سەرۆک جاشی فەوجی 270.
خالید مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە (خالیدی خولە سوور)، سەرۆک جاشی فەوجی 96. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (74) بووە. ئێستاکە سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشیروان مستەفا ئەمینە و (ئاڕ پی جی) وەشێنیشە، وەلێ لە دوژمن نا بەڵکو بەتەنیا لە کورد. خالیدی خالەسوور، لە سێیەم ئیمێیڵی خۆیدا کـە لە ڕێکەوتی (30.10.2010)، بۆ کۆمەڵێک ماڵپەڕ و بۆ بەندە ناردوویەتی، بانگێشەی ئەوە دەکات کە پاسۆردی ئیمێیڵەکەی دزراوە، بە هیوای ئەوەی (ئار پی جی)یەکەشی لێ بدزرێت، تاوەکو لەوە زیاتر بەو (ئاڕ پی جی)یە ئابڕووی خۆی و گۆڕانیش نەبات.
خدر ڕەشید بەحری پێنجوێنی، سەرۆک جاشی فەوجی 173. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 21 بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.
خدر عەبدوڵڵا حوسێن قامیشی، سەرۆک جاشی فەوجی 210.
خدر عەلی شێخ، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 140.
خدر فەتاح حوسێن قامیشەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 170.
خەلیل حاجی عەبدی سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی 87.
خەلیل سلێمان حاجی بەدری سندی، سەرۆک جاشی فەوجی 271.
خەلیل شێخ عەبدوڵڵا ئیبراهیم شەرەفانی، سەرۆک جاشی فەوجی 109.
خەیروڵڵا دوزی (خەیروڵڵا کەریم مەولود)، مەفرەزەی ئیستخبارات.
خورشید ئەسعەد ڕەسوڵ شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی 253. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
دژوار فەیسەڵ محەمەد عەبدولعەزیز مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی 145.

دڵسۆز خدر مینە بڵباس، سەرۆک جاشی فەوجی 236.
دلاوەر کوردۆ باویل ئاغا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 41.
دێدەوان جەلال حەمەد زراری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 186.
دێوالی میرزا عومەر ئەتروشی، سەرۆک جاشی فەوجی 127.
رەئوف رەشید ئیسماعیل (رەئوف زەڕایەنی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 26.
رەئوف زەڕایەنی سەربە بزووتنەوەی گۆڕان بوو، بەڵام چەند رۆژێک بەر لە ڕێکەوتی (25.7.2009)دا لە سلێمانی کوژرا.
رەجەب کەریم ئاغا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (13).
رەحیم کەریم قادر بارام، سەرۆک جاشی فەوجی 244.
رەزا تەها محێدین بەرزنجی (سەید مانگا)، سەرۆک جاشی فەوجی 211.
رەزا کەریم (بەخۆی و کوڕەکانی جەمال رەزا کەریم و عەلی رەزا کەریم)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 13.
رەزا موشیر ئیسماعیل جێگری رایڕکاری فەوجی 12.
رەزوان محەمەد (نەقیب رەزوان محەمەد)، فەرماندەی فەوجی 29.
رەسوڵ حەمە رەسوڵ ئاغا پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 26.
رەشاد ئەنوەر رەشید خدر میران (کوڕی ئەنوەر بەگی باڵیسان)، جێگری سەرۆک جاشی فەرجی 52.
رەشید ئەحمەد ئەمین عەزیز شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی 78.
رەشید ئەنوەر رەشید بەگی بێتواتە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (58). سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.
رەشید بەشار سالّح ئاغا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 152.
رەشید سالّح رەشید ئەتروشی، سەرۆک جاشی فەوجی 227.
رەشید سەلیم حاجی عەلی خەیلانی، سەرۆک جاشی فەوجی 43. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، بەڵام مردووە.
رەمزی ئۆمەر محۆ، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 176.
رەفعەت عەلی حاجی موشیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
رەفعەت کێخوا عەبدوڵڵا عومەر شێروانی، سەرۆک جاشی فەوجی 56. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

ڕەفعەت مەحمود ئەفەندی هەمەوەندی (چەمچەماڵی)، سەرۆک جاشی فەوج.
ڕەفعەت محەمەد عەلی گلی، سەرۆک جاشی فەوج.
ڕەفیق سەید وەلەد ئاغا کاکەیی (عەلی سەرایی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 101.
ڕووناک ئیبراهیم مەدحەت داودی (شێخ ڕووناک)، سەرۆک جاشی فەوجی 138.
زاهیر تۆفیق تاهیر غەفوری کۆیی (زاهیر تۆفیق تاهیر)، سەرۆک جاشی فەوجی 150.
زەنون حەماش سالّح (مولازم)، جێگری فەرماندەی فەوجی 143.
زەید عومەر خدر سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 219. سەربە پارتی پارێزگارانی کوردستان.
زیاد یاسین حوسێن پالّانی، سەرۆک جاشی فەوجی 287.
زیرەک تاهیر سەعید دۆسکی، جیگری ڕاوێژکاری فەرجی 58.
سابیر ئەحمەد ئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی 248.
سابیر ئەحمەد ڕەقیب محەمەد سوورچی (سابیر سوورچی)، سەرۆک جاشی فەوجی 2.
سابیر ئەحمەد ئیبراهیم مەنتک، سەرۆک جاشی فەوجی 32.
سابیر تۆفیق تاهیر غەفوری کۆیی (زاهیر تۆفیق تاهیر)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 150.
سابیر محەمەد عیسا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. ئەو تۆمەتبارە تاوەکو مانگی یەنیوەری سالّی (2007) و دوای ئاشکراکردنی سەربڕینی شێتێکی کورد لەلایەن تاوانباری ناوبراوەوە خانەنشینی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو. دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق لە دانیشتنی ژمارە سی و دووی ڕێکەوتی (20.12.2006)دا ئەو تاوانەی ئاشکراکرد، کە لە ناوەڕاستی سالّی (1988)دا لە نزیک شارۆچکەی پێباز لەلایەن سابیر بچکۆلّەوە ئەنجام درابوو، لەسەر ئەو تاوانە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، تەنیا دەریانکردو مووچەی خانەنشینییەکەیان لێبڕی بێئەوەی هیچ سزایەکی بدەن لەسەر ئەو تاوانە نامرۆڤانە و گەورەیەی کە ئەنجامی دابوو.
سادق زێرۆ ئەمین هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی 36.
سالار ئەحمەد بازیانی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

سالار مەحمود محەمەد ئەمین قەرەوەیسی (سالار قەرەوەیسی)، سەرۆک جاشی فەوجی 339. سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان.
سالار نەسروڵڵا قادر شانەدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 166. سالاری مامە نەسە، سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان.
سالّح ئەحمەد ئیسماعیل، سەرۆک جاشی فەوجی 325 - سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6774)ی رۆژی شەممە، رێکەوتی 2.4.1988).
سالّح ئەحمەد ئیسماعیل بەڕۆژی، سەرۆک جاشی فەوجی 255.
سالّح ئەحمەد حوسێن گەڵاڵی، سەرۆک جاشی فەوجی 162. سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان.
سالّح شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، فەرماندەی سریە لە فەوجی 172.
سالّح عەبدوڵڵا محەمەد دەربەندیخانی (سالّە خەیات)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
تاوانباری ناوبراو دوای راپەڕین لەلایەن پارتی دیموکراتی کوردستان کوژرا.
سالّح عەلۆ حەسەن، فەرماندەی سریە لە فەوجی 87.
سالّح محەمەد پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 228.
سالّح محەمەد جەمیل ئاغا خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 18.
سالّح مستەفا بێسفکی (دهۆک)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 12.
سالم مستەفا سالّح حەسەن سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی 256.
سامی محەمەد سلێمان، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 37. سامی جێگری ئەدهەمی برای بووە.
سەباح ئیسماعیل خدر سێقوچانی (سەباح مێمە)، سەرۆک جاشی فەوجی 351. لە شاری بەرلینی ئەڵمانیا دادەنیشێت و سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانەو، لە هەولێریش نەقیبی ئاسایشە.
سەباح سەعید کەریم فەتاح کاکەیی تۆبزاوەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 106.
سەباح شێخ عەبدولکەریم بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 259.
سەباح عەلی فەقێ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
سەباح نازم رەقیب سوورچی (رائید)، فەرماندەی فەوجی (2).
سەدیق ئەحمەد عەلی جاف، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 171.
سەدیق عەلی باویل ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی 41.

سەدیق عەلی محەمەد ئەمین هاڕونی. سەرۆک جاشی فەوجی 245.
سەدیق عوسمان مەولود تورەقی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 28.
سەدیق قاسم محەمەد ئەمین، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 270.
سەدیق نوری بریفکانی، سەرۆک جاشی فەوجی 57.
سەربەست ئیبراهیم مەدحەت داودی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 138.
مولازم سەعدون مەهدی دلێمی جێگری فەرماندەی فەوجی 225.
سەعدی ئەیوب فەیزی، سەرۆک جاشی فەوج.
سەعید ئەسعەد ئاغای شێتنە، سەرۆک جاشی فەوجی 34. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (67) بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
سەعید ئەسعەد موسا (عەولا)، سەرۆک جاشی فەوجی 280.
سەعید عەبدول حەسەن تەرخانی، فەرماندەی سریە لە فەوجی 202.
سەعید عەبدوڵڵا عەبدولڕەحمان هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 89.
سەعید (حەمە سەعید) غێدان، سەرۆک جاشی فەوج.
سەعید غەریب جاف، سەرۆک جاشی فەوج.
سەعید قادر محەمەد جاف (کفری)، سەرۆک جاشی فەوجی 199.
سەعید محەمەد غەریب جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 251.
سەعید مەحمود محەمەد عەلی قەڵاسێوکەیی (سەعید مەحمود باریکە)، سەرۆک جاشی فەوجی 73. سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.
سەعید محێدین ئەحمەد زەنگەنە بەردەڕەشی، سەرۆک جاشی فەوجی 30. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
سەعید یوسف ئەسعەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی 25. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
سەفوان زامن محەمەد هەزاع (مولازمی یەکەم)، فەرماندەی فەوجی135.
سەگڤان سلێمان حاجی بەدری سندی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 271.
سەڵاح ئیسماعیل رەشید دەلۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 352.
سەڵاح شینە عەبدولڕەحمان، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. ناوبراو لە رێکەوتی (5.3.1989)دا کوژراوە.
سەڵاح عومەر سالّح میران ئاکرەیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 71.

سەلاح گۆرانی (شێخ سەلاح گۆرانی) سەرۆکی عەشیرەتی گێژ، سەرۆک جاشی فەوجی 178.
سوبحی محەمەد سلێمان عەلی سەرایی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج. سوبحی جێگری ئەدهەمی برای بووە.
شێخ سەلاح محەمەد نەجم ئاغا بۆتانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 50.
سەلاح میکائیل، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
سەلاحەدین خدر رەسوڵ نەقشبەندی، سەرۆک جاشی فەوجی 241.
سەلاحەددین سەدیق میران قادر، سەرۆک جاشی فەوجی 185.
سەلاحەدین عزەدین، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 90.
سەلاحەدین مستەفا حوسێن (حەسەن) بەرواری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 208.
سەلام حاجی دێوانەی چەمچەماڵی، سەرۆک جاشی فەوج.
سەلام شێخ سدیق دەرگەڵی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 273.
سەلام کەریم خان مەحمود خەلیفە برادۆستی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 40.
سەربە یەکێتی نیشتمانی کوردستان و لە خولی یەکەمی پەرلەمانی کوردستان نوێنەری یەکێتیی بووە.
سەلیم دەرویش ئاغا مەڕۆیی (حاجی سەلیم دەرویش ئاغا مەڕۆیی)، سەرۆک جاشی هێزی سەلیم.
سەلیم شێخ عەبدولحەلیم شێخ حەسەن دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی 273.
سەلیم مەمەند رەسوڵ ئاغای میراودەلی، سەرۆک جاشی فەوجی 98. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
سلێمان ئەحمەد جاف (مستەفا سلێمان وەزە)، فەرماندەی سریە لە فەوجی 364.
سمکۆ عەبدی حەسەن زێدبەگی، سەرۆک جاشی فەوجی 54.
سلێمان محەمەد سلێمان پاڵانی (باڵەکی)، سەرۆک جاشی فەوجی 33.
سوارە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، سەرۆک جاشی فەوجی 82. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
سوارە فەتاح فەرەج جاف (جاسەنەیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 239. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

سوبحی حەسەن موراد بەرزنجی جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 111.
سوعاد فەیزوڵڵا محەمەد تاڵەبانی، سەرۆک جاشی فەوجی 60.
شاکر ئیبراهیم جومعە، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 223.
شاکر حوسێن گاتع (نەقیب)، فەرماندەی سەرۆک جاشی فەوجی 133.
شاکر عەبدولسەمەد ئاسکی کەلەکی، سەرۆک جاشی فەوج.
شامل دەرویش، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
شەریف مەحمود شەریف جاف (شەفەی خاتون)، سەرۆک جاشی فەوجی 136.
سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
شەریف مەحمود مەعروف کۆڕەداوێ، سەرۆک جاشی فەوجی 126.
شەعبان محەمەد تەها، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 20.
شەفیع عەلی مەحمود، سەرۆک جاشی فەوجی 299.
شەفیق تۆفیق تایەر (کۆیە)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (142).
شەفیق عەلی باویل ئاغا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 41.
شەهاب حاجی ئەحمەد وایەرمەن (کفری)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشێروان مستەفایە.
شەماڵ رەفعەت محەمەد عەلی گلی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج (فەوجی رەفعەت محەمەد عەلی گلی).
شەمۆ خدێدە حەمود شەنگالی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (104).
شەهاب محەمەد تاهیر، سەرۆک جاشی فەوجی 308.
شەوکەت لەتیف خدر قەشقەیی (حاجی شەوکەت) جێگری سەرۆک جاشی فەوج لای مامەند قەشقە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
شڤان عەبدولڕەحمان دینۆ، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 157.
شوان تاهیر عوزێر کاکەیی (میخاسی)، سەرۆک جاشی فەوج.
شوکر عەزیز قادر بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 64.
شوکری سەبری عەنتەر مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی 272.
شێرزاد عەلی محەمەد بەلەگە (قاردکەرەمی)، سەرۆک جاشی فەوج و پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (131) بووە.

عادل تۆفیق ڕەشید بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی 206. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، ئەندامی پەرلەمانی ئێراق لیستی کوردستانی بوو لە لیژنەی ئاسایش و بەرگری بوو. لە مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (2010)دا بۆتە ڕاوێژکاری نووری مالیکی سەرۆک وەزیرانی ئێراق بۆ کاروباری هەرێمی کوردستان.

عادل محەمەد عەلی (نەقیب عادل محەمەد عەلی)، فەرماندەی فەوجی 71.

عادل هادی حوسێن پونگینەیی (موفەوەز عادل)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

عارەب ساڵح عومەر قادر، سەرۆک جاشی فەوجی 218.

عارف ئیسماعیل مستەفا گرژەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

عاسم ئەمین ئەحمەد (دانیشتووی دارەتوو)، سەرۆک جاشی فەوجی 16. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

عاسی حەمە دێزە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. دوای ڕاپەڕین کوژرا.

عاسی عەبدولکەریم ئاغا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 61.

عاسیف ئەحمەد ئاغای زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی 23.

عەباس بایز باڵو ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی 91. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (9) بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

عەباس حاجی ئاغا ڕەسوڵ ترکەڕەشی، سەرۆک جاشی فەوجی 66.

عەباس حوسێن شەریف، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 10.

عەباس کازم مزعل (مولازم)، ئەفسەر لە بەڕێوەبەرایەتی فەوجی 174.

عەتا شێخ ساڵح محەمەد بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 174.

عەبدول حاجی سەعید، یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوج لای غەفور کەریم دۆڵبێشکی.

مولازمی یەکەم عەبدولحەمید خەتاب عەبدوڵڵا جێگری فەرماندەی فەوجی 111.

عەبدولحەمید عوسمان محەمەد شەریف (عەقید)، سەرۆک جاشی فەوجی 300.

عەبدولخالق سەلیم، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. دوای ڕاپەڕین کوژرا.

عەبدولڕەحمان بێشەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 38.

عەبدولڕەحمان حەسەن (.....)، سەرۆک جاشی فەوجی 183.

عەبدولڕەحمان سەعید عەبدوڵڵا حوسێن، سەرۆک جاشی فەوجی 309.
عەبدولڕەحمان عاسی عزەددین تاڵەبانی، سەرۆک جاشی فەوجی 322.
عەبدولڕەحمان عەلی عەزیز دەلۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 205.
عەبدولڕەحمان مەحمود محەمەد، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (98).
عەبدولڕەحیم محەمەد رەمەزان ئیمامی، سەرۆک جاشی فەوجی 124.
عەبدولڕەزاق محەمەد نەجم ئاغا بۆتانی، سەرۆک جاشی فەوجی 50.
عەبدولعەباس کازم (نەقیب)، فەرماندەی فەوجی 206.
عەبدولعەزیز سەعید سلێمان، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 142.
عەبدولعەزیز عومەر قادر، سەرۆک جاشی فەوجی 290.
عەبدولغەفور خالید دوبەردانی، سەرۆک جاشی فەوجی 15.
عەبدولقادر حاجی مەحمود، سەرۆک جاشی فەوجی 154.
عەبدولقەهار فارس ئاکرەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (113).
عەبدولقادر مستەفا محەمەد مزوری، سەرۆک جاشی فەوجی 182.
عەبدولکەریم ئیسماعیل ئۆمەری، سەرۆک جاشی فەوجی 281.
عەبدولکەریم حوسێن خالید ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی 346.
عەبدولکەریم خالید کنش، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
عەبدولکەریم رەزا کازم (مولازمی یەکەم)، فەرماندەی فەوجی 271.
عەبدولکەریم سەعدی سلێمان سەعدی کۆچەر، سەرۆک جاشی فەوجی 285.
عەبدولکەریم سەعید محەمەد سلێڤانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 143.
عەبدولکەریم محەمەد سەلیم شوشی زێباری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 17.
عەبدول حاجی سەعید جێگری سەرۆک جاشی فەوج (جێگری غەفور کەریم عەباس دۆڵبێشکی).
عەبدوڵڵا ئەمین، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 311.
عەبدوڵڵا ئیسماعیل خدر، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 168.
عەبدوڵڵا ئیسماعیل خدر، یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوجی 198.
عەبدوڵڵا حەسەن سالّح بابان (نەقیب)، سەرۆک جاشی فەوجی 151.
عەبدوڵڵا حوسێن عوسمان خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 292.
عەبدوڵڵا رەشید قادر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (127).

عەبدوڵڵا سەلیم، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. دوای راپەڕین لەگەڵ عەبدولخالقی برای کۆژران.
عەبدوڵڵا عەبدولکەریم قادر بەرزنجی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 257.
عەبدوڵڵا عەزیز یوسف، سەرۆک جاشی فەوجی 141.
عەبدوڵڵا فەیسەڵ عەبدوڵڵا ماوانی، سەرۆک جاشی فەوجی 333.
عەبدوڵڵا کاکە ئەمین سالّح (عەبە کەرکوکی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. عەبە کەرکوکی، لە سالّی (1991)دا لەدوای راپەڕین لەناو کەرکوک کوژرا.
عەبدوڵڵا محەمەد ئەحمەد چۆمانی، سەرۆک جاشی فەوجی 129.
عەبدوڵڵا محەمەد سالّح سەراوی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (94).
عەبدوڵڵا هەمزە باپیر بابەکر ئاغا میراودەلی پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 121. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، بۆ ماوەی چەند سالّێک بەرپرسی ناوچەی پارتی بووە لە دانیمارک.
عەبدولمەجید حوسێن ئیسماعیل شێخکی، سەرۆک جاشی فەوجی 235.
عەبدولواحێد موسا جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 24.
عەبدولوەهاب کەریم حوسێن، راوێژکاری هێزی عەبدولوەهاب.
عەتا شێخ سالّح بەرزنجی (شێخ عەتا بەرزنجی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 174.
عەدنان تاهیر دەرباس (رەفیق حزبی)، بەرپرسی حزبی بەعسی عارەبی لە فەوجی 226.
عەدنان تەحسین رەژیگەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 133.
عەدنان عەبدوڵڵا ئەحمەد جەباری (سەید عەدنان جەباری)، سەرۆک جاشی فەوجی 321.
عەدنان عەبدوڵڵا نەجم جاف (عەدنان دیسکۆ)، سەرۆک جاشی فەوجی 212.
عەزیز حەسەن فەتاح، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
عەزیز شەریف عەزیز شینکی، سەرۆک جاشی فەوجی 163.
عەزیز کەریم عەباس دۆڵبێشکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوج لای غەفور کەریم دۆڵبێشکی.
عەلاء محەمەد ئەمین عیسا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی 306.

عەلی ئەحمەد (عەلی ئەحەڕەش درۆزنەیی)، سەرۆک جاشی فەوج.
عەلی ئەحمەد حاجی شەعبان، سەرۆک جاشی فەوجی 93.
عەلی ئەحمەد محەمەد جاف هاڕونی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 197.
عەلی ئەوڕەحمان حەسەن گرگاشەیی (عەلی سەلما چوارتایی / عەلی چوارتایی)، سەرۆک جاشی فەوجی 168. لەناو خەڵک وا بڵاوە کە لە ساڵی (1991)دا یەکێتیی نیشتمانی کوردستان لە قەڵاچوالان کوشتی.
عەلی عەبدولڕەحمان کۆکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 336.
عەلی تۆفیق محەمەد (عەلە لوت ماسی)، لە سەرەتای هەشتاکاندا مەفرەزەی تایبەتی (85)ی هەبووە. عەلە لوت ماسی دوای ڕووخانی ڕژێمی سەدام بە سێ چوار ساڵ هاتەوە کوردستان و ئاسایشی گشتیی کوردستان لە سلێمانی گرتیان، دوای نزیکەی ساڵێک بە دەستەبری (کەفالەت) ئازادیان کرد و یەکسەر بەرەو سوریا هەڵات.
عەلی دەرویش قامیشەیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 170.
عەلی زۆراب ڕەزا مەحمود عەزیزی، سەرۆک جاشی فەوجی 249.
عەلی سەلیم خواجە هەرکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 8.
عەلی شاوەیس سەعید ڕۆژبەیانی، فەرماندەی سریە لە فەوجی 172.
عەلی شێخ ئەمین بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 201.
عەلی عەبدولڕەحمان حەسەن، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 198.
عەلی عەبدولڕەحمان کۆکۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 336.
عەلی عەبدوڵڵا عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی 158.
عەلی عەبدوڵڵا عەلی کۆچەر، سەرۆک جاشی فەوجی 128.
عەلی عەبوش عەبدی یوسف غەزالە سلێڤانی (زاخۆیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 59. پێشتر عەلی عەبوش عەبدی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 135 بووە.
عەلی فەقێ محەمەد نەبیاوە (حاجی عەلی نەبیاوە/ پردێ)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (71).
عەلی سلێمان حوسێن مزوری (کوخیی – گوندی کوخی)، سەرۆک جاشی فەوجی 224.
عەلی محەمەد مەحمود قادرکەرەمی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (130).
عەلی مەحمود عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی 291.

عەلی نەبی عەلی (سەید عەلی نەبی عەلی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (198).
عەلی وەهاب عەبۆ زاخۆیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (30).
عەمی کەمۆ سەلیم شەنگالی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (105).
عەونی حاجی قادر مستەفا، سەرۆک جاشی فەوجی 189.
عەونی حاجی مستەفا جوبرائیل ئاکرەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 103.
عزەدین محەمەد ئەمین یاسین عچاچ رەشگەری (گۆران)ی، سەرۆک جاشی فەوجی سووکی 16.
عزەت ئامێدی (رەفیق عزەت ئامێدی)، بەرپرسی رێکخراوی پارتی بەعسی عارەبی سۆسیالیست لە فەوجی 208.
عوزێر (عەزیز) حەمەد مەولود (مەلا عوزێر)، سەرۆک جاشی فەوجی 130. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
عوزێر سەرگەڕانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 13.
عوسمان ئیبراهیم محەمەد، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 201.
عوسمان بانی شاری هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (137). سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
عوسمان حاجی شەریف پێنجوێنی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
عوسمان حوسێن فەتاح، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (126).
عوسمان عەبدوڵڕەحمان ئاغا ئۆمەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 223.
عوسمان عەبدوڵڕەحمان فەتحوڵڵا شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی 165. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
عوسمان عەلی چەتون هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (73).
عوسمان عومەر مام یەحیا کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 86.
عوسمان محەمەد سەعید، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 205.
عوسمان مەحمود حەمەخان ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (15).
عوسمان مەحمود قادر جاف، سەرۆک جاشی فەوج و فەرماندەی هێزی خۆبەخشەکان.
عوسمان میران قادر خۆشناو، فەوجی 3.

عومەر ئەحمەد عەلی جاف (عومەرە بچکۆل)، سەرۆک جاشی فەوجی 171. کوژراوە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
عومەر ئیبراهیم سالّح، سەرۆک جاشی فەوج، فەرماندەی هێزی خۆبەخشەکان.
عومەر بابەکر سەلیم ئاغا پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 114.
عومەر بەشار سالّح ئاغا سندی، سەرۆک جاشی فەوجی 152.
عومەر حاجی بادینانی، سەرۆک جاشی فەوج.
عومەر حەسەن رەسوڵ گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی 28. مردووە.
عومەر حەمە عەلی رۆستەم چەرمەگایی، سەرۆک جاشی فەوجی 104. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
عومەر حەمە مستەفا حەمە (عومەر چاوشین)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
عومەر حوسێن (عومەر عارەب)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، لە سالّی (1993)دا لەناو سلێمانی کوژرا.
عومەر خدر ئاغا سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 77. لایەنگری پارتی دیموکراتی کوردستان.
عومەر سالّح (عومەر حاجی سالّح دەرویّش رۆغزایی)، فەرماندەی سریە لە فەوجی (138). سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
عومەر عەبدوڵڵا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
عومەر عەلی شەریف (مەیدان)ی، سەرۆک جاشی فەوجی 360.
عومەر محەمەدئەمین سۆفی شێخانی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 47.
عومەر محەمەد حەیدەر، سەرۆک جاشی فەوجی 246.
عومەر مەحمود محەمەد مامۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 214.
عومەر مورادخان جەلیلە، سەرۆک جاشی فەوجی 116.
عیسا هادی داود شەنگالی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (106).
عیسمەت دینۆ سوندی زاخۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 157. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (1) بووە.
عیماد سالّح (حەسەن)، سەرۆک جاشی فەوجی 296.
غازی نورەددین خورشید خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 313.

غالیب شێخ جەلال نەجمەدین شێخ کەریم سالّەیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 135. سەربە پارتی پارێزگارانی کوردستان.
غەفور کەریم عەباس دۆڵبێشکی، سەرۆک جاشی فەوج.
غیاس توفیق سلێمان یاسین بەرواری شکیرانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 113.
فائیق حاجی خەلیفە برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی 301. فایەق حاجی خەلیفە، پێشتر مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (118)ی هەبووە.
فاتیح تاهیر مستەفا عەبدولقادر، سەرۆک جاشی فەوجی 354.
فارس تاهیر مستەفا ئاغای کۆیی (باوکی قاسم ئاغا)، سەرۆک جاشی فەوجی 85. مردووە.
فارس خورشید تاهیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
فارس عەلائەددین ئەحمەد زراری، سەرۆک جاشی فەوجی 348.
فارس کەریم عەبدوڵڵا، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 86. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بوو، مردووە.
فارس محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 181. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
فارس مستەفا حەسەن سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی 38.
فاروق رەشید عەلی محەمەد نەورۆلی، سەرۆک جاشی فەوجی 196.
فاروق سەعید بەگ (شێخ فاروق سەعید بەگ ئێزیدی)، سەرۆک جاشی هێزی (ئەبی فراس ئەلحەمدانی/ أبي فراس الحمداني).
فازڵ سەید سابیر، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 99.
فازڵ محەمەد عەبدوڵڵا عومەر شێروانی. جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 56.
فازڵ مستەفا حوسێن (حەسەن) بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی 208.
فریاد یاسین حوسێن پالانی، سەرۆک جاشی فەوجی 287.
فەتاح حەسەن چیاسەوزی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
فەتاح قادر سەعید کتکەیی (فەتاح کتکەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان، بەڵام لە رێکەوتی (6.3.2010)دا مردووە.

فەتاح کەریم فەتاح جاف (عەمید)، سەرۆک جاشی فەوجی 35. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
فەخری ئیسماعیل عەبدولقادر رەژیگەری، سەرۆک جاشی فەوجی 133.
فەرحان ئەحمەد خدر خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 160.
فەرزەندە جهانگیر حاجی هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی 76.
فەرهاد مامەند حەمەد مەولود، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 51. سەربە پارتی پارێزگارانی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.
فەرید عومەر خدر سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 219. سەربە پارتی پارێزگارانی کوردستان.
فەریق قاسم محەمەد، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 49.
فەقێ محەمەد ئەمین سالّەیی، سەرۆک جاشی فەوج.
فەیسەڵ عەبدوڵڵا عەلی، سەرۆک جاشی فەوجی 222.
فریاد یاسین حوسێن، سەرۆک جاشی فەوجی 287.
فوئاد (فەهد) بێچان حەسەن کاکەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 184.
فوئاد کەریم محەمەد کابایز هەمەوەندی، سەرۆک جاشی فەوجی 72. دوای راپەڕین لە کوردستان دەرچوو بۆ هەندەران.
فوئاد نوری عەلی میران خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 312.
قادر بەگ مەحمود خان خەلیفە عەبدولسەمەد برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی 31. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
قادر حامد ئیبراهیم لاجانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 117.
قادر سواره حەمەد بڵباس، سەرۆک جاشی فەوجی 80.
قادر شەفیق نوعمان کافرۆشی، سەرۆک جاشی فەوجی 63. سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشیروان مستەفایە، بەر لە راپەڕین وەرگێڕی دائیرەی ئەمنی کەرکوک بووە بۆ لێکۆڵینەوە لەگەڵ زیندانە سیاسییەکانی کورد.
قادر عەبدوڵڵا سالّح، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 198.
قادر عەزیز (قالەی عەزە نالّبەند)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
قادر محەمەد ئەمین سالّح قەرەوەیسی، سەرۆک جاشی فەوجی 247.
قادر محەمەد رەشید عەبدولقادر، سەرۆک جاشی فەوجی 253.

قاسم کەریم رەشید دڕەیی، سەرۆک جاشی فەوج. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانە.
قاسم رەشید خدر (هەولێر/ سەیداوە)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 21. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
قاسم سەمیر شەمۆ شەنگالی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (109).
قاسم فارس تاهیر مستەفا ئاغا غەفوری کۆیی، سەرۆک جاشی فەوجی 85. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
قاسم کەریم ئەحمەد مەحمود شینکی، سەرۆک جاشی فەوجی 237.
قەدری ئەحمەد محەمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی 1.
قەهار سەید حوسێن سەید شەریف خورمەڵەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 10. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
قەیسەر ئەحمەد رۆستەم (هێمنە رەش)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و ئێستا دانیشتووی وڵاتی هۆڵەندەیە.
کازم عومەرخان تۆفیق رێکانی، سەرۆک جاشی فەوجی 334. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
عەقید کاکل حەمەد مەولود گەردی، فەرماندەی فەوجی 51. لە راپەڕینی سلێمانی لە رۆژی (8.3.1991)دا لە ئەمنە سوورەکە کوژرا.
کاکەخان حاجی دارا رەشید، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
کامەران ئەحمەد جەمال (کامەرانە سوور)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
کامیل هادی شێخ نوری شێخ حوسێن بەرزنجی (سۆڵەیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 55.
کاوە ئەحمەد تۆفیق کافرۆشی (کاوە بازیانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (79). سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
کەریم خان مەحمود خەلیفە برادۆستی، سەرۆک جاشی فەوجی 40. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
کەریم سەلیم مستەفا بامەندی دوبزی، سەرۆک جاشی فەوجی 250. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

کەریم شێخ شەهاب بەرزنجی (شێخ کەریم شەهاب بەرزنجی)، سەرۆک جاشی فەوجی 323.
کەریم شێخ عەلی نەورۆڵی (شێخ کەریم شێخ عەلی نەورۆڵی)، سەرۆک جاشی فەوجی 358.
کەریم عەبدوڵڵا محەمەد (جمور)، سەرۆک جاشی فەوجی 62.
کەمال ئەحمەد عەلائەددین زراری، سەرۆک جاشی فەوجی 310.
کەمال ئەسعەد رەزا چەرمەگایی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 79. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
کەمال عەزیز ئیسماعیل ئاغا رۆقی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 307.
کەمال محەمەد حەیدەر تاسڵوجەیی (کەمالی شەمسە)، سەرۆک جاشی فەوج. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
کەمال محەمەد فەرەج، سەرۆک جاشی فەوج.
کەمال عەزیز محەمەد خۆشناو، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (114).
کەمال فەقێ حوسێن کەلهوڕی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 97.
کەمال محەمەد مام رەشید چوارتایی، سەرۆک جاشی فەوجی 94.
کیسرا محەمەد سەعید محەمەد فەتاح بەگ جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 75. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
لەتیف ئەحمەد محەمەد زێباری، سەرۆک جاشی فەوجی 1.
لەتیف حەسەن مورادبەرزنجی جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 111.
لەتیف محەمەد ئەمین قادر جاف زڕگوێزی ، سەرۆک جاشی فەوجی 195.
لەتیف فەتحوڵڵا گۆران، سەرۆک جاشی فەوج.
لەزگین فەریق تاهیر دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی 27. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
لوقمان سمکۆ عەبدی حەسەن، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 54.
مامە عوسمان عومەر مام یەحیا (مامەی مام یەحیا)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 86. مامەی مام یەحیا لە ساڵی (1994)دا لەلایەن یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کوژرا.

مامەند ئیسماعیل ئیبراهیم دااڵداغانی (مەمۆی شیوعی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. لە وڵاتی سوریایە.
مامەند پیرۆت مامەند، فەرماندەی فەوجی 175.
مامەند حەمەد مەولود گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی 51. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
مامەند سااڵح مەولود شێخانی (مامەند قەشقە)، سەرۆک جاشی فەوج. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
مامەند عەزیز عەبدوڵڕەحیم، سەرۆک جاشی فەوجی 282.
ماهر عەبدوڵڕەحمان (مواڵزم)، فەرماندەی فەوجی 138.
محەمەد ئەحمەد ئیسماعیل بڵباس، سەرۆک جاشی فەوجی 267.
محەمەد ئەحمەد رەشید حەمەد سلێڤانی، سەرۆک جاشی فەوجی 143.
محەمەد ئەحمەد سابیر محەمەد شوانی، سەرۆک جاشی فەوجی 125.
محەمەد ئەحمەد سااڵح، فەرماندەی سریە لە فەوجی 97.
محەمەد ئەڵماس هەیاس کاکەیی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 106.
محەمەد ئەمین برادۆستی جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 31.
محەمەد ئەمین رەشید ئاغجەڵەری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (51).
محەمەد ئەمین عوسمان خدر، سەرۆک جاشی فەوجی 295.
محەمەد ئەمین عوسمان فەقێ، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 68.
محەمەد ئەحمەد فەرەج، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
محەمەد بابەکر (بەکر) وسو محەمەد نورەدینی پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 112.
محەمەد تاهیر رەشید حەمەئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی 254.
محەمەد تاهیر یونس محەمەد زیناوە شکاک، سەرۆک جاشی فەوجی 107.
محەمەد جەاڵل رەسوڵ، سەرۆک جاشی فەوجی 277.
محەمەد جەوهەر ئیسماعیل سااڵح گۆران (رۆقی)، سەرۆک جاشی فەوجی 108.
محەمەد حاجی حوسێن دەربەندیخانی (حەمەی حاجی حوسێن)، سەرۆک جاشی فەوج. سەربە بزووتنەوەی گۆڕانەو لە بەلجیکا پەناهەندەیە.

محەمەد حەسەن (حەمەی حەسۆل)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. دوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991)، یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان حەمەی حەسۆلی لە تۆڵەی (شەهید مولازم سەید کەریم)دا کوشت.

محەمەد حەسەن ئەحمەد، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (55).

محەمەد حەسەن عارەب خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 164.

محەمەد حەسەن عەلی میرزا جاف شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی 74. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

محەمەد حەسەن محەمەد (چەمچەماڵی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (66).

محەمەد حەمە رەحیم، سەرۆک جاشی فەوج.

محەمەد شێخ حەمەد محەمەدئەمین، سەرۆک جاشی فەوجی 221.

محەمەد حوسێن محەمەد سێوەکانی، فەرماندەی هێزی محەمەد.

محەمەد حوسێن نوری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

محەمەد رەزا جاسم محەمەد (نەقیب)، فەرماندەی فەوجی 16.

محەمەد جەزا حەمە رەئوف فارس حەسەن بابان، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 264.

محەمەد جەلال کاوانی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.

محەمەد رەشید حەمەئەمین سورکانی (دیانا)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (32).

محەمەد رەشید مەحمود جاف، فەوجی 13.

محەمەد رەشید مستەفا (شێخ محەمەد مام رەشید مستەفا).

محەمەد سابیر محەمەد ئەمین هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (88).

محەمەد سادق محەمەد شوانی، سەرۆک جاشی فەوج.

محەمەد سادق محەمەد رەحیم (حەمە پۆخچی)، سەرۆک جاشی فەوج. حەمە پۆخچی بەناوێکی ترەوە لە دانیمارک دەژیت.

محەمەد سالّح مەحمود پشدەری (قەڵادزەیی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (87).

محەمەد سالّح عەبدوڵڵا هەڵەبجەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (52).

محەمەد سالّح میرخان بەرواری، سەرۆک جاشی فەوجی 142.

محەمەد سەعید ئەحمەد محەمەد جاف هارۆنی، سەرۆک جاشی فەوجی 197.

محەمەد سەعید شێخ مەحمود شەمێرانی، سەرۆک جاشی فەوجی 118.
محەمەد سەعید عەلی خورشید، سەرۆک جاشی فەوجی 159.
محەمد سەلیم شوشی زێباری ، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 17.
محەمەد سلێمان محەمەد (سلێمان) باڵەکی، سەرۆک جاشی فەوجی 33.
محەمەد رەشید محەمەد عەبد، سەرۆک جاشی فەوجی 315.
محەمەد شێخ سەعید بەرزنجی سەنگاوی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
محەمەد شێخۆ مورادسندی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 226.
محەمەد عەبدولڕەحمان عوسمان زاخۆیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (42).
محەمەد عەبدولکەریم قادر بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 257.
محەمەد عەبدوڵڵا محەمەد، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
محەمەد عەبدی حاجی ئاغا، سەرۆک جاشی فەوجی 274.
محەمەد عەزیز تورک، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 114.
محەمەد عەلی ئاغا حەسەن زەنگەنە، سەرۆک جاشی فەوجی 139.
محەمەد عەلی تاهیر مزوری، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
محەمەد عەلی ڕەسوڵ بێکڵۆیی (محەمەد بچکۆڵ)، سەرۆک جاشی فەوجی 148.
محەمەد عەلی سەعید شێتنە دۆڵەمەڕی، سەرۆک جاشی فەوج.
محەمەد عوسمان خدر سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 300.
محەمەد عومەر ئەمین جەمیل باساکی، سەرۆک جاشی فەوجی 81. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
محەمەد عیسا پیرۆیس عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 100.
محەمەد عیسا جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 176. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
محەمەد قادر عەزیز ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 19. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
محەمەد قادر محەمەد فەرماندەی سریە لە فەوجی 97.
محەمەد کانەبی باڵو ئاغا، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 147. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.

محەمەد کەریم شوش زێباری، سەرۆک جاشی فەوج.
محەمەد کەڵحێ تاهیر رێکانی، فەوجی 7.
محەمەد فەقۆ میرزا برادۆستی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 22.
محەمەد فەقۆ میرزا دۆسکی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 221.
محەمەد مام سۆفی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
محەمەد محەمەدئەمین حوسێن زراری، ناسراو بە (محەمەد شازێ)، سەرۆک جاشی فەوجی 216. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان و ئەندامی مەکتەبی کۆمەڵایەتی لقی دووی پارتی دیموکراتی کوردستان.
محەمەد مەحمود مستەفا خۆشناو، سەرۆک جاشی فەوجی 288.
محەمەد مەعروف پیرداود ئاغا دزەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 49.
محەمەد نەجیب سادق شێخ بەهائەدین نەقشبەندی، سەرۆک جاشی فەوجی 119.
محەمەد هەمزە محەمەد ژاژڵەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 204.
محەمەد هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری، یاریدەدەری سەرۆک جاشی فەوجی 140.
محیدین جهانگیر حاجی ئاغا هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی 8.
محیدین شێخ عەزیز محەمەد بابا عەلی بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 242.
محیدین شێخ مەعروف مزوری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 20.
مستەفا ئیبراهیم زەنگەنە، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 163.
مستەفا تاهیر عەلی زێدبەگی (شێخ حاجی مستەفا تاهیر عەلی زێدبەگی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 146. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
مستەفا حەمەد رەسوڵ چۆمانی (مستەفا ناوپردانی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 48. سەربە حزبی شیوعی کوردستانی.
مستەفا رەشید، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 274.
مستەفا زۆراب خانەقینی، سەرۆک جاشی فەوج.
مستەفا سەعید سوورچی، سەرۆک جاشی فەوج.
مستەفا سلێمان ئەحمەد جاف (مستەفا سلێمان وەزە)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 364.
مستەفا محەمەد خدر بابەکر ئاغا پشدەری. سەرۆک جاشی فەوجی 136. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.

مسری محەمەد عەبدوڵڵا قادرکەرەمی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (147).
مەجید حەسەن ئەحمەد، سەرۆک جاشی فەوجی 289.
مەجید حەسەن دزەیی، سەرۆک جاشی فەوج.
مەجید سلێمان ئەحمەد جاف (مەجید سلێمان وەزە)، سەرۆک جاشی فەوجی 364.
مەجید سلێمان گلەڕەشی، سەرۆک جاشی فەوج.
مەجید شێخ بایز حەسەن محەمەد بەرزنجی قەڵاسێوکەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 61. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان و فەرماندەی فەوجی فەرماندەیی کەرکوک.
مەجید غێدان، جێگری سەرۆک جاشی فەوج (فەوجی سەعید غێدان).
مەجید مەڵا فەتاح، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 85. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، لە هۆڵەندە دەژیت.
مەجید (حەمید) نوری خورشید، سەرۆک جاشی فەوجی 180.
مەدحەت تۆفیق مەنسور داودی، سەرۆک جاشی فەوجی 47.
مەدحەت عەبدوڵڵا عومەر شێروانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 56.
مەحمود ئەحمەد شەریف غەوارە، سەرۆک جاشی فەوجی 122. باوکی کابرای (ئاڕ پی جی) وەشێنەکەیە، بەڵام مردووە.
مەحمود ئەسعەد فەتاح هەرکی، سەرۆک جاشی فەوجی 45. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
مەحمود حاجی ئاغا قەڵادزەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (129).
مەحمود حەمەئەمین حەمە سالّح (مەحمود بەگی گوڵێ)، سەرۆک جاشی فەوجی 69. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
مەحمود حەمەئەمین کەریم، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 92.
مەحمود حەمە ڕەسوڵ ئاغا پشدەری (نەقیب)، سەرۆک جاشی فەوجی 26. سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.
مەحمود حوسێن مەحمود عەلی جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 359.
مەحمود سەید گوڵ کارێزەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 137. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.
مەحمود سالّح، یارمەتیدەری سەرۆک جاشی فەوجی 274.
مەحمود سالّح بابەکر، سەرۆک جاشی فەوجی 187.

مەحمود عوسمان عەبدوڵڵا، سەرۆک جاشی فەوجی 229.
مەحمود عومەر بابەکر سەلیم ئاغای پشدەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 114.
مەحمود محەمەد ئەمین حەمە سالّح (حاجی مەحمود حەمەد ئەمین حەمە سالّح کەریم سێبیرانی)، سەرۆک جاشی فەوجی 134.
مەحمود محەمەد شەریف، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (108).
مەسعود کەبیر سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 14.
مەعروف زەنگەنە. جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 28.
مەغدید حەمەد حەسەن، سەرۆک جاشی فەوجی 192.
مەغدید مەجید (موئەیەد) شەریف، سەرۆک جاشی فەوجی 303.
مەریوان سەید تاهیر محەمەد جەباری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 42.
مەنسور سواره فەتاح فەرەج بوو، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی 194. مەنسور سواره، لە رۆژی (12.4.1988)دا لە گوندی شێخ تەوێل بەدەستی پێشمەرگەکانی یەکێتیی کوژرا.
موحسین عەبدوڵڵا رەسوڵ (موحسین عەولا نەفتە) ناسراو بە مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. موحسین عەبدوڵڵا، لە سالّی (1993)دا لەوێ کوژرا.
موحسین محەمەد یاسین دۆسکی، سەرۆک جاشی فەوجی 155.
موراد حەسەن عاشور شەنگالی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (103).
موراد حەسەن موراد بەرزنجی جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 111.
موسا عەلی رەمەزان شکاک، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 314.
موشیر ئیبراهیم ئەحمەد ئاغای سەرگەڕان، سەرۆک جاشی فەوجی 46.
موشیر ئیسماعیل رۆڤی (بەرزنجی)، فەوجی 12.
موشیر سالّح مزوری (کوخیی – گوندی کوخی)، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 224.
موشیر هادی ئەحمەد ئاغای سەربەشاخ، سەرۆک جاشی فەوجی 48.
موعتەسەم شێخ عەبدولکەریم شێخ حوسێن بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 64. لە سالّی (1994)دا سەدام کوشتی لە بەغدا.

میرزا ئیسماعیل شەریف رەزا (میرزا کۆیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 207. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
ناسر تۆفیق بەرواری زاخۆیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (102).
ناسیح محەمەد قادر هەورامی، سەرۆک جاشی فەوج.
نایف مەحمود کەریم بڵباس، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 80. ئەندامی مەکتەبی کۆمەڵایەتی لقی دووی پارتی دیموکراتی کوردستان.
نەجم عومەر خدر ئاغای سوورچی، سەرۆک جاشی فەوجی 77.
نەجم گڕو، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت لە خەلیفان.
نەجمەددین شێخ سالّح محەمەد بەرزنجی، سەرۆک جاشی فەوجی 174.
نەجمەددین مەعروف حەسەن، فەرمادەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 504.
نەزیر حوسێن رەشید ئیسماعیل ئاغا رۆژی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 307.
نەوزاد ئەنوەر رەشید بەگی بێتواتە، فەوجی 4. پێشتر فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (8) بووە. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان و لە هۆڵەندە دەژیت.
نەوزاد سابیر ئەحمەد جاف، سەرۆک جاشی فەوجی 338.
نورەدین حوسێن، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت.
نوری عەبدولڕەحمان سوارە (دهۆک)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (136).
نوعمە غادی (مولازمی یەکەم)، فەرماندەی فەوجی168.
هادی شێخ نوری بەرزنجی (شێخ هادی سۆڵەیی)، سەرۆک جاشی فەوجی 55.).
هادی شاوەیس سەعید رۆژبەیانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 172.
هەڵگورد شێخ عەبدولکەریم کەسنەزانی، سەرۆک جاشی فەوجی 83.
هەمزە باپیر بابەکر ئاغا میراودەلی پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 121. ناوبراو مردووە.
هەمزە حاجی بەدری سندی، سەرۆک جاشی فەوجی 286.
هەمزە سێوی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 25. خۆی مردووە، بەڵام منداڵەکانی سەربە پارتی دیموکراتی کوردستانن.
هەمزە عەباس مامەند ئاکۆ ئاغای پشکۆ، سەرۆک جاشی فەوجی 22.
هەیەر هەیاس (مام هەیەر هەیاس چەمچەماڵی)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان.

هۆشیار سەلیم ئەحمەد پاشا دزەیی، سەرۆک جاشی فەوجی 215.
هۆشیار عەبدولوەهاب محەمەد مزوری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 182.
هۆمەر ئەحمەد ئاغای پشدەری، سەرۆک جاشی فەوجی 140.
هیمداد ئەنوەر رەشید بێتواتە، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (101). سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
هۆمەر پیرۆت جوامێر قەڵادزەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (96).
وریا بایز جەمیل کاکل گەردی، سەرۆک جاشی فەوجی (39). سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان.
وەلی عەبدولڕەحمان ئاغا ئۆمەری، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 223.
وەلید قاسم محەمەد ئەمین ئاغا رۆژبەیانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 270.
وەهاب حەسەن محەمەد، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (66).
وەهاب رەحمان محەمەد ئەمین زەنگەنە (وەهاب عەیشێ)، سەرۆک جاشی فەوجی 153. سەربە پارتی دیموکراتی کوردستان بووە، بەڵام مردووە.
یاسین حەمە رەشید قەڵادزەیی، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (99).
یاسین رەئوف تۆفیق، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی (78).
یاسین عەلی رەمەزان شکاک، سەرۆک جاشی فەوجی 314.
یوسف رەمەزان باڵەکی، سەرۆک جاشی فەوجی 88.
یوسف فەتحوڵڵا گۆرانی (قەرەهەنجیر)، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (77).
یوسف نەزیر، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی.
یونس رەشید عەبدی غەزالە سلێڤانی، جێگری سەرۆک جاشی فەوجی 59.
یونس عەبدوڵڵا رەمەزان غەوارە، سەرۆک جاشی فەوجی 243.

سەرچاوەکـــــــان:

1. سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراقەوە ئامادەکراوەو تەواوی لێکۆڵینەوەکان لەگەڵ تاوانبارانی ئەنفال، سکاڵاکەران، شایەدەکان، بەڵگەنامەکان و رۆژنامە کۆنەکانی رژێم (هی سەردەمی ئەنفال) لەخۆ دەگرێت و، لە سی و دوو بەش پێکدێت، کە کۆی لاپەڕەکانی (9312) لاپەڕەیە.
2. سێ دێی پرۆسەی دادگاییکردنی تاوانبارانی کیمیا باران کردنی شاری هەڵەبجە، کە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراقەوە ئامادەکراوەو تەواوی لێکۆڵینەوەکانی تاوانباران، سکاڵاکەران، شایەدەکان، بەڵگەنامەکان لەخۆ دەگرێت و، لە سێزدە بەش پێکدێت، کە کۆی لاپەڕەکانی (3530) لاپەڕەیە.
3. سکانەی رۆژنامە و گۆڤارە کۆنەکانی رژێمی بەعس هی ساڵانی (1983، 1987، 1988، 1989)ی هەریەک لە (الثورة، العراق، الجمهورية، هاوکاری و الف باء)، کە هەڤاڵی بەڕێزو خۆشەویستم (عەدالەت عومەر سالّح) دوای چەندین مانگ شەونخوونی و ماندووبوونێکی یەکجار زۆر، هەمووی خستنە سەر سێ دی و دانەیەک لەو کۆپیەی دامێ، کە سوپاسی زۆری دەکەم و نموونەیان زۆر بێت. بەڵام ئەوەی جێگەی داخە هەندێک لە رۆژنامەکان لاپەڕەی چاوپێکەوتن لەگەڵ جاش و پیاوانی رژێمی لێکراوەتەوە، بێگومان ئەو کارە بە ئەنقەست کراوەو زۆرتر پێدەچێت جاش نووسەرەکانی بەعس و سەدام بۆ بزرکردنی رۆڵی شەرمەزاریانەی خۆیان ئەو کارەیان کردبێت، کە دووبارە ئەنفالیان ئەنفال کردۆتەوە.
4. دانیشتنەکانی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال کە لە ماوەی نێوان (24.6.2007-22.8.2006)ی دریژەی کێشاو، بریتیین لە (61) دانیشتن و زۆربەیانم لەسەر ڤیدیۆ تۆمارکردووە، سوودی زۆرم لێ بینین کە گرنگترینیان ئەمانەن: (دانیشتنی ژمارە (30)ی رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (18.12.2006)، دانیشتنی ژمارە (31)ی رۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی

(19.12.2006)، دانیشتنی ژمارە (32)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (20.12.2006)، دانیشتنی ژمارە (33)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (21.12.2006)، دانیشتنی ژمارە (42)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (11.2.2007)، دانیشتنی ژمارە (43)ی رۆژی سێشەممە، رێکەوتی (13.2.2007)، دانیشتنی ژمارە (44)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (14.2.2007)، دانیشتنی ژمارە (45)ی رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (15.2.2007).

5. نوروز العراق، الجزء السادس، تشرين أول 1988، موسوعة تأريخية، ثقافية، فنية تصدر باشراف الامانة العامة للثقافة والشباب في منطقة كوردستان للحكم الذاتي.
6. رێکخراوی مافی مرۆڤ/ خۆرهەڵاتی ناوەڕاست، عێراق و تاوانی جینۆساید شالاوی ئەنفال دژی کورد، وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە جەمال میرزا عەزیز، چاپا ئێکی، ژ وەشانێن گۆڤارا هاڤیبوون 7، بەرلین 2000.
7. شۆڕش حاجی ڕەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، بەریتانیا – لەندەن 2003.
8. العقيد أحمد الزيدي، أزمة القيادة في العراق دراسة العسكرية، الطبعة الاولى، دار الرافد، لندن، بريتانيا 1993.
9. حسن العلوي، الشيعة والدولة القومية في العراق 1914–1990، دار الثقافة للطباعة والنشر، الطبعة الثانية، ايران، قوم 1990.
10. زیاد عەبدولڕەحمان، تونی مەرگ، سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیجیی کوردستان، چاپی دووەم، باشووری کوردستان – سلێمانی 2003.
11. لەتیف فاتیح فەرەج، جاش و ئەنفال بەڵگەنامە، باشووری کوردستان – کەرکوک 2004.
12. عارف قوربانی، لە ئوم رێعانەوە بۆ تۆبزاوە – ئەو سایەق شۆفڵەی بەشێک لە ئەنفالەکانی داپۆشی، چاپخانەو ئۆفسێتی ئارابخا، باشووری کوردستان – کەرکوک 2004.

13. عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، ڕەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی یەکەم، چاپی یەکەم، لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری، بەڕێوەبەرێتیی گشتیی چاپ و بڵاوکردنەوە، باشووری کوردستان – سلێمانی 2002.
14. عەبدوڵڵا کەریم مەحمود، ڕەشەبای ژەهرو ئەنفال، بەرگی دووەم، چاپی یەکەم، لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری، بەڕێوەبەرێتیی گشتیی چاپ و بڵاوکردنەوە، باشووری کوردستان – سلێمانی 2004.
15. وحدة المجازر البشرية يا (5013)، ئامادەکردنی دڵشاد مەجید، کوردستانی نوێ، ژمارە (328)، ساڵی دووەم، یەکشەممە (28.2.1993).
16. ناوی (423) تاوانبارەکەی شاڵاوی ئەنفال کە لە (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە فەرمانی گرتنیان دەرچووەو، ڕۆژنامەی جەماوەر لە ژمارە (237)ی ڕۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (20.8.2007)دا، تەواوی ناوەکانی بڵاوکردۆتەوە، لەبەرئەوەی بە خراپی سکانەکرابوو بۆیە ناوەکان بە جوانی نەدەخوێندرانەوە. دوای پەیوەندی کردنم بە سەرنووسەری ڕۆژنامەی جەماوەر (بێستون نوری)و داواکردنی ناوەکان لە ڕێکەوتی (12.1.2008)، ئەو تەواوی ناوەکانی بە وۆرد بۆ نووسیمەوەو، لە ڕێکەوتی (6.3.2008)دا بۆی ڕەوانەکردم، دواتریش هاوڕێم عەدالەت عومەر ساڵح هەمان لیستی بە وۆرد بۆ ناردم، کە سوپاسی هەردووکیان دەکەم.
17. اللواء الركن وفيق السامرائي، حطام البوابة الشرقية، إصدار شركة دار القبس، للصحافة والنشر، الكويت 1997.
18. اللواء الركن وفيق السامرائي، طريق الجحيم حقائق عن الزمن السيي في العراق 1998.
19. دراسات عراقية، العددان الثاني عشر – الثالث عشر، اذار 2000، مجلة فصلية تعني بشؤون العراق واستراتيجياته، يصدرها المركز العراقي للاعلام والدراسات.
20. دائرة التوجيه السياسي بوزارة الدفاع، الجيش العراقي الذكرى الستون 6 كانون الثاني 1921-1981، مطبعة الاديب البغدادية، دار الحرية للطباعة، بغداد العراق 1981.

21. دانیشتنی چوارەمی دادگاییکردنی تاوانبارانی پرۆسەی دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کیمیاباران کردنی هەڵەبجە، رۆژی دووشەممە، ڕێکەوتی (2.2.2009).
22. هەواڵ، ژمارە (262)، ڕێکەوتی (12.1.2008)، لە دانپێنانی دوا ساتەکانی فڕۆکەوانێکی ئێراقی، بەشی شەشەم و حەوتەم، ل3. هەواڵ، هەواڵنامەیەکی گشتی هەفتانەیە دەزگای هەواڵ بۆ ڕاگەیاندن و ڕۆژنامەوانی دەرێدەکات.
23. هەفتەنامەی هەواڵ، ژمارە (264)، ڕێکەوتی (26.1.2008)، لە دانپێنانی دوا ساتەکانی فڕۆکەوانێکی ئێراقی، بەشی نۆیەم، ل3. هەواڵ، هەواڵنامەیەکی گشتی هەفتانەیە دەزگای هەواڵ بۆ ڕاگەیاندن و ڕۆژنامەوانی دەرێدەکات.
24. ئیبراهیم هەورامانی، ئەوانەی چوارشەممەی خوێناوییان گەیاندە جیهان، کوردستانی نوێ، ژمارە (4522)، یەکشەممە (16.3.2008). کوردستانی نوێ، ڕۆژنامەیەکی ڕامیاری ڕۆژانەیە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان دەرێدەکات.
25. العميد الركن نجيب مصطفى الصالحي، الزلزال ماذا حدث في العراق بعد الانسحاب من الكويت؟ خفايا الأيام الدامية!! مطبعة خاک، سلێمانی – جنوب کوردستان 2000.
26. جريدة الثورة، العدد (6576)، الأحد (29.5.1988)، ص3. جريدة حزب البعث العربي الاشتراكي. ئەم ژمارەیە ناوی (7) فەرماندەی سوپای ئێراقی تێدایە، کە فەرماندەی فەیلەقو فرقەکانی پاسەوانی کۆمارین.
27. جريدة الثورة، العدد (6577)، الأثنين (30.5.1988)، ص15. جريدة حزب البعث العربي الاشتراكي. ئەم ژمارەیە ناوی (8) لە ئەندامانی فەرماندەیی گشتیی هێزە چەکدارەکان (القيادة العامة للقوات المسلحة)ی تێدایە، کە مەدالیای ئازایەتییان وەرگرتووە.
28. جريدة الثورة، العدد (6607)، الأربعاء (29.6.1988)، ص4. جريدة حزب البعث العربي الاشتراكي. ئەم ژمارەیە ناوی (31) فڕۆکەوانی ئێراقی تیایە کە مەدالیای ئازایەتییان وەرگرتووە، کە چواریان بەبۆنەی کیمیاباران کردنی شارۆچکەی هەڵەبجەوە، مەدالیاکانیان وەرگرتووە.

29. جريدة الثورة، العدد (6698)، الأربعاء (28.9.1988)، ص4. جريدة حزب البعث العربي الاشتراكي. ئەم ژمارەیە ناوی (34) فەرماندەی سوپای تێدایە، کە فەرماندەی فەیلەق‌و فرقەکانن، هەر هەموویان چەندین مەدالیای بەناو ئازایەتی‌و نیشانی وسام رافدەینیان وەرگرتووە.
30. خەلیل سەرکانی، ئەنفال لە یادەوەری پێشمەرگەیەکدا، چاپخانەی گەنج، لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی پێشمەرگە دێرینەکانی کوردستان، باشووری کوردستان – سلێمانی 2009.
31. ڕێکخراوی – V. I. S. D. P – ئەڵمانی، کوردستان گەورەترین هێرش بە چەکی کوشندەی کیمیاوی لەدوای جەنگی یەکەمی جیهانییەوە دژی کوردەکانی ئێراق، وەرگێڕانی ناسح ئیبراهیم دزەیی، دەزگای توێژینەوەو بڵاوکردنەوەی موکریانی، چاپی یەکەم، چاپخانەی خانی (دهۆک) – باشووری کوردستان.
32. حەنا بەتاتۆ، العراق الكتاب الثالث الشيوعيون والبعثيون والضباط الأحرار، وەرگێڕانی عەفیف ئەلڕەزاز، لە بڵاوکراوەکانی دار القبس، چاپی سێیەم، کویت 2003.
33. ڕۆژنامەی میدیا، ژمارە (118)، ڕۆژی سێشەممە، ڕێکەوتی (5.3.2002). میدیا، ڕۆژنامەیەکی ڕامیاری هەفتانەیە کە یەکێتی نەتەوەیی دیموکراتی کوردستان دەریدەکات.
34. الفريق الركن رعد مجيد الحمداني، معركة الفاو من بطولات الجيش العراقي الأسطورية، منتدى العراق (7.6.2008).
35. www.wanadoo.nl.samawi/haraskas.htm

بەشی شەشەم

بەڵگەنامەکان و وێنەکان

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد - العراق

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

ت	أسم الشخص المطلوب	الملاحظات
١	وفيق عجيل السامرائي	معاون مدير الاستخبارات العامة
٢	وليد نايف شبيب	مدير شعبة الشمال
٣	حامد يوسف حمادي	سكرتير رئيس جمهورية النظام السابق
٤	ابراهيم نصر الله	
٥	احمد بيجو	
٦	احمد جبار جباري	
٧	ارشد احمد زيباري	
٨	اسعد جانگير هركى	
٩	اسماعيل عزيز ئاغا زنگه نه	
١٠	اسماعيل محمود رسول ئاغا بشدرى	
١١	الرائد (درع) (محسن كرجي رجي)	ك د ب/٥١
١٢	الرائد (صباح ناظم رقيب السورجي)	أمر ف ٢ دفاع دفاع وطني
١٣	الرائد (عبد الستار عطا الكبيسي)	امين سر قيادة شعبة أربيل العسكرية
١٤	الرائد (ق خ) (عبد الحمزة إسماعيل حمزة)	أمر بطخ/٦٤لغ ٢فل ٦
١٥	الرائد (محمد سالم حسين)	امين سر قيادة شعبة التأميم العسكرية
١٦	الرائد (مدم) (زيدان خليفة لفتة)	امر ك مدم /٩٥٧
١٧	الرائد (مدم) (علي كرمش حسن)	آمر ك م/٧٩
١٨	الرائد (مدم) (نوري حامد احمد)	أمر ك م/٩٥٦
١٩	الرائد الركن (صادق صوب الله محمد)	لخ ٢ فل /٤
٢٠	الرائد الطيار (إدريس إبراهيم محمد)	-
٢١	الرائد الطيار (أنور حمد أمين)	السرب/٤
٢٢	الرائد الطيار (عبد الحميد فرحان عبد الحميد)	-
٢٣	الرائد الطيار (عمران كاظم هندي)	السرب/٣
٢٤	الرائد الطيار (فريق محمد علوان)	-
٢٥	الرائد الطيار (مهدي علي حسن)	-
٢٦	الرائد الطيار (يونس صالح سلمان)	السرب/٣٠
٢٧	الرائد(ت ن) (غازي مجبل خلف)	ت ن فل /١
٢٨	الرفيق الرائد (أنور رحيم طه)	امين سر قيادة الحارث العسكرية

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٢٩	العقيد (أحمد سالم جاسم السامرائي)	أمين سر قيادة شعبة قوات نصر العسكرية
٣٠	العقيد (يديوي حسن صالح)	امين سر قيادة فرع الرشيد العسكري
٣١	العقيد (حاتم عبد الكريم خماس)	مدير امن السليمانية
٣٢	العقيد (خلف عبد الله عميره)	أمين سر قيادة شعبة الفارس العسكرية
٣٣	العقيد (درع) (فاروق محمد حسن)	لمغ/٢فل ٤
٣٤	العقيد (رشيد أحمد سدخان)	أمين سر قيادة شعبة المعتصم
٣٥	العقيد (عبد الحكيم توفيق حسون)	أمين سر قيادة شعبة الشيباني العسكرية
٣٦	العقيد (عبد الرزاق حميد محمد)	م ا م ق ق جح د و/١
٣٧	العقيد (عبد القادر عبد الرحمن قدو)	امر كتيبة مدفعية ميدان/٧٨
٣٨	العقيد (علي عبد غزال)	أمر مدفعية ميدان/فق ٣٣
٣٩	العقيد (مدم) (حسين محمد حسن)	مقر مدم ق ق جح د و/١
٤٠	العقيد (مدم) (فخري أحمد محمد علي)	مقدم لواء مدم فق/٤
٤١	العقيد (مش) (شهاب أحمد علي)	أمر لمغ/٢فل ٤
٤٢	العقيد (مش) (فوزي جواد هادي)	امر ل/١٩
٤٣	العقيد (مش) (قيس إبراهيم مدحت)	امر ل/٤٤٥
٤٤	العقيد (مشاة) (محمد يعقوب يوسف)	امر ل/٤٣٨
٤٥	العقيد (مشاة) (نزار أحمد شهاب)	امر ل/٣٩
٤٦	العقيد الركن (ق خ) (خالد بهلول العيبي)	أمر لمغ ١فل ١خ
٤٧	العقيد الركن (مش) (علي حسين علي)	رئيس اركان فق/٤
٤٨	العقيد الطيار (رياض محمد عبد السعدي)	-
٤٩	العقيد الطيار (نجم عبد الرضا عبد الواحد)	-
٥٠	العقيد الطيار الركن (إسماعيل سعيد فارس)	امر ج ط ج /١
٥١	العقيد مشاة (صلاح داود عبد الله)	
٥٢	العميد الركن (علي حسين الصفار)	ر ا ق جح د و/١
٥٣	العميد (أ س) محمد مصطفى إسماعيل	شعبة الأمن الداخلي فل /٥
٥٤	العميد (خلف نجم جاسم)	أمين سر قيادة شعبة أبي ذر الغفاري العسكرية
٥٥	العميد (درع) (كامل زيدان خلف)	م١م فق/٢٣
٥٦	العميد (رافع حمدون ذنون)	امر القوات الأولى

المحكمة الجنائية العراقية العليا
رئاسة محكمة الجنايات الثانية
Iraqi High Tribunal

(٢-١٥)

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٥٧	العميد (سمير توفيق فتحي)	امر ت ن ق ق جح د و/١
٥٨	العميد (علي لفته حسين لعقابي)	امين سر شعبة خالد العسكرية
٥٩	العميد (غانم خالد سليمان الجماس)	امين سر قيادة شعبة القعقاع العسكرية
٦٠	العميد (ق خ) (علي حسين مزعل)	امر لمش/٧٢
٦١	العميد (ق خ) (نصيف جاسم حمادي)	امرلمغ ٢ فل/٦
٦٢	العميد (محمد خيري محمد سعيد)	امين سر قيادة شعبة شرحبيل العسكرية
٦٣	العميد (مدم) (حبيب خضر إبراهيم)	امر مد م فق /٤
٦٤	العميد (مدم) (مطر محمد صالح)	امر مدم فق/٣٣
٦٥	العميد (مش) (طلعت سليمان ولي)	امر قاطع دوكان
٦٦	العميد (مش) (عارف حميد حاتم)	امر جح د و/٤
٦٧	العميد الركن (إبراهيم خليل إبراهيم)	قائد فق/٣٧
٦٨	العميد الركن (أمير جاسم حمو)	قائد فق/٧
٦٩	العميد الركن (زهير يونس علي)	قائد قوات/٥٠
٧٠	العميد الركن (صباح إسماعيل)	قائد قوات/٤٥
٧١	العميد الركن (صباح نوري علوان)	قائد فق/٢٧
٧٢	العميد الركن (عبد الإله حامد العناز)	قائد فق/٢١
٧٣	العميد الركن (عبد الأمير علوان حسين)	قائد قوات/٣٨
٧٤	العميد الركن (عبد الجليل عبد الحميد محسن)	قائد فق/٢٩
٧٥	العميد الركن (عبد المجيد عباس وهيب)	قائد فق/٢
٧٦	العميد الركن (علي احمد محمد صالح)	قائد فق/٤٦
٧٧	العميد الركن (علي عزيز القدعم)	شعبة الأمن الداخلي فل /١
٧٨	العميد الركن (غانم صالح حسن)	قائد قوات جحفل الدفاع الوطني/٥
٧٩	العميد الركن (مدم) (عطا الله أيوب خلف)	رئيس اركان فق/٣٢
٨٠	العميد الركن (مزهر عبد مهدي)	ر ا ق جح د و/١
٨١	العميد الركن (ناصر سعيد توفيق)	قائد قوات/٥٠
٨٢	العميد الركن ق خ (دريد مصطفى شاكر)	قائد فق/٤٠
٨٣	العميد الركن مشاة (عبد عون نعمة نصور)	قائد فق /٢٤
٨٤	العميد الركن(علي صالح حمودي الدوري)	امين سر قيادة شعبة موسى بن نصير العسكرية
٨٥	الفريق (الحكم حسن علي)	مدير طيران الجيش(عضو القيادة العامة

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

((قائمة بأسماء الأشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

		للقوات المسلحة)
٨٦	الفريق الركن (نعمه فارس حسين)	معاون رئيس أركان الجيش للتدريب
٨٧	اللواء (حسن حسين)	مدير منظومة استخبارات المنطقة الشمالية
٨٨	اللواء (عبد سلمان حمندي)	امين سر فرع عمورية العسكرية
٨٩	اللواء الركن (اياد خليل زكي)	قائد ق ق جح/د و/١
٩٠	اللواء الركن (حميد شاكر محمود)	قائد فق/٤١
٩١	اللواء الركن (خالد محمد عباس الجبوري)	مدير منظومة استخبارات المنطقة الشرقية
٩٢	اللواء الركن (رمزي محمود عبد الله)	قائد فق مش/٣٣
٩٣	اللواء الركن (سعد شمس الدين خالص)	قائد ق جح د و/١
٩٤	اللواء الركن (عصمت صابر عمر)	قائد فق/٤
٩٥	اللواء الركن (علي محمد شلال)	قائد فق/٣٩
٩٦	اللواء الركن (غائب حسون غائب)	قائدالقوةالبحرية(عضو القيادة العامة للقوات المسلحة)
٩٧	اللواء الركن (محمد طاهر توفيق)	قائد فق/٣٥
٩٨	اللواء ق خ (اياد شعبان رمزي)	قائد قوات/٤٢
٩٩	المستشار (بابكر وسو محمد)	فوج الدفاع الوطني/١١٢
١٠٠	المستشار (جمال خضر خالد الدوبرداني)	فوج الدفاع الوطني/١١٠
١٠١	المستشار (جمال فقي حسين)	ف د و/٩٧
١٠٢	المستشار (خليل عبدا لله إبراهيم الشر فاني)	ف د و/١٠٩
١٠٣	المستشار (سليم مهند رسول آغا)	فوج الدفاع الوطني/٩٨
١٠٤	المستشار (سواره فتاح مزح الجاف)	ف د و/٢٣٩
١٠٥	المستشار (شريف محمود معروف)	ف د و/١٢٦
١٠٦	المستشار (شيخ مجيد بايز حسن)	كف د و/٦١
١٠٧	المستشار (صابر أحمد رقيب محمد السورجي)	ف د و/٢
١٠٨	المستشار (عباس بايز بالو اغا)	فوج الدفاع الوطني/٩١
١٠٩	المستشار (عباس حاجي اغاسرسيان)	فوج الدفاع الوطني/٦٦
١١٠	المستشار (عثمان عبد الرحمن فتح الله)	ف د و/١٦٥
١١١	المستشار (عمر أحمد علي)	ف د و/١٧١
١١٢	المستشار (عمر بابكر سليم)	فوج الدفاع الوطني/١١٤

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

((قائمة بأسماء الأشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

١١٣	المستشار (فخري إسماعيل عبد القادر)	ف د و/١٣٣
١١٤	المستشار (قادر شفيق نعمان)	ف د و/٦٣
١١٥	المستشار (قاسم فارس طاهر مصطفى آغا)	ف د و /٨٥
١١٦	المستشار (لطيف احمد محمد الزيباري)	فوج الدفاع الوطني/١
١١٧	المستشار (مامند حمد مولود)	ف د و/٥١
١١٨	المستشار (محمد طاهر يونس محمد (رينكاوي)	ف د و/١٠٧
١١٩	المستشار (محمد علي رسول)	فوج الدفاع الوطني/١٤٨
١٢٠	المستشار (محمود حمه رسول آغا)	فوج الدفاع الوطني/٣٦
١٢١	المستشار (نوزاد أنور بتواته)	فوج الدفاع الوطني/٤
١٢٢	المستشار مام يحيى (كويه)	فوج ٨٦ دفاع وطني
١٢٣	المستشار ميرزا اسماعيل شرف رضا	مستشار فوج ٢٠٧ دفاع وطني
١٢٤	المستشار(حسين محمد عثمان)	فوج الدفاع الوطني/١٧٥
١٢٥	المقاتل (محمد كامبني بانو آغا)	معاون مستشار ف و/١٤٧
١٢٦	المقدم (إدريس سعيد محمد)	امين سر قيادة شعبة زاخوش العسكرية
١٢٧	المقدم (إسماعيل محمود عبد خلف)	امين سر قيادة شعبة المنصور العسكرية
١٢٨	المقدم (حاتم مطني العواد)	امين سر قيادة شعبة السليمانية العسكرية الأولى
١٢٩	المقدم (حسن احمد عبدا لله)	امر د ج ق ق حج د و/١
١٣٠	المقدم (درع) (عبد الكريم عبد الهادي سالم)	امر ك د ب/٤١
١٣١	المقدم (صلاح صبري محمود)	امين سر قيادة شعبة السليمانية العسكرية الثانية
١٣٢	المقدم (ضاري عبد الكريم هادي)	ض امن ق ق حج د و/١
١٣٣	المقدم (عبد الستار جواد حمزة الحديثي)	مدير إدارة فرع عمورية العسكري
١٣٤	المقدم (مدم) (حسين فضل الدين عبد القادر)	امر ك م م/٢٢
١٣٥	المقدم (مدم) (صحاب جدوع ذياب)	امر ك م م/١٠
١٣٦	المقدم (مدم) (صلاح الدين محمد عبد الكريم)	امر ك مد م/٦٦٢
١٣٧	المقدم الركن (حسين علي حميد)	امر ل/٣٦
١٣٨	المقدم الطيار (محمد فوزي حسن محمود)	-
١٣٩	المقدم الطيار(احمد رشيد فتنة المعاضيدي)	-
١٤٠	المقدم الطيار(خضير عيسى جواد)	-

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

١٤١	المقدم الطيار(عبد الرزاق إبراهيم عبد الرزاق)	ج ط ج/١
١٤٢	الملازم (فرهاد مامند حمد)	ف د و/٥١
١٤٣	الملازم الطيار (حسام إبراهيم عبود)	السرب/١٠٧
١٤٤	الملازم الطيار (خالد مال الله مردان)	السرب/٢
١٤٥	الملازم الطيار (رضوان غازي احمد)	السرب/٤
١٤٦	الملازم الطيار (عماد شلبي محمد)	السرب/٢
١٤٧	الملازم الطيار (عماد عباس محسن)	السرب/٢
١٤٨	الملازم الطيار (فاضل عباس محسن)	السرب/٢
١٤٩	النقيب (أسلحة) (وعد محمد علي)	السرب/٢
١٥٠	النقيب (عبد الكريم صالح جواد)	ممثل من منظومة الاستخبارات العسكرية
١٥١	النقيب (ق خ) (حمزة خضر حمزة)	امر بط خ/١٧
١٥٢	النقيب (ق ف) (عبد الله حسن صالح)	مستشار ف د و/١٥١
١٥٣	النقيب الطيار (صباح علي حسن)	السرب/٢
١٥٤	النقيب الطيار (غالب شايع زيارة)	السرب/٢
١٥٥	انور محمد رضا محمود الجاف	
١٥٦	برهان شوانى	
١٥٧	بكر علي حاج مشير	
١٥٨	بكر كريم غفور	
١٥٩	توفيق جبار قارمان	
١٦٠	ثامر نصيف جاسم	محافظ كركوك
١٦١	جاسم محمد زيباري	
١٦٢	جبار شيخ هادي	
١٦٣	جبار موسى قه ر هنجيري (جيهاد)	
١٦٤	جعفر عبد الكريم البر زنجي	محافظ السليمانية
١٦٥	جمال حسين دووزى	
١٦٦	جوهر محي جانكير هركى	
١٦٧	جيا سورجى	
١٦٨	حجاج عبدالغفور خالد دوبه ردانى	
١٦٩	حسن محمود بك أمين هواري	

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

١٧٠	حسيب محمد نجم جبارى	
١٧١	حمد أمين حمه شاسوار	مختار قرية (كاني ميل)
١٧٢	حمزه عباس مامند ئاكو	
١٧٣	حمه ى حاجي حسين	
١٧٤	خالد محمود احمد علي غواره	
١٧٥	خضير فتاح حسين كاميش	
١٧٦	خير الله دوزى	استخبارات
١٧٧	رسول مامند قيردولى	
١٧٨	زيد سورجى	
١٧٩	سعيد عدنان جبارى	
١٨٠	سعيد محي الدين أحمد زنكنه	
١٨١	مستشار سيد رضا سيد طه (سيد مانكا)	
١٨٢	سيد مجنون	
١٨٣	شامل درويش	
١٨٤	شريف حمه شريف (شه فه ى خاتون)	
١٨٥	شريف محمد كرداوى	
١٨٦	شهاب احمد وايرمن	
١٨٧	شيخ احمد برزنجي	
١٨٨	شيخ برهان	مدير ناحية (زراين)
١٨٩	شيخ جلال صالبي	
١٩٠	شيخ روناك	
١٩١	شيخ سعاد طالبني	
١٩٢	شيخ صلاح نقشبندى	
١٩٣	شيخ كريم شيخ شهاب	
١٩٤	شيرزاد علي به له گه	
١٩٥	طارق شفيع كافروش	
١٩٦	طارق عزيز رضا ئاغا	
١٩٧	طاهر عثمان روستم	آمر سرية – فوج/٥٣
١٩٨	عاصف احمد زيباري	

(٧-١٥)

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

		استخبارات
١٩٩	عاصي حمه ديزه	
٢٠٠	عبد الجبار محسن	مدير التوجيه السياسي يحضر اجتماعات القيادة العامة للقوات المسلحة
٢٠١	عبد الكريم محمد سليم شوشى زيباري	
٢٠٢	عبد الله كاك أمير (عه به كه ر كوكي)	
٢٠٣	عبد محمد عبد الله	مدير امن شقلاوة
٢٠٤	عبدالله حسن صالح بابان	
٢٠٥	عبدالمجيد حسين اسماعيل شيخكى	
٢٠٦	عدنان عبدالله نجم الجاف	
٢٠٧	عزيز حسن فتاح	
٢٠٨	علي حسين عزيز	قائمقام جمجمال وعضو فرع
٢٠٩	علي لوت ماسي	
٢١٠	عمر حاجي بادينان	
٢١١	عمر حاجي صالح	
٢١٢	عمر حمه رستم	
٢١٣	عمر خضر حمد سورجى	
٢١٤	فؤاد كريم بايز هموند	
٢١٥	فارس محمد قادر عزيز سورجى	
٢١٦	قاسم رشيد دره يى	
٢١٧	كامران أحمد (كامران سور)	خارج القطر في إيران – بير انشار
٢١٨	كامل شيخ هادي	
٢١٩	كمال حمه مام سوراني	
٢٢٠	كمال محمد حيدر (كمال شصه)	
٢٢١	محمد جوهر كوران	
٢٢٢	محمد شيخ عبد الكريم برزنجي	
٢٢٣	محمد قادر ئاغا سورجي	
٢٢٤	محمد كريم شوشى زيباري	
٢٢٥	محمد كلحى ريكانى	
٢٢٦	محي الدين حمه رحيم	
٢٢٧	مدحت توفيق داودى	

(١٥٨)

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٢٢٨	ملا حسن روغزايي	استخبارات
٢٢٩	ملا عوزير	
٢٣٠	ملازم أول طيار (احمد إبراهيم احمد)	ج ط ج/١
٢٣١	ملازم أول طيار (أحمد سلمان زناد)	السرب/٢
٢٣٢	ملازم أول طيار (احمد عابد داود)	-
٢٣٣	ملازم أول طيار (اسكندر إبراهيم جمعة)	-
٢٣٤	ملازم أول طيار (الهام عون الرفيق يونس)	ج ط ج/١
٢٣٥	ملازم أول طيار (امانج مناضل خضر)	السرب/٢١
٢٣٦	ملازم أول طيار (انمار محمد أحمد)	ج ط ج /١
٢٣٧	ملازم أول طيار (حسين علي عبدا لله)	السرب/١٠٦
٢٣٨	ملازم أول طيار (حميد منصور خليل)	السرب/٤
٢٣٩	ملازم أول طيار (خالد عبد العزيز عبد الله)	ج ط ج/١
٢٤٠	ملازم أول طيار (خلف حسين علاوي)	ج ط ج/١
٢٤١	ملازم أول طيار (رمضان مطلك احمد)	-
٢٤٢	ملازم أول طيار (سالم فتحي حسن)	ج ط ج/١
٢٤٣	ملازم أول طيار (سعد أحمد قاسم)	السرب/٣٠
٢٤٤	ملازم أول طيار (سعد عبد الرحمن سعيد)	السرب/٤
٢٤٥	ملازم أول طيار (شجاع ياس روحي)	ج ط ج/١
٢٤٦	ملازم أول طيار (شلال رشيد عطية)	-
٢٤٧	ملازم أول طيار (ضياء جعفر راضي)	السرب/٤
٢٤٨	ملازم أول طيار (طه فتحي صالح)	السرب/٢
٢٤٩	ملازم أول طيار (طه محمد احمد)	السرب/٢
٢٥٠	ملازم أول طيار (عبد الكريم جدعان علي)	-
٢٥١	ملازم أول طيار (عدي حاتم لفتة)	السرب/٢
٢٥٢	ملازم أول طيار (علي حسين سلمان)	السرب/٤١
٢٥٣	ملازم أول طيار (فارس إبراهيم رشيد)	السرب/٤١
٢٥٤	ملازم أول طيار (قيس حبيب مصطفى)	-
٢٥٥	ملازم أول طيار (كريم ياسين زيدان)	السرب/٤١
٢٥٦	ملازم أول طيار (ليث عبد العزيز عبد الله)	السرب/١٠٦

(١٥-٩)

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

((قائمة بأسماء الأشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٢٥٧	ملازم أول طيار (محمد خزعل فيصل)	-
٢٥٨	نامق رقيب السورجي	
٢٥٩	نامق عبد الكريم	مختار قرية (بي باز)
٢٦٠	عبد الرحمن عبد الكريم	
٢٦١	يحيى الجاف	محافظ اربيل
٢٦٢	يعرب الربيعي	مدير امن الموصل
٢٦٣	أســود النعيمي	أمين سر فرع السليمانية
٢٦٤	طارق كافي	أمين سر فرع دهوك
٢٦٥	صايل العبدلي	أمين سر فرع الموصل
٢٦٦	نزار يونس	أمين سر فرع نينوى
٢٦٧	خضر الدوري	أمين سر فرع كركوك
٢٦٨	طاهر جليل الحبوش	
٢٦٩	عميد فتاح بك جاف	مستشار فوج (٣٥)
٢٧٠	ظاهر اغا كويه	مستشار
٢٧١	عدنان ديسكو	مستشار
٢٧٢	طارق كاكة بي	مستشار
٢٧٣	سعيد غيدان (حمه سعيد)	مستشار
٢٧٤	مجيد غيدان	معاون مستشار
٢٧٥	شمال رفعت كلي	آمر ســـــرية
٢٧٦	حمه كريم حمه فرج	مختار قرية سيتلان
٢٧٧	مصطفى سليمان وزة	آمر سرية
٢٧٨	عمر حمه علي جرمكا	مستشار
٢٧٩	جبار دريز	مفرزة خاصة
٢٨٠	صابر سورجي	مستشار
٢٨١	مامند قشقه	مستشار
٢٨٢	علي سلمة جوارتايي	مفرزة خاصة
٢٨٣	حاج علي نبياوا	مفرزة خاصة
٢٨٤	عقيد حميد عثمان	مستشار فوج ٣٠٠
٢٨٥	أنور حسو	مفرزة خاصة

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٢٨٦	سيد قدرت	مقاتل
٢٨٧	محمد كاواني	مفرزة خاصة
٢٨٨	حمه بوخجي	مستشار
٢٨٩	ابراهيم بالول آغا	مستشار
٢٩٠	عمر صوفي	مفرزة خاصة
٢٩١	عمر حسين (عمر عرب)	مفرزة خاصة
٢٩٢	قالة ي عة زة نالبند	
٢٩٣	صلاح شينه	مفرزة خاصة
٢٩٤	ميرزا حسن	مستشار
٢٩٥	محمد حسين نوري	مفرزة خاصة
٢٩٦	عمر آغا	مستشار
٢٩٧	حسين حمه سور آغا	مستشار
٢٩٨	ئاوات أحمد حسن رَش	مستشار فوج ٢٦٦
٢٩٩	أحمد جميل أمين	مستشار فوج ٢٤٠
٣٠٠	أحمد صوفي أسماعيل صالح	مستشار فوج ٣٥٦
٣٠١	أحمد كويخا رجب	مستشار فوج ٩٠
٣٠٢	أسعد سليم حاجي ئاغا	مستشار فوج ٣٠٢
٣٠٣	أنور رشيد خضر ميران	مستشار فوج ٥٢
٣٠٤	أنور ميرزا ابراهيم كلي	مستشار فوج ٣٠٩
٣٠٥	ابراهيم أحمد ابراهيم منتك	مستشار فوج ٣٢
٣٠٦	أبو بكر فقي الصالحي	مستشار
٣٠٧	بايز عزيز رشيد باوجان	مستشار فوج ٢١٣ ومنح نوط الشجاعة
٣٠٨	بهرام محمد عبد الرحمن محمد	مستشار فوج ١١
٣٠٩	برهان توفيق بابكر هاورامي	مستشار فوج ٢٣٨
٣١٠	توفيق حمه فرج حمه رستم ناورولي	مستشار فوج ٧٠
٣١١	توفيق سليمان ياسين بروارى	مستشار فوج ١١٣
٣١٢	طارق سعيد ابراهيم مزوري	مستشار فوج ١٩٠
٣١٣	طيب محمد عثمان (شيخ طيب)	مستشار فوج ٣٠٢
٣١٤	جاسم محمد فارس محمد	مستشار فوج ٢٢٥

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٣١٥	كركيس حميد حيدر	مستشار فوج ١٥٦
٣١٦	جلال أسعد رضا جرمكايي	مستشار فوج ٧٩
٣١٧	جلال شيخ نجم الدين كريم	مستشار فوج ١٣٥
٣١٨	جلال محمد عبد الرحمن هلالي	مستشار فوج ١٩٨
٣١٩	جلال محمود صالح برادوستي	مستشار فوج ٢٣٢
٣٢٠	جمال نصر الدين عزيز	مستشار فوج ٣٥٧
٣٢١	جميل كريم مجيد آغا كوري	مستشار فوج ٢٩
٣٢٢	جعفر أنور سليمان	مستشار فوج ٣٠٥
٣٢٣	حسين جيهانكير جادر مزوري	مستشار فوج ٩
٣٢٤	حسين حمه فتاح قادر	مستشار فوج ١٢٠
٣٢٥	حسين خضر حمد	مستشار فوج ٦
٣٢٦	حلمي سعيد قادر محمد جاف	مستشار فوج ١٩٩
٣٢٧	حمود عمر صالح تاجالدين ميراني	مستشار فوج ٧١
٣٢٨	خالد قاسم محمد أمين	مستشار فوج ٢٧٠
٣٢٩	خالد شيخو مراد	مستشار فوج ٢٢٦
٣٣٠	خضر عبد الله حسين	مستشار فوج ٢١٠
٣٣١	خورشيد أسعد رسول	مستشار فوج ٢٥٣
٣٣٢	رحيم كريم قادر	مستشار فوج ٢٤٤
٣٣٣	دلسوز خضر مينه بلباس	مستشار فوج ٢٣٥
٣٣٤	رشيد صالح رشيد نتروشي	مستشار فوج ٢٢٧
٣٣٥	زاهر طاهر توفيق	مستشار فوج ١٥٠
٣٣٦	سمكو عبدي حسن زدكي	مستشار فوج ٥٤
٣٣٧	شكر جندي عنتر مزوري	مستشار فوج ٢٧٢
٣٣٨	صادق زيرو أمين	مستشار فوج ٣٦
٣٣٩	صالح أحمد اسماعيل الروفي	مستشار فوج ٢٥٥
٣٤٠	صباح اسماعيل خضر	مستشار فوج ٣٥١
٣٤١	صديق علي محمد أمين هاروني	مستشار فوج ٢٤٥
٣٤٢	صلاح الدين خضر رسول	مستشار فوج ٢٤١
٣٤٣	عادل توفيق رشيد	مستشار فوج ٢٠٦

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الاجراءات القانونية بحقهم))

٣٤٤	عبد الرحمن عاصي عزالدين	مستشار فوج ٢٠٠
٣٤٥	عبد القادر مصطفى محمد	مستشار فوج ٢٠
٣٤٦	عبد الكريم حسين خالد	مستشار فوج ٢٤٦
٣٤٧	عبدالله فيصل عبدالله ماواني	مستشار فوج ٢٢٤
٣٤٨	عبد الكريم سعدي سليمان سعدي	مستشار فوج ٢٨٥
٣٤٩	عدنان عبد الله أحمد جباره	مستشار فوج ٢٣١
٣٥٠	عرب صالح عمر قادر	مستشار فوج ٢٧٨
٣٥١	علاء محمد أمين عيسى	مستشار فوج ٢٠٦
٣٥٢	علي أحمد حاجي شعبان	مستشار فوج ٨٢
٣٥٣	علي سليمان حسين	مستشار فوج ٢٢٤
٣٥٤	علي عبوش عبدي غزاله	مستشار فوج ٥٩
٣٥٥	عوني حاجي مصطفى جبرائيل	مستشار فوج ١٠٢
٣٥٦	علي أحمد محمد هاروني	مستشار فوج ١٩٩
٣٥٧	علي أورحمان حسن	مستشار فوج ٢٨
٣٥٨	عمر مردخان جليله	مستشار فوج ٢٠
٣٥٩	عمر محمد حيدر	مستشار فوج ٢٤٦
٣٦٠	عمر بشار صالح	مستشار فوج ١٥٢
٣٦١	عمر حسن رسول كردي	مستشار فوج ٢٨
٣٦٢	عصمت دينو بيري	مستشار فوج ١٥٧
٣٦٣	غياث توفيق سليمان ياسين	مستشار فوج ١٧٢
٣٦٤	فاتح طاهر مصطفى عبد القادر	مستشار فوج ٢٥٤
٣٦٥	فاروق رشيد علي محمد نوروائي	مستشار فوج ١٠٦
٣٦٦	فاضل مصطفى حسن برواري	مستشار فوج ٢٠٨
٣٦٧	فرهاد مامند حمد مولود	مستشار فوج ٢٥
٣٦٨	قادر محمود خليفة عبد الصمد	مستشار فوج ٢
٣٦٩	قادر محمد رشيد عبد القادر	مستشار فوج ٢٥٢
٣٧٠	قاسم كريم أحمد محمود	مستشار فوج ٢٢٧
٣٧١	كريم خان محمود خليفة	مستشار فوج ٤٠
٣٧٢	مجيد سليمان أحمد جاف	مستشار فوج ٣٦٤

(١٥-١٣)

((قائمة بأسماء الأشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٣٧٦	مجيد شيخ بابير حسن	مستشار فوج ٦١
٣٧٤	محمد جوهر اسماعيل صالح	مستشار فوج ٠٠
٣٧٥	محمد شيخ معروف بير داود	مستشار فوج ٤٩
٣٧٦	محسن محمد ياسين	مستشار فوج ٥٢
٣٧٧	محمد طاهر رشيد حمه امين	مستشار فوج ٢٥٤
٣٧٨	محمد حمه امين حسين زراري	مستشار فوج ٢١٦
٣٧٩	محمد سعيد محمود شميراني	مستشار فوج ١١٨
٣٨٠	محمد عمر امين جميل (باسماكي)	مستشار فوج ٨١
٣٨١	محمد نجيب صادق بهاء الدين	مستشار فوج ١١٩
٣٨٢	محمد حمزة زازلة بي	مستشار فوج ٢٠٤
٣٨٣	محمود احمد شريف غواره	مستشار فوج ١٢٢
٣٨٤	محمود حسين محمود علي	مستشار فوج ٢٥٦
٣٨٥	محي الدين عزيز محمد بابا علي	مستشار فوج ٢٤٢
٣٨٦	مشير ابراهيم احمد	مستشار فوج ٤٢
٣٨٧	مشير هادي حمد آغا	مستشار فوج ٤٨
٣٨٨	نجم الدين صالح محمد برزنجي	مستشار فوج ٧٥
٣٨٩	نوري حسن مراد برزنجي	مستشار فوج ١١٦
٣٩٠	هنكورد عبد الكريم الكنزاني	مستشار فوج ٨٣
٣٩١	هوشيار سليم احمد باشا	مستشار فوج ٢١٥
٣٩٢	وهاب رحمان حمد امين	مستشار فوج ٥٢
٣٩٣	يونس رمضان غوارة	مستشار فوج ١٤٤
٣٩٤	حمه خان دارد رشيد	منح نوط الشجاعة بموجب الرسوم الجمهوري رقم(٨٠٨)
٣٩٥	حمه رشيد عبد الرحمن عبدالرحيم	=
٣٩٦	خضير رشيد بحري	=
٣٩٧	سالار نصر الله قادر	=
٣٩٨	سعيد احمد شيشة	=
٣٩٩	سعيد قادر محمد الجاف	=
٤٠٠	شيخ محمود سيد كول	=

بسم الله الرحمن الرحيم
جمهورية العراق

المحكمة الجنائية العراقية العليا
محكمة الجنايات الثانية
بغداد – العراق

Iraqi High Tribunal
Second criminal court
Baghdad - Iraq

((قائمة بأسماء الاشخاص المطلوب اتخاذ الإجراءات القانونية بحقهم))

٤٠١	صالح احمد حسين	=
٤٠٢	عباس حاجي أغا رسول	=
٤٠٣	فتاح كريم فتاح	=
٤٠٤	كريم عبد الله محمد	=
٤٠٥	كسرى محمد سعيد محمد فتاح	=
٤٠٦	محمد حسن علي ميرزا	=
٤٠٧	محمود حمه أمين حمه صالح	=
٤٠٨	إبراهيم علي ملو الزوري	=
٤٠٩	تحسين شاويس سعيد	=
٤١٠	رشيد حمد أمين عزيز	=
٤١١	رضا طه محي الدين	=
٤١٢	رفعت محمد علي	=
٤١٣	زيرك طاهر سعيد	=
٤١٤	سعاد فيض الله محمد	=
٤١٥	طاهر علي عبد الرحمن	=
٤١٦	محمد سليم قادر عثمان	=
٤١٧	مدحت توفيق منصور	=
٤١٨	معتصم عبد الكريم حسين	=
٤١٩	محمد صادق محمد شواني	منح نوط الشجاعة بموجب المرسوم الجمهوري رقم(٨٠٩)
٤٢٠	عمر محمود محمد ماموي	=
٤٢١	ابراهيم نصر الدين عزيز البرزنجي	منح نوط الشجاعة بموجب المرسوم الجمهوري رقم(١٠٤)
٤٢٢	محمد عيسى بيرويس عيسى الجاف	=
٤٢٣	محمد سعيد أحمد محمد الهاروني	=

مراسيم ٢٦٩٨

الثورة

نصوص مراسيم منح الشهيدين البطلين اللواء الركن سلمان

الدرجة الثانية ونوطي شجاعة لكل منهما .. وتقليد قائد الحرس الجمهوري وعددا

بسم الله الرحمن الرحيم

مرسوم جمهوري

تقديرا للموقف القيادي المسؤول والشجاعة المتميزة التي ابداها الشهيد البطل اللواء الركن سلمان شجاع سلطان في الذود عن شرف الامة وكرامتها وعزتها ضد العدو الايراني العنصري في عملية توكلنا على الله الرابعة .

واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٢ .

المتميز في عملية (توكلنا على الله الرابعة) .

ثالثا ـ منح اللواء الركن صلاح عبود محمود قائد الفيلق الثالث وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عملية (توكلنا على الله الرابعة)

رابعا ـ منح اللواء الركن كامل ساجت عزيز قائد الفيلق الثاني وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عملية (توكلنا على الله الرابعة)

خامسا ـ منح اللواء الركن بالحين عمر عادل قائد الفيلق السادس وسام

٤ الاربعاء ١٩٨٨/٩/٢٨
الثورة

ء الركن سلمان شجاع والعميد الركن طاهر عبدالرشيد اوسمة الرافدين من الجمهوري وعددا من قادة الفيالق والقادة الميدانيين اوسمة القادسية وانواط الشجاعة

بسم الله الرحمن الرحيم
مرسوم جمهوري

تقديرا للشجاعة المتميزة التي ابداها القادة المدرجة اسماؤهم ادناه ولخدمة الجليلة التي قدموها للعراق العظيم ولتشكيلات القوات المسلحة التي تقوم باعمال بطولية مشرفة ضد العدو الايراني العنصري في عمليتي توكلنا على الله الثالثة وتوكلنا على الله الرابعة واستنادا الى احكام الفقرة (اولا) من المادة الخامسة من قانون الاوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٣ .

رسمنا بما هو آت

اولا منح اللواء الركن قيدار محمد صالح قائد الفرقة الثالثة الخاصة وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عملية توكلنا على الله الرابعة .

ثانيا منح اللواء الركن ناطق شاكر محمود رامز قائد فق مش ١٠/ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي في عملية توكلنا على الله الرابعة .

ثالثا منح العميد الركن محمد وهيب لطيف قائد فق مش ٢٠/ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري ولدوره القيادي المتميز في عملية توكلنا على الله الثالث .

رابعا : منح العميد الركن احمد هاشم عودة قائد فق مش ٢٢/ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري ولدوره القيادي المتميز في عملية توكلنا على الله الرابعة .

خامسا - منح العميد الركن عبدالمجيد عباس وهيب قائد فق مش ٢/ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عملية توكلنا على الله الثالثة .

سادسا - منح العميد الركن محمود فيزي محمد الهزاع قائد فق مع ١٠/ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عمليتي توكلنا على الله الثالثة وتوكلنا على الله الرابعة .

سابعا منح العميد الركن ثامر سلطان احمد قائد الفرقة الاولى الآلية وسامي الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عمليتي وتوكلنا على الله الثالثة وتوكلنا على الله الرابعة .

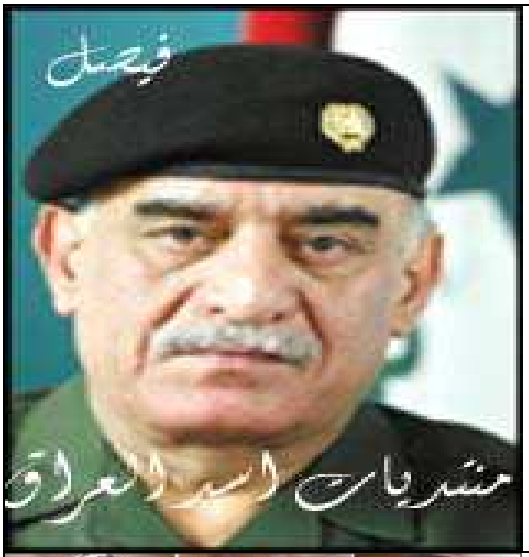
ثامنا - منح العميد الركن حسين حسن عداي قائد فق مع ٦/ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عملية توكلنا على الله الرابعة .

تاسعا - منح العميد الركن قيس عبدالرزاق محمد جواد قائد فق مع ٧ وسام الرافدين من الدرجة الثانية ومن النوع العسكري لدوره القيادي المتميز في عملية توكلنا على الله الرابعة .

وتوكلنا على الله الاربع ونشاطهم التنظيمي وتوعيتهم المقاتلين واستنادا الى احكام المادة السادسة والعشرين من قانون الاوسمة والانواط رقم ٩٥ لسنة ١٩٨٣ .

١ - منح الرفيق اللواء الطيار الركن عبدالجبار زمن السوداني امين سر فرع القادسية العسكري لوطني شجاعة لدوره القيادي المتميز في عمليتي توكلنا على الله وتوكلنا على الله ثانية .

٢ - منح الرفيق اللواء الركن اسامة حسن توفيق الياور امين سر

فيصل
ملك العراق

